Testament cub co’ nac di’s ndac che’n Tad Jesucrist

Miahuatlán Zapotec New Testament

Contents

SAN MATEO 1
SAN MARCOS 68
SAN LUCAS 108
SAN JUAN 176
HECHOS 224
ROMANOS 288
1 CORINTIOS 321
2 CORINTIOS 351
GÁLATAS 372
EFESIOS 385
FILIPENSES 394
COLOSENSES 401
1 TESALONICENSES 407
2 TESALONICENSES 413
1 TIMOTEO 416
2 TIMOTEO 425
TITO 430
FILEMÓN 434
HEBREOS 436
SANTIAGO 456
1 PEDRO 464
2 PEDRO 473
1 JUAN 478
2 JUAN 485
3 JUAN 486
JUDAS 488
APOCALIPSIS 491

Testament cub co' nac di's ndac che'n Tad Jesucrist
New Testament in Zapotec, Miahuatlán (MX:zam:Zapotec, Miahuatlán)

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Miahuatlán

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Miahuatlán [zam], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http:// creativecommons.org/ licenses/ by-nc-nd/ 3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.
The New Testament

in Zapotec, Miahuatlán
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

ISBN 978-1-5313-0741-7

PDF generated on 21 Sep 2016 from source files dated 21 Sep 2016
64c75c38-fe26-5ca1-b0d8-d75cd0576d77

This print-on-demand edition of Scripture is designed, produced, and provided at cost by the Digital Bible Society. This is made possible through partnerships with the Bible League of Canada, Open Doors International and other missions and translation agencies. We are deeply grateful for the sacrifices made in translating this edition of Scripture and the generosity of others in making this Bible available to you.

To order additional copies of this Bible or hundreds of translations like it or to learn more about our ministries and the mission of Scripture distribution in every language, we invite you to visit www.DBS.org (USA), www.BibleLeague.ca (Canada), and www.OpenDoors.org (Europe). May God bless your work in sharing and teaching these Scriptures, until, as it is written, the earth is *"filled with the knowledge of the glory of the LORD, as the waters cover the sea."* (Habakkuk 2:14)

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Mate Ye's

Trè' ndlu' cón che'n rye bin mèn co' ngòc xudgool Jesucrist axta co'se' ngóol Tad Jesucrist.
(Lc. 3.23–38)

1 Loo libr ndxè' nda' cuent cón che'n rye
mèn co' ngòc xudgool che'n Jesucrist co'
nde bin David co' ngòc rey póla. No nda' loo
libr ndxè' cuent le' Jesucrist nac bin che'n
tedib mbi' co' ngo ban más pólle'a. Mbi'a
ngro' lèe Abraham.
2 Abraham ngòc xud thìb mbyòo co' ngro'
lèe Isaac. Ngoloa, ngòc Isaac xud thìb
mbyòo co' ngro' lèe Cob. Le' Cob na, ngòc
xud thìb mbyòo co' ngro' lèe Judá con
taamas hues Judá. 3 Le' Judá na, mblo xin'
thìb xa'got co' ngro' lèe Tamar, xa'got Judá.
Mxan Tamar Far no Zar. Ngòc Judá no
Tamar xud no xna' Far no Zar. Le' Far na,
ngòc xud thìb mbyòo co' ngro' lèe Esrom.
Esrom na, ngòc xud thìb mbyòo co' ngro'
lèe Aram. 4 Aram na, ngòc xud Aminadab.
Aminadab na, ngòc xud Naasón. Naasón na,
ngòc xud Salmón. 5 Le' Salmón na, mblo xin'
Rahab, xa'got Salmón. Ngóol thìb mbyòo
co' ngro' lèe Booz. Booz na, mblo xin' Rut,
xa'got Booz. Sya, ngóol thìb mbyòo co'
ngro' lèe Obed. Obed na, ngòc xud thìb
mbyòo co' ngro' lèe Isaí. 6 Isaia na, ngòc
xud thìb mbyòo co' ngro' lèe David co' ngòc
rey póla. David co' ngòc reya mque noque'
thìb xa'got co' ngòc sa'l thìb mbi' co' ngro'
lèe Uri. Ale mxan xa'gota thìb xgan' David.
Xgan' Davida ngro' lèe Salomón. Ale ngòc
David con xa'gota xud no xna' Salomón.
7 Salomón na, ngòc xud thìb mbyòo co'
ngro' lèe Roboam. Roboam na, ngòc xud
thìb mbyòo co' ngro' lèe Abi. Abi na, ngòc
xud thìb mbyòo co' ngro' lèe As. 8 As na,
ngòc xud thìb mbyòo co' ngro' lèe Josafat.
Josafat na, ngòc xud thìb mbyòo co' ngro'
lèe Joram. Joram na, ngòc xud thìb mbyòo
co' ngro' lèe Usi. 9 Usi na, ngòc xud thìb
mbyòo co' ngro' lèe Jotam. Jotam na, ngòc
xud thìb mbyòo co' ngro' lèe Acaz. Acaz na,
ngòc xud thìb mbyòo co' ngro' lèe Ezequi.
10 Ezequi na, ngòc xud thìb mbyòo co' ngro'
lèe Manasés. Manasés na, ngòc xud thìb
mbyòo co' ngro' lèe Amón. Amón na, ngòc
xud thìb mbyòo co' ngro' lèe Josi. 11 Josi na,
ngòc xud thìb mbyòo co' ngro' lèe Jeconi,
no xud taamas hues Jeconi, co'se' ngòc
tiemp co'se' ngòc mèn nación Israel xal
moz loo mèn nación Babiloñ.
12 Ngolo nguri'th tiemp co'se' ngòc mèn
nación Israel xal moz loo mèn nación Ba-
biloñ, Jeconi ngòc xud thìb mbyòo co' ngro'
lèe Salatiel. Salatiel na, ngòc xud thìb
mbyòo co' ngro' lèe Zorobabel. 13 Zorobabel
na, ngòc xud thìb mbyòo co' ngro' lèe
Abiud. Abiud na, ngòc xud thìb mbyòo co'
ngro' lèe Eliaquim. Eliaquim na, ngòc xud
thìb mbyòo co' ngro' lèe Azor. 14 Azor na,
ngòc xud thìb mbyòo co' ngro' lèe Sadoc.
Sadoc na, ngòc xud thìb mbyòo co' ngro' lèe
Aquim. Aquim na, ngòc xud thìb mbyòo co'
ngro' lèe Eliud. 15 Eliud na, ngòc xud thìb
mbyòo co' ngro' lèe Eleazar. Eleazar na,
ngòc xud thìb mbyòo co' ngro' lèe Matán.
Matán na, ngòc xud thìb mbyòo co' ngro'
lèe Cob. 16 Cob na, ngòc xud thìb mbyòo co'
ngro' lèe Chè. Le' Chè na, ndoole' ngòc sa'l
Mari. Mari na, mxan Jesús co' ne' tedib lèe
co' nac Crist.
17 Loo ryete bin ndxè', tiemp co' mbri'th
desde co'se' ngo ban mbi' co' ngro' lèe
Abraham axta co'se' ngo ban mbi' co' ngro'
lèe David co' ngòc rey póla mdyaa sida
bin. Lomisque' ne, tiemp co' mbri'th co'se'
ngo ban Davida ngòc taasida bin axta co'se'
ngòc mèn nación Israel moz yèe loo mèn
nación Babiloñ. Lomisque' ne, tiemp co'
mbri'th co'se' mtlo ngòc mèn nación Is-
rael moz yèe loo mèn nación Babiloñ ngòc
taasida bin axta co'se' ngóol Crist.

Trè' ndlu' xá mod ngóol Jesucrist.
(Lc. 2.1–7)

18 Taandxè' mod ngòc con' co'se' ngóol
Jesucrist. Thìb mza' yòn co' ngro' lèe Mari
ngòp trat con thìb mbyòo co' ngro' lèe Chè.
Ngòc mza' co' lèe Maria xna' Jesucrist. Chè
mdoodi's no Mari par selya' Chè con Mari.
Per ndoore' selya' Chè con Mari no tyub
no Chè Mari, ale gunèe Chè mbe' xin'le'
Mari. Per ne'nda'de Chè cuent xá mod mbe'
xin' Mari. Mari mquée loo xin' por con'
roo no con' xèn che'n Diox co' ngòc loo
Mari por cón che'n Xpii Natú'. 19 Chè co'
ngòcque' xin' sa'l Mari, Chè ngòc thìb mbi'
nalì no thìb mbi' nambìi loo Diox. Co'se'
gunèe Chè mbe' xin'le' Mari, indlya'ste Chè
yecloo Chè loo Mari no quexù' Chè Mari loo

xnaa. Ale mbli Chè xtùuz xexte lá' Chè Mari
par ne'ta'de mèn cuent le' Chè xexte mblá'
Mari. [20] Per láth ngue li Chè xtùuz con'a,
chàa, ngro' too thìb angl co' mtel' Tad Diox
loo Chè làth mcal'. Ndxab angl loo Chè':

—Chè, lùu co' nde bin David co' ngòc
rey póla, ne'zyebtel no ne'yecloodel no
ne'thyontel càaya'que' Mari par tyub nol
Mari xal xin' sa'lpe'l. Tac thìb mbedbi'
co' tyan Mari co' yi'th yáal yiloa, mbedbi'a
mquée loo loo Mari por cón che'n Xpii
Natú'. [21] Tyan Mari thìb mbed. Yiloa, lùu
tub lèe mbed Jesús. Tataa ryo' lèe mbed
tac mbed tí' no làa mbed mèn co' nac mèn
nación mbed loo xquin mèn no loo xtol
mèn.

[22] Tataa ngòc ryete con'a par mdyaaque'
no ngòcque' no ndubque' di's co' gunii Diox
por cón che'n thìb mbi' co' mde'th di's co'
ndxab Diox. Ndxab mbi'a:

[23] Le' thìb mza' yòn quée looque' xin'.
Mza'a tyan thìb xgan' mza' no ryo' lèe
mbeda Emanuel.

Di's co' nac di's Emanuel nee di's: Nzole'
Diox làth na'.

[24] Co'se' ngro' mcal' loo Chè, mbli Chè
xal mnibe' angl co' mtel' Tad Diox loo Chè.
Mqueltàa no Chè Mari. No mdub no Chè
Mari xal xin' sa'lpe' Mari. [25] Per mastale'
mqueltàa no Chè Mari no mdub no Chè
Mari le'n rye huiz co' mdoo nac xin' Mari,
ne'ngàalte Chè Mari axta ngóol ner mbed
co' ngòc mbed ndlyo loo Mari. Axta syare'
ngòc Mari xa'gotpe' Chè. Ngoloa, mdub lèe
Chè mbeda Jesús.

2

Mèn co' anze'f ndxác ngro' liz no làaz par mbi'th too naa mèna Jesucrist co'te' ngóol Jesucrist.

[1] Co'se' ngolo nguri'th plá huiz ngóol
Jesús le'n thìb yèez co' lèe Belén, yèez
co' nac thìb yèezya' che'n làaz mèn jude,
le'xque' le'n tiempa ngòc thìb mbi' co'
ngro' lèe Herod rey loo mèn le'n nación
Israel. Làth xtau'a, mzin plá mèn co' anze'f
ndxác le'n ciuda Jerusalén. Mèna nde par
ned ndlyen huiz. [2] Mnibdi's mèna loo mèn
ciuda Jerusalén. Ndxab mèna:

—¿Máa mbeto' co' ngóolle'a, à', mbed
co' gàc rey loo mèn nación Israel? Nu'
gunèele' mbèelhui' co' mblu' le' mbed
ngóolle'. Mbèelhui'a mbyú' loo loo nu' par
ned ndlyen huiz. Cona, nde nu' axta trè' par
tyub xib nu' loo mbed no par còo' nu' yéc
nu' loo mbed co' gàc reya.

[3] Co'se' mbìn Herod con ryete mèn ciuda
Jerusalén le' mèna mnibdi's máa mbed,
ne'ñeede rey Herod cón li rey Herod. Ale
mbyàa mbye'th xtùuz rey Herod. Ne'mbe
see teede lezo' rey Herod con ryete mèn
che'n ciuda Jerusalén. [4] Sya, mbli Herod
mandad. Ndye'th ryete mèn co' ngòc jef
co' más mnibe' loo nguley' no mèn co'
ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèn nación Israel tiempa.
Mnibdi's Herod loo mèna. Ndxab Herod:

—¿Ché' non gu' pá gàc co'te' gáal Crist,
à'?

[5] Mèna mcàb loo Herod. Ndxab mèna:

—Crist gáal le'n yèez Belén co' nac thìb
yèezya' che'n làaz mèn jude tac tataa ndub
di's loo libr co' mque' mèn co' mde'th di's
co' ndxab Diox ye's co' ndxab:

[6] Gu' co' nac mèn yèez Belén co'
nac thìb yèezya' che'n làaz mèn jude,
mastale' iñaade gu' xal mèn roo no mèn
xèn làth mèn co' ñibe' rye yèezya', per
làth gu' gáal thìb mbi' co' gàc jef loo gu'
co' ñibe', no co' tyoo ner, no co' quenap
mèn co' nac mèn nación Israel co' nac
mèn nacionpe' daa.

[7] Sya, xexte ngurez rey Herod mèn co'
ndxáca par huen huen ñibdi's Herod loo
mèna par ta' mèna cuent loo Herod pól
mtlo ngòc gunèe mèna mbyú' loo mbèel-
hui' loo mèna. [8] Ngoloa, mtel' rey Herod
mèna par ya mèna par ned le'n yèez Belén.
Ndxab rey loo mèna:

—Huàa que tee gu' le'n yèeza. Huen
huen ñibdi's gu' cón che'n mbeda loo mèn
yèeza. No co'se' yilo zyal gu' mbeda, yi'th
ta' gu' cuenta loon par ga too naan mbed,
par tyub xiben no còo'en yéquen loo mbed,
ne.

[9-10] Co'se' ngolo mbìn mèna di's co' ndxab
rey, mxen mèna ned, nda mèna. Láth ndoo
mèna ned, nda mèna par yèez Belén, mbere
mbèelhui', mbyú' loo mbèelhui' loo mèna
tedib vez, leque mbèelhui' co' mbyú' loo
loo mèna co'se' mdoo mèna ned ndoore',
nde mèna par ned ndlyen huiz. Co'se'
gunèe mèn co' ndxáca mbèelhui'a, anze'f
mdyac tín' lezo' mèna axta plóthe. Le'
mbèelhui'a na, xèegà xèegà nda nerte loo
mèna tedib vez axtaque' mblu' mbèelhui'
loo mèna co'te' ngo mbed. Sya, xèe ngo too

mbèelhui'a gáp yéc yòo co'te' ngo mbed,
xgan' Mari. 11 Sya, ngòo mèna loo lue'
co'te' ngòc liz mèn co'te' ngo xna' mbed
con mbed. Texal gunèe mèna mbed con
xna' mbed co' ngro' lèe Mari, ale mdub xib
mèna loo mbed no mcòo' mèna yéc mèna
loo mbed no ndxab mèna loo Diox:

—¡Ay, Dio's! Mbi' roo no mbi' xèn gàc
mbed ndxè'.

Ngoloa, mxal' mèna caj mèna co'te' ndx-
osua' tesor. Angmda'la's mèna tesor càa
xna' mbed, co' gàc che'npe' mbed yiloa.
Tesora nac or, no thìb xla' co' ndlya' xal zen
yal', no thìb xla' co' ndlya' xal perfum co'
lèe mirr. 12 Ngolo mbli mèna con'a, mda'
Diox cuent loo mèn co' ndxáca làth mcal'
le'n huiza ne'berede mèna leque ned nde
mèna par ne'ri'thte mèna co'te' nac liz rey
Herod. Sya, mxen mèna tedib ned, ndyàa
mèna par làaz mèna.

Chè no Mari mxon' no mbeto' co' ngro' lèe Jesús par ned le'n nación mèn egipt.

13 Co'se' ngolo mxen mèn co' ndxáca ned
ndyàa mèna, thìb angl che'n Tad Diox mxo'f
loo loo Chè làth mcal'. Ndxab angl loo Chè:

—Chè, jer goo che. Leque nal yál' fxen
ned. Be' mbed con xna' mbed. Huàa
xon' par ned le'n nación mèn egipt. Gòo
gu' tya axtaque' lin avis loo gu'. Tac
rey Herod ndlya's cua'n mbed par guthxù'
Herod mbed.

14 Sya, ngro' mcal' loo Chè. Ngo che Chè.
Ndxab Chè loo Mari:

—Mari, jer goo che. Nda no na' mbed par
ned le'n nación mèn egipt nalle'. Mbe' Chè
mbed no xna' mbed yál'a. Mxon' no Chè
ryop Mari par ned le'n nación mèn egipt.
15 Ngo ban Chè ryop Mari, co' ngòc xin' sa'l
Chè, con mbed le'n nación mèn egipt axta
mzin huiz nguth Herod. Ngòc con' ndxè'
loo Chè no loo mbed par ngòcque', no par
mdyaaque', no par mdubque' di's co' gunii
Tad Diox por cón che'n mèn co' mde'th di's
co' ndxab Diox xal nac di's co' ndxab Diox:

—Par ned le'n nación che'n làaz mèn
egipt ngo casloo xgan'en. No co'te'
ngo casloo xgan'en, mblin par mbere
xgan'en, ndye'th xgan'en par ned liz no
làaz xgan'en tedib vez.

Herod mnibe' ngua yuth solndad myen'bi' bix le'n yèez Belén.

16 Co'se' mden' rey Herod ya ne'ngri'thte
mèn co' ndxáca liz rey Herod tedib vez,
syare' mda' rey Herod cuent cón che'n
mbed no cón che'n mèna le' mèn co' ndxáca
mxìis no Herod. Sya, ngocloo tín' Herod.
Ale de xyàn mnibe' Herod loo solndad par
ya yuth solndad ryete myen' bix co' nac
ante myen'bi' co' nzo ban le'n yèez Belén
no le'n rye yèezya' co' ñibe' yèez Belén,
myen' bix co' nzo chop lin' par xàn', co'
nee di's, xal nda tee tiemp co' mda' mèn
co' ndxáca cuent loo Herod par bel'que'
yigaa mbed xin' Mari loo solndad làtha.
17 Axta syare' mdyaa di's no mdubque' di's
co' ndxab Jeremi co' mde'th di's co' ndxab
Diox, co' mque' Jeremi ye's loo libr co' nac
xti's Diox co' mbez:

18 Anze'f thìb ruid mbyèn le'n yèez
Ramá. Tant thìb mèngo'r mdub yen
mèn no lezo' mèn no tant mbín' mèn
no ngrozèe yath mèn. Ne' tí' yéc no ne'
tí' lezo' rye mèngot co' nac mèn nación
Israel por mbín' mèngota por cón che'n
xgan' bix mèngota. Indlya'ste mèngota
tegán mèngota lezo' mèngota no yende
mod tegán taamas mèn lezo' mèngota
tac ryete myen'bi' bix xgan' mèngota
nguth.

19 Co'se' mzin huiz nguth rey Herod, thìb
angl co' mtel' Tad Diox mbere mxo'f loo
angl loo Chè làth mcal' le'n nación mèn
egipt. Ndxab angl loo Chè:

20 —Chè, Diox mtel' daa par gal lin avis
lool: Fthop taa rye con' ngue nol. Tac gu'
bii no mbed par ned le'n yèezya' che'n làaz
mèn nación Israel. Tac mèn co' mbli purad
par guth mèn mbed, mèna nguthle'.

21 Sya, co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co'
nde nquea, mthop mtaa Chè rye con' co'
ngòc che'n Chè. Sya, ndxab Chè loo Mari:

—Ndyàa no na' mbed par ned le'n
yèezya' che'n làaz mèn nación Israel.

22 Láth ndoo Chè ned con Mari no mbed,
nda zin Chè le'n yèezya' che'n làaz mèn
nación Israel, mbìn Chè le' Arquela, xgan'
rey Herod, nacle' gobernador loo mèn
gulàaz Jude lugar che'n Herod, xud Ar-
quela. Sya, mzyeb Chè bii Chè par ned le'n
yèezya' co' nac làaz mèn jude. Tya, mbere
Diox, mdoodi's no Diox Chè làth mcal' xá
mod li Chè. Ngoloa, mxen Chè ned con Mari
co' nac xa'got Chè no con mbed co' nac
Jesús. Ndyàa Chè le'n thìb yèez chu'th co'

nac yèezya' che'n làaz mèn galile. [23] Per ya
que mzinle' Chè con Mari no mbed, ngòo
ban Chè con Mari no mbed le'n thìb yèez
co' lèe Nazaret. Tataa ngòca loo Chè no loo
Mari par ngòcque' di's, no mdyaaque' di's,
no mdubque' di's co' gunii mèn co' mde'th
di's co' ndxab Diox le' mbed co' hue' lèe
Jesús hue' tedib lèe co' lèe Jesús nazaren.

3

*Juàn Bautist mblo yalbàn loo mèn co'te'
nagán tiempa.*
(Mr. 1.1–8; Lc. 3.1–9, 15–17; Jn. 1.19–28)

[1] Le'n tiemp co' ngo ban Jesús le'n yèez
Nazaret, le'n tiempa mblo Juàn Bautist yal-
bàn loo mèn co'te' nagán, co'te' nac yèezya'
che'n làaz mèn jude. Mblo Juàn Bautist
yalbàn loo mèn. [2] Mbez Juàn Bautist co'se'
ngo Juàn yalbàn loo mèn:

—Blàa gu' yéc gu' no blàa gu' lezo' gu'.
No fse' gu' xtùuz gu' no mod co' ndxàp gu'
loo Diox. Tac tiemp co' mblya's Diox ñibe'
Diox loo gu' loo cón che'n Diox nde zin'
gaxle'.

[3] Cón che'n Juàna ngòc di's co' mque' Sayi
ye's, di's co' ndxab Diox loo Sayi. Taandxè'
mbez di's loo ye's:

Ndxèn thìb di's che'n thìb mbi' co'
mbez yèe cabii co'te' nagán co'se' ngo
mbi' yalbàn. Mbez mbi': Bli nab gu' gu'
loo cón che'n con' ndac. Fse' gu' ryethe
mod ye'rsin' co' ndxàp gu' loo Diox par
gàc nab gu' co'se' yi'th ñibe' Tad Diox gu'
loo gu'.

[4] Xab Juàn co' mdoc Juàn nayà' con yis
yid camell. Lomisque', cinch co' ngo le'n
Juàn natoxcua' con yid má'. Lua' Juàn no xít
Juàn ngòc mbiistoo no mzin huan. [5] Co'se'
mtlo Juàn mblo Juàn yalbàn, sya, ndxi'th
mèn ciuda Jerusalén, no ryete mèn yèezya'
co' nac làaz mèn jude, no ryete mèn co' nac
mèn yèezya' co' nziri' gax ro yó'be' Jordán,
loo Juàn par gòn mèna di's co' mbez Juàn no
co' nde'th Juàn. [6] Le' sya, texal ndxelo mxo'f
dol mèna no ngo ro mèna cón che'n xquin
mèna no cón che'n xtol mèna loo Juàn, ndli
Juàn bautizar mèna le'n yó'be' Jordán.

[7] Látha, ñèe Juàn nde huax mèn co' nac
mèn xley' farise no co' nac mèn xley' sa-
duce loo Juàn. Mèna nde loo Juàn par li Juàn
bautizar mèna. Sya, ndxab Juàn loo mèna:

—¡Aa mèn xley' farise, no mèn xley'
saduce, mèn co' nayi' co' nac xal mbel' co'
lèe huid! Leque gu' ndlu' loo xtàa gu' nado'
nac gu'. Per par le'n lezo' gu' nzo con'
ye'rsin'. ¿Chó mblu' loo gu' par lyá' gu'
loo con' ye'rsin' co' gàc loo gu' co'se' gàc
tiemp co'se' yecloo Diox loo gu' axta plóthe,
à'? [8] Nabe'ste fque tee ban gu' loo mèn no
nabe'ste gòp gu' mod loo mèn par lu' gu'
loo mèn le' gu', lìcque', ngulàale' yéc no
ngulàale' lezo' gu' loo Diox cón che'n con'
ye'rsin' co' ndli gu'. [9] Ne' ne' li gu' xtùuz
le'n lezo' gu' no ne' ne' gab gu' loo lezo'
gu' anze'f ntac naca loo Diox le' Abraham
nac xudgool gu'. Tac daa ngue nii loo gu':
Diox, lìcque', gác li par bix loo quèe ndxè'
no gàc quèe ndxè mèn co' naban co' nac
binpe' che'n Abraham. [10] Nde niin thìb con'
loo gu', ne: Le'i ndxàcle' loo gu' nalle' nde
zin' gaxle' co' xà' Diox gu' par cobii Diox gu'
le'n ye'rbìil thidtene xal co'se' ncho' mèn
thìb xan' yaa xlè co' inda'de xlè ndac par co
mèn yaa xlèa loo quìi. [11] Lìcpe' ba'i, na ndli
bautizar gu' con nít par ndxàca thìb muestr
loo mèn co' ndlu' loo mèn le' gu' ngulàale'
yéc no ngulàale' lezo' gu' no mse'le' gu'
mod co' ngòp gu' loo Diox. Per nalle' ndele'
thìb mbi' co' yi'th loo gu' yilo lin bautizar
mèn. Mbi'a li bautizar gu' co'se' lyàa Xpii
Natú' loo gu' co' gàc xal thìb quìi no thìb
bèel. Mbi'a ndxàp más con' la's nii mbi' no
la's ya' mbi' leque daa. No ne' por chu'th
ne'ta'den par mbi'a. No axta ne' libid co'
ngue nii mbi', indxàalte daa par làan libid
nii mbi'. [12] Li mbi' thìb con' loo mèn, ne, xal
co'se' nzole' pal ya' thìb mbi' par toocua'
mbi' nzob triu par quis mbi' nzob triu mbi'.
Yiloa co' xà' mbi' nzob triu loo yix nzob
triu. Yiloa na, cosua' mbi' nzob triu. Le'
yix co' yende chó juisa na, tec mbi' loo quìi
co' ne'yu'de thidtene. Tataa li mbi', co'
yi'th loo gu' yiloa, loo mèn co' tyal yila's
loo mbi'a par ryo xà' mèna loo mèn co'
ne'tyalte yila's loo mbi'a.

Juàn mbli bautizar Jesús.
(Mr. 1.9–11; Lc. 3.21–22)

[13] Le'n huiz co' ngue go Juàn yalbàn, Jesús
ngro' par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn
galile. Ngua Jesús par ned ro yó'be' Jordán
co'te' ngo Juàn par mbli Juàn bautizar Jesús
le'n yó'be' Jordán. [14] Ndxab Jesús loo Juàn li
Juàn bautizar Jesús. Per co'se' mbìn Juàn li
Juàn bautizar Jesús, ne'ndalte Juàn li Juàn
bautizar Jesús. Ndxab Juàn loo Jesús:

—U' ndxàal li bautizar daa, Tad. ¿Xá mod ndlya's U' ale daa li bautizar U', yey?

15 Ndxab Jesús loo Juàn:

—Lìcque' nac di's co' ngolo guneel ba'. Yende cón niin lool. Per mastale' nden'l ndxàal lin bautizar lùu, bli co' ñibe'en lool. Bli bautizar daa tac taandxè'que' ndxàal li na' par tyaaque', no gàcque', no tyubque' di's xal mnibe' Diox par gàca.

Syare', mdyal Juàn. Mbli Juàn bautizar Jesús. 16 Per texal ngulàa Jesús le'n nít par ngòc bautizar Jesús le'n nít, no ngro' Jesús le'n nít, chàa, mxyal' loo bé'. Látha, gunèe Jesús Xpii Natú' che'n Diox co' ñaa xal thìb palomxtil' hora co' nde làa loo bé' loo Jesús. Sangmbyan' Xpii Natú' loo Jesús. No ngo no Xpii Natú' Jesús thidtene. 17 Leque hora, mbyèn thìb di's loo bé' co' ndxab:

—Mbi' ba' nac xgan' daa co' anze'f ngudloon no lezon. Por cón che'n mbi' ba' anze'f ndyac tín' lezon.

4

Mebizya mblya's andoo Jesús cua'n Jesús xquin Jesús no xtol Jesús.

(Mr. 1.12–13; Lc. 4.1–13)

1 Ngoloa, mbli Xpii Natú' che'n Diox mxen Jesús ned. Nda Jesús thìb lugar co'te' nagán par cobya' Mebizya Jesús no li Mebizya preb thìb con' loo Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús co' gab Mebizya loo Jesús. Mebizya mblya's andoo Jesús cua'n Jesús xquin Jesús no xtol Jesús.

2 Le'n rye huiza, xlat Jesús. Ne'nghuade Jesús le'n cho' huiz no le'n cho' yál'. Ngoloa, anze'f mblyan' Jesús. 3 Látha, ngua Mebizya loo Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús co' gab Mebizya loo Jesús tac Mebizya nanee le' Jesús ndlyan'. Ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lùu, lìcque', nac xgan'pe' Diox, bnibe' loo quèe ndxè' gàc quèe ndxè' pan par hual.

4 Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Iante con pan cue ban mèn loo izlyo'. Ndxe'leque', mèn cue ban loo izlyo' ndxè' por cón che'n ryete di's co' gunii Diox loo mèn.

5 Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús le'n ciuda Jerusalén co' nac ciuda natú' che'n Diox. Mbli Mebizya par mquée Jesús yéc templ co'te' nac más gáp. 6 Tya, ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lùu nacque' xgan'pe' Diox, lyazen que'l thìb brinc trè' axta loo yòo. Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

> Yub Diox ñibe' loo angl che'n Diox par quenap angl lùu. Angl te'f ya' angl par lyàal ya' angl par ne'lyàadel loo quèe no ne'huí'de ladl loo quèe.

7 Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Ne'lidel preb no ne'cobya'del Tad co' nac Tad Diox lùu par ñeel ñeene' ché' tetìi Tad Diox lùu por cón che'n con' ye'rsin' co' ngue lil.

8 Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús loo thìb yii roo. Mblu' Mebizya ryete nación co' nziri' dib athu loo izlyo' loo Jesús. Mblu' Mebizya ryethe con' co' nac con' roo no con' xèn che'n rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo' loo Jesús, ne. 9 Ndxab Mebizya loo Jesús:

—Ryete con' ba' tan càal par gàca che'npe'l chele' lùu tyub xib loon no còo'l yécl loon.

10 Le' sya, ndxab Jesús loo Mebizya:

—Biiche thìb lad loon, Mebizya. Byàa. Tac ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez: Ante loo Dioxpe' lùu tyub xibl no còo'l yécl no ante loo Dioxpe' lùu lil sirv.

11 Sya, xexte mxen Mebizya ned. Ndyàa Mebizya. Mblá' Mebizya Jesús. Ngoloa, mzin angl che'n Diox loo Jesús. Mbli angl mandad loo Jesús.

Jesús mtlo mxo'f zin' zin' co' nde xo'f zin' Jesús le'n yèezya' co' nac gulàaz mèn galile.

(Mr. 1.14–15; Lc. 4.14–15)

12 Leque le'n huiza, mbìn Jesús le' Juàn Bautist ngue lezi'f. Mbere Jesús, ndyàa Jesús par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile. 13 Tya, sangnguri'th Jesús yèez Nazaret. Ne'mbedte Jesús le'n yèez Nazaret. Ndxe'leque', ngua ban Jesús le'n yèez co' lèe Capernaum co' nac thìb yèez co' nziri' gax ro lagun, lagun co' nziri' loo xyòn mèn galile co'te' nazal' xyòn mèn che'n làaz mèn zabulón, no co'te' nazal' xyòn mèn che'n làaz mèn neftalí. 14 Tataa ngòc con'a loo Jesús par ngòcque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' mque' Sayi ye's, Sayi co' mde'th di's che'n Diox. Sayi ndxab:

15 Co'se' yi'th Crist, Crist ya que tee par
ned le'n yèezya' che'n làaz mèn zabulón,
no par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn
neftalí, no par ned co' nsyo ro níttó' co'
nda tedib lad ro yó'be' Jordán. No ya que
tee Crist par ned le'n yèezya' che'n làaz
mèn galile co'te' nzo ban huax mèn co'
inacte mèn nación Israel.
16 Mèn co' nzo ban par neda, mèna
ngure li con' co' mcàb loo mèna loo
cón che'n Diox xal mèn co' ngure loo
yál'cuau. Diox mbli par mdyub xnìi yéc
mèna no par mdyub xnìi lezo' mèna por
cón che'n Crist. No ryethe mèn co' alithe
nzi ban loo con' co' ncàb yalguth loo
mèna, Diox ntenìi yéc mèna no ntenìi
Diox lezo' mèna por cón che'n Crist.
17 Axta syare' mtlo Jesús, mblo Jesús yal-
bàn loo mèna tya. Mbez Jesús loo mèn par
neda:
—Gulàa yéc gu' no gulàa lezo' gu'. Fse'
gu' xtùuz gu' no mod co' ndxàp gu' loo Diox.
Tac tiemp co' ndlya's Diox ñibe' Diox loo
gu', tiempa mzinle' loo gu'.

Jesús ndxab loo thap mbi' co' ndyen mbèel:
Ftoo nque gu' xísen. Ya' gu' nda na'.
(Mr. 1.16–20; Lc. 5.1–11)

18 Láth nda riid Jesús ro lagun co' nziri'
loo xyòn che'n mèn galile, gunèe Jesús chop
mbi' co' ndxàc hues. Thìb mbi' ngro' lèe
Mon Pedr. Le' tedib mbi'a na, ngro' lèe
Ndech. Nzi gobii ryop hues mbi' yex le'n
nít loo lagun par yigaa mbèel loo ryop hues
mbi' tac ryop hues mbi' ndyen mbèel. 19 Sya,
ndxab Jesús loo Pedr no loo Ndech:
—Ya' gu' nda na'. Ftoo nque gu' xísen.
Daa li le' ryop gu' gàc mbi' co' lu' loo mèn
cón che'n Diox par yòo mèn loo cón che'n
Diox xal ndxàc co'se' ndyen gu' mbèel con
yex gu'.
20 Co'se' mbìn ryop hues mbi' tataa ndxab
Jesús, mblá' ryop hues mbi' yex. Nda nque
ryop hues mbi' xís Jesús.
21 Gundee Jesús taandxepte más delant,
gunèe Jesús taachop mbi' co' ndxàcguè'
hues. Thìb mbi' ngro' lèe Cob. Tedib mbi'
ngro' lèe Juàn. Ryop hues mbi'a ndxàc
xgan' thìb mbi' co' ngro' lèe Zebede. Nzo
ryop hues mbi' le'n thìb yòoyaa con xud
mbi'. Ngue go bdè' ryop hues mbi' yex le'n
yòoyaa con xud mbi'. Jesús ngurez ryop
hues mbi'a. Ndxab Jesús:
—Ftoo nque gu' xísen. Ya' gu' nda na',
ey.
22 Leque hora mblá' myen' yòoyaa con
xud myen'. Nda nque myen' xís Jesús.

Jesús ngue lu' huax mèn.
(Lc. 6.17–19)

23 Be' taa be' taa nda tee lu' Jesús mèn
le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile. Ngue
lu' Jesús mèn le'n sinagog mèn co' nziri'
rye lugar co'te' mque tee Jesús. Ngo Jesús
yalbàn. Mbez Jesús loo mèn cón che'n
di's ndac cón che'n xá mod ndlya's Diox
ñibe'pe' Diox loo mèn. No mteyac Jesús
mèn, mèn co' mque no chol yíiz le'n rye
yèezya' ned mque tee Jesús. 24 Láth mque
tee Jesús par neda, anze'f thìb mèn yèezya'
che'n làaz mèn sir mbìn cón che'n Jesús.
Mbi'th no mèna ryete mèn yíiz co' nzo
par neda, mèn co' ndyac len chol yíiz, no
mèn co' mden' chol yalnè, no rye mèn co'
mque no chol mbii che'n xpii meexù', no
mèn co' mque no yíiz enferesi, no mèn
co' mque no yíiz mbii co' nac yíiz bech.
Mteyac Jesús ryete mèn yíiza. 25 Mdoo nque
huax mèn yèezya' che'n làaz mèn galile, no
mèn yèezya' che'n làaz mèn decápolis, no
mèn che'n ciuda Jerusalén, no mèn yèezya'
che'n làaz mèn jude, no mèn rye yèezya' co'
nziri' par ned ndlyen huiz, ned nziri' yó'be'
Jordán, xís Jesús.

5

Jesús mdub loo thìb yii par mblo Jesús
yalbàn loo mèn.

1 Co'se' gunèe Jesús anze'f thìb mèn-
léy' nziri' con Jesús, Jesús mquée loo thìb
yii co' ndub tya. Mdub Jesús loo yiia.
Le' myen' xin' mté'th Jesús na, thidte
mqueltàa, ngure myen' dib vuelt loo Jesús.
2 Mtlo Jesús, mblu' Jesús myen' xin' mté'th
Jesús. Ndxab Jesús loo myen' taandxè':

Jesús ngue lu' cón che'n chop ned mèn.
(Lc. 6.20–23)

3 —Huen nda mèn, mèn, co' nden' le'n
lezo' nac mèna mèn be'the loo Diox no co'
nden' le'n lezo' yende mod li mèna con'
ndac co' ndxòo lezo' Diox. Tac Diox co'
ñibe'pe' loo mèna ndli par ndxàc con' ndac
loo mèna.
4 Huen nda mèn co' nzi xi yéc no co' nzi
xi lezo' tac Diox tegánque' lezo' mèna.
5 Huen nda mèn nado' co' inacte mèn
nate's no co' inacte mèn naxal', mèn co'

ndoo xal' lezo', tac gàc che'npe' mèna loo
izlyo' co' ngòc con' co' mcàbgòn Diox càa
mèna.
6 Huen nda mèn co' ndyub yo'f lezo' no
co' anze'f ndlya's que tee nalì mèna loo
Diox xal mèn co' ndlyan' no co' ndxec lezo'
tac Diox lyath no mèna que tee nalì mèna
loo xtàa mèna no que tee nalì mèna loo
Diox.
7 Huen nda mèn co' ndlyat lezo' ñèe hues
xtàa tac Diox lyatque' lezo' ñèe Diox mèna.
8 Huen nda mèn co' ndxàp mod par li mèn
sirv loo Diox thìb lì yéc mèn no thìb lì lezo'
mèn tac mèna hui'que' loo Diox.
9 Huen nda mèn co' ndli mbe nagàl lezo'
hues xtàa mèn no ndli mèna ndxu' ndxàl
lezo' hues xtàa mèn co' nziri' con nado'
di's nado' cuent tac Diox mbez no ngòoque'
Diox cuent le' mèna nacque' xin' Diox.
10 Huen nda mèn co' ndyub ngu's mèn por
mod co' nac mod ndac co' nzi tee ban mèna
tac loo mèna tyalque' Diox no ta' Diox lugar
yòo mèna loo cón che'n Diox par ñibe'pe'
Diox loo mèna.
11 Huen nda gu', myen', co'se' aseli mèn
ta' mèn xyàn lezo' gu', no li mèn ngòc
nguàal con' loo gu', no ñee mèn chol di's
ye'rsin' loo gu' por cón chenen no maste.
12 Fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' no gure gu'
guyith guxìis tac con' roo no con' xèn gàc
co' ta' Diox càa gu' loo bé' yiloa. Cona, ngue
niin loo gu': Fxec gu' loo con' ndxàc loo gu'
tac tatua'que' mque tee mdub ngu's mèn
prob mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox,
mèn co' mque tee ban póla ndoore' co'se'
gáal gu'.

*Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús: Gu'
nac xal ted. No nac gu' xal xnìi loo mèn loo izlyo'.*
(Mr. 9.50; Lc. 14.34–35)

13 Tolo ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús: Nde niin thìb con' loo gu': Neeque'
gu' le' ted ndli par ne'yiza'de chol nít yèth
o bél' co' ngo mèn ted loo, ¿lé'? Chele'
teda alithe nzo'f di's nac ted co' inaziide
par ne'yiza'de con' co' ngo mèn ted, sya,
ya yende cón ntac ted. No cobii mèn ted
par loo tub mèn loo ted. Tataa mod, ne,
gu' nzo làth mèn co' alithe nque tee ban
loo chol con' ye'rsin' par càba loo mèna le'
mèna ne'tolode cua'n mod gàc mèna mèn
ye'rsin' axta plóthe. Per chele' gu' ne'que
tee ban ndacte loo mèn ye'rsin'a, càba le'
mèna tolo li con' ye'rsin' axta plóthe no
yende cón ntac gu' loo Diox. Sya, gàca loo
gu' co' xà' Diox gu' loo zin' che'n Diox xal
co'se' mblobii mèn teda.
14 Lomisque' ne, gu' nac xal xnìi loo
mèn ye'rsin' loo izlyo'. Neeque' gu' no
nda'que' gu' cuent le' thìb ciuda co' nziri'
gáp loo thìb yii yende mod ga's loo mèn.
Thidteneque' ndxú' ciudaa loo mèn. 15 Ne'
ne' co mèn xnìi thìb lampr no yiloa tau'
mèn loo lampr con thìb cajón. Ndxe'leque',
quetal mèn lampr gáp par tenìi lampr loo
mèn co' nzo le'n nyòo liz mèn. 16 Cona, ngue
niin loo gu': Tataaque' bli gu' no fque tee
ban ndac gu' loo mèn, gu' co', lìcque', nac
xal xnìi loo mèn ye'rsin' loo izlyo' par hui'
mèn no ta' mèn cuent loo ryethe con' ndac
co' ndli gu'. Co'se' ñèe mèn le' gu' ndlique'
con' ndac, le' sya, mèna tolo li gàc con'
guryath no con' guryèn loo Diox xud gu'
por cón che'n gu' làth mèn.

*Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèn.*

17 Ne'lide gu' xtùuz no ne' ne' yila's gu'
le' daa ndal par techeen no ton'en ley
co' mxo'f Moisés loo mèn. Ne'ngalten
par ton'en ley co' mxo'f Moisés loo mèn.
Ne' ne' ngalen par techeen di's co' gu-
nii mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox
póla. Ne'ngalten par techeen no ton'en cón
che'n leya no cón che'n di'sa. Ndxe'leque',
ndalen par lipe'en ryethe con' cón nee
di'spe' cón che'n ley no di's co' mde'th mèn
co' ndxab Diox póla. 18 Tac, lìcpe' ba'i, na
ngue nii lo gu': Láth be' nziri' bé' co' nac
loo bé' no izlyo', ne'biichede nec thìb letr
no nec thìb yalnibe' ne'zye'de no ne' ne' bix
loo co' nac cón che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèn axtaque' gàcque', no tyaaque', no
tyubque' di's ryete con' co' mdoo lezo' Diox
gàc por cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn. 19 Cona, ngue niin loo gu': Le' mèn
co' tè'b no ne'lide mèn cas di's co' ñibe' ley
co' mxo'f Moisés ndxè', co' nac yalñibe' co'
nac más be'the, no chele' mèna ndlu' loo
taamas mèn leque con' ndli mèna, Diox co
cuent le' mèna nac más mèn be'the loo rye
mèn co' ñibe' Diox. Per mèn co' ndyubdi's
loo ryethe di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés
loo mèn, no ndlu' mèna loo xtàa mèna li
xtàa mèna xalque' ndli mèna, le' sya, co
Diox cuent gàc mèna mèn roo no mèn xèn
loo taamas mèn loo cón che'n co'te' ñibe'
Diox loo mèn. 20 Daa ngue nii loo gu': Chele'

gu' ne'que tee ban ndacte thìb yalnaban co'
nac thìb yalnaban más ndac leque mod co'
nzi tee ban mèn co' ndlu' cón che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèn nación Israel, no mod
co' nzi tee ban mèn co' nac mèn xley' farise,
le' sya, thidteneque' ne'gàcte loo gu' yòo
gu' co'te' ñibe' Diox par ñibe' Diox loo gu'.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co'
ndxecloo ñèe xtàa.
(Lc. 12.57–59)

21 Gu' nanee no nonque' gu' no nda'que'
gu' cuent xal ngòc di's co' mblu' mèn mod
che'n mèn loo xtàa mèn làth di's co' ndub
loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn pólle'a:
Ne'guthte gu' xtàa gu'. Tac chele' chol
mèn guth chol hues xtàa mèn, cón che'n
mèna tub rez thìb juez. 22 Per daa ngue
nii loo gu': Chol mèn co' angnziri' ndxàc
nayi' no ndxòo xyàn lezo' mèna ñèe mèna
hues xtàa mèna, cón che'n mèna ndxàal
tub rez thìb juez. Lomisque' ne, chol mèn
co' nque di's con xtàa mèn, sya, cón che'n
mèna ndxàal tyub rez loo mèn co' ndyoo
ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe', loo mèn
nación Israel. No chol mèn co' gab loo hues
xtàa mèna le' mèna nac mèn naxèn no mèn
nasan no mèn yéc brel, mèna nzo ryes yòo
ye'rbìil co'te' ndxetoo bèel no quìi.

23 Más de cona, ngue niin con' ndxè' loo
gu': Chele' chó gu' nzi yoo làth gu', no láth
nzi yoo gu'a, hue' gu' gòn gu' no ofrend
gu' par ta' gu'i loo cón che'n Diox no cuec
gu' ofrend gu' co' nac gòn loo mes, no axta
syare' te' lezo' gu' le' hues gu' no xtàa gu'
ndxecloo ñèe gu', 24 sya, lá' gu' ofrend gu'a
loo mes par ner ya gu', ya tàl gu' loo di's no
loo cuent loo chol hues gu' no loo chol xtàa
gu' co' ndxàc con' ye'rsin' loo. Sya, bere
gu', ye'th gu' co'te' ndoo mes. No gab gu'
loo Diox: Ofrend nu' ndxè', Tad Diox.

25 Tolo ngue niin loo gu', ne: Chele' chol
mèn co' ngyoo no gu' ya ta' part cón che'n
gu' loo juez, bli gu' par tyoodi's ryop gu'
mèna ned nda gu' ñeene' xá mod li gu' no
xá mod gàc cón che'n gu' par ne'quexù'de
mèna gu' loo juez ó loo xcal. Yiloa na,
ta' juez o xcal gu' loo xa' co' nac tinient o
mayor. Le' tinient o mayor na, co gu' lezi'f.
26 Lìcpe' ba'i, daa nii loo gu': Tya nzo gu'.
Ne'ryo'de gu' lezi'f axtaque' zib gu' tmi co'
nac mult gu'. Sya, co' juez o xcal gu' lezi'f.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co'
ndli yalburrid.

27 Lomisque' ne, nonque' gu' no nda'que'
gu' cuent xal ngòc di's no cuent co' mblu'
mèn mod che'n mèn loo xtàa mèn làth di's
co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn
póla co' mbez: Ne'lide gu' yalburrid. 28 Per
daa ngue nii loo gu': Chol mèn co' ndyub
yo'f lezo' ngüi' mèna loo thìb xa'got par
gàal mèna xa'gota, mblile' mèna yalburrid
le'n lezo' mèna con xa'gota.

29 Lomisque' ne, angab na'i: Chele' gu'
ndli cuent no nden' gu' le' ngudloo gu' co'
nac ladli, lìcque', nac co' ndli par cua'n gu'
xquin gu' no xtol gu', más huen blo' gu'
ngudloo gu' thìb lad loo gu'. Tac más huen
gàca loo gu' yende sa ngudloo gu' leque
tyactìi dib lad gu' loo quìi no loo bèel le'n
ye'rbiil. 30 No chele' gu' ndli cuent le' ya'
gu', lìcque', nac co' ndli par cua'n gu' xquin
gu', más huen fcho' gu' ya' gu' no blobii gu'
ya' gu' thìb lad loo gu'. Le' sya, más huen
gàca loo gu' yende sa ya' gu' co' nac thìb
part che'n lad gu' leque lyàa dib lad gu' le'n
ye'rbìil. Por cona, thidtene ne'cua'nte gu'
xquin gu' no xtol gu' par ne'yòode gu' le'n
ye'rbìil.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co'
ndlá' xin' sa'l.
(Mt. 19.9; Mr. 10.11–12; Lc. 16.18)

31 Tolo ndxab Jesús loo mèna:
—Nonque' gu' no naneeque' gu' xal nac
di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo
mèn póla le' chol mèn co' mbez lá'xù' mèna
xin' sa'l leque mèna, ta' mèna ye's co' lèe
act co' ta' cuent no co' lu' le' mèna mblá'xù'
xin' sa'l. 32 Per daa ngue nii loo gu': Chele'
thìb mbi' lá'xù' xin' sa'lpe' mbi' no ingue
lide xin' sa'l mbi' yalburiid, le' sya, leque
mbi' ngue li par mbez mèn le' xin' sa'l mbi'
ngue li yalburrid mastale' ingue lide xa'i.
No mèn co' selya' con xa'got co' mblá'xù'
sa'la ndoore', xa'bi'a ngue li yalburrid con
xa'gota, ne.

Jesús ngue lu' loo mèn ne'te'thte mèn lèe
Diox anxle'.

33 Más de cona, nonque' gu' no nda'que'
gu' cuent xal mbez di's co' ndub loo libr
co' ngòc ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla
co' mbez: Ne'lá'de gu' no ne'yathla'ste gu'
li gu' co' mcàbgòn gu' li gu' co'se' mde'th
gu' lèe Diox loo mèn par li gu' chol con'.

34 Per daa ngue nii loo gu': Nec thìb mod
no nec tedib mod ne'te'thte gu' lèe Diox.
Nec thìb mod no nec tedib mod ne'te'thte
gu', co' nee di's, nac lèe bé', xal ndli taamas
mèn tac loo bé' nac co'te' nzo Diox. 35 Ne'
ne' te'th gu', co' nee di's, nac lèe izlyo' xal
ndli taamas mèn. Tac izlyo' nac loo Diox xal
co'se' ndli nii mèn descans loo thìb banc.
Ne' ne' te'th gu', co' nee di's, nac lèe ciuda
Jerusalén xal ndli taamas mèn. Tac ciuda
Jerusalén nac lizpe' no làazpe' che'n rey roo
no che'n rey xèn co' nac yub daa co' nac
Crist. 36 Ne' ne' te'th gu', co' nee di's, nac
lèe yéc gu' xal ndli taamas mèn. Tac gu'
ne'gácte toxcua' nec thìb yis yéc gu', co'
nac yis guch no co' nac yis nagat par yan'a
thidtene tataa. 37 Más huen guuz gu': Neeca,
o guuz gu': Tyè'. Tac ryete di's co' mbez
mèn co' nac masre' di's loo con' mbezen
ndxè', ale ndli mèn con'a por cón che'n
Mebizya.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co' ngo xtàa cón ndli no xtàa mèn mèn.
(Lc. 6.29–30)

38 Más de cona, nonque' gu' no nda'que'
gu' cuent xal mbez di's co' ndub loo libr
co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla:
Chele' chó mèn cue yoo no teza' thìb
mbi' thìb ngudloo xtàa mbi', mèn teza'
thìb ngudloo mbi' co' mteza' ngudloo xtàa
mbi'a, ne. Lomisque' ne, chele' chó mèn
cue yoo no co' yèe thìb mbi' thìb quele xtàa
mbi', lomisque' mod, co' mèn thìb quele
mbi' co' mblo' quele xtàa mbi'a. 39 Per daa
ngue nii loo gu': Fxec gu' loo chol con'
ye'rsin' co' li no mèn hues xtàa gu' gu'.
Chele' chol mèn co' lya's quis thìb lad rloo
gu', fte'b gu' tedib lad rloo gu' loo mèna par
quis mèna tedib lad rloo gu', ne. 40 No chele'
chol mèn ndlya's li de mandar gu' no ale
ndlya's mèna teche mèna camis gu', fta' gu'
chamar gu' hue' mèna, ne. 41 Lomisque' ne,
chele' chol mèn ndlya's ñibe'xù' mèna loo
gu' par hue' gu' yó' co' nac che'npe' mèn
xís gu' casque' son kilometr, be' gu'i xís gu'
taason kilometr. 42 No chol mèn co' ña'b ro
chol con' loo gu', fta' gu' con' càa mèna. No
chol mèn co' lya's teche gu' con' loo mèn,
fteche gu'i loo mèna no ne'cà'de gu'i loo
mèna.

Jesús ngue lu' xá mod más huen que' lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn co' nac ngolo ngola's che'n mèn.
(Lc. 6.27–28, 32–36)

43 Más de cona, nonque' gu' no nda'que'
gu' cuent xal ngòc di's co' mblu' mèn loo
xtàa mèn xal mbez di's co' ndub loo ley co'
mxo'f Moisés loo mèn póla: Fque' lezo' gu'
gunèe gu' mèn co' ndxàc amiu gu'. Le' mèn
co' nac ngolo ngola's che'n gu' na, gocloo
gu' gunèe gu' mèna. 44 Per daa ngue nii loo
gu': Fque' lezo' gu' gunèe gu' mèn co' nac
ngolo ngola's che'n gu'. Nado' di's nado'
cuent tyoodi's no gu' mèn co' ñii yèe ñii tìi
cón che'n gu'. Bli gu' con' ndac loo mèn
co' ndxòo xyàn lezo' ñèe gu'. Gurez gu'
Diox cón che'n mèn co' angnziri' ndli ngòc
nguàal con' loo gu' no ndub ngu's mèn gu',
ne. 45 Chele' gu' li tataa, lìcpe' ba'i, gàc gu'
xin' xud gu' Diox co' nzo loo bé'. Tac Diox
xud gu'a ndli le' huiz ntenìi loo mèn ye'rsin'
no loo mèn ndac. No ndli xud gu' Diox
ndlyàa yuu loo mèn co' nac mèn nalì no
mèn nambìi loo Diox no loo mèn ye'rsin'.
46 Tac chele' gu' ante nque' lezo' ñèe gu' mèn
co' nque' lezo' ñèe gu', ¿ché' ndyac gu' ngue
li gu' con' ndac loo Diox sya, cà'? Ingue lide
gu' con' ndac loo Diox, ey. Tac axta mèn
co' ndli cobrar tmi cón che'n contribución
ndli tataa. Ante nque' lezo' mèna ñèe mèna
mèn co' nque' lezo' ñèe leque mèna. 47 No
chele' gu' nii Diox ante loo mèn gulàazpe'
gu', ¿chó con' ndac ndli gu' loo Diox co'se'
ndli gu' tataa, sya? Yende chó con' ndac
ndli gu' loo Diox chele' gu' ngue li tataa,
ey. Tac leque con'a ndli mèn co' inacte mèn
nación Israel. ¡Aa, gu' mèn izlyo'! 48 Gòc gu'
mèn nalì no gòc gu' mèn nambìi co', lìcque',
nque' lezo' ñèe hues xtàa xal nac xud gu'
Diox co' nzo loo bé', Diox co' nac Diox nalì
no Diox nambìi. Tac xud gu' Diox nque'que'
lezo' ñèe alux mèn.

6

Jesús ndlu' loo mèn xá mod li mèn con' ndac loo xtàa mèn.

1 Tolo mblu' Jesús loo mèn. Mbez Jesús:
—Nabe'ste fque tee ban ndac gu' loo
Diox. Ne'gàcte gu' arid mèn nate's par hui'
chol mèn co' ndxàc hues xtàa gu' loo con'
ndli gu'. Tac chele' gu' li tataa, sya, tataa
mod ndye's gu'. Le' sya, xud gu' co' nzo loo
bé' ne'lide par gàp gu' cón che'n gu' loo xud
gu' Diox. 2 Ngue niin loo gu', ne: Ne'tubte
gu' arid ruid loo mèn par cuez mèn trompet

loo mèn xal ndli mèn co' anze'f ntembìi ro
no co' anze'f ntembìi xti's le'n sinagog no
le'n yèez par ned ndxè' par ned ba'. Ale
tataa ndli mèna par gab chol mèn: Susque'
huen nac mèn ba', yoo. Lìcpe' ba'i, daa
ngue nii loo gu': Por gust co' nda' mèna
lezo' mèna, ale leque mèna ndli par guneei
loo mèna. No yende chó con' co' gàc che'n
mèna gàp mèna loo Diox. 3 Per co'se' ta' gu'
gòn càa mèn prob, bli gu' par ne' mèn co'
ndxàc amiu gu' ne'ta'de cuent pló cón nac
co' nda' gu' gòn. 4 Más huen xexte fta' gu'
gòn càa prob mèna. Le' sya, xud gu' Diox
co' nzo loo bé', co' ngue hui' loo gu'a, li par
tolo anggàc con' ndac loo gu'.

Jesús ngue lu' xá mod cuez mèn Diox.
(Lc. 11.2–4)

5 Tolo mblu' Jesús mèn. Ndxab Jesús:
—Co'se' cuez gu' Diox, ne'gàcte gu' xal
mèn co' ntembìi ro no xal mèn co' ntembìi
xti's. Mèna anze'f ndyubla's cuez Diox,
ndoo ga' mèn le'n sinagog. Mèna ndyubla's
ndyoo ga' pál squin ned, ne, par cuez mèna
Diox par hui' no ñaa hues xtàa mèna loo
mèna. Lìcpe' ba'i, daa ngue nii loo gu':
Con mod co' ndxàp mèna, leque mèna mbli
guneei loo mèna. No tataa mod yende chó
con' co' gàc che'n mèna gàp mèna loo Diox.
6 Per co'se' cuez gu' Diox, gòo gu' le'n nyòo
co'te' ndxàt gu' no ftau' gu' ro ryo'. Gurez
gu' Diox xud gu' co' nzo loo gu' le'n cuart
co'te' ndxàt gu'. Xud gu' Diox co' ngue hui'
xexte loo gu', xud gu' Diox li par gàc con'
ndac loo gu' loo xnaa.

7 Co'se' cuez gu' Diox, ne'cuezte gu' lèe
Diox goze goze con leque di's co' mbez gu'
co' intacte xal ndli mèn co' inacte mèn
nación Israel. Tac ndli mèna xtùuz por
di's co' mbez mèna goze goze no maste
tataa mod más ndxòn Diox ro mèna co'se'
tataa mbez mèna loo Diox. Per ilìcte con'a.
8 Ne'gàcte gu' lalque' xal mèna, tá, tac xud
gu' Diox naneeque' no nonque' cópe' nquin
gu' ndoore' co'se' ña'b gu' con'a loo xud gu'
Diox. 9 Cona, ngue niin loo gu' taandxè' mod
cuez gu' Diox:

Diox xud nu', co' nzo loo bé', ndlya's
nu' no ña'b nu' loo U' le' mèn ta' cuent
no ten' mèn thidte U' nac Diox natú'pe'.
10 Nu' mbez loo U' no ña'b nu' loo U' le'
U' ñibe'pe' loo mèn dib athu loo izlyo'.
No gàca xal nee lezo' U' loo izlyo' ndxè'
xalque' ndxàc co' nee lezo' U' loo bé'.
11 Fta' U' lua' nu' no xít nu' co' hua nu'
nalze no taamas con' co' naquinque' nu'
atate huiz. 12 Fton' U' xquin nu' no xtol
nu' xal nteri'th ntecan' nu' xèn xyàn co'
ndli hues xtàa nu' loo nu'. 13 Ne'lá'ya'de
U' nu' par aseli nu' cua'n nu' xquin nu'
no xtol nu' loo U'. Ndxe'leque', blàa U'
nu' loo ryethe con' ye'rsin'. Tac U' ñibe'
loo ryethe con'. No ndxàp U' ryethe con'
roo no ryethe con' xèn la's nii U' no la's
ya' U'. No che'npe' U' nac ryethe con' roo
no con' xèn le'n lín' co' ntlo, no le'n lín'
co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node
thidtene. Taandxè' gàca.

14 Tac chele' gu' nteri'th no ntecan' chol
xen no xyàn co' ndli chol mèn hues xtàa
gu' loo gu', le' sya, xud gu' Diox co' nzo
loo bé' ton'que' xquin gu' no xtol gu' co'
ncua'n gu'. 15 Per chele' gu' ne'teri'thte no
ne'tecan'te chol xen no xyàn co' ndli hues
xtàa gu' loo gu', ne' xud gu' co' nzo loo bé'
ne'ton'te xtol gu' no xquin gu' co' ncua'n
gu'.

Jesús ngue lu' loo mèn xá mod li mèn co'se'
cue xlat mèn.

16 Co'se' lya's gu' cue xlat gu' por ndxep
tiemp, ne'lu'de gu' loo mèn le' gu' nzi xi
lezo' xal ndli mèn co' ntembìi ro no mèn
co' ntembìi xti's. Tac mèna asendli ndlu'
mèna loo mèn le' mèna nxi lezo'. No nse'
mèna rloo mèna par hui' taamas mèn le'
mèna nzi xlat. Lìcpe' ba'i, daa ngue nii loo
gu': Gust co' nda' mèna lezo' mèna, con'a
ndli tyathe guneei loo mèna loo Diox. No
yende chó cón co' gàc che'n mèna gàp mèna
loo Diox. 17 Per gu', co'se' cue xlat gu', blo
gu' chu'th aceit yéc gu' no ftee gu' bèu yéc
gu'. No ftech gu' rloo gu' par ne'lu'de gu'
gu' loo mèn nzi xlat gu' xal ndli mèn co'
ntembìi ro no co' ntembìi xti's 18 par tataa
mod ne'ten'te lezo' mèn le' gu' nzi xlat.
Ndxe'leque', ante xud gu' Diox co' nzo no
gu' non no nanee cón che'n gu'. Sya, xud
gu' Diox li anggàc con' ndac loo gu'.

Jesús ngue bez loo mèn más huen gàp mèn
con' ndac loo bé'.
(Lc. 12.33–34)

19 Lomisque', ngue niin loo gu', ne:
Ne'gath lyuxte gu' par que no gu' yalgon'
gu' loo izlyo' ndxè', co'te' ndxeza' yalgon',
no co'te' ndlyux yalgon', no co'te' nquée
mxìl yalgon', no co'te' mquée mbèd yal-
gon', no co'te' ndli huan' huan' yalgon'.

20 Más huen, fcua'n gu' mod no bli gu' par
gàp gu' yalgon' loo bé' co'te' ne'quéede
mxìl yalgon', no ne'huade mbèd yalgon',
no co'te' yende cón li par yiza' yalgon', no
co'te' ne'li huan'te huan' yalgon'. 21 Tac
chele' gu' anze'f nque' lezo' ñèe yalgon',
sya, li gu' cuent yalgon'a nac lezo' gu' no
ngudloo gu' por anze'f ndyac gu' ñèe gu'
yalgon'a. Le' con' co' más nac cón che'n
Diox na, thìb lad nque' gu' con' co' nac cón
che'n Diox.

Con ngudloo mèn ngüi' mèn ned ndyee mèn par ne'yizi'fte mèn no par ne'yiga'ste mèn ned ndyee mèn.

(Lc. 11.34–36)

22 Con ngudloo mèn ngüi' mèn chol con',
¿lé'? Per chele' mèn indyubte yo'f lezo'
loo con' ngüi' mèn, mastale' ngüi' mèn loo
chol con' ngüi' mèn, no chele' mèn inda'de
lugar li mèn con' ye'rsin' por cón che'n
con' co' ngüi' mèn, sya, nambìique' ndoo
mèn no huen nque tee mèn loo Diox. Sya,
ne' ne' inac ngudloo mèn co' ncua'n xquin
mèn loo mèn. 23 Per ndxe'leque', chele'
mèn thìb lìte ndli xtùuz no nden' mèn le'n
lezo' mèn ante li mèn con' ye'rsin' por ngüi'
mèn loo con' con ngudloo mèn par gàc
che'n mèna cón che'n yalgon' che'n izlyo'
ndxè', mèna thidtene ncuau yéc no ncuau
loo par ne'ñeede mèna chó ro yila's mèn
co'se' tyoodi's mèn. Ne'ñeede lezo' mèna
cón che'n xá mod ndxàal que tee ban ndac
mèna. No thidtene nanguib mèna.

Yende mod yòo mèn loo cón che'n Diox co'se' más ndxath ndlyux mèn ñèe mèn tmi.

(Lc. 16.13)

24 Cona, ngue niin loo gu' tedib vez: Yende
chó moz nzo co' li zin' loo chop patrón.
Tac chele' moz li preb li moz zin' loo chop
patrón, sya, yòo xyàn lezo' moz ñèe moz
thìb patrón. Le' tedib patrón na, más huen
tyac lezo' moz ñèe moz patrona. O bien,
más altant tyoo moz loo thìb patrón. Le' loo
tedib patrón na, yecloo moz. Cona, ngue
niin loo gu': Yende mod li mèn sirv loo
Diox chele' mèn más ndxath ndlyux loo cón
che'n yalgon' che'n izlyo' ndxè'.

Diox nquenap mèn co' nac xin' Diox. No ndli Diox par que no mèn con' naquin mèn thìb huiz tedib huiz.

(Lc. 12.22–31)

25 Niin loo gu', ne, ey: Ne'tyóode gu' no
ne'gath lyuxte gu' par gab gu' loo lezo' gu'
pá ned ya gu' zin' par que no gu' cón hua
gu' no cón gu gu'. Ne' ne' tyóo gu' par gab
gu' loo lezo' gu' pá ned tyee centav par tyu'
xab gu' co' goc gu'. ¿Ché' ndli gu' cuent
ante par hua mèn nzi ban mèn loo izlyo'
ndxè', cà'? No ¿ché' ndli gu' cuent más ntac
xab mèn leque ladpe' mèn, cà'? Yende xàa.
26 Hui' gu' loo mbin bé' co' nxobii loo mbii.
No bli gu' xtùuz cón che'n mbin. Mbin
ingode bin. Ne' ne' inthop mbin cosech.
Ne' ne' ingosua' mbin cosech. Mastale'
tataa ndxàca loo mbin, xud gu' Diox co' nzo
loo bé' neeque' xá mod huaa xud gu' Diox
mbin. Ale'que' gu' más ntac leque mbin.
¡Pà ne' huaa Diox gu' xal nguaa Diox mbin!
27 ¿Chó thìb gu' co' nziri' trè' co' más ndxath
ndlyux gác gu' zib gu' mase taarol metr loo
gu' par yol' gu' taachu'tha? Yende xàa, ¿lé'?

28 ¿Chonon susque' ndyóo gu' cón che'n
xab gu' co' nquin gu', à'? Hui' gu' loo ye'
madalen co' nzo'f yii den xal ndryoo ye'
madalen. Ne' ne' indli ye' madalen zin'.
Ne' ne' inzìi ye' madalen dó. 29 Per na ngue
nii loo gu': Ne' Salomón co' ngòc rey póla
ne'ngoc xabte xal ye' madalen, mastale'
mque no Salomón huax xab Salomón co'
nabe's natoxcua'. 30 Chele' Diox tataa ndli
mdoc xab yii den no yé' huize' tec mèn
huana le'n rdii liz mèn, ale'que' loo gu' ne'
li Diox más co' ndac xal huana. ¡Aa mèn
izlyo' co' pente ndxela's loon! 31 Por cona,
ngue niin loo gu': Ne'tyóode gu' no ne'gath
lyuxte gu' par gab gu': ¿Pá ned tyee co'
hua na'? ¿Pá ned tyee co' gu na' yé' huize',
yoo? No ¿pá ned tyee centav par tyu' xab
na' yé' huize', ne? 32 Ne'lide gu' tataa tac
mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' co' inacte
mèn nación Israel, mèna ncua'n no ndyóo
mèna cón che'n ryethe con'a. Per xud gu'
Diox co' nzo loo bé' nonque' no naneeque'
le' gu' naquinque' ryete con'a. 33 Con' co'
ngue niin loo gu' ndxè' nac nerleque' con'
ndxàal li gu': Fta' gu' lugar ñibe'pe' Diox loo
gu'. No fcua'n gu' mod que tee ban lì gu'
xal ndxòo lezo' Diox li gu'. Chele' gu' tataa
li, sya, Diox li par que no gu' ryethe taamas
con' co' nquin gu'. 34 Por cona, ngue niin
loo gu', ne: Ne'tyóode gu' no ne'gath lyuxte
gu' nalle' cón che'n con' co' hua gu' no con'
co' gu gu' no con' co' nquin gu' yé' huize'.

Ne'gabte gu' loo xtàa gu': Huen ngua na' nalze. Mzyal thìb le' rol lua' na' par nduhua na' no xít na' co' gu na'. Per ¿yé', à'? ¿Cón hua na' no cón gu na'? Anxle' mbez gu' tataa. ¿Chonon anze'f ndyóo gu' cón che'n con' co' gàc loo gu' yé' huize', à'? Nzoque' huax con' co' nac cón che'n con' co' ndxàc loo gu' nalle' par tyóo gu' no par gath lyux gu' nalle', ey.

7

Jesús ngue lu': Ne'hui'de mèn no ne'ñaade mèn loo cón che'n cón ndli xtàa mèn.

(Lc. 6.37–38, 41–42)

1 Ne'hui'de gu' no ne'ñaade gu' loo con' ndli taamas mèn par quexù' gu' mèna. Tac chele' gu' tataa tolo li, le' sya, Diox tub rez cón che'n gu' par quexù' Diox gu' yé' huize', ne. 2 Tac Diox tub rez cón che'n gu' co'se' gàc huiza par tetìi Diox gu' xalque' ngüi' gu' no ñaa gu' loo taamas mèn par quexù' gu' mèna. Xalque' nac mod co' ndxàp gu' con taamas mèn, tataaque' li no Diox gu' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. 3 ¿Xá mod más ngüi' gu' loo thìb le' chu'th yix co' nzo ngudloo hues xtàa gu' leque hui' gu' loo yix co' más naroo co' nzo ngudloo gu', co' nee di's, ale más ngüi' gu' loo ndxepte con' ye'rsin' co' ndli hues xtàa gu' no ingüi'de gu' loo huax con' ye'rsin' co' ndlipe' gu', à'? 4 No ¿xá mod ale ndli gu' ryes mbez gu' loo hues xtàa gu': Hues, led cuante. Bla' go'en thìb le' yix chu'th co' nzo ngudlool ba'. No inda'de gu' cuent cón che'n yix co' nac más naroo co' nzo ngudloo gu' ba', à'? 5 Aa, que ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembìi gu' xti's gu', ndee gu'. Ner blo' gu' yix co' nac más naroo co' nzo ngudloo gu' ba'. Le' yiloa na, gu' nee xá mod co' gu' yix chu'th co' nzo ngudloo hues xtàa gu' ba', co' nee di's, blá' gu'. Ya ne'tolode li gu' huax con' ye'rsin' co' ndli gu'. Sya, tataa mod gàp gu' razon co'x gu' loo xtàa gu' cón che'n ndxepte con' ye'rsin' co' ngue li hues xtàa gu'.

6 Ne'tolode ta' gu' cuent no te'th gu' cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn co' nac mèn nayi' no loo mèn ye'rsin' tac ne'stolque', chàa, gàc nayi' mèna loo gu' xal mbac nayi'. No ne'stolque' xìis no mèna cón che'n di's ndaca xal ndli nguch co'se' ndla's xi nguch con' ndxuhua nguch. No ndlo ndub nguch loo con' ndxuhua nguch.

Jesús mbez: Bna'b gu' con' loo Diox. Bli gu' xal mèn co' ngue cua'n thìb con' nquin mèn. Bli gu' xal mèn co' nte's puert par xal' mèn puert par yòo mèn co'se' cuez gu' Diox no co'se' ña'b gu' con' loo Diox.

(Lc. 11.9–13; 6.31)

7 Cona, ngue niin loo gu': Co'se' cuez gu' Diox, gurez gu' Diox taandxè' mod xal ndli mèn co' ña'b con' loo xtàa mèn. Le' sya, Diox li par que no gu' con' co' ña'b gu'a. No co'se' cuez gu' Diox, bli gu' loo Diox xal ndli mèn co'se' mtuhuan mèn thìb con' ntac. Yiloa, noo noo ncua'n mèn con' mdyuhuana axta zyal con'a loo mèn. Le' sya, tataa mod li Diox par ta' Diox con' ña'b gu' loo Diox càa gu'. No co'se' cuez gu' Diox, bli gu' xal mèn co' nte's ryo' liz mèn axtaque' xal' mèn ryo' par yòo gu'. Tataa mod, li Diox que no gu' con' co' ña'b gu' loo Diox. 8 Tac mèn co' tolo mbez Diox, dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn, Diox li cas mèna. Lyath no Diox mèna no xal' Diox ned no xal' Diox yó' loo mèna par que no mèna con' co' tolo ña'b mèna loo Diox.

9 ¿Ché' nzo chó gu' co' nac gundan loo xin' gu', angab na'i, chele' xin' gu' ña'b con' hua xin' gu' loo gu', ché' tòo valor loo gu' no ché' tli gu' ryes ta' gu' thìb le' quèe càa xin' gu' lugar de ta' gu' pan càa xin' gu' co'se' ña'b xin' gu' pan loo gu' par hua xin' gu', à'? 10 Lomisque' ne, ¿ché' tòo valor loo gu' no ché' tli gu' ryes ta' gu' thìb mbel' càa xìn' gu' co'se' ndlya's xin' gu' hua xin' gu' thìb mbèel, cà'? Ne'lide gu' ryes li gu' tataa, ¿lé'? 11 Mastale' nac gu' gundan más naxin no gundan ye'rsin' loo xin' gu', per gu' lyatque' lezo' ñèe gu' xin' gu'. No ta' gu' con' ndac co' ña'b xin' gu' loo gu', ¿lé'? Ale'que' xud gu' Diox co' nzo loo bé' ne' ta' con' ndac loo mèn co' ña'ba loo xud gu' Diox, co' nee di's, loo mèn co', lìcque', ndxela's loo Diox.

12 Gu' ndlya's le' chol mèn gàp mod loo gu' loo ryethe con', ¿lé'? Lomisque', ngue niin loo gu': Gòp gu' mod loo chol mèn thidtene, que naca ndxàp mèn mod loo gu', que naca indxàpte mèn mod loo gu'. Con' ndxè' nac di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla. No naca leque di's co' mque' mèn co' mde'th cón che'n co' ndxab Diox ye's loo libr póla.

Mèn co' ndxòo loo cón che'n Diox, mèna ndli

xal co'se' ndxòo mèn ro thìb puert naya.

(Lc. 13.24)

13-14 Non gu' no naneeque' gu' nzo puert naya no nzo ned naya. Nagàn naca yòo mèn ro puerta no nagàn naca tyee mèn neda, ¿lé'? Lomisque' ne, nzo puert naxèn no nzo huax ned naxèn. Inagànte yòo mèn ro puerta no inagànte tyee mèn neda, ¿lé'? Mod co' ndxàp mèn loo Diox co' ndli le' mèna ndryo xà' loo Diox thidtene co'se' gath mèna, moda nac xal co'se' ndxòo mèn ro puert naxèn no xal co'se' ndyee mèn ned naxèn. Huax mèn ndli tataa. Inagànte li mèn tataa. Per mod co' ndxàp mèn par nalìte yòo mèna loo Diox loo bé' co'se' gath mèna, moda nac xal co'se' ndxòo mèn ro puert naya no xal co'se' ndyee mèn ned naya. Añenti gác mèn li mèn con'a. Ndxepte mèn ndxàp moda par yòo mèna loo Diox loo bé'. No nagàn tín' naca par li mèn tataa.

Mèn ndac no mèn ye'rsin', mèna ndxàc be' xal yaa xlè co' nda' xlè ndac no xal yaa xlè co' nda' xlè ye'rsin'.

(Lc. 6.43–44)

15 Anderhuen gu'. Leque gu' quenap gu' loo mèn co' mbez ndyoodi's mèna cón che'n Diox per yalgutyè'i. Mèna yi'th loo gu'. No gàp mèna mod nado'. Ndxàc mèna loo gu' xal mbacxil'. Per le'n lezo' mèna nzo con' ye'rsin'. No li mèna xtùuz ye'rsin. Gàc mèna mèn nayi' xal mquè'th. 16 Gu' ta' cuent còn che'n mèna por con' co' li mèna. Tarte gòn mèn làa mèn ngud uv loo chol yaa yis, ¿lé'? Ne' ne' tar gòn mèn làa mèn ngudyuug loo yaa yis cordonsant, ¿lé'? 17 Tataa nac mod co' ndxàp mèn xal yaa xlè. Ryete yaa huen nda' xlè huen. Le' yaa xlè co' nac yaa xlè ye'rsin' na, nda' xlè ye'rsin'. 18 Yende mod ta' yaa xlè, co' nac yaa xlè ndac, xlè ye'rsin'. Ne' ne' yen mod ta' yaa xlè, co' nac yaa xlè ye'rsin', xlè ndac. 19 Ryete yaa xlè co' inda'de xlè ndac, cho' mèn yaa xlèa no co mèn yaa xlè ye'rsin'a rdìi. 20 Por cona, por mod co' ndxàp mèn, libe' gu' mèn. No ta' gu' cuent xá nac mèn.

Iryede mèn izlyo' yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna.

(Lc. 13.25–27)

21 Iryede mèn co' mbez: Tad, loon, tyal mèna ta' mèna lugar ñibe'pe' xuden Diox loo mèna. Ndxe'leque', mèn co' ndli xal neepe' lezo' xuden Diox co' nzo loo bé', mèna tyalque' ñibe'pe' xuden Diox loo mèna. 22 Huax mèn ñee loon, co'se' gàc huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèna: Tad, ¿ché' ne'nde'thte nu' di's por cón che'n lèe U'? No ¿ché' impor lèede U' mblo' nu' meexù'? No ¿ché' impor lèede U' mbli nu' huax yalguzye', à'? Neeque' U' no nonque' U' mbli nu'i, Tad.

23 Per ndxe'leque', huiza càben loo mèna: Thidteneque' ne'needen gu' no indlibeden gu'. Biiche xà' gu' loon. Huàa gu' thìb lad, gu' co' más ngòo lezo' mbli gu' con' ye'rsin'.

Trè' ndlu' cón che'n chop loo liz mèn co' mdyoxcua'.

(Lc. 6.47–49; Mr. 1.22)

24 Chol mèn co' ndxònque' di's co' mbezen no ndli mèna xal ñibe'en loo mèna, daa tetac cón che'n mèna xal thìb mbi' co' altant ndyoo naa loo rsin'pe' mbi'. Mbi'a mxít te'f liz mbi' loo quèe co'te' maciz nac loo yòo. 25 Ngoloa, ngulàa yùu. Ngro' nít yòo. No mxyo'f mbii. No ngo zi'f nít yòo loo yòo cal co' nac liz mbi'a. Per ne'ngobiide yó'be' yòo cala tac ndub yòo cala loo quèe co'te' maciz loo yòo. Thìba con' ndxè'.

26 Le' tediba na, chol mèn co' ndxòn di's co' ndyoodizen, no indlide mèn xal ñibe'en, mèna lalque' nac xal thìb mbi' naad no thìb mbi' tont co' mxít te'f yòo cal liz mbi' loo yuux. 27 Ngoloa, ngulàa yùu. No ngro' nít yòo. No mxyo'f mbii. No ngo zi'f nít yòo yó'be'a loo yòo cal. No mblyau yòo cala. Por lult, thidtene mblyux yòo cala.

28 Co'se' ngolo mdoodi's Jesús di'sa, ryete mèn co' nzi yòn di'sa, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna cón che'n di's co' ngue lu' Jesús loo mèn. 29 Tac ndlu' Jesús mèna xal thìb mbi' co' ndxàp con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi'. No indlu'de Jesús loo mèna xal ndlu' mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel.

8

Jesús mteyac thìb mbi' co' mque no yíiz ndxa's co' nac thìb yíiz co' ntega's no co' nteyèe yid lad mèn.

(Mr. 1.40–45; Lc. 5.12–16)

1 Co'se' nde làa tùub Jesús loo yii co'te' ngua tub Jesús, anze'f thìb mèn ndoo nque xís Jesús. 2 Làth mèna ngo thìb mbi' co' ndyac thìb yíiz ndxa's, yíiz co' nteyèe yid

lad mbi'. Mbii gax mbi' loo Jesús. Mdub xib
mbi' loo Jesús. No mcòo' mbi' yéc mbi' loo
Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:
—Tad, chele' U' lyat lezo' ñèe U' daa,
nzoque' mod teyac U' daa. Fteyac U' daa.
No ftembìi U' laden, Tad.
3 Sya, mbuàal Jesús lad mbi'. Ndxab Jesús:
—Ndlyat lezon ñèenl. Teyaquenl no
tembìin ladl.
Ngolo ndxab Jesús di'sa, ale chàa, ngro
xbiiz lad mbi'. No mbembìi mbi' loo yíiza.
4 Le' sya, ndxab Jesús loo mbi'a:
—Hui' nexa. Yende chó loo gabtel cón
che'n con' co' mbli nonl ba', ndee. Ante
ndlyazen huàa lu'l loo nguley'. No huàa ta'l
ofrend co' mnibe' Moisés ta' mèn co' mbyac
loo yíiz ba' par ta' mèn cuent no non mèn
le' lùu mbyacle' loo yíiz ba'.

*Jesús mteyac thìb mbyòo co' ngòc xgan'
thìb mbi' co' ngòc capitán che'n gobiern co'
ndub ciuda Rom.*
(Lc. 7.1–10)

5 Texal ngòo Jesús yèez Capernaum,
mbi'th thìb capitán co' ñibe' thìb ayo sol-
ndad loo Jesús. Nalyat gunii capitán di's loo
Jesús. 6 Taandxè' ndxab capitán loo Jesús:
—Tad, moz daa nax. Ngue tequech mbii
moz daa. No ya ne'xecte moz tant thìb
yalnè nden' moz por mbiia axta nax tinle'
liz moz daa.
7 Ndxab Jesús loo mbi'a:
—Neeca, nal gan par teyaquen mbíiz.
8 Sya, mcàb capitán loo Jesús. Ndxab
capitán:
—Tad, indxàalte daa par yòo U' le'n nyòo
lizen. Más huen, ante ñibe' U' loo yíiz. Daa
ndxelasque' biiche yíiz loo moz daa. 9 Tac
leque daa nda cuent naquin tyubdizen loo
tamas mèn co' ñibe' loon xal ñibe' mèna
loon. No lomisque' nde nxon', ngue non
solndad co' ñibe'en loo. Co'se' ñibe'en loo
thìb solndad par ya solndad thìb mandad,
solndad ya. No co'se' ñibe'en loo tedib
solndad par yi'th solndad loon, solndad
yi'th loon. No co'se' ñibe'en loo thìb moz
daa par ya li moz daa thìb zin' loon, moz ya
lii.
10 Co'se' mbìn Jesús di'sa, ante mbui' Jesús
no ante gunaa Jesús. Ndxab Jesús loo mèn
co' ngure no Jesús:
—Lìca, na nii loo gu': Ne' làth rye mèn
nación Israel tarte zyál' daa nec thìb mèn
no tarte nèen nec thìb mbi' co' anze'f ndx-
ela's loon xal mbi' ba'. 11 Daa ngue nii
loo gu': Huax mèn co' inacte mèn nación
Israel, mèna ryo' par ned ndlyen huiz no
par ned mbix huiz par yi'th queltàa no
mèna Abraham no Isaac no Cob loo cón
che'n Diox co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn par
tyac lezo' mèna axta plóthe. 12 Per cón che'n
mèn nación Israel co' ndxab Diox no co'
gunii Diox le' mèna yòo co'te' ñibe'pe' Diox
par ñibe'pe' Diox loo mèn, ale ndxe'leque',
co' xà' Diox mèna thìb lad loo Diox co'te'
nac yál'cuau co'te' nzyalque' mèna tith cue
mèna loo Diox. Tya, gón' mèna axta plóthe
no hua le mèna axta plóthe.
13 Sya, mbere Jesús, ndxab Jesús loo capi-
tana:
—Byàa, ey. Texalque' nac co' ndxela'sl
no co' nda'l cuent loon nacl, tataaque' gàca
lool.
No ale leque hora mbyac moz capitana.

Jesús mteyac xna'zap Pedr co' nax loo xlé'.
(Mr. 1.29–31; Lc. 4.38–39)

14 Ngoloa, ngua Jesús liz Pedr. Gunèe
Jesús nax xna'zap Pedr loo xlé'. 15 Per
ale ante mxo'f Jesús ya' Jesús lad xna'zap
Pedr, ngro xlé' xna'zap Pedr. Sya, ngo che
xna'zap Pedr. Mbli xna'zap Pedr mandad
loo mèna. No mbli xna'zap Pedr cas mèna.

Jesús mteyac huax mèn yíiz.
(Mr. 1.32–34; Lc. 4.40–41)

16 Co'se' mzyèle' izlyo' huiza, mbi'th no
mèn huax mèn yíiz co' mque no mbii che'n
xpii ye'rsin' loo Jesús. Ante gunii Jesús loo
xpii ye'rsin'a, ngro xpii ye'rsin'a loo rye
mèn yíiza. No mteyac Jesús ryete mèn yíiz
co' mque no chol yíiz. 17 Tataa mbli Jesús
par ngòcque', no mdyaaque', no mdubque'
di's co' gunii Sayi co' mde'th di's co' ndxab
Diox. Sayi ndxab:
Yub xa' mteche ryethe yíiz na' co'
mden' na' no co' mque no na'. No mden'
xa' ryethe yalnè cón che'n na' lad xa'.

*Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mblya's tyoo
nque xís Jesús.*
(Lc. 9.57–62)

18 Látha, co'se' gunèe Jesús anze'f thìb
mènléy' nziri' dib vuelt loo Jesús, mnibe'
Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús par ya
riid no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo
yòoyaa tedib lad ro lagun. 19 Láth ndoore'
tyee Jesús, mzin thìb mbi' co' ngòc maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo

mèn nación Israel loo Jesús. Ndxab mbi'a loo Jesús:

—Maistr, no daa ndlyaz ga non U' pál co'te' ya U'.

20 Mcàb Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Hui' nexa. Mbe'th ngue no quèe lyo' co'te' ndxàt mbe'th. Le' mbin bé' na, ngue no xyòn mbin co'te' ndxàt mbin, ne. Per daa, co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, ingue noden thìb lugar co' nac che'npe'en co'te' guixen chu'th yéquen par ryo xcuen chu'th laden, co' nee di's, tegaan chu'th xísen par lin descans.

21 Látha, tedib myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Tad, daa lyaz ner ta' U' permis loon par ga casen thebol xuden. Yiloa, sya, nda na'.

22 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo mbi' xin' mté'th Jesús:

—Mèn co' ne'tyalte yila's loo cón chenen, mèna nac xal mèn nguth loon. La'a ca's mèna thebol xud lùu ba'. Le' lùu na, ftoo nque xísen. Ya' nda na'.

Jesús mbli nguled mbii. No mbli Jesús xèe ngure ol níttó'.

(Mr. 4.35–41; Lc. 8.22–25)

23 Ngoloa, ngòo Jesús loo thìb yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús. 24 Láth ngue tetee myen' yòoyaa loo lagun, ngro' thìb mbiidó' loo lagun axta mxít too mbii nít loo lagun. No mblo mbii nít le'n yòoyaa. Per ndxe'leque', láth ndxàc con'a, ante mde mcal' Jesús. Nax yàt Jesús le'n yòoyaa. 25 Sya, yende izlyo' ngua myen' xin' mté'th Jesús co'te' nax Jesús. Mblo' myen' mcal' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, jer goo che U'. Blo' U' mcal' loo U'. Hui' U' ñeene' xá mod li U' par lyá' na' loo con' ryes. Yòoyaa na' ngue dep le'n nít.

26 Mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¡Aa, mèn izlyo'! Susque' nzyeb gu', yey. Ndxepte ndxela's gu'. No ndxepte ndxàp gu' yalxla's loo Diox, ¿lé'?

Sya, ngo che Jesús. Ale ante gunii Jesús loo mbiidó'a no ante gunii Jesús loo nít. Xèegà nguled mxyo'f mbiidó'a. No xèegà nguled ndxetoo nít che'n níttó' loo lagun. 27 Sya, ryete mèn co' ngua no Jesús, ante mbui' no ante gunaa mèna loo con' ngòc. Ndxab mèna:

—¿Chó mbi' nac mbi' ba'? ¿Chonon tua'te ndxab mbi'? No ale xèegà nguled nxyo'f mbii. No xèegà nguled ndxetoo nít loo lagun.

Trè' ndlu' cón che'n chop mbi' yíiz che'n làaz mèn gadar co' mquée mbii ye'rsin' co' ngòc mbii che'n xpii meexù'.

(Mr. 5.1–20; Lc. 8.26–39)

28 Co'se' ngolo mzin Jesús tedib lad ro lagun co' nac che'n làaz mèn gadar, ngro' chop xa'bi' le'n panteón loo Jesús. Ryop xa'bi'a mque no mbii che'n xpii ye'rsin'. No anze'f nayi' tín' ngòc ryop xa'bi'a. Axta ne' ne' yen mod riid chol mèn par neda. 29 Cabii ngure bez ryop xa'bi'a loo Jesús. Ndxab xa'bi'a loo Jesús:

—¿Chonon nde U' co'te' nzo nu', à', Jesús, xgan'pe' Diox? ¿Ché' nde U' par tetìi U' nu' ndoore' gàc tiemp co'se' tetìi Diox nu', cà'?

30 Leque hora, gaxte tya nzi tee yuhua thìb partid nguch. 31 Sya, mbii che'n xpii ye'rsin'a mbli par nalyat ndxab ryop mbi'a loo Jesús:

—Chele' U' co' nu' trè', bla' U' yòo nu' loo partid nguch co' nzi tee go'.

32 Sya, ndxab Jesús loo xpii ye'rsin'a:

—Gro' gu'. Huàa yòo gu' loo nguch, tá.

Hora ngro xpii ye'rsin'a loo ryop xa'bi'a. Ngua yòo xpii ye'rsin'a loo partid nguch. Ngoloa ale ryete ngucha mquée mbii. Ale mbyùub nguch lad yii co'te' nzi tee yuhua nguch. Ngulàa ryete ngucha axta le'n lagun. Nguap nguch nít. Ale nguth ryete nguch.

33 Le' mèn co' ngue quenap ngucha na, ale mque' mèna carre. Ngua ta' mèna cuent loo mèn làth yèez ryete con' co' ngòca, tant mzyeb mèna. No mda' mèna cuent con' ngòc loo ryop xa'bi' co' mquée mbii che'n xpii ye'rsin'a loo mèn làth yèez. 34 Sya, ryete mèn yèeza ngro'. Mbi'th mèna co'te' nzo Jesús. Texal gunèe mèna Jesús, ale mna'b mèna di's loo Jesús. Ndxab mèna:

—Más huen gro' trè'. Byàa ned, ndeel.

9

Jesús mteyac thìb mbi' co' mque no yíiz bech.

(Mr. 2.1–12; Lc. 5.17–26)

1 Sya, ngòo Jesús loo thìb yòoyaa. Mdoo Jesús loo nít loo lagun. Mbii Jesús tya axta ngro xo'f Jesús tedib lad ro lagun. Mzin Jesús yèez co'te' nac làazpe' Jesús. 2 Láth nzo Jesús tya, mzin no mèn thìb

mbi' co' mtequech mbii loo Jesús. Nzo'f
mbi' loo thìb cami nde no mèn mbi' loo
Jesús. Co'se' gunèe Jesús le' mèna, lìcque',
ndxela's loo Jesús no ngòp mèna yalxla's
loo Jesús, ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Huen blo lezo'l, ndee, xgan'. No
gòp yalxla's loon. Xquin lùu no xtol lùu
mdyon'le'.

3 Per làth mèn co' nziri' loo Jesús, ngo
ndxep mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón
che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación
Israel. Mèna ndxab loo lezo' mèna: Lìcpe'
ba'i, mbi' ba' ñii yèe ñii tìi cón che'n Diox
no ngue nii mbi' ba' ngòc nguàal con' cón
che'n Diox, cara. 4 Per Jesús nonque' no
naneeque' Jesús con' co' nzi li mèna xtùuz
le'n lezo' mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—¿Chonon susque' nazab ngue li gu'
xtùuz, à'? 5 ¿Xá nee gu'? ¿Cón más inagànte
nac, ndyac gu', par gaben loo mbi' ba'?
¿Ché' más inagànte gaben: Xquin lùu no
xtol lùu mdyon'le' o ché' más inagànte
gaben: Goo che. Fxen ned. Byàa, cà'?
6 Per hui' gu' nexa. Daa lu' loo gu' le' daa,
co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol
mèn, daa ndxàp con' roo no con' xèn la's
niin no la's yan loo izlyo' par ton'en xquin
mèn no xtol mèn loo izlyo'.

Sya, mbere Jesús ndxab Jesús loo mbi' co'
mtequech mbii:

—Goo che. Fthùuz dáa co' ngo'thl. Bye'
dáa. No tee càal ned. Byàa par lizl.

7 Sya, ale ngo too mbi' co' mtequech
mbiia. Mxen mbi' ned. Ndyàa mbi' par liz
mbi'. 8 Co'se' gunèe mèn co' nziri' no Jesús
mbli Jesús con'a, mzyeb tín' mèn. Ngurez
mèna Diox. Ndxab mèna:

¡Ay, Dio's! U' ndli ndxàp mbi' ba' con' roo
con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi' par
ndli mbi' con' roo no con' xèn loo mèn loo
izlyo'.

*Jesús ndxab loo thìb mbi' co' lèe Mate, co'
nac daa co' ngue que' ye's ndxè': Ftoo nque
xísen. Ya' nda na'.*

(Mr. 2.13–17; Lc. 5.27–32)

9 Co'se' mbere Jesús, ngro' Jesús yèez
co'te' nac làazpe' Jesús, láth nda riid Jesús
par neda, gunèe Jesús ndub thìb mbi', co'
lèe Mate, loo mes co'te' ndyee thix mèn tmi
cón che'n contribución. Ndxab Jesús loo
mbi'a:

—Goo too. Ya' nda na'.

Mate ngo too. Nda no Mate Jesús.

10 Ngòc thìb con' thìb vez. Ngua thuhua
Jesús liz Mate. Láth ndub yuhua Jesús loo
mes, mzin huax mèn co' ndli cobrar cón
che'n contribución no plá mèn co' ngòc
mèn ye'rsin'. Thidte mdub mèn loo mes
con Jesús no con myen' xin' mté'th Jesús.
11 Co'se' ñèe mèn co' nac mèn xley' farise
con'a, ndxab mèna loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—¿Chonon nzi yuhua no maistr gu' mèn
co' ndli cobrar cón che'n contribución no
mèn co' ncua'n xquin no co' ndxàp xtol ba',
à'?

12 Co'se' mbìn Jesús di'sa, Jesús ndxab loo
mèn xley' farise:

—Mèn co' nden' yende chó yíiz ndyac
mèn no mèn co' nden' huen nzo lezo'
mèn, mèna ndyac inquinte mèna doctor.
Per ndxe'leque', mèn co' nden' ndyac len
mèna, mèna nonque' naquinque' mèna
doctor. 13 Byàa gu'. No huen huen té'th gu'
ñeene' cón nee di's di's co' ndub loo libr co'
nac xti's Diox co' ngue niin loo gu' ndxè' co'
mbez:

Ndlyazen le' gu' lyat lezo' ñèe gu' hues
xtàa gu'. No indlyasten guth gu' má'
no xo gu' ren má' loon par teri'then
no tecan'en cón che'n xquin gu' no cón
che'n xtol gu'.

Tac ne'ngalten par gòn mèn ron no par
yila's mèn loon, mèn co' nden' nac mèna
mèn nalì par lyàa yéc mèna no lyàa lezo'
mèna. Ndxe'leque', ndalen par gòn mèn
ron no par yila's mèn loon, mèn co' non
no mèn co' nda' cuent nac mèna mèn co'
ncua'n xtol no mèn co' ncua'n xquin, par
lyàa yéc mèna no lyàa lezo' mèna par zye'
mod co' ndxàp mèna.

*Trè' ndlu' le' myen' xin' mté'th Juàn Bautist
mnibdi's loo Jesús chonon imbe xlatte myen' xin'
mté'th Jesús.*

(Mr. 2.18–22; Lc. 5.33–39)

14 Látha, note myen' xin' mté'th Juàn
Bautist, ngro' nxon', mbi'th myen' loo
Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—¿Chonon nu', no mèn xley' farise, mbe
xlat huax vez per myen' xin' mté'th U' ba'
imbe xlatte, à', Tad?

15 Ndxab Jesús loo myen'a:

—Nde niin thìb con' loo gu': ¿Ché' xec
mèn co' ndxàc convid, mèn co' nda ly-
ath no thìb mbyòo co' selya', par cue xi
lezo' mèna par ne'huade mèna co'se' ñèe

mèna nzo mbyòo co' selya' no nzo con' co' hua mèn, cà'? Yende mod cue xi lezo' mèna par cue xlat mèna tataa, ¿lé'? Hui' gu' nexa. Mèna cue xi lezo' par cue xlat mèna co'se' nguri'thle' yalhua liz mbyòo no ndyàa mbyòo co' mselya'.

16 Ne' ne' yen chó mèngot nzo co' co bdè' thìb le' lar' cub loo thìb lar'can' gox tac lar' cub co' yo bdè' lar'can' goxa bech. Le' sya, lar' cub, co' ngo bdè' lar'can' goxa, li par ryed yèe lar'can' goxa. No yiloa más nazab ñaa lar'can' gox chele'i naroo ryed.

17 Tolo ndxab Jesús loo mèna:

Yende chó mèn nzo co' co mezcal co' diz ngro' palenc le'n thìb garrafón gox co' nalé'le', ne, ¿lé'? Tac chele' mèn co mezcal co' diz ngro' palenc le'n thìb garrafón gox co' nalé'le', le' sya, le'le' lyé' garrafón goxa no xyo mezcala. Ngòc perdid ryop con'a. Por cona, más huen co mèn mezcal co' diz ngro' palenc le'n thìb garrafón cub. Sya, tataa mod nabe'ste quenap mèn ryop con'a.

Trè' ndlu' cón che'n thìb mza', rsap thìb mbi' co' lèe Jair, no cón che'n thìb xa'got co' mbuàal xab Jesús.

(Mr. 5.21–43; Lc. 8.40–56)

18 Láth be' ngue toodi's no Jesús mèn, mbii gax thìb mbi' co' nac jef che'n mèn nación Israel loo Jesús. Mdub xib mbi' loo Jesús. No mcòo' mbi' yéc mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, rsap daa ngolole' nguth. ¿Ché' tli U' favor ya U' lizen? Lyazen ante xo'f U' ya' U' lad mza'. Mza' ryo xbanque'.

19 Sya, mxen Jesús ned con myen' xin' mté'th Jesús. Nda no Jesús mbi' co' nac jefa par liz mbi'. 20 Per láth ndoo Jesús ned, nda no Jesús mbi'a con taamas mèn, xi'th mèna ngo thìb xa'got. Xa'gota ndxàcle' si' fchop lín' ndyac xa' yíiz ndlyath ren. Mbii gax xa'gota par ned xís Jesús par gàal xa'gota ro xab Jesús. 21 Tac xa'gota mbli xtùuz le'n lezo' xa'gota. Ndxab xa'gota loo lezo' xa'gota: Chele' daa ante gàal ro xab Jesús, yac daa. Tataa mbli xa'gota. No, chàa, mbyac xa'gota loo yíiz xa'. 22 Co'be'xque' ngòc con'a loo xa'gota, Jesús mbere par ned xís Jesús. Gunèe Jesús xa'gota. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Rsap, huen blo lezo'l no ftac lezo'l, ndee. Lùu mbyacle' tac ngola'sque'l loo cón chenen.

Leque hora, sandante mbyac xa'gota.

23 Co'se' mzin Jesús liz mbi' co' nac jefa, ndxòn Jesús le' musc ndxol' bàanle' par ryo bàan mza' co' ngutha liz mza' par ya ca's mèn mza'. No ñèe Jesús ndxòo ndryo' mèn le'n nyòo par ndlas yál' mèn mza' no ndyoodi's no mèn mza'. 24 Ndxab Jesús loo mèn co' nzo le'n nyòoa:

—Bli gu' favor, blá' gu' mza'. No biiche gu' thìb lad loo mza'. Part cón chenen, mza' ne'ngathte. Na ngüi' loo mza' xal thìb mza' co' nax yàt.

Le' sya, ale le'le' mxìis no rye mèn co' nzo liz mza' co' ngutha Jesús tac non mèna nguthque' mza'. 25 Texal ngolo ngro' ryete mèna par fuer, Jesús ngòo le'n nyòo co'te' nzo'f mza'. Mxen Jesús ya' mza'. No mbli Jesús ngo che mza'. 26 Syase, por derech, mxyo'f lèe mxyo'f xti's Jesús por cón che'n con' co' mbli Jesús loo mza'a le'n ryete yèezya' co' nziri' par neda.

Jesús mdub xnìi ngudloo chop mbi' co' ngòc mbi' sieu.

27 Texal ngro' Jesús liz mbi' co' ngòc jefa, mdoo nque chop xa'bi' sieu xís Jesús. Cabii mbez ryop xa'bi' sieua loo Jesús:

—Gulat lezo' U' gunèe U' nu', U' co' nde bin David co' ngòc rey póla.

Per Jesús ne'nglide cas ryop xa'bi' sieua. Xa'bi' sieua tolo mdoo nque xís Jesús.

28 Co'se' ngòo Jesús liz mèn co'te' nguled Jesús yèez Capernaum, ryop xa'bi' sieua mbii gax loo Jesús. Jesús mnibdi's loo ryop xa'bi' sieua:

—¿Ché' ndxela's gu' le' daa gác li par hui' gu', cà'?

Ryop xa'bi' sieu mcàb:

—Aa, Tad. Ndxela'sque' nu'i.

29 Le' sya, ante mbuàal Jesús ngudloo ryop xa'bi' sieua. No ndxab Jesús loo ryop xa'bi' sieua:

—Gàca loo gu' xalque' ndxela's gu' loon, ndee gu'.

30 Sya, chàa, ndxe'sleque' mbui' ryop xa'bi' sieua. Ngoloa, negadi's mnibe' Jesús loo ryop xa'bi' sieua. Ndxab Jesús:

—Yende chó loo gabte gu' cón che'n con' mbli non gu'.

31 Per ndxe'leque', pente mbii ryop xa'bi' sieua, cón che'n con' mbli Jesús loo ryop xa'bi' co' ngòc sieua loo mèn co' nac mèn ryete yèezya' co' nziri' par neda.

Jesús mbli mdoodi's thìb mbi' mud.

32 Sete ngolo mbii ryop xa'bi' sieua,
mbi'th no taandxep mèn thìb mbi' mud co'
mque no thìb xpii ye'rsin' loo Jesús. 33 Texal
ngolo xec mbli Jesús par ngro xpii ye'rsin'
loo mbi' muda, ndxe'sleque' mdoodi's mbi'.
Le' mèn co' nziri' no Jesús na, ante mbui'
mèna no ante gunaa mèna loo mbi' muda.
Ndxab mèna:

—Dib tiemp co' nziri' mèn nación Israel
tarte ñee mèn gàc con' co' ngòc loo mbi'
mud ba', cara.

34 Per mèn che'n xley' farise ale mbez:

—Por cón che'n leque xa' co' nac jef
che'n xpii meexù' ngo' Jesús xpii meexù'
loo mèn.

Jesús mblyat lezo' ñèe Jesús mèn.

35 Ngolo nguri'th con'a, mque tee Jesús
le'n rye yèezya' no rye ranch par neda.
Mque tee lu' Jesús mèn rye lugar co'te'
nqueltàa mèn co'te' ndub sinagog mèn par
neda. Mblo Jesús yalbàn no mde'th Jesús
cón che'n di's ndac xá mod ndlya's Diox
ñibe'pe Diox loo mèn. Làth xtau'a, mteyac
Jesús mèn co' mque no chol yilíiz no ryete
mèn nayíiz le'n rye yèezya'a. 36 Co'se' gunèe
Jesús prob mèna, anze'f mblyat lezo' Jesús
gunèe Jesús mèna tac anze'f nzi xi lezo'
mèna. No yende chó gust nziri' mèna. No
más de cona, alithe nzi ban mèna. Ngòc
mèna xal mbacxil' co' ingue node pastor.
37 Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Lìcpe' ba'i, anze'f huax mèn nzo co'
ndxàal gòn cón che'n di's ndac par lyá' mèn
loo ryethe co' nac con' ryes xal co'se' ndláp
mèn cosech par ne'yiza'de cosech no par
ne'tyuhuante cosech. Per yende huax mèn
co' ya te'th no co' ya lo yalbàn cón che'n
di's ndac loo mèn. 38 Cona, ngue niin loo gu':
Gurez gu' Tad Diox no guuz gu' loo Tad Diox
tel' Tad Diox mèn par ya te'th mèn no par ya
lo mèn yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn
xal co'se' tel' thìb patrón moz par ya láp
moz cosech patrón tac Tad Diox nac patrón
loo mèn.

10

Jesús mcui si' fchop myen' co' ya no Jesús.
(Mr. 3.13–19; Lc. 6.12–16)

1 Ngolo tataa mdoodi's Jesús loo mèn,
ngurez Jesús ryete si' fchop myen' xin'
mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús:

—Nalle' lin loo gu' par gác gu' co' gu' xpii
ye'rsin' loo mèn, no par teyac gu' mèn co'
ngue no chol yilíiz, no par teyac gu' ryete
mèn yíiz ned ya que tee gu'.

2 Taandxè' lèe ryete si' fchop myen' xin'
mté'th Jesús, myen' co' mtel' Jesús co' mbe'
di's che'n Jesús loo mèn no co' mde'th
di's che'n Jesús loo mèn. Nerleque' myen'
co' mcui Jesús ngòc Mon co' ne' tedib lèe
Pedr. Mcui Jesús Ndech, ne, co' nac huespe'
Pedr. Xísa nde nque Cob no Juàn, huespe'
Cob. Ryop hues mbi'a ngòc xgan' thìb
mbi' co' ngro' lèe Zebede. 3 Xísa nde nque
Lip. Nde nque Bartol. Nde nque Max. No
nde nque Mate co' mbli cobrar cón che'n
contribución, co' nac daa. Xísa nde nque
tedib mbi' co' lèe Cob, ne. Mbi'a ngòc xgan'
thìb mbi' co' ngro' lèe Alfe. Xísa nde nque
Lebe co' ne' tedib lèe Tade. 4 Xísa nde nque
tedib mbi' co' lèe Mon. Mona nac thìb mbi'
co' mqueltàa no thìb ned mèn, mèn co'
ngro' lèe partid cananist. Xísa nde nque Jud
Iscariot co' mcua'n mod mda'xù' Jesús loo
mèn ye'rsin' yiloa.

Jesús ngue tel' myen' xin' mté'th Jesús par ya te'th myen' no ya lo myen' yalbàn loo mèn.
(Mr. 6.7–13; Lc. 9.1–6)

5 Jesús mtel' ryete si' fchop myen'a.
Mnibe' Jesús loo myen'a. Ndxab Jesús:

—Ne'yade gu' làaz mèn co' inacte mèn
nación Israel. Ne' ne' yòo gu' co'te' nac
làaz mèn nación Samari. 6 Más huen huàa
gu' loo mèn co' nac mèn nación Israel tac
mèna nziri' xal mbacxil' co' nzi tee tuhuan.
7 Huàa te'th gu' no blo gu' yalbàn no gab
gu' loo mèna le' tiemp co' tlo ñibe'pe' Diox
loo mèn ndxàcle' loo mèna. 8 Fteyac gu'
mèn co' ndyac yíiz ndxa's co' nteyèe yid
lad no mèn co' ndyac chol yilíiz. Blo xban
gu' mèn nguth. Lomisque', blo' gu' rye
xpii ye'rsin' loo rye mèn co' ngue no xpii
ye'rsin'. Ne'nguixte gu' nec thìb centav
loon por mdan lugar gác gu' li gu' con' co'
ngue ñibe'en loo gu' ndxè'. Por cona, co'se'
yilo li gu' ryete con' co' ngue ñibe'en loo gu'
ndxè' loo mèn, ne'lide gu' cobrar nec thìb
centav loo mèna.

9 Co'se' yòo gu' ned ya gu', tua'te gu' ya
gu'. Ne'hue'de gu' pes or. Ne' ne' hue' gu'
pes plat. Ne' ne' hue' gu' centav cobr. 10 Ne'
ne' hue' gu' morral gu' co'te' co gu' che'n
gu'. Ne' ne' hue' gu' chop ned xab gu' par
goc gu'. Ne' ne' hue' gu' chop ned yilid. Ne'

ne' co gu' mached ya' gu' co'se' tyee gu'.
Tac liz mèn co'te' zin gu' co'te' co gu' yalbàn
cón che'n di's ndac loo mèn, mèna ta' con'
nquin gu'. Gàc con' ndxè' loo gu' xal ndxàca
loo mèn co' ndyee zin' par li mèna gan con'
nquin mèna.
11 Co'se' zin gu' le'n chol ciuda o le'n
chol yèez bix co'te' yòo gu', ner cua'n gu'
mèn co' gàp confians con gu'. Yan' gu' liz
mèna axtaque' ryo' gu', bii gu' le'n yèeza
no ciudaa. 12 Texal yòo gu' liz mèna, gunii
gu' Diox loo mèn guliza. No gab gu' loo
mèna: Nagàl blo gu' lezo' gu' loo alux con'.
13 Chele' mèn guliza nac mèn ndac co' ndli
cuent ndxàalque' yòo gu' làth mèna, tolo
cue rye nda mèna no rye ndye'th mèna por
cón che'n gu'. Nacque'le' mèn guliza nac
mèn co' ndli xtùuz indxàalte yòo gu' liz
mèna, sya, gab gu' loo mèna: Huena, amiu,
yan' cón che'n gu' co' ndli gu' ba' loo Diox
co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. 14 No chol
mèn co' ne'ta'de lugar yòo gu' liz mèn no
làaz mèn par cued gu' làaz mèn plá huiz no
ne' ne' ta' mèn lugar gòn mèn di's co' co
gu' yalbàn, gro' gu' liz mèna no làaz mèna.
No bzib gu' yòoya's co' ndoo nii gu', co' nee
di's, yan' cón che'n con' mbli no mèna gu'
loo Diox. 15 No tolo tyub quìi tyub bèel lezo'
mèn ciudaa no mèn yèeza axta co'se' gàc
huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèna.
Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Co'se' gàc huiz
co'se' tub rez Diox cón che'n mèna, más nè
gàc yaltìi co' gàc loo mèna huiza leque yaltìi
co' gàc loo mèn ciuda Sodom no loo mèn
ciuda Gomor.

Jesús ngue toodi's no myen' le' mèn tub ngu's myen'. No li mèn ngòc nguàal con' loo myen'.

16 Hui' gu' nexa. Na ngue tel' gu' loo mèn
nayi'. Ya gu' loo mèna xal mbacxil' co' yub
mbii loo mbée loo mèna. Nalas gure gu' loo
mèn yèez no loo mèn ciuda co'te' yòo gu'
xal nalas mbel' co'se' ñee mbel' mèn par
xyon' mbel'. No gòc nado' gu' loo mèna
xal palomxtil'. 17 Anderhuen gu'. Chó Diox
chó nee gu'. Nee gu' xá nda gu'. Tac loo
mèn co'te' ya gu'a, mèna ta'xù' gu loo mèn
co' nxo'f zin' loo cón che'n sinagog mèn.
No hue' mèna gu' par tin mèna gu' co'te'
nac sinagog che'n mèna. 18 No axta hue'
mèna gu' loo mèn co' nac gobernador no
loo mèn co' nac rey ante por cón chenen
no maste. No co'se' tataa mod gàc con'a
loo gu', más dibaxla's tyoodi's gu' no ta'
gu' cuent cón chenen loo mèna no loo mèn
dib athu loo izlyo', mèn co' inacte mèn
nación Israel. 19 Co'se' ta'xù' mèna gu' loo
mèna, ne'tyóode gu' arid cón gab gu' no
cón tyoodi's gu' hora. Tac leque hora Diox
li yub di's ye'th yéc gu' par gác gu' càb gu'
loo mèna. 20 Tac inacte gu' co' ñii hora no co'
tyoodi's hora. Ndxe'leque', Diox xud gu' li,
por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox, par gác
gu' càb gu' loo mèna hora.
21 Huiza, leque myen' co' ndxàc hues
ta'xù' hues myen' loo mèn par guth mèna
hues myen'. Lomisque' ne, leque mèn
co' nac gundan ta'xù' xgan' loo mèna par
guth mèna myen' co' nac xgan' gundana.
Lomisque' ne, myen' co' nacle' xgan' gun-
dan bixyath contra gundan co' nac gundan
loo myen'. No axta guthxù' myen' gundan
co' nac xud myen'. 22 No ale yòo xyàn lezo'
ryete mèn dib athu loo izlyo' ñèe mèn gu'
ante por cón chenen no maste. Per mèn co'
thidteneque' mbli nèe no nxec yèe mèna
axta gath mèna, mèna lyá'que' thidtene
loo con' ryes. 23 Co'se' tlo mèn, tyoo nque
mèn xís gu' par tub ngu's mèn gu' le'n thìb
ciuda, fxon' gu' le'n tedib ciuda. Tac, lìcpe'
ba'i, na ngue nii loo gu': Le' daa, co' mbal
yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mèn,
daa gal nque xís gu' ndoore' yilo que tee gu'
le'n dib nación che'n mèn nación Israel.
24 Fte' lezo' gu' con' ndxè: Nec thìb myen'
co' nac myen' xin' mté'th thìb maistr,
ne'ta'de myen'a con xtùuz co' ndli maistr
no xtùuz co' ndli myen'. Lomisque' ne, nec
thìb moz co' ndli zin' con patrón, ne'ta'de
moza con xtùuz co' ndli patrón moz con
xtùuz co' ndli moz. 25 Más huen blec lezo'
gu' gàc gu' mèn co' gàc xin' mté'th daa. No
gàc gu' xal daa co' nac maistr gu' no li gu'
xal ndlin. Lomisque' ne, blec lezo' gu' gàc
gu' xal thìb moz co' lalque' nac xal patrón
moz, co' nee di's, nac yub daa. Lomisque'
ne, chele' mèn mbez loon le' daa co' nac xal
thìb gundan co' ñibe' liz gundan, le' daa lèe
Beelzebú co' nac jef che'n meexù', ale'que'
loo gu' co' nac xal xin' mbi'a ne' gab mèn
masre' con' axta plóthe, ¿lé'?

Jesús mnibdi's chó loo más ndxàal zyeb mèn.

(Lc. 12.2–9)

26 Por cona, ngue niin loo gu': Ne'zyebte
gu' ñèe gu' mèn co' tataa li no gu'. Tac
yende nec thìb con' co' nzo casloo co'
ne'ryo xo'fte. No yende nec thìb con' co'
xexte ndxàc loo yál'cuau co' ne'yathte no
co' ne'yènte. 27 Ryete con' co' ngue tan
cuent loo gu' xexte ndxè', guuz gu'i loo
mèn alanleque' loo xnaa. No di's co' ngue
niin loo gu' xexte ndxè', cabii fte'th gu' di's
ndxè' no negadi's blo gu' yalbàn cón che'n
di's ndxè' par gòn ryete mèna di's ndxè'.
28 Ne'zyebte gu' ñèe gu' mèn co' ndxuth
bél'yòo lad mèn. Mèna ne'lide gan guth
alm no xpii xtàa mèn. Ndxe'leque', bzeb gu'
gunèe gu' Diox co' ndxác cobii alm mèn no
xpii mèn le'n ye'rbìil co' nac loo bèel no loo
quìi ngolo nguth mèn.
29 ¿Ché' intho'de mèn chop mbin bix co'
lèe mbyé' por si' centav, cà'? Ntho' mèn
mbin tataa, ¿lé'? Mastale' ndli mèn cuent
yende cón ntac mbin co' lèe mbyé' loo
mèn, per ne' ne' gath mbina chele' Diox
ne'lá'ya'de mbina gath mbina. 30 No axta
yis co' ndoo yéc gu', Diox naneeque' no
nonque' Diox plá yis ndoo yéc gu'. 31 Por
cona, ngue niin loo gu', ey: Ne'zyebte gu'
ñèe gu' mèna. Le' gu' masque' ntac leque
ryethe mbin co' lèe mbyé'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mda' cuent cón che'n Jesucrist loo xtàa mèn.
(Lc. 12.8–9)

32 Chol mèn co' co ro cón chenen no co
xo'f mèn cón chenen loo xtàa mèn co' nziri'
loo izlyo', daa, ne, go xo'f no go ron cón
che'n mèna loo xuden Diox co' nzo loo bé'.
33 No chol mèn co' cà di's cón chenen loo
xtàa mèn co' nziri' loo izlyo', daa, ne, cà di's
cón che'n mèna loo xuden Diox co' nzo loo
bé'.

Por cón che'n Jesús ndxàc chop ned mèn.
(Lc. 12.51–53; 14.26–27)

34 Ne'lide gu' xtùuz le' daa ndal par lin
cue mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn
làth xtàa mèn loo izlyo'. ¡Tyè'! Ndxe'leque',
ndalen par lin yitoo di's làth mèn por cón
chenen. 35 Tac daa ndal par lin yitoo di's loo
mèn con xud mèn liz mèn. No lin par yitoo
di's loo thìb mza' con xna' mza' liz mèn. No
lin par yitoo di's loo thìb guxiix con xna'zap
guxiix co'te' ya mza' guxiix liz mèn por cón
chenen no maste. 36 No ale tataa mod leque
mèn guliza gàc ngolo ngola's loo xtàa mèn
guliza.
37 Más de cona, ngue niin con' ndxè' loo
gu': Le' mèn co' más nque' lezo' ñèe xud no
mèn co' más nque' lezo' ñèe xna' leque que'
lezo' mèna ñèe mèna daa, indxàalte mèna
yòo mèna loo cón chenen. Lomisque', mèn
co' más nque' lezo' ñèe xgan' no rsap leque
que' lezo' mèna ñèe mèna daa, indxàalte
mèna yòo mèna loo cón chenen. 38 Chele'
chó gu' lya's que tee noque' daa ned ngue
tee'en, atate huiz bli gu' xtùuz co' huen-
leque' ñeene' ché' txec gu' par tyoo nque
gu' xísen co'se' li mèn ngòc nguàal con' loo
gu' por cón chenen. Tac mèn co' yòo loo
cón chenen, mèn ye'rsin' tethonque' mèna
xalque' ntethon solndad che'n ciuda Rom
mèn co'se' ñibe' yèe solndad loo mèn hue'
mèn cruzpe' mèn ndoore' que' solndad
mèna loo cruz par guth solndad mèna. 39 Tac
mèn co' ante ndoo lezo' ndxath ndxey'
no ndxath ndlyux mèn par que no mèn
che'npe' mèn loo izlyo' ndxè', loo mèna
ne'ta'de Diox lugar yòo ban no mèna Diox
thidtene. Per mèn co' lá' ryethe con' co'
nac yalndac che'npe' mèn co' gác li mèn
gan loo izlyo' ndxè' por cón chenen, loo
mèna ta' Diox lugar par yòo ban no mèna
Diox thidtene.

Jesús ndxab loo mèn: Mèn co' li con' ndac loo gu', ngue cón che'n mèna loo Diox.
(Mr. 9.41)

40 Mèn co' ta' lugar yòo no gu' mèn liz
mèn no làaz mèn, mèna ta' lugar yòo non
mèna. Le' mèn co' ta' lugar no tyal mèn yòo
non mèn, mèna ta' lugar no tyal mèna yòo
no mèna xuden Diox co' mtel' daa. 41 Mèn
co' ta' lugar yòo mèn co' nde'th di's co'
ndxab Diox liz mèn no làaz mèn por nac
mèna mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox,
loo mèna li Diox leque con' ndac co' li Diox
loo mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, ne.
Lomisque' ne, mèn co' ta' lugar yòo thìb
mbi' nalì no thìb mbi' nambìi liz mèn no
làaz mèn tac non mèn nac mbi' mbi' nalì
no mbi' nambìi, loo mèna li Diox leque con'
ndac co' li mèn loo mèn co' nac mèn nalì no
mèn nambìi. 42 Lomisque' ne, chol mèn co'
ta' thìb xii nítdòp loo chol mèn prob par gu
mèn proba por nac mèn proba mèn co' nac
xin' mté'th daa, no por ndyoo nque mèn
proba xísen, lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Loo

mèna li Diox anggàc huax con' ndac xalque'
ndli Diox loo mèn co' nac xin' mté'th daa.

11

Juàn Bautist mtel' chop myen' xin' mté'th Juàn par mnibdi's myen' thìb con' loo Jesús.
(Lc. 7.18–35)

1 Co'se' ngolo mnibe' Jesús loo myen' no
mdoodi's no Jesús ryete si' fchop myen' xin'
mté'th Jesús, mxen Jesús ned. Nda Jesús
par ned làaz myen' par lu' Jesús no co Jesús
yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn par ned
nda myen'.
2 Nde nxon', le'pe' ngue Juàn Bautist lezi'f
le'n huiza, mbìn Juàn cón che'n co' ngue
tee li Jesús. Sya, mtel' Juàn chop myen' xin'
mté'th Juàn loo Jesús 3 par ya nibdi's myen'
loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:
—¿Ché' U' nac Crist co' ndxath yi'tha o
ché' más huen cued nu' yi'th tedib xa' co'
nacpe' Crist, cà'?
4 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':
—Byàa gu'. No fta' gu' cuent loo Juàn
cón che'n con' co' gunèele' gu' no cón che'n
con' co' mbìnle' gu'. 5 Guuz gu' loo Juàn:
Mèn sieu ngüi'. Mèn coj mdyoxcua' nii.
No ndyee mèn coj. Mèn co' ndyac yíiz
ndxa's lad, co' ndxèe yid lad, ndxac no
ndxembìi mèna. Mèn cué' ndxòn di's. Mèn
nguth, ale, ndryo xban. Le' loo chol mèn
prob no loo mèn naxèn co' ndyac yaltìi na,
ndxàthle' no ndxènle' cón che'n di's ndac
co' ndlu' cón che'n Diox. 6 Huen nda mèn
co' ne'tyoo xà'de lezo' no mèn co' ne'ten'te
arid ngòc nguàal con' por cón chenen.
7 Co'se' mbii myen' xin' mté'th Juàn
Bautist loo Jesús, mtlo Jesús, mdoodi's Jesús
cón che'n Juàn Bautist loo mèn co' nziri'.
Ndxab Jesús loo mèna:
—Co'se' ngua tee hui' gu' Juàn co'te'
nagána, ¿ché' ngua tee hui' gu' thìb xan'
nixxtil' co' ngol' mbii, cà'? Yende xàa.
8 Lomisque' ne, niin loo gu': ¿Chó loo ngua
tee hui' gu'? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thìb
mbi' co' noc thìb ned lar' huen, cà'? Gu'
nonque' no naneeque' gu' le' mèn co' ndxoc
anabte lar' huen, mèna mbe liz rey, ¿lé'?
9 ¿Xá nee gu'? ¿Chó loo ngua tee hui' gu',
sya? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thìb mbi' co'
nde'th di's co' ndxab Diox, sya, cà'? Aa,
lìcpe' ba'i. Gu' ngua tee hui' thìb mbi'
co' más ñaare' loo mèn co' mde'th di's co'
ndxab Diox. 10 Cón che'n Juàn Bautist nac
di's co' ndub loo libr co' nac xti'sdiox co'
ndxab:
Na tel' ner thìb mbi' co' ya te'th ner
di's ndac ndxè' lool. No lu' mbi' cón
che'n lùu loo mèn par li mèn xtùuz no
par tyoodi's no mèn lezo' mèn ndoore'
co'se' galen loo mèn.
11 Na nii loo gu': Làth rye mèn co' ngóol
xàn' nii xna' mèn no xàn' nii xud mèn, tarte
gáal thìb mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox
co' más ñaare' leque Juàn Bautist. Mastale'
tataa naca, desde nalle' par delant, mèn co'
nac más be'the co' ngue ta' lugar ñibe'pe'
Diox loo mèn, más huen nda mèna loo Diox
leque Juàn Bautist. Tac Diox co xo'f más
con' ndac cón che'n Diox loo mèna leque
con' co' mblo xo'f Diox loo Juàn Bautist cón
che'n Diox.
12 Tac axta co'se' ngòc tiemp co'se' mtlo
Juàn Bautist, mde'th Juàn Bautist no mblo
Juàn Bautist yalbàn cón che'n di's ndac, no
axta huiz nalze mbyath mbyèn cón che'n
di's ndac co' ndlu' xá mod ndlya's Diox
ñibe'pe' Diox loo mèn. No ryete mèn co'
mbìn di'sa nguátbèe par mbli mèna co'
nzote mod li mèna par yòo mèna loo cón
che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna.
13 Tac ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox co' mque' ye's co' nac xti's Diox, no loo
libr co' ngòc ley co' mnibe' Diox co' mxo'f
Moisés loo mèn ndyoodi's no nda' cuent
cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox
loo mèn ndoore' gàc tiemp co'se' yi'th Juàn
Bautist. 14 Chele' gu' yila's di's co' ngue niin
loo gu' ndxè', gola's gu' le' Juàn Bautist nac
Lii co' mbyath yi'th, Lii co' mde'th di's co'
ndxab Diox póla. 15 Chele' gu' nden' cón
nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè', fta'
gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'. No
gola's gu' di'sa.
16 ¿Xá nee gu'? ¿Con chó con' tetaquen
mèn co' nzi ban tiemp ndxè', à'? Ndyaquen
le' mèn co' nzi ban tiemp ndxè' nac xal
myen' bix co' mbe nguith loo xbi'. No
mbez yèe myen' bixa loo xtàa myen'. Mbez
myen': 17 Nu' mbil' dii loo flaut no ale
ne'ngol' niide gu'. Mbil' ro bàan nu' no
ale ne'ngón'te gu' con nu'. Tataaque'
nac mèna. 18 Per na nii loo gu': Co'se'
mbi'th Juàn Bautist, ne'ngàcte tataa loo
Juàn. Tac Juàn ne'nghuade no ne'ngude
Juàn axta plóthe mblya's Juàn xal nac mod
co' ndxuhua chol mèn. No ale mbez gu'

cón che'n Juàn: Xpii meexù' ngue tee no
Juàn. [19] Ngoloa, ndalen, daa co' mbal yáal
loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mèn. Daa
ndxuhua. Daa ndxu. Per co'se' ñèe gu'
tataa ndxuhuan no tataa ndxun, ale mbez
gu': Susque' ndxuhuacho' mbi' ba', yoo.
No ale mbez gu': Susque' ndxòo lezo' mbi'
ndxu mbi' vin. No ale mbez gu': Ndxàc
amiu mbi' con mèn co' ndli cobrar cón
che'n contribución no con mèn co' ndxàp
xtol. Mastale' tataa mbez gu' nac daa, daa
nii loo gu': Yende chó mport nzo lezon cón
che'n con' ndli gu' xtùuz cón che'n Juàn
no cón chenen tac mèn co' ndxácpe', mèna
nonque' no naneeque' mèna le' con' co'
ngue li Diox por cón che'n Juàn no por cón
chenen nac con' ndac co' ncàb loo co' ndxác
ryop nu' Juàn.

*Trè' ndlu' cón che'n mèn rye yèez co'
ne'ndalte ngòn cón che'n Jesús.*

(Lc. 10.13–15)

[20] Sya, mtlo Jesús, mbyoo Jesús rye mèn
co' nac che'n rye yèez co'te' mblile' Jesús
huax yalguzye' tac ne'nglàade yéc mèna no
ne'nglàade lezo' mèna. Ndxab Jesús loo
mèna:
[21] —Ay, prob gu' izlyo', mèn yèez Corazín.
Ay, prob gu' izlyo', mèn yèez Betsaid. Tac
chele' le'n yèez Tir no le'n yèez Sidón ngàc
ryethe yalguzye' ndxè' xal ndxàca loo gu'
nalle', mèna nglàa yéc no nglàa lezo' mèna,
no ngoc mèna lar' lut por cón che'n yalnaxi
co' ngòc loo mèna. [22] Por cona, daa ngue
nii loo gu', mèn yèez Corazín no mèn yèez
Betsaid: Le' loo mèn yèez Tir no loo mèn
yèez Sidón más xhuite gàc yaltìi le'n huiz
co'se' tub rez Diox cón che'n mèna leque
co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. [23] No gu',
mèn yèez Capernaum co' nac mèn nate's
no mèn naxal', ¿ché' ngue li gu' cuent no
ché' nden' gu' le'n lezo' gu' le' gu' ndoo lìte
yòo loo bé', cà'? Yende xàa. Ndxe'leque',
gu' ndoo lìte lyàa loo quìi no loo bèel co'te'
lyàa mèn co' ndryo xà' loo cón che'n Diox.
Tac chele' loo mèn yèeza ngàc rye loothe
yalguzye' co' ngòc loo gu'a, mèn yèeza
ngyan'que' axta huiza no axta huiz nalze.
[24] Por cona, daa ngue nii loo gu', mèn yèez
Capernaum: Co'se' gàc huiz co'se' tub rez
Diox cón che'n mèn, más nè gàc yaltìi loo
gu' leque loo mèn co' ngure ban ned nziri'
yèez Sodom.

*Jesús mbez loo mèn: Gòo gu' loo cón chenen
no daa li yo nagàl lezo' gu' no tí' lezo' gu'.*

(Lc. 10.21–22)

[25] Le'n huiza ndxab Jesús loo Diox:
—Diox quix U', Pay, U' co' ñibe'pe' loo
alux con' loo bé' no loo izlyo'. U' mtau'
yéc mèn no lezo' mèn, mèn co' mbez anze'f
ndxác no mèn co' mbez nden' di's par
ne'ten'te mèna di's no par ne'ta'de mèna
cuent cón che'n ryop na'. Ndxe'leque', U'
mblo xo'f cón che'n na' loo mèn co' nau' loo
nau' yéc xal loo myen' bix. [26] Tataaque' mbli
U', Pay, tac tataa mblya's U' li U'i.
[27] Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mèna
tedib vez:
—Ngue niin con' ndxè' loo gu', ne:
Mda'le' xuden ryethe con' ndxàp xuden
la's nii xuden no la's ya' xuden loon thidte
vez. Lìcpe' ba'i, yende chó mèn tarte libe'
daa. No tarte ta' mèn cuent cón chenen,
daa co' nac xgan' xuden Diox. Ante Diox
co' nac xuden ndlibe'que' daa. No, lìcpe'
ba'i, yende chó mèn nzo co' ndlibe'que'
xuden Diox. Ante daa, co' nac xgan' xuden
Diox, ndliben xuden Diox. No loo mèn co'
ndlyazen go xo'fque'en cón che'n xuden
Diox, mèna mté'thque' no nda'que' mèna
cuent cón che'n xuden Diox.
[28] Ndxab Jesús loo mèna, ne:
—Gòo gu' loo cón chenen no gola's gu'
loon, gu' co' anze'f nxi lezo' por chol yaltìi
co' ndxàc loo gu'. Daa li par cue see tee
lezo' gu' no par tí' lezo' gu' loo ryethe con'.
[29] Tac daa nac mbi' nado'. No indye'ste daa.
Ne' ne' inxal' daa. Por cona, ngue niin loo
gu': Ftubdi's gu' loon no bìn gu' di's co'
ngue niin loo gu' ndxè'. No bli gu'i xal
ngue ñibe'ena loo gu' xal ndxàca loo thìb
ned ngon co'se' nxo'f xuan' ngon yuug xís
yen ngon. Fté'th gu' co' nac cón chenen.
Chele' gu' yòo loo cón chenen no yila's
gu' loon xal ngue niina loo gu' ndxè', por
derech, cue see tee lezo' gu' loo ryethe con'.
[30] Tac con' co' ñibe'en loo mèn co' ndxòo loo
cón chenen par li mèna, inacte con'a arid
nagàn par li mèna. Ne' ne inaca xal thìb yó'
co' anze'f né' par hue' mèn yó'a xís mèn.
Ndxe'leque', naca thìb con' par tí' lezo' mèn
no yo nagàl lezo' mèn.

12

*Myen' xin' mté'th Jesús mcho' bacdò che'n
nzob triu huiz co' ngòc huiz descans tiempa.*

(Mr. 2.23–28; Lc. 6.1–5)

1 Leque le'n huiza, thìb huiz sabd co' ngòc
huiz descans tiempa, Jesús nda riid con
myen' xin' mté'th Jesús co'te' nax thìb le'
yòo co'te' nzo'f ña' triu. Le' myen' xin'
mté'th Jesús na, mblyan'. Ale mtlo myen',
mcho' myen' triu. No mblobya' myen' triu
la's ya' myen' par ngro' nzob triu par hua
myen'. 2 Làth mèn co' ndoo nque xís Jesús
ngo ndxep mèn xley' farise. Co'se' ñèe mèn
xley' farise ndli myen' con'a, ndxab mèn
xley' farisea loo Jesús:

—Hui' nexa, mbi'. Myen' xin' mté'th lùu
ngue li zin' co' indxàalte li myen' huiz sabd
co' nac huiz descans, cara.

3 Jesús ndxab loo mèn xley' farise:

—Aa, ¿ché' tarte lab gu' loo libr no ché'
tarte ta' gu' cuent cón che'n con' co' mbli
David co' ngòc rey póla thìb vez co'se'
mblyan' David con mèn co' ngure no David
tiempa, cà'? 4 David ngòo le'n templ. No ale
mxen David pan co' ngòc pan natú' loo Diox
co' mbec mèn loo mes. Indxàalte David
nghua David pana con mèna. Tac pana,
ante nguley', co' ndxòo le'n templ che'n
Diox, ndxàp permis ndxuhua pana tiempa.
5 ¿Ché' tarte lab gu' loo libr, co' ngòc ley co'
mnibe' Diox mxo'f Moisés loo mèn, le' rye
nguley' co' ndxòo templ indlide descans
huiz descans no mxo'f zin' nguley' le'n
templ huiz descans, cà'? No non gu' le'
con' co' ndli nguley'a incàbte con'a xquin
nguley' no xtol nguley', ¿lé'? 6 Ngue niin
loo gu': Trè' nzo thìb mbi' co' nac más mbi'
roo mbi' xèn leque templ, co' nee di's, mbi'a
nac yub daa. No con' ndlin inacte co' ngue
cuanen xquin daa no xtol daa xal ndli gu'
cuent. 7 Gu' tarte ten' no tarte yaa'd di's loo
gu' cón nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè':

Daa ndlyaz le' gu' lyat lezo' ñèe gu'
hues xtàa gu'. No indlyasten le' gu' tolo
guth má' par quix gu' cón che'n xtol
gu' loo Diox por ren má' co' nxo gu' loo
izlyo'.

Le' sya, chele' gu' non no ta' gu' cuent cón
nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè', axta ne'
ne' quexù' gu' daa, daa co' ingue cua'nte
xquin no xtol. 8 Daa co' mbal yáal loo
izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo',
daa ñibe' loo mèn no niin loo mèn cón li
mèn huiz sabd. Tac Diox mbli ndxàpen con'
la's niin no la's yan par ñibe'en loo mèn cón
li mèn huiz sabd.

Trè' ndlu' cón che'n thìb mbi' co' mque no sa ya' biiz.

(Mr. 3.1–6; Lc. 6.6–11)

9 Ngoloa, mbii Jesús tya. Ngòo Jesús le'n
thìb sinagog che'n mèna. 10 Làth mèna ngo
thìb mbi' co' nayíiz sa ya'. Ya' mbi'a yende
mod huin. No yende mod ga'. Sya, asembli
mèna, mnibdi's mèna loo Jesús cón che'n
mbi'a par cua'n mèna mod quexù' mèna
Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

—Mbi', ¿ché' nzo mod teyac mèn thìb
mèn yíiz nalze co' nac huiz descans, à'?

11 Mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—¿Ché' nzo chó thìb gu' co' nzo làth gu'
ndxè', angab na'i, chele' gu' ngue no thìb
mbacxil' no ngob che mbacxil'a le'n thìb
tó' le'xque' huiz sabd co' nac huiz descans,
ché' ne'co'de gu' mbacxil'a le'n tó', sya,
cà'? 12 Ale'que' thìb mbi' ne' intac más leque
thìb mbacxil'. Cona, ngue niin loo gu':
Ndxàalque' li mèn con' ndac loo mèn huiz
sabd co' nac huiz descans.

13 Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèna,
ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Ftega' ya'l, ey.

Co'se' mtega' mbi' ya' mbi', mbyac ya'
mbi' xalque' taasa lad ya' mbi' co' nac ya'
huen mbi'. 14 Sya, ngro' mèn xley' farise.
Mdoodi's mèna con xtàa mèna xá mod
guthxù' mèna Jesús.

*Di's co' mde'th Sayi co' mde'th di's co'
ndxab Diox cón che'n Jesús.*

15 Co'se' mden' lezo' Jesús con' ndlya's
mèna li no mèna Jesús, mbii Jesús tya. No
anze'f thìb mèn mdoo nque xís Jesús. Làth
xtau'a, mteyac Jesús mèn yíiz co' nde làth
mèna. 16 Mnibe' Jesús loo mèna yende chó
loo gabte mèna chó nac Jesús. 17 Tataa
mnibe' Jesús loo mèna par ngòcque', no
mdyaaque', no mdubque' di's co' mde'th
Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox. Sayi
ndxab:

18 Mbi' ndxè' nac mbi' co' nxo'f zin' zin'
cón chenen. Daa mcui mbi' ndxè'. Mbi'
ndxè' anze'f lezon ngudloon. No cón
che'n con' ndli mbi' ndxè' anze'f ndyac
tín' lezon. Daa làa Xpii Natú' co' nac
Xpiipe' daa loo mbi' co' nxo'f zin' zin' cón
chenen. Te'th mbi' no lu' mbi' loo mèn
dib athu loo izlyo' le' daa nalì no nambìi
tub rezen cón che'n rye mèn. 19 Ne'yoo
di'ste mbi' con nec thìb mèn. Ne' ne'
te'th mbi' cón che'n mbi' ayen di's ayen
cuent loo mèn. Ne' ne' yo mèn co' gòn

di's co' gab mbi' ayen di's ayen cuent ned
riid mbi'. [20] Ne' ne' qui's mbi' co' nxo'f
zin' zin' cón chenen thìb xan' nixxtil'
co' ndoo gon' no co' ndoo rec par gas
nixxtil'a. Ne' ne' teche mbi'a bxec loo
mech che'n lintern co' pente ndoo yol
axta co'se' gàc huiz co'se' thìb lìte ñibe'
mbi' co' nxo'f zin' zin' cón chenen loo
mèn dib athu loo izlyo'. Ne'lide mbi'a
con'a tant nado' mbi'a. [21] No loo mbi' co'
nxo'f zin' zin' cón chenen cue quee lezo'
mèn co' nac mèn dib athu loo izlyo', mèn
co' inacte mèn nación Israel.

Mèn xley' farise mquexù' mque' fals Jesús le' Jesús ndxàp con' la's nii Jesús no con' la's ya' Jesús co' nac che'n meexù'.

(Mr. 3.19–30; Lc. 11.14–23; 12.10)

[22] Ngolo mdoodi's Jesús di'sa, mbi'th no
mèn thìb mbi' sieu co' mque no thìb mbii
ye'rsin' che'n meexù'. Nde nxon', mud
mbi', ne. Jesús mteyac mbi'. Ngoloa,
ndxe'sleque' mdoodi's mbi' no mbui' mbi'.
[23] Co'se' ñèe mèn co' nziri' loo Jesús le' Jesús
mbli con'a, ante mbui' mèna no ante gunaa
mèna. Mbez mèna:

—¿Ché' mbi' ba' co' mbez mèn nac xgan'
David co' ngòc rey póla, cà'?

[24] Co'se' mbìn mèn xley' farise tataa gunii
mèna no mdoodi's mèna cón che'n Jesús,
ndxab mèn xley' farise loo mèna:

—Mbi' ba' ngo' xpii ye'rsin' ante por
ryethe con' roo no con' xèn co' nzo la's nii
no co' nzo la's ya' che'n xa' co' lèe Beelzebú
co' nac jef che'n rye xpii ye'rsin'.

[25] Per Jesús mda' cuent no mden' lezo'
Jesús xal nac xtùuz mèna. Ndxab Jesús loo
mèna:

—Nde niin thìb con' loo gu', mèn xley'
farise: Ryete mèn co' nxo'f zin' no gobiern
loo cón che'n gobiern, chele' mèna ndxàc
chop ned mèn no leque mèna bixyath con-
tra xtàa mèn, leque mèn guth xtàa axta
telux mèna xtàa mèn. Le' sya, tataa mod
gobierna lyux. Lomisque' ne, chele' mèn
che'n thìb yèez o thìb ned mèn guliz co'
ndxàc famil ndxàc chop ned no bixyath
mèna contra xtàa mèna, no bixyath mèn
guliz co' ndxàc famila contra mèn guliz por
mbe yoo mèna, pues mèna ne'xecte loo
con'a axta lyux mèn yèeza no axta lyux
mèn co' ndxàc mèn guliza, ne. [26] Cona,
ngue niin loo gu': Lomisque' mod ndxàca
loo Mebizya, ne. Tac chele' Mebizya tlo li
par gàc mèn mèn nado' loo izlyo', ¿xá mod
ryo' loo co' ndlya's Mebizya li mèn, sya?
Yende moda, ¿lé'? [27] Gu' mbez le' daa ngo'
xpii ye'rsin' loo mèn por cón che'n con' roo
no con' xèn co' nzo la's nii no co' nzo la's
ya' che'n xa' co' lèe Beelzebú, ¿lé'? Chele'
daa tataa ndli, ¿chó nda' yalnibe' loo mèn
co' ndxòo lad che'n gu' par ngo' mèna xpii
ye'rsin' loo mèn co' mque no xpii ye'rsin',
sya? Cona, ngue niin loo gu': Leque mèn
co' ndyoo nque xís gu'a nda' cuent no ngo
xo'f mèna cón che'n gu', ale nquée mbii yéc
gu', no ndxos xtùuz gu', no ne' ne' inda'
gu' cuent cón mbez gu' co'se' ndli gu' xtùuz
cón chenen. [28] Ndxe'leque', daa ngo' xpii
ye'rsin' loo mèn por cón che'n Xpii Natú'
che'n Diox. No con' ndlin loo mèna ndlu'
loo mèn par ta' mèn cuent no non mèn
mzinle' tiemp co' ngue ñibe'pe' Diox loo
mèn làth gu'.

[29] Gunee gu' loon: ¿Xá mod gàc yòo chol
mèn liz thìb mbi' tín' co' anze'f nayi' par li
huan' mèna con' co' nac che'n mbi'a chele'
mèn ne'tyente mbi' par ner quedó' mèn
mbi'? Chele' mèn ante tataa gác li loo mbi',
le' sya, nzoque' mod li huan' mèna che'n
mbi' co' ndxàp mbi'.

[30] Mèn co' inda'de lad chenen, mèna nac
ngolo ngola's loon. Lomisque' ne, mèn co'
inqueltàa node daa par lyath no mèn daa
par gon taamas mèn loo cón che'n Diox,
ale ndxe'leque', le'le' ndli mèna ndryo xà'
taamas mèn loo cón che'n Diox.

[31] Cona, ngue niin loo gu': Nzoque' mod
tyon' rye xtol mèn no xquin mèn co'
mcua'n mèn. No nzoque' mod tyon' rye
di's co' ñii yèe ñii tìi mèn cón che'n Diox.
Per chele' chol mèn ñii yèe ñii tìi cón che'n
Xpii Natú', mèna, por derech, thidteneque'
ne'tyon'te xtol no xquin. [32] Chol mèn co'
ñii yèe ñii tìi cón chenen, daa co' mbal yáal
loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, nzoque'
mod tyon' xtol no xquin mèna chele' mèna
ña'ba loo Diox ton' Diox xtol mèna. Per
chele' chol mèn ñii yèe ñii tìi cón che'n
Xpii Natú', mèna, por derech, thidteneque'
ne'tyon'te xtol no xquin mèn, que naca
naban mèn loo izlyo' ndxè', que naca yòo
ban mèn tedib izlyo' co' cue yiloa.

Trè' ndlu' cón che'n chop ned mèn. Mèna nac xal thìb yaa xlè ndac co' nda' xlè huen no xal thìb yaa xlè ye'rsin' co' nda' xlè ye'rsin'.

(Lc. 6.43–45)

33 Angab na'i, chele' gu' too thìb xan' yaa
xlè co' ta' xlè ndac, yaa xlèa ta' xlè ndac.
No chele' gu' too thìb xan' yaa xlè ye'rsin',
yaa xlèa ta' xlè ye'rsin'. Sya, mèn libe' no
ta' mèn cuent cón che'n yaa xlèa por thìb
loo thìb loo xlè co' nda' yaa xlèa. Tataa
ndxàc be' mèn, ne. 34 ¡Aa mèn ye'rsin' co'
nac xal mbel' co' lèe huid! ¿Xá mod gác gu'
tyoodi's gu' con' ndac co'se' angcual nac
gu' mèn ye'rsin', à'? Yende mod tyoodi's
gu' con' ndac. Tac di's co' alithe ndyoodi's
chol mèn, di'sa nac di's co' alithe ndye'th
xtùuz mèn co' ndyro' ndlyen' lezo' mèn par
tyoodi's mèn.
35 Tolo ndxab Jesús loo mèna:
—Nde niin tedib con' loo gu': Mèn co'
nac mèn ndac, mèna ndxòo lezo' ndyoodi's
con' ndac. Tac con' ndac co' ndyoodi's
mèna nac di's co' ndryo' le'n lezo' mèna.
Le' mèn co' nac mèn ye'rsin' na, mèna
ndxòo lezo' ndyoodi's con' ye'rsin'. Tac
con' ye'rsin' co' ndyoodi's mèna, lomisque',
ndryo' le'n lezo' mèna. 36 Más de cona, niin
loo gu': Ryete di's co' alithe ndyoodi's mèn,
cón che'n leque di'sa ta' mèn cuent loo Diox
co'se' gàc huiz co' tub rez Diox cón che'n
mèn loo mèn. 37 Tac leque di's co' tyoodi's
gu' no co' ta' gu' cuent huiza, leque di'sa co
xo'f gu' par ñeene' chó mèn nac gu', ¿ché'
nac gu' mèn ndac no mèn nalì o ché' nac gu'
mèn co' ncua'n xquin no xtol par thidtene
quexù' Diox gu' no tetìi Diox gu'?

Mèn ye'rsin' ña'b loo Jesús li Jesús thìb señ co' hui' mèn loo co' gàc thìb yalguzye'.

(Mr. 8.12; Lc. 11.29–32)

38 Sya, plá mèn xley' farise no plá mèn
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn, ndxab mèna loo Jesús:
—Maistr, nu' ndlya's ñèe le' lùu li thìb
con' co' gàc thìb yalguzye' loo nu'.
39 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—¿Mèn co' ngolo ngolux ñibe' loon par
lin thìb con' co' nac yalguzye', cà'? Yende
xàa. Ya yende chó más yalguzye' gàc loo
mèn ba'. Ndxe'leque', thìb señ co' hui' mèn
ba' gàc loo mèn xal señ co' ngòc loo Jonás
co' mde'th di's co' ndxab Diox póla. 40 Tac
texal ngo Jonás le'n xti' thìb mbèel roo, co'
mtoxcua' Diox, le'n son huiz no le'n son
yál', tataa daa ne, daa co' mbal yáal loo
izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa go le'n
bá' le'n son huiz no le'n son yál'. 41 Tolo niin
loo gu': Mèn ciuda Nínive co' ngure ban
póla ryo' too loo mèn, co'se' gàc huiz co' tub
rez Diox cón che'n ryethe mèn co' nzi ban
tiemp ndxè', par quexù' mèn ciuda Nínive
mèn co' nzi ban tiemp ndxè'. Tac mèn ciuda
Nínive ngulàa yéc no ngulàa lezo' loo xtol
mèn no loo xquin mèn no mzye' mod co'
ngòp mèna co'se' mde'th Jonás no mblo
Jonás yalbàn cón che'n di's ndac che'npe'
Diox loo mèna. No nalle' na nii loo gu':
Trè' nzo thìb mbi' loo gu', co' nac daa, co'
nac más mbi' roo mbi' xèn leque Jonás.
42 Lomisque' ne, thìb xa'got co' ngòc rein
loo nación co' ngure par ned sur tiempa,
xa'gota, ne, ryo' too loo mèn co'se' gàc huiz
co' tub rez Diox cón che'n mèn co' nziri'
tiemp ndxè' par tolo quexù' xa'gota mèn
co' nziri' tiemp ndxè' loo Diox. Tac xa'gota
ngro' làaz xa' co' ngureri' tedib lad ro izlyo'
co'te' ngòc más tith tiempa par mbi'th yòn
xa'gota di's co' ngòc di's co' ngóc Salomón
co' ngòc rey tiempa. No nalle' na nii loo gu':
Trè' nzo thìb mbi', co' nac daa, co' nac más
mbi' roo mbi' xèn leque Salomón.

Trè' ndlu' cón che'n thìb xpii ye'rsin' co' mbere, mzin loo mbi' co'te' ngro xpii ye'rsin'.

(Lc. 11.24–26)

43 Niin tedib con' loo gu', ne: Co'se' ndryo'
thìb xpii ye'rsin' loo thìb mèn, xpiia ngro'.
No nda que tee xpiia co'te' nagán par cua'n
xpii co'te' yòo xpii par li xpii descans. Per
co'se' ñee xpii yende pá yòo xpii, ndli xpii
xtùuz. 44 No mbez xpii loo lezo' xpii: ¿Cón
lin? Capas daa, beren, ndyàan loo mbi'
co'te' ngro'ena. Per co'se' mbere xpiia,
ndye'th xpii loo mbi', ñèe xpii mbi'a xal
thìb liz mèn co' nítleque' mblyo'f no co'
mblyath no co' nabe'ste ñaa. 45 Sya, bere
xpiia, ya xpiia, ya xi xpii taagaz xpii co'
nac más xpii ye'rsin' leque xpiia. Sya, yòo
rye xpiia loo prob mbi'a. Le' sya, por lult
más nazab tyen mbii mbi'a no quée mbii
loo mbi'a leque co'se' ner vez ngòo xpii
loo mbi'a. Tataa gàca loo mèn co' nac bin
ye'rsin' co' nziri' tiemp ndxè'.

Xna' Jesús, no myen' huespe' Jesús, ngua toodi's no Jesús.

(Mr. 3.31–35; Lc. 8.19–21)

46 Jesús tatabe' ndoo toodi's loo mèn co'
nziri' loo Jesús co'se' mzin xna' Jesús no
myen' huespe' Jesús gax co'te' ngo Jesús.
Ne'ngòode xa'. Par fuer no maste ngure xa'.
Mblya's xa' toodi's no xa' Jesús. 47 Sya, thìb
xa' co' ndoo xì'tha xexte ndxab loo Jesús:

—Xna' U' no myen' huespe' U' nzi fuer ba'. No ndlya's xa' tyoodi's no xa' U', Tad.

48 Per ndxe'leque', Jesús mcàb loo xa' co' mbli avis loo Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Ché' ndlya'sl niin lool chó mèn, lìcque', nac xal xnan no chó mèn, lìcque', nac xal huesen, cà'? Na nii lool chó nac xal xnan no chó nac xal huesen.

49 Sya, mblu' Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo xa'a no loo mèn co' nziri'a. Ndxab Jesús:

—Myen' ba' nac xal xnan no myen' ba' nac xal huespe'en, ne, ey. 50 Tac chol mèn co' ndli xal nee lezo' xuden Diox co' nzo loo bé' no xal ndlya's xuden Diox, mèna nac xal huesen. Mèna nac xal ftanen. No nac mèna xal xnan.

13

Jesús mtetac di's loo mèn xal ndxàca loo thìb mbi' co'se' ngo mbi' bin.

(Mr. 4.1–9; Lc. 8.4–8)

1 Leque huiza ngro' Jesús liz thìb mbi' co'te' ngo Jesús. Ngua tub Jesús ro thìb lagun co' nziri' tya. 2 Huiza, anze'f thìb mèn mqueltàa co'te' mdub Jesús. Sya, ngo too Jesús. Ngua tub Jesús le'n thìb yòoyaa loo lagun. Le' mèna na, ngure loo yux ro lagun loo Jesús. 3 Sya, mtlo Jesús. Alithe mtetac Jesús huax con' loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—Nde niin thìb con' loo gu': Ngo thìb mbi' co' ngo bin. 4 Mbi' ngro', ngua lo mbi' bin. Láth nge go mbi' bina, ngulàa ndxep bin ro ned. Ngoloa, mbi'th mbin bé'. Mblo' mbin biz bina loo yòo. Nduhua mbin biz bina. 5 Le' taandxep biz bina na, ngulàa loo yòo quèe co'te' xite yòo nzi'f loo quèe. Setilte ngulen biz bina tac inacha'de nzi'f yòo loo quèea. 6 Per co'se' mtlo mdín bée biz bina, ale mtec mso' bée biz bina tac yende arid xcop loo yòo co'te' ngulen biz bina tac yende pá ned xon' no lyàa lox biz bina. Ale mbiiz bina. 7 Le' taandxep biz bina na, ngulàa le'n huan. No más mbryoo mxyèn huan leque biz bina. Ale mblyus biz bina nzo biz bina le'n huan. 8 Le' taandxep biz bina na, ngulàa loo yòo be'f. Biz bina mda' thìb cosech ndac. Chó biz bina mda' thìb ayo nzob. Chó biz bina mda' ayon nzob. Chó biz bina mda' gal psi' nzob tac huenque' ngòc cosech che'n biz bina loo yòoa. 9 Chele' gu' nden' cón nee di's ndxè', fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'. No fta' gu' cuent cón nee di's di's co' ngue niin loo gu' ndxè'.

Trè' ndlu' cón mbli mtetac Jesús di's loo mèn.

(Mr. 4.10–12; Lc. 8.9–10)

10 Sya, mbii gax myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿chonon tatua' ndyoodi's U' loo mèn ba' con di's co' alithe mtetac U' ba', à'?

11 Jesús mcàb loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Loo mèna, tataa mdyoodizen tac mèna indxaa'dte di's. Ne' ne' gác mèna ta' mèna cuent cón che'n di's co' ndlu'en loo mèn. Per part cón che'n gu', Diox ngue li le' gu' nda' cuent cón che'n mod co' be' nacasloo xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn, Diox co' ndub loo bé'. 12 Lomisque' ne, mèn co' ngue no con', tolo que no mèna más con' axtaque' que no mèna huax con'. Per ndxe'leque', mèn co' ingue node con', ale tyuhuan mèna ndxepte con' ngue no mèna. Con'a nee di's, tolo gòn mèn no tolo ta' mèna cuent cón che'n con' co' nac cón che'n Diox. Per mèn co' indxaa'dte di's no co' inda'de cuent cón che'n Diox no mèn co' indyalte tolo gòn cón che'n Diox, loo mèna Diox li tolo yau' xtùuz mèna no tolo yau' lezo' mèna loo cón che'n Diox. 13 Cona, ndyoodizen loo mèna con di's co' alithe ntetaquen tac mèna ngue li cuent ngue hui' ndac mèna no ndxòn ndac mèna loo cón chenen. No ndli mèna cuent ndxòn ndac mèna di's co' ndlu' cón chenen. Per ndxe'leque', nac mèna xal mèn co' ne'ñeede cón ngue hui' mèna loo cón chenen. Lomisque', nac mèna xal mèn co' inda' ndacte cuent cón chenen. Ndxàca tataa loo mèna tac indxaa'dte di's co' ndyoodizen yéc mèn. Ne' ne' inda' mèna cuent cón ngue lin. 14 No nalle' ndxàcque' con' loo mèna xal nac di's co' ndxab Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox. Ndxab Sayi:

Lìcpe' ba'i, mèn gòn di's co' tyoodizen. Per ne'yaa'dte mèna di'sa. Lìcpe' ba'i, mèn hui' loo con' lin. Per ne'ta'de mèn cuent cón ngue lin. 15 Tac lezo' mèna no xtùuz mèna ngòc naad no ngòc nguud. Anze'f nazab ndxòn mèna di's no nden' mèna di's co' ndyoodizen. Loo cón che'n Diox nac mèna xal mèn sieu. No nac mèna xal mèn co' nathath ngüi' loo cón che'n Diox. Ale ryethe con'a ndxàc loo

mèna par ne'ta'de mèna cuent no par
ne'gònte mèna cón che'n Diox ne' ne'
yaa'd di'sa le'n xtùuz mèna no le'n lezo'
mèna. Rye con'a ncàb loo mèna par
ne'tyalte mèna lyàa yéc mèna no lyàa
lezo' mèna. Ne' ne' tyal mèna par zye'
mod co' ndxàp mèna par telá'en mèna
loo con' ryes.

Cona, tataa ndxàca loo mèna xal gunii Sayi
cón che'n mèna póla.

16 Huen nda gu', ey, tac gu' ngüi'que' no
ndxònque' gu' co' huen huen cón che'n
Diox. No ndxaa'dque' gu' di's co' ngue
niin loo gu' le'n xtùuz gu' no le'n lezo' gu'.
17 Lìcpe' ba'i, na nii loo gu':

—Huax mèn co' ngo póla, mèn co' ngòc
mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox no
taamas mèn co' ngòc mèn ndac, anze'f
mblya's mèna ngüi' mèna loo con' co' ngüi'
gu' nalle'. Per ne'ngàcte gan ngüi' mèna
con' ndxè'. Lomisque' ne, mblya's mèna
ngòn mèna cón che'n con' co' ndxòn gu'
nalle'. Per ne'ngàcte gan ngòn mèna cón
che'n con' co' ndxòn gu' nalle'.

*Jesús ngue go xo'f loo mèn cón nee di's co'
mtetac Jesús loo mèn.*

(Mr. 4.13–20; Lc. 8.11–15)

18 Bìn gu' di's co' tan cuent loo gu' nalle'
co' alithe mtetaquen loo gu'a, co' nee di's,
cón che'n thìb mbi' co' mblo biz bina. 19 Di's
co' guniin loo gu'a nac con' ndxè': Mèn co'
ndxòn di's co' nac di's ndac che'n Diox co'
ndlu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo
mèn, no indxaa'dte di'sa le'n lezo' mèna,
ne' ne' inda' mèn cuent cón che'n di'sa,
mèna nac xal biz bin co' ngulàa ro ned.
Tac co'se' ndxi'th Mebizya loo mèna, ndli
Mebizya loo mèna par ne'ten'te mèna no
par setilte yathla's mèna cón che'n di's
ndac co' mbìn mèna no co' ngulàa le'n
xtùuz mèna no co' ngulàa le'n lezo' mèna.
20 Le' biz bin co' ngulàa loo yòo quèea na,
nac xal mèn co' ndxòn cón che'n di's ndaca.
No co'se' ndxòn mèna cón che'n di's ndaca,
ndyac tín' lezo' mèn ndxòn mèn cón che'n
di'sa. 21 Per yiloa pláte huiz ndxàc ndxòn
mèna cón che'n di's ndaca, ndxàca loo mèn
xal biz bin co' ngulàa loo yòo quèea. Biz
bina ne'ngxecte por yende co'te' lyàa lox
biz bina no yende pá xon' lox biz bina. Tac
co'se' ndxàc ngòc nguàal con' loo mèna
no co'se' ndyub ngu's mèn prob mèna por
cón che'n di's ndac, le' sya, xexte ndlá'
mèna. Ya indlya'ste mèna tolo gòn mèna
cón che'n di's ndac che'n Diox tac ngo tac
lezo' mèna loo con'a. 22 Le' biz bin co' ngulàa
le'n huana na, ndlu' loo na' cón che'n mèn
co' ndxòn cón che'n di's ndac. Per mèna
más nde yath ñèe yalgon' co' nthop mèn
loo izlyo' ndxè'. Le' sya, yalgon' co' ndxàp
mèn loo izlyo' ndxè', por yalgon'a leque
mèna nquedìi mèna par ndxau' yéc mèn no
ndxau' lezo' mèn loo cón che'n Diox. Por
cona, incàb ndacte nec thìb con' ndac loo
mèna loo cón che'n Diox. 23 Le' biz bin co'
ngulàa loo yòo be'fa na, ndlu' loo na' cón
che'n mèn co' ndxaa'd cón che'n di's ndac
co' ngulàa le'n xtùuz mèn no le'n lezo' mèn.
Le' sya, mèna ndli par ndxòn taamas mèn
cón che'n di's ndac no par yòo taamas mèn
loo cón che'n Diox. Tataa mod nac mèna
xal biz bin co' nda' thìb cosech ndac, co' nee
di's, chó biz bin nda' thìb ayo xlè. Chó biz
bin nda' ayon xlè. Chó biz bin nda' gal psi'
xlè.

*Jesús ngue tetac cón che'n ña' triu huan co'
ngulen le'n ña' triu.*

24 Jesús ndxab loo mèna:

—Nde tetaquen tedib con' loo gu': Con'
co' ndxàc par ñibe'pe' Diox loo mèn nac xal
nac di's co' nde niin loo gu' ndxè'. Thìb
mbi' ngro', ngua lo mbi' biz bin co' nac
nzob bin triu ndac loo xyòn mbi'. 25 Per
co'se' ryete mèn guliz mbi' co' ngòc xuan'
yòoa mxen mcal', ngòo tedib mbi' co' ngòc
ngolo ngola's mbi'a loo xyòn mbi'a. Ngua
lobii mbi' biz nzob bin triu huan co' ñaa
xalque' ñaa nzob bin triua loo xyòn mbi'.
Ngoloa, ndyàa mbi' co' ngòc ngolo ngola's
mbi'a. 26 Per co'se' ngulen nzob bin triua,
no mbryoo mxyèna, no mtlo ngos bacdò ña'
triua, axta syare', thidte gunaa ña' triua con
biz huan co' ngua lobii mbi'a loo xyòn tedib
mbi'a. 27 Sya, ngua nee moza loo mbi' co'
ngòc patrón moz. Ndxab moz loo mbi':

—Tad, chele' U' ngua lo ante nzob bin
triu ndac loo xyòn U', ¿pá ned ngro' biz
huan co' ñaa xal ñaa triu le'n ña' sya, Tad?
¿Xá mod ngulen biz bina le'n ña', ne, Tad?
28 Patrón mcàb loo moz. Ndxab patrón:

—Nzo chó mbi' co' ndxecloo ñèe daa
ngua li con'a loo xyònen.

Sya, mnibdi's moz loo patrón. Ndxab
moz:

—¿Ché' ndlya's U' ya quib nu' huan co'
ñaa xal ñaa ña', cà'?

29 Per patrón ndxab loo moza:
—Aa'a. La' tee nzo'fa. Ne'ya quibtel
huana le'n ña'. Tac chele' lùu quib huana,
nzo ryes quib lùu ña', ne. 30 La'a thidte
ryoo triu huana con ña' triu más huen axta
co'se' gàc tiemp lyáp ña'. Sya, por derech,
tel'en moz co' ya li zin' par quib moz huan
ye'rsin'a no, yiloa, tedó' moz huana por
manoj par tec moz huana loo quìi. Le' nzob
triu ndaca na, cosua' moz le'n sac co'se' yilo
láp moz triu ndaca.

Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n xal nac biz mostaz.
(Mr. 4.30–32; Lc. 13.18–19)

31 Mtetac Jesús tedib di's loo mèn. Ndxab
Jesús:
—Nde niin tedib con' loo gu': Mod co' tlo
queltàa mèn co' tyal par tlo Diox, ñibe'pe'
Diox loo mèn nac xal thìb biz bin bix che'n
mostaz co' mblo thìb mbi' bin loo xyòn
mbi'. 32 No, lìcpe' ba'i, biz bin mostaza nac
thìb biz bin más bix loo rye loothe biz bin
co' nzo. Per co'se' ndlyen biz bin mostaza
no ndryooi, ndxàca thìb xan' huan co' más
ndryoo no nxyèn le'n ña' mèn. No ndxàca
casque' xal thìb xan' yaa co'te' ndlyàa mbin
bé' par ntoxcua' mbin xyòn mbin loo ram
yaaa.

Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n xá mod nac dii levadur.
(Lr. 13.20–21)

33 Diox co' ngue tlo ñibe' loo mèn, ner-
leque' mtlo Diox, ñibe' Diox loo nagabte
mèn no más. No xèegà xèegà tolo yar' mèn
co' ngue ñibe' Diox loo axta nzoque' mèn
dib athu loo izlyo', mèn co' ñibe' Diox loo.
Cón che'n mèna nac xal ndxep dii levadur
co' ndyen thìb xa'got par ncos xa' diia con
son kil harin. No con le' laate diia tyub bes
son kil harina.

Jesús ndyoodi's loo mèn co' nac antub di's co' mtetac Jesús loo mèn.
(Mr. 4.33–34)

34 Ryete con'a mdoodi's no Jesús mèn
co' mqueltàa loo Jesús co' ngòc di's co'
mtetac Jesús loo mèn. Asembli Jesús ante
mtetac Jesús di's loo mèn. 35 Tataa ngòc
co' mbli Jesús par ngòcque', no mdyaaque',
no mdubque' di's co' gunii thìb mbi' co'
mde'th di's co' ndxab Diox, co'se' mque'
mbi'a ye's loo thìb libr, di's co' mbez:
Daa tyoodiz con mèn ante con di's co'
tetaquen loo mèn. Daa tyoodiz no mèn
no tan cuent loo mèn cón che'n con'
co' nacasloo axta co'se' mbli Diox ngure
izlyo' no mblec Diox izlyo' no axta nalle'.

Jesús ngue go xo'f no ngue ta' Jesús cuent cón che'n triu huan co' ngulen làth nzob triu.

36 Ngolo gunii Jesús Diox loo mèn co'
mqueltàa loo Jesús ro laguna, mbii Jesús
tya. Ngòo Jesús liz thìb mbi' co' ndub gaxte
tya. Liz mbi'a mqueltàa ryete myen' xin'
mté'th Jesús loo Jesús. Ndxab myen' loo
Jesús:
—Tad, blo xo'f U' di's co' mtetac U' cón
che'n huan ye'rsin' co' ñaa xal ñaa triu loo
nu' co' ngo no co' ngulen loo xyòn mbi'a.
37 Jesús mcàb loo myen' xin' mté'th Jesús.
Ndxab Jesús loo myen'a:
—Xa' co' ngo nzob bin ndac co' nac triu,
xa'a nac daa, daa co' mbal yáal loo izlyo'
xalque' ndxáal chol mèn. 38 No con' co' nee
di's co'te' nac xyòn mbi'a co'te' ngo bina,
con'a ndlu' loo na' nac izlyo' ndxè'. Le'
nzob bina na, ndlu' loo na' nac mèn co'
Diox, lìcque', ñibe'pe' loo. Le' triu huan
ye'rsin' co' ngulen le'n ña' triua na, ndlu'
loo na' nac mèn co' nac che'npe' Mebizya.
39 Le' xa' co' nac ngolo ngola's co' mblo bin
ye'rsin'a na, ndlu' loo na' nac yub Mebizya.
Le' co'se' ngolo ngòc cosecha na, con'a
ndlu' co'se' lyux no co'se' lith no izlyo'
ndxè'. Le' mèn co' thop cosecha na, ndlu'
loo na' nac angl co' yi'th thop mèn huen
no mèn ye'rsin' co'se' lith no no lyux izlyo'.
40 Xalque' mthop moz triu huan ye'rsin' co'
ñaa xal ñaa ña'a par tec moz huana loo
quìi, tataa gàca loo mèn, ne, co'se' lith
no no lyux izlyo' ndxè'. 41 Daa co' mbal
yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol
mèn, daa tel' angl daa co'se' gàc tiempa
par yi'th thop angl rye mèn ye'rsin' co' ndli
par ncua'n taamas mèn xtol mèn no chol
mèn co' ncua'n xquin no xtol, ne. 42 Co
angl rye mèn ye'rsin'a le'n ye'rbìil co'te'
nzo quìi no bèel. Tya, gón' mèna no hua le
mèna. 43 Sya, mèn co' mdyal, mèn co' mbli
co' mnibe'pe' Diox loo mèn, loo mèna quée
xnìi xal co'se' ndxa'x xnìi huiz co'se' gàc
tiemp co' ñibe'pe' Diox xud gu' loo ryethe
con'. Gu' co' nden' co' nee di's co' ngue niin
loo gu' ndxè', fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè'
le'n lezo' gu'. No gola's gu' loo di's co' ngue
niin loo gu' ndxè'.

Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n tmi co' nzo yòo.

44 Tolo ndxab Jesús loo mèna: Nde
tetaquen tedib con' loo gu': Con' co' nden'
mèn no ndyac lezo' mèn cón che'n Diox,
mèn co' tlo yila's loo Diox tac Diox mdyal
yòo mèn loo cón che'n Diox, nac thìb con'
ndac tín' xal co'se' mzyal thìb mbi' tmi co'
nzo casloo loo xyòn thìb xtàa mbi'. Per
co'se' mzyal mbi' tmi co' nzo casloo loo
xyòn xtàa mbi'a, ale mbere mbi', mtau'
mbi' loo tmia tya tedib vez. No de tant
ndyac lezo' mbi' co'se' mzyal mbi' tmi loo
xyòn tedib mbi', ale mbere mbi', ndye'th
mbi', mtho' mbi' rye con' ndxàp mbi' par
ti' mbi' xyòn mèna loo mèn co' nac che'n
yòoa.

*Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n perl co'
anze'f ntac.*

45 Mèn co' ñibe'pe' Diox loo nac xal thìb
mbi' co' ndyee viaj co' ngue tee cua'n perl
co' anze'f náp ntac. 46 Co'se' mzyal mbi' perl
co' anze'f náp ntac, mbere mbi', ndye'th
mbi' par liz mbi' par tho' mbi' rye con'
ndxàp mbi' par ryo' tmi loo con' ndxàp
mbi'. Sya, bere mbi', ya mbi' par ti' mbi'
perl co' anze'f ntac. Tataa mod nden' mèn
co' ndyal ñibe'pe' Diox loo mèn tac anze'f
thìb con' ndac no con' huen ndli Diox loo
mèna tataa.

*Jesús ngue tetac loo mèn xal co'se' ndxegaa
chop loo mbèel le'n yex.*

47 Mèn nde'th no ngo mèn yalbàn cón
che'n di's ndac xá mod ndlya's Diox
ñibe'pe' Diox loo mèn. Huax mèn nqueltàa
no mèn co' ngòo loo cón che'n Diox xal
ndxàca co'se' ngobii mèn thìb yex le'n
níttó'. No co'se' ndlyàa yexa le'n níttó',
ndxegaa huax loo mbèel le'n yex. 48 No
co'se' ndxegaa huax loo mbèel le'n yex,
le' sya, mèn co' ndyen mbèel ngo' yex par
ro play. Tya, ndyub mèna par noo noo
co' mèna mbèel ye'rsin'. No ngobii mèn
mbèel ye'rsin'a thìb lad. Le' mbèel co' nac
mbèel huena na, mbèela ngòo mèn le'n thìb
cardor. 49 Tataaque' gàca co'se' zin huiz no
zin ze co'se' ñibe' Diox lyux izlyo' no lith no
izlyo'. Sya, ryo' angl. No co' xà' angl mèn
ye'rsin' làth mèn nalì no làth mèn nambìi.
50 Co angl mèn ye'rsin'a le'n ye'rbìil co'te'
ndxetoo bèel no quìi. Tya, gón' mèna no
hua le mèna tant nè naca, ndyac mèna.

*Trè' ndlu' Jesús cón che'n thìb mbi' co' mcui
con' cub làth con' gox.*

51 Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Ché' ndxaa'd ryethe di's ndxè' le'n
què yéc gu' no le'n lezo' gu', à'?

Myen' xin' mté'th Jesús ndxab:

—Aa, Tad. Ndxaa'dque' di's ba' le'n què
yéc nu' no le'n lezo' nu'.

52 Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Co'se' huen huen mté'th thìb mbi' cón
che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no
yiloa mtlo mbi', huen huen mtéth mbi'a
cón che'n xá mod ñibe'pe' Diox loo mèn
nalle', ndxàc loo mbi'a xal loo thìb patrón
co' ngo' con' cub no con' gox le'n cuart
co'te' ngocsua' patrona rye con' ndac che'n
patrón.

*Jesús ngòo yèez Nazaret co' nac làaz Jesús.
(Mr. 6.1–6; Lc. 4.16–30)*

53 Co'se' ngolo mda' Jesús cuent cón nee
di's di's co' angmtetac Jesús loo mèn, mbii
Jesús tya. Ndyàa Jesús par làaz Jesús.
54 Co'se' mzin Jesús làaz Jesús, tya mtlo
Jesús, mblu' Jesús mèn co'te' ndub sinagog
che'n mèn gulàaz Jesús. Le' rye mèn co'
mqueltàa le'n sinagoga na, ante ngüi' mèna
no ante ñaa mèna loo Jesús. No mbez mèna
loo xtàa mèna:

—¿Pá ngua té'th mbi' ba' rye con' co'
ndxác mbi' no xá mod susque' ndxác mbi'
ba' ndli mbi' yalguzye' co' ndli mbi' ba',
ne? 55 Na' nanee le' mbi' ba' nac xgan' Chè
carpinter. No nac mbi' xgan' Mari. Nanee
na' le' mbi' ba' ndxàc hues Cob, hues Chè,
hues Mon, no hues Jud. 56 No myen'got co'
nac fta'n mbi' ba' nzo ban làth na' trè'. ¿Xá
mod susque' ndxác mbi' ba' ndli mbi' ryete
yalguzye' co' ndli mbi' ba'? No sate ndlu're'
mbi' taamas con' ndli mbi' loo mèn, yey.
57 Por xtùuz co' mbli mèna cón che'n Jesús
no cón che'n mèn guliz Jesús, ale tataa mod
leque mèna mbli par ngo tac lezo' mèna con
Jesús. No mden' mèna ngòc nguàal di's cón
che'n Jesús. Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Huax mèn ndli ndyu' thìb mbi' co'
nde'th di's co' ndxab Diox. No ndli mèn cas
mbi'a. Per mèn co' nac mèn gulizpe' mbi'a
no mèn co' nac mèn gulàazpe' mbi'a, ¡pà li
mèna cas mbi'a!

58 Con'a mbli ya ne'ntolode ngli Jesús
huax yalguzye' tya tac mèna ne'ndalte
ngala's cón che'n con' ndli Jesús.

14

Trè' ndlu' cón che'n xá mod mbeth mèn Juàn Bautist.
(Mr. 6.14–29; Lc. 9.7–9)

1 Leque le'n huiza mbìn thìb mbi' co' ngro' lèe Herod, co' mnibe' loo mèn co' nac mèn gulàaz che'n mèn galile tiempa, cón che'n Jesús. 2 Sya, ndxab Herod loo mèn co' ngòc moz Herod co' ngo no Herod:

—Peser Juàn Bautist nac mbi'a. Thìb descuid pá ngro xban Juàn làth mèn nguth cona ndxàp mbi'a con' la's nii mbi' no la's ya' mbi' par ndli mbi' chol yalguzye'.

3 Tataa ndxab Herod loo mèn co' nqueltàa no Herod. Tac Herod neeque' le' Herod mnibe' loo solndad ya tedó' solndad nii Juàn Bautist con thìb caden le'n lezi'f ante por cón che'n thìb xa'got co' ngro' lèe Herodi co' ngòc sa'l Lip, hues Herod. 4 Tataa mnibe' Herod ngòc loo Juàn Bautist tac de yalquìite ndxab Juàn loo Herod indxàalte que no Herod xa'got Lip xal xa'gotpe' Herod.

5 Leque hora ngulàa xyàn lezo' Herod. Mblya's Herod ngnibe' Herod loo solndad par ya yuth solndad Juàn. Per Herod mzyeb gunèe Herod mèn co' nziri' huiza. Tac ryete mèna mbli xtùuz cón che'n Juàn no mbez mèna loo xtàa mèn le' Juàn ante ndyoodi's cón che'n Diox. 6 Per huiz co'se' mbli Herod thìb lni co' ngòc huiz co' ngóol lèe Herod, sya, thìb mza' co' nac rsap Herodia, asembli mza'. Ngro' mza'. Mbil' nii mza' loo Herod no loo mèn co' nziri' no Herod, mèn co' mbli Herod convid. No anze'f thìb gust mda' lezo' Herod gunèe Herod mod co' mbil' nii mza'. 7 Ale mde'th Herod Diox loo mza' no loo rye mèn co' nziri' no Herod. Ndxab Herod loo mza' le' Herod li ryethe con' ndlya's mza' o ta' Herod ryethe con' ndlya's mza' par càa mza'. 8 Le' xna' mza' na, ndoole' mquil' mza'. Ndxab xna' mza' loo mza':

—Guuz loo rey Herod ta' rey yéc Juàn Bautist càal loo thìb plat.

Le' sya, co'se' mbere mza', ndye'th mza', ndxab mza' loo rey Herod:

—Rey, daa ndlyaz ta' U' yéc Juàn Bautist càan loo thìb plat nalle'.

9 Co'se' mbìn Herod tataa ndxab mza' loo Herod, anze'f mxi lezo' Herod por con' li Herod. Per com le' Herod mde'th lèe Diox, ¿lé'?, no ngro'le' di's ro Herod loo ryete mèn co' nziri' con Herod, mèn co' mbli Herod convid, le' Herod li con' ndlya's mza', ¿lé'?, mnibe' Herod ya xi solndad yéc Juàn Bautist loo thìb plat par càa mza'. 10 Sya, que nzo ne' ñee lezo' Herod, mtel' Herod solndad par ngua cho' solndad yéc Juàn le'n lezi'f. 11 Ngoloa, ndye'th no solndad yéc prob Juàn loo thìb plat. Mda' solndad yéc Juàn loo thìb plat mcàa mza'. Le' mza' na, xexte ngro'. Ngua ta' mza' plat con yéc Juàn loo xna' mza'.

12 Ngolo mbeth solndad Juàn, mzin myen' xin' mté'th thebol Juàn Bautist. Ngua lo' myen' thebol Juàn lezi'f. Ngua ca's myen' thebol Juàn. Ngoloa, ngua ta' myen' cuent loo Jesús cón ngòc loo Juàn Bautist.

Jesús mbli par nduhua ga'y mil ante mènbi'.
(Mr. 6.30–44; Lc. 9.10–17; Jn. 6.1–14)

13 Co'se' mbìn Jesús con' ngòc loo Juàn, mbii Jesús tya. Ngòo thidte Jesús le'n thìb yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús par ya Jesús xà'le' tedib lugar. Per mèn co' ngure no Jesús tya mbìn le' Jesús ndale' loo nít loo lagun. Sya, ngro' tee rye mèn co' nzo ban par neda angnzo ro lagun. Nda nque mèna xís Jesús. 14 Texal ngro' Jesús le'n yòoyaa, ñèe Jesús nziri'le' huax mèn loo Jesús. Nalyat ngòc lezo' Jesús gunèe Jesús mèna. Mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús mèna. Mteyac Jesús rye mèn yíiz co' nde no mèna loo Jesús. 15 Co'se' ñèe myen' xin' mté'th Jesús nde zèle' izlyo' huiza, ngua myen' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Mzyèle' izlyo', Tad. Neeque' U' co'te' nziri' na' ndxè' nac thìb lugar nagán. No yende chó mèn nzo co' tho' co' hua mèn trè'. Más huen gunii U' Diox loo mèn ba' par bii mèn par ya cua'n mèn con' hua mèn le'n yèez ba' no le'n ranch co' nziri' le'n yii ba'.

16 Sya, mcàb Jesús loo myen'. Ndxab Jesús:

—Inquinte bii mèn, yey. ¿Máa yob yéc gu', na? Fta' gu' con' hua mèn.

17 Myen' ndxab loo Jesús:

—Yende cón ngue no nu' arid trè', yey. Pente ngue no nu' ga'y pan no chop mbèel no maste.

18 Jesús ndxab loo myen':

—Que de no gu' con' ngue no gu'a trè'. Ñeene'.

19 Sya, gunii Jesús loo mèna. Ndxab Jesús: Nabe'ste gure tub gu' loo huan ba', ey.

Ngoloa, mxen Jesús ga'y pana no chop mbèela. Mbui' Jesús loo bé'. Ndxab Jesús: Ay, Dio's. Diox quix U', Diox, por pan ndxè' no por mbèel ndxè'. Sya, mchì'x Jesús pana no mbèela. No mbli Jesús par mbyar' pana no mbèela. Mda' Jesús pana no mbèela loo myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mbli'tha loo mèna. [20] Ryete mèna nduhua rsè axta plóthe mblya's mèna. Ngolo nduhua rsè mèna, msè myen' xin' mté'th Jesús si' fchop cardor pan no mbèel co' mbyan' xo'f. [21] Mèn co' nduhua rsèa ngòc ga'y mil mèn, ante mènbi'. Xà'que' mèngot no xà'que' myen' bix. Indxòode cuent mèngot no myen' bix co' nduhua.

Jesús mdee nii loo nít loo lagun.
(Mr. 6.45–52; Jn. 6.16–21)

[22] Ngoloa, mnibe' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Gòo gu' le'n yòoyaa ba'. Ftlo gu', fteteegu' yòoyaa. Ya ner gu' par zin gu' tedib lad ro lagun. Yiloa, ndal que'en ba'.

Láth nda myen'a, Jesús gunii Diox loo mènléy' co' nziri'a. [23] Ngolo gunii Jesús Diox loo mènléy'a, mxen Jesús ned. Nda Jesús loo thìb yii co' ndub gaxte tya par cuez thidte Jesús Diox. Co'se' ngulàa yál' izlyo' huiza, thidte Jesús mbyan' loo yiia. [24] Le' myen' xin' mté'th Jesús na, láth co'se' nda tetee myen' yòoyaa grolthe loo lagun, ngro' thìb mbiidó' co' mtau' ned nda yòoyaa. Nde nxon', mxít too mbii nít. Ngo mbii nít le'n yòoyaa. No ngüin mbii nít cho yòoyaa. [25] Xtil'a, cuar ngro' too gax Jesús loo myen'. Nde tee nii Jesús loo nít loo lagun loo myen'. [26] Co'se' ñèe myen' xin' mté'th Jesús nde tee Jesús loo nít loo myen', anze'f mzyeb myen' no ngo no lezo' myen'. Ngrozèe zeb myen'. Ndxab myen':

—¡Ay, con' mal nde go', cara! ¡Con' mal nde go', cara!

[27] Per Jesús gunii loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Ne'zyebte gu', ey. Blo gu' valor loo gu'. Daa na.

[28] Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, chele'i U', bli U' par teniin loo nít par galen loo U' axta co'te' ndoo U' ba'.

[29] Sya, ndxab Jesús loo Pedr:

—Neeca. Que de, tá.

Sya, ngulàa Pedr loo yòoyaa. Mtlo Pedr, mdee nii Pedr loo nít par ya Pedr co'te' ndoo Jesús. [30] Per co'se' mda' Pedr cuent anze'f thìb mbii nzo'f loo lagun, mzyeb Pedr. No co'se' mden' Pedr mtlole' ngue dep Pedr le'n nít, mtlo Pedr, ngrozèe Pedr. Mbez Pedr:

—Tad, Tad, jer que de. Guree U' daa par lyá' daa trè'.

[31] Texal mzin Jesús loo Pedr, chàa, nguree Jesús ya' Pedr. No ndxab Jesús loo Pedr:

—¡Jaa, Pedr! Pente ndxela'sl, ¿lé'? ¿Chonon ne'ngàptel yalxla's loon par ne'dyeptel le'n nít, à'?

[32] Co'se' mquée Jesús loo yòoyaa con Pedr, xèegà nguled mxyo'f mbii loo nít loo lagun. [33] Le' sya, co'se' gunèe ryete myen' co' nzo le'n yòoyaa con' co' ngòca, mdub xib myen' loo Jesús. Mcòo' myen' yéc myen' loo Jesús. No ndxab myen' loo Jesús:

—Lìcpe' ba'i, Tad, U' nac xgan'pe' Diox.

Jesús mteyac huax mèn le'n yèez Genesaret.
(Mr. 6.53–56)

[34] Ngoloa, tolo mtetee myen' yòoyaa loo nít loo lagun axta mzin myen' tedib lad ro lagun con Jesús co'te' nac loo xyòn mèn che'n làaz mèn genesaret. [35] Co'se' mblibe' mèn yèezya' che'n làaz mèn genesareta Jesús na, mde'th mèna di's loo rye mèn yèez gaxa. Co'se' mbìn mèna le' Jesús nzo tya, mbi'th no mèna huax mèn yíiz loo Jesús co'te' ngo Jesús. [36] Nalyat mna'b mèna di's loo Jesús par ta' Jesús lugar ante gàal mèna ro xab Jesús yac mèna loo yíiz co' ndyac mèna. Tataa mod ryete mèn co' ante mbuàal ro xab Jesús mbyacque'.

15

Con' co' ndli no con' co' ndxàc loo mèn par ndli mèn con' ye'rsin'.
(Mr. 7.1–23)

[1] Sya, mbii gax plá mèn xley' farise no plá mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús. Mèna nde par ned ciuda Jerusalén par asembli mèna mnibdi's mèna di's loo Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

[2] —¿Chonon indubdi'ste myen' xin' mté'th lùu ba' cón che'n costumbr che'n xudgool na', à'? Ale ndxe'leque', intechte myen' ya' myen' ndoore' tyub myen' par

hua myen' xalque' nac costumbr co' ngue
no na' no co' mbed no na'.
3 Jesús mnibdi's loo mèna. Ndxab Jesús:
—Nde niin thìb con' loo gu', ne, por cón
che'n con' co' mnibdi's gu' loon: ¿Chonon
indyubdi'ste gu' loo Diox par li gu' xal nac
co' ñibe' Diox loo gu' li gu', à'? Ale más ndli
gu' xal nac costumbr co' ngue no gu' no co'
mbed no gu' leque li gu' xal ñibe' Diox loo
gu' par li gu', ¿lé'? 4 ¿Ché' inda'de gu' cuent
le' Diox ndxab loo di's co' mnibe' Diox co'se'
ndxab Diox:
Gòp gu' mod gunèe gu' xud gu' no
gòp gu' mod gunèe gu' xna' gu'. Per
ndxe'leque', mèn co' ñii yèe ñii tìi cón
che'n xud mèn no cón che'n xna' mèn,
mèn li mandad guth mèn mèna.
5 Per ndxe'leque', gu' mbez nzoque' mod
gab thìb mbi' loo xud mbi' no loo xna' mbi':
Yende mod lyath non gu', Pay, May, con
con' ndxàpen tac ryete con' co' ndxàpen,
na mdeth lèe Diox le' con' co' ndxàpen nac
che'npe' Diox. Tataa mbez gu' mastale'
inda'de gu' con'a càa Diox. 6 No tolo mbez
gu': Le' chol mèn co' mbez tataa loo xud
mèn no loo xna' mèn, ya inquinte tolo lyath
no mèna xud mèna no xna' mèna. Tataa
mod ndlá' gu' co' mnibe' Diox loo gu' li gu'
par más li gu' con' co' nac costumbr co'
mbed no gu' no mod co' ndxàp gu'. 7 Aa,
mèn xley' farise. Aa, mèn co' nac maistr
che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Aa,
que ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembìi
gu' xti's gu' loon, ¿lé'? Bien lal ro Sayi
co' mde'th di's co' ndxab Diox co'se' mque'
Sayi ye's cón che'n gu'. Sayi ndxab:
8 Mèn nación Israel ndxè' alithe ndy-
oodi's di's par li mèn con' guryath loon
no par li mèn con' guryèn loon. Per mod
co' ndxàp mèn nación Israel co' ndlu'
mèn nación Israel cón chenen, ingue
lu'de mèna loon dib nzo yéc mèn no dib
nzo lezo' mèn le' mèna ndubdi's ndac
loon.
9 Anxle' ncòo' mèn nación Israel yéc
mèn nación Israel loon, ne. No anxle'
mbez mèna lèen co'se' ndlu' mèna cón
che'n xley' leque mèna loo xtàa mèn.
Per ndxe'leque', xley' co' ndlu' mèna nac
leque xley' che'n mèn izlyo' ndxè'.
10 Sya, ngurez Jesús rye mèn co' mqueltàa
loo Jesús, co' nziri' loo Jesús. Ndxab Jesús
loo mèna:
—Ndlyazen gòn gu' di's ndxè'. No
ndlyazen ta' gu' cuent cón che'n di's ndxè'.
No ndlyazen ta' gu' lugar yaa'd di's ndxè'
le'n xtùuz gu' no le'n lezo' gu'. 11 Inacte por
intechte mèn ya' mèn no inacte por con'
co' ndxuhua mèn ndxàc con' ye'rsin' loo
mèn no ndli mèn con' ye'rsin'. Ndxe'leque',
di's co' ndyoodi's mèn co' ndryo' ndlyen'
le'n xtùuz mèn no le'n lezo' mèn, con'a nac
co' ndli par ndxàc mèn mèn zab no mèn
ye'rsin' loo Diox.
12 Sya, mbii gax myen' xin' mté'th Jesús
loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:
—Tad, ¿ché' ne'nda'de U' cuent le' mèn
xley' farise no mèn co' nac maistr co' ndlu'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn,
nazab nden' mèna di's co'se' mbìn mèna
di's co' ndxab U'? Mbli mèna cuent le' di'sa
ngòc di's co' guñii yèe U' no co' guñii tìi U'
cón che'n mèna. No mbli mèna cuent le'
di'sa ngòc ngòc nguàal di's co' gunii U' cón
che'n mèna.
13 Per Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th
Jesús:
—Nde niin thìb con' loo gu': Mèna nac
xal thìb xan' yaa co' mxenle' lox. Per chol
xan' yaa co' tarte too xuden Diox co' nzo
loo bé', mèn quib alox xan' yaaa, co' nee
di's, nac mèna. 14 Bla' gu' tee nziri' mèna,
ey. Mèna nac xal mèn sieu co' ndyen ya'
tedib mèn sieu par tetee mèn sieu xtàa mèn
sieu. No chele' thìb mèn sieu ndyen ya'
tedib mèn sieu, co' nee di's, par tetee sieu
xtàa sieu, ¿ché' ngue li gu' xtùuz ne'yizi'fte
ryop mèn sieua le'n thìb ye'r, cà? Tazi'f
ryop mèn sieu le'n thìb ye'r, ¿lé'? Tataa nac
mèna.
15 Sya, mcàb Pedr. Ndxab Pedr loo Jesús:
—Tad, fta' U' cuent loo nu' cón che'n di's
co' mtetac U' loo mèna.
16 Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th
Jesús:
—¿Ché' no gu' inda'de cuent cón che'n
di's co' mtetaquen loo mèna, cà'? 17 ¿Ché'
inonte gu' no ché' inda'de gu' cuent le'
ryete con' ndxuhua mèn thìb lì ndxòoi
le'n xti' mèn no ndxeloa ndri'tha loo mèna
co'se' nda mèn mandad mèn, cà'? 18 Per
di's co' ñii mèn no co' ndyoodi's mèn na,
di'sa nac co' más nabe's ndryo' ro mèn no
lezo' mèn tac di'sa más ndryo' ndlyen' le'n
lezo' mèn par ndyoodi's mèn. No leque
di'sa ndli ntezab mèn no ndlu' mod co'
nac mèn par ndxàc mèn mèn ye'rsin' loo

Diox. [19] Tac leque le'n què yéc mèn no le'n
lezo' mèn ndryo' xtùuz ye'rsin' co' ndli mèn
xtùuz. Angab na'i, xal xtùuz co' ndli mèn
co' ndli chol xtùuz ye'rsin' par guth mèn
xtaa mèn; xal xtùuz co' ndli mèn co' ndli
xtùuz par cua'n mèna xin' huan mèna, no
li mèna yalburrid; xal xtùuz co' ndli mèn
co' ndli xtùuz par li huan' mèn; xal xtùuz
co' ndli mèn co' ndli xtùuz par toxcua'
mèn yalgutyè'; no xal xtùuz co' ndli mèn
par ndxòo lezo' mèn cón che'n cuent yix.
[20] Ryete con' co' ndli mèn xtùuza, ntezab
xtùuz mèn no lezo' mèn par ndxàc mèn
mèn ye'rsin' loo Diox. Per mèn co' tyub
par hua mèn lua' mèn no xít mèn, co'se'
intechte mèn ya' mèn, xal nac costumbr
co' ndxàp mèn co' mbed no mèn, intezabte
con'a xtùuz mèn no lezo' mèn par gàc mèna
mèn ye'rsin' loo Diox.

Thìb xa'got tith ngola's loo Jesús.
(Mr. 7.24–30)

[21] Ngoloa, ngro' Jesús tya. Mxen Jesús
ned. Nda Jesús par ned le'n rye yèezya'
che'n làaz mèn ciuda Tir no le'n rye yèezya'
che'n làaz mèn ciuda Sidón. [22] Láth nda zin
Jesús ned nda Jesús par neda, mbi'th thìb
xa'got co' ngòc mèntèe che'n thìb di'stèe
co' lèe canane, co' naban par neda, loo
Jesús. Cabii mbez xa'gota loo Jesús:

—Tad, naneequen le' U' nac bin David
co' ngòc rey póla. Por cona, gulat lezo' U'
gunèe U' daa. ¿Xá nee U'? Mza' co' nac
rsapen ndxè' nquée mbii che'n xpii ye'rsin'
no anze'f nè nquée mbii rsap daa, Tad.

[23] Per Jesús yende chó di's mcàb loo
xa'gota. Sya, mbi'th myen' xin' mté'th
Jesús loo Jesús. Mna'b myen' di's loo Jesús.
Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, guuz U' loo xa'got ba' bii xa' tac
anze'f nazab mbez yèe xa' ned xís na'.

[24] Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Aa'a. Yende cón gaben loo xa'got ba'.
Diox mtel' daa par mbalen ante loo mèn
nación Israel, mèn co' nac xal mbacxil' co'
nzi tee huan.

[25] Látha, negadi's mbii gax xa'gota loo
Jesús. No mdub xib xa'gota loo Jesús.
Ndxab xa'gota loo Jesús:

—Tad, bli U' favor blo' U' xpii ye'rsin' loo
rsap daa.

[26] Per Jesús asembli par mtetac Jesús thìb
di's loo xa'gota. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ihuente nac co' li mèn chele' mèn
teche pan loo xin' mèn no ta' mèn pana par
hua mbac, ¿lé'?

[27] Chàa, mcàb xa'gota loo Jesús. Ndxab
xa'gota:

—Aa, Tad. Lìcque' nac co' ngolo gunee
U' loon ba'. Yende cón niin loo U'. Per hui'
U' nexa. Mbac nthopque' pan byòo bix co'
ndxàb ro mes co'se' ndxuhua mèn par hua
mbac.

[28] Sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, nase ngolo guneen, lìcque', ndx-
ela'sque'l loo cón chenen, ndee. Liquen
con' ndlya'sl, ndee, ey.

Texal ngolo ndxab Jesús di'sa loo xa'gota,
leque hora mbyac rsap xa'gota. No mbiiche
mbii co' mzib yéc rsap xa'gota. No mdyub
xnìi yéc rsap xa'gota no mdyub xnìi lezo'
rsap xa'gota loo mbii co' mquée yéc rsap
xa'gota.

Jesús mteyac huax mèn yíiz.

[29] Mbii Jesús tya. Mdee nii Jesús dib
vuelt ro lagun co' ne' lèe lagun che'n làaz
mèn galile axta mzin Jesús tedib lad ro
laguna. Ngoloa, mquée Jesús loo thìb yii
par tyub Jesús tya. [30] Látha, mzin huax
mèn loo Jesús co'te' ndub Jesús. Nde no
mèna mèn coj, mèn sieu, mèn mud, mèn
co' yende nii, no mèn co' yende ya', no
taamas mèn nayíiz co' ndyac chol yíiz par
teyac Jesús rye mèna. Mteyacque' Jesús
rye mèna. [31] Co'se' ngolo gunèe rye mèn
co' ngureri'a ngòc con'a, ante mbui' mèna
no ante gunaa mèna co'se' gunèe mèna
le' mèn co' ngòc muda ndyoodi's; co'se'
gunèe mèna le' mèn co' yende nii no mèn
co' yende sa ya' mdyoxcua', ngòc mèna xal
mèn huen; co'se' gunèe mèna le' mèn renc
mdee; no co'se' gunèe mèna le' mèn sieu
ngüi'. Mèna mtlo ngurez Diox, Diox co' nac
Dioxpe' mèn nación Israel. Mbez mèn di's
roo no di's xèn no di's natú' loo Diox.

Jesús mbli par nduhua thap mil mèn.
(Mr. 8.1–10)

[32] Sya, ngurez Jesús myen' xin' mté'th
Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Anze'f ndlyat' lezon ñèen prob mèn
ba'. Tac ndxàcle' son huiz nzo mèn ba' trè'
con daa. No yende cón nde no mèn par hua
mèn. Indlyasten tel'en mèn par bii mèn liz
mèn no làaz mèn tac daa nanee le' mèn ba'
nzi lan'. No nzo ryes guu's mèn no lyàa
fuerz mèn ned bii mèn.

[33] Per myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo
Jesús:
—Tad, ¿xá mod li na' par que no na' con'
hua ryethe mèn ba'? Tac U' nanee le' co'te'
nzo na' ndxè' nac lugar nagán. No yende
chó mèn nzo co' naban par nedrè' par tho'
mèn co' hua rye mèn ba'.
[34] Sya, mnibdi's Jesús loo myen':
—¿Plá pan ngue no gu', à'?
Myen' mcàb. Ndxab myen':
—Pente ngue no nu' gaz pan no ndxepte
mbèel bix no maste.
[35] Sya, ndxab Jesús loo mèna nabe'ste
tyub mèna loo yòo co'te' nziri'te mèna.
[36] Sya, mxen Jesús gaz pana no ndxep mbèel
bixa. Ndxab Jesús loo Diox: Ay, Dio's,
Diox quix U', Diox, por pan ndxè' no por
mbèel ndxè'. Ngoloa, mchì'x Jesús pana
no mbèela par mbyar' pana no mbèela.
Ngoloa, mda' Jesús pana no mbèela loo
myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' na,
mbli'th pan no mbèel loo rye mèn co'
nziri'a. [37] Ryete mèna nduhuaque' axta
plóthe mblya's mèna. Ngolo nduhua mèna,
mthop myen' rye le' pan no mbèel co'
mbyan' xo'fa. Msè myen' gaz cardor pan
no mbèel co' mbyan' xo'f co' nduhua rye
mèna. [38] Mèn co' nduhua axta plóthea,
mèna ngòc thap mil mèn co' ngòc ante
mènbi'. Xà' mèngot. No xà' myen' bix.
Indxòode cuent mengot no indxòode cuent
myen' bix co' nduhua axta plóthe. [39] Ngolo
nduhua mèna, gunii Jesús Diox loo mèna.
Ngòo Jesús le'n thìb yòoyaa co' ndub ro la-
guna con myen' xin' mté'th Jesús. Nguri'th
Jesús par ned co'te' nzi thìb yèez co' lèe
Magdala.

16

Mèn xley' farise no mèn xley' saduce mna'b loo Jesús li Jesús thìb yalguzye' co' gàc xal thìb señ loo mèn.

(Mr. 8.11–13; Lc. 12.54–56)

[1] Láth nda riid Jesús par neda, ngua sál'
ndxep mèn co' ngòc mèn xley' farise no
mèn co' ngòc mèn xley' saduce Jesús par
mcua'n mèna mod ñeene' ché' tli mèna gan
gàal di's mèna Jesús par yigaa Jesús loo
mèna. Ndxab mèna loo Jesús:
—Tad, ¿xá neel? Nu' ndlya's lil thìb yal-
guzye'pe' loo nu' par hui' nu' chó yalguzye'
lil co' yú' xal thìb señ loo bé' loo nu'.
[2] Per Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo mèna:
—Nde niin thìb con' loo gu' co' ta' cuent
xá nac gu'. Co'se' mzyèle' izlyo', xèe ngüi'
gu' loo bé'. No co'se' ñèe gu' nquée xcuau
nane loo bé', mbez gu' loo xtàa gu': Nde
zin'le' tiemp lyàa yì', cara. [3] Le' co'se' ñèe
gu' blé' blé' nac xcuau co' nquée loo bé'
ndxáal xtil' na, mbez gu' loo xtàa gu': Nalle'
huin xòo o lyàa yùu quèe. ¡Aa, mèn xley'
farise no mèn xley' saduce! Susque' ndxác
gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembìi gu' xti's
gu' loon. Ale ngo' gu' cuent cón che'n señ
co' ndxú' loo bé'. Per ingo'de gu' cuent no
ne' ne' indli gu' cuent cón che'n señ co'
ntlole' ndxàc tiemp ndxè' co' lu' le' Diox
mtel' daa par ndxàpen con' roo con' xèn
la's niin no la's yan.
[4] Tolo ndxab Jesús loo mèna:
—¿Gu' co' nac mèn ye'rsin', gu' ñibe'
loon par lin thìb yalguzye' co' ndlya's gu'
hui' gu', cà'? Yende xàa. Ya yende chó
más yalguzye' lin loo gu' par hui' gu'.
Ndxe'leque', con' ndxè' no maste niin loo
gu': Con' co' ngòc loo Jonás póla nac co' ta'
cuent loo gu' cón che'n con' co' gàc loon
yiloa.
Ngolo mdoodi's Jesús di'sa, taate mbyan'
mèna tya. Ne'ncàbte mèna loo Jesús. Le'
Jesús na, mxen ned. Ndyàa Jesús.

Jesús mtetac thìb di's loo myen' xin' mté'th Jesús le' xley' mèn farise nac xal dii levadur.

(Mr. 8.14–21)

[5] Co'se' mzin Jesús con myen' xin' mté'th
Jesús tedib lad ro lagun tedib vez, ne'nte'de
lezo' myen' xin' mté'th Jesús ndi' myen'
pan par nque no myen' pan. [6] Sya, ndxab
Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:
—Chó Diox chó nee gu' no anderhuen
gu'. Leque gu' fquenap gu' loo cón che'n dii
levadur co' nac cón che'n xley' mèn farise
no co' nac cón che'n xley' mèn saduce.
[7] Per myen' xin' mté'th Jesús, mtlo myen',
ndxab myen' loo xtàa myen':
—Tatua' gunee Tad loo na', cara, tac
ne'nte'de lezo' na' ndi' na' pan par que no
na' pan.
[8] Jesús mden' lezo' no mda' Jesús cuent
con' co' mbli myen' xtùuz. Ndxab Jesús loo
myen':
—¿Chonon mbez gu' loo xtàa gu': Tatua'
mbez Tad loo na' tac ingue node na' pan?
Susque' pente ndxàp gu' yalxla's loon, yey.
[9] ¿Ché' tarte ta' gu' cuent co' huenleque' no

ché' ne'tyede lezo' gu' cón che'n con' mblin
con gaz pan co' mblin mandad co' mbli'th
gu' loo ga'y mil mèn, cà'? ¿Plá cardor pan
co' mchìxena mbyan' xo'f co' mthop gu',
à'? [10] ¿Ché' ne'tyede lezo' gu' co' mblin con
gaz pan co' mblin mandad mbli'th gu' loo
thap mil mèn, ne? No ¿plá cardor pan co'
mbyan' xo'f mthop gu'a, à'? ¿Ché', ndyac
gu', ne'gácte daa toxcuan sa pan hua na',
cà'? [11] ¿Chonon ne'nda'de gu' cuent no
ne'nglide gu' xtùuz le' daa ne'ndoodi'ste
cón che'n panpe' loo gu' co'se' guniin loo
gu' anderhuen gu' no chó Diox chó nee gu',
fquenap gu' gu' loo dii levadur co' nac còn
che'n xley' mèn farise no loo dii levadur co'
nac còn che'n xley' mèn saduce, à'?

[12] Ale axta syare' mda' myen' cuent le'
Jesús ingue bezte loo myen' le' myen' que-
nap myen' loo cón che'n dii levadur co' ndli
ndyoo bes pan. Ndxe'leque', myen' mden'
no mda' myen' cuent le' Jesús ngue lu' loo
myen' leque myen' quenap myen' loo cón
che'n xley' che'n mèn xley' farise no loo
cón che'n xley' che'n mèn xley' saduce.

Pedr ndoo lìte ndxab loo Jesús le' Jesús nac merpe' Crist.

(Mr. 8.27–30; Lc. 9.18–21)

[13] Co'se' mzin Jesús le'n yèezya' che'n làaz
mèn ciuda Cesar co' mblec thìb mbi' co' lèe
Lip Tetrarc, Jesús mnibdi's loo myen' xin'
mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Chó mèn mbez mèn nac daa, daa co'
mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol
mèn loo izlyo' ndxè', à'?

[14] Myen' xin' mté'th Jesús mcàb. Ndxab
myen' loo Jesús:

—Ndxep mèn mbez le' U' nac Juàn
Bautist. Taandxep mèn mbez le' U' nac Lii.
No nzore' mèn co' mbez le' U' nac Jeremi.
Mbez mèna, ne, nzo chó mèn co' nde'th di's
co' ndxab Diox nac U'.

[15] Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—¿Gu', à'? ¿Chó mèn mbez gu' nac daa?

[16] Sya, ngro' nxon' Mon Pedr. Ndxab Mon
Pedr loo Jesús:

—U' nac yubpe' Crist. Nac U' xgan'pe'
Diox co' nabanpe'.

[17] Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Anze'f huen ndal, Mon, xgan' Jonás.
Tac nec thìb mèn che'n izlyo' ndxè' tarte
lu' cón che'n con' co' ngolo guneel loon ba'
lool. Ndxe'leque', yub xuden Diox mbli par
non lùui par guneela loon. [18] No nalle' daa
nii lool: Lùu hue' tedib lèe co' nac Pedr, co'
nee di's, nac quèe. No loo di's co' ngolo
guneel loon ba' co' nac xal thìb quèe roo xal
thìb quèe rhue' no xal thìb quèe co' ngóol
loo izlyo', loo cón che'n di'sa daa li par dyop
mèn no queltàa mèn loo cón chenen par gàc
mèna che'npe' daa. No ne' ne' gác Mebizya
li Mebizya gan co' xà' Mebizya mèna loon
no loo cón chenen co'se' gath mèna. [19] Pedr,
daa ñibe' lool le' lùu ñibe' loo mèn co' Diox
ñibe' loo. Gàcl xal mèn co' altant ndyoo ner
no ndyoo naa loo mèna. Con' co' ñibe'l loo
mèn yende mod li mèn, con'a gàc con' co'
mnibe' lezon loo bé' gàc con' co' yende mod
li mèn, mèn co' nzo loo cón chenen. No con'
co' ñibe'l loo mèn par li mèn, con'a gàc con'
co' mnibe' lezon loo bé' gàc loo mèn no con'
co li mèn, mèn co' nqueltàa loo cón chenen.

[20] Ngoloa, sya, mnibe' Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen' yende
chó loo gabte myen' le' Jesús nac Crist.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gath.

(Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22–27)

[21] Desde huiza par delant Jesús mtlo mda'
cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús
naquinque' ya ciuda Jerusalén. Ndxab Jesús
loo myen', ne, le' mèngool, no mèn co' nac
jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèn co'
nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn nación Israel, ryete mèna
yátbèe par tetìi mèna Jesús axta plóthe lya's
mèna. Ndxab Jesús loo myen', ne, le' mèna
li par guthxù' mèn Jesús. Per co'se' yilo son
huiz nguth Jesús, Jesús ryo xban làth mèn
nguth. [22] Sya, xexte mblo' Pedr Jesús. Mbe'
Pedr Jesús thìb lad loo myen' co' ndxàc
xtàa Pedr. Ale mtlo Pedr, mco'x Pedr Jesús.
Ndxab Pedr loo Jesús:

—Ne'ñeede Diox conax, Tad, par ale
tataa gàca loo U'. Thidtene ne'ta'de U' lugar
li mèn con'a loo U'.

[23] Per Jesús mbere loo loo Pedr. Ndxab
Jesús loo Pedr:

—Biiche loon, Pedr. Te' nac Mebizya
nacl loon. Susque' nda'l xyàn lezon. Lùu
indye'thte xtùuz yéc xal ndli Diox xtùuz
cón chenen. Lùu, ndxe'leque', ndli xtùuz
cón chenen xalque' ndli mèn izlyo' xtùuz
cón chenen.

[24] Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Chele' chol gu' ndlya's tyoo nque xísen
ned ndan, leque gu' bli par ne'lide gu' co'
ndyub yo'f lezo' gu' par li gu'i. Ndxe'leque',
gàp gu' lezo' gu' no ñibe' gu' loo lezo' gu'
par ne'lide gu' con' co' ndyub yo'f lezo' gu'
li gu'. Blec lezo' gu' par xec gu' tyactìi gu'
co'se' tyub ngu's mèn gu' no li mèn preb
tethon mèn gu' por cón chenen ned nda
na'. Le' sya, ya' gu' too nque gu' xísen.
Nda na'. 25 Tac mèn co' ante ndoo lezo'
ndxath ndxey' no ndxath ndlyux mèn par
que no mèn che'npe' mèn, mèna ante ndoo
lezo' que no mèn cón che'npe' izlyo' ndxè'.
Loo mèna ne'ta'de Diox lugar ne' ne' tyal
Diox yòo ban no mèn Diox thidtene yiloa.
Per mèn co' lá' ryethe con' co' nac yalndac
che'npe' mèn co' gác li mèn gan loo izlyo'
ndxè' por cón chenen, loo mèna ta' Diox
lugar no tyal Diox par yòo ban no mèna
Diox thidtene yiloa. 26 Lomisque' ne, ¿cón
co' thìb mbi' no chó yalndac gác li mbi'
gan co'se' gàc che'npe' mbi' dib athu loo
izlyo' tac chele' mbi' tataa mod li, gab Diox
loo mbi' yende mod yòo ban no mbi' Diox
thidtene yiloa? Yende cón li mbi' gan chele'
mbi' li tataa, ¿lé'? ¿Xá nee gu', ne? ¿Plál
quix thìb mbi' loo Diox par yòo ban no
mbi' Diox co'se' ngolo gunii Diox loo mbi'
ne'tyalte Diox yòo ban no mbi' Diox, à'?
Yende mod li thìb mbi' gan li mbi' tataa,
¿lé'? 27 Tac co'se' gàc huiz galen loo izlyo'
ndxè' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo'
xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', daa gal
xalque' nac ryethe con' roo con' xèn co'
nac xuden Diox. No galen con angl co' nzo
loo xuden Diox. Axta syare' quix thìb thìb
mèn cón che'n mèn loo Diox xalque' ngòc
mod co' ngòp mèn láth nziri' mèn loo izlyo'
ndxè', que naca mbli mèn con' huen, que
naca mbli mèn con' ye'rsin'. 28 Lìcpe' ba'i, na
ngue nii loo gu': Nzo ndxep mèn co' nziri'
loon trè' co' ne'gathte axta co'se' gàc huiz
hui' mèna loon, daa co' mbal yáal loo izlyo'
ndxè' xalque' ndxáal chol mèn, co'se' gàc
tiemp co' gal ñibe'pe'en loo mèn.

17

Jesús mzye' loo loo son myen' xin' mté'th Jesús

(Mr. 9.2–13; Lc. 9.28–36)

1 Ngolo xop huiz ngòc con'a, mbe' Jesús
Pedr no mbe' Jesús Cob no mbe' Jesús Juàn,
hues Cob. Mbe' Jesús yon myen'a loo thìb
yii roo. 2 Láth ngo no Jesús myen' loo yiia,
chàa, mzye' loo loo Jesús loo myen'. Gunaa
loo Jesús xal loo huiz co'se' nguin bée rol
huiz. Nde nxon', xab Jesús co' noc Jesús
ante nagus bèelleque' gunaa xalque' thìb
con' co' nquée xnìi. 3 Láth nzi li myen'
xin' mté'th Jesús xtùuz cón ndxàc loo Jesús,
chàa, ngro' too Moisés no Lii co' mde'th
di's co' ndxab Diox póla. Ngure toodi's no
Moisés no Lii Jesús. 4 Sya, ndxab Pedr loo
Jesús:

—Tad, susque' huen naca nzo na' trè',
cara. ¿Ché' ndlya's U' toxcua' nu' son ra-
mad par yòo gu'? Thìba par yòo U'. Tediba
par yòo Moisés. Le' tediba na, par yòo Lii.

5 Tatabe' ndoo toodi's Pedr con Jesús,
chàa, ngulàa beu. Mtau' beu loo ryete xa'.
Látha, chàa, mbyèn thìb di's le'n beu co'
ndxab:

—Mbi' ndxè' nac xgan'en. Anze'f ngud-
loon no lezon mbi' ndxè'. Bìn gu' di's co'
ndyoodi's mbi' loo gu', ndee gu'.

6 Texal mbìn myen' xin' mté'th Jesús di's
co' mbyèna, ale mcuau myen'. Ale, ngulàa
cotloo myen' loo yòo, tant mzyeb myen'.
7 Sya, mbii gax Jesús co'te' nzi myen', co'te'
ngulàa cotloo myen'. Mxo'f Jesús ya' Jesús
lad myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Goo che gu', ey. Ne'zyebte gu'.

8 Co'se' ngo che myen', ngüi' ndxè'
myen'. Ngüi' ba' myen'. ¿Máa Moisés ryop
Lii? Per ñèe myen' yende Moisés. No yende
Lii. Ante Jesús no maste ñèe myen' ndoo.

9 Sya, mbii Jesús con myen' loo yiia. Láth
nde làa tùub Jesús con myen' le'n yiia, Jesús
mnibe' loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Yende chó loo gabte gu' le' gu' gunèe
con' co' mxyo'f loo loo gu', ndee. Ne'ta'de
gu' cuent cón che'n co' gunèe gu'a loo mèn
axta co'se' gàc huiz ryo xban daa làth mèn
nguth, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè'
xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'. Axta
syare', ta' gu' cuent loo mèn.

10 Sya, mnibdi's myen' xin' mté'th Jesús
loo Jesús cón che'n co' mbez maistr co'
ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn le' Lii yi'th. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, fta' U' cuent loo nu' ¿xá mod
chonon mbez maistra loo mèn le' ner Lii
yi'th, à'?

11 Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús loo
myen':

—Lìcque' nac xal mbez mèn le' Lii yi'th. Lìca, ngole' Lii làth mèn le'n tiemp ndxè'. Lii mbli par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn no zye' mod co' ndxàp mèn par thìb lìte yòo mèn loo cón che'n Diox tedib vez. [12] Per daa ngue nii loo gu' tedib vez: Lii mbi'thle'. No ne'nda'de mèn cuent le' Lii nac mbi' co' mbi'thle'. Ndxe'leque', mbli mèn ngòc nguàal con' xal mblya's mèn con mbi' co' ngòc Lii. Lomisque' mod ne, tataa tetìi mèn daa xal lya's mèn, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn.

[13] Axta syare', mda' myen' xin' mté'th Jesús cuent le' Jesús ngue ta' cuent loo myen' cón che'n Juàn Bautist.

Jesús mbli mbyac thìb mbyòo co' mque no yíiz enferesi.

(Mr. 9.14–29; Lc. 9.37–43)

[14] Texal mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús loo mèn co' mqueltàale' co' nzi bed, ngro' thìb mbi' xi'th mèna. Mbii gax mbi'a loo Jesús. Mdub xib mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

[15] —Tad, gulat lezo' U' gunèe U' mbyòo daa ndxè'. Nde teele' ndyac mbyòo daa ndxè' yíiz mbii. Cadque' co'se' nquée mbii che'n yíiz ndxè' loo mbyòo, anze'f nè nquée mbii mbyòo. No nde teele' ngobii mbii mbyòo loo quìi. No ngobii mbii mbyòo le'n nít. [16] No nalle' ndal non mbyòo loo myen' xin' mté'th U' trè' par bel'que' li myen' gan teyac myen' mbyòo. Per axta nalle' tarte li myen' gan teyac myen' mbyòo.

[17] Sya, cabii ndxab Jesús loo mbii. Ndxab Jesús:

—¡Aa, mèn co' nziri' loo izlyo' tiemp ndxè'! ¡Susque' thidtene indxela'ste gu' loon no indxela'ste gu' con' mbezen loo gu'! ¡Susque' nala's gu' no naad gu' no nguud gu'! ¡Axta pól tolo go non gu' par lin gan gàc nado' gu' loon! No ¡axta pól tolo nquin xequen con gu' tua'the nala's gu' no tua'the naad gu' no nguud gu'! Huàa xi mbyòo. Yi'th mbyòo ndxè'. Ñeene'.

[18] Sya, mbyoo Jesús xpii ye'rsin'a. Ante gunii Jesús loo xpii ye'rsin'a, ngro xpii ye'rsin'a loo mbyòo. Ale leque hora mbyac mbyòo.

[19] Ngolo mbli Jesús ngòc con'a loo mbyòo, sya, xexte mdoodi's myen' xin' mté'th Jesús thìb lad con Jesús. Mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿chonon ne'ngácte nu' ngo' nu' xpii ye'rsin'a loo mbyòo, à'?

[20] Jesús ndxab loo myen':

—Ne'ngácte gu' ngo' gu' xpiia loo mbyòoa tac gu' pente ndxela's loon. Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Chele' gu' ndxela's ndxepte loon xalte nac thìb biz mostaz, gu' gác gab gu' loo yii co' ndub go': Biiche trè', yii. Huàa tub tedib lugar ba'. Yiia biiche. Yende chó con' ne'gácte gu' li gu' co' gàc cón chenen chele' gu', lìcque', yila'spe' loon no yila'spe' gu' loo con' lin. [21] Per thìb loo xpii ye'rsin' xal xpii ye'rsin' co' ngòo loo mbyòoa, ne'ryo'de tua'te. Ndxe'leque', xpii ye'rsin'a ryo' ante co'se' cuez mèn Diox co'se' cue xlat mèn.

Jesús mbere, ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gath.

(Mr. 9.30–32; Lc. 9.43–45)

[22] Láth thidte mque tee no Jesús myen' xin' mté'th Jesús par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile, Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', thìb ned mèn tyenxù' daa par ta' mèna daa loo tedib ned mèn co' tetìi daa. [23] No guth mèna daa. Per co'se' yilo son huiz nguth daa, daa ryo xbanque'.

Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Jesús tataa mde'th Jesús di's loo myen', anze'f mxi lezo' myen'.

Jesús mda' tmi co' nac ayud co' mdub mèn par tyoxcua' templ tiempa.

[24] Co'se' mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n yèez Capernaum, le'pe' nzi tee mèn co' nthop tmi co' nquin mèn par tyoxcua' templ. Ngua mèna loo Pedr. Mnibdi's mèna loo Pedr:

—Pedr, ¿ché' ne'ta'de maistr gu' plá pes par ayud che'n templ, cà'?

[25] Pedr mcàb loo mèna. Ndxab Pedr loo mèna:

—Peser ta' maistra.

Le' sya, texal ngòo Pedr le'n nyòo co'te' nzo Jesús, ale ner Jesús gunii loo Pedr. Ndxab Jesús loo Pedr:

—¿Xá neel, Mon? ¿Chó loo mèn ndli mèn co' ñibe' loo izlyo' ndxè' cuent ña'b mèna tmi par ta' mèn ayud che'n contribución, à'? ¿Ché' ndli mèna cuent ngue na'b mèna ayuda loo mèn gulàazpe' mèn o ché' ndli

mèna cuent ña'b mèn ayud loo mèn tith co'
nde làazpe' mèn co' nac trè', cà'?
26 Pedr mcàb loo Jesús. Ndxab Pedr:
—Mèna ña'b ayud loo mèn tith.
Sya, ndxab Jesús loo Pedr:
—Chele'i tataa nac, le' sya, mèn gulàaz
che'n mèn co' ñibe' inquinte quix tmi che'n
contribución sya, xàa. 27 Per par ne'ta'de
na' xyàn lezo' mèn ba', huàa loo lagun co'
nzi go'. Huàa lobii lansuel le'n lagun. Le'
sya, ner mbèel co' yigaa loo lansuel, tyenl
mbèela. No xal' ro mbèela. Le'n ro mbèela
ryo' thìb pes fchòo plat, co' nee di's, thìb
pes. Con sobr thìb pesa ta'l ayud loo mèna
cón che'nl no ta'l ayud cón chenen co' nac
impuest co' ña'b mèna loo na', ndee.

18

Trè' ndlu' le' myen' xin' mté'th Jesús mnibdi's loo Jesús chó myen' gàc myen' co' más ñibe' loo mèn.
(Mr. 9.33–37; Lc. 9.46–48)

1 Leque le'n huiza myen' xin' mté'th Jesús
thidte mqueltàa loo Jesús. Mnibdi's myen'
loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿chó mèn nac más mèn roo no
mèn xèn co'te' ñibe'pe' Diox loo bé' nalle',
à'?

2 Sya, ngurez Jesús thìb mbedbi' chu'th.
Mdoo Jesús mbedbi' chu'tha loo myen'.
3 Ndxab Jesús loo myen':

—Lìcque' nac co' nde niin loo gu' ndxè':
Chele' gu' ne'tyalte lyàa yéc gu' no lyàa
lezo' gu' no zye' mod co' ndxàp gu' par gàp
gu' mod xal ndxàp mbedbi' chu'th ndxè'
mod, chele' gu' ne'taade li, ne'tyalte Diox
ta' Diox lugar loo gu' yòo gu' loo cón che'n
Diox par ñibe'pe' Diox loo gu'. 4 Cona, ngue
niin loo gu': Mèn co' gàc más mèn roo
no mèn xèn co' ñibe'pe' Diox loo, mèna
nac mèn co' indye'ste no co' inxyal'te. No
ndxàc mèna mèn nado' co' ndxàp mod xal
mbedbi' chu'th ndxè'. 5 Le' chol mèn co'
tyal ta' lugar yòo mèn co' ndxela's loon làth
mèna tac ndxela's mèna loon, mastale' nac
mèna mèn nado' xal mbedbi' chu'th ndxè',
ndxàca loo mèna ndyalque' mèna no nda'
mèna lugar ndxòon làth mèna.

Trè' ndlu' Jesús loo mèn cón che'n mèn co' asendli par cua'n mèn co' pente mtlo ndxela's loo cón che'n Jesús xtol mèn.
(Mr. 9.42–48; Lc. 17.1–2)

6 Chol gu' co' asendli par cua'n mèn co'
ndxela's loon, co' nac mèn nado' co' in-
dye'ste no co' inxyal'te, xquin mèn no xtol
mèn, más huen gàca loo gu' quedó' mèn
thìb què yees yen gu' no yiloa cobii mèn
gu' loo níttó' par tataa mod dyep gu' le'n
níttó'. 7 Susque' nazab ndxàca loo mèn loo
izlyo' ndxè' tac anze'f thìb con' nzo co' ndli
par cua'n mèn xtol mèn no xquin mèn. De
tods mod nzoque' con' co' ndli ncua'n mèn
xquin mèn no xtol mèn loo izlyo'. Per más
nalyat gàca loo mèn no más nè gàca loo
mèn co' ndli ncua'n taamas mèn xquin mèn
no xtol mèn loo izlyo' ndxè'.
8 Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' ndli
cuent le' nii gu' o ya' gu', lìcque', ndli par
ncua'n gu' xtol gu' no xquin gu' por mdyub
yo'f lezo' gu' loo con' co' mque no gu' no
con' co'te' ngua gu', más huen cho' gu' nii
gu' no ya' gu' no tith blobii gu' nii gu' no
ya' gu' loo gu'. Tac más huen gàca loo
gu' yòo ban no gu' Diox thidtene, yende
ya' gu' o yende nii gu', leque lyàa gu' le'n
ye'rbìil co'te' nzo quìi no bèel co' ne'yu'de
thidtene con ryop nii gu' no con ryop ya'
gu'. 9 No chele' gu' ndli cuent le' ngudloo
gu', lìcque', nac co' ndli ncua'n gu' xquin
gu' par tyub yo'f ye'rsin' lezo' gu' loo con'
ngüi' gu', más huen blo' gu' ngudloo gu' no
blobii gu'i tith loo gu'. Tac más huen gàca
loo gu' chele' gu' yòo co'te' yòo ban no gu'
Diox thidtene con sate ngudloo gu' leque
yòo gu' ye'rbìil co'te' ndxetoo quìi no bèel
co' ne'yu'de thidtene con ryop ngudloo gu'.
Por cona, thidtene ne'cua'nte gu' xquin gu'
par ne'yòode gu' le'n ye'rbìil.

Jesús ngue tetac loo mèn xal co'se' mdyuhuan thìb mbacxil' no mbere pastor, mzyal pastor mbacxil' tedib vez.
(Lc. 15.3–7)

10 Nde niin tedib con' loo gu', ne, ey:
Ne'co' toode gu' myen' bix co' nac xal
myen' bix ndxè' thìb lad loon, ndee gu'. Tac
angl co' nac angl che'n myen' bix thidtene
nzo loo xuden Diox co' nzo loo bé'. 11 Tac daa
co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal
chol mèn loo izlyo', daa ndal par telá'en
mèn loo con' ryes, mèn co' nzi tee huan loo
Diox por con' ye'rsin' co' ndli mèn.

12 ¿Xá nee gu'? Chele' thìb mbi' ngue no
thìb ayo mbacxil' no mtuhuan mbi' thìb
mbacxil', ¿ché' ne'queltàade mbi' ryete
thap gal nzo si'n thap mbacxil'a thidte
lugar par ya cua'n mbi' thìz mbacxil' co'
mdyuhuana, cà'? Queltàaque' mbi' rye
mbacxil' thidte lugar, ¿lé'? Tataaque' li
mbi'. 13 No chele' mbi' mbli gan mzyal
mbacxil' co' mdyuhuana, daa ngobe' más
tyac lezo' mbi' co'se' ngolo mzyal mbi'
mbacxil'a leque tyóo mbi' cón che'n rye
thap gal nzo si'n thap mbacxil' co' mtan'
mbi'a co' ne'nduhuanta, ¿lé'? 14 Cona, ngue
niin loo gu': Lomisque' mod ne, xud gu' co'
nzo loo bé' indlya'ste tyuhuan nec thìb mèn
co' nac mèn prob no mèn ladyox co' ñaa xal
ñaa mbedbi' chu'th ndxè'.

Jesús ngue bez loo mèn: Fcua'n gu' mod teri'th tecan' gu' con' ye'rsin' co' ngue li hues xtàa gu' loo gu'.

(Lc. 17.3)

15 Chele' thìb mèn co' nac hues xtàa gu' li
con' ye'rsin' loo gu', xexte blo' gu' xa' thìb
lad par tyoodi's no gu' xa' cón che'n con'
mbli no xa' gu'. Bli gu' par ta' xa'a cuent
cón che'n xquin xa' no xtol xa' loo gu'.
Chele' xa'a li cas loo di's co' tyoodi's gu'a,
le' sya, mbli gu' gan mbyu' mbyàl loo di'sa
no loo cuenta cón che'n ryop gu' xa'. 16 Per
chele' hues xtàa gu'a ne'lide cas xal nac
di's co' ndyoodi's no gu' hues xtàa gu', sya,
gurez gu' chop o son mèn par queltàa no
gu' mèna par non mèna no ta' mèna cuent
xá nac di's co' tyoodi's gu' con hues xtàa
gu'. Le' sya, chop o son mèna nac testiu co'
ta' cuent xal nac di's co' mdoodi's gu' con
hues xtàa gu'. 17 Lomisque' ne, chele' xa'a
ne'lide cas loo chop o son gu' co' queltàa
con xa'a, guuz gu'i no fta' gu' cuent loo
mèn co' nqueltàa loo cón chenen. Chele'
xa'a ne'lide cas loo mèn co' nqueltàa loo
cón chenen, sya, bli gu' cuent le' xa'a nac
xal mèn co' indxela'ste loo Diox o nac xa'a
xal thìb mèn co' ndlixù' cobrar tmi co' nac
che'n nación na' par ta'xù' mèna tmi loo
gobiern co' ndub ciuda Rom.

18 Lìcpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Con' co'
ñibe' gu' loo mèn yende mod li mèn, con'a
gàc con' co' mnibe' lezon loo bé' gàc con'
co' yende mod li mèn, mèn co' nzo loo cón
chenen. No con' co' ñibe' gu' loo mèn par
li mèn, con'a gàc con' co' mnibe' lezon loo
bé' gàc loo mèn no con' co' li mèn, mèn co'
nqueltàa loo cón chenen.

19 Niin loo gu', ne: Chele' chop gu' thidte
gàc xtùuz no thidte gàc lezo' gu' loo con'
lya's gu' ña'b gu' loo Diox loo izlyo' ndxè'
co'se' cuez gu' Diox, le' sya, xuden Diox co'
nzo loo bé' li par que no gu' con' ña'b gu'.
No li xuden Diox gàcque' con' co' ña'b gu'
loo xuden Diox. 20 Tac co'te' nzo chop o son
mèn co' nqueltàa loo cón chenen por lèen,
làth mèna nzoquen.

21 Sya, mbii gax Pedr loo Jesús. Mnibdi's
Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:

—Tad, chele' thìb huesen cua'n xtol
no xquin huesen huax vez loon, ¿plá vez
teri'th tecanen con' co' ndli huesen loon,
à'? ¿Ché' teri'th tecanen con' ye'rsin' co'
ndli huesen loona gaz vez, cà'?

22 Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Iniiden lool: Teri'thl no tecan'l xèn
xyàn co' ndli huesla lool gazte vez, Pedr.
Ndxe'leque', ngue niin lool: Fteri'th ftecan'
xèn xyàn co' ndli huesl loola thap ayo nzo
thap gal nzo si' vez loo huesl.

Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n moz co' ne'nteri'thte yalgute'f che'n xtàa moz loo moz.

23 Nde niin tedib con' loo gu', ey: Le'
mod co' ñibe'pe' Diox loo mèn no mod co'
ndlya's Diox gàp mèn làth xtàa mèn nac
taandxè': Mèn co' ñibe'pe' Diox loo nac
xal nde niin loo gu' ndxè' xal thìb rey co'
mblya's co' cuent cón che'n yalgute'f co'
ndeb rye moz loo rey. 24 Le'pe' mtlo rey,
ngue go' rey cuent plál ndeb moz loo rey,
nde no mèn thìb mbi' co' ngro' te'f huax
millón pes loo rey. 25 Per com le' moz ndyac
ingue node moz tmi par quix moz tmi co'
ndeb moz loo reya, ¿lé'?, rey mnibe' loo
taamas moz rey ya tho' moz mbi'a nazal'
rye mèn famil mbi' con rye co' ndxàp mbi'
liz mbi' par tataa mod yax mase ndxep
yalgute'f co' ndeb mbi' loo rey.

26 Sya, yende izlyo', mdub xib mbi' loo rey
co' ngòc patrón mbi'. Nalyat ndxab mbi'
loo rey: Tad, ftedó' U' thìb le' lar' yéc U' loo
cuent ndxè'. Fcha'la's U' taandxep con daa.
Sau' sau' quixen ryete yalgute'f co' ndeben
loo U', ndee U'. 27 Le' sya, rey co' ngòc patrón
moza, ale le'le' mblyat lezo' patrón gunèe
patrón moza. Mton' rey co' ngòc patrón
moza rye yalgute'f co' ngro' te'f moz loo
rey, co' nee di's, yende cón ndeb moz loo
reya. Ngoloa, mbla' rey moz, ndyàa moz

par liz moz. [28] Per pente ngro' moza. Ndyàa
moz. Mzyál' moz tedib xtàa moz ned ndyàa
moz co' ndeb pláte pes loo moz. Le' sya,
moz co' más ngro' te'fa mxen tedib moza.
Ale mdèe moz co' más ngro' te'fa yen tedib
moza. No mtlo ngòc nayi' moza loo xtàa
moz. Mdi' moza yen xtàa moza. Ndxab
moz: ¡Máa yob yécl, sin vergüenz! ¿Pól
quixl tmi co' ndebl loon? Inthyontel. Ale
nduhuaxù'l tmi daa.
[29] Sya, moz co' nac xtàa mbi'a mdub xib
loo mbi'. No nalyat mde'f ro moz. Ndxab
moz loo mbi': Amiu, Compañer, ftedó' thìb
le' lar' yécl loo cuent ndxè', yey. Fcha'la's
taandxep con daa. Sau' sau' quixen ryethe
yalgute'f co' ndeben lool, ndee. [30] Per mbi'
co' ngòc ner moza ne'ndalte ncha'la's loo
mbi' por yalgute'f chu'th che'n moz co'
ngòc xtàa mbi'a. Ndxe'leque', ngua ta' mbi'
co' ngòc ner moza part loo mèn nac zin'. Le'
mèn nac zin' na, mbli mandad mque moza
lezi'f axta quix moza no zib moza tmi co'
ndeb moz loo tedib mbi' co' nac xtàa moz.
[31] Co'se' gunèe taamas xtàa moz moz ndxàc
con'a, anze'f mden' moza no mxi lezo' moz
ngòc con'a. Sya, mxen taamas moza ned.
Ngua nee moza loo rey co' ngòc patrón
moza ryete con' ngòc loo prob tedib moza.
[32] Sya, mbli rey co' ngòc patrón moza
mandad par ye'th mbi' co' ngòc ner moza
loo rey. Sya, ndye'th no mèn mbi' co' ngòc
ner moza loo rey. Rey ndxab loo moz:
Susque' mèn ye'rsin'l, moz. No mozdèe lùu.
Na mton' ryethe yalgute'f co' ngro' te'f lùu
loon tac nalyat mde'f rol mdoodi'sl loon,
¿lé'? [33] Lùu, ne, ndxàal nglat lezo'l ngnèel
xtàa mozl xalque' ngulat lezon gunèenl.
[34] Sya, mbi' co' ngòc reya anze'f ngocloo
tín' gunèe mbi' co' ngòc ner moza. Mbli
rey mandad ya tin mèn mbi' co' ngòc ner
moza axtaque' quix mbi' ryethe yalgute'f
co' ndeb mbi' loo rey.
[35] Co'se' ngolo mdoodi's Jesús rye di'sa,
ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:
—Tataa li xuden Diox co' nzo loo bé' con
gu' chele' gu' ne'teri'thte no ne'tecan'te,
dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu', cón
che'n xèn xyàn co' ndli hues xtàa gu' loo
gu'.

19

Jesús ngue lu' xá mod indxàalte lá' mèn sa'l mèn.

(Mr. 10.1–12; Lc. 16–18)

[1] Ngolo mdoodi's Jesús ryete di'sa loo
mèn, ngro' Jesús le'n yèezya' che'n làaz
mèn galile. Mxen Jesús ned. Ndyàa Jesús
par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn jude
co' nziri' par ned ndlyen huiz co' nac tedib
lad ro yó'be' Jordán. [2] Anze'f thìb mènléy'
mdoo nque xís Jesús. No mteyac Jesús huax
mèn yíiz par ned ngua que tee Jesús.
[3] Sya, ngua plá mèn xley' farise loo Jesús
par ñee mèna ñeene' ché' tli mèna gan
gàal di's mèna Jesús par tataa mod quexù'
que' fals mèna Jesús yiloa. Asembli mèna,
mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna:
—¿Ché' nzo mod lá' thìb mbi' thìb xa'got
co' nac sa'lpe' mbi' por chol con' bix co'
mbli xa'gota no maste, à'?
[4] Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—¿Ché' tarte lab gu' di's co' ndub loo libr
co' nac xti's Diox, cà'? No ¿ché' tarte ta'
gu' cuent cón nee di's di'sa? Co'se' mblec
Diox no mtoxcua' Diox izlyo', Diox mbli thìb
con'. Mblec Diox mènbi' no mèngot loo
izlyo'. [5] Lomisque', ndub di's loo libr co' nac
xti's Diox co' mbez taandxè': Mèn co' nac
mènbi', lá' mèn xud mèn no lá' mèn xna'
mèn par thidte queltàa mèna con xa'got
co' gàc xin' sa'l mèna. Co'se' tataa ndxàca
loo ryop sa'l mèna, ndxàca loo ryop sa'l
mèna le' ryop sa'l mèna ndxàc thidte bél'
no thidte zith loo Diox. [6] Por cona, ngue niin
loo gu': Co'se' nqueltàa thìb mènbi' con
thìb mèngot par selya' mènbi' con mèngot,
ya inacte ryop mèna chop. Ndxe'leque',
ryop mèna ngòc thidte bél' no thidte zith
loo Diox. Por cona, yende chó derech ngue
no chol mèn par li mèn lá' thìb xa'bi' thìb
xa'got co' nac xin' sa'l xa'bi'.
[7] Sya, asembli mèn xley' farise. Mnibdi's
mèn xley' farise loo Jesús. Ndxab mèna:
—¿Chonon mnibe' Moisés ta' thìb
mènbi', co' nac sa'l thìb xa'got, ye's co' lèe
act loo mèngot, sya ndli mènbi' par tataa
mod lá' mènbi' xa'got co' nac sa'l mènbi',
sya?
[8] Jesús ndxab loo mèna:
—Aa, tataa mbli Moisés loo gu' tac
Moisés non no nanee Moisés le' gu' anze'f
naad no nguud gu'. Cona, mda' Moisés
lugar ta' gu' ye's co' lèe act loo xa'got par
lá' gu' xa'got co' nac xin' sa'l gu'. Per
ne'nda'de Diox lugar ngàca tataa làth mèn

ndoore' gàc tiemp co'se' yo ban Moisés.
9 Na ngue nii loo gu', ne: Le' thìb xa'bi'
co' lá' sa'lpe' no ingue lide sa'lpe' xa'bi'a
yalburrid, no selya' xa'bi'a con tedib xa'got,
le' sya, xa'bi'a ngue li yalburrid con tedib
xa'gota. Lomisque' ne, chele' thìb xa'bi'
selya' con thìb xa'got co' mblá' sa'l, xa'bi'a
ngue li yalburrid con xa'gota, ne.
10 Sya, myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo
Jesús:
—Chele'i tataa ndxàc loo mènbi' con
xa'got co' nac sa'l mènbi', indxàalte selya'
mèn sya xàa, ndyac nu'.
11 Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th
Jesús:
—Iryede mèn nden' cón che'n di's ndxè'
par tyubdi's mèn loo di's ndxè'. Inacte
di's ndxè' par ten' rye mèn cón che'n di's
ndxè'. Ndxe'leque', mèn co' nden' no nda'
mèn cuent nac mèna mèn co' Diox ndli
par ten' mèn di's no ta' mèn cuent cón
che'n di's ndxè' par tyubdi's mèna loo di's
ndxè'. 12 Nzo huax mènbi' co' inselya'de
con mèngot. Nzo ndxep mènbi' co' ancual
ngóol co' inselya'de con mèngot. No nzo
taamás mènbi' co' inselya'de con mèngot
tac ngo mèn co' mbli capón mèna. No nzo
taamas mènbi' taate mbyan'. Inselya'de
mèna tac mèna mnibe' loo lezo' mèna ante
li mèna sirv loo Diox no maste. Cona, ngue
niin con' ndxè' loo gu', gu' co' nden' no co'
ndxòn di's co' ngue niin loo gu' ndxè' par
tyubdi's gu' loon: Bìn gu' di's no fta' gu'
cuent cón nee di's ndxè'. No fta' gu' lugar
yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'.

Jesús mde's mcàa myen' bix par ndyac lezo' myen' con Jesús.

(Mr. 10.13–16; Lc. 18.15–17)

13 Làth xtau'a, mbi'th no mèn co' nac xna'
myen' bix myen' bix loo Jesús par xo'f Jesús
ya' Jesús lad myen' no par cuez Jesús Diox
cón che'n myen'. Per ndxe'leque', myen'
xin' mté'th Jesús mtlo ngocloo. No mbyoo
myen' xin' mté'th Jesús xna' myen' bix o
mèn co' nde no myen' bixa. 14 Sya, ndxab
Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:
—La' gu' tetee myen' bix ba' loon chele'
myen' bix ba' nde loon. Ne'tau'te gu' loo
mèn co' nde no myen' bix ba'. Tac mèn
co' ndyal no nda' mèna lugar ñibe'pe' Diox
loo mèna, ndxàca loo mèna ndxàc mèna xal
myen' bix ba'.
15 Ngolo mxo'f Jesús ya' Jesús lad myen'
bixa, no ngolo ngurez Jesús Diox por cón
che'n myen' bixa, mbii Jesús tya.

Thìb mbyòo co' ngòc mbyòo ric mdoodi's no Jesús.

(Mr. 10.17–31; Lc. 18.18–30)

16 Látha, mzin thìb mbyòo loo Jesús.
Ndxab mbyòo loo Jesús:
—Maistr Ndac, ¿chó con' ndac tolo lin
par thìb lìte yòo ban non Diox thidtene, à'?
17 Jesús mcàb loo mbyòo. Ndxab Jesús loo
mbyòo:
—¿Chonon mbez lùu loon le' daa nac
thìb maistr ndac, à'? Yende chó mèn co',
lìcque', nac mèn ndac. Angoluxte Diox
nac xa' ndac. Chele' lùu indlide cuent no
inden'te lezo'l nac daa Diox, axta ne' ne'
ñeel loon nac daa maistr ndac. Per chele'
lùu, lìcque', lya's yòo ban nol Diox thidtene,
ftubdi's xal nac di's co' ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn.
18 Mbyòo mcàb. Ndxab mbyòo loo Jesús:
—¿Chópe' yalñibe' nac co' más ñibe' ley
co' mxo'f Moisés loo mèn par lina, à', Tad?
Jesús ndxab loo mbyòo:
—Yalñibe'a nac di's ndxè': Ne'guthtel
mèn; ne'que tee lidel yalburrid; ne'li
huan'tel; ne'toxcua'del yalgutyè' cón che'n
nec thìb mèn. 19 Gòp mod gunèe xudl no
xna'l. Fque' lezo' gunèe huesl no xtàal
xalque' ngue lezo'l ñèel leque lùu.
20 Mbyòo ndxab loo Jesús:
—Aa, Tad, ryete con' co' ñibe' di'sa loo
mèn par li mèn ndliquen desde ndoo roon
no desde ndoo xènen. ¿Ché' nzo chóre' con'
ndxàc falt ndyac U' tolo lin, à', Tad?
21 Jesús ndxab loo mbyòo:
—Chele' lùu, lìcque', lya's gàc mèn nam-
bìi no mèn nalì loo Diox, huàa tho' ryethe
con' ndxàpl par ryo' tmi looi. Yiloa qui'thl
tmia loo mèn co' ndyac yaltìi. Le' sya, tataa
mod tolo gàpl yalgon' no yalndac loo bé'.
Yiloa ndye'thl. Tyoo nquel xísen. Nda na'.
22 Per co'se' mbìn mbyòo di's co' ndxab
Jesús, nalyat mdeb ro mbyòo, ndyàa
mbyòo, por tant ndxàp mbyòo che'n
mbyòo no nèe la's mbyòo.
23 Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús:
—¡Lìcque' nac co' ngue niin loo gu'
ndxè', cara! Axta arid nagàn naca par tyal
mèn ric no ta' mèn ric lugar loo Diox par
ñibe'pe' Diox loo mèn ric. 24 Beren, niin

con' ndxè' loo gu' tedib vez: Más inagànte
naca riid thìb má' co' lèe camell le'n ye'r co'
nac ngudloo thìb aguj leque tyal mèn ric no
ta' mèn ric lugar loo Diox ñibe'pe' Diox loo
mèn ric.
25 Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Jesús
di's co' ndxab Jesús loo myen', ante mbui'
myen' no ante gunaa myen' loo xtàa myen'.
Mnibdi's myen' loo xtàa myen'. Ndxab
myen':
—Chele'i tataa nac, ¿chó mèn gác lyá' loo
con' ryes, sya?
26 Jesús xèe mbui' loo myen'. No ndxab
Jesús loo myen':
—Yende mod li chol mèn gan li mèn
con' par lyá' mèn loo con' ryes. Per Diox
ndxácque' li Diox chol con' xal ndlya's Diox
li Diox loo mèn. Yende chó mèn gác cuee
cà' Diox loo chol con'.
27 Sya, ndxab Pedr loo Jesús:
—Tad, nu' mblá'ya' ryete con' mque no
nu' no con' ngòp nu'. No ngue tee nqueque'
nu' xís U' ned ngue tee U'. ¿Cón gàp nu' no
cón que no nu' yiloa, sya?
28 Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:
—Lìcpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Co'se'
gàc tiemp no co'se' gàc cub ryethe con',
no lomisque', co'se' tub ñibe'en, daa co'
mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol
mèn, loo thìb asient co'te' gàc thìb lugar
co'te' ñibe'pe'en por cón che'n ryethe con'
roo con' xèn co' gàpen la's niin no la's
yan huiza, le' sya, gu' co' ndoo nque xísen
nalle', gu' co' ne'nglá'de daa, ryete si' fchop
gu' tyub loo si' fchop asient par tub rez gu'
cón che'n mèn nación Israel huiza, mèn co'
nac si' fchop ned co' mblec biz no bin. 29 No
ryete mèn co' mblá'ya' liz no co' mblá'ya'
hues, no fta'n, no bél, no xud, no xna', no
sa'l, no xin', no xyòn ante por cón chenen
no maste, mèna gàc che'n no càaya' mèna
masre' thìb ayo tant con' loo co' nac che'n
mèn co' mblá'ya' mèn. No más de cona,
mèna yòo ban no Diox thidtene. 30 Per nalle'
loo izlyo' ndxè' nzo huax gu' co' nac mèn
nación Israel. Gu' nzi li xtùuz anze'f ntac
gu' loo Diox no anze'f mèn roo no mèn xèn
nac gu' loo Diox por nac gu' mèn nación
Israel. Per ndxe'leque', Diox li le' gu' gàc
mèn be'the loo Diox tac Diox ndxecloo ñèe
gu'. Per part cón che'n Diox, mèn co'
ingode gu' cuent anze'f ntac mèn loo Diox,
mèn co' inacte mèn nación Israel, Diox li
gàc huax mèna mèn co' más ntac loo Diox
leque gu'. No gàc mèna mèn co' más ndyac
lezo' Diox ñèe Diox por mbli mèna cas loo
cón che'n Diox.

20

*Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n moz co'
mque zin' loo rsin' thìb patrón.*

1 Nde niin thìb con' loo gu', myen', cón
che'n xá mod ncàba loo mèn, mèn co' ndyal
no mèn co' nda' lugar ñibe'pe' Diox loo
mèn: Moda nee di's nac xal thìb mbi' co'
mque no thìb ranch. Mbi'a ngo chegà thìb
xtil' par nda cua'n mbi' moz co' que zin'
par làa moz uv loo lus uv loo xyòn mbi'.
Mzyalque' mbi' moz xtil'a. 2 Sya, ndxab
mbi' co' ngòc xuan' yòo lus uva loo moz
le' mbi' quix xop pes càa moz huiz par làa
moz uv. Moz mdyalque' que moz zin' no
yax càa moz xop pes huiz. Ngolo mbli
la's mbi' con moz le' mbi' tataa quix huiz
moz, mtel' mbi' moz loo xyòn mbi' par tlo
moz, làa moz uv loo xyòn mbi'. 3 Ngoloa,
ngro' mbi' como hor nquée guyè' xtil' tedib
vez legue huiza. Gunèe mbi' nziri' ndxep
moz co' nalath loo xbi'. 4 Ndxab mbi' loo
moza: Daa ndlyaz ya gu' zin' loo xyònen
par ya làa gu' uv loo lus uv loo xyònen.
No ndoo lìte gon ray gu'. Ngoloa, mxen
moza ned. Nda moz zin' loo xyòn mbi'.
5 Casque' rol huiz mbere mbi', ngro' mbi',
ngua cua'n mbi' moz tedib vez. No casque'
hor mquée guyon bzyè mbere mbi', ngro'
mbi' tedib vez par ngua li mbi' lomisque'
con' loo taamas moz. 6 Co'se' ngóol hor
mquée yuga'y bzyè, mbere mbi', ngro' mbi'
tedib vez. Nda mbi' loo xbi'. Mzyál' mbi'
taandxep moz co' nalath co' nziri' par neda.
Ndxab mbi' loo moza: ¿Chonon nziri' gu'
trè' dib huiz nalze no ne'nquede gu' zin',
yey? 7 Moz ndxab loo mbi': Angngure' nu'
trè' nalze tac yende chó mèn co' nac patrón
ngzál' nu' par ngna'b nu' zin' nque nu' loo
patrón. Sya, ndxab mbi' loo moza: Huàa gu'
zin' loo xyònen, yey. Na ndoo lìte go ray
gu' yilo huiz. 8 Co'se' mzyèle' izlyo' huiza,
mbi' co' ngòc patrona ngurez mandador co'
ndyoo naa no co' ndyoo ner loo zin'. Ndxab
mbi' loo mandador: Mandador, gurez rye
moz co' ngue zin' no blo ray moz. Ftlo blo
ray moz co' ngòo bluz loo zin'. No yiloa,
col ray moz co' ngòo ner loo zin'. 9 Sya,
ndye'th moz co' ngòo loo zin' co'se' ngòc

hor nquée yuga'y bzyè. Mblo mandador ray
moza xop pes co' ngòc ray che'n thìb huiz
zin'. [10] Ngoloa, ndye'th moz co' más ngòogà
loo zin'. Mbli moza xtùuz masre' yòo ray
moz por más ngòogà moz loo zin' huiza. Per
ndxe'leque', thìb thìb moz ngòo ray xop pes
co' ngòc ray che'n thìb huiz zin'. [11] Co'se'
ngolo ngòo ray moz co' mtlogà zin'a, ngua
nee moza loo patrón: ¿Chonon le laate ngo
U' ray ryete moz no taamas moz ndale' huiz
ngòo loo zin'? No lomisque', ngo ray moz
con moz co' ngòogà loo zin'. [12] Tolo ndxab
moz loo patrón: Moz co' más bluz ngòo loo
zin' ba', moz ba' pente mbli zin' thìb hor no
maste. No ale lalque' mblo U' ray moz ba'
con' co' mblo U' ray nu'. Nu' mque zin' dib
huiz. No mxec nu' mtec mso' bée lad nu'.
[13] Per mbi' co' ngòc patrona mcàb loo thìb
moz. Ndxab mbi' loo moza: Amiu, nec thìb
mod no nec tedib mod ingue tetìiden gu'.
Daa ngue lique' con' co' nac nalì loo gu'.
¿Ché' ne'ngyan'te ryop na' di's le' daa guix
xop pes càa gu' thìb huiz zin', cà'? [14] Bye'
xop pes ba'. Byàa. Na ndlyas go ray moz
co' ngòo más bluz loo zin' lomisque' xal
mblon ray lùu ba'. [15] ¿Ché' ngue lil cuent
yende mod lin xal ndlyazen con tmi daa,
cà'? ¿Ché' ndxan lezo'l ñèel daa tac huen
nac daa con chol mèn, cà'?

[16] Sya, tolo ndxab Jesús loo mèna: Na nii
con' ndxè' loo gu': Gu' ndli xtùuz por nac
gu' mèn nación Israel anze'f ntac gu' loo
Diox, ¿lé'? Per Diox lu' loo gu' le' Diox
indyacte lezo' ñèe Diox gu'. Ndxe'leque',
ndxecloo Diox ñèe Diox gu'. Le' tedib cua'
mèn co' inacte mèn nación Israel, mèn co'
nzi li gu' xtùuz ndxecloo Diox ñèe Diox
mèna, per ndxe'leque', Diox lu' loo gu' le'
làth mèna nzo huax mèn co' ndyac lezo'
Diox ñèe Diox. Diox mbli thìb con'. Ngurez
Diox huax mèn par yila's mèna loo Diox
no loo cón che'n Diox. Per ndxepte mèn
nzo co' mdyal mbìn cón che'n Diox no co'
mdyal mdubdi's loo Diox. Diox mcui mèn
co' ngola'sque' loo Diox par nac mèna xin'
Diox nalle'.

*Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin'
mté'th Jesús le' Jesús gathque'.*

(Mr. 10.32–34; Lc. 18.31–34)

[17] Láth ndoo Jesús ned nda Jesús par ciuda
Jerusalén con myen' xin' mté'th Jesús no
taamas mèn co' nda no Jesús, mbe' Jesús
ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús thìb
lad loo mèn. Ndxab Jesús loo myen':

[18] —Hui' gu' nexa. Nase ñee gu' no nda'
gu' cuent le' na' ndoole' ned. Nda quée na'
par ciuda Jerusalén. No gàca loon le' thìb
mbi' ta'xù' daa loo mèn, mèn co' nac jef co'
más ñibe' loo rye nguley' no loo mèn co'
nac maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn. No axta quexù' que' fals mèna daa
par guthxù' mèna daa, daa co' mbal yáal
loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn.
[19] No ta'xù' mèna daa, daa co' mbal yáal
loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn,
loo mèn tith co' inacte mèn nación Israel
par xìis no mèna daa. No ta' mèna chenen
axtaque' que' mèna daa loo thìb cruz. Per
co'se' ngolo son huiz nguth daa, daa ryo
xban làth mèn nguth.

*Xna' Cob ryop Juàn mna'b loo Jesús li Jesús
thìb favor loo ryop myen'.*

(Mr. 10.35–45)

[20] Sya, mbii gax xa'got co' nac sa'l Zebede,
xa'got co' nac xna' Cob no Juàn, loo Jesús
con Cob no Juàn. Mdub xib xna' myen' loo
Jesús. Mna'b xna' myen' loo Jesús. Ndxab
xna' myen':

—Tad, bli U' favor loon.

[21] Jesús mnibdi's loo xna' myen'. Ndxab
Jesús:

—¿Cón ndlya'sl li na, ey?

Xna' myen' ndxab loo Jesús:

—Co'se' ñibe'pe' U' loo nu' loo izlyo'
ndxè', ta' U' lugar gàc thìb xgan' daa
síndico no gàc tedib xgan' daa juez co' lyath
no U' hora. Con'ate no más ndlyazen, Tad.

[22] Per Jesús mcàb loo xna' myen' no loo
myen'. Ndxab Jesús:

—Axta ne' ne' ñee gu' cón ngue na'b gu'
loon. Nibdizen thìb con' loo gu': ¿Xá nee
gu'? ¿Ché' tác gu' no ché' xec gu' tyactìi gu'
xalque' gàc yaltìi co' xec daa gàc loon le'n
huiz ndxè' co' nac xalque' co'se' gu mèn
thìb taz nít cuan' huan nalà, cà'? No ¿ché'
tli gu' ryes gath gu' xalque' gàca loon yé'
huize', cà'?

Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen':

—Xec nu', pues.

[23] Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:

—Lìcpe' ba'i, le'i gàc loo gu' le' gu' tyactìi
tín' xalque' gàc yaltìi tín' loon yé' huize'
axtaque' gath gu' xalque' gath daa. Per con'
co' ndlya's gu' gàc gu' xal thìb síndico no
xal thìb juez par ñibe' no gu' daa, inacte

con'a cón chenen par tan lugar loo gu' gàca
tataa loo gu'. Ndxe'leque', mèn co' gàc xal
juez no xal síndico co' ñibe' no daa, mèna
nac mèn co' gunee lezo' xuden Diox, no
mèn co' mdoo lezo' xuden Diox gàc mèna
xal síndico no xal juez co' lyath no daa
co'se' ñibe'en loo mèn nación Israel.
24 Co'se' mbìn taasi' myen' xin' mté'th
Jesús con' ndxab Cob no Juàn no xna' Cob
no Juàn loo Jesús, ngocloo tín' myen' loo
ryop hues Cob Juàn. 25 Co'se' gunee Jesús
ndxecloo myen' loo Juàn no loo Cob, ngurez
Jesús ryete myen'. Ndxab Jesús loo myen':
—Com le' gu' nda'le' cuent no nonque'
gu' le' mèn co' ñibe' loo chol nación loo
izlyo' ndxè', mèna ñibe' yèe loo mèn co' nac
che'n nación par yende chó ñii loo mèn co'
ñibe'. Le' rye mèn co' nac más mèn roo
mèn xèn làth rye nación loo izlyo' ndxè',
lomisque', ñibe' yèe mèna loo mèn che'n
nación. 26 Per part cón che'n gu', ne'lide gu'
tataa làth gu'. Ndxe'leque', gu' co' ndlya's
ñibe' loo xtàa gu' no gu' co' ndlya's gàc
mèn roo no mèn xèn làth xtàa gu', gu'a
gàc mèn co' li sirv loo xtàa gu'. 27 No chol
gu' co' ndlya's ñibe' loo xtàa gu', no co'
ndlya's tyoo ner no tyoo naa loo xtàa gu',
gu'a gàc xal thìb moz loo xtàa gu'. 28 Gu'a
ndxàal li xalque' ndlin. Tac daa ne'ngal
yáalte loo izlyo' ndxè' par li mèn sirv loon.
Ndxe'leque', daa mbal yáal loo izlyo' ndxè'
par lin sirv loo mèn no par le'le' daa ta'
yalnaban daa loo yalguth xal mèn co' nguix
cón che'n thìb con' co anze'f ntac. Tataa
lin par lyá' huax mèn loo con' ryes por cón
chenen.

Jesús mteyac chop xa'bi' co' ngòc mèn sieu.
(Mr. 10.46–52; Lc. 18.35–43)

29 Co'se' nda ro' Jesús con myen' xin'
mté'th Jesús ro ciuda Jericó par quée Jesús
ned ciuda Jerusalén, anze'f thìb mèn nda
nque xís Jesús.
30 Ned nda Jesús, ndub chop mèn sieu ro
ned. Co'se' mbìn mèna le' Jesús nde riid,
cabii ngurez mèna. Ndxab mèna:
—Tad, U' co' nde bin David co' ngòc rey
póla, gulat lezo' U' gunèe U' nu'.
31 Co'se' ñee mèn co' nda nque xís Jesús
mbez yèe ryop mbi' sieua, mèna mbyoo
ryop mbi' sieu par cued, ya ne'cozèede ryop
mbi'a más. Per ndxe'leque', ryop xa'bi'
sieua sate más cabii mbez yèe. Mbez ryop
xa'bi' sieua:
—Tad, U' co' nde bin David co' ngòc rey
póla, gulat lezo' U' gunèe U' nu'.
32 Sya, nguled Jesús ned. Ngurez Jesús
ryop xa'bi' sieua. Mnibdi's Jesús loo xa'.
Ndxab Jesús:
—¿Cón ndlya's gu' li non gu', à', ey?
33 Ryop xa'bi' sieua mcàb. Ndxab xa' loo
Jesús:
—Nu' ndlya's gác nu' hui' nu', Tad.
34 Sya, mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús ryop
xa'bi' sieua. Ante mbuàal Jesús ngudloo
ryop xa'. Chàa, mdub xnìi ngudloo ryop xa'.
No ndxe'sleque' mbui' ryop xa'. Ngoloa,
mxen ryop xa'bi' co' ngòc sieu ned. Nda
nque xa' xís Jesús.

21

Jesús nzole' ned nda par ciuda Jerusalén.
(Mr. 11.1–11; Lc. 19.28–40; Jn. 12.12–19)

1 Co'se' yamerle' nde zin gax Jesús con
mèn co' nda nque xís Jesús ro ciuda
Jerusalén, mzin Jesús con mèna yèez
Betfagé co' nziri' gaxte co'te' ndub thìb yii
co' lee yii che'n yaa oliv. Tya, mtel' Jesús
chop myen' xin' mté'th Jesús par ya myen'
thìb mandad le'n yèez Betfagé. 2 Ndxab
Jesús loo ryop myen':
—Huàa gu' le'n yèez chu'th co' nziri' go'.
Tua' zyal gu' thìb burrgol con xin' burrgol
co' ndoo quedó'. Fxac gu' burrgola. No
ye'th no gu' burrgol con xin' burrgol trè'.
3 Chele' chol mèn ñee loo gu': ¿Chonon ngue
xac gu' burrgol ba'?, gab gu' loo mèna: Tad
na' nquin má'. Sya, mèna la' ye'th no gu'
má' loon.
4 Ngòc con'a loo Jesús par ngòcque', no
mdyaaque', no mdubque' di's co' gunii thìb
xa' co' mde'th di's co' ndxab Diox co'se'
mque' xa'a ye's loo libr co' nac xti's Diox,
di's co' mbez:
5 Guuz gu' loo mèn ciuda Jerusalén:
Hui' gu' nexa. Mbi' co' nac rey gu' nde
loo gu'. Anze'f nado' nac mbi'. No
ndub mbi' thìb burr yèn' co' nac xin' thìb
burrgol co' ndxe' yó'.
6 Sya, mxen ryop myen' xin' mté'th Jesús
ned. Nda li myen' xal mnibe' Jesús loo
myen' li myen'. 7 Ndye'th no myen' burrgol
con burr yèn'. No nabe'ste mtoxcua' myen'
co'te' tyub Jesús con xab myen'. Ngoloa,
mquée Jesús burr yèn'a. 8 Le' rye mèn
co' nde nque xís Jesús na, msil' mèna xab
mèna xtau' ned par riid Jesús loo xab mèna

tant mdyac lezo' mèna ñèe mèna Jesús.
Le' taamas mèna na, mcho' laa yaa yin.
No mdoo mèna laa yaa yina ro ned co'te'
riid Jesús tant ndyac lezo' mèna ñèe mèna
Jesús. 9 Sya, rye mèn co' nda no Jesús, mtlo
mèna, mbez yèe mèna. Le'le' mbez yèe mèn
co' ndoo ner loo Jesús. No le'le' mbez yèe
mèn co' ndoo nque ned xís Jesús. Mbez
mèna:

—Mbi' roo mbi' xèn nac mbi' co' nac bin
David co' ngòc rey póla. Toloque' gab na'
di's natú' no di's roo di's xèn cón che'n mbi'
co' mtel' Diox: ¡Ay, Dio's! Anze'f Diox roo
no Diox xèn nac Tad Diox.

10 Co'se' ngòo no Jesús rye mèn co' nda
no Jesús ro ciuda Jerusalén, rye mèn ciuda
Jerusalén ngro' che liz mèn. No mbyàa
mbye'th lezo' mèn. Mbez mèn loo xtàa
mèn:

—¿Chó mbi' nac mbi' co' nde go', yoo?

11 Le' mèn co' nde no Jesús na, mcàb.
Ndxab mèna loo mèn ciuda Jerusalén:

—Jesús co' nde'th di's co' ndxab Diox co'
nac mbi' che'n yèez Nazaret che'n làaz mèn
galile na.

Jesús mblo' che mèn no má' le'n templ par mbembìi templ.

(Mr. 11.15–19; Lc. 19.45–48; Jn. 2.13–22)

12 Ngoloa, ngòo Jesús le'n templ che'n
Diox. Mblo' Jesús rye mèn co' ntho' le'n
templ no rye mèn co' ndi' le'n templ. No
mtexyath Jesús rye mes che'n mèn co' nsil
tmi. No mtexyath Jesús asient co'te' ndyub
mèn co' ntho' palomxtil'. 13 Ndxab Jesús loo
mèna: Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's
co' mbez:

Lizen o templ daa ngro' lèe co'te' cuez
mèn daa.

Per gu' co' ntho' trè' no gu' co' ndi' trè',
ale mbli gu' le' templ daa ngòc xal thìb lyo'
che'n huan'.

14 Láth ndxàc con'a loo mèn le'n templ,
mbii gax plá mèn sieu loo Jesús no mbii
gax plá mèn renc loo Jesús par teyac Jesús
mèna. Jesús mteyacque' mèna. 15 Co'se'
gunèe mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo rye
nguley' no mèn co' ngòc maistr co' mblu'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn
tiempa yalguzye' co' mbli Jesús, no co'se'
ndxòn mèna le' myen' bix mbez yèe, mbez
myen' bixa: Mbi' roo no mbi' xèn nac mbi'
co' nac bin che'n David co' ngòc rey póla,
anze'f ngòcloo tín' mèna gunèe mèna Jesús.
16 Ndxab mèna loo Jesús:

—¿Ché' ndxònl con' mbez myen' bix ba',
à'?

Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Aa. Ndxònquena. ¿Ché' tarte lab gu'
loo libr co' nac xti's Diox co' nda' cuent xal
nac di's co' mbez myen' ba', cà? Loo libr
ndub di's co' mbez taandxè':

Lùu mbli le' myen' bix no rye mbeto'
co' be' ndxàaz ndxol' ro labans co' nac
di's roo di's xèn co' ngue te'th myen' cón
chenen.

17 Ngoloa, mxen Jesús ned. Mbii Jesús
ciuda Jerusalén con myen' xin' mté'th
Jesús. Ndyàa Jesús le'n yèez Betañ. Le'n
yèeza mdàt Jesús yál'a.

Jesús ndxab: Loo yaa ngudyuug co' yende xlè loo, thidtene ya ne'tolode ta' yaa ngudyuug xlè.

(Mr. 11.12–14, 20–26)

18 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde
nquea, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned
ciuda Jerusalén tedib vez. Láth ndoo Jesús
ned nda Jesús, mblyan' Jesús. 19 Le'pe' nda
riid Jesús tya, gunèe Jesús thìb xan' yaa
ngudyuug co' ndoo gax ro ned. Sya, ngua
tee hui' Jesús loo yaa ngudyuuga, bel'que'
pá ndoo ngudyuug loo yaa par hua Jesús
ngudyuug. Per co'se' ngua tee hui' Jesús
loo yaa, ante laa ndoo loo yaaa. Sya, ndxab
Jesús loo yaa ngudyuuga:

—Desde nalle' par delant ya ne'ta'del xlè
thidtene, ndee.

Texal ngolo ndxab Jesús di'sa loo yaa
ngudyuug, ale be' nzi hui' myen' xin'
mté'th Jesús, setilte mbiiz yaa ngudyuug.
20 Co'se' ngolo gunèe myen' xin' mté'th
Jesús tataa ngòc con' mbli Jesús, ante mbui'
myen' no ante gunàa myen'. Sya, mnibdi's
myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿xá mod chonon ale setilte mbiiz
yaa ngudyuug ba', à'?

21 Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús loo
myen':

—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Chele' gu'
yila's loon no ne'gàc chopte lezo' gu' loo
cón chenen, le' sya, iante gác gu' li gu' xal
mblin loo yaa ngudyuug ba'. Ndxe'leque',
gu' gab loo yii co' ndub go': Yii, biiche tua'.
Huàa tyub le'n níttó'. Tataaque' gàca loo
gu'. 22 No ryete con' co' ña'b gu' co'se' cuez
gu' Diox, chele' gu', lìcque', ndxela's loon

no ndxàp gu' yalxla's loon, le' sya, Diox
lique' le' gu' que no ryete con' ña'b gu' loo
Diox.

Trè' ndlu' le' Jesús nac xa' co' ñibe'pe'.
(Mr. 11.27–33; Lc. 20.1–8)

23 Sya, ngòo Jesús le'n templ. Láth ngue
lu' Jesús mèn co' nac cón che'n xti's Jesús
no co' nac cón che'n xley' Jesús, ngua gax
mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo rye
nguley', no mèngool co' ñibe', no co' ndyoo
ner, no co' ndyoo naa, loo mèn nación
Israel loo Jesús. Mnibdi's mèna loo Jesús.
Ndxab mèna:
—¿Chó mnibe' lool mblil con' mblil ná'a
no pá ngua té'thl par ngóc mblil con'a, ne,
à'?
24 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—Daa, ne, nibdiz thìb con' loo gu' ñeene'
ché' tác gu' càb gu' loon. Chele' gu' gác càb
gu' loon, sya, daa, ne, nii loo gu' chó mnibe'
loon mblin con'a ná'a. 25 Co'se' mbi'th li
Juàn Bautist bautizar mèn, ¿chó mnibe' loo
Juàn Bautist mbi'th li Juàn Bautist bautizar
mèn, à'? ¿Ché' Diox mnibe' loo Juàn mbi'th
Juàn o ché' nzo chó mèn co' nziri' loo izlyo'
mnibe' loo Juàn, cà'? ¿Xá nee gu'? Fcàb gu'
loon.
Co'se' mbìn mèna tataa mnibdi's Jesús
loo mèna, mtlo mèna, mdoodi's no mèna
xtàa mèna. Ndxab mèna loo xtàa mèna:
—Chele' na' gab: Diox mnibe' loo Juàn,
sya, ñee Jesús loo na': Chele' Diox mnibe'
loo Juàn, ¿chonon ne'ngala'ste gu' loo con'
mbli Juàn, sya? Aa, que tont gu' se. 26 No
chele' na' gab loo Jesús nzo chó mèn mtel'
Juàn, sya, que nzo ne'ñee lezo' na', na'
zyebque' por mèn co' nziri' ba'. Tac ryete
mèn ba' ngola's le' Juàn Bautist guniique'
cón che'n Diox no mde'thque' Juàn cón
che'n Diox.
27 Con'a, mcàb mèna loo Jesús. Ndxab
mèna:
—Ne'neede nu' chó mtel' Juàn.
Sya, ndxab Jesús loo mèna:
—Ne' daa ne'niide loo gu' chó mnibe'
loon mblin con' mblin ná'a, no con' ndlin
loo mèn, no chol con' ndlu'en loo mèn.

Jesús ngue tetac di's loo mèn cón che'n ryop myen' co' mnibe' xud loo.

28 Jesús ndxab loo mèna:
—Nde niin thìb con' loo gu' ñeene' cón
ñee gu' cón che'n di's co' nde niin loo gu'
ndxè': Ngo thìb mbi' co' ngòp chop xgan'.
Ndxab mbi' loo thìb xgan' mbi': Xgan',
huàa li zin' loo lus uv na' nalze. Huàa
làa uv loo lus uv. 29 Xgan' mbi' mcàb loo
mbi'. Ndxab xgan' mbi' loo mbi': Indlyas-
ten gan. Per ngoloa, mse' mbyòo xtùuz
mbyòo. Ngua que mbyòo zin' loo lus uv.
30 Ngoloa, ngua ñibe' mbi' loo tedib xgan'
mbi' par ya xgan' mbi' zin'. Lomisque',
mcàb xgan' mbi' loo mbi'. Ndxab xgan'
mbi': Neeca, Tad, nal gan. Per mbyòo
nguri'th nza di'sa. Ne'ngade mbyòo zin'.
31 Látha, chàa, ndxab Jesús loo mèna:
—Gunee gu' loon. De loo ryop hues
mbyòo, ¿chó mbyòo, lìcque', mbli con'
mblya's xud mbyòo, à'?
Mèna mcàb loo Jesús:
—Mbyòo nera mbli con' mblya's xud
mbyòo.
Sya, ndxab Jesús loo mèna:
—Aa. Lìcque' nac con' co' nee gu' ba'.
Yende cón niin loo gu'. No, lìcpe' ba'i, na nii
loo gu': Le' mèn co' ndli cobrar cón che'n
contribución, no mèngot co' mbli yalbur-
rid, mèna, ndxe'leque', yòo loo cón che'n
Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna ndoore'
tyal gu' no ta' gu' lugar par ñibe'pe' Diox loo
gu' loo cón che'n Diox. 32 Tac Juàn Bautist
mbi'th lu'le' loo gu' xá mod ndxàal que
tee ban ndac gu'. Ne'ngala'ste gu' di's co'
mblu' Juàn loo gu'. Per ndxe'leque', mèn
co' ndli cobrar cón che'n contribución no
mèngot co' mbli yalburrid ngola's loo di's
co' mblu' no co' mde'th Juàn. Per part cón
che'n gu', mastale' gunèe gu' ryete con' co'
ngòc le'n tiemp ndxè', ne'nglàade yéc gu'
no ne'nglàade lezo' gu' loo ryethe xquin gu'
no xtol gu' par nse' gu' mod co' ndxàp gu'
par, bel'que', ngala's gu' loo Juàn no ngala's
gu' loon.

Jesús ngue tetac di's loo mèn cón che'n moz co' ngòc moz ye'rsin'.
(Mr. 12.1–12; Lc. 20.9–19)

33 Bìn gu' cón che'n tedib di's co' nde
tetaquen loo gu' ndxè', ne: Ngo thìb mbi'
co' mque no thìb ranch co'te' mxen' mbi'
lus uv loo xyòn mbi'. Ngoloa, mblo mbi'
yaaloo dib vuelt ro xyòn mbi'. Mtoxcua'
mbi' thìb tanc par yòo nít uv co'se' co' mbi'
nít uv. Mtoxcua' mbi' thìb yòobé' par quée
mèn par la's mèn loo xyòn mbi'.
Ngoloa, mda' mbi' xyòn mbi' cuent rol
loo thìb ned mèn, mèn co' ndli zin' loo
lus uv. Ngoloa, mxen mbi' ned. Mdee

mbi'. Nda mbi'. 34 Co'se' mzin tiemp co'
gàc rol cosech che'n uv che'n mbi', mbi'a
mtel' moz mbi' par ña'b moz no càaya' moz
uv co' gàc cuent rol co' gàc che'n mbi'a.
35 Per ndxe'leque', mèn co' mbli zin' loo lus
uva mxen moz mbi'. No mtin mèna moz
mbi'. No mbeth mèna ndxep moz mbi'. No
mbuaa'd quèe mèna taandxep moz mbi'.
36 Mbi' co' nac xuan' lus uva mbere, mtel'
taamasre' moz loo moz co' ngua nera. Per
mèn co' mbli zin' loo lus uva lomisque' mbli
loo mbryop ned moza.

37 Por lult, mtel' mbi' co' nac che'n lus uva
xgan'pe' mbi'. Mbli mbi' xtùuz: Yende cón
li no mèna xgan' daa. Ndxab mbi' loo lezo'
mbi': Peser gàp mèna mod ñèe mèna xgan'
daa. 38 Per co'se' ñèe mèna nde xgan' mbi'
co' nac che'n lus uva, le' sya, mèn co' ndli
zin' loo lus uva, mèna ndxab loo xtàa mèn:

—Hui' gu' nexa. Mbi' ba' nac mbi' co'
yan' no yòo co' nac che'n lus uv ndxè'. Ya'
gu' nda yuth na' mbi' par gàc che'n na' yòo
lus uv ndxè'. 39 Por lult, mxen mèn co' mbli
zin' loo lus uva mbyòo co' ngòc xgan' mbi'a.
Mblo' mèna mbyòo thìb lad ro yòo lus uv.
No mbeth mèna mbyòo, tya.

40 Ngolo mdoodi's Jesús loo mèna tataa,
mnibdi's Jesús loo mèn co' ngòc jef co' más
ñibe' loo rye nguley', no loo mèngool co'
ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa
loo mèn nación Israel. Ndxab Jesús loo
mèna:

—Co'se' yi'th mbi' co' nac xuan' yòo lus
uva, ¿xá nee gu'? ¿Cón li no mbi' mèn co'
mbli zin' loo yòo lus uva, sya, à'?

41 Mèna mcàb loo Jesús. Ndxab mèna:

—Mbi' co' nac che'n lus uva guth mèna.
Ne'lyatte lezo' mbi' ñèe mbi' mèna. No yilo
guth mbi' mèn ye'rsin'a, ta' mbi' xyòn mbi'
loo tedib ned mèn co' li zin' loo xyòn mbi'.
Mèna gàc mèn co', lìcque', li rol uv co' gàc
che'n mbi' co'se' gáal tiemp làa mèn uv.

42 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—¿Ché' thidtene tarte lab gu' di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox cà? Hui' gu'
nexa. Di's mbez taandxè':

Quèe co' mblobii albañil thìb lad,
leque quèea mbli sirv par ngòc quèea
quèe scuadr co' mdub squin yòo. Yub
Tad Diox mbli con'a. No por cona, ante
ngüi' na' no ante ñaa na' xal mbez di's
ndxè' loo con' co' ngòca.

43 Cona, ngue niin loo gu: Prob gu' izlyo'.
Ngòc che'npe' gu' par yòo gu' loo cón che'n
Diox par ñibe'pe' Diox loo gu'. Per nalle'
Diox ne'tolode tyal no ne'tolode ta' Diox
lugar loo gu' yòo gu' loo cón che'n Diox
par ñibe'pe' Diox loo gu'. Ndxe'leque', Diox
tyal no ta' Diox lugar loo mèn par yòo mèn
loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo
mèn, mèn co' li co' ñibe'pe' Diox loo mèna
xalque' mbli mèn co' mbli rolpe' uv che'n
mbi' co' ngòc che'n xyòn lus uva. 44 Le'
cón che'n quèe, co' nee di's nacpe' daa na,
mèn co' yixud loo quèea, co' nee di's, nden'
mèna ngòc nguàal con' cón chenen, mèna
lyux xal thìb yèt co' ayè'thax ndxàc co'se'
ndlyé' yèt. Le' loo mèn co' lyàa quèea na,
co' nee di's nac daa, daa telux mèna xal
co'se' ndlé' ndoo quèe thìb con'.

45 Co'se' mbìn mèn co' ngòc jef co' más
mnibe' loo rye nguley' no mèn co' ngòc
mèn xley' farise di's co' mtetac Jesús loo
mèna, nazab ngulàa di'sa le'n lezo' mèna.
Mden' mèna no mda' mèna cuent le' Jesús
mtetac di's cón che'n mèna. 46 Co'se'
mbìn mèna di'sa, capas mèna tyenxù' mèna
Jesús. Per nzyeb mèna ñèe mèna mèn
co' nziri' no Jesús. Tac mèn co' nziri' no
Jesús ante ndli xtùuz cón che'n Jesús le'
Jesús ante ndyoodi's di's co' mnibe' Diox
loo Jesús par tyoodi's Jesús di'sa.

22

*Jesús ngue tetac di's loo mèn xal co'se'
nselya' thìb ned myen'.*

1 Mbere Jesús, mtetac Jesús di's loo mèn
tedib vez. Ndxab Jesús loo mèn co' nziri' loo
Jesús:

—Nde niin thìb con' loo gu': 2 Diox co'
ñibe' loo mèn nac xal thìb rey co' mbli thìb
fandang che'n thìb xgan' rey co' mselya'.
3 Mtel' rey moz rey par ngua li moz convid
mèn no par li moz avis loo mèn co' ngòc
convid par yi'th lyath no mèn mbi' loo
fandang che'n mbyòo co' mselya'a. Per
mèn co' ngòc convida ne'ndalte ngui'th.
4 Mbere rey co' mbli nab fandanga, mtel' rey
tedib cua' moz. Ndxab rey loo moz: Huàa
gu' no guuz gu' loo mèn co' ngòc convida
yi'th mèna fandang, le' rey ngolole' mbli
nab con' hua mèn. Le' rey mbli mandad
mbeth mèn ngon no taamas má' nacha'.
No ryete con' hua mèna ya ngolole' ngòc

nable'. Guuz gu' loo mèna li mèna purad
yi'th mèna fandang co' nac yalhua. 5 Per
mèn co' ngua li moz convida, co' ngua
lile' moz avis looa, ne'ndalte mèna ngui'th
mèna. Ne' ne' ngli mèna cas di's co' ndxab
moz. Chó mèna nda ta' vuelt loo xyòn
mèna. Chó mèna nda loo rsin' mèna.
6 Le' taamas mèn co' ne'ndalte nga fandang
che'n mbyòo co' mselya'a na, mèna mxen
moz rey. Ale mbli mèna ngòc nguàal con'
con moz rey axta mbeth mèna moz rey.
7 Co'se' gunèe rey tataa ngòc con'a, anze'f
ngocloo tín' rey axta mtel' rey solndad rey
par ngua yuth solndad mèn co' mbeth moz
rey. Mtec solndad liz mèna no làaz mèna,
ne. 8 Ngoloa, ndxab mbi' co' nac reya loo
tedib cua' moz: Ryete con' ngolo ngòc nab
co' nac che'n fandang par selya' mbyòo
daa ndxè'. Huenque' mbli mèn co' ngòc
convida ne'ngui'thte mèn. Tac inzyalte
mèna no indxàalte mèna ngui'th mèna loo
fandang na' ndxè'. 9 Más huen huàa gu'.
Huàa tau' gu' loo rye mèn co' ñèe gu' riid
rye ned. No guuz gu' loo mèna yi'th mèna
loo fandang na' ndxè'. 10 Sya, ngro' moz.
Ngua thop moz ryete mèn co' mzyál' moz,
mèn co' ngòc mèn ndac no mèn co' ngòc
mèn ye'rsin', par yi'th mèna fandang che'n
mbyòo co' mselya'a. Mbi'thque' mèna axta
mzyè le'n nyòo liz mbi', tant thìb mèn
mbi'th.

11 Sya, ngòo rey le'n nyòo. Xèe mbui'
rey loo rye mèn co' mbi'th, mèn co' ngòc
convida. Gunèe rey ndub thìb mbi' xi'th
rye mèna. Per rey gunèe inocte mbi' xab
mbi' co' ndxàal goc mèn co'se' ya mèn thìb
fandang che'n thìb ned myen' co' nselya'.
12 Ndxab rey loo mbi'a: Amiu, ¿xá mod mblil
ngòol trè' no inoctel xabl co' ndxàal ngocl
par ngui'thl loo fandang che'n myen' co'
nselya', à'? Per más quee lezo' mbi'a xèe
mdub mbi'. Ne'ncàbte mbi' loo rey. 13 Sya,
ndxab mbi' co' ngòc reya loo moz mbi' co'
ngue li mandad loo mes: Quedó' gu' ya'
mbi' ba' no quedó' gu' nii mbi' ba'. No càa
mbi' ba'. Blo' gu' par fuer loo yál'cuau. Tya
gón' mbi' no hua le mbi'. 14 Tataa mod ndli
Diox, ne, par ndxòn huax mèn cón che'n
Diox par yòo mèn loo cón che'n Diox par
ñibe'pe' Diox loo mèn. Per ale ndxe'leque',
ndxepte mèn nzo co' mdyal ngòo loo cón
che'n Diox. Mèna ngòc mèn co' mcuipe'
Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna.

Mèn xley' farise mnibdi's cón che'n impuest loo Jesús.
(Mr. 12.13–17; Lc. 20.20–26)

15 Ngolo mbìn mèn xley' farise di's co'
ndxab Jesús, mxen mèna ned. Ndyàa mèna.
Sya, thidte ngòc mèna. Mdoodi's no mèna
xtàa mèna par gab mèna chol di's loo Jesús
par bel'que' tataa mod li mèna par gàal
di's mèn Jesús no tataa mod li mèna gan
par quexù' que' fals mèna Jesús. 16 Por lult,
mtel' mèna ndxep mèn co' nqueltàa loo
cón che'n xley' mèna con taandxep mèn
co' ngòc thìb ned mèn co' ngro' lèe partid
herodist loo Jesús par tyoodi's no mèna
Jesús. Sya, ndxab mèna loo Jesús:

—Maistr, nu' non no naneeque' nu' le'
U', lìcque, ndyoodi's co' nac di's lìcpe'. No
lìcque' nac ned co' ndlu' U' par yòo mèn loo
cón che'n Diox. Más de cona, nonque' nu'
no naneeque nu' yende chó mport nzo lezo'
U' con' co' mbez mèn loo U'. Ne' ne' indla's
U' mèn par ñèe U' xal nac mod co' ndxàp
mèn. Ne' ne' indla's U' xal ñaa mèn. 17 Per
nalle' gunee U' loo nu' ¿ché' tli huen ta' nu'
tmi o quix nu' tmi cón che'n contribución
loo mbi' co' nac gobiern co' ndub le'n ciuda
Rom o ché' indxàalte quix nu'i? ¿Xáa nee
U'?

18 Per Jesús mden' lezo' no mda' Jesús
cuent le' mèna asembli mcua'n mèna mod
par gàal di's mèna Jesús par yigaa Jesús loo
mèna. Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Aa mèn xley' farise, susque' ndxác gu'
ntembìi gu' ro gu' no ntembìi gu' xti's gu'
loon. ¿Chonon asendli gu' ncua'n gu' mod
par gàal di's gu' daa par yigaa daa loo gu',
à'? 19 Blu' gu' thìb pes co' nguix gu' cón
che'n contribución loon. Neene'.

Sya, ngua xi mèna thìb pes par mblu'
mèn pesa loo Jesús. 20 Co'se' gunèe Jesús
pesa, mnibdi's Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—¿Chó che'n gunab co' ngue loo pes
ndxè' no chó che'n lèe co' ngue loo pes
ndxè', à'?

21 Mèna mcàb loo Jesús. Ndxab mèna:

—Gunab ba' no lèe ba' nac che'n gobiern
co' ñibe' yèe loo na'.

Jesús ndxab loo mèna:

—Aa. Pues, fta' gu' con' co' nac che'npe'
gobiern co' ñibe' loo gu' par càa gobiern
che'n gobiern. No fta' gu' con' co' nac
che'npe' Diox par càa Diox.

22 Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús loo
mèn, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna
cón che'n Jesús. Xexte mxen mèna ned.
Ndyàa mèna. Taate mblá' mèna Jesús tya.

Mèn xley' saduce mnibdi's loo Jesús: ¿Ché',
lìcque', ryo xban mèn?
(Mr. 12.18–27; Lc. 20.27–40)

23 Leque huiza ngua plá mèn co' ngòc mèn
xley' saduce loo Jesús co'te' nzo Jesús par
la's mèn cón ngue li Jesús. Mèna ngola's no
mbez mèna: Pà ryo xban mèn. Yende chó
mèn ryo xban. Tataa mod mdub nii mèna
par aseli mèna ndxab mèna thìb con' loo
Jesús par gàal di's mèna Jesús. Ndxab mèna:
24 —Maistr, Moisés mtan' di's loo nu'
chele' thìb mbi' co' mselya' nguth no
ne'ndante xa'got mbi' xin' mbi', le' sya,
hues mbi' selya' con xa'got viuda par que
no xa'gota xin' mbi'. Sya, yòo cuent xin'
mbi' nac mbed co' tyan xa'got viuda con
hues ndlyo mbi'. 25 Pues làth nu' ngo gaz
mbi' co' ngòc hues. Mbi' ndlyoa mselya'.
Làth xtau'a, tee yath mbi'. Per mbi'
ne'ndante xin' con xa'got co' ngòc sa'l mbi',
¿lé'? Mbyan' xa'gota viud. Ndoole' hues
mbi' co' nde nque xís mbi' mcàaya' xa'got
viuda. 26 Lomisque', nguth mbi'a. Ngoloa,
mbyan' xa'gota viud tedib vez. Ndoole'
tedib hues mbi' co' nde nquea tee càaya'
xa'gota. Lomisque', nguthguè' mbi'a, ne.
Lomisque', ngòca loo taamas myen' axta
nguth rye gaz hues myen'a. 27 Ngolo nguth
rye gaz hues myen'a, tee yath xa'gota, ne.
28 Nalle' gunee loo nu', co'se' ryo xban rye
hues myen' co' ngutha, ¿chó myen' gàc
sa'lpe' xa'gota por mque no xa'gota rye gaz
hues myen', à'?

29 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—Aa, que tont gu'se. Thidtene ncuau
lezo' gu', ndee. Nazab ndli gu' xtùuz. No
inalìde ngue li gu' xtùuz. Tatua' ndli gu'
xtùuz tac inda'de gu' cuent co' huenleque'
di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox. Ne'
ne' inda' gu' cuent co' nac con' roo no con'
xèn co' ndxàp Diox la's nii Diox no la's ya'
Diox. 30 Tac co'se' gàc huiz co' ryo xban mèn
nguth, mèn co' ngòo loo cón che'n Diox,
huiza ya ne'berede mèna, selya' mèna tedib
vez. Huiza no tiempa gàc mèna xal angl
che'n Diox. 31 Per cón che'n xal ndli gu'
xtùuz no xal mbez gu' le' mèn co' nguth
ne'ryo xbante, ¿ché' tarte lab gu' di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox co' gunii
yub Diox loo mèn póla, cà'? Diox ndxab
taandxè':
32 —Daa nac Diox che'n xudgool gu' Abra-
ham, Isaac, no Cob.
Hui' gu' nexa. Yende mod gàc Diox Diox
che'n mèn co' ndxelo ndxelux co'se' ñeei
loo mèn. Por cona, non na' le' Abraham no
Isaac no Cob naban co'te' ndyàa xa' tac Diox
mbez nac Diox Diox che'n xa'a.
33 Co'se' ngolo mbìn mèn co' ngureri'
tataa ndxab Jesús, ryete mèn ante mbui' no
ante gunaa xal ngòc di's co' mblu' Jesús loo
mèn.

Mèn xley' saduce mnibdi's loo Jesús cón
más ndli precis ndlya's Diox li mèn, co' nac co'
mnibe' Diox loo mèn.
(Mr. 12.28–34)

34 Co'se' mbìn mèn xley' farise le' Jesús
mbli gan par ya ne'tolode ndoodi's mèn
xley' saduce con Jesús, mbere mèn xley'
farise, mqueltàa mèn xley' farise tedib
vez loo Jesús. 35 Sya, thìb mbi' co' ngòc
mèn xley' farise co' ngòc maistr co' ndlu'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn
tiempa nzo xi'th mèna. Mbi' mblya's ngàal
di's mbi' Jesús par ñee mbi' ñeene' ché'
tagaa Jesús loo mbi' con di's co' càb Jesús.
Mnibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':
36 —Maistr, ¿chó di's nac di's co' más ntac
co' ñibe' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn,
à'?
37 Jesús ndxab loo mbi' co' ngòc maistra:
—Di'sa nac di's co' mbez: Fque' lezo' gu'
Tad Diox gu' dib nzo yéc gu', no dib nzo
lezo' gu', no dib nzo xtùuz gu'. 38 Di'sa nac
ner di's co' mtan' Diox loo mèn loo ley co'
mxo'f Moisés loo mèn. No nac di'sa di's
co' más ntac no co' más ñibe' loo mèn.
39 Le' di's co' nac mbryop di's co' nde nque
loo ner di'sa na, lalque' nac xal ner di'sa.
No mbez di's ndxè' loo mèn: Fque' lezo'
gu' gunèe gu' hues xtàa gu' xalque' co'se'
leque gu' ngue lezo' ñèe gu' gu'. 40 Ryop
di's co' taandxè' mbez no co' ndlu' loo mèn,
ryop di's ndxè' nac di's co' mnibe' Diox loo
Moisés par mbyan' di's ndxè' loo ley co'
mxo'f Moisés loo mèn. Lomisque' nac di's
ndxè' con di's co' gunii Diox loo mèn co'
mde'th di's co' ndxab Diox.

Jesús mnibdi's loo mèn xley' farise. Ndxab
Jesús: ¿Chó xin nac Crist ndli gu' cuent, à'?
(Mr. 12.35–37; Lc. 20.41–44)

41 Láth be' nziri' mèn co' nac xley' farise
loo Jesús, 42 Jesús mnibdi's loo mèna. Ndxab
Jesús:
—¿Xá nee gu'? ¿Cón ndli gu' xtùuz cón
che'n Crist? ¿Chó xin nac Crist, à'?
Mèna mcàb. Ndxab mèna loo Jesús:
—Crist nac xgan' David co' ngòc rey póla.
43 Sya, ndxab Jesús loo mèna:
—Chele' Crist nac xgan' David, ¿chonon
ndxab David por cón che'n Xpii Natú' che'n
Diox le' Crist nac yub Tad che'n David, sya?
Tac David ndxab:
44 Tad Diox ndxab loo Tad daa: Ftub
cuaten axtaque' lin le' ryete mèn co' nac
mèn ngolo ngola's che'nl gàc nado' lool.
45 ¿Xá mod ndli gu' cuent nac Crist xgan'
David co'se' leque yub David mbez: Tad daa,
loo Crist, sya? ¿Máa yob yéc gu', na?
46 Yende chó mèna ngác ncàb nec thìb di's
loo Jesús. No desde huiza par delant nec
thìb mèna ne'tolode ngli ryes ñibdi's mèna
taamas con' loo Jesús.

23

Jesús ngue zib quìi mèn xley' farise. No ngue zib quìi Jesús mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

(Mr. 12.38–40; Lc. 11.37–54; 20.45–47)

1 Sya, ndxab Jesús loo mèn co' ngureri'
loo Jesús no loo myen' xin' mté'th Jesús:
2 —Le' maistr co' ndlu' cón che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèn nación Israel no mèn
xley' farise, anze'f ndli ryop ned mèn ba'
cuent le' mèna ngue no zin' co' nac zin' co'
ndlu' mèn cón che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèn. 3 Cona, ngue niin loo gu': Ftubdi's
gu' loo di's co' mbez mèn ba'. No bli gu'
co' ñibe' mèna. Per ne'que tee lide gu' xal
nac mod co' ndxàp mèn ba'. Tac mèna ñibe'
loo mèn li mèn thìb con'. No leque mèna
indlide con' xal ñibe' mèna li taamas mèn.
4 Nde niin tedib con' loo gu': Co'se' ndli mèn
ba' tataa, ndli mèna xal co'se' ntecue mèn
thìb yó' xís xtàa mèn, yó' co' ne'xecte mèn
hue' mèn. No ñibe' yèe mèna loo prob xtàa
mèn par hue' mèna yó'. Per mèn ba', nec
thìb mod no nec tedib mod ne'tyalte mèn
no ne' ne' li mèn xtùuz teche mèn nec thìb
yalnibe' bix co' indubte loo ley co' ngue no
mèn loo xtàa mèn co' nac ley co' mnibe'
Diox mxo'f Moisés loo mèn nación Israel.
5 Asendli mèn ba' ryete con' co' nac mod
co' ndxàp mèn ba' par hui' mèn no ñaa
mèn loo mèn ba'. Anze'f ndyubla's mèn
farise ba', no mèn co' ndlu' cón che'n ley
co' mxo'f Moisés loo mèn, hue' mèn di's
co' nac ndxep di's che'n xti's Diox loo thìb
le' ye's lechuz mèn no co'te' nac bél'cha'
ya' mèn. No anze'f ndyubla's mèn ba' goc
mèn ba' xab mèn co' nac lar' co' ndoo flec
co' nac xab mèn más nol' no flec más nol'
leque co' ndli taamas mèn us. 6 Ale ndubla's
yèe mèn ba' tyub mèn ba' co'te' más huen
par tyu' mèn ba' co'te' ndxàc chol yalhua.
No ndubla's yèe mèn ba' tyub mèn ba'
co'te' gàc gab chol mèn cón che'n mèn ba':
Susque' mèn guryath no mèn guryèn nac
mèn ba' le'n sinagog. 7 No anze'f ndubla's
yèe mèn ba' ñii chol mèn Diox loo mèn ba'
pál co'te' nzyál' mèn mèn ba' no por fuerz
gàp mèn mod ñèe mèn mèn ba' co'se' zyál'
mèn mèn ba'. No anze'f ndubla's yèe mèn
ba' gab chol mèn: San, Maistr, loo mèn ba'
pál co'te' nzyál' mèn ba' chol mèn.
8 Per ndxe'leque', part cón che'n gu',
ne'ta'de gu' lugar ñee chol mèn Maistr loo
gu'. Tac thidte mbi' co' nac merpe' Maistr
nzo. Mbi'a nac Crist, co' nee di's, nac yub
daa. Le' rye gu' na, ndxàc hues por cón
che'n Maistr gu'. 9 Ne' ne' gab gu': Pay,
loo nec thìb mèn co' nziri' loo izlyo'. Tac
ante thidte Xud gu' ngue no gu'. Xud gu'a
nzo loo bé'. 10 Ne' ne' ta' gu' lugar ñee chol
mèn loo gu' le' gu' nac jef. Tac angoluxte
Crist nac jef che'npe' gu'. 11 Le' gu' co' ndli
mandad loo hues xtàa gu' na, gu'a nac más
xa' roo no xà' xèn làth xtàa gu'. 12 Tac gu' co'
ndli cuent no ndlu' gu' loo xtàa gu' le' gu'
nac más mèn roo no mèn xèn làth xtàa gu',
loo gu'a Diox li gàc gu' mèn be'the yiloa. Le'
gu' co' nac mèn nado' no mèn be'the làth
xtàa gu', loo gu'a Diox li par gàc gu' mèn
roo no mèn xèn làth xtàa gu'.
13 Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mèn co'
ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn no loo mèn xley' farise:
—Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèn. Lomisque' ne, gu', mèn xley'
farise. Ay, prob gu' izlyo'. Aa que ndxác
gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembìi gu' xti's
gu' loon. Tac gu' ncà no nca' gu' loo mèn
par ne'yòode mèn loo cón che'n Diox par
ñibe'pe' Diox loo mèn. Ne' ne' tyal gu' no
ne' ne' ta' gu' lugar par ñibe'pe' Diox loo
gu'. Ne' ne' ndla' gu' yòo mèn co' ndyal

yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo
mèna.
14 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' ndlu'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.
Lomisque' gu' ne, mèn xley' farise. Prob gu'
izlyo'. Aa que ndxác gu' ntembìi gu' ro gu'
no ntembìi gu' xti's gu' loon. Ale ndyac gu'
con' huen co' ngue li gu'. Tac por thìb con'
co' iñaade ndyenxù' gu' no ndxàc che'n gu'
liz prob mèngot viud. No par ndli gu' xal
mèn co' ne'ñeede no mèn co' inda'de cuent
cón li mèn, ale asendli gu' ngol' gu' xley' gu'
co'se' mbez gu' Diox. Por con' co' ndli gu'a,
más nayi' tín' gàc Diox loo gu' par tetìi Diox
gu' yiloa.
15 Tedib vez niin loo gu': Ay, prob gu'
izlyo', gu' co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn. Lomisque' gu' ne, mèn
xley' farise: Ay, prob gu' izlyo'. Aa que
ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembìi gu'
xti's gu' loon. Ale ndyac gu' con' huen nac
co' ngue li gu'. Gu' nque tee cua'n mèn loo
izlyo' no loo níttó' par mbli gu' mse' mèna
mod co' ngòp mèn par yila's mèna loo xley'
gu' xalque' ndxela's gu' loo xley' gu' par gàc
mèna thidte mèn con gu'. No co'se' ngolo
mbli gu' gan par gàc mèna thidte mèn con
gu' no ngòo mèna loo xley' gu', ndli gu' par
ndxàc loo mèna chop cua' con' ye'rsin'túb
leque loo gu' par thìb lìte yòo prob mèna
le'n ye'rbìil co'te' nac loo quìi no loo bèel.
16 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac xal mèn
sieu co' ndyoo ner loo mèn. Gu' mbez:
Chele' chol mèn càbgòn thìb con', lugar
de te'th mèn lèe Diox mbez mèn: Por lèe
templ ba' lina. Sya, mbez gu': Indlide arid
precis li lùu co' ndxab lùu li lùu por mdeth
lùu lèe templ ba'. Per ndxe'leque', mbez
gu': Chele' mèn gab: Lina o gàca loon por
mde'th mèn or co' nacsua' templ ba', sya,
mbez gu': Syase, ndlique' precis li gu' con'
co' ndxab gu' li gu' loo mèn. 17 Susque' tont
gu'. No susque' nac gu' xal mèn sieu co'
nau' loo no co' nau' yéc. ¿Cón ndli gu' cuent
nac con' más ntac, à'? ¿Ché' ndli gu' cuent
más ntac or o más ntac templ co' ndli ndxàc
natú' ora, cà'? Yende xàa. Más ntac templ,
¿lé'? 18 Lomisque', mbez gu' loo mèn, ne:
Chele' chol mèn càbgòn li mèn thìb con'
o gàc thìb con' loo mèn, chele' mèna gab:
Gàca o lina xalque' nac loo còo' le'n templ
ba', le' sya, gu' mbez: Inquinte arid li gu'
co' mde'th gu' xal nac loo còo' le'n templ
ba'. Lomisque', más mbez gu': Chele' mèn
te'th li mèn thìb con' o gàc thìb con' loo
mèn, no te'th mèn por cón che'n gòn co'
mbec mèn loo còo' le'n templ, sya, mbez
gu': Syase, por fuerz gàcque' o li gu' con'
co' mcàbgòn gu' loo mèn li gu'. 19 Susque'
tont gu'se. No susque' nac gu' xal mèn sieu
co' nau' loo nau' yéc. ¿Cón ndli gu' cuent
más ntac, à'? ¿Ché' ndli gu' cuent más ntac
gòn co' mbec gu' loo mes co' mbez gu' nac
loo còo' o ché' ndli gu' cuent más ntac con'
co' nzi'f gu' loo còo' leque más natú' nac
còo' co' ndli ndxàc natú' con' loo Diox, cà'?
Yende xàa. Más ntac loo còo', ¿lé'? 20 Tac
mèn co' nde'th di's co' nac cón che'n loo
còo', ingue te'thte mèna di's ante co' nac
cón che'n loo còo'. Ndxe'leque', mèna ngue
te'th di's co' nac lèe ryethe con' co' nzi'f loo
còo', ne. 21 Le' mèn co' nde'th di's co' nac
lèe templ na, ingue te'thte mèna ante lèe
templ. Ndxe'leque', ngue te'th mèna di's
co' nac lèe Diox tac Diox nzo le'n templ, ne.
22 Lomisque', mèn co' nde'th di's co' nac lèe
bé', mèna ngue te'th di's co' nac lèe co'te'
nzo Diox. No ngue te'th mèn lèe merpe'
Diox.
23 Lomisque', ndxab Jesús loo mèna:
—Ay, gu' co' nac maistr co' ndlu' cón
che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no gu'
co' nac mèn xley' farise. ¡Prob gu' izlyo'!
Susque' ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no
ntembìi gu' xti's gu'. Ale, ngo' gu' si' si'
centav loo thìb thìb pes co' nac che'n con'
nayèe co' ntho' gu' co' nac fthyoxtil, no
anís, no comin. Per ale ndxe'leque', indlide
gu' cas cón che'n di's co' nac di's co' ñibe'
loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, co' nee
di's, gàc gu' mèn nalì no mèn nambìi loo
Diox no gàc gu' mèn co' ndlyat lezo' ñèe
xtàa no gàc gu' mèn co', lìcque', ndxàp
yalxla's no co', lìcque', ndxela's loo Diox.
Lìcque, ndxàalque' ta' gu' diezm loo con'
ndli gu' gan co'se' ntho' gu' con'. Per más
ndxàal li gu' par gàc gu' mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox, no gàc gu' mèn co' ndlyat
lezo' ñèe xtàa, no gàc gu' mèn co' ndxela's
loo Diox no co' ndxàp yalxla's loo Diox. Per
gu' indlide con'a, ¿lé'? 24 Ay, prob gu' izlyo',
gu' co' ndyoo ner loo taamas mèn loo cón
che'n Diox, gu', co' nee di's, nac xal mèn
sieu co' ndyoo ner loo taamas mèn co' nac
xal mèn sieu. Loo cón che'n Diox ndli gu'
cuent anze'f mèn nambìi nac gu' no mèn

nalì nac gu' loo Diox. Per ale ndxe'leque',
loo cón che'n Diox nac gu' xal mèn co'
nzib thìb taz café co'se' ndlyàa thìb ngru's
chu'th le'n café par gu gu' café. Per ne'ta'de
gu' cuent le' loo cón che'n Diox nac gu' xal
mèn co' ngueb thìb camell, co' nee di's, nzo
le'n taz café co' ngue yu gu'. Per con' co'
ndli gu' ba' nee di's ale más ndxòo yéc gu'
ndli gu' con' co' intacte arid loo Diox. Ale
ndxe'leque', indlide gu' cas no ingüinte gu'
arid par li gu' con' co' más ntac loo Diox.

25 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèn no gu' co' nac mèn xley' farise.
Susque' ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no
ntembìi gu' xti's gu'. Loo cón che'n Diox,
ndlu' gu' gu' loo mèn le' gu' nac mèn nambìi
no mèn nalì loo Diox. Per le'n lezo' gu' no
le'n xtùuz gu' nzo huax con' ye'rsin'túb por
mod co' ndxàp gu' tac gu' ndli huan' mèn.
No nqueli'th gu' cón che'n taamas mèn. No
ndxan lezo' gu' ñèe gu' cón che'n taamas
mèn. Cona, ngue niin loo gu': Nac gu' xal
plat no taz co' ante ntech mèn par xís. Per
par le'na taate nazab ñaa. 26 Aa, mèn xley'
farise. Susque' nau' loo nau' yéc gu' loo cón
che'n Diox. Más huen blo yéc gu' no blo
lezo' gu' par tembìi gu' xtùuz gu' no teche
gu' ryethe mod ye'rsin' co' ndxàp gu' le'n
xtùuz gu' no le'n lezo' gu' no mod ye'rsin'
co' ndxàp gu' loo mèn. Le' sya, tataa mod
se' gu' mod co' ndxàp gu' par, lìcque', gàc
gu' mèn nalì no mèn nambìi loo Diox xal
co'se' tech mèn par le'n taz no plat par
nambìi gàca.

27 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co'
ndlu' cón che'n ley loo mèn no gu' co' nac
mèn xley' farise. Susque' ndxác gu' ntembìi
gu' ro gu' no ntembìi gu' xti's gu'. Gu'
lalque' nac xal bá' che'n thìb mèn nguth,
co' ante nabe's natoxcua', co' ante nagus
bèeleque' ñaa par xís. Per par ned le'n bá'
anze'f nazab ndlya' no anze'f thìb zith che'n
mèn nguth nzo. 28 Tataaque' nac gu', mèn
xley' farise tac gu' ndlu' gu' loo mèn anze'f
mèn ndac nac gu'. Tataa ndli gu' par ndxác
gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembìi gu' xti's
gu' loo mèn par indlu'de gu' ndli gu' chó
con' ye'rsin' co' ndli gu' loo mèn.

29 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr loo
mèn, gu' co' ndlu' di's co' nac ley co' mxo'f
Moisés loo mèn. Ay, prob gu' izlyo', mèn
xley' farise. Susque' ndxác gu' ntembìi gu'
ro gu' no ntembìi gu' xti's gu'. Tac gu' mbli
mandad mtoxcua' mèn armit che'n mèn co'
mde'th di's co' ndxab Diox, co' nguth póla.
No nabe's mtoxcua' gu' co'te' ndoo gunab
co' nac monument co' nac xin no xnaa
che'n mèn co' mbez gu' ngòc mèn ndac.
30 No nabe'ste ntoxcua' gu' yalgutyè'. Mbez
gu': Chele' na' ngo ban le'n tiemp co' mban
xudgool na', ne'nqueltàa node na' xudgool
na' par nguth na' mèn co' mde'th di's co'
ndxab Diox con xudgool na', ¿lé'? 31 Por di's
co' mbez gu' no por di's co' ndyoodi's gu',
leque gu' ngue go xo'f co' mbli gu' no nda'
gu' cuent nac gu' bin mèn co' mbeth mèn
co' mde'th di's co' ndxab Diox. Cona, ngue
niin loo gu': Leque co'te' mdoo nii xud gu'
no leque co'te' mdoo ya' xud gu', leque tya
tyoo nii gu' no leque tya tyoo ya' gu', ne.
¿Cón más ndlya's gu' ñee gu' loon? 32 Cona,
ngue niin loo gu': Ftolo bli gu' con' xal mbli
xudgool gu' póla. Ftolo guth gu' taamas
mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox. Yiloa
nee gu' cón che'n gu' co'se' tub rez Diox cón
che'n gu'.

33 Aa, mèn co' nac xal mbel' co' lèe huid.
¿Xá mod gác gu' lyá' gu' loo yaltìi tín'
co' gàc loo gu' co'se' tetìi Diox gu' le'n
ye'rbìil co'te' nzo quìi no bèel? ¡Pà lyá'
gu'! 34 Por cona, na ngue nii loo gu': Na
tel' huax mèn làth gu'. Ndxep mèna gàc
mèn co' te'th di's co' ndxab Diox loo gu'.
Taandxep mèn gàc mèn co' ndxác cón che'n
Diox. Taandxep mèn gàc mèn co' lya's
lu' loo gu' cón che'n Diox co' nac con'
lìcpe' par ta' gu' cuent cón che'n Diox.
Per ale ndxe'leque', guth gu' ndxep mèna.
Taandxep mèna que' gu' loo thìb cruz. No
ta' gu' che'n taandxep mèna le'n sinagog
gu'. No tyoo nque gu' xís taandxep mèna
le'n thìb yèez no le'n tedib yèez axtaque' li
gu' con' ndlya's gu' con mèna. 35 Por cona,
con' ye'rsin' co' nde teele' ndli gu' con rye
mèn co' tel'en loo gu' li par yan' cón che'n
gu' loo Diox por cón che'n rye mèn co' ngòc
mèn ndac co' mbethxù' xudgool gu' póla
no co' mbethxù' gu' le'n tiemp ndxè'. Tac
anon co'se' mbethxù' thìb mbi' co' ngòc
xudgool gu' Abel co' ngòc thìb mbi' nambìi
no thìb mbi' nalì loo Diox, mtlo mbethxù'
xudgool gu' taamas mèn desde huiza no
axta tiemp co'se' mbethxù' xudgool gu'

Zacari, xgan' Berequi, co' mbeth xudgool
gu' le'n templ co'te' ndoo mes co'te' mbec
mèn gòn o ofrend loo Diox. 36 Lìcque' nac
di's co' ngue niin loo gu' ndxè': Dol no
yalnquexù' co' ngòc cón che'n rye mèn co'
mbethxù' prob mèna yizi'f no yiga's loo gu'
co' naban tiemp ndxè' par tetìi tín' Diox gu'
axta plóthe yiloa.

Jesús mbín' por cón che'n mèn ciuda Jerusalén.
(Lc. 13.34–35)

37 Ay, prob gu' izlyo', mèn ciuda Jerusalén,
gu' co' mbeth mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox, gu' co' mbuaa'd què mèn co' mtel'
Diox co' mbi'th lo yalbàn loo gu'. Anze'f
mblyazen nqueltàan gu' loon xal ndli ngui-
iddol colec con nguiid yèn' co'se' ngue's
nguiiddol colec nguiid yèn' xan' xíl' ngui-
iddol colec. Per gu' ne'ndalte thidtene no
ne'nda'de gu' lugar par ngàca tataa loo gu'.
38 Per nalle' hui' gu' nexa. Nase thidtene
mblá'ya' Diox gu' liz gu' no làaz gu'. Nee
gu' cón che'n gu' nalle'. 39 Tac daa ngue
nii loo gu': Gu' ya ne'berede hui' loon le'n
tiemp ndxè'. Gu' bereque' hui' loon per
axta co'se' gàc tiemp co'se' ñeepe' gu' no
co'se' gab gu' loo Diox: Anze'f mbi' huen no
anze'f mbi' ndac nac mbi' co' nde ba' tedib
vez, Tad Diox. U' mtel' mbi'. Nde mbi'. Axta
syare', hui' gu' loon tedib vez.

24

Jesús mda' cuent le' mèn sil templ no yende cón tan' mèn co' nac cón che'n templ.
(Mr. 13.1–2; Lc. 21.5–6)

1 Ngolo mdoodi's Jesús rye di'sa loo mèn
ciuda Jerusalén, ngro' Jesús le'n templ.
Le'pe' tyen Jesús ned bii Jesús, mbii gax
myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Látha,
nzi tee yot myen'. Xèe ngüi' myen' loo
templ. Mbez myen' loo Jesús: Tad, susque'
nabe's ñaa templ ndxè' no susque' naroo
templ ndxè', cara. 2 Per ale le'le' mcàb Jesús.
Ndxab Jesús loo myen':

—¿Ché' nzi tee yot gu', ngüi' gu' loo
templ ndxè' no ndli gu' xtùuz cón che'n
templ ndxè', ne, cà'? Per hui' gu' nexa.
Lìcque' nac di's co' nde niin loo gu' ndxè':
Desde nalle' par delant, nde zin' gaxle' le'
mèn sil templ ndxè'. No ya ne'hui'de gu'
nec thìb què loo ftoo ndxè'. Thidtene
telux mèn templ ndxè'.

Jesús ngue ta' cuent cón che'n con' co' tlo gàc ndoore' lith no izlyo'.
(Mr. 13.3–23; Lc. 21.7–24; 17.22–24)

3 Ngoloa, mxen Jesús ned. Nda no Jesús
myen' xin' mté'th Jesús loo thìb yii co' lèe
yii che'n yaa oliv. Co'se' ñee myen' ndub
Jesús tya, mbii gax myen' xin' mté'th Jesús
loo Jesús. Xexte ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, nu' ndlya's ñee U' loo nu' ¿pól gàc
co' nee U' loo nu' gozea cón che'n templ ba'
no chó señ yú' loo mèn co'se' gàc huiz co'se'
bere U', yi'th U' loo izlyo' ndxè' tedib vez no
co'se' gàc huiz lyux no lith no izlyo', à'?

4 Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Chó Diox chó nee gu'. Ne'ta'de gu'
lugar quedìi chol mèn gu' cón che'n con'
niin loo gu' nalle', ndee gu'. 5 Tac anze'f
huax mèn nare' gáal loo izlyo' no que tee
te'th mèna cón che'n lèen. No gab mèn
no que tee te'th mèna loo mèn: Daa nac
Crist. Le' sya, tataa mod anze'f huax mèn
quedìi mèna. 6 Huiza gòn gu' tyoodi's mèn
cón che'n xó'. No tyoodi's mèn cón che'n
con' ryes co' ndxàc cón che'n xó'. Per nalle'
niin loo gu': Thidtene ne'zyebte gu' co'se'
gàc huiz no tiemp co'se' gòn gu' di's co'
tataa ta' mèn cuent loo gu'. Tac naquinque'
tataa gàca. Per mastale' tataaque' gàca le'n
huiza, tarte gàc tiemp co'se' lyux no lith
no izlyo'. 7 Sya, gàc huiz tel' mèn che'n
thìb nación solndad che'n mèn nación par
yoo mèna con mèn co' nac tedib nación.
Lomisque' ne, li mèn thìb nación xó' con
mèn co' nac tedib nación. Huiza o tiempa,
por derech, lyàa huin loo izlyo'. Lyàa yilíiz.
Huin xòo huax lugar loo izlyo', ne. 8 Per
pente tlo gàc rye con'a par ten' mèn no ta'
mèn cuent le' mèn tolo tyactìi par delant
co' nac más con' tín' co' nde nque co' gàc
loo co' ngue niin loo gu' ndxè'.

9 Láth ndxàc rye con'a le'n tiempa, mèn
tyenxù' gu' no ta' mèn gu' loo xtàa mèn par
li no mèn gu' chol con' ye'rsin' xal ndlya's
mèna axta guth mèna gu'. Tiempa, mèn dib
athu loo izlyo' yòo xyàn lezo' ñèe mèna gu'
ante por cón chenen no maste. 10 Le'n huiza
no le'n tiempa, anze'f thìb mèn ryo xà' loo
cón chenen. Ya ne'tolode yila's mèna loon.
Le' sya, leque mèn co' ngro xà' loo cón
chenen, leque mèna ta'xù' mèn co' ndxela's
loon loo mèn co' nac mèn ye'rsin'. 11 Le'n
huiza anze'f huax mèn gutyè' ryo xo'f loo
mèn. Ta' mèna cuent no te'th mèna loo

chol mèn le' mèna ngro' tee par tyoodi's
mèna cón che'n Diox loo mèn. Tataa mod
anze'f huax mèn quedìi mèna, ne. 12 Láth
ndxàc con'a, anze'f huax con' ye'rsin' gàc
loo mèn. Anze'f huax mèn ya ne'que'de
lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn. Ndxe'leque',
yòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn.
13 Per mèn co' thidtene mbli nèe lezo' no
mbli nèe yéc par tolo queltàa mèna loo cón
chenen axta gath mèna, mèna mblyá'que'
loo con' ryes. 14 Le' cón che'n di's ndac
co' ndlu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox
loo mèn na, yath yèn no co mèn yalbàn
cón che'n di's ndac loo mèn rye nación co'
nziri' dib athu loo izlyo' par de que ryete
mèn naciona gòn cón che'n di's ndac no
ta' mèna cuent cón che'n di's ndaca. Yiloa,
syase lyux no lith no izlyo'.

15 Gu' co' ndlab ye's, bìn gu' di's co' ngue
niin loo gu' ndxè' no fta' gu' cuent cón nee
di's ndxè' no ften' gu' cón nee di's ndxè'.
Mbi' co' ngro' lèe Daniel co' mde'th di's co'
ndxab Diox, Daniel mque' ye's loo libr co'
nac xti's Diox cón che'n thìb mbi' zab thìb
mbi' cap. Mbi'a aseli teza' mbi' cón che'n
chol con' co' nac cón che'n Diox. Co'se' ñèe
gu' ndxàc con' ndxè' le'n templ che'n Diox,
non gu' no nanee gu' ndxàcla xal mque'
Daniel ye's. 16 Sya, huen gàca loo mèn chele'
mèn co' nzo le'n yèezya' co' nac làaz mèn
jude xyon' par co'te' ndub yii par ne'gàcte
yaltìi co' gàcque' loo gu', gu' co' nac mèn
nación Israel. 17 Huen gàc loo mèn co' nzi
yéc zote liz mèn chele' mèna, texal bilàa
mèna yéc zotea, sangxyon' mèn no yende
chó mport nzo lezo' mèn rye che'n mèn
co' ndxàp mèn le'n nyòo par ne'yigaade
mèna loo yaltìi co' gàcque' loo gu', mèn
nación Israel. 18 Lomisque' ne, mèn co'
ngue zin' huan huiza, huen gàca loo mèna
chele' mèna ne'ye'thte liz mèn huiza par
co' mèn rye che'n mèn co' ndxàp mèn par
ne'yigaade mèna loo yaltìi co' gàcque' loo
gu', mèn nación Israel. 19 Ay, prob rye mèn-
got izlyo', mèngot co' nzi nac xin' huiza.
No ay, prob rye mèngot izlyo', mèngot co'
nzi xèn' xin' huiza por cón che'n yaltìi co'
gàc loo gu', mèn nación Israel. 20 Gurez gu'
Diox no bna'b gu' loo Diox le' tiemp co'
xyon' mèn loo con' ryes no loo yaltìi co' gàc
huiza par ne'gàcte tiempa tiemp xìl' no ne'
ne' gàc huiz co' xyon' mèn huiz descans.
21 Tac co'se' gàc ryethe con'a, huiza anze'f
thìb yaltìi tín' gàc le'n huiza loo mèn nación
Israel. Yaltìi co' gàc loo mèna tarte gàc dib
lal mblec Diox izlyo' no mxèn' Diox izlyo'.
No yiloa, thidtene ya ne'berede yaltìi tín'a
gàc yaltìi tín'a tedib vez xal gàc yaltìi tín'a
huiza loo mèn nación Israel. 22 No chele'
Diox ne'tedópte huiz tiempa, yende mod
lyá' nec thìb mèn. Per ndxe'leque', Diox
tedóp huiz tiempa por nque' lezo' Diox ñèe
Diox mèn, mèn co' Diox mcui, mèn co' Diox
mblo xà' par ngòo mèna loo cón che'n Diox.

23 Le' sya, chele' chol mèn ñee loo gu':
Hui' gu' nexa. Trè' nzo Crist; o chele' mèn
ñee loo gu': Tua' nzo Crist, ne'yila'ste gu'i,
ndee gu'. 24 Tac co'se' gàc huiza, anze'f huax
mèn gutyè' ryo' no ryo xo'f mèna loo mèn.
Nee mèna loo mèn le' mèna nac Crist. No
ñee mèna loo mèn le' mèna nde'th di's co'
gunii Diox. No li mèna huax yalguyze' roo
no yalguzye' xèn co' nac señ co' hui' mèn no
co' ñaa mèn. Per ryethe con' co' ñee mèna
no co' li mèna nac yalgutyè'túb. No axta
quedìi mèna mèn co' ndxela's chele' mèna
gác li mèna gan quedìi mèna mèn. 25 Hui'
gu' nexa. Fte' lezo' gu' le' daa guniile' con'
ndxè' loo gu' ndoore' gàca loo gu', ndee gu'.
26 Cona, beren, ngue niina loo gu': Chele'
mèna ñee loo gu': Hui' gu' nexa. Crist nzo
co'te' nagán, ne'yade gu' tya. No chele'
mèna ñee loo gu': Hui' gu' nexa. Crist nzo
le'n cuart ndxè', ne'yila'ste gu' con' co' ñee
mèna loo gu'. 27 Tac co'se' gàc huiz co' galen,
daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal
chol mèn, setilte gàca xal co'se' ndlyàa bèel
gundi co'se' ndxú' izlyo' par ned ndlyen
huiz no par ned mbix huiz. 28 Cón che'n mèn
gutyè' co' ngue tan cuent loo gu' nalle' nac
xal co'te' nax thìb má' ya's co'te' ndlyàa
ngool loo má' ya's par hua ngool bél' má'
ya'sa.

Jesús ngue ta' cuent cón gàc co'se' yi'th Jesús.

(Mr. 13.24–37; Lc. 21.25–33; 17.26–30, 34–36)

29 Co'se' yilo riid rye huiz co' gàc rye yal-
naxia loo mèn, tlo cuau loo huiz. Ne'tenìide
huiz loo izlyo'. Lomisque' ne, ne'tenìide
mbe' loo izlyo'. Le' mbyáaz co' nzi'f loo
bé' na, tlo huin loo bé' axta tlo gàb che
mbyáaz loo bé'. No ryethe con' co' nac con'
roo no con' xèn loo bé' tlo huin no xi'th
loo bé'. 30 Yiloa, axta syare' hui' gu' no yú'
thìb señ co' gàc cón chenen, daa co' mbal
yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo

izlyo'. Le' mèn co' naban dib athu loo
izlyo' na, mèna gón' co'se' hui' mèna loon,
daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque'
ndxáal chol mèn loo izlyo'. Con'a gàc loo
mèn co'se' galen le'n xcuau co'se' gàpen
rye loothe con' roo no con' xèn la's niin no
la's yan. No hui' mèna co'se' gàc con' roo
con' xèn loon. 31 Nibe'en loo angl huiza par
cabii cuez angl trompet par thop angl rye
mèn co' naban dyap lad loo izlyo', co' nee
di's, nac thìb lad ro izlyo' axta tedib lad ro
izlyo'.

32 Bli gu' xtùuz cón che'n thìb di's co'
nde niin loo gu' co' ndlu' cón che'n yaa
ngudyuug: Hui' gu' nexa. Co'se' ngolole'
ngòb laa loo yaa ngudyuug no nde xiisle'
laa yen' loo yaa ngudyuug, gu' nonque' no
nda'que' gu' cuent nde zin' gaxle' tiemp co'
nac tiemp bée co'se' más ndxàc ney' loo
izlyo'. 33 Lomisque' nac con' co' ngue niin
loo gu': Co'se' ñèe gu' ndxàc ryete con'a,
gu' nonque' no naneeque' gu' nde zin'
gaxle' tiemp co' lyux izlyo' no lith no izlyo'.
Setilte gàc con'a xal thìb mbi' co' ndoo ro
ryo' liz mbi' par yòo mbi' liz mbi'. 34 Lìcpe'
ba'i, na nii loo gu': Ryete con'a gàcque'
ndoore' lyux mèn nación Israel. 35 Ryethe
con' co' nac cón che'n bé' no ryethe co' nac
cón che'n izlyo', le'i lyuxque' no lith noi.
Ya ne'tolode cue ryethe con'a. Per di's co'
ngue niin loo gu' ndxè', di's ndxè' tyaaque',
no gàcque', no tyubque' di's cón che'n di's
co' ngue niin loo gu' ndxè'.

36 Per co'se' gàc huiza no co'se' gàcpe'
hora, yende chó mèn izlyo' non chó huiz
gàca no coyor gàca. Ne' ne' yub angl co'
nzo loo bé', ne' ne' yub daa co' nac xgan'pe'
Diox, nanee coyor gàc con'a. Angoluxte
Diox co' nac xuden nanee coyor gàc con'a.

37 Gàcque' con'a xalque' ngòca co'se'
ngulàa yuuloo tiemp co'se' ngo ban thìb
mbi' co' ngro' lèe Noé. Tataa gàca co'se'
galen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè'
xalque' ndxáal chol mèn. 38 Le'n tiemp co'
ngo ban Noea no ndoore' lyàa yuuloo co'
ngulàa, le'n tiempa mèn alithe ndxuhua no
alithe ndxu mèn loo izlyo'. Ngure selya'
mèn. Nda' mèn rsap mèn par nselya' rsap
mèn le'n rye tiempa axta ngòo Noé le'n
yòoyaa. 39 No axta ne' ne' inon mèn no ne'
ne' inda' mèn cuent le' yuuloo lyàaque'.
Ante co'se' mbyà'x xnìi lezo' mèn le' yuuloo
mtlole' ndoo làa. Axta syare', ne' ne' ñee
mèn cón li mèn. Ale mbeth yuuloo rye mèn.
40 Le'pe' co'se' gàc huiz co' galena na, chop
xa'bi' que zin' loo rsin' xa' huan. Thìb xa'
li Diox par yáp xa' loo bé'. Le' tedib xa' na,
taate yan'. 41 Lomisque' ne, co'se' gàc huiza,
chop xa'got cue yu' loo yees. Thìb xa', chàa,
li Diox yáp xa' loo bé'. Le' tedib xa' na, taate
yan'.

42 Nalas gure gu' no gunee gu' xal nziri'
gu' loo cón che'n Diox co' ndxela's gu'. Tac
gu ne'ñeede no inonte gu', ne, coyor yi'th
Tad Diox gu'. 43 Hui' gu' nexa, ey. Nde
niin thìb con' loo gu': Chele' thìb mbi' co'
nac gundan che'n thìb yòo nanee coyor
yál' lyàa huan' par li huan' huan' liz mbi',
mbi' ne'gàtte. Ndxe'leque', tyub naa mbi'.
No tataa mod ne'la'de mbi' yòo huan' liz
mbi' par li huan' huan' che'n mbi' liz mbi'.
44 Cona, ngue niin loo gu': Nalas gure gu'
no gunee gu' xal nziri' gu'. No bli nab
gu' gu' loo cón che'n Diox. Tac thìb huiz
co'se' ingue lide gu' xtùuz cón che'n Diox
pól galen, chàa, ñèe gu' no ta' gu' cuent le'
daa ndale' loo mbii loo bé' loo gu', daa co'
mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal
chol mèn.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n chop moz: Thìb moz altant mdoo loo zin'. Le' tedib moz na, ngòc moz za'f, moz ye'rsin'.

(Lc. 12.41–48)

45 Nde niin tedib di's loo gu', ne: Cón
che'n con' co' gàc loo mèn co'se' galen loo
izlyo' ndxè' tedib vez nac xal ndxàc loo moz
co' ngue no thìb patrón. 46 Huen nda moz
co' mtan' no patrón liz patrón chele' moz
huenque' ngue li zin' co' ndxàalque' li moz
co'se' zin patrón liz patrón. 47 Lìcpe' ba'i,
na nii loo gu': Le' patrón ñibe' loo moz
par gàc moz thìb mandador par tyoo naa
moz loo zin' no quenap moz ryethe con' co'
ndxàp patrón liz patrón. 48 Per chele' moza
nac thìb moz ye'rsin' no gab moz le'n lezo'
moz: Aa'a. Patrón daa lyen'. Ne'ye'thgàade
patrón daa. 49 Le' sya, por ne'ye'thgàade
patrón moz, tlo moza, tetìi moza xtàa moz.
No que tee no moz mènguy. Que tee yuhua
moz. Que tee yu moz con mènguya. 50 Le'
sya, láth tataa ngue tee moz, chàa, mzin
patrón moz thìb huiz co' indlide moz xtùuz
le' patrón zin no zin patrón thìb hor co'
indlide moz xtùuz zin patrón no co' inonte
moz. 51 ¿Xá nee gu'? ¿Cón li patrón con

moza, sya? Tetìi patrón moza axta plóthe
no co' patrón moza loo rsin' patrón, ¿lé'?
Por cona, thìb lìte tel' patrón moz par bii
moz ye'rbìil co'te' ndxetoo bèel no ndxetoo
quìi par yòo no moz mèn co' ntembìi ro no
co' ntembìi xti's tya.

25

Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n si'
myen'got yèn' no thìb mbyòo co' selya'.

1 Cón che'n xá mod altant ndxàal cue mèn
loo mod co' ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo
mèn, mèna nac xal si' myen'got yèn' co' nde
tan cuent loo gu' ndxè'. Ngòc thìb con' loo
rye si' myen'gota. Ngro' myen'. No mbe'
myen' candil aceit myen' par ngua myen'
liz thìb mbyòo par lyath no myen' mbyòo
co' mselya' liz mbyòo. 2 Ga'y myen'gota
ngòc lijer. Le' taaga'y myen'gota na,
ale msyen. 3 Co'se' ngro' myen'got co'
msyena, ne'nghue'de myen'got aceit par sè
myen'gota candil myen'gota co'se' nquin
myen'a aceit. 4 Le' taaga'y myen'got co'
ngòc lijera na, mte'que' lezo' myen' mbe'
myen' bote che'n aceit par tolo sè myen'
candil myen' co'se' gáal hor naquin myen'
candil myen'. 5 Nde nxon', mbyòo co'
mselya'a mblyen'. Ne'nzin'gàade mbyòo liz
mbyòo yál'a. Le' myen'gota na, láth nzi
bed myen' yál'a par zin mbyòo co' mselya'a,
ale mxen mcal' myen'. Taate mblá' myen'
candil myen' con xnìi. Ne'ntu'de myen'
candil myen'. 6 Per casque' co'se' nde
yál' gulal yál' cabii ngrozèe thìb mèn co'
mbez: Ndye'thle' mbyòo co' mselya'a, ey.
Gro' gu' par ya càa ned gu' mbyòo. 7 Sya,
ngo che ryete myen'gota. No mbli nab
myen' candil myen'. 8 Per ga'y myen'got co'
ngòc myen'got nasana ndxab loo taaga'y
myen'got co' ngòc más lijera: Cara, techè
gu' chu'th aceit gu' loo nu' par co nu' aceit
candil nu'. Tac candil nu' ngue yu'le' xnìi.
9 Le' sya, ga'y myen'got co' ngòc lijera mcàb
loo taaga'ya myen'got co' ngòc myen'got
nasana. Ndxab myen'gota: Ne'techède nu'
aceit nu' loo gu', cara, tac yiloa ne'gàalta
par nu' no ne'gàalta par gu', ne. Más
huen huàa gu' co'te' ntho' mèn aceit. Fxi'
gu' aceit co' nquin gu' tya. 10 Per láth
nda ti' myen'got co' msyena aceit myen',
mzin mbyòo co' mselya'a. Le' taaga'y
myen'got co ngòc lijera na, altantleque'
nziri' myen' tac mbli nabque' myen' candil
myen'. Sangngòo no myen' mbyòo le'n
nyòo loo yalhua co' ndxàc por mselya'
mbyòo. Sya, mbli mbyòo mandad mbyau'
ro ryo'. 11 Ngoloa, mzin taaga'y myen'got
co' ngòc myen'got nasana. Ndxab myen'
loo mbyòo co' mselya'a: Tad, fxal' U' puert
par yòo nu'. 12 Mbyòo mcàb loo myen'a.
Ndxab mbyòo: Lìcpe' ba'i, daa indlibede
gu'.

13 Ngoloa, sya, ndxab Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús:

—Nalas gure gu', ey. Leque gu' ñee xal
nziri' gu' loo cón che'n Diox. Gòc gu' xal
mèn co' nzi naa tac gu' inonte. Ne' ne' inda'
gu' cuent chó huiz galen no coyor galen,
daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal
chol mèn loo izlyo'.

Jesús ntetac di's cón che'n thìb loo tmi co'
lèe talent loo mèn.

14 Nde niin tedib con' loo gu', ne: Cón
che'n mèn co' ndyubdi's ndac no cón che'n
mèn co' indyubdi's ndacte co'se' ñibe'pe'
Diox loo mèn, mèna nac xal moz con thìb
mbi' co' nac patrón. Pues co'se' nda ro'
mbi' liz mbi' no làaz mbi' par ya mbi' tedib
nación co' nziri' tith, co'se' yamerle' ryo'
mbi', ngurez mbi' moz mbi' par càaya' moz
mbi' tmi par li moz zin' con tmi co' tan' no
mbi' moz.

15 Loo thìb moz mbi' mda' mbi' casque'
ga'y mil pes. Le' loo tedib moz mbi' na,
mda' mbi' casque' chop mil pes. Le' loo
tedib moz na, mda' mbi' casque' thìb mil
pes. Ngolo mtan' no mbi' moz tmi, xalque'
nda' mbi' cuent no ñee mbi' xal ndli moz
zin' no xal nzo moz, mxen mbi' ned. Nda
mbi' tedib nación. 16 Le' sya, moz co' mbyan'
no ga'y mil pes, mtlo moz, mbli moz zin'
con ga'y mil pesa. Ale mbli moza gan
taaga'y mil pes. 17 Lomisque' ne, loo tedib
moz co' mtan' no mbi' taachop mil pes,
moza, ne, mbli gan taachop mil pes loo
chop mil pes co' mtan' no mbi' moz. 18 Per
loo moz co' mtan' no mbi' thìb mil pesa,
moza quej quej mblosua' thìb mil pes che'n
mbi' le'n thìb ye'r co' mden' moz loo yòo.

19 Pues ngolo nguri'th huax tiemp. Yende
mbi' co' nac patrón moza. Per mzin thìb
huiz mzin mbi' loo moz tedib vez. Sya,
mbli mbi' cuent con moz mbi' par ñee mbi'
ñeene' plá pes mbli thìb thìb moz gan loo
tmi co' mtan' no mbi' moz. 20 Mzin ner

moz co' mbyan' no ga'y mil pes loo mbi'.
Ndxab moz loo mbi': Tad, aa U' ga'y mil
pes co' mtan' no U' daa thìb cua'a co'se'
mdee U'a. No aa U' taaga'y mil pes co'
mblin gan con ga'y mil pes co' mda' U'
loon, ne. 21 Ndxab mbi' loo moz: Huen zyax.
Huenque' mblil, ey. Lùu nac thìb moz ndac.
Anze'f altant mdool loo zin' co' mblil. Pues
ya que altantleque' mdool loo zin' co' mblil
con ndxepte tmi co' mtan'en lool, tan lugar
ñibe'l loo huax con'. Que de par yòo nol
daa no tyac lezo'l con daa. 22 Ngoloa, mzin
moz co' mtan' no mbi' taachop mil pes loo
mbi'. Ndxab moza loo mbi': Tad, aa U' chop
mil pes U' ndxè'. No aa U' taachop mil pes
co' mblin gan loo chop mil pes co' mtan' no
U' daa. 23 Mbi' ndxab loo moz: Huen zyax.
Huenque' mblil, ey. Lùu nac thìb moz ndac.
No anze'f altant mdool loo zin' co' mblil.
Pues ya que altantleque' mdool loo zin' co'
mblil con ndxepte tmi co' mtan'en lool, tan
lugar ñibe'l loo huax con'. Que de par yòo
nol daa no tyac lezo'l con daa. 24 Per co'se'
mzin moz co' mtan' no mbi' thìb mil pes,
moza ndxab loo mbi': Tad, daa nanee le' U'
nac thìb patrón nala's no nac U' thìb patrón
nayi'. No nthop U' cosech co'te' ingode U'
bin. No ndláp U' co'te' tarte co U' nec thìb
què bin. 25 Por cona, mzyeb daa ñèen U'.
Ale ngua teyòoen tmi U'. Aa U' tmi U' ndxè'.
26 Mbi' mcàb loo moza. Ndxab mbi': Aa, moz
ye'rsin', moz za'f. Chele' lùu nda' cuent no
naneel le' daa nthop cosech co'te' ingoden
bin no ndlápen co'te' tarte gon nec thìb
què bin, 27 chele' lùu nanee tataa nac daa,
más quee lezo'l nga la'l tmi daa loo banc.
Le' sya, co'se' beren galen, nga lo'en tmi
daa loo banc nazal' xin' tmi daa co' mbli tmi
daa gan. 28 Sya, ndxab mbi' loo taamas moz
co' nzi tya: Fteche gu' thìb mil pes co' ngue
no moz ba'. Fta' gu'i càa moz co' ngue no
si' mil pes. 29 Mèn co' ngue no ndxep tmi
no huen ndli mèna zin' con tmii par tataa
mod li mèna gan más tmi, mèna que no
más tmi. Per mèn co' ngue no ndxepte tmi
no ihuente ndli mèna zin' con tmia, mèna
tuhuan tmi co' mque no mèna. No yiloa
yan' mèna nague's nii mèna no nague's ya'
mèna.

Cona nee di's, mèn co huen huen nxo'f
zin' cón che'n zin' co' mxo'f zin' Diox loo
mèn xalque' mbli Diox par ndxác mèna,
mèna nzi tee ndacque' loo cón che'n Diox.
Per mèn co' inxo'f zin' ndacte loo cón che'n
Diox, xal ndlyath no Diox mèn par li mèna
zin' co' mxo'f zin' Diox loo mèna, Diox li
par ne'gácte mèna xo'f zin' ndac mèna cón
che'n Diox thidtene. No yiloa tetìi Diox
mèna axta plóthe.
30 Le' mbi' co' nac patrona na, tolo ndxab
loo moz: Fxen gu' moz co' yende chó juis
ba'. Be' gu' moz za'f ba'. Càa moz ba'. Blo'
gu' par fuer. Huàa tyee gu' moz ba' thìb lad
loon co'te' nacuau thidtene co'te' gón moz
no co'te' hua le moz thidtene tac axta arid
nè ten' moz gàc yaltìi loo moz tya.

Tolo ndxab Jesús: Tataaque' gàca loo gu',
ne, co'se' galen loo izlyo' ndxè' tedib vez.

Jesús tub rez cón che'n mèn ryethe nación co'se' gàc huiza.

31 Sya, ndxab Jesús:

—Co'se' galen loo izlyo' ndxè' tedib vez,
daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque'
ndxáal chol mèn, par gal ñibe'en loo mèn,
galen làth thìb baan angl. Yiloa tu'ben par
ñibe'en loo ryethe con' par xyo'f lèe xyo'f
xti's daa no gàc con' roo no con' xèn loon
thidtene. 32 Huiza hidte queltàan mèn co'
nac mèn rye nación co' nziri' dib athu loo
izlyo' loon par co' xà'en thìb ned mèn loo
tedib ned mèn xal ndli pastor co'se' ngo' xà'
pastor mbacxil' làth chiv. 33 Huiza cuequen
mèn co' nac xal mbacxil' loon cuaten co'
nac ladlì. Le' mèn co' nac xal chiv loon
na, cuequen mèna cuaten co' nac lad rebes.
34 Sya gaben, daa co' nac rey tiempa, loo
mèn co' nziri' cuaten co' nac ladlì: Que de
gu' loon, ey, gu' co' mblole' Diox xuden
cuent nac gu' mèn ndac no cón che'n gu'
Diox gunii di's ndac. Gu' tlo ñibe' no Diox
loo cón che'n Diox co' mbli nab Diox par
ñibe' no gu' Diox. Ndoore' cobe' Diox no
toxcua' Diox loo izlyo', Diox mnibe' lezo'
no mdoo lezo' Diox ñibe' no gu' Diox loo
ryethe con' yiloa. 35 Tataa mnibe' Diox loo
lezo' Diox li Diox tac co'se' mque tee lan'en,
mda' gu' thìb le' rol luan nduhuan. Co'se'
mque tee yec lezon, mda' gu' chu'th nít
gun. Co'se' mque tee'en xal mèn tith làaz
gu' no loo gu', gu' mda' liz gu' nguleden.
36 Co'se' mque tee'en ngox mdyal xaben,
gu' mda' xaben par mdoquen. Co'se' mxac
lenen, gu' mbi'th too naa daa co'te' naxen.
Co'se' mque'en lezi'f, mbi'th toodi's no gu'
daa ro lezi'f. 37 Huiza ñee mèn co' daa mdyal
no co' daa mda' lugar par ngòo mèn loo cón
chenen: Tad, ¿pól gunèe nu' U' le' U' mque

tee lan' no mda' nu' thìb le' rol yèth par
nduhua U', à'? No ¿pól gunèe nu' U' le' U'
mque tee yec lezo' no mda' nu' chu'th nít
ngu' U', à'? 38 ¿Pól gunèe nu' U', mque tee
U' xal mèn tith no mda' nu' liz nu' nguled
U', à'? ¿Pól gunèe nu' mque tee U' ngox
mdyal tab U' no mda' nu' xab U', ne, à'?
39 No ¿pól gunèe nu' U' mxac len U' no pól
gunèe nu' U' mque U' lezi'f no ngua toodi's
no nu' U' ro lezi'f, à'? 40 Le' sya, daa co'
nac rey tiempa, daa càb loo mèna: Licpe
ba'i, gu' ne'nglide rye con'a loon. Per chele'
gu' mbli rye con'a loo chol mèn co' ndxàc
hues xtàan por ndxela's mèna loon, daa ngo
cuent loope'en mbli gu' rye con'a.

41 Sya, daa co' nac rey tiempa, daa càb
loo mèn co' cue cuaten lad rebes: Biiche
gu' loon, gu' co' nac mèndèe too ze too
yál'. Gu' lyàa loo quìi co'te' ne'yu'de bèel
no quìi co'te' ngòc nab par lyàa Mebizya
no meexù' co' nac che'npe' Mebizya. 42 Tac
co'se' mblyan' daa, ne'nda'de gu' thìb le' rol
yèth nghuan. Co'se' mque tee yec lezon,
ne'nda'de gu' ne' chu'th nít ngun. 43 Ngòc
daa xal mèn tith loo gu'. No ne'nda'de
gu' liz gu' par mbeden. Ngòc falt xaben
loon. Gu' ne'nglatte lezo' ngnèe gu' daa.
Ne'nda'de gu' thìb ned xab gu' par ngo-
quen. Mxac lenen. Ne'ngui'th too naade
gu' daa. Mque'en lezi'f. Ne'ngui'thte gu'
par ngtoodi's no gu' daa ro lezi'f. 44 Le'
sya, mèna ñee loon, daa co' nac rey tiempa:
Tad, ¿pól gunèe nu' le' U' mque tee lan', no
mque tee yec lezo' U', no ngòc U' xal mèn
tith, no mque tee U' yende xab U', no mxac
len U', no mque' U' lezi'f no ne'nglyath
node nu' U', à'? 45 Le' sya, daa co' nac
rey tiempa, daa càb loo mèna. Gaben:
Lìcpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Chele' gu'
ne'nglide chol con' co' nac co' ngue niin
loo gu' ndxè' loo mèn prob co' ndxàc hues
daa no co' ndxàc xtàa daa, daa ngo cuent
ne'nglide gu' con'a loon. 46 Mèn ye'rsin'a
yòo co'te' tyactìi mèna thidtene. Le' mèn
co' daa mdyal no co' daa mda' lugar yòo
mèna loo cón chenen na, mèna yòo ban no
daa thidtene.

26

Mèn ngue toxcua' no ngue go be' mèn no ngue li mèn xtùuz xá mod tyenxù' mèn Jesús.

(Mr. 14.1–2; Lc. 22.1–2; Jn. 11.45–53)

1 Co'se' ngolo mdoodi's Jesús rye di'sa loo
mèn co' nziri' loo Jesús, Jesús ndxab loo
myen' xin' mté'th Jesús:

2 —Gu' neeque' no nonque' gu' taachopte
huiz no maste ndxàc falt gàc lni pasc. Le'n
huiz lnia tyenxù' mèn daa, daa co' mbal
yáal loo izlyo' xal ndxáal chol mèn, par que'
mèna daa loo thìb cruz.

3 Le' sya, mèn co' nac jef co' más mnibe'
loo nguley', no mèn co' na maistr co' ndlu'
ón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no
mèngool co' ñibe', no mèn co' ndyoo ner,
no co' ndyoo naa, loo mèn nación Israel, rye
mèna thidte mqueltàa loo lue' che'n palas
co' nac liz Caifás co' nac jef co' más ñibe' loo
rye nguley' tiempa. 4 Liz mbi' co' lèe Caifasa,
tya mdoodi's rye mèna no mblo xnee mèna
xá mod yigaaxù' Jesús loo mèna con purte
yalgutyè' par guth mèna Jesús. 5 Per mbez
mèna loo xtàa mèna:

—Más huen ne'guthte na' mbi' le'n huiz
lni par ne'tezebte na' mèn co' yi'th lni par
ne'tyub bènte lezo' mèna no yiloa yecloo
mèna loo na'.

Trè' ndlu' cón che'n thìb xa'got co' mblath aceit co' anze'f nix ndlya' yéc Jesús.

(Mr. 14.3–9; Jn. 12.1–8)

6 Láth ndyoodi's mèna, Jesús ngo yèez
Betañ liz thìb mbi' co' lèe Mon co' mxac
thìb yíiz co' nac yíiz ndxa's co' nteya's no
co' nteyèe yid lad mèn. 7 Tya mbii gax
thìb xa'got loo Jesús. Xa'gota nde no thìb
frasc co' natoxcua' con thìb loo quèe huen
co' lèe alabastr. Le'n frasca nzo thìb loo
aceit co' anze'f nazi' ndlya'. No anze'f náp
ntac aceita. Láth co'se' ndub Jesús loo
mes, xa'gota mbii gax loo Jesús. Mblath
xa'gota aceit co' nzo le'n frasca yéc Jesús.
8 Per co'se' ñèe myen' xin' mté'th Jesús
ngue li xa'gota con'a loo Jesús, ale ngocloo
myen'. No mtlo myen'. Mbez myen' loo
xtàa myen':

—¿Chonon ale ngue teza'xù' xa'gota
aceit ba', yoo? 9 Nzoque' mod ntho' xa'gota
aceit ba' par ryo' tmi loo aceit. Le' sya, que
no xa'got huax tmi par ta' xa' tmi loo mèn
prob co' naquin tmi.

10 Jesús mbìn di's co' mdoodi's myen'a.
Sya, ndxab Jesús loo myen':

—¿Chonon ngue li xol gu' xa'got ndxè'
no ngue tethon gu' xa', à'? Con' co' ngue
li xa'got ndxè' loon nac thìb con' ndac.
11 Por part cón che'n gu', gu' thidteneque'

yo ban no mèn co' ndxàc hues gu' no mèn
co' ndxàc xtàa gu' co' nac mèn prob. Per
part cón chenen, gu' ya ne'tolode yo no daa
nen tiemp loo izlyo' ndxè'. 12 Tac con' co'
ngue li xa'got ndxè' loon, xa' mblath aceit
co' anze'f nazi' ndlya' ba' laden. Xa' mblath
aceit laden par ne'yitoode xla' laden co'se'
ya ca's mèn daa. 13 Lìcpe' ba'i, na ngue nii
loo gu', ey: Pál co'te' co mèn yalbàn cón
che'n di's ndac no te'th mèn cón che'n di's
ndac par non mèn xá mod lyá' mèn loo con'
ryes loo mèn co' nziri' dib athu loo izlyo',
gòn mèn con' co' mbli xa'got ndxè' loon par
te' lezo' mèn no ta' mèn cuent cón che'n
con' mbli xa'got ndxè' loon.

*Trè' ndlu' le' Jud mcua'n mód par mda'xù'
Jud Jesús loo mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n
Jesús.*

(Mr. 14.10–11; Lc. 22.3–6)

14 Látha, xexte ngro' thìb mbi' co' ndxàc
xin' mté'th Jesús co' ngro' lèe Jud Iscariot.
Ngua toodi's no Jud mèn co' ngòc jef che'n
nguley' tiempa. 15 Ndxab Jud loo mèn co'
ngòc jef che'n rye nguley':

—¿Plál quix gu' càan chele' daa lu' Jesús
loo gu' no cuanen mod taxù'en Jesús loo
gu', à'?

Sya, mèna mdix gal psi' pes plat loo Jud
par li Jud con' ye'rsin'a. 16 Desde hora,
mcua'n Jud mod ñeene' xá mod li Jud par
ta'i thìb lugar loo Jud par ta'xù' Jud Jesús
loo mèna.

*Trè' ndlu' le' Jesús nduhua rsè no myen' xin'
mté'th Jesús.*

*(Mr. 14.12–25; Lc. 22.7–23; Jn. 13.21–30; 1 Co.
11.23–26)*

17 Co'se' ngòc ner huiz co' nac huiz lni,
co' nee di's, huiz vispr co' ngòc huiz co'
ndxuhua mèn nación Israel pan co' ingode
mèn dii levadur, huiza mnibdi's myen' xin'
mté'th Jesús loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿pá ndlya's U' ya li nab nu' no ya
toxcua' nu' con' hua rsè na' co' nac xít mèn
no lua' mèn co' ndxuhua mèn co'se' ndxáal
lni pasc, à'?

18 Jesús ndxab loo myen':

—Huàa gu' le'n ciuda Jerusalén ba'. No
yòo gu' liz thìb mbi'. Gab gu' loo mbi'a:
Maistr gunee loo nu' par gab nu' lool no ta'
nu' cuent cón che'n di's ndxè' lool. Maistr
gunee: Nde zin' gaxle' hor co'se' tyactìin.
No nalle' ndlyazen ta'l lizl par gàc nab xít
mèn no lua' mèn par hua rsè'en co' nac cón
che'n lni pasc con myen' xin' mté'th daa.

19 Sya, ngua li myen' xin' mté'th Jesús
xalque mnibe' Jesús loo myen' li myen'.
Sya, mtoxcua' myen' rsè co' hua rsè no
myen' Jesús co' nac cón che'n lni pasc.

20 Co'se' ngulàa yál' izlyo' huiza, Jesús
mdub no ryete si' fchop myen' xin' mté'th
Jesús loo mes. 21 Láth nzi yuhua rsè no Jesús
myen', ndxab Jesús loo myen':

—Lìcpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Thìb
gu' co' nzo làth na' ndxè' cua'n mod xexte
ta'xù' gu' daa loo mèn co' nac ngolo ngola's
chenen.

22 Sya, ryete myen' xin' mté'th Jesús
anze'f ngure xi lezo'. Mtlo myen', mnibdi's
thìb thìb myen' loo Jesús. Mbez myen':

—Tad, ¿ché' ne'stolque' daai, cà'? ¿Ché'
ne'stolque' daai, cà'?

23 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Thìb gu' co' ngue yuhua no daa thidte
yen', gu'a ta'xù' daa loo mèna. 24 Daa co'
mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol
mèn, loon gàcque' ryethe con' ryes xalque'
mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox.
Per ay, prob mbi' izlyo'. Mandit mbi' too
ze too yál', mbi' co' ta'xù' daa loo mèn co'
nac ngolo ngola's chenen. Más huen ngàca
loo mbi' thidtene ne'ngáalte mbi' loo izlyo'
ndxè' leque ta'xù' mbi' daa loo mèna.

25 Sya, Jud co' mda'xù' Jesús loo mèna
ndxab loo Jesús:

—Maistr, ne'stolque' ngue lil cuent daa
taxù' lùu loo mèn, cà'?

Jesús mcàb loo Jud. Ndxab Jesús:

—Aa. Lùui, pues.

26 Láth nzi yuhua myen' xin' mté'th Jesús
con Jesús, Jesús mxen pan. Ndxab Jesús loo
Diox: Diox quix U', Diox. Ngoloa, mbli rol
Jesús pan. Mda' Jesús pan loo myen'. Ndxab
Jesús loo myen':

—Dhua gu' pan ndxè', ndee. Pan ndxè'
nac cón che'n bél'yòo laden co' gath por
cón che'n rye mèn.

27 Ngoloa, mxen Jesús thìb vas vin. Ndxab
Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox.

Ngoloa, mteri'th Jesús vas vin loo myen'
xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Gu ryete gu' thìb ro thìb ro vin co'
nzo le'n vas ndxè'. 28 Tac vin ndxè' nac
cón che'n ren laden co' xyo loo izlyo' par li
nèen tedib conveñ co' gàc thìb conveñ cub

yiloa. Xyo ren laden loo izlyo' por cón che'n
huax mèn par tataa mod, mèn co' yila's
cón chenen, mèna tyon' xquin no tyon' xtol
mèna. 29 Per daa ngue nii loo gu': Desde
nalle', ya ne'bereden gun nít uv co' nda' lus
uv loo izlyo' ndxè'. Na bere gu nít uv co'
nda' lus uv con gu' co'se' ñiibe'pe' xuden
Diox loo mèn co' ngòole' loo cón che'n Diox
por cón chenen.

Jesús ngue ta' cuent loo Pedr le' Pedr cà di's Jesús.
(Mr. 14.26–31; Lc. 22.31–34; Jn. 13.36–38)

30 Le' sya, ngolo mbil'ro myen' xin' mté'th
Jesús thìb himn con Jesús, nda no Jesús
myen' loo thìb yii co' lèe yii che'n yaa oliv.
31 Tya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Ryete gu' anze'f xi lezo' yál' ndxè', no
tyoo xà' lezo' gu' no ya ye'th lezo' gu' por
cón chenen yál' ndxè'. Gàca loo gu' tataa
tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co'
ndxab:

Daa guth pastor. Le' partid mbacxil'
co' ngue tee no pastor na, rye's pál.

32 Per co'se' yilo ryo xban daa, daa ga ner loo
gu' le'n thìb yèez co' nac yèezya' che'n làaz
mèn galile par zyál' na' tya.

33 Sya, mcàb Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:

—Mastale' ryete myen' xi lezo' no tyoo
xà' lezo' myen' nal yál' por cón che'n con'
ryes co' gàc loo U', na ne'xide lezo' no ne'
ne' tyoo xà' lezon co'se' gàc cón gàc loo U',
Tad.

34 Per Jesús ndxab loo Pedr:

—Pedr, lìcpe' ba'i, na ngue nii lool:
Ndoore' lé' nguiidtee yál' nal yál', lùu cà di's
daa son vez loo mèn.

35 Pedr mcàb. Ndxab Pedr loo Jesús:

—Mastale' no daa gath con U', per par cà
dizen U', daa ne'cà di'ste U' loo mèn.

No ale ryete myen' xin' mté'th Jesús,
leque di'sa ndxab myen' loo Jesús.

Trè' ndlu' le' Jesús ngurez Diox co'te' nac thìb huert co' lèe Getsemaní.
(Mr. 14.32–42; Lc. 22.39–46)

36 Ngoloa, ngua no Jesús myen' xin'
mté'th Jesús thìb lugar co' lèe Getsemaní.
Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Trè' gaate ftub gu' láth nda bezen Diox
tua'.

37 Ante mbe' Jesús Pedr no ryop hues
myen' co' nac xgan' thìb mbi' co' lèe Zebede
ndxepte más delant co'te' ngurez Jesús
Diox. Tya, mtlo Jesús, mxi lezo' Jesús. No
naxut naxut mtlo gunaa loo Jesús. 38 Sya,
ndxab Jesús loo Pedr no loo ryop hues
myen' xgan' Zebede:

—Nase nxyon' lezon. No nden'en le' daa
gath por ne'xecte daa nal yál', ndyaquen,
ey. Trè' gaate byan' gu' no gure naa gu' con
daa. Ne'gàtte gu'.

39 Ngoloa, ngua Jesús taachu'thte más de-
lant loo myen'. Tya, mdub xib Jesús. No
mcotloo Jesús loo yòo. Ngurez Jesús Diox.
Ndxab Jesús:

—Diox, U' co' nac xuden, chele'i nzo
mod, bli U' ne'gàcte arid nè yaltìi co' gàc xal
thìb preb loon le'n huiz ndxè'. Indlyasten
gàca loon xal neete lezon. Ndxe'leque',
ante gàca loon xal neepe' lezo' U'.

40 Co'se' mbye'th tee hui' Jesús máa Pedr
con ryop hues myen' co' nac xgan' mbi'
co' lèe Zebede co'te' mtan' Jesús Pedr con
myen', ale le'le' nzi yàt myen'. Sya, ndxab
Jesús loo Pedr:

—Pedr, ¿ché' ne'nglide gu' gan mbe naa
gu' con daa nec thìb hor, cà'? 41 Gure naa
gu', yey. No gurez gu' Diox par ne'ta'de
Diox lugar loo gu' ne'aselide gu' cua'n gu'
xquin gu'. Lìcpe' ba'i, xtùuz gu' no lezo' gu'
anze'f ndlya's le' gu' cuez Diox. Per bél'yòo
lad gu' ba' ndli nden' gu' ngo zan gu'. No
ngulàa fuerz gu'. Por con'a, ale mbuu's gu'
nzi gu'.

42 Mbryop vez mbere Jesús. Nda Jesús
leque tya. Ngurez Jesús Diox taandxè':

—Diox, U' co' nac xuden, chele' yaltìi co'
gàc loon yende mod riid tua'te, gàca loon
xal neepe' lezo' U'.

43 Mbere Jesús. Ndye'th Jesús tedib
vez co'te' mtan' Jesús Pedr con taachop
myen'a. Lomisque', ñèe Jesús nzi yàt myen'
tac ngudloo myen' ya ne'xecte tant thìb
mcal' nzo loo myen'. 44 Taate mblá' Jesús
myen'. Mbyon vez mbere Jesús, nda Jesús
par ngurez Jesús Diox tedib vez. Leque di's
co' ndxab Jesús ndoore' ndxab Jesús tedib
vez loo Diox.

45 Ngoloa, mbere Jesús, ndye'th Jesús te-
dib vez loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab
Jesús loo myen':

—Nase bli gu' descans no bdàt gu'. Ya
mzinle' hor co' ta'xù' thìb mbi' daa loo mèn
co' ncua'n xquin no xtol, daa co' mbal yáal
loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn.
46 Jer goo too gu'. Ya' gu' ndyàa na'. Mbi' co'

ta'xù' daa loo mèna, mbi' nzole' ned, nde mbi'.

Trè' ndlu' le' mèn ye'rsin' mxenxù' Jesús xal thìb pres.

(Mr. 14.43–50; Lc. 22.47–53; Jn. 18.2–11)

47 Tatabe' ngue toodi's Jesús co'se' gunèe Jesús le' Jud co' ndxòo cuent nac si' fchop myen' xin' mté'th Jesús ngro zi'fle' nde con huax mèn. Ale nzo spad no nzo yaa ya' mèn. Nde mèn con Jud. Rye mèna nde por mnibe' mèn co' nac jef che'n nguley' no por mnibe' rye mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. 48 Le' Jud co' mblu'xù' Jesús no co' mda'xù' Jesús loo mèna na, Jud mbli thìb con' con mèna ndoore'. Ndxab Jud loo mèna:

—Mbi' co' seron cuat, mbi'a nac Jesús. Luega tyen gu' mbi' no bli gu' segur mbi' co' huen huen.

49 Sya, mbii gax Jud loo Jesús. Mde's Jud yen Jesús. No msero Jud cuat Jesús. Ndxab Jud:

—San, Maistr.

50 Jesús mcàb loo Jud. Ndxab Jesús:

—Amiu, ¿chó zin' ndel, à'?

Sya, mbii gax mèna loo Jesús. Mxen mèna Jesús. Mbe' mèna Jesús xal ndxe' mèn thìb pres.

51 Láth ndxàc con'a, thìb mbi' co' nac xin' mté'th Jesús ngua ya' rlan'. Mdo'f mbi' spad le'n cubiert. Chàa, mblàa mbi' thìb ya' spad nza thìb moz co' nac moz che'n nguley'. Ale mcho' mbi' nza moz. 52 Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' ngòc xin' mté'th Jesús:

—Blosua' spadl le'n cubiert. Tac ryete mèn co' ndxuth xtàa con spad, leque loo spad ya mèn looi, ne. 53 ¿Ché' inontel no ché' tarte ta'l cuent le' daa nzoque' mod bez Diox co' nac xuden no nzoque' mod ña'ben loo Diox co' nac xuden tel' Diox masre' thap gal mil solndad co' nac angl par tí' no làa angla daa la's ya' mèn ndxè', cà'? 54 Per chele' daa tataa li, ¿xá mod gàcque' no xá mod tyaaque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez no co' ndlu' taandxè'que' ndxàal gàca loon, sya?

55 Ngoloa, ndxab Jesús loo mèna:

—¿Ché', lìcque', co'se' ngro' gu' mxen gu' spad no mxen gu' yaa par tyen gu' daa xal thìb mbi' co' nac xal thìb huan', cà'? Gu' nda'que' cuent no ndlibe'que' gu' daa le' daa mdubque' làth gu' le'n templ atate huiz par mblu'en gu'. No ne'nglide gu' ryes nden gu' daa xal ndyen mèn thìb huan' xal ngue ten gu' daa nalle', ¿lé'? 56 Per ndxàc ryete con' ndxè' loon nalle' par gàcque' no tyaaque' xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's cón chenen.

Látha, rye myen' xin' mté'th Jesús mxon'. Mblá' myen' thidte Jesús.

Trè' ndlu' le' Jesús mdoo loo rye mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel.

(Mr. 14.53–65; Lc. 22.54–55, 63–71; Jn. 18.12–14, 19–24)

57 Le' sya, mèn co' mxenxù' Jesús mbe' Jesús loo Caifás co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' tiempa tac liz Caifás mqueltàa ryete mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no rye mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. 58 Le' Pedr na, tith tith mdoo mque xís Jesús axta mzin Pedr loo lue' liz mbi' co' lèe Caifás co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley'. Pedr ngòo. No ndub Pedr làth rye mèn co' mqueltàa tya, mèn co' nquenap con' co' nac che'n templ no co' nque zin' le'n templ par ñee Pedr ñeene' xá mod tolo quexù' que' fals mèna Jesús no tolo li la's mèna cón che'n Jesús.

59 Nde nxon', mèn co' nac jef che'n rye nguley', no rye mèngool, no rye mèn co' nxo'f zin' zin' che'n templ, no mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel, sate más mcua'n mèna mod xá mod tolo quexù' que' fals mèna Jesús axtaque' li mèna gan gàp mèna razon guth mèna Jesús. 60 Per yende mod li mèna gan tolo ntec mèna Jesús mastale' huax mèna mqueltàa loo Jesús no mastale' antub yalgutyè'túb ngòc di's co' ngue zib quìi mèna Jesús. Por lult, mbi'th chop mèn co' mbi'th ta' cuent cón che'n Jesús co' nac di's yalgutyè'túb. 61 Mèna ndxab:

—Nu' mbìn le' mbi' ba' gunii pezea, ndxab mbi' le' mbi' cobii templ che'n Diox. No bere mbi', xít te'f mbi' templ le'n son huiz no maste. ¿Xá nee gu'? ¿Ché', lìcque', li mbi' con'a?

62 Sya, ngo too nde'f mbi' co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley'. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Ché' yende mod càbl loo ryop mbi' ba', cà'? ¿Xá mod chonon tatua' nac rye di's co' mbez ryop mbi' cón che'nl, à'? ¡Fcàb!

[63] Per Jesús yende chó di's mcàb. Sya, ndxab mbi' co' nac jef loo rye nguley' loo Jesús:

—Por lèe Diox co' naban, daa ngue te'th Diox lool: Nu' ndlya's ñeel loo nu: ¿Ché', lìcque', lùu nac Crist, xgan' Diox o ché' inacte lùu Crist, cà'?

[64] Jesús ndxab loo jef:

—Aa. Nacque' daa xgan'pe' Diox, pues, xalque' ngue bezl ba'. No thidte vez ngue niin loo ryete gu' le' gu' hui' loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', co'se' tuben cuat Diox, Diox co' ndxàppe' ryethe con' la's ya' Diox no la's nii Diox. No hui' gu' loon co'se' gàc huiz co' ro'en loo bé' par galen le'n xcuau loo izlyo' ndxè' tedib vez.

[65] Sya, jef co' más ñibe' loo nguley' ngo too nde'f. Mched jef xab jef. No ndxab jef:

—Mbi' ndxè' thidteneque' ñii yèe ñii tìi cón che'n Diox con di's co' ndyoodi's mbi'. ¿Cón li taamas mèn co' ta' cuent cón che'n mbi' ba' loo na'? Ya inquinte na' taamas mèn, ¿lé'? Gu' nde teele' ndxòn di's co' ndyoodi's mbi' co' ñii yèe ñii tìi mbi' cón che'n Diox. [66] ¿Xá nee gu'? ¿Xá gàc mbi'? ¿Cón li no na' mbi'?

Mèna mcàb:

—Ndxàalque' gath mbi' tac mbi' ndxàp dol.

[67] Sya, ale msuc mèna rloo Jesús. No mda' mèna golp Jesús. Le' taandxep mèna mdis rloo Jesús. [68] No mbez mèna loo Jesús:

—Com le' lùu mbez lùu nac Crist, ¿lé'?, bli divin ¿chó nu' mda' che'nl?

Trè' ndlu' le' Pedr mcà di's Jesús loo mèn le' Pedr indlibe'de Jesús.

(Mr. 14.66–72; Lc. 22.56–62; Jn. 18.15–18, 25–27)

[69] Láth ngue tetìi mèna Jesús no nzi li mèna xal ndlya's mèna con Jesús, Pedr ndub par fuer ro ned loo lue'. Sya, mbii gax thìb mozgot loo Pedr. Mozgota ndxab loo Pedr:

—Pedr, lùu, ne, mque tee noque' Jesús co' nac mèn gulàaz che'n mèn galile, ¿lé'?

[70] Pedr mcà di's Jesús loo mozgota loo rye mèn co' nziri' tya. Ndxab Pedr loo mozgota:

—Aa'a. Ne'needen chó cuent ngue ta'l.

[71] Le'pe' nda ro Pedr ro puert co'se' gunèe tedib mozgot Pedr. Sya, ndxab mozgota loo mèn co' nziri' tya:

—Mbi' ba', ne, mque tee noque' Jesús co' nac mèn yèez Nazaret.

[72] Mbere Pedr, mcà di's Pedr Jesús tedib vez. Ndxab Pedr:

—¡Tyoxca lìca, cara! Ne'libeden mbi'a.

[73] Pente ndxàc mcà di's Pedr cón che'n Jesús, mbere mèn co' nziri' tya, ngua bii gax mèna loo Pedr. Ndxab mèna loo Pedr:

—Lìcpe' ba'i, cara, lùu, ne, nac thìb mbi' co' mque tee noque' Jesús tac ndxàc be'l axta por mod co' ndyoodi's lùu.

[74] Sya, leque Pedr, nazab gunii yèe gunii tìi Pedr cón che'n Jesús. No mde'th Pedr Diox. Ndxab Pedr:

—¡Tyoxca lìca, cara! Ne'libeden mbi'a.

Leque hor co'se' ndxab Pedr di'sa, chàa, ngrozèe nguiidtee mblé' nguiidtee yál'.

[75] Sya, chàa, mte' lezo' Pedr di's co' ndxab Jesús loo Pedr co'se' ndxab Jesús loo Pedr: Ndoore' cozèe nguiidtee lé' nguiidtee yál', lùu cà di's daa son vez. Sya, mbii Pedr tya. No ne'tí' ne' ñee lezo' Pedr, mbín' Pedr tant mxi lezo' Pedr no mthyon Pedr por mcà di's Pedr Jesús loo mèna.

27

Trè' ndlu' le' mèn mbe' Jesús, natub dó' Jesús, loo thìb mbi' co' lèe Pilat.

(Mr. 15.1; Lc. 23.1–2; Jn. 18.28–32)

[1] Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, ryete mèn co' nac jef loo rye nguley' co' más ñibe' loo rye nguley', no ryete mèngool co' ñibe' loo mèn nación Israel, thidte gunii rye mèna no thidte mdoodi's rye mèna par mblo xnee mèna le' mèna guthque' Jesús. [2] Sya, mbe' mèna Jesús, natub dó' ya' Jesús, loo tedib mbi' co' ngro' lèe Pons Pilat co' nac gobernador le'n ciuda Jerusalén tiempa.

Trè' ndlu' leque Jud mbeth Jud.

[3] Co'se' gunee Jud co' mda'xù' Jesús loo mèna le' mèna mquexù' mque' fals Jesús par guth mèna Jesús, axta syare' ngulàa yéc Jud no ngulàa lezo' Jud. Ale ngua sere Jud gal psi' pes plat co' mdix mèn loo Jud loo mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' no loo mèngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. [4] Ndxab Jud loo mèna:

—Daa mcuan xquin daa no xtol daa loo
Diox por mdaxù'len thìb mbi' loo gu' co'
yende chó xquin ndxàp no co' yende chó
xtol ndxàp par guth gu' mbi'.
Per mèna mcàb loo Jud. Ndxab mèna:
—Yende chó mport nzo lezo' nu' con'
mblil. Lùu nee cón lil. Con'a ya nacle' cón
che'nl.
5 Sya, ndxecleque' tmia mblobii Jud rloo
mèna le'n templ. Ngoloa, ndyàa Jud. Ngua
lo Jud dó' yen Jud. Ale leque Jud setilte
mbeth Jud.
6 Sya, mèn co' nac jef che'n nguley' co'
más ñibe' loo nguley' mthop tmi co' mblo-
bii Juda. Ndxab mèna loo xtàa mèna:
—Yende mod co na' tmi ndxè' le'n caj
co'te' ndxòo tmi co' ndyop gòn o ofrend.
Tmi ndxè' nac tmi, co' nee di's, mxi na' mbi'
ba' par guth na' mbi'.
7 Ngoloa, luega mdoodi's mèna con xtàa
mèna. Ndxab mèna:
—Más huen tyen na' tmi ba' par ti' na'
thìb le' yòo bte'f co' nac yòo co'te' ntox-
cua' mèn plat no taz no taamas con' par
gàc yòoa thìb lugar co'te' cuec mèna thìb
panteón par ca's mèna mèn co' nac mèn
tedib nación co' nzo ban ciuda ndxè'.
8 Por cona, axta huiza no axta huiz nalze
lèe lugar co' ngòc yòo bte'fa yòo bte'f co'
mdyu' con tmi co' ngòc tmi co' mxi mèn
thìb mbi' co' mbethxù' mèn par mxyo ren
mbi' loo izlyo'. 9 Tataa mod ngòcque' no
mdyaaque' cón che'n di's co' gunii Jeremi
co' mde'th di's co' ndxab Diox co'se' ndxab
Jeremi:
Mxen mèn gal psi' pes plat co' ngòc
tmi co' ndxab mèn ntac mbi'a.
10 No con tmia mxi mèna thìb le' yòo
bte'f co'te' ndli mèn zin', mèn co' ntox-
cua' plat no taz no taamas con'. Mblique'
mèn con'a xalque' mnibe' Tad Diox loon
par mdethen di's ndxè' co' ngòc di's co'
gunee Tad Diox loon.

Trè' ndlu' le' Jesús mdooxù' loo Pilat.
(Mr. 15.2–5; Lc. 23.3–5; Jn. 18.33–38)

11 Ngoloa, mbe' mèna Jesús loo gober-
nador co' ngro' lèe Pilat. Sya, mnibdi's
gobernador loo Jesús. Ndxab gobernador
loo Jesús:
—¿Ché', lìcque', lùu nac rey che'n mèn
nación Israel, cà'?
Jesús ndxab loo gobernador:
—Aa. Nac daa rey che'n mèn nación
Israel, pues, xalque' ngue bezla ba'.
12 Per co'se' ngue quexù' ngue que' fals
mèn co' nac jef co' más ñibe' loo nguley' no
mèngool Jesús, nec thìb di's ne'ncàbte Jesús
loo mèna. 13 Sya, ndxab Pilat loo Jesús:
—¿Ché' indxònte lùu no ché' inden'te
lùu rye di's co' mbez mèn ba' cón che'n lùu,
cà'?
14 Per Jesús nec thìb di's ne'ncàbte loo
gobernador. Ante mbui' no ante gunaa
gobernador loo Jesús axta ne' ne' ñee gob-
ernador cón li gobernador xtùuz.

Trè' ndlu' le' Jesús nzole' la's ya' mèn par guth mèn Jesús.
(Mr. 15.6–20; Lc. 23.13–25; Jn. 18.38—19.16)

15 Nde nxon', mque no mèn co' ndxàc
gobernador thìb costumbr ngo' mèn co'
ndxàc gobernador thìb pres co' mbez mèn
loo gobernador ryo' cad lín' co'se' ndxáal
lni pasc. 16 Le'pe' lín'a, ngo thìb mbi' co'
anze'f mxyo'f lèe no co' anze'f mxyo'f xti's
co' ngòc thìb mbi'guth mèn. Mbi'a ngro' lèe
Barrabás. 17 Láth co'se' mqueltàa rye mèna
loo Pilat co' nac gobernador, Pilat mnibdi's
loo mèna. Ndxab Pilat:
—De loo ryop mbi', Barrabás co' ngue
lezi'f no Jesús co' nda gu' cuent loon, ¿chó
mbi' ndlya's gu' telá'en par bii mbi', à'?
¿Ché' ndlya's gu' telá'en Barrabás o ché'
ndlya's gu' la'en bii Jesús co' ne' tedib lèe
Crist, cà'?
18 Tac Pilat nonque' no nda'que' Pilat
cuent por ndxecloo mèna ñèe mèna Jesús
no por ndxàn lezo' mèna ñèe mèna Jesús,
por cona asembli mèna mda'xù' mèna Jesús
loo Pilat.
19 Láth ndub Pilat co'te' ndub rez Pilat
di's cón che'n mèn, xa'got co' nac sa'l Pilat
mtel' mandad par ndxab sa'l Pilat loo Pilat:
Anderhuenl, Pilat. Ne'tetìidel mbi' ba'. No
yende cón li nol mbi' co' nac mbi' nalì no
mbi' nambìi ba'. Tac daa msa' lezo' thìb
mcal' fier no anze'f mzeb mcal' daa por cón
che'n mbi' ba' ná' xhuina.
20 Per mèn co' nac jef co' más ñibe' loo
rye nguley' no mèngool co' ñibe' loo mèn
nación Israel, thidte ngòc ryop ned mèna.
Thidte ndxab rye mèna loo Pilat más huen
ryo' no lyá' Barrabás. Le' Jesús ba' na, gath.
21 Mbere Pilat co' nac gobernador, ndxab
Pilat loo mèna. No mnibdi's Pilat loo mèna
tedib vez:
—De loo ryop mbi', ¿chó mbi' ndlya's gu'
telá'en, à'?
Mèna ndxab:

—Blo' Barrabás lezi'f. No bla' bii Barrabás.

22 Pilat mnibdi's tedib vez loo mèna. Ndxab Pilat:

—Le' loo Jesús co' mbez mèn nac Crist, ¿cón ndlya's gu' li non Jesús, à'?

Ryete mèna mcàb:

—Fcàa Jesús. Fque' loo cruz.

23 Mbere Pilat, ndxab Pilat loo mèna:

—Per ¿chó con' ye'rsin' mbli mbi' ndxè', yey?

Per ale le'le' mcàb rye mèna. Ndxab rye mèna loo Pilat:

—Pues, nu' ngue bez lool: Fcàa mbi' ba'. Fque' loo cruz.

24 Co'se' ñee Pilat ya yende mod li Pilat gan no, ndxe'leque', sate más ndxátbèe mèna no ndxecloo mèn ñèe mèn Jesús, mbli Pilat mandad. Ngua xi mèn nít par mtech Pilat ya' Pilat loo mèna. Láth ngue tech Pilat ya' Pilat, ndxab Pilat loo mèna:

—Yende chó cón chenen par la's ron cón che'n mbi' ba' par niin guthen mbi'. Ne' ne' la's ron cón che'n mbi' ba' par niin loo gu' guth gu' mbi' ba'. Mbi' indxàpte nec thìb xquin no xtol par guthen mbi'. Con' co' ndlya's gu' li gu' ba' ya nacle' cón che'n gu'. Gu' nee cón li no gu' mbi'. Yende chó cón chenen par xon ren mbi'. Nambìi ndoon loo gu'.

25 Sya, ryete mèna mcàb loo Pilat. Ndxab mèna:

—Yan' cón che'n mbi' co' gath ba' cón che'n nu' no cón che'n xin' nu', xàa. Mbi' gath. Ngolo cuent.

26 Sya, mblo' Pilat Barrabás lezi'f. No mtelá' Pilat Barrabás. Le' Jesús na, mbli Pilat mandad ngua ta' mèn che'n Jesús. Ngoloa, mda' Pilat Jesús loo mèna par ya que' mèna Jesús loo cruz.

27 Ngoloa, mbe' solndad co' nac solndad Pilat, co' nac gobernador, Jesús co'te' nac palas che'n Pilat. Tya mqueltàa rye solndad dib vuelt loo Jesús. 28 Mteche solndad xab Jesús co' noc Jesús. Ngoloa, mtegoc solndad Jesús thìb ned xab Jesús co' ngòc lar' nanee. 29 Ale mtoxcua' solndad thìb coron yis. Ngoloa, mdub solndad coron yisa yéc Jesús. No mblo solndad thìb le' yaa ya' Jesús co' nac ladlì. Sya, asembli solndad, mdyub xib solndad loo Jesús. No mxìis no solndad Jesús. No ale ndxáp nxyán' solndad ñèe solndad Jesús. Mbez solndad loo Jesús:

—San, Rey, lùu co' mbez nac lùu rey che'n mèn nación Israel.

30 Ale msuc solndad rloo Jesús. No leque yaa co' mblo solndad ya' Jesús, mxen solndad par mblàa solndad yaaa yéc Jesús. 31 Ngoloa tataa mxìis no solndad Jesús no mbli solndad ngòc nguàal con' con Jesús, mteche solndad cap co' noc Jesús. Mbere solndad, mtegoc solndad xab Jesús. Ngoloa, mbe' solndad Jesús par ya que' solndad Jesús loo cruz.

Trè' ndlu' le' mèn mque' Jesús loo thìb cruz.
(Mr. 15.21–32; Lc. 23.26–43; Jn. 19.17–27)

32 Láth nda ro' solndad ro ciuda Jerusalén con Jesús, asal' too solndad con mèna thìb mbi' co' nac mbi' gulàaz che'n làaz mèn siren. Mbi'a ngro' lèe Mon. Ale mtau' solndad loo mbi'. No mnibe' yèe solndad loo mbi'a par mbe' mbi' cruz Jesús.

33 Co'se' ngolo mzin no solndad Jesús con mèn co'te' lèe Gólgota, co' nee di's, thìb den co' ñaa xal thìb calaver yéc mèn, 34 tya, mcos solndad vin con thìb loo cuan' co' anze'f nala par ta' solndad vina gu Jesús. Per co'se' ngolo mbli Jesús preb vin co' nos cuan' nalaa, ne'càbte Jesús gu Jesús vina.

35 Co'se' ngolole' mque' solndad Jesús loo cruz, mblo solndad xab Jesús rif. No mdith no solndad dad loo xab Jesús par ñee solndad ñeene' chó solndad gàc che'n xab Jesús. Tataa ngòc con'a par ngòcque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' gunii thìb mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox co' ndxab:

Mblo mèn xaben rif no mdith no mèn dad loo xaben par ñee mèna ñeene' chó mèn gàc che'n xaben.

36 Ngolo mdith no solndad dad loo xab Jesús, tya gaate ngure solndad par mquenap solndad Jesús bzyèa. 37 Nde nxon', mnibe' Pilat loo solndad mque' solndad plá di's co' mbez no co' ndlu' loo thìb ye's yéc cruz Jesús xá mod mquexù' mque' fals mèn Jesús. Di'sa mbez: Mbi' ndxè' nac Jesús co' nac rey che'n mèn nación Israel.

38 Mque' solndad chop huan' ryop lad cuat Jesús loo cruz leque huiza, ne. Thìb mbi' mquée cuat Jesús ladlì. Tedib mbi' mquée cuat Jesús lad rebes. 39 Látha, asembli mèn mbri'th mèn co'te' ngue Jesús loo cruz. No be' taa mcuin mèn yéc mèn. Mbez mèn loo Jesús: Mzyalque'la, ndee. No sate más mxìis no mèn Jesús no ndxáp nxyán'

mèn ñèe mèn Jesús. 40 No mbez mèna loo
Jesús:
—Lùu co' gunee loo nu' le' lùu cobii
templ loo yòo no le'n sonte huiz berel xít
te'fl templ tedib vez, nalle' leque lùu bli par
lyá'l. Chele' lùu, lìcque', nac xgan'pe' Diox,
bilàa loo cruz co'te' nguel ba'.
41 Lomisque' ne, mxìis no ryete mèn ndxè'
Jesús, mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye
nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón
che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no mèn
co' nac mèn xley' farise, no mèngool co'
ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa
loo mèn nación Israel. Mbez mèna loo xtàa
mèna, ne:
42 —¿Xá ngóc mbi' ba' mtelá' mbi' chol
mèn loo chol yaltìi no nalle' ale ne'ngácte
mbi' li mbi' par lyàa mbi' loo cruz co'te'
ngue mbi' ba'? Chele' mbi' nacque' rey
che'n mèn nación Israel, leque mbi' li par
lyàa mbi' loo cruz co'te' ngue mbi' ba' par
yila's na' no li la's na' lìcque' nac con' co'
mbez mbi' nac mbi'. 43 Anze'f ngòp mbi'
yalxla's loo Diox. Nee Diox xá mod telá'
Diox mbi' loo cruz co'te' ngue mbi' ba'
chele' mbi' nac anze'f ngudloo Diox no lezo'
Diox. Más de cona, mbi' guneeque' loo na'
le' mbi' nac xgan' Diox. Nal ñee na'i ñeene'
¿ché', lìca?
44 Axta ryop huan' co' mquée loo cruz con
Jesús mbez ngòc nguàal con' loo Jesús, ne.

Jesús nguth yub loo cruz.
(Mr. 15.33–41; Lc. 23.44–49; Jn. 19.28–30)

45 No dib lal ngue tetìi mèna Jesús, ngóol
rol huiz. Desde hora axta hor mquée guyon
bzyè, dib lal hora mcuau loo izlyo'. Ale
mbyau' loo huiz. Syare', mtenìi huiz loo
izlyo' tedib vez. 46 No leque hor mquée
guyon bzyèa cabii ngrozèe yii ngrozèe den
Jesús. Ndxab Jesús:
—Eli, Eli, ¿lama sabactani? Di'sa nee di's
ndxab Jesús loo Diox: Ay, Diox, Ay, Diox,
¿chonon mblá'ya' U' daa, à'?
47 Ndxep mèn co' nziri' tya mbìn di's co'
ndxab Jesús. Sya, ndxab mèna loo xtàa
mèna:
—Mbi' ba' ngue bez Lii. Gu' neeque' no
nonque' gu' le' Lii ngòc thìb mbi' co' mde'th
di's co' ndxab Diox póla, ¿lé'?
48 Leque hora mque' thìb mbi' co' nzo làth
mèn carre. Ngua xi mbi' thìb sponj. Mtegaz
mbi' sponj con vin co' nos con cuan' nala.
Mdub mbi' sponja loo thìb punt bar. Ale
mzi mchep mbi' sponja ro Jesús par gu Jesús
vin co' nos cuan' nala. 49 Per taamas mèna
ndxab loo mbi'a:
—Lá'a. Tee quée mbi' tua' par ñee na'
ñeene' ché' ti'th Lii par telá' Lii mbi' no làa
Lii mbi' co'te' ngue mbi' ba'.
50 Mbere Jesús, ngrozèe yii no ngrozèe
den Jesús. Ngoloa, site nguth Jesús. 51 Leque
hor co'se' nguth Jesús, mbli Diox le' cortin
co' ngue le'n templ mbryed grolthe axta
gáp no axta xàn'. Ale chop le' ngòc cortin.
Látha, mbuin thìb xòo brut. No ngulàa bes
huax quèe rhue' no ngulàa bes huax quèe
co' ngóol yub loo izlyo'. 52 No mxyal' ro bá'
co'te' mbua's huax thebol co' ngola's loo
Diox. Rye mèna ngro xban hora. 53 Ngolo
ngro xban mèna, ngro' mèna le'n panteón
co'te' mbua's mèna. Ndyàa mèna par ciuda
Jerusalén co' nac ciuda natú' che'n mèn
nación Israel. Huax mèn ciuda Jerusalén
gunèe mèn co' ngro xbana, ne.
54 Le' sya, co'se' ñèe capitán con sol-
ndad co' nzi quenap Jesús mbuin xòo no
tolo ngòc taamas con' naze'f, anze'f mzyeb
capitán con taamas solndada. Ale ndxab
capitán no mèn co' nziri' no capitana:
—Lìcpe' ba'i, ndee gu'. Mbi' ba', lìcque',
ngòc xgan' Diox.
55 Ngure huax mèngot tya, mèngot co'
ngure hui' xal ngòc con' loo Jesús. Mèngota
mdoo nque xís Jesús axta co'se' ngro' Jesús
le'n yèezya' che'n làaz mèn galile. Mblyath
no mèngota Jesús. 56 Láth rye mèngota ngo
son xa'got. Thìb xa'got lèe Mari. Xa'gota
ngòc mèn yèez Magdala. Mbryop xa'gota
ngòc Mari co' ngòc xna' ryop hues myen'
co' ngro' lèe Cob no Chè. Mbyon xa'gota
ngòc xin' sa'l thìb mbi' co' lèe Zebede,
Zebede co' ngòc xud myen' co' lèe Juàn no
Cob.

Trè' ndlu' le' thìb mbi' ngua lo thebol Jesús le'n thìb ye'r quèe.
(Mr. 15.42–47; Lc. 23.50–56; Jn. 19.38–42)

57 Co'se' nde làale' yál' izlyo' huiza, mbi'th
thìb mbi' ric co' lèe Chè. Mbi'a ngòc mbi'
yèez co' lèe yèez Arimate. Ngòc mbi'a
xin' mté'th Jesús, ne. 58 Ngua nee Chè loo
Pilat ta' Pilat lugar par hue' Chè thebol
Jesús. Sya, mnibe' Pilat loo mèn. Ngua ta'
mèn thebol Jesús mcàa Chè. 59 Sya, mbe'
Chè thebol Jesús. Mchì'x Chè thìb sab co'
ante nagus bèeleque' ñaa lad thebol Jesús.
60 Ngoloa, ngua lo Chè thebol Jesús le'n thìb

ye'r quèe co' mbli Chè mandad mden' mèn
par ga's Chè yiloa. Per ndxe'leque', le'n ye'r
quèe co'te' ya lo mèn Chèa, mblo Chè thebol
Jesús. Ngolo mblo Chè thebol Jesús tya,
mtau' Chè ro ye'r quèea con tedib quèe roo.
Ngoloa, ndyàa Chè. 61 Le' Mari co' nac mèn
yèez Magdala no tedib Mari co' mqueltàa
no Maria, nguled ryop Maria ro ye'r quèea
axta ngolo mblo Chè thebol Jesús le'n ye'r
quèea.

Trè' ndlu' le' solndad mquenap ye'r quèe co'te' mblo Chè thebol Jesús.

62 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde
nquea, co' nee di's, ngolo nguri'th huiz co'
ngòc nab mèn par huiz lni co' nac huiz
yub lni, mqueltàa mèn co' ngòc jef co' más
mnibe' loo rye nguley' no mèn xley' farise
yòolau co'te' nzo Pilat. 63 Ndxab mèna loo
Pilat:

—Tad, nu' nte' lezo' cón che'n mbi'
gutyè'a co'se' be' naban mbi', mbi' gunee
loo nu' co'se' yilo son huiz nguth mbi', mbi'
ryo xban làth mèn nguth. 64 Cona, nde nee
nu' loo U', le' U' ñibe' ya quenap solndad ro
ye'r quèe axta yilo son huiz par tataa mod
ne'yade myen' xin' mté'th mbi' yál' no ya
lo' myen' mbi' co' ngòc thebola le'n ye'r
quèe. Le' sya, gab myen' no te'th myen' loo
mèn le' mbi' ngro xbanle' làth mèn nguth.
Le' sya, tataa mod más ndoo lìte toxcua'
myen' yalgutyè' leque yalgutyè' co' ngòc
di's co' gunii Jesús ndoore' láth co'se' be'
naban Jesús.

65 Pilat ndxab loo mèna:

—Gu' ngue no thìb tant solndad la's ya'
gu' co' ngue li sirv loo gu'. Más huen leque
gu' nibe' par ya quenap solndad ro ye'r
quèe thìb mod co' más gác solndad quenap
solndad ye'r quèe co' nac bá'.

66 Sya, mxen mèna ned. Nda mèna ro ye'r
quèe co'te' mblo Chè thebol Jesús. Mque'
mèna thìb le' ye's loo quèe co' ngue di'sbè'
co' ñibe' yende chó mèn cuin quèe co'
ndoo nau' ro ye'r quèe co'te' mblo mèn
thebol Jesús. Ngoloa, mtan' mèna solndad
co' mbyan' quenap ro ye'r quèea par ñee
solndad ñeene' cón gàc le'n yon huiza.

28

Trè' ndlu' le' thebol Jesús ngro xbanle'.
(Mr. 16.1–8; Lc. 24.1–12; Jn. 20.1–10)

1 Co'se' ngolo nguri'th huiz sabd co' ngòc
huiz descans tiempa no nde yinìile' izlyo'
huiz doming co' nac ner huiz che'n sman,
Mari co' nac mèn yèez Magdala no tedib
Mari ngua tee hui' ryop Mari ro ye'r quèe
co'te' mblo Chè thebol Jesús. 2 Leque hora,
chàa, mbuin thìb xòo brut. Láth ngüin
xòoa, ngulàa thìb angl che'n Tad Diox loo
bé'. Co'se' mzin angl ro ye'r quèe co'te'
mblo Chè thebol Jesús, mteche angl quèe
co' ndoo nau' ro ye'r quèea. Ngoloa, mdub
angl loo quèe co' mteche angla. 3 Látha,
ante nquée xnìi angla xal co'se' ndxà'x
bèel gundi. Le' xab angla na, ante nagus
bèeleque' ñaa xal ñaa xil'. 4 Co'se' gunèe sol-
ndad angl, ale mxi'th solndad tant mzyeb
solndad. Ngob solndad loo yòo. Ale mcuau
solndad. Ngòca loo solndad xal mèn co'
nguth. 5 Sya, ndxab angl loo mèngota:

—Ne'zyebte gu', ey. Na nanee no
ndaquen cuent le' gu' nde cua'n Jesús co'
mque' mèn loo cruz. 6 Ya yende Jesús le'n
ye'r quèe ba'. Jesús ngro xbanle'. Ngòcle'
con' loo Jesús xalque' mde'th Jesús loo gu'
le' Jesús ryo xban. Que de gu' ndxè' par hui'
gu' co'te' mdi'x Chè thebol Jesús par yila's
gu' le' thebol Jesús yende trè'. 7 Lijer byàa
gu'. No fta' gu' cuent ndxè' loo myen' xin'
mté'th Jesús le' Jesús ngro xbanle' làth mèn
nguth. Fta' gu' cuent loo myen' no guuz gu'
loo myen' le' Jesús ya ner loo gu' le'n thìb
yèez che'n làaz mèn galile. Tya, hui'pe' gu'
loo Jesús. Diox mtel' daa par tan cuent cón
che'n di's ndxè' loo gu'.

8 Sya, sirs sirs mxen mèngota ned. Mbii
mèngota ro ye'r quèea. Thìb part mzyeb
mèngota. Tedib part na, más ndyac lezo'
mèngota. Ale tolo mque' mèngota carre
par ya ta' mèngota cuent loo myen' xin'
mté'th Jesús. 9 Látha, chàa, ngro' too Jesús
loo mèngota. No gunii Jesús Diox loo mèn-
gota. Sya, mbii gax mèngota loo Jesús. No
mdub xib mèngota loo Jesús. No thidte
ngua mèngota. Mde's mèngota nii Jesús.
10 Sya, ndxab Jesús loo mèngota:

—Ne'zyebte gu', ey. Huàa ta' gu' cuent
ndxè' loo myen' huesen. Guuz gu' loo
myen' ya bed myen' daa le'n thìb yèez che'n
làaz mèn galile. Tya, hui' myen' loon.

Trè' ndlu' cón che'n cuent co' mda' solndad loo mèn.

11 Láth ndoo mèngota ned, ndyàa mèn-
gota, mxen plá solndad co' mquenap ye'r
quèe co'te' mblo Chè thebol Jesús ned. Nda
ta' solndad cuenta loo mèn le'n ciudad
Jerusalén loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe'
loo rye nguley' cón che'n ryete con' co'
ngòca. 12 Le' sya, mèn co' nac jef co' más
ñibe'a ngua toodi's no mèngool co' ñibe'
loo mèn nación Israel par thidte gàc mèna
no thidte tyoodi's mèna par li nèe mèna cón
che'n di's co' mda' solndad cuenta. Ngoloa,
mda' mèna huax tmi par mcàa solndad.
13 No ndxab mèna loo solndad:

—Taandxè' gab gu' loo mèn che'n ciuda
Jerusalén. Gab gu': Láth nzi yàt nu' xhuina,
ne'nden'te nu' no ne'nda'de nu' cuent xal
mbi'th li huan' myen' xin' mté'th thebol
Jesús thebol Jesús le'n ye'r quèe. 14 No
chele' gobernador ta' nza gobernador par
gòn gobernador cón che'n di's co' ngolo
mdoodi's na' ndxè', nu' tolo li nèe par yila's
gobernador di's ndxè'. Tataa mod li nu' par
ne'gàcte con' ryes loo gu' no ne'tub rezte
gobernador cón che'n gu' loo gu'.

15 Le' sya, ndoo lìte mxèn solndad tmia.
Ngua li solndad xal ndxab mèna. Di'sa be'
nac di's co' mbez mèn nación Israel axta
huiza no axta huiz nalze.

Jesús mnibe' loo myen' xin' mté'th Jesús par ta' myen' cuent cón che'n Jesús no co myen' yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn.

(Mr. 16.14–18; Lc. 24.36–49; Jn. 20.19–23)

16 Le' sya, rye si' fthìb myen' xin' mté'th
Jesús na, myen' mxen ned. Nda myen' par
le'n thìb yèez che'n làaz mèn galile co'te'
ndub thìb yii co' ndxab Jesús loo myen'
cued myen'. 17 Co'se' gunèe myen' Jesús,
mdub xib myen' loo Jesús no mcòo' myen'
yéc myen' loo Jesús mastale' be' ngan lezo'
myen' no mastale' be' ndxàc chop lezo'
myen' ché', lìcque', nac mbi'a Jesús. 18 Sya,
mbii gax Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús.
Ndxab Jesús loo myen':

—Hui' gu' nexa, ey. Diox mbli par
ndxàpen rye loothe con' roo con' xèn la's
niin no la's yan par ñibe'en loo ryethe con',
que naca con' co' nziri' loo izlyo' ndxè', que
naca con' co' nzo loo bé'. 19 Nalle' daa ngue
ñibe' loo gu': Huàa gu' loo rye mèn le'n rye
nación co' nziri' dib athu loo izlyo'. Huàa
lu' gu' loo mèna co' nac cón chenen no bli
gu' le' mèna gàc xin' mté'thpe' daa. No bli
gu' bautizar mèna por lèe xuden Diox no
por lèen, daa co' nac xgan' Diox, no por lèe
Xpii Natú' che'n Diox. 20 Blu' gu' loo mèna
tyubdi's mèna loo rye di's co' nac di's co'
ñibe'en loo gu' lu' gu' loo mèna. No fte'
lezo' gu' le' daa nzo noque' gu' thidtene
no ne'lá'ya'den gu' ryethe huiz desde huiz
nalze no axta co'se' gàc huiz co' lith no
izlyo'. Taandxè' gàca loo gu', ey.

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Marc Ye's

Juàn Bautist ngo yalbàn co'te' nagán.
(Mt. 3.1–12; Lc. 3.1–9, 15–17; Jn. 1.19–28)

1 Taandxè' mod mtlo mbyath no mbyèn
cón che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' cón
che'n Jesucrist co' nac xgan'pe' Diox.
2 Thìb mbi' co' ngro' lèe Sayi co' mde'th
di's co' ndxab Diox, mbi'a mque' ye's loo
libr co' nac xti's Diox co' mbez taandxè':
Daa tel' ner thìb mbi' co' xo'f zin' zin'
co' gàc rsinen. Mbi' yi'th ner lool par
te'th mbi' di's no co mbi' yalbàn cón
che'nl no par li mbi' le' mèn tlo gòn di's
cón che'nl, ne, par li nab mèn mèn loo
cón che'n Diox ndoore' co'se' yi'th lu'l
loo mèn.
3 Mbyèn thìb di's che'n thìb mbi' co'
mblo yalbàn cabii co'te' nagán. Mbez
mbi': Ftub xnìi yéc gu' no ftub xnìi lezo'
gu' loo cón che'n Tad Diox. Fxal' gu'
xtùuz gu' no fxal' gu' lezo' gu' par ñee
gu' no ta' gu' cuent cón che'n Tad Diox.
Tataa mod gàc nab gu' ndoore' yi'th Tad
Diox gu' loo gu'.
4 Cona, ngro xo'f Juàn Bautist no ngro' too
Juàn loo mèn co'te' nagán par li Juàn bau-
tizar mèn. Mbez Juàn loo mèn co' ndxi'th
loo Juàn naquinque' gàc bautizar mèn par
tataa mod lu' mèn le' mèn, lìcque, ngulàa
yéc no ngulàa lezo' no mzye' ryethe mod
ye'rsin' co' ngòp mèn par càba loo mèn ton'
Diox xquin mèn no xtol mèn co' ndxàp mèn
no co' ncua'n mèn. 5 Látha, mbi'th mèn
gulàaz che'n làaz mèn jude no mèn ciudape'
Jerusalén par gòn mèn di's co' mbez Juàn.
Co'se' ndxelo nxo'f dol mèn xtol mèn loo
Juàn no ngo ro mèn cón che'n xtol mèn loo
Juàn, ndli Juàn bautizar mèn le'n nít le'n
yó'be' Jordán.
6 Xab Juàn co' mdoc Juàn ngòc lar' co'
mbuàb mèn con yis lad má' co' lèe camell.
Cinch co' ngòo le'n Juàn ngòc cinch che'n
yid má', ne. Lua' Juàn no xít Juàn ngòc mbi-
istoo no mzin huan. 7 Co'se' ngo Juàn yalbàn
loo mèn cón che'n di's ndac, taandxè' mod
mbez Juàn:
—Nare' yi'th thìb mbi' co' más ndxàp
con' roo con' xèn la's nii mbi' no la's ya'
mbi' leque daa. Por con' roo con' xèn co'
ndxàp mbi' la's nii mbi' no la's ya' mbi', pà
tan con mbi' con co' ndxác mbi'. Axta ne'
ne' lin ryes còo'en loo mbi' par xaquen bòo
co' natedó' yilid co' ngue nii mbi.
8 Mbez Juàn, ne:
—Daa ndli bautizar gu' le'n nít. Per
mbi'a li par yòo gu' loo cón che'n Diox por
cón che'n Xpii Natú' xalque' ndxàc bautizar
mèn le'n nít.

Juàn Bautist mbli bautizar Jesús.
(Mt. 3.13–17; Lc. 3.21–22)

9 Leque le'n huiza, Jesús ngro' le'n yèez
Nazaret co' nac thìb yèez che'n làaz mèn
galile. Mbi'th Jesús co'te' ngo Juàn par
li Juàn bautizar Jesús le'n yó'be' Jordán.
10 Texal ngolo ngro' Jesús le'n nít, ngolo
ngòc bautizar Jesús, gunèe Jesús mxyal' loo
bé' no gunèe Jesús nde làa Xpii Natú' loo bé'
loo Jesús. Gunaa Xpii Natú'a xal ñaa thìb
palomxtil' hora. 11 No leque hora mbyèn
thìb di's loo bé' co' ndxab loo Jesús:
—Lùu nac xgan'pe' daa co' anze'f ngud-
loon no lezon. No por cón che'nl, anze'f
ndyac lezon.

Mebizya mbli preb Jesús.
(Mt. 4.1–11; Lc. 4.1–13)

12 Ngolo ngòc con'a, Xpii Natú' mbli par
mxen Jesús ned. Nda Jesús co'te' nagán.
13 Ngo ban Jesús co'te' nagána cho' huiz làth
má' huan. Làth xtau'a, mbi'th Mebizya
loo Jesús par li Mebizya preb loo Jesús no
par cobya' Mebizya Jesús par ñee Mebizya
ñeene' ché' tli Jesús cón ndlya's Mebizya.
Per Jesús ne'nglide cas Mebizya. Ngoloa,
mzin angl che'n Diox loo Jesús par mbli angl
mandad loo Jesús.

Jesús mtlo mxo'f zin' cón che'n di's ndac le'n huax yèez no ranch par ned le'n làaz mèn galile.
(Mt. 4.12–17; Lc. 4.14–15)

14 Per pente ndxàc plá huiz nguri'th
con'a, mxen mèn Juàn Bautist. No mque'
mèn Juàn Bautist lezi'f. Le' Jesús na, ngua
le'n huax yèezya' che'n làaz mèn galile par
ngua lo Jesús yalbàn. No ngua te'th Jesús
cón che'n di's ndac co' ndlu' loo mèn xá
mod ndlya's Diox yòo mèn loo cón che'n
Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn. 15 Mbez
Jesús loo mèn par neda:
—Nase mzinle' tiemp co'se' ndlya's Diox
yòo gu' loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox
loo gu. Blàa yéc gu' no blàa lezo' gu' no fse'
gu' mod co' ndxàp gu' loo Diox. No gola's

gu' di's co' mbezen loo gu' co' ndlu' xá mod
lyá' mèn loo ryethe co' nac con' ryes.

Jesús ndxab loo thap myen' co' ndyen
mbèel: Ya' gu' nda na'. Ftoo nque gu' xísen.
(Mt. 4.18–22; Lc. 5.1–11)

16 Láth co'se' nda riid Jesús ro lagun co'
nziri' loo xyòn che'n làaz mèn galile, gunèe
Jesús chop hues myen' co' lèe Mon no
Ndech. Ryop hues Ndech Mon ngòc mèn
co' ndyen mbèel. Nzi go ryop hues Ndech
Mon yex le'n nít par yigaa mbèel le'n yex.
17 Ndxab Jesús loo ryop hues Ndech Mon:
—Ya' gu' nda na', ey. Ftoo nque gu'
xísen. Na li le' gu' gàc mèn co' lu' loo mèn
cón che'n Diox par yòo mèn loo cón che'n
Diox xal ndxòo mbèel le'n yex co'se' ndyee
ten gu' mbèel.
18 Leque hora, mblá' Mon ryop Ndech yex.
Nda nque Mon ryop Ndech xís Jesús.
19 Ngoloa, tolo mdoo Jesús ned, nda Jesús.
Per ndxepte más gundee Jesús delant,
gunèe Jesús thìb mbi' co' lèe Cob co' ngòc
xgan' thìb mbi' co' ngro' lèe Zebede. Gunèe
Jesús Juàn hues Cob, ne. Nzi yon xgan'
Zebede le'n yòoyaa. Nzi go bdè' Zebede yex
con Cob no con Juàn. 20 Ngurez Jesús Cob no
Juàn. Ndxab Jesús loo myen:
—Ya' gu' nda na'. Ftoo nque gu' xísen.
Sya, nda no myen' Jesús. Taate mtan'
myen' xud myen', Zebede, le'n yòoyaa con
moz.

Trè' ndlu' cón che'n thìb mbi' co' mque no
thìb xpii ye'rsin'.
(Lc. 4.31–37)

21 Tolo mdoo Jesús ned con dyap myen'
axta mzin Jesús thìb yèez co' lèe Caper-
naum. Co'se' ngòc huiz sabd co' ngòc huiz
descans tiempa na, ngòo Jesús le'n sinagog
mèna par lu' Jesús mèn cón che'n di's ndac
che'n Diox. 22 Le' sya, ryete mèn co' ndxòn
di's co' nac di's ndac che'n Diox co' ngo
Jesús yalbàn, ante ngüi' mèna no ante ñaa
mèna loo Jesús. Tac Jesús ngue lu' loo
mèna xal thìb mèn co' ndxàp con' roo no
con' xèn la's nii mèn no la's ya' mèn par
ñibe'pe' Jesús loo mèn. Mèna mden' no
mda' mèna cuent ingue lu'de Jesús loo mèn
xal nac mod co' ndlu' thìb maistr co' ndlu'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.
23 Hora ngo thìb mbi' co' nac mèn gulàaz
che'n yèeza làth mèn le'n sinagog. Mbi'a
mque no thìb xpii ye'rsin'. Xpii ye'rsin'a
mbli ale ngrozèe mbi'. No mbli xpii ye'rsin'
ndxab mbi' loo Jesús:
24 —¿Chonon ndxòo U' làth nu', à', Jesús,
U' co' nac mèn yèez Nazaret? ¿Ché' nde U'
trè' par telux U' nu', cà? Na ndlibeque' U'
le' U' nac mbi' natú' che'n Diox. U' ngro'
loo Diox. No mtel' Diox U' nde U' loo izlyo'.
25 Sya, mbyoo Jesús xpii ye'rsin' co' mque
no mbi'. Ndxab Jesús loo xpii ye'rsin'a:
—¡Quex! Ftau' rol. No gro' loo mbi'
ndxè'.
26 Per xpii ye'rsin'a mbli mquée mbii mbi'.
No mblobii mbii mbi' loo yòo. No mbli
mbii cabii ngrozèe mbi'. Ngoloa, chàa, ngro
xpii ye'rsin'a loo mbi'. 27 Le' sya, ryete mèn
co' ñèe ndxàc con'a loo mbi', anze'f mzyeb
mèn no mnibdi's mèn loo xtàa mèn. Ndxab
mèn:
—¿Chó con' co' ndxàc ba', yoo? ¿Chó di's
cub no cón nac co' ndlu' mbi' ba'? Mbi' ba'
ndxàp con' roo no con' xèn la's nii mbi' no
la's ya' mbi', cona, axta xpii ye'rsin' ndxòn
ro mbi' no nden' xpii ye'rsin' di's co' mbez
mbi' loo xpii ye'rsin'.
28 No ale huizte huizte mbìn rye mèn
gulàaz che'n làaz mèn galile cón che'n
ryethe con' co' ndli Jesús no co' ndlu' Jesús
loo mèn.

Jesús mteyac xna'zap Mon Pedr.
(Mt. 8.14–15; Lc. 4.38–39)

29 Co'se' ngolo ngro' Jesús con myen' no
mèn le'n sinagog, Jesús nda no Cob no Juàn.
Ngua Jesús liz Mon no liz Ndech. 30 Le'pe'
huiza nax xna'zap Mon loo xlé'. Ndxab mèn
guliz Mon loo Jesús le' xna'zap Mon ndyac
len. 31 Sya, ngòo Jesús co'te' nax xna'zap
Mon. Mxít che Jesús xna'zap Mon. Mteyac
Jesús xna'zap Mon. Leque hora, ngro xlé'
xna'zap Mon. Sya, mtlo xna'zap Mon, mbli
zna'zap Mon cas mèna con Jesús.

Jesús mteyac huax mèn yíiz.
(Mt. 8.16–17; Lc. 4.40–41)

32 Co'se' mzyèle' izlyo' huiza no ngulàale'
yál' izlyo' huiza, mzin no mèn huax mèn
yíiz no huax mèn co mque no chol xpii
ye'rsin' loo Jesús. 33 Leque hora, ryete mèn
yèez Capernaum mqueltàa ro ryo' liz Pedr
loo Jesús. 34 Sya, mteyac Jesús huax mèn
co' mque no chol yíiz. No mblo' Jesús xpii
ye'rsin' loo huax mèn co' mque no xpii
ye'rsin'. Ndxe'sleque' ndxàc mèna. No
inda'de Jesús lugar loo xpii ye'rsin'a par

angli xpii tyoodi's mèn co' nquée mbii yéca
cón che'n Jesús tac xpii ye'rsin'a huen huen
nanee chó mbi' nac Jesús.

Jesús ngo yalbàn le'n yèezya' che'n làaz
mèn galile.
(Lc. 4.42–44)

35 Co'se' ndoore' yinìi izlyo' tedib huiz co'
nde nquea, cuar ngo che Jesús. Ngro' Jesús
thìb lad ro yèez Capernaum par cuez Jesús
Diox tya. 36 Látha, ne'nda'de Mon cuent con
myen' co' ndxàc xtàa Mon máa Jesús. Mon
ngua cua'n Jesús con myen' co' ndxàc xtàa
Mon pá ned nda Jesús. 37 Co'se' mzyal Mon
con myen' co' naqueltàa Mon Jesús, Mon no
myen'a ndxab loo Jesús:

—Ryete mèn ngue tee cua'n U', Tad.

38 Per Jesús ndxab loo Mon no loo myen'
co' ngue tee no Mon:

—Nda na' le'n taamas yèez co' nziri' gax
loo na' ba' par tan cuent no gon yalbàn cón
che'n di's ndac che'n Diox loo mèn par ned
ba', ne. Tac por cona ngro'en loo Diox par
ndalen loo izlyo' ndxè'.

39 Sya, mxen Jesús ned. Nda lo Jesús
yalbàn loo mèn le'n sinagog mèn le'n rye
yèez co'te' ngue no mèn sinagog mèn. No
mblo' Jesús xpii ye'rsin' loo rye mèn co'
mquée mbii che'n xpii ye'rsin' loo mèn
gulàaz che'n làaz mèn galile.

Jesús mteyac no mtembìi Jesús thìb mbi' co'
mque no yíiz co' nac yíiz ndxa's co' nteya's yid
lad mèn no co' nteyèe yid lad mèn.
(Mt. 8.1–4; Lc. 5.12–16)

40 Ned nque tee Jesús, ngo thìb mbi' làth
mèn. Mbi'a mque no thìb yíiz ndxa's co'
nteya's no co' nteyèe yid lad mèn. Mbii gax
mbi'a loo Jesús. No mdub xib mbi' loo Jesús.
Ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, U' anze'f ndxác nteyac chol yíiz
co' ndxàp mèn. ¡Oj li U' favor tembìi U' daa
no teyac U' daa loo yíiz ndxa's ndxè', huen!

41 Sya, mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús
mbi'. Ante mbuàal Jesús lad mbi'. No ndxab
Jesús loo mbi':

—Ndlyazen le' lùu yac, ey.

Sya, mteyac Jesús mbi'.

42 No texal ngolo ndxab Jesús di's, mbe-
mbìi yid lad mbi' co' mque no yíiz ndxa'sa.
Ale, lueg mbyac mbi'. 43 Mnibe' yèe Jesús loo
mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

44 —Hui' nexa. Yende chó loo gabtel co'
ngolo mbli nonl ba', ndee. Ante ndlyazen
yal loo nguley' par ñèe nguley' lùu. No
sangya lá'l ofrend co' nac gòn loo Diox por
cón che'n con' co' mtembìin ladl, ofrend co'
nac gòn co' mnibe' Moisés ta' mèn par tataa
mod ñèe mèn no yila's mèn le' lùu mbyacle'
loo yíiz ndxa's co' mque nol ladl.

Ngolo gunii Jesús Diox loo mbi', mtel'
Jesús mbi', bii mbi' par liz mbi'.

45 Per co'se' ndyàa mbi' par liz mbi', ale
le'le' mtlo mbi', mda' mbi' cuent loo rye
mèn co' mzyál' mbi' ned xá mod mbyac
mbi'. No con'a mbli ya yende mod ngòo
Jesús alanleque' le'n nec thìb yèez che'n
làaz mèn galile. Más quee lezo' Jesús mque
tee Jesús thìb lad ro yèez co'te' ihuaxte mèn
nzo. Per mastale' thìb lad mque tee Jesús,
rye mèn co' naban par neda nda nqueque'
xís Jesús par hui' mèn loo Jesús no par libe'
mèn Jesús no par ñèe mèna yalguzye' co'
ndli Jesús.

2

Jesús mteyac thìb mbi' co' mque no thìb
mbii che'n yíiz bech.
(Mt. 9.1–8; Lc. 5.17–26)

1 Ngolo nguri'th plá huiz, mbere Jesús.
Ngòo Jesús le'n yèez Capernaum tedib vez.
Mbyath di's le' Jesús nzo liz thìb mbi'. 2 Sya,
setilte mqueltàa huax mèn liz mbi'a loo
Jesús axta ne' ne' gàal ro ryo' yòo mèn,
tant huax mèn mqueltàa. Le' Jesús na, mtlo
ngo yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox
loo mèn par yòo mèn loo cón che'n Diox
par ñibe'pe' Diox loo mèn. 3 Látha, mzin
thap xa'bi' co' ne' thìb mbi' loo thìb cami
loo Jesús. Mbi'a mque no thìb mbii che'n
thìb yíiz co' ntequech lad mèn. 4 Co'se' ñèe
mèna yende mod yòo mèna ro ryo', tant
huax mèn par yòo no mèna mbi' loo Jesús,
sya, añenti mtequée mèna mbi' par yéc yòo
no mblit mèna tej yéc yòo par làa mèna
mbi' nazal' cami mbi' loo Jesús par le'n
nyòo. 5 Co'se' ñèe Jesús le' mèna ndxela'spe'
le' Jesús ndxác teyac mèn, ndxab Jesús loo
mbi' yíiza:

—Xgan', xtol lùu no xquin lùu
mdyon'le'.

6 Per plá mèn co' nac maistr co' ndlu'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn
co' ndub làtha, mèna mbli xtùuz le'n lezo'
mèn: 7 ¿Chonon tatua' ndyoodi's mbi' ba'?
Mbi' ba' ñii ngòc nguàal di's cón che'n Diox.
Ngue ta' mbi' xyàn lezo' Diox tac yende chó

mèn gác ton' xtol mèn co' ndxàp xtol. Ante
Diox ndxác nton' xtol mèn. 8 Per yub Jesús
non no nanee Jesús cón ngue li mèna xtùuz.
Ndxab Jesús loo mèna:
—¿Chonon tatua' nzi li gu' xtùuz, à'?
9 ¿Xá nee gu'? ¿Chó di's nac co' más in-
agànte, ndyac gu', par gaben loo mbi' yíiz
ndxè', à'? ¿Ché' más inagànte naca, ndyac
gu', gaben loo mbi': Xtol lùu mton'len o
ché' más inagànte gaben: Goo too. Bye'
camil ba'. Byàa par lizl, cà'? 10 Pues daa
ndxab di's loo mbi' yíiz ba' no nalle' lu'en
loo gu' le' daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè'
xalque' ndxáal chol mèn, daa ndxàp con'
roo no con' xèn la's niin no la's yan par
ton'en xtol chol mèn loo izlyo' ndxè'.
Sya, mbere Jesús. Ndxab Jesús loo mbi'
co' mque no yíiz becha:
11 —Na ñibe' lool. Goo too. Fthùuz dáa co'
ngo'thl. Bye' dáa. No tee càa ned, byàa par
lizl.
12 Leque hora, ngo too mbi' co' mque no
yíiz bech. Mxen mbi' ned. Ngro' mbi' loo
ryete mèn co' nziri' tya. Ndyàa mbi' par liz
mbi'. Por cona, ryete mèna ante mbui' no
ante gunaa. No ngurez mèna Diox. Ndxab
mèna:
—¡Ay, Dio's! Dib lal nzi nu' loo izlyo' tarte
hui' nu' con' co' tatua' ndxàc ba'.

Jesús ndxab loo thìb mbi' co' ngro' lèe Leví:
Ftoo nque xísen. Ya' nda na'.
(Mt. 9.9–13; Lc. 5.27–32)

13 Ngoloa, ngua Jesús ro lagun co' nziri'
ro xyòn mèn che'n làaz mèn galile tedib
vez. Tya mqueltàa huax mèn loo Jesús. Le'
Jesús na, mblu' cón che'n di's ndac che'n
Diox loo mèn. 14 Láth nda riid Jesús par
neda, gunèe Jesús ndub thìb mbi' co' lèe
Leví co' nac xgan' thìb mbi' co' lèe Alfe.
Leví ndub co'te' ndyee thix mèn tmi cón
che'n contribución. Jesús ndxab loo Leví:
—Leví, goo too. Ftoo nque xísen. Ya' nda
na'.
Sya, ngo too Leví. Mblá' Leví zin' Leví.
Nda no Leví Jesús.
15 Nde nxon', ngòc thìb con' loo Jesús.
Láth ngue yuhua Jesús sa yèth liz Leví,
anze'f thìb mèn co' ndli cobrar cón che'n
contribución mqueltàa, no huax mèn co'
ngòp xtol, loo Jesús. No thidte mdub mèna
loo mès con Jesús no con myen' xin' mté'th
Jesús. Le'pe' le'n huiza, anze'f huax mèn
mqueltàa loo Jesús. Mdoo nque mèna xís
Jesús. 16 Co'se' ñèe mèn co' nac maistr co'
ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn no mèn che'n xley' farise le' Jesús
thidte ndub yuhua no rye mèna loo mes,
ndxab mèna loo myen' xin' mté'th Jesús:
—¿Xá mod ale thidte ngue yuhua maistr
gu' no ale thidte ngue yu no maistr gu' mèn
co' ndli cobrar cón che'n contribución no
con mèn ye'rsin' co' anze'f thìb xtol ndxàp
ba', à'?
17 Co'se' mbìn Jesús tataa ndxàb mèna loo
myen' xin' mté'th Jesús, yub Jesús ndxab
loo mèna:
—Mèn co' ndyac huen nzo lezo' mèn no
ndyac mèn yende chó yíiz nden' mèn, mèna
ndyac inquinte mèna doctor par teyac doc-
tor mèna. Ndxe'leque', mèn co' nden' yíiz,
mèna nden' naquinque' mèna doctor par
teyac doctor mèna. Hui' gu' nexa. Na
ne'ngalte loo izlyo' ndxè' par bezen no
cuin mèn co' nden' nac mèn mèn huen.
Ndxe'leque', daa ndal loo izlyo' ndxè' par
bezen no cuin mèn co' nden' nac mèna mèn
ye'rsin' no mèn co' nden' nac mèna mèn co'
ndxàp xtol loo Diox.

Ndxep mèn mnibdi's loo Jesús chonon imbe
xlatte Jesús con myen' xin' mté'th Jesús.
(Mt. 9.14–17; Lc. 5.33–39)

18 Thìb vez ngòc thìb con'. Co'se' ngure
xlat myen' xin' mté'th Juàn Bautist no
myen' xin' mté'th mèn xley' farise, mbi'th
plá mèn loo Jesús. Mnibdi's mèna loo Jesús:
—¿Chonon mbe xlat myen' xin' mté'th
Juàn Bautist no myen' xin' mté'th mèn
xley' farise per myen' xin' mté'th lùu imbe
xlatte, à'?
19 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—¿Ché' ngue li gu' xtùuz nzo mod cue
xlat mèn co' ngòc convid par ya thuhua
mèn co'te' mselya' thìb ned myen' co'
mselya' láth nzi mèna liz myen' con myen'
co' mselya'a, cà'? Yende xàa. Chele' myen'
co' mselya'a nziri' con mèn co' ngòc con-
vida, yende mod cue xlat mèna, ey. 20 Per
co'se' zin hor bii myen' co' mselya'a, sya,
cue xlat mèn co' ngòc convida.
21 Nde niin thìb con' loo gu': Yende chó
mèngot nzo co' co bdè' thìb le' lar' cub loo
thìb lar'can' gox. Tac chele' lar'can' goxa
yo bdè' lar' cub, le' sya, co'se' yech lar'can'
goxa, lar' cub co' nzo bdè' lar'can' goxa
ched yèe lar'can'a. Le' sya, lar'can'a más
naroo ryed. 22 No ne' ne' co mèn mezcal

co' diz ngro' palenc le'n thìb garrafón gox co' nalé'le'. Tac thìb descuid mezcal li par tolo lyé' garrafón gox co' nalé'. Le' sya, tataa mod gàc perdid mezcal no gàc perdid garrafón, ne. Cona, ngue niin loo gu': Más huen gàca co mèn mezcal co' diz ngro' palenc le'n garrafón cub par ne'gàcte perdid mezcal no par ne'lyé'de garrafón, ne.

Myen' xin' mté'th Jesús mcho' bacdò che'n triu thìb huiz sabd.

(Mt. 12.1–8; Lc. 6.1–5)

23 Thìb huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, Jesús nda riid co'te' nax thìb le' yòo co'te' nzo'f ña' triu con myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mtlo mcho' bacdò triu. No ngobya' myen' bacdò triu. No mbla' myen' mbii loo nzob triu par ryo yix loo nzob triu par hua myen' nzob triu. 24 Le' sya, mèn xley' farise co' nzo làth mèn co' nda nque xís Jesús ndxab loo Jesús:

—Jesús, hui' nexa. ¿Chonon ndli myen' xin' mté'th lùu zin' co' indxàalte li mèn huiz descans, à'?

25 Sya, mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo mèn xley' farisea:

—Aa, ¿ché' nec thìb vez tarte lab gu' loo libr co' nac xti's Diox, co'te' nda' cuent cón che'n David co' ngòc rey póla, con' co' mbli David thìb vez co'se' mblyan' David con mèn co' mblyath no David ned mque tee David, cà'? David mblyan' no mquinque' hua David con mèna. 26 David ngòo le'n templ le'n tiemp co'se' ngòc Abiatar jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye nguley'. Ale mxen David pan co' ngòc pan co' mbec mèn loo mes le'n templ, co' nee di's, mbec mèn pan loo Diox. Pana ante nguley' ndxàp permis par hua nguley' pana tiempa. Mda' David pana nduhua mèn co' ngure no David, ne.

27 Ndxab Jesús loo mèna, ne:

—Diox mtan' thìb huiz co' nac huiz sabd par ne'lide mèn zin' co' mbyan' tub co' ne'ngácte ntelo mèn le'n sman, no par gàc con' ndac loo Diox, no par li mèn descans. Per ne'ntan'te Diox huiz sabd par ñibe' yèe mèn loo xtàa mèn loo co' nac costumbr co' nzi no mèn no co' mbed no mèn. 28 Por cona, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', daa ndxàp con' la's niin no la's yan par ñibe'en loo mèn cón ndxàal li mèn huiz sabd co' nac huiz descans.

3

Jesús mteyac thìb mbi' co' mque no sa ya' biiz.

(Mt. 12.9–14; Lc. 6.6–11)

1 Mbere Jesús, ngòo Jesús le'n thìb sinagog co' ndub le'n thìb yèez par neda. Làth mèn co' ngo le'n sinagoga, ngo thìb mbi' co' nayíiz sa ya'. Ya' mbi'a yende mod huin. No yende mod ga'. 2 Látha, xèe nzi la's mèn loo Jesús par ñèe mèna ñeene' ché' teyac Jesús ya' mbi'a huiz sabd co' nac huiz descans par tataa mod cua'n mèna mod xá mod quexù' que' fals mèna Jesús. 3 Sya, Jesús ndxab loo mbi' co' nayíiz ya'a:

—Goo too co'te' ndubl ba'.

4 Sya, ndxab Jesús loo mèn co' xèe nzi la's loo Jesús:

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' nda' ley co' mxo'f Moisés loo mèn lugar li mèn con' ndac o li mèn con' ye'rsin' le'n huiz co' nac huiz descans co' nac huiz sabd no ché' nda' ley lugar loo mèn telá' mèn thìb mèn loo con' ryes o ché' nda' ley lugar guth mèn thìb mèn le'n huiz descans co' nac huiz sabd, cà'? Fcàb gu' loon, ey.

Per ndxe'leque', mèna ne'ngácte ncàb loo Jesús. Ale mbyau' ro rye mèna. 5 Sya, ngocloo Jesús mbui' Jesús loo mèna. No mxi lezo' Jesús con mèna tac ne'nglàa huente di's co' ndxab Jesús le'n lezo' mèna. No ne'ngaa'dte mèna di's co' mbez Jesús loo mèna. Sya, ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Ftega' ya'l, ey.

Sya, mtega' mbi' ya' mbi'. Ngoloa, ale chàa, mbyac ya' mbi'. 6 Ngoloa, ngro' mèn co' nac mèn xley' farise. Mtlo mèna, mdoodi's mèna con mèn co' nac partid che'n mèn herodist par cua'n ryop ned mèna mod xá mod guth mèna Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n xá mod anze'f huax mèn mqueltàa loo Jesús ro lagun.

7 Jesús nda co'te' nziri' lagun gaxte co'te' nziri' yèez co' lèe Capernaum con myen' xin' mté'th Jesús. No anze'f thìb mèn gulàaz che'n làaz mèn galile nda nque xís Jesús. 8 Co'se' mbìn mèn le' Jesús ndli yalguzye' roo no yalguzye' xèn loo chol mèn, anze'f thìb mèn gulàaz che'n làaz mèn jude, no mèn ciudape' Jerusalén, no mèn gulàaz che'n làaz mèn idume, no mèn yèezya' co' nziri' par ned ndlyen huiz par ned ndri'th yó'be' Jordán, no mèn gulàaz che'n làaz

mèn ciuda Tir, no mèn gulàaz che'n làaz
mèn ciuda Sidón, mbi'th rye mèna loo Jesús
par hui' mèna no ñèe mèna cón ndli Jesús.
9 Por cona, co'se' mqueltàa huax mèn loo
Jesús, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús ya cua'n myen' thìb yòoyaa par yòo
thidte Jesús le'n yòoyaa par ne'tí'de mèn
arid Jesús. 10 Tac Jesús mteyacle' huax mèn
yíiz. Cona, ryete mèn co' ndyac yíiz ndx-
ezi'f no ndxega's Jesús no nzi mchep mèn
xtàa mèn par ante gàal mèna Jesús, sya,
yac mèna. 11 Co'se' ñèe mèn co' mque no
xpii ye'rsin'a Jesús, xpii ye'rsin' co' nzo loo
mèna mbli par mdub xib mèna loo Jesús. No
cabii mbez yèe mèna loo Jesús. Mbez mèna:

—U' nacpe' xgan' Diox.

12 Per Jesús mnibe' yèe loo xpii ye'rsin'
co' ngo loo mèna. Ndxab Jesús loo xpii
ye'rsin'a:

—Ñibe'en loo gu' yende chó loo gabte gu'
chó nac daa.

Jesús ngue go' xà' si' fchop myen' làth mèna par hue' myen' di's cón che'n Jesús.

(Mt. 10.1–4; Lc. 6.12–16)

13 Ngoloa, ngua quée Jesús loo thìb yii
co' ndub gaxte tya. Ngurez Jesús mèn co'
mblya's Jesús mcui Jesús. Sya, ngua gax
mèna co'te' ndub Jesús. 14 Ngoloa, mblec
Jesús si' fchop myen' no mblo' xà' Jesús si'
fchop myen' par mque tee no myen'a Jesús
no par tel' Jesús myen'a par te'th myen'a
no par co myen'a yalbàn cón che'n di's
ndac che'n Diox loo mèn. 15 Jesús mbli par
mque no myen' con' la's nii myen' no con'
la's ya' myen' par ante ñii myen' loo xpii
ye'rsin', ryo xpii ye'rsin' loo mèn. 16 Ryete
si' fchop myen' co' ngòc nerleque' myen'
co' mcui Jesús, myen'a lèe taandxè': Ner
mbi' co' Jesús mcui lèe Mon. Loo Mon mda'
Jesús tedib lèe co' lèe Pedr. 17 No ngurez
Jesús Cob no Juàn co' ndxàc ryop hues xgan'
thìb mbi' co' lèe Zebede. Jesús mdub lèe
ryop hues myen' na, Boanerg, co' nee di's,
anze'f nayez yéc myen' co'se' ndyoodi's
myen'. 18 Xísa ngurez Jesús Ndech, Lip,
Bartol, Mate, Max, Cob co' ngòc xgan' tedib
mbi' co' lèe Alfe. No ngurez Jesús Tade, no
tedib mbi' co' lèe Mon co' ngòo loo thìb ned
mèn co' ngro' lèe partid cananist. 19 No lult
ngurez Jesús Jud Iscariot. Jud ngòc leque
thìb myen' xin' mté'th Jesús co' mda'xù'
Jesús loo mèn ye'rsin' yiloa.

Mèn ngue quexù' ngue que' fals Jesús le' Jesús ndxàp con' la's nii Jesús no la's ya' Jesús por cón che'n Beelzebú.

(Mt. 12.22–32; Lc. 11.14–23; 12.10)

Ngoloa, ngòo Jesús liz thìb mbi' con
myen' xin' mté'th Jesús. 20 Le' mèn co'
mbìn cón che'n Jesús na, mqueltàa mèna
loo Jesús axta ne' ne' ngác nghua no Jesús
myen' xin' mté'th Jesús tant thìb mèn
mqueltàa. 21 Co'se' mbìn mèn guliz Jesús
cón ngue li Jesús no con' co' ndxàc loo
Jesús, mbi'th mèna loo Jesús par hue' yèe
mèna Jesús tac mbez mèna no ndyoodi's
mèna le' Jesús nquée mbii yéc.

22 Lomisque' ne, mèn co' ngòc maistr co'
ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn, co' nde par ned ciuda Jerusalén no co'
nac mèn co' nzo làth mèn co' nde nque xís
Jesús, mbez mèna loo mèn co' mqueltàa loo
Jesús:

—Beelzebú co' nac jef che'n rye xpii
ye'rsin' ngue tee no mbi' ndxè'. No
por cón che'n con' roo no con' xèn co'
ndxàp Beelzebú la's nii Beelzebú no la's ya'
Beelzebú ngo' mbi' xpii ye'rsin' loo mèn.

23 Sya, ngurez Jesús mèn co' ndlu' cón
che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Mtetac
Jesús thìb di's loo mèna. Ndxab Jesús:

—¿Xá mod leque Mebizya co'pe'
Mebizya loo mèn, à'? ¡Máa yob yéc gu',
na! 24 Anggab na'i, chele' mèn co' ñibe' loo
thìb gobiern, gàc mèna chop partid no cue
yoo ryop partid mèna, le' sya, gobierna
yende mod tolo xec no yende mod tolo
yo gobiern, ¿lé'? 25 Lomisque' ne, chele'
thìb ned mèn guliz co' nzo ban thìb yòo,
tlo gàc mèn guliza chop ned mèn por nzi
yoo mèn guliza, yende mod tolo xec mèn
guliza par yo ban mèn guliza thidte yòo
par tolo gàc mèna thìb nedte mèn, ¿lé'?
26 Lomisque' ne, chele' Mebizya bix yath loo
cón che'n Mebizya, yende mod tolo cue no
yo Mebizya. Ale ndxe'leque', lyux Mebizya
thidtene.

27 Lomisque' ne, yende chó mèn gác yòo
liz thìb mbi' co' nac mbi' tín' par li huan'
mèn cón che'n mbi' liz mbi' chele' mèn
ne'quedó'de mbi' tín'a ner. Per chele' mèn
ner quedó' nii mbi' no ya' mbi', le' sya, tataa
mod lique' mèn gan li huan' mèn che'n mbi'
liz mbi'.

28 Na ngue nii tedib con' co' nac con'
lìcpe' loo gu', ne: Nzoque' mod tyon' rye

xquin mèn no xtol mèn no ryethe di's co'
nac di's ye'rsin' co' ndyoodi's mèn loo xtàa
mèn. [29] Per mèn co' ñii ngòc nguàal con'
cón che'n Xpii Natú', yende mod tyon' xtol
mèna thidtene. Ndxe'leque', ndxàp mèna
dol thidtene par tetìi Diox mèna yiloa.
[30] Tataa mtetac Jesús rye di'sa loo mèn tac
mèna mbez nzo thìb xpii ye'rsin' loo Jesús.

Xna' Jesús no myen' huespe' Jesús ngua cua'n Jesús.
(Mt. 12.46–50; Lc. 8.19–21)

[31] Ngoloa, mzin xna' Jesús no myen' hue-
spe' Jesús loo Jesús co'te' nzo Jesús. Per
ne'ngòode xa' par le'n nyòo. Par fuer no
maste ngure xa'. Ndxab xa' loo mèn co'
nziri' tya:
—Guuz gu' loo Jesús yi'th Jesús ndxè'.
[32] Mèna mteri'th di's par le'n nyòo. Le'
sya, plá mèn co' nzi dib vuelt loo Jesús
ndxab loo Jesús:
—Tad, xna' U' no myen' huespe' U' nziri'
fuer. Ngue bez xa' U' par tyoodi's no xa' U'.
[33] Per Jesús ndxab loo mèna:
—¿Ché' ndlya's gu' niin loo gu' chó mèn,
lìcque', nac xal xnan no myen' huesen?
[34] Ngoloa, mbui' Jesús loo mèn co' nziri'
dib vuelt loo Jesús. Ndxab Jesús loo mèna:
—Niin loo gu' chó mèn nac xal xnan no
xal myen' huespe'en. Ryete gu' co' nziri'
loon ndxè' lalque' nac xal xnan no nac gu'
xal huesen. [35] Tac chol mèn co' ndli xal nee
lezo' Diox, mèna nac xal huesen. Mèna nac
xal ftanen. No nac mèna xal xnan.

4

Jesús ngue tetac loo mèn xá mod ngo thìb mbi' bin.
(Mt. 13.1–9; Lc. 8.4–8)

[1] Mbere Jesús. Mtlo Jesús, mblu' Jesús
mèn ro lagun co' nziri' tya. Anze'f thìb
mèn mqueltàa co'te' ngo Jesús. No de tant
huax mèn mqueltàa, más quee lezo' Jesús
ngua tub Jesús le'n thìb yòoyaa co' ndub loo
lagun gaxte ro lagun. Le mèna na, ngure
loo yux ro lagun. [2] Sya, mtetac Jesús di's loo
mèn par tataa mod lu' Jesús huax con' loo
mèn no ta' Jesús cuent cón che'n di's co'
ngue tetac Jesús loo mèn. Mbez Jesús loo
mèn:
[3] —Bìn gu' di's co' tyoodizen loo gu'
ndxè'. Thìb mbi' co' ngo bin, mbi' ngro'.
Nda lo mbi' bin. [4] Láth ngue go mbi' bin,
ngulàa ndxep biz bin ro ned. Ngoloa,
mbi'th mbin. Mblo' mbin biz bina. Nduhua
mbin biz bina. [5] Le' tedib lugar na, láth
ngue go mbi' biz bin, ngulàa ndxep biz
bin loo yòo quèe co'te' xhuite yòo nzi'f
loo quèe. Luega ngulen biz bina tac in-
acha'de nzi'f yòo loo quèe. [6] Per co'se' mtlo
mdín bée ro'tha, ale mbiiz ro'tha tac yende
mod ngroo ngxèn lox ro'tha loo yòo quèea.
[7] Tedib lugar na, láth ngue go mbi' biz bin,
ngulàa ndxep biz bin le'n huan. Per co'se'
ngulen ro'tha, mtlo mblyus ro'th le'n huan
tac mdín huan ro'th. Por lult ne'nda'de
ro'th cosech tac mdín huan ro'th. [8] Le' tedib
lugar na, mblo mbi' biz bin antub loo yòo
be'f. Tyase huen ngulen ro'th. No mbryoo
mxyèn ro'th. No mda' biz bina thìb huen
cosech. Thìb nzob bin mda' gal psi' quèe
nzob. Tedib nzob bin mda' ayon quèe nzob.
Tedib nzob bin mda' thìb ayo quèe nzob.
[9] Tolo ndxab Jesús loo mèna:
—Gu' co' ndxác ta' gu' cuent co' huen-
leque' cón nee di's di's co' ngue toodizen
loo gu' ndxè', no chele' gu' ten' cón nee di's
di's ndxè', bìn gu' di's co' ngue niin loo gu'
ndxè' no fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n
lezo' gu'.

Trè' ndlu' cón mbli mtetac Jesús di's loo mèn.
(Mt. 13.10–17; Lc. 8.9–10)

[10] Per co'se' ngolo mbii rye mèn, taate
mbyan' Jesús con taandxep mèn co' be'
mbyan' con ryete si' fchop myen' xin'
mté'th Jesús. Mnibdi's mèna no myen' xin'
mté'th Jesús loo Jesús cón nee di's di's co'
mdoodi's Jesús co' mtetac Jesús loo mèna.
[11] Sya, ndxab Jesús loo mèna no loo myen'
xin' mté'th Jesús:
—Por part cón che'n gu', ey, Diox
angndli loo gu' par ta' gu' cuent no non gu'
xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn.
Cón che'n con'a be' nzo casloo loo taamas
mèn. Cona, ndxe'leque', loo mèn co' tarte
tyal yila's par ta' mèn lugar ñibe'pe' Diox
loo mèn, na ntetac di's loo mèna par tataa
mod ndyoodiz non mèna. [12] Tataa ndlin par
gàca co'se' hui' mèna loo cón chenen, con'a
ndli gàc mèna xal mèn co' ingüi'de. No
co'se' gòn mèn di's co' mbezen, gàc mèna
xal mèn co' ne'ta'de cuent cón che'n di's co'
mbezen par tataa mod ne'lyàade yéc mèna
no ne'lyàade lezo' mèna no ne'se'de mèna
mod co' ndxàp mèna par ne'tyon'te xtol
mèna.

Jesús ngue ta' cuent cón nee di's cón che'n biz bin co' ngue go mbi'.

(Mt. 13.18–23; Lc. 8.11–15)

13 Tolo ndxab Jesús loo mèna no loo myen'
xin' mté'th Jesús:
—¿Ché' no gu' ne'nda'de cuent cón
che'n di's co' mtetaquen loo gu', cà'? Chele'
gu' ne'nda'de cuent cón nee di's co' ngolo
guniin loo gu'a, ¿xá mod ta' gu' cuent
no ten' gu' cón che'n taamas di's co' tolo
tetaquen loo mèn, sya? 14 Di's co' ngolo
mtetaquen loo mèna nee di's ndxè': Mbi'
co' ngo biz bin nee di's nac xal mèn co'
nde'th di's no co' ngo yalbàn cón che'n
di's ndac che'n Diox. 15 Nzo ndxep mèn co'
nac xal nzob bin co' ngulàa ro ned. Mèna
nee di's nda' mèna lugar ndxòn mèna di's
cón che'n di's ndac che'n Diox. Per co'se'
ndxàcle' ndxep huiz mbìn mèna di's, no
queltàa yende chó mèn tolo lu' loo mèna
xal tolo nda di's no xal tolo ndyee di's, látha
xaste ndli Mebizya par ndxathla's mèn cón
che'n di's co' mbìn mèn co' mbli mden' mèn
le'n lezo' mèn xá nac co' ndlya's Diox li
mèn. 16 Nzo taamas mèn co' nac xal biz bin
co' ngulàa loo yòo quèe, co' nee di's, co'se'
mbìn mèn di's ndac che'n Diox, mbìn mèn
di's ndac che'n Diox dib nzo yéc mèn no
dib nzo lezo' mèn. 17 Mèna nac xal ro'th
co' ngulengà. Yende fuers lox ro'tha no
ne'nxecte ro'tha arid nen tac yende pá xon'
lox ro'th. Le' sya, co'se' ndxàc ngòc nguàal
con' loo mèna no ndxàc yalndyub ngu's loo
mèna por cón che'n di's ndac che'n Diox,
sya, ntlo mèna, ndyoo xà' lezo' mèna loo
cón che'n di's ndaca. 18 Nzo taamas mèn
co' nac xal biz bin co' ngulàa le'n huan.
Mèna ndxòn di's co' nac di's ndac che'n
Diox. 19 Per látha, más ndxath ndlyux mèn
loo yalgon' che'n izlyo' ndxè'. No leque
mèn ndli par leque mèn nquedìi mèn loo
yalgon' mèn. No sate más ndlya's mèn
no ndxòo yéc mèn que no mèn chol con'.
Le' sya, ryete xtùuz co' más ndli mèn cón
che'n con'a ndli ndxathla's mèn cón che'n
di's ndac che'n Diox par tataa mod ne'gàcte
mèn xal biz bin co' ta' huax cosech. 20 Per
nzo ndxep mèn co' ndxòn cón che'n di's
ndac che'n Diox, no ndyubdi's mèn co'
mbez di's ndac. Mèna nac xal biz bin co'
ngulàa loo yòo be'f. Nzo ndxep mèn co' nac
xal thìb quèe nzob co' mda' gal psi' quèe
nzob. No nzo taamas mèn co' nac xal biz bin
co' mda' ayon quèe nzob. No nzo taamas
mèn co' nac xal bin co' mda' thìb ayo quèe
nzob, co' nee di's, nac nzob bina bin co'
mda' más huax cosech.

Jesús mtetac loo mèn xal nac thìb lampr co' ndxòo xnìi.

(Lc. 8.16–18)

21 Ndxab Jesús loo mèn, ne:
—¿Ché' nzo mod tub mèn thìb lampr co'
nzo xnìi le'n thìb cajón o tub mèn lampr
xàn' thìb lun', cà'? Yende xàa. Ndxe'leque',
mèn quetal lampr gáp par tenìi lampr loo
mèn. 22 Na nii loo gu', ne: Yende nec thìb
con' co' nzo casloo co' ne'ryo xo'fte loo
xnaa. No yende nec thìb con' co' xexte
ndxàc co' ne'yathte no co' ne'yènte loo
mèn. 23 Gu' co' ndxaa'd di's nza par ta' gu'
cuent co' huenleque' cón nee di's co' ngue
niin loo gu' ndxè', bìn gu' di's co' ngue niin
loo gu' ndxè' no fta' gu' lugar yaa'd di's
ndxè' le'n lezo' gu'.
24 Ndxab Jesús loo mèn, ne:
—Huen huen bli gu' xtùuz cón che'n di's
co' nzi yòn gu' nalle'que'. Tac leque mod
co' ndxàp gu' no co' ndli gu' loo hues xtàa
gu', leque moda gàp Diox con gu' no li Diox
loo gu'. No masre' tolo zib Diox loo gu'
xalque' nac co' ndli gu' loo hues xtàa gu',
gu' co' nzi yon di's ndxè', que naca li gu'
con' ye'rsin', que naca li gu' con' ndac. Diox
lique' gàca loo mèn xalque' nac con' mbli
mèn loo xtàa mèn. 25 Tac loo mèn co' nda'
lugar ndxòn ndac mèn cón che'n di's ndac
che'n Diox, loo mèna Diox tolo li más gòn
ndac mèna cón che'n di's ndac che'n Diox
yiloa. Per ndxe'leque', mèn co' indyalte no
mèn co' indub nzade par tolo gòn mèn cón
che'n di's ndac che'n Diox, loo mèna Diox
sate li par yau' xtùuz mèn no yau' lezo' mèn
par gàca loo mèn, por derech, yathla's mèn
cón che'n di's ndac co' mbìn mèn no co'
mde'th mèn co' ngo yalbàn cón che'n Diox
loo mèn.

Jesús ngue tetac cón che'n biz bin co' ndryoo nxyèn.

26 Ndxab Jesús loo mèn, ne:
—Mod co' ndxar' mèn no mod co'
nqueltàa mèn, mèn co' ndyal yòo mèn loo
cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn,
nac xal co'se' ngo thìb mbi' biz bin loo yòo.
27 Co'se' ngolo mblo mbi' biz bin loo yòo, nda
li mbi' descans no ndxàt mbi' no ndxeche
mbi' xal nac mod che'n mbi'. Látha, ndri'th
thìb huiz no ndri'th tedib huiz co'se' ñee

mbi' le' biz bin ngulenle', no nzi roole' bin,
no nzi xènle' biz bin. Per ne'ta'de mbi'
cuent xá mod nzi roo biz bin no xá mod
nzi xèn biz bin. 28 Per yòo co' mblo mbi'
biz bina, ancualque' ndxàc ña'. Ner ndlyen
ña'. Ndxeloa, ndxas bacdò ña'. Yiloa, ndryo
yas lad ña'. 29 No co'se' mzinle' tiemp ntlo
nguus ña', ntlo moz ngro' moz par ya thop
moz cosech tac mzinle' huiz dyop cosech.

Jesús ngue tetac cón che'n biz bin mostaz loo mèn.

(Mt. 13.31–32; Lc. 13.18–19)

30 Ndxab Jesús loo mèna, ne:

—Nde niin tedib con' loo gu': ¿Xá nee
gu' no xá nden' gu' xal nac mod co' tlo
queltàa mèn par tyal mèn ñibe'pe' Diox loo
mèna, à'? No ¿xá nee gu'? ¿Chó tedib con'
tetaquen mod co' yòo mèn loo cón che'n
Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna, à'? 31 Pues
mod co' tlope' Diox, ñibe'pe' Diox loo mèn
gàc nagabte mèn co' tlo yòo loo cón che'n
Diox. No con mènate no más li yila's huax
mèn loo cón che'n Diox no tyal huax mèn
ñibe'pe' Diox loo mèn co' nac che'npe' Diox
xal thìb biz bin mostaz co' iñaade naroo co'
ngo mèn loo yòo. Gu' ñee le' biz mostaz nac
thìb biz más bix co' nzo loo rye biz bin, ¿lé'?
32 Tac co'se' ngo mèn biz huan mostaz loo
yòo, ndlyen huan mostaz. No más ndryoo
nxyèn huan mostaz leque taamas huan no
loo con' nayèe co' ngo mèn bin. Le' sya,
axta mbin bé' nde càl loo huan mostaza.

Jesús mtetac cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn thìb mod tedib mod.

(Mt. 13.34–35)

33 Tataa mod mblu' Jesús mèn cón che'n
di's ndac che'n Diox con huax di's co' mte-
tac Jesús loo mèn par gòn ndac mèn di's
co' nzote mod gòn mèn no co' nzote mod
más ta' mèn cuent cón che'n di's ndaca.
34 Nec thìb di's ne'ndoodi'ste Jesús loo mèn
chele' Jesús intetacte di's loo mèn. Per
ndxe'leque', loo myen' xin' mté'th Jesús
más ndoo lìte mda' Jesús cuent loo myen'
no nambìite ngo xo'f Jesús cón che'n di'sa
loo myen'.

Ante gunii Jesús no mde'f Jesús ya' Jesús loo mbii no loo ol che'n nít loo lagun, xèegà nguled mbii no nguled ndxetoo ol loo nít loo lagun.

(Mt. 8.23–27; Lc. 8.22–25)

35 Leque huiza co'se' ngulàa yál' izlyo',
Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Ya' gu' nda na' tedib lad ro lagun ba',
ey.

36 Sya, taate mblá' myen' xin' mté'th Jesús
mèna tya. Mbe' myen' Jesús le'n thìb
yòoyaa co' ndub loo lagun tya. No mdoo
nque taamas mèn, co' mque no yòoyaa tya,
xís Jesús par thidte nda no mèna Jesús.
37 Per láth ngue tetee myen' yòoyaa loo
lagun, mtlo mxyo'f thìb mbiido' loo lagun
no ale ngo too ol nít loo lagun. No ndoo
yòole' nít le'n yòoyaa axta ndoo zèle' nít
le'n yòoyaa. 38 Láth ndxàc con'a, ale le'le'
mde mcal' Jesús. Nax yàt Jesús par xís barc
loo thìb almad. Sya, yende izlyo', mblo'
myen' mcal' loo Jesús. Ndxab myen':

—Maistr, ¿ché' indyóode U' yòoyaa na'
ngue dep le'n nít, cara?

39 Sya, ngo che Jesús. Gunii Jesús loo mbii
no loo nít co' ndxe too loo lagun. Ndxab
Jesús:

—Xèe gure gu'.

Sya, por derech, xèe ngure nít loo lagun.
No xèe ngure mbii. 40 Ngoloa, ndxab Jesús
loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Chonon susque' anze'f nzyeb gu', à',
ey? ¿Xá mod susque' indxàpte gu' yalxla's
con daa, yey?

41 Per myen' xin' mté'th Jesús sate más
mzyeb. No mbez myen' loo xtàa myen':

—¿Chó mbi' nac mbi' ba', cara? ¿Xá mod
ale axta mbii no nít ndxòn ro mbi' ba' no
ndubdi's mbii no nít ro mbi' ba'?

5

Trè' ndlu' cón che'n thìb mbi' che'n yèez Gadar co' mque no huax xpii ye'rsin'.

(Mt. 8.28–34; Lc. 8.26–39)

1 Pues mzin Jesús tedib lad ro lagun co'
nziri' loo xyòn mèn che'n làaz mèn gadar
con myen' xin' mté'th Jesús. 2 Per texal
ngro' Jesús le'n yòoyaa, ngro' thìb mbi' co'
nzo casloo le'n armit panteón loo Jesús. Loo
mbi'a ngo huax xpii ye'rsin'. 3 Mbi'a ngo
ban le'n armit panteón. No yende chó mèn
ngli gan tyen mbi' par tub dó' mèn mbi'.
No ne' ne' yen chó mèn ngác quedó' mèn
mbi' con caden. 4 Huax vez mquedó' mèn
ya' mbi' no nii mbi' con caden per ale ndli
mbi' gan ncho' mbi' caden. Ale thìb le' thìb
le' ndli mbi' caden. No yende chó mèn ngác
li gan par gàc nado' mbi'. 5 Nque tee bez
yèe mbi' ze no yál' le'n yi'x no le'n huan no
le'n armit thebol le'n panteón. No ale leque

mbi' nguin quèe lad mbi' co'se' nquée mbii
che'n xpii ye'rsin'a mbi'. 6 Per co'se' gunèe
mbi' tithre' nde Jesús, mque' mbi' carre.
Mdub xib mbi' loo Jesús. No mcòo' mbi'
yéc mbi' loo Jesús. 7 Sya, mbli xpii ye'rsin'
ngrozèe mbi' cabii. No mbli xpii ye'rsin'
ndxab mbi' loo Jesús:

—Jesús, xgan' Diox roo Diox xèn co' ñibe'
loo ryethe con', ¿chonon nde U' co'te' nzo
nu' ndxè', à'? Na'b nu' loo U', por lèe che'n
Diox, ne'tetìide U' nu', ndee U'.

8 Tataa mbli xpii ye'rsin' ndxab mbi' loo
Jesús tac Jesús ngue bezle' no ngue ñibe'le'
loo xpii ye'rsin' par ryo xpii ye'rsin' loo
mbi'.

9 Sya, mnibdi's Jesús loo mbi'. Ndxab
Jesús loo mbi':

—¿Chó lèel, à'?

Le' sya, xpii ye'rsin' co' nzo loo mbi'a
mbli ndxab mbi':

—Nu' lèe Legión tac anze'f huax nac nu'.

10 Sya, xpii co' nzo loo mbi'a mbli nalyat
ndxab mbi' loo Jesús par ne'tel'te Jesús xpii
ye'rsin'a tedib ned tedib lad le'n yèezya' co'
nac làaz mèn gadar. 11 Le'xque' tya ndub
thìb yii co'te' ngue tee yuhua thìb partid
nguch. 12 Rye xpii ye'rsin' co' ngo loo mbi'
mbli ndxab mbi' loo Jesús:

—Ftel' U' nu' loo nguch co' nzi tee go'
par yòo nu' loo nguch.

13 Sya, mda' Jesús lugar loo xpii ye'rsin'a.
Ngro xpii ye'rsin'a loo mbi'. Ngòo xpii
ye'rsin'a loo partid nguch. No por loo rye
nguch ne'que' chop mil nguch co' nzi tee
yuhua tya. Per co'se' ngòo xpii loo partid
ngucha, ryete ngucha mbyùb lad yiia. No
ale ngulàa ryete ngucha le'n lagun. Tya
nguáp rye nguch nít. No nguth rye chop mil
ngucha.

14 Le' sya, mèn co' ngue queno ngucha
mxon' tant mzyeb mèna. Ngua ta' mèna
cuenta loo mèn làth yèez no loo mèn co'
ngue zin' huan. Sya, mbi'th tee hui' rye
mèna con' co' ngòc. 15 Co'se' mzin mèn
co'te' nzo Jesús, gunèe mèn ndxe'sleque'
ndub mbi' co' mque no mbii che'n rye xpii
ye'rsin'a. Noc xable' mbi' ndub mbi'. Sya,
sate más mzyeb mèna. 16 Mèn co' gunèe
mbi' ndoore' teyac Jesús mbi', mèna mda'
cuent con' ngòc loo mbi', mbi' co' mquée
mbii che'n xpii ye'rsin'. No mda' mèna
cuent xalque' ngòca loo nguch. 17 Le' sya,
mèna mtlo ndxab loo Jesús li Jesús favor
ryo' Jesús, bii Jesús làaz mèna par ned nde
Jesús.

18 Co'se' gunèe mbi' co' mque no xpii
ye'rsin'a ngòo Jesús le'n yòoyaa par bii
Jesús tya, nalyat mna'b mbi' di's loo Jesús
par ta' Jesús lugar tyoo nque mbi' xís Jesús
par tyee no mbi' Jesús. 19 Per ndxe'leque',
Jesús ne'ndalte no ne'nda'de Jesús lugar
nga nque mbi' xís Jesús. Ale le'le' ndxab
Jesús loo mbi':

—Byàa par lizl con mèn co' nac mèn
gulizl ba'. No fta' cuent loo mèna ryete con'
co' mbli nole' Tad Diox lùu. No fta' cuent xá
mod mblyat lezo' Tad Diox gunèe Tad Diox
lùu, ndee.

20 Sya, mxen mbi' ned. Ndyàa mbi'. Mtlo
mbi', mda' mbi' cuenta loo mèn co' nac
che'n rye yèezya' che'n làaz mèn decápolis
ryete con' xal mbli Jesús loo mbi'. Le' ryete
mèn yèez co' mbìn di's co' mda' mbi' cuenta
na, ante mbui' rye mèna no ante gunaa rye
mèna loo mbi'.

*Trè' ndlu' cón che'n con' co' ngòc loo rsap
Jair no cón che'n thìb xa'got co' mbuàal xab
Jesús.*

(Mt. 9.18–26; Lc. 8.40–56)

21 Co'se' mbere Jesús, ndye'th Jesús, ngua
Jesús par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn
gadar, ndye'th Jesús loo yòoyaa tedib lad
ro lagun co' ne' lèe lagun che'n mèn làaz
mèn galile. Tya, mqueltàa huax mèn loo
Jesús. No por mqueltàa mèn loo Jesús tya,
tyate mbyan' Jesús con mèna. 22 Látha, mzin
thìb mbi' co' ngòc jef che'n thìb sinagog co'
ndub le'n thìb yèez co' nziri' gaxte co'te'
ngo Jesús. Mbi'a ngro' lèe Jair. Co'se' gunèe
mbi' Jesús, mbii gax mbi' loo Jesús. Mdub
xib mbi' loo Jesús. 23 No anze'f nalyat mna'b
mbi' di's loo Jesús. Ndxab mbi':

—Tad, rsap daa nax tin liz. Na ndal na'b
thìb favor loo U'. Tyee U'. Nda na' lizen. Daa
ndlyaz ante xo'f U' ya' U' lad mza' daa. Yac
mza' daa. No ryo xban mza' daa.

24 Sya, mxen Jesús ned. Nda no Jesús Jair
par liz Jair. Le' rye mèn co' nzi no Jesús
na, nda nque xís Jesús axta mdí' mèna Jesús
tant thìb mèn nda no Jesús. 25 Láth rye
mèna ngo thìb xa'got co' mque no yíiz co'
nac yíiz ndlyath ren. Le'n rye tiemp co'
ndxàc mque no xa'gota yíiza ndxàcle' si'
fchop lin'. 26 Le'n rye tiempa, anze'f thìb
yalnè mden' xa'gota por mbli huax doctor
remed xa'. No anze'f thìb tmi mbli xa' gast

axta mtho' xa'gota rye con' mque no xa'.
Per ne' por chu'th ne'ngyath ndacte xa' con
remeda. Ndxe'leque', sate más mxyo yíiza
loo xa'gota. 27 Co'se' mbìn xa'gota nde'th
mèn le' Jesús nde par neda, ngo xa'gota
làth rye mèna par ngua gax xa' co'te' nzo
Jesús, par ned xís Jesús làth mèna. Látha,
xexte mbuàal xa'gota xab Jesús. 28 Tataa
mbli xa'gota tac ndoore' ndxab xa'gota loo
lezo' xa': Chele' daa ante gàal xab Jesús,
ngobe'en yac daa. 29 Texal ngolo mbuàal
xa'gota xab Jesús, mbyau' loo ren co' ndoo
lath xa'. No luega mden' xa' mbyac xa' loo
yíiz co' mque no xa'. 30 Lomisque', mden'
Jesús le'n lezo' Jesús le' Diox mteyac thìb
mèn yíiz por cón che'n con' roo con' xèn
co' ndxàp Jesús la's nii Jesús no la's ya'
Jesús. Sya, chàa, mbere Jesús, mbui' Jesús
par ned xís Jesús. No mnibdi's Jesús loo
mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—¿Chó gu' mbuàal xaben par ned xísen,
à'?

31 Sya, myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo
Jesús:

—Tad, con que U' ñee le' mèn ngue tí' U'
no mbez U' ¿chó mèn mbuàal daa par xísen,
à'?

32 Per Jesús mbui' ndxè' mbui' ba' loo
mèna par ñèe Jesús ñeene' chó mèn mbuàal
xab Jesús par mbyac mèna. 33 Látha, xa'gota
ante nxi'th ndoo tant mzyeb xa'gota. No
nanee xa'gota cón ngòc loo xa'. Sya, xex
xex mbii gax xa' loo Jesús. Mdub xib xa'
loo Jesús. No mda' xa' cuent rye con' co',
lìcque', ngòc loo xa' loo Jesús. 34 Jesús ndxab
loo xa'gota:

—Rsapa, lùu mbyacle', ndee, tac
ngola'sque'l loon. Byàa. Ne'tyóodel. No
huen blo lezo'l. Lùu ya ne'tolode tyac len.

35 Tatabe' ngue toodi's Jesús con xa'gota
co'se' mzin plá mèn guliz mbi' co' nac jef
che'n sinagog co' ndub gaxte tya. Ndxab
mèn guliza loo mbi' co' nac xud mza':

—Lá'a. Ya ne'tolode li xol maistr. Loo
rsap lùu ngolole' guneei.

36 Per Jesús ne'nglide cas di's co' ndxab
mèn guliz mbi'a loo mbi'. Ndxab Jesús loo
mbi':

—Ne'zyebtel por rsapl, ndee. Gola's loon
no maste.

37 Ne'nda'de Jesús lugar loo rye mèna par
ya nque mèna xís Jesús par ned liz mbi'.
No maste mbe' Jesús Pedr, no Cob, no Juàn
co' nac hues Cob par ya no myen'a Jesús.
38 Co'se' mzin Jesús con myen' liz mbi' co'
ngòc jef che'n singoga, ñèe Jesús ndxàc thìb
con'. No ñèe Jesús ndxón' mèn no mbez
yèe mèn. 39 Jesús ngòo liz mbi'. No asembli
Jesús, ndxab Jesús loo mèna:

—¡Susque' thìb ruid ndli gu' no ndxón'
gu', yoo! Por part cón chenen, mza' ba'
inacte mza' co' nguth. Ndxe'leque', part
cón chenen, mza' nax yàt thìb mcal'guth.

40 Per co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús
loo mèna, ale mxìis no mèna Jesús.

Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Bli gu' favor, gro' gu' par fuer.

Sya, ngòo no Jesús xud mza', no xna'
mza', no yon myen' xin' mté'th Jesús co'
ngua no Jesús par le'n nyòo co'te' nzo'f
mza' loo mes. 41 Sya, mxen Jesús ya' mza'
co' nguth co' nzo'f loo mes. Ndxab Jesús loo
mza':

—Talita cumi. Di's ndxè' nee di's: Mza',
na ngue nii lool: Goo che. Goo too.

42 No texal ngolo tataa ndxab Jesús loo
mza', ngo che mza'. No luega mdee mza'.
No pente nzo mza' si' fchop lin' co'se' ngòc
con'a loo mza'. Le' mèn co' ngureri'a na,
ante mbui' mèna no ante gunaa mèna no
ante mzyeb mèna co'se' gunèe mèna le'
mza' ngro xban. 43 Per Jesús mnibe' yèe loo
rye mèn co' ngureri'a par ne'ta'de mèna
nec thìb cuent loo nec thìb mèn cón che'n
con' co' ngòc loo mza'a. Ngoloa, mnibe'
Jesús loo xna' mza' ta' xna' mza' con' hua
mza'.

6

Jesús ngo plá huiz le'n yèez Nazaret.
(Mt. 13.53–58; Lc. 4.16–30)

1 Jesús mbii liz Jair. Mbere Jesús, ndyàa
Jesús co'te' nac yèez co' nac làazpe' Jesús.
Ngua no myen' xin' mté'thpe' Jesús Jesús,
ne. 2 Co'se' ngòc huiz sabd co' ngòc huiz
descans tiempa, Jesús mtlo mblu' mèn le'n
sinagog mèn. Le' mèn co' mbìn di's co'
mblu' Jesús na, ante ngüi' mèna no ante ñaa
mèna loo Jesús. No mbez mèna loo xtàa
mèna:

—¿Pá ngua té'th mbi' ba' rye di's co'
ndyoodi's mbi'? No ¿pá ned ngro' co' ndxác
mbi' ba' no yalguzye' co' ndli mbi', cara?
3 Na' nanee le' mbi' ba' nac xgan' Mari. No
nac mbi' carpinter. Mbi' ba' ndxàc hues
Cob. No ndxàc hues mbi' Chè no ndxàc

hues mbi' Jud no Mon. No myen'got co'
ndxàc fta'n mbi' nzo ban làth na' trè'.
Ale leque mèn gulàaz Jesús ndlyàa xyàn
lezo' ñèe Jesús. No nden' mèna ilé'de nac
con' co' ndli Jesús. 4 Sya, ndxab Jesús loo
mèna:
—Nzo huax mèn co' ndli cas no intè'bte
mèna mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox
por nac mèna mèn tith. Per chele' mèn
co' nde'th di's co' ndxab Diox nac mèn
gulàazpe' mèn, pà li mèn cas mèn co' nde'th
di's no pà li mèn guliz mèn co' nde'th di's
cas mèn co' nde'th di's xal ndxàca loon con
mèn co' nac mèn gulàazpe' dàa.
5 No ne'ngácte Jesús ngli Jesús nec thìb
yalguzye' loo mèn gulàaz Jesús. Ante mxo'f
Jesús ya' Jesús lad ndxep mèn yíiz par
mteyac Jesús ndxep mèn no maste. 6 Látha,
ante ngüi' Jesús no ante ñaa Jesús loo mèn
gulàaz Jesus tac thidtene indlya'ste mèna
yila's mèna loo Jesús. No indxàpte mèna
yalxla's loo Jesús. Ngoloa, mque tee lu'
Jesús rye mèn yèezya' co' nziri' gax loo yèez
co' nac làaz Jesús.

Jesús mtel' myen' xin' mté'th Jesús par ngua lo myen' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn.
(Mt. 10.5–15; Lc. 9.1–6)

7 Ngoloa, ngurez Jesús ryete si' fchop
myen' xin' mté'th Jesús co' mcui Jesus.
Mtlo Jesús, mtel' Jesús chop chop myen' par
ya lo myen' yalbàn loo mèn. No mbli Jesús
par ngòp myen' con' la's nii myen' no la's
ya' myen' par co' myen' xpii ye'rsin' loo
mèn. 8 No mnibe' Jesús loo myen' yende
cón hue' myen' co'se' tyen myen' ned ya
myen'. No maste co myen' thìb bro yaa ya'
myen'. Ne'hue'de myen' yex lua' myen'.
Ne' ne' hue' myen' tmi. 9 No mnibe' Jesús
loo myen' que' myen' yilid co' ngòcte ñaa
nii myen'. No hue' myen' ante xab myen'
co' nocte myen'. Ne'hue'de myen' chop
ned xab myen'. 10 Ndxab Jesús loo myen',
ne:
—Co'se' yòo gu' liz mèn co'te' zin gu',
cued gu' liz mèna axtaque' bii gu' le'n rye
yèezya' ned ya gu' no axtaque' ryo' gu' le'n
rye yèezya' ned ya gu'. 11 No chele' chó làaz
mèn no liz mèn ne'tyalte mèn ta' mèn lugar
yòo gu' no ne'tyalte mèn gòn mèn di's co'
gab gu' loo mèn, gro' gu' liz mèna no làaz
mèna. Bzib gu' yòoya's co' ndoo nii gu' loo
mèna. Con'a nee di's tolo tyub quìi tyub
bèel lezo' mèna por con' co' mbli no mèna
gu'. Yan' cón che'n mèna loo Diox. Le' Diox
tub rez cón che'n mèna co'se' gàc huiza, ne.
No co'se' gàc huiz co' tub rez Diox cón che'n
mèna, lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Más be'te
tetìi Diox mèn ciuda Sodom no mèn ciuda
Gomor leque loo mèn yèez co' ne'tyalte ta'
lugar yòo gu' liz mèna no làaz mèna.
12 Sya, mxen myen' ned. Ndyàa myen'.
Nda lo myen' yalbàn no nda te'th myen' cón
che'n di's ndac che'n Diox loo mèn le' mèn
na, ndxàal lyàa yéc no ndxàal lyàa lezo'
mèn no se' mèn mod co' ndxàp mèn par
lyá' mèn loo con' ryes. 13 Mblo' myen' xin'
mté'th Jesús huax xpii ye'rsin' loo mèn, ne.
No mtà myen' aceit lad huax mèn. Mteyac
myen' mèn yíiz co' mden' chol yíiz, ne.

Trè' ndlu' xá mod mbeth mèn Juàn Bautist.
(Mt. 14.1–12; Lc. 9.7–9)

14 Nde nxon', mbìn Herod co' ngòc rey
con'a. Per máa rye mèn nonle' cón che'n
co' ngue tee li Jesús. Sya, ndxab Herod loo
mèn co' ndxàc xtàa Herod co' nqueltàa no
Herod:
—Peser Juàn Bautist ngro xban làth mèn
nguth. Cona, ndli Juàn con' roo con' xèn loo
mèn xalte nac con' co' nzo la's nii Juàn no
la's ya' Juàn.
15 Taamas mèn mbez:
—Lii, co' mde'th di's co' ndxab Diox, na.
Taamas mèn mbez:
—Nzo chó xa'gool co' mde'th di's co'
ndxab Diox póla ngro xban.
16 Co'se' mbìn Herod tataa mbez mèn,
Herod ndxab loo mèn:
—Mbi'a nac Juàn Bautist co' mnibe'en
ngua cho' solndad yéc, ndyaquen. No nalle'
ngro xban Juàn làth mèn nguth, ngobe'en.
17 Tataa ndxab Herod loo mèn tac ndoore'
Herod mnibe' loo solndad ngua que' sol-
ndad Juàn lezi'f. No mtedó' solndad Juàn
con caden ante por cón che'n Herodi. Hero-
dia ngòc sa'l Lip, hues Herod ndoore'.
Ale mbli Herod ngòc Herodi xal xa'gotpe'
Herod. Mque no Herod Herodia xal
xa'gotpe' Herod. 18 Tac yalquìite ndxab Juàn
Bautist loo Herod:
—Herod, indxàalte que no U' xa'got hues
U' ne' ne' gàal U' xa' xal xa'gotpe' U'.
19 Per Herodi axta ngòc loc tant ngulàa
xyàn lezo' Herodi gunèe Herodi Juàn
Bautist. Axta mblya's Herodi leque hora
nguth Herodi Juàn por conate no más. Per
yende mod ngli Herodi gan nguth Herodi

Juàn. [20] Herod mquenap Juàn tac Herod
huen huen nanee le' Juàn ngòc thìb mbi'
ndac no thìb mbi' nalì no thìb mbi' natú'.
Por cona, nzyeb Herod ñèe Herod Juàn. No
ne'ngla'de Herod ngli Herodi yalquìi loo
Juàn. Más de cona, mastale' inden'te Herod
no indxaa'dte Herod di's cón che'n con' co'
ngue lu' Juàn loo Herod cón che'n Diox,
ndyac lezo' Herod nque nza Herod di's co'
ndyoodi's Juàn loo Herod con huen di's no
con huen cuent. [21] Per Herodi huen ngua
tac le'pe' mzyal thìb mod loo Herodi par
guth yèe Herodi Juàn. Tac co'se' ngóol lni
co' ngòc huiz co' ngóol Herod, huiza mbli
Herod thìb yalhua par hua mèn co' ngòc jef
loo Herod, no mèn co' ngòc commandant
loo Herod, no taamas mèn co' mbli Herod
cuent anze'f ntac mèn loo Herod, mèn co'
nac mèn co' ñibe' loo mèn gulàaz Galile.
[22] Le'pe' láth nzi yuhua rye mèna, ngòo mza'
co' nac rsap Herodi loo mèn co' nzi yuhuaa.
Nde yol' nii mza'. Nde nxon', anze'f ndyac
lezo' Herod con mèn co' nzi yuhua rsèa
co'se' ñèe Herod no mèna nabe'ste nde
yol' nii mza' ngo mza'. Ale con gust ndxab
Herod loo mza':

—Mza', bna'b con' ndlya'sl loon. Na tai
càal.

[23] No mde'th Herod Diox loo mza' no
mcàbgòn Herod di's loo mza' le' Herod ta'
rye con' lya's mza' càa mza'. Ndxab Herod
loo mza' axta rol làaz mèn co' ñibe' Herod
ta' Herod càa mza' chele' mza' lya's càai
por nabe's ndxol' nii mza' loo mèn co'
mqueltàa. [24] Sya, yende izlyo', ngro' mza'
loo rye mèna. Ngua mza' loo xna' mza'.
Ndxab mza':

—May, ¿cón ndlya's U' ña'ben loo Herod,
à'?

Xna' mza' ndxab loo mza':

—Bna'b yéc Juàn Bautist loo Herod càal.

[25] Sya, yende izlyo', ndye'th mza' loo
Herod tedib vez co'te' ndub Herod. Ndxab
mza' loo Herod:

—Rey Herod, daa ndlyaz ta' U' yéc Juàn
Bautist càan loo thìb plat nalle'que'.

[26] Per co'se' mbìn Herod tataa ndxab mza'
loo Herod, anze'f mxi lezo' Herod. Per máa
le' Herod mde'thle' Diox loo mza', ¿lé'?, no
mbìn rye mèn co' nziri' no Herod di's co'
ndxab Herod loo mza', ¿lé'?, que nzo ne'
ñee lezo' Herod, mbli Herod co' mblya's
mza', xàa. [27] Lueg lueg mtel' Herod thìb
solndad. No mnibe' Herod loo solndad ya
cho' solndad yen Juàn par ye'th no solndad
yéc Juàn loo Herod. [28] Nda solndad. Ngòo
solndad le'n lezi'f. Mblo nde'f solndad yen
Juàn. No nabe'ste mdub solndad yéc Juàn
loo thìb plat. Ndye'th no solndad yéc Juàn
loo Herod. Le' Herod na, mda' yéc Juàn loo
mza'. Le' mza' na, ndoole' ngua la' yéc Juàn
par mcàa xna' mza'.

[29] Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Juàn le'
Juàn nguthle', le' Herod mnibe' loo solndad
ngua yuth solndad Juàn, ngua lit myen'
thebol Juàn par ngua ca's myen' thebol
Juàn.

Jesús mbuaa ga'y mil ante mènbi'.
(Mt. 14.13–21; Lc. 9.10–17; Jn. 6.1–14)

[30] Ngoloa, ndye'th ryete si' fchop myen'
xin' mté'th Jesús co' ngua lu' di's cón che'n
Jesús loo mèn. Mqueltàa no myen' Jesús
tedib vez. Látha, mda' myen' cuent ryete
con' xal mque tee li myen' no mque tee lu'
myen' loo mèn ned ngua myen'. [31] Jesús
ndxab loo myen':

—Ya' gu' nda li na' chu'th descans thìb
lugar co'te' ne'ñeede mèn na'.

Tataa ndxab Jesús tac anze'f thìb mèn,
chó mèn ndyàa no chó mèn nde loo Jesús,
axta ne' ne' yen mod hua Jesús con myen'
xin' mté'th Jesús mase thìb le' yèth. [32] Sya,
ante myen' xin' mté'th Jesús, no Jesús,
ngòo le'n thìb yòoyaa. Ngua Jesús te-
dib lugar xà' con myen' xin' mté'th Jesús.
[33] Per huax mèn gunèe nda Jesús par neda.
Mblibe' mèna Jesús. Ale mque' mèna
carre. Nda tau' mèna loo Jesús co'te' zin
Jesús. No ner mèna mzin leque Jesús con
myen' xin' mté'th Jesús. [34] Co'se' ngro'
Jesús le'n yòoyaa, anze'f thìb mèn gunèe
Jesús nziri'. Mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús
mèna tac nziri' prob mèna xal mbacxil' co'
yende pastor co' nqueno mbacxil'. Sya,
mtlo Jesús, mblu' Jesús mèna huax con'.
[35] Per co'se' mzyèle' izlyo' huiza, myen' xin'
mté'th Jesús ngua nee loo Jesús. Ndxab
myen' loo Jesús:

—Tad, mzyèle' izlyo' no yende chó mèn
nzo ban trè' par ya ti' mèn con' hua mèn.
[36] Gunii U' Diox loo mèn ba'. No yiloa, guuz
U' loo mèn ya ti' mèn con' hua mèn le'n rye
ranch co' nzo le'n huan no le'n rye yèez co'
nziri' gax tac yende cón ngue no mèn par
hua mèn.

[37] Per Jesús, ndxe'leque,' mcàb. Ndxab
Jesús loo myen':

—Gu' nee, xàa. Fta' gu' con' hua mèn ba'.
Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:
—Tad, ¿xá nee U'? ¿Ché' tàal thìb mil chop ayo pes pan par hua mèn ba' chele' nu' ya ti' pan par hua mèn ba', à'?
38 Jesús ndxab loo myen':
—¿Plá pan ngue no gu', à'? Huaa tee hui' gu', ñeene'.
Co'se' ngua tee hui' myen', ndye'th myen'. Ndxab myen' loo Jesús:
—Pente nzo ga'y pan no chop mbèel no maste.
39 Sya, mnibe' Jesús loo mèna tyub thìb tant thìb tant mèn ndxè' ba' ndxè' ba' loo yiixii co' nzo'f tya. 40 No mdub thìb tant mèn, co' nee di's, thìb ayo mèn no tedib tant mèn, co' nee di's, cho' psi' mèn. No tataa tolo mdub mèn ndxè' ba' ndxè' ba'. 41 Sya, mxen Jesús rye ga'y pana no ryop mbèela. Látha, mbui' Jesús loo bé'. Ndxab Jesús loo Diox:
—Diox quix U', Diox par pan ndxè' no mbèel ndxè' co' hua nu'.
Sya, mchì'x Jesús pana. Thìb le' thìb le' mbli Jesús pana. Ngoloa, mbli Jesús mbyar' pana. No mda' Jesús pana loo myen' xin' mté'th Jesús par qui'th myen' pana loo mèna. No mbli'th myen' ryop mbèel co' mbli Jesús ngòc thìb le' thìb le' co' mbyar' loo mèna, ne. 42 Nduhua ryete mèna axta plóthe. 43 No co'se' ngolo nduhua mèna, msè myen' xin' mté'th Jesús si' fchop cardor pan no mbèel co' mbyan' xo'f co' mbli Jesús mbyar' no co' mbli Jesús ngòc thìb le' thìb le'. 44 No loo rye mèn co' nduhua pana no mbèela ngòcque' ga'y mil mèn, ante mènbi'. Xà'que' nduhua mèngot no xà'que' nduhua myen' bix.

Jesús nde nii loo nít loo lagun.
(Mt. 14.22–27; Jn. 6.16–21)

45 Sya, láth ngue nii Jesús Diox loo mèn, Jesús mtel' ner myen' xin' mté'th Jesús loo yòoyaa par zin myen' yèez Betsaid ndoore' zin Jesús. 46 Co'se' ngolo gunii Jesús Diox loo mèna, mxen Jesús ned. Nda Jesús loo thìb yii co' ndub gaxte tya par cuez Jesús Diox. 47 Co'se' ngulàa yál' izlyo' huiza, pente nda tee myen' grolthe loo lagun. Le' Jesús na, thidte mbyan' loo yòo biiz. 48 Látha, ñee Jesús xá ndxàc myen'. Ya ne'ñeede myen' xá mod li myen' par tetee myen' yòoyaa tac ngue chep mbii yòoyaa myen' rye lad. Per co'se' ngóol coyor cuar xex xex mzin Jesús loo myen'. Nde tee nii Jesús loo nít loo lagun. Mblya's Jesús sangnguri'th Jesús loo myen' co'te' ndub ca' yòoyaa myen' loo lagun. 49 Co'se' gunèe myen' xin' mté'th Jesús nde tee nii Jesús loo nít loo lagun, mbli myen' xtùuz con' mal ñèe myen'. Sya, mtlo myen', mbez yèe myen' 50 tac ryete myen' gunèe nde tee Jesús loo nít loo lagun. Per ale ne'ñeede myen' cóna. Cona, mzyeb myen'. Per Jesús gunii loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':
—Ne'zyebte gu', ey. Blo gu' valor loo gu'. Daa na. Susque' naze'f gu', yey.
51 Sya, ngòo Jesús loo yòoyaa co'te' nzo myen'. Ngoloa, xèegà nguled mxyo'f mbii. Le' myen' na, sate más mzyeb no ante mbui' myen' no ante gunaa myen' cón ngòc loo myen' xal ndee tee nii Jesús loo nít loo lagun. 52 Tataa ngòca loo myen' tac myen' tarte ta' cuent co' huenleque' cón che'n yalguzye' co' mbli Jesús ngòc loo pana por tatabe' naad myen' no tatabe' nguud myen'.

Jesús ngue teyac mèn yíiz le'n yèezya' che'n làaz mèn genesaret.
(Mt. 14.34–36)

53 Ngoloa, tolo mtetee myen' barc. Tolo nda tee myen' axta mzin myen' tedib lad ro lagun con Jesús loo xyòn mèn co' nac làaz mèn genesaret. Ro laguna mtedó' myen' yòoyaa lad thìb quèe. 54 Per texal ngro' no Jesús myen' le'n yòoyaa, mèn co' nzo tya lueg mblibe' Jesús. 55 Sya, mque' mèna carre. Ngua mèna rye yèezya' co'te' nac làaz mèn. No mtlo mèna, nde no mèna rye mèn yíiz loo cami axta co'te' non mèn nzo Jesús. 56 No nde no mèn mèn yíiz pál co'te' ndxòo Jesús no co'te' ndri'th Jesús, que naca ranch, que naca le'n yèez, que naca ned huan. Nguix mèn rye mèn yíiz ro ned co'te' ndri'th Jesús. No nalyat mbez mèn loo Jesús la' Jesús gàal mèn ante xab Jesús. Le' sya, ryete mèn co' ante mbuàal xab Jesús, ale mbyac mèna loo yíiz.

7

Trè' ndlu' chó con' ntezab loo mèn par ndxàc mèn mèn zab loo Diox.
(Mt. 15 20)

1 Látha, mbii gax plá mèn co' nac mèn xley' farise no ndxep mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés

loo mèn loo Jesús. Mèna nac mèn ciuda
Jerusalén. Nde mèna par ned ciuda
Jerusalén loo Jesús. 2 Mèna gunèe le' ndxep
myen' xin' mté'th Jesús ne'ntechte myen'
ya' myen' par tyub myen' hua myen'. Nzi
yuhua myen' con ya' myen' co' ne'ntechte
myen', co' nee di's, taate ya' myen' nzi
yuhua myen' pan. Ne'ntechte myen' ya'
myen' xal nac costumbr co' ngue no mèn
xley' farise ntech mèn ya' mèn ndoore'
hua mèn. No por conate mquexù' mque'
fals mèna myen' loo Jesús. 3 Tac mèn
co' nac mèn xley' farise no ryete mèn
nación Israel nzi no costumbr no mbed no
mèna costumbr che'n mèngool. Tac chele'
mèna ne'techte ya' mèn lilleque' ndoore'
tyub mèna par hua mèna, más quee lezo'
mèna ne'huade mèna. 4 No co'se' mbere
mèna, ndye'th mèna, ngua ti' mèna loo xbi',
ne'huade mèna chele' mèna ne'lide xal nac
mod che'n costumbr co' ndxàp mèna co'
ntech mèna ya' mèna. No nzore' más mod
che'n costumbr co' mbed no mèna co' nac
ntech mèna taz, plat, camplor, no taamas
yèt co' ndli zin' mèna cosin. No masre'
con' ndli mèna. Ale axta lun' co'te' ndxàa
mèna, ntech mèna. 5 Sya, mèn co' nac mèn
xley' farise no mèn co' nac maistr co' ndlu'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn,
mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna loo
Jesús:

—¿Chonon indlide myen' xin' mté'th lùu
cas costumbr co' mtan' mèngool loo na',
à'? Ale tua'te ya' myen' ndxuhua myen' xít
myen' no lua' myen'. Intechte myen' ya'
myen'.

6 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Aa. Yende con' niin loo gu'. Bien lal
ro Sayi co'se' ndxab Sayi no ngro' di's ro
Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox le' gu'
anze'f ndxác ntembìi gu' ro gu' no ntembìi
gu' xti's gu' loo Diox co'se' mque' Sayi ye's
cón che'n gu' loo libr co' nac xti's Diox co'
mbez taandxè':

Mèn ba' mbez di's guryath no di's
guryèn loon con di's co' ndryo' ro mèn.
Per con' co' nzo le'n lezo' mèn no con'
co' ndli mèn xtùuz ndlu' loon pà li mèn
con' guryath no con' guryèn loon. No pà
li mèn cas loo cón chenen.

7 Yende cón ntac co' ndli mèn co'se'
ncòo' mèn yéc mèn loon no co'se' mbez
mèn lèen, ne, tac ley co' ndlu' mèn
no yalñibe' co' ndxàp mèn nac xley' no
yalñibe' che'n mèn izlyo'pe' ndxè'.

8 Guniin di's ndxè' loo gu' tac gu' ndlá'
con' co' nac yalñibe' che'n Diox par ne'lide
gu' cas co' ñibe' Diox loo gu' par li gu'.
Más ndli gu' par ndli gu' costumbr che'n
mèngool co' mbed no gu' co' nac co' ntech
mèn camplor no taz no plat. No ndli gu'
taamasre' con' co' nac leque xal con' ndli
gu'.

9 Tataa ndxab Jesús loo mèna:

—Cona, ngue niin loo gu': Más ndlá'
gu' co' nac yalñibe' che'n Diox thìb lad
loo gu' par tolo ndli gu' ryethe con' co'
nac costumbr co' mtan' xudgool gu' loo
gu'. 10 Moisés mnibe' loo mèn nación Israel
tiempa co'se' ndxab Moisés taandxè':

Gòp gu' mod gunèe gu' xud gu'. No
gòp gu' mod gunèe gu' xna' gu'. Le' mèn
co' ñii yèe ñii tìi cón che'n xud no cón
che'n xna' na, Moisés mnibe' loo mèn
guth mèn mèna.

11 Le' gu' na, ale mbez nzoque' mod gab thìb
mbi' loo xud mbi' no loo xna' mbi' taandxè'
mod: Pay, May, yende mod lyath non gu'
tac ryete con' co' nac con' ngue non co'
ndxàpen nac co' mcàbgònen loo Diox, co'
nee di's, naca che'n Diox. 12 Tataa mbez gu'
loo mèn mastale' huax vez ne'nda'de mèn
con'a loo Diox par ngàc con'a che'n Diox.
No chele' thìb mbi' gab tataa loo xud mbi'
no loo xna' mbi', gu' ndoole' par gab gu' loo
mbi': Ya inquinte lyath nol xudl no lyath
nol xna'l, ndee. 13 Le' sya, con con' ndli
gu'a, ndlu' gu' yende cón ntac con' co' nac
yalnibe' che'n Diox loo gu' por cón che'n
costumbr co' mbed no gu' co' ndli thìb ned
gu' no co' ndli tedib ned gu'. No anze'f thìb
con' ndli gu' co' lalque' nac xal con' co' ndli
gu'a.

14 Jesús ngurez mèn tedib vez. Ndxab
Jesús loo mèn:

—Bìn gu' co' ngue toodizen loo gu'
ndxè'. No ndlyazen ta' gu' lugar yaa'd di's
ndxè' le'n lezo' gu' par ta' gu' cuent cón
nee di's ndxè'. 15 Nde niin thìb con' loo gu':
Nec thìb con' co' nac con' ndxuhua mèn
indli malte no indlide con' zab loo mèn.
Ndxe'leque', rye con' co' ndryo' le'n lezo'
mèn no con' co' ndli mèn xtùuz, con'a ndli
ntezab mèn no ndli ndxàc mèn mèn ye'rsin'
no mèn zab loo Diox. 16 Gu' co' nzi yòn di's
ndxè' no gu' co' ndxaa'd di's le'n lezo', ften'

gu' di's ndxè' le'n lezo' gu' no fta' gu' cuent
co' huenleque' cón nee di's di's ndxè'.
17 Co'se' mblá' Jesús mèna no ngòo Jesús
liz thìb mbi', myen' xin' mté'th Jesús
mnibdi's loo Jesús cón che'n di's co' mtetac
Jesús loo mèn. 18 Jesús ndxab loo myen':
—¿Ché' no gu' inda'de cuent cón nee
di's co' mtetaquen loo mèna, cà'? ¿Ché'
iñeede gu' no ché' inda'de gu' cuent le'
ryete con' co' nac xít mèn no lua' mèn co'
ndxuhua mèn ndxòo le'n xti' mèn? No
indlide con'a con' ye'rsin' loo mèn par li
mèn con' ye'rsin' loo Diox. 19 Tac con' co'
ndxuhua mèn indxòode le'n lezo' mèn no
le'n xtùuz mèn. Ndxe'leque', le'i ndxòo
le'n xti' mèn no le'n pans mèn. Ndxeloa,
ndri'tha loo mèna co'se' nda mèn mandad
mèn.
Tataa ndxab Jesús loo myen' par mblu'
Jesús cón che'n di'sa loo myen' le' ryete
con' ndxuhua mèn nambìique' nac. 20 Jesús
ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús, ne:
—Con' co' ndryo' le'n lezo' mèn no con'
co' ndli mèn xtùuz, con'a ndli leque mèn
ndli con' ye'rsin' loo Diox no ndxàc mèn
mèn ye'rsin' loo Diox. 21 Tac le'n lezo'
mèn ndryo' chol xtùuz ye'rsin' co' ndli
mèn xtùuz, anggab na'i, xtùuz co' ndli mèn
co'se' ndlya's mèn li mèn yalburrid; no
xtùuz co' ndli mèn co'se' ndlya's mèn cua'n
mèn xin' huan mèn; no xtùuz co' ndli mèn
co'se' ndlya's mèn guthxù' mèn xtàa mèn;
22 no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndlya's mèn
li huan' mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se'
ndlya's mèn nqueli'th mèn cón che'n xtàa
mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndlya's
mèn li mèn chol con' ye'rsin; no xtùuz co'
ndli mèn co'se' ndlya's mèn quedìi mèn
xtàa mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se'
indlya'ste mèn thyon mèn loo con' ye'rsin'
co' ngue li mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se'
ndxàn lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn; no
xtùuz co' ndli mèn co'se' ndxòn mèn cuent
yix no nteri'th mèn cuent yix loo xtàa mèn;
no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndye's mèn
loo xtàa mèn no nxyal' mèn loo xtàa mèn;
no xtùuz co' ndli mèn par li mèn con' co'
inda'de taamas mèn cuent cón ngue li mèn.
23 Ryete con' ye'rsin'a ndryo' ndlyen' le'n
lezo' mèn par tyub yo'f lezo' mèn par li mèn
con' co' ndli mèn xtùuz. No ntezab ryete
con'a xtùuz mèn no lezo' mèn par ndxàc
mèn mèn zab no mèn ye'rsin' loo Diox.

Thìb xa'got tith ngola's loo Jesús no loo cón che'n Jesús.
(Mt. 15.21–28)

24 Ngoloa, mbii Jesús tya. Nda Jesús le'n
rye yèezya' co' nac yèezya' che'n làaz mèn
ciuda Tir no co' nac yèezya' che'n làaz mèn
ciuda Sidón. Jesús ngòo liz thìb mbi'. No
mblya's Jesús yende chó mèn non nzo Jesús
liz mbi'a. Per ne'ngácte Jesús ngàca tataa
loo Jesús. No yende mod nga's Jesús loo
mèna. 25 Setilte mbìn thìb xa'got co' ngòc
xna' thìb mza' co' mque no mbii che'n xpii
ye'rsin' le' Jesús nzo liz mbi'a. Mbi'th xna'
mza' loo Jesús. No mdub xib xna' mza'
loo Jesús. 26 Xa'gota ngòc thìb xa'got tith.
Ngòc xa'gota mèn nación Sirofenis. Mbi'th
xa'got loo Jesús. Nalyat mde'b ro xa'gota.
Mna'b xa'got di's loo Jesús par ante nii Jesús
ryo xpii ye'rsin'a loo mza', rsap xa'got.
27 Per Jesús asembli, mtetac Jesús thìb di's
loo xa'got. Ndxab Jesús loo xa'got:
—La'a hua myen' ner. Tac ihuente naca
teche mèn pan loo myen' par ta' mèn pana
hua mbac.
28 Per máa xa'got lueg mcàb loo Jesús.
Ndxab xa'got:
—Aa, Tad, lìcque' co' nee U' ba'. Yende
cón niin loo U'. Per neeque' U', Tad, axta
rye mbac co' nzi tee ned ba' nde xàn' mes
par nthop mbac rye pedaz pan co' ngobii
myen' xàn' mes par hua mbac. Nthop
mbac. Ndxuhua mbac.
29 Sya, ndxab Jesús loo guna':
—Aa, huenque' mcàbl loon xal nac di's
co' mtetaquen lool. No mda'l cuent cón nee
di's di'sa. Nzoque' mod biil. Ngro'le' xpii
ye'rsin' co' ngòo loo rsapl, ndee.
30 Co'se' mzin xa'got liz xa'got, gunèe
xa'got le' mza' naxle' loo lun'. Le' xpii
ye'rsin'a na, ngro'le' loo mza'.

Jesús mteyac thìb mbi' mud co' mque no yíiz cue'.

31 Mbere Jesús, ngro' Jesús le'n rye
yèezya' co' nac yèezya' che'n làaz mèn
ciuda Tir. Ngua riid Jesús le'n rye yèezya'
che'n làaz mèn ciuda Sidón no le'n rye
yèezya' che'n làaz mèn decápolis axta mzin
Jesús ro lagun co' nziri' loo xyòn mèn co'
nac che'n làaz mèn galile tedib vez. 32 Tya,
ngua no mèn thìb mbi' mud loo Jesús. Nde
nxon', ncue' nza mbi'. Nalyat mde'b ro
mèn. Mna'b mèn di's loo Jesús xo'f Jesús
ya' Jesús lad mbi' par teyac Jesús ryop yíiz

co' ngue no mbi'. 33 Mbe' Jesús mbi'a thìb
lad loo mèn par mdyee Jesús cuen ya' Jesús
le'n nza mbi'. Ngoloa, mxuc Jesús loo thìb
cuen ya' Jesús no mbuàal Jesús looz mbi'
con cuen ya' Jesús. 34 Ngoloa, chàa, mbui'
Jesús loo bé'. Mdi' lezo' Jesús. Láth ngue
hui' Jesús loo bé', ndxab Jesús:
—Efata, co' nee di's, Fxal'.
35 Látha, chàa, mxyal' nza mbi' muda. No
mbìn mbi' ruid. No luega, ndxe'sleque'
mdoodi's mbi' tac Jesús mbli ngro xban looz
mbi'. 36 Ngoloa, mnibe' yèe Jesús loo mèn
yende chó loo mèn ta' mèna cuent con' co'
mbli Jesús. Per lugar de gòn mèna di's,
yende chó loo mèn nda' mèn cuent, ale sate
más co' mbli mèna. Mda' mèna cuent con'
mbli Jesús. 37 Le' rye mèn co' nziri' tya na,
ante ngüi' mèna no ante ñaa mèna loo con'
mbli Jesús. Mbez mèna:
—Ryete con' huenque' mbli Jesús. Ale
axta ndli Jesús le' mèn co' ncue' ndxòn di's
no ndli Jesús le' mèn mud ndyoodi's.

8

Jesús mbli par nduhua thap mil mèn.
(Mt. 15.32–39)

1 Le'xque' le'n huiza, anze'f thìb mèn
mqueltàa loo Jesús. Nde nxon', yende cón
ngue no mèna par hua mèna. Sya, ngurez
Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús
loo myen':
2 —Anze'f ndlyat lezon ñèen prob mèn
co' nziri' ba', cara. Más de cona, ndxàcle'
son huiz nziri' mèn ba' con daa no yende
cón ngue no mèn par hua mèn. 3 Chele'
daa tel' mèn par bii mèn no tarte hua mèn,
tguu's mèn ned bii mèn. Tac nzo ndxep
mèn ba' anze'f tith ngro' par nde mèn loon.
4 Myen' xin' mté'th Jesús mcàb. Ndxab
myen' loo Jesús:
—¿Per xá mod ndlya's U' gàc hua mèn
trè' co'te' yende chó mèn nac par ti' mèn
con' hua mèn, Tad?
5 Jesús mnibdi's loo myen'. Ndxab Jesús:
—¿Plá pan ngue no gu', à'?
Myen' mcàb. Ndxab myen':
—Gaz pan no maste ngue no nu'.
6 Sya, mnibe' Jesús loo mèn tyub mèn loo
yòo. Làth xtau'a, mxen Jesús rye gaz pana.
No ndxab Jesús loo Diox:
—Diox quix U', Diox, por pan ndxè'.
Ngoloa, mchì'x Jesús gaz pana. Mda'
Jesús pana loo myen' xin' mté'th Jesús. Le'
myen' na, mbli'th pana loo mèna. 7 Mque
no myen' xin' mté'th Jesús plá mbèelli bix,
ne. Jesús mbli léy' mbèelli bixa no mnibe'
Jesús loo myen' li'th myen' mbèelli bixa
loo mèn, ne. 8 Sya, ryete mèna nduhua
pan no mbèelli bixa axta plóthe mblya's
mèn. Ngolo nduhua mèna, mthop myen'
gaz cardor le' pan co' mbyan' xo'f loo gaz
pan no loo mbèelli bix co' mbli Jesús mb-
yar'. 9 Ryete mèn co' nduhuaa, ne'que'
thap mil mèn. Ngoloa, gunii Jesús Diox loo
mèna. Ndyàa Jesús con myen' xin' mté'th
Jesús. 10 Ngòo Jesús le'n thìb yòoyaa con
myen' xin' mté'th Jesús. Nda Jesús par le'n
rye yèezya' co' nac làaz mèn dalmanut con
myen' xin' mté'th Jesús.

Mèn xley' farise ngue na'b loo Jesús li Jesús thìb señ co' nac yalguzye' loo mèn.
(Mt. 16.1–4; Lc. 12.54–56)

11 Látha, mzin mèn xley' farise loo Jesús.
Mtlo mèna, mdoodi's no mèna Jesús. Par
gàal di's mèna Jesús, mbli mèna thìb con'
par ñee mèna ñeene' ché' tli Jesús con'
ndlya's mèna li Jesús. Mna'b mèna loo Jesús
li Jesús par gàc thìb con' loo bé' xal thìb con'
co' nac yalguzye' loo mèna. 12 Sya, axta le'n
lezo' Jesús mdi' lezo' Jesús. Ndxab Jesús loo
mèn co' nziri' loo Jesús:
—¿Chonon ña'b mèn xley' farise co'
nziri' go' loon par lin gàc thìb con' xal thìb
señ loo bé' co' nac thìb yalguzye' loo mèn
ba', yey? Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Nec thìb
señ ne'gàcte loo mèn ba' thidtene.
13 Ngoloa, ngòo Jesús le'n yòoyaa. Ndyàa
Jesús tedib lad ro lagun tedib vez. Le' mèn
co' ngure no Jesús tya na, tyate mblá' Jesús
mèna. Gunee mèna cón che'n mèna.

Trè' ndlu' cón che'n mod, co' ngòp mèn xley' farise, co' mtetac Jesús le' moda nac xal dii levadur.
(Mt. 16.5–12)

14 Nde nxon', ne'nte'de lezo' myen' xin'
mté'th Jesús nghue' myen' pan. Ante sa pan
no maste mque no myen' le'n yòoyaa. 15 Sya,
asembli Jesús. Ndxab Jesús loo myen':
—Anderhuen gu', myen', leque gu' que-
nap gu' gu' loo dii levadur che'n mèn xley'
farise no loo dii levadur che'n Herod co' nac
rey.
16 Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mtlo
myen', ndxab myen' loo thìb xtàa myen' no
loo tedib xtàa myen':

—¿Ché' por ne'nte'de lezo' na' ndi' na' pan, cona tataa gunee Jesús loo na', cà'? Thìb descuid conai, ¿lé'?

17 Per Jesús mda' cuent no mden' lezo' Jesús cón che'n di's co' gunii myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Chonon mbez gu' le' gu' ingue node pan, à'? ¿Ché' axta nalle' tarte ta' gu' cuent co' mbezen loo gu' co' huenleque', cà'? ¿Chonon susque' naad gu' no nguud gu', yoo? 18 Ingüi'de gu' con ngudloo gu', ndee. No ne' ne' indxòn gu' con' con nza gu'. ¿Ché' ne'tyede lezo' gu' huax con' co' nde teele' ndlin, cà'? 19 ¿Ché', lìcque', ne'tyede lezo' gu' co'se' mchì'xen ga'y pan co' nduhua ga'y mil ante mènbi' no xà'que' nduhua mèngot no myen' bix, cà'? Tiempa, ¿plá cardor le' pan co' be' mbyan' xo'f co' mblin mbyar' mthop gu', à'?

Myen' ndxab:

—Lìca, Tad, mthop nu' si' fchop cardor le' pan co' be' mbyan' xo'f.

20 Tolo ndxab Jesús loo myen', ne:

—¿Ché' ne'tyede lezo' gu', ne, co'se' mchì'xen gaz pan par nduhua thap mil mèn, plá cardor le' pan co' be' mbyan' xo'f loo gaz pan co' mblin mbyar' mthop gu', à'?

Myen' mcàb loo Jesús tedib vez. Ndxab myen':

—Lìca, Tad, mthop nu' gaz cardora tiempa, ne.

21 Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Ngolo gunee gu'i, xàa. No axta nalle', ¿tarte ta' gu' cuent co' huenleque', cà? ¿Máa yob yéc gu', na?

Jesús mteyac thìb mbi' sieu le'n thìb yèez co' lèe Betsaid.

22 Ngoloa, mzin no Jesús myen' xin' mté'th Jesús le'n thìb yèez co' lèe Betsaid. Tya, mbi'th no mèn thìb mbi' sieu loo Jesús. Nalyat mde'b ro mèna. Mna'b mèna favor loo Jesús par gàal Jesús ngudloo mbi' sieu par tyub xnìi ngudloo mbi'. Hui' mbi'. 23 Sya, mxen Jesús ya' mbi' sieu. Mbe' Jesús mbi' thìb lad ro yèez. Tya, mtà Jesús rsuc Jesús ngudloo mbi'. No mxo'f Jesús ya' Jesús lad mbi'. Ngoloa, mnibdi's Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Mbi, ¿ché' ngue hui'l mase ndxep?

24 Mbi' co' ngòc sieua mbui' ndxè' no mbui' ba'. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Aa. Daa ngue hui' loo mèn co' nziri' go'. Per ngüi'en mèn xal yaa xcàl. No ngüi'en ndyee mèn.

25 Mbere Jesús. Mbuàal Jesús ngudloo mbi' con ya' Jesús tedib vez. Sya, por derech, ndxe'sleque' mbui' mbi' loo ryete con' no ale sandante mbui' mbi'. 26 No ndxab Jesús loo mbi':

—Ne'yòodel le'n yèez Betsaid luega. Ne' ne' gabl loo mèn yèez con' mbli nonl. Sya, mtel' Jesús mbi'. Ndyàa mbi' par liz mbi'.

Pedr mblo ro le' Jesús nac Cristpe'.

(Mt. 16.13–20; Lc. 9.18–21)

27 Ngoloa, ngua Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n rye yèezya' che'n làaz mèn ciuda Cesar co' mnibe' thìb mbi' co' lèe Lip. Co'se' ndoo Jesús ned nda Jesús con myen' xin' mté'th Jesús, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó mbez mèn nac daa, à'?

28 Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Ndxep mèn mbez le' U' nac Juàn Bautist. Taandxep mèn mbez le' U' nac Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox. No nzore' taandxep mèn co' mbez: Nzo chó mèngool co' mde'th di's co' ndxab Diox póla nac mbi' ba'.

29 Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Gu' à'? ¿Chó mèn mbez gu' nac daa?

Sya, chàa, ngro' nxon' Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:

U' nac yub Cristpe', Tad.

30 Per Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús yende chó loo gabte myen' le' Jesús nac yub Cristpe'.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús xá mod gath Jesús.

(Mt. 16.21–28; Lc. 9.22–27)

31 Sya, mtlo Jesús, noo noo mda' Jesús cuent loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Daa, co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', daa tyactìique'. No tè'b rye mèngool, no mèn co' nac jef loo rye nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn daa.

No ndxab Jesús loo myen' le' rye mèna guth Jesús no co'se' yilo son huiz nguth Jesús, Jesús ryo xban. 32 Nalì mda' Jesús cuent ndxè' loo myen' xin' mté'th Jesús. Ngoloa, mbe' xà' Pedr Jesús thìb lad. Ale

mtlo Pedr, mbyoo Pedr no mco'x Pedr Jesús
por ndxab Jesús di'sa loo myen'. 33 Per Jesús,
chàa, mbere, xèe mbui' Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús. Sya, ndxab Jesús loo Pedr:

—Biiche loon, Pedr. Te' nac Mebizya
nacl loon. Lùu ndlu' loon ndxàpl mod
xal nac mod co' ndxàp Mebizya. Tac lùu
indyóode no indlidel xtùuz xal ndli Diox
xtùuz. Ndxe'leque', lùu ndli xtùuz xalque'
ndli chol mèn izlyo' xtùuz cón chenen.

34 Sya, ngurez Jesús myen' xin' mté'th
Jesús. No ngurez Jesús mèn co' nziri' no
Jesús. Ndxab Jesús loo myen' no loo rye
mèna:

—Chele' chó gu' ndlya's, lìcque', tyoo
nque gu' xísen, leque gu' bli par ne'lide
gu' con' co' ndyub yo'f lezo' gu' par li gu'i.
Ndxe'leque', gòp gu' lezo' gu' no ñibe' gu'
loo lezo' gu' par ne'lide gu' con' co' ndyub
yo'f lezo' gu'. No blec lezo' gu' par xec gu'
tyactìi gu' co'se' tub ngu's mèn gu' por cón
che'n daa ned nda na'. Le' sya, ya' gu' too
nque gu' xísen. Nda na'. 35 Tac mèn co' ante
ndoo lezo' ndxath ndxey' no ndxath ndlyux
mèn par que no mèn che'npe' mèn ante loo
izlyo' ndxè', loo mèna ne'ta'de Diox lugar
ban mèn thidtene loo Diox. Per mèn co'
lá' ryethe con' co' nac yalndac no co' nac
yalgon' che'npe' mèn co' gác li mèn gan
loo izlyo' ndxè' por cón chenen no por cón
che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn
loo con' ryes, loo mèna ta' Diox lugar par
ban mèna thidtene loo Diox. 36 Lomisque'
ne, ¿cón co' thìb mbi' no chó yalndac gác li
thìb mbi' gan co'se' gàc che'npe' mbi' dib
athu loo izlyo' tac chele' mbi' tataa mod
li, gab Diox loo mbi'a yende mod yòo ban
no mbi' Diox thidtene yiloa? Yende cón
li mbi' gan chele' mbi' li tataa, ¿lé'? 37 No
ndlyazen ñee gu' loon. ¿Plál quix thìb mbi'
loo Diox par yòo ban no mbi' Diox co'se'
ngolo gunii Diox loo mbi' ne'tyalte Diox yòo
ban no mbi' Diox, à'? Yende mod li mbi' gan
li mbi' tataa, ¿lé'? 38 Tac chele' chó mèn co'
ndxela'sle' loon thyon loo cón chenen no
thyon mèna ta' mèna cuent cón chenen loo
mèn co' nac mèn co' thidtene indyubdi'ste
loon, mèn co' ncua'n xquin no xtol, daa ne,
co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal
chol mèn loo izlyo' ndxè', daa thyon loo
Diox por cón che'n mèna co'se' galen loo
izlyo' ndxè' con angl co' nac angl natú' no
con ryethe con' roo no con' xèn co' ndxàp
xuden Diox.

9

1 Tolo ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Le' ndxep gu'
co' nziri' loon nalle', ne'gathte gu' axtaque'
ñèe gu' co'se' gàc huiz co' tlo ñibe'pe' Diox
loo mèn loo izlyo' xal nac ryethe con' roo
no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo
la's ya' Diox.

Jesús mzye' loo loo son myen' xin' mté'th Jesús.
(Mt. 17.1–13; Lc. 9.28–36)

2 Pente ndxàc xop huiz ndxab Jesús tataa
loo mèn, mbe' Jesús Pedr no Cob no Juàn.
Nda tyonte Jesús con myen' loo thìb yii roo.
Tya, ale nzi huite myen', chàa, mzye' loo
Jesús loo myen'. 3 Nde nxon', xab Jesús co'
noc Jesús ante mquée xnìi no ante nagus
bèelleque' gunaa. Gunaa xab Jesús xal
xil', co' nee di's, nec thìb xa'got co' nzo
loo izlyo' ne'gácte tech lar' ante nagus xal
gunaa xab Jesús. 4 Látha, gunèe yon myen'a
Lii no Moisés. Ndyoodi's no Lii ryop Moisés
Jesús. 5 Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Maistr, anze'f huen naca nzo na' trè'.
¿Xá nee U'? ¿Ché' toxcua' nu' son ramad?
Thìba par yòo U'. Tediba par yòo Moisés.
No tediba par yòo Lii.

6 Per por mzyeb yon myen' xin' mté'th
Jesús, con'a axta ne' ne' ñee Pedr cón ty-
oodi's Pedr loo Jesús. 7 Látha, ngulàa beu.
Mtau' beu loo ryete xop xa' co'te' ngure xa'.
Le'n beua mbyèn thìb di's co' ndxab:

—Mbi' ndxè' nac xgan' daa. Anze'f
ngudloon no lezon mbi' co' nac xgan' daa
ndxè'. Bìn gu' ro mbi'.

8 Per texal nguát beu, chàa, mbui' ndxè'
mbui' ba' myen'. Ya yende chó nac. Ya
yende chó ñèe myen' nziri' con myen'.
Ante Jesús no maste nzo no myen'.

9 Per co'se' ngolo mbii Jesús con myen'
tya, no láth nde làa tùub Jesús con myen'
le'n yiia, ndxab Jesús loo myen' yende
chó loo gab myen' cón che'n con' co'
gunèe myen'. Ndxe'leque', mnibe' Jesús loo
myen' le' myen' ta' cuent cón che'n Jesús,
Jesús co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque'
ndxáal chol mèn loo izlyo', axta co'se' yilo
ryo xban Jesús làth mèn nguth. 10 Por cona,
xexte ngòc myen'. Le'n lezo'te myen' non

myen' cón gunèe myen'a. Per mnibdi'sque'
myen' loo xtàa myen'. Ndxab myèn:
—¿Cón nee di's di's co' ngolo gunee Jesús
loo na' le' Jesús ryo xban làth mèn nguth, à',
cara?
11 Sya, mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab
myen':
—Tad, ¿chónon mbez mèn co' nac maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèn naquinque' ner Lii yi'th loo izlyo'
leque yi'th Crist loo izlyo', à'?
12 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':
—Lìcque' le' Lii yi'th ner. Per co'se' yi'th
Lii, Lii li nab mèn no te'th Lii loo mèn par
ta' mèn lugar no tyal mèn yila's mèn loo
Crist no yila's mèn cón che'n Crist yiloa.
Per ¿xá nac di's co' ndub loo libr co' nac
xti's Diox cón chenen, daa co' mbal yáal
loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'
ndxè'? Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's
co' ndxab le' daa tactìique', no tè'b mèn daa
thìb lad, no xìis no mèn daa, no yáp xyán'
mèn ñèe mèn daa. 13 Per daa nii loo gu' le'
Lii mbi'thle'. No mblile' mèn co' mblya's
mèn con Lii xalque' ndub di's loo libr co'
nac xti's Diox co' ndlu' cón che'n con' co'
mquin ngòcque' loo Lii.

Jesús mteyac thìb mbyòo co' mque no thìb xpii ye'rsin'.

(Mt. 17.14–21; Lc. 9.37–43)

14 Texal mzin Jesús con Pedr no Cob no
Juàn loo taamas myen' xin' mté'th Jesús,
gunèe Jesús nziri' huax mèn loo myen' xin'
mté'th Jesús. No nziri' mèn co' nac maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn. Noo noo mnibdi's maistra loo myen'
cón che'n Jesús. Nen ngure toodi's maistra
con myen', ne. 15 Per texal gunèe mèna
Jesús, ryete mèna ante mbui' no ante gunaa
loo Jesús. Mque' mèna carre par ngua nii
mèna Diox loo Jesús. 16 Sya, mnibdi's Jesús
loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús
loo myen':
—¿Cón nzi toodi's gu' con mèn ba', ey?
Susque' nen ngure toodi's gu'. No susque'
noo noo ndyoodi's gu'.
17 Sya, mcàb thìb mbi' co' nzo làtha loo
Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:
—Maistr, daa ndal no mbyòo daa loo
U' trè'. Mbyòo ngue no thìb loo mbii
che'n xpii ye'rsin' no ale mbli mbii che'n
xpii ye'rsin' ngòc mud mbyòo. 18 No pál
co'te' ngue tee mbyòo ndyen mbii che'n
xpii ye'rsin' mbyòo no ngobii mbii mbyòo.
Látha, ndryo' zib fsin' ro mbyòo. No ndx-
uhua le mbyòo. Por cona, yende fuerz
mbyòo. Daa mna'b loo myen' xin' mté'th U'
ba' li myen' favor co' myen' xpii ye'rsin' loo
mbyòo. Per ne'ngácte myen' ngli myen'a.
19 Jesús ndxab loo ryete mèn co' nziri' loo
Jesús:
—Aa que gu' mèn izlyo', pápe' ya gu' gòn
gu' di's no yila's gu'. Thidtene nac gu' mèn
co' indxela'ste loon no loo con' ndlin. ¿Axta
pól tolo naquin go non gu'? No ¿axta pól
tolo naquinque' xec daa con gu', yey?
Ngoloa, ndxab Jesús loo mbi'a:
—Huàa xi mbyòo. Yi'th mbyòo ndxè'.
Ñeene'.
20 Sya, nde no mèn mbyòo. Co'se' gunèe
xpii ye'rsin' co' ngo loo mbyòoa Jesús,
mquée mbii xpiia mbyòo. No mbli mbii
par ngobii mbyòo loo yòo. Ale mbixyath
mcotloo mbyòo nax mbyòo. No ndryo' zib
fsin' ro mbyòo. 21 Sya, mnibdi's Jesús loo
xud mbyòo. Ndxab Jesús:
—¿Pól mtlo ndxàc mxen mbii mbyòo, à'?
Xud mbyòo ndxab loo Jesús:
—Anon ndoo xèn mbyòo ngulen yíiz ba'
loo mbyòo, Tad. 22 Huax vez co'se' ndyen
mbii che'n xpii ye'rsin' ba' mbyòo, ngobii
mbii mbyòo loo quìi no le'n nít par guth
mbii mbyòo. Cona, ndlyazen chele' U',
lìcque', ndxác ngo' xpii ye'rsin' loo mèn, bli
U' favor. Blo' U' xpii ye'rsin' co' nzo loo
mbyòo daa ndxè'. Blat lezo' U' gunèe U' daa
con mbyòo daa. No blyath no U' nu', Tad.
23 Jesús ndxab loo mbi':
—Chele' lùu yila'spe' loon le' daa ndxác
teyac mbyòo, sya, lina. Tac ryethe con'
nzoque' mod gàc loo mèn, mèn co' ndxela's
loon no co' ndxela's loo con' ndlin.
24 Sya, ngrozèe xud mbyòo. Ndxab xud
mbyòo loo Jesús:
—Ndxelazquen loo U' no ndxelazquen
loo con' ndli U'. Blyath no U' daa par
toloque' yilazen loo U' xal ndxàala.
25 Co'se' gunèe Jesús anze'f thìb mèn
mqueltàa loo Jesús, Jesús mbyoo mbii che'n
xpii ye'rsin'a. Ndxab Jesús loo mbii che'n
xpii ye'rsin'a:
—Xpii mud no xpii cue', na ñibe' lool:
Gro' loo mbyòo ndxè'. No ya ne'beredel
yòol loo mbyòo ndxè' tedib vez.
26 Sya, mbli xpii ye'rsin'a par ngrozèe
yii ngrozèe den mbyòo. No mbli xpii par

mquée mbii mbyòo. Ngoloa, ngro xpii loo
mbyòo. Per co'se' mquée mbii che'n xpii
ye'rsin'a loo mbyòo, casque' nguth mbyòo.
No co'se' ñèe mèn co' nziri' con' ngòc loo
mbyòo, ndxab mèna loo xtàa mèn:
—Nguth mbyòo, cara.
27 Per ndxe'leque', Jesús mxen ya' mbyòo.
Mxít che Jesús mbyòo. No ngo too mbyòo
loo rye mèna. Ale mbyac mbyòo.
28 Ngoloa, ngòo Jesús liz thìb mbi' con
myen' xin' mté'th Jesús. Sya, xexte mbe'
myen' Jesús thìb lad par mnibdi's myen' loo
Jesús. Ndxab myen':
—Tad, ¿xá nee u'? ¿Chonon ne'ngácte
nu' ngo' nu' xpii ye'rsin'a loo mbyòoa, à'?
29 Jesús ndxab loo myen':
—Thìb loo xpii ye'rsin' co' nac xal xpii
ye'rsin'a, ne'ryo'de tua'te loo mèn. Naquin
cuez mèn Diox no cue xlat mèn. Sya, tataa
mod ryo xpii ye'rsin'a.

*Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin'
mté'th Jesús le' Jesús gathque'.*
(Mt. 17.22–23; Lc. 9.43–45)

30 Co'se' mbii Jesús liz mbi'a con myen'
xin' mté'th Jesús, ngua riid Jesús le'n huax
yèezya' che'n làaz mèn galile. No indlya'ste
Jesús gòn nec thìb mèn le' Jesús ngue
tee par neda. 31 Tac Jesús ngue lu' myen'
xin' mté'th Jesús no ngue ta' Jesús cuent
le' Jesús, co' mbi'th yáal loo izlyo' ndxè'
xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè',
Jesús yigaaque' ya' mèn ye'rsin'. No guth
mèna Jesús. Per co'se' yilo son huiz mbeth
mèna Jesús, Jesús ryo xban. 32 Per myen'
xin' mté'th Jesús ne'nda'de cuent cón che'n
di's co' ngue bez Jesús loo myen'. Ne' ne'
indxòn myen' cón nee di'sa. No más de
cona, ale mzyeb myen' ñibdi's myen' cón
che'n di'sa loo Jesús.

*Myen' xin' mté'th Jesús mdoodi's cón che'n
chó myen' gàc myen' co' más ñibe' loo xtàa
myen' yiloa.*
(Mt. 18.1–5; Lc. 9.46–48)

33 Ngoloa, nda Jesús con myen' xin'
mté'th Jesús par yèez Capernaum. Co'se'
mzin Jesús tya, ngòo Jesús liz thìb mbi'.
Tya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús. Ndxab Jesús:
—¿Chó cón che'n con' ngue toodi's gu'
ned nde na', à'? Susque' noo noo ndyoodi's
gu' con xtàa gu', ne.

34 Per myen' yende chó ngabte loo Jesús
tac mzyeb myen' no nthyon myen' tac
myen' naneeque' le' myen' nde toodi's ned
nde myen' cón che'n chó myen' gàc thìb
myen' co' más ñibe'pe' co'se' ñibe'pe' Jesús
loo mèn. 35 Sya, mdub Jesús loo myen'
no ngurez Jesús ryete si' fchop myen' xin'
mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':
—Chele' chol gu' ndlya's gàc mèn co'
tyoo ner loo xtàa gu', no co' tyoo naa, no co'
ñibe' loo xtàa gu', nquin gàc gu'a xal thìb
moz prob co' nque zin' loo mèn par li gu'
sirv loo xtàa gu'.
36 Ngoloa, mxen Jesús thìb mbedbi'
chu'th. Mdoo Jesús mbedbi' chu'tha loo
myen' xin' mté'th Jesús. Mde's Jesús
mbedbi' chu'tha. Ndxab Jesús loo myen':
37 —Nde niin thìb con' loo gu': Le' mèn
co' tyal ta' lugar yòo thìb mbedbi' chu'th
xal mbedbi' ndxè' liz mèn ante por lèen,
con'a ndlu' le' mèna tyal ta' lugar gòon làth
mèna, ne. Le' mèn co' tyal gòon làth mèna,
inacte ante loon ndyal mèna nda' mèna
lugar gòon làth mèna. Ndxe'leque', con'a
ndlu' le' mèna ndyal nda' mèna lugar yòo
xuden Diox co' mtel' daa làth mèna, ne.

*Jesús ngue bez loo myen': Mèn co' inacte
ngolo ngola's loo na', mèna nzo favor che'n na'
no nda' mèna lad che'n na'.*
(Lc. 9.49–50; Mt. 10.42)

38 Sya, ndoole' Juàn, ndxab Juàn loo Jesús:
—Maistr, nu' gunèe thìb mbi'. Ante
mde'th mbi' lèe U', mblo' mbi' mbii che'n
xpii ye'rsin' loo mèn. Per com le' mbi'
inqueltàa node na', ¿lé'?, nu' ne'nda'de
lugar loo mbi' tolo li mbi' con'a.
39 Per Jesús ndxab loo Juàn:
—Aa'a. Bla' gu' tolo li mbi' con'a.
Ne'cà'de gu' loo mbi'. Tac yende chó mèn
nzo co' li gàc thìb yalguzye' ante por mbez
mèn lèen no yiloa nazab nii yèe nii tìi mèn
cón chenen. 40 Tac mèn co' inacte ngolo
ngola's che'n na', mèna nda' lad che'n na'.
41 No chol mèn co' ta' mase thìb taz nít gu gu'
ante por cón che'n lèen, no por nzo gu' loo
cón chenen, daa co' nac Crist, lìcpe' ba'i, na
nii loo gu', ngue cón che'n con' mbli mèn
loo gu'a loo Diox.

*Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n con'
co' ndli ndxàc ryes loo mèn par cua'n mèn xquin
mèn no xtol mèn.*
(Mt. 18.6–9; Lc. 17.1–2)

42 Tolo ndxab Jesús loo mèn:

—Chol mèn co' asendli par cua'n mèn
co' nau' loo nau' yéc xtol mèn, mèn co'
sete ndxela's loon, más huen gàca loo mèna
que' mèn thìb quèe yees yen mèna no cobii
mèn mèna le'n níttó' par tataa mod lyux
mèna leque tolo li mèna con' ye'rsin' loo
mèn co' ndxela's loon. 43 Cona, ngue niin loo
gu': Chele' gu' ndli cuent no nden' gu' le'n
lezo' gu' le' ya' gu', lìcque', ndli par ncua'n
gu' xtol gu' no xquin gu' por mdyub yo'f
lezo' gu' loo con' ngue no gu', más huen
gàca loo gu' cho' gu' ya' gu' par cobii mèn
ya' gu' thìb lad tith loo gu'. Tac más huen
ngàca loo gu' yòo gu' co'te' yòo ban no gu'
Diox thidtene con sate ya' gu' leque lyàa
gu' le'n ye'rbìil, co'te' nzo quìi no bèel co'
thidtene ne'yu'de, con ryop ya' gu'. 44 Tya,
ne'gathte mbey no ne'gathte mbye'th. No
ne'yu'de quìi no bèel thidtene. 45 No chele'
gu' ndli cuent no nden' gu' le'n lezo' gu',
lìcque', ndli nii gu' par cua'n gu' xtol gu'
no xquin gu' por mdyub yo'f lezo' gu' ngua
gu' co'te' ngua gu', más huen gàca loo gu'
cho' gu' nii gu' par cobii mèn nii gu' thìb
lad tith loo gu'. Tac más huen gàca loo gu'
yòo gu' co'te' yòo ban no gu' Diox thidtene
con sate nii gu' leque lyàa gu' le'n ye'rbìil,
co'te' ne'yu'de quìi no bèel thidtene, con
ryop nii gu'. 46 Tya, ne'gathte mbey no
ne'gathte mbye'th. No ne'yu'de quìi no
bèel thidtene. 47 No chele' gu' ndli cuent
le' ngudloo gu', lìcque', ndli par ncua'n gu'
xquin gu' no xtol gu' no par tyub yo'f co'
nac con' ye'rsin' le'n lezo' gu' loo con' ngüi'
gu', más huen blo' gu' ngudloo gu' no blobii
gu' ngudloo gu' thìb lad tith loo gu'. Tac
más huen gàca loo gu' chele' gu' yòo co'te'
yòo ban no gu' Diox thidtene con sate ngud-
loo gu' leque lyàa gu' le'n ye'rbìil co'te'
ndxetoo quìi no bèel no co'te' ne'yu'de quìi
no bèel thidtene. 48 Tya, ne'gathte mbey
no ne'gathte mbye'th. No ne'yu'de quìi no
bèel thidtene.

49 Tac co'se' gàc huiza, ryete mèn co' lyàa
le'n ye'rbìil yidin' bèel lad mèn xal co'se'
nxob mèn ted yol loo bél' má' co' mbeth
mèn póla par mbec mèn bél' má'a loo mes
xal thìb ofrend loo Diox. 50 Huenque' nac ted
tac nazi ted, ¿lé'? Per chele' ted inazide,
¿xá mod tezi mèn con' hua mèn con ted
co' inazide, sya? Yende mod gàca tataa,
¿lé'? Gòp gu' lezo' gu' no fquenap gu' gu'
loo cón che'n Diox, par ne'yiza'de gu' loo
cón che'n Diox no par ne'càbte con' ye'rsin'
loo gu' loo cón che'n Diox. Tataa bli gu'
xal co'se' ndli mèn co' ndxuth má' co'se'
ntoxcua' mèn bél' con ted. Ntezi mèn bél'
par ne'yiza'de bél'. Lomisque' ne, ngue niin
loo gu': Tataa bli gu' par que tee ban gu' rye
nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu', ne,
ndee gu'.

10

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n xá mod ndlá' thìb mènbi' sa'l mènbi' co' indxàalte li mèn.

(Mt. 19.1–12; Lc. 16.18)

1 Ngolo mblu' Jesús di'sa loo mèn no
mdoodi's no Jesús mèn, ngro' Jesús le'n
yèez Capernaum con myen' xin' mté'th
Jesús. Nda que tee Jesús le'n rye yèezya'
co' nac làaz mèn jude. No ngua que tee
Jesús le'n rye yèezya' co' nac loo xyòn mèn
co' naban par ned lad ndlyen huiz co' nziri'
ned ro yó'be' Jordán. Tya, mbere mèn,
mqueltàa mèn loo Jesús co'te' ngo Jesús.
Mbere Jesús, mblu' Jesús mèna xalque'
ngòc mod co' ngòp Jesús. 2 Sya, ngua
gax ndxep mèn xley' farise loo Jesús par
asembli mèn ngua gàal di's mèna Jesús par
ñee mèna ñeene' ché' tagaa Jesús loo mèna
con di's co' gàal di's mèna Jesús xal co'se'
ndxegaa chol má' bix loo tramp. Mnibdi's
mèna loo Jesús par gòn mèn no ñee mèn
ñeene' ché' huen naca, ndyac Jesús, lá'
thìb mbi' sa'l mbi'. 3 Jesús mcàb loo mèna.
Ndxab Jesús:

—¿Cón mnibe' Moisés loo gu' co' nac ley
co' mxo'f Moisés loo gu', à'?

4 Mèna ndxab loo Jesús:

—Moisés mda' lugar loo nu' toxcua' nu'
thìb ye's co' lèe thìb act. Sya, ta' nu' acta loo
xa'got nu'. Sya, tataa mod con huen di's no
con huen cuent lá' nu' xa'got nu'. ¿Xá neel,
Jesús? ¿Ché' huen naca o ché' ihuente nac
co' mbli Moisés?

5 Jesús ndxab loo mèna:

—Tataa mnibe' Moisés loo gu' li gu'
tac Moisés naneeque' no mda'que' Moisés
cuent le' gu' anze'f naad lezo' no anze'f
nguud lezo' gu'. 6 Per daa nde nii thìb con'
loo gu': Nerleque' co'se' mtlo Diox, mblec
Diox no mxèn' Diox ryethe con' loo izlyo',
Diox mtoxcua' mènbi' no mèngot co' nac
mèn. 7 Por cona, thìb xa'bi' ryo xà' loo xud

xa' no loo xna' xa' par thidte queltàa xa'
con xa'got co' gàc xin' sa'l xa' par tyub ban
no xa' xa'gota. 8 No co'se' ngolo mqueltàa
ryop xa', xa'bi'a no xa'gota, thidte nac ryop
sa'l xa' loo Diox. Le' sya, tataa mod ya
inacte xa' chop mèn loo Diox. Ndxe'leque',
thidte ngòc ryop xa' loo Diox. 9 Por cona,
indxàalte li chol mèn par lá' mèn xtàa mèn
co' nac xin' sa'l mèn tac Diox mbli thidte
mqueltàa mènbi' con mèngot par gàc xa'
xin' sa'l.

10 Co'se' ngo myen' xin' mté'th Jesús con
Jesús liz thìb mbi', mbere myen', mnibdi's
myen' loo Jesús cón che'n di's co' mdoodi's
no Jesús mèn xley' farisea. 11 Sya, ndxab
Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Mènbi' co' lá' xa'got co' nac sa'l
mènbi'a, no selya' mènbi'a con tedib
xa'got, mènbi'a ngue cua'n xtol co' nac
yalburrid loo ner xa'got co' nac sa'lpe'
mènbi'a. 12 No chele' thìb xa'got lá' sa'l
xa'gota no selya' xa'gota con tedib xa'bi',
xa'gota, ne, ngue li yalburrid.

Tad Jesús mbez loo myen' bix: Ngue lin gàc con' ndac loo gu', ey.

(Mt. 19.13–15; Lc. 18.15–17)

13 Látha, nde no mèn co' nac xna' myen'
bix ndxep myen' bix loo Jesús par ante gàal
Jesús lad myen' bixa par gàc con' ndac loo
myen' bixa. Per ndxe'leque', myen' xin'
mté'th Jesús ale mtlo myen', mbyoo myen'
mèn co' nde no myen' bix par ne'tolode
yi'th no mèn myen' bix loo Jesús. 14 Co'se'
gunèe Jesús ngue yoo myen' mèna, ngocloo
Jesús loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Bla' gu' yi'th myen' bix ba' loon.
Ne'càde gu' loo myen'. Tac mèn co'
ndxòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox
loo mèn, mèna ndxàc xal nac myen' bix
ba'. 15 Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Mèn
co' ne'tyalte yòo loo cón che'n Diox par
ñibe'pe' Diox loo mèn no gàp mèna yalxla's
loo Diox xalque' ndxàp myen' bix yalxla's
loo Diox con dib nzo yéc myen' no con dib
nzo lezo' myen', thidtene ne'yòode mèna
loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo
mèna.

16 Sya, mde's mcàa Jesús myen' bixa. No
mxo'f Jesús ya' Jesús loo myen'. No ndxab
Jesús loo myen':

—Daa ngue li gàc con' ndac loo gu' no
ngue lin par tyac lezo' gu', ne, ndee.

Thìb mbyòo ric mdoodi's no Jesús.

(Mt. 19.16–30; Lc. 18.18–30)

17 Le'pe' tyen Jesús ned par tolo ya que
tee Jesús par neda, carre mbii gax thìb mbi'
loo Jesús. No sangmdub xib mbi' loo Jesús.
Mnibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—Maistr Ndac, ¿cón lin no xá mod lin par
que non no gàpen yalnaban thidtene co'te'
nzo Diox, à'?

18 Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús:

—¿Chonon mbezl loon anze'f maistr
ndac nac daa, à'? Yende chó mèn co',
lìcque', nac xa' ndac. Angoluxte yub Diox
nac xa' ndac. Chele' lùu indlide cuent no in-
den'te lezo'l nac daa Diox, axta ne' ne' ñeel
loon nac daa maistr ndac. 19 Lùu nda'que'
cuent no naneeque'l xal ñibe' di's co' ndub
loo libr co' nac xti's Diox co' ndxab:

Ne'lidel yalburrid. Ne'guthtel mèn.
Ne'li huan'tel. Ne'tyè'del loo nec thìb
mèn. Ne'quedìidel nec thìb mèn. Gòp
mod gunèe xudl no gunèe xna'l.

20 Mbi' mcàb loo Jesús. Ndxab mbi':

—Maistr, ryete con'a mbliquen anon
ndoo xènen no be' ngue lin con'a axta
nalle'.

21 Jesús mbui' loo mbi'. No mque' lezo'
Jesús gunèe Jesús mbi'. Ndxab Jesús loo
mbi':

—Nzo thidte con' co' be' ndxàc falt lil, ey.
Huàa tho' ryete con' ndxàpl par co'l tmi loo
con' ndxàpla. Yiloa, ta'l tmia càa mèn prob.
Le' sya, tataa mod que nol taamas con' ndac
loo bé'. Yiloa, sya, ndel. Nda na' ned ga que
tee'en. No xecl ryethe con' gàc lool co' li no
mèn lùu par tethon mèn lùu ante por cón
chenen, ndee.

22 Per co'se' mbìn mbi' tataa ndxab Jesús
loo mbi', anze'f mxi lezo' mbi' no nalyat
mde'b ro mbi'. Ndyàa mbi' tac anze'f thìb
yalgon' ngòp mbi'.

23 Sya, mbui' Jesús dib vuelt loo mèn co'
nziri' loo Jesús. No ndxab Jesús loo myen'
xin' mté'th Jesús:

—Myen', anze'f nagàn tín' naca, cara,
par tyal mèn ric yòo mèn ric loo cón che'n
Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn ric.

24 Per myen' xin' mté'th Jesús ante mbui'
no ante gunaa myen' loo Jesús por cón
che'n di's co' ndxab Jesús cón che'n mbi'a.
Sya, mbere Jesús. Ndxab Jesús loo myen'
xin' mté'th Jesús tedib vez:

—Xin'a, susque' nagàn tín' naca par yòo
mèn ric loo cón che'n Diox par ñibe'pe'

Diox loo mèn ric co'se' más ndxàp mèn
yalxla's loo ryethe yalgon' co' ndxàp mèn
ric. Tac mèn ric ndli cuent ante por yalgon'
co' ndxàp mèn ric no maste gàc ryethe
con' ndac loo mèn ric. [25] Lìcpe' ba'i, na nii
loo gu': Más inagànte gàca loo thìb má'
co' lèe camell par riid má' co' lèe camell
ye'r ngudloo thìb aguj leque yòo mèn co'
ndxàp huax yalgon' loo cón che'n Diox par
ñibe'pe' Diox loo mèn.

[26] Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Jesús
tataa ndxab Jesús, ante mbui' myen' no
ante gunaa myen'. No mnibdi's myen' loo
xtàa myen'. Ndxab myen':

—Chele'i tatua' nac, ¿chó mèn gác lyá'
loo con' ryes, sya?

[27] Jesús xèe mbui' loo myen' xin' mté'th
Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Ne'gácte chol mèn li chol mèn par lyá'
mèn co' ndxàp xtol loo con' ryes. Per Diox
ndxácque'. Tac ryethe con' co' ndlya's Diox
li Diox, ndxácque' Diox li Diox con'a.

[28] Sya, ngro' nxon' Pedr, ndxab Pedr loo
Jesús:

—Tad, nu' mblá'ya' ryete con' mque no
nu'. Nu' ngue que tee noque' U' ned nque
tee U'.

[29] Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Chol mèn
co' lá'ya' liz, no hues, no fta'n, no xud, no
xna', no sa'l, no xin', no xyòn ante por cón
chenen no maste, no ante por cón che'n
di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con'
ryes, [30] gàc che'n mèna nalle' thìb ayo tant
con' loo con' co' mblá'ya' mèna loo izlyo'
ndxè' xal liz mèn, no hues mèn, no fta'n
mèn, no xna' mèn, no xin' mèn, no xyòn
mèn. Gàca loo mèna tataa mastale' gàc tub
ngu's mèn mèna. Per co'se' cue tedib cua'
izlyo' co' cue yiloa, que no mèna yalnaban
thidtene par ban no mèna Diox thidtene.
[31] Nalle' loo izlyo' ndxè' nzo huax gu' co' nac
mèn nación Israel. Gu' nzi li xtùuz anze'f
ntac gu' loo Diox. No nzi li gu' xtùuz anze'f
mèn roo no mèn xèn nac gu' loo Diox por
nac gu' mèn nación Israel. Per ndxe'leque',
Diox li le' gu' gàc mèn be'the loo Diox tac
Diox ndxecloo ñèe Diox gu'. Per part cón
che'n Diox, mèn co' gu' ingode cuent ntac
mèn loo Diox, mèn co' inacte mèn nación
Israel, Diox li par gàc huax mèna mèn co'
más ntac loo Diox leque gu'. No gàc mèna
mèn co' más ndyac lezo' Diox ñèe Diox por
mbli mèna cas loo cón che'n Diox.

Jesús mbere ngue te'th loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gathque'.

(Mt. 20.17–19; Lc. 18.31–34)

[32] Le'pe' le'n huiza, mnibe' Jesús loo lezo'
Jesús ya Jesús ciuda Jerusalén. Láth nda
quée Jesús con myen' xin' mté'th Jesús, nda
Jesús par ned ciuda Jerusalén no ndoo ner
Jesús loo myen'. Le' myen' na, ante ngüi'
no ante ñaa xá nzo Jesús ned nda Jesús par
ciuda Jerusalén. No mzyeb myen' nda nque
myen' xís Jesús. Le' sya, ale mbere Jesús,
mbe' Jesús rye si' fchop myen' xin' mté'th
Jesús thìb lad. Mtlo Jesús, mda' Jesús cuent
loo myen' cón che'n xá mod tyactìi Jesús
le'n huiza. [33] Ndxab Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús:

—Gu' naneeque' no nda'que' gu' cuent
le' na' ndoole' ned. Nda quée na' par ned
ciuda Jerusalén co'te' tyenxù' mèn daa, daa
co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal
chol mèn loo izlyo'. Mèn co' nac jef loo rye
nguley' co' más ñibe' no mèn co' nac maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn, mèna quexù' que' fals daa par ta'xù'
mèna daa loo mèn co' inacte mèn nación
Israel. [34] Xìis xyán' mèn co' inacte mèn
nación Israel ñèe mèna daa. No ta' mèna
golp daa. Suc mèna rloon. No yiloa, guth
mèna daa. Per yilo son huiz co' mbeth mèn
daa, daa ryo xban làth mèn nguth.

Cob no Juàn ngue yab loo Jesús li Jesús thìb favor loo myen'.

(Mt. 20.20–28)

[35] Sya, látha ngua gax ryop hues Cob Juàn
co' ngòc xgan' Zebede loo Jesús. Ndxab
ryop hues myen' loo Jesús:

—Maistr, nu' ndlya's li U' thìb favor co'
ña'b nu' loo U'.

[36] Jesús mnibdi's loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Chó favor ndlya's gu' lin loo gu', à',
ey?

[37] Sya, ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, favor co' ndlya's nu' li U' nac
con' ndxè': Co'se' gàc hor co' ñibe' U' loo
mèn nación Israel, fta' U' lugar gàc thìb nu'
síndico che'n U' no gàc tedib nu' juez che'n
U' par thidte ñibe' no nu' U' loo mèn nación
Israel tiempa.

[38] Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Axta ne' ne' ñee gu' cón ngue na'b gu'
loon. No axta ne' ne' ta' gu' cuent cón ngue

na'b gu' loon, ey. Nibdizen thìb con' loo gu'.
¿Xá nee gu'? ¿Ché' tác gu' no ché' xec gu'
tyactìi gu' xalque' gàc yaltìi co' xec daa gàc
loon le'n huiz ndxè' co' nac xalque' co'se'
gu mèn thìb taz nít cuan' huan nalà, cà'? No
¿ché' tác gu' no ché' xec gu' guth yèe mèn
gu' xal guthyèe mèn daa le'n huiz ndxè',
cà'?

39 Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen':

—Xec nu'i, Tad.

Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:

—Lìcpe' ba'i, gàca loo gu' le' gu' tyactìi
tín' xalque' gàc yaltìi tín' loon yé' huize'
axtaque' gath gu' xalque' gath daa. 40 Per
con' co' ndlya's gu' par gàc thìb gu' síndico
che'n daa, no tedib gu' gàc juez che'n daa
co'se' ñibe'en loo mèn nación Israel, inacte
con'a cón chenen par tan lugara loo gu'
par gàca tataa loo gu', cara. Ndxe'leque',
Diox mbli nab no mbli nèe Diox lezo' Diox
chó nac mèn co' gàc síndico che'n daa, no
chó mèn co' gàc juez che'n daa co'se' gàc
huiz co'se' ñibe'pe'en loo mèn nación Israel
yiloa.

41 Co'se' mbìn taasi' myen' xin' mté'th
Jesús tataa ndxab ryop hues Cob Juàn no
tataa ndxab Jesús, ale ngocloo myen' gunèe
myen' Cob no Juàn. 42 Sya, ngurez Jesús
myen'. No ndxab Jesús loo myen':

—Gu' nda'que' cuent no nonque' gu' le'
mèn co' nac gobiern loo chol nación dib
athu loo izlyo', gobierna ñibe' yèe loo mèn
rye naciona. Le' mèn co' nac mèn roo no
mèn xèn co' naqueltàa loo gobierna, mèna,
ne, nqueltàa con gobierna par tolo nquil'
mèna gobiern par sate más ñibe' gobiern
loo mèn naciona axta ne' ne' xec prob mèna
loo con'a. 43 Per ndxe'leque', Diox indlya'ste
gàca tataa làth gu'. Le' gu' co' ndlya's gàc
más mèn roo no mèn xèn làth gu', gu'a li
mandad loo taamas xtàa gu'. 44 No chol gu'
co' ndlya's ñibe' loo xtàa gu', gu'a ndxàal
gàc xal moz loo rye gu'. 45 Tac daa co' mbal
yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo
izlyo' ndxè', ne'ngalten par li mèn mandad
loon. Ndxe'leque', daa mbal par lin sirv loo
mèn no par tan yalnaban daa loo yalguth
xal thìb con' co' anze'f ntac par tataa mod
gàca le' rye mèn co' yila's loon, mèna que
no yalnaban thidtene no lyá' mèna loo con'
ryes.

Jesús mdub xnìi ngudloo thìb mbi' sieu co' lèe Bartime.
(Mt. 20.29–34; Lc. 18.35–43)

46 Sya, mzin Jesús ciuda Jericó. Láth co'se'
nda riid Jesús le'n ciuda Jericó con myen'
xin' mté'th Jesús, thìb mbi' sieu co' ngro'
lèe Bartime ndub na'b gòn loo mèn co'
ndri'th par neda. Mbi'a ngòc xgan' thìb
mbi' co' ngro' lèe Tim. 47 Per co'se' ndxòn
mbi' mbez mèn le' Jesús co' nac mèn yèez
Nazaret nde riid co'te' ndub mbi', mtlo mbi'
sieua, mbez yèe mbi'. Mbez mbi':

—Jesús, U' co' nde bin David co' ngòc rey
póla, gulat lezo' U' gunèe U' daa, yey.

48 Ale huax mèn ale mtlo mbyoo mbi' par
yau' ro mbi'. Per ndxe'leque', sate más cabii
mbez yèe mbi'. Mbez mbi':

—U' co' nde bin David co' ngòc rey póla,
gulat lezo' U' gunèe U' daa, niin.

49 Sya, nguled Jesús. Ndxab Jesús loo mèn
co' nda no Jesús:

Huàa rez gu' mbi' sieu ba'.

Sya, ngua mèn co'te' ndub mbi'. Ndxab
mèna loo mbi':

—Huen blo lezo'l no ftegán lezo'l. Jer,
goo too. Jesús ngue bezl.

50 Sya, ndxecleque' sab co' mcap mbi'
mblobii mbi'. Ngoloa, thìdte nguát mbi'
par setilte mzin gax mbi' loo Jesús. 51 Sya,
mnibdi's Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—¿Cón ndlya'sl li nonl, à', ey?

Mbi' sieu mcàb. Ndxab mbi':

—Maistr, daa ndlyaz tub U' xnìi ngud-
loon par ndxe'sleque' hui'en.

52 Jesús ndxab loo mbi':

—Nzole' mod biil, ey. Ngudlool mdyu-
ble' xnìi tac ngola'sque'l loon.

Leque hora ndxe'sleque' mbui' mbi'
sieua. Ngoloa, mdoo nque mbi' xís Jesús.
Nda no mbi' Jesús ned nda Jesús.

11

Jesús nzole' ned nda par ciuda Jerusalén.
(Mt. 21.1–11; Lc. 19.28–40; Jn. 12.12–19)

1 Co'se' nda zin gax Jesús con myen'
xin' mté'th Jesús ciuda Jerusalén, gaxte
tya nziri' chop yèez bix co' lèe Betfagé no
Betañ. Ryop yèeza nziri' loo thìb yii co' lèe
yii che'n yaa oliv. Tya, mnibe' Jesús loo
chop myen' xin' mté'th Jesús. 2 Ndxab Jesús
loo myen':

—Huàa gu' lè'n yèez co' nziri' loo na' ba'.
Co'se' yamerle' zin gu' le'n yèez ba', gu' hui'

ndoo quedó' thìb burr. Burra nec thìb mèn
tarte tyub. Fxac gu' burra. No ye'th no gu'
burr loon trè'. 3 Chele' chó mèn nibdi's loo
gu' chonon ngue xac gu' burr, gab gu' loo
mèna: Tad nu' naquin burr. No yiloa, luega
tel' Tad nu' par yilá' nu' burr.

4 Mxen myen' ned. Nda myen'. No
gunèeque' myen' ndoo quedó' burr. Ndoo
quedó' burr gax cuat thìb puert thìb lad ro
ned. Mxac myen' burr. Ndye'th no myen'
burr loo Jesús. 5 Sya, ndxab ndxep mèn co'
ngure co'te' ndoo quedó' burra loo myen':

—¿Cón ngue li no gu' burr ba', ngue xac
gu' burr ba', à'?

6 Sya, mcàb myen' loo mèna xalque'
ndxab Jesús loo myen'. Sya, mbla' mèna.
Ndye'th no myen' burr loo Jesús. 7 Mbe'
myen' burr loo Jesús. No mxo'f myen' xab
myen' xís burr. Ngoloa, mdub Jesús burr
taate burr. 8 Làth xtau'a, huax mèn msil xab
mèn xtau' ned. Le' taamas mèn na, mcho'
laa yin no ram yaa no yíi. Mdoo mèn rye
làaa ro ryop lad ro ned co'te' nda riid Jesús
par ned ciuda Jerusalén.

9 Sya, mèn co' nda ner loo Jesús delant, no
mèn co' nde nque par ned xís Jesús, mtlo
mèna, mbez yèe mèna. Mbez mèna:

—¡Ay, Dio's! Anze'f ndyac lezo' mbi' ba'
no anze'f mbi' ndac nac mbi' ba'. Mbi' ba'
nde por lèe Tad Diox. 10 Anze'f con' ndac
gàc loo mèn co' yòo loo cón che'n Diox par
ñibe'pe' Diox loo mèna, tac Diox ñibe'pe'
loo mèn por cón che'n thìb mbi' co' nac bin
David co' ngòc rey póla. Por cona, mbez na':
—Anze'f Diox roo Diox xèn nac Diox, ne.

11 Ngoloa, ngòo Jesús ciuda Jerusalén. No
ngòo Jesús le'n templ. Ngolo huen huen
mbui' Jesús rye lad le'n templ, mxen Jesús
ned. Nda Jesús par yèez Betañ con ryete si'
fchop myen' xin' mté'th Jesús tac mzyèle'
izlyo' huiza.

Ante gunii Jesús di's loo thìb xan' yaa ngudyuug. Ale setilte mbiiz yaa ngudyuug.
(Mt. 21.18–19)

12 Ngonìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea.
Co'se' ngro' Jesús le'n yèez Betañ, mtlo
mblyan' Jesús. 13 Sya, tithre' nde Jesús
gunèe Jesús ndoo thìb xan' yaa ngudyuug
co' ante nayèe ñaa ndoo laa. Jesús ngua tee
hui' loo yaa ñeene' ché' ndoo ngud loo yaaa
par hua Jesús. Per yende chó ngud ndoo loo
yaaa tac inacta tiemp co' tyoo ngud loo yaa.
14 Sya, gunii Jesús loo yaa ngudyuug. Ndxab
Jesús:

—Nase biizl. Ya yende chó más mèn hua
ngud co' ta'l.

Myen' xin' mté'th Jesús mbìn di's co'
gunii Jesús.

Jesús mblo' rye má', no mèn, no mes le'n templ.
(Mt. 21.12–17; Lc. 19.45–48; Jn. 2.13–22)

15 Ngoloa, mbere Jesús, mzin Jesús ciuda
Jerusalén con myen' xin' mté'th Jesús. No
co'se' ngòo Jesús le'n templ, mtlo Jesús,
mblo' Jesús rye mèn co' ntho' no mèn
co' ndi' le'n templ. Ndxecleque' rye con'
mblobii Jesús par fuer. Mtexyath Jesús
mes che'n mèn co' nsil' tmi. No mtexyath
Jesús asient che'n mèn co' ntho' palomxtil'.
Ndxec ndxec rye asient co' mdyub mèna
mblobii Jesús par fuer, ne. 16 Ne'nda'de
Jesús lugar loo nec thìb mèn, mbere mèn,
ngòo mèn che'n mèn le'n templ tedib
vez. 17 Mblu' Jesús di's loo mèn le'n templ.
Ndxab Jesús loo mèn:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's
co' mbez: Lizen nac co'te' cuez mèn rye
nación lèen. Per gu', ale ndxe'leque', mbli
le' lizen nac xal thìb quèe lyo' co'te' ndxòo
ban huan' no co'te' ndxòo casloo huan'.

18 Per mèn co' nac jef co' más ñibe' loo
rye nguley' no mèn co' nac maistr co' ndlu'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn,
mèna mbìn di's co' ndxab Jesús. Sya, mtlo
mèna, mcua'n mèna mod guth mèna Jesús
tant mzyeb mèna ñèe mèna Jesús. Más de
cona, ryete mèn co' nziri' no Jesús ante
ngüi' no ante ñaa loo con' ndlu' Jesús. 19 Per
co'se' ngulàa yál' izlyo' huiza, Jesús mbii
le'n ciuda Jerusalén tedib vez.

Trè' ndlu' le' yaa ngudyuug mbiizxù'.
(Mt. 21.20–22)

20 Co'se' ngonìi izlyo' tedib huiz co' nde
nquea, xtil'leque' nguri'th Jesús con myen'
xin' mté'th Jesús par ned ndoo yaa ngudyu-
uga. Gunèe myen' mbiizle' yaa ngudyuug
axta lox yaa ngudyuug no axta loo punt yaa
ngudyuug. 21 Sya, chàa, mte' lezo' Pedr máa
yaa ngudyuuga. Ndxab Pedr loo Jesús:

—Maistr hui' U' nexa. Yaa ngudyuug co'
gunii yèe U' no co' mquedèe U' loo ná'a
mbiizle'.

22 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Gola's gu' loo Diox. No gòp gu' yalxla's
loo Diox. 23 Tac lìcpe' ba'i, na nii loo gu':

Le' chol mèn co', lìcque', ndxela's loo Diox,
ante gab mèna no ante ñii mèna loo yii
ndxè' biiche yii ndxè' trè' no ya tub yii
ndxè' le'n níttó', chele' mèna por derech,
lìcque', ndxela's no inacte mèna chop loo
chop la's mèn loo Diox, le' sya, Diox lique'
gàc con' ña'b mèna loo Diox. 24 Cona, ngue
niin loo gu': Ryete con' co' ña'b gu' loo Diox
co'se' mbez gu' Diox, chele' gu' ndxela's le'
con' co' ña'b gu' loo Diox li Diox par que no
gu' co' ña'b gu' loo Diox, le' sya, ryete con'
co' ña'b gu' loo Diox gàcque' loo gu'. 25 No
chele' chó gu' ngocloo gunèe xtàa gu', no
chele' chó gu' be' ndxecloo ñèe gu' xtàa gu'
co'se' tlo cuez gu' Diox, fteri'th ftecan' gu'
con' co' mbli xtàa gu' loo gu'a. Le' sya, tataa
mod, ne, xud gu' co' nzo loo bé' ton' xtol gu'
no xquin gu' co' mcua'n gu'. 26 Per chele' gu'
ne'talte yéc gu' no lezo' gu' par teri'th gu'
no tecan' gu' xtol chol mèn co' ndli mèn loo
gu', le' sya, ne' xud gu' Diox co' nzo loo bé'
ne'ton'te xtol gu' no xquin gu' co' mcua'n
gu' con mèn.

Jesús, lìcque', ndxàp con' la's nii Jesús no con' la's ya' Jesús par li Jesús con' roo no con' xèn.
(Mt. 21.23–27; Lc. 20.1–8)

27 Ngoloa, mbere Jesús con myen' xin'
mté'th Jesús. Ndye'th Jesús con myen'
par ciuda Jerusalén tedib vez. Per co'se'
ñèe mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye
nguley', no mèn co' ndlu' cón che'n ley
co' mxo'f Moisés loo mèn, no mèngool co'
ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa
loo mèn nacionpe' Israel le' Jesús ngue que
tee le'n templ, ngua gax mèna loo Jesús.
28 Mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna:
—Gunee loo nu', ¿chó yalñibe' ndxàpl no
chó mnibe' lool mblil con' co' mblil ná'a, à'?
29 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—Na, ne, nibdi's thìb con' loo gu'. Chele'
gu' càb loon, sya, na nii loo gu' con chó
yalñibe' mblin con' mblin loo gu'a. 30 ¿Xá
nee gu'? ¿Chó mtel' Juàn Bautist par mbi'th
li Juàn bautizar mèn? ¿Ché' Diox mtel'
Juàn mbi'th Juàn o ché' chol mèn mtel' Juàn
mbi'th Juàn par mbli Juàn bautizar mèn, à'?
Fcàb gu' loon.
31 Sya, leque mèna mtlo, noo noo
mdoodi's no mèna xtàa mèna cón che'n
di's co' ndxab Jesús loo mèna. Ndxab mèna
loo xtàa mèna:
—Chele' na' gab: Diox mtel' Juàn, le' sya,
càb mbi' ba' loo na'. Ñee mbi': ¿Chonon
ne'ngala'ste gu' loo Juàn, sya? 32 O ¿ché' tab
na' loo mbi' ba': Chol mèn izlyo' mtel' Juàn,
cà'? Axta ne' ne' ñee mèna cón gab mèna
tac mèna mzyeb ñèe rye mèn co' nziri' loo
Jesús.
Tataa mbez mèna tac mèna naneeque' no
mda'que' mèna cuent le' rye mèn co' nziri'a
ngola's loo Juàn le' Juàn mdoodi's part cón
che'n Diox. 33 No por mzyeb mèna, mcàb
mèna loo Jesús. Ndxab mèna:
—Ne'ñeede nu' chó mtel' Juàn, cara.
Sya, ndxab Jesús loo mèna:
—Ne' daa ne'niide loo gu' con chó
yalñibe' mblin con' co' mblin ná'a.

12

Jesús mtetac cón che'n mèn ye'rsin' co' mque zin'.
(Mt. 21.33–46; Lc. 20.9–19)

1 Sya, mtlo Jesús, mdoodi's Jesús loo mèn.
No mtetac Jesús di's. Ndxab Jesús loo mèn:
—Nde niin thìb con' loo gu', ey: Ngo
thìb mbi' co' mdoo ampurte lus uv loo xyòn
mbi'. Ngoloa, mblo mbi' yaaloo dib vuelt ro
yòo co'te' mdoo mbi' lus uv. Mtoxcua' mbi'
thìb tanc co'te' tí' moz uv par ryo' nít uv.
No mbli mbi' mandad mdyoxcua' thìb cuart
co' mdub axta arid gáp par gáple'que' la's
moz loo zin' no loo yòo co'te' nzo'f lus uva.
Ngoloa, mda' mbi' xyòn mbi' loo tedib
mèn par li mèn zin' cuent rol loo xyòn mbi'.
Ngoloa, mxen mbi' ned. Nda mbi' thìb viaj
tith. 2 Co'se' mzin tiemp gàc rol uv, mbi'a
mtel' thìb moz mbi' par yi'th càaya' moz uv
co' li rol mèn co' ngue li zin' cuent rol par
gàc che'n mbi' uv. 3 Per mèn co' mbli zin'
loo yòo co'te' mxyo'f lus uv, mèna mxen
moz no mdin mèna moz. No mtel' mèna
moz nague's ya' moz ndyàa moz. Ne'nda'de
mèna uv nghue' moz. 4 Sya, mbi' co' nac
xuan' yòoa mbere mtel' tedib moz. Per mèn
co' mbli zin' loo yòoa, mbuaa'd quèe moz.
Mblé' mèna yéc moz. No mxìis no mèna
moz axta plóthe. Ngoloa, taate moz ndyàa
moz. 5 Mbere mbi' co' nac xuan' yòoa. Mtel'
mbi' tedib moz par mbi'th moz loo mèna.
Per mèna mxen moz. Mbeth mèna moz.
Ngoloa, mtel' mbi' co' nac xuan' yòoa huax
moz loo mèna. Lomisque' mbli mèn. Chó
moz mbuaa'd quèe mèn. Chó moz mbeth
mèn.
6 Per mbi' co' nac xuan' yòo lus uv ngue
no thìb xgan' co' nac angoluxte xgan' mbi'.

Xgan' mbi'a anze'f ngudloo mbi' no anze'f
lezo' mbi'. Por lult mtel' mbi' xgan' mbi'
loo mèna. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': Tel'en
xgan' daa ndxè'. Daa ngobe' li mèna cas no
gàp mèna mod ñèe mèna xgan' daa ndxè'.
7 Per co'se' gunèe mèn co' ndli zin' loo lus
uv nde mbyòo loo mèna, ndxab mèna loo
xtàa mèna:
—Mbyòo ba' yan' no yòo lus uv ndxè'.
¿Xá nee gu'? Nda yuth na' mbyòo. Sya, gàc
che'n na' yòo lus uv ndxè'.
8 Ale mxen mèna xgan' mbi'a. Mbeth
mèna xgan' mbi'. Ngoloa, mblo' mèna
thebol xgan' mbi' thìb lad ro yòo co'te'
nzo'f lus uv.
9 Sya, mnibdi's Jesús loo mèna. Ndxab
Jesús loo mèna:
—¿Xá nee gu'? ¿Cón li mbi' co' nac xuan'
xyòn lus uva con mèna, à'? Na nii loo gu'
cón li mbi'. Mbi' yi'th. No guth mbi' mèna.
No ta' mbi' xyòn mbi' co'te' nzo'f lus uva
loo tedib cua' mèn co' ndli leque zin'a, ¿lé'?
10 Ché' tarte lab gu' loo libr co' nac xti's
Diox par ta' gu' cuent xal mbez di'sa, cà'?
Di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox mbez
taandxè':
Le' quèe co' mbli mèn co' nac albañil
cuent ne'li zin'te albañil, leque quèea
ngòc quèe ngua lit Tad, Tad co' ngòc xal
thìb albañil par ngòc quèea ner quèe co'
mbli sirv loo zin' co' mbli Tad.
11 No con' co' ngòca mbli yub Tad Diox.
Por cona, por part cón che'n na', ante
ngüi' na' no ante ñaa na' xá mod nac con'
co' mbli Tad Diox.
12 Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús,
capas mèna, ale ndyac mèna mxenle' mèna
Jesús xal ndyen mèn thìb pres tac mèna
mda' cuent no mden' mèna di's co' ndxab
Jesús tac por cón che'n mèna mtetac Jesús
di'sa. Per com le' mèna mzyeb ñèe mèn
co' nziri' loo Jesús, ¿lé'?, xexte mblá' mèna
Jesús. Ndyàa mèna.

*Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n tmi co'
ndxàal quix mèn cón che'n contribución.*
(Mt. 22.15–22; Lc. 20.20–26)

13 Ngoloa, mtel' mèn co' nac jef co' más
ñibe' loo nguley', no mèn co' nac maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn, no mèngool co' ñibe', no co' ndyoo
ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel
ndxep mèn xley' farise no ndxep mèn co'
nac partid che'n Herod loo Jesús par aseli
mèna yecloo Jesús no gab Jesús ngòc nguàal
di's loo mèna par tataa mod quexù' que' fals
mèna Jesús. 14 Sya, ngua mèna loo Jesús.
Ndxab mèna loo Jesús:
—Maistr, nu' nanee lìcque' nac co' mbez
U'. No ne' ne' indli U' cas co' ndli mèn no
co' mbez mèn. Tac indla'ste U' xal nac mod
co' ndxàp mèn. Ndxe'leque', ndlu' U' co'
nac lìcpe' xá mod yòo mèn loo cón che'n
Diox. Per nalle', ndlya's nu' ñee U' loo nu':
¿Xá nee U'? ¿Ché' ndxàal quix nu' cón che'n
contribución loo gobiern federal che'n mèn
ciuda Rom o ché' indxàalte quix nu'i?
15 Per Jesús mda'que' cuent no nonque'
Jesús xá nac mod co' ndxàp mèna co'se'
ntembìi ro mèna no ntembìi xti's mèna loo
Jesús. Sya, ndxab Jesús loo mèna:
—¿Chonon ncua'n gu' mod asendli gu'
par yigaa daa loo gu' xal co'se' ndxegaa
mèn loo tramp, à'? Huàa xi gu' thìb pes gu'
par hui'en ñeene' xá ñaai.
16 Sya, ngua xi mèna thìb pes pchò. Co'se'
gunèe Jesús pesa, mnibdi's Jesús loo mèna.
Ndxab Jesús:
—¿Chó che'n gunab co' ngue loo pes
ndxè'? no ¿chó che'n lèe co' ngue loo pes
ndxè', ne, à'?
Sya, ncàb mèna loo Jesús. Ndxab mèna:
—Gunab ba' no lèe ba' nac che'n gobiern
co' ndub ciuda Rom.
17 Sya, ndxab Jesús loo mèna:
—Pues, fta' gu' co' nac che'npe' gobiern
co' ndub ciuda Rom càa gobiern. No fta' gu'
co' nac che'npe' Diox càa Diox.
Ngoloa, ante mbui' mèna no ante gunaa
mèna loo Jesús xal nac di's co' mcàb Jesús
loo mèna.

*Mèn mnibdi's loo Jesús: ¿Ché', lìcque', ryo
xban mèn?*
(Mt. 22.23–33; Lc. 20.27–40)

18 Ngoloa, ngua ndxep mèn xley' saduce
co' mbez no co' ndxela's le' mèn nguth
ne'ryo xbante thidtene loo Jesús. No por
cona, asembli mèna, mnibdi's mèna thìb
con' loo Jesús. 19 Ndxab mèna loo Jesús:
—Maistr, Moisés mtan' ye's co' ndlu' loo
nu' chele' thìb mbi' gath no yan' sa'l mbi',
yende xin' sa'l mbi', le' sya, hues mbi' co'
ngutha selya' con xa'got viud co' mbyan'a
par que no hues mbi' co' ngutha xin' hues
mbi' co' ngutha con xa'got viud co' mbyan'
co' nac sa'l thebol par gàc xin' hues thebol

xin' thebol co' nguth. [20] Tolo ndxab mèna
loo Jesús:
—Pues ngo gaz hues myen'. Mzin huiz
mselya' mbyòo ndlyoa. Per pente ndxàc
chop o son lín' mselya' mbyòo ndlyoa,
nguth mbyòo ndlyoa. Ne'ndante xa'got
co' ngòc sa'l mbyòo xin' mbyòo. [21] Ngoloa,
mselya' mbyòo co' nde nque xís mbyòo
ndlyoa con xa'got viuda. Nguth mbyòo
ropa, ne. No ne'ndante xa'got viuda xin'
mbyòo. Lomisque' ngòca loo tedib mbyòo
co' nde nque xís mbyòo ropa, ne. [22] Por lult
ryete gaz hues myen' mselya' con xa'got
viuda. Ale ne'ndante xin' xa'got viuda con
nec thìb rye myen' hues thebol co' ngòc
sa'lpe' xa'gota. Por lult, guneei loo xa'got
viuda, ne. [23] Cona ngue nibdi's nu' loo U':
Co'se' gàc huiz co'se' ryo xban mèn co'se'
cue ban mèn tedib vez, de loo rye gaz hues
myen' co' mselya' con xa'gota, ¿chó myen'
gàc sa'lpe' xa'got viuda, à'?
[24] Sya, mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:
—Susque' ndxos xtùuz gu' no susque'
yéc brèl gu'. Ndxàc con' ba' loo gu' tac
ne'ta'de gu' cuent cón mbez di's co' ndub
loo libr co' nac xti's Diox. No ne' ne' ta'
gu' cuent con' co' nac con' roo no con'
xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya'
Diox. [25] Tac co'se' ryo xban mèn nguth, mèn
co' ngòo loo cón che'n Diox, ne'selya'de
mèna. Ne' ne' ya na'b mèna xìix mèna.
Ndxe'leque', mèna gàc xal angl co' nzo loo
bé' huiza, co' nee di's, ne'selya'de mèn
huiza. [26] Per cón che'n mèn co' nguth co'
ryo xban, ¿ché' tarte lab gu' loo libr co' nac
xti's Diox co' mque' Moisés ye's xal ngòc
di's co' mdoodi's Diox loo Moisés le'n yaa
zars co'se' xèe ngue hui' Moisés ndxol' yaa
zars? Taandxè' ndxab Diox loo Moisés:
—Daa nac Diox che'n Abraham. Nac daa
Diox che'n Isaac. No nac daa Diox che'n
Cob.
[27] Diox inacte Diox loo mèn nguth.
Ndxe'leque', nac Diox Diox loo mèn co' be'
naban. Por cona, ngue niin loo gu': Axta
ne' ne' ñee gu' cón mbez gu' loon no cón
ñibdi's gu' loon por nac gu' mèn co' ndxos
xtùuz.

Jesús ngue lu' mèn chó di's nac di's co' más ñibe' Diox loo mèn par li mèn.

(Mt. 22.34–40)

[28] Látha, mzin thìb mbi' co' nac maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèn. Mbi'a noo noo mque' nza di's co'
mdoodi's Jesús con mèn xley' saduce. Mbi'
mda' cuent huenque' mcàb Jesús loo mèna.
Mnibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':
—De loo rye si' di's co' mnibe' Diox loo
na', no co' mtan' Moisés loo na', ¿chó di's
nzo làtha co' más ñibe' Diox loo na' par
tyubdi's na' loo Diox, à'?
[29] Jesús mcàb loo mbi'a. Ndxab Jesús:
—Ner di's co' más ñibe' Diox loo mèn par
tyubdi's mèn loo Diox cón li mèn nac di's
ndxè' co' mbez taandxè': Bìn gu' di's ndxè',
mèn nación Israel, le' Tad co' nac Diox na',
Tada nac thidte Diox. [30] Fque' lezo' gu' Tad
Diox gu', tá, dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo'
gu'. Di's ndxè' nac ner di's co' mnibe' Diox
loo na' par li na'. No nac di's ndxè' co' más
ntac loo rye taamas yalñibe' par li na' xal
ñibe' Diox. [31] No casque' lal nac tedib di's xal
ner di's ndxè'. Mbryop di'sa ñibe' loo na'
taandxè'. Mbez di'sa: Fque' lezo' gu' gunèe
gu' hues xtàa gu' xalque' ngue lezo' gu' ñèe
gu' gu'. Ya yende tedib di's co' más mnibe'
Diox loo na' co' ndxàal li na' co' nac xal di's
co' ñibe' di's ndxè' loo na' par li na'i.
[32] Sya, ndxab maistr co' ndlu' cón che'n
ley co' mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús:
—Huenque' gunee U', Maistr. Lìcque'
naca xal ngolo gunee U'i ba'. Thidte Diox
nzo no yende tedib Diox co' nzo. [33] No que'
lezo' mèn Diox dib nzo yéc mèn no dib nzo
lezo' mèn, no que' lezo' mèn ñèe mèn hues
xtàa mèn xalque' ngue lezo' mèn ñèe mèn
mèn. Lìca, masque' ntac li mèn xal ngolo
gunee U' leque li mèn xal co'se' nda' mèn
che'n izlyo' ncàa izlyo', co' nee di's, co'se'
ndxuth mèn ngon yèn' no mbacxil' yèn' par
nxo mèn ren má'a loo izlyo'. No, lìcque',
más ntac li mèn xal ngolo gunee U' ba'
leque li mèn xal co'se' nda' mèn ofrend o
gòn co' mbec mèn loo Diox no co' mtec mèn
bél' má' co' mbeth mèn loo mes co' nac loo
còo' par nquée zen che'n bél' má'a loo Diox.
[34] Le' sya, co'se' gunee Jesús huenque'
mcàb mbi' loo Jesús, ndxab Jesús loo mbi':
—Itithte nzol loo cón che'n Diox par yòol
loo cón che'n Diox, ey, par ñibe'pe' Diox
lool.
Ngoloa, ya yende chó mèn tolo ngli ryes
ngnibdi's taamas con' loo Jesús.

Jesús mnibdi's loo mèn: ¿Chó xin mbez mèn nac Crist?

(Mt. 22.41–46; Lc. 20.41–44)

35 Jesús ngue lu' mèn le'n templ thìb vez.
No mbez Jesús loo mèn:
—¿Xá nee gu'? ¿Xá mod chonon mbez
mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley
co' mxo'f Moisés loo mèn le' Crist nac xgan'
David co' ngòc rey póla, à'? 36 Tac Xpii Natú'
mbli le' yub David gunii no mde'th David
cón che'n Crist. Ndxab David:
Tad Diox ndxab loo Tad daa: Ftub
cuaten axta lin le' rye mèn co' nac ngolo
ngola's che'n lùu gàc nado' loo lùu.
37 Cona, ngue niin loo gu': ¿Xá mod gàc Crist
xgan' David co'se' leque David mbez loo
Crist: Tad daa, à'?
Per yende cón mcàb mèna.
Rye mèn co' ngòc huax mèn co' nziri'a,
axta gust mda' lezo' mèna co'se' mbìn
mèna tataa ndxab Jesús loo mèna.

*Jesús mzib quìi mèn co' ngòc maistr co'
ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.*
(Mt. 23.1–36; Lc. 11.37–54; 20.45–47)

38 Co'se' ngue lu' Jesús mèn, mbez Jesús
loo mèn:
—Nee gu' nee gu' xá que tee gu' loo mèn
co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèn. Mèna ndyubla's goc
xab lar' nol', no anze'f ndubla's mèna ñii
chol mèn Diox loo mèna pál co'te' nzyál'
mèn mèna par tyu' mèna loo mèn. 39 Mèna
anze'f ndxòo lezo' cua'n mèna lugar co'te'
tyub mèna le'n sinagog par gàc con' gury-
ath no con' guryèn loo mèna no par más
tyu' mèna loo mèn le'n sinagog. No ndxòo
lezo' mèna tyub mèna co'te' más tyu' mèna
loo mes par hua mèna co'se' ndxàc chol
yalhua. 40 Ale nde yath mèna ndyenxù'
mèna no ncàaxù' mèna liz prob mèngot
viud por pláte pes no maste. No par ndli
mèna xalque' mèn co' ne'ñeede, ale asendli
mèna, nteyol' mèna di's co'se' mbez mèna
Diox. Per, lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Por con'
ndli mèna gàc más yaltìi tín' loo mèna co'se'
gàc huiz tub rez Diox cón che'n mèna loo
mèna.

*Thìb xa'got viud ngue go ofrend le'n caj
mastale' prob xa'.*
(Lc. 21.1–4)

41 Thìb vez mdub Jesús le'n templ gaxte
co'te' nzo'f caj co' ngo mèn ofrend o gòn.
Xèe ngue hui' Jesús xá ndxàc mèn ngo mèn
gòn le'n caj no xá ndxàc rye mèn ric ngo
mèn ric gòn le'n caj. 42 Látha, mzin thìb
xa'got viud. Xa'got viuda pente mblo chop
centav co' ngue no xa' co' be'te ntac le'n caj
co' nzo'f tya. 43 Sya, ngurez Jesús myen' xin'
mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':
—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Le' Diox
más ngo cuent cón che'n gòn co' mblo prob
xa'got viud ba' le'n caj leque gòn co' mblo
mèn ric le'n caj. 44 Tac ryete mèn ba' mblo
huax tmi co' nac gòn le'n caj tac mbyan'
xo'f tmi loo mèn ba'. Per prob xa'got viud
ba', ale tyan' hualeque' xa', mblo xa' gòn
chop centav le'n caj co' nac co' be'te ngue
no xa' par ti' xa' con' hua xa'.

13

*Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th
Jesús le' mèn làare' templ.*
(Mt. 24.1–2; Lc. 21.5–6)

1 Ngoloa, co'se' nda ro Jesús le'n templ,
thìb myen' co' nac xin' mté'th Jesús ndxab
loo Jesús:
—Maistr, hui' U' nexa. Susque' nabe's
ñaa quèe co' natoxcua' templ no quetal
nabe's ñaa templ ba', ne, ¿lé'?
2 Per ale mcàb Jesús loo myen'. Ndxab
Jesús:
—Ale xèe ndoo yotl, ngüi'l loo templ ba',
¿lé'? Lùu ndli cuent anze'f nabe's ñaa ftoo
co' natoxcua' templ ba', ¿lé'? Per na nii
lool: Ya ne'yan'te nec thìb quèe loo xtàa
quèe co' nacsua' ftoo ba'. Thidtene telux
mèn ryethe con' co' ngüi'l co' natoxcua'
templ ba' yé' huize'.

*Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th
Jesús cón gàc ndoore' lith no izlyo'.*
(Mt. 24.3–28; Lc. 21.7–24; 17.22–24)

3 Sya, ngua no Jesús myen' xin' mté'th
Jesús loo thìb yii co' lèe yii che'n yaa oliv.
Yiia ndub thìb lì loo templ. No co'se' mdub
Jesús tya, Pedr, Cob, Juàn, no Ndech, xexte
ndxab myen' loo Jesús:
4 —Tad, nu' ndlya's ñee U' loo nu' pól gàc
co' gunee U' loo nu' gozea cón che'n templ
no chó con' tlo yú' loo mèn no co' tlo gàc
co'se' tlo gàc co' gunee U' gàca, à'?
5 Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús loo
myen':
—Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee gu'.
Nee gu' nee gu' xá nzi tee gu'. Ne'ta'de gu'
lugar quedìi chol mèn gu' cón che'n con' co'
tlo gàc co'se' gàc tiemp co' tlo gàc con' xal
nac di's co' guniin loo gu' cón che'n templ
no cón che'n xá mod lith no izlyo'. 6 Tac
co'se' gàc tiempa, anze'f huax mèn ryo' tee

no yi'th que tee mèna yèez por yèez mèn
no liz por liz mèn. Mèna ñee le' daa mtel'
mèna. No ñee mèna le' mèna nac Crist.
Tataa mod anze'f huax mèn quedìi mèna.
7 Lomisque' ne, co'se' gòn gu' nde'th mèn
ndxàc xó', no anze'f ryes naca par tlo xó'
le'n tiempa, ne'zyebte gu' co'se' gòn gu'
te'th mèn tataa tac tataaque' naquin tlo
gàca. Per mastale' tataa gàca le'n tiempa,
ne'gàcte tiempa lult huiz co' lyux izlyo' no
lith no izlyo'. 8 Tac le'n tiemp co' tlo gàc
co' guniin loo gu'a, mèn thìb nación tlo
yecloo no tlo yòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn
tedib nación. No tlo mèn thìb nación, por
derech, cua'n xó' mèna thìb xó' loo mèn
tedib nación. Le'n tiempa huin xòo huax
lugar. No lyàa huin huax lugar. No tlo
yátbèe mèn. Tlo mèn, li mèn thìb revuelt.
No con' co' tlo gàca nac thìb yalnaxi no thìb
yalnè co' pente tlo par tlo tyactìi tín' mèn
loo izlyo' ndxè'.
9 Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee gu'.
Leque gu' quenap gu' co'se' tlo gàc con'a
le'n tiempa. Le'n tiempa, ale ta'xù' mèn
gu' loo mèn nac zin' yòolau chol lugar. No
ta' mèn che'n gu' co'te' nac sinagog mèn.
Gu' tyooxù' loo mèn co' nac gobernador
no loo mèn co' nac rey por cón chenen
no maste. Tataa mod más gác gu' no ta'i
thìb lugar loo gu' par ta' gu' cuent loo mèn
cón chenen. 10 Cona, ngue niin loo gu':
Ndoore' co'se' lyux izlyo' no lith no izlyo',
naquinque' yath yèn cón che'n di's ndac
che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo
con' ryes. No naquinque' co mèn yalbàn
cón che'n di's ndac loo mèn, mèn co' nac
mèn chol nación co' nziri' dib athu loo
izlyo'. 11 No co'se' hue' mèn gu' par ta'
mèn gu' loo mèn nac zin' yòolau chol lugar,
ne'tyóode gu', no ne'zyebte gu', no ne' ne'
gab gu' loo lezo' gu' cón gab gu' loo mèna.
Guuz gu' di's co' lu' Diox loo gu' loo mèna
hora. Tac inacte ante gu' co' ñii loo mèna.
Ndxe'leque', Xpii Natú' nac xa' co' ñii no
co' tyoodi's por ro gu', co' nee di's, co' nac
di's co' ryo' ro gu' hora. 12 Leque mèn co'
ndxàc huespe' cua'n mod par ta'xù' mèna
hues mèn par guth mèn hues mèn. No
leque mèn co' nac gundan loo mèn cua'n
mod par ta'xù' gundan xin' gundan loo mèn
par guth mèn xin' gundan. Le' myen' co'
nac xgan' gundan na, myen' cua'n mod
par bixyath myen' contra xud myen' par
ta'xù' myen' xud myen' loo mèn par guth
mèn xud myen'. 13 Ryete mèn co' nac mèn
chol nación, mèna yecloo ñèe gu' por cón
chenen no maste. Per chol gu' co' mbli
nèeque' gu' loo cón chenen par yòo gu' loo
cón chenen axta gath gu', gu'a lyá'que' loo
con' ryes.
14 Tolo niin loo gu', ne: Le' mbi' co' ngro'
lèe Daniel co' mde'th di's co' ndxab Diox,
mbi' mque' ye's loo libr co' nac xti's Diox
cón che'n thìb mbi' co' li par gàc mèn
mèn zab loo Diox no co' li par tyuhuan
mèn loo Diox par lyux mèn loo cón che'n
Diox. Co'se' ñèe gu' ndoo mbi' zaba co'te'
indxàalte tyoo mbi' thidtene, syare' ta' mèn
cuent, mèn co' ndlab ye's, chó mbi' nac
mbi'a. Le' sya, mèn nación Israel co' nzo
le'n yèezya' co' nac làaz mèn jude, mèna
ndxàal xyon' par yii no par huan tith ya
xon' mèna loo con' ryes co' gàc loo mèna.
15 Le' mèn co' nzi tee yéc zote liz mèn huiza
na, más huen ne'bilàade mèna par co' mèn
mase ndxepte che'n mèn le'n nyòo. Más
huen thìb lìte xyon' mèna tith. 16 Lomisque'
ne, mèn co' ngue zin' huan huiza, más huen
ne'ye'thte mèna liz mèna huiza par co'
mèna mase xobis mèna liz mèna. Más huen
thìb lìte xyon' mèna más tith. 17 Lomisque'
ne, ay, prob rye mèngot izlyo', mèngot co'
nzi nac xin' le'n huiza, no rye mèngot co'
nacàa mbeto' co' ndxàaz le'n huiza, tac
yende mod xyon' mèna huiza. 18 Bna'b gu'
loo Diox par ne'gàcte tiemp co' xyon' gu'a
tiemp xìl', ndee gu'. 19 Tac tiempa gàc huiz
co' más ten' mèn yalnè no huiz co'se' más
tyac mèn yaltìi. Con' co' gàc tiempa nac co'
tarte gàc dib lal naban mèn loo izlyo'. Más
de cona, ya ne'berede gàca loo mèn tedib
vez xal gàc con'a le'n tiempa thidtene. 20 No
chele' Tad Diox ne'nglide par mdyóp tiemp
co'se' gàc yaltìia loo mèn, yende chó mèn
gác lyá' loo con' ryes. Per por mque' lezo'
Diox ñèe Diox mèn, mèn co' ngòo loo cón
che'n Diox, mèn co' Diox mcui, por cona,
mtedópque' Diox tiempa loo mèn.
21 Le' sya, chele' chol mèn ñee loo gu'
le'n tiempa: Hui' gu' nexa. Trè' nzo Crist,
o hui' gu' nexa, tua' nzo Crist, ne'yila'ste
gu'i, ndee gu'. 22 Tac tiempa yi'th huax mèn
gutyè' co' ñee loo gu' nac mèna Crist xal
daa. No ñee mèna loo gu' nac mèna mèn co'
nde'th di's co' ndxab Diox cón che'n Diox.
No li mèna gàc huax yalguzye' co' gàc xal

thìb señ co' hui' mèn loo mèna. No li mèna huax yalguzye' roo no yalguzye' xèn par quedìi mèna mèn. No axta li mèna preb, ¿ché' tli mèna gan quedìi mèna mèn co' yub Diox mcui par yila's mèn co' Diox mcui loo mèna, ne? 23 Per ndxe'leque', nalas gure gu'. Neeque' gu' le' daa guniile' con' ndxè' loo gu' ndoore' gàc con'a loo gu'.

Jesús ngue lu' loo myen' xin' mté'th Jesús cón gàc no xá mod gàc con' co'se' yi'th Jesús loo izlyo' tedib vez, Jesús co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè'.

(Mt. 24.29–35, 42–44; Lc. 21.25–36)

24 Tolo niin con' loo gu': Co'se' yilo riid tiemp co'se' ten' mèn yalnèa no yaltìia, syare' gàc tiemp co'se' cuau loo huiz no cuau loo mbe' par ne'tenìide huiz no ne'tenìide mbe' loo izlyo'. 25 Huiza lyàateri' huax mbèelhui' no huax mbyáz loo izlyo'. No ryete con' co' nac con' roo no con' xèn loo bé' tlo huin no xi'th le'n tiempa. 26 Axta syare' hui' mèn loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', tac tiempa galen loo izlyo' ndxè' tedib vez le'n xcuau con ryethe con' co' nac con' roo no con' xèn co' ndxàpen la's niin no co' ndxàpen la's yan. No hui' mèn xal ndxàc con' roo no con' xèn loon tiempa. 27 Leque tiempa, tel'en angl daa par thidte queltàa angl mèn co' ngòole' loo cón chenen, mèn co' nac mèn co' mcuin par ned co'te' nac dyap lad ro izlyo' co' nac más tith ro izlyo' no co' nac más tith xàn' bé'.

28 Bìn gu' di's co' ngue tetaquen loo gu' ndxè', ne: Fté'th gu' no bli gu' xtùuz xal ndxàca loo yaa ngudyuug. Co'se' ndxàb laa loo yaa ngudyuug, no mbere laa yen', xiis laa yen' loo yaa ngudyuug tedib vez, gu' nonque' no nda'que' gu' cuent co'se' nde xiisle' laa loo yaa ngudyuug nde zin' gaxle' tiemp yùu co'se' más nso' bée loo izlyo'. 29 Lomisque' mod ne, co'se' ñèe gu' ndxàcle' ryethe con' loo izlyo' xalque' ngue niina loo gu' ndxè', fta' gu' cuent no ften' gu' nde zin' gaxle' lyux izlyo' no lith no izlyo'. Nac con'a xal thìb mbi' co' ndoo ro ryo' liz mbi' par yòo mbi' liz mbi'. 30 Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Ryete con' co' ngue niin loo gu' ndxè' gàcque' no tyaaque' no tyubque' di'sa ndoore' lith no mèn nación Israel no lyux mèn nación Israel. 31 Bé' no izlyo' co' nziri' nalle' lyux. Ya ne'tolode cue bé' no izlyo' yé' huize'. Per di's co' ndyoodizen no con' co' ndlu'en ne'ri'thte tua'te. Le'i gàcque', no tyaaque', no tyubque' di'sa xalque' ngue toodizen loo gu' nalle'.

32 Per huiz co'se' gàcpe' con'a no hor co'se' gàcpe' con'a, yende chó mèn nona no yende chó mèn naneei. Ne' yub angl co' nzo loo bé' inaneede pól gàc con'a. Ne' ne' daa co' nac xgan' Diox, inaneeden nalle' coyor gàc con'a. Angoluxte Diox xuden nanee pól gàc tiempa.

33 Por cona, ngue niin loo gu': Nalas gure gu'. Ne'gàcte gu' xal mèn co' nzi yàt loo cón che'n Diox. Gurez gu' Diox. Tac gu' inda'de cuent pól zin tiemp co'se' gàc con' co' ngue niin loo gu' ndxè'. 34 Cón che'n tiemp co' nac tiemp ndoore' co'se' beren, galen loo izlyo' ndxè' tedib vez, nac xal thìb mbi' co' ngro' tee nda viaj tith. Per ndoore' co'se' ryo' mbi' liz mbi', mtan' mbi' di's loo moz mbi' cón li moz. No mtan' mbi' zin' loo thìb thìb moz par li moz zin' láth yende mbi'. No mnibe' mbi' loo moz co' nquenap puert liz mbi' par altant tyoo moz quenap moz liz mbi'. 35 Cona, ngue niin loo gu': Nalas gure gu'. No gure naa gu' loo cón che'n Diox. Tac gu' ne'ta'de cuent pól zin Tad, co' nee di's nac daa, co' nac che'n liza. ¿Ché' zin daa hor co' nde làa yál' izlyo' o ché' zin daa gulal yál' o ché' zin daa hor co'se' lé' nguiidtee yál' o ché' zin daa hor co'se' nde yinìi izlyo'? Ne'neede na' coyor gàc con'a, ¿lé'? 36 Tac thìb descuid, chàa, galen loo izlyo' ndxè' thìb hor co' ne'ñeede gu' no thìb hor co' indlide gu' xtùuz zin daa. Ale le'le' zin daa loo gu' hor co'se' le'pe' nziri' gu' loo cón che'n Diox xal mèn co' nzi yàt. 37 Leque di's co' ngue niin loo gu' ndxè' nac di's co' tan'en loo mèn par ta' mèn cuent cón che'n di's ndaca loo alux mèn dib athu loo izlyo' co' naban chol tiemp. Di'sa nee di's: Nalas cue mèn loo cón che'n Diox thidtene.

14

Mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús nzi li xtùuz xá mod tyenxù' mèn Jesús.

(Mt. 26.1–5; Lc. 22.1–2; Jn. 11.45–53)

1 Le'n huiza, chop huiz no maste ndxàc falt par tlo lni pasc no lni co'se' ndxuhua mèn nación Israel pan co' ingòode mèn dii levadur. Le' mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn na, mèna mcua'n mod par

tyenxù' mèna Jesús con purte di's gutyè',
no con mod gutyè' co' mdoodi's mèn thidte
di's co' ngòc par cua'n mèna mod guthxù'
mèna Jesús. [2] No mbez mèna loo xtàa mèna:
—Ne'lide na' con' ndlya's na' con Jesús
le'n huiz lni par ne'xide lezo' mèn no par
ne'yátbèede mèn co' yi'th lni contra na'.

Thìb xa'got mtà aceit yéc Jesús.
(Mt. 26.6–13; Jn. 12.1–8)

[3] Le'n huiza, ngo Jesús yèez Betañ liz thìb
mbi' co' mdub lèe mèn Mon Lepros. Láth
ndub Jesús loo mes liz mbi'a, mzin thìb
xa'got loo Jesús. Nde no xa' thìb frasc co'
natoxcua' con thìb loo quèe co' lèe alabastr.
Frasca zyè nzo aceit co' ndlya' purte xla' ye'
nard. Aceita anze'f náp ntac. Sya, mblé'
xa'gota frasc par mblath xa'gota aceita yéc
Jesús. [4] Per ndxep mèn co' ngo tya, mèna
ale ngocloo gunèe xa'gota. Ndxab mèna loo
xtàa mèna:
—¿Chonon ale ngue teza'xù' xa'got ba'
aceit co' anze'f nazi' ndlya', yoo? [5] Nzoque'
mod tho' xa'got aceit ba' por mil xon ayo
pes. No yiloa, li'th xa'gota tmi par ta'la's
xa'got tmia càa mèn prob.
No ale ngòo xyàn lezo' mèna gunèe mèna
xa'gota.
[6] Per Jesús ndxab loo mèna:
—Bla' gu' tee tub xa'got ndxè'. ¿Chonon
ngue tethon gu' xa' no ngue li xol gu' xa',
à'? Tac con' co' ngue li xa'got ndxè' loon
anze'f huen naca. [7] Gu' thidteneque' nzo
làth mèn prob. No nzo mèn prob làth gu'.
No nzoque' mod li gu' con' ndac loo mèn
prob co'se' ndlya's gu' li gu'i. Per part cón
chenen, ya ne'tolode go non gu'. [8] Prob
xa'got ndxè' ngue li co' nzote mod li xa'
loon. Xa'got ndxè' ngue go xla' aceit co'
anze'f nazi' ndlya' ba' laden ndoore' co'se'
ca's mèn daa par ne'yitoode xla' laden
co'se' ya ca's mèn daa. [9] Lìcpe' ba'i, na
nii loo gu': Pál co'te' co mèn yalbàn no
te'th mèn cón che'n di's ndac che'n Diox co'
ndlu' xá mod telá' Diox mèn loo con' ryes
dib athu loo izlyo', ta' mèna cuent cón che'n
con' mbli no xa'got ndxè' daa par te' lezo'
mèn cón che'n xa'got ndxè'.

Jud mcua'n thìb mod par mda'xù' Jud Jesús loo mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús.
(Mt. 26.14–16; Lc. 22.3–6)

[10] Le' sya, Jud Iscariot, co' nac thìb myen'
xin' mté'th Jesús, ngua toodi's no mèn co'
nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo
nguley' par ñeene' xá mod li Jud par ta'xù'
Jud Jesús loo mèna. [11] Co'se' mbìn mèn
co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo
nguley' di's co' ndxab Jud loo mèna, anze'f
mdyac lezo' mèna. No mcàbgòn mèna loo
Jud ta' mèna tmi càa Jud co'se' yilo ta'xù'
Jud Jesús loo mèna. Leque hora mtlo Jud,
mcua'n Jud mod xá mod ta'xù' Jud Jesús loo
mèna.

Jesús nduhua rsè no myen' xin' mté'th Jesús thìb xhuin.
(Mt. 26.17–29; Lc. 22.7–23; Jn. 13.21–30; 1 Co. 11.23–26)

[12] Co'se' ngonìi izlyo' co' nac huiz yub
lni co'se' ndxuhua mèn pan co' ingòode
mèn dii levadur no co'se' ndxuth mèn
mbacxil' co' ndxuth mèn loo Diox co'se'
ndxáal lni pasc, huiza myen' xin' mté'th
Jesús mnibdi's loo Jesús. Ndxab myen' loo
Jesús:
—Tad, ¿pá ndlya's U' li nab nu' thìb lugar
par hua rsè na' rsè co' nac che'n lni pasc, à'?
[13] Sya, mtel' Jesús chop myen' xin' mté'th
Jesús. Ndxab Jesús loo myen':
—Huàa gu' le'n ciuda Jerusalén ba'. Tua'
zyál' gu' thìb mbi' co' ne' thìb rre nít. Ftoo
nque gu' xís mbi'. [14] No co'se' zin mbi' co'te'
yòo mbi', yòo gu' con mbi'. Sya, gab gu'
loo mbi' co' nac gundan co' nac che'n liza:
Maistr nu' gunee di's ndxè' loo nu' par ñee
nu' di's ndxè' lool: ¿Pá ndub cuart co'te'
gòon par hua rsè'en co' nac rsè pasc con
myen' xin' mté'th daa, à'? [15] Le' sya, mbi' co'
nac gundan co' nac che'n yòoa lu' loo gu' pá
ndub thìb cuart co' más naroo loo pis gáp
liz mbi'. Cuarta mblyo'fle' no mdyoxcua'le'.
Tya toxcua' gu' con' hua rsè na' co' nac nte'
lezo' mèn pasc.
[16] Sya, mxen myen' xin' mté'th Jesús
ned. Nda myen'. Mzin myen' le'n ciuda
Jerusalén. No ngòcque' con' loo myen'
xalque' ndxab Jesús loo myen'. Sya, mtox-
cua' myen' nítyèth co' hua rsè no myen'
Jesús par te' lezo' myen' cón che'n pasc.
[17] Co'se' ngulàa yál' izlyo' huiza, mzin
Jesús con ryete si' fchop myen' xin' mté'th
Jesús loo pis gáp co'te' nac cuart liz mbi'a
par hua rsè no Jesús myen' tya. [18] Co'se'
ndub yuhua rsè no Jesús myen' xin' mté'th
Jesús loo mes, ndxab Jesús loo myen':
—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu' le' thìb gu',
co' ngue yuhua no daa, ta'xù' daa loo mèn
co' nac ngolo ngola's che'n daa.

[19] Sya, mxi lezo' myen' xin' mté'th Jesús.
No mtlo myen', mnibdi's myen' loo thìb
xtàa myen' no loo tedib xtàa myen'. Mbez
myen':
—Ne'stolque' daai, yoo.
No mbez tedib myen' loo xtàa myen':
—Ne'stolque' daai, yoo.
[20] Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:
—Thìb gu' co' nzo làth rye si' fchop
gu' co' mcuin co' ngue yuhua non thidte
plat, gu'a ta'xù' daa loo mèn co' nac ngolo
ngola's chenen. [21] Huenque' naca, ey, le'
daa, co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque'
ndxáal chol mèn loo izlyo', gàca loon
xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac
xti's Diox cón chenen. Per ay, prob mbi'
izlyo', mbi' co' ta'xù' daa loo mèn co' nac
ngolo ngola's chenen. Más huen ngàca loo
mbi'a ne'ngáalte mbi' loo izlyo' thidtene
leque ta'xù' mbi'a daa loo mèn ye'rsin'a.
[22] Láth ngue yuhua rsè myen' xin' mté'th
Jesús con Jesús, mxen Jesús pan. Ndxab
Jesús:
—Diox quix U', Diox, loo Diox.
Ngoloa, mchì'x Jesús pan. Mda' Jesús pan
loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús
loo myen':
—Dhua gu' pan ndxè', ey. Pan ndxè' nee
di's nac cón che'n bél'yòo laden co' gath
por cón che'n rye mèn.
[23] Sya, mxen Jesús thìb vas vin. Ndxab
Jesús:
—Diox quix U', Diox, loo Diox.
Ngoloa, mda' Jesús vas vin loo myen' xin'
mté'th Jesús. Sya, ngu ryete myen' chu'th
chu'th vin.
[24] Ngoloa, ndxab Jesús loo myen':
—Vin co' ngolo ngu gu' ba' nee di's nac
cón che'n ren laden co' xyo loo izlyo' par
li nèen tedib conveñ co' gàc thìb conveñ
cub yiloa. No xyo ren laden loo izlyo' por
cón che'n huax mèn par tataa mod, mèn
co' yila's loo cón chenen, tyon' xtol mèna
no tyon' xquin mèna. [25] Per, lìcpe' ba'i, na
ngue nii loo gu': Desde nalle' par delant,
ne'bereden gun vin xal ngue yun vin nalle'
con gu' loo izlyo' ndxè'. Na gu vin con gu'
tedib vez axta co'se' ñibe'pe' xuden Diox
loo mèn.

Jesús ngue ta' cuent loo Pedr le' Pedr cà di's Jesús loo mèn.
(Mt. 26.30–35; Lc. 22.31–34; Jn. 13.36–38)

[26] Co'se' ngolo mbil' ro no Jesús myen'
xin' mté'th Jesús thìb himn, nda Jesús con
myen' loo thìb yii co' lèe yii che'n yaa oliv.
[27] Sya, láth ndoo Jesús ned, ndxab Jesús loo
myen':
—Nase, ryete gu' anze'f xi lezo' no tyoo
xà' lezo' gu' por cón chenen yál' ndxè', ey.
Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co'
mbez:
Daa guth pastor. Le' mbacxil' pastor
na, rye's pál.
[28] Per co'se' yilo ryo xban daa, daa ga ner loo
gu' le'n thìb yèezya' che'n làaz mèn galile.
[29] Sya, ndxab Pedr loo Jesús:
—Mastale' ryete myen' ba' xi lezo' no
tyoo xà' lezo' myen' ba' loo cón che'n U',
per part cón chenen daa ne'xide lezo' no
ne' ne' tyoo xà' lezon ñèen cón gàc loo U'.
[30] Per Jesús ndxab loo Pedr:
—Pedr, lìcpe ba'i, na nii lool: Nal xhuin
ndoore' lé' nguiidtee yál' no cozèe nguiid-
tee chop vez, lùu cà di's daa son vez loo
mèn.
[31] Per Pedr mbli nèe di's. Ndxab Pedr loo
Jesús:
—Mastale' gath daa con U', Tad, na ne'cà
di'ste U'.
No ale ryete myen' xin' mté'th Jesús
thidte di's ndxab loo Jesús.

Jesús ngurez Diox co'te' ngòc thìb huert co' lèe Getsemaní.
(Mt. 26.36–46; Lc. 22.39–46)

[32] Sya, nda no Jesús myen' xin' mté'th
Jesús thìb lugar co' lèe Getsemaní. Tya,
ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:
—Trè'te gure tub gu' láth nda bezen Diox
tachu'thte más ba'le'.
[33] Ante mbe' Jesús Pedr, no Cob, no Juàn.
Le' Jesús na, naxut naxut gunaa loo. No mxi
tín' lezo' Jesús. [34] No ndxab Jesús loo myen':
—Nden' lezon axta arid nalyat gàca loon
co'se' tetìi mèn daa axta gath daa. Trè'te
byan' gu'. Gure naa gu' no ne'gàtte gu',
ndee gu'.
[35] Sya, ngua Jesús tachu'thte más delant.
Tya, mdub xib Jesús. No mcotloo Jesús loo
yòo. Ndxab Jesús loo Diox:
—Tad, chele' U' nee lezo', ne'ten'ten arid
yalnè co' gàc loon le'n huiz ndxè'.
[36] Láth ngue bez Jesús Diox, ndxab Jesús
loo Diox, ne:
—Pay, yey, ryete con' nzoque' mod li U'.
Ftelá' U' daa loo yalnè co' gàc co' ten'en

co'se' tyactìi daa. Per, lìcpe' ba'i, indlyas-
ten gàca loon xal ndlyazen. Ndxe'leque',
ndlyazen gàc loon xal neete lezo'pe' U' no
maste.
37 Ngoloa, ndye'th Jesús co'te' mbyan'
Pedr, no Cob, no Juàn. Per co'se' gunèe
Jesús myen', ale nzi yàt myen'. Sya, mblo'
Jesús mcal' loo myen'. Ndxab Jesús loo
Pedr:
—Mon, ¿ché' nax yàtl, cà'? ¿Ché'
ne'nxectel ndub naal mase thìb hor, cà'?
38 Gure naa gu' mase chu'th, yey. No gurez
gu' Diox par ne'aselide gu' cua'n gu' xquin
gu' naba'. Lìcpe' ba'i, xtùuz gu' no lezo' gu'
anze'f ndlya's le' gu' cuez Diox. Per bél'yòo
lad gu' ba' ndli nden' gu' ngo zan gu'. Cona,
ngulàa fuerz gu'. Ale mbuu's gu' nzi gu'.
39 Ngoloa, mbere Jesús, nda bez Jesús Diox
mbryop vez. Ndxab Jesús leque di'sa loo
Diox. 40 Mbere Jesús, ndye'th Jesús co'te'
mbyan' Pedr, no Cob, no Juàn. Lomisque',
nzi yàt myen' tac ngudloo myen' ne'nxecte
tant thìb mcal' nzo ngudloo myen'. Per
axta ne' ne' ñee myen' cón gab myen' loo
Jesús co'se' gunèe myen' ndye'th Jesús.
41 Ngolo mbyon vez ndye'th Jesús co'te'
mbyan' Pedr, no Cob, no Juàn par ñèe Jesús
máa myen'. Ndxab Jesús loo myen':
—¿Ché' ngue li gu' cuent gàt gu' nal
xhuin, cà'? Pà gàt gu'. Mzinle' hor co'se'
ta'xù' thìb mbi' daa, daa co' mbal yáal loo
izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo
izlyo', loo mèn ye'rsin' co' ndxàp xquin no
co' ndxàp xtol. 42 Goo too gu'. Ya' gu' ndyàa
na'. Ndele' mbi' co' ta'xù' daa loo mèn.

Mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús mbe' Jesús xal ndxe' mèn thìb pres.

(Mt. 26.47–56; Lc. 22.47–53; Jn. 18.2–11)

43 Tatabe' ngue toodi's no Jesús myen'
xin' mté'th Jesús co'se' ngro zi'f Jud, nde
Jud, Jud co' ngòo cuent nac si' fchop myen'
xin' mté'th Jesús. Nde no Jud huax mèn.
Chó mèn nzo spad ya'. Chó mèn nzo thìb
bro' yaa ya'. Mèn co' mbi'th ngòc mèn co'
mtel' jef che'n nguley' co' más ñibe' loo
nguley', no mèn co' mtel' mèn co' ngòc
maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn, no mèn co' mtel' rye mèn-
gool co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co'
ñibe' loo mèn nación Israel. 44 Le' Jud co'
mda'xù' Jesús loo mèn ye'rsin' na, ndxab
loo mèn co' nde no Jud ndoore' ryo' Jud con
mèna:
—Neeque' gu' mbi' co' tan thìb chit ro,
mbi'a nac Jesús. Tyen gu' mbi'. No ne'lá'de
gu' mbi'.
45 No texal mzin Jud loo Jesús, mbii gax
Jud loo Jesús. Ndxab Jud loo Jesús chop vez:
—Maistr, Maistr.
Látha, thidte de repent mda' Jud thìb chit
ro Jesús. 46 Sya, mxen mcàa mèna Jesús.
Mbe' mèna Jesús xal thìb pres loo rye mèn
co' mtel' mèn co' mbe' Jesús.
47 Per thìb myen' xin' mté'th Jesús co'
nzo làtha mdob spad le'n cubiert. Mblàa
myen'a thìb ya' spad nza thìb moz che'n
jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye
nguley'. Ale mblo nde'f myen'a nza moz.
48 Sya, ndxab Jesús loo rye mèna:
—¿Ché', lìcque', por derech, ngro' gu'
con spad no con thìb bro' yaa ya' gu' par
tyenxù' gu' daa no hue' gu' daa xal ndxe'
mèn thìb huan' chele' daa ngàc huan', cà'?
49 Ndxab Jesús loo mèna, ne:
—Atate huiz ngo non gu'. No mblu'en
gu' le'n templ gu'. No le'n rye huiza
ne'ndenxù'de gu' daa xal thìb pres, ¿lé'?
Per ndxàc con' ndxè' loon par tyaaque' no
gàcque' no tyubque' di's cón che'n daa xal
ndub di's loo libr co' nac xti's Diox.
50 Látha, ale ryete myen' xin' mté'th Jesús
mxon'. Mblá' myen' thidte Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n thìb mbyòo co' mxon' làtha.

51 Per thìb mbyòo co' mdoo nque xís
Jesús, mbyòoa mcap thìb sab no maste. Sya,
mxen mèna mbyòo par hue' mèna mbyòo,
ne. 52 Per mbyòo mcua'n mod ngro' thin
mbyòo le'n sab. Che mbyòo, mxon' mbyòo,
ndyaa mbyòo.

Jesús mdooxù' loo rye mèn co' mnibe', no co' mdyoo ner, no co' mdyoo naa loo mèn nación Israel.

(Mt. 26.57–68; Lc. 22.54–55, 63–71; Jn. 18.12–14, 19–24)

53 Sya, mbe' rye mèna Jesús loo ner jef
che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley'.
No mqueltàa ryete mèn co' nac jef che'n
nguley', no mqueltàa ryete mèngool co'
ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe'
loo mèn nación Israel, no mèn co' nac
maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn co'te' mdoo Jesús. 54 Le'
Pedr na, tith tith mdoo nque xís Jesús. Mzin

Pedr axta loo lue' liz ner jef co' más ñibe'a.
Tya, ale note Pedr mdub biiz ro rdii làth
mèn co' ngòc polesi co' ngue quenap Jesús
par ne'xon'te Jesús loo mèna.
55 Le' rye mèn co' nac jef che'n nguley' co'
más ñibe', no rye mèn co' ndyoo ner, no
co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn nación
Israel, mèna mcua'n mod xá mod quexù'
que' fals mèna Jesús par tataa mod guth
yèe mèna Jesús. Per ne'nglide mèna gan
mcua'n mèna mod ngli mèna con'a. 56 No
anze'f thìb mèna mbez ampurte di's gutyè'
cón che'n Jesús axta ne' ne' ñee mèna chó
ro gòn mèna. Ale leque mèna ngue go xo'f
cón che'n yalgutyè' co' mbez mèna con xtàa
mèna. 57 Ndxetoo ndxega' ndxep mèna. No
nda' mèna cuent gutyè' par quexù' que' fals
mèna Jesús. Mbez mèna loo xtàa mèna:
58 —Nu' mbìn le' mbi' ba' ndxab le' mbi'
telux templ che'n Diox co' mtoxcua' mèn
póla. No tolo ndxab mbi' le'n son huiz no
maste xít te'f mbi' tedib templ. No templ
co' mbez mbi' toxcua' mbi' ne'toxcua'de
chol mèn. Ne' ne' lyath no mèn mbi'
toxcua' mbi' templa.
59 Per mastale' tataa mda' mèna cuent,
inda'de mèna cuent thidte di's cón che'n
Jesús.
60 Sya, ngoo too nde'f mbi' co' nac jef
che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley'
làth rye mèna. Mnibdi's mbi' loo Jesús.
Ndxab mbi':
—¿Ché' yende chó di's ndlya'sl ñeel loon,
cà'? ¿Xá mod chonon tatua' mbez mèn ba'
cón che'nl, cara?
61 Per Jesús yende chó di's ngab. Xèe
mdoo Jesús loo mèna. Mbere mbi' co' ngòc
jef che'n nguley'a, mnibdi's mbi' loo Jesús
tedib vez. Ndxab mbi' loo Jesús:
—¿Ché', lìcque', nac lùu Crist, xgan'pe'
Diox, Diox co' thidteneque' ndyac lezo', cà'?
62 Jesús ndxab loo jef che'n nguley'a:
—Aa. Nacque' daa Crist, pues. Na nii lool
nalle' le' gu' hui' loon, daa co' mbal yáal loo
izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo',
co'se' tuben cuat Diox co' ndxàp rye loothe
con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya'
Diox. No hui' gu' loon co'se' gàc huiz co'se'
galen loo izlyo' ndxè' tedib vez le'n xcuau.
63 Co'se' mbìn mbi' co' ngòc jef che'n
nguley' co' más ñibe' tataa ndxab Jesús, ale
mched yèe mbi' xab mbi' tac mden' mbi' le'
Jesús gunii yèe gunii tìi cón che'n Diox. Sya,
ndxab mbi' loo mèn co' nziri' no mbi'a:
—¿Cón li no na' más mèn co' ta' cuent
cón che'n mbi' ba'? Con di's co' ngolo
gunee mbi' ba' ngogaale' mbi' loo yalgutyè'
mbi'. 64 Gu' mbìn no mda'que' gu' cuent xal
ngolo gunii yèe gunii tìi mbi' ba' cón che'n
Diox, ¿lé'? ¿Xá nee gu'? ¿Cón li no na' mbi'
ba'?
Sya, ryete mèna mquexù' mque' fals
Jesús par guth mèn Jesús.
65 Le' sya, mtlo ndxep mèna, msuc mèna
rloo Jesús. No mtau' mèna loo Jesús con
thìb le' lar'. No ale mda' mèna che'n Jesús.
Ale mbez mèna loo Jesús:
—Bli divin chó ngue ta' che'nl.
Le' mèn co' ngòc polesi che'n templ co'
nquenap templ na, ale nguis mèna rloo
Jesús.

Pedr mcà di's cón che'n Jesús loo mèn.
(Mt. 26.69–75; Lc. 22.56–62; Jn. 18.15–18, 25–29)

66 Láth ngue li no mèn con'a loo Jesús,
Pedr xexte ndoo par xàn' blé' loo lue'. Per
láth ndoo Pedr tya, mzin thìb mza' co' ngòc
criad che'n jef che'n nguley' co'te' ndoo
Pedr. 67 Texal gunèe criad ndoo biiz Pedr
ro dìi, xèe mbui' criad loo Pedr. Sya, ndxab
criad loo Pedr:
—Lùu, ne, naqueltàa no Jesús che'n yèez
Nazaret, ¿lé'?
68 Per Pedr ale mcà' di's Jesús. Ndxab
Pedr:
—Ne'libeden chó mbi' nac mbi' ba'. No
axta ne' ne' indxònen cón ndyoodi'sl.
Sya, xexte ngro' Pedr par ned ro puert.
Láth nda ro' Pedr, chàa, ngrozèe thìb ngui-
idtee mblé' nguiidtee yál'. 69 Mbere criad,
xèe mbui' criad loo Pedr tedib vez. Mtlo
criad, ndxab criad loo mèn co' nziri' tya:
—Mbi' ba', ne, nac thìb mbi' co' naque-
ltàa no Jesús, ndyaquen.
70 Mbere Pedr, mcà' di's Pedr Jesús tedib
vez. Pente ndxàc nguri'th con'a, mbere
mèn co' nziri' tya. Ndxab mèn loo Pedr:
—Lìcpe' ba'i, lùu, ne, nac thìb myen' co'
ngue tee no Jesús. Tac lùu nac mèn gulàaz
che'n làaz mèn galile. No mod co' ndyoodi's
lùu ba' nac co' ndlu' xal ndyoodi's mèna.
71 Sya, leque Pedr mtlo gunii ngòc nguàal
di's. No mde'th Pedr Diox. Ndxab Pedr loo
mèna:

—Ne'libeden mbi' co' ñibdi's gu' loon,
cara.
72 Leque hora, chàa, ngrozèe nguiidtee
mbryop vez mblé' nguiidtee yál'. Axta
syare' mte' lezo' Pedr di's co' ndxab Jesús
loo Pedr: Ndoore' co'se' cozèe nguiidtee
chop vez, lùu cà di's daa son vez.
Co'se' mbli Pedr xtùuz cón che'n di's co'
ndxab Jesús loo Pedr, ne'tí' ne'ñee lezo'
Pedr mbín' Pedr axta plóthe.

15

Jesús mdooxù' loo Pilat co' ngòc gobernador tiempa.

(Mt. 27.1–2, 11–14; Lc. 23.1–5; Jn. 18.28–38)

1 Co'se' ngonìi izlyo' tedib huiz co' nde
nquea, mèn co' ngòc jef che'n nguley' co'
más ñibe' loo nguley', no mèngool co'
ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe'
loo mèn nación Israel, no rye mèn co' ngòc
maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn, no rye mèn co' más ñibe'
loo mèn nación Israel, ryete mèna thidte
mqueltàa par mdub dó' mèna ya' Jesús par
mbe' mèna Jesús loo Pilat. 2 Sya, mnibdi's
Pilat loo Jesús. Ndxab Pilat:
—¿Ché' nac lùu rey che'n mèn nación
Israel, cà'?
Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo Pilat:
—Aa. Nac daa rey, pues, xalque' ngolo
guneela ba'.
3 Le' mèn co' ngòc jef che'n nguley' co'
más ñibe' loo nguley'a na, anze'f thìb con'
ngue quexù' ngue que' fals Jesús loo Pilat.
4 Le' sya, mbere Pilat, mnibdi's Pilat loo
Jesús. Ndxab Pilat:
—¿Ché' yende chó di's lya'sl càbl loo
mèn ba', cà'? Hui' no maste napló con' ngue
quexù' ngue que' fals mèn ba' lùu.
5 Per ndxe'leque', yende chó di's mcàb
Jesús loo mèna. Le' Pilat na, axta ne' ne' ñee
Pilat cón li Pilat xtùuz cón che'n Jesús.

Por lult mnibe' Pilat loo mèn ya yuth mèn Jesús.

(Mt. 27.15–31; Lc. 23.13–25; Jn. 18.38—19.16)

6 Nde nxon', mque no mèn nación Is-
rael costumbr làa mèn co' ndxàc gobiern
thìb pres cad lin' co'se' ndxáal lni che'n
pasc. Pres co' gab mèn lyá', presa lyá'.
7 Le'xque' le'n huiza, thidte mque' thìb mbi'
co' ngro' lèe Barrabás lezi'f con taamas mèn
co' mbeth mèn por thìb huelg co' mbli mèn
tiempa. 8 Láth ndooxù' Jesús loo Pilat, ngua
mèn nación Israel loo Pilat par mna'b mèn
di's loo Pilat làa Pilat thìb pres co' ndlya's
mèn lyá' xalque' nac costumbr co' ndxàp
mèn tiempa. 9 Pilat mcàb loo mèna. Ndxab
Pilat:
—¿Chó ndlya's gu' telá'en, à'? ¿Ché'
ndlya's gu' telá'en mbi' co' mbez nac rey
che'n mèn nación Israel, cà'?
10 Per Pilat nonque' no nda'que' Pilat
cuent por ndxàn lezo' mèna ñèe mèna
Jesús, con'a mda'xù' mèn co' nac jef che'n
nguley'a Jesús loo Pilat. 11 Per mèn co'
ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye
nguley', mbli mèna par a la fuerz gab rye
mèn, co' nziri' loo Pilat, más huen co' Pilat
Barrabás lezi'f lugar de lá' Pilat Jesús. 12 Sya,
mnibdi's Pilat loo rye mèna. Ndxab Pilat:
—¿Cón ndlya's gu' li non mbi' co' mbez
mèn nac rey che'n mèn nación Israel, à'?
13 Sya, cabii ndxab mèna:
—Fcàa mbi' ba'. Bnibe' quée mbi' loo
cruz.
14 Pilat ndxab loo mèna:
—Per ¿chó con' ye'rsin' ndyac gu' mbli
mbi', à'?
Sya, mbere mèna, cabii ndxab mèna:
—Nu' ngue bez lool, bnibe' quée mbi' ba'
loo cruz.
15 Per com le' Pilat mblya's yan' bien Pilat
con mèn co' nziri'a, ¿lé'?, mnibe' Pilat ngua
lo' mèn Barrabás lezi'f. Le' Jesús na, ngolo
mbli Pilat mandad mda' mèn che'n Jesús,
mda' Pilat Jesús loo mèna par ya que' mèna
Jesús loo cruz.
16 Ngoloa, mbe' solndad Jesús loo lue'
che'n palas. Tya, mbli mèna mandad
mqueltàa ryete solndad par li solndad ngòc
nguàal con' loo Jesús par tataa mod xìis
no solndad Jesús. 17 Ale asembli solndad
mtegoc solndad Jesús thìb xab Jesús color
morad. No mdub solndad thìb coron yis co'
mtà' solndad yéc Jesús. 18 Ngoloa, mtlo sol-
ndad, cabii mbez solndad loo Jesús. Ndxab
solndad:
—San, rey che'n mèn nación Israel.
19 No tataa mblàa solndad bar yéc Jesús.
No msuc solndad rloo Jesús. No mdyub
xib solndad loo Jesús. Mbli solndad loo
Jesús xalque' ndli mèn co'se' ñii mèn Diox
loo thìb rey par tataa mod más mxìis no
solndad Jesús. 20 Ngolo mxìis no solndad
Jesús axta plóthe, mteche solndad xab Jesús
co' ngòc lar' morada lad Jesús. Mtegoc
solndad Jesús xabpe' Jesús. Ngoloa, mbe'

solndad Jesús par ya que' solndad Jesús loo cruz.

Trè' ndlu' xá mod mque' mèn Jesús loo cruz.
(Mt. 27.32–44; Lc. 23.26–43; Jn. 19.17–27)

21 Le'pe' ndxàc con'a, ndye'th thìb mbi' co' ngua zin' huan. Mbi'a ngòc mèn gulàaz che'n làaz mèn ciren. Mbi'a ngro' lèe Mon. Ngòc mbi' xud Alejandr no Ruf. Láth nde riid mbi' ro ciuda Jerusalén, ngro' no mèna Jesús. Asal' too mbi' mèna, ale mtau' solndad loo mbi' bere mbi' par xyo'f yen mbi' cruz co'te' que' solndad Jesús.

22 Mbe' mèna Jesús loo thìb den co' lèe Gólgota, co' nee di's, Calaver tac dena ñaa xal thìb quèe yéc mèn. 23 Tya, mda' solndad thìb loo vin co' nos con thìb loo cuan' co' lee mirr par ngu Jesús. Per ne'ndalte Jesús ngu Jesús vina. 24 Sya, mque' solndad Jesús loo cruz. Ngoloa, mdith no solndad dad loo xab Jesús par ñee solndad ñeene' chó solndad hue' thìb le' thìb le' xab Jesús.

25 Hor co' mque' solndad Jesús loo cruz ngòc hor nquée guyè' xtil'. 26 Nde nxon', mque' solndad plá di's loo thìb le' ye's loo cruz yéc Jesús. Di'sa mbez taandxè':

—Rey che'n mèn nación Israel.

Tataa mdub solndad di's yéc cruz tac mèn mquexù' mque' fals Jesús le' Jesús ndxab:

—Daa nac rey che'n mèn nación Israel.

27 Thidte mque' mèn Jesús loo cruz con chop mbi' co' ngòc huan'. Thìb mbi' mquée loo cruz cuat Jesús ladlì. Tedib mbi' mquée loo cruz cuat Jesús lad rebes. 28 Tataa ngòca par ngòcque' no mdubque' di's co' mde'th mèn co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

—Mbli mèn cuent no Crist ngòc mèn ye'rsin' con mèn ye'rsin'.

29 Le' sya, mèn co' ndri'th co'te' ngue Jesús loo cruz, asembli mèna, mbez mèna ngòc nguàal di's loo Jesús. No tataa mcuin mèna yéc mèna loo Jesús. Mbez mèna loo Jesús:

—Nase, yixo. Lùu co' mbez cobiil templ no yilo son huiz ngolole' mxít te'fl templ tedib vez, mzyalque'la nguel tua'. 30 Leque lùu bli par lyá'l loo con' ryes no bilàa loo cruz co'te' nguel ba'.

31 Lomisque' ne, mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ale mxìis no mèna Jesús. No mbez mèna loo xtàa mèna:

—Mbi' ba' mtelá' mèn loo con' ryes. Per nalle', ale, ne'gácte mbi' telá' mbi' mbi' loo con' ryes. Mzyalque' mbi'i. 32 Chele' na' ñèe le' mbi' co' mbez nac Crist no co' mbez nac rey loo na' bilàa loo cruz nalle', syase, yila's na' le' mbi' ba' nac Crist, ¿lé'?

No ale axta ryop mbi' co' mquée loo cruz cuat Jesús ndxab ngòc nguàal di's loo Jesús.

Jesús nguth loo cruz.
(Mt. 27.45–56; Lc. 23.44–49; Jn. 19.28–30)

33 Dib lal ngue que' mèna Jesús loo cruz, ngóol hor rol huiz. Per co'se' ngóol rol huiz axta hor mquée guyon bzyè mbyau' loo huiz dib athu loo izlyo'. 34 Co'se' ngòc hor mquée guyon bzyè huiza, ngrozèe yii ngrozèe den Jesús. Ngro' di's ro Jesús. Ndxab Jesús:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?

Di's ndxè' nee di's: U' co' nac Diox daa, ¿chonon mblá'ya' U' daa?

35 Per ndxep mèn co' ngure gax loo Jesús hora, mèna mbìn di's co' ndxab Jesús. Mèna ndxab loo xtàa mèna:

—Bìn gu' di's co' ngue bez mbi' ba'. ¿Ché' ndyac gu'i mbi' ngue bez Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox póla, ¿lé'?

36 Sya, thìb mbi' co' nzo làtha mque' carre. Ngua tegaz mbi' thìb sponj con thìb loo vin nala co' nos con thìb loo cuan' nala. Sya, mdub mbi'a sponj loo thìb punt bar no mzi mchep mbi' sponja ro Jesús par gu Jesús vina. No ndxab mbi':

—Blá' gu' teeque' mbi' par ñee na' neene' ché' ti'th Lii par làa Lii mbi'.

37 Leque hora, ngrozèe yii ngrozèe den Jesús. No setilte nguth Jesús. 38 No texal ngolo nguth Jesús, Diox mbli ngòc rol cortin co' ngue le'n templ. Desde gáp axta xàn' cortin ale mbryed grolthe cortin. 39 Le' capitán co' nac capitán che'n gobiern co' ndub ciuda Rom, co' ndoo naa no co' ndoo hui' xal ngòca loo Jesús loo cruz, co'se' gunèe capitán ngrozèe yii ngrozèe den Jesús no co'se' gunèe capitán xá mod nguth Jesús, ndxab capitán loo mèn co' ngure tya:

—Lìcpe' ba'i, cara, mbi' ba' ngòc xgan'pe' Diox, ndyaquen.

40 Lomisque' ne, ngure ndxep mèngot, co' ngure hui' tith xal ngòca loo Jesús loo cruz. Láth rye mèngota ngo thìb xa'got co' ngro' lèe Mari co' ngòc mèn yèez Magdala. No ngo tedib xa'got co' ngro' lèe Mari co' ngòc

xna' ryop hues myen' co' ngro' lèe Cob no
Chè. Coba mdub lèe mèn Cob Chu'th. No
ngo tedib xa'got tya co' ngro' lèe Salomé.
41 Ryete xa'gota mdoo nque xís Jesús. No
mbli xa'gota mandad loo Jesús co'se' mque
tee Jesús le'n rye yèezya' co' nac ned làaz
mèn galile. Más de cona, taamas mèngot
co' mdoo nque xís Jesús, co'se' mquée Jesús
par ned ciuda Jerusalén le'n huiza, ndoo
hui' xal ndxàc con' loo Jesús.

Trè' ndlu' xal ngua lo mèn thebol Jesús le'n thìb bá' co' ngòc thìb ye'r quèe.

(Mt. 27.57–61; Lc. 23.50–56; Jn. 19.38–42)

42 Huiz co'se' nguth Jesús, huiza ngòc huiz
vispr che'n huiz roo co' nac huiz sabd co'
ngòc huiz descans tiempa. Casque' hora
nde làale' yál' izlyo'. 43 Ngoloa, mbi'th thìb
mbi' co' lèe Chè. Mbi'a ngòc mèn yèez
Arimate. Ngòc mbi' thìb jef loo mèn co'
nqueltàa par ndyoo ner, no ndyoo naa,
no ñibe' mbi' loo mèn nación Israel, ne.
Mbi'a ndub quee lezo' pól gàc tiemp co'se'
ñibe'pe' Diox loo mèn loo izlyo'. Pues
ngòo valor loo mbi'. Negadi's ngua mbi'
co'te' ndub Pilat par ña'b mbi' loo Pilat
ta' Pilat permis làa mbi' thebol Jesús loo
cruz. 44 Co'se' mbìn Pilat di's co' ngue ta'
Chè cuent loo Pilat, ante mbyu' mbyàl Pilat
co'se' mbìn Pilat le' Jesús nguthle'. Sya,
ngurez Pilat capitán par ñibdi's Pilat loo
capitán. Ndxab Pilat:

—¿Ché', lìcque', ngolole' nguth Jesús,
cà'?

—Aa, ndxab capitán.

45 Co'se' mcàb capitán, ndxab capitán:

—Aa, ngolole' nguth Jesús, sya, mda'
Pilat permis loo Chè par yilàa Chè thebol
Jesús loo cruz.

46 Ngoloa, ngua ti' Chè thìb sab co' anze'f
náp ntac. Ndye'th Chè. Mblàa Chè thebol
Jesús loo cruz. Mchi'x Chè saba lad thebol
Jesús. Ngoloa, ngua lo Chè thebol Jesús le'n
thìb ye'r quèe co' naden' cho thìb quèe.
Ngoloa, mtau' Chè ro ye'r quèe con tedib
quèe laj. 47 Le' Mari, co' ngòc mèn yèez
Magdala, no tedib xa'got co' lèe Mari co'
ngòc xna' Chè na, ngua tee hui' co'te' mblo
Chè, co' ngòc mèn yèez Arimete, thebol
Jesús le'n ye'r quèea.

16

Jesús ngro xban.

(Mt. 28.1–10; Lc. 24.1–12; Jn. 20.1–10)

1 Co'se' nguri'th huiz sabd co' ngòc huiz
descans tiempa, thìb xa'got co' ngro' lèe
Mari co' ngòc mèn yèez Magdala, no tedib
xa'got co' ngro' lèe Mari co' ngòc xna' Cob,
no tedib xa'got co' ngro' lèe Salomé, yon
xa'gota mxi' thìb loo nít perfum par ya tà'
xa' nít perfuma lad thebol Jesús. 2 Co'se'
ngonìi izlyo' huiz doming co' nac ner huiz
che'n sman, tatabe' ñaa mbe'th izlyo', nda
yon xa'gota ro ye'r quèe co'te' mblo mèn
thebol Jesús. No mzin xa' ro ye'r quèea
le'pe' nde len huiz. 3 Per co'se' yamerle' zin
xa' ro ye'r quèea, ndxab xa' loo xtàa xa':

—Per nalle' na, ¿chó teche quèe ro ye'r
quèe par yòo na' le'n ye'r quèe, yey?

4 Per co'se' mzinpe' xa' ro ye'r quèe,
gunèe xa' le' quèe laj roo co' ndoo nau' ro
ye'r quèea ya indoo nau'te ro ye'r quèe. Ale
ndoo xal'le' ro ye'r quèe. 5 Per co'se' ngòo
xa'gota le'n ye'r quèe, gunèe xa' ndub thìb
mbyòo ladlì co'te' ndoo xa'. Noc mbyòo
thìb ned xab mbyòo co' dib ando mbyòo
co' ante nagus bèeleque' ñaa. Co'se' gunèe
xa'gota ndub mbyòo, ale mzyeb xa'gota.
6 Per mbyòo ndxab loo xa'gota:

—Ne'zyebte gu', ey. Na neeque' le' gu'
nde cua'n Jesús che'n yèez Nazaret co'
mque' mèn loo cruz. Jesús ngro xbanle'.
Yende Jesús trè'. Huen huen hui' gu' co'te'
mdi'xsua' mèn Jesús. 7 Nalle', huàa li gu'
avis ndxè' loo myen' xin' mté'th Jesús no
loo Pedr. Guuz gu' loo myen' le' Jesús ya
ner loo myen' le'n thìb yèez co' nac gulàaz
che'n làaz mèn galile. Tya, tolo hui' myen'
loo Jesús xalque' ndxab Jesús loo myen'
pezea.

8 Sya, yende izlyo', mque' yon xa'gota
carre. Mbii xa' ro ye'r quèea. Ale nxi'th xa'
tant nzyeb xa'. No yende chó ngabte xa' loo
nec thìb mèn tant nzyeb xa'.

Jesús mblu' loo loo Mari co' ngòc mèn yèez Magdala.

(Jn. 20.11–18)

9 Co'se' ngolo ngro xban Jesús huiz co'
ngòc ner huiz che'n sman co' nac huiz
doming, nerleque' loo Mari co' ngòc mèn
yèez Magdala, Mari co' mque no gaz xpii
meexù' ndoore', ngro' too Jesús no mblu'
loo Jesús Jesús loo Mari. 10 Ngoloa, mxen
Mari ned. Ngua li Mari avisa loo rye mèn
co' mque tee no Jesús ndoore'. Prob mèna
nzi xi lezo' no nzi yón' mèna por cón che'n

con' co' ngòc loo Jesús. [11] Co'se' mbìn mèna
ngue ta' Mari cuent le' Jesús ngro xbanle'
no gunèele' Mari Jesús, ne'ngala'ste mèna
di's co' ngue ta' Mari cuent.

Jesús ngro' too no mblu' loo Jesús Jesús loo chop myen' xin' mté'th Jesús.
(Lc. 24.13–35)

[12] Per loo ngro' too Jesús no mblu' loo
Jesús loo Mari co' ngòc mèn yèez Magdala,
ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús tedib
mod loo taachop myen' xin' mté'th Jesús
co'se' ndoo ryop myen'a ned ndyàa myen'
ned co' nac ned huan. [13] Co'se' ngolo gunèe
myen' Jesús, mxen myen' ned. Ngua ta'
myen' cuent loo taamas myen' xin' mté'th
Jesús. Lomisque' ne, ne'ngala'ste taamas
myen' xin' mté'th Jesús cuent co' mda' ryop
myen'a loo myen'.

Jesús ngue xo'f zin' loo myen' xin' mté'th Jesús par hue' myen' di's cón che'n Jesús loo mèn.
(Mt. 28.16–20; Lc. 24.36–49; Jn. 20.19–23)

[14] Per más nde tee huiz, por derech, ngro'
too Jesús no mblu' loo Jesús loo ryete si'
fthib myen' xin' mté'th Jesús láth co'se'
ndub myen' loo mes liz thìb mbi'. Sya,
mbyoo Jesús myen' tac axta arid naad
myen' no nguud myen' no por nayez lezo'
myen' tac indxela'ste myen' cuent co' mbìn
myen' cón che'n mèn co' mda' cuent loo
myen' le' mèna gunèe Jesús loo ngro xban
Jesús. [15] Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Nase, ndlyazen ya gu' dib athu loo
izlyo'. Ya ta' gu' cuent cón che'n di's ndac
ndxè' co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con'
ryes loo rye mèn co' nzi ban dib athu loo
izlyo'.

[16] No ndxab Jesús:

—Mèn co' tyal yila's loon no loo cón
chenen no yiloa gàc bautizar mèn, mèna
lyá'que'. Per ndxe'leque', mèn co' ne'tyalte
yila's loon no loo cón chenen, mèna
thidteneque' quexù' Diox par tetìi Diox
mèna yiloa. [17] Lu'en loo gu' xal ñaa señ
no yalguzye' co' li Diox loo mèn, mèn co'
tyal yila's loon. Lomisque' ne, ngue ñibe'en
loo gu' por cón che'n con' roo no con' xèn
co' nzo làs niin no co' nzo la's yan, co' gu'
xpii meexù' loo mèn. Lomisque' ne, lin par
tyoodi's gu' tedib di'stèe co' inacte di'stèe
co' ndyoodi's gu' loo mèn. [18] No lomisque'
ne, lin co'se' tyen gu' mbel', ne'quelede
mbel' gu'. Ta' mèn nít yèth co' nos cuan'
hua gu' no ne'lide cuan'a yalquìi loo gu' par
gath gu'. Más de cona, ante gàal gu' lad mèn
yíiz, yac mèn yíiz loo yíiz co' mque no mèn,
ne.

Jesús nguáp loo bé'.
(Lc. 24.50–53)

[19] Texal ngolo mdoodi's no Jesús myen'
xin' mté'th Jesús, xèe nzi hui' myen' xal
nguáp Jesús loo bé'. No co'se' ngolo mzin
Jesús loo bé', mdub Jesús cuat Diox loo bé'.
[20] Ngoloa, mbii myen' co'te' ngo no myen'
Jesús. Mxen myen' ned. Nda te'th myen'
no ngua lo myen' yalbàn co' ndlu' xá mod
lyá' mèn loo con' ryes loo mèn dib athu loo
izlyo'. Yub Tad Jesús mque tee no myen'
ned mque tee myen'. No yub Tad Jesús ndli
par ndxàc huax señ no huax yalguzye' loo
mèn por cón che'n myen', par ndlu' Tad
Jesús loo mèn lìcque' nac di's co' ngue go
myen' yalbàn no co' nde'th myen' loo mèn,
no co' ndxàc loo mèn. Taandxè'que' tolo
gàca, ndee gu'.

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Luc Ye's

Trè' ntlo ndlu' cón che'n di's ndac che'n Diox co' mque' Luc ye's.

1 Anze'f huax mèn mdoo lezo' par mque' mèna ye's cón che'n Jesucrist par mda' mèna cuent cón che'n thìb thìb con', con' co' ngòc làth nu', Tyofl. 2 Mque' mèna ye's no mda' mèna cuent xal ngòcpe'i. Mèna ngòc mèn co' gunèepe' con' co' ngòc. No mque tee lyath no mèna mèn co' mque tee go yalbàn cón che'n di's ndac cón che'n Diox. 3 Daa, ne, noo noo mbral no cón che'n thìb thìb con' co' ngòc, axta co'se' mtlo ngòca. No ndyaquen huen naca que'en ye's cón che'n xal ngòc ryethe con'a lool, Tyofl, lùu co' anze'f ndyu' loon no co' anze'f ndlin cas. 4 Por cona, ngue que'en ye's ndxè' lool par ta'l cuent no par nonl co' huen huen cón che'n con' co' nac lìcpe' cón che'n Jesucrist co' mblu'le' mèn lool.

Thìb angl ngue ta' cuent le' thìb mbed co' ryo' lèe Juàn Bautist gáal.

5 Hui' nexa, Tyofl. Co'se' ngòc Herod rey loo mèn yèezya' co' ngòc mèn gulàaz mèn jude tiempa, le'xque' le'n tiempa ngo ban thìb mbi' co' ngòc nguley'. Mbi'a ngro' lèe Zacari. Thidte mxo'f zin' mbi' yalnguley' con thìb ned mèn co' mnibe' tedib mbi' co' ngòc nguley' co' ngro' lèe Abi. Le' xa'got Zacari na, ngro' lèe Elisabet. Ngòc Elisabet bin che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Aarón, ne. 6 Ngòc Zacari ryop Elisabet mèn nalì no mèn nambìi loo Diox. Mdyubdi's Zacari ryop Elisabet xal mnibe' Diox loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa. Nec thìb mod no nec tedib mod yende chó mèn ngo tiempa co' ngác ñii yèe ñii tìi cón che'n Zacari ryop Elisabet loo chol con' co' nac cón che'n Diox. 7 Zacari ryop Elisabet ne'ndante xin' tac Elisabet ngòc xa'got rnith. Leque tiempa ngòc ryop sa'l Zacari xa'gool, ne.

8 Co'se' mzin huiz co' ngòc tiemp co' xo'f zin' mèn co' thidte nxo'f zin' no Zacari yalnguley' par li mèna sirv loo Diox le'n templ, 9 xalque' ngòc mod co' mque no mèn co' mxo'f zin' thìb thìb mèn zin' cón che'n yalnguley' le'n templ, le'xque' tiempa ngro' lèe Zacari rif par xo'f zin' Zacari le'n templ che'n Diox par tec Zacari du'r zen yal' le'n templ. 10 Sya, láth ngue tec Zacari du'r zen yal' le'n templ, ryete mèn co' mqueltàa nziri' fuer loo lue' co'te' ndub templ. Nzi bez mèna Diox. 11 Làth xtau'a, mbyú' loo thìb angl che'n Tad Diox loo Zacari. Ndoo angl ladlì che'n còo' co'te' ntec nguley' du'r zen yal'. 12 Co'se' gunèe Zacari ndoo angl, ne'ñeede Zacari cón li Zacari tant nzyeb Zacari. 13 Sya, gunii angla. Ndxab angl loo Zacari:

—Zacari, ne'zyebtel. Diox mbìnque' di's co' ngue bezl loo Diox. Nalle' ngue niin lool: Xa'gotl co' nac Elisabet tyan thìb xgan'l. No tub lèel mbed Juàn. 14 Anze'f xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo'l no anze'f tyac tín' lezo'l por cón che'n mbed. Más de cona, anze'f huax mèn tyac lezo' por cón che'n mbed co' tyan xa'gotl. 15 Tac xgan' lùu co' gáala gàc thìb mbi' co' anze'f tyu' loo Diox. Ne'gude xgan'l vin. Ne' ne' gu xgan'l nítguy. Ndoore' gáal xgan'l tlo Xpii Natú', ñibe' Xpii Natú' loo xgan'l. 16 Xgan' lùua li le' huax mèn nación Israel lyàa yéc no lyàa lezo' par bere mèn nación Israel, yòo mèn nación Israel loo cón che'n Dioxpe' mèna tedib vez. 17 Xgan' lùu, co' ryo' lèe Juàn, ya lu' ner loo mèn cón che'n Crist ndoore' yi'th lu' Crist loo mèn loo izlyo'. Que tee te'th Juàn di's loo mèn cón che'n Crist xalque' mque tee te'th Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn póla. No gàp Juàn con' la's nii Juàn no la's ya' Juàn xalque' ngòp Lii con' la's nii Lii no la's ya' Lii póla. Tataa li Juàn loo mèn par yu' yàl lezo' mèn co' nac gundan loo xin' mèn no par tlo té'th mèn tyubdi's mèn co' nac mèn naad no mèn co' nac mèn nguud loo Diox xalque' mèn co' ndxác. Tataa li Juàn par gàc nab mèna loo cón che'n Diox par tyubdi's mèn loo Crist co'se' yi'th Crist loo mèna.

18 Zacari mnibdi's loo angl. Ndxab Zacari loo angl:

—¿Xá mod gác yilazen ché', lìcque', gàc con' co' ngue nee U' loon ba', à'? Hui' U' nexa. Daa ngoxle' no xa'got daa ngoxle', ne.

19 Angl mcàb. Ndxab angl loo Zacari:

—Daa nac Gabriel co' nzo loo Diox par lin co' ñibe' Diox loon. Diox mnibe' loon par mbal toodiz nonl par tan cuent cón che'n di's co' gunee Diox loon par niin di's ndxè' lool. 20 Per nalle' gàc thìb con' lool. Desde nalle' par delant lùu gàc mud. Ne'gáctel

tyoodi'sl le'n rye mbe' co' tyoo nac xin' xa'gotl. Con'a gàc lool tac ne'ngala'stel di's co' ngue niin lool ndxè'. Gàcque' con'a lool axta tyaa huiza no axta zin tiemp co'se' tyan xa'gotl xin' xa'gotl.

21 Láth ndxàc con'a loo Zacari, mèn nziri' par fuer loo lue' co'te' ndub templ. Nzi bed mèn ryo' Zacari le'n templ. Per ante mbui' mèn no ante gunaa mèn cón ndxàc loo Zacari no cón mxac Zacari susque' nen ndlyen' Zacari le'n templ. 22 Co'se' ngro' Zacari le'n templ, ne'ngácte Zacari tyoodi's no Zacari mèn. Syare', mden' lezo' mèn no mda' mèn cuent le' Zacari mxyo'f loo con' loo le'n templ. Mbli Zacari señ loo mèn le' Zacari ngòc mud.

23 Co'se' ngolo mdyaa huiz co' ngòc huiz co' mxo'f zin' Zacari zin' che'n yalnguley' le'n templ, mdyàa Zacari par liz Zacari. 24 Ngolo nguri'th con'a, Elisabet, xa'got Zacari, mquée loole' xin'. No ale ne'ngro'de Elisabet, ne' por chu'th, liz Elisabet le'n ga'y mbe' tac mbli Elisabet xtùuz, ndxab Elisabet le'n lezo' Elisabet: 25 Tad Diox mbli con' ndxè' loon nalle' par taandxè' mod ne'tolode xìis no mèn daa.

Thìb angl ngue ta' cuent thìb mbeto' co' ryo' lèe Jesús gáal.

26 Ngolo ndxàc xop mbe' ndoo nac xin' Elisabet, Diox mtel' angl Gabriel par ngua angl le'n thìb yèez che'n làaz mèn galile, yèezya' co' lèe Nazaret. 27 Ngua too naa angla thìb mza' yòn co' ngro' lèe Mari. Mza'a ngòp trat con thìb mbi' co' ngro' lèe Chè par selya' mza' con Chè. Chèa nde bin thìb mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla. 28 Sya, ngòo angl co'te' nzo mza'. Ndxab angl loo mza':

—San, Mari. ¿Máal, ey? Anze'f thìb con' ndac li Diox anggàc lool le'n huiz ndxè'. Diox nzo noque' lùu. Anze'f tyac lezo'l, Mari, loo rye mèngot co'se' yilo gàc con' ndxè' lool.

29 Per co'se' ñèe Mari ndyoodi's no angl Mari, ante mbui' Mari no ante gunaa Mari. Ndxab Mari loo lezo' Mari: ¿Chonon tatua' ngue toodi's angl che'n Diox ba' loon, yoo? ¿Cón gàc loon nalle'? 30 Sya, ndxab angl loo Mari:

—Mari, ne'zyebtel. Ngro' lezo' Diox li Diox anggàc thìb con' ndac lool. Hui' nexa xá nac di's co' ngue niin lool ndxè': 31 Lùu quée loo xin'. No tyanl thìb xgan'l. Tub lèel mbed Jesús. 32 Mbed co' tyan lùua gàc thìb mbi' roo no thìb mbi' xèn. Hue' mbed tedib lèe co' lèe Xgan'pe' Diox, co' nee di's, gàcque' mbed xgan'pe' Diox. Noo noo ta' mèn cuent le' mbed, lìcque', nac xgan'pe' Diox, Diox co' nac Diox roo no Diox xèn loo ryethe con'. No li Tad Diox gàc mbed rey loo mèn nación Israel xal ngòc David co' ngòc xudgool lùu rey loo mèn nación Israel póla. 33 Ne'lyuxte no ne' ne' lith no tiemp co' ñibe' xgan'l loo mèn nación Israel thidtene yiloa.

34 Sya, mnibdi's Mari loo angl. Ndxab Mari loo angl:

—¿Xá mod gàc con' ndxè' loon, yey? Daa tarte que no sa'len. Más de cona, tarte neen cón mènbi'.

35 Angl mcàb. Ndxab angl loo Mari:

—Diox làa Xpii Natú' lool. Por cón che'n Xpii Natú'a, Diox li anggàc con' roo con' xèn lool par ndootel hue' xin'l. Por cona, mbed co' tyanla gàc xgan'pe' Diox par xo'f zin' mbed cón che'n Diox. 36 No nalle' nde niin tedib con' lool: Elisabet co' ndxàc mèn gulizl tyan thìb xgan' Elisabet, ne. Mastale' ngoxle' Elisabet no mastale' mbez mèn le' Elisabet nac xa'got rnith, per nalle' ndxàcle' xop mbe' ndoo nac xin'le' Elisabet. 37 Ryethe con' co' ndlya's Diox li Diox nzoque' mod li Dioxa xal ndlya's Diox.

38 Le' sya, ndxab Mari loo angl:

—Ana Diox. Daa nacle' moz che'n Diox. Li Diox con' loon xal ngue nee U'i loon.

Ngolo ndxab Mari tataa loo angl, ndyàa angl.

Mari ngua too naa Elisabet liz Elisabet.

39 Leque le'n huiza, anze'f mguen lezo' Mari. Mxen Mari ned, nda Mari le'n thìb yèez co' nziri' le'n yiido' par ned làaz mèn jude. 40 Ngua Mari liz Zacari. Gunii Mari Diox loo Elisabet. Ndxab Mari:

—San, Elisabet. ¿Máal? ¿Cón ngue lil?

41 Co'se' mbìn Elisabet gunii Mari Diox loo Elisabet, ale mbuin mbed le'n xàn' le'n Elisabet. Sya, ngulàa Xpii Natú' loo Elisabet par tlo Xpii Natú', ñibe' Xpii Natú' loo Elisabet. 42 Sya, cabii ndxab Elisabet loo Mari:

—Mari, angngro' lezo' Diox mbli Diox ngòc más con' ndac lool leque loo rye mèngot co' naban dib athu loo izlyo'. No angngro' lezo' Diox gàc más con' ndac loo xgan'l co' gáala.

43 Tolo mdoodi's Elisabet. Ndxab Elisabet
loo Mari:

—¿Chó nac daa par yi'th too naa xna'
Tad daa daa, yoo? Yende cón ntac daa,
ndyaquen. 44 Tac texal mbìnen guniil Diox
loon, Mari, ale chàa, mden'en mbuin mbed
co' ndoo nac xin'en ndxè' le'n xàn' le'nen,
tant ndyac lezo' mbed, ndyaquen. 45 Huen
ndal, Mari, tac ngola'sl le' Tad Diox lique'
co' mcàbgòn Tad Diox lool li Tad Diox lool.

46 Sya, ndxab Mari loo Elisabet:

Elisabet, dib nzo yéquen no dib nzo
lezon mbezen loo Tad Diox: Tad Diox roo
Tad Diox xèn nac U, Tad Diox.

47 Leque daa ngue xo'f nde' ngue xo'f
ndla' lezon. No anze'f ndyac lezon loo
Diox, Diox co' nac Diox daa co' mtelá' daa
loo ryethe con' ryes.

48 Tad Diox ngoque' cuent le' daa
nacque' thìb moz loo Diox mastale'
ndyaquen yende cón ntac daa. No desde
nalle' par delant, ryete mèn co' naban
chol tiemp, ñee mèna loon: Huen ndal,
Mari, por cón che'n con' co' ngòc loon.

49 Diox, co' nac Diox roo Diox xèn
mblile' ngòc con' co' hui' mèn no con' co'
ñaa mèn loon. Anze'f natú' nac lèe Diox.

50 Tlatque' lezo' Diox ñèe Diox mèn,
mèn co' zyeb no mèn co' tyóo loo cón
che'n Diox le'n rye tiemp.

51 Con' roo no con' xèn nac co' nde
teele' ndli Diox loo mèn. No mbli Diox
ngòc nado' mèn nate's no mèn naxal'.

52 Mbli Diox par ngòc mèn co' mnibe'
loo izlyo' ndxè' mèn be'the loo yalnibe'
co' mnibe' mèn loo xtàa mèn. Le' loo
mèn prob co' inacte mèn nate's na, mbli
Diox ngòc mèn proba mèn roo no mèn
xèn loo xtàa mèn.

53 Le' mèn co' mque tee lan', mèn co'
msyon co' hua, loo mèna Diox mbli ngòp
mèna che'n mèn. Loo mèn ric na, mbli
Diox nague's ya' mèna no nague's nii
mèna. Yende cón ngòp mèna.

54 Mblyath no Diox mèn nación Is-
rael, mèn co' mxo'f zin' cón che'n Diox.
Mblyat lezo' Diox gunèe Diox mèn nación
Israel.

55 No ngòcque' mblyath noque' Diox
mèn nación Israel xalque' ngòc di's co'
mcàbgòn Diox loo mbi' co' ngro' lèe
Abraham co' ngòc xudgool na' no loo
mèn guliz mbi' thidtene.

56 Ngolo mdoodi's Mari di'sa loo Elisabet,
mbyan' Mari liz Elisabet casque' le'n son
mbe'. Ngoloa, ndyàa Mari par liz Mari.

Trè' ndlu' xá mod ngòc co'se' ngóol Juàn Bautist.

57 Nde nxon', mdyaa huiz co' mdoo nac
xin' Elisabet. Ngóol xin' Elisabet. 58 Co'se'
mbìn mèn vecin Elisabet no mèn guliz Elis-
abet le' Diox mbli con' ndac loo Elisabet,
ngua too naa mèna Elisabet no mbed par
tyac lezo' mèna con Elisabet. 59 Ngolo xon
huiz ngóol xin' Elisabet, mbe' Zacari ryop
Elisabet mbed par gàc circuncidar mbed xal
ngòc costumbr che'n mèn tiempa. Leque
tiempa mblya's mèn tub lèe mèn mbed xal
lèe Zacari, xud mbed. 60 Per xna' mbed
ndxab loo mèna:

—¡Aa'a! Juàn ryo' lèe mbed.

61 Mèna ndxab loo xna' mbed:

—¿Chonon indlya'stel ryo' lèe mbed
Zacari, à'? Yende chó mèn gulizl nzo co' lèe
Juàn, ¿lé'?

62 Sya, mbli mèna señ loo Zacari, xud
mbed, par ñee mèna chó lèe ndlya's Zacari
tyub lèe mbed. 63 Per Zacari co' nac xud
mbed mna'b thìb le' ye's loo mèna. Sya,
mdub xud mbed di's loo ye's. Co'se' gunèe
mèna mdub Zacari lèe mbed loo ye's co'
ndlya's Zacari ryo' lèe mbed co' ndxab
Zacari loo mèna loo ye's: Juàn ryo' lèe
mbed, ante mbui' mèna no ante gunaa
mèna por tataa mdub Zacari lèe mbed loo
ye's. 64 Leque hora, mbere Zacari, mdoodi's
Zacari tedib vez. Ndxab Zacari:

—Anze'f Diox roo no Diox xèn nac Diox.
No anze'f ndac tín' nac Diox.

65 Co'se' ngolo nguri'th con' ngòc loo
Elisabet no loo Zacari, ryete mèn xtàa no
vecin Elisabet co' nzo ban no gax Zacari no
Elisabet anze'f mzyeb no ante mbui' mèna
no ante gunaa mèna. No mbyath mbyèn
con' co' ngòc loo Elisabet no loo Zacari par
ned le'n rye yèezya' co' nziri' le'n yiidyo'
co' nac gulàaz che'n mèn jude. 66 Co'se'
mbìn rye mèn par neda con' co' ngòc loo
Elisabeta, mbli mèna xtùuz no mnibdi's
thìb thìb mèna loo thìb xtàa mèna no loo
tedib xtàa mèna:

—¿Cón li mbeda? No ¿cón gác mbeda?

Tac, lìcpe' ba'i, anze'f thìb con' ndac
angmbli Tad Diox loo mbeda.

Di's ndxè' ngòc di's co' gunii Zacari loo Diox.

67 Hora mbli Diox mtlo Zacari, mdoodi's
Zacari tedib vez. No ngulàa Xpii Natú' che'n
Diox loo Zacari. Mtlo Xpii Natú', mnibe'
Xpii Natú' loo Zacari par bere Zacari, ty-
oodi's Zacari di's co' ndxab Diox angndoo
Zacari tyoodi's Zacari. Ndxab Zacari:

68 Loo Tad Diox co' nac Diox che'npe'
mèn nación Israel ndyazen gab mèn le'
Diox roo no Diox xèn nac Diox tac Diox
mbi'th loo na', na' co' nac mèn nacionpe'
che'n Diox. Mtelá'le' Diox na' loo con'
ryes.

69 Mbli Diox par gáal thìb mbi' co' gàp
con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's
ya' mbi' par tí' no làa mbi' na' loo con'
ryes. Gáal mbi'a làth mèn co' nac bin
che'n David co' ngòc rey póla co' mxo'f
zin' thìb zin' co' nac cón che'n Diox.

70 Tataa mcàbgòn Diox gàca loo mèn
nación Israel xal ndxab Diox te'th mèn
co' mde'th di's co' ndxab Diox cón che'n
co' gàc loo mèn nación Israel más póla.

71 Mbi' co' gáala yi'th yáal par tí' no làa
mbi' na' loo mèn co' nac ngolo ngola's
na' no la's ya' rye mèn co' ndxòo xyàn
lezo' ñèe mèna na'.

72 Ndlyatque' lezo' Tad Diox ñèe Tad
Diox na' xal mcàbgòn Tad Diox di's loo
mèn co' ngòc xudgool na' li Tad Diox
loo na'. Axta huiza no axta huiz nalze
ne'ngyathla'ste Tad Diox cón che'n con-
veñ natú' co' mbli Diox con xudgool na'.

73 Con' ndxè' nac con' co' mcàbgòn
Diox loo xudgool na', Abraham, li Diox.

74 Le' Diox tí' no làa Diox na' loo mèn
co' nac ngolo ngola's na' par tataa mod
ne'zyebte na' li na' sirv loo Diox.

75 Tataa li Diox par gàc na' mèn co'
thidtene ngro xà' loo cón che'n xab izlyo'
par gàc na' che'npe' Diox no par gàc na'
mèn nalì no mèn nambìi loo Diox le'n
ryethe huiz co' naban na'.

76 Ngolo gunii Zacari di's ndxè' loo Diox,
mbere Zacari, mtlo Zacari, mdoodi's no
Zacari Juàn xgan' Zacari co' nac mbedto'
hora. Ndxab Zacari loo Juàn:

—Le' loo lùu na, xgan', lùu ryo' lèe
mèn co' te'th di's co' gunii Tad Diox co'
nac thidte Diox roo Diox xèn. Loo Tad
Crist lùu ya ner par ya lu'l loo mèn no li
nabl mèn par yòo mèn loo cón che'n Tad,

77 par tataa mod mèn co' nac mèn na-
cionpe' Diox ta' cuent xá mod lyá' mèna
loo con' ryes no par ta' mèna cuent xá
mod tyon' xtol mèna, ndee.

78 Tataa li Diox lool por tant ndlyat lezo'
Diox ñèe Diox mèn no por anze'f nque'
lezo' Diox ñèe Diox mèn. Lomisque',
yi'th yáal thìb mbi' loo izlyo' ndxè'.
Mbi'a li par tyub xnìi yéc mèn no li mbi'
par tyub xnìi lezo' mèn loo cón che'n
Diox xal co'se' ndlyen huiz par tenìi huiz
loo izlyo'.

79 Mbi'a li par tyub xnìi yéc mèn no par
tyub xnìi lezo' mèn, mèn co' nau' yéc
nau' loo loo cón che'n Diox. No li mbi'a
par tyub xnìi yéc mèn no par tyub xnìi
lezo' mèn loo cón che'n Diox, mèn co'
nzi tee ban loo co' nac xin no loo co' nac
xnaa che'n con' co' ncàb nquée yalguth
loo mèn. No li mbi'a par que tee ban na'
rye nda na' no rye ndye'th na' làth xtàa
na'.

Con' ndxè' ngòc di's co' gunii Zacari no co'
mde'th Zacari loo mbedto' co' ngòc Juàn,
xgan' Zacari.

80 Le' mbed xgan' Zacari co' nac Juàn na,
mtlo mbed, ndoo roo mbed ndoo xèn mbed.
No sate más ndyub xnìi yéc mbed no ndyub
xnìi lezo' mbed loo co' nac xtùuz mbed loo
cón che'n Diox. No ale ngua mbed par
ngòo ban mbed co'te' nagán axta mzin huiz
leque mbed mblu' too mbed loo mèn nación
Israel.

2

Trè' ndlu' cón che'n xá mod ngóol Tad Jesús.
(Mt. 1.18–25)

1 Le'xque' le'n tiemp co'se' ngóol Juàn,
ngo thìb mbi' co' ngòc gobiern co' mnibe'
loo mèn casque' dib athu loo izlyo' tiempa.
Mbi'a ngro' lèe rey Agust. Mbi'a mdub ñibe'
loo mèn nación Israel, ne. Mnibe' mbi'a
loo mèn yèezya' che'n rye làaz mèn nación
Israel que no mèn nac zin' thìb padron
yòolau. 2 Ner ye's co' ngòc padron mtox-
cua' mèn co'se' ngòc thìb mbi' co' ngro'
lèe Ciren gobernador loo mèn rye yèezya'
co' nac mèn gulàaz siria. 3 Mnibe' Cesar
Agust le' ryete mèn co' inzo bante co'te'
nac làazpe' mèn no co'te' nac lizpe' mèn,
mèn co' nzo ban chol lugar co'te' inacte
làaz mèn, bii mèn par làaz mèn par gàc
empadronar mèn, co' nee di's, ya lo mèn
lèe mèn loo ye's yòolau co'te' nac làaz mèn.
4 Cona, por fuerz mbli Chè ngro' Chè ryop
Mari le'n yèez Nazaret. Ngua Chè ryop Mari
thìb yèez co' nac làaz mèn jude par ngua

Chè ryop Mari yèez Belén, co'te' ngóol mbi'
co' ngro' lèe David co' ngòc rey axta pólle'a,
par ya lo Chè lèe Chè loo padron yòolau tya
tac Chè nde bin David co' ngòc reya póla.
5 Sya, ngua Chè ryop Mari yèez Belén par
ngua lo Chè lèe Chè ryop Mari loo padron
par nacle' di's le' Mari selya' con Chè. No
le'pe' ante pen ndoo Mari ndoo nac xin'
Mari. 6 Láth nzo Chè ryop Mari le'n yèez
Belén, ale mtlo mden' Mari mquée yo'f lezo'
Mari par gáal xin' Mari. Ale ngóol xin' Mari.
7 Pues yèez Belena ngóol mbed co' ngòc ner
mbed ndlyo xgan' Mari. Ngóol mbed le'n liz
ngon co'te' ndoo ngon. Ngolo ngóol mbed,
mchix Mari mbed lar' lad mbed. Ngoloa,
ngua thix Mari mbed le'n thìb bate yaa
co'te' ndxuhua ngon yix tac ya yende lugar
co'te' cued Chè ryop Mari le'n mesón, tant
huax mèn ndoo ned ndye'th.

Trè' ndlu' le' angl mdoodi's no mèn co' ngòc pastor tiempa.

8 Tiempa, mque no mèn co' ngòc mèn
yèeza ranch mèn gaxte ro yèez Belén par
huan par nqueno mèna mbacxil' tac mèna
ngòc pastor co' thìb loote que no mbacxil'
par nquenap mèna mbacxil' ndxáal yál'.
9 Látha, chàa, ngro' too thìb angl che'n Tad
Diox loo mèna. No mbyà'x thìb xnìi tín'
che'n Tad Diox loo mèna. Látha, anze'f
mzyeb mèna axta plóthe. 10 Sya, ndxab angl
loo mèna:

—Ne'zyebte gu', ey. Daa ndal no di's co'
nac di's ndac co' tan cuent loo gu'. Di's ndac
ndxè' càb le' rye mèn xyo'f nde' xyo'f ndla'
lezo'. 11 Di's ndac co' ngue niin loo gu' ndxè'
no co' ngue tan cuent loo gu' ndxè' nac:
Nalle'que' ngolo ngóol thìb mbed co' tí' no
làa gu' loo con' ryes. Ngóolle' mbeda le'n
yèez Belén co' ngòc liz no làaz che'n mbi'
co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla. Mbeda
nac Crist co' nac Tad loo ryethe con'. 12 Di's
co' ngue niin loo gu' ndxè' nac di's co' ngue
tan cuent loo gu' pá ngóol mbed. Co'se' ñèe
gu' nax thìb mbeto' le'n thìb bate yaa co'te'
ndxuhua ngon no nabix mbeto'a lar', sya,
ta' gu' cuent mbedai.

13 Leque hora, chàa, mbyú' loo huax angl
loo angla no loo mèn co' nquenap mbacxil'
ndxáal yál' rancha. Mtlo angla, mbil' ro
angla loo Diox. Ndxab angla:

14 Li na' le' lèe Diox gàc con' guryath no
con' guryèn loo bé'. Le' loo izlyo' na, Diox
li yu' yàl lezo' mèn loo Diox no cue ban
mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn
làth xtàa mèn. No tyac lezo' mèn loo con'
co' nac co' nee lezo' Diox, mèn co' ndxòo
lezo' Diox ñèe Diox.

15 Le' sya, co'se' ngolo ndyàa rye angl
loo bé' tedib vez, mtlo mèn co' nquenap
mbacxil' rancha, mbez mèna loo thìb xtàa
mèna no loo tedib xtàa mèna:

—Nda na' yèez Belén, tá. Nda tee hui' na'
ñeene' cón ngòc cón che'n co' gunee Tad
Diox loo na'a.

16 Mxen mèna ned. Sirs sirs nda mèna par
yèez Belén. Látha, chàa, ngua loo mèna.
Gunèe mèna Mari no Chè. Gunèe mèna
mbed, ne. Nax mbed le'n thìb bate yaa
co'te' ndxuhua ngon yix. 17 Co'se' gunèe
mèn co' ngue no ranch huan co' nque-
nap mbacxil' ndxáal yál' mbed, mda' mèna
cuent loo chol mèn xal mda' angl cuent
loo mèna cón che'n mbed. 18 Co'se' ndxòn
chol mèn cuent co' mda' mèna cuent, mèn
co' nqueno mbacxil' ndxáal yál', ante ngüi'
rye mèna no ante ñaa rye mèna. 19 Co'se'
mbìn Mari cón che'n di's co' ndyoodi's
mèn co' nqueno mbacxil' ndxáal yál', ante
le'n lezo' Mari non Mari di'sa. Yende chó
loo mèn nda' Mari cuenta. Ante mdyóo
Mari cón che'n di'sa no maste. 20 Ngolola
na, mxen mèn co' nqueno mbacxil'a ned,
ndyàa mèna. No mbez mèna naroo nac
Diox no con' roo con' xèn nac co' mbli Diox.
No ndxab mèna: Diox quix U', Diox, loo
Diox tac ngòcque' con' xalque' mda' angl
cuenta loo mèna.

Chè ryop Mari ngua no mbed le'n templ.

21 Ngolo xon huiz ngóol mbed, mbli Chè
ryop Mari mandad ngòc circuncidar mbed
xal ngòc costumbr che'n mèn tiempa. No
sangmdub lèe Chè ryop Mari mbed Jesús
co' ngòc lèe co' ndxab angl loo Mari co'se'
ndoore' quée loo mbed lezo' Mari.

22 Co'se' ngolo mdyaa sman mbembìi
Mari loo yíiz ftan xal ngòc costumbr co'
mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn,
mbe' Chè ryop Mari mbed le'n templ co'
ndub le'n ciuda Jerusalén par lu' Chè ryop
Mari mbed loo nguley' par ngòcque' no
mdyaaque' no mdyubque' di's co' gunii
Diox no co' mnibe' Diox li mèn par lu' mèna
le' mbed nac che'npe' Diox. 23 Tataa mbli
Chè ryop Mari tac loo ley co' mxo'f Moisés
loo mèn ndub di's co' mnibe' Tad Diox le'

ryete mbedbi' co' nerleque' gáal, mbeda
gàc che'n Diox, co' nee di's, xo'f zin' mbed
cón che'n Diox loo Diox. [24] Mbe' Chè ryop
Mari chop mbin par guth nguley' mbina
loo Diox xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés
loo mèn cón che'n mbed ndlyo, di's co'
mbez: Chele' mèn ne'guthte chop ngoo',
guth mèn chop palomxtil'.

[25] Le'n tiempa ngo ban thìb mbi' le'n
ciuda Jerusalén co' ngro' lèe Simeón. Mbi'a
ngòc thìb mbi' ndac. No thidtene indxàc
falte mbi' le'n templ par mbez mbi' Diox no
par mcòo' mbi' yéc mbi' loo Diox. Mdub
quee lezo' mbi' ¿pól zin thìb huiz no zin thìb
ze co'se' tel' Diox Crist co' mcui Diox par tí'
no làa Diox mèn nación Israel loo mèn co'
ngòc ngolo ngola's che'n mèn nación Israel
por cón che'n Crist? No thidteneque' ñibe'
Xpii Natú' che'n Diox loo mbi' co' ngro'
lèe Simeón. [26] Xpii Natú' che'n Diox mblo
xo'f di's loo Simeón le' Simeón ne'gathte
ndoore' hui' Simeón loo Crist co' tel' Diox,
co' yi'th yáal loo izlyo' ndxè'. [27] Simeón
ngua le'n templ xal mnibe' Xpii Natú' loo
Simeón. Co'se' ngòo no Chè ryop Mari
mbed, co' lèe Jesús, le'n templ par gàca
loo mbed xal ñibe' di's co' ndub loo ley co'
mxo'f Moisés loo mèn, [28] sya, mxen mbi' co'
ngro' lèe Simeón mbed. Mde's mbi' mbed.
Ndxab mbi' di's co' nac di's natú' no di's roo
no di's xèn loo Diox. Ndxab mbi' loo Diox,
ne:

[29] Tad, nase gàca xal nee lezo' U' loon.
La' U' gath daa tac U' mblile' no ngòcle'
con' mcàbgòn U' gàc loon, daa co' nac
moz U', Tad.

[30] Nase gunèelen mbed co' tí' no làa
mèn loo con' ye'rsin'.

[31] No ngóol mbed ndxè' làth mèn. No
mdoo U' mbed ndxè' loo mèn par tí' no
làa mbed ryete mèn loo con' ye'rsin'.

[32] Mbed ndxè' li par tyub xnìi yéc mèn
no par tyub xnìi lezo' mèn loo cón che'n
Diox, mèn co' inacte mèn nación Israel.
No por cón che'n con' co' li mbed ndxè',
xyo'f lèe xyo'f xti's mèn nación Israel.

[33] Le' Chè ryop Mari na, ante mbui' no
ante gunaa co'se' mbìn Chè ryop Mari di's
co' mbez Simeón cón che'n mbed loo Diox.
[34] Ngoloa, ndxab Simeón loo Mari no loo
Chè:

—Ndlyazen le' Diox li huen nda gu', ndee
gu'.

Sya, ndxab Simeón loo Mari, xna' Jesús,
ne:

—Mari, hui' nexa. Càba loo mèn nación
Israel por cón che'n mbed ndxè' huax mèn
lyá' loo con' ryes. No huax mèn tolo ryo
xà' loo cón che'n Diox, ne, por cón che'n
mbed ndxè'. No gàc mbed ndxè' xal thìb
señ loo mèn nación Israel. Ale tè'b mèn
nación Israel mbed no chobla' mèn nación
Israel mbed. [35] No por cón che'n mbed, yú'
no gàc be' xá ñaa con' ndli thìb thìb mèn
xtùuz le'n lezo' mèn. Le' part cón che'nl
na, Mari, ryete con' co' gàc loo xgan'l ndxè'
càb lool xi lezo'l no ten'l thìb yalnè tín' le'n
lezo'l xal co'se' nguiid mèn cuchi lad xtàa
mèn. Thìba con' ndxè'.

[36] Le' tediba na, le'xque' tiempa ngo thìb
xa'gotgool co' ngro lèe An le'n templ.
Xa'gota ngòc rsap thìb mbi' co' ngro' lèe
Fanuel. Mbi' co' ngro' lèe Fanuela nde bin
tedib mbi' co' ngro' lèe Aser. An ngòc
thìb xa'gotgool tiempa, ngoxle' An. Per
co'se' mselya' An, myen'got yèn'leque' An
mselya' An. Pente mdub An con mbyòo co'
mselya' Ana gaz lín' no maste ndoore' gath
mbyòo. An be' mxec gunèe An mbed co' lèe
Jesús. [37] Mxec An, mbyan' thìb An, thap gal
nzo thap lín' anon nguth mbyòo co' ngòc
sa'l An. Thidteneque' ngòo An le'n templ
ze no yál'. Mxo'f zin' An zin' cón che'n Tad
Diox. Huax vez xlat An mbez An Diox, ne.
[38] Le'xque' hora, mzin An le'n templ. Gunèe
An mbed co' lèe Jesús. Ngurez An Diox.
Ngolo ndxab An Diox quix U', Diox, loo Diox
por cón che'n mbed co' lèe Jesús, mtlo An,
mdoodi's An cón che'n mbed co' lèe Jesús
loo mèn le'n ciuda Jerusalén, mèn nación
Israel co' nzi quee lezo' lyá' mèn loo ryethe
con' ryes la's ya' mèn co' ngòc ngolo ngola's
loo mèn nación Israel.

Chè ryop Mari mbere mbyàa no mbed yèez Nazaret.

[39] Co'se' ngolo mdyaa ryete di's co' ndub
loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Is-
rael cón che'n ner myen'bi' bix co' ndxáal,
ndyàa Chè ryop Mari con mbed co' lèe Jesús
par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile
co'te' ngòc làazpe' Chè no Mari co' ngòc
yèez Nazaret tedib vez. [40] Le' mbed na, sate
más ndoo roo mbed, no sate más ndoo xèn
mbed, no sate más ale yub mbed ndoo yác
mbed. Làth xtau'a, Diox mbli sate más
ndxàc con' ndac loo mbed, ne.

Tad Jesús mdoodi's no mèn co' ngòc maistr le'n templ tiempa.

41 Tiempa, xud mbed no xna' mbed mque
tee lni pasc atate lín' co' ndxàc ciuda
Jerusalén. Co'se' ndxàc lnia, huen huen
nte' lezo' mèn nación Israel cón che'n
co'se' mtelá' Diox mèn nación Israel la's
ya' mèn nación Egipt más tiemp co' nde
teele' ndri'th. 42 Co'se' mtaa Jesús si' fchop
lín', ngua Chè ryop Mari con Jesús lni pasc
ciuda Jerusalén xalque' nac costumbr co'
ngure no mèn tiempa no co' nguled no
mèna tiempa. 43 Co'se' ngolo mblyuz huiz
lnia, mbii Chè ryop Mari ciuda Jerusalén.
Per ne'nda'de Chè ryop Mari cuent le' Jesús
mbyan' le'n ciuda Jerusalén. 44 Mbli Chè
ryop Mari xtùuz peser làth rye mèn co'
ngua lnia ndye'th Jesús. Pues mdoo Chè
ryop Mari ned thìb huiz. Syare', mcua'n
Chè ryop Mari Jesús làth rye mèn guliz Chè
no Mari no làth rye mèn co' ndlibe' Chè no
Mari. 45 Co'se' ñee Chè ryop Mari ne'yilode
syal Jesús làth rye mèna, mbere Chè ryop
Mari. Mquée Chè ryop Mari par ciuda
Jerusalén tedib vez par cua'n Chè ryop Mari
Jesús tya.

46 Axta ngolo son huiz, syare' mbli Chè
ryop Mari gan mzyal Jesús. Ndub Jesús
làth mèn co' ngòc maistr che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèna le'n templ. Ndub
yòn Jesús di's co' ndyoodi's mèna no le'le'
mnibdi's Jesús di's cón che'n di's co' ndy-
oodi's mèn loo mèna. 47 Co'se' ndxòn rye
mèn co' nac maistra di's co' ndyoodi's
Jesús, ante ngüi' mèna no ante ñaa mèna
xá mod susque' ndxác Jesús no xá mod
susque' ndxác Jesús ncàb ndac Jesús loo
mèna. 48 Co'se' mzyal Chè ryop Mari Jesús,
ndub Jesús le'n templ. Ale mbyu' mbyàl
Chè ryop Mari. Ndxab Mari loo Jesús:

—Xgan', ¿chonon tatua' mbli nol nu', à'?
Daa no xudl anze'f mdyóo nu' máal. No ale
ngue tee cua'n nu' lùu.

49 Sya, mcàb Jesús loo Chè no loo Mari.
Ndxab Jesús:

—¿Chonon ngue tee cua'n gu' daa, à'?
¿Ché' inonte gu' le' daa naquinque' xo'f zin'
zin' loo con' co' nac cón che'n xudpe'en,
cà'?

50 Per ale ndxe'leque', ne'nda'de Chè ryop
Mari cuent no indxònte Chè ryop Mari cón
nee di's co' ndxab Jesús.

51 Ngoloa, ndye'th no Chè no Mari Jesús
par yèez Nazaret. Le' Jesús na, toloque'
mdubdi's loo Chè ryop Mari. Le' di's co'
ndxab Jesús loo Maria na, ante le'n lezo'
Mari nanee Mari cón che'n di'sa. Yende chó
loo mèn nda' Mari cuent cón che'n di'sa.
Ante Mari ndyóo cón che'n di'sa. 52 Látha,
sate más ndoo roo mbed no ndoo xèn mbed.
No sate más ndye'th xtùuz mbed yéc mbed.
No sate más non mèn no nanee mèn le'
mbed nac thìb mbed ndac loo Diox no loo
mèn por cón che'n con' ndac co' mtlo ndli
mbed.

3

Juàn Bautist mtlo mblu' loo mèn cón che'n di's ndac co'te' nagán.

(Mt. 3.1–12; Mr. 1.1–8; Jn. 1.19–28)

1 Co'se' ngòc lín' lín' si'n, lín'a o tiempa
mdub mnibe' thìb mbi' co' ngòc rey loo
mèn. Mnibe' mbi'a loo mèn casque' dib
athu loo izlyo' tiempa. Mbi'a ngro' lèe
Tiber. Leque lín'a ngòc Pons Pilat gober-
nador loo mèn co' ngòc mèn yèezya' che'n
làaz mèn jude. Le' Herod na, ngòc gob-
ernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn
galile. Le' Lip hues Herod na, ngòc gob-
ernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn
iture. No ngòc Lip gobernador loo mèn
yèezya' che'n làaz mèn traconit. Le' Liseni
na, ngòc gobernador loo mèn yèezya' che'n
làaz mèn abilini. 2 Leque tiempa, ngòc Anás
no Caifás nguley' roo no nguley' xèn loo
mèn nación Israel. Leque le'n tiempa, Diox
mblu' loo Juàn xgan' Zacari co'te' nagán xá
mod que tee xo'f zin' Juàn zin' co' nac rsin'
Diox loo mèn. 3 Ngua riid Juàn huax lugar
co'te' nziri' mèn gax ro yó'be' Jordán. Mbez
Juàn loo mèna:

—Gulàa yéc gu' no gulàa lezo' gu' par
tataa mod se' gu' mod co' ndxàp gu' loo
Diox par tataa mod gàc tyon' xtol gu' no
yiloa lin bautizar gu'. 4 Ngòcque' con'a
tataa xalque' mque' Sayi co' mde'th di's co'
ndxab Diox ye's loo libr co' nac xti's Diox.
Sayi ndxab:

Mbyèn thìb di's che'n thìb mbi' co'
mbez yèe cabii co'te' nagán co'se' ngo
mbi' yalbàn. Mbez mbi': Bli nab gu' gu'
par tyubdi's gu' loo Tad Diox gu' tac Tad
Diox gu' yi'th ñibe' loo gu'.

5 Bli gu' par gàc loo gu' loo ryethe mod
ye'rsin' co' ndxàp gu' xal ndli mèn co'se'

nsè mèn thìb ftee, no xal ndli lal mèn
thìb yii no thìb den, no xal ntelì mèn thìb
ned co' nac ned narec, no xal ndli mèn
co'se' ndli lal mèn thìb ned co' mtelau nít
yòo par tataa mod gàc nab gu' co'se' yi'th
ñibe' Tad Diox gu' loo gu'.
6 No gàca le' ryete mèn gòn cón che'n
xá mod tí' no làa Diox mèn loo con' ryes.
7 Co'se' ndryo' mèn liz mèn no làaz mèn
par nde mèn loo Juàn par li Juàn bautizar
mèna, mbez Juàn loo mèna:
—¡Aa mèn ye'rsin'túb! Susque' nayi' gu'
xal mbel' co' lèe huid. ¿Chó mèn ngòc mèn
co' mda' cuent loo gu' par yi'th gu' loon par
lyá' gu' la's ya' Diox co'se' gàc tiemp tetìi
Diox gu', à'? 8 Nabe'ste fque tee ban lì gu'
no gòc gu' mèn ndac par lu' gu' gu' loo mèn
le' gu', lìcque', mzye' mod co' nac gu' no
co' ndxàp gu' loo Diox. No ne'gabte gu' loo
xtàa gu': Abraham ngòc xudgool na'. Na
nii loo gu': Axta loo chol quèe co' ngüi' gu'
ba', Diox ndxácque' par li Diox le' quèe ba'
gàc xin' Abraham. No gàcque' quèe ba' xin'
Abraham. 9 Ndxàcla loo gu' nalle'que' nde
zin' gaxle' tiemp co'se' tlo gàc tub rez Diox
cón che'n gu' par tetìi Diox gu' xal co'se'
ntlo mèn, ngue cho' mèn thìb xan' yaa xlè
co' inda'de xlè ndac. Yaa xlèa cho'. No tec
mèn yaa xlèa loo quìi.
10 Sya, mnibdi's mèna loo Juàn. Ndxab
mèna:
—¿Cón ndxàal li nu' loo cón che'n Diox
nalle', sya?
11 Juàn mcàb loo mèna. Ndxab Juàn:
—Gu' co' ngue no chop camis, ndxàal ta'
gu' thìb camis càa mèn co' ingue node nec
thìb camis par goc mèna. Le' gu' co' ngue
no xít gu' no lua' gu' na, ndxàal ta' gu' thìb
ro xít gu' no lua' gu' par hua prob mèn co'
ingue node con' hua mèn.
12 Làth xtau'a, mbi'th plá mèn co' ndli
cobrar cón che'n contribución loo Juàn par
li Juàn bautizar mèna. Mèna mnibdi's loo
Juàn. Ndxab mèna:
—Maistr, ¿nu', à'? ¿Con ndxàal li nu'?
13 Juàn ndxab loo mèna:
—Ne'lide gu' cobrar masre' loo mèn cón
che'n contribución loo co' ñibe' ley loo gu'.
14 Mnibdi's plá solndad loo Juàn, ne.
Ndxab solndad:
—¿Nu', a'? ¿Cón ndxàal li nu'?
Juàn mcàb. Ndxab Juàn loo solndada:
—Ne'techede gu' nec thìb con' loo nec
thìb mèn. Ne' ne' quexù' que' fals gu' mèn
loo con' co' tarte li mèn. Blec lezo' gu' loo
tmi co' ndli gu' gan thìb huiz zin'.
15 Per ryete mèn co' nzi beda, imbe see
teede xtùuz mèna no lezo' mèna. Ndli
mèna xtùuz cón che'n Juàn: Ne'stolque'
Juàn nac Crist. 16 Juàn mcàb loo mèna.
Ndxab Juàn:
—Lìcpe' ba'i, daa ndli bautizar gu' con
nít. Per axta nare' yi'th thìb mbi' co' lipe'
par tlo ñibe' Xpii Natú' loo gu'. No tub rez
mbi' cón che'n con' ye'rsin' co' ndli gu' par
tetìi mbi' gu'. Mbi'a ndxàp más con' roo
no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi'
leque daa. Ne' ne' indxàal daa par xaquen
bò co' ndub dó' yilid nii mbi' par làan yilid
nii mbi'. 17 Nde niin thìb con' loo gu': Nde
zin' gaxle' huiz no nde zin' gaxle' ze co'se'
li Diox loo gu' xal ndli mèn co' nguis nzob
triu. Nguis mèn nzob triu no ngo' xà' mèn
nzob triu loo yix triu. Ndxeloa, ngosua'
mèn nzob triu. Le' yix triu na, tec mèn.
Tataa li no Diox mèn. Le' mèn co' ngòc
mèn nalì no mèn nambìi loo Diox na, Diox
hue' mèna loo bé'. Le' mèn co' ngòc mèn
naad no mèn nguud loo cón che'n Diox na,
Diox ñibe' par ya mèna le'n ye'rbiil co'te'
ne'yu'de quìi no bèel thidtene.
18 Taandxè' mod ngo Juàn yalbàn. No tolo
mco'x Juàn thìb mod no tedib mod co'se'
mde'th Juàn no mblo Juàn yalbàn loo mèn
cón che'n di's ndac. 19 Más de cona, ale
mbyoo Juàn Herod co' ngòc gobernador co'
ngòc hues Lip tac Herod mque no Herodi
co' ngòc sa'l Lip xal xa'got Herod. Mbyoo
Juàn Herod por mbli Herod taamas con'
ye'rsin', ne. 20 Per lugar de gòn Herod di's
no ten' Herod di's co' ndxàb Juàn cón che'n
Herod, ale mbli Herod tedib con' ye'rsin'.
Mbli Herod mandad ya que' solndad Juàn
lezi'f.

Juàn Bautist mbli bautizar Tad Jesús.
(Mt. 3.13–17; Mr. 1.9–11)

21 Ndoore' que' solndad Juàn Bautist
lezi'f, ngòc thìb con'. Juàn mbli bautizar
huax mèn. Látha, mbli Juàn bautizar Jesús,
ne. Ngolo ngòc bautizar Jesús, ngurez Jesús
Diox. Látha, chàa, mxyal' loo bé'. 22 Ngulàa
Xpii Natú' loo bé'. Hora, gunaa Xpii Natú'a
xal thìb palomxtil' co'se' ngulàa Xpii Natú'
loo Jesús. Texal ngulàa Xpii Natú' loo Jesús,
mbyèn thìb di's loo bé' co' mbez:

—Lùu nac xgan' daa co' anze'f lezon no ngudloon. Anze'f ndxòo lezon ñèen cón che'nl, ey.

Trè' ndlu' cón che'n rye mèn co' ngòc bin che'n xudgool che'n Tad Jesús.

(Mt. 1.1–17)

23 Co'se' mtlo Jesús, mxo'f zin' Jesús zin' co' ngòc rsin' Jesús xal mnibe' Diox loo Jesús par li Jesús, nzo Jesús gal psi' lín'. Ngòc Jesús xgan' Chè xal mxyo'f di's co' ngola's mèn cón che'n Chè tiempa. Le' Chè na, ngòc xgan' thìb mbi' co' ngro' lèe Elí. 24 Le' Elí na, ngòc xgan' Matat. Le' Matat na, ngòc xgan' Leví. Le' Leví na, ngòc xgan' Melqui. Le' Melqui na, ngòc xgan' Jan. Le' Jan na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè. 25 Le' Chèa na, ngòc xgan' Matati. Le' Matati na, ngòc xgan' Amós. Le' Amós na, ngòc xgan' Nahum. Le' Nahum na, ngòc xgan' Esli. Le' Esli na, ngòc xgan' Nagai. 26 Le' Nagai na, ngòc xgan' Maat. Le' Maat na, ngòc xgan' Matati. Le' Matati na, ngòc xgan' Semei. Le' Semei na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè. Le' Chèa na, ngòc xgan' Judá. 27 Le' Judá na, ngòc xgan' Joan. Le' Joan na, ngòc xgan' Res. Le' Res na, ngòc xgan' Zorobabel. Le' Zorobabel na, ngòc xgan' Salatiel. Le' Salatiel na, ngòc xgan' Ner. 28 Le' Ner na, ngòc xgan' Melqui. Le' Melqui na, ngòc xgan' Adi. Le' Adi na, ngòc xgan' Cosam. Le' Cosam na, ngòc xgan' Elmodam. Le' Elmodam na, ngòc xgan' Er. 29 Le' Er na, ngòc xgan' Josué. Le' Josué na, ngòc xgan' Eliezer. Le' Eliezer na, ngòc xgan' Jorim. Le' Jorim na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Matat. 30 Le' Matata na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Leví. Le' Levia na, ngòc xgan' Simeón. Le' Simeón na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Judá. Le' Judaa na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè. Le' Chèa na, ngòc xgan' Jonán. Le' Jonán na, ngòc xgan' Eliaquim. 31 Le' Eliaquim na, ngòc xgan' Mele. Le' Mele na, ngòc xgan' Mainán. Le' Mainán na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Matat. Le' Matata na, ngòc xgan' Natán. 32 Le' Natán na, ngòc xgan' David. Le' David na, ngòc xgan' Isaí. Le' Isaí na, ngòc xgan' Obed. Le' Obed na, ngòc xgan' Booz. Le' Booz na, ngòc xgan' Salmón. Le' Salmón na, ngòc xgan' Naasón. 33 Le' Naasón na, ngòc xgan' Aminadab. Le' Abinadab na, ngòc xgan' Aran. Le' Aran na, ngòc xgan' Esrom. Le' Esrom na, ngòc xgan' Far. Le' Far na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Judá. 34 Le' Judaa na, ngòc xgan' Cob. Le' Cob na, ngòc xgan' Isaac. Le' Isaac na, ngòc xgan' Abraham. Le' Abraham na, ngòc xgan' Tar. Le' Tar na, ngòc xgan' Nacor. 35 Le' Nacor na, ngòc xgan' Serug. Le' Serug na, ngòc xgan' Rag. Le' Rag na, ngòc xgan' Peleg. Le' Peleg na, ngòc xgan' Heber. Le' Heber na, ngòc xgan' Sal. 36 Le' Sal na, ngòc xgan' Cainán. Le' Cainán na, ngòc xgan' Arfax. Le' Arfax na, ngòc xgan' Sem. Le' Sem na, ngòc xgan' Noé. Le' Noé na, ngòc xgan' Lamec. 37 Le' Lamec na, ngòc xgan' Matusalén. Le' Matusalén na, ngòc xgan' Enoc. Le' Enoc na, ngòc xgan' Jared. Le' Jared na, ngòc xgan' Mahalaleel. Le' Mahalaleel na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Cainán. 38 Le' Cainana na, ngòc xgan' Enós. Le' Enós na, ngòc xgan' Set. Le' Set na, ngòc xgan' Adán. Adana ngòc ner mbi' co' nerleque' mtoxcua' Diox. Adana ngòc nerleque' mbi' co' ngòo loo izlyo' co' mblec biz no bin loo izlyo'.

4

Mebizya mblobya' Tad Jesús no mbli Mebizya preb loo Tad Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tòn Tad Jesús ro Mebizya.

(Mt. 4.1–11; Mr. 1.12–13)

1 Ngolo mbli Juàn Bautist bautizar Jesús, mbere Jesús, mbii Jesús ro yó'be' Jordán. Làth xtau'a, Xpii Natú' mnibe' loo Jesús, nda Jesús thìb lugar co'te' nagán. 2 Ngo Jesús co'te' nagána cho' huiz. Le'n huiza, ngua Mebizya co'te' ngo Jesús par mblobya' Mebizya Jesús. No mbli Mebizya preb loo Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús con' co' gab Mebizya loo Jesús. Le'n huiza ne'nghuade Jesús thidtene. Ngolo nguri'th rye huiza, anze'f mblyan' Jesús. 3 Sya, ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lùu, lìcque', nac xgan'pe' Diox, bli le' quèe ndxè' gàc pan par hual.

4 Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndlu': Iante con xít mèn no lua' mèn ban mèn. Ndxe'leque', mèn ban por cón che'n ryete di's co' nac xti's Tad Diox co' mbez Tad Diox loo mèn.

5 Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús loo thìb yii roo. No mbli Mebizya setilte mbyú' ryete

nación co' nziri' dib athu loo izlyo' loo
Jesús. 6 Sya, ndxab Mebizya loo Jesús:
—Daa ta lugar lool par ñibe'l loo rye
nación ba'. No tan lugar lool gàc ryethe
con' roo no con' xèn che'n rye nación ba'
che'npe' lùu tac che'npe'en nac rye nación
ba' no ndana loo chol mèn co' ndlyazen
tana. 7 Chele' lùu tyub xib loon no còo'l yécl
loon, ryethe con' ba' gàc che'nl.
8 Per ale ndxe'leque', mcàb Jesús loo
Mebizya. Ndxab Jesús:
—Byàa, Mebizya. Biiche loon. Loo libr
co' nac xti's Diox ndlu': Diox ñibe' loo mèn.
No ante loo Dioxpe' tyub xib mèn no còo'
mèn yéc mèn loo Dioxpe' no maste. No ante
loo Dioxpe' li mèn sirv.
9 Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús le'n ciuda
Jerusalén. Mtequée Mebizya Jesús yéc
templ. Ndxab Mebizya loo Jesús:
—Chele' lùu, lìcque', nac xgan'pe' Diox,
leque lùu bla' par gàb chel loo yòo. 10 Tac loo
libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:
Diox ñibe' loo angl che'n Diox par
quenap angl lùu.
11 Le' angl te'f ya' angl par lyàal ya' angl
par quenap angl lùu par ne'huí'de niil loo
què co'te' gàb chel.
12 Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:
—Loo libr co' nac xti's Diox ndlu':
Ne'aselidel par lil preb Tad Diox, co' nac Tad
Diox lùu, par ñeel ñeene' ché' tli Tad Diox
lùu con' ndlya'sl.
13 Co'se' ñee Mebizya ya yende mod li
Mebizya gan loo Jesús par li Jesús con'
ndlya's Mebizya co'se' mblobya' Mebizya
Jesús no co'se' mbli Mebizya preb loo Jesús
par ñee Mebizya ché' tli Jesús con' ndlya's
Mebizya, mxen Mebizya ned. Ndyàa
Mebizya. Mblá' Mebizya Jesús ndxep tiemp.

Tad Jesús mtlo mxo'f zin' cón che'n Tad Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn galile.
(Mt. 4.12–17; Mr. 1.14–15)

14 Le' Jesús na, mbere ndyàa par ned le'n
yèezya' che'n làaz mèn galile. No Xpii Natú'
che'n Diox thidteneque' ngo loo Jesús par
li Xpii Natú' con' roo no con' xèn por cón
che'n Jesús. Por cona, mbyath no mbyèn
cón che'n Jesús le'n rye yèezya' che'n làaz
mèn galile. 15 Mque tee lu' Jesús mèn co'te'
ndub sinagog mèn ned ngua que tee Jesús.
Ryete mèna sate más ndli mxyo'f lèe mxyo'f
xti's Jesús. No ndxàc con' guryath no con'
guryèn cón che'n Jesús làth mèna.

Tad Jesús ngo ban le'n yèez Nazaret.
(Mt. 13.53–58; Mr. 6.1–6)

16 Ngoloa, ngro' Jesús par ned làaz mèn
galile. Ndyàa Jesús par yèez Nazaret co'te'
mbryoo mxyèn Jesús. Co'se' ngòc huiz sabd
co' ndli mèn descans tiempa, Jesús ngòo
le'n sinagog xalque' ngòc mod che'n Jesús
par ndlab Jesús libr co' nac xti's Diox. 17 Le'
sya, mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa
loo mèn le'n sinagog, mbi'a mda' libr co'
mque' Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox
ye's par lab Jesús ye'sa. Mxen Jesús libr.
Co'se' mxal' Jesús loo libra, mzyal Jesús di's
co' ndub loo libr co' mbez taandxè':
18 Xpii Natú' che'n Tad Diox ngue ñibe'
loon. Diox mdoo daa loo mèn par gon
yalbàn no tethen cón che'n di's ndac co'
nac cón che'n Diox loo mèn prob. No
mtel' Diox daa par tegánen lezo' mèn
co' nxi tín' lezo'. No mtel' Diox daa par
telá'en mèn co' nac xal pres loo cón che'n
Mebizya, no par tuben xnìi yéc mèn no
lezo' mèn loo cón che'n Diox, mèn co'
nau' yéc no mèn co' nau' loo loo cón
che'n Diox. No mdoo Diox daa par telá'en
mèn co' ndxezi'f no mèn co' ndxega's loo
ryethe yaltìi co' nac cón che'n Mebizya.
19 Mdoo Diox daa loo mèn par tethen no
gon yalbàn co' nac xti's Diox loo mèn le'n
tiemp ndxè' co' nac tiemp ndac co' nac
co' guneepe' lezo' Diox par tlo mèn, lyá'
mèn loo ryethe con' ryes.
20 Ngolo mblab Jesús di'sa, mtau' Jesús loo
libr. Mda' Jesús libr loo thìb mbi' co' nque-
nap sinagog. Ngoloa, mdub Jesús. Látha,
xèe ngüi' mèn loo Jesús ñeene' cón gab
Jesús loo mèna. 21 Sya, mtlo Jesús, mdoodi's
Jesús. Ndxab Jesús loo mèna:
—Nalzepe' ngòcque' no mdyaaque' no
mdyubque' di's co' ndub loo libr ba' co'
ngolo mbìn gu'.
22 Látha, rye mèna huenque' mdoodi's
cón che'n Jesús. No ante ngüi' mèna no
ante ñaa mèna cón che'n di's co' nabe's
ndyoodi's Jesús loo mèna. No ale mnibdi's
mèna loo xtàa mèna. Mbez mèna:
—¿Xá nee gu'? ¿Ché' inacte mbi' ba'
xgan' Chè, cà'?
23 Jesús ndxab loo mèna:
—Na tolo nii loo gu': Lìcpe' ba'i, daa
ngobe' gu' ñee loon xal ndxab di's co' mbez:
Doctor, leque lùu fteyacl. No ñee gu' loon:
Con' co' mbìn nu' cón che'n con' co' mblil

loo mèn yèez Capernaum, bli con'a loo mèn
gulàazpe'l, ne.
24 Tolo ndxab Jesús loo mèna:
—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Nec thìb
mèn gulàaz che'n thìb mbi' co' nde'th di's
co' ndxab Diox, ne'ñèe loo ndacte mèn
gulàazpe' mèna loo prob mèna. 25 Daa
nii tedib con' co' nac lìcpe' loo gu', ne:
Huax xa'got viud ngo ban trè' làth mèn
nación Israel le'n tiemp co'se' mde'th Lii
di's co' ndxab Diox co'se' ngòc tiemp co'
ne'nglàade yuu le'n son lín' narol loo mèna.
Ngulàa thìb huin tín' loo mèna tiempa,
ne. 26 Per Diox ne'ntel'te Lii loo nec thìb
mèngot viud co' ngo ban làth mèna tiempa.
Ndxe'leque', Diox mtel' Lii loo thìb xa'got
viud co' ngo ban le'n thìb yèez tith co' ngro'
lèe Sarept co' ngure gaxte ciuda Sidón.
27 Nonque' gu', ne, ngo huax mèn co' mque
no thìb yíiz co' mteya's no co' mteyèe yid
lad mèn le'n nación Israel, co' ngòc tiemp
co'se' mde'th Elise di's co' ndxab Diox. Per
ne'ngyacte nec thìb mèna por cón che'n
Elise tiempa.
28 Co'se' ngolo mbìn mèn co' ngo le'n
sinagog di's co' ndxab Jesús, sya, ryete
mèna anze'f ngocloo gunèe Jesús. 29 Ngo too
nde'f mèna. No nguree mcàa mèna Jesús.
Mblo' mèna Jesús thib lad ro ciuda. Ale
mbe' mèna Jesús loo thìb yii co'te' nziri'
thìb yèez. Loo yiia ngue thìb quèe rhue.
Tya mbe' mèna Jesús par tùub mèna Jesús
par xàn'. 30 Per co'se' mzin no mèna Jesús ro
quèe rhue'a, mbli Jesús ale xèe ngure mèna.
Látha, mbli Jesús thìb con' loo mèna. Xex
xex nguri'th nde'f Jesús xi'th mèna, ndyàa
Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n thìb mbi'. Le' thìb xpii ye'rsin' ngòo loo mbi'a.

(Mr. 1.21–28)

31 Ngoloa, mxen Jesús ned. Nda Jesús par
ned ciuda Capernaum co' nac thìb ciuda
che'n làaz mèn galile. Tya mblu' Jesús
mèn atate huiz sabd co' ngòc huiz descans
tiempa. 32 Per co'se' ndxòn mèn di's co'
ndyoodi's Jesús, mèna ante mbui' no ante
gunaa mèna xal ngue lu' Jesús mèn tac
ndyoodi's Jesús xalque' ñibe' Diox.
33 Le'xque' huiza, ngo thìb mbi' le'n sina-
gog mèna. Mbi'a mque no thìb xpii ye'rsin'.
Mbli xpiia par cabii ndxab mbi' loo Jesús:
34 —Blá' U' nu', Jesús, U' co' nac mèn yèez
Nazaret. ¿Chonon ndxòo U' xi'th nu', à'?
¿Ché' nde U' par telux U' nu', cà'? Daa
ndlibe' U', Jesús. Daa naneeque' le' U' nac
mbi' natú' che'npe' Diox.
35 Jesús mbyoo xpii ye'rsin'a. Ndxab Jesús
loo xpiia:
—¡Quex! Ftau' ro'l. Gro' loo mbi' ba'.
Sya, mbli xpiia mquée mbii yéc mbi'. Ale
ngulàa mbi' loo yòo loo ryete mèn co' ngo
le'n sinagoga. Ngro xpii ye'rsin'a loo mbi'.
Ale yende chó yalquìi ngòc loo mbi'. 36 Ryete
mèna mzyeb co'se' gunèe mèna con' co'
ngòc loo mbi'a. No mbez mèna loo thìb xtàa
mèna no loo tedib xtàa mèna:
—Susque' ndxác mbi' ba'. Ñibe' mbi'
loo chol con'. No axta xpii ye'rsin' che'n
meexù' ndxòn di's co' mbez mbi'. No ndryo
xpii ye'rsin' che'n meexù' loo mèn ante por
di's co' mbez mbi' no maste.
37 No ale ndyoodi's rye mèn yèezya' co'
nac che'n làaz mèn ciuda Capernaum co'
nziri' gax loo ciuda Capernaum cón che'n
Jesús.

Tad Jesús mteyac xna'zap Mon Pedr.

(Mt. 8.14–15; Mr. 1.29–31)

38 Texal ngro' Jesús le'n sinagog, ngòo
Jesús liz Mon. Le'pe' nax xna'zap Mon loo
xlé'. Nalyat ndxab mèn guliza loo Jesús:
—Tad, fteyac U' mbíiz ndxè'.
39 Sya, mbii gax Jesús co'te' nax xna'zap
Mon. Mteyac Jesús guna'. Leque hora, ngro
xlé' guna'. No ngo che guna'. Mbli guna'
cas mèna.

Tad Jesús mteyac huax mèn yíiz.

(Mt. 8.16–17; Mr. 1.32–34)

40 Co'se' nde bix huiz huiza, nde no mèn
mèn yíiz co' ndyac len chol yíiz loo Jesús
par teyac Jesús mèna. Ante mxo'f Jesús ya'
Jesús lad rye mèn yíiza, mteyac Jesús mèn
yíiza. 41 Làth rye mèn yíiz co' mbi'th no mèn
loo Jesús ngòo mèn co' mque no xpii che'n
meexù', ne. Co'se' mblo' Jesús xpii che'n
meexù' loo mèna, mbli xpii meexù'a par
mbez mèna cabii loo Jesús:
—U' nac xgan'pe' Diox.
Jesús mbyoo xpii meexù'a. Ne'nda'de
Jesús lugar tolo ngnii xpiia tac xpii meexù'
co' ngo loo mèna nonque' no naneeque' le'
Jesús nacque' Crist.

Tad Jesús ngo yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile.

(Mr. 1.35–39)

42 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde
nquea, Jesús ngro' thìb lad ro ciuda co'te'

yende chó mèn nzo no co'te' ne'ñeede mèn
Jesús. Per mèn co' nziri'a mcua'nque' Jesús.
Ngua mèna co'te' nzo Jesús. Mcua'n mèna
mod par telen' mèna Jesús par ne'biide
Jesús loo mèna. 43 Jesús ndxab loo mèna:
—Bla' gu' biin, ey. Tac daa naquinque' ga
lo yalbàn loo mèn le'n taamas yèez, ne, cón
che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo
mèn. Tac por cona mtel' Diox daa loo mèn
loo izlyo' ndxè'.
44 Cona, toloque' mque tee go Jesús yal-
bàn loo mèn le'n rye yèezya' co'te' ndub
sinagog che'n mèn co' nac mèn yèezya'
che'n làaz mèn galile.

5

Tad Jesús mbli thìb yalguzye' par ngogaa huax mbèel le'n yex che'n Pedr.

(Mt. 4.18–22; Mr. 1.16–20)

1 Thìb vez ngòc thìb con'. Jesús ngo
gax ro thìb lagun co' lèe lagun che'n làaz
mèn genesaret. Látha, anze'f thìb mènléy'
mqueltàa loo Jesús axta mdí' mèna Jesús.
Anze'f thìb mèn mblya's ngòn di's ndac
che'n Diox. 2 Jesús gunèe ndub chop yòoyaa
loo laguna gaxte ro play. No gunèe Jesús
yende chó mèn nzo loo yòoyaaa. Tac mèna
ngro' loo yòoyaa par tech mèna yex mèna.
Mèna ngòc mèn co' ndyen mbèel. 3 Le' sya,
ngòo Jesús loo thìb yòoyaa. Yòoyaaa ngòc
che'npe' Mon Pedr. Mna'b Jesús loo Mon
Pedr tetee Mon Pedr yòoyaa taachu'te más
par le'n lagun. Mtlo Jesús, mblu' Jesús mèn
axta co'te' ndub yòoyaa loo lagun. Le' mèna
na, ngure ro laguna. 4 Co'se' ngolo mdoodi's
Jesús loo mèn co' mqueltàa, ndxab Jesús loo
Mon Pedr:
—Ya' nda na', Mon. Ftetee yòoyaa. Nda
na' co'te' más na's nzi nít par cobii gu' yex
gu' le'n nít par yigaa mbèel le'n yex.
5 Mon Pedr mcàb loo Jesús. Ndxab Mon
Pedr:
—Maistr, dib xec yál' mque tee gobii nu'
yex le'n nít. Per nec thìb mbèel ne'nglide
nu' gan ngagaa. Per ya que ñibe'le' U' loon,
nda lobiin yex le'n nít ñeene' ché' tagaa
mbèel le'n yex.
6 Co'se' mblobii Mon Pedr con myen' xtàa
Mon Pedr yex le'n nít, axta mbryed yex tant
thìb mbèel ngogaa le'n yex. 7 Sya, mbli Mon
Pedr no xtàa Mon Pedr señ loo taamas mèn
co' nac xtàa Mon Pedr co' nzo le'n tedib
yòoyaa par yi'th lyath no myen' Mon Pedr.
Sya, mtetee myen' yòoyaa myen' loo nít
axta co'te' ndub yòoyaa Mon Pedr loo nít.
Mblyath no myen' Mon Pedr con xtàa Mon
Pedr. Msè myen'a ryop yòoyaa con anab
mbèel axta yamerle' dyep yòoyaa le'n nít
tant né' yòoyaa con anab mbèel. 8 Co'se' ñèe
Mon Pedr ndxàc con'a, mdub xib Mon Pedr
loo Jesús. Ndxab Mon Pedr loo Jesús:
—Tad, inzyalte daa ngue tee non U' tac
daa nac thìb mbi' co' ndxàp xtol no co'
ncua'n xquin. Más huen ya ne'tolode que
tee non U', ndyaquen.
9 Ante mbui' Mon Pedr con myen' co'
ngòc xtàa Mon Pedr no ante gunaa Mon
Pedr con myen' co' ngòc xtàa Mon Pedr por
tant thìb mbèel co' ngogaa le'n yex. 10 Leque
con' co' ngòc loo Pedr ngòc loo Cob no Juàn
co' ngòc xgan' Zebede co' ngòc xtàa Mon
Pedr. Per mden' lezo' Jesús con'a. Jesús
ndxab loo Mon Pedr:
—Ne'zyebtel, Mon. Desde nalle' par de-
lant, ñibe'en lool tatua' lil loo mèn par tyal
mèn yòo mèn loo cón che'n Diox xalque'
mblin ngogaa tant mbèel ba' le'n yex.
11 Co'se' mzin no rye mèna yòoyaa ro yòo
biz, taate mblá' Mon Pedr no Cob no Juàn
yòoyaa nazál' mbèel yòoyaa. Mblá' Mon
Pedr no Cob no Juàn zin'a, ne. Mdoo nque
Pedr no Cob no Juàn xís Jesús.

Tad Jesús mteyac thìb mbi' co' mque no yíiz co' mteya's no co' mteyèe yid lad mbi'.

(Mt. 8.1–4; Mr. 1.40–45)

12 Láth ngo Jesús le'n thìb yèez, mzin thìb
mbi' co' mque no thìb yíiz co' nteya's no
co' nteyèe yid lad mbi' loo Jesús. Co'se'
gunèe mbi' Jesús, mdub xib mbi' loo Jesús
no mcòo' mbi' yéc mbi' loo Jesús. Nalyat
mde'f ro mbi' loo Jesús. Mna'b mbi' loo
Jesús. Ndxab mbi':
—Tad, chele' U' ndlya's teyac U' daa, U'
ndxác nteyac mèn. Fteyac U' daa, Tad.
13 Sya, ante mxo'f Jesús ya' Jesús lad mbi'
no ndxab Jesús loo mbi':
—Ndlyazen le' lùu yac.
Texal ngolo ndxab Jesús di'sa loo mbi',
chàa, mbyac mbi'. Mbembìi lad mbi'. Mbi-
iche yíiz co' mteya's no co' mteyèe yid lad
mbi'. 14 Sya, mnibe' Jesús loo mbi'. Ndxab
Jesús:
—Yende chó loo ta'l cuent cón che'n con'
co' ngolo ngòc lool ba'. Ante huàa lu'l
loo nguley' le'n templ. No sangta'l ofrend
co' mnibe' Moisés loo mèn ta' mèn co'se'

ndxelo ndxac mèn loo yíiz co' mxac lùu ba'.
Tataa huàa li par non mèn no ta' mèn cuent
le' lùu mbyacle'.
15 Le' cón che'n Jesús na, sate más ndxath
ndxèn no sate más mqueltàa mèn loo Jesús
par gòn mèn di's ndac che'n Diox co' ndy-
oodi's Jesús no par teyac Jesús mèn loo chol
yíiz co' mque no mèn. 16 Per ale ndxe'leque',
ngro' Jesús thìb lad làth mèna. Ngua rez
Jesús Diox tya.

Jesús mteyac thìb mbi' co' mtequech mbii.
(Mt. 9.1–8; Mr. 2.1–12)

17 Ngòc thìb con' thìb huiz láth ngue lu'
Jesús mèn liz thìb mbi'. Xi'th mèn co'
nziri'a nzi ndub ndxep mèn co' ngòc mèn
xley' farise. No mdub ndxep mèn co' ngòc
maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn nación Israel. Mèna ngro'
le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile, no
co' nac rye yèezya' che'n làaz mèn jude, no
ngro' mèna ciuda Jerusalén. Látha, ndxàc
con' roo no con' xèn che'n Diox la's nii Jesús
no la's ya' Jesús par ngue teyac Jesús mèn
yíiz. 18 Látha, mzin ndxep mènbi'. Nde no
mèna thìb mbi' loo thìb cami. Mbi' mque
no mbii che'n yíiz co' ntequech mèn. Ale
mtequech mbii mbi'. Mblya's mèna ale
sangyòo no mèna mbi' le'n nyòo co'te' nzo
Jesús par quix mèna mbi' loo Jesús. 19 Per
yende mod yòo no mèna mbi' yíiza loo Jesús
le'n nyòo tant thìb mènléy' nziri' loo Jesús.
Sya, mcua'n mèna mod. Mquée no mèna
mbi'a par yéc yòo. Ale mxal' mèna yéc
yòo. No mcua'n mèna mod. Mtedó' mèna
cami con dó' par làa mèna mbíiz nazál' cami
mbíiz par le'n nyòo xi'th mèn loo Jesús.
20 Co'se' ñèe Jesús le' mèna ndxela'spe' no,
lìcque', ndxàp mèna yalxla's loo Jesús, ante
ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Mbi', xtol lùu no xquin lùu mton'len.

21 Sya, mèn co' ngòc maistr cón che'n
ley co' mxo'f Moisés loo mèn no mèn xley'
farise, mtlo mèna, mbli mèna xtùuz le'n
lezo' mèna no ndxab mèna le'n lezo' mèna:
¿Chó mbi' ndli mbi' ba' cuent nac mbi'? Ale
ndli mbi' ba' cuent nac mbi' Diox. Anze'f
nazab nac co' ndli mbi' cuent nac mbi'. Non
na' no nanee na' yende chó mèn izlyo' gác
ton' xtol mèn no xquin mèn. Angoluxte
Diox ndxác nton' xtol mèn no xquin mèn,
¿lé'?

22 Per Jesús nonque' con' co' ngue li mèna
xtùuz. Ndxab Jesús loo mèna:

—¿Chonon tatua' ndli gu' xtùuz le'n
lezo' gu', à'? ¿Xá nee gu'? 23 Ñibdizen thìb
con' loo gu': ¿Cón nac co' más inagànte
par daa par gaben loo mbi' ba'? ¿Ché' más
inagànte gaben: Xtol lùu mton'len o ché'
más inagànte gaben: Goo che no byàa lizl,
cà'? Per ale yende chó mèn mcàb loo Jesús.
24 Tolo ndxab Jesús loo mèna:

—Daa ndxab loo mbi' ba' mton'len xtol
mbi' par ñee gu' no yila's gu' le' daa, co'
mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal
chol mèn loo izlyo', ndxàpen con' la's niin
no la's yan loo izlyo' ndxè' par ton'en xtol
mèn.

Sya, alanleque' ndxab Jesús loo mbi' yíiz
co' mtequech mbiia loo rye mèna, loo lùu
ngue niin:

—Goo too, fthùuz dáal, byàa lizl.

25 Leque hora, chàa, ngo too nde'f mbi' co'
mtequech mbiia loo rye mènléy' co' nziri'.
Ale mthùuz mbi' dáa mbi' co' ngo'th mbi'.
No ale mxen mbi' ned, ndyàa mbi'. No mbez
mbi':

—Ay, Dio's. Con' roo con' xèn mbli Diox
loon, yey. Ale mteyac Diox daa.

26 Ryete mèn co' nziri'a, ante mbui' mèna
no ante gunaa mèna. Mbez mèna:

—Con' roo no con' xèn nac co' ndli Diox,
cara.

No por gunèe mèna le' mbi'a mbyacle',
anze'f mzyeb mèna no ndxab mèna loo xtàa
mèna:

—Nalze, por derech, mbui' na' ngòc thìb
yalguzye' roo no thìb yalguzye' xèn loo na'
no loo mbi' co' mbyaca, ¿lé'?

Tad Jesús ndxab loo thìb mbi' co' lèe Leví:
—Ftoo nque xísen. Ya' nda na', ey.
(Mt. 9.9–13; Mr. 2.13–17)

27 Ngolo ngòc con' co' ngòc loo mbi' co'
mtequech mbiia, ngro' Jesús liz mbi' co'te'
ngòc con'a. Láth nda riid Jesús par neda,
gunèe Jesús mdub thìb mbi' co' ngro' lèe
Leví. Ndub li mbi' cobrar cón che'n con-
tribución. Ndxab Jesús loo mbi':

—Ftoo nque xísen. Ya' nda na'.

28 Texal mbìn mbi' di's co' ndxab Jesús,
ngo too mbi'. Mblá' mbi' rye con' ngue no
mbi' tya. Nda no mbi' Jesús.

29 Ngolo nguri'th plá huiz, mbli Leví man-
dad ngòc thìb yalhua liz Leví par hua no
Leví Jesús. Nde nxon', mqueltàa huax mèn
co' ndli cobrar cón che'n contribución no
taamas mèn liz Leví par thidte hua no mèna

Leví con Jesús loo mes. 30 Mèn co' ngòc
mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co'
mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn, mèna nziri' loo lue' no ro ryo' liz Leví.
Nzi la's mèna xal ngue yuhua no Jesús Leví
no taamas mèn co' mqueltàaa. Sya, mtlo
mèna, xexte ngue bez mèna loo myen' xin'
mté'th Jesús. Ndxab mèna:
—¿Chonon nzi yuhua no gu' mèn co' ndli
cobrar cón che'n contribución no con mèn
co' ndxàp xtol, à'?
31 Per lugar de càb myen' xin' mté'th Jesús
loo mèna, ale yub Jesús mcàb loo mèna.
Ndxab Jesús loo mèna:
—Hui' gu' nexa. Daa tetac thìb di's loo
gu'. Le' mèn co' huen nzo lezo' no indyac
yíizte mèn, mèna ndyac inquinte teyac doc-
tor mèna. Per mèn co' ndyac yíiz, mèna
naquinque' teyac doctor. 32 Daa ne'ngalte
par bezen mèn co' ndyac nac mèn ndac.
Ndxe'leque', daa ndal par bezen mèn co'
non le' mèna ndxàp xtol par lyàa yéc mèna
no lyàa lezo' mèna no par zye' mod co'
ndxàp mèna loo cón che'n Diox.

Mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa, mèna mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Chonon imbe xlatte myen' xin' mté'th lùu, à'?

(Mt. 9.14–17; Mr. 2.18–22)

33 Sya, mnibdi's mèn farise no mèn co'
ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús. Ndxab
mèna:
—¿Chonon mèn co' ngòc xin' mté'th
Juàn no mèn co' ngòc xin' mté'th mèn xley'
farise anze'f ngure xlat no ngòc mèna mèn
co' anze'f ngurez Diox. Per ndxe'leque',
myen' xin' mté'th lùu ba' ale ndxuhuaque'
no ndxuque', à'?
34 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús loo
mèna:
—Nde niin thìb con' loo gu'. No ndlyazen
càb gu' loon: ¿Ché' nzo mod li gu' thìb con'
co'se' mselya' thìb ned myen' co' mselya'
par cue xlat mèn co' nac mèn guliz mbyòo
láth nzo yalhua liz mbyòo co' mselya' no
láth nzi no mbyòo mèna liz mbyòo, cà'?
Yende moda, ¿lé'? 35 Per zin thìb huiz no zin
thìb ze co'se' ya ne'yo node no ya ne'cue
node mbyòo co' mselya' mèn co' nac mèn
guliz mbyòo. Axta syare', gàc huiz co'se'
cue xlatque' mèn co' nac mèn guliz mbyòo
co' mselya'.
36 Mtetac Jesús tedib di's loo mèna, ne.
Ndxab Jesús loo mèna:
—Nde niin tedib con' loo gu': Yende
chó xa'got nzo co' cho'xù' thìb vestid cub
par co bdè xa'gota lar' co' nac vestid cub
thìb vestid gox. Chele' xa'gota tataa li,
ale teza'xù' xa'gota vestid cub, ¿lé'? Más
de cona, indxàalte yòo bdè lar' cub che'n
vestid cub loo vestid gox. 37 Tolo ndxab Jesús
loo mèna: Yende chó mèn nzo co' co mezcal
co' diz ngro' palenc le'n thìb garrafón gox
co' nalé'le', ¿lé'? Tac chele mèn co mezcal
co' diz ngro' palenc le'n thìb garrafón gox
co' nalé'le', le' sya, tolo lyé' garrafón goxa
no xyo mezcala. Ngòc perdid ryop con'a.
38 Por cona, más huen co mèn mezcal co' diz
ngro' palenc le'n thìb garrafón cub. Sya,
tataa mod nabe'ste quenap mèn ryop con'a.
39 Más de cona, yende chó mèn co' ndxu
mezcal co' ndxàcle' mbe' ngue no mèn
tyubla's mèna gu mèna mezcal co' diz ngro'
palenc. Tac mbez mèna loo xtàa mèna:
Ale ndyac na' masque' nix nac mezcal co'
ndxàcle' mbe' ngue no na' leque mezcal co'
diz ngro' palenc, ¿lé'?

6

Myen' xin' mté'th Jesús mcho' bacdò che'n nzob triu par nduhua myen' nzob triua thìb huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa.

(Mt. 12.1–8; Mr. 2.23–28)

1 Ngòc thìb con' thìb huiz sabd co' ngòc
huiz descans tiempa. Nda riid Jesús co'te'
nax thìb le' yòo co'te' mblo mèn bin nzob
triu. Láth nda riid no Jesús myen' xin'
mté'th Jesús le'n ña' triua, mtlo myen' xin'
mté'th Jesús, mcho' myen' bacdò triua. No
mtlo myen', mdobya' myen' bacdò triu par
hua myen' nzob triua. 2 Sya, ndxab ndxep
mèn xley' farise co' nziri' tya loo myen' xin'
mté'th Jesús:
—¿Chonon indyubdi'ste gu' xal mnibe'
Moisés loo na' loo ley co' mxo'f Moisés loo
na' par ne'lide gu' zin' huiz descans co' nac
huiz sabd, à'?
3 Per ale le'le' yub Jesús mcàb loo mèna.
Ndxab Jesús:
—¿Ché' tarte lab gu' di's co' ndub loo
libr co' nac xti's Diox co' nda' cuent no
co' ndlu' cón che'n con' co' mbli David co'
ngòc rey póla thìb vez co'se' mblyan' David
no mblyan' mèn co' mque tee no Davida,
cà'? 4 David ngòo le'n tabernáculo che'n

Diox tiempa. Negadi's mxen David pan co' nzi'f loo mes co' ngòc pan natú' loo Diox ndoore'. Nduhua David pana. Mda' David pana nduhua mèn co' ngo no David le'n tabernáculo, ne. Per gu' nonque' no naneeque' gu' le' pana indxàalte hua chol mèn. Ndxe'leque', ante nguley' ndxàp permis hua pana xalque' ngòc mod co' ngòp mèna tiempa. Per ale ne'ngode Diox cuent le' David mbli con' ye'rsin' co'se' mbli David con'a.

5 Ndxab Jesús loo mèna, ne:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', daa ñibe'pe' loo mèn cón li mèn huiz sabd.

Trè' ndlu' cón che'n thìb mbi' co' mque no sa ya' biiz.

(Mt. 12.9–14; Mr. 3.1–6)

6 Ngòc tedib con' tedib huiz sabd co' nac huiz descans co' nde nquea. Jesús ngòo le'n sinagog. Mtlo Jesús, mblu' Jesús mèn. Ngo thìb mbi' yíiz xi'th mèna, ne. Mbi'a mque no sa ya' mbi' co' nac ladlì. Ale mbiiz cue' sa ya' mbi'a. 7 Làth mèna ngòo ndxep mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèna no ndxep mèn xley' farise, ne. Mèna xèe nzi la's loo Jesús par ñee mèna ñeene' ché' teyac Jesús mbi'a huiz sabd par tataa mod tyub nii mèna quexù' que' fals mèna Jesús. 8 Per Jesús nonque' xtùuz co' ngue li mèna xtùuz. Ndxab Jesús loo mbi' co' nayíiz ya'a:

—Goo too xi'th mèn ba'.

Sya, ngo too mbi' xi'th mèn co' nziri' tya.

9 Sya, mbere Jesús. Ndxab Jesús loo mèn co' ngòc maistr no loo mèn xley' farise:

—Ñibdizen thìb con' loo gu'. ¿Cón nac con' co', lìcque', mnibe' Diox loo mèn li mèn huiz sabd co' nac huiz descans? ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndxàal li mèn con' ndac o ché' ndxàal li mèn con' ye'rsin', à'? ¿Ché' más ndxàal tí' no làa mèn xtàa mèn loo con' ryes huiz sabd co' nac huiz descans o ché' más ndxàal guth mèn xtàa mèn huiz sabd co' nac huiz descans, à'?

10 Sya, mbui' Jesús loo ryete mèn co' nziri' loo Jesús. No ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Ftega' ya'l, ey.

Mbi' mtega' ya' mbi'. Ale, chàa, mbyac ya' mbi'. Mbyan' ya' mbi' xalque' taasa ya' mbi'. 11 Syase, por derech, ngòc loc mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, tant ngro' nayi' mèna gunèe mèna Jesús. Mtlo mèna, mbez mèna loo thìb xtàa mèn no loo tedib xtàa mèn:

—¿Cón li no na' mbi' ba' par guth na' mbi' ba' thidtene, cara?

Tad Jesús mcui si' fchop myen' co' ngòc myen' xin' mté'thpe' Tad Jesús.

(Mt. 10.1–4; Mr. 3.13–19)

12 Leque le'n huiza, mxen Jesús ned. Nda Jesús loo thìb yii par cuez Jesús Diox. No dib yál' ngurez Jesús Diox yál'a. 13 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, Jesús mtel' chez mèn co' ngòc xin' mté'th Jesús par mqueltàa no mèna Jesús. Mcui Jesús si' fchop myen'. Jesús mblo lèe myen'a mèn co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn dib athu loo izlyo'. 14 Ryete si' fchop myen'a ngòc mèn ndxè': Mon, co' mdub Jesús tedib lèe co' ngòc lèe Pedr; Ndech, hues Mon; Cob; Juàn; Lip; Bartol; 15 Mate; Max; Cob, co' ngòc xgan' Alfe; Mon, co' ngòc thìb mbi' co' ngòc partid che'n thìb ned mèn co' ngro' lèe cananist; 16 Jud, hues Cob; no Jud Iscariot, co' ngòc entregador co' mblu'xù' Jesús loo mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús.

Tad Jesús ngue lu' loo huax mèn no ngue go xo'f Tad Jesús cón che'n Diox loo mèn.

(Mt. 4.23–25)

17 Ngoloa, ngulàa tùub no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo yiia. Jesús mbyan' loo thìb la's co' nziri' xan' yiia con myen' co' ngòc xin' mté'th Jesús. Ngure huax mènléy' tya, ne. Mèna nde le'n rye yèezya' co' nac che'n làaz mèn jude. No nde mèn ciuda Jerusalén. No nde mèn costeñ co' nde par ned cost Tir no mèn costeñ co' nde par ned cost Sidón. Mèna mbi'th par gòn mèna di's co' ngo Jesús yalbàn no par teyac Jesús mèn co' ndyac chol yíiz. 18 Mblo' Jesús xpii meexù' loo mèn co' mxactìi por cón che'n xpii meexù'a, ne. 19 Ryete mèn yíiz mblya's ante gàal mèn yíiz Jesús tac mèna ñee mteyac Jesús mèna ante por cón che'n con' co' nzo la's ya' Jesús no co' nzo la's nii Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n chop ned mèn: Loo thìb ned mèn gàc con' ndac. Le' loo tedib ned mèn na, gàc con' ye'rsin'.

(Mt. 5.1–12)

20 Látha, mbui' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Huen nda gu' co' nac mèn prob tac
Diox ñibe'pe' loo gu' nalle'.
21 Huen nda gu', gu' co' nde che con' loo
no gu' co' nzi yath huin nalle' tac yiloa Diox
li hua gu' axta plóthe.
Huen nda gu', gu' co' ndxón' nalle'. Per
zin thìb huiz no zin thìb ze li Diox tyac lezo'
gu' no xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo' gu'.
22 Huen nda gu' co'se' tlo yòo xyàn lezo'
mèn ñèe mèn gu'; co'se' tè'b mèn gu' thìb
lad; co'se' aseli mèn ta' mèn xyàn lezo' gu';
no co'se' ne' ne' indlya's mèn gòn mèn cón
che'n gu'. Mèna li cuent le' gu' nac mèn
ye'rsin' por cón chenen, daa co' mbal yáal
loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn
loo izlyo'. 23 Cona, ngue niin loo gu': Fxo'f
nde' fxo'f ndla' lezo' gu' axta plóthe no cue
gu' guyith guxìis le'n tiemp ndxè' tac Diox
angta'la's huax con' ndac loo gu' loo bé' co'
gàc che'n gu' co'se' gàc huiza. Gu' nonque'
no naneeque' gu' tatua'que' mbli xudgool
mèna ngòc nguàal con' loo prob mèn co'
mde'th di's co' ndxab Diox póla, ne.
24 Tolo ndxab Jesús:
—Per, ay prob gu' izlyo', mèn ric. Tac
nalle' ngolole' mda' gu' gust lezo' gu' axta
plóthe. Nase guneele' cón che'n gu'.
25 Ay, prob gu' izlyo'. Ale ndlya's gu' que
no gu' ryethe con' lya's gu' axta plóthe.
Yiloa, ten' gu' huin axta plóthe, ne.
Ay, prob gu' izlyo', gu' co' alithe ndyac
lezo' no co' alithe nzo'f nde' nzo'f ndla'
lezo'. Zin thìb huiz no zin thìb ze co'se' gón'
gu' no xi lezo' gu' axta plóthe.
26 Ay, prob gu' izlyo'. Ryete mèn nabe'ste
nda' cuent cón che'n gu' nalle'. Pues,
tataaguè' mbli mèn co' ngòc mèngool
tiempa con mèn gutyè' co' ndxab mde'th
mèna di's co' ndxab Diox. Per ilìcte mde'th
mèna di's co' ndxab Diox.

Jesús ngue ñibe' loo mèn que' lezo' mèn ñèe mèn hues xtàa mèn co' nac ngolo ngola's loo mèna.

(Mt. 5.38–48; 7.12)

27 Gu' co' nzi yòn di's co' ngue niin loo
gu', niin con' ndxè' loo gu': Fque' lezo' gu'
gunèe gu' mèn co' nac ngolo ngola's che'n
gu'. Bli gu' con' ndac loo mèn co' ndxòo
xyàn lezo' ñèe gu'. 28 Nado' di's nado' cuent
gunii gu' loo mèn co' ñii yèe ñii tìi cón che'n
gu'. Gurez gu' Diox por cón che'n mèn co'
asendli ngòc nguàal con' loo gu'. 29 Chele'
chó mèn quis thìb lad cuat gu', fta' gu' tedib
lad cuat gu' par quis mèna, ne. Chele' chó
mèn ndlya's a la fuerz teche mèna chamar
gu', bla' gu' teche mèna camis gu', ne.
30 Ftechè gu' con' loo mèn co' nde techè con'
loo gu'. Le' mèn co' angmbe'xù' cón che'n
gu' na, yende chó gabte gu' loo mèna par
bere mèna, yilá' mèna co' mteche gu' loo
mèna. 31 Fcua'n gu' mod li gu' con' ndac loo
mèn co' ndxàc hues xtàa gu' xalque' ndlya's
gu' cua'n mèna mod li mèna con' ndac loo
gu'.
32 Chele' gu' ante que' lezo' ñèe mèn co'
nque' lezo' ñèe gu', ¿ché' ndyac gu' ngue li
gu' con' ndac co'se' ngue li gu' tataa, cà'?
Yende xàa. Tac chol mèn co' nac ante mèn
ye'rsin', ne, ante nque' lezo' ñèe xtàa mèna,
mèn co' ndli con' ndac loo mèn ye'rsin'a.
Chele' gu' tataa ndli, le' sya, lalque' nac gu'
con mèna no lalque' ngue li gu' xal ndli
chol mèn ye'rsin', cara. 33 No chele' gu'
ante li con' ndac loo mèn co' ndli con' ndac
loo gu', ¿ché' ndyac gu' ngue li gu' con'
ndac co'se' ngue li gu' tataa, cà'? Yende
xàa. Lomisque' ne, chol mèn co' nac mèn
ye'rsin' ndli con'a con xtàa mèna. 34 Chele'
gu' ntechè con' loo mèn ante por cón che'n
interes co' ta' mèn càa gu' par li gu' gan
por mtechè gu' con' loo mèn, ¿ché' ndyac
gu' no ché' ngue li gu' cuent ngue li gu'
con' ndac loo mèn co'se' ngue li gu' tataa,
cà'? Yende xàa. Lomisque' mod ne, mèn
ye'rsin' ntechè con' loo xtàa mèna ante por
interes co' càa mèna yiloa no maste. 35 Per
ndxe'leque', gu' ndxàal que' lezo' ñèe gu'
mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu' no li gu'
con' ndac loo chol mèn. No ftechè gu' con'
loo mèn co'se' nquin mèn con'. No ne'cue
queede lezo' gu' techè gu' con' por interes
co' ta' mèn ndxep con' càa gu' por cón che'n
con' co' mtechè gu' loo mèn. Chele' gu'
tataa li, sya, Diox tolo li anggàc más con'
ndac loo gu'. Sya, non mèn no ñee mèn
le' gu', lìcque', nac xin'pe' Diox co' ñibe'
loo alux con'. Tac Diox, ne, ndlique' huax
con' ndac loo mèn co' indxàpte mod par
gab mèn Diox quix U', Diox, loo Diox, no
loo mèn co' nac mèn ye'rsin'. 36 Gòc gu' mèn
co' ndlyat lezo' ñèe hues xtàa mèn xalque'
ndlyat lezo' xud gu' Diox ñèe xud gu' Diox
chol mèn.

Jesús ngue ñibe' loo mèn ne'la'ste mèn loo

xtàa mèn.

(Mt. 7.1–5)

37 Ne'hui'de gu' no ne'ñaade gu' loo mèn
par la's gu' loo mèn. Le' sya, tataa mod
ne'tub rezte Diox cón che'n gu', ne, por
mcua'n gu' xquin gu' tataa co'se' ndla's gu'
loo mèn. Ne' ne' cua'n gu' mod quexù'
gu' no que' fals gu' chol mèn. Le' sya,
Diox ne'quexù'de gu' por mcua'n gu' xquin
gu' no xtol gu' co'se' nquexù' gu' no nque'
fals gu' mèn. Fteri'th ftecan' gu' chol con'
ye'rsin' co' ndli xtàa gu' loo gu' par tataa
mod ton' Diox xtol gu', ne. 38 Fta' gu' con'
ncàa mèn co' naquin con'. Le' sya, Diox, ne,
ta' con' naquin gu'. No co'se' ta' Diox con'
càa gu'a, Diox ta'i loo gu' xal co'se' nchìx
mèn nzob, ndub ndub nzob loo xibè' no loo
almud no xal co'se' ndi' mèn nzob le'n bols.
No nzib mèn bols par tolo lyàa loo nzob
le'n bols. Leque moda, ta' Diox con' càa gu'
xalque' mda' gu' con' ncàa mèna.

39 Ngoloa, mtetac Jesús thìb di's loo myen'
xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Nde niin thìb con' loo gu': ¿Ché' nzo
mod tyen thìb mbi' co' nac mbi' sieu ya'
tedib mbi' co' nac mbi' sieu par tyoo ner
mbi' sieua loo xtàa sieu mbi', cà'? ¿Ché'
ngobe' gu' ne'yizi'fte no ne'yiga'ste ryop
mèna le'n thìb ye'r, cà'? Tazi'fque' ryop
mbi' sieua le'n ye'r, ¿lé'? 40 Nec thìb myen'
co' nac xin' mté'th thìb maistr ne'ta'de
myen'a con xtùuz co' ndli maistr no xtùuz
co' ndli myen'. Per co'se' axta yilo li myen'
stud, syare' gàc myen' xal maistr myen'.

41 Nde niin tedib con' loo gu', ne: ¿Xá mod
más ngüi' gu' loo thìb le' chu'th yix co' nzo
ngudloo hues xtàa gu' leque hui' gu' loo
thìb le' yaa vig co' nac más naroo co' nzo
ngudloope' gu', co' nee di's, ale más ngüi'
gu' loo ndxep con' ye'rsin' co' ndli hues
xtàa gu' no ingüi'de gu' loo gu' loo huax
con' ye'rsin' co' ndlipe' gu', à'? 42 No ¿xá
mod ale ndli gu' ryes mbez gu' loo hues xtàa
gu': Hues, led cuante; bla' go'en thìb le' yix
chu'th co' nzo ngudlool ba', no inda'de gu'
cuent cón che'n yaa vig co' nac más naroo
co' nzo ngudloo gu' ba', à'? Aa que ndxác
gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembìi gu' xti's
gu', ndee gu'. Ner blo' gu' yaa vig co' más
naroo co' nzo ngudloo gu' ba'. Le' yiloa na,
co' gu' yix co' nzo ngudloo hues xtàa gu'
ba'.

*Jesús ngue ta' cuent loo mèn xá mod nda'
mèn cuent cón che'n xtàa mèn por mod co'
ndxàp mèn xal ndxàc be' thìb yaa xlè co'se' ngüi'
mèn loo xlè co' nda' yaaa.*

(Mt. 7.17–20; 12.34–35)

43 Nde niin tedib con' loo gu', ne: Yende
thìb yaa xlè ndac co' ta' thìb xlè ye'rsin'.
Ne' ne' yen thìb yaa xlè ye'rsin' co' ta'
xlè ndac. 44 Tac thìb thìb yaa xlè ndxàc
be' por xlè co' nda' yaa xlè. Yende mod
làa mèn ngudyuug loo thìb yaa yis, ¿lé'?
Ne' ne' làa mèn uv loo yaa yis sars, ¿lé'?
45 Lomisque' ne, thìb mbi' ndac ndlique'
con' ndac tac mbi' ndxòoque' lezo' li con'
ndac co' ndye'th xtùuz yéc mbi' li mbi'. Per
mbi' co' nac mbi' ye'rsin' ndli con' ye'rsin'
tac mbi' ye'rsin' ndxòoque' lezo' li con'
ye'rsin' co' ndye'th xtùuz yéc mbi' li mbi'.
Tac ryete di's co' ndyoodi's mèn, que naca
di's ndac, que naca di's zab, di'sa nac co'
ndli mèn xtùuz no di'sa nac co' más nda'
gust lezo' mèn par ndyoodi's mèn di'sa.

*Jesús ngue ta' cuent cón che'n chop ned
mèn co' nac xal thìb liz mèn co' ndub loo thìb
cimient no tedib liz mèn co' ndub tua'te.*

(Mt. 7.24–27)

46 ¿Chonon co'se' mbez gu' daa, mbez gu',
Tad, loon no indlide gu' cas di's co' ñibe'en
loo gu', à'? 47 Nde niin loo gu': ¿Chó mèn
nac xal nac mèn co', lìcque', nqueltàa loon
no ndxòn mèn di's co' mbezen no ndli mèn
con' co' ñibe'en? 48 Pues mèna nac xal thìb
mbi' co' mxít te'f thìb liz ro thìb yó'be'.
Nerleque' con' mbli mbi', na's mden' mbi'
cimient par tub mbi' liz mbi'. Co'te' mden'
mbi' cimient ngòc antub loo quèe. No ngolo
mxít te'f mbi' liz mbi', ngulàa thìb nít yòo
yó'be'a. Ngozi'f nít yòoa cho liz mbi' con
dib fuerz che'n nít. Per yende cón mxac liz
mbi' tac ndub liz mbi' loo cimient co' nac
antub loo quèe. 49 Per mèn co' nzi yòn di's
co' ngue bezen no indlide mèna cas loo di's
co' ngue bezen, mèna nac xal thìb mbi' co'
mxít te'f thìb liz mbi' ro thìb yó'be'. No
sangmblít te'f mbi' ftoo liz mbi' loo yòo.
Ne'ngen'te mbi' cimient co'te' mdub mbi'
liz mbi'. Co'se' ngro' nít yòo no nguáp nít
yòo yó'be'a, ngozi'f nít yòoa liz mbi'. Ale
mtexyath nít yòoa liz mbi'. Por derech,
mblyux liz mbi' thidtene tac antub loo yòo
mdub mbi' liz mbi'.

7

Jesús mteyac thìb moz che'n thìb capitán che'n nación co' ñibe' ciuda Rom.
(Mt. 8.5–13)

1 Co'se' ngolo mdoodi's Jesús loo mèn co'
mqueltàa loo Jesús, mxen Jesús ned. Nda
Jesús par ciuda Capernaum. 2 Le'n ciuda
Capernaum ngo thìb mbi' co' ngòc capitán.
Mbi'a ngòc mèn gulàaz che'n mèn ciuda
Rom. Mque no mbi' thìb moz. No nde
nxon', anze'f nque' lezo' mbi' gunèe mbi'
moz mbi'. Mxac len moz axta yamerle'
mtin liz moz. 3 Co'se' ndxòn capitán le'
Jesús nteyac mèn yíiz, mtel' capitán plá
mèngool co' nac mèn nación Israel loo Jesús
par ya na'b mèna di's loo Jesús par ya teyac
Jesús moz capitán. 4 Mèngoola mbii gax
loo Jesús. Mtlo mèngoola, nalyat mbez
mèngoola loo Jesús. Ndxab mèngoola:

—Tad, ndxàalque' li U' favor ya lyath no
U' capitán. 5 Tac capitana anze'f nque' lezo'
ñèe capitán mèn nación na'. No mnibe'
capitán mxít te'f mèn thìb sinagog nu' cón
che'n capitán.

6 Sya, mxen Jesús ned. Nda no Jesús
mèngoola. Co'se' nda zin' gaxle' Jesús
con mèngoola liz capitán, capitán mtel' plá
amiu capitán par ya sál' amiua Jesús. Ndxab
mèn co' ndxàc amiu capitana loo Jesús:

—Tad, indlya'ste capitán li xol capitán
U' tac nden' capitán inzyál'te capitán yòo
U' liz capitán. 7 Cona, ne'nglide capitán
ryes ngui'th yub capitán loo U' par ngui'th
cua'n yub capitán U'. Cona, mtel' capitán
nu', nde nu'. No gunee capitán di's loo
nu' co' ta' nu' cuent loo U'. Taandxè' gunee
capitán: Tad Jesús, daa ngue na'b loo U',
bli U' favor, ante ñibe' U' le' moz daa yac.
Ndxelazquen yac moz daa. 8 Tac leque yub
daa nzo xan' yalñibe' co' nac yalñibe' roo
no ngue non solndad co' ñibe'en loo. Chele'
daa gab loo thìb solndad par ya solndad
thìb mandad, solndad ya. No chele' daa gab
loo tedib solndad par yi'th solndad loon,
solndad yi'th loon. No chele' daa ñibe' loo
moz daa par li moz daa thìb zin', moz ya lii.

9 Co'se' mbìn Jesús di's co' ndxab mèna,
ante mbui' Jesús no ante gunaa Jesús cón
che'n capitana. Mbui' Jesús loo mèn co'
nziri' co' nda nque xís Jesús. Ndxab Jesús
loo mèna:

—Lìcpe' ba'i, ne' ne' làth rye mèn nación
Israel iñèeden nec thìb mèn co' anze'f ndx-
ela's no co' ndxàp yalxla's loo Diox xal
capitán ba'.

10 Co'se' mbere mèn co' ngòc amiu
capitán co' ngua sál' Jesús con mèngoola,
ndye'th mèna con mèngoola par liz
capitana, ale ñee mèna mbyacle' moz
capitán tac Jesús mteyac moza axta co'te'
ndoo Jesús ned nda Jesús.

Jesús mblo xban thìb xgan' thìb xa'got viud.

11 Ngolo ngòc con'a loo moz capitana,
tedib huiz co' nde nquea, mxen Jesús ned.
Nda Jesús par tedib yèez, yèez co' ngro'
lèe Naín. Nda no Jesús ryete myen' xin'
mté'th Jesús. No nda nque rye mèn co'
mqueltàa loo Jesús xís Jesús. 12 Co'se' nda
zin gax Jesús ro yèez Naín, ñèe Jesús ne'
mèn thìb thebol. Nda ca's mèn thebola
panteón. Thebola ngòc angoluxte mbyòo
loo guna' co' nac xna' thebol. Ngòc guna'
co' nac xna' thebola thìb viud, ne. Anze'f
thìb mèn yèeza mqueltàa con xna' thebol
par nda ca's mèna thebol. 13 Co'se' gunèe
Tad Jesús guna'a, mblyat lezo' Tad Jesús
gunèe Tad Jesús guna'. Ndxab Tad Jesús loo
guna':

—Ne'gón'tel, ey.

14 Sya, mbii gax Jesús. Mbuàal Jesús caj
che'n thebol. Le' mèn co' ne' thebol na, ngo
too. Nguled mèna cuante. Ndxab Jesús loo
thebola:

—Mbyòo, na ngue nii lool: Goo che.

15 Le' sya, mbyòo co' ngutha, chàa, ngro
xban mbyòo no ngo che mbyòo. No mdub
mbyòo. Mtlo mbyòo, mdoodi's mbyòo. Sya,
mdix mèna caj loo yòo. Le' Jesús na, mxen
ya' mbyòo. Mxít too Jesús mbyòo. Ndxab
Jesús loo xna' mbyòo: Xgan'l ndxè', ey.
16 Co'se' gunèe mèn ngolo ngòc con'a, ryete
mèna mzyeb. Mtlo mèna, ndxab mèn di's
natú' no di's roo di's xèn loo Diox. No mbez
mèna:

—¡Ay, Dio's! Thìb mbi' roo no thìb mbi'
xèn nac mbi' co' nde làth na' co' nde'th di's
co' ndxab Diox loo na'.

Mbez mèna, ne:

—Yub Diox nde lyath no na', na' co' nac
mèn nacionpe' Diox, cara.

17 No mbyath mbyèn cón che'n con' mbli
Jesús loo mbyòoa loo ryete mèn yèezya', co'
nee di's, co' nac rye yèezya' co' nac che'n

làaz mèn jude no taamas yèez co' nziri' gaxte loo yèezya' che'n làaz mèn jude.

Juàn Bautist mtel' myen' xin' mté'th Juàn loo Tad Jesús.
(Mt. 11.2–19)

18 Juàn Bautist mbìn con' co' mbli Jesús tac myen' co' ngòc myen' xin' mté'th Juàn Bautist mda' cuent cón che'n con' co' nde tee ndli Jesús loo mèn loo Juàn. Sya, mtel' Juàn mèn co' ngua mandad par ngua xi mèna chop myen' xin' mté'th Juàn par tyoodi's no Juàn myen' ro lezi'f co'te' nzo Juàn. 19 Mtel' Juàn ryop myen'a loo Jesús par ñibdi's myen' loo Jesús ñeene' ché', lìcque', nac Jesús Crist co' ndxath no co' mxyo'f di's yi'th o ché' ndxàal cued mèn yi'th tedib mbi' co' nacpe' Crist. 20 Sya, ngua ryop myen' co' mtel' Juàna loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Juàn Bautist mtel' nu' par ñibdi's nu' loo U' ñeene' ¿ché' U' nac Crist co' ndxath yi'th o ché' ndxàal cued nu' yi'th tedib mbi' co' nacpe' Crist, cà'?

21 Le'xque' hor co'se' mzin myen'a loo Jesús, Jesús ngue teyac huax mèn yíiz co' mque no chol yilíiz ye'rsin'. No ngue go' Jesús xpii meexù' loo mèn. No mdub Jesús xnìi ngudloo huax mèn sieu. 22 Jesús ndxab loo myen':

—Byàa gu'. No fta' gu' cuent loo Juàn ro lezi'f con' co' ngolo gunèe gu' no con' co' ngolo mbìn gu'. Fta' gu' cuent xá mod mduben xnìi ngudloo mèn sieu no ngüi' mèn sieua; xá mod mtoxcuan nii mèn coj par nalì ndyee mèn coj; xá mod mteyaquen mèn co' ndxa's no ndxèe yid lad; xá mod ndxòn mèn di's, mèn co' mcue' nza; xá mod ngo xbanen mèn nguth. Le' loo mèn prob na, ndethen no ngon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn. 23 Huen nda mèn co' ne'ten'te gàc ngòc nguàal con' loo mèn por cón chenen no maste.

24 Co'se' ngolo ndyàa mèn co' mtel' Juàn Bautist loo Jesús, Jesús mtlo mdoodi's loo taamas mèn cón che'n Juàn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Co'se' ngua tee hui' gu' co'te' nagána, ¿cón ngua tee hui' gu' co'te' nagána, à'? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thìb xan' yíi co' ngol' mbii, cà'? Tyè', ¿lé'? 25 ¿Cón ngua tee hui' gu', sya? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thìb mbi' co' noc xab thìb ned lar' huen, cà'? Tyè', ¿lé'? Gu' nonque' no naneeque' gu' le' mèn co' ndxoc thìb ned lar' huen no mèn co' ante nda' gust lezo', mèna más ñèe mèn co'te' nac liz thìb rey, ¿lé'? 26 ¿Xá nee gu'? ¿Cón ngua tee hui' gu', sya? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thìb mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox, cà'? Aa. Lìcpe' ba'i, gu' ngua tee hui'que' thìb mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox. No ngua tee hui'que' gu' thìb mbi' co' nac más mbi' roo no mbi' xèn leque chol mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. 27 Cón che'n Juàn co' ngua tee hui' gu'a nac di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

> Na tel' ner thìb mbi' co' ya te'th ner di's ndac ndxè'. No lu' mbi' cón che'n lùu loo mèn par li nab mèn xtùuz mèn no lezo' mèn loo cón che'n lùu ndoore'. No gàc con'a loo mèn xal co'se' ntoxcua' mèn thìb ned no ndli lal mèn thìb ned.

28 Na ngue nii loo gu' nalle': Yende chó mèn co' nde teele' ndxáal xàn' nii xna' mèn no xàn' nii xud mèn tarte gáal thìb mbi' co' nac más mbi' roo no mbi' xèn co' nde'th di's co' ndxab Diox leque Juàn Bautist. Mastale', axta nalle' par delant mèn co' nac más be'the co' ngue ta' lugar par ñibe'pe' Diox loo mèn, más huen nda mèna loo Diox leque Juàn Bautist tac Diox co xo'f más con' co' nac cón che'n Diox loo mèna leque con' co' mblo xo'f Diox co' nac cón che'n Diox loo Juàn.

29 Co'se' mbìn mèn di's co' ndxab Jesús cón che'n Juàn, ryete mèn co' mbli Juàn bautizar no mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución co' mbli Juàn bautizara, axta syare' mblila's mèna no mda' mèna cuent le' Diox nac Diox nalì loo ryethe con' co' ndli Diox. 30 Per mèn co' ngòc mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel tiempa, mèna ne'ndalte ngli Juàn bautizar mèna. Mèna mtè'b di's no mxìis no mèna con' co' mblya's Diox angli Diox loo mèna. 31 Tad Jesús ndxab loo mèna:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó con' tetaquen mèn co' nziri' tiemp ndxè', à'? ¿Chó con' nac lalque' xal mèn ndxè', à'? 32 Nde niin thìb con' loo gu': Mèn co' nziri' tiemp ndxè' lalque' nac xal myen' bix co' nguith loo xbi' co'se' mbez yèe myen', no ndxón' myen', no ndxecloo myen' loo xtàa myen'. Mbez myen' loo xtàa myen': Daa mque dii loo flaut no ale ne'ngol' niide gu'. Lomisque', mbil' ro bàanen loo gu' no ne'ngxide lezo' gu' par ngón' gu'. 33 Tataa nac gu' tac co'se'

mbi'th que tee Juàn Bautist làth gu', Juàn
ne'nghuade pan axta plóthe xal ndxuhua
chol mèn pan axta plóthe. No ne' ne'
ngu Juàn vin axta plóthe xal ndxu chol
mèn vin axta plóthe. Mbez gu' loo xtàa
gu' cón che'n Juàn le' Juàn mque no xpii
che'n meexù'. 34 Ngoloa, ndalen, daa co'
mbal yáal làth gu' xal ndxáal chol mèn. Na
ndxuhua. No ndxun. Per ale mbez gu'
le' daa ndxuhuacho' pan no ndxucho'en
vin. No ale mbez gu' ndxàc amiu daa mèn
co' ndli cobrar cón che'n contribución no
mqueltàan con mèn co' ndxàp xquin no
xtol. 35 Per yende chó mport nzo lezon cón
che'n con' co' ndli gu' xtùuz cón che'n Juàn
no cón chenen tac mèn co', lìcque', ndxác,
mèna nonque' no naneeque' mèna le' con'
co' ngue li Diox por cón che'n Juàn no por
cón chenen nac con' ndac.

Tad Jesús ngua too naa Mon, Mon co' ngòc mèn xley' farise.

36 Ngolo gunii Jesús di'sa, thìb mbi' co'
ngòc mèn xley' farise co' ngua nee loo Jesús
ya thuhua Jesús sa yèth liz mbi' con mbi',
mbe' mbi' Jesús liz mbi'. No mdub no mbi'
Jesús loo mes. 37 Látha, mzin thìb xa'got
ye'rsin' co' ngòp xtol co' nzo ban leque
le'n yèeza. Co'se' mbìn xa'gota le' Jesús
nda liz mbi' xley' farise par hua no Jesús
mbi', ale negadi's ngòo xa'gota liz mbi' con
thìb bote aceit perfum co' natoxcua' con
què marm loo Jesús. 38 Ndxón' xa'gota.
Mbii gax xa'gota loo Jesús co'te' mdub
Jesús loo mes. Mtlo xa'gota, mtech xa'gota
nii Jesús con nít loo xa'gota co' ndxón'
xa'gota. Ngoloa, mtecui's xa'gota nii Jesús
con yis yéc xa'gota. Sya, msero xa'gota nii
Jesús. Ngoloa, mtàa xa'gota aceit perfum
co' anze'f nazi' ndlya' nii Jesús. 39 Co'se'
ñèe mbi' xley' farise co' ngua nee loo Jesús
ya thuhua Jesús liz mbi' con'a, mbli mbi'
xtùuz. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': Chele'
mbi' ndxè', lìcque', nac thìb mbi' co' nde'th
di's co' ndxab Diox, ngnon mbi' no ngda'
mbi' cuent chó nac xa'gota no chó loo
xa'got nac xa'got co' ngue gàal mbi'. Pues
daa nanee le' xa'got ba' nac thìb xa'got
ye'rsin' co' ndxàp xtol.

40 Sya, ndxab Jesús loo mbi' xley' farise:

—Mon, ndlyazen niin thìb con' lool,
cara.

Mbi' mcàb loo Jesús. Ndxab mbi':

—Gunee U'i loon, Maistr.

41 Jesús ndxab loo mbi':

—Ngo chop mbi' co' ngro' te'f loo thìb
mbi' co' ntechè tmi loo mèn. Thìb mbi'
ngro' te'f casque' thìb mil pes. Le' tedib
mbi' na, ngro' te'f casque' thìb ayo pes loo
mbi'a. 42 Ryop mbi'a ne'ngácte nguix tmi
loo mbi' co' ntechè tmi loo mèn. Mblyat
lezo' mbi' gunèe mbi' ryop mbi' co' ngro'
te'f tmia. Mton' mbi' yalgute'f co' ngro'
te'f ryop mbi'a. Per nalle' lyazen ñeel
loon, Mon, de loo ryop mbi' co' ngro' te'fa,
¿chó mbi'a más mque' lezo' mbi' co' mton'
yalgute'f che'n ryop mbi'a, à'?

43 Mon mcàb loo Jesús. Ndxab Mon:

—Ndyaquen le' mbi' co' mtechè tmia
más ngulat lezo' gunèe mbi' co' más ngro'
te'fa leque tedib mbi'.

Jesús ndxab loo Mon:

—Lìcque' con' neel ba'. Yende cón niin
lool.

44 Látha, xèe ngüi' Jesús loo xa'gota.
Ndxab Jesús loo Mon:

—¿Ché' ngue hui'l con' ngue li no xa'got
ndxè' daa, à'? Anon ngòon lizl, ne'nda'del
nít loon par ntechen niin. Per ndxe'leque',
xa'got ndxè' mtech niin con nít loo xa' co'
ndxón' xa'. No mtecui's xa'got ndxè' niin
con yis yéc xa'. 45 Ne'nserodel cuaten. Per
xa'got ndxè' anon ngòo xa', thidteneque'
ngue sero xa' niin. 46 Ne'ntàdel aceit yéquen
xal nac mod co' ndli mèn. Per xa'got ndxè'
mtegad aceit perfum co' anze'f nazi' ndlya'
niin. 47 Por cón che'n con' co' ngue li xa'got
ndxè' loon, anze'f ndlu' xa'got ndxè' nque'
lezo' xa'got ndxè' ñèe xa'got ndxè' daa. Por
con' co' ngue li no xa'got ndxè' daa, ngue
lu' xa'got ndxè' le' xa' non le' Diox mton'le'
ryethe xquin xa' no xtol xa' co' ngòp xa'.
Lomisque', ngue niin lool, Mon, le' mèn
co' nden' le'n lezo' mèna indxàpte mèna
xquin mèna no xtol mèna, no nden' mèna
inquinte mèna le' Diox ton' xtol mèna,
mèna indlu'de nque' lezo' mèna ñèe mèna
xtàa mèna.

48 Le' sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, mton'len xtol lùu, ndee.

49 Le' mèn co' ndxab Mon ya thuhua mèn
sa lua' liz Mon na, mèna nzi ndub no Jesús
loo mes, ne. Mtlo mèna, mbez mèna loo
xtàa mèna:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó mbi' ndli mbi' ba'
cuent nac mbi' tac ale mbez mbi' axta xtol
mèn no xquin mèn nton' mbi'?

50 Per Jesús ndxab loo xa'gota:

—Lùu mblyá'le' loo ryethe con' ryes tac ngola'sque'l loon. Nabe'ste byàa. Daa mblile' le' lùu nagàl yo lezo' loo cón che'n Diox, ndee.

8

Trè' ndlu' cón che'n mèngot co' mblyath no Tad Jesús no co' mbli mandad loo Tad Jesús ned mque tee Tad Jesús.

1 Ngolo ngòc plá huiz ngua thuhua Jesús
liz Mon, Jesús ngua que tee huax yèez no
huax ranch. Mque tee go Jesús yalbàn cón
che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ndlya's
Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Mque tee
noque' Jesús ryete si' fchop myen' xin'
mté'th Jesús, ne, myen' co' ne' tedib lèe
mèn co' ndxe' di's che'n Jesús. 2 Mque
tee no ndxep xa'got Jesús, ne, xa'got co'
mteyac Jesús, no taamas xa'got co' mblo'
Jesús xpii che'n meexù' loo. Làth rye
xa'gota, mque tee Mari co' ne' ryop lèe
Mari che'n mèn yèez Madalen. Loo Maria
mblo' Jesús gaz xpii meexù' ndoore'. 3 Làth
xa'gota mque tee Juan, sa'l Chus co' ngòc
mandador che'n rey Herod tiempa, ne. Ngo
thìb xa'got co' ngro' lèe Susan làth xa'gota,
ne. No ngo taamas mèngot co' mblyath no
Jesús con con' co' mque note xa'gota.

Tad Jesús ngue ta' cuent cón che'n thìb mbi' co' ngro' par ngua lo mbi' bin.

(Mt. 13.1–9; Mr. 4.1–9)

4 No anze'f thìb mèn mqueltàa ned nda
Jesús par hui' mèna loo Jesús. Co'se' gunèe
Jesús mqueltàa huax mèn loo Jesús, Jesús
mcua'n mod mtetac Jesús di's loo mèna.
Ndxab Jesús loo mèna:
—Nde niin thìb con' loo gu', ey: 5 Thìb
vez ngro' thìb mbi' co' ngo biz bin par co
mbi' bin. Per co'se' mtlo mbi', mblo mbi'
biz bin, mblo mbi' ndxep biz bin gaxte ro
ned. Per mèn co' mbri'th par neda, mèna
mblo mdub loo bina. Làth xtau'a, mbi'th
mbin bé'. Nduhua mbin biz bina. 6 Le' tedib
lugar na, mblo mbi' biz bin loo yòo quèe.
Per texal ngulen bina, ale sangmbiiz biz
bina tac yende xcop loo yòo quèea. 7 Le'
taandxep biz bin co' mblo mbi'a na, ngulàa
le'n huan. Per más mbryoo mxyèn huan
leque bina. Ale mblyus bina le'n huan. 8 Per
taandxep biz bin co' mblo mbi'a ngulàa loo
yòo be'f. Co'se' ngolo mbryoo mxyèn bina,
mda' bina thìb cosech ndac axta plóthe ale
axta thìb ayo nzob mda' thìb thìb quèe biz
bina.

Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèn, cabii
ndxab Jesús loo mèn co' nziri'a:
—Chele' gu' nden' co' nee di's co' ngue
niin loo gu' ndxè', fta' gu' lugar yaa'd di's
ndxè' le'n lezo' gu'. No gola's gu' di's ndxè'.

Myen' xin' mté'th Tad Jesús mnibdi's loo Tad Jesús cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 13.10–17; Mr. 4.10–12)

9 Myen' xin' mté'th Jesús mnibdi's loo
Jesús. Ndxab myen':
—¿Cón nee di's di's co' mtetac U' loo
mèna, à', Tad?
10 Jesús ndxab loo myen':
—Por part cón che'n gu', leque Diox li
loo gu' par ta' gu' cuent no ten' gu' cón
che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo
mèn. Le'i be' nzo casloo loo alux mèn loo
izlyo'. Loo taamas mèn daa ndyoodizque'
con di's co' ntetaquen loo mèn. Le' sya,
co'se' ndxòn mèn di's co' ngue tetaquen,
gàca loo mèn xal loo mèn co', por derech,
indxú'de con' loo. No co'se' ndxòn mèn
di'sa, gàca loo mèna ne'yaa'dte di'sa le'n
lezo' mèna.

Tad Jesús ngue ta' cuent no ngue go xo'f Tad Jesús loo myen' xin' mté'th Tad Jesús cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús loo mèna.

(Mt. 13.18–23; Mr. 4.13–20)

11 Con' ndxè' nac co' nee di's di's co'
mtetaquena: Biz bin co' mblo mbi'a nee
di's nac di's ndac che'n Diox co' ngo mèn
yalbàn. 12 Le' biz bin co' ngulàa ro neda
nee di's nac mèn co' ndxòn di's ndac che'n
Diox. Per co'se' nde Mebizya, ngo' Mebizya
di's co' mbìn mèna le'n lezo' mèna no le'n
xtùuz mèna par ne'yila'ste mèna cón che'n
di's ndac no par ne'lyá'de mèna loo con'
ryes. 13 Le' biz bin co' ngulàa loo yòo quèea
na, nee di's nac mèn co' ndxòn di's ndac
che'n Diox. No co'se' ndxòn mèn di'sa,
axta gust nda' lezo' mèn ndxòn mèn di's
ndaca. Per nac mèna xal thìb xan' ña' co'
yende huax lox. Ndxela's mèn cón che'n
di's ndac ndxepte tiemp. No co'se' ndli xtàa
mèna ngòc nguàal con' loo mèna, ndryo xà'
lezo' mèna loo con' co' nac di's ndac che'n
Diox. 14 Le' biz bin co' ngulàa le'n huana
na, nee di's nac mèn co' ndxòn cón che'n
di's ndac che'n Diox. Per mastale' ndxòn
mèn cón che'n di's ndaca, toloque' nzi tee
ban mèn xal nee lezo' mèn. Más ndli mèna

ndxath ndxey' lezo' mèna loo yalgon' co' ndxàp mèna. No más ndxòo yéc mèna xá mod tolo ta' mèna gust lezo' mèna. Co'se' ndli mèna con'a, sya, ndxàc mèna xal biz bin co' mblyus le'n huan. Cona nee di's thidteneque' ne'nglide mèna cas cón che'n Diox. 15 Le' biz bin co' ngulàa loo yòo be'fa na, nee di's nac mèn co' ndxòn cón che'n di's ndac che'n Diox dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn. Mdyubdi's mèna xal mbez di's ndac no toloque ndli nèe mèna mèna loo cón che'n di's ndac.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús ngue tetac cón che'n mèn co' ngo xnìi lampr.

(Mr. 4.21–25)

16 Mtetac Jesús tedib di's loo mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Nde niin tedib con' loo gu', ey: Yende chó mèn nzo co' ngo xnìi thìb lampr par tau' mèn loo xnìi con thìb bald o too mèn lampr xàn' thìb lun', ¿lé'? Ndxe'leque', mèna quetal lampr gáp par tenìi lampr loo mèn co' ndxòo no mèn co' ndryo' le'n nyòo. Lomisque' ne, tataa ndxàal gàc cón che'n di's ndac par yath yèna loo mèn par tyub xnìi yéc mèn no par tyub xnìi lezo' mèn loo cón che'n Diox. 17 Yende nec thìb con' co' nacasloo loo mèn co' ne'ryo xo'fte. No yende nec thìb con' co' xexte ndli mèn co' ne'yathte no co' ne'yú'de loo xnaa.

18 Cona, ngue niin loo gu': Fta' gu' lugar yaa'd di's co' ngue niin loo gu' ndxè' le'n lezo' gu'. Tac mèn co' ndxòn ndac cón che'n di's ndac che'n Diox, mèna más tolo gòn ndac cón che'n di's yiloa. Per ndxe'leque', mèn co' indyalte par tolo gòn mèna cón che'n di's ndac che'n Diox, Diox tau' yéc mèna no tau' Diox lezo' mèna par gàca loo mèna, por derech, yathla's mèna cón che'n di's ndac co' mbìn mèna.

Xna' Tad Jesús no myen' huespe' Tad Jesús nde nee máa Tad Jesús.

(Mt. 12.46–50; Mr. 3.31–35)

19 Látha, mzin xna' Jesús no myen' huespe' Jesús co'te' nzo Jesús. Per yende mod bii gax xna' Jesús no myen' huespe' Jesús loo Jesús tant thìb mèn nziri'. 20 Sya, mbli mèna avis loo Jesús. Ndxab mèn:

—Tad, xna' U' no myen' huespe' U' nzi par xís mèn ba'. Ndlya's myen' tyoodi's no myen' U'.

21 Mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—Mèn co' ndxaa'd di's co' nac di's ndac che'n Diox no nté'th mèn xal ndlu' di'sa, mèna nac xal xnan no nac mèna xal huespe'en.

Ante gunii Tad Jesús loo mbii no loo nít co' ndxetoo loo lagun, xèegà nguled mbii no xèegà nguled ndxetoo nít loo lagun.

(Mt. 8.23–27; Mr. 4.35–41)

22 Ngòc thìb con' le'n huiza. Thìb huiz Jesús ngòo le'n thìb yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Nda na' tedib lad ro lagun ba'.

Mtetee myen' yòoyaa loo nít. Nda no myen' Jesús. 23 Per láth nda tetee myen' yòoyaa loo lagun, Jesús mxen mcal'. Ale mdàt Jesús. Leque hora ngro' thìb mbiidó' loo lagun. Mtlo mbii, mxít too mbii nít loo lagun. No ngòo mbii nít le'n yòoyaa. Ale mzyè nít le'n yòoyaa. Casque' ryes ngòc ngue dep yòoyaa le'n nít. 24 Sya, ¡yende myen' izlyo'!, ngua lo' myen' mcal' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, blo' U' mcal' loo U'. Yòoyaa na' ngue dep le'n nít, yey.

Sya, ngo che Jesús. Gunii Jesús loo mbii no gunii Jesús loo nít co' ndxetoo loo lagun. Texal gunii Jesús di'sa, xèe ngure mbii no xèe ngure nít. 25 Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Máa yalxla's co' ndxàp gu' loo Diox no loon, à', ey? Per myen', ale ndxe'leque', mzyeb tín'. No ale ante mbui' myen' no ante gunaa myen' loo Jesús. No mnibdi's myen' loo thìb xtàa myen' no loo tedib xtàa myen'. Mbez myen':

—¿Chó mbi' nac mbi' ba', yey? Ale ante mnibe' mbi' loo mbii no loo nít, xèe ngure mbii no xèe ngure nít co' ndxetoo ba'.

Trè' ndlu' cón che'n thìb mbi' che'n làaz mèn gadar, mbi' co' ngo xpii ye'rsin' loo.

(Mt. 8.28–34; Mr. 5.1–20)

26 Ngoloa, mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n yèezya' co' nac che'n làaz mèn gadar. Yèezya'a nziri' tedib lad ro laguna. Nziri' yèezya'a loo xnaaleque' loo xyòn che'n làaz mèn galile, ne. 27 Texal mbilàa Jesús con myen' loo yòoyaa, mbii gax thìb mbi' yèez Gadar loo Jesús. Ndxàcle' tiemp ngue no mbi' thìb mbii co' nzib ndlau mbi'. Mbiia ngòc thìb baan xpii meexù' co' ngòo loo mbi'. Co'se' nquée mbii mbi'a, che mbi' nque tee mbi'. Ne'

ne' indoo lezo' mbi' yo ban mbi' liz mbi'.
Ndxe'leque', co'se' nquée mbii mbi', ndxòo
mbi' le'n panteón. No ale ndxàt mbi' le'n
armit co'te' nac panteón. Tac huax vez
nquée mbii che'n xpii meexù'a loo mbi'.
Cona, ntedó' mèn ya' mbi' no nii mbi' con
caden par ne'ryo'de mbi', ya mbi' pál. Per
co'se' nquée mbii che'n xpii meexù'a mbi',
ale ncho' mbi' caden con fuerz co' ndxàp
mbi' co' ndli xpii meexù' loo mbi'. No ndli
xpii meexù' nque' mbi' carre par nda mbi'
co'te' nagán. 28 Co'se' gunèe mbi' Jesús, xpii
meexù'a mbli mdub xib mbi' loo Jesús. No
mbli xpii meexù' ngrozèe yii no ngrozèe
den mbi'. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Chonon ngue go U' xí U' loo cuent
cón chenen, Jesús, xgan' Diox, co' ñibe' loo
ryethe con', à'? Ña'ben loo U', ne'tetìide U'
arid daa, Tad.

29 Xpii meexù' mbli tataa ndxab mbi' loo
Jesús tac Jesús ngue ñibe' loo xpii me-
exù' par ryo xpi meexù' loo mbi'. 30 Jesús
mnibdi's loo mbi'. Ndxab Jesús:

—¿Chó lèel, à'?

Per xpii meexù' co' nzo loo mbi' mbli par
ndxab mbi':

—Daa lèe Legión.

Tataa mod ndxab mbi' loo Jesús tac thìb
baan ngòc xpii meexù' co' ngòo loo mbi'a.
31 Sya, thidte ngòc rye xpii meexù'a. Mna'b
xpii meexù'a loo Jesús par ne'cobiide Jesús
xpii meexù' le'n ye'rbiil. 32 Gaxte tya nzi tee
yuhua thìb partid nguch cho thìb yii. Rye
xpii meexù'a mna'b loo Jesús la' Jesús yòo
xpii meexù'a loo nguch. Jesús mda' lugar
loo xpii meexù' par ngòo xpii meexù'a loo
nguch. 33 Le' sya, ngro' rye xpii meexù'a
loo mbi'a. No ngòo rye xpii meexù'a loo
partid nguch co' nzi tee yuhua cho yiia. Ale
angnziri' nguch, mque' nguch carre. Ale
mbyùub nguch, ngulàa nguch le'n lagun.
Ryete nguch nguáp nít. Nguth rye nguch.

34 Co'se' gunèe mèn co' ngue queno
ngucha le' nguch mbyùub le'n lagun,
mquée nít yéc nguch, nguáp nguch nít loo
lagun, ante mzyeb mèna. Mque' mèna
carre. Ngua ta' mèna cuent loo mèn yèez.
No ngua ta' mèna cuenta loo mèn co' nzi
tee par huan. 35 Ngro' mèn yèeza par ya tee
hui' mèn con' co' ngòc loo nguch. Co'se'
mzin mèn co'te' nzo Jesús, mzyal mèn mbi'
co' ngòo xpii meexù' looa. Ngro'le' xpii
meexù' loo mbi'. Mdub mbi' loo Jesús. Noc
xable' mbi'. No ndxe'sleque' mbi' mdub
mbi'. Ale ryete mèna mzyeb gunèe mèna
mbi'. 36 Mèn co' gunèe xá mod ngro xpii
meexù' loo mbi', mèna mda' cuent loo rye
mèn co' mbi'tha xá mod mblo' Jesús rye
xpii meexù' loo mbi'. 37 Sya, rye mèn yèezya'
che'n làaz mèn gadar mtlo mna'b loo Jesús
más huen ryo' Jesús tya tac anze'f mzyeb
mèna gunèe mèna con' mbli Jesús loo mbi'
co' mque no xpii meexù'a. Sya, ngòo Jesús
loo yòoyaa. Mbii Jesús tya. 38 Le' mbi' co'
ngro xpii meexù' looa na, nalyat mde'b ro
mbi'. Mna'b mbi' loo Jesús ta' Jesús lugar
loo mbi' par ya no mbi' Jesús. Per Jesús
ne'ndalta. Mnibe' Jesús loo mbi' más huen
yan' mbi'. No ndxab Jesús loo mbi':

39 —Aa'a. Bere byàa par lizl. No fta' cuent
loo mèn ryethe con' mbli no Diox lùu.

Pues mxen mbi' ned. Ndyàa mbi'. No
mda' mbi' cuent loo chol mèn dib le'n
yèezpe' mbi' cón che'n con' co' mbli Jesús
loo mbi'.

Trè' ndlu' cón che'n thìb rsap Jair no cón che'n thìb xa'got co' mbii gax loo Tad Jesús par ante mbuàal xa'gota ro xab Tad Jesús.

(Mt. 9.18–26; Mr. 5.21–43)

40 Co'se' mbere Jesús, mzin Jesús tedib
lad ro leque laguna, ryete mèn mdyac lezo'
mzin Jesús tedib vez tac ryete mèna nzi
bed ye'th Jesús. 41 Látha, mzin thìb mbi' co'
ngro' lèe Jair co' ngòc jef che'n thìb sinagog
loo Jesús. Texal mzin mbi' loo Jesús, mdub
xib mbi' loo Jesús. Nalyat mde'b ro mbi',
mna'b mbi' loo Jesús par ya Jesús liz mbi'.
42 Tac mbi' ngue no thidte mza' co' nac rsap
mbi'. No pente nzo mza' si' pchop lín' no
maste. No nqueltàa nax tin liz mza'. No
texal mxen Jesús ned, nda no Jesús mbi' par
ned liz mbi', ndoo nque huax mènléy' xís
Jesús axta ndí' mèna Jesús tant huax mèna.

43 Làth rye mèna ngo thìb xa'got. Xa'gota
ndxàcle' si' fchop lín' ndyac len thìb yíiz
co' ngòc yíiz ndlyath ren. Ya mbryele' rye
con' mque no prob xa'gota. Mtho' xa'gota
ryethe con' co' mque no prob xa'gota par
ngro' tmi mdix xa'gota loo doctor por
remed co' mbli doctor xa'. Per ne' doctor
no ne' mèn co' ndli remed crioll ne'nglide
gan nteyac mèna xa'gota. 44 Láth nda Jesús
liz Jair con rye mèna, xex xex mbii gax
xa'gota loo Jesús par ned xís Jesús. Tac mbli
xa'gota xtùuz chele xa' ante gàal ro xab
Jesús yac xa'. No tataaque' mbli xa'. Ante

mbuàal xa' ro xab Jesús. Chàa, mbyau' loo
yíiz ndlyath rena.
45 Sya, mnibdi's Jesús loo mèn co' nda no
Jesús loo ned. Ndxab Jesús:
—¿Chó gu' mbuàal daa, à', ey?
Ryete mèna mcàb. Ndxab mèna:
—Nec thìb nu' ne'ngàalte U'.
Pedr mcàb. Ndxab Pedr con myen' xtàa
Pedr loo Jesús:
—Maistr, ¿ché' iñeede U' mèn nzi chep
U' rye lad no ndí' mèn U' rye lad? No mbez
U': ¿Chó gu' mbuàal daa, à', ey?
46 Jesús ndxab loo Pedr:
—Nzoque' thìb mèn co' mbuàal daa,
Pedr. Mèna mbuàal daa dib nzo yéc mèna
no dib nzo lezo' mèna par mteyaquen
mèna. Tac mden'en le'n lezon le' Diox
mteyac thìb mèn por cón che'n con' roo no
con' xèn co' nzo la's niin no co' nzo la's yan.
47 Co'se' ñee xa'gota yende mod ga's
xa'gota loo Jesús le' xa'gota nac xa' co'
mbuàal ro xab Jesús par yac xa', ante mxi'th
xa'. Mbii gax xa' loo Jesús. Mdub xib xa' loo
Jesús. Mblo ro xa'gota loo Jesús loo ryete
mèna con' mbli xa'gota no xá mod, chàa,
mbyac xa'gota loo yíiz ndlyath ren. 48 Jesús
ndxab loo xa'gota:
—Rsap, yíiz co' mque nol mteyaclen
tac lùu ngola'sque' loon no loo cón ch-
enen. Nabe'ste byàa, ndee. Diox mtu'le' no
mtàlle' Diox ryethe con' ye'rsin' le'n lezo'l,
ndee.
49 Be' ngue toodi's no Jesús xa'gota, mzin
thìb xa' guliz Jair co' ngòc jef che'n thìb
sinagog. Ndxab xa'a loo Jair:
—Lá'a. Ya ne'tolode li xol Maistr. Rsapl
ngolole' mtin liz.
50 Co'se' mbìn Jesús di's co' ndxab mbi'
guliz Jair loo Jair, Jesús ndxab loo Jair:
—Lá'a, Jair. Ne'zyebtel. Ante gola's loon.
Rsapl ryo xban no yac rsapl.
51 Co'se' mzin Jesús liz Jair, Jesús
ne'ngla'de ngòo nec thìb mèn con Jesús
le'n nyòo. Ante Pedr, no Cob, no Juàn, no
xud mza', no xna' mza' ngòo le'n nyòo con
Jesús co'te' nzo'f mza' loo mes. 52 Ryete mèn
guliz co' nzo le'n nyòo co'te' nzo'f mza' loo
mes, nzi yón' no nzi bez yèe yath por mza'
co' nguth co' nzo'f loo mes. Per Jesús ndxab
loo mèna:
—Ne'gón'te gu', ey. Part cón chenen,
mza' ba' ne'ngathte thidtene. Loon nac
mza' ba' xal thìb mza' co' nax yàt.
53 Per co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús,
ale mxìis no mèna Jesús tac mèna nonque'
no naneeque' mèna le' mza' nguthque'.
54 Sya, mxen Jesús ya' mza'. Cabii ndxab
Jesús loo mza':
—Mza', goo che, ey.
55 Sya, ngro xban mza'. Leque hora, ngo
che mza'. Jesús mnibe' loo xna' mza' no loo
xud mza'. Ndxab Jesús:
—Fta' gu' con' hua mza', ey.
56 Xud mza' no xna' mza' ante mbui' no
ante gunaa loo con' co' mbli Jesús loo mza'.
Ngoloa, mnibe' Jesús loo xud mza' no loo
xna' mza'. Ndxab Jesús:
—Yende chó gabte gu' loo mèn cón che'n
con' mblin loo mza' ba'.

9

*Tad Jesús mtel' rye si' fchop myen' xin'
mté'th Tad Jesús par nda te'th myen' cón che'n
di's ndac no cón che'n Tad Jesús loo mèn.*
(Mt. 10.5–15; Mr. 6.7–13)

1 Ngoloa, mbli Jesús par thidte mqueltàa
ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús loo
Jesús. Mnibe' Jesús loo myen'. No mbli
Jesús le' myen' ngòp con' roo con' xèn la's
nii myen' no la's ya' myen' par tataa mod
ya lo' myen' rye xpii che'n meexù' co' nzo
loo mèn no par teyac myen' chol mèn yíiz
co' ndyac len chol yíiz. 2 Mtel' Jesús myen'
par ya que tee myen' huax yèezya' par
te'th myen' no par co myen' yalbàn cón
che'n di's ndac che'n Diox xá mod ndlya's
Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No mtel' Jesús
myen' par teyac myen' mèn yíiz. 3 Ndxab
Jesús loo myen':
—Yende con' hue' gu' co'se' tyoo gu'
ned. Ne'hue'de gu' yaagà gu'. Ne'hue'de
gu' morral gu'. Ne'hue'de gu' lua' gu'.
Ne'hue'de gu' tmi. Ne'hue'de gu' tedib ned
xab gu' co' goc gu'. Ante co' nocte gu' ba'
be' gu'.
4 Ndxab Jesús loo myen', ne: Chol liz mèn
co'te' yòo gu' par cued gu' tya, cued gu' liz
mèna axta zin huiz bii gu' le'n yèeza. 5 No
chol yèez co'te' ne'tyalte mèn yòo gu' no
cued gu' yèeza plá huiz, ryo' gu' yèeza no
zib gu' yòoya's co' ndoo nii gu'. Le' sya,
co'se' ngue zib gu' yòoya's co' ndoo nii gu'a
o co' ndoo nii pantalón gu', con'a nee di's,
yan' con' co' mbli mèn loo gu'a cón che'n
Diox co'se' tyub rez cón che'n mèn dib athu

loo izlyo' co'se' gàc huiz tub rez Diox cón
che'n mèn.
6 Ngro' myen'. Mxen myen' ned, nda
myen'. Ngua que tee myen' huax yèezya'.
Mque tee go myen' yalbàn cón che'n di's
ndac che'n Diox. No mque tee teyac myen'
mèn yíiz rye ned mque tee myen'.

Trè' ndlu' no nda' cuent xá mod nguth Juàn Bautist.

(Mt. 14.1–12; Mr. 6.14–29)

7 Per mbi' co' lèe Herod co' ngòc gob-
ernador tiempa mbìn cón che'n rye con'
co' nde teele' mbli Jesús. Per ¡prob Herod
izlyo'! Axta ne' ne' ñee Herod chó ro gòn
Herod cón che'n Jesús. Tac ndxep mèn
mbez peser Jesús nac Juàn Bautist co' ngro
xban làth mèn nguth co' ngue tee li con'a.
8 Le' taamas mèn na, mbez: Peser Lii co'
mde'th di's co' ndxab Diox nac xa' co' ngro
xo'f loo mèn. Taamas mèn mbez: Peser nzo
chó mèngool co' mde'th di's co' ndxab Diox
póla nac mèn co' ngro xban. 9 Per Herod
mbez loo mèn:

—¡Máa yob yéc gu', na! Con que yub daa
mnibe' loo solndad par ngua teche solndad
yéc Juàn con thìb spad le'n lezi'f. Per mbi'a,
¿chó mbi' nac mbi' co' nda' mèn cuent loon
le' mbi'a anze'f thìb con' ngue tee li, sya?

Mcàb mèna:

—Ne no. Ne'neede nu' chó mbi' nac
mbi'a, cara.

No anze'f mguen lezo' Herod, mblya's
Herod ñèe Herod Jesús.

Tad Jesús mteyar' ga'y pan no chop mbèel par nduhua ga'y mil mènbi' axta plóthe. Indxòode cuent cón che'n mèngot no cón che'n myen' bix co' nduhua hora.

(Mt. 14.13–21; Mr. 6.30–44; Jn. 6.1–14)

10 Ndxàc plá huiz ngòc con'a, mbere
myen' xin' mté'th Jesús co' ngua te'th di's
cón che'n Jesús. Ndye'th myen' ned ngua
myen'. Mda' myen' cuent loo Jesús con'
mbli myen' ned ngua myen'. Ngolo mda'
myen' cuenta loo Jesús, mbe' Jesús myen'.
Nda no myen' Jesús thìb lad gaxte ro yèez
co' lèe Betsaid. 11 Co'se' mbìn mèn le' Jesús
nda par neda, mdoo nque mèn xís Jesús.
Mdyac lezo' Jesús ngure no mèna Jesús.
Mdoodi's Jesús loo mèna cón che'n xá mod
ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No
mteyacque' Jesús mèn yíiz.
12 Co'se' nde zèle' izlyo' huiza, ryete si'
fchop myen' xin' mté'th Jesús co' mtel'
Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, mbii gax
myen' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, co'se' yilo tyoodi's U' loo mèn ba',
gunii U' Diox loo mèn par bii mèn, no par
ya li mèn descans, no par ya cua'n mèn
con' hua mèn le'n làth yèez ba', no ya cua'n
mèn con' hua mèn liz mèn co'te' nac ranch
gaxte. Tac co'te' nziri' na' ndxè' yende cón
nac par hua mèn trè'.
13 Jesús ndxab loo myen':

—Fta' gu' con' par hua mèn ba'.

Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Ingue node nu' huax pan. Pente ngue
no nu' ga'y pan no chop mbèel. ¡Pà gàal
co' ngue note nu' ndxè' par hua mèn ba'!
Thuaque' mèn chele' nu' ya ti' pan par hua
rye mèn.
14 Per ne'que' ga'y mil ante mènbi' co'
ngure tya. Xà' mengot no xà' myen' bix.
Indxòode cuent mèngot no myen' bix co'
nduhua. Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Bnibe' gu' loo mèn par tyub mèn. No
tyub thìb thìb tant mèn co' ne' cho' psi' cho'
psi' mèn.
15 Tataa mnibe' myen' xin' mté'th Jesús
loo mèn par tyub ryete mèna. 16 Sya, mxen
Jesús ga'y pana no chop mbèela. Mbui'
Jesús loo bé'. Ndxab Jesús loo Diox:

—¡Ay, Dio's! Diox quix U', Diox, por pan
ndxè' no mbèel ndxè'.

Sya, mchì'x Jesús pana no mbèela. Mda'
Jesús pana no mbèela loo myen' xin' mté'th
Jesús par li'th myen' pana no mbèela loo
mèn co' nziri'a. 17 Nix nduhua ryete mèna
axta plóthe. Mzyè lezo' mèna. Ngolo
nduhua rye mèna axta plóthe, msè myen'
xin' mté'th Jesús si' fchop cardor pan no
mbèel co' mbyan' xo'f loo pan no mbèel co'
mbyar'.

Mon Pedr mblo ro loo Tad Jesús le' Tad Jesús nac leque yub Crist.

(Mt. 16.13–19; Mr. 8.27–29)

18 Thìb vez co'se' ngue bez Jesús Diox
thìb lad, no thidte ngure no myen' xin'
mté'th Jesús con Jesús tya, ngolo ngurez
Jesús Diox, mnibdi's Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Ché' nzo cón ndxòn gu' chó mbez
mèn nac daa, à'?
19 Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Nu' ndxòn le' ndxep mèn mbez le' U'
nac Juàn Bautist. Le' taandxep mèn na,

mbez le' U' nac Lii. No nzore' taandxep
mèn co' mbez le' U' nac xa'gool co' ngo
póla, xa'gool co' mde'th di's co' ndxab Diox.
Mbez mèn: Peser U' nac thìb xa'goola co'
ngro xban.
20 Sya, mnibdi's Jesús loo myen'. Ndxab
Jesús:
—¿Gu', à'? ¿Chó mbez gu' nac daa?
Pedr ndxab loo Jesús:
—U' nac Crist co' Diox mtel' loo izlyo'
ndxè', co' nee di's, le' Diox mxo'f zin' loo
U' par tí' no làa U' mèn loo con' ryes.
Ndxab Jesús loo Pedr:
—Lìcque' nac co' ngolo gunèel ba', Pedr.
Yende cón niin lool.

*Tad Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin'
mté'th Tad Jesús le' Tad Jesús gathque'.*
(Mt. 16.20–28; Mr. 8.30—9.1)

21 Sya, Jesús mnibe' yèepe' loo myen'
xin' mté'th Jesús yende chó loo gab myen'
con'a. 22 Ndxab Jesús loo myen', ne:
—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque'
ndxáal chol mèn, anze'f tyactìi daa. Ryete
mèngool, no mèn co' nac jef co' más ñibe'
loo rye nguley', no mèn co' nac maistr co'
ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn nación Israel, mèna tè'b daa thìb lad
no cà di's mèna cón chenen. Yiloa, ñibe'
mèna le' taamas mèn guth daa. Per co'se'
yilo son huiz mbeth mèna daa, daa ryo
xban.
23 Ngoloa, ndxab Jesús loo rye mèn tedib
vez:
—Chele' chó gu' ndlya's que tee noque'
gu' daa ned ngue tee'en, blá'ya' gu' rye con'
ndxàp gu' no byathla's gu' con' co' ndxàp
gu'. No atate huiz fteche ftexyath gu' xtùuz
gu' no lezo' gu' par ñee gu' ñeene' ché' xec
gu' tyoo nque gu' xísen co'se' li mèn ngòc
nguàal con' loo gu' por cón chenen. 24 Tac
mèn co' ante ndoo lezo' ndxath ndxey'
no ndxath ndlyux mèn par que no mèn
che'npe' mèn loo izlyo' ndxè', loo mèna
ne'ta'de Diox lugar ban mèna thidtene loo
Diox. Per mèn co' lá'ya' ryethe con' co' nac
yalndac che'npe' mèn co' gác mèn li mèn
gan loo izlyo' ndxè' por cón chenen, loo
mèna ta' Diox lugar yòo ban no mèna Diox
thidtene yiloa. 25 Nde niin thìb con' loo gu':
¿Cón li thìb mbi' gan no chó yalndac gàc
loo thìb mbi' chele' mbi' li gan gàc che'npe'
mbi' dib athu izlyo', chele' mbi' tataa mod
li par càba loo mbi' ryo xà' mbi' loo Diox
thidtene yiloa? Yende cón li mbi' gan chele'
mbi' li tataa, ¿lé'? 26 Tolo ndxab Jesús loo rye
mèn: Chele' chó gu' thyon loo cón chenen
no thyon gu' por cón che'n di's ndac co'
ngon yalbàn, daa co' mbal yáal loo izlyo'
xalque' ndxáal chol mèn, daa, ne, thyon por
cón che'n gu' co'se' gal ñibe'en loo izlyo' xal
thìb rey yiloa. Huiza gàc con' roo con' xèn
che'n xuden Diox loon. No gàc con' roo con'
xèn loon por cón che'n angl natú'. 27 Lìcpe'
ba'i, daa nii loo gu': Nzo ndxep gu' co' nzo
làth na' ndxè'. Gu' ne'gathte ndoore' hui'
gu' co'se' tlo Diox, ñibe'pe' Diox loo mèn loo
izlyo' ndxè'.

*Tad Jesús mzye' loo loo Pedr, no loo Cob, no
loo Juàn.*
(Mt. 17.1–8; Mr. 9.2–8)

28 Co'se' ngolo nguri'th xon huiz mdoodi's
Jesús di'sa, ngòc thìb con'. Jesús mxen
ned. Nda Jesús loo thìb yii par cuez Jesús
Diox tya. Mbe' Jesús Pedr, no Cob, no
Juàn. 29 Láth ngue bez Jesús Diox, mzye'
loo loo Jesús. No angndoo Jesús mquée
xnìi loo Jesús. Le' xab Jesús na, ante
nagus bèelleque' gunaa. 30 Làth xtau'a,
mbyú' loo chop xa'bi' co' ndoo toodi's no
Jesús loo Jesús. Ryop xa'bi'a ngòc Moisés
no Lii. 31 Co'se' mxyo'f loo ryop xa'a loo
Jesús, angnziri' xa' mquée xnìi tín' loo
ryop xa'bi'a. No ndxaa'd bèel lad xa'. No
mdoodi's no ryop xa'bi'a Jesús cón che'n xá
mod gath Jesús le'n ciuda Jerusalén. 32 Nde
nxon', Pedr con taachop myen' co' ngòc
xtàa Pedra, ale nde mcal' loo myen' nziri'
myen'. Mxen mcal' myen'. Pente mxec
myen' mdub naa myen'. Láth ngue toodi's
Jesús con Moisés ryop Lii, gunèe myen'
mquée xnìi loo Jesús no loo Moisés ryop Lii.
33 Co'se' mbii Moisés ryop Lii, láth nda quée
ryop Moisés Lii loo bé' loo Jesús, Pedr ndxab
loo Jesús:
—Maistr, anze'f huen naca nzo na' trè'.
¿Xá nee U'? Nu' ndlya's toxcua' nu' son
ramad par ta'i xcàl. Thìba par càl U'. Tediba
par càl Moisés. No tediba par càl Lii.
¡Prob Pedr izlyo'! Leque Pedr ne'ñeede
no ne'ta'de Pedr cuent cón ngue toodi's
Pedr. 34 Láth be' ngue toodi's no Pedr
Jesús, chàa, ngulàa thìb beu loo yiia. Mtau'
beu loo myen'. Látha, anze'f mzyeb Pedr
con taachop myen' xtàa Pedr co'se' gunèe

myen' nzo myen' le'n beu. [35] Leque hora,
mbyèn thìb di's le'n beu co' mbez:

—Mbi' ndxè' nac xgan'pe' daa co' anze'f
ngudloon no lezon. Bìn gu' ro mbi'.

[36] Co'se' ngolo mbyèn di'sa le'n beu, chàa,
nguát beu. Gunèe myen' thidte Jesús ndoo.
Per yende chó ngabte myen' loo Jesús. No
ne' ne' yen cón ngab myen' cón che'n con'
gunèe myen'a loo mèn.

Tad Jesús mblo' thìb xpii ye'rsin' loo thìb mbyòo.
(Mt. 17.14–21; Mr. 9.14–29)

[37] Tedib huiz co' nde nque co'se' ngulàa
tùub Jesús con yon myen' xin' mté'th Jesús
loo yiia, huax mèn ngro' le'n rye yèez co'
nziri' gax par ngua sál' mèna Jesús. [38] Làth
mèna nzo thìb mbi'. Cabii ndxab mbi' loo
Jesús:

—Maistr, bli U' favor hui' U' cón ndyac
mbyòo daa ndxè'. Mbyòo thidte nac mbi'
loon co' ngue non. [39] Anze'f nquée mbii
che'n xpii ye'rsin' mbyòo. Co'se' nquée
mbii mbyòo, angndoo mbyòo, mbez yèe
mbyòo. No ncuau mbyòo. Ndryo' rsi'f
fsin' ro mbyòo. Anze'f ntetìi mbiia mbyòo
co'se' nquée mbii che'n xpii ye'rsin' mbyòo.
[40] Tolo ndxab mbi' loo Jesús:

—Daa mna'b loo myen' xin' mté'th U'
par co' myen' xin' mté'th U' xpii loo mbyòo
daa ndxè'. Per ne'ngácte myen' ngo' myen'
xpii loo mbyòo.

[41] Jesús mbere ndxab loo myen' xin'
mté'th Jesús:

—¡Aa, myen' co' thidteneque' indx-
ela'ste! ¿Chonon susque' naad gu' no
nguud gu', yey? ¿Axta pól naquinque' tolo
go non gu' no axta pól naquinque' tolo
xequen con gu', à'?

Le' loo xud mbyòoa na, ndxab Jesús:

—Huàa xi xgan'l. Yi'th xgan'l ndxè', tá.

[42] Per co'se' mbii gax mbyòo loo Jesús,
xpii ye'rsin'a mbli mquée mbii mbyòo.
Ngulàa mbyòo loo yòo. No mbli xpii
ye'rsin'a mquée mbii yíiz enferesi mbyòo
loo Jesús. Per ante gunii Jesús loo xpii
ye'rsin'a, ngro xpii loo mbyòo. Mteyac
Jesús mbyòo.

Sya, ndxab Jesús loo xud mbyòo:

—Mbyòo lùu ndxè'. Ngro'le' xpii ye'rsin'
loo mbyòo.

[43] Ryete mèn co' nziri' tya, ante mbui'
mèna no ante gunaa mèna cón che'n con'
roo no con' xèn co' mbli Diox loo mbyòoa.

Tad Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Tad Jesús xá mod gathque' Tad Jesús.
(Mt. 17.22–23; Mr. 9.30–32)

Láth ngüi' mèna no ñaa mèna cón che'n
con' ngue li Jesús loo mbyòoa, Jesús ndxab
loo myen' xin' mté'th Jesús:

[44] —Bìn gu' di's co' nde niin loo gu' ndxè'
co' huenleque'. No ne'yathla'ste gu' di's
ndxè'. Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque'
ndxáal chol mèn, le' mèn ta'xù' daa loo mèn
co' ndlya's guthxù' daa.

[45] Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nda'de
cuent cón nee di's co' ndxab Jesús loo
myen'a. Ale mbyau' xtùuz myen' par
ne'nda'de myen' cuent cón nee di'sa. No
ne'ngòode valor loo myen' par ngna'b
myen' loo Jesús nda' Jesús cuent loo myen'
cón che'n di'sa tac mzyeb myen'. Thìba
con' ndxè'.

Myen' xin' mté'th Tad Jesús nzi toodi's. Mbez myen': ¿Chó na' gàc co' más ñibe' loo xtàa na' yiloa, a'?
(Mt. 18.1–5; Mr. 9.33–37)

[46] Le' tediba na, angnziri' myen' xin'
mté'th Jesús, mbye'th xtùuz yéc myen'.
Mdoodi's myen' loo xtàa myen' cón che'n
chó myen' gàc co' más ñibe' loo xtàa myen'.
[47] Jesús nonque' no nda'que' Jesús cuent cón
che'n xtùuz myen' co' nzi li myen' xtùuz.
Sya, mxen Jesús thìb mbedbi' chu'th. Mdub
Jesús mbedbi' chu'tha loo xab Jesús loo
myen' xin' mté'th Jesús.

[48] Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Chol gu' co' ndli cas loo chol myen' bix
xal mbedbi' chu'th ndxè' xal nac di's co'
mté'thle' gu' loon, le' sya, ndxàca loo gu' le'
gu' ndlique' cas daa, ne. Chele' gu' ndlique'
cas daa, gu' ngue lique' cas loo xa' co' mtel'
daa. Le' gu' co' gàc más be'the làth gu' na,
gu'a gàc xa' co' más ñibe' làth gu'.

Tad Jesús ndxab loo Juàn: Mèn co' indxe-cloode ñèe na', mèna nda' lad che'n na'.
(Mr. 9.38–40)

[49] Le' sya, ndxab Juàn loo Jesús:

—Maistr, nu' gunèe le' thìb mbi' ngo'
xpii ye'rsin' loo mèn. Ante mbez mbi' lèe
U', ndryo xpii ye'rsin'a loo mèn. Per nu'

ne'tolode ngla' ngli mbi'i tac ingue que tee
node mbi' na'.
50 Jesús ndxab loo Juàn:
—La' gu' tolo li mbi'i. Tac mèn co' inacte
ngolo ngola's na', mèna nda' lad che'n na'.

Tad Jesús mbyoo Cob no Juàn.

51 Co'se' ñee Jesús nde zin' gaxle' tiemp bii
Jesús loo izlyo' ndxè' no yáp Jesús loo bé'
tedib vez, mbli Jesús ryes no ngo valor loo
Jesús. Mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned
ciuda Jerusalén. 52 Jesús mtel' ner myen'
par ngua myen' thìb yèez chu'th che'n làaz
mèn samari par ya cua'n myen' lugar co'te'
cued Jesús con myen' xin' mté'th Jesús
yál'a. 53 Per mèn samaritan ne'ndalte nda'
mèn lugar par cued Jesús con myen' xin'
mté'th Jesús le'n yèez Samari yál'a. Tac ñee
mèna le' Jesús sangnde ri'th le'n yèezya'
che'n làaz mèn samari par zin Jesús ciuda
Jerusalén. 54 Co'se' ñèe Cob no Juàn, co' nac
xin' mté'th Jesús ne'tyalte mèna ta' mèna
lugar par cued no Jesús myen' tya, ndxab
myen' loo Jesús:
—Tad, ¿xá nee U'? ¿Ché' ndlya's U' le' nu'
ñibe' par lyàa quìi bèel loo bé' par lyux mèn
ndxè' xal mbli Lii co' mde'th di's co' ndxab
Diox loo mèn póla, cà'?
55 Jesús xèe mbui' loo ryop myen'. No
mbyoo Jesús myen'. Ndxab Jesús loo myen':
—¡Aa que naxèn gu'se! Gu' ne'ta'de
cuent no ne'ñeede gu' chó loo xpii nzo loo
gu'. 56 Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque'
ndxáal chol mèn, daa ne'ngalte par teluxen
mèn. Ndxe'leque', daa ndal par telá'en mèn
loo con' ryes.
Sya, tolo mdoo myen' ned. Nda myen'
con Jesús. Nda no myen' Jesús tedib yèez.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mdyal ndoo nque xís Tad Jesús.

(Mt. 8.19–22)

57 Láth ndoo Jesús ned nda Jesús con
myen' xin' mté'th Jesús, ngro' thìb mbi' liz
mbi' ro ned. Ndxab mbi' loo Jesús:
—Tad, na, ne, ndlyaz ga non U' pál co'te'
ya U'.
58 Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús:
—Hui' nexa. Mbe'th ngue no quèe lyo'
co'te' nac liz mbe'th. Le' mbin bé' na, ngue
no xyòn mbin co'te' ndxàt mbin. Le' daa
co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol
mèn, ingue noden lizen co'te' gàten par ryo
xcuen chu'th laden.
59 Ndxab Jesús loo tedib mbi':
—Ftoo nque xísen. Nda na'.
Per mbi' ndxab loo Jesús:
—Tad, fta' thìb tiemp loon ner ga casen
xuden co' ngolo nguth. Yiloa, sya, nda na'.
60 Jesús mcàb loo mbi'a. Ndxab Jesús:
—Hui' nexa. Mèn co' ne'tyalte yila's loo
cón chenen, mèna nac xal mèn nguth loon.
La'a ya ca's mèn guliz lùu thebol xud lùu co'
nguth. Per ndxe'leque', lùu ya te'th no col
yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn xá mod
ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn.
61 Ndxab tedib mbi' loo Jesús, ne:
—Tad, daa too nque xís U', ne. Per fta'
U' thìb tiemp loon par ga niin Diox loo mèn
gulizen.
62 Per ale ndxab Jesús loo mbi':
—Hui' nexa. Daa nde nii thìb con' lool:
Le' thìb mbi' ndyen yaarad no ngue gan'
mbi' yòo con ngon. No láth ngue gan' mbi'
yòo con ngon, chàa, mbui' mbi' par ned
xís mbi' par ñee mbi' ñeene' ché' nalì nac
surc co' ngue que' mbi'. Látha, chàa, mcan'
yaarad thìb lad le'n surc. Ya ne'ngro'de nalì
surc mbi'. Lomisque' mod ne, mèn co' tlo
li con' co' ñibe'en loo mèn no yiloa más li
mèna cas loo cón che'n taamas mèn leque li
mèna cas loo cón chenen, mèna yende chó
juis par ñibe' Diox loo mèna par ya xo'f zin'
mèna con' co' ñibe' Diox loo mèna.

10

Tad Jesús ngue tel' ayon psi' mèn par ya te'th mèn no ya lo mèn yalbàn cón che'n di's ndac no cón che'n Tad Jesús loo mèn.

1 Ngolo mdoodi's Tad Jesús di'sa loo
mèna, Tad Jesús mcui ayon psi' mèn. No
mtel' Tad Jesús chop chop mèn par ya ner
mèna loo Tad Jesús ryete yèez no ryete
lugar co'te' naquin ya Tad Jesús. 2 Ndxab
Tad Jesús loo mèna:
—Lìcpe' ba'i, anze'f huax mèn nzo co'
ndxàal gòn cón che'n di's ndac par lyá'
mèna loo ryethe con' ryes xal ndláp mèn
cosech par ne'tyuhuante cosech. Per yende
huax mèn co' ya lo yalbàn loo mèna. Cona,
ngue niin loo gu': Gurez gu' Tad Diox. No
guuz gu' loo Tad Diox tel' Tad Diox mèn
par ya te'th mèn no ya lo mèn yalbàn cón
che'n di's ndac loo mèna xal co'se' ntel' thìb
patrón moz par ya láp moz cosech patrón.
3 Huàa gu' loo mèna. Hui' gu' nexa. Na
ngue tel' gu' par ya gu' loo mèna co' nac
mèn nayi' xal thìb mbacxil' co' yub mbii
loo mbée par co gu' yalbàn no te'th gu' cón

che'n di's ndac loo mèn nayi'a. [4] Lomisque'
niin loo gu', ne: Ne'hue'de gu' yex lua' gu'.
Ne' ne' hue' gu' billeter gu' co' ngosua' gu'
tmi. Ne'hue'de gu' chop son ned yilid. No
maste be' gu' yilid co' ngue tee ni gu' ba'.
Ne'lyen'te gu' ned arid par nii gu' Diox loo
chol mèn co' ndoo ned. [5] Co'se' yòo gu' chol
liz mèn, ner gunii gu' Diox loo mèn. No
gab gu' loo mèn guliza: Nu' ndlya's nagàl
yo lezo' gu' loo Diox. [6] No chele' liz mèn
co'te' cued gu'a nac mèn co' nagàl nzo lezo'
loo xtàa mèn no nziri' mèna rye nda mèn
no rye ndye'th mèn con xtàa mèn co'se'
ñii gu' Diox co' nac di's ndac loo mèna no
huen yan' lezo' mèna con gu', cued gu' liz
mèna sya. Nacquele' mèna, inagàlte nzo
lezo' mèna con xtàa mèna no inzide rye nda
no rye ndye'th mèna làth xtàa mèna co'se'
ngue nii gu' Diox loo mèna, sya, ne'tyalte
mèna nii mèna Diox loo gu'. Ne'cuedte gu'
liz mèna. [7] Nacquele' mèna huen nzo lezo'
ñèe mèna gu' na, cued gu' liz mèna no yan'
gu' liz mèna. Hua gu' no gu gu' con' co'
cuec mèna loo gu' tac thìb mèn co' ngue li
zin' ndxàp derech hua mèn no gu mèn por
zin' co' ngue li mèna. Cona, ngue niin loo
gu': Ne'que teede gu' liz por liz mèn yèeza.
[8] Co'se' zin gu' chol yèez no ta' mèna lugar
yòo gu' yèeza, hua gu' no gu gu' con' cuec
mèna loo gu'. [9] Fteyac gu' mèn yíiz co' nzo
yèeza. No fta' gu' cuent loo mèna nde zin'
gaxle' co'se' Diox ñibe'pe' loo mèna. [10] Per
chele' gu' yòo le'n thìb yèez co'te' ne'tyalte
mèn yèeza ta' mèna lugar par yòo gu' yèeza,
gro' gu' par ned no alanleque' gab gu' loo
mèna loo xnaa: [11] Yende cón lii, cara. Axta
yòoya's co' nac che'n liz gu' no co' nac che'n
làaz gu' co' mquée nii nu', no co' mquée
nii cazon nu', zib nu' loo gu' co' càb loo
Diox cón che'n gu' ba' co'se' tub rez Diox
cón che'n gu'. No ndlya's nu' le' gu' non
no ta' gu' cuent co' huenleque' nde zin'
gaxle' huiz co'se' gàc huiz co' ndlya's Diox
ñibe'pe' Diox loo gu'. [12] Cona, ngue niin loo
gu': Co'se' gàc huiz co'se' tub rez Diox cón
che'n mèn, huiza gàc más yaltìi loo mèn
yèeza leque loo mèn ciuda Sodom.

Trè' ndlu' cón che'n mèn yèez co' ne'ndalte ngòn cón che'n Tad Jesús.

(Mt. 11.20–24)

[13] Ay, prob gu' izlyo', mèn yèez Corazín.
No prob gu' izlyo', mèn yèez Betsaid. Tac
chele' loo mèn ciuda Tir no loo mèn ciuda
Sidón ngàc yalguzye' co' ngòc loo gu'a, ne'
pól mtlo ngalàa yéc mèna no ngalàa lezo'
mèna par ngse' mèna mod co' ngòp mèna
por xquin mèna no por xtol mèna. No nglu'
mèna le' mèna nxi yéc no nxi lezo' mèna.
Sya, ngàca loo mèna xal mèn co' ndxoc dib
ndoote lar' nagat, co' nee di's, anze'f nxi
lezo' mèna. [14] Per nalle', hui' gu' nexa. Más
yaltìi gàc loo gu', mèn yèez Corazín no loo
gu' mèn yèez Betsaid, co'se' gàc huiz co'se'
tub rez Diox cón che'n mèn leque loo mèn
ciuda Tir no loo mèn ciuda Sidón. [15] Le' gu'
na, mèn yèez Capernaum, ¿ché' ngue li gu'
cuent no ché' ndxela's gu' le' gu' yòo loo
bé', cà'? Yende xàa. Ndxe'leque', gu' lyàa
loo quìi no loo bèel co' nac ye'rbìil co'te'
yòo mèn, mèn co' Diox co' xà' loo Diox
yiloa.

[16] Mèn co' gòn di's co' tyoodi's gu', mèna
gòn di's co' tyoodizen loo mèn. Le' mèn co'
tè'b gu' no mèn co' chep di's gu', mèna tè'b
daa no chep di's mèna daa, ne. Lomisque'
ne, mèn co' tè'b daa no mèn co' chep di's
daa, mèna tè'b xa' co' mtel' daa no chep di's
mèna xa' co' mtel' daa.

Trè' ndlu' cón che'n xá mod ngua ayon psi' mèn co' nguaa no xá mod ndye'th mèna.

[17] Co'se' ndye'th ryete ayon psi' mèn co'
mtel' Jesús loo Jesús, anze'f ndyac lezo'
mèna co'se' mbere mèna, ndye'th mèna.
Ndxab mèna loo Jesús:

—Tad, axta xpii che'n meexù' mbìn ro
nu' co'se' mbez nu' lèe U'.

[18] Jesús ndxab loo mèna:

—Aa. Huenque' gunèe gu' ngòc huax
con' ned ngua gu'. Per daa masre' con'
gunèen. Tac daa gunèe co'se' ngro'
Mebizya loo bé', ngulàa Mebizya loo izlyo'.
Ngulàa Mebizya loo izlyo' xal thìb bèel
gundi. [19] Daa mnibe' loo gu' no mblin le'
gu' ngòp con' roo no con' xèn la's nii gu' no
la's ya' gu' par loo tub gu' loo mbel', no loo
tub gu' loo mbacxub, no par li gu' gan loo
Mebizya co' lya's tetìi gu'. No ne'gàcte nec
thìb yalquìi loo gu' láth gàc con'a loo gu'.

[20] Ndxab Jesús loo mèna, ne:

—Ne'tyacte lezo' gu' arid por ndxòn xpii
ye'rsin' ro gu'. Ndxe'leque', ftac lezo' gu'
le' lèe gu' ndub loo libr co' ngue no Diox loo
bé'.

Tad Jesús anze'f mdyac lezo' loo Diox xal ngua myen' no xal ndye'th myen'.

(Mt. 11.25–27; 13.16–17)

21 Leque hora, Xpii Natú' mbli le' Jesús
anze'f mdyac lezo' no mxyo'f nde' mxyo'f
ndla' lezo' Jesús. Ndxab Jesús loo Diox:
—Ngue bezen di's roo no di's xèn no di's
natú' loo U', Pay, tac U' ñibe'pe' loo bé' no
loo izlyo' no nac bé' no izlyo' che'npe' U'.
Más de cona, U' mcasloo cón che'n di's ndac
co' ndlu' xá mod ñibe'pe' U' loo mèn, loo
mèn co' nde'f di's ndyac ndxác li huax con'
no loo mèn co' nde'f di's ndyac ndxác mèna
ndxòn mèna huax con'. Ndxe'leque', ndlu'
U' con'a loo mèn co' nac xal myen' bix, co'
nee di's, mèn co' ne'gácte no co' nac mèn
co' lya's té'th. Tataa mbli U'i, Pay, tac tataa
gunee lezo' U' li U'i loo mèn.
22 Ngoloa, ndxab Jesús loo mèna, ne:
—Hui' gu' nexa. Niin con' ndxè' loo gu',
ne: Diox xuden thidte vez mda' ryethe con'
loon par ñibe'en loo ryethe con'. Yende
chó mèn nda' cuent no non mèn chó nac
daa, daa co' nac xgan' Diox. Ndxe'leque',
yub Diox co' nac xuden naneei no nona.
Lomisque' ne, yende chó mèn non chó nac
xuden. Ante daa co' nac xgan' Diox xuden
non chó nac xuden. No mèn co' yub daa
nda' lugar non chó nac xuden, mèna non
no nanee mèna chó nac xuden, ne.
23 Le' sya, mbui' Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús. No ndxab Jesús ante loo
myen' xin' mté'th Jesús:
—Huen nda mèn, mèn co' ngue hui' con
ngudloope' mèn loo con' ndxàc làth gu' co'
ndlin. 24 Daa ngue nii loo gu': Huax mèn
co' mde'th di's co' ndxab Diox no huax mèn
co' ngòc rey póla, mèna mblya's ngüi' loo
con' co' ngue hui' gu' nalle'. Per ne'ngüi'de
mèna loo con' ndxè'. Mblya's mèna ngòn
mèna cón che'n con' co' ndxòn gu' nalle',
ne, per ne'ngácte mèn ngòn mèna con' co'
ngue yòn gu' nalle'.

Thìb mbi' che'n yèez Samari mblu' mod co' ndxàal que' lezo' mèn ñèe mèn mèn co' nac hues xtàa mèn.

25 Sya, ngo too thìb mbi' co' nac maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn làth mèna. Mnibdi's mbi' loo Jesús par
ñee mbi' ñeene' cón càb Jesús. Ndxab mbi'
loo Jesús:
—Maistr, ¿cón ndxàal lin par gòo ban
non Diox loo bé' thidtene, à'?
26 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo mbi'a:
—¿Cón mbez di's co' ndub loo ley co'
mxo'f Moisés loo mèn póla, à'? ¿Cón nee
di's di'sa co'se' ndlabl di'sa, à'?
27 Mbi' co' nac maistra mcàb loo Jesús.
Ndxab mbi':
—Di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés
loo mèn mbez: Fque' lezo' gu' Tad Diox
gu' dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'.
No fque' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu'
xalque' ngue lezo' gu' ñèe gu' gu'.
28 Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' nac mais-
tra:
—Anze'f huen mcàbl, ndee. Yende cón
niin lool. Chele' lùu, lìcque', ndli con'a, yòo
ban no lùu Diox thidtene.
29 Per mbi' co' nac maistr co' ndlu' cón
che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn mden'
lezo' le' Jesús mbli par mden' mbi' di's. No
mden' mbi' nèe ngulàa di'sa le'n lezo' mbi'.
Sya, mblya's mbi' mdub mbi' razon che'n
mbi' cón che'n di's co' mnibdi's Jesús loo
mbi'. Por cona, ndxab mbi' loo Jesús:
—Tad, ¿chó mèn nac hues xtàa daa?
30 Mcàb Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:
—Nde niin thìb con' lool, mbi': Thìb mbi'
nde làa tùub par ned ciuda Jerusalén. Nda
mbi' par ned ciuda Jericó. Per láth nde làa
tùub mbi'a, ngro' plá huan' loo mbi'. Mbli
huan' huan' che'n mbi' axta xab mbi' co'
noc mbi' mbli huan' huan'. Mda' huan'
che'n mbi'. Casque' yamerle' nguth huan'
mbi'. Ngolo mbli huan' con'a, mxon' huan'.
31 Per le'pe' ngolo xec ngòc con'a, nde làa
tùub thìb mbi' co' ngòc nguley' leque par
neda. Per co'se' gunèe mbi' co' ngòc ngu-
ley'a nax prob mbi'a tya, ale nguri'th mbi'
co' ngòc nguley'a thìb lad co'te' nax prob
mbi'a. 32 Lomisque', nde làa tùub tedib
mbi' co' nac mbi' co' nxo'f zin' le'n templ
tiempa. Co'se' gunèe mbi' nax mbi'a tya,
ale sangnguri'th mbi'a thìb lad co'te' nax
prob mbi'a. 33 Per ndxe'leque', thìb mbi' co'
nac mèn che'n thìb yèezya' che'n làaz mèn
samari, mbi'a ndyee viaj. Nde riid mbi'a par
neda, ne. Co'se' gunèe mbi' samaritan nax
prob mbi'a tya, mblyat lezo' mbi' samaritan
gunèe mbi' samaritan prob mbi' co' naxa.
34 Sya, mbii gax mbi' samaritan loo mbi' co'
naxa. Mbli mbi' samaritan remed lad mbi'
co' mbuí'a con aceit no vin. No mchi'x
mbi' lar' lad mbi'a. Ngoloa, mxít che mbi'
samaritan mbi'a. Mteque' mbi'a mbi' co'
mbuí'a burr. Mbe' mbi'a mbi' co' mbuí' par

làth yèez. Mna'b mbi' posad loo mèn yèeza
par quenap mèna mbi' co' mbuí'a liz mèn
yál'a. 35 Co'se' ngonìi izlyo' tedib huiz co'
nde nquea, mdix mbi' si' fchop pes loo mèn
co' mda' posada. No ndxab mbi' samaritana
loo mèna: Fquenap gu' mbi' ndxè'. Chele'
mbi' tolo li gast, co'se' beren ndyalen, sya,
tolo quixen tmi loo gu' cón che'n gast co'
tolo li mbi'.
36 Ngoloa, ndxab Jesús loo mbi' co' nac
maistr:
—¿Xá neel, maistr? Loo yon mèna, ¿chó
mèn ndyacl ngòc hues no xtàa che'n prob
mbi' co' mbli huan' huan'a, à'?
37 Sya, mcàb maistra. Ndxab maistr loo
Jesús:
—Ndyaquen mbi' co' más mblyat lezo'
gunèe prob mbi' co' mbuí'a ngòc hues no
xtàa mbi'a.
Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' nac maistr:
—Byàa. No huàa li loo mèn huesl no
xtàal xal mbli mbi' samaritana loo mbi' co'
mbuí'a, ndee.

Tad Jesús ngua too naa Mart ryop Mari liz ryop bél Mart Mari.

38 Le' Jesús na, mxen ned. Nda Jesús. Mzin
Jesús thìb yèez chu'th. Mzyál' Jesús thìb
xa'got co' lèe Mart. Mart ndxab loo Jesús:
—Tad, nda na' lizen par cued U' plá huiz
lizen.
Sya, ngua Jesús liz Mart ndxep tiemp.
39 Marta mque no thìb bél Mart co' ngro' lèe
Mari. Mari más mbli mdub Mari loo Jesús
par ndxòn Mari di's co' ndyoodi's Jesús.
40 Le' Mart na, más mbix no rsin' Mart. Sya,
mbii gax Mart loo Jesús. Ndxab Mart loo
Jesús:
—Tad, ¿ché' indyacte U' ilé'de nac co'
ngue li Mari, bél daa ba', tac mblá' Mari
daa? Ale thidten ngue bix no rsin'en ndxè'.
Guuz U' loo Mari lyath no Mari daa.
41 Jesús mcàb loo Mart. Ndxab Jesús:
—Mart, ale más ndyóol gàc loo rsin'l co'
ngue lil ba'. 42 Per nzo thidte con' co' más
naquin cui mèn. Mari mbye'th yéc li Mari
co' nac más con' ndac. Le' sya, con' ndac co'
ngue li Mari ndxè', yende chó mèn techei
loo Mari. La' taa tub Mari loon.

11

Tad Jesús ngue lu' loo myen' xin' mté'th Tad Jesús xá mod cuez myen' Diox.

(Mt. 6.9–15; 7.7–11)

1 Thìb vez Jesús ngue bez Diox thìb lugar.
Co'se' ngolo ngurez Jesús Diox, thìb myen'
xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:
—Tad, blu' U' nu' xá mod cuez nu' Diox
xal mblu' Juàn Bautist myen' xin' mté'th
Juàn Bautist.
2 Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:
—Co'se' cuez gu' Diox, taandxè' gurez
gu' Diox:
Diox, U' co' nac xud nu'; U' co' nzo loo
bé'; nu' ndlya's le' U' li le' ryethe mèn loo
izlyo' gab le' natú' nac lèe U'. Lomisque',
ña'b nu' loo U', bli U' par gàc yalnibe'
che'n U' loo izlyo' ndxè'. No gàc xal nee
lezo' U' loo izlyo' ndxè' xalque' ndxàc
yalñibe' che'n U' loo bé'.
3 Lomisque' ne, ña'b nu' loo U': Bli U'
par que no nu' con' naquin nu', que naca
con' hua nu', que naca chol con' naquin
nu' thìb huiz no tedib huiz.
4 Fton' U' xtol nu' no xquin nu' tac nu',
ne, nteri'th ntecan' xquin no xtol che'n
ryete mèn co' ndli con' ye'rsin' loo nu'.
Ne'lá'ya'de U' nu' par cobya' Mebizya nu'
no li Mebizya preb nu' par ñeene' ché' tli
nu' con' ye'rsin'. Ndxe'leque', ña'b nu'
loo U' ftelá' U' nu' loo chol con' ryes no
loo chol con' ye'rsin'.
5 Ndxab Jesús thìb di's loo myen' xin'
mté'th Jesús, ne:
—Angab na'i, chele' chó gu' ngue no thìb
amiu gu' no yi'th amiu gu' liz gu' coyor yál'
no ñee amiu gu'a loo gu': Amiu, bli favor,
techè son yèth loon, cara. 6 Tac thìb amiu
daa co' nac mèn tith ngolo xec mzin lizen
nalle'. No nalle' nec thìb sa yèth yende le'n
roob par ta' nu' sa lua' rsè amiu daa. 7 Más
de cona, angab na'i, mbi' co' nac vecin gu'a,
mbi' càb loo gu' par le'n nyòo. Ñee mbi'
loo gu': Ne'li xoltel daa, cara. Ndale' yál'
nalle'. Ryo' quej ndoo nau'. Más de cona,
myen' bix nzo cuat nu' loo lun'. Nzi yàt
myen'. Yende mod yiche nu' par ta' nu'
yèth càal, cara. 8 Per na nii loo gu': Mastale'
indlya'ste xa' co' nac vecin gu'a yiche xa'
par ta' xa' con' naquin gu', per ndxe'leque',
ngo cheque' xa'bi'a con sa'l xa' par mda' xa'
ryethe con' naquin gu' par ne'tolode li xol
gu' xa'. 9 Por cona, ngue niin loo gu': Co'se'
cuez gu' Diox, gurez gu' Diox taandxè' mod
xal ndli mèn co' ña'b con' loo xtàa mèn. Le'
sya, Diox lique' par que no gu' con' co' ña'b
gu'a. No co'se' cuez gu' Diox, bli gu' loo

Diox xal mèn co' mtuhuan thìb con'. Yiloa,
noo noo ncua'n mèn con'a axta zyal con'a
loo mèna. Le' sya, tataa mod Diox li par ta'
Diox con' co' ngue na'b gu' loo Diox. No
co'se' cuez gu' Diox, bli gu' xal mèn co' nte's
ryo' axtaque' xal' mèn ro ryo' par yòo gu'.
Tataa mod gàcque' loo gu' co' ña'b gu' loo
Diox. 10 Tac mèn co' tolo mbez Diox dib nzo
yéc mèn, no dib nzo lezo' mèn, Diox li cas
loo mèna. No lyath no Diox mèna no xal'
Diox ned no xal' Diox yó' par que no mèna
con' co' tolo ña'b mèna loo Diox.
11 Ngoloa, mnibdi's Jesús thìb di's loo
mèn. Ndxab Jesús:
—¿Ché' nzo chó gu' co' nac gundan loo
xin' gu' co' nzo trè', angab na'i, chele' xin'
gu'a ña'b sa pan hua xin' gu', ché' tli gu'
ryes ta' gu' thìb quèe hua xin' gu'a co'se'
ña'b xin' gu' pan, cà'? o ¿ché' tli gu' ryes
ta' gu' thìb mbel' hua xin' gu' co'se' ndlya's
xin' gu' hua xin' gu' thìb le' mbèel, cà'? 12 No
co'se' ña'b xin' gu' thìb ngò par hua xin' gu',
¿ché' tli gu' ryes ta' gu' thìb mbacxub hua
xin' gu', cà'? Yende mod li gu' tataa loo xin'
gu', ¿lé'? 13 Mastale' nac gu' gundan nalas
no gundan ye'rsin', gu' ta'que' con' ndac co'
ña'b xin' gu' loo gu', ¿lé'? Chele' gu' tataa
nque' lezo' ñèe gu' xin' gu', ale'que' xud gu'
Diox co' nzo loo bé' ne' li par làa xud gu'
Diox Xpii Natú' loo mèn no yo Xpii Natú' loo
mèn no ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèn, mèn
co' ña'b loo Diox par li Diox gàca tataa loo
mèna.

Mèn ngue quexù' ngue que' fals Tad Jesús le' Tad Jesús ndxàp con' la's nii Tad Jesús no la's ya' Tad Jesús por cón che'n meexù'.

(Mt. 12.22–30; Mr. 3.19–27)

14 Ngo thìb mbi' co' mque no thìb xpii
che'n meexù'. Xpiia mbli ngòc mud mbi'.
Per co'se' mblo' Jesús xpii loo mbi'a, ngóc
mbi' mdoodi's mbi' tedib vez. Le' mèn
co' ngure loo Jesús co' gunèe mblo' Jesús
xpii loo mbi'a na, ante mbui' mèna no ante
gunaa mèna loo con' mbli Jesús. 15 Per
taandxep mèn co' ngureri' tya, mèna ndxab
loo xtàa mèn:
—Tyè'. Mbi' ba' ngo' xpii che'n meexù'
loo mèn ante por cón che'n Beelzebú co'
nac jef che'n rye xpii meexù'.
16 Le' taamas mèn na, ndxab loo Jesús ale
angli Jesús gàc thìb con' roo no thìb con'
xèn loo bé' co' gac xal thìb señ par hui' mèn
par ñee mèna ñeene' ché' tác Jesús li Jesús
yalguzye' co' gàc thìb señ loo mèna. 17 Per
Jesús nonque' xtùuz co' ndli mèna xtùuz
le'n lezo' mèna. Ndxab Jesús loo mèna:
—Nde niin thìb con' loo gu': Chele'
thìb nación gàc rol mèn co' nzo naciona
no leque mèna bixyath contra xtàa mèn,
sya, leque mèna li par lyux nación mèna.
Lomisque' ne, chele' chop ned mèn guliz
naban thidte yòo no cua'n leque mèna xó'
loo xtàa mèna, por lult lyux mèn guliza.
18 Chele' rye xpii che'n meexù' co' ñibe'
Beelzebú tlo gàc rol, sya, leque xpii meexù'a
cue contra xtàa xpii. ¿Xá mod tolo ñibe'
Beelzebú loo xpiia, sya? Con' ndxè' nac di's
co' ngue niin loo gu' tac gu' mbez loon le'
daa ngo' xpii che'n meexù' loo mèn por cón
che'n Beelzebú co' nac jef che'n xpii che'n
meexù'. 19 Chele' daa ngo' xpii che'n meexù'
loo mèn por cón che'n Beelzebú, ¿por cón
che'n chó xa' ndli mèn co' nqueltàa no gu'
par co' mèna xpii che'n meexù' loo mèn,
sya? Mèna tub rez cón che'n gu' par non
gu' ilé'de nac co' ngue li gu' xtùuz. 20 Per
ndxe'leque', daa ngo' xpii che'n meexù' loo
mèn xalque' nac con' roo con' xèn che'npe'
Diox co' nzo la's niin no la's yan. No
con' co' ndlin loo mèna ndlu' loo mèna
mzinle' tiemp co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo
mèn. Thìba con' ndxè'.
21 Le' tediba na, nde niin tedib con' loo
gu': Co'se' nac thìb mbi' mbi' tín', mbi'a
ngue no huax scopet liz mbi'. Ndyen mbi'
scopet mbi' par quenap mbi' liz mbi'. Le'
sya, con scopet co' nzo ya' mbi' co' nquenap
mbi' liz mbi'a, segur nzo ryethe con' co'
ndxàp mbi' liz mbi'. Yende chó mèn li ryes
bii gax loo liz mbi'. 22 Per chele' tedib mbi'
co' nde li huan' liz mbi'a nac más mbi' tín'
leque mbi'a, le' sya, mbi' co' ndea teche rye
scopet che'n ner mbi' co' ndli cuent anze'f
mbi'a, co' nac leque mbi' co' ndxàp yalxla's
yende chó bii gax loo liz mbi' por ryete
scopet co' mque no mbi' liz mbi'. Tataa mod
li mbi' co' ndea gan ryete con' co' mque no
ner mbi' liz mbi' axta li'th mbi' ryete con'
co' mbli huan' mbi' liz mbi'a loo xtàa mbi'.
23 Tolo ndxab Jesús loo mèna:
—Mèn co' inda'de lad chenen, mèna nac
ngolo ngola's loon. Le' mèn co' indlyath
node daa loo zin' co' mxo'f zin' xuden loon,
ndxe'leque', mèna nteza' zin' co' ngue lin.

Trè' ndlu' cón che'n thìb xpii meexù' co' ngro'le' loo thìb mbi'. No ngoloa, mbere xpiia,

ngòo xpiia loo mbi' tedib vez.

(Mt. 12.43–45)

24 Co'se' ndryo' thìb xpii che'n meexù' loo thìb mbi' por cón chenen, xpii che'n meexù' ndryo'. Nda que tee xpii co'te' nagán par cua'n xpii che'n meexù' co'te' li xpiia descans. Per co'se' ne'yilode zyal xpiia co'te' li xpii descans, sya, leque xpii gab loo lezo' xpii: Capas daa ale beren, ndyàan loo mbi' co'te' ngòc lizen co'te' ngro'en. 25 Per co'se' mbere xpiia, ndye'th xpiia loo mbi'a, ñèe xpii ndxe'sleque' mbi' ngue tee mbi'. No ante nambìi ñaa le'n lezo' mbi' xal thìb le'n nyòo co' ante nítleque' ndlyo'f no xal thìb liz mèn co' natoxcua' per tarte yòo Xpii Natú' che'n Diox loo mbi'a. 26 Sya, nda xi xpiia taagaz xpii co' nac más xpii ye'rsin' leque ner xpiia par queltàa no xpiia ryete gaz xpiia par thidte ngòc rye xpiia ngòo rye xpiia loo mbi'a. Por lult más nazab ngòca loo mbi' leque ndoore' ryo' ner xpiia loo mbi'.

Tad Jesús ndxab loo mèn: Huen nda mèn, mèn co' ndxòn di's co' mbez Diox.

27 Be' ndoo toodi's Jesús loo mèna, ngrozèe thìb xa'got làth mèna. Ndxab xa'gota loo Jesús:

—Huen nda xa'got co' nac xna' U' co' mdoo nac U', U' co' nac xin' xa'gota. No huen nda xa'gota por nacque' xa' xna' U' tac mda' xa'gota xìiz xa'gota ngòoz U'.

28 Jesús mcàb loo xa'gota. Ndxab Jesús:

—Lìcque' nac di's co' neel ba'. Yende cón niin lool. Per más huen nda mèn co' ndxòn di's no co' ndxaa'd di's co' mbez Diox loo mèn par tyubdi's mèna di's co' ñibe' Diox loo mèna par li mèna.

Trè' ndlu' le' mèn ye'rsin' mbez loo Tad Jesús li Tad Jesús thìb yalguzye' loo mèna.

(Mt. 12.38–42; Mr. 8.12)

29 Látha, tolo mqueltàa mèn loo Jesús. Le' Jesús na, mtlo mdoodi's loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—Mèn co' naban le'n tiemp ndxè' axta arid nazab nac mèna. No ale ña'b mèna loon anglu'en thìb con' loo mèn co' gàc xal thìb señ loo mèna. Per ya ne'liden nec thìb con' loo mèna. Ante tan cuent loo mèna cón che'n con' co' ngòc loo thìb mbi' co' ngro' lèe Jonás, mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn. Con' co' ngòc loo mbi' co' ngro' lèe Jonás gàc xal thìb señ loo mèn co' naban tiemp ndxè'. 30 Texal ngòc thìb con' loo mbi' co' ngro' lèe Jonás co' ngòc thìb señ co' mbui' mèn no co' gunaa mèn, mèn co' ngòc mèn ciuda Nínive tiempa, tataa gàca loon, ne, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', loo mèn co' naban tiemp ndxè' xal ngòc señ loo mbi' co' ngro' lèe Jonás. 31 Co'se' gàc huiz co' tub rez Diox cón che'n mèn co' naban tiemp ndxè', huiza thìb xa'got co' ngòc rein loo thìb nación par ned sur, xa'gota ryo' too loo mèn co' naban tiemp ndxè' no quexù' xa'gota mèn co' naban tiemp ndxè' loo Diox. Tac xa'gota ngro' co'te' ngòc nacionpe' xa', nación co' ngòc tedib lad ro izlyo' par ned sur, par mbi'th yòn xa'gota di's co' anze'f ngóc Salomón. Per nalle' nzo thìb mbi' co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque Salomón làth gu'. No ale indlide gu' cas mbi'. 32 No co'se' gàc huiz tub rez Diox cón che'n mèn co' naban tiemp ndxè', mèn co' ngo ban ciuda Nínive ryo' too loo mèn co' naban tiemp ndxè'. No quexù' mèn co' ngo ban ciuda Nínive mèn co' naban tiemp ndxè' loo Diox tac mèn ciuda Nínive ngulàa yéc no ngulàa lezo' no mzye' mod co' ngòp mèn ciuda Nínive co'se' mbìn mèna xti's Diox co' mde'th Jonás co' ndxab Diox loo mèna. No nalle' nzo thìb mbi' co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque Jonás làth gu' no ale indlide gu' cas mbi'.

Tad Jesús ngue bez loo mèn le' ngudloo mèn nac xal thìb lampr loo mèn.

(Mt. 5.15; 6.22–23)

33 Lomisque' ne, yende chó mèn nzo co' co xnìi thìb lampr no yiloa casloo mèn lampra thìb lugar co'te' naga's. No ne' ne' tau' mèn loo lampra con thìb cajón par yau' loo xnìi. Ndxe'leque', quetal mèn lampr gáp par gápleque' tenìi lampr loo mèn co' ndxòo no loo mèn co' ndryo' le'n nyòo. 34 Ngudloo mèn ndli ngüi' mèn ned ndyee mèn. Le' xtùuz mèn na, ndli par nteche ntexyath mèn lezo' mèn loo con' huen no loo con' ye'rsin'. Chele' gu' nalì no nambìi ndli xtùuz, le' sya, nalìque' no nambìique' nac yalnaban gu' loo Diox. No chele' ngudloo gu' ihuente ndli, indxú' ndacte con' loo gu' ned ndyee gu'. Lomisque', ndxàca loo gu' nacquele' nac xtùuz gu' xtùuz ye'rsin' co' ngue li gu'a, sya, nac gu' mèn ye'rsin' loo Diox. 35 Anderhuen gu'. Nee gu' xá nzi tee gu'. Tac ne' ngue yàc xnìi co' mduble' yéc gu' no xnìi co' mduble' lezo' gu'a loo

cón che'n Diox xal yál'cuau co' ndli ncuau
izlyo', co' nee di's, tlo gu' li gu' xal nac cón
che'n xab izlyo'. 36 Chele' gu' ndli xtùuz dib
nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' co' nac
xtùuz ndac, sya, ndxàca loo gu' ndyub xnìi
yéc gu' no ndyub xnìi lezo' gu' loo cón che'n
Diox co' nac con' ndac. Tataa mod gàc loo
gu' loo cón che'n Diox xal thìb lampr co'
ntenìi loo mèn.

*Tad Jesús ngue que yèeque' mèn xley' farise
no mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley
co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa.*

(Mt. 23.1–36; Mr. 12.38–40; Lc. 20.45–47)

37 Co'se' ngolo tataa mdoodi's Jesús di'sa
loo mèna, thìb mbi' xley' farise ndxab loo
Jesús:

—Nda thuhua na' lizen, ey.

Sya, nda no Jesús mbi'. Ngòo Jesús le'n
nyòo. Mdub Jesús loo mes con mbi'. 38 Mbi'
xley' farisea ante mbui' no ante gunaa
co'se' gunèe mbi' ne'ntechte Jesús ya' Jesús
par hua Jesús xal nac costumbr co' mque
no mèn loo xley' mèn tiempa. 39 Per Jesús
ndxab loo mbi' xley' farisea:

—Gu' co' nac mèn xley' farise, más
nxyo'f ndeleque' lezo' gu' par li gu' xal nac
costumbr par tech gu' taz no plat co' ndli
zin' gu' leque la's gu' gu' loo cón che'n
xtùuz co' ndli gu' le'n lezo' gu'. Tac gu'
ndli xtùuz le'n lezo' gu' xá mod xexte li
huan' gu' cón che'n xtàa gu' no xá mod
xexte li gu' chol con' ye'rsin' loo chol mèn.
40 Susque' naad gu' no susque' nguud gu'
ñeene' ¿ché' inonte gu' no ché' inda'de gu'
cuent leque Diox co' mtoxcua' le'n plat,
leque Dioxa mtoxcua' xís plat, ne, cà'? Cona
nee di's, Diox mbli ngue no gu' yéc gu' no
lezo' gu' par li gu' xtùuz xalque' mbli Diox
par que no gu' taamas part che'n lad gu' par
gàc lad gu' thìb con' co' li zin' loo gu, ey.
41 Ndxàalque' ta' gu' gòn dib nzo yéc gu' no
dib nzo lezo' gu' cón che'n ryethe con' co'
ndxàppe' gu'. Le' sya, nalì no nambìi gàc
gu' loo Diox no ne'tyóode gu' cón che'n plat
no taz.

42 Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise,
tac gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez
Diox cón che'n gu'. Tac axta fthyoxtil',
no rud, no taamas huan nayèe co' ndxàp
gu' nda' gu' diezm loo Diox. Per incua'nte
gu' mod xá mod que tee ban nalì gu' loo
hues xtàa gu' no xá mod que' lezo' gu' Diox.
Ndxàalque' ta' gu' diezm xal ndli gu' ba'.
Per más naquin li mèn par cua'n mèn mod
que tee nalì mèn loo hues mèn no loo xtàa
mèn no que' lezo' mèn Diox.

43 Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise, tac
gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox
cón che'n gu'. Gu' asendli par ndyub gu' loo
asient le'n sinagog loo mèn par hui' mèn
no par ñaa mèn loo gu' par gab mèn anze'f
mèn guryath mèn guryèn nac gu'. No a la
fuerz ndlya's gu' nii mèn Diox loo gu' no
gàp mèn mod ñèe mèn gu' ned co'te' zyál'
mèn gu' làth taamas mèn.

44 Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise, tac
gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox
cón che'n gu'. Aa que ndxác gu' ntembìi ro
gu' no ntembìi xti's gu'. Per daa nii loo gu'
le' gu' nac xal bá' mèn nguth co' indxú'de
pá nax o pá nziri' bá' le'n panteón. No ale
ndloo ndub mèn loo bá' tac indxú'de pá
nax bá'. Pues, co' ngue niin loo gu' ndxè'
nee di's le' mèn co' ndli cas gu', prob mèna
inonte xá nac mod ye'rsin' co' ngue no gu'
no co' ndxàp gu' le'n lezo' gu'.

45 Sya, ngro' nxon' thìb mbi' co' nac
maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn. Mcàb mbi' loo Jesús.
Ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, di's co' ngolo ndxab U' loo
mèn ba', ngue gòo di's U' cón che'n nu',
ne. No nazab ndlyàa di's ba' le'n lezo' nu',
ndyaquen.

46 Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús loo
mbi':

—Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèn, tac nzo yen' nzo xique' gu' co'se'
tub rez Diox cón che'n gu'. Tac gu' tolo
nzib con' co' ñibe' gu' loo mèn li mèn cón
che'n Diox co' ne'xecte mèn tolo li mèn xal
ñibe' gu'. No nec thìb mod no nec tedib
mod incua'nte gu' mod teche gu' yalnibe'
co' mnibe' gu' loo mèn par li mèn.

47 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèn. Tac gu' ñibe' toxcua' mèn armit
che'n prob mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox póla. No ale leque xudgool gu' co' ngo
ban póla mbethxù' prob mèn co' mde'th
di's co' ndxab Dioxa. 48 Con' co' ndli gu'a
nee di's thidte ngòc gu' con xudgool gu' no
con con' co' mbli xudgool gu'. Xudgool gu'
mbeth mèna. Le' gu' na, mbli mandad par

mtoxcua' mèn armit che'n mèn co' mde'th
di's co' ndxab Diox co' mbeth xudgool gu'a.
49 Por anze'f ndxác tín' Diox, cona, ndxab
Diox:
Na tel' mèn co' te'th di's co' gaben loo
mèn. Tel'en mèn co' ndxe' di's cón che'n
di's ndac loo mèn, ne. Tub ngu's mèna
mèn co' tel'en. No guth mèna mèn co'
tel'en, ne.
50 Co'se' tub rez Diox cón che'n rye mèn,
gu', ne, nzo yen' nzo xique' gu'. Ale le'le'
gu' co' naban tiemp ndxè', tyactìi gu' por
cón che'n mèn co' mbethxù' xudgool gu'
póla, mèn co' mtlo mde'th di's axta co'se'
diz mtlo mblec Diox izlyo'. 51 Diox li rez
cón che'n ren co' mxyo axta co'se' mbeth
mèn co' ngòc xudgool gu' Abel póla no axta
mbeth mèn hues xtàa gu' Zacari le'n templ
gaxte loo còo' le'n tiemp ndxè'. Cona, ngue
niin loo gu': Le' Diox tub rezque' cón che'n
gu' co' naban tiemp ndxè' par tyactìi gu'
por mbeth xudgool gu' mèna.
52 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèn, no gu' mèn xley' farise. Gu' nzo
yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox cón che'n
gu'. Gu' mtau' ned mtau' yó' par ne'té'thte
mèn cón che'n Diox. No ne'ngòode gu' loo
cón che'n Diox. Ne' ne' indla' gu' yòo mèn
co' lya's té'th cón che'n Diox loo cón che'n
Diox.
53 Co'se' mbìn mèn co' nac maistr co'
ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn no mèn xley' farise tataa ndxab Jesús
loo mèna, anze'f ngocloo tín' mèna gunèe
mèna Jesús. Mtlo mèna, mnibdi's mèna
huax con' loo Jesús. Ale asembli mèna,
mnibdi's mèna chol con' loo Jesús par
bel'que' tataa mod yitac lezo' Jesús ñèe
Jesús mèna, 54 par ñee mèna ñeene' ché'
bel'que' tataa mod yigaa Jesús loo mèna loo
di's co' gab Jesús par gàc li mèna gan quexù'
que' fals mèna Jesús.

12

Tad Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co' ntembìi ro no mèn co' ntembìi xti's.

1 Làth xtau'a, sate más mqueltàa mèn loo
Jesús. Per mil mil mèn mqueltàa loo Jesús
axta mblo mdub mèn loo xtàa mèn. Le'
Jesús na, mtlo mdoodi's loo mèna tedib vez.
Nerleque' loo myen' xin' mté'th mtlo Jesús,
mdoodi's Jesús. Ndxab Jesús loo myen':
—Anderhuen gu', ey. Fquenap gu' gu'
loo mod ye'rsin' co' ndxàp men xley' farise
ba'. Tac mod ye'rsin' co' ndxàp mèna ntolo
nteza' huax mèn loo cón che'n Diox. Mèn
ba' anze'f ndxác ntembìi ro no ntembìi
xti's. 2 Fté'th gu' no fte' lezo' gu' yende
nec thìb con' co' nau' loo co' ne'ryo xo'fte.
No ne' ne' yen nec thìb con' co' xexte
ndxàc co' ne'yathte no co' ne'yènte. 3 Por
cona, chol con' ye'rsin' co' mbez mèn xexte
co'te' yende chó mèn gòn mbez mèn di'sa,
alanleque' yath yèn di'sa loo mèn loo xnaa.
No di's ye'rsin' co' ndyoodi's mèn xexte le'n
nyòo liz mèn, di'sa yath yèn cabii loo chol
mèn.

Trè' ndlu' chó loo ndxàal zyeb mèn.
(Mt. 10.28–31)

4 Myen', gu' co' ndxàc amiu daa, nde niin
thìb con' loo gu': Ne'zyebte gu' ñèe gu' mèn
co' ndxác guth bél'yòo ladpe' gu'. Tac co'se'
yilo guth mèn bél'yòo ladpe' gu', ya yende
cón tolo li mèna. 5 Niin loo gu' chó loo
ndxàal zyeb gu'. Bzeb gu' gunèe gu' Diox
tac co'se' ngolo nguth bél'yòo lad mèn, ante
Diox ndxàp con' la's nii Diox no la's ya'
Diox par tetìi Diox mèn le'n ye'rbìil, mèn co'
ndxàal yòo ye'rbìil.
6 ¿Ché' tarte ñee gu' ndyo' ga'y mbin por
thìb pes, cà'? Mastale' yende cón ntac
mbin, ndyac mèn, per Diox indxathla'ste
cón che'n nec thìb mbin. 7 Hui' gu' nexa.
Axta yis yéc gu' co' ndoo yéc gu' ba' Diox
naneeque' plá yis ndoo yéc gu'. Cona, ngue
niin loo gu': Gu' masque' ntac leque huax
mbin bé'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' nda' cuent loo xtàa mèn le' mèna ndxela'sque' loo Tad Jesús.
(Mt. 10.32–33; 12.32; 10.19–20)

8 Chol mèn co' ta' cuent loo xtàa mèn le'
daa nac xgan' Diox co' mtel' Diox loo izlyo',
daa, ne, co' mbal yáal loo izlyo' xalque'
ndxáal chol mèn, daa ta cuent no gaben loo
angl che'n Diox loo Diox le' mèna nac mèn
che'npe'en. 9 Per rye mèn co' cà' di's daa loo
xtàa mèn no ne'ta'de mèn cuent le' daa nac
xgan' Diox loo mèna, cón che'n mèna daa ta
cuent no gaben loo angl loo Diox le' mèna
inacte mèn co' nzo loo cón che'npe'en.
10 Lomisque' ne, chol mèn co' ñii yèe ñii
tìi cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo'
xalque' ndxáal chol mèn, mèna nzoque'
mod tyon' xtol. Per mèn co' ñii yèe ñii tìi

cón che'n Xpii Natú', cón che'n xtol mèn
co' mcua'n mèn por gunii yèe gunii tìi mèna
cón che'n Xpii Natú' ne'tyon'te thidtene.
11 Niin tedib con' loo gu': Co'se' hue'
mèn co' ndxecloo ñèe gu' gu' loo mèn co'
nqueltàa sinagog, no co'se' hue' mèn gu'
loo juez, no co'se' hue' mèn gu' loo mèn
nac zin' yòolau, co'se' cue gu' loo mèna,
ne'tyóode gu' xá mod càb gu' loo mèna o
cón gab gu' loo mèna. 12 Tac co'se' zin hora,
Xpii Natú' lu' loo gu' xá mod ndxàal càb gu'
no xá mod ndxàal tyoodi's gu' loo mèna.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn le' yalgon' co'
ndxàp mèn ndli ndxàc con' ryes loo mèn.

13 Be' ngue toodi's Jesús loo mèn. Làth
mèna nzo thìb mbi' co' ndxab loo Jesús:
—Maistr, guuz loo huesen ta' huesen
herens co' nac chenen càan.
14 Jesús ndxab loo mbi'a:
—¡Aa, mbi'! ¿Chó mdoo daa loo gu' par
gàc daa xal thìb juez loo gu' no par gàc daa
xal thìb mbi' co' ndli rol xyòn gu' loo gu',
à'? Inacte zin'a zin' co' ndlin.
15 Ndxab Jesús loo mèna, ne:
—Anderhuen gu'. Leque gu' hui' xal
nziri' gu'. Fquenap gu' gu' loo ryethe con'
co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn par que no
mèn con' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn par
ne'queli'thte gu' con' co' ndli ndyub yo'f
lezo' gu'. Tac mastale' ndli gu' xtùuz que no
gu' huax con' co' ndryo' ndlyen' le'n lezo'
gu', inacte con' co' ncàb loo yalgon'a co',
lìcque', li le' mèn ban no Diox thidtene, ey.
16 Jesús ndxab loo mèna, ne:
—Nde niin tedib con' loo gu': Ngo thìb
mbi' ric. Mbi'a anze'f ngòp che'n. No
anze'f thìb cosech mthop mbi' loo rye xyòn
mbi' co' mque no mbi'. 17 Per thìb huiz xèe
mdub mbi'. Mbli mbi' xtùuz le'n lezo' mbi'.
Ndxab mbi' loo lezo' mbi': ¿Cón lin con rye
cosech co' mthopen ba', yoo? Ingue noden
co'te' gosuan cosech daa ba'. 18 Mbere mbi'
rica, mbli mbi' xtùuz le'n lezo' mbi' tedib
vez. Ndxab mbi': Neequen xá ñaa thìb
con' nde lin. Na nda sil yòo co'te' ngosuan
cosech daa ba'. Per leque tua' toxcuan
tedib yòo co' más naroo leque co' silen. Le'
sya, tya gosuan ryete cosech co' mthopen.
No gosuan ryete con' ngue non. 19 Le' sya,
gaben loo lezon: ¡Cara! Nase ngue non
huax con' co' nzosua' par que no na'i huax
lín'. Li na' descans, hua na', no gu na' axta
plóthe. Más de cona, ndxàal ta' na' gust
lezo' na' ndxep. 20 Per Diox ndxab loo mbi'
rica: ¡Aa mbi'! Susque' naadl no susque'
nguudl. Leque yál' ndxè' gathl no ryete
con' ngue nol ba', ¿chó mèn gàc che'na
yiloa, à'? Axta ne' ne' gàc ryete cosech
ba' cón che'npe'l, ndee. 21 Tataa ndxàc loo
chol mèn, mèn co' ante ndoo lezo' que no
yalgon' loo izlyo' ndxè' no ndxàc ric mèna
axta plóthe. No loo cón che'n con' co' angli
Diox loo mèn no con' co' anggàc che'n mèn
loo Diox ale le'le' ndlyàa tìi mèna.

Diox ñee rsi' ñee rso mèn, mèn co' nacque'
xin' Diox.
(Mt. 6.25–34)

22 Ngolo mdoodi's Jesús di'sa loo mèn,
ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:
—Nde niin thìb con' loo gu', ey: Ne'gath
lyuxte gu' loo cón che'n yalnaban gu'
par tyóo gu' cón goc gu' yé' huize'.
23 Ndxe'leque', más ntac yalnaban mèn
leque con' hua mèn. No más ntac yalnaban
mèn leque xab mèn co' goc mèn. 24 Hui' gu'
loo rsin' ngáa co' ndli ngáa. Ngáa ingode
bin. Ne' ne' inthop ngáa cosech. Ne' ne'
ingosua' ngáa nzob. Mastale' indlide ngáa
con'a, Diox nguàaque' ngáa. Ale'que' gu'
co' más ntac leque thìb ngáa, pà ne'huàade
Diox gu', ¿lé'? 25 ¿Chó thìb gu' co' nzo làth
gu' co' más ndxath ndlyux par gác gu' zib
gu' loo gu' taarol metr par yol gu' taachu'th,
à'? Yende chó gu' gác lii, ¿lé'? 26 Chele' gu'
ne'gácte li thìb con' co' nac más chu'th o
más be'the, ¿chonon susque' más ndxath
ndlyux gu' par li gu' con' co' más ñaare',
sya?
27 Hui' gu' no gunaa gu' xá mod ndryoo
nxyèn ye' co' mbez mèn lèe ye' madalen.
Ye'a indlide zin'. Ne' ne' inzìi ye' madalen
dó' par goc xab ye' madalen. Mastale'
yende cón ndli ye' madalen, per más nabe's
ñaa ye' madalen leque Salomón co' ngòc
rey co'se' mdoc Salomón xab Salomón no
co'se' ante nít nayèe gunaa Salomón mdoc
xab Salomón. 28 ¡Aa mèn co' xhuite ndxela's
loon no mèn co' xhuite ndxàp yalxla's loon!
Chele' Diox tataa mod nxèn' huan co' nzo'f
yii no den, no yé' huize' mbiizte huana, gàc
huana yaa biiz co' yòo le'n thìb gor, ale'que'
gu' ne' li Diox par que no gu' ryethe con'
naquin gu'. ¡Aa mèn izlyo'! Axta ne' ne'
inda' gu' cuent cón ndxàc loo gu'. 29 Por
cona, ne'xide lezo' gu'. No ne' ne' tyóo

gu' cón hua gu' no cón gu gu' yé' huize'.
30 Tac chol mèn co' alithe naban dib athu loo
izlyo', más ndyóo mèna xá mod gàp mèna
rye con' naquin mèna. Tac con' co' ncua'n
mèn nac con' co' alithe ncua'n mèna. Per
gu' ngue no xud gu' co' nonque' no co'
naneeque' co'pe' naquin gu'. 31 Más huen
blo yéc gu' ta' gu' lugar ñibe'pe' Diox loo
gu' no cua'n gu' mod li gu' con' co' ndxòo
lezo' Diox. Chele' gu' tataa li, Diox lyath no
gu' que no gu' ryethe con' naquin gu', ne.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn más huen que no mèn yalgon' loo bé'.

(Mt. 6.19–21)

32 Ne'zyebte gu', myen', gu' co' nac xal
mbacxil' daa. Mastale' nagabte gu' nzo
loon, per Diox xud gu' ndyac lezo' yòo gu'
loo cón che'n Diox xud gu' par ñibe'pe'
Diox loo gu'. 33 Chele' gu' tho' ndxep con'
co' ngue no gu' par ryo' tmi loo con'a
par ta'la's gu' tmi loo mèn co' naquin tmi,
sya, tataa mod gàca loo gu' yòo lezo' Diox
loo cón che'n con' co' ngue li gu'. Sya,
Diox tolo li par que no gu' huax con' ndac
axta plóthe loo bé' co'te' ne'lyuxte con', no
co'te' ne'yiza'de con', no co'te' ne'yòode
huan' par li huan' huan' yalgon'a, no co'te'
ne'gácte mxìl yòo mxìl par teza' mxìl con'
co' gàp gu' loo bé'. 34 Le' sya, co'te' ndxàple'
gu' yalgon'pe' gu', tya más tyub yo'f lezo'
gu' no anze'f ngue li gu' purad par yòo
gu' tya par hui' gu' loo yalgon'pe' gu' co'
ndxàple' gu' tya.

Tad Jesús ngue toodi's loo mèn: Nalas gure gu' no bli nab gu' gu' ndoore' co'se' gàc huiz co' galen loo izlyo' tedib vez.

35 Tolo ndxab Jesús:

—Bli nab gu' gu' loo cón chenen xal mèn
co' altant nziri' loo zin'. No gòc gu' xal
co'se' ngo mèn xnìi thìb lampr par tenìi
lampr loo mèn. 36 No bli gu' xal ndli moz co'
nzi bed coyor zin patrón moz co'se' bere pa-
trón, ye'th patrón co'te' ngua patrón co'te'
mselya' thìb ned myen'. Sya, co'se' mbere
patrón, ndye'th patrón, texal zin patrón al-
tant ndoo moz, xal' moz puert ro ned co'se'
te's patrón puert. 37 Huen nda moza tac
ndub naa moz co'se' mzin patrón. Lìcpe'
ba'i, na nii loo gu': Yub patrón toxcua' co'
hua moz. No yiloa, ñibe' patrón loo moz
tyub moz loo mes. Yiloa na, cuec patrón
co' hua moz loo mes. 38 Mastale' zin patrón
gulal yál', o mastale' zin patrón coyor cuar,
chele' patrón ñèe altantque' ndoo moz no
ndub naa moz co'se' zin patrón, anze'f huen
nda moza, sya, ¿lé'? 39 Nde niin thìb con' loo
gu', myen', par ta' gu' cuent: Angab na'i,
chele' thìb mbi' co' ñibe' liz mbi' non mbi'a
coyor yi'th huan', mbi' tyub naa no ne'gàtte
mbi'. Sya, tataa mod li mbi' gan ne'la'de
mbi' xal' huan' liz mbi' par yòo huan' liz
mbi', li huan' huan' che'n mbi'. 40 Cona,
ngue niin loo gu': Altant gure gu' loo cón
chenen tac zin thìb huiz no zin thìb ze co'se'
yende chó mèn ta' cuent no co'se' indyóode
mèn cón gàc huiza. Huiza, chàa, galen loo
izlyo' ndxè' tedib vez, daa co' mbal yáal loo
izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'.

Trè' ndlu' cón che'n thìb moz co' altant ndyoo loo zin' no cón che'n tedib moz co' ialtante ndyoo loo zin' co' ngue go xo'f zin' moz.

(Mt. 24.45–51)

41 Sya, mnibdi's Pedr loo Jesús. Ndxab
Pedr:

—Tad, ¿ché' ante cón che'n nu' co' nac
myen' xin' mté'th U' ndyoodi's U' di's co'
mtetac U' di's ba' o ché' ngue toodi's U' di's
ba' cón che'n ryete mèn co' nzi yòn di'sa,
cà'?

42-43 Ndxab Tad Jesús loo Pedr:

—¿Chó moz ñibe' patrón gàc moz man-
dador liz patrón, no loo taamas moz liz
patrón par ñibe' moza loo taamas moz, no
ta' moz con' hua xtàa moz co'se' gáal hor
hua moz, à'? Niin loo gu' chó gàc moza. Gàc
moz mandador, moz co' altant ndoo loo zin'
patrón no co' ndyubdi's ndac loo patrón.
Huen nda moza co'se' ndye'th patrón moz,
ngua patrón moz viaj, 44 no ñèe patrón moz
ndli moz xal mtan' patrón di's loo moz.
Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Le' patrón moz
ñibe' par gàc moz mandador loo ryethe
con' ngue no patrón liz patrón. 45 Per, angab
na'i, chele' moza li xtùuz no gab moz loo
lezo' moz le' patrón moz lyen' huax huiz no
ne'zingàade patrón moz, sya, tlo moz, tetìi
moz taamas xtàa moz. No tetìi moza criad,
ne. Más de cona, tlo moz, hua moz, no gu
moz, no ale axta tyuuz moz. 46 Làth xtau'a,
patrón moz zin thìb huiz co' indub bedte
moz zin patrón moz. No zin patrón moz
thìb hor co' indlide moz xtùuz zin patrón
moz. Le' sya, patrón moz tyen mached no
làa patrón moz mached rloo moz axta guth
patrón moz moz. Tataa mod li patrón moz

loo moz par yòo moz co'te' yòo mèn co'
ne'tyalte yila's loon.
47 Le' tedib moz co' nonque' no co' na-
neeque' xal nac co' ndlya's patrón moz li
moz no ne'nglide moza no ne' ne' ndubdi's
ndac moza ro patrón moz, patrón moza
ta' che'n moza axta plóthe. 48 Per moz co'
inonte no co' inda'de cuent xal ñibe' patrón
moz no mbli moz con' co' indxàalte li moz,
mastale' ndxàal ta' patrón che'n moz, per
xhuite ta' patrón che'n moz. Tac mèn co'
más mté'th mod che'n patrón par li ndac
mèn co' ñibe' patrón, loo mèna más tan'
patrón di's par li mèna con' lya's patrón.
Le' loo mèn co' ngòp patrón más confians
na, loo mèna tolo chal patrón par li mèna
más con' ndac co' lya's patrón li mèna.

Mbez Jesús loo mèn: Por cón chenen ndxàc chop ned mèn.

(Mt. 10.34–36)

49 Tolo ndxab Jesús loo mèna:
—Daa ndal par go xo'fen cón che'n mod
co' ndxàp mèn loo izlyo'. No por con' ndal
lo xo'fen cón che'n mèn, con'a li càb loo
mèn tlo mèn, tyub quìi tyub bèel lezo' mèn
ñèe mèn xtàa mèn por cón chenen. ¡Ngaca
cón gàca! Luega tlo gàca loo mèn. ¡Huen!
50 ¡Cara! Huen huen naneen le' mèn tetìi
daa axta gath daa. No naneen nzo yen'
nzo xique' daa gàcque' con'a loon. No thìb
ndlyazen setilte riida loon. 51 ¿Ché' ndli gu'
cuent le' daa ndal loo izlyo' par lin le' gu'
cue ban rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth
xtàa gu', cà'? Yende xàa. Ndxe'leque', daa
ndal par lin zyal di's zyal cuent làth gu'.
No axta gàc gu' chop ned mèn làth xtàa
gu' por cón chenen. 52 Tac desde nalle' par
delant ga'y mèn co' naban thìb yòo co' nac
liz mèn, son mèna tyoo xà' lezo' loo xtàa
mèn co' naban yòoa. Mèna cue yoo con
taachop mèn co' nzo leque yòoa por cón
chenen. 53 Lomisque' mod gàca loo taamas
xtàa mèn, ne. Leque gundanbi' yecloo ñèe
xgan' gundanbi'. No leque xgan' gundanbi'
yecloo ñèe gundanbi'. No leque gundangot
yecloo ñèe rsap gundangot. No leque rsap
gundangot yecloo ñèe gundangot. Le' mèn
co' nac xna'zap na, yecloo ñèe xa'got co'
nac xìix. Le' xa'got co' nac xìix na, yecloo
ñèe xna'zap por cón chenen.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn xá mod ta' mèn cuent cón che'n tiemp ndxè'.

(Mt. 16.1–4; Mr. 8.11–13)

54 Ndxab Jesús loo mèn, ne:
—Co'se' ñèe gu' ndxetoo xcuau par ned
ndlyen huiz, mbez gu': Yamerle' lyàa yùu,
cara. No lìcque', ndxàca tataa loo gu', ¿lé'?
55 No co'se' ñèe gu' ndryo' mbii par ned sur,
mbez gu': Anze'f thìb bée lyàa. No, lìcque',
ndxàca loo gu', ¿lé'? 56 ¡Aa mèn izlyo'! Aa
que ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembìi
gu' xti's gu'. Non gu' xá ñaa co' ndxàc co'se'
ngo' gu' cuent cón che'n señ co' ndxú' loo
bé' no señ co' ndxàc loo izlyo'. Chele gu'
tataa non no nda' gu' cuent cón che'n bé'
no izlyo', ¿chonon ne'gácte gu' ta' gu' cuent
cón che'n con' co' ndxàc le'n tiemp ndxè'
xal nda' gu' cuent cón che'n señ co' ngüi'
gu' no co' ñaa gu', à'?

Tad Jesús ngue lu' loo mèn: Fcua'n gu' mod tàl gu' loo di's no loo cuent con mèn co' nac xtàa gu'.

(Mt. 5.25–26)

57 ¿Chonon indlide gu' par leque gu' tub
rez cón che'n gu' no par li gu' con' co' nac
con' nambìi no con' co' nac con' nalì, à'?
58 Chele' chó mèn ta' part cón che'n gu' loo
xcal no ya no mèna gu' yòolau par ya be' gu'
loo xcal yòolau, más huen cua'n gu' mod xá
mod tàl gu' loo di's no loo cuent ned nda
gu' par ne'hue'de mèna gu' loo xcal. Tac
chele' cón che'n gu' tyub rez loo xcal, xcal
ta' gu' loo tenient par ya que' tenient gu'
lezi'f. 59 Na nii loo gu': Ne'ryo'de gu' lezi'f
axtaque' quix gu' mult co' quib xcal lad gu'.
Sya, ryo' gu' lezi'f.

13

Tad Jesús ngue yab loo mèn: Naquin lyàa yéc gu' no lyàa lezo' gu' par tyon' xtol gu' no xquin gu' par tataa mod zye' mod co' ndxàp gu'.

1 Leque le'n huiza, ngua plá mèn loo
Jesús par ngua ta' mèn cuent loo Jesús xá
mod asembli Pilat mandad mbeth solndad
ndxep mèn par ned le'n yèezya' che'n làaz
mèn galile láth ngo mèna le'n templ par
mcos solndad ren mèn con ren má' co'
mbeth mèna par xo mèn rena loo Diox.
2 Jesús ndxab loo mèna:
—¿Ché' ndli gu' xtùuz no ché' ndli gu'
cuent le' con' co' ngòc loo mèn par ned
le'n yèezya' che'n làaz mèn galile ngòc loo
mèna por ngòc mèna mèn co' ngòp más
xquin no xtol leque taamas mèn co' ngòc
mèn gulàaz mèna, cà'? 3 Yende xàa. Cona,
ngue niin loo gu': Chele' gu' ne'lyàade

yéc no ne'lyàade lezo' loo con' ye'rsin' co'
ndli gu' no chele' gu' ne'zye'de mod co'
ndxàp gu', gu', ne, lyux. [4] ¿Ché' ndxela's
gu' co'se' nguth ryete si'n pson mèn co'
nguth co'se' mbua's ftoo che'n thìb yòobé'
co' mdub co'te' ngure tanc che'n Siloé co'
ngob che loo mèna, mèna más ngòp xquin
no xtol leque taamas mèn co' nzo ban ciuda
Jerusalén, cà'? Yende xàa. [5] Cona, ngue
niin loo gu': Chele' gu' ne'lyàade yéc no
ne'lyàade lezo' gu' loo con' ye'rsin' co' ndli
gu' no chele' gu' ne'zye'de mod co' ndxàp
gu', gu', ne, lyux.

Trè' ndlu' cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús cón che'n thìb yaa ngudyuug.

[6] Jesús ndxab loo mèna, ne:
—Nde tetaquen thìb con' loo gu'. Ngo
thìb mbi' co' ngòc patrón. Mbi'a mque
no thìb xan' yaa ngudyuug loo xyòn mbi'.
Ndxàc plá lín' seguid nda tee hui' mbi'
loo yaa ngudyuug ñeene' ché' ndoole'
ngudyuug loo yaa. Per co'se' ndyee tee hui'
mbi' loo yaaa, nec thìb ngudyuug iñèede
mbi' ndoo loo yaaa. [7] Sya, ndxab mbi' loo
moz mbi' co' ndli zin' loo yòoa: Hui' nexa,
moz. Nde teele' son lín' seguid ndalen
loo yaa ngudyuug ba' par ñeen ñeene' ché'
ndoole' ngudyuug loo yaa ba'. No co'se'
ndalen, iñèeden nec thìb ngudyuug loo yaa
ba'. Más huen fcho' yaa ba' tac nca'i loo
xyónen. [8] Per moz co' ndli zin' loo yòoa
mcàb loo mbi'. Ndxab moz: Tad, la'a tee
tooi lín' ndxè'. Nda tele'en yòo xàn'a no
gon be'f xàn'a. [9] Ne'stolque' lín' ndxè' ta'i
xlè. Per chele'i ne'ta'de xlè, syase, li U'
mandad cho'i.

Tataa ndxab Jesús loo mèna par lu' Jesús
loo mèna le' Diox ncha'la's tín' loo mèn.
Per chele' mèn ne'tyalte lyàa yéc mèn no
chele' mèn ne'tyalte lyàa lezo' mèn loo con'
ye'rsin' co' ndli mèna no se' mèna mod co'
ndxàp mèna loo Diox, telux Diox mèna.

Thìb huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, mteyac Tad Jesús thìb xa'got co' mteleng mbii xís.

[10] Ngoloa, ngòc thìb con'. Thìb huiz sabd
co' ngòc huiz descans tiempa, Jesús ngue
lu' mèn le'n thìb sinagog. [11] Làth mèn co'
ngo le'n sinagoga, ngo thìb xa'got. Xa'gota
ndxàcle' si'n pson lín' ngue no thìb mbii
ye'rsin'. Mbii ye'rsin'a mbli mblyeng xís
xa'gota. Le'n rye lín'a, yende mod ndoo lì
xís xa'gota thidtene. [12] Co'se' gunèe Jesús
xa'gota, Jesús ngurez xa'gota. Ndxab Jesús
loo xa'gota:
—Ngot, ya ne'tolode que nol mbii
ye'rsin' ba' xísl.
[13] Sya, ante mxo'f Jesús ya' Jesús loo
xa'gota, leque hora mdoo lì xís xa'gota.
Ndxab xa'gota:
—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U'
loon. Mteyac Tad ba' daa.
[14] Per mbi' co' ngòc jef che'n sinagog co'
ndyoo naa loo mèn le'n sinagoga, anze'f
ngocloo mbi' loo Jesús tac mteyac Jesús
xa'gota huiz sabd co' ngòc huiz descans
tiempa. Sya, ndxab mbi' loo rye mèn co'
nziri':
—Xop huiz nac thìb sman par li mèn zin'.
Más huen yi'th gu' le'n huiz sman par gàc
remed gu'. Ne'yi'thte gu' huiz co' nac huiz
descans par gàc remed gu'.
[15] Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' ndyoo ner
no co' ndyoo naa loo mèn le'n sinagog:
—¡Aa que ndxácl ntembìi rol no ntembìi
xti'sl con xtàal loon, cara, gu' co' thidte
mod ndxàp loo cón che'n huiz descans.
¿Ché' nzo chó gu' co' nziri' trè' co' nac arid
mènley' ne'xacte gu' ngon gu' no ne'xacte
gu' burr gu' huiz sabd co' nac huiz descans
par ya ta' gu' nít gu ngon gu' no burr gu'
huiz descans, à'? Txac gu' má' gu', ¿lé'?
[16] Lomisque', tan cuent loo gu' cón che'n
xa'got ndxè' co' nac bin Abraham co' ngolo
mteyaquen. Mebizya mtedó' xa'got ndxè'
con thìb yíiz mbii che'n xpii ye'rsin' co'
mbli mteleng yíiz xa'got ndxè'. No ndxàcle'
si'n pson lín' thidtene mteleng mbii xís
xa'got ndxè'. No nalle' ndlyazen ñee gu'
loon: ¿Ché' ngue li gu' cuent indxàalte
xaquen xa'got ndxè' loo yíiz mbii co' ndub
xís xa'got ndxè' par yac xa' nalze co' nac
huiz sabd co' nac huiz descans, cà'?
[17] Co'se' ngolo ndxab Jesús di'sa, ryete
mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús
mthyon tín'. Per ndxe'leque', taamas mèn
co' nziri', anze'f mdyac lezo' mèna co'se'
gunèe mèna con' roo con' xèn co' mbli no
Jesús xa'gota loo mèna. Thìba con' ndxè'.

Trè' ndlu' cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús cón che'n biz bin mostaz.

(Mt. 13.31–32; Mr. 4.30–32)

[18] Le' tediba na, Jesús ndxab loo mèn:

—Nde niin thìb con' loo gu' cón che'n xal
nac mod co' ñibe'pe' Diox loo mèn nalle'.
19 Mod co' tlo yar' mèn co' ndyal yòo loo cón
che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn, le'i
nac xal biz bin mostaz co' mblo thìb mbi'
bin loo xyòn mbi'. No ndryoo nxyèn huan
mostaza yamerle' xal thìb xan' yaa xcàl. No
ale axta mbin bé' ntoxcua' xyòn mbin loo
huan yaa mostaza.

Trè' ndlu' cón che'n di's co' ngue tetac Tad Jesús no co' ngue go xo'f Tad Jesús cón che'n dii levadur loo mèn.

(Mt. 13.33)

20 Ndxab Jesús loo mèn, ne:
—¿Xá nee gu'? ¿Chó con' tetaquen mod
co' ndxàc co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn
nalle'? 21 Pues mod co' tlo ngue ñibe' Diox
loo mèn nac xal co'se' xèegà xèegà ndxos
con' ye'rsin' con con' ndac co' ndlu' cón
che'n di's ndac loo mèn dib athu izlyo'
xal co'se' ndyen thìb xa'got ndxepte dii
levadur par ncos xa' son bols harin par tyoo
bes co'f par toxcua' xa'gota pan.

Tad Jesús ngue yab loo mèn le' mèn co' ndxòo loo cón che'n Diox nac xal mèn co' ndxòo ro thìb puert naya.

(Mt. 7.13–14, 21–23)

22 Ngolo mdoodi's Jesús di'sa, mxen Jesús
ned. Nda Jesús par ned ciuda Jerusalén.
Co'se' nda riid Jesús, nguri'th Jesús le'n rye
ciuda no le'n rye yèez co'te' mblu' Jesús cón
che'n di's ndac loo mèn. 23 Ned nguri'th
Jesús ngo thìb mbi' co' mnibdi's thìb con'
loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:
—¿Ché' ndyac U' ndxepte mèn nzo co'
lyá' loo ryethe con' ryes, lé'?
Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús loo
mbi':
24 —Bli gu' purad yòo gu' loo cón che'n
Diox tac loo cón che'n Diox anze'f nagàn
nac par yòo mèn. Mod co' yòo mèn loo cón
che'n Diox nac xal co'se' ndlya's mèn yòo
mèn ro thìb puert co' anze'f naya. Anze'f
huax mèn nzo co' lya's yòo loo cón che'n
Diox per ne'gácte mèna yòo mèna loo cón
che'n Diox. 25 Tac ne'stolque' gàca loo gu'
ne'tyalgàde gu' yòo gu' loo cón che'n Diox.
Sya, gàca loo gu' loo cón chenen xal co'se'
mtau' thìb mbi' co' nac gundan puert ro
ned liz mbi' ndxáal yál'. Yiloa, syare' nde
mèn. Ndoo mèn ro ned. No nte's mèn ryo'.
Mbez mèn loo mbi': Tad, fxal' U' puert par
yòo nu'. Sya, mbi' co' nac che'n liza càb
loo mèna. Gab mbi': Byàa gu'. Ne'needen
pá ned ngro' tee gu' no ne'needen pá ned
ngro yáal gu'. 26 Axta syare', tlo gab gu' loo
mbi' co' nac gundana, co' nee di's, daa nac
mbi'a: Nu' nduhua no U'. No ngu no nu' U'.
No mblu' U' nu' co'se' mbi'th riid U' làaz
nu'.
27 Per mbi' càb loo mèna no ñee mbi' loo
mèna: Na guniile' loo gu': Ne'needen pá
ned ngro' tee ngro yáal gu'. Biiche gu' loon,
rye gu' co' nziri' ro puert ba', gu' co' ndli
con' ye'rsin'. 28 Co'se' gath gu', bii xpii gu'
no alm gu' le'n ye'rbìil. Tya tlo gu' gón' gu'
no hua le gu'. Tac axta syare' hui' gu' loo
Abraham no loo Isaac no loo Cob. No hui'
gu' loo ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox póla co'te' ngue ñibe' no mèna Diox
co'te' ñibe'pe' Diox loo ryethe con'. No axta
syare' li la's gu' cón che'n co' ngue niin loo
gu' ndxè'. Per ale ndxe'leque', ne'yòode gu'
làth mèna thidtene. 29 Co'se' gàc tiempa,
yi'th rye mèn co' naban par ned ndlyen
huiz, no mèn co' naban par ned mbix huiz,
no mèn co' naban par ned nort, no mèn
co' naban par ned sur par yòo mèna co'te'
ngue ñibe'pe' Diox. Tya gàca loo mèna
angta'la's Diox huax con' ndac loo mèn
xal co'se' ndxòo mèn loo thìb lni par tyac
tín' lezo' mèna. Tataa gàca loo mèna loo
Diox. 30 Tiemp ndxè' nzoque' mèn co' pente
mxyal' ned mxyal' yó' loo par ndxòn mèn
cón che'n di's ndac xá mod ndlya's Diox
ñibe'pe' Diox loo mèn. Mèna sangngola's
co'se' mbìn mèna di'sa no ngòoque' mèna
loo cón che'n Diox. Per lomisque', nzoque'
huax mèn co' mxyal' ned mxyal' yó' loo par
ndxòn mèna cón che'n di's ndac xá mod
ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Per
mastale' mbìn mèna cón che'n di's ndaca,
ne'ndalte mèna ngòo mèna loo cón che'n
Diox.

Tad Jesús mbín' co'se' mbli Tad Jesús xtùuz cón che'n mèn ciuda Jerusalén.

(Mt. 23.37–39)

31 Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèn, leque
le'n huiza mzin ndxep mèn xley' farise loo
Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:
—Byàa. Gro' trè'. Tac Herod co' nac rey
ndlya's guth lùu.
32 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—Byàa gu' no guuz gu' loo Herod co' nac
xal mbée co' ngo to': Hui', Herod. Mbi'
co' lèe Jesús gunee loo nu': Nalze no yé'

be' go'en xpii ye'rsin' loo mèn. No be'
teyaquen mèn yíiz. No axta huize' telon
zin' co' ngue xo'f zin'en. 33 Taapláte huiz no
maste be' ngue tee xo'f zin'en co' nac huiz
co' ngue que tee'pe'en taachu'th. Yiloa,
tenen ned. Gan par ned ciuda Jerusalén tac
yende mod gath thìb xa' co' nde'th di's co'
ndxab Diox thìb lad co'te' inacte le'n ciuda
Jerusalén.
34 ¡Aa mèn ciuda Jerusalén, gu' co' mbeth
mèn co' mbi'th te'th di's co' ndxab Diox! No
mbuaa'd quèe gu' mèn co' mbi'th lo yalbàn
co' nac di's ndac che'n Diox loo gu', mèn co'
mtel' Diox loo gu'. Ne' pól ndxàc mblyazen
thidte queltàan gu' loon xal ndli nguiiddol
colec co'se' ngue's nguiiddol colec nguiid
yen' xàn' xíl' nguiiddol colec per thidtene
ne'ndalte gu' ngàca tataa loo gu', ey. 35 Per
nalle', hui' gu' nexa. Na nii loo gu', mèn
ciuda Jerusalén, le' Diox mblá'ya'le' gu'.
Más de cona, gu' ya ne'berede hui' loon
axta co'se' zin huiz no zin ze co'se' gab mèn:
Anze'f ndyac tín' lezo' mbi' co' nde por lèe
che'n Tad Diox.

14

Jesús mteyac thìb mbi' co' mque no yíiz quìi.

1 Ngòc thìb con' loo Jesús thìb huiz sabd
co' ngòc huiz descans tiempa. Jesús ngua
thuhua no thìb mbi' co' ngòc jef che'n mèn
xley' farise liz mbi'. Le' taamas mèn xley'
farise co' nziri'a na, xèe nzi la's loo Jesús.
2 Ngo thìb mbi' co' mxac yíiz quìi làth mèna
loo Jesús, ne. 3 Sya, mnibdi's Jesús loo mèn
co' ngòc maistr che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèn no loo mèn xley' farise. Ndxab
Jesús:
—¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndxàal teyaquen
thìb mbíiz huiz co' nac huiz descans o ché'
indxàalte lina, cà'?
4 Per mèna xèe ngure. Yende chó ngabte
mèna. Sya, mxen Jesús ya' mbi'a. Mteyac
Jesús mbi'a. Ndxab Jesús loo mbi':
—Byàa par lizl, ndee.
5 Ngoloa, ndxab Jesús loo mèn xley'
farise:
—Yende chó gu' co' nziri' trè' co'
ne'co'de thìb burr gu' o thìb laa ngon gu'
le'n thìb tó' huiz sabd chele' thìb burr gu'
o ngon gu' ngòb che le'n tó' huiz sabd co'
nac huiz descans, ¿lé'?
6 Mèna yende cón ngác ncàb loo Jesús.
Thìba con' ndxè'.

*Tad Jesús ngue tetac cón che'n Tad Jesús no
ngue go xo'f Tad Jesús loo mèn xal co'se' ndxàc
convid mèn par ya mèn loo thìb yalhua co'te'
mselya' thìb ned myen'.*

7 Le' tediba na, xèe ngüi' Jesús xal ndxàc
mèn co' nda fandang co'te' mselya' thìb
ned myen'. Mdub mèn loo asient co'te'
más tyu' mèn no tye's mèn loo xtàa mèn
loo mes. Jesús mco'x di's ndxè' loo mèna.
Ndxab Jesús loo mèna:
8 —Nde niin thìb con' loo gu': Co'se' chol
mèn yi'th nee loo gu' par ya gu' fandang
co'te' selya' thìb ned myen' par ya thuhua
gu', ne'tyubte gu' loo asient co'te' ndyub
mèn co' más ndli cuent nac mèn roo no
mèn xèn tac, ne'stolque', yi'th mèn co' más
nzo'f lèe nzo'f xti's leque gu'. 9 Le' sya, mèn
co' mbli convid ryop ned mèna, ñee mèna
loo gu': Fta' asient co' ndubl ba' tyub mèn
ndxè' loo mes. Sya, mèna xít too gu' loo
asient loo mes. Sya, que nzo ne'ñee lezo'
gu', yitoo gu' loo asient loo mes par tyub
mèna co'te' yitoo gu'. Le' gu' na, nalyat
nde'f ro ya tub gu' loo asient co' nziri' axta
squin le'n nyòo. ¿Xá lyàai le'n lezo' gu'
li mèna tataa loo gu', sya? 10 Ndxe'leque',
co'se' li mèn convid gu' par ya thuhua gu'
sa lua' gu' co'te' mselya' thìb ned myen', na
nii loo gu': Más huen tyub gu' loo asient
co' nziri' axta squin le'n nyòo par ñee mèn,
co' ngua li convid gu'a loo gu', tyub gu'
loo asient co'te' ndxàal más tyu' gu': Amiu,
ftub co'te' más ndyu' mèn ba'. Le' sya, tataa
mod más tyu' gu' loo mèn co' ndub loo
mes. 11 Tac mèn co' asendli ndye's, thyon
mèna loo Diox. Le' mèn co' ndxàp mod
no indlu'de mèna ndye's mèna, Diox li loo
mèna le' mèna gàc mèn roo no mèn xèn loo
Diox.
12 Ndxab Jesús loo mbi' co' mbli convid
Jesús, ne:
—Co'se' lil thìb yalhua, que naca xhui,
que naca rsè, ne'lidel convid mèn co' nac
amiu lùu, ne' ne' lil convid mèn co' nac mèn
huespe'l, ne' mèn co' nac mèn gulizl, ne'
mèn ric co' nac vecinl. Tac mèna lique' con-
vidl cadque' co'se' li mèna yalhua. Chele'
lùu ante ndli tataa, sya, ante nda'l gust
lezo'l no ndyacl ndxàc con' ndac lool. Per
loo Diox ne'yòode cuent cón che'n con'
ndlil. 13 Ndxe'leque', co'se' lil thìb yalhua,
bli convid mèn prob, no mèn yíiz, no mèn
renc, no mèn sieu. 14 Huen ndal chele' lùu

li tataa loo mèna tac mèna ne'gácte quix
por con' mda'l nduhua mèna. Le' part cón
che'nl na, Diox li anggàc con' ndac lool
co'se' gàc huiz co'se' ryo xban mèn co' nac
mèn nalì no mèn nambìi loo Diox.

Trè' ndlu' cón che'n thìb yalhua co' ndlu' xá mod ndlya's Diox yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.

15 Co'se' mbìn thìb mbi' co' nzo làth mèn
co' mdub loo mes tataa ndxab Jesús, mbi'
ndxab loo Jesús:
—Ndyac lezo' mèn co' hua no U' làth
mèn co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn.
16 Jesús ndxab loo mbi'a:
—Thìb mbi' mbli convid huax mèn par
yi'th mèna loo thìb yalhua co' li nab mbi'.
17 Co'se' ngóol hor hua mèna, mbi' mtel'
moz mbi' par ngua li moz avis loo mèna
par yi'th mèna loo yalhua. Ndxab moz loo
mèna: Bli gu' purad par ya thuhua gu' loo
yalhua tac con' co' hua gu' ngòc nable'.
18 Per ryete mèn co' ngòc convida, thidte
mcàb mèna loo moz co' ngua li avis loo
mèn. Ner mbi' co' ngòc avis looa, mbi'a
ndxab loo moz co' ngua li avisa: Na ngolo
mxi thìb le' xyònen, no nalle' daa nda tee
hui' xá nax xyònen. ¡Cara! Guuz loo patronl
nee patronl xá mod li patronl par ba'. Na
ne'gade loo yalhua. 19 Le' tedib mbi' na,
ndxab: Na ngolo mxi ga'y ned ngon. No
nalle' nda lin preb má' xàn' yaarad par ñeen
ñeene' xá ryo' má'. ¡Cara! Guuz loo patronl
nee patronl xá mod li patronl par ba'. Na
ne'gade loo yalhua. 20 Le' tedib mbi' na,
ndxab loo moz: ¡Cara! Na ngolo mselya' con
thìb mza'. No conate ndli yende mod gan
loo yalhua. Guuz loo patronl nee patronl xá
mod li patronl par ba'. Le' daa ne'gade loo
yalhua. 21 Co'se' mbere moz, ndyàa moz par
liz patrón, mda' moz cuent xá mod ngòca
loo moz loo patrón. Co'se' mbìn patrón
di's co' ndxab moz cón che'n mèna, anze'f
ngocloo tín' patrón moz con mèna. Sya,
ndxab patrón loo moz: Goror huàa cua'n
mèn co'te' nac ned yòo no co'te' nac rye
ned co' nsyo le'n yèez par ya xil mèn prob,
no mèn yíiz, no mèn renc, no mèn sieu,
yi'th mèna loo yalhua. 22 Ngoloa, co'se'
ndye'th moz, ndxab moz loo patrón moz:
Daa mblile' xal mnibe' U' loon. No tatabe'
nalath co'te' tyubre' mèn par yi'th mèn
loo yalhua. 23 Patrón mbere ndxab loo moz
tedib vez: Bere, huàa tee hui' co'te' nac
ned yòo no rye co'te' nsyo ned. Por fuerz
guuz loo rye mèn co' zyál'l par yi'th mèna,
hua mèna no par yi'th mèna, gu mèna. Tac
ndlyazen zyè lizen con rye mèna. 24 Tolo
ndxab patrón loo moz: Na nii lool: Nec thìb
mèn co' nerleque' mblin convid ne'taden
lugar loo mèna yòo mèna le'n nyòo lizen
par yòo mèna loo yalhua.

Trè' ndlu' cón che'n con' ryes co' tyactìi mèn, mèn co' yòoque' loo cón che'n Crist.

25 Ngoloa, anze'f thìb mèn mdoo nque xís
Jesús. No mbere Jesús ned xís Jesús. Mbez
Jesús loo mèna:
26 —Chele' chó gu' nde nque xísen, no
más ndli gu' cas xud gu', no xna' gu', no
xa'got gu', no xin' gu', no hues gu', no fta'n
gu', no ndxàc chop lezo' gu' chonon mblá'
gu' yalgon' gu' no ryethe con' co' nda' gust
lezo' loo izlyo' ndxè' leque más ngue li gu'
cas cón chenen, yende mod gàc gu' myen'
xin' mté'th daa. 27 No gu' co' ne'xecte gàc
ngòc nguàal con' loo gu' por cón chenen,
gu'a yende mod gàc myen' xin' mté'th daa.
28 Jesús tolo ndxab loo mèna:
—Nde niin tedib con' loo gu', ne: Angab
na'i, chele' chol gu' co' nziri' trè' ndlya's
toxcua' gu' thìb liz gu' con vari no con
ciment co' gàc chop son pis, ner ndyub gu'
par co xnee gu' plál li gu' gast no par ñee
gu' ñeene' ché' taal tmi co' mqueltàa gu'
par telo gu' zin'a, ¿lé'? 29 Per ndxe'leque',
chele' gu' msèle' cimient co'te' tyub liz gu'
no ne'lide gu' gan telo gu' liz gu'a, le' sya,
ryete mèn co' hui' tataa nac zin' co' ngue li
gu'a, tlo mèna xìis no mèna gu'. 30 No gab
mèna: ¡Ay, prob mbi' ba' izlyo'! Mbi' ba'
ngue xít te'f thìb liz mbi' co' nac chop o son
pis no ale ne'nglide mbi' gan ntelo nxít te'f
mbi' liz mbi' ba'.
31 Tolo ndxab Jesús loo mèna: Nde niin
tedib con' loo gu', ne: Chele' thìb rey nzo
lezo' li rey thìb xó' con tedib rey, ¿ché' ngue
li gu' cuent ne'tyubte reya ner par co xnee
reya ñeene' ché' tli si' mil solndad che'n
reya gan loo gal mil solndad che'n tedib
rey co' nac ngolo ngola's co' nde li xó' loo
solndad reya, cà'? 32 No chele' ner reya mblo
xnee ne'lide ner reya gan loo xó', no tatabe'
tith nzo tedib reya, le' sya, ner reya tel' di's
loo tedib rey par tàl ner reya loo di's no
loo cuent par tataa mod tu' tàl rey ndxè'
loo di's no loo cuent. 33 Cona, ngue niin loo

gu': Chele' chol gu' más ndli cas loo cón
che'n gu' leque li gu' cas loo cón chenen,
gu'a yende mod gàc lìcpe' xin' mté'th daa.

Tad Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n ted co' nguri'th xla' co' ya inteziide co' ndxuhua mèn.

(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

34 Nde niin tedib con' loo gu', ne: Anze'f
huen nac ted. No axta arid nquin mèn ted.
Per chele' ted nac ted nala, ¿xá mod gàc
nazii teda no xá mod tezii ted con' ndxuhua
mèn, sya? Yende mod gàca tataa tac ted
nac ted, ¿lé? 35 Ne'lide sirv ted par gàc ted
yòo. Ne' ne' li sirv ted par gàc ted be'f.
Alithe cobii mèn ted. Gu' co' ndxaa'd di's
ndxè', bìn gu' di's ndxè' no fta' gu' cuent
co' huenleque' cón nee di's di's ndxè'.

15

Tad Jesús ngue tetac cón che'n mèn co' alith nziri' loo izlyo' xal thìb mbacxil' co' mdyuhuan.

(Mt. 18.10–14)

1 Láth be' ngue toodi's no Jesús mèna,
rye mèn co' ndli cobrar tmi cón che'n con-
tribución no rye mèn co' ngòp xquin no
co' ngòp xtol mbii gax loo Jesús par gòn
mèna di's co' ndyoodi's Jesús. 2 No co'se'
ñèe mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn tiempa xal mqueltàa mèn loo Jesús,
xèe ndla's mèna loo Jesús. No xexte mbez
mèna loo xtàa mèna:

—Hui' gu' nexa. Mbi' ba' nqueltàa no
mèn co' ndxàp xquin no co' ndxàp xtol. No
axta ndxuhua no mbi' mèn ba'. Nazab ngue
li mbi' ba', ¿lé'?

3 Jesús ndxab loo mèna:

4 —Nde niin thìb con' loo gu': De loo
rye gu' co' nziri' trè', angab na'i, ¿ché' nzo
thìb gu' co' ngue no thìb ayo mbacxil' no
láth ngue tee queno gu' mbacxil'a, xexte
mdyuhuan thìb mbacxil' ngro' mbacxil'
làth partid, ché' ne'yòode valor loo gu' par
lá' gu' rye partid mbacxil', co' nac thap gal
nzo si'n thap mbacxil' ante mbacxil' ned
huana co'te' nac segur par ya cua'n gu'
mbacxil' co' taa mdyuhuan axtaque' zyal
gu' thìb mbacxil'a, cà'? Lìcque', lá' gu' rye
mbacxil'a thìb lugar, ¿lé'? 5 No co'se' zyal
gu' mbacxil'a, xo'f gu' mbacxil'a xís yen gu',
tant ndyac lezo' gu' mzyal gu' mbacxil'a.
No ndye'th no gu' mbacxil'a, ¿lé'? 6 No
co'se' zin gu' liz gu', li gu' par queltàa mèn
co' ndxàc amiu gu' no mèn co' ndxàc vecin
gu' liz gu'. Sya, gab gu' loo mèna: Quede gu'
par tyac lezo' gu' con daa tac daa mzyalle'
mbacxil' daa co' mdyuhuan. 7 Na nii loo
gu': Lomisque' mod más tyac lezo' angl
co' nzo loo bé' por cón che'n thìb mbi' co'
mcua'n xtol co'se' lyàa yéc mbi' no lyàa
lezo' mbi' loo Diox leque tyac lezo' angl ñèe
angl thap gal nzo si'n thap mèn co' ndli
cuent nac mèn mèn ndac no mèn co' ndli
cuent inquinte lyàa yéc mèn no lyàa lezo'
mèn loo Diox par zye' mod co' ndxàp mèn
loo Diox. Thìba con' ndxè'.

Tad Jesús ngue tetac di's cón che'n mèn xal thìb billet co' mdyuhuan.

8 Le' tediba na, xá ñaa thìb xa'got co' ngue
no si' billet no ntac thìb thìb billeta thìb
ayo pes. No mtuhuan xa'gota thìb billet
co' ntac thìb ayo pes. ¿Ché' ngue li gu'
cuent ne'quede xa'gota xnìi thìb brujit par
cua'n xa' billeta abix ncan' no lo'f xa'gota
le'n nyòo liz xa' lilleque' axta li xa' gan
zyala? Zyalque' xa'i, ¿lé'? 9 No co'se'
ngolo mzyal xa' billet co' mdyuhuan co'
ntac thìb ayo pes, xa'got li par queltàa mèn
co' ndxàc amiu xa'gota no mèn co' ndxàc
vecin xa'gota. No gab xa'gota loo mèngota:
Ndlyazen tyac lezo' gu' con daa tac mblin
gan mzyal pes bchò co' mdyuhuana. 10 Na
nii loo gu': Tataa tyac lezo' angl loo Diox loo
bé' por cón che'n thìb mbi' co' ngòp xquin
no co' ngòp xtol co'se' ngulàa yéc mbi' no
ngulàa lezo' mbi' loo Diox par mzye' mod
ye'rsin' co' ngòp mbi' loo Diox.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n xtol mèn xal ngòca loo thìb mbyòo co' ngro' gundee.

11 Jesús ndxab loo mèna, ne:

—Ngo thìb mbi' co' mque no chop xgan'.
12 Per mbyòo co' ngòc mbyòo bluz loo hues
mbyòo, mbyòoa ndxab loo xud mbyòo:
Pay, fta' U' herens co' mbez U' nac ch-
enen par càan. Sya, xud myen' mbli
rol herens myen' par càa thìb thìb myen'
herens myen'. 13 Per pláte huiz ndxàc
mcàaya' mbyòo bluza herenspe' mbyòo,
mtlo mbyòo, mthop mtaa mbyòo rye con'
ngòc che'n mbyòo par tho' mbyòoi. Mtho'
mbyòo xyòn mbyòo, ne. Ngoloa, mxen
mbyòo ned. Nda mbyòo tedib nación más
tith loo làaz mbyòo. Tya, mteluxxù' mbyòo
tmi mbyòo co' mque no mbyòoa. No

mda' mbyòo gust lezo' mbyòo axta plóthe
loo con' ye'rsin' con tmi mbyòo co' mtho'
mbyòo che'n mbyòoa no co' mtho' mbyòo
xyòn mbyòo. 14 Per co'se' ngolo mblixù'
mbyòo gast tmi mbyòo, ngulàa thìb huin
tín' le'n naciona. Le' mbyòo na, mtlo mden'
huin. 15 Sya, mcua'n mbyòo zin' liz mèn
co' nac mèn naciona par li mbyòo zin'.
Mzyalque' mbyòo zin'. Per mbi' co' mda'
zin' mbli mbyòo, mbi'a mque no thìb partid
nguch. Mtel' mbi' mbyòo co'te' ngòc ranch
mbi' par ngua queno mbyòo nguch no ta'
mbyòo con' hua nguch. 16 Per prob mbyòo
izlyo'. Axta mblya's mbyòo nguhua mbyòo
tá' che'n yaa yis tá' co' nguaa mbyòo nguch
par zyè lezo' mbyòo con tá' che'n yaa yis
tá' tac patrón mbyòo anze'f tazad mda' co'
ndxuhua mbyòo por huin co' ngulàa na-
ciona. 17 Axta syare' mdub xnìi yéc mbyòo
no mdub xnìi lezo' mbyòo no ngulàa yéc
mbyòo no ngulàa lezo' mbyòo loo con'
ye'rsin' co' mbli mbyòo. Ndxab mbyòo
loo lezo' mbyòo: Napló moz ngue zin' liz
xuden. No nzo cón hua moz axta plóthe
axta ndxan' xo'f con' ndxuhua moz. Per
daa ndxath huin trè'. 18 Más huen beren,
ndyàan co'te' nac liz xuden. No gaben
loo xuden: Pay, daa mcuan xtol daa no
xquin daa loo Diox no mcuanen xtol daa no
xquin daa loo U'. 19 Ya indliden cuent nac
daa xin' U'. Más huen li U' cuent nac daa
xal thìb moz U', ndyaquen. 20 Sya, mxen
mbyòo ned. Mbere mbyòo, ndye'th mbyòo
par liz xud mbyòo. Tatabe' tithre' ndye'th
mbyòo, gunèe xud mbyòo mbyòo. Sya,
mblyat lezo' xud mbyòo gunèe xud mbyòo
mbyòo. Mque' xud mbyòo carre. Ngua càa
ned xud mbyòo mbyòo. Mde's mcàa xud
mbyòo mbyòo. No msero xud mbyòo ro
mbyòo.

21 Sya, ndxab mbyòo loo xud mbyòo:

—Pay, daa mcuan xtol daa no xquin daa
loo Diox. No mcuanen xtol daa no xquin
daa loo U'. Ya indxàalte daa gab U' le' daa
nac xgan' U'.

22 Per xud mbyòo ndxab loo moz:

—Jer, huàa lo' gu' xab huen mbyòo. No
ftegoc gu' mbyòo xab mbyòo. No blo gu'
thìb ani cuen ya' mbyòo. No fque' gu' yilid
nii mbyòo. 23 Huàa xi gu' thìb laa tor co'
más nacha'. Beth gu' tora par hua na'.
No li na' thìb lni loo mbyòo. 24 Tac mbyòo
co' nac xgan'en ndxè' ngòc xal thìb mèn
co' nguth loon. No ale ndyaquen xgan'en
ndxè' ngòc xal thìb xa' co' ngro xban loon.
Mdyuhuan xgan'en ndxè' loon per nalle'
ngro xo'f xgan'en ndxè' loon.

Sya, mtlo mèn guliz xud mbyòo. Mbli
mèna lni loo mbyòo.

25 Láth ndxàc lnia, mbyòo ndlyoa ngue
zin' huan. Co'se' mzyèle' izlyo' huiza,
ndye'th mbyòo ndlyo par liz mbyòo. No
co'se' nde zin gax mbyòo ndlyo liz mbyòo,
ndxòn mbyòo ndlyoa ndxol' musc. No ngüi'
mbyòo nzi yol' nii mèn. 26 Sya, ngurez
mbyòo ndlyoa thìb moz co' nzo làth mèn
co' nziri'a. Mnibdi's mbyòo loo moza.
Ndxab mbyòo loo moz: ¿Chó lni nzo lizen,
cara? ¿Cón ndxàc? 27 Moza ndxab loo
mbyòo: Huesl mzin, yey. No mbli xudl
mandad mbeth nu' thìb tor co' más nacha'
par hua no xudl huesl. Tataa mbli xudl
tac huesl huenque' mzin tedib vez. 28 Per
mbyòo co' nac mbyòo ndlyoa mdèn. No
ngocloo mbyòo. Ale indlya'ste mbyòo yòo
mbyòo liz mbyòo. Sya, ngro xud mbyòo
ned. Ngua xi xud mbyòo mbyòo par ngòo
mbyòo liz mbyòo tac mbyòo ndub tèn tya.
29 Ndxab mbyòo loo xud mbyòo:

—Pay, U' nda'que' cuent napló zin' mblin
loo U' huax lín'. No thidteneque' ndyub-
dizquen loo U'. Per U' ne'nglatte lezo'
ngnèe U' daa par nda' U' mase thìb chiv
par nglin thìb lni chu'th par hua non myen'
co' ndxàc amiu daa. 30 No nalle' mzin xgan'
U' ba'. No mda' xgan' U' ba' gust lezo'
xgan' U' con myen'got co' ndxòo lezo' li
con' ye'rsin'. No ale mbli U' mandad mbeth
moz thìb laa tor co' más nacha' par mbli U'
lni. ¿Ché' ndyac U' anze'f huen nac co' ngue
li U' ba', cà'? Yende xàa.

31 Sya, ndxab xud mbyòo loo mbyòoa:

Ryete con' co' ndxàpen, le'i nac che'nl.
32 Per nalle' ndxàalque' li na' thìb lni par
tyac lezo' na' tac huesl co' ngòc xal mèn
nguth loo na', ngòc huesl xal mèn co' ngro
xban loo na' nalle'. Ngòc huesl mèn co'
mdyuhuan loo na' per nalle' yub huesl mzin
loo na'. Ya' ndyàa na'. Ne'yecloodel.

16

Tad Jesús ngue tetac di's loo mèn cón che'n thìb mbi' co' ngòc mandador ye'rsin' co' mdyee ya' loo cón che'n patrón.

1 Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Myen', nde niin thìb con' loo gu': Ngo
thìb mbi' ric co' mque no thìb mandador.
Mzin thìb huiz ngòo ndxep mèn co' mda'
cuent loo mbi' ric cón che'n mandador le'
mandador indyoode altant loo rsin' che'n
mbi' rica. [2] Sya, ngurez mbi' ric mandador.
Ndxab mbi' rica loo mandador: Ndlyazen
ta'l cuent loon. ¿Xá mod nac cuent co' mda'
mèn loon cón che'nl, cara? Fta' cuent loon
xal nac zin' co' ngue lil. Tac lùu ya ne'tolode
gàc mandador loo rsinen. [3] Sya, mbli mbi'
co' ngòc mandadora xtùuz. Ndxab mbi' loo
lezo' mbi': Per nalle' na, ¿cón lin? Patrón
daa teche zin' loon. Más de cona, yende
fuerz daa par que'en zin' huiz con barret
no con yi'f yaa. No chele' daa ga na'b gòn,
thyon daa ña'ben gòn. [4] Neequen xá ñaa
co' lin par que non mèn co' ta' sa yèth
huan no ta' mèna liz mèna par gòon plá
huiz co'se' ne'ta'de patrón más zin' lin trè'.
[5] Sya, ngurez mandador thìb thìb mèn co'
ndeb loo mbi' rica. Mnibdi's mandador
loo ner mbi' co' ndeba. Ndxab mandador:
¿Plál ndebl loo patrón daa, à'? [6] Mbi' co'
ndeba mcàb. Ndxab mbi' loo mandador:
Daa ndeb thìb ayo barril aceit loo patrón.
Sya, ndxab mandador loo mbi' co' ndeba:
Ye's co' nac val lùu ndxè'. Ftub loo asient
no xax xax toxcua' tedib val. No ftub loo
val le' lùu ndeb cho' psi' barril aceit no
maste. [7] Ngoloa, mnibdi's mandador loo
tedib mbi' co' ndeb loo patrón mandador,
ne. Ndxab mandador loo mbi'a: ¿Lùu, à'?
¿Plál ndebl loo patrón daa? Mbi' co' ndeba
ndxab: Daa ndeb thìb ayo almud triu loo
patrón. Sya, ndxab mandador loo mbi' co'
ndeba: Ye's co' nac val lùu ndxè'. Nalle'
ftoxcua' tedib val. Ftub cuent loo val co'
toxcua'l ba' le' lùu ndeb thap gal almud triu
no maste loo patrón daa. [8] ¡Per máa mbi'
ric! Lueg mden' lezo' mbi' ric no mda' mbi'
rica cuent le' mandador ngòc lijerle' xal nac
mod co' ndxàp mandador loo zin' co' ndyoo
naa mandador. ¡Ne'yila'ste gu' con' nde
niin loo gu'! Más nalas nac mèn co' alithe
naban loo izlyo' ndxè' loo mod co' ndxàp
mèn li mèn loo thìb xtàa mèn no loo tedib
xtàa mèn leque mèn co' mblá'le' ryethe cón
che'n xab izlyo' no mèn co' ndyub xnìi yéc
no co' ndyub xnìi lezo' loo cón che'n Diox
loo rsin' che'n Diox.

[9] Por cona, ngue tan'en di's ndxè' loo gu'
le' gu' co' nac xal mandador che'n Diox,
nalas gure gu' loo izlyo' ndxè' loo interes
co' ncàb con' ye'rsin' loo mèn par li zin'
gu' che'n gu' co' ndxàp gu' par tataa mod
gàc amiu gu' con huax mèn loo izlyo' ndxè'.
Le' sya, lomisque' mod, gàca loo gu' co'se'
gath gu' ndoo lìte ta' Diox lugar loo gu'
yòo gu' loo Diox co'te' ban gu' thidtene tac
altant mdoo gu' loo zin' che'n Diox xal thìb
mandador ndac.

[10] Mèn co' altant ndyoo no co' ñee rsi'
ñee rso par quenap mèna co' nac che'npe'
mèna con' co' ngue note mèna, mèna al-
tantleque' tyoo no ñee rsi' ñee rso mèna par
quenap mèna taamas huax con' chele' Diox
li par que no mèna taamas con'. Le' mèn
co' nquedìi xtàa loo ndxepte con', mèna
quedìi xtàa loo huax con' chele' mèna li
gan. [11] Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu'
indyoode altant no iñee rsi'de gu' no iñee
rsode gu' yalgon' co' nthop gu' no co' ndxàp
gu' loo izlyo' ye'rsin' ndxè', ¿chó mèn gàp
yalxla's loo gu' no chó mèn yila's le' gu'
tyoo altant no ñee rsi' gu' no ñee rso gu' zin'
ndac co' nac cón che'n Diox, à'? Yende mod
gàca tataa, ¿lé'? [12] No chele' gu' indyoode
altant loo con' co' nac che'n taamas mèn,
¿chó ta' con' càa gu', con' co' gàc che'npe'
gu', sya? Yende mod gàca tataa, ¿lé'?

[13] Nde niin thìb con' loo gu': Yende mod li
thìb moz sirv loo chop patrón. Bien li moz
cas loo thìb patrón. Le' loo tedib patrona
yecloo moz ñèe moz patrona. Bien más
altant tyoo moz loo thìb patrón. Le' loo
tedib patrón na, tyoo xà' lezo' moz ñèe moz
tedib patrona. Cona, ngue niin loo gu':
Yende mod xo'f zin' mèn zin' co' nac cón
che'n Diox chele' mèn más nde yath nde lux
ñèe yalgon' che'n izlyo' ndxè'.

[14] Per mèn xley' farise, co' más nde yath
nde lux ñèe yalgon', nzi yòn di's co' ndxab
Jesús. Sya, ndxáp nxyán' mèna no mxìis
nxyán' mèna ñèe mèna Jesús. [15] Jesús ndxab
loo mèna:

—Anze'f thìb con' ndli gu' par ndxàc gu'
mèn ndac loo mèn. Per Diox non no nanee
Diox xá nac con' co' ndli gu' xtùuz le'n lezo'
gu'. Tac ryete con' co' ndli mèn cuent nac
más con' roo con' xèn loo mèna, Diox ndxòo
xyàn lezo' ñèe Diox mèn co'se' ndli mèn
con'a.

*Trè' ndlu' cón che'n mod co' mblu' Tad Jesús
loo mèn cón che'n xá mod ndxòo mèn loo cón
che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.*

16 Ndoore' gàc tiemp co' mbi'th Juàn
Bautist, nzo'fle' ley che'n Diox co' mxo'f
Moisés loo mèn no nzole' libr co' mque'
mèn ye's, mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox. Per axta tiemp co' mbi'th Juàn
Bautist, mtlo mbyath mbyèn cón che'n di's
ndac co' ndlu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe'
Diox loo mèn. No ryete mèn co' mbìn di'sa
nguátbèe par mbli mèn co' nzote mod li
mèn par ñibe'pe' Diox loo mèn.
17 Más inagànte naca lyux no lith no izlyo'
no bé' leque ne'gàcte con' co' nac más
be'the' co' mcàbgòn Diox li Diox loo ley co'
mxo'f Moisés loo mèn. Aa. Gàcpe'i.

Trè' ndlu' cón che'n mod co' mblu' Tad Jesús loo mèn cón che'n con' co' ndxàc co'se' selya' mèn tedib vez ndxelo mblá' mèn xa'got mèn tiempa.

(Mt. 19.1–12; Mr. 10.1–12)

18 Niin con' ndxè' loo gu', ne: Chele' thìb
xa'bi' negadi's tè'b no chobla' xa'bi' sa'l
xa' no selya' xa'bi' con tedib xa'got, sya,
xa'bi'a ngue li yalburrid. Le' thìb xa'bi' co'
selya' con thìb xa'got co' mtè'b sa'l no co'
mchobla' sa'l, xa'bi'a ngue li yalburrid, ne.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n thìb mbi' co' ngòc ric no cón che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Lars co' ngòc thìb mbi' prob.

19 Jesús ndxab loo mèn:
—Nde tan cuent cón che'n co' ngòc loo
thìb mbi' ric loo gu'. Mbi' rica mdoc xab
mbi' co' nabe's mdyoxcua' no co' ante nít
nayèe ñaa. No ryete huiz ndli mbi' lni liz
mbi' axta mod co' mblya's mbi' no xal nda'
gust lezo' mbi' li mbi'. 20 Ngo thìb mbi' prob,
ne. Mbi' proba ngro' lèe Lars. Mdoo thìb
loo yé's ya's dib lad Lars. Ndyee tub Lars ro
ryo' liz mbi' rica. 21 Látha, ndyub bed Lars
no ndyub quee lezo' Lars ña'b Lars pedaz
yèth no nítyèth co' ndxan' xo'f loo mes co'
ndxuhua mbi' rica par hua Lars par be'te'
que' ni'i lezo' Lars. Láth ndub bed Larsa,
nde ley mbac loo yé's ya's co' ndoo lad Lars.
22 Mzin thìb huiz nguth prob Lars. Per angl
che'n Diox mbi'th. Mbe' angl xpii Lars no
alm Lars par ngo no Lars Abraham co'te'
ngo Abraham le'n parais. Mzin huiz nguth
mbi' rica, ne. Ngua ca's mèn thebol mbi'
rica panteón. Le' alm mbi' no xpii mbi'
na, ndoo lìte ngulàa le'n ye'rbìil. 23 Per láth
nden' mbi' rica yaltìi no ndxec nzyo mbi'
le'n ye'rbìil co'te' mbii xpii no alm mèn
ye'rsin' co' ndxath, gunèe mbi' rica tith nzo
no Lars Abraham. 24 Sya, ngrozèe mbi' rica.
Ndxab mbi' ric loo Abraham: Tad Abraham,
gulat lezo' U' gunèe U' daa. Ftel' U' Lars
ya tegaz Lars cuen ya' Lars con nít no yi'th
tegaz Lars looz daa trè' tac anze'f nèe nac
co' nden'en loo quìi no loo bèel co'te' nzon
ndxè'. 25 Abraham ndxab loo mbi' ric co'
nguth: Mbi', fte' lezo'l, lùu anze'f huen
ngua le'n rye tiemp co' ngo banl lada. Per
prob Lars ndxè', anze'f thìb con' ye'rsin' no
con' nalyat ngòc loo prob Lars. No nalle',
ale ndxe'leque', ndyac lezo' Lars co'te' nzo
Lars trè'. Le' lùu na, ale ndxe'leque', nden'l
ndxec nzyol loo quìi no loo bèel co'te' nzol
ba'.
26 Más de cona, ndri'th thìb ftee co' anze'f
na's tín' trè' co' ntau' loo nu' no co' ntau'
lool. No chele' lùu lya's riid co'te' nzo
nu' ndxè', yende mod riidl. No chele' nu'
lya's riid co'te' nzol ba', yende mod riid
nu'. 27 Sya, ndxab mbi' rica loo Abraham:
Daa ña'b loo U', Tad Abraham, ftel' U' Lars
ya Lars liz xuden 28 co'te' ngue non ga'y
myen' huesen, par ta' Lars cuent loo myen'
huesen par tataa mod ne'yi'thte myen' trè'
co'te' anze'f ndxàc yaltìi loo mèn ndxè'.
29 Per Abraham ndxab loo mbi' rica: Myen'
ngue noque' di's co' mque' Moisés ye's co'
nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn. No
ngue noque' myen' di's co' mque' mèn co'
mde'th di's co' ndxab Diox ye's loo libr.
Loo di'sa nzoque' mod li myen' cas chele'
myen' lya's tyubdi's. 30 Mbi' rica mcàb loo
Abraham. Ndxab mbi': Lìca xá nee U' ba',
Tad Abraham. Yende cón niin loo U' cón
che'n di's co' ngolo gunee U' ba'. Per más
segur gàca chele' thìb mèn nguth ryo xban
par ya mèn ngutha loo myen' huesen par
ta' mèn ngutha cuent loo myen' huesen,
ndyaquen. Sya, lyàa yéc myen' no lyàa lezo'
myen' no zye' mod co' ndxàp myen' par
lyá' myen' loo ryethe con' ryes. 31 Abraham
ndxab loo mbi' rica: Chele' myen' indlide
cas no indyubdi'ste myen' loo ley co' mxo'f
Moisés loo mèn no loo di's co' mde'th mèn
co' mde'th di's co' ndxab Diox, ne' ne' yila's
myen' loo mèn co' yaa, mèn co' ryo xban
làth mèn nguth.

17

Tad Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n con' ryes co' ndxàc loo mèn co'se' ncua'n mèn xquin

mèn no xtol mèn.

(Mt. 18.6–7, 21–22; Mr. 9.42)

1 Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Thidteneque' nzoque' con' co' ndli par ncua'n mèn xtol mèn no xquin mèn. Per mandit mbi' too ze too yál', mbi' co' aseli par cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn. 2 Más huen ngàca nquedó' mèn thìb quèe yees yen mbi' ye'rsin'a. No yiloa, cobii mèn mbi'a le'n níttó' leque li mbi' ye'rsin'a le' mèn co' be' nau' loo no mèn co' be' nau' yéc ncua'n mèna xquin mèna no xtol mèna, mèn co' nac mèn co' pente mtlo ndxela's loo cón che'n Diox. 3 Anderhuen gu'. No gunee gu' xá nzi tee ban gu'.

Chele' chol hues xtàa gu' cua'n xtol cón che'n gu', gunii gu' loo hues xtàa gu'a no bco'x gu' ndxep loo hues xtàa gu'a. No chele' hues xtàa gu'a lyàa yéc no lyàa lezo' loo con' mbli hues xtàa gu'a, fteri'th ftecan' gu' xtol no xquin co' mcua'n hues xtàa gu' loo gu'. 4 Mastale' cua'n hues xtàa gu'a xtol no xquin hues xtàa gu'a loo gu' gaz vez thìb huiz, no chele' hues xtàa gu' yi'th loo gu' gaz vez no ñee hues xtàa gu' loo gu' gaz vez: Ya ne'bereden cuanen xtol daa lool, hues, le' sya, gu' co' ndxàc hues xtàa por cón che'n Crist, fteri'th ftecan' gu' xtol no xquin co' ndli hues xtàa gu' loo gu'.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n con' co' ndli mèn co'se', lìcpe', ndxela's mèn loo cón che'n Diox.

5 Myen' xin' mté'th Jesús co' ne' tedib lèe apostl, co' nee di's, mèn co' ndxe' di's cón che'n Tad Jesús, myen'a ndxab loo Tad Jesús:

—Tad, bli U' par tolo yila's nu' no tolo gàp nu' más yalxla's loo ryethe con' cón che'n U'.

6 Sya, ndxab Tad Jesús loo myen':

—Chele' gu' pente ndxela's no, lìcque', ndxela'spe' gu', nzoque' mod gab gu' loo yaa sicomr ndxè': Na nii lool, yaa sicomr, yi'fl trè'. No leque lùu ya ro níttó' par tyool ro níttó'. Na nii loo gu' le' yaa sicomr ndxè' gòn ro gu'.

Trè' ndlu' leque mèn ta' cuent inacte mèn arid mèn ndac loo zin' co' nxo'f zin' mèn cón che'n Diox.

7 Nde niin thìb con' loo gu': Chele' chó gu' ngue no thìb moz, no ndye'th moz ngua moz zin' huan, bien ngua gan' moz ngon, o bien ngua queno moz ngon, ¿ché' tab gu' loo moz co'se' ndye'th moz ngua moz zin': Moz, quede. Ftub loo mes par bequen con' hua rsèl, ndee? 8 Yende xàa. Ndxe'leque', gu' gab loo moz: Jer toxcua' con' hua rsè'en no altant ftoo par lil mandad loon láth ngue yuhuan no láth ngue yun. Sya, co'se' ngolo nduhuan no co'se' ngolo ngun, sau' tyubl hual. 9 ¿Ché' ndyac gu' le' patrón gab loo moz: Diox quixl, moz, tac mtoxcua'l con' nduhua rsè'en, ndee? ¡Jaa! Pà gab patrón tataa loo moz, ¿lé'? 10 Cona, ngue niin loo gu', ne: Co'se' yilo li gu' ryete con' co' mnibe' Diox loo gu' par li gu'i, ndxàal gab gu' loo Diox: Nu' nac moz co' yende cón ntac no co' yende chó juis tac mbli nu' ante con' co' mnibe'te U' loo nu' par li nu'i.

Tad Jesús mteyac si' mèn co' mxac thìb yíiz co' nteya's no co' nteyèe yid lad mèn.

11 Co'se' tolo mdoo Jesús ned, nda Jesús par ned ciuda Jerusalén, ngua riid Jesús rye yèezya' che'n làaz mèn samari no che'n làaz mèn galile. 12 Texal ngòo Jesús ro thìb yèez, ngua sál' si' xa'bi' co' ndyac yíiz ndxa's, yíiz co' nteya's no co' nteyèe yid lad mèn, loo Jesús. Tith ngure prob mèna loo Jesús. 13 Cabii ngrozèe mèna loo Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

—Jesús, U' co' nac maistr, gulat lezo' U' gunèe U' nu', yey.

14 Co'se' gunèe Jesús mèna, ndxab Jesús loo mèna:

—Huàa gu'. Huàa lu' gu' gu' loo nguley'.

Sya láth ndoo mèna ned nda mèna, mbembìi lad mèna xalque' thìb mèn huen. 15 Sya, thìb mbi' co' ndxòo cuent si' mèn co' mbyaca, co'se' gunèe mbi' mbyac mbi', mbere mbi', ndye'th mbi' loo Jesús. Cabii mbez mbi' di's natu' loo Diox. Ndxab mbi':

—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loon.

Tac mteyac Jesús mbi'. 16 Mdub xib mbi' loo Jesús. No xex xex mcotloo mbi' xàn' nii Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Diox quix U', Tad.

No ngòc mbi'a mèn gulàaz mèn samaritan.

17 Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nziri' loo Jesús:

—¿Ché' iryede si' mèna mbyac, cà'? ¿Máa taayè' mèna? 18 ¿Ché' angoluxte mbi' co' nac mèn tith ndxè' mbere ndye'th loon par ndxab mbi': Diox quix U', Diox, loo

Diox, cà'? ¿Xá nee gu'? ¿Ché' huen nac co'
mbli mèna, cà'? Yende xàa.
[19] Jesús ndxab loo mbi'a:
—Goo too, ndee. Fxen ned. Byàa. Lùu
mbyacle' tac ngola'sque'l loon.

Mèn xley' farise mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Xá mod gàca co'se' tlo ñibe' Diox loo mèn?
(Mt. 24.23–28, 36–41)

[20] Leque sya, mèn xley' farise mnibdi's loo
Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:
—¿Pólxe gàc tiemp co'se' tlo ñibe'pe'
Diox loo mèn, à'?
Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—Co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn,
ne'yú'da loo mèn xal co'se' ñibe'pe' chol
rey loo mèn loo izlyo' ndxè'. [21] Ne'gabte
mèn loo xtàa mèn: Trè' nac co'te' ñibe'pe'
Diox loo mèn. O tua' nac co'te' ñibe'pe'
Diox loo mèn. Aa. Diox ngue ñibe'pe' loo
mèn co' ndyubdi'sque' loo Diox làth gu'.
[22] Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús:
—Zin thìb huiz no zin thìb ze co' lya's
gu' hui' gu' mase thìb huiz láth co'se' ngue
ñibe'pe'en loo izlyo' ndxè', daa co' mbal
yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. Per
ndxe'leque', ya inabante gu' axta co'se' zin
huiza. [23] No zin thìb huiz no zin thìb ze
co'se' ñee mèn co' nac mèn gutyè'a loo gu':
Mzinle' Jesús loo izlyo' tedib vez. Trè' nzo
Jesús. O ñee mèn gutyè'a loo gu': Tua' nzo
Jesús. Per na ngue nii loo gu': Ne'yila'ste
gu' ro mèna. Ne' ne' ta' gu' lugar tyoo
nque gu' xís mèna co'se' zin huiza. [24] Tac
texal co'se' ndlyàa bèel gundii loo izlyo',
chàa, ndxà'x xnìi bèel gundii thìb lad ro
izlyo' axta tedib lad ro izlyo'. Tataa gàca
loo mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' co'se'
gàc huiz co' galen loo izlyo' tedib vez, daa
co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol
mèn. Huiza rye mèn co' nziri' dib athu loo
izlyo' nonque' cón chenen. [25] Per ndoore'
zin huiza naquinque' ner gàc huax yaltìi
loon. Le' mèna tè'b daa thìb lad. No
chobla' mèn daa, mèn co' nzi ban le'n tiemp
ndxè'. [26] Xalque' ngòca le'n huiz co' mque
tee ban Noé, tataa gàca le'n huiz co' gàc
huiz co' galen loo izlyo' tedib vez, daa co'
mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol
mèn. [27] Tiemp co'se' ngo ban Noé loo izlyo',
alithe ngure yuhua mèn. No alithe ngure
yu mèn. No alithe mbli mèn di's nselya'
xin' mèn. Ndyee na'b mèn xìix mèn. Nda'
mèn xgan' mèn nda buuz axta co'se' mzin
huizpe' co'se' ngòo Noé con rye famil Noé
le'n yòoyaa. Le' Diox na, mbli ngulàa thìb
yuu axta ngòc lal nít loo rye yii par tataa
mod nguth rye mèn co' ne'ngala'ste loo di's
co' ndxab Noé. Ale nguth mèna. [28] Ndxab
Tad Jesús, ne:
Tataa ngòca le'n huiz co'se' ngo ban thìb
mbi' co' ngro' lèe Lot, ne. Alithe ngure
yuhua mèn. No alithe ngure yu mèn. Alithe
ngure ndi' mèn. No alithe ngure ntho' mèn.
Alithe ngo mèna bin. No alithe mtoxcua'
mèna liz mèn. [29] Per leque huiz co'se' mxon'
mbi' co' ngro' lèe Lot con famil mbi', ngro'
mbi' le'n ciuda Sodom. Ngoloa, mbli Diox,
chàa, ngulàa quìi no bèel no asufr loo bé'
loo mèn ciudaa xal co'se' ndlyàa yuuxò'.
No mbeth quìi no bèel ryete mèna. [30] Tataa
gàca, ne, co'se' gàc huiz co'se', chàa, galen
no yú' daa loo mèn, daa co' mbal yáal loo
izlyo' xalque' ndxáal chol mèn.

[31] Huiza, chele' chó mèn ngue tee loo
zote yéc yòo, no ngue no mèna che'n mèn
co' nzosua' le'n nyòo, más huen ne'lyàade
mèna loo yòo par co' mèna che'n mèna le'n
nyòo. No chele' chó mèn ngue zin' huan,
más huen ne'berede mèna par liz mèna
tac ya ne'zin'te bere mèna liz mèna huiza.
[32] Fte' lezo' gu' con' co' ngòc loo xa'got che'n
mbi' co' ngro' lèe Lot par ten' gu' di's co'
ngue niin loo gu' no li gu' cas loo con' ngue
niin loo gu'. [33] Mèn co' alithe nque tee
ban loo izlyo' par que no mèna ante con'
co' ndryo' ndlyen' lezo' mèna, loo mèna
ne'gàcte con' ndac co' nac cón che'n yalna-
ban par ban no mèna Diox thidtene yiloa.
Per mèn co' too lezo' tuhuan mèn ryethe
con' ndryo' ndlyen' lezo' mèn cón che'n
mèn loo izlyo' ndxè' ante por cón chenen,
mèna ban noque' xuden Diox thidtene.

[34] Ndxab Jesús loo mèna, ne: Ngue niin
loo gu': Leque hor co' galen, que naca ze,
que naca yál', chop mèn nzi yàt loo thìb
lun'. Hora daa li, chàa, yáp thìb xa' par ya
sál' xa' daa loo bé'. Le' tedib xa' na, taate
yan'. [35] Leque hora, ne, gàca chop xa'got
thidte ngue yu'. Thìb xa'gota, chàa, lin par
yáp xa'gota loo bé' par ya sál' xa' daa. Le'
tedib xa'gota na, taate yan'. [36] Lomisque' ne,
leque hora, gàca chop xa'bi' ngue zin' huan.
Thìb xa', chàa, lin par ya sál' xa' daa loo bé'.
Le' tedib xa'bi'a na, taate yan'.

37 Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús,
mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna:
—¿Pá gàc con'a, Tad?
Jesús mcàb. Mtetac Jesús thìb di's loo
mèna. Ndxab Jesús:
—Pues, gu' nda' cuent co'te' nax nde'f
thìb má' ya's, anze'f thìb ngool ndlyàa loo
má' ya's tya, ¿lé'?

18

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n thìb mbi' co' ngòc juez no cón che'n thìb xa'got viud.

1 Jesús mtetac tedib di's loo mèna,
ne, par mblu' Jesús loo mèn xá mod
ndxàalque' thidteneque' cuez mèn Diox
no par ne'yitacte lezo' mèn cuez mèn Diox.
2 Ndxab Jesús:
—Nde niin thìb con' loo gu': Ngo thìb
mbi' co' ngòc juez le'n thìb ciuda. Mbi'a
ne'ngzebte ngnèe Diox ne' ne' indyóo mbi'
ngnèe mbi' chol mèn. Ne' ne' yen chó
mport nzo lezo' mbi' ñèe mbi' chol mèn.
3 Leque le'n ciudaa ngo ban thìb xa'got viud.
Xa'got viuda seguid nda li xol mbi' co' ngòc
jueza par li mbi' justis no tub rez mbi'
cón che'n thìb yalgyoo co' mbyoo xa'got
viuda con mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n
xa'got viuda. 4 Nguri'th huax huiz no
nguri'th huax mbe', mbi' co' ngòc jueza
ne'nglide cas xa'gota. Per ngoloa, mbli mbi'
xtùuz cón che'n xa'got viud co' mbli xol
mbi' co' ngòc jueza. Sya, ndxab mbi' loo
lezo' mbi': Neequen cón lin teeca. Daa
inzyebte ñèen Diox ne' ne' yen chó mport
nzo lezon ñèen nec thìb con'. 5 Per mastale',
guneei xá go teei, na nda li justis cón che'n
xa'got viuda par ya ne'tolode yi'th ta' xa'
xyàn lezon trè'. Tac ya ngo dible' lezon
ñèen xa'got viuda. No ya ne'tolode xec daa
ñèen xa'gota.
6 Tad Jesús ndxab loo mèna, ne:
—Bìn gu' di's co' ngòc di's co' gunii mbi'
co' ngòc juez ye'rsin'a. 7 Cona, ngue niin
di's ndxè' loo gu': ¿Ché' ngue li gu' cuent
le' Diox ne'tí'de no ne'làade Diox mèn, mèn
co' Diox mcui, mèn co' mbez Diox ze no
yál', cà'? ¿Ché' ndli gu' cuent ndlyen' Diox
par lyath no Diox mèna, cà'? Yende xàa.
8 Daa nii loo gu' le' Diox setilte lyath no
mèna. No nibdizen thìb con' loo gu': ¿Xá
nee gu'? Co'se' galen loo izlyo' tedib vez,
daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal
chol mèn, ¿ché' ndyac gu' nzoque' mèn
loo izlyo' co' be' nzi yila's loon huiza, cà'?
Chele' gu', lìcque', tolo yila's loon no tolo
gàp gu' yalxla's loon thidtene, le'i gàcque'
le' mèn be' ndxela's loon co'se' galen loo
izlyo' tedib vez.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mod co' ngòp thìb mbi' co' ngòc mèn xley' farise no cón che'n mod co' ngòp tedib mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribución.

9 Jesús mtetac tedib di's loo mèna cón
che'n mèn co' nzo làth mèna, mèn co'
ndyac nac mèna anze'f mèn ndac. No leque
mèna indlide cas xtàa mèna. Ndxab Jesús:
10 —Nde niin thìb con' loo gu': Ngua chop
xa'bi' le'n templ par cuez xa' Diox. Thìb
xa' nac xa' che'n xley' farise. Le' tedib
xa' na, nac xa' co' ndli cobrar cón che'n
contribución. 11 Mbi' co' nac mbi' xley'
farise mdoo. No ngurez mbi' Diox taandxè'.
Ndxab mbi': Tad Diox, na nii loo U', Diox
quix U' tac inacte daa xal taamas mèn; mèn
co' ndli huan'; mèn ye'rsin'; no mèn co'
ndli yalburrid. Ne' ne' inac daa xal mbi'
ba', mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribu-
ción. 12 Chop vez ndlin ndxàc yalxlat loon
le'n thìb sman. No ndan centav co' nac
diezm cón che'n rye yalgon' co' ndxàpen no
cón che'n zin' co' ndlin.
13 Per ndxe'leque', prob mbi' co' ndli
cobrar cón che'n contribución, tith mdoo
mbi'. Ne'ngòode valor loo mbi' mase ngüi'
mbi' loo bé'. Ndxe'leque', mbez mbi':
—¡Ay, Dio's!
No taa nguin mbi' ya' mbi' pech mbi'. No
tolo mbez mbi':
Gulat lezo' U' gunèe U' daa, Tad. Daa
nac thìb mbi' co' ndxàp xtol no co' ndxàp
xquin.
14 Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mèna:
—Na nii loo gu' le' Diox mton' xtol no
xquin mbi' co' ndli cobrar cón che'n con-
tribución. No ngòo lezo' Diox mod co' ngòp
mbi'. Ngoloa, ndyàa mbi' par liz mbi'. Per
ndxe'leque', Diox ne'ndon'te xtol mbi' no
xquin mbi' co' nac mbi' xley' farise. Tac
chol mèn co' ndye's, loo mèna Diox li gàc
mèna mèn be'the. Le' loo mèn co' nac mèn
nado' na, loo mèna Diox li gàc con' guryath
no con' guryèn loo mèna.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús ngue bez loo myen' bix: Ngue lin gàc con' ndac loo gu', ey.

(Mt. 19.13–15; Mr. 10.13–16)

15 Le'n huiza, mbi'th no mèn myen' bix
loo Jesús par que's càa Jesús myen' bixa.

Per co'se' ñèe myen' xin' mté'th Jesús con'
co' ndxàc, mbyoo myen' xin' mté'th Jesús
mèna. 16 Jesús ngurez myen' xin' mté'th
Jesús. Ndxab Jesús loo myen':
—Bla' gu' tetee myen' bix ba' loon con
xna' myen'. Ne'tau'te gu' loo myen' no
loo mèn co' nde no myen' loon. Tac mèn
co' ndyal par ñibe'pe' Diox loo mèn, mèna
ndxàp mod no nac mèna xal myen' bix
ba'. 17 Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Mèn co'
ne'tyalte gàp mod xal thìb myen' bix ndxè'
par ñibe'pe' Diox loo mèn loo cón che'n
Diox, mèna yende mod yòo loo cón che'n
Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna.

Trè' ndlu' le' thìb mbyòo ric mdoodi's no Tad Jesús.

(Mt. 19.16–30; Mr. 10.17–31)

18 Làth mèn co' nziri' ngo thìb mbi' co'
ngòc jef co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa,
no co' ñibe' loo mèn nación Israel. Mnibdi's
mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':
—Maistr Ndac, ¿cón ndxàal lin par
gàpen yalnaban thidtene, à'?
19 Jesús ndxab loo mbi':
—¿Chonon mbezl Maistr Ndac nac daa,
à'? Yende chó mèn nac xa' ndac. Ante
thìb xa' co' nac Diox nac xa' ndac. Chele'
lùu indlide cuent no inden'te lùu le'n lezo
lùu nac daa Diox, ne' ne' ñeel loon Maistr
Ndac. 20 Lùu ndxác di's co' ndlu' loo mèn
cón ndxàal li mèn, ¿lé'?, di's co' ndxab:
Ne'lide gu' yalburrid; ne'guthte gu' xtàa
gu'; ne'li huan'te gu'; ne'tyè'de gu' loo nec
thìb mèn; gòp gu' mod loo xud gu' no loo
xna' gu'.
21 Mbi' ndxab loo Jesús:
—Ryete con'a ndyubdizquen no
ndliquena axta co'se' ngòc daa myen' bix
no axta mtlon mdoo xènen.
22 Co'se' mbìn Jesús tataa ndxab mbi' loo
Jesús, ndxab Jesús loo mbi':
—Tatabe' ndxàc falt lil thìb con', cara.
Huàa tho' rye con' ndxàpl par ryo' tmi loo
con' ndxàpla. Sya, qui'thl tmia par càa mèn
prob co' nquin tmi. Tataa mod gàpl más
yalgon' loo bé'. Yiloa, yi'thl, tyoo nquel
xísen. Nda na', ndee.
23 Co'se' mbìn mbi' tataa ndxab Jesús loo
mbi', anze'f mxi lezo' mbi' tac mbi' ngòc
thìb mbi' co' anze'f ngòp che'n. 24 Per co'se'
ñèe Jesús nalyat nde'f ro mbi', Jesús ndxab
loo taamas mèn co' nziri' loo Jesús:
—Anze'f nagàn naca par yòo thìb mèn
ric loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo
mèn ric. 25 Más inagànte naca riid thìb má'
co' lèe camell le'n ye'r co' nac ngudloo thìb
aguj leque yòo mèn ric loo cón che'n Diox
par ñibe'pe' Diox loo mèn ric.
26 Co'se' mbìn mèn co' nziri' di'sa, ndxab
mèna loo xtàa mèna:
—Chele'i tataa nac, ¿chó mèn gác lyá' loo
con' ryes, sya?
27 Jesús ndxab loo mèn co' nzi yòn di'sa:
—Con' co' ne'gácte li mèn, Diox
ndxácque' li Diox con'a.
28 Pedr ndxab loo Jesús:
—Tad, nu' mblá'ya' ryete con' co' ngòp
nu' par ndoo nque nu' xís U'.
29 Sya, mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo myen'
xin' mté'th Jesús:
—Lìcpe' ba'i, le' chol mèn co' lá'ya' liz;
no co' lá'ya' xud; no co' lá'ya' hues; no co'
lá'ya' sa'l; no co' lá'ya' xin' par tyal mèna
yòo mèna loo cón che'n Diox par ñibe'pe'
Diox loo mèna loo cón che'n Diox, 30 Diox
li par gàp mèna masre' con' ndac loo izlyo'
ndxè'. No más de cona, gàp mèna yalnaban
thidtene co'se' cue tedib cua' izlyo' le'n
tiemp co' nde nque.

Tad Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Tad Jesús le' Tad Jesús gathque'.

(Mt. 20.17–19; Mr. 10.32–34)

31 Ngoloa, xà' ngurez Jesús ryete si' fchop
myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo
myen':
—Nase nda na' ciuda Jerusalén, cara,
co'te' tyaa ryete con' xal ndub di's loo libr
co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox ye's cón chenen, daa co' mbal yáal loo
izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'.
32 Lìca, mèn ta'xù' daa loo mèn co' nac mèn
tith. No xìis no mèna daa. No yáp xyán'
mèna ñèe mèn daa. No aseli mèna ta' mèna
xyàn lezon. No ale suc mèna rloon. 33 Ta'
mèna chenen. No yiloa, guth mèna daa. No
co'se' yilo son huiz mbeth mèna daa, daa
ryo xban làth mèn nguth.
34 Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nda'de
cuent cón nee di's co' ndxab Jesús. Axta ne'
ne' ñee myen' no axta ne' ne' nden' myen'
cón ndxab Jesús loo myen'. Di'sa ngòc di's
co' ne'gácte myen' nda' myen' cuent.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús mteyac thìb mbi' sieu co' ngòc mèn yèez Jericó.

(Mt. 20.29–34; Mr. 10.46–52)

35 Co'se' yamerle' yòo Jesús ro ciuda Jer-
icó, gunèe Jesús ndub thìb mbi' sieu ro ned.

Ndub na'b mbi' sieu gòn loo mèn. 36 Co'se'
ndub yòn prob mbi' sieua ndoo riid mèn
ned, mnibdi's mbi' loo mèn. Ndxab mbi':
—¿Cón ndxàc? ¡Susque' thìb mèn ndoo
riid!
37 Mèna ndxab loo mbi' sieua:
—Jesús che'n yèez Nazaret nde riid par
nedrè'.
38 Sya, cabii ngurez mbi' Jesús. Ndxab
mbi':
—¡Jesús, U' co' nde bin che'n David co'
ngòc rey póla, gulat lezo' U' gunèe U' daa,
yey!
39 Per mèn co' nda ner delant loo Jesús,
mèna mbyoo mbi' sieua par cued, ya
ne'tolode li mbi' ruid.
Per ale ndxe'leque', sate más cabii mbez
mbi' Jesús. Ndxab mbi':
—¡Jesús, co' nde bin che'n David, gulat
lezo' U' gunèe U' daa, yey!
40 Sya, nguled Jesús ned. Mnibe' Jesús
loo mèn ya xi mèn mbi' sieua. Co'se' mzin
gax mbi' loo Jesús, mnibdi's Jesús loo mbi'.
Ndxab Jesús loo mbi':
41 —¿Cón ndlya'sl li nonl, à', ey?
Mbi' sieua ndxab loo Jesús:
—Tad, ndlyazen ftub U' xnìi ngudloon
par hui'en, yey.
42 Ante ndxab Jesús loo mbi' sieua:
—Ngudlool ngo nìile'. Mdublen xnìi
ngudlool tac lùu ngola'sque' loon.
43 Leque hora, mbi' sieua mbui'. No mdoo
nque mbi' xís Jesús. Nda no mbi' Jesús. No
mbez mbi':
—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U'
loon.
Lomisque', ryete mèn co' gunèe ngòc
con'a loo mbi', mbez mèna:
—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U'
loo mbi' ba'.

19

Jesús mdoodi's no thìb mbi' co' ngro' lèe Zaque.

1 Láth ndoo Jesús ned con taamas mèn,
nda Jesús par ciuda Jerusalén. Thìb lì
nguri'th Jesús le'n ciuda Jericó. Co'se'
yamerle' riid Jesús tedib lad ro ciuda Jer-
icó, 2 tya ngro' thìb mbi' ric co' ngro' lèe
Zaque par ngua sál' mbi' Jesús. Le'xque'
le'n tiempa ngòc mbi' jef loo mèn co' ndli
cobrar cón che'n contribución. 3 Anze'f
mblya's Zaque hui' Zaque loo Jesús par libe'
Zaque Jesús. Per yende mod bii gax Zaque
loo Jesús par hui' Zaque loo Jesús. Nde
nxon', anze'f chu'th Zaque. Nde nxon',
anze'f thìb mèn mtau' loo Jesús, ne. 4 Sya,
mque' Zaque carre. Mner Zaque loo mèn.
Ngua quée Zaque loo thìb yaa co' lèe yaa
sicomr par gác hui' Zaque loo Jesús láth
nde riid Jesús. 5 Co'se' nda riid Jesús xàn'
yaa co'te' mquée Zaque loo yaa, Jesús mbui'
ndub Zaque loo yaa. Ndxab Jesús loo Zaque:
—Zaque, jer bilàa loo yaa ba' tac nalze
ta'l posad loon par yan' daa lizl, ey.
6 Sya, yende izlyo', mbilàa Zaque loo yaa
sicomr. No axta gust mbyan' lezo' Zaque
mbe' Zaque Jesús liz Zaque. 7 Co'se' gunèe
rye mèna ngòo Jesús liz Zaque, ryete mèn
co' nde no Jesús, xexte mbez mèna loo xtàa
mèn co'te' nziri' mèn:
—Hui' gu' nexa xal ngòo Jesús liz mbi' co'
ndxàp xtol ba' par yan' Jesús liz mbi'. Nazab
nac con' ngue li Jesús, ¿lé'?
8 Sya, xi'tha mdoo Zaque, nague's ya'
Zaque loo Jesús. Ndxab Zaque loo Jesús:
—Hui' U' nexa, Tad. Na ta rol yalgon' co'
ngue non loo mèn co' ndyac yaltìi no loo
mèn prob. No chele' daa mbli huan' tmi
loo ndxep mèn por yalgutyè' co' mtoxcuan,
chele' mèna ñeei loon, seren thap tant co'
mblin gan loo mèna.
9 Jesús ndxab loo Zaque:
—Nalze mzin huiz lyá'l con rye xin'l loo
con' ryes. Ngoloa, ndxab Jesús loo rye
mèn co' ngure no Jesús: Taandxè' ndxaben
loo Zaque tac Zaque, ne, nac bin che'n
Abraham co' mbloj msi' bin co' ngòc mèn
nación Israel.
10 Tolo ndxab Jesús loo mèna:
—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque'
ndxáal chol mèn, daa ndal cuanque' mèn
co' ndxàp xtol no mèn co' ndxàp xquin, no
par telá'en mèn co' nzi tee huan loo xquin
mèn no loo xtol mèn loo Diox loo con' ryes
par yòo mèn loo cón che'n Diox.

Tad Jesús mtetac di's loo mèn cón che'n thìb mbi' co' mtan' no si' billet co' ntac huax mil pes loo si' moz.

11 Ngoloa, láth nda no Jesús mèna par ned
ciuda Jerusalén, Jesús mtetac thìb di's loo
mèn co' nzi yòn di's co' ndyoodi's Jesús.
Co'se' nde zin' gaxle' Jesús ciuda Jerusalén,
mèna mbli xtùuz le' tiemp co' tlo ñibe'pe'
Diox loo mèn mzinle' leque hora. 12 Sya,
ndxab Jesús loo mèna:
—Nde niin thìb con' loo gu': Ngo thìb
mbi' co' ngòc bin che'n thìb famil ndac co'

ngòc mèn roo no mèn xèn. Mbi'a ngro'
tee. Nda mbi' tedib nación co' nziri' tith
par li mèn naciona le' mbi' gàc rey loo
mèn làazpe' mbi'. No yiloa bere mbi', ye'th
mbi' tedib vez par làaz mbi'. 13 Ndoore' ryo'
mbi' par ya mbi' le'n tedib naciona, ngurez
mbi' si' moz mbi'. Mda' mbi' gal bga'y mil
pes loo thìb thìb moz. No ndxab mbi' loo
thìb thìb moz: Aa. Bli zin' loo tmi ndxè'
axta co'se' galen ñeene' máai. ¿Ché' ngue
lii gan xin'a ó ché' ingue lida gan xin'a?
14 Per mèn co' nac mèn gulàaz mbi' anze'f
ngòo xyàn lezo' gunèe mèna mbi'. Mtel'
mèn gulàaz mbi' mèn co' nda nque xís mbi'
par gab mèna loo mèn nación co'te' nda
mbi': Le' nu' indlya'ste gàc mbi' ba' rey par
ñibe' mbi' ba' loo nu'. 15 Per te' ñeel tataa
mbli mèn gulàaz mbi', ngòcque' mbi' rey.
No mbereque' mbi', ndye'th mbi' par làaz
mbi'. Co'se' mzin mbi' làaz mbi', mtel' mbi'
mandad, ngua càa moz co' mtan' no mbi'
tmia par ñee mbi' pló xin' tmi nde teele'
ndli thìb thìb moz gan. 16 Mbi'th ner moz loo
mbi' co' ngòc reya. Ndxab moz loo mbi' co'
ngòc rey: Tad, tmi U' co' mtan' U' loona, le'i
mbli gan taasi' tant tmi loo tmi co' mtan'
U' loon. 17 Mbi' co' ngòc reya mcàb loo
moz: ¡Huen zyax! Lùu nac thìb moz ndac.
Lùu altantque' mdoo no gunee rsi'que'l no
gunee resoque'l loo ndxepte con' ngòpl.
Cona, daa li le' lùu gàc gobernador loo si'
yèez. 18 Ngoloa, ndye'th tedib moz loo mbi'
co' ngòc reya. Ndxab moz loo mbi': Tad, tmi
U' co' mtan' U' loona, le'i mbli gan taaga'y
tant tmi loo tmi co' mtan' U' loon. 19 Mbi' co'
ngòc reya mcàb loo moz. Ndxab mbi': Lùu,
ne, gàc gobernador loo ga'y ciuda. 20 Ngua
tedib moz loo mbi' co' ngòc reya. Ndxab
moz loo mbi' co' ngòc reya: Tad, tmi U' co'
mtan' no U' daaa, le'i ndxè'. Na mblosua'i
loo thìb panid. 21 Tac daa nzyeb ñèen U'
tac U' nac thìb mbi' co' anze'f nanguib. No
anze'f nde yath U'. Más de cona, ale nthop
U' cosech co'te' ne'nglide U' zin'. No nthop
U' cosech co'te' ne'ngode U' bin.

22 Sya, ndxab mbi' co' ngòc reya loo moz:
¡Aa moz zab! ¡Moz ye'rsin'! Co'se' tubl
razon cón che'nl, con leque di's co' ndy-
oodi'spe'l ba' quexù'enl. Chele' lùu nanee
le' daa, lìcque', nac thìb mbi' nanguib no
thìb mbi' co' nde yath, no chele' lùu non le'
daa nac thìb mbi' co' nthop cosech co'te'
indliden zin' no nac daa mbi' co' nthop
cosech co'te' ingoden bin, 23 chele' lùu ñee
tataa nac daa no tataa ndlin, ¿chonon
ne'nga lodel tmi daa loo banc, le' sya, par
co'se' ngyalen par lizen ya ri'then no nga
lo'en tmi daa loo banc con tod xin'a co'
ngue lii gan?

Per moza yende cón ngab.

24 Sya, ndxab mbi' co' ngòc reya loo mèn
co' ngureri'a: Fteche gu' tmi loo mbi' ba'.
No fta' gu' tmi ba' loo mbi' co' mbli gan
taasi' tant tmi. 25 Mèna ndxab loo mbi' co'
ngòc reya: Tad, per mbi' ba' ngue nole' si'
tant tmi. ¿Cópe' li no mbi' tant tmi, à'?
26 Mbi' co' ngòc reya ndxab: Na nii loo gu'
le' mèn co' ndxàp con' no nalas mèn, mèna
gàpre' mas. Per mèn co' indxàpta, loo mèna
biiche rye con' ndxàp mèna. 27 Le' cón che'n
rye mèn co' nac ngolo ngola's chenen, mèn
co' ne'ndalte gàc daa rey par ñibe'pe'en loo
mèna, huàa xi gu' mèna, yi'th mèna ndxè'.
Beth gu' mèna loon.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús nda le'n ciuda Jerusalén.
(Mt. 21.1–11; Mr. 11.1–11; Jn. 12.12–19)

28 Ngolo mdoodi's no Jesús mèna, mbere
Jesús, mxen Jesús ned. Nda Jesús con
taamas mèn par ciuda Jerusalén. 29 Co'se'
yamerle' zin no Jesús mèna yèez Betfagé no
yèez Betani gaxte co'te' ndub thìb yii co'
ngro' lèe yii che'n yaa oliv, mtel' Jesús chop
myen' xin' mté'th Jesús par ngua myen' le'n
yèeza. 30 Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Huàa gu' le'n yèez ba'. Texal zin gu' ro
yèez ba' ñèe gu' thìb burr co' ndoo quedó'
ro yèez ba'. Yende chó mèn tar tyub burra.
Fxac gu' burra no ye'th no gu' burra trè'.
31 No chele' chó mèn ñibdi's loo gu', ñee mèn
loo gu': ¿Chonon ngue xac gu' burr? guuz
gu' loo mèna: Tad Jesús naquin burr.

32 Sya, mxen myen' xin' mté'th Jesús ned,
nda myen'. Co'se' nde zin gax myen'
ro yèeza, gunèe myen' ndoo burr xalque'
ndxab Jesús loo myen'. 33 Sya, ngua xac
myen' burr. Per co'se' gunèe mbi' co' ngòc
xuan' burra ngue xac myen' burr, mbi'th
nibdi's mbi' loo myen'. Ndxab mbi' loo
myen':

—¿Chonon ngue xac gu' burr daa ba', à'?

34 Myen' xin' mté'th Jesús mcàb loo mbi'
co' ngòc xuan' burr. Ndxab myen' loo mbi':

—Nu' ngue xac burr tac Tad Jesús naquin
burr.

Sya, mblá' mbi' burr ndye'th no myen'
burr.
35 Sya, mbe' myen' burr loo Jesús. No
par ne'tyubte Jesús burr taate burr, mxo'f
myen' xab myen' xís burr. Ngoloa, mquée
Jesús burr. Mdub Jesús burr. 36 No texal
nda tee Jesús ned, tataa nda sil myen' xin'
mté'th Jesús xab myen' ned nda Jesús par
riid Jesús loo xab myen' tant ndyac lezo'
myen' ñèe myen' Jesús. 37 Co'se' nda zin gax
Jesús con mèn co' ndxela's loo Jesús con
myen' xin' mté'th Jesús loo yii co' ngro' lèe
yii che'n yaa oliv, mèn co' ndxela'sa mtlo,
mbez yèe mèna de gust. Mbez mèna: Diox
roo Diox xèn nac Diox, por gunèe mèna
rye yalguzye' no con' roo con' xèn co' mbli
Jesús loo chol mèn. 38 Mbez mèna, ne:
—Anze'f ndyac lezo' rey no huen nzo
lezo' rey, rey co' nde por lèe Tad Diox, rey
co' mtel' Tad Diox loo na'. Por cón che'n
rey ba' mbyu' mbyàlle' lezo' Tad Diox no
ngo nagàlle' lezo' Tad Diox gunèe Tad Diox
mèn. Por cona, ndxàc con' roo no con' xèn
loo Diox co' nac thidte Diox por cón che'n
rey ndxè'.
39 Láth mbez mèna tataa, ndxep mèn xley'
farise co' nzo làth mèna ndxab loo Jesús:
—Maistr, byoo ndxep mèn co' ndxela's
lool ba' par ne'gabte mèna arid di's ba'.
40 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús loo
mèna:
—Na nii loo gu': Chele' mèn ba' yau' ro,
quèe co' nziri' ned ndan ndxè' cozèe no ñee
quèe leque di's ba'.
41 Co'se' mzin gax Jesús ro ciuda Jerusalén
no gunèe Jesús ciuda Jerusalén, mbín' Jesús
gunèe Jesús ciuda Jerusalén por cón che'n
mèn ciuda Jerusalén. 42 Cabii ndxab Jesús
loo mbii loo mèn ciuda Jerusalén:
—Huen ngàca loo gu', mèn ciuda
Jerusalén, oj ché' co' ta' gu' cuent mase le'n
lult huiz co' nac huiz nalze, co' nac con'
ndac co' ndlya's Diox li Diox anggàc loo gu'.
Per nalle', ndxe'leque', yende mod gàc con'
ndac loo gu'. Nac con' ndaca xal thìb con'
co' ngo casloo loo gu' nalle'. No yende mod
ta' gu' cuent no non gu' cón che'n con'a
nalle'. 43 Per zin thìb huiz no zin thìb ze
co'se' gàc con' ye'rsin' loo gu'. Le' mèn
co' nac ngolo ngola's che'n gu'a na, mèna
toxcua' thìb ftoo dib vuelt ro ciuda gu' rye
lad xal co'se' ngo mèn thìb yaaloo quèe dib
vuelt xís yòo liz mèn par tataa mod yende
mod ryo' gu' par tataa mod cua'n mèna xó'
loo gu'. 44 Tùub mèn co' nac ngolo ngola's
gu' ciuda gu'. Guth mèna rye gu' co' naban
ciuda gu'. No ne'tan'te mèna nec thìb quèe
loo xtàa quèe loo ftoo ciuda gu'. Tataa gàca
loo gu' tac gu' ne'nda'de cuent cón che'n
tiemp co' mbi'th que tee Diox làth gu' no
mbi'th too naa Diox gu'.

*Trè' ndlu' le' Jesús ngue go' che mèn co'
ntho' no mèn co' ndi' le'n templ.*

(Mt. 21.12–17; Mr. 11.15–19; Jn. 2.13–22)

45 Ngolo ndxab Jesús di'sa, tolo nda Jesús
axta mzin Jesús co'te' mdub templ tiempa.
Sya, ngòo Jesús le'n templ. Mtlo Jesús,
mblo' Jesús mèn par fuer, mèn co' ntho' no
mèn co' ndi' le'n templ. 46 Ndxab Jesús loo
mèna:
—¡Aa mèn izlyo'! Loo libr co' nac xti's
Diox ndub di's co' mbez: Lizen nac co'te'
cuez mèn lèen no ña'b mèn con' loon. Per
gu' le'le' ndli ndxàc liz xuden co'te' ndli
huan' mèn xtàa mèn.
47 Ryete huiz ndlu' Jesús le'n templ. Per
mèn co' ngòc jef che'n nguley' tiempa, no
mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n
ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa,
no mèn co' ngòc mèn nac zin' che'n
ciuda Jerusalén, ryete mèna mqueltàa par
mcua'n mèna mod guth mèna Jesús. 48 Per
ne'ñeede mèna xá mod li mèn con'a tac
ryete mèn co' nziri' no Jesús, xèe nziri'
mèna. Ndxòn mèna di's co' mbez Jesús.

20

*Tad Jesús ngue lu' loo mèn le' Tad Jesús
ndxàp con' la's nii Tad Jesús no con' la's ya' Tad
Jesús par ñibe' Tad Jesús loo mèn.*

(Mt. 21.23–27; Mr. 11.27–33)

1 Thìb huiz Jesús nzo le'n templ. Ngue
lu' Jesús mèn, no ngue te'th Jesús, no ngue
go Jesús yalbàn cón che'n di's ndac loo
mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Látha,
mzin mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo
nguley' no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón
che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Thidte
mqueltàa rye mèna con rye mèngool co'
ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn nación
Israel loo Jesús. 2 Ndxab mèna loo Jesús:
—Gunee loo nu' ¿chó mnibe' lool ndlil
rye con' ndlil? No ¿xá mod ndxàpl con' la's
niil no con' la's ya'l par ndlil tatua', à'?
3 Sya, mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:
—Na, ne, ñibdiz thìb con' loo gu'. No
ndlyazen fcàb gu' loon: 4 ¿Chó mnibe' loo

Juàn Bautist par mbli Juàn bautizar mèn, à'? ¿Ché' Diox mnibe' loo Juàn mbli Juàn bautizar mèn o ché' chol mèn mnibe' loo Juàn mbli Juàn bautizar mèn, cà'?

5 Lugar de càb mèna loo Jesús, ale mtlo mèna, mdoodi's mèna con xtàa mèna. Ndxab mèna:

—¿Xá nee gu'? ¿Cón gab na' loo mbi' ba'? Chele na' gab: Diox mnibe' loo Juàn, sya, ñee mbi' loo na': ¿Chonon ne'ngala'ste gu' con' mbli Juàn, sya? 6 No chele' na' gab: Juàn mbli bautizar mèn tac ngo chol mèn co' mnibe' loo Juàn li Juàn con'a, sya, ryete mèn co' nziri' no Jesús, tlo mèna, gàa'd què mèna na' no guth mèna na' con què.

Tac ryete mèn nación Israel nonque' no naneepe' mèna le' Juàn Bautist ngòc thìb mbi' co' mbi'th lo yalbàn xal mnibe' Diox loo Juàn.

7 Sya, mèna mcàb loo Jesús. Ndxab mèna:

—Ne'ñeede nu' chó mnibe' loo Juàn par mbli Juàn bautizar mèn. 8 Sya, mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—Ne' ne' daa nii loo gu' chó mnibe' loon mblin con'a no chó mnibe' loon ngue lin con' ndxè'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' ngòc moz ye'rsin'.

(Mt. 21.33–44; Mr. 12.1–11)

9 Mtlo Jesús, mdoodi's Jesús loo mèn. Ndxab Jesús:

—Tetaquen thìb con' loo gu': Ngo thìb mbi' co' mque no thìb le' xyòn mbi'. Mdoo mbi' lus uv loo xyòn mbi'. Ngoloa, mda' mbi' xyòn mbi' cuent rol loo ndxep mèn co' ndli zin' loo lus uv. Ngoloa, ngro' mbi' liz mbi'. Mblá' mbi' xyòn mbi' huax lín' loo mèna. 10 Per co'se' mzin tiemp co' tlo làa mèn uv, mtel' mbi'a thìb moz mbi' par gab moz loo mèn co' ngue li zin' cuent rol gàc rol xlè uv co' gàc che'n mbi'. Per mèn co' ngue li zin' cuent rol loo yòoa, ale le'le' mxen mèna prob moza. Mbuaa'd ya' mèna prob moz. No mtel' mèna prob moz, ndyàa moz, nague's ya' moz. 11 Ngoloa, mbere mbi' co' nac che'n yòoa. Mtel' mbi' tedib moz loo mèna. Mtetìi mèna moza no mda' mèna xyàn lezo' moz, no mbuaa'd ya' mèna moz. No mtel' mèna moz, ndyàa moz, nague's ya' moz. 12 Mbere mbi' co' nac che'n yòo lus uva, mtel' mbi'a tedib moz. Per mèn co' ndli zin' cuent rol loo lus uva, mèna mda' che'n moz. Mtehuí' mèna moz no mchobla' mèna prob moz.

13 Por lult, ndxab mbi' co' nac che'n yòoa loo lezo' mbi': ¿Per nal na? ¿Cón lin? Neequen xá ñaa thìb con' lin. Tel'en xgan' daa co' anze'f nque' lezon ñèen loo mèna. Ne'stolque', co'se' ñèe mèna zin xgan'en loo mèna, gàp mèna mod ñèe mèna xgan'en. 14 Co'se' gunèe mèn co' ndli zin' cuent rol loo yòoa nde xgan' mbi'a, ndxab mèna loo thìb xtàa mèna no loo tedib xtàa mèna: Mbyòo co' nde go' nac mbyòo co' yan' no xyòn mbi' co' nac che'n yòo ndxè'. ¿Xá nee gu'? Nda yuth na' mbyòo par gàc che'n na' yòo lus uv ndxè'. 15 Sya, mxen mèna mbyòo. Mblo' mèna mbyòo thìb lad ro yòo lus uva. Mbeth mèna mbyòo.

Sya, mnibdi's Jesús loo mèn co' nzi yòn di'sa:

—¿Xá nee gu'? ¿Cón li mbi' co' nac che'n yòo lus uva loo mèn ye'rsin'a, à'? 16 Na nii loo gu' cón li mbi'. Mbi' ya no moz mbi'. No ñibe' mbi' loo moz guth moz rye mèn ye'rsin' co' mbli zin' cuent rol loo xyòn mbi'. No yiloa ta' mbi' xyòn mbi' loo tedib ned mèn co' li más zin' ndac.

Co'se' mbìn mèn di's co' mdoodi's Jesús, ryete mèna ndxab:

—¡Ay, Dio's! ¡Ne'neede Diox conax!

17 Per Jesús xèe mbui' loo rye mèna. Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—¿Cón nee di's di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox, à'? Di'sa nac di's ndxè':

> Què co' mblobii mèn co' nac albañil, co' mbli mèn albañil cuent yende chó juis què ea, leque què ea ngòc què scaudr co' más ntac. Què ea ngòc què co' ndub squin yòo.

18 Leque sya, ndxab Jesús di's ndxè' loo mèna, ne:

—Chol mèn co' yixud loo què ea, lyé' zith lad mèna no huí' lad mèna. No loo mèn co' lyàa què ea, què ea lé' mèna no to' què ea mèn thidtene.

Mèn mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Ché' huen naca quix na' cón che'n contribución?

(Mt. 21.45–46; 22.15–22; Mr. 12.12–17)

19 Mèn co' ngòc jef che'n nguley' tiempa no mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel tiempa, mèna mblya's leque hora nden mèna Jesús. Tac mèna mda' cuent cón che'n mèna ngòc di's co' mtetac Jesús loo

mèn. Per mzyeb mèna ngli mèna con'a
por nziri' mèn co' nziri' no Jesús. [20] Sya,
mtel' mèn co' ngòc jef che'n nguley' no
mèn co' nac maistr che'n ley mèn ye'rsin'
co' asembli par ngòc mèna mèn guryath
no mèn guryèn loo Jesús par mbi'th la's
mèna loo Jesús. Látha, mque di's mèna
con Jesús par bel'que' tataa mod gol' Jesús
di's con mèna par tataa mod li mèna gan
yigaa Jesús loo mèna. Yiloa, ta' mèna Jesús
loo gobernador. [21] Por cona, mnibdi's mèna
taandxè' loo Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

—Maistr, nu' nanee no non nu' le' U'
ndyoodi's no ndlu' U' ante con' co' nac
con' lìcpe'. No indyu'de thìb mèn más
loo U' leque tedib mèn. Ndxe'leque', non
nu' no nanee nu' le' U' ndlu' loo mèn xá
mod ndlya's Diox cue ban mèn no xá mod
ndlya's Diox que tee ban ndac mèn loo
Diox. [22] Gunee U' loo nu': ¿Ché' ndxàal quix
nu' tmi co' nac cón che'n contribución co'
ña'b gobiern co' ndub ciuda Rom o ché'
indxàalte quix nu'i, à'?

[23] Per Jesús nonque' no naneeque' Jesús
xá nac xtùuz ye'rsin' co' ngue li mèna
xtùuz. Jesùs ndxab loo mèna:

—¿Chonon ngue gàal di's gu' daa par
tyenxù' gu' daa por di's co' càben loo gu',
à'? [24] Blu' gu' thìb pes plat loon par hui'en
ñeene' ¿chó che'n gunab co' ngue loo pes
ndxè' no chó lèe mbi' co' nac che'n gunab
co' ndub loo pes ndxè', à'?

Sya, mblu' mèna thìb pes plat loo Jesús.
Jesús ndxab loo mèna:

—¿Chó che'n gunab ngue loo pes ndxè',
à'?

Mèna ndxab:

—Gunab che'n Ces co' nac gobiern na.

[25] Jesús ndxab loo mèna:

—Aa. Pues, fta' gu' con' co' nac che'npe'
Ces co' nac gobiern loo Ces. No fta' gu' con'
co' nac che'npe' Diox loo Diox.

[26] Mèna ne'nglide gan par mtec mèna
Jesús xal ngòc di's co' mnibdi's mèna loo
Jesús loo rye mèn co' nziri' loo Jesús.
Ndxe'leque', más mbui' mèna no más gu-
naa mèna loo Jesús co'se' mbìn mèna tataa
mdoodi's Jesús no co'se' gunee mèn xal nac
di's co' mcàb Jesús loo mèna. No yende chó
ngabte mèna loo Jesús.

Mèn mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Cón gàc loo mèn co'se' gàc huiz co'se' ryo xban mèn, à'?

(Mt. 22.23–33; Mr. 12.18–27)

[27] Ngoloa, mbii gax ndxep mèn xley' sa-
duce loo Jesús. Mèn xley' saduce indx-
ela'ste le' mèn nguth ryo xban. Ale ndxab
mèna loo Jesús:

[28] —Maistr, Moisés mtan' di's loo na'
loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla
chele' thìb xa'bi' nguth no mbyan' xa'got
xa'bi'a no ne'ndante xa'gota xin' xa'gota,
hues thebola selya' con xa'got viuda par
bel'que' tyan xa'gota xin' xa'gota par gàc
myen' bix co' gáala xin' thebol. [29] Pues,
ngòc thìb con'. Ngo ban gaz hues myen'.
Mselya' mbyòo co' ngòc mbyòo ndlyo con
sa'l mbyòo. Per pente mdub no mbyòo sa'l
mbyòo pláte lín' no maste. Làth xtau'a,
mzin huiz nguth mbyòo ndlyo. Le' xa'got
mbyòo ndlyoa na, ne'ndante xin' mbyòo.
[30] Sya, mdoole' mbyòo ropa tee selya' con
xa'got co' mbyan' viud. Lomisque', ale
nguth mbyòo ropa. Ne'ndante xa'got viuda
xin' mbyòo ropa. [31] Látha, ndoole' mbyòo
yona tee selya' con xa'gota. Lomisque', ale
nguth mbyòo yona, ne. Por lult, ale ryete
gaz myen' mselya' con xa'gota. No nguth
ryete gaz myen'. Nec thìb myen' ne'ndante
xin' con xa'gota. [32] Por lult, nguth xa'gota.
[33] Cona, ngue nibdi's nu' loo U', co'se' gàc
huiz co' ryo xban mèn nguth, ¿chó myen'
gàc sa'lpe' xa'gota tac ryete gaz hues myen'
mselya' con xa'gota, à'?

[34] Sya, mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo mèna:

—Loo izlyo' ndxè' nselya' mènbi' no
nselya' mèngot. [35] Mèn co' ngòo Diox cuent
yòo tedib izlyo' co' nac yòoba' co'te' ban
no mèn Diox thidtene co' nde nque, mèna
ngòo Diox cuent ryo xban làth mèn nguth.
Mèna ne'selya'de ne' ne' ta' mèna xgan'
mèna no rsap mèna par selya' myen'a tya.
[36] Mèna ya ne'gathte tya tac mèna gàc xal
angl. No gàcpe' mèna xin'pe' Diox por ngro
xban mèna làth mèn nguth huiza. [37] Axta
Moisés mblu' le' mèn, lìcque', ryo xban làth
mèn nguth xal ndub di's co' nda' cuent loo
libr co' nac xti's Diox co'se' gunèe Moisés
ndoo yol yaa yis sars. Leque loo libra
ndlu' loo na', ne, le' Diox nac Diox che'n
Abraham, no nac Diox Diox che'n Isaac, no
nac Diox Diox che'n Cob. [38] Diox inacte Diox
che'n mèn co' mbez gu' nguth no mblyux
co' mbez gu' ne'ryo xbante. Tac co'se'
ndxath mèn, inacta mblyux mèna thidtene.
Ndxe'leque', Diox non le' mèn nabanque'
co'te' ndyàa mèn co'te' ñibe' Diox ndyàa

mèn co' nguth. Tac Diox ndli indxelode no
indxeluxte mèn thidtene xal ndli gu' cuent
nguth mèn no mblyux mèn.
39 Sya, ngro nxon', ndxep mèn co' ngòc
maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn ndxab mèna loo Jesús:
—Huenque' gunee U', Maistr. Ndxàp U'
razon. Yende chó ñeede nu' loo U'.
40 Mèna ya ne'tolode ngli ryes ngnibdi's
taamas con' loo Jesús.

Tad Jesús mnibdi's loo mèn: ¿Chó che'n xgan' nac Crist, à'?

(Mt. 22.41–46; Mr. 12.35–37)

41 Jesús ndxab loo mèna:
—¿Xá mod mbez mèn le' Crist nac xgan'
David co' ngòc rey póla, sya? 42 Con que yub
David co' ngòc rey ndxab xalque' mbez di's
co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nac
libr che'n Salmos:
Yub Tad Diox ndxab loo Tad daa: Ftub
cuaten co' nac ladli
43 axtaque' lin le' ryete mèn co' ngòc
ngolo ngola's lùu gàc mèn nado' lool.
44 ¿Xá mod ndlya's gu' ale gàc Crist xgan'
David co' ngòc rey co'se' leque yub David
mbez le' Crist nac Tad David, sya? Yende
yob yéc gu' co' taate mbeza, ¿lé'?

Tad Jesús mqueyèepe' mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa.

(Mt. 23.1–36; Mr. 12.38–40; Lc. 11.37–54)

45 Ryete mèn co' nziri' loo Jesús nzi
yòn di's co'se' ndxab Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús:
46 —Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee
gu'. Nee gu' xal nzi tee gu' loo mèn co'
nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn tac mèna anze'f ndyubla's
que tee noc lar' nol' co' nac xab mèna. No
ndlya's mèna le' gu' gàp mod ñii gu' Diox
loo mèna co'se' nzyál' gu' mèna loo xbi'.
No ndxòo lezo' mèna tyub mèna loo ner
asient co'te' más ndyu' mèna le'n sinagog.
No lomisque', ndxòo lezo' mèna ndyub
mèna loo mèn co'te' más ndyu' mèna par
hua mèna co'se' ndli mèn convid mèna ya
mèna loo thìb yalhua. 47 Lomisque' ne, ale
nde yath mèna ndyenxù' mèna no ncàaxù'
mèna liz prob mèngot viud por pláte pes no
maste. No par ndli mèna xalque' mèn co'
ne'ñeede, ale asendli mèna nteyol' mèna
di's co'se' mbez mèna Diox. Per, lìcpe' ba'i,
na nii loo gu': Por con' ndli mèna, gàc más
yalquìi tín' loo mèna co'se' gàc huiz tub rez
Diox cón che'n mèna loo mèna.

21

Trè' ndlu' cón che'n thìb xa'got viud co' mda' ofrend ò gòn.

(Mr. 12.41–44)

1 Láth ngue lu' Jesús mèn le'n templ,
ñèe Jesús ngo mèn, co' ngòc mèn ric, tmi
le'n alcansi co'te' ngo mèn ofrend tiempa.
2 Látha, gunèe Jesús thìb xa'got viud prob
co' mblo chop co' ga'y charud le'n alcansi,
ne. 3 Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nziri':
—Part cón che'n Diox, Diox ngòo cuent
más huax tmi mblo prob xa'got viud ba' le'n
alcansi leque tmi co' mblo taamas mèn ric
ba'. 4 Tac ryete mèn ric ba' co' mblo tmi le'n
alcansi ba', mèn ric mblo tmi co' mbyan'
xo'f loo con' mxi mèn co' nac co' naquin
mèn le'n alcansi. Per prob xa'got viud ba'
mblo tmi co' be'te' ngue no xa' par ti' xa'
gast xa' le'n alcansi.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn le' mèn telux templ co' ndub le'n ciuda Jerusalén.

(Mt. 24.1–2; Mr. 13.1–2)

5 Látha, ngure ndxep mèn co' nda
ndye'th, nzi tee yot mèna rye lad le'n templ.
No ndyoodi's mèna cón che'n templ. Mbez
mèna:
—Susque' nabe's ñaa templ con rye loo
què co' natoxcua' templ ba' no con rye loo
con' huen co' natoxcua' le'n templ por cón
che'n ofrend co' mda' mèn loo Diox, yoo.
Látha, ndxab Jesús loo mèn co' nzi tee yot
le'n templa:
6 —Nde niin thìb con' loo gu': Zin thìb
huiz no zin thìb ze co'se' ryete con' nzi hui'
gu' ba' lyux. Yé' huize' yi'th mèn, sil mèn
ftoo ba' no làare' mèn ftoo ba'. Ya ne'tan'te
mèn nec thìb què loo xtàa què co' nac
ftoo ba'. Yende chó ftoo yan' co' ne'silte
mèn.

Trè' ndlu' cón che'n co' tlo gàc ndoore' lyux izlyo' ndxè'.

(Mt. 24.3–28; Mr. 13.3–23)

7 Sya, mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab
mèna loo Jesús:
—Maistr, ¿pól gàc con'a, sya? No ¿cón
tlo yú' loo mèn co'se' tlo gàc con'a?
8 Jesús ndxab loo mèna:
—Anderhuen gu'. Nee gu' xá nzi tee
gu'. Ne'la'de gu' quedìi chol mèn gu'. Tac
anze'f huax mèn yi'th. No ñee mèna loo

gu': Daa nac merpe' Crist. No ñee mèna
loo gu': Nalle' mzin huiz co' yi'th Crist. Per
mastale' tataa ñee mèna loo gu', ne'tyoo
nquede gu' xís mèna. 9 No co'se' gòn gu'
tyoodi's mèn cón che'n xó' no cón che'n
revuelt, ne'zyebte gu'. Tac naquin ner gàc
con'a. Per mastale' tlo gàc con'a, tarte gàc
huiz co'se' lith no izlyo' tiempa.
10 Jesús tolo mdoodi's loo mèna. Ndxab
Jesús loo mèna:
—Tiempa tlo mèn thìb nación cue yoo
mèna con mèn co' nac che'n tedib nación.
Cue yoo mèn thìb nación contra mèn tedib
nación. 11 Le'n tiempa huin xòo brut huax
lugar no lyàa yilíiz huax lugar. Huiza tlo gàc
no tlo yú' con' roo con' xèn loo bé' co' tarte
hui' mèn. Co'se' hui' mèn gàc señ co' tarte
hui' mèn gàc loo bé', tlo mèn zyeb mèn, por
derech.
12 Per ndoore' co'se' tlo gàc ryete con'a,
mèn ye'rsin' tlo tyenxù' gu' no tub ngu's
mèna gu'. Hue' mèna gu' co'te' nac sinagog
mèna par tub rez mèna cón che'n gu'. Yiloa,
que' mèna gu' lezi'f. Hue' mèna gu' loo mèn
co' nac rey mèn co' ñibe' no hue' mèna gu'
loo mèn co' nac gobernador no loo mèn nac
zin' yoolau. Ryethe con'a li no mèn gu' por
cón chenen. 13 Gàc con'a loo gu', ey, par
tataa mod negadi's ta' gu' cuent cón chenen
loo mèna. 14 Bli yéc gu' no bli lezo' gu' par
ne'tyóode gu' no par ne'lide gu' xtùuz cón
gab gu' no cón tyoodi's gu' loo mèna, par
tub gu' razon cón che'n leque gu' loo mèna
huiza. 15 Tac daa ne'lá'ya'de gu' hora. Na li
par tyoodi's gu'. No lin par gácpe' gu' hora
par nec thìb mèn co' nac ngolo ngola's gu'
ne'gácte mèna ñii mèna ngòc nguàal con'
loo gu' huiza.
16 Le'n huiza, ne, axta xud gu', no huespe'
gu', no mèn guliz gu', no mèn co' ndxàc
amiu gu' bixyath contra gu'. Ta'xù' mèna
gu' loo mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu'
axta guth mèna ndxep gu'. 17 Ale rye mèn
chol lugar yòo xyàn lezo' ñèe mèna gu' ante
por cón chenen no maste. 18 Per mastale'
tataa li no mèn gu', gàca loo gu' axta ne' ne'
thìb yis yéc gu' ne'tyuhuante. 19 Chele' gu'
thidteneque' cue nèe loo cón chenen no xec
yèe gu' loo cón chenen, le' sya, tataa mod
gu' que noque' yalnaban, co' nee di's, ban
no gu' Diox thidtene.
20 Niin con' ndxè' loo gu', ne: Co'se' ñèe
gu' le' solndad mtau'le' dib vuelt ro ciuda
Jerusalén, sya, ta' gu' cuent no li la's gu'
yamerle' tlo solndad par setilte telux sol-
ndad mèn ciuda Jerusalén no tùub solndad
ciuda Jerusalén. 21 Co'se' gàc huiza, mèn
co' naban rye yèezya' co' nac yèezya' che'n
làaz mèn jude, más huen xyon' mèna par yii
den par casloo mèna le'n yix no le'n huan.
Le' mèn co' nac mèn ciudape' Jerusalén na,
más huen xyon' mèna, ryo' mèna le'n ciuda
Jerusalén. Lomisque' ne, mèn co' ngue
quenap ranch huan, más huen ne'berede
mèna par ye'th mèna le'n ciuda Jerusalén.
22 Tac huiza gàc huiz co'se' tub rezpe' Diox
loo mèn ciuda Jerusalén cón che'n con'
ye'rsin' co' mbli mèna par gàcque' ryete
con' loo mèna xal ndub di's loo libr co' nac
xti's Diox. 23 Ay, prob rye xa'got co' nzi nac
xin' le'n huiza no rye xa'got co' diz ngóol
xin' le'n huiza. Tac le'n huiza cue xi lezo'
mèn no gàc yalquìi loo mèn dib anax le'n
nación Israel. No nzyalque' mèna tataa
tetìi Diox mèna axta plóthe. 24 Mèn co' nac
ngolo ngola's che'n mèn ciuda Jerusalén
guth huax mèn ciuda Jerusalén loo xó'. Chó
mèn gath loo xó'. Chó mèna hue' mèn
co' ngòc ngolo ngola's mèn co' ngogaaa
axta le'n taamas nación co' nziri' loo iz-
lyo'. No gàca le' mèn co' nac mèn chol
nación gàc che'npe' mèna ciuda Jerusalén.
No ñibe'pe' mèna loo ciuda Jerusalén axta
tyaa huiz co'se' ta' Diox lugar gàc ciuda
Jerusalén che'npe' mèn nación Israel tedib
vez. No ñibe'pe' mèn nación Israel loo
ciuda Jerusalén tedib vez.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn xá mod yi'th mbi' co' ne' tedib lèe Xgan' Mbi' co' nac leque yub Tad Jesús.

(Mt. 24.29–35, 42–44; Mr. 13.24–37)

25 Sya, ndxab Jesús:
—Nde niin con' ndxè' loo gu', ne: Huiza
tlo yú' yalguzye' co' li Diox co' gàc loo
huiz no loo mbe' no loo mbyáaz. Le' loo
izlyo' ndxè' na, anze'f huax mèn ya ye'th
lezo'. No zyeb mèn co'se' gòn mèn ruid
che'n ol níttó' co' yitoo loo níttó'. 26 Huiza,
alux mèn yo no lezo' no ne' ne' ñee mèna
pá ndoo mèn no pá nziri' mèn tant nzyeb
mèn co'se' li mèn xtùuz cón gàc loo izlyo'
tiempa. Huiza no zea huin huiz co'te' ndub
huiz. No huin mbe' co'te' ndub mbe'. No
huin mbyáaz co'te' nzi'f mbyáaz. 27 Axta
syare' hui' mèn dib athu loo izlyo' loon, daa
co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol

mèn. No co'se' galen le'n tiempa, galen le'n
thìb le' xcuau. No ndxàpen rye loothe con'
la's niin no la's yan co' yú' loo mèn co'se'
galen. Tiempa mèn ta' cuent no non mèn
cón che'n con' roo no con' xèn co' nac cón
che'npe'en. 28 Co'se' tlo gàc con'a, bli gu' par
ye'th lezo' gu'. Bdi'x xnìi yéc gu' no bdi'x
xnìi lezo' gu' tac huiza non gu' no ta' gu'
cuent ya nde zin' gaxle' lyá' gu' thidtene loo
con' ryes.

29 Mtetac Jesús thìb di's loo mèna. Ndxab
Jesús:

—Nde niin thìb con' loo gu': Hui' gu'
loo yaa ngudyuug no loo chol taamas yaa
nayèe. 30 Co'se' ñèe gu' ngòble' laa loo
yaaa no nde xìis tedib cua' laa yèn' loo
yaaa, leque gu' non no nda' gu' cuent nde
zinle' tiemp co'se' más nguin bée loo iz-
lyo'. 31 Lomisque' ne, co'se' ñèe gu' ndxàcle'
con'a, leque gu' nda' cuent no non gu' nde
zin' gaxle' tiempa co'se' tlo Diox, ñibe'pe'
Diox loo mèn xal ndlya's Diox.

32 Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Ryete con'a
gàcque' ndoore' lyux no lith no mèn nación
Israel. 33 Con' co' nac cón che'n bé' no
con' co' nac che'n izlyo' lyuxque' no lith
noque'. Per di's co' ndyoodizen inacte di's
co' angndyoodizen. Gàcque' no tyubque'
di's co' ndyoodizen ndxè' xal ngue tood-
izena loo gu'.

34 Anderhuen gu'. Leque gu' hui' xá nzi
tee gu'. Ne'ta'de gu' lugar tyub yo'f lezo'
gu' par lyàa gu' loo chol con' ye'rsin' par
tataa mod yitac lezo' gu' loo cón chenen.
Tac látha, chàa, lyàa gu' loo yalguy no tlo
gath lyux gu' loo yalgon' che'n izlyo' ndxè'.
Nalas gure gu' loo cón chenen par ne'gàcta
loo gu' huiza xal co'se' mzin thìb amiu gu'
thìb hor co' ne'ta'de gu' cuent no co' inonte
gu'. 35 Huiza gàca loo mèn co' naban dib
athu loo izlyo' xal thìb tramp co', chàa,
ndlyàa par yigaa má' loo tramp. Tataa gàca
loo mèn huiza. 36 Nalas gure gu'. Ne'cuedte
gu' no ne'yathla'ste gu' thidteneque' gure
rez gu' Diox par gàca loo gu' tataa mod li gu'
par lyá' gu' loo ryethe con' ryes co' gàcque'
huiza. No par tataa mod li gu' gan par yòo
gu' loo cón chenen, daa co' mbal yáal loo
izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn.

37 Ndxáal ze ndlu' Jesús mèn le'n templ.
Le' ndxáal yál' na, ndyee Jesús co'te' ndub
thìb yii co' lèe yii che'n yaa oliv par li Jesús
descans tya. 38 Le' ryete mèn co' ndyee yòn
di's co' ndlu' Jesús le'n templ na, mèna
ndxechegà par zingà mèna le'n templ par
gòn mèna di's co' ndlu' Jesús loo mèna.

22

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mqueltàa par mxenxù' mèna Tad Jesús.

(Mt. 26.1–5, 14–16; Mr. 14.1–2, 10–11; Jn. 11.45–53)

1 Nde nxon', nde zin gax huiz co' ngòc
huiz lni co' ndli mèn nación Israel co'se'
ndxuhua mèna pan co' indxòode dii
levadur. Mbez mèn nación Israel lni pasc
loo lnia. 2 Le' mèn co' nac jef che'n nguley'
no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n
ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel
na, mèna mcua'n mod xá mod guth mèna
Jesús. Per mzyeb mèna guth mèna Jesús
por cón che'n mèn co' ngureri', mèn co'
mbi'th lni co' nziri'.

3 Látha, ndoole' Mebizya. Ngulàa
Mebizya le'n lezo' Jud co' ne' tedib lèe
Iscariot. Juda ngòc thìb myen' xin' mté'th
Jesús, ne, co' ndxòo cuent nac si' fchop
myen' xin' mté'th Jesús. 4 Ngua nee Jud
loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo
nguley' tiempa no loo mèn co' mxo'f zin'
cón che'n templ tiempa. Mdoodi's no Jud
mèna. Ndxab Jud neeque' Jud xá mod li
Jud par ta'xù' Jud Jesús la's ya' rye mèna.
5 Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jud loo
mèna, axta con gust ndxab mèna loo Jud
ta' mèna ndxep tmi càa Jud cuent li Jud
con'a. 6 Jud mda' lugar. No mblec lezo' Jud
li Jud con'a tataa. Sya, mtlo Jud, mcua'n
Jud mod par ta'xù' Jud Jesús loo mèna thìb
tiemp co'se' ñee Jud yende chó mèn nziri'
no Jesús.

Trè' ndlu' xá mod nduhua rsè no Tad Jesús myen' xin' mté'th Tad Jesús.

(Mt. 26.17–29; Mr. 14.12–25; Jn. 13.21–30; 1 Co. 1.23–26)

7 Le'xque' le'n huiza mzin huiz lni co'se'
ndxuhua mèn nación Israel pan co' in-
dxòode dii levadur. Huiza ndxuth mèna
mbacxil' co' mbez mèn nac lni pasc. 8 Le'
Jesús na, mtel' Pedr ryop Juàn. Ndxab Jesús
loo Pedr ryop Juàn:

—Huàa li nab gu' con' hua rsè na' par li
na' lni pasc.

9 Myen' mnibdi's. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿pá ndlya's U' ya toxcua' nu' con'
hua rsè na', à'?

10 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Co'se' yòo gu' ro ciuda Jerusalén, tya
zyál' gu' thìb mbi' co' ne' thìb rre nít. Ftoo
nque gu' xís mbi' axta zin mbi' liz mbi'.
11 Co'se' zin gu' co'te' zin mbi'a, gab gu' loo
mbi' co' nac gundan che'n yòoa: Maistr
mtel' nu' par ñee nu' loo U': ¿Pá ndub cuart
co'te' hua rsè'en, par lin lni co' nac pasc con
myen' xin' mté'th daa, à'? 12 Sya, lu' mbi'
thìb cuart roo co' nac chop pis loo yòo loo
gu'. Cuarta natoxcua'le'. Tya toxcua' gu'
con' par hua rsè na' par li na' lni pasc.

13 Mxen Pedr ryop Juàn ned. Nda Pedr
ryop Juàn. No mzyál' myen' mbi' xalque'
ndxab Jesús. Mtlo Pedr ryop Juàn, mtox-
cua' Pedr ryop Juàn con' hua rsè no myen'
Jesús par li myen' lni pasc con Jesús.

14 Co'se' ngóol hor hua rsè Jesús con
myen', mdub Jesús con myen' xin' mté'th
Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn loo
mes. 15 Jesús ndxab loo myen':

—Ne' pól ndxàc anze'f ndryo' ndlyen'
lezon hua rsè na' sa pan par li na' lni pasc
ndoore' zin huiz gath daa. 16 Daa nii loo
gu': Ya ne'bereden lin tedib yalhua ndxè'
xal ngue li na' nalle'. Lin yalhua ndxè' tedib
vez axta co'se' gàc tiemp co'se' tlo ñibe'pe'
Diox loo mèn.

17 Sya, mxen Jesús thìb vas nít uv. Ndxab
Jesús: Diox quix U', Diox, loo Diox. Ngoloa,
ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Fteri'th gu' vas ndxè' loo thìb thìb xtàa
gu' par gu gu' thìb ro chu'th nít uv ndxè'.
18 Na nii loo gu': Ya ne'bereden gun nít uv
ndxè' xalque' ngue lina nalle'. Na gu nít
uv ndxè' tedib vez axta co'se' gàc huiz tlo
ñibe'pe' Diox loo mèn.

19 Ngoloa, mxen Jesús pan. Ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox.

Sya, mchì'x Jesús pana thìb le' chu'th,
thìb le' chu'th. Ngoloa, mda' Jesús pana loo
myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo
myen' xin' mté'th Jesús:

—Pan ndxè' nee di's nac cón che'n
bél'yòo ladpe'en co' tyenxù' mèn par tetìi
mèn bél'yòo laden por cón che'n gu'.
Taandxè' ñibe'en loo gu' hua gu' pan ndxè'.
No taandxè' ñibe'en loo gu' gu gu' nít uv
ndxè' par te' lezo' gu' cón chenen.

20 Tataa mbli Jesús, ne, co'se' mxen Jesús
thìb vas nít uv, no co'se' ngolo nduhua rsè
no Jesús myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Nít uv co' nzo le'n vas ndxè' nee di's
cón che'n conveñ cub co' li nèen thidtene
por cón che'n ren laden co' xyo co'se' gath
daa por cón che'n xquin mèn no xtol mèn.

21 Per nalle' mbi' co' ta'xù' daa loo mèn,
mbi' ndub loo mes ndxè' con na'. 22 Cona,
ngue niin loo gu': Daa mbal yáal loo izlyo'
xalque' ndxáal chol mèn par gathxù' daa
xal ndlu' xti's Diox cón chenen. Per part
cón che'n prob mbi' co' ta'xù' daa loo mèn,
¡ay, prob mbi' izlyo'!, tac mbi' thidtene nac
thìb mbi'dèe loo Diox too ze too yál'.

23 Sya, mtlo myen' xin' mté'th Jesús,
mnibdi's myen' loo xtàa myen'. Mbez
myen:

—¿Chó nac na' co' ta'xù' Jesús loo mèna,
cara?

*Myen' xin' mté'th Tad Jesús noo noo
mdoodi's chó myen' gàc myen' co' más ñibe' loo
xtàa myen' yiloa.*

24 Leque xhuina mque di's myen' làth xtàa
myen'. Mbez myen':

—¿Chó na' gàc co' más ñibe' loo xtàa na'
yiloa, à'?

25 Jesús ndxab loo myen':

—Hui' gu' nexa. Mèn co' ndxàc rey co'
ñibe', mèna ñibe' loo mèn nación xal loo
moz. Le' mèn co' ndxàc jef na, mbez anze'f
mbi' mèna por con' co' ndli mèna loo mèn
co' nac mèn nación mèna. 26 Per part cón
che'n gu', indxàalte li gu' tatua' no xal nzi
li gu' xtùuz làth gu' nalle'. Ne' ne' indxàal
gab gu' tatua'. Ndxe'leque', chol gu' co' nzo
làth gu' co' mbez nac más mbi' roo no más
mbi' xèn, leque gu'a li par gàc gu' xal thìb
mbyòo yen' co' más be'the làth gu'. Le' gu'
co' lya's ñibe'a na, gu'a ndxàal gàc xal thìb
moz co' li mandad loo gu' làth gu'. 27 Nde
niin thìb con' loo gu' xal ndli mèn loo xtàa
mèn co' más ñaare' taachu'th loo xtàa mèn
loo izlyo' ndxè': ¿Xá nee gu'? ¿Chó mèn
ndli gu' cuent más ntac loo xtàa mèn co'se'
ñibe' mèn loo xtàa mèn? ¿Ché' más ntac
mèn co' ndyub loo mes par cuec mèn con'
hua mèn co' ndub loo mes o ché' más ntac
mèn co' mbec con' hua mèn co' ndub loo
mes, cà'? ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ngue li gu'
cuent ilìcte masque' ntac mèn co' ndyub
loo mes co' mbed huaa, cà'? Masque' ntac
mèna, ¿lé'? Per daa, ale ndxe'leque', ndal
xi'th gu' par lin sirv loo gu'.

28 Gu' nda'que' cuent no ngo noque' gu'
daa. No gunèe gu' ryethe con' nde teele'

ndli no mèn daa. [29] Por cona, tan lugar
no lin le' gu', ne, ñibe' loo thìb baan mèn
xal mnibe' xuden Diox loon par ñibe'en loo
ryethe con'. [30] No tan lugar par hua no gu'
daa no par gu no gu' daa loo mes daa co'se'
gàc huiz co' ñibe'pe'en loo ryethe con' no
tyub ñibe' gu' par tub rez gu' loo si' fchop
ned mèn co' ngòc bin thìb mbi' co' ngro' lèe
Israel co' mbloj msi' bin co' nac mèn co' lèe
mèn nación Israel nalle'.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús ngue ta' cuent loo Pedr le' Pedr cà di's Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 26.31–35; Mr. 14.27–31; Jn. 13.36–38)

[31] Ndxab Jesús loo Mon Pedr, ne:

—Mon, gunee xá ngue teel tac Mebizya
ndlya's li preb loo gu'. No ngue li Mebizya
par ñee Mebizya ñeene' ché' ta' gu' lugar
cuee ca' Mebizya gu' no co' xà' Mebizya
gu' loo cón chenen xal nzib mèn nzob triu
par co' mèn yix loo nzob triu. [32] Per daa
mna'ble' loo Diox no ngurezen Diox por lùu
le' lùu toloque' yila's loon. No co'se' berel,
lyàa yécl no lyàa lezo'l loo con' lil loo cón
chenen, lyazen le' lùu tegán lezo' myen' co'
ndxàc huesl no xtàal loo cón chenen par
tolo ye'th lezo' myen' loo cón chenen huiza.

[33] Mon mcàb loo Jesús. Ndxab Mon:

—Tad, na ne'lá'de U'. No daa ga lezi'f con
U'. Co'te' gath U', tya gath daa, ne. Daa
inzyebte.

[34] Jesús ndxab loo Mon Pedr:

—Pedr, na nii lool: Leque nalxhuin
ndoore' cozèe nguiidtee lé' nguiidtee yál',
lùu cà di's daa son vez loo mèn. Gabl loo
mèn ne'libe'del daa.

Trè' ndlu' co'se' ngòc tiemp co'se' mzin gax ngòc ryethe con' ye'rsin' loo Tad Jesús.

[35] Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Co'se' mtel'en gu', ngua gu' le'n
nación che'n mèn Israel, daa mnibe' loo
gu' ne'hue'de gu' yex lua' gu'; ne'hue'de
gu' billeter co'te' ngosua' gu' tmi gu'; no
ne'hue'de gu' tedib ned yilid gu'. Co'se'
mnibe'en loo gu' mbli gu' tataa, ¿ché'
ngotub con' mquin gu' ned ngua gu' sya,
cà'?

Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Yende xàa, Tad.

[36] Jesús ndxab loo myen':

—Pesea, mnibe'en loo gu' ne'hue'de gu'
con'. Per nase, lyazen le' gu' co' ngue no
yex lua' gu', be' gu' yex lua' gu'. Le' gu' co'
ngue no billeter gu' na, be' gu' billeter gu'.
Le' gu' co' ingue node spad gu' na, ftho' gu'
chamar gu' par ti' gu' thìb spad par que no
gu' thìb spad. [37] Tac daa nii loo gu': Nase
mzinle' hor gàcque' con' loon xal mbez di's
co' ndxab cón chenen, di's co' ndub loo libr
co' nac xti's Diox co' mbez:

Thidte mde'th mèn di's no mbli mèn
cuent nac daa mbi' ye'rsin' làth mèn
ye'rsin'.

Cona, ngue niin loo gu': Le' di's co' ndub loo
libr co' nac xti's Diox ndlu' cón chenen le'i
naquinque' tataa gàca loon le'n huiz ndxè'.

[38] Sya, ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, trè' ngue no nu' chop spad.

Jesús mcàb. Ndxab Jesús:

—Con sobr chop spad ba'. ¿Cón más?

Làth xtau'a, Tad Jesús ngua rez Diox thìb lugar co' ngro' lèe Getsemaní.

(Mt. 26.36–46; Mr. 14.32–42)

[39] Ngoloa, ngro' Jesús, nda Jesús co'te'
ndub yii co' lèe yii che'n yaa oliv xalque'
nac mod co' ndxàp Jesús. Per myen' xin'
mté'th Jesús ne'nglá'de Jesús. Mdoo nque
myen' xís Jesús. [40] Co'se' mzin Jesús co'te'
ndub yiia, ndxab Jesús loo myen':

—Gurez gu' Diox, ndee gu', par ne'ta'de
gu' lugar leque gu' li chol con' ye'rsin' co'se'
cobya' Mebizya gu' naba'.

[41] Tya mtan' Jesús myen' xin' mté'th
Jesús. Le' Jesús na, ngua taachu'te más tith
loo myen' xal thìb distans co' ndlyàa thìb
què co' ngobii mèn con ya' mèn. Tya mdub
xib Jesús par ngurez Jesús Diox. [42] Ndxab
Jesús loo Diox:

—Pay, yey, chele' U' ndlya's telá' U' daa
co'se' gàc hor ye'rsin' loon, nzoque' mod
li U' par ne'gàcte yaltìi co' gàc loon co'se'
le'le' daa quix loo U' cón che'n xquin no
xtol ryethe mèn. Per Pay, indlyasten gàca
xal neete lezon. Ndxe'leque', ndlyazen
gàca xal neepe' lezo' U'.

[43] Látha, chàa, ngro' too thìb angl co'
ngulàa loo bé' loo Jesús. Angla mbli par
ngòp Jesús fuerz no ngo valor loo Jesús.
[44] Láth co'se' mden' Jesús mxi lezo' Jesús
axta plóthe, látha sate más nalyat ngurez
Jesús Diox. No nen mdub xib Jesús. Ngurez
Jesús Diox. No cabii ngurez Jesús Diox axta
ante bel'yòo Jesús nít tant ndyoo nít Jesús
mbez Jesús Diox. No axta ren nos nít co'
ndyoo nít Jesús. No axta gos gos ngòb nít
co' mdoo nít Jesús loo yòo.

45 Co'se' ngolo ngurez Jesús Diox, mdyàa
Jesús co'te' nziri' myen' xin' mté'th Jesús.
Per co'se' mzin Jesús co'te' nziri' myen', ale
mxen mcal'guth myen' tant mdyóo myen'
no tant mxi lezo' myen' cón che'n con' co'
gàc loo Jesús. 46 Sya, mblo' Jesús mcal' loo
myen'. Ndxab Jesús loo myen':
—Blo' gu' mcal' loo gu', yey. ¿Chonon
susque' ndxàt gu'? Goo che gu'. Gurez gu'
Diox par ne'ta'de gu' lugar li gu' chol con'
ye'rsin' co'se' cobya' Mebizya gu' naba'.

Trè' ndlu' le' mèn mxenxù'le' Tad Jesús xal ndyen mèn thìb huan' co' nda pres.
(Mt. 26.47–56; Mr. 14.43–50; Jn. 18.2–11)

47 Jesús tatabe' ndoo toodi's co'se' mzin
huax mènléy' loo Jesús. Le' mbi' co' ngro'
lèe Jud co' ngòc xin' mté'th Jesús co' ndxòo
cuent ngòc si' fchop myen' xin' mté'th
Jesús na, ndoo ner loo mèna. Mbii gax Jud
loo Jesús par sero Jud loo Jesús. 48 Sya, ndxab
Jesús loo Jud:
—Jud, ¿ché' con thìb besit co' nda'l loon
taandxè' mod mda'xù'l daa, daa co' mbal
yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, cà'?
¿Ché' tatua' mod mblila, cà', Jud?
49 Per co'se' ñèe myen' xin' mté'th co'
nziri' con Jesús ndxàc con'a, ndxab myen'
loo Jesús:
—Tad, ¿xá nee U'? ¿Ché' tlàa nu' spad
rloo mèn ba', à'?
50 Láth ndxàc con'a, thìb myen' xin'
mté'th Jesús co' nzo làth taamas myen' con
Jesús mblàa thìb ya' spad nza thìb mbi'
co' ngòc moz che'n jef co' más ñibe' loo
nguley'. Mblo nde'f myen'a nza moz co' nac
ladlì. 51 Per Jesús ndxab loo myen'a:
—Bla' gu' tee nziri' mèn ba'. Con sobr
con' mbli no gu' mèn ba'. Con con' ba'te ya
guneela.
Sya, mblít Jesús nza mbi' co' ngo nde'ba
loo yòo. Nzi huite mèn, mdub Jesús nza
mbi' lad quèe yéc mbi' tedib vez. Chàa,
mbyac nza mbi' xalque' thìb nza mèn co'
yende con' mxac. 52 Ngoloa, ndxab Jesús
loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo
nguley', no loo mèn co' ngòc mèn nac zin'
co' nquenap templ tiempa, no loo mèngool,
mèn co' mbi'th par hue' mèna Jesús:
—¿Ché', por derech, ngro' gu' con spad
no con yaa par tyen gu' daa xal ndyen mèn
thìb huan', cà'? 53 Co'se' ngo non gu' le'n
templ huax vez, ne'nglide gu' ryes ngàal gu'
daa. Per nase mzinle' hor che'npe' gu' co'
nac tiemp co'se' Mebizya ngue ñibe' loo gu'
par li no gu' daa cón ndlya's gu'.

Mon Pedr mcà di'sle' Tad Jesús loo mèn.
(Mt. 26.57–58, 69–75; Mr. 14.53–54, 66–72; Jn. 18.12–18, 25–27)

54 Sya, mdub dó' mèna ya' Jesús. Mbe'
mèna Jesús liz mbi' co' nac jef co' más ñibe'
loo nguley'. Le' Pedr na, tith tith ndoo
nque xís Jesús. 55 Ngoloa, mtol' mèna quìi
xtau'the loo lue' liz mbi' co' nac jefa. No
mdub mèna dib vuelt ro dii. Nzi biiz mèna
tant nàl. Ale note Pedr mdub biiz ro dii xi'th
mèna. 56 Co'se' gunèe thìb criadgot che'n
jefa no Pedr ndub ro dii làth mèna, xèe
mbui' criadgota loo Pedr. Ndxab criadgot
loo taamas mèn co' nziri' ro dii:
—Mbi' ba', ne, mque tee noque' Jesús,
ndyaquen.
57 Per prob Pedr mcà di's. Ndxab Pedr:
—Criad, indlibeden mbi'a.
58 Pente ndxàc gunii criadgot loo Pedr,
gunèe tedib mbi' Pedr. Ndxab mbi' loo
Pedr:
—Lùu, ne, nac thìb mbi' co' naqueltàa no
mèna, ¿lé'?
Per prob Pedr ndxab:
—Yende xàa. Ne'ngòoden làth mèna.
59 Pente ndxàc thìb hor nguri'th con'a,
tedib mbi' mbli nèe loo mèn co' nziri' ro
diia. Ndxab mbi' loo mèna:
—Lìcpe' ba'i, mbi' ba' ngo no Jesús, ne,
tac mbi' ba' nac mbi' che'n làaz mèn galile.
60 Per Pedr ndxab loo mbi'a:
—Mbi', ne'needen cón ngue bezl.
Leque hor co' be' ngue toodi's Pedr loo
mbi'a, chàa, ngrozèe nguiidtee mblé' ngui-
idtee yál'. 61 Leque hora, Tad Jesús mbere
loo, mbui' Tad Jesús loo Pedr. Chàa, mbui'
Pedr loo Tad Jesús, ne. Sya, mte' lezo' Pedr
di's co' ndxab Tad Jesús loo Pedr: Lùu cà di's
daa son vez nalyál' ndoore' co'se' tlo cozèe
nguiidtee lé' nguiidtee yál'. 62 Sya, ngro'
Pedr làth mèna. Ne'tí' ne'ñee lezo' Pedr,
mbìn' Pedr axta plóthe tant mxi yéc Pedr
no mxi lezo' Pedr por mcà di's Pedr Jesús.

Mèn ye'rsin'a asembli ngòc nguàal con' loo Tad Jesús.
(Mt. 26.67–68; Mr. 14.65)

63 Le' mèn co' ngue no Jesús na, ngue
li ngòc nguàal con' loo Jesús. No nzi tin
mèna Jesús xal mblya's mèna. 64 Mtau' mèna
ngudloo Jesús con thìb panid. No be' taa

nguis mèna thìb lad tedib lad rloo Jesús par
nda' mèna xyàn lezo' Jesús. No ale mbez
mèna loo Jesús:
—Bli divin chó mda' che'nl.
65 No asembli mèna mbez mèna huax con'
co' nac ngòc nguàal con' loo Jesús par mda'
mèna xyàn lezo' Jesús.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús mdoo loo mèn co'
mdyoo ner, no co' mdyoo naa, no co' mnibe' loo
mèn loo ley co' nac xley' che'n mèn nación Israel.
(Mt. 26.59–66; Mr. 14.55–64; Jn. 18.19–24)

66 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde
nquea, ryete mèngool co' ñibe' loo mèn
nación Israel, no ryete mèn co' nac jef
co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' nac
maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn mqueltàa par mbe' mèna
Jesús loo rye mèn co' mqueltàa no mèna.
Tya mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna
loo Jesús:
67 —Gunee loo nu' ¿ché', lìcque', lùu nac
Crist, à'?
Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—Chele' daa nii loo gu' daa nacque' Crist,
¡pà yila's gu' co' ngue niin loo gu'! 68 Más
de cona, chele' daa ñibdi's thìb con' loo gu',
ne'càbte gu' loon, ndyaquen. No ne' ne'
lá' gu' daa par biin. 69 Per desde nalle' par
delant, daa co' mbal yáal làth gu' xalque'
ndxáal chol mèn, daa nduble' cuat Diox co'
nac ladli che'n Diox, Diox co' ndxàp ryethe
con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya'
Diox.
70 Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús,
mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna:
—¿Ché' nacque' lùu xgan'pe' Diox, sya,
cà'?
Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—Nacque' daa xgan'pe' Diox, pues. Yub
gu' ngolo guneei loon. ¿Cón más ndlya's gu'
niin loo gu'?
71 Sya, thidte ndxab mèna no thidte gunii
mèna loo xtàa mèna:
—¿Cón li más mèn co' ta' cuent loo na'
cón che'n mbi' ba'? Ya mbìnle' na' cón
che'n mbi' xal nac di's co' ngro' rope' mbi'
co' ngolo gunee mbi' loo na' nalle'.

23

Tad Jesús mdooxù' loo Pilat co' nac gober-
nador le'n ciuda Jerusalén tiempa.
(Mt. 27.1–2, 11–14; Mr. 15.1–5; Jn. 18.28–38)

1 Sya, ryete mèna nguátbèe. Mbe' mèna
Jesús loo Pilat co' ngòc gobernador loo
ciuda Jerusalén tiempa. 2 Mtlo rye mèna,
mquexù' mque' fals mèna Jesús loo Pilat.
Mbez mèna loo Pilat:
—Mbi' ndxè' ngogaa loo nu'. Ngue lu'
mbi' xley' mbi' loo mèn gulàaz nu' par se'
mèn mod co' ndxàp mèn. No ale mbez
mbi' loo nu' indxàalte quix nu' cón che'n
contribución loo mbi' co' lèe Ces co' nac
gobiern co' ndyub ciuda Rom. No ale yende
cón ndxòn mbi'. Mbez mbi' le' mbi' nac
Crist, co' nee di's, nac mbi' rey.
3 Sya, mnibdi's Pilat loo Jesús. Ndxab
Pilat:
—¿Ché', lìcque', lùu nac rey co' ñibe' loo
mèn nación Israel, cà'?
Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo Pilat:
—Aa. Lùu yub ngue beza loon nalle'.
4 Ngoloa, sya, ndxab Pilat loo mèn co'
ngòc jef co' más ñibe' loo nguley' no loo rye
mèn co' ngureri':
—Indxegaade nec thìb xquin mbi' ndxè'
loon, cara.
5 Per mèna sate más mbli par ngola's Pilat
di's co' mbez mèn. Mbez mèna loo Pilat:
—Mbi' ndxè' ngue lu' xley' mbi' loo mèn
par mtlo mèn, mbos xtùuz mèn no mse'
mèn mod co' ndxàp mèn, mèn co' nac mèn
rye yèezya' che'n làaz mèn jude, por cón
che'n con' co' ngue lu' mbi' loo mèna. No
nalle' mtlole' mbi', ndlu' mbi' mèn par ned
le'n yèezya' co' nac ned yèezya' che'n làaz
mèn galile. Más de cona, mtlole' mbi', ngue
lu' mbi' xley' mbi' loo mèn par nedrè', ne.

Tad Jesús mdooxù' loo thìb mbi' co' ngro' lèe
Herod.

6 Co'se' mbìn Pilat di'sa, mnibdi's Pilat loo
mèna:
—¿Ché' nac mbi' ba' mèn che'n làaz mèn
galile, cà'?
7 Co'se' ndxab mèn loo Pilat: Aa, nacque'
mbi' mèn che'n làaz mèn galile, mtel' Pilat
mèn par mbe' mèn Jesús loo Herod tac
Herod ngòc gobernador co' mnibe' loo mèn
yèezya' che'n làaz mèn galile. No le'xque'
le'n huiza ngo Herod le'n ciuda Jerusalén.
8 Co'se' gunèe Herod Jesús, anze'f mdyac
lezo' Herod. Tac ndxàcle' tiemp anze'f
mblya's Herod hui' Herod loo Jesús. Ante
ndxòn Herod cón che'n Jesús no maste. No
mbez Herod ndoore': ¿Pól zin thìb huiz
no zin thìb ze hui'en loo Jesús no li Jesús
thìb yalguzye' loon? 9 Herod mnibdi's huax
con' loo Jesús. Per Jesús yende cón mcàb.
10 Ngure mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo

nguley' no mèn co' ngòc maistr co' mblu'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn
tiempa loo Herod. Mèna sate más mquexù'
mque' fals Jesús thìb mod tedib mod loo
Herod. 11 Sya, mtlo Herod, no mtlo solndad
co' mque no Herod, mbli Herod ngòc nguàal
con' con Jesús con solndad co' ngure no
Herod. Ale asembli Herod, mnibe' Herod
loo solndad par mtegoc solndad Jesús thìb
ned lar' co' nabe's natoxcua' xal xab rey.
Ngoloa, mbere Herod, mtel' Herod solndad,
mbe' solndad Jesús loo Pilat tedib vez con
mèna. 12 Leque huiza mbere Herod, ngòc
amiu Herod con Pilat tedib vez tac ndoore'
gàc con'a yende mod ñèe Herod loo Pilat tac
ngòc Pilat ngolo ngola's che'n Herod.

Mèn mquexù' mque' fals Tad Jesús par guth mèn Tad Jesús.

(Mt. 27.15–26; Mr. 15.6–15; Jn. 18.39—19.16)

13 Sya, mbli Pilat mandad mqueltàa rye jef
co' más ñibe' loo nguley', no mèn nac zin',
no taamas mèn co' nziri' loo Pilat. 14 Ndxab
Pilat loo rye mèna:

—Gu' mbi'th no mbi' ba' loon. Mbez gu'
le' mbi' ngue li le' mèn ndxos xtùuz no ndli
mbi' nzi yátbèe mèn par nzi li mèn ngòc
nguàal con'. Per gu' nonque' no nda'que'
gu' cuent le' daa mbral nole' cón che'n mbi'
ba' loo gu'. Gu' ñee yende chó xquin mbi'
no yende chó xtol mbi' co' ndli par yigaa
mbi' loon xalque' nac con' co' mbez gu' ndli
mbi'. 15 No ne' ne' loo Herod ngagaa mbi' loo
xquin mbi' no xtol mbi'. Ndxe'leque', mtel'
Herod mbi' loon tedib vez. Ngolo gunee gu'
yende cón tar li mbi' par naquinque' gath
mbi' no zyál'que' gath mbi'. 16 Per nalle',
daa ñibe' loo solndad ya ta' solndad che'n
mbi'. Yiloa, la'en bii mbi'.

17 Cad lin' co'se' ndli mèn nación Israel lni
pasc, mque no mèna thìb costumbr. Le'n
huiz lnia ntelá' gobiern thìb pres. Cona,
le'n huiz lnia mnibe' mèna loo Pilat telá'
Pilat thìb pres co' ngue lezi'f co' ndlya's
mèna lyá'. Pilat mblya's ntelá' Pilat Jesús
loo mèna. 18 Per ryete mèna thidte mcàb,
ngrozèe mèna. Ndxab mèna loo Pilat:

—Fcàa mbi' ba'. Beth thidtene. Más
huen bla' ryo' Barrabás par bii Barrabás.

19 Mèn nac zin' mque' Barrabás lezi'f
por thìb revuelt co' mbli Barrabás le'n
ciuda Jerusalén no por thìb mèn co' mbeth
Barrabás.

20 Pilat mbere ndxab loo mèna:

—Na ndlyazque' làan Jesús.

21 Per mèna sate más cabii mbez yèe loo
Pilat. Mbez mèna:

—Fque' U' mbi' ba' loo cruz. Fque' U'
mbi' ba' loo cruz.

22 Sya, mbyon vez ndxab Pilat loo mèna:

—¿Chonon ndlya's gu' ñibe'en loo mèn
par que' mèn Jesús loo cruz? ¿Chó con'
ye'rsin' mbli Jesús, à'? Yende chó xquin no
xtol Jesús ndxegaa loon par, con provech,
ñibe'en loo mèn guth mèn Jesús. Xalque'
niin loo gu'a, na ñibe' loo solndad ya ta'
solndad che'n Jesús. Yiloa, ñibe'en loo gu':
La' gu' bii Jesús.

23 Per mèna thidte ngòc. Tolo mbli nèe
mèna mna'b mèna di's loo Pilat par ñibe'
Pilat loo mèn que' mèn Jesús loo cruz.
No axta con gust ngrozèe mèna, no mèn
co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley', tac
mblique' Pilat con' co' mblya's mèna. 24 Ale
mnibe' Pilat lezo' Pilat li Pilat co' lya's mèna
li Pilat. 25 Sya, mnibe' Pilat loo mèn par ngua
lo' mèn Barrabás lezi'f, Barrabás co' ndxab
mèn ryo' lezi'f. Barrabás mque' lezi'f por
revuelt co' mbli Barrabás no por mèn co'
mbeth Barrabás. Ngoloa, mda' Pilat Jesús
loo mèna. Nee mèna cón li no mèna Jesús.

Trè' ndlu' le' mèn nda que'le' Tad Jesús loo thìb cruz.

(Mt. 27.32–44; Mr. 15.21–32; Jn. 19.17–27)

26 Co'se' nda no mèna Jesús par que' mèna
Jesús loo cruz, ale mbree mcà mèna thìb
mbi' co' ngòc mèn che'n làaz mèn ciren.
Mbi'a ngro' lèe Mon. Le'pe' ndxàc con'a
ndye'th mbi', ngua mbi' huan. Ale asal
too mbi' mèn co' nda nque Jesús loo cruz,
mnibe' yèe mèna loo mbi' par hue' mbi'
cruz che'n Jesús no tyoo nque mbi' xís Jesús
ned nda Jesús.

27 Anze'f thìb mènbi' nda nque xís Jesús.
No anze'f huax mèngot nda nque xís Jesús.
Mèngota mbín' no mbez yèe yath mèngota
gunèe mèngota Jesús tant nxi lezo' mèn-
gota ñèe mèngota cón gàc loo Jesús. 28 Per
Jesús mbui' loo mèngota. Ndxab Jesús:

—Mèngot che'n ciuda Jerusalén,
ne'gón'te gu' no ne'tyóode gu' por cón
chenen, ey. Más huen ften' gu' no bín' gu'
por cón che'n con' co' gàc loo gu' no por
cón che'n con' co' gàc loo xin' gu' yiloa.
29 Tac zin thìb huiz no zin thìb ze co'se'
gab mèn: Huen nda mèn co' ne'gácte tyan
xin'. No huen nda mèn co' thidteneque'
ne'nquée loode xin'. No huen nda mèn

co' thidteneque' ne'ngàazte xin'. [30] Huiza
tlo mèn, gab mèn loo yii no loo den: ¿Cón
ngàc yii no den ba'? ¿Cón gàc huan ba'?
Ale huen gàc lyàa yii ba' no den ba' loo na'
par guth yii ba' no den ba' na' leque yigaa
na' loo mèn ye'rsin' co' yi'th yé' huize'.
[31] Tac chele' mèn guthxù' daa, daa co' nac
xal thìb xan' yaa nayèe, ale'que' gu', mèn
ciuda Jerusalén, masre' con' ye'rsin' ne' gàc
li mèn loo gu', gu' co' nac xal thìb xan' yaa
biiz.
[32] Nda no mèna chop mbi'guth mèn con
Jesús par thidte junt guth mèna ryop mbi'a
con Jesús. [33] Co'se' mzin mèna con Jesús loo
thìb dèn co' mbez mèn tiempa lèe quèe yéc
mèn, tya mque' mèna Jesús loo thìb cruz.
Mque' mèna ryop mbi'guth mèna loo cruz
cuat Jesús, ne. Thìb mbi' mquée loo cruz
ladlì cuat Jesús. Tedib mbi' mquée loo cruz
ladrebes cuat Jesús. [34] Láth ngue que' mèna
Jesús loo cruz, ndxab Jesús loo Diox:
—Pay, fton' U' xquin mèn ndxè' no xtol
mèn ndxè' tac prob mèn ndxè' ne'ñeede
no ne'ta'de mèn cuent cón ngue li no mèn
ndxè' daa.
Le' solndad na, mdith no dad loo xab
Jesús par ñee solndad ñeene' chó solndad
li gan gàc che'n solndad xab Jesús. [35] Huax
mèn ngure tya. Nzi hui' mèn xal ndxàc
mèna ngue que' mèna Jesús loo cruz. No
axta mèn nac zin' che'n ciuda Jerusalén
mxìis no Jesús hora. No ngòo xyàn lezo'
mèna ñèe mèna Jesús. Mbez mèna loo xtàa
mèna:
—Mbi' ba' mtelá' chol mèn loo yaltìi no
loo con' ryes. Per nase ndlya's na' hui' na'
leque mbi' li par lyàa mbi' co'te' ngue mbi'
ba'. No leque mbi' li par lyá' mbi' loo con'
ryes chele' mbi', lìcque', nac Crist co' Diox
mcui par xo'f zin' mbi' thìb zin' co' ñibe'
Diox loo mbi'.
[36] Ale note solndad co' nziri' tya, mxìis no
Jesús. Ale mbii gax solndad loo Jesús. No
mda' solndad thìb loo vin co' nac vin nala
par ngu yèe Jesús. [37] No mbez solndad loo
Jesús:
—Chele' lùu nac rey co' ñibe' loo mèn
nación Israel, leque lùu bli par lyàal co'te'
nguel ba'.
[38] No mbli Pilat mandad par mque' mèn
plá di's loo thìb le' ye's loo cruz gáp loo yéc
Jesús co' ngòc di'stèe grieg no di'stèe latin
no di'stèe hebre co' mbez: Mbi' ndxè' nac
rey co' mnibe' loo mèn nación Israel.
[39] Làth xtau'a, thìb mbi'guth mèn co'
mque' loo cruz cuat Jesús, asembli mbi',
mbez mbi' ngòc nguàal di's loo Jesús.
Ndxab mbi':
—Chele' lùu, lìcque', nacpe' Crist, leque
lùu bli par lyá'l no bli par lyá' nu', ne. [40] Per
tedib mbi' co' ngue tedib lad cuat Jesús
mbyoo xtàa mbi'. Ndxab mbi' loo xtàa mbi':
—Tua'le' nguel co'te' nguel ba'. No ¿be'
ncàb rol loo Jesús, cà'? Inzyebtel ñèel Diox,
ndee. [41] Part cón che'n na', mzyalque' na'i,
ngue na' trè'. Ngue guix na' xquin na' por
cón che'n con' ye'rsin' co' mbli na'. Per
prob mbi' ba' yende chó con' ye'rsin' mbli
mbi'. No ngue mbi' co'te' indxàalte quée
mbi'.
[42] Sya, ndxab mbi' ropa loo Jesús:
—Tad Jesús, fte' lezo' U' cón chenen
co'se' gàc tiemp co' ñibe' U' loo mèn loo
izlyo' ndxè', ndee U'.
[43] Jesús ndxab loo mbi'a:
—Lìcpe' ba'i, na ngue nii lool: Leque
nalze yòo nol daa co'te' nac parais.

Tad Jesús nguthle' loo cruz.
(Mt. 27.45–56; Mr. 15.33–41; Jn. 19.28–30)

[44] Hora casque' nde yáal rol huiz. Leque
hora, dib athu loo izlyo' mcuau tac mcuau
loo huiz. No axta hor mquée guyon bzyè
mbembìi loo huiz. Mtenìi huiz loo izlyo'
tedib vez. [45] Leque hor co' mcuau loo huiza,
Diox mbli ale mbryed grolthe vel co' ngue
le'n templ tiempa. [46] Sya, ngrozèe yath
Jesús. Ndxab Jesús loo Diox:
—Pay, yey, nase fcàaya' U' alm daa no
xpii daa.
Ngolo ndxab Jesús di'sa, chàa, nguth
Jesús.
[47] Co'se' gunèe capitán che'n ciuda Rom
ngòc con' ryes tín'a, ndxab capitana:
—¡Ay, Dio's! Lìcpe' ba'i, mbi' ba' ngòc
mbi' nalì no mbi' nambìi loo U', Diox.
[48] Ryete mèn co' ngure tya, mèna gunèe
rye con' ngòc. Mxen mèna ned, ndyàa
mèna. No taa nguin mèna ya' mèna pech
mèna. Mbez mèna: ¡Ay, Dio's! ¿Xá ñaa
con' ngòcle'? tant nzyeb mèna. [49] Per
ryete mèn co' mblibe' Jesús, no mèn co'
huen huen mda' cuent cón che'n Jesús, no
ryete mèngot co' mdoo nque xís Jesús axta
co'se' ngro' Jesús le'n yèezya' che'n làaz
mèn galile, mèna ngure tith loo Jesús par
mbui' mèna con' co' ngòc loo Jesús.

Trè' ndlu' le' mèn ngua ca's thebol Tad Jesús.

(Mt. 27.57–61; Mr. 15.42–47; Jn. 19.38–42)

50 Ngolo ngòc ryethe con'a, mbi'th thìb
mbi' co' ngro' lèe Chè. Mbi'a ngòc mbi' yèez
Arimate co' nac thìb yèez che'n làaz mèn
jude. Ngòc mbi'a thìb jef loo mèn nación
Israel. Ngòc mbi' mbi' ndac no mbi' nalì no
mbi' nambìi loo Diox, ne. 51 Chèa ndub quee
lezo' pól gàc tiemp co'se' ñibe'pe' Diox loo
mèn. Por cona, ne'ngòode lezo' Chè thidte
ngàc Chè con mèn co' mqueltàa co' thidte
ngòc par mbli mèn con' ye'rsin' loo Jesús.
52 Ngolo nguth Jesús, negadi's ngua Chè loo
Pilat par mna'b Chè loo Pilat ta' Pilat lugar
teche Chè thebol Jesús loo cruz. Mda'que'
Pilat lugar loo Chè. 53 Ngolo mteche Chè
thebol Jesús loo cruz, mchi'x Chè thìb sab
lad thebol Jesús. Ngoloa, ngua lo Chè thebol
Jesús le'n thìb ye'r quèe co' mden' mèn
ndoore'. Le'n ye'r quèea yende chó thebol
tarte ca's mèn. 54 Huiz co'se' ngòc ryethe
con' tín'a loo Jesús, huiza ngòc huiz vispr
co' ngòc huiz yub lni che'n pasc. Hora,
casque' ndub bix huiz no nde zèle' izlyo'.
55 Ryete mèngot co' ngro' no Jesús le'n rye
yèezya' che'n làaz mèn galile, ryete mèn-
gota ngua tee hui' ro ye'r quèe. No mbui'
mèngota xá mod mchi'x Chè sab lad thebol
Jesús no xá mod mblo Chè thebol Jesús
le'n ye'r quèea. 56 Co'se' mbere mèngota,
ndye'th mèngota par liz mèngota, mbli nab
mèngota perfum no te perfum. Ngoloa,
mbli mèngota descans huiz sabda tac huiza
ngòc huiz co' ndli mèn descans xal mnibe'
ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel
tiempa.

24

Trè' ndlu' cón che'n con' co' ngòc co'se' ngro xban Tad Jesús.

(Mt. 28.1–10; Mr. 16.1–8; Jn. 20.1–10)

1 Co'se' nde yinìi izlyo' huiz doming
co' nac ner huiz che'n sman, tatabe' ñaa
mbe'th izlyo' ngua rye xa'gota ro ye'r quèe
lyo' co'te' mca's mèn thebol Jesús. 2 Mbe'
mèngota te perfum co' mtoxcua' mèngota
ro ye'r quèe lyo'a par tà mèngota tea lad
thebol Jesús. Co'se' mzin mèngota ro ye'r
quèe lyo', ale ndoo xal' ro ye'r quèe lyo'.
3 Mèngota ngòo le'n ye'r quèe lyo' par
hui' mèngota máa thebol Tad Jesús. Per
co'se' ngòo mèngota le'n ye'r quèe lyo'a, ya
yende thebol Jesús le'n ye'r quèe lyo'. 4 Ale
mzyeb mèngota no mbos xtùuz mèngota
axta ne' ne' ñee mèngota cón li mèngota
co'se' gunèe mèngota ndoo chop xa'bi' loo
mèngota. Noc xab xa'bi'a thìb xab co' ante
nquée xnìi. 5 No de tant mzyeb mèngota
co'se' gunèe mèngota xa'bi'a, mblàa quèe
mèngota yéc mèngota par loo yòo. Sya,
ndxab xa'bi'a loo mèngota:

—¿Chonon nde cua'n gu' Tad Jesús co'
ngue tee banle', à', yey? 6 Yende Tad Jesús
trè', ey. Tad Jesús ngro xbanle'. Fte' lezo'
gu' xal ngòc di's co' mda' Tad Jesús cuent
loo gu' co'se' ngo no Tad Jesús gu' le'n
yèezya' che'n làaz mèn galile thìb cua'a,
7 co'te' mda' Tad Jesús cuent loo gu' le'
Tad Jesús co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque'
ndxáal chol mèn, Tad Jesús yigaaque' ya'
mèn ye'rsin'. No que'que' mèna Tad Jesús
loo cruz. No yilo son huiz ryo xban Tad
Jesús làth mèn nguth.

8 Axta syare' mte' lezo' mèngota di's co'
mdoodi's Jesús loo mèn le'n yèezya' co'
nac yèezya' che'n làaz mèn galile. 9 Co'se'
mbere mèngota, ndye'th mèngota, ngua
mèngota ro ye'r quèe co'te' ngua ca's Chè
thebol Tad Jesús, mda' mèngota cuent con'
ngòc loo mèngota loo rye si' fthìb myen'
xin' mté'th Jesús co' hue' di's no co' te'th
di's cón che'n Tad Jesús loo mèn loo izlyo'
no loo taamas mèn co' ne'nqueltàa node
myen' xin' mté'th Jesús hora. 10 Mèngot co'
ngua ta' cuent no co' ngua te'th loo ryete
si' fthìb myen' xin' mté'th Jesús, mèngota
ngòc Mari che'n yèez Magdala, no tedib
xa'got co' ngro' lèe Juan, no tedib Mari
co' ngòc xna' Cob, no taamas mèngot co'
mqueltàa no mèngota. 11 Per ndxe'leque',
myen' xin' mté'th Jesús mxac ale mquée
mbii yéc mèngota, cona, tataa mbez mèn-
gota. No ale ne'ngala'ste myen' di's co'
mda' mèngota cuent loo myen'.

12 Mastale' ne'ngala'ste rye myen' di's co'
ndxab mèngota loo myen', per Pedr ngro',
mxen Pedr ned. Ngua tee hui' Pedr ro ye'r
quèe lyo'. Co'se' mzin Pedr ro ye'r quèe
lyo', huen huen mbui' Pedr. Gunèe Pedr
ante sab co' mchi'x Chè thebol Jesús nax
thìb lad le'n ye'r quèea. Ndye'th Pedr par
liz Pedr. No ante mbui' no ante gunaa Pedr.
No anze'f ndyóo Pedr cón che'n con' co'
ngòc.

Chop mbi' nda toodi's cón che'n xá mod nguth Tad Jesús co'se' mdoo ryop mbi' ned, ndyàa ryop mbi' par ned yèez Emaús.

(Mr. 16.12–13)

13 Leque huiza mdoo chop myen' xin' mté'th Jesús ned. Ndyàa myen' par thìb yèez co' ngro' lèe Emaús. Yèeza nziri' thìb distans co' ne' si' fchop kilometr par co'te' nziri' ciuda Jerusalén. 14 Nda toodi's ryop myen' cón che'n con' co' ngòc loo Jesús. 15 Láth ndyoodi's ryop myen'a thìb con' no tedib con' cón che'n con' mbli no mèn Jesús, chàa, ngro' too yub Jesús loo ryop myen'a. Nda no Jesús ryop myen'. 16 Mastale' ngüi' ryop myen' loo Jesús, ale ngòc tont myen'. Ne'nglibe'de myen' no ne'nda'de myen' cuent le' Jesús nac mbi' co' nda no myen'. 17 Láth nda tee no Jesús myen', mnibdi's Jesús loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Chó cuent ndyoodi's gu' láth ndoo gu' ned, ndye'th gu', yey? ¿Chonon nalyat nde'b ro gu', à'?

18 De loo ryop myen'a, thìb myen' co' ngro' lèe Cleof mcàb loo Jesús. Ndxab Cleof loo Jesús:

—Ryete mèn non cón che'n con' co' ngòc le'n ciuda Jerusalén le'n huiz ndxè' no maste. ¿Ché' angoluxte lùu nac mbi' co' ngo tya co' inonte cón che'n con' co' ngòc, cà'?

19 Sya, ndxab Jesús loo ryop myen':

—¿Cón ngòc, yey?

Cleof ndxab loo Jesús:

—Cón che'n con' ngòc loo Jesús co' ngòc mbi' yèez Nazaret, yey. Jesús ngòc thìb mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox. No ngòc Jesús thìb mbi' roo mbi' xèn loo Diox no loo mèn loo ryethe con' mbli Jesús no ryete di's co' mdoodi's Jesús. 20 No ale mbli rye mèn co' nac nguley' no mèn co' nac gobiern loo nación na' par mcua'n mèna mod mda'xù' mèna Jesús leque loo xtàa mèna. No mquexù' mque' fals mèna Jesús. Ngoloa, ngua que'xù' mèna Jesús loo cruz axta nguth yub Jesús loo cruz. 21 Nu' ngure quee lezo' le' Jesús li par co' Jesús no teche Jesús mèn nación Israel la's ya' mèn co' nac ngolo ngola's che'n mèn nación Israel. Per más de cona, nalze ngolo son huiz ngòc con'a. No mca's mèn Jesús. 22 Nalxtil', tatabe' ñaa mbe'th izlyo', ndxep mèngot co' mqueltàa no nu' ngua ro ye'r quèe lyo' co'te' mca's Chè thebol Jesús. Mèngota mzeb nu' goze xtil'a. No mbli mèngota ante mbui' nu' no ante gunaa nu'. 23 Mda' mèngota cuent loo nu' le' mèngota ne'ngnèede thebol Jesús le'n ye'r quèe lyo'. Más de cona, mda' mèngota cuent loo nu' mxyo'f loo chop angl loo mèngota. No ndxab angl loo mèngota le' Jesús naban. 24 Ngoloa, lueg lueg mxen plá myen' co' ndxàc xtàa nu' ned. Ngua tee hui' myen' ro ye'r quèe lyo'a. No gunèe myen', lìcque', naca xal mda' mèngota cuent loo nu'. Per ne' myen' ne'ñèede máa Jesús.

25 Sya, ndxab Jesús loo ryop myen'a:

—Aa que naad gu'se. Inda'de gu' cuent cón che'n di's co' mbìn gu'. Tarte ya'x xnìi yéc gu' no tarte ya'x xnìi lezo' gu'. Tatabe' naad gu' no nguud gu' par yila's gu' rye di's co' mde'th mèn co' ndxab Diox póla cón che'n Jesús. 26 ¿Ché' ndli gu' cuent inaquinte tataa ndactìi Crist ryethe con'a ndoore' yòo Crist loo bé' par gàc con' roo con' xèn loo Crist, cà'?

27 Sya, mtlo Jesús, mda' Jesús cuent cón che'n di's co' ndub loo rye libr co' nac xti's Diox co' nda' cuent cón che'n Jesús. Mtlo Jesús con libr che'n Moisés. Be' taa be' taa tolo mda' Jesús cuent loo ryop myen' xal mda' rye libr co' mque' mèn ye's, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox cuent cón che'n Jesús.

28 Co'se' nda zin gax myen' ro yèez co'te' zin myen', Jesús mbli xal mèn co' be' tyoo ned nda. 29 Per ryop myen'a mbli fuerz mbyan' Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Byan' no nu', mbi'. Izlyo' mzyèle'. No ndele' yál' izlyo', yey.

Sya, mbyan' no Jesús myen' liz myen'. 30 Láth ndub no Jesús ryop myen' loo mes par hua rsè no Jesús myen' sa yèth, mxen Jesús yèth. Ndxab Jesús loo Diox:

Diox quix U', Diox, nu' hua rsè sa yèth.

Sya, mbli rol Jesús yètha. Mda' Jesús rolgà yètha loo ryop myen'a. 31 Leque hora, ale chàa, mdyub xnìi yéc myen' no, chàa, mdyub xnìi lezo' myen'. Syare', mda' myen' cuent le' mbi'a nac Jesús. Texal mda' myen' cuent le' mbi'a nac yub Jesús, chàa, mdyon' Jesús loo ryop myen'. 32 Sya, ndxab thìb myen' loo xtàa myen':

—¿Ché' ndyacl ne'ngda'de gust lezo' na' no ne'ngye'thte lezo' na' co'se' mbìn na' mda' mbi' cuent loo na' no ngue go xo'f mbi' cón che'n di's co' ndub loo libr co' nac

xti's Diox loo na' co'se' mdoodi's no mbi'
na' ned ndye'th na', cà'? Lìcque', axta gust
mbyan' lezo' na' co'se' mbìn na' di'sa, ¿lé'?
33 Le' sya, leque hora, yende izlyo', mxen
ryop myen' ned. Mbere ryop myen' nda
myen' par ciuda Jerusalén par ngua sál'
myen' taamas myen' xin' mté'th Jesús tya.
No ngua ta' myen' cuent loo ryete si' fthìb
myen' xin' mté'th Jesús no taamas mèn co'
mqueltàa no myen' xin' mté'th Jesús le'n
ciuda Jerusalén. 34 Sya, pente ngòo ryop
myen' le'n nyòo co'te' nzo si' fthìb myen'
xin' mté'th Jesús. Sangmtlo myen' xin'
mté'th Jesús, mda' myen' xin' mté'th Jesús
cuent loo ryop myen'a:

—Lìcpe' ba'i, Tad Jesús ngro xbanle'. No
más de cona, Mon gunèele' Tad, cara.

35 Syare', noo noo mtlo ryop myen', mda'
myen'a cuent loo myen' xin' mté'th Jesús
xal ngòca loo myen' co'se' mdoo ryop
myen' ned ndyàa myen' par yèez Emaús
no xá mod mblibe' myen' Jesús. No mda'
myen' cuent le' Jesús ngòc mbi'a co'se' mbli
rol mbi'a yèth.

*Ngoloa, Tad Jesús mblu' loo loo myen' xin'
mté'th Tad Jesús.*
(Mt. 28.16–20; Mr. 16.14–18; Jn. 20.19–23)

36 Tatabe' ngue ta' ryop myen'a cuent
con' co' ngòc loo myen'a loo myen' xin'
mté'th Jesús co'se', chàa, ngro' too Jesús loo
rye myen'a. No gunii Jesús Diox loo myen'.
Ndxab Jesús loo myen':

—Ftac lezo' gu' axta plóthe no blec see
tee lezo' gu', ndee gu', ey.

37 Per myen' xin' mté'th Jesús no mèn co'
nziri' no myen'a anze'f mzyeb axta ne' ne'
ñee myen' no axta ne' ne' ñee mèna cón li
myen' no cón li mèna. Tac mbli ryete mèn
xtùuz le' thìb xpii mbyu' loo loo mèna co'se'
gunèe mèna ngro' too Jesús loo mèna. 38 Per
Jesús ndxab loo ryete mèna:

—¿Chonon nzyeb gu', ey? ¿Chonon nzi
gàn lezo' gu' no ndxàc chop lezo' gu', à'?
39 Hui' gu' la's yan no hui' gu' niin. Yub daa
ndoo loo gu'. Buàal gu' daa. No huen huen
hui' gu' loon. Thìb xpii ingue node bél'yòo.
No ne' ne' ingue no xpii zith xal ngüi' gu'
loon ndoon trè'.

40 Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèna,
mblu' Jesús la's ya' Jesús. No mblu' Jesús
nii Jesús loo mèna.

41 Per co'se' ñèe Jesús le' myen' xin'
mté'th Jesús no mèna tarte yila's di's co'
ngue bez Jesús loo myen' no loo mèna
tant ndyac lezo' myen', no tant ndyac lezo'
mèna, no tant ngüi' no ñaa myen' no mèna
cón che'n Jesús, Jesús ndxab loo myen' xin'
mté'th Jesús no loo mèna:

—¿Ché' nzo chó con' ngue no gu' co'
mbyan' xo'f par huana trè', ey?

—Aa. Nzoca, ndxab myen' xin' mté'th
Jesús loo Jesús.

42 Sya, mda' myen' thìb le' bél' mbèel
mbye'x loo Jesús no mda' myen' thìb le'
mcu's co' nzo mzin loo Jesús par nduhua
Jesús. 43 Mxen Jesús mbèela no mcu'sa.
Nduhua Jesús con'a loo myen'. 44 Ngoloa,
ndxab Jesús loo mèna:

—Con' co' mxaclen ndxè' co' gunèele'
gu', le'i ngòc loon xal mdoodizlen loo
gu' co'se' be' ngo non gu' ndoore' gàca
loon. Ngòc con'a loon par ngòcque' no
mdyaaque' no mdyubque' di's ryete di's co'
ndub loo libr co' nac ley co' mxo'f Moisés
loo mèn cón chenen. No mdyaaque' ryete
di's co' mque' ryete mèn co' mde'th di's co'
ndxab Diox ye's cón chenen, no xal nac di's
co' ndub loo libr che'n Salmos cón chenen.
Le'i ngòcque' loon.

45 Axta syare' mbli Jesús gan nguàa'd
myen' xin' mté'th Jesús di's no mda' myen'
cuent cón che'n di's co' ndub loo libr co'
nac xti's Diox. 46 Ndxab Jesús loo myen', ne:

—Tataa ndub di's loo libr co' nac xti's
Diox le' Crist mquinque' gath. No yilo son
huiz co' nguth Crist, naquinque' ngro xban
Crist làth mèn nguth.

47 Tolo ndxab Jesús loo myen':

—No nalle', por derech, naquinque' te'th
mèn no co mèn yalbàn cón chenen loo mèn
rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo'. Tlo
mèn te'th mèn cón chenen par ned ciuda
Jerusalén. Gab mèn no te'th mèn cón ch-
enen loo mèn co' ndxàp xquin no co' ndxàp
xtol loo Diox par lyàa yéc mèn no lyàa lezo'
mèn par tataa mod zye' mod co' ndxàp mèn
loo Diox par ton' Diox xtol mèn loo mèn.
48 Gu' nac mèn co' ya te'th no co' ya ta' cuent
cón chenen tac gu' nonque' no nda'que' gu'
cuent ryethe con' cón chenen desde co'se'
mtlo mque tee'en axta co'se' nguth daa no
ngro xban daa. 49 Hui' gu' nexa. Daa ñibe'
lyàa Xpii Natú' loo gu' co' mcàbgòn xuden
Diox lyàa loo gu'. Per ndlyazen cued gu' le'n

ciuda Jerusalén ndxè' axta zin huiz no zin
ze co'se' gàc huiz co' lyàa Xpii Natú' loo gu'.
Xpiia ryo' loo bé'. Xpii Natú'a lyath no gu'
par gác li gu' con' roo no con' xèn loo mèn
ned ya que tee gu' por cón che'n con' roo
no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo
la's ya' Diox.

Tad Jesús nda quée loo bé' loo myen' xin'
mté'th Tad Jesús.
(Mr. 16.19–20)

50 Ngolo mdoodi's Jesús ryete di'sa loo
myen', mbe' Jesús myen' xin' mté'th Jesús
thìb lad ro ciuda Jerusalén gaxte co'te'
nziri' yèez Betañ. Tya, mblit Jesús ya'
Jesús loo myen'. Mde'f Jesús ya' Jesús loo
myen'. Tataa mbli Jesús par mblu' Jesús
loo myen' le' Jesús lique' huen ya myen'
ned ya myen' yiloa. 51 Láth mde'f Jesús ya'
Jesús loo myen', xèegà xèega mquée Jesús
gáp loo bé'. Mquée Jesús loo bé' loo myen'.
52 Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mcòo'
yéc no mdub xib myen' xin' mté'th Jesús
loo Jesús láth nda quée Jesús loo bé'. No
ngurez myen' Diox. Ngolo ngurez myen'
Diox, ndyac tín' lezo' myen'. Ngoloa, mbere
myen', ndye'th myen' par ned le'n ciuda
Jerusalén tedib vez. 53 No toloque' nque
tee myen' ndxòo ndryo' myen' le'n templ
atate huiz par mbez myen' loo Diox: ¡Ay,
Dio's! Susque' con' roo con' xèn ndlu' U'
no ngue li U' loo mèn dib athu loo izlyo'.
Taandxè'que' gàca.

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Juàn Ye's

Crist co' mblo xo'f loo mèn cón che'n con' co' ndli Diox xtùuz, Crist ngòc xal mèn che'n izlyo' loo izlyo'.

1 Ndoore' cuec Diox no toxcua' Diox chol
con' loo bé' no loo izlyo' nzole' Crist co'
mblo xo'f loo mèn cón che'n con' co' ndli
Diox xtùuz. Thidte ngo no Crist Diox. No
nac Crist co' mblo xo'f loo mèn cón che'n
con' co' ndli Diox xtùuz Diox. 2 Crist thidte
ngo no Diox ndoore' gacsua' con' no cuec
Diox con' loo bé' no loo izlyo'. 3 Mbli
Crist par ngure no mbyan' ryethe con' co'
nziri', que naca con' co' nzo loo bé', que
naca con' co' nziri' loo izlyo'. No yende
chó con' co' nziri' no co' mbyan' ne'mbede
no ne'ngyan'te chele' Crist ne'nglide par
ngurei no par mbyan'a. 4 Crist nabanque'
thidtene. No ndxàp Crist con' roo con'
xèn la's nii Crist no la's ya' Crist par li
Crist le' mèn ban no Diox thidtene yiloa.
Yalnaban co' nda' Crist loo mèn, yalnabana
ndli ntenìi yéc mèn no ntenìi lezo' mèn
loo cón che'n Diox. 5 Yalnaban co' ndli
ndyub xnìi yéc mèn no ndyub xnìi lezo'
mèn loo cón che'n Diox, yalnabana ndli par
non mèn le' cón che'n xab izlyo' ndli par
ndxezi'f no ndxega's mèn loo con' ye'rsin'
xal mèn co' ndyee yál' co'se' nacuau yál'.
Per mastale' anze'f thìb con' nzo co' mbez
mèn nac con che'n xab izlyo', ne'ngácte
con' co' nac cón che'n xab izlyo' par tau'
con' co' nac cón che'n xab izlyo' loo di's co'
ndlu' loo mèn xá mod yòo ban no mèn Diox
thidtene yiloa. Thìba con' ndxè'.

6 Le' tediba na, loo ngòc con' ndxè' ngo
thìb mbi' co' mtel' Diox. Mbi'a ngro' lèe
Juàn. 7 Juàn ngòc thìb mbi' co' mbi'th ta'
cuent loo mèn nación Israel cón che'n Crist,
Crist co' mbli par mdyub xnìi yéc mèn no
par mdyub xnìi lezo' mèn par yila's mèn
nación Israel cón che'n di's co' mbi'th ta'
Juàn cuent cón che'n Crist co' mblo xo'f loo
mèn cón che'n con' ndli Diox xtùuz. 8 Inacte
Juàn Crist co' mbi'th li par mdyub xnìi yéc
mèn no par mdyub xnìi lezo' mèn loo cón
che'n Diox. Ndxe'leque', mbi'th Juàn par
mbi'th ta' Juàn cuent cón che'n Crist co'
mbi'th li par mdyub xnìi yéc mèn no mdyub
xnìi lezo' mèn loo cón che'n Diox. 9 Crist
co', lìcque', angoluxte nac thidte mbi' co'
mbi'th li par tyub xnìi yéc mèn no par tyub
xnìi lezo' mèn loo cón che'n Diox, Crist
mbi'th yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal
chol mèn.

10 Loo izlyo' ndxè' mbi'th yáal Crist co'
mblo xo'f loo mèn cón che'n con' ndli Diox
xtùuz. Crist mbli par ngure no mbyan' alux
con' co' nziri' loo izlyo'. Per ryethe mèn
co' nziri' loo izlyo', ne'nglibe'de mèna chó
mbi' nac Crist. 11 Loo izlyo' co' nac che'npe'
Crist mbi'th Crist. Per mèn co' ngòc mèn
gulàazpe' Crist, mèna mcà di's Crist. No
mtè'f mèna Crist thìb lad. 12 Per ryete mèn
co' mdyalque' ngola's loo Crist no loo cón
che'n Crist, Diox mblo ro le' mèna ndxàp
con' la's nii mèna no la's ya' mèna par gàc
mèna xin'pe' Diox. 13 Mèna gàc xin'pe' Diox
tac tataa mnibe' Diox no tataa gunee lezo'
Diox. Inacta xal mèn co' ndxáal por xud
mèn no xna' mèn. Ne' ne' inaca xal nee
lezo' thìb mbi' li thìb mbi' con thìb xa'got
bin par gàc mèna xin' Diox.

14 Per Crist co' mblo xo'f loo mèn cón
che'n con' co' ndli Diox xtùuz, Crist mbi'th
yáal xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' par
ngòc Crist xalque' chol mèn loo izlyo'. No
mque tee ban Crist làth nu' ndxep tiemp.
Látha, gunèe nu' con' roo con' xèn co'
mbli Crist co' mblu' loo nu' nacpe' Crist
angoluxte xgan'pe' Diox. No gunèe nu',
lìcque', anze'f nque' lezo' Crist ñèe Crist
mèn. No gunèe nu', lìcque', inquedìide
Crist mèn. Ndxe'leque', ndlique' Crist con'
co' mcàbgòn Crist li Crist loo mèn. No
gunèe nu' le' Crist angndli huax con' ndac
loo mèn.

15 Juàn Bautist mda' cuent cón che'n Crist
loo mèn. Cabii ndxab Juàn loo mèn:

—Cón che'n Crist nac co' mdalen cuent
loo gu' le' Crist co' nare' yi'th nque xísen,
Crist nac más xa' roo xa' xèn leque daa tac
Crist nzole' ndoore' gal yáal daa loo izlyo'.

16 Lìcque', anze'f thìb con' ndac angmbli
Crist loo na' par gàc con' ndac loo na' thìb
mod tedib mod por cón che'n Crist. 17 Diox
mnibe' loo Moisés par mxo'f Moisés ley
loo na'. Per Jesucrist mbi'th par mblu'
Jesucrist loo mèn le' Diox, lìcque', nque'
lezo' ñèe Diox mèn. No mblu' Jesucrist le'
Diox ndlya's li Diox anggàc con' ndac loo
mèn. No mblu' Jesucrist loo mèn le' cón
che'n Jesucrist nac con' lìcpe'. 18 Yende chó

mèn tarte ñèe xá ñaa loo Diox thidtene.
Angoluxte xgan'pe' Diox co' thidte nac con
Diox no co' nzoque' loo Diox, xgan' Dioxa
mda' cuent no mblo ro xgan' Diox cón che'n
Diox loo mèn.

Juàn Bautist mda' cuent cón che'n Jesús no mblo xo'f Juàn Bautist cón che'n Jesús loo mèn.
(Mt. 3.11–12; Mr. 1.7–8; Lc. 3.15–17)

19 Mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no
co' ndyoo naa loo mèn nación Israel, co'
nac leque mèn co' ngo ban ciuda Jerusalén,
mèna mtel' mèn co' ngòc nguley' no mèn
co' ndlyath no nguley' le'n templ par ngua
nibdi's mèna loo Juàn ché' nac Juàn Crist.
20 Juàn mda' cuent loo mèna no mblo ro
Juàn. Ndxab Juàn:
—Tyè'. Inacte daa Crist, yey.
21 Sya, tolo mnibdi's mèna loo Juàn.
Ndxab mèna:
—¿Chó nac lùu, sya? ¿Ché' lùu nac Lii co'
mbi'th te'th di's co' ndxab Diox póla, cà'?
Juàn mcàb. Ndxab Juàn loo mèna:
—Tyè'. Inacte daa Lii.
Sya, mbere mèna, mnibdi's mèna tedib
vez loo Juàn:
—¿Xá neel, sya? ¿Ché' lùu nac mbi' co'
te'th di's co' ndxab Diox co' ndxath yi'th,
cà'?
Juàn mcàb. Ndxab Juàn:
—Yende xàa. Inacte daa mbi'a.
22 Mbere mèna, ndxab mèna loo Juàn:
—¿Chó mèn nac lùu, sya? Gunee loo nu'.
Sya, tataa ta' nu' cuent loo mèn co' mtel'
nu'. ¿Xá neel cón che'nl, yey?
23 Sya, ndxab Juàn loo mèna:
—Daa nac xal thìb mbi' co' ngue bez cabii
co'te' nagán co' mbez loo mèn: Bli le' mèn
gàc nab loo cón che'n Tad Diox xal ntelì
mèn thìb ned xalque' nac di's co' ndxab
Sayi' co' mde'th di's co' ndxab Diox póla.
24 Mèn co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa,
no co' ñibe' loo mèn nación Israel, mèn
co' ngòc mèn xley' farise, mèna nac mèn
co' mtel' ndxep mèn co' ngua toodi's no
Juàn. 25 Mèna tolo mnibdi's loo Juàn. Ndxab
mèna:
—Chele' lùu inacte Crist, ne' ne' inacl
Lii, no ne' ne' inacl xa' co' te'th di's co'
ndxab Diox co' ndxath yi'th, ¿chonon ndlil
bautizar mèn, sya?
26 Sya, mcàb Juàn loo mèna. Ndxab Juàn:
—Lìcque', daa ndli bautizar mèn con nít.
Per làth gu' nzoque' thìb mbi' co' tarte ta'
gu' cuent co' huenleque' chó nac mbi'a.
27 Mbi'a nac xa' co' nare' yi'th nque xísen.
No mbi'a nac más xa' roo xa' xèn leque
daa. Mastale' ndli gu' cuent nac daa xa' roo
xa' xèn, nden' daa no ndyaquen thidtene
inzyál'te daa que tee non mbi'a.
28 Ryete con'a ngòc thìb lugar co' ngro' lèe
Betábara co' nziri' ned ndlyen huiz gaxte
ro yó'be' Jordán co'te' ngue li Juàn bautizar
mèn tiempa.

Juàn Bautist mda' tedib lèe loo Jesús par ngro' lèe Jesús Mbacxil' che'n Diox.

29 Tedib huiz co' nde nquea, gunèe Juàn
le' Jesús nde loo Juàn. Ndxab Juàn loo mèn
co' nziri' loo Juàn:
—Hui' gu' nexa. Mbi' co' nde go' ne'
tedib lèe co' nac lèe Mbacxil' che'n Diox,
co' nee di's, tyactìi mbi' ba' par tyon' xtol
che'n mèn loo izlyo', mèn co' tyal gòn ro
mbi'. 30 Cón che'n mbi' ba' nac co' mdalen
cuent loo gu' le' xísen yi'th nque tedib mbi'
co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque daa.
Tac ndoore' gal yáal daa loo izlyo' nzoque'
mbi' ba' con Diox. 31 Yub daa ne'nglibe'de
chó mbi' nac mbi' ba'. Ne' ne' tan cuent chó
nac mbi' ba'. Ndxe'leque', mbalen par ndlin
bautizar mèn con nít par tataa mod lu'en
mbi' ba' loo gu' co' nac mèn nación Israel
no par tan cuent cón che'n mbi' no chó nac
mbi' ba' loo gu'.
32 Ndxab Juàn loo mèna, ne:
—Daa gunèe ngulàa Xpii Natú' che'n
Diox loo bé' loo mbi' ba'. Gunaa Xpii Natú'a
xal ñaa thìb palomxtil' hora. No sangngòo
Xpii Natú' loo mbi' ba' par mbyan' no Xpii
Natú' mbi' ba' par ñibe'pe' Xpii Natú' loo
mbi' ba'. 33 Per leque hora ne' daa tarte
libe' mbi'. Ne' ne' tar tan cuent chó mbi'
nac mbi'. Per xa' co' mtel' daa par ndlin
bautizar mèn con nít, xa'a gunee loon:
—Co'se' ñèel lyàa Xpii Natú' loo mbi' no
sangyòo Xpii Natú' loo mbi' par yan' no Xpii
Natú' mbi' par ñibe'pe' Xpii Natú' loo mbi',
axta syare' ta'l cuent le' mbi'a nac mbi' co'
li bautizar mèn por cón che'n Xpii Natú'.
34 Tolo ndxab Juàn:
—Daa gunèeque' xal ngulàa Xpii Natú'
loo mbi' co' nac Jesús. Cona, ndan cuent no
ndethen le' Jesús ba' nacque' xgan'pe' Diox.

Trè' ndlu' cón che'n myen' co' ngòc ner-leque' myen' xin' mté'th Jesús.

35 Tedib huiz co' nde nquea, ngue tee Juàn
Bautist leque par neda con chop myen' xin'
mté'th Juàn. 36 Láth co'se' nde riid Jesús

par neda, gunèe Juàn Jesús. Ndxab Juàn loo
ryop myen' xin' mté'th Juàn:
—Hui' gu' nexa. Mbi' ba' nac xa' co'
mbezen loo mèn nac mbi' co' ne' tedib lèe
co' nac lèe Mbacxil' che'n Diox. Tac mbi'
ba' tyactìi no gath mbi' ba' por cón che'n
xtol mèn xal ndxuth mèn mbacxil' loo Diox
nalle' par teri'th tecan' Diox cón che'n xtol
mèn nalle'.
37 Co'se' mbìn ryop myen' xin' mté'th
Juàn tataa ndxab Juàn loo myen', mxen
myen' ned. Mdoo nque myen' xís Jesús.
38 Sya, ndxepte mdee myen', mbere Jesús
par ned xís Jesús. Gunèe Jesús le' ryop
myen' nde nque xís Jesús. Ndxab Jesús loo
myen':
—¿Cón ncua'n gu', à', ey?
Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen':
—Maistr, ¿pá mèn U', à'? No ¿chó mèn
yèez nac U', ne, à'?
39 Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:
—Ya' gu' nda na'. Sya, hui' gu' pá nzon.
Sya, mdoo nque myen' xís Jesús par
gunèe myen' co'te' nzo ban Jesús. Tya,
mbyan' no myen' Jesús yál'a tac hora
casque' ngòc hor nquée guthap bzyè.
40 Thìb mbi' co' ngola's di's co' ndxab Juàn
no nda nque mbi' xís Jesús, mbi'a ngro' lèe
Ndech, hues Mon Pedr. 41 Sya, yende izlyo',
ngua cua'n Ndech Mon, hues Ndech. No
ndxab Ndech loo Mon:
—Hues, mzyál'le' nu' mbi' co' nac
Mesías, xa' co' nee di's nacpe' Crist,
ndyaquen.
42 Sya, mbe' Ndech Mon loo Jesús co'te'
ngo Jesús. No co'se' gunèe Jesús Mon,
ndxab Jesús loo Mon:
—Mon, lùu nac xgan' thìb mbi' co' lèe
Jonás, ¿lé'? Per nalle' lùu ryo' lèe Cef, co'
nee di's, hue'l tedib lèe co' lèe Pedr.

Trè' ndlu' le' Jesús mbrez Lip no Natanael par que tee no myen' Jesús.

43 Tedib huiz co' nde nque, Jesús mblya's
ya par ned le'n yèezya' co' nac làaz mèn
galile. Láth ndoo Jesús ned, mzyál' Jesús
thìb mbi' co' lèe Lip. Ndxab Jesús loo Lip:
—Ya' nda na', Lip.
44 Lipa ngòc mèn yèez Betsaid co' nac
leque yèez che'n Ndech no Pedr. 45 Sya,
ngua cua'n Lip Natanael. Ndxab Lip loo
Natanael:
—Mzyál'le' nu' mbi' co' lèe Jesús. Cón
che'n mbi'a nac di's co' mque' Moisés ye's
loo libr co' nac ley. No cón che'n mbi'a
mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox
ye's loo libr. Mbi'a nac Jesús, xgan' Chè, co'
nac mèn yèez Nazaret.
46 Sya, ndxab Natanael loo Lip:
—¿Ché' tác li mèn yèez Nazaret ndxep
con' ndac, sya, cà', Lip?
Lip mcàb. Ndxab Lip:
—Ya' nda tee hui' na', nexa. Sya, ñeela
no yila'sla.
47 Co'se' gunèe Jesús nde zin gax Natanael
loo Jesús, ndxab Jesús loo mèn co' nziri' loo
Jesús cón che'n Natanael:
—Hui' gu' nexa. Mbi' co' nde go' nac
mèn che'n nación Israel. No nac mbi' ba'
thìb mbi' ndac. Tac mbi' ba' nac thìb mbi'
co' thidtene inquedìide xtàa. No ne' ne'
indyè' mbi'.
48 Sya, ndxab Natanael loo Jesús:
—¿Pá mblibe' U' daa, à', Tad?
Jesús mcàb loo Natanael. Ndxab Jesús:
—Daa gunèe lùu co'se' ndubl xàn' yaa
ngudyuug co'se' ndoore' cuez Lip lùu.
49 Mcàb Natanael loo Jesús. Ndxab
Natanael:
—Maistr, U' nac xgan'pe' Diox. No nac U'
rey che'n mèn nación Israel, ndyaquen.
50 Sya, mcàb Jesús loo Natanael. Ndxab
Jesús:
—¿Ché' tac guniilen lool gunèenl xàn'
yaa ngudyuuga ndxela'sl, cà', Natanael?
Lùu ñèe gàc más con' roo con' xèn loon
leque con' ndxè' yiloa, ey.
51 Tolo ndxab Jesús loo Natanael:
—Lìca, na nii lool, no ngue niina loo
ryete mèn co' nziri' loon: Desde nalle' par
delant, gu' hui' ndoo xal' loo bé'. No hui'
gu' xá mod quée no lyàa angl che'n Diox
loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque'
ndxáal chol mèn loo izlyo'.

2

Thìb ned myen' mselya' yèez Caná.

1 Ngolo nguri'th son huiz co'se' mdoodi's
Jesús di'sa, mselya' thìb ned myen' le'n
yèez Caná co' nac yèezya' che'n làaz mèn
galile. Nde nxon', ngo xna' Jesús tya, ne.
2 Mbli mèn guliza convid Jesús con myen'
xin' mté'th Jesús par cue no Jesús myen' co'
mselya'a liz myen'. 3 Per co'se' gunèe xna'
Jesús mbiiz vin co' ngue gui'th mèn loo mèn
làtha, xna' Jesús ndxab loo Jesús:
—Mbiizle' vin mèn guliz ndxè', cara.

[4] Sya, ndxab Jesús loo xna' Jesús:

—Ngot, ¿chonon le'le' lùu más ndyac no ndyóol cón che'n mèn ba', à'? Yende chó cón chenen con lùu con mèn ba'. Tarte gáal hor co'se' tlo lu'en con' roo con' xèn co' nac cón chenen loo mèn.

[5] Per ndxe'leque', ndxab xna' Jesús loo mèn co' nzi li mandad loo mes:

—Bli gu' rye con' ñee Jesús loo gu', ndee gu'.

[6] Nde nxon', nziri' xop yèt nít tya co' ngòo mèn guliza nít xal nac costumbr co' ndxàp mèn nación Israel par ntech mèn ya' mèn, no par ntech mèn trast co' ndli zin' mèn cusin, no taamas con' co' nac co' ndli zin' mèn. No thìb thìb yèta ndxàalque' ndxòo chop o son rre nít. [7] Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nzi li mandada:

—Fsè gu' ryete yèt ndxè' con nít.

No msè myen' rye yèta con nít axta mxyo'f lal nít loo rye yèta. [8] Ngoloa, ndxab Jesús loo myen':

—Nalle', blo' gu' ndxep nít le'n yèt ba'. No huàa lá' gu'i loo mbi' co' ndyoo naa loo mèn loo mes.

Sya, mbe' myen' níta loo mbi'a. [9] Per texal mbli mbi' co' ndyoo naa loo mèn loo yalhua preb nít co' ngòc vina, ngurez mbi' myen' co' mselya'. Tac ne'ñeede mbi' co' ndyoo naa loo mèna pá ned nde nít co' ngòc vina. Per myen' co' nzi li mandad co' mblo' nít, myen'a nanee xá mod ngòcsua' níta vin. [10] Sya, ndxab mbi' co' ndyoo naa loo mèna loo mbi' co' mselya'a:

—¿Cón ndxàc, yey? Ryete mèn co' ndli thìb yalhua, ner ngui'th mèna thìb ya' vin co' nac vin más huen loo mèn loo mes. No co'se' nde teele' ndxu mèn co' ngòc convid vin axta plóthe ndlya's mèna, sya, ntlo mèn, ngui'th mèn vin co' nac vin más corient. Per lùu, ale ndxe'leque', nare' ngue gui'thl vin co' nac vin más huen. ¿Chonon tatua' ndlila, ey?

[11] Yalguzye' co' mbli Jesús le'n yèez Caná co' nac yèezya' che'n làaz mèn galile ngòc nerleque' yalguzye' co' mbli Jesús. No por yalguzye' co' mbli Jesús, mtlo Jesús, mblu' Jesús con' roo con' xèn co' ndxàp Jesús la's nii Jesús no la's ya' Jesús. Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mtlo ngola's loo Jesús hora.

[12] Ngolo ngòc con'a, nda Jesús par yèez Capernaum con xna' Jesús, no con myen' huespe' Jesús, no con myen' xin' mté'th Jesús. Ngo ban no Jesús xna' Jesús, no myen' huespe' Jesús, no myen' xin' mté'th Jesús pláte huiz le'n yèez Capernaum.

Jesús mblo' che ryete con' co' indxàalte ngo le'n templ le'n templ.

(Mt. 21.12–13; Mr. 11.15–18; Lc. 19.45–46)

[13] Le'n huiza, nde zin' gaxle' huiz lnii pasc co' ndli mèn nación Israel. Sya, mxen Jesús ned. Mbii Jesús yèez Capernaum. Nda Jesús par ciuda Jerusalén. [14] Co'se' ngòo Jesús le'n templ, gunèe Jesús nziri' mèn co' ntho' ngon, co' ntho' mbacxil', no co' ntho' palomxtil'. Gunèe Jesús nziri' mèn co' nzi sil' tmi che'n mèn, ne. [15] Co'se' gunèe Jesús con'a, mqui's Jesús thìb dó' par mda' Jesús che'n mèn con dó'. Tataa mbli Jesús par mblo' Jesús mèna no má'a par fuer. Le' tmi che'n mèn co' nzi sil' mèn co' nsil' tmia na, ndxecleque' tmia mblobii Jesús. No mtexyath Jesús rye mes mèna loo yòo. [16] Le' loo mèn co' nzi tho' palom na, ndxab Jesús:

—Fcàa rye má' ba. Blo' gu' par fuer. Ne'cue tho'de gu' trè' co'te' nac co'te' mbez mèn lèe xuden Diox xal mèn co' ntho' loo thìb xbi'.

[17] Axta syare' mte' lezo' myen' xin' mté'th Jesús di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nac testamentgool co' mbez:

> Con' co' ndli más ndyóon no ngue xyàn daa nac ndlyazen le' templ co'te' mbez mèn lèe xuden Diox yumbìi no gàca thìb lugar natú' par cuez mèn lèe xuden Diox.

[18] Sya, mnibdi's mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

—¿Chó yalguzye' roo lil loo nu' co' gàc thìb señ par ñee nu' le' lùu, lìcque', ndxàp derech mblil con' mblil ba', à'?

[19] Sya, mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—Gu' telux templ ndxè' no yiloa le'n son huiz leque daa bere xít te'f templ ndxè' tedib vez.

[20] Sya, chàa, ngro' di's ro rye mèngoola. Ndxab mèna loo Jesús:

—Jaaa. Le'n cho' fxop lín' mblyen' mèn par mxít te'f mèn templ ndxè'. ¿No lùu mbez: Le'n son huiz no maste xít te'fl templ, cà'? Aa, mbi'. ¿Máa yob yéc lùu, na?

[21] Per ndxe'leque', cón che'n templ co' ngue ta' Jesús cuent loo mèna nac bél'yòo ladpe' Jesús. [22] Cona, co'se' ngro xban Jesús làth mèn nguth, axta syare' mte' lezo'

myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús guniique'
di'sa. No tolo ngola's myen' di's co' ndub
loo libr co' nac xti's Diox. No tolo ngola's
myen' di's co' guniile' Jesús loo myen' le'
Jesús guniique' di'sa cón che'npe' Jesús.

Jesús nonque' no naneeque' Jesús xal nac xtùuz ryete mèn.

23 Láth ngo Jesús le'n ciuda Jerusalén le'n
huiz lni che'n pasc, huiza huax mèn ngola's
loo Jesús no loo cón che'n Jesús por gunèe
mèn mbli Jesús rye yalguzye' co' mbli Jesús
loo mèn. 24 Per leque yub Jesús ne'ngàpte
yalxla's loo mèna xal nac mod co' ngòp
mèna. Tac Jesús naneeque' no nonque'
Jesús xal nac xtùuz rye mèn no xal nac
co' nzo le'n lezo' rye mèn. 25 Ne' ne' in-
quin Jesús ta' chol mèn cuent cón che'n
xtàa mèn loo Jesús tac Jesús naneeque' no
nonque' Jesús xal nac xtùuz rye mèn no xal
nac co' nzo le'n lezo' rye mèn.

3

Jesús ryop Nicodem mdoodi's.

1 Ngo thìb mbi' co' ngòc mèn che'n xley'
farise. Mbi'a ngro' lèe Nicodem. Ngòc mbi'
thìb mbi' co' mnibe', no co' mdyoo ner,
no co' mdyoo naa loo mèn nación Israel,
ne. 2 Nicodema ngua too naa Jesús thìb yál'.
Látha, ndxab Nicodem loo Jesús:

—Maistr, nu' nda' cuent no nanee nu' le'
Diox mtel' U' par gàc U' thìb maistr co' lu'
nu'. Tac yende chó mèn tar gác lu' no co'
li yalguzye' roo no yalguzye' xèn xal ndli U'
chele' Diox indlyath node mèna par li mèna
con'a.

3 Sya, ndxab Jesús loo Nicodem:

—Lìcpe' ba'i, na nii thìb con' lool, Nico-
dem: Le' mèn co' ne'tyalte yòo loo cón
che'n Diox xal thìb mbetoo' co' diz ngóol,
yende mod yòo mèna loo cón che'n Diox
par ñibe'pe' Diox loo mèna.

4 Ndxab Nicodem loo Jesús:

—¿Xá mod gáal thìb mbi' tedib vez co'se'
ngoxle' mbi'? ¿Ché' tác yòo mbi' le'n lezo'
xna' mbi' par gáal mbi' tedib vez, cà'?
Yende xàa.

5 Jesús mcàb loo Nicodem. Ndxab Jesús:

—Lìca, na nii lool, Nicodem: Le' mèn co'
ne'tyalte gàc mèn men cub loo cón che'n
Diox por cón che'n nít no por cón che'n Xpii
Natú', mèna yende mod yòo loo cón che'n
Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna. 6 Mèn co'
ante ngóol xal nac bin che'n bél' lad xud
mèn no xna' mèn, mèna alithe nziri' loo
cón che'n xab izlyo' ndxè'. Per ndxe'leque',
mèn co' mbli Xpii Natú' le' mèna nac mèn
cub loo cón che'n Diox, mèna ndoo lìte
nzi que tee ban par li mèna xal nac co'
ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèna par li mèna.
7 Ne'hui'del, no ne'ñaadel, no ne'tyóodel
arid cón che'n con' ngue niin lool nalle'.
Naquinque' gáal gu' tedib vez xal ngolo
guniina lool. 8 Hui' nexa. Mbii nxyo'f pál
co'te' nxyo'f mbii. No ndxònl co'se' ndxa'x
nxyo'f mbii, ¿lé'? Per ne'ñeedel pá ned
ndryo' mbii. No ne' ne' ñeel pá ned ndyàa
mbii. Tataa naca, ne, con ryete mèn co'
mbli Xpii Natú' par ngòc mèna mèn cub loo
cón che'n Diox.

9 Sya, mbere Nicodem, ndxab Nicodem
loo Jesús tedib vez:

—¿Xá mod gàc con'a, yoo?

10 Jesús mcàb loo Nicodem. Ndxab Jesús:

—¿Ché' ndyaquen lùu nac ner maistr
che'n mèn nación Israel no inontel cón
che'n con' ndxè', cà'? 11 Lìca, na ngue nii
lool: Le' cón che'n con' co' non nu', ndy-
oodi's nu'. No cón che'n con' co' gunèele'
nu', nda' nu' cuent. No ndxe'leque', in-
dxònte gu' di's no indxela'ste gu' di's co'
nda' nu' cuent loo gu' no co' ndyoodi's nu'
loo gu'. 12 Chele' daa tyoodiz no tan cuent
cón che'n izlyo' ndxè' loo gu' no ne'yila'ste
gu'i, ¿xá mod yila's gu' chele' daa ta cuent
cón che'n bé' loo gu', sya?

13 Axta nalle' yende chó mèn tar quée
loo bé' par té'th mèna cón che'n con' co'
ngue niin lool trè', Nicodem. Ndxe'leque',
angolux daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè'
xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', thidte
daa non cón che'n bé', daa co' ngro' le'n
bé'. Tac le'n bé' loo bé' nac lizpe' daa,
no nac làazpe' daa, no nac loo bé' xnedpe'
daa. 14 Hui' nexa, Nicodem. Nde niin
thìb con' lool: Texal mquetal Moisés thìb
mbel' loo thìb bro yaa nol' no mdoo Moisés
yaaa, ngue tal mbel' loo yaa co'te' nagán,
tataaque' naquin que' mèn daa, daa co'
mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal
chol mèn loo izlyo', loo thìb cruz 15 par
gàca le' ryete mèn co' tyal yila's loon, Diox
ne'quexù'de mèna par co' xà' Diox mèna
loo Diox yiloa. Ndxe'leque', mèn co' tyal
yila's loon, mèna yòo ban no Diox thidtene.

Trè' ndlu' Jesús le' Diox anze'f nque' lezo' ñèe Diox mèn loo izlyo'.

16 Tac Diox axta arid nazin' mèn no
nque' lezo' Diox ñèe Diox mèn loo iz-
lyo'. Por cona, mtel' Diox angoluxte xgan'
Diox loo izlyo' par gàca le' ryete mèn co'
yila's loo xgan' Diox, ne'quexù'de Diox
mèna par co' xà' Diox mèna loo Diox
yiloa. Ndxe'leque', yòo ban no mèna Diox
thidtene yiloa. 17 Diox ne'ntel'te xgan' Diox
loo izlyo' par quexù' xgan' Diox mèn loo
izlyo'. Ndxe'leque', mtel' Diox xgan' Diox
loo mèn loo izlyo' par lyá' mèn loo con' ryes
por cón che'n xgan' Diox.

18 Mèn co' ndxela's loo xgan' Diox, Diox
ne'quexù'de mèna thidtene. Per mèn co'
ne'tyalte yila's loo xgan' Diox, Diox ngue
quexù'que' mèna por ne'ngala'ste mèna
loo mbi' co' nac angoluxte xgan' Diox.
19 Co'se' mbi'th xa' co' ndli par ndyub xnìi
yéc mèn no ndyub xnìi lezo' mèn loo cón
che'n Diox, más mda' gust loo lezo' mèn
no más mdubla's mèn cón che'n xab izlyo'
leque li mèn cas loo mbi' co' ndli par ndyub
xnìi yéc mèn no ndyub xnìi lezo' mèn loo
cón che'n Diox. Tac ryethe con' ndli mèn
nac con' ye'rsin'. No con' co' nda' gust
lezo' mèn ndli ngue quexù' Diox mèn loo
izlyo'. 20 Tac ryete mèn co' ndli con' ye'rsin',
mèna ndxòo xyàn lezo' ñèe mèna mbi'
co' mbi'th li par ndyub xnìi yéc mèn no
ndyub xnìi lezo' mèn loo cón che'n Diox.
No thidtene ne'ndalte mèna yòo mèna loo
cón che'n mbi' co' ndli par ndyub xnìi yéc
mèn no ndyub xnìi lezo' mèn cón che'n
Diox tac indlya'ste mèn ye'rsin'a ryo xo'f
con' ye'rsin' co' ndli mèna loo xnaa. 21 Per
ndxe'leque', mèn co' nzi tee ban xal nac
con' lìcpe', mèna ndyal yòo loo cón che'n
mbi' co' ndli ndyub xnìi yéc mèn no ndyub
xnìi lezo' mèn loo cón che'n Diox par ndxàc
be' mèna le' Diox ndlyath no mèna loo con'
ndac co' ngue li mèna.

Juàn Bautist mbere ngue ta' cuent cón che'n Jesús loo mèn.

22 Ngolo nguri'th con'a, ngua Jesús con
myen' xin' mté'th Jesús par ned yèezya'
che'n làaz mèn jude. Ngo no Jesús myen'
tya pláte huiz. Látha, mbli myen' xin'
mté'th Jesús bautizar mèn tya. 23 Juàn
Bautist, ne, ngue li bautizar mèn co'te'
ndub len nít thìb lugar co' lèe Enón co'
nziri' gaxte co'te' nziri' thìb yèez co' lèe
Salim tac tya anze'f nal' nít nzo. No huax
mèn nde loo Juàn par ndli Juàn bautizar
mèn. 24 Be' ndli Juàn bautizar mèn tiempa
tac tarte que' mèn Juàn lezi'f.

25 Leque le'n huiza, mque di's myen' xin'
mté'th Juàn con plá mèngool co' ñibe',
no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo
mèn nación Israel cón che'n mod co' mbez
mèn ndxàc mèn nambìila's loo xley' mèna.
26 Sya, ngua myen' xin' mté'th Juàn loo Juàn.
Ngua ta' myen' cuent loo Juàn. Ndxab
myen':

—Maistr, hui' U' nexa. Mbi' co' ngo no
U' tedib lad ro yó'be' Jordán par ned ndlyen
huiz, mbi' co' mda' U' cuent cón che'n loo
nu'a, mbi' ngue li bautizar mèn. No anze'f
thìb mèn ndoo nque xís mbi'.

27 Mcàb Juàn loo myen'. Ndxab Juàn:

—La' gu'. Tac yende cón gác li mèn
chele' Diox ne'nxo'f zin'te thìb zin' loo mèn
par li mèn zin'a. 28 Leque gu' nda' cuent cón
chenen co'se' nambìite ndxaben loo mèn
le' daa inacte Crist. Ndxe'leque', Diox mtel'
daa par ndal neren loo Crist.

29 Tolo ndxab Juàn loo myen':

—Nde niin thìb con' loo gu': Xa'bi' co'
nac sa'l thìb xa'got, xa'bi'aque' nac sa'l
xa'gota. Per thìb xa'bi' co' ndxàc amiu
che'n mbi' co' nac sa'l xa'gota, xa'a ndoo
tya. No ndoo yòn xa' di's co' ndyoodi's mbi'
co' nac sa'l xa'gota. No co'se' ndoo yòn mbi'
di's co' ndyoodi's xa'bi'a, anze'f ndyac lezo'
mbi' ndxòn mbi' di's co' ndyoodi's mbi' co'
nac sa'l xa'gota. Cona, daa, ne, anze'f ndyac
lezo' ndxònen cuent co' ngue ta' gu' loon
ba' cón che'n mbi'a. 30 Por part cón che'n
mbi'a, sate más ndoo yàc mbi' mbi' roo mbi'
xèn. No thidteneque' naquinque' gàc mbi'a
thìb mbi' roo thìb mbi' xèn. Per part cón
chenen, ale ndxe'leque', ale xèegà xèegà ya
yende cón tolo lin. Ndxe'leque', gàc daa
mèn co' iñaade ntac loo mèn.

Trè' ndlu' le' Crist ngro' loo bé' loo Diox.

31 Ngue niin loo gu': Le' Crist co' ngro' loo
bé', Crist ñibe'pe' loo ryethe con'. Per mèn
co' ndxáal loo izlyo', che'n izlyo' nac mèna.
No cón che'n izlyo' ndyoodi's mèna. Per
Crist co' ngro' le'n bé' loo bé', Crist ngüi'
ñaa loo ryethe con'. No ñibe'pe' Crist loo
ryethe con'. 32 Ndyoodi's Crist cón che'n
con' co' gunèe Crist no cón che'n con' co'
mbìn Crist. Per casque yende chó mèn nzo'
co' ndxela's cón che'n di's co' mbez Crist no
co' nda' Crist cuent loo mèn. 33 Per chele'

chó mèn yila's di's co' mbez Crist no di's
co' nda' Crist cuent loo mèn, leque mèna
li nèe xtùuz mèn no li nèe mèn lezo' mèn
le' Diox ndyoodi's no nda' Diox cuent ante
cón che'n con' co' nac con' lìcpe'. 34 Tac Diox
co' mtel' Crist, Diox mtel' Crist par tyoodi's
Crist ante di's co' mnibe' Diox tyoodi's Crist
no co' ta' Crist cuent loo mèn. Lomisque'
ne, Diox ne'nglàade Xpii Natú' loo Crist xal
thìb con' co' nchi'x mèn. 35 Diox co' nac
xud Crist Jesús, Diox anze'f nque' lezo' ñèe
Diox Crist Jesús co' nac xgan'pe' Diox. Por
cona, mblec Diox ryethe con' no mtan' Diox
ryethe con' la's nii Crist Jesús no la's ya'
Crist Jesús. 36 Cona, ngue niin: Le' mèn co'
ndxela's loo xgan' Diox no loo cón che'n
xgan' Diox, mèna yòo ban no Diox thidtene.
Per mèn co' ne'tyalte yila's loo xgan' Diox
no loo cón che'n xgan' Diox, mèna ne'yòo
ban node Diox thidtene. Ndxe'leque', Diox
ndxecloo ñèe mèna nalle' par tetìi Diox
mèna thidtene yiloa.

4

Jesús ngue toodi's no thìb xa'got co' nac mèn yèezya' che'n làaz mèn samari.

1 Nde nxon', mbìn mèn xley' farise más
ndli Jesús bautizar mèn leque Juàn Bautist,
2 mastale indli yubte Jesús bautizar mèn.
Ndxe'leque', myen' xin' mté'th Jesús mbli
bautizar mèn. 3 Per co'se' mbìn Jesús le'
mèn xley' farise nonle' cón che'n Jesús,
ngro' Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn jude
par bere Jesús, ya Jesús par ned le'n yèezya'
che'n làaz mèn galile tedib vez.

4 Láth ndoo Jesús ned, nda Jesús par ned
làaz mèn galile, thìb lì nguri'th Jesús par
ned le'n yèezya' co' nac làaz mèn samari,
5 axta mzin Jesús thìb yèez co' lèe Sicar co'
nac thìb yèezya' che'n làaz mèn samari.
Yèez Sicar nziri' gaxte co'te' nax thìb le'
xyòn Cob co' mtan' Cob loo Chè co' nac
xgan' Cob póla. 6 Loo xyòn Coba ndub thìb
tó' co' mbez mèn nac tó' che'n Cob. Per
com le' Jesús ndoo ned, ¿lé'?, mdub Jesús
ro tó'a tac ngo zan Jesús. Hora casque' ngòc
rol huiz. 7 Láth ndub li Jesús descans ro tó',
nde xi thìb xa'got co' nac thìb xa'got che'n
làaz mèn samari nít ro tó'. Ndxab Jesús loo
xa'gota:

—Ngot, fta' chu'th nít gun, ey.

8 Látha ne, myen' xin' mté'th Jesús yende.
Myen' nda le'n yèez par nda ti' myen' co'
hua no myen' Jesús. 9 Sya, ndxab xa'got co'
nac xa'got gulàaz mèn samari loo Jesús:

—¿Xá mod ale ña'b U' nít loon par gu
U', U' co' nac mèn gulàaz che'n mèn nación
Israel, no daa co' nac xa'got che'n làaz mèn
samaritan, à'?

Gu' nda'que' cuent no naneeque' gu' le'
mèn nación Israel inzyál' di'ste no inzyál'
be'de co' huenleque' con mèn co' nac mèn
gulàaz che'n làaz mèn samari.

10 Sya, mcàb Jesús loo xa'gota. Ndxab
Jesús:

—Chele' lùu naneele' no nda'lel cuent
cón che'n con' ndac co' angli Diox loo mèn,
no chele'l nda' cuent no nonl chó mbi' nac
mbi' co' ngue ña'b nít lool nalle', lìcpe' ba'i,
lùu ngna'b nít loon par gul, nít co' li par yòo
ban nol Diox thidtene.

11 Sya, ndxab xa'gota loo Jesús:

—Tad, per ne' ne' ingue no U' con' par
co' U' nít le'n tó'. Más de cona, anze'f na's
tó'. ¿Pá yixi U' nít co' ta' U' gun, nít co'
mbez U' gun par gòo ban non Diox thidtene,
sya? 12 Cob co' ngòc xudgool na' póla mtan'
tó' ndxè' co'te' mblo' Cob nít par ngu Cob
con myen' xin' Cob no par ngu má' co'
mxèn' Cob. ¿A poc ñee U' más xa' roo xa'
xèn nac U' leque xudgool na' Cob sya, cà'?

13 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ryete mèn co' toloque' gu nít ndxè',
mèna toloque' yec lezo'. 14 Per ndxe'leque',
mèn co' tyal no co' ta' lugar yòo cón ch-
enen loo mèna xal co'se' gu mèn nít, mèna
thidteneque' yo nagàl lezo' loo cón che'n
Diox xal mèn co' ne'yecte lezo' par nquin
mèn gu mèn nít tedib vez. Tac con' co'
lin loo mèna co' gàc con' co' yòo le'n lezo'
mèna, con'a li loo mèna gàc con' ndac tín'
loo mèna xal gàc con' ndac loo mèn co'se'
ndub zib ndub len nít par li níta con' ndac
loo mèna. Con' co' lin loo mèna càb loo
mèna yòo ban no mèna Diox thidtene.

15 Sya, ndxab xa'gota loo Jesús:

—Tad, fta' U' níta gun, tá, par ya
ne'tolode yec lezon no par ya ne'tolode gal
lo'en nít le'n tó' ndxè'.

16 Sya, mcàb Jesús loo xa'gota. Ndxab
Jesús:

—Huàa xi xa'bi' co' nac sa'll. Yi'th ryop
gu' ndxè'.

17 Xa'gota mcàb. Ndxab xa'gota loo Jesús:

—Ingue noden sa'len.

Sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Aa. Lìcque' nac co' guneel ba': Ingue
nodel sa'l. Yende con' niin lool. [18] Lùu
nde teele' mque no ga'y sa'l. No lomisque',
xa'bi' co' ndub nol nalle' inacte xa' sa'll.
Lìcque' nac di's co' ngolo guneel ba'.

[19] Co'se' mbìn xa'gota tataa ndxab Jesús,
ndxab xa'gota loo Jesús:

—Tad, ndyaquen le' U' nac thìb xa' co'
nde'th di's co' ndxab Diox. [20] Xudgool nu',
co' ngòc mèn che'n yèezya' che'n làaz mèn
samari, ndyee chez Diox loo yii co' ndub go'.
No gu', co' nac mèn che'n yèezya' che'n làaz
mèn jude, ale mbez le'n templ co' ndub le'n
ciuda Jerusalén nac co'te' nquin cuez mèn
Diox.

[21] Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Gola's loon, ngot, nde zin' gaxle' tiemp
no nde zin' gaxle' huiz co'se' ne' loo yii
ndxè' no ne' ne' le'n ciuda Jerusalén gàc
co'te' cuez gu' Diox. [22] Gu' co' nac mèn
yèezya' che'n làaz mèn samari, axta ne'
ne' ñee gu' chó loo con' mbez gu' nac
Diox. Per nu' non no naneeque' nu' chó
mbez nu' nac Diox. Tac por cón che'n nu'
co' nac mèn nación Israel Diox mbli par
non mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes.
[23] Per nase mzinle' huiz no mzinle' tiemp
no nalle'que' ndxàc co'se', lìcque', nalìque'
no nambìique' que tee ban mèn loo Diox
xal ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèn no xal ndlu'
xti's Diox loo mèn cón che'n con' lìcpe'.
Tac Diox xud na' ncua'n mèn co' cuezpe'
Diox xud na' tataa mod, Diox co', lìcque',
nac thidte Diox. [24] Diox nac thìb xpii. No
mèn co' lya's cuez Diox mod co' li par yòo
lezo' Diox ñèe Diox mèn, mèna naquinque'
nalìque' no nambìique' que tee ban loo Diox
xalque' ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèn, no
xalque' ndlu' xti's Diox loo mèn cón che'n
con' lìcpe'.

[25] Sya, ndxab xa'gota loo Jesús:

—Daa nanee le' thìb xa' co' lèe Mesías
yi'th, xa' co' ne' tedib lèe Crist. Co'se' yi'th
xa', xa' ta' cuent no co ro xa' ryete con' cón
che'n Diox loo na'.

[26] Jesús mcàb loo xa'gota. Ndxab Jesús:

—Xa' co' nac Crist nac daa co' ngue
toodi's nol, ey.

[27] Látha, ndye'th myen' xin' mté'th Jesús
loo Jesús. Ante mbui' myen' no ante gunaa
myen' le' Jesús ngue toodi's no xa'gota.
Per nec thìb myen' ne'nglide ryes ngnibdi's
myen' loo Jesús par ngab myen':

—¿Cón ndlya's xa'got ba' o chó di's ngue
toodi's U' con xa'got ba'?

[28] Sya, taate mblá' xa'gota rre xa'. Ndyàa
xa' làth yèez par ngua ta' xa' cuenta loo
mèn yèez. Ndxab xa' loo mèn yèeza:

[29] —Ya' gu' nda tee hui' na' thìb mbi'.
Mbi'a guneele' cón che'n ryethe con' nde
teele' mblin. Ne'stolque' mbi'a nac Crist,
cara.

[30] Sya, ryete mèn yèeza ngro'. Ngua no
mèna xa'got co'te' ndub Jesús.

[31] Láth nda xa'gota làth yèez, myen' xin'
mté'th Jesús nalyat ndxab loo Jesús:

—Maistr, que de U'. Hua na' mase sa pan,
yey.

[32] Per ndxe'leque', Jesús ndxab loo myen':

—Yende xàa, ey. Ne'huaden. Daa ngue
no ndxep con' huan. No nít yèth co' huana,
gu' inonte chó nít yèth nac nít yèth co'
huana.

[33] Sya, mtlo myen' xin' mté'th Jesús,
mnibdi's myen' loo xtàa myen':

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndyac gu' nzo chó
mèn mbi'th lá'le' con' nduhua maistr, lé'?

[34] Ale le'le' mcàb Jesús loo myen':

—Yende xàa. Zin' co' ndlin ndxè' nac
rsin' che'n xa' co' mtel' daa par lin co' nee
lezo' xa'. Ndlin cuent le' zin'a nac xal xíten
no xal luan. Le' zin' co' nac rsin' xa'a na,
na teloque' zin'a. [35] Gu' ngue no thìb di's
co' mbez gu': Tatabe' ndxàc falt thap mbe'
par zin tiemp co'se' lyáp, ¿lé'? Per nalle'
nde tetaquen thìb di's loo gu' par ta' gu'
cuent: Lyazen hui' ndxè' hui' ba' gu' loo
xyòn mèn co' ngue lad yii ba'. Lìcque',
huax cosech nzo co' yamerle' dyop. Tatua'
nzo mèn loo izlyo' co' nzi bed gòn no co'
ndlya's gòn cón chenen par yòo mèna loo
cón che'n Diox, co' nee di's, nac mèna xal
cosech ba'. [36] Naneeque' gu' le' mèn co'
ndli zin' loo cosech, mèna thìb lìte ndxòo
ray. Niin tedib di's loo di's ndxè' loo gu',
ne: Mèn co' gàc xal cosech loo cón che'n
Diox, mèna yòo ban noque' Diox thidtene.
Tataa ndxàca par gàca le' mèn co' nde'th no
co' ngo yalbàn cón che'n Diox, no mèn co'
ndxòo loo cón che'n Diox xal ndláp mèn,
thidte tyac lezo' mèna loo cón che'n Diox
no loo Diox. [37] Tac lìcque' nac con' ndxè' xal
ndxab di's co' mbez mèn: Xà'que' nac mèn
co' ngo bin. No xà'que' nac mèn co' nthop
cosech.

[38] Daa mtel' gu' liz mèn no làaz mèn
par ngua ta' gu' cuent no par ngua lo gu'
yalbàn cón chenen loo mèn ned ngua gu'
par ngola's mèn loon no ngòo mèn loo
cón chenen xal co'se' nthop mèn cosech.
Ne'ngode gu' yalbàn cón chenen arid xal
mèn co' ngo bin. Taamas mèn mde'th cón
chenen no mblo mèn yalbàn cón chenen xal
mèn co' mque' zin' loo ña'. No gu' pente
mbli ndxep zin' loo mèna par ngòo mèn loo
cón chenen xal mèn co' inque'de zin' loo
ña' no alithe mthop mèn cosecha par hua
mèn cosech co'te' ne'nque'de mèn zin'.

[39] Huax mèn yèez che'n yèezya' che'n
làaz mèn samari ngola's loo Jesús por di's
co' mda' xa'got samaritan cuent loo mèna
co'se' ndxab xa'gota: Jesús mda' cuent cón
che'n ryete con' co' nde teele' ndlin loon,
cara.

[40] Por cona, co'se' ngua mèn che'n yèezya'
che'n làaz mèn samari loo Jesús, nalyat
mde'b ro mèna. Mna'b mèna di's loo Jesús
par yan' no Jesús mèna tya. No mbyan' no
Jesús mèna tya chop huiz. [41] No ale sate más
tolo ngola's huax mèna loo Jesús por di's
co' mda' yub Jesús cuent loo mèna. [42] Sya,
ndxab mèn che'n yèezya' che'n làaz mèn
samari loo xa'gota:

—Nase ngola'sque' nu' cón che'n Jesús.
Ne'ngala'ste nu' cón che'n Jesús ante por
di's co' mda'l cuent loo nu'. Ndxe'leque',
nu' ngola's loo Jesús por mda' yub Jesús
cuenta loo nu'. No, lìcpe' ba'i, naneeque'
nu' le' mbi' ba' nac yubpe' Crist co' mxo'f
zin' Diox loo par ntelá' Crist mèn che'n
izlyo' ndxè' loo con' ye'rsin'.

*Jesús mteyac xgan' thìb mbi' co' mxo'f zin'
zin' loo gobiern.*

[43] Co'se' ngolo nguri'th chop huiz, mbii
Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn samari.
Nda Jesús par ned le'n yèezya' co' nac che'n
làaz mèn galile. [44] Tac yub Jesús ndxab loo
mèn nación Israel:

—Thìb mbi' co' nde'th di's co' ndxab
Diox, co' nac mbi' yèezpe' no mbi' gulàazpe'
che'n thìb yèez, mèn gulàaz mbi' no mèn
yèez mbi' ne'lide par gàc con' guryath no
con' guryèn loo mbi'a. Ndxe'leque', tè'b
mèna mbi'a. [45] Co'se' mzin Jesús le'n yèezya'
che'n làaz mèn galile, nabe'ste ngo no
mèna Jesús. No nabe'ste mdoodi's no mèna
Jesús tac rye mèna ngua lni Jerusalén. No
gunèe mèna rye con' co' mbli Jesús le'n huiz
lni le'n templ ciuda Jerusalén.

[46] Làth xtau'a, ngua riid Jesús le'n yèez
Caná, co' nac thìb yèezya' che'n làaz mèn
galile, co'te' mbli Jesús ngòc nít vin. Nde
nxon', ngo thìb mbi' che'n yèez Capernaum
co' ngòc thìb jef che'n gobiern co' ñibe' rey.
Mque no mbi' thìb xgan' mbi' co' ndyac
len. [47] Co'se' mbìn mbi'a le' Jesús ngro' le'n
yèezya' che'n làaz mèn jude no mzin Jesús
par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile,
mbi'th nee mbi' loo Jesús. Nalyat mde'b
ro mbi'. Mna'b mbi' favor loo Jesús par
ya teyac Jesús xgan' mbi' liz mbi' tac xgan'
mbi' nax tinle' liz.

[48] Sya, ndxab Jesús loo mbi':

—Gu' ne'yila'ste loon chele' gu'
ne'ñèede señ no yalguzye' co' ndlin, ¿lé'?

[49] Per mbi' co' mxo'f zin' zin' loo gobiern
ndxab loo Jesús:

—Lìca, Tad, inacte nu' mèn co' ndxela's
arid. Per jer ya' U', nda na' lizen ndoore'
gath mbyòo daa, yey.

[50] Sya, ndxab Jesús loo mbi':

—Byàa par lizl. Mbyòo lùu mbyacle'. No
nabanque' mbyòo.

Mbi'a ngola's di's co' ndxab Jesús loo
mbi'. Mxen mbi' ned, ndyàa mbi' par liz
mbi'. [51] Co'se' yamerle' zin mbi' liz mbi',
mtel' mèn guliz mbi' moz par ngua càa ned
moz mbi'. Sya, ndxab moz loo mbi':

—Ne'tyóode U'. Mbyòo U' mbyacle'. No
nabanque' mbyòo.

[52] Sya, mnibdi's mbi' loo moz. Ndxab
mbi':

—¿Coyor mtlo mbyath ndac mbyòo, à'?

Moz ndxab loo mbi':

—Ná'a com hor mquée guthìb bzyè ngro
xlé' mbyòo.

[53] Lueg mda' xud mbyòo cuent le' hora
ngòc leque hor co'se' ndxab Jesús loo mbi':

—Mbyòo lùu mbyacle'. No nabanque'
mbyòo lùu.

Syase ngola's mbi' loo Jesús no loo con'
ndli Jesús con rye mèn guliz mbi'.

[54] Con yalguzye' co' mbli Jesús loo mbyòo
xgan' mbi'a, ngòc mbryop yalguzye' co'
mbli Jesús loo ngro' Jesús le'n yèezya' che'n
làaz mèn jude co'se' mbere Jesús, ngòo
Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn galile.

5

Jesús mteyac thìb mbi' che'n yèez Betesda, mbi' co' mque no thìb yíiz co' nac yíiz bech.

1 Ngolo nguri'th con'a, mzin huiz lni co'
nac huiz lni che'n mèn nación Israel. Làth
xtau'a, Jesús mbere ngua par ned le'n ciuda
Jerusalén. 2 Le'n ciuda Jerusalén, ndoo thìb
puert co' ngro' lèe Puert che'n Mbacxil'.
Ngo'th thìb tanc nít tya. No tanca ngro'
lèe di'stèe hebre Betesda. Ro tanca nziri'
thìb corredor co' mque no ga'y portal co'
ngòc ga'y arc. 3 Ro portal che'n corredora
ngureri' huax mèn yíiz, mèn sieu, mèn
renc, no mèn co' mque no yíiz bech. Mèna
nzi bed par huin nít. 4 Tac thìb angl ndryo'
le'n bé' no ndlyàa angl loo bé' cad pól no
ncuin angl nít. No mèn yíiz co' nerleque'
ndlyàa le'n níta láth ngüin nít, ndxac mèna
loo chol yíiz co' mque no mèna. 5 Ngo thìb
mbi' làth rye mèn yíiza tya. Mbi'a ndxàcle'
gal psi' pxon lín' ndyac len. 6 Co'se' gunèe
Jesús nax mbi'a no non Jesús ndxàcle' lín'
ndyac len mbi'a, ndxab Jesús loo mbi':

—¿Ché' ndlya'sl yacl, cà', ey?

7 Mbi' mcàb loo Jesús. Ndxab mbi':

—Aa, Tad, per yende chó mèn lyath
no daa par làa mèn daa le'n tanc co'se'
ngüin nít. Tac co'se' ndlyazen làan le'n
tanc, no ndoore' zin daa ro tanc, tedib mèn
ngulàale' le'n tanc. Cona, ngue niin loo U':
Ne'lide thidten gan par làan le'n tanc, Tad.

8 Jesús ndxab loo mbi':

—Goo che. No fthùuz dáal co' ndxàa'l.
No fxen ned. Byàa par lizl.

9 Leque hora, chàa, mbyac mbi'. Mthùuz
mbi' dáa mbi'. Mxen mbi' ned. Ndyàa mbi'
par liz mbi'. No le'xque' huiz co' mbyac
mbi'a ngòc huiz sabd co' ngòc huiz descans
tiempa. 10 Sya, ndxab mèn co' ñibe', no
co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel loo mbi' co' mbyaca:

—Mbi', nalze nac huiz sabd co' nac huiz
descans. Indxàalte hue'l dáa ba'.

11 Per mbi' co' mbyaca mcàb loo mèna.
Ndxab mbi':

—Xa' co' mteyac daa, yub xa' gunee loon:
Fthùuz dáa. No bye' dáa. Byàa par lizl.

12 Sya, mnibdi's mèna loo mbi'. Ndxab
mèna:

—¿Chó mbi' nac mbi' co' gunee lool:
Fthùuz dáal no bye' dáa no byàa, à'?

13 Per mbi' co' mbyaca ne'nda'de cuent no
inonte mbi' chó nac mbi' co' mteyac mbi'a
tac anze'f thìb mèn ngureri' tya. Nde nxon',
mbiile' Jesús làth mèna, ne. 14 Ngoloa,
mzyál' Jesús mbi' le'n templ. Ndxab Jesús
loo mbi':

—Hui' nexa. Lùu mbyacle' nalle'. Chó
Diox chó neel. Ya ne'tolode cua'nl xquinl.
Tac yiloa más nazab gàca lool.

15 Sya, mxen mbi' ned. Ndyàa mbi'.
Ngua ta' mbi' cuent loo mèn co' ñibe', no
co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel le' Jesús nac xa' co' mteyac
mbi'. 16 Ante por mbli Jesús con'a huiz
sabd co' ngòc huiz descans tiempa, mèn
co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo
naa loo mèn nación Israel mtlo mdub ngu's
Jesús. Anze'f mblya's mèna guth mèna
Jesús. 17 Per com le' Jesús nonque' xal nac
xtùuz mèna, ¿lé'?, co'se' ngòc nayi' mèna
loo Jesús, sya, mcàb Jesús loo mèna. Ndxab
Jesús:

—Axta nare' ngue li xuden Diox thìb zin'.
Daa, ne, ngue li zin'.

18 Le' sya, por cona sate más mbli mèn
co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo
naa loo mèn nación Israel fuerz par guthxù'
mèna Jesús. Tac iante de indlide Jesús
cas huiz sabd xal nac costumbr co' mque
no mèn nación Israel huiz sabd co' ngòc
huiz descans tiempa, mblya's mèna guth
mèna Jesús. Ndxe'leque', por mbez Jesús le'
xudpe' Jesús nac Diox no por lalque' ndxàc
Jesús con Diox, cona, mblya's mèn co' ñibe',
no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel guth mèna Jesús.

Jesús co' nac xgan' Diox ngue lu' le' Jesús ndxàp con' la's nii Jesús no la's ya' Jesús par ñibe'pe' Jesús loo mèn loo izlyo' ndxè'.

19 Le' sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Le' daa,
co' nac xgan' Diox, ne'gácte lin nec thìb
con' ante xal nee lezon. Ndxe'leque', daa
co' nac xgan' Diox, ndlin con' co' ñèen
ndli xuden Diox. Tac ryete con' co' ndli
xuden Diox, daa co' nac xgan'pe' Diox ndlii,
ne. 20 Tac Diox co' nac xuden nque' lezo'
xgan'pe' Diox co' nac daa. No ndlu' Diox
ryete con' co' ndli Diox loon, daa co' nac
xgan' Diox. Rsin' Diox co' nac más con'
roo con' xèn leque con' ndxè', Diox lu're'i
loon, daa co' nac xgan'pe' Diox. No por
cón che'n con' co' hui' gu' co' li xuden
Diox yiloa, con'a li par ante hui' gu' no
ante ñaa gu' loon yiloa, ne. 21 Tac texal

ngo xban Diox xuden mèn co' nguthle',
no nda' xuden Diox yalnaban loo mèn co'
nguthle'a, lomisque', daa co' nac xgan' Diox
ta yalnaban co' nac yalnaban thidtene loo
mèn co' ndlyazen que no mèna yalnaban
thidtene. 22 Xuden Diox indub rezte cón
che'n nec thìb mèn. Ndxe'leque', mda'
xuden Diox ryete con' roo no ryete con' xèn
co' nzo la's nii xuden Diox no co' nzo la's ya'
xuden Diox loon, daa co' nac xgan' xuden
Diox par tub rezen cón che'n ryete mèn loo
izlyo', 23 par tataa mod gàca le' ryete mèn
li con' guryath no con' guryèn loon, daa
co' nac xgan' Diox, xalque' ndli mèn con'
guryath no con' guryèn loo xuden Diox.
Tac mèn co' indlide con' guryath no con'
guryèn loon, mèna indlide con' guryath no
con' guryèn loo Diox xuden co' mtel' daa
loo izlyo' ndxè'.

24 Lìcpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Le' mèn
co' ndyub nza no mèn co' ndxàa'd di's co'
ngue bezen loo mèn no mèn co' ndxela's
loo xuden Diox co' mtel' daa, mèna yòo
ban noque' Diox thidtene yiloa. Loo mèna
ne'zib quìide Diox xtol mèn no xquin mèn
loo mèna. Ndxe'leque', ngòc mèna mèn
co' ne'co' xà'de Diox loo Diox ngolo nguth
mèna. No thìb lìte yòo ban noque' mèna
Diox thidtene yiloa. 25 Lìcpe' ba'i, na ngue
nii loo gu': Nde zin' gaxle' huiz no nde zin'
gaxle' tiemp no nalle'que' ndxàca co'se'
mèn co' be' naban co' nac xal mèn nguth
loo cón che'n Tad Diox, gòn mèna ron, daa
co' nac xgan' Diox. No mèn co' ndxòn
di's no co' ndxàa'd di's co' mbezen, yòo
ban noque' mèna Diox thidtene. 26 Tac yub
xuden Diox ndxàp con' la's nii xuden Diox
no la's ya' xuden Diox par li xuden Diox par
yòo ban no mèn xuden Diox thidtene. No
lomisque', niin: Mda'le' xuden Diox ryethe
con' roo no con' xèn co' nzo la's nii xuden
Diox no co' nzo la's ya' xuden Diox loon par
lin yòo ban no mèn xuden Diox thidtene.
27 No mda'le' xuden Diox ryethe con' roo
con' xèn co' nzo la's nii xuden Diox no co'
nzo la's ya' xuden Diox loon par tub rezen
cón che'n mèn loo izlyo' tac daa mbal yáal
loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo
izlyo' ndxè'. 28 Ne'hui'de gu' no ne'ñaade
gu' loo con' ndxè'. Tac zin thìb huiz no zin
thìb ze co'se' ryete mèn nguth co' mbua'sle'
gòn di's co' tyoodizen co'se' gàc huiza, daa
co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal
chol mèn loo izlyo' ndxè'. 29 Lomisque' niin,
ne: Huiza, ryo xban mèn nguth le'n bá' mèn
nguth. Mèn co' mbli con' ndac, mèna ryo
xban par yòo ban no mèn Diox thidtene.
Per ndxe'leque', mèn co' mbli con' ye'rsin',
mèna ryo xban par zib quìi Diox mèna par
co' xà' Diox mèna loo Diox thidtene yiloa.

Jesús ngue lu' loo mèn thìb mod no tedib mod cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii Jesús no co' nzo la's ya' Jesús.

30 Toloque' ndxab Jesús loo mèn:
—Yende mod lin nec thìb con' xal nee
lezon no xal ndlyazen. Ndxe'leque', daa
ndub rez cón che'n mèn xalque' ñibe' xu-
den Diox loon. No nalì no nambìi nac mod
co' ndub rezen cón che'n mèn. Indoode
lezon lin co' neete lezon. Ndxe'leque',
ndlin ante xal ndlya's xuden Diox no xal
nee lezo' xuden Diox co' mtel' daa par lina.
31 Tac chele' daa ngue ta cuent ante cón
che'npe'en, le' sya, nzoque' mod gab mèn
le' cuent co' ngue tan cuent cón che'npe'en,
inacte con' lìcpe'. 32 Per daa ngue nii loo
gu': Nzoque' thìb xa' co' nda' cuent cón
che'npe' daa. No daa nanee le' cuent co'
nda' xa' cón che'npe'ena, le'i lìcpe' nac.
33 Gu' mtel' mèn co' ngua loo Juàn Bautist
par ñibdi's mèn cón chenen loo Juàn. No
cuent co' mda' Juàn loo gu' cón chenen
ngòc lìcque'. 34 Per part cón chenen, in-
dxòode lezon no yende chó mport nzo
lezon co'se' ndxònen nda' mèn cuent cón
chenen. Ndxe'leque', niin di's ndxè' loo
gu' par lyá' gu' loo con' ryes. 35 Juàn ngòc
xal thìb manoj ye'rbèel co' mbyol no co'
mtenìi loo mèn, co' nee di's, par mda' gu'
cuent co' nac cón che'n Diox. Per part
cón che'n gu', gu' mbli xal mèn co' ngòo
lezo' no co' mdyac lezo' ndxep tiemp loo
cón che'n di's co' mda' Juàn cuent loo gu',
Juàn co' mbli par mdyub xnìi yéc mèn no
co' mbli par mdyub xnìi lezo' mèn loo cón
che'n Diox. 36 Per part cón chenen, nzoque'
thìb xa' co' más nalì no más nambìi nda'
cuent cón chenen leque di's co' mdyoodi's
Juàn cón chenen. Tac con' co' ndlin nac
lomisque' con' co' gunee xuden Diox loon
par lin. No con' co' ndlina, le'i ndlu' le'
xuden Diox, lìcque', mtel' daa. 37 Xuden
Diox co' mtel' daa, leque yub xuden Diox
ndlu' no nda' xuden Diox cuent cón chenen.
Per part cón che'n gu', axta nalle' tarte gòn
gu' xal ndyoodi's xuden. Ne' ne' tar ñee

gu' xal ñaa xuden Diox no xal nacpe' xuden
Diox. 38 Ne' ne' tar yaa'd di's co' mbez xuden
Diox loo gu' le'n lezo' gu' no le'n xtùuz gu'
thidtene. Tac tarte yila's gu' loon, daa co'
yub xuden Diox mtel' loo izlyo' ndxè'. 39 Gu'
nteche ntexyath ye's co' nac che'n libr co'
nac xti's Diox. Noo noo ndlab gu' libr. Tac
gu' nden' no ndyac gu' le' loo libra ndlu'
le' gu' nzi quee lezo' yòo ban no gu' Diox
thidtene. Per mastale' ndlab gu' libr co' nac
xti's Diox, ne' ne' inda' gu' cuent le' cón
chenen nac co' nda' libr cuent no co' ndlu'
libr loo gu'. 40 No ale indlya'ste gu' ta' gu'
lugar par thidte queltàa no gu' daa no yòo
gu' loo cón chenen par yòo ban no gu' Diox
thidtene yiloa.

41 Yende chó mport nzo lezon no ne' ne'
indlin cas mèn co' asendli ndxàc daa mèn
guryath no mèn guryèn loo mèna. 42 Más
de cona, huen huen ndan cuent cón che'n
gu'. No ndlibe'quen gu' le' gu' inque'de
lezo' Diox. 43 Daa ndal por cón che'n xuden
Diox. No indlide gu' cas daa. Per chele'
tedib mèn yi'th por part cón che'n leque
mèna, mèna se lique' gu' cas, ¿lé'? 44 ¿Xá
mod gác gu' yila's gu' loon no loo Diox
chele' gu' más ndli cas loo con' co' nac con'
guryath no con' guryèn cón che'n xtàa gu'
no indxòode lezo' gu' li gu' con' guryath
no con' guryèn loo xa' co' nde no co' ngro'
loo thidte Diox, sya? ¡Pà gác gu' li gu'i!
45 Ne'tyóode gu' no ne'yila'ste gu' par gab
gu' le'n lezo' gu' le' daa queyèe gu' loo
xuden Diox yé' huize'. Xa' co' nqueyèe gu'a
nac yub Moisés, mastale' nzi quee lezo' gu'
gàc con' ndac loo gu' por mdoo nque gu'
loo ley co' nac di's co' mxo'f Moisés loo
gu'. 46 Tac chele' gu', lìcque', ngala's loo
di's co' mbez Moisés, ngala's gu' loon, ne.
Tac ye's co' mque' Moisés co' mtan' Moisés
di's loo gu', di'sa nda' cuent cón chenen
no ndlu' di's cón chenen, ne. 47 Chele' gu'
ne'ngala'ste loo di's co' mque' Moisés ye's
co' mtan' Moisés loo gu', ¿xá mod yila's gu'
loo di's co' ndyoodizen loo gu', sya? Yende
mod yila's gu' di's, ¿lé'?

6

Jesús mbli par nduhua ga'y mil mènbi'.
(Mt. 14.13–21; Mr. 6.30–44; Lc. 9.10–17)

1 Ngolo nguri'th ryete con'a, mxen Jesús
ned. Nda Jesús tedib lad ro lagun co' nziri'
loo xyòn mèn yèezya' che'n làaz mèn galile
co' nac leque lagun co' ne' tedib lèe lagun
che'n mèn ciuda Tiberias. 2 No anze'f thìb
mèn nda nque xís Jesús tac gunèe mèna
yalguzye' co' mbli Jesús co'se' mteyac Jesús
huax mèn yíiz. 3 Sya, mquée Jesús loo thìb
yii. Ngua tub Jesús tya con myen' xin'
mté'th Jesús. 4 Nde nxon', leque le'n huiza
nde zin' gaxle' huiz lni che'n pasc co' ndli
mèn nación Israel. 5 Co'se' gunèe Jesús nde
nque huax mènléy' xís Jesús, Jesús ndxab
loo Lip:

—¿Pá ya ti' gu' pan par hua rye mèn ba',
Lip?

6 Per Jesús asembli tataa ndxab Jesús loo
Lip par ñee Jesús ñeene' cón càb Lip loo
Jesús. Tac yub Jesús naneeque' xá mod li
Jesús par hua rye mèna. 7 Sya, mcàb Lip loo
Jesús. Ndxab Lip:

—Tad, chele' na' ti' thìb mil chop ayo pes
pan par hua rye mèn ba', pà gàala par hua
rye mèn ba' sa sai.

8 Le' sya, ndxab thìb myen' xin' mté'th
Jesús co' lèe Ndech, co' ndxàc hues Mon
Pedr, loo Jesús:

9 —Tad, làth na' ndxè' nzo thìb mbyòo co'
ngue no ga'y pan nagus no chop mbèel bix.
Per pà gàal pana no mbèela par hua ryethe
mèn ba' thìb le'i thìb le'i.

10 Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Guuz gu' loo rye mèn ba' tyub mèn loo
yixii co' nzo'f ba'.

Tataa ndxab Jesús tac anze'f thìb yixii
mxyo'f tya. Sya, mdub mèna. Mèn co'
nduhua, casque' ngòc ga'y mil mèn, ante
mènbi'. Xà' mèngot. No xà' myen' bix.
Indxòode cuent mèngot no myen' bix co'
nduhua, ne. 11 Sya, mxen Jesús ga'y pana.
No ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox. Ngolo
ndxab Jesús: Diox quix U', Diox, loo Diox,
mbli Jesús par mbyar' pana. Ngoloa, mda'
Jesús pana loo myen' xin' mté'th Jesús. Le'
myen' na, mbli'th pana loo mèn co' nzi
nduba. Lomisque' mbli Jesús con mbèela.
No nduhua mèna pana no mbèela axta
plóthe mblya's mèna.

12 Co'se' ngolo nduhua mèna axta plóthe
mblya's mèna pan no mbèel co' mteyar'
Jesús, Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Fthop gu' rye le' pan co' mbyan' xo'f
ba' par ne'yiza'de nec thìb le'i.

13 Sya, mthop myen' si' fchop cardor le'
pan co' mbyan' xo'f loo ga'y pan co' nduhua
mèna.
14 Per co'se' gunèe mèna yalguzye' co'
mbli Jesús, syare', ndxab mèna loo xtàa
mèna:
—Lìcpe' ba'i, mbi' ba' nac mbi' co' nde'th
di's co' ndxab Diox co' ndxath yi'th loo
izlyo', cara.
15 Per com le' Jesús nonque' no nda'que'
Jesús cuent le' mèna mbli nèele' lezo'
mbi'th mèna par hue' yèe mèna Jesús
par sanggàc Jesús reype' mèna, sya, ngro'
thidte Jesús thìb lad loo mèna. Mbere Jesús,
nda Jesús loo yiia tedib vez.

Trè' ndlu' le' Jesús mdee nii loo nít loo lagun.
(Mt. 14.22–27; Mr. 6.45–52)

16 Co'se' mzyèle' izlyo' huiza, mxen myen'
xin' mté'th Jesús ned. Ngulàa tùub myen'.
Nda myen' anzo anzo ro lagun. 17 Sya, ngòo
myen' loo thìb yòoyaa par tlo tetee myen'
yòoyaa loo lagun par zin myen' tedib lad ro
lagun co'te' nziri' yèez Capernaum. Hora,
nde làale' yál' izlyo'. Le' Jesús na, yende pá
ñaa bere par thidte ya no Jesús myen'. 18 Per
le'pe' tlo tetee myen' yòoyaa loo lagun,
mtlo ngro' thìb mbiidó'. No mxít too mbii
nít loo lagun. 19 Co'se' nde teele' ndyee
myen' loo lagun thìb distans co' ne' ga'y mil
metr, gunèe myen' nde tee nii Jesús loo nít
loo lagun. Per ne'ñeede myen' ché' Jesús
na. Co'se' gunèe myen' nde zin gax Jesús
loo myen', ale mzyeb myen'. 20 Jesús ndxab
loo myen':
—Ne'zyebte gu', ey. Daa na.
21 Le' sya, mdyac lezo' myen' ngo no
myen' Jesús loo yòoyaa. No ale setilte mzin
myen' con Jesús yèez Capernaum co'te' nda
myen'.

Rye mèn par neda nda cua'n Jesús.

22 Per tedib huiz co' nde nquea, rye mèn
co' be' mbyan' tedib lad ro leque laguna,
mèna gunèe le' myen' xin' mté'th Jesús
ngòo loo thidte yòoyaa co' ndub tya. No
yende pá gunèe mèna ngòo no Jesús myen'
loo yòoyaa. 23 Per láth nzi li mèna xtùuz
no mbez mèna loo xtàa mèna: ¿Pá ned nda
Jesús, yey?, sya, mzin ndxep yòoyaa co'
ndye'th par ned yèez Tiber, yèez co' nziri'
gaxte co'te' nduhua mèn pan co'se' ngolo
ndxab Tad Jesús: Diox quix U', Diox, loo
Diox. 24 Co'se' gunèe mèna yende pá ndye'th
Jesús làtha, ne' myen' xin' mté'th Jesús,
ngòo mèna loo leque yòoyaa co' mzin tya
par nda cua'n mèna Jesús par ned le'n yèez
Capernaum.

Trè' ndlu' le' Jesús mbez li Jesús par yòo ban
no mèn Diox thidtene yiloa xal co'se' ndxuhua
mèn lua' mèn par nzi ban mèn.

25 Co'se' mzin mèna co'te' nzo Jesús tedib
lad ro lagun, ndxab mèna loo Jesús:
—Maistr, ¿pól mzin U' par nedrè', yey?
26 Mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:
—Lìcpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Le' gu'
mcua'n daa por nduhua gu' pan axta plóthe
mblya's gu'. Per incua'nte gu' daa por
ndxòn gu', no por mden' gu', no por mda'
gu' cuent cón che'n yalguzye' co' gunèe gu'
mblin. 27 Ne'gath lyuxte gu' por xít gu' no
lua' gu' co' nde che loo gu' thìb thìb huiz.
Ndxe'leque', guth blux gu' loo xít gu' no
lua' gu' co' ne'lyuxte no co' ne'ryede loo
gu', co' nee di's, con' co' ndlin par yòo ban
no gu' Diox thidtene. Tac daa co' mbal yáal
loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo
izlyo' ndxè', daa ndli par yòo ban no mèn
Diox thidtene xal nac xít mèn no lua' mèn
co' ngàal mèn co'se' ndxuhua mèn xít mèn
no lua' mèn. Tac Diox co' nac xuden mblu'
loon no mnibe' Diox loon par lin ryethe
con' co' ngue lin loo izlyo' ndxè' no par xo'f
zin'en ryethe con' co' mnibe' xuden Diox
loon par lina.
28 Sya, ndxab mèna loo Jesús:
—¿Cón li nu' par tolo li nu' ryethe con'
co' ñibe' Diox no co' nee lezo' Diox, sya?
29 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—Con' co' ndlya's Diox li gu' nac ante
yila's gu' no gàp gu' yalxla's loo xa' co' mtel'
Diox loo gu', co' nac yub daa.
30 Le' sya, ndxab mèna loo Jesús:
—Neeca. Ndxònque' nu' di's co' mbezl
ba'. Per nu' ndlya's ñèe chó yalguzye' lil
loo nu' par ñèe nu' lil yalguzye' no yila's
nu' lool. ¿Chó con' lil loo nu' co' gàc xal
thìb señ par ñèe nu'i, à'? 31 Xudgool nu' co'
ngo ban póla nduhua thìb loo pan co' ngro'
lèe maná co'te' nagán, xalque' nac di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez le'
Diox mblàa thìb loo pan loo bé' par nduhua
mèn tiempa. ¿Chó señ lil par ñèe nu' lila,
à'?
32 Mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:
—Lìcpe' ba'i, na ngue nii loo gu':
Ne'ngàcte Moisés xa' co' mda' pan che'n

bé' par nduhua mèn co' ngòc xudgool gu'.
Ndxe'leque', xuden Diox nac xa' co' nda'
pan co' nac lìcpe' pan che'n bé' par hua
gu' nalle', co' nee di's, nac yub daa. 33 Tac
pan co' nda' Diox par hua mèn nalle', pana
nac xa' co' ngulàale' loo bé', co' nee di's,
nac daa. No daa li le' mèn co' tyal yòo loo
cón chenen, mèna yòo ban noque' Diox
thidtene.

34 Sya, ndxab mèn loo Jesús:

—Tad, fta' U' pana par hua nu', tá.

35 Jesús ndxab loo mèna:

—Daa nac xa' co' ndli par yòo ban no
mèn Diox thidtene xal ndli xít mèn no lua'
mèn par ban mèn loo izlyo'. Mèn co' tyal
yòo loo cón chenen no yila's mèn loon,
mèna gàc xal mèn co' ne'gath huinte no co'
ne'lyan'te thidtene. No mèn co' tyal yòo loo
cón chenen no co' yila's loon, mèna gàc xal
mèn co' ne'yecte lezo' thidtene. 36 Per daa
guniile' loo gu': Mastale' gunèele' gu' daa,
indxela'ste gu' loon no indxela'ste gu' loo
con' ndlin. 37 Per ryete mèn co' ndli Diox
xuden tyal par yòo mèna loo cón chenen
par yila's mèna loon, ne'tèbten mèna no
ne'co' tooden mèna par biiche mèna thìb
lad loon thidtene. 38 Tac daa ne'ngro'de
loo bé' par ngal lin con' co' neete lezon.
Ndxe'leque', ngro'en loo bé' par ndlin con'
co' nee lezo' xuden Diox co' mtel' daa.
39 No con' co' nee lezo' xuden Diox co' mtel' daa
par lina nac le' ryete mèn co' mbli Diox
mdyal par ngòo mèn loo cón chenen, nec
thìb mèna ne'ryo' xà'de loo Diox thidtene
yiloa. Ndxe'leque', go xbanen mèna le'n
huiz co' gàc lult tiemp loo izlyo' ndxè'.
40 Tac con' ndxè' nac co' nee lezo' xuden Diox co'
mtel' daa le' ryete mèn co' huen huen tyóo
loo cón chenen no yila's mèn loon, daa co'
nac xgan' Diox, mèna yòo ban noque' Diox
thidtene. No na go xban mèna le'n huiz co'
gàc lult tiemp loo izlyo' ndxè'.

41 Co'se' mbìn mèn co' ñibe', no co' ndyoo
ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel
tataa ndxab Jesús, sya, xexte gunii mèna
cón che'n Jesús tac ndxab Jesús loo mèna:
Daa nac pan co' ngulàale' loo bé'. 42 Tolo
mdoodi's mèna. Ndxab mèna:

—¿Ché' inacte Jesús ba' xgan' Chè, cà'?
Na' ndlibe'que' xud Jesús no xna' Jesús. ¿Xá
mod ale mbez Jesús le' Jesús ngro'le' loo bé'
no nde Jesús loo izlyo' ndxè', sya?

43 Sya, mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—Cabii ftoodi's gu'. Ne'tyoodi'ste gu'
xexte cón chenen. 44 Yende chó mèn gác yòo
loo cón chenen chele' xuden Diox co' mtel'
daa ne'lide par yòo mèn loo cón chenen.
No daa go xban mèna le'n huiz co' gàc lult
tiemp loo izlyo' ndxè'. 45 Loo libr co' mque'
mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's co'
nac xti's Diox mbez taandxè':
Diox lu' loo ryete mèn.
Por cona, ryete mèn co' gòn no co' té'th
cón che'n xuden Diox, mèna yòo loo cón
chenen.

46 Tarte yo nec thìb mèn loo izlyo' co'
gunèele' xá ñaa xuden Diox. Angoluxte
daa co' ngro' loo Diox, daa gunèele' xá
ñaa xuden Diox. 47 Lìcpe' ba'i, na ngue nii
loo gu': Mèn co' ndxela's loon no ndxela's
mèn loo cón chenen, mèna yòo ban noque'
xuden Diox thidtene. 48 Daa nac xa' co' ndli
par yòo ban noque' mèn Diox thidtene xal
ndli xít mèn no lua' mèn co' ndxuhua mèn
par tolo cue ban mèn loo izlyo' ndxè'.

49 Jesús tolo ndxab loo mèna:

—Nde niin thìb con' loo gu', ne, ey:
Mèn co' ngòc xudgool gu' nduhua thìb
loo pan co' ngro' lèe maná co'te' nagán.
Per mastale' nduhua mèna pana, nguthque'
mèna. 50 Per daa ngue ta cuent loo gu' co'
nac cón chenen, daa co' nac xal nac pan co'
ngulàa loo bé' par gàca le' mèn co' yòo loo
cón chenen, xal co'se' ndxuhua mèn pan,
mèna ne'co' xà'de Diox loo Diox thidtene
co'se' ngolo nguth mèn. 51 Yub daa nac
xa' co' ngro' loo bé' co' ndli par yòo ban
no mèn Diox thidtene xal pan co' ndxuhua
mèn co' ndli par ban mèn loo izlyo' ndxè'.
Chele' chol mèn hua pana, co' nee di's, yòo
mèn loo cón chenen, mèna ban noque' Diox
thidtene. No pan co' angtan par hua mèna,
pana nac bél'yòo ladpe'en co' leque daa li
gath par gàca le' chol mèn izlyo' co' tyal
yòo loo cón chenen, mèna ban noque' Diox
thidtene.

52 Sya, mèngool co' ñibe', no co' ndyoo
ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel
noo noo ndyoodi's cón che'n Jesús làth xtàa
mèn. Mbez mèna loo xtàa mèn:

—¿Xá mod li mbi' ba' par ta' mbi' bél' lad
mbi' par hua mèn, cara?

53 Jesús tolo mtetac di's loo mèna. Ndxab
Jesús:

—Lìcpe' ba'i, na nde nii tedib con' loo
gu', ne: Chele' gu' ne'huade bél'yòo laden
no ne'gude gu' ren laden, daa co' mbal yáal

loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn
loo izlyo' ndxè', ne'yòo ban node gu' Diox
thidtene yiloa. 54 Mèn co' hua bél'yòo laden
no gu mèn ren laden, mèna yòo ban noque'
Diox thidtene. No daa go xban mèna co'se'
gàc huiz co' gàc lult tiemp loo izlyo' ndxè'.
55 Tac, lìcpe' ba'i, por cón che'n bél'yòo
laden no por cón che'n ren laden li yòo ban
no mèn Diox thidtene xal ndxàca loo mèn
co'se' ndxuhua mèn xít mèn no lua' mèn
par ban mèn loo izlyo' ndxè'. 56 Chol mèn
co' yòo loo cón chenen, co' nee di's, nac
cón che'n bél'yòo laden no cón che'npe' ren
laden, mèna thidte ndxàc con daa thidtene.
No go noquen mèna thidtene. 57 Tac xuden
Diox co' mtel' daa naban thidtene no ndli
xuden Diox naban taamas con' co' naban.
No naban daa por cón che'n xuden Diox.
Lomisque' mod ne, mèn co' tyal yaa'd di's
no ten' mèn di's co' ndyoodizen loo mèn,
gàca loo mèna xal co'se' nguè' xít mèn
no lua' mèn mèn, co' nee di's, nac daa,
mèna yòo ban noque' Diox thidtene por cón
chenen. 58 Cón che'n pan co' ngulàale' loo
bé' co' ngue niin loo gu' ndxè', nac daa. Cón
che'n pan ndxè' inacta xal maná co' nduhua
xudgool gu' póla. Per mastale' nduhua
xudgool gu' manaa, nguthque' xudgool gu'.
Per mèn co' tyal hua pan co' ngue tan cuent
loo gu' ndxè' co' nac cón che'n daa, mèna
yòo ban noque' Diox thidtene.

59 Jesús ndxab di's ndxè' loo mèn co'se'
mblu' Jesús mèn le'n sinagog co' ndub le'n
yèez Capernaum.

Jesús ngue ta' cuent no ngue lu' Jesús mèn xá mod yòo ban no mèn Diox thidtene.

60 Co'se' mbìn mèn di's co' ngue lu' Jesús
loo mèn, huax mèn co' mdoo nque xís Jesús
ndxab loo xtàa mèn:

—Anze'f nagàn naca par ta' na' cuent
cón nee di's no par yaa'd di's le'n lezo' na'
par li na' xal mbez mbi'. ¿Chó mèn gác gòn
di's co' mbez mbi', cara? Yende chó mèn
gác, ¿lé'?

61 Sya, mden' lezo' Jesús le' mèna xexte
nzi toodi's cón che'n di's co' mblu' Jesús loo
mèn. Ndxab Jesús loo mèna:

—¿Ché' nazab ngulàa di's co' ngue niin
loo gu' ndxè' le'n lezo' gu', cà'? ¿Ché' nden'
gu' ngue niin ngòc nguàal di's loo gu', ne,
cà'? Yende xàa. 62 Chele' gu' tataa ngue
li xtùuz no nden' gu' le'n lezo' gu' nè nac
di's ndxè', ¿cón li gu' no cón gab gu' loo
lezo' gu' co'se' ñèe gu' gápen loo bé' tedib
vez co'te' ngon ndoore' galen loo izlyo'
ndxè', daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè'
xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè',
sya? 63 Mèn yòo ban no Diox thidtene por
cón che'n con' co' ndli Xpii Natú' che'n Diox
loo xpii mèn. Yende cón ntac bél'yòo ladpe'
mèn loo cón che'n Diox par yòo ban no mèn
Diox thidtene. Cona, di's co' ngue niin loo
gu' ndxè', di'sa ndlu' loo gu' xá mod li gu'
par yòo ban no gu' Diox thidtene. Chele'
gu' li xal ngue niin loo gu' ndxè', gu' yòo
ban noque' Diox thidtene. 64 Per daa nanee
no ndan cuent co' huenleque' tatabe' nzo
ndxep gu' co' indxela'ste di's co' mbezen
loo gu'.

Tataa ndxab Jesús loo mèna tac anon
mtlo Jesús, mque tee lu' Jesús mèn, Jesús
naneele' chó mèn nac mèn co' ne'yila'ste
loo Jesús no loo cón che'n Jesús. No na-
neele' Jesús chó mèn nac mèn co' ta'xù'
Jesús loo mèn co' guth Jesús.

65 Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Por cona, guniilen loo gu' nec thìb
mèn ne'gácte yòo loo cón chenen chele'
xuden Diox ne'lide par yòo mèna loo cón
chenen.

66 Desde huiza par delant, huax mèn
co' mdoo nque xís Jesús mblá' Jesús. Ya
ne'tolode nque tee no mèna Jesús. 67 Sya,
mnibdi's Jesús loo rye si' fchop myen' xin'
mté'th Jesús:

—¿Ché' no gu' ndlya's lá' gu' daa no ya
ne'tolode que tee no gu' daa, cà'?

68 Per Mon Pedr ndoole' mcàb loo Jesús.
Ndxab Mon Pedr:

—Tad, chele' nu' lá' U', ¿chó loo ya nu'?
Thidte U' ndlu' di's co' nac lìcque' no co'
nac di's co' ndlu' xá mod li mèn par yòo ban
no mèn Diox thidtene. 69 Nu' ndxela'sque'
no nonque' nu' le' U' nac Crist co' nac
xgan'pe' Diox, Diox co' naban thidtene.

70 Mcàb Jesús loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Aa. Huenque' nac co' ngue neel ba',
Pedr. Yende cón niin lool. Per hui' nexa.
Yub daa mcui si' fchop gu'. No thìb gu' co'
nzo làth gu' nac xal Mebizya.

71 Jesús ngue ta' cuent loo myen' cón
che'n Jud Iscariot, xgan' thìb mbi' co' ngro'
lèe Mon. Tac Jud mdoo lezo' ta'xù' Jud Jesús
loo mèn mastale' ngòc Jud thìb myen' xin'
mté'tth Jesús co' ndxòo cuent nac si' fchop
myen'.

7

Myen' co' ngòc huespe' Jesús ne'ngala'ste loo Jesús.

1 Ngolo mdoodi's Jesús ryete di's co'
mdoodi's Jesús, Jesús ngua que tee par ned
le'n yèezya' che'n làaz mèn galile tac ya
indlya'ste Jesús ya que tee Jesús par ned
le'n yèezya' che'n làaz mèn jude. Non Jesús
le' mèn co' nac mèn gulàaz che'n làaz mèn
jude mblya's nguthxù' Jesús. 2 Le'pe' le'n
huiza nde zin gax lni co' ngòc thìb lni co'
ndli mèn nación Israel. Lnia ngro' lèe lni
che'n ramad. 3 Sya, ndxab myen' huespe'
Jesús loo Jesús:

—Gro' trè'. Más huen huàa par ned
le'n rye yèezya' che'n làaz mèn jude par
hui' mèn co' nqueltàa con lùu tya loo con'
co' ndlil. 4 Tac nec thìb mèn co' ndli thìb
con', ne'lide mèn con'a xexte. Tac co'se'
ndlya's mèn libe' taamas mèn mèna, ndxàal
li mèn con' co' ndli mèna loo xnaa. Ya que
ndlil chol yalguzye' co' nac yalguzye' roo
yalguzye' xèn, huàa li yalguzye' co' ndlil loo
xnaa par neda, ne, par ñèe mèna ñeene'
ché' tala's mèn tya loo con' ndlil.

5 Tataa ndxab myen' huespe' Jesús loo
Jesús tac axta ne' myen'a indxela'ste loo
Jesús no loo con' ndli Jesús. 6 Sya, ndxab
Jesús loo myen' huespe' Jesús:

—Tarte zin huiz no tarte zin tiemp co'se'
lu'pe'en daa chó nac daa loo mèn. Per part
cón che'n gu', aa guneei coyora huenque'
naca par gu' co'se' lu' gu' mod co' ndxàp gu'
loo mèn. 7 Part cón che'n gu', yende mod
yòo xyàn lezo' mèn izlyo' ñèe mèn izlyo'
gu'. Per ndxe'leque', part cón chenen,
mèn izlyo' ndxòoque' xyàn lezo' ñèe mèn
izlyo' daa tac daa nda cuent loo mèn izlyo'
le' ryete con' ndli mèna nac con' ye'rsin'.
8 Huàa gu' lni. Per daa ne'gade lni nalle' tac
tarte tyaa huiz no tiemp co'se' lu'pe'en daa
loo mèn chó nac daa.

9 Ngolo tataa ndxab Jesús di'sa loo myen'
huespe' Jesús, mbyan' Jesús le'n yèezya'
che'n làaz mèn galile.

Jesús ngua lni co' ngòc lni che'n ramad, ne.

10 Per co'se' ndale' myen' huespe' Jesús
lnia, mxen Jesús ned. Nda Jesús lnia,
ne. Per ne'nglu' loode Jesús loo mèn loo
xnaa. Ndxe'leque', xexte mque tee Jesús
làth mèn huiz lnia. 11 Le' mèngool co' ñibe',
no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo
mèn nación Israel na, mèna mque tee cua'n
Jesús làth mèn huiz lnia. No mbez mèna loo
xtàa mèna:

—¿Pá ned ngue tee mbi'a, yey? ¿Chonon
iñèede na' mbi'?

12 No làth rye mèn co' ngua lnia, anze'f
thìb mèn mdoodi's cón che'n Jesús. Ndxep
mèn mbez:

—Mbi'a nac mbi' ndac.

Per taandxep mèn mbez:

—Pà gàc mbi'a mbi' ndac. Ndxe'leque',
nquedìi mbi'a mèn.

13 Per yende chó mèn ngli ryes ndoodi's
cón che'n Jesús loo xnaaleque' tac nzyeb
mèna ñèe mèna mèngool co' ñibe', no
co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel.

14 Co'se' ngrolthe ndxàc lnia, syare' ngòo
Jesús le'n templ. Mtlo Jesús, mblu' Jesús
mèn le'n templ. 15 Sya, rye mèngool co'
ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa
loo mèn nación Israel ante mbui' no ante
gunaa cón che'n di's co' mblu' Jesús loo
mèn le'n templ. No mbez mèna loo xtàa
mèn:

—¿Xá mod ndxác mbi' ba' huax con' co'
ndlu' mbi' ba' loo mèn? Non na' le' mbi' ba'
thidtene ne'nglide stud. ¿Cón tub yác mbi'
ba'?

16 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Cón che'n con' co' ngue lu'en loo
gu' ndxè', inacte con' ndxè' cón chenen.
Ndxe'leque', nac con' ngue lu'en loo gu'
ndxè' cón che'n xa' co' mtel' daa loo izlyo'
ndxè'. 17 Chele' chó mèn ndlya's li xal
ndlya's Diox no xal nee lezo' Diox, leque
mèn ta' cuent no ten' mèn le'n lezo' mèn
ché' nac di's co' ngue lu'en ndxè' cón che'n
Diox o ché' naca di's co' ndyoodizen co'
alithe ndlin xtùuz xalque' ndye'th xtùuz
yéquen. 18 Le' mèn co' ndyoodi's xal ndye'th
xtùuz yéc mèn, mèna tataa ndli par leque
xtàa mèn li con' guryath no con' guryèn
loo mèna. Per mbi' co' más ndxòo yéc gàc
con' guryath no con' guryèn loo Diox co'
mtel' mbi', mbi'a ndlu' di's co' nac lìcpe' no
yende chó yalgutyè' gác mbi' li mbi'.

19 ¿Ché' ilìcte naca le' Moisés mtan' di's
co' nac ley loo gu', cà'? Mastale' mtan'
Moisés di's co' nac ley loo gu', per nec thìb
gu' indyubdi'ste xal mbez di's co' nac ley.
Chele' di's co' ngue bezen loo gu' ndxè'
ilìcte nac, ¿chonon ncua'n gu' mod guthxù'
gu' daa, sya?

20 Sya, mcàb mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—Aa. Nquée mbii yécl, ndee. ¿Chó mèn
ncua'n mod guthxù' mèn lùu, à'?
21 Jesús ndxab loo mèna:
—Por mblin thìb con' huiz sabd co' nac
huiz descans, con'a ndli ante ngüi' gu' no
ante ñaa gu' loon, ¿lé'? 22 Lìcpe' ba'i, Moisés
mda' yalnibe' che'n circuncisión loo gu'
mastale' ne'ngàcte yub Moisés co' mtlo
mbli circuncidar mèn. Ndxe'leque', xud-
gool Moisés nerleque' ngòc mèn co' mbli
circuncidar mèn. Por cona, gu', ne, ndli cir-
cuncidar myen'bi' bix. No yende chó mport
nzo lezo' gu' mastale' huiz sabd co' nac huiz
descans ndli gu'i. 23 Cona, ngue niin loo
gu': Chele' xtàa gu' ndxàc circuncidar huiz
sabd co' nac huiz descans par tyubdi's gu'
loo ley co' mxo'f Moisés loo gu', ¿chonon
ndxecloo gu' ñèe gu' daa tac mteyaquen
thìb mbi' huiz sabd co' nac huiz descans,
sya? 24 Ne'tub rezte gu' cón chenen por cón
che'n mbi' co' gunèe gu' mteyaquen huiz
sabd co' nac huiz descans xal ndub rez gu'
cón che'n thìb mèn co' ndli con' ye'rsin'
huiz sabd. Más huen, nalì no nambìi li gu'
xtùuz no bla's gu' loo ley co' mxo'f Moisés
loo mèn par ñee gu' ñeene' ché' lé' nac co'
mblin loo mbi' co' mteyaquen par ta' gu'
cuent co' huenleque', huenque' mblin loo
mbi'.

*Jesús ngue ta' cuent pá ned ngro' tee ngro'
yáal Jesús.*

25 Látha ngo ndxep mèn co'te' ngo Jesús,
mèn co' ngo ban le'n ciuda Jerusalén. Mtlo
mèna, mnibdi's mèna loo xtàa mèn:
—¿Ché' inacte mbi' ba' mbi' co' ngue tee
cua'n mèn par guth mèn mbi', cà'? 26 Hui'
gu' nexa. Mbi' ba' alanleque' ndyoodi's loo
xnaa. No yende chó mbezte mèn loo mbi'.
Ne'stolque', lìcque', no mèn co' ñibe' loo
na', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo
na' ndxela's, ne, le' mbi' ba' nac Crist. 27 Per
na' nonque' no nanee na' pá mèn mbi' ba'.
Per ndxe'leque', co'se' yi'th Crist, yende
chó mèn ñee pá ned ryo' tee ryo' yáal Crist,
ndyac na', ¿lé'?
28 Per co'se' mbìn Jesús tataa nzi nii mèna
làth ngue lu' Jesús mèn le'n templ, cabii
ndxab Jesús loo mèna:
—Aa. Lìcque', ndlibe' gu' daa. No
ndyac gu' naneeque' gu' pá mèn daa. Daa
ne'ngalte xal nee lezon. Ndxe'leque', daa
ndal loo izlyo' ndxè' xalque' mtel' thìb xa'
daa, xa' co' naban thidtene co' nac yub
Diox. Per ¡pà libe' gu' xa'a! 29 Per daa
ndlibe'pe' xa' co' mtel' daa tac loo xa'
ngro'en. No mtel' xa' daa.
30 Sya, mblya's mèna nghue' mèna Jesús
xal ndxe' mèn thìb pres par guth mèn Jesús.
Per nec thìb mèna ne'nglide ryes nden
mèna Jesús tac tarte zin tiemp co'se' ta'
Diox lugar tetìi mèn Jesús. 31 Per mastale'
tataa mblya's mèn li no mèn Jesús, huax
mèn ngola's loo Jesús. Mèna ndxab loo xtàa
mèn:
—¿Xá nee gu'? Co'se' yi'th Crist, ¿ché' tli
Crist más yalguzye' leque co' ndli mbi' ba',
cà'?

*Mèn xley' farise mtel' myen' nac zin' che'n
yoolau par tyenxù' myen' Jesús xal ndyen mèn
thìb xa' ye'rsin'.*

32 Mèn xley' farise mbìn xal nac di's co'
nzi toodi's mèn xexte cón che'n Jesús. Sya,
mqueltàa mèna con mèn co' nac jef che'n
nguley' co' más ñibe' loo nguley' tiempa
par mtel' mèna myen' nac zin' par ya myen'
nac zin' le'n templ par ya tenxù' myen'
Jesús par hue' myen' Jesús loo mèna. 33 Sya,
ndxab Jesús loo myen' nac zin' co' nde
tenxù' Jesús:
—Be' go non gu' taapláte huiz. No yiloa
beren, biin loo xa' co' mtel' daa. 34 Gu' cua'n
daa yiloa. Per ya ne'zyál'te gu' daa tac gu'
ne'gácte yòo co'te' gòon.
35 Le' sya, mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner,
no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel,
mèna mnibdi's loo xtàa mèna:
—¿Pá ned ya mbi' ba'? ¿Chonon mbez
mbi' ne'gácte na' zyál' na' mbi'? ¿Ché'
ta mbi' loo mèn nación Israel co' nzi tee
re's làth mèn nación Grieg par ya lu' mbi'
mèn nación Israela tya no sanglu' mbi'
mèn nación Grieg, ne, cà'? Pà yila's na'i.
36 Lomisque' ne, ¿cón nee di's co' ngolo
gunee mbi' loo na' ba' co' nee mbi': Gu'
cua'n daa. Per ne'zyál'te gu' daa tac gu'
ne'gácte yòo co'te' gòon?

*Jesús ngue ta' cuent le' Xpii Natú' li loo mèn
le' mèn li con' ndac loo xtàa mèn xal co'se' ndli
nít co' nzo'f thìb yó'be' con' ndac loo mèn.*

37 Per huiz co' ngòc huiz merpe' huiz lni,
huiza Jesús ngo too loo mèn. No mtetac
Jesús thìb di's loo mèn. Cabii ndxab Jesús:
—Chele' chol gu' ndryo' ndlyen' lezo'
yòo gu' loo cón chenen xal mèn co' ndxec
lezo' par gu mèn nít, yi'th gu' loon no daa
li yo nagàl lezo' gu' loo cón che'n Diox xal

mèn co' mbyec tín' lezo' no ngu mèn nít par
nagàl yo lezo' mèn. 38 Mèn co' ndxela's loon
xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac
xti's Diox, loo mèna li Xpii Natú' le' mèna
li huax con' ndac loo xtàa mèna xal ndxàc
con' ndac loo mèn co'se' ndli zin' mèn nít
co' nzo'f thìb yó'be' par gàca le' xtàa mèna
yòo ban noque' Diox thidtene, ne.
39 Tataa ndxab Jesús loo mèna par mda'
Jesús cuent cón che'n Xpii Natú' co' yòo loo
mèn co' yila's loo Jesús. Le'n huiza tarte
lyàa Xpii Natú' loo mèn tac Jesús tarte yáp
loo bé' par gàc con' roo no con' xèn loo
Jesús loo bé'.

Ngòc chop ned mèn ante por cón che'n Jesús.

40 Le' sya, ndxep mèn co' ngo làth mèn co'
ngure yòn di'sa ndxab:
—Lìcpe' ba'i, mbi' ba' nac thìb mbi' co'
nde'th di's co' ndxab Diox co' ndxath yi'th.
41 Taandxep mèn mbez:
—Mbi' ba' nac Crist.
Per taandxep mèn mbez:
—¿Xá mod ndlya's gu' le' Crist nac mèn
che'n thìb yèezya' che'n làaz mèn galile,
yey? 42 Loo libr co' nac xti's Diox mbez le'
Crist gàc bin che'n David co' ngòc rey póla.
No gàc Crist xa' yèezpe' Belén co' nac leque
yèez co' ngòc liz no làaz David.
43 No ale por conate ngòc chop ned
mèn. 44 Làtha, ngo ndxep mèn co' mblya's
ndenxù' Jesús. Per yende chó mèn co' nzo
tya ngli ryes nden Jesús.

Mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel ne'ndalte ngala's loo Jesús.

45 Co'se' mbere myen' nac zin' co' nque-
nap templ, ndye'th myen' ngua myen' loo
Jesús, loo mèn xley' farise, no loo jef che'n
nguley' co' más ñibe' loo nguley' tiempa,
ndxab mèn xley' farise no mèn co' ngòc jef
che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' loo
myen':
—¿Chonon ne'ngye'th node gu' mbi'a,
à'?
46 Myen' nac zin' mcàb loo mèna. Ndxab
myen':
—Nu' ndyac thidteneque' yende chó
mèn nzo co' ndyoodi's xal ndyoodi's mbi'a,
cara.
47 Sya, mcàb mèn co' ngòc mèn xley'
farise loo myen' nac zin'a:
—¿Ché' no gu' mbla' mquedìi mbi'a
gu', ne, cà'? 48 ¿Ché' yende pá ñee gu'
ne'stolque' ngo ndxep mèn co' nac jef che'n
nguley' no chol mèn co' nac mèn xley'
farise co' ngola's di's co' ndyoodi's mbi'a,
à'? 49 Per mèn co' nziri' go co' inda'de cuent
no co' ne'ñeede co' ndxab di's co' ndub loo
ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mandit mèn
ba' too ze no too yál' tac ndxela's mèn ba'
di's co' ndyoodi's mbi'.
50 Ndoole' Nicodem co' ngua loo Jesús
thìb yál', co' ngòc mèn xley' farise, ndxab
loo mèna:
51 —Hui' gu' nexa. Loo ley na' ndlu'
indxàalte tetìi na' thìb mbi' co'se' tarte ñee
na' no non na' xá nac xquin mbi' co' mbli
mbi'.
52 Sya, mcàb mèna loo Nicodem. Ndxab
mèna:
—¿Ché' no luu nac mèn yèezya' che'n
làaz mèn galile, ne, cà'? Bral no bla's co'
huen huen loo libr co' nac xti's Diox. Sya,
ñeel no ta'l cuent le' le'n yèezya' co' nac
ned làaz mèn galile, yende pá mbez loo libr
ryo' tee ryo' yáal thìb mbi' co' nde'th di's
co' ndxab Diox.

Mèn mbe' thìb xa'got co' ngogaa loo yalburrid loo Jesús par quexù' mèna xa'gota loo Jesús.

53 Ngoloa, thìb thìb mèna mxen ned,
ndyàa mèna par liz mèn.

8

1 Le' Jesús na, mxen ned, nda Jesús loo
thìb yii co' lèe yii che'n yaa oliv co' ndub
gaxte tya. 2 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz
co' nde nquea, mbere Jesús, ngòo Jesús
le'n templ tedib vez. No ryete mèn ciuda
Jerusalén mqueltàa loo Jesús. Mdub Jesús
le'n templ. Mtlo Jesús, mblu' Jesús mèna.
3 Látha, nde no mèn co' nac maistr co' ndlu'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn thìb
xa'got co' ngogaa loo yalburrid loo mèna.
Ale mdoo mèna xa'gota xtau'the rye mèn
co' nziri' loo Jesús le'n templ. 4 Sya, ndxab
mèna loo Jesús:
—Maistr, le'pe' ngue li xa'got ndxè' yal-
burrid con thìb mbi' ngogaa xa' loo nu'.
5 ¿Xá nee U', Maistr? Ley co' mxo'f Moisés
loo nu' ñibe' loo nu' guth nu' thìb mèngot,
co' ndli yalburrid xal xa'got ndxè', con
quèe. Gunee U' loo nu' cón ndxàal li nu'.
6 Ale asembli mèna tataa ndxab mèna loo
Jesús par ñee mèna ñeene' ché' tli Jesús

con' ndlya's mèna par tataa mod quexù' que' fals mèna Jesús. Per látha, chàa, mdub còo' Jesús loo yòo. Mque' Jesús plá di's loo yòo con cuen ya' Jesús. 7 Látha, tolo nzi ñibdi's mèna loo Jesús. Sya, ngo too ndé'f Jesús. Ndxab Jesús loo mèna:

—Chol gu' co' nziri' trè' co' indxàpte xquin no co' indxàpte xtol, ner gu'a fxen quèe no bga'th quèe gu' xa'got ba' no beth gu' xa' thidtene.

8 Mbere Jesús, mdub còo' Jesús loo yòo tedib vez. Tolo mque' Jesús taaplá di's loo yòo con cuen ya' Jesús. 9 Per co'se' mbìn mèn co' mquexù' xa'gota di's co' ndxab Jesús loo mèna, ale le'le' mthyon mèna tac leque mèna mden' lezo' ihuente nac con' co' ngue li mèna con xa'gota. Sya, más quee lezo' mèna thìb thìb mèna ngro', ndyàa mèna. Ner, mèn gox mtlo ngro' mbii. Xísa mdoo nque rye myen'bi' co' mqueltàa no mèna. Rye mèn co' ngro'a ngòc mèn co' mquexù' xa'gota loo Jesús. Ngoloa, thidte Jesús mbyan' no xa'gota con mèn co' ngue lu' Jesús le'n templ. 10 Sya, ngo too ndé'f Jesús. Mbui' ndxè', mbui' ba' Jesús par ñèe Jesús máa mèna. Ya yende chó mèn ñèe Jesús nziri'. Ante xa'gota no maste ngòc xa'got co' mbyan'. Sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, ¿máa mèn co' mquexù' mque' fals lùu, à'? ¿Ché' nec thìb mèna ne'nquexù'de no ne'nque' falste lùu, cà'?

11 Sya, mcàb xa'gota. Ndxab xa'gota loo Jesús:

—Yende chó mèn nzo trè' co' mquexù' mque' fals daa, Tad.

Sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ne' daa ingue quexù'del. Fxen ned. Byàa par lizl nalle'. Ya ne'tolode cua'nl xquinl, ndee.

Jesús ngue li par ndyub xnìi yéc mèn no par ndyub xnìi lezo' mèn izlyo' loo cón che'n Diox.

12 Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mèn co' be' mbyan'a:

—Nde niin tedib con' loo gu', ey: Daa nac xa' co' ndli par ndyub xnìi yéc mèn no par ndyub xnìi lezo' mèn loo izlyo' ndxè' loo cón che'n Diox. Mèn co' tyal yòo loo cón chenen, mèna ne'que tee bante loo con' co' nac xab izlyo' no loo con' co' nac costumbr. Ndxe'leque', con' co' ndlin par tyub xnìi yéc mèn no par tyub xnìi lezo' mèn loo cón che'n Diox, con'a ndli par ncàb loo mèn yòo ban no mèn Diox thidtene.

13 Sya, ngro' nxon' ndxep mèn xley' farise co' ndxab loo Jesús:

—Leque lùu ngue ta' cuent cón che'n lùu. Per cuent co' nda'l cón che'nl ba' yende cón ntac par nu'.

14 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—¿Xá mod? Con' co' niin cón chenen ntacque'. Mastale' leque daa nda cuent cón chenen, daa nanee pá ned ngro'en no naneen pá ned biin yiloa. Per ndxe'leque', gu' ne'ñeede no inda'de gu' cuent pá ned ngro'en. No ne' ne' ñee gu' no ne' ne' inda' gu' cuent pá ned biin yiloa. 15 Gu' más ndla's loo mèn xal nac mod co' nzi tee ban mèn loo izlyo' par quexù' gu' mèn. Per part cón chenen, yende chó loo mèn ndlasen loo izlyo' ndxè' par quexù'en mèn. 16 Per chele' daa ndlas loo mèn loo izlyo' ndxè', nalì no nambìi ndlasen. Tac inacte daa thidte xa' co' ndla's loo mèn par tub rezen loo mèn. Ndxe'leque', xuden Diox co' mtel' daa, thidte ndxàc ryop xud nu' par ndla's nu' loo mèn no tub rez nu' loo mèn. 17 Loo ley co' mxo'f Moisés loo gu' ndub di's co' mbez: Co'se' chop mèn co' nac testiu nda' cuent leque cón che'n thìb con', ndxàal yila's mèn cuent co' nda' ryop mèna cuent. 18 Cona, ngue niin loo gu': Leque daa nac mèn co' nda' cuent cón chenen. Xuden Diox co' mtel' daa nac tedib xa' co' nda'guè' cuent cón chenen, ne.

19 Sya, mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—¿Máa xudl, na? ¿Pá nzo xudl?

Jesús mcàb loo mèna:

—Gu' indlibe'de daa no ne' ne' ndlibe' gu' xuden. Tac chele' gu' ndlibe'que' daa, ndlibe'que' gu' xuden, ne.

20 Di's ndxè' ndxab Jesús láth ngue lu' Jesús mèn co'te' ndxòosua' caj gòn le'n templ. Yende chó mèn ngli ryes ndenxù' Jesús xal thìb pres tac tarte zin hor co'se' tyactìipe' Jesús par guthxù' mèn Jesús.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn. Ndxab Jesús: Co'te' biin, gu' ne'gácte yòo gu' tya.

21 Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mèn tedib vez:

—Daa biique' co'te' ngro'en. Gu' cua'nque' daa no gath noque' gu' xtol gu'. Cona, ngue niin loo gu': Co'te' biin, gu' ne'gácte yòo tya.

22 Sya, ndxab mèn co' ñibe', no co' ndyoo
ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel
loo xtàa mèn:
—¿Ché' leque mbi' ba' guth mbi', cona
mbez mbi': Co'te' biin, gu' ne'gácte yòo tya,
cà'?
23 Sya, ndxab Jesús loo mèn tedib vez:
—Lizpe' gu' no làazpe' gu' no che'npe'
gu' nac izlyo' ndxè'. Per part cón chenen,
lizpe'en no làazpe'en no che'npe'en nac loo
bé'. Gu' nac mèn che'npe' izlyo' ndxè'. Per
daa inacte che'npe' izlyo' ndxè'. 24 Por cona,
ngue niin loo gu': Le' gu' gath noque' xtol
gu' tac chele' gu' ne'yila'ste le' daa nacpe'
Crist co' mbez mèn Crist, gu' gath noque'
xtol gu'.
25 Sya, mnibdi's mèn co' ñibe', no co'
ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel loo Jesús. Ndxab mèna loo
Jesús:
—¿Chóxe' nac lùu, à'?
Sya, ndxab Jesús loo mèna:
—Daa ya guniile' loo gu' chó nac daa axta
co'se' mtlon, mblon yalbàn cón che'n Diox
loo gu'. 26 Anze'f huax con' ndlyazen niin
loo gu'. No anze'f huax con' nzo par tub
rezen loo gu'. Lomisque', xa' co' mtel' daa,
xa' nda' cuent co' nac lìcpe' loon. Indyè'de
xa'a. Di's co' mbìnlen co' nda' xa' cuent
loon, cona ndyoodizen loo mèn loo izlyo'
ndxè'.
27 Per ndxe'leque', mèna ne'ta'de cuent
no ne'neede mèn le' Jesús ngue toodi's cón
che'n Diox co' nac xudpe' Jesús loo mèn.
28 Cona, tolo ndxab Jesús loo mèna:
—Co'se' que' gu' daa loo cruz no xít
che gu' daa, daa co' mbal yáal loo izlyo'
ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo',
loo thìb cruz no too gu' cruz, axta syare' li
la's gu' le' daa nac Cristpe'. No syare' ta'
gu' cuent yende cón ndlin co' ante guneete
lezon. Ndxe'leque', ante ndyoodizen loo
gu' xal nac di's co' mblu' xuden Diox loon.
29 Tac Diox co' nac xuden co' mtel' daa, Diox
thidteneque' nzo no daa. Indlá'ya'de xuden
Diox daa. Xuden Diox tarte lá' daa thidten
tac daa thidteneque' ndli con' co' ndxòo
lezo' xuden Diox.
30 Co'se' ngolo ndxab Jesús di'sa, huax
mèn ngola's loo Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n chop ned mèn. Thìb ned mèn nac xin' Diox. Le' tedib ned mèn na, nac xal moz loo xtol mèn no loo xquin mèn.

31 Sya, ndxab Jesús loo mèn co' ñibe', no
co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel co' ngola's loo Jesús:
—Chele' gu' thidteneque' li nèe gu' gu'
loo con' guniin loo gu', lìcpe' ba'i, le' sya,
gàcque' gu' myen' xin' mté'thpe' daa, 32 par
tyub xnìi yéc gu' no par tyub xnìi lezo' gu'
loo cón che'n Diox par ta' gu' cuent cón
che'n con' co' nac lìcpe'. Le' sya, di's co'
ndyoodizen co' nac lìcpe' li par ta' gu' cuent
inquinte li gu' chol costumbr co' ñibe' yèe
loo mèn, no li di's co' ndyoodizen co' nac
lìcpe' par lá' gu' ryethe con' co' nac cón
che'n xab izlyo'. Tac ryethe con'a ndli mbee
ncà gu' loo cón che'n Diox.
33 Le' sya, mcàb mèna loo Jesús. Ndxab
mèna:
—Nu' nac bin che'n Abraham. No,
thidteneque' tarte gàc nu' xal thìb moz co'
ndli yèe zin' ze no yál' loo nec thìb mèn.
¿Chonon mbezl: Nzo con' mbee ncà nu' loo
cón che'n Diox, sya?
34 Jesús mcàb loo mèna:
—Lìca, na ngue nii loo gu': Ryete mèn
co' ncua'n xquin no xtol, mèna nac xal moz
yèe loo xquin mèn no loo xtol mèn co'
ñibe' loo mèn. 35 Nde niin tedib con' loo
gu': Hui' gu' nexa. Mèn co' nac moz loo
thìb patrón, mèna thidtene yende mod gàc
mèna mèn guliz patrón. Per ndxe'leque',
thìb mbyòo co' nac xgan' thìb mbi', mbyòoa
thidteneque' ndxòo cuent nac mèn guliz
xud mbyòo. 36 Por cona, ngue niin loo gu':
Chele' daa co' nac xgan' Diox ngue li par ryo
xà' gu' loo chol costumbr no loo cón che'n
xab izlyo', lìcpe' ba'i, yende chó cón co' nac
xab izlyo' co' nac costumbr co' mbed no
gu' cuee cà gu' loo cón che'n Diox. 37 Daa
naneeque' no ndaquen cuent le' gu' nac bin
che'n Abraham co' ngo ban póla. Per ale
ndxe'leque', ndlya's gu' guthxù' gu' daa tac
indlé'de ndlyàa di's co' ngue niin loo gu'
ndxè' le'n lezo' gu'. 38 Daa ndyoodiz cón
che'n con' co' mblu' xuden Diox loon. Le'
gu' na, más ndxòo lezo' gu' li gu' con' co'
gunee xud gu' loo gu' par li gu' cón mbez
xud gu' li gu'.
39 Mcàb mèna loo Jesús. Ndxab mèna:
—Abraham nac xudgool nu'.
Jesús ndxab loo mèna:
—Chele' gu', lìcque', ngàc bin che'n
Abraham, ngàp gu' mod co' ngòp Abraham,
no ngli gu' xal mbli Abraham, sya, xàa.

40 Per mastale' mbez gu' nac gu' mèn co'
nac bin che'n Abraham, ale ndxe'leque',
ndlya's gu' guthxù' gu' daa. No, ndxòn
gu' le' daa ngue ta' cuent co' nac lìcpe' co'
mblu' Diox loon loo gu'. Fta' gu' cuent
co' huenleque' le' Abraham thidteneque'
ne'nglide xal ndlya's gu' li no gu' daa nalle'.
Por cona, inacte gu' binpe' Abraham. 41 Gu'
ndlique' cón ndli xud gu'.

Sya, mcàb mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—Nu' inacte xin' chop son mbi', co' nee
di's, inacte nu' xin' thìb xna' nu'. Thidte
xud nu' ngue no nu', co' nac Diox.

42 Sya, mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—Chele' xud gu', lìcque', ngàc Diox,
gu' huen ngàc con daa no que'que' lezo'
gu' ñèe gu' daa tac daa ngro' loo Diox.
Cona, ndalen loo izlyo' ndxè' no nzon trè'.
Ne'ngàlten por gunee lezon. Ndxe'leque',
Diox mtel' daa. Cona, ndalen loo izlyo'
ndxè'. 43 ¿Chonon inda'de gu' cuent no
indxaa'dte gu' di's co' nde teele' ndan cuent
loo gu', à'? Neequen chonon indlya'ste gu'
tyal gu' gòn gu' di's co' ngue tan cuent
loo gu'. Tac gu' indlya'ste gòn di's cón
che'n Diox co' ngue tan cuent loo gu'.
Con'ai. 44 Na nii loo gu': Xa' co' nac xud
gu'a nac Mebizya. Le' gu' na, nac mèn co'
ndli ryethe con' co' ndryo' ndlyen' lezo'
xud gu' co' nac Mebizya. Mebizya ngò-
cle' thìb xa' co' ndli par ndxuthxù' mèn
xtàa mèn loo izlyo' anon ngure izlyo'. No
thidteneque' indxòode lezo' Mebizya gòn
Mebizya con' co' nac lìcpe'. Ne' ne' indxòo
lezo' Mebizya tyoodi's Mebizya con' co' nac
lìcpe'. Co'se' ndyoodi's Mebizya di's co'
nac yalgutyè'túb, ngue lu' Mebizya xal nac
Mebizya no xal nac mod co' ndxàp Mebizya.
Tac Mebizya nacpe' thìb xa' gutyè'. No nac
Mebizya thìb xa' co' ndli par ndxàc taamas
mèn che'n izlyo' mèn gutyè'. 45 Per com le'
daa ndyoodi's di's co' nac lìcpe' cón che'n
Diox, cona, ne'tyalte gu' yila's gu' di's co'
ndyoodizen. 46 Per nalle' ndlyazen ñeen chó
thìb gu' ñee loon le' daa ndxàp xtol. Chele'
daa ndyoodi's di's co' nac lìcpe' cón che'n
Diox, ¿chonon indxela'ste gu' loo di's co'
ndyoodizen loo gu', sya? 47 Mèn co' ngòo loo
cón che'n Diox par nac mèna che'n Diox,
mèna ndyal par ndxòn mèna di's co' nac
xti's Diox. Per com le' gu' inacte mèn co'
nzo loo cón che'n Diox, por cona, indlya'ste
gu' tyal gu' par ta' gu' nza gu' par gòn gu'
di's co' ndyoodizen.

Trè' ndlu' le' Crist nzole' ndoore' gáal thìb mbi' co' ngro' lèe Abraham co' ngo ban póla.

48 Sya, mcàb mèn co' ñibe', no co' ndyoo
ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel
loo Jesús. Ndxab mèna:

—Nu' ndyac huenque' nac di's co' ngue
bez nu' lool le' lùu nac thìb mbi' yèezya'
che'n làaz mèn samari no nzo thìb xpii
ye'rsin' lool.

49 Mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—Inzode nec thìb xpii ye'rsin' loon.
Ndxe'leque', con' co' ndlin ndli le' loo
xuden gàc con' guryath no con' guryèn.
Per gu', ale ndxe'leque', indlide par gàc
con' guryath no con' guryèn loon. 50 Daa
incua'nte mèn co' li par gàc con' guryath
no con' guryèn loon. Daa nanee nzoque'
thìb xa' co' ncua'n mod par li xa' gàc con'
guryath no con' guryèn loon. Xa'a ndub
rez loo mèn co' ne'tyalte li con' guryath no
con' guryèn loon. 51 Lìcpe' ba'i, na ngue nii
loo gu': Le' mèn co' ndyub nza no nda' mèn
lugar par ndxòn mèn di's co' ndyoodizen,
mèna yòo ban noque' Diox thidtene. No
ne'co' xà'de Diox mèna. No ne'co' toode
Diox mèna loo Diox co'se' ngolo nguth
mèna.

52 Le' sya, mcàb mèn co' ñibe', no co'
ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel loo Jesús. Ndxab mèna:

—Nase mbli la's nu' nzoque' thìb xpii
ye'rsin' lool. Abraham nguth. Ryete mèn
co' mde'th di's co' ndxab Diox nguth, ne.
No lùu ale mbez: Mèn co' tyub nza no gòn
mèn di's co' mbezen, mèna thidteneque'
ne'gathte. 53 Tlate ñeel nacl más xa' roo
xa' xèn no más mèngool leque xudgool na'
Abraham co' nguth. Abraham nguthque'.
No ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox
nguthque'. ¿Chóxe' mèn mbezl nacl, sya?

54 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Chele' daa yub ndli par ndxàc con'
guryath no con' guryèn loon, le' sya, con'
guryath no con' guryèn co' nglin ngàc
loona yende cón ntaca loo Diox co' mtel'
daa. Per xa' co' ndli par ndxàc con' guryath
no con' guryèn loon, xa'a nac Diox co' nac
xudpe'en. No nac xa' merpe' xa' co' mbez
gu' nac Dioxpe' gu'. 55 Gu' indlibe'de xa'
co' nac Diox xudpe'en. Per daa ndlibe'que'
xuden Diox. No chele' daa nii loo gu'

indlibeden xuden Diox, sya, lalque' ndyè'
daa xal ndyè' gu'. Per ndxe'leque', daa
ndlibeque' Diox co' nac xuden. No ndlin
cas xalque' nac di's co' ndyoodi's Diox co'
nac xudpe'en loon. 56 Abraham co' ngòc
xudgool gu' póla, axta gust mbyan' lezo'
Abraham láth ndub quee lezo' Abraham
huiz co' gàc huiz galen loo izlyo' ndxè'.
Gunèeque' Abraham co'se' ngòc huiz co'
mbalen loo izlyo' ndxè'. No mdyac lezo'
Abraham axta plóthe cón che'n huiza.
57 Le' sya, ndxab mèn co' ñibe', no co'
ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel loo Jesús:
—Ne' ne' tar taal cho' psi' lin' no ¿mbezl
gunèelel Abraham co' ngòc xudgool na',
cà'?
58 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—Lìca, na nii loo gu': Ndoore' co'se' tarte
gáal Abraham, nzolen.
59 Per co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús,
mxen mèna quèe par gathquèe mèna Jesús.
Per ale, chàa, mdyon' Jesús loo mèna. Ale
ne'nda'de mèna cuent ngro' Jesús loo mèna
le'n templ. Mxen Jesús ned, ndyaa Jesús.

9

Jesús mteyac thìb mbi' co' ngóol sieu.

1 Láth nda riid Jesús par ned nda Jesús,
gunèe Jesús thìb mbi' sieu co' ngóol sieu co'
ndub par neda. 2 Myen' xin' mté'th Jesús
mnibdi's loo Jesús. Ndxab myen':
—Maistr, ¿chonon texal ngóol mbi' ba'
sieu mbi', à'? ¿Ché' tac ngòp xud mbi' xtol
xud mbi' no ngòp xna' mbi' xtol xna' mbi'
cona ngóol mbi' sieu o ché' naca por xtolpe'
mbi', cona ngóol mbi' sieu, cà'?
3 Jesús ndxab loo myen':
—Aa que tont gu' se. Ne'ngáalte mbi'
ba' sieu por xtolpe' mbi'. Ne' ne' ngáal
mbi' sieu por xtol xud mbi' no por xtol xna'
mbi'. Ndxe'leque', mbi' ba' ngóol sieu par
ryo xo'f con' ndxác Diox li Diox loo mèn loo
xnaa loo mbi'. 4 Ndxàalque' lin zin' co' nac
rsin' xa' co' mtel' daa láth be' ngue tee'en
loo izlyo' ndxè' xal ndli mèn zin' ndxáal ze
co'se' ntenìi xnìi huiz. Tac yé' huize' gàca
loon xal co'se' nde yál' loo izlyo' no yende
chó mèn gác li zin' hora. 5 Cona, niin loo gu':
Láth be' nzon loo izlyo' ndxè' nac daa xa' co'
ndli par ndyub xnìi yéc mèn no par ndyub
xnìi lezo' mèn co' nziri' loo izlyo' ndxè' loo
cón che'n Diox.
6 Ngolo gunii Jesús di'sa loo myen' xin'
mté'th Jesús, msuc Jesús loo yòo. No mcos
Jesús chu'th ben loo yòo con rsuc Jesús.
Ngoloa, mtà Jesús bena ngudloo mbi' sieua.
7 Ngoloa, ndxab Jesús loo mbi'a:
—Huàa tech ngudlool ro tanc co' lèe
Siloé ba'. Di's Siloé nee di's ntel' mèn mèn.
Sya, xex xex nda mbi' sieua ro tanc.
Ngua tech mbi' ngudloo mbi'. Co'se' mbere
mbi', ndye'th mbi' loo Jesús, ndxe'sleque'
ngüi' mbi'. 8 Sya, rye mèn co' nzi'f liz
gax co'te' ndub liz xud mbi' no rye mèn
co' gunèe mbi' ndoore' xyal' ngudloo mbi',
mèna ndxab loo xtàa mèn:
—¿Ché' inacte mbi' ba' mbi' sieu co'
ndyub ña'b gòn, cà'?
9 Sya, mbez ndxep mèn loo xtàa mèn:
—Aa. Mbi' ba'i.
Per taandxep mèn mbez:
—Tyè'. Inacte mbi' ba' mbi'a, yey. ¿Ché'
indyacte gu' te' ñaa mbi'a ñaa mbi' ba', ¿lé'?
Per yub mbi' sieu mbez loo mèna:
—Daaai. ¿Ché' ngue li gu' cuent inacte
daa mbi'a, cà'?
10 Sya, mnibdi's mèna loo mbi' sieua.
Ndxab mèna loo mbi':
—¿Xá mod ngòca lool? ¿Chonon ngüi'lel
nalle', sya?
11 Mbi' mcàb loo mèna. Ndxab mbi':
—Mbi' co' lèe Jesús mcos chu'th ben loo
yòo. Ngoloa, mtà mbi' ben ngudloon. No
gunee mbi' loon: Huàa tech ngudlool ro
tanc che'n Siloé ba'. Ngua techen ngud-
loon. No co'se' ngolo mtechen ngudloon,
chàa, ndxe'sleque' mbui'en.
12 Sya, mnibdi's mèna loo mbi'. Ndxab
mèna:
—¿Pá nzo mbi' co' lèe Jesús nalle', à'?
Mbi' sieua mcàb:
—Ne no. Ne'needen pá nzo mbi'.

Mèn xley' farise noo noo mnibdi's cón che'n Jesús loo mbi' co' ngóol sieu.

13 Sya, mbe' mèna mbi' co' ngóol sieua loo
mèn xley' farise. 14 Huiz co'se' mcos Jesús
ben no mxal' Jesús ngudloo mbi' sieua,
huiza ngòc huiz sabd co' ngòc huiz descans
tiempa. 15 Sya, mbere mèn xley' farise,
mnibdi's mèna loo mbi'a tedib vez:
—¿Xá mod ngòc mxyal' ngudlool par
ngüi'l nalle', à'?
Ndxab mbi' loo mèna:

—Mbi' co' lèe Jesús mtà chu'th ben
ngudloon. Ngoloa, ngua techen ngudloon.
Cona, ndxe'selque' ngüi'en nalle'.
16 Sya, ndxab ndxep mèn xley' farisea loo
mbi' co' ngóol sieu:
—Mbi' co' mbli con'a con lùu, mbi'a
inacte mèn che'n Diox tac indlide mbi' cas
huiz sabd co' nac huiz descans.
Per taamas mèn mbez:
—Per ¿xá ngobe' gu' xá mod gác thìb
mbi' co' ndxàp xtol li mbi' yalguzye' co'
ngòc loo mbi' ba', yey?
No ale leque mèn xley' farise ngro yoo
di's làth xtàa mèn. 17 Per indryo'de lezo'
mèn xley' farise ngòc con'a loo mbi'a.
Mbere mèn, mnibdi's mèn loo mbi' co'
ngóol sieu tedib vez:
—Lùua, ¿cón tolo ñeel loo nu' cón che'n
mbi' co' mbli mdyub xnìi ngudlool, à'?
Mbi' co' ngòc sieu ndxab:
—Pues part cón chenen, ndyaquen mbi'
nac xa' co' nde'th di's co' ndxab Diox, xàa.
18 Nde nxon', thidteneque' ne'ndalte mèn
co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo
naa loo mèn nación Israel ngala's mèna
le' mbi'a ngòc sieu no hora ngüi'le' mbi'.
Ne'ngro'de lezo' mèn con'a. Mbli mèna par
ngua rez mèn xud mbi' no xna' mbi' co'
ngüi'le'. 19 Sya, mnibdi's mèna loo xud mbi'
no loo xna' mbi'. Ndxab mèna:
—¿Ché', lìcque', nac mbi' ndxè' xgan'
gu' co' mbez gu' ngóol sieu, cà'? Chele'i
tataa nac, ¿xá mod ngòca loo mbi' ngüi' mbi
nalle', sya?
20 Mcàb xud mbi' no xna' mbi' loo mèna.
Ndxab ryop xa':
—Nu' nanee le' mbyòo ba' nac xgan' nu'.
No, lìca, anon ngóol mbyòo sieu mbyòo.
21 Per nalle' nu' ne'ñeede no ne'ta'de nu'
cuent xá mod mdyub xnìi ngudloo mbyòo
par ngüi' mbyòo. Ne' ne' ñee nu' no ne'
ne' ta' nu' cuent chó mbli par mdyub xnìi
ngudloo mbyòo par ngüi' mbyòo. Mbyòo
ngoxle'. Bnibdi's gu' loo mbyòo. Leque
mbyòo ta' cuent cón che'n mbyòo loo gu'.
22 Ale tataa ndxab xud mbi' no xna' mbi'
loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no
co' ndyoo naa loo mèn nación Israel tac
nzyeb ryop sa'l xa' ñee xa' mèn co' ñibe',
no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo
mèn nación Israel. Tac mèna mbli mandad
no mdoodi'sle' mèna chele' chol mèn co ro
le' Jesús nacque' Crist, ale co' chug mèn
co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo
naa loo mèn nación Israel mèna le'n sina-
gog. 23 Por cona, ndxab xud mbyòo no xna'
mbyòo loo mèna: Bnibdi's gu' loo mbyòo
cón che'n mbyòo. Mbyòo ngoxle'.
24 Sya, ale mbere mèn co' ñibe', no co'
ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel, ngurez mèna mbi' co' ngòc
sieu tedib vez. Ndxab mèna loo mbi' co'
ngòc sieu:
—Fte'th Diox loo nu', ¿ché', lìcque', mbi'
co' lèe Jesús mbli par mdyub xnìi ngudlool,
cà'? Nu' indxela'sta. Tac nu' nanee le' mbi'
co' lèe Jesús nac thìb mbi' co' ndxàp xtol.
25 Mcàb mbi' loo mèna. Ndxab mbi':
—Tyoxca, lìca; ba'se ne'needen ché' nac
mbi' thìb mbi' co' ndxàp xtol, o ché' inacte
mbi'i. Thidte con' naneen. No ndan cuent
cón chenen anon co'se' ngóol daa, daa sieu.
No nalle' ale ngüi'len.
26 Mbere mèna, mnibdi's mèna loo mbi'
tedib vez. Ndxab mèna loo mbi':
—¿Cón mbli no mbi'a lùu? ¿Xá mod mbli
mbi' par mdub mbi' xnìi ngudlool par ngüi'l
nalle', à'?
27 Mbi' co' ngòc sieua mcàb loo mèna.
Ndxab mbi':
—Na ya guniila loo gu' no indyub nzade
gu' ne' ne' indli gu' cas co' guniin loo gu'.
¿Chonon lya's gu' beren tan cuent loo gu'
tedib vez? ¿Ché' ndlya's gu' gàc gu' xin'
mté'th mbi', ne, cà'?
28 Per co'se' mbìn mèn tataa ndxab mbi'
co' ngòc sieu loo mèna, ngocloo mèna no
ndxab mèna ngòc nguàal di's loo mbi':
—Lùu nac xin' mté'th mbi'a. Per part
cón che'n nu', nu' nac xin' mté'th Moisés.
29 Nu' nanee le' Diox mdoodi's no Moisés.
Per mbi'a, ne'neede nu' pá ned ngro' tee
ngro' yáal mbi'a.
30 Mcàb mbi'a loo mèn co' ñibe', no co'
ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel. Ndxab mbi'a:
—Lìcpe' ba'i, ale xèe ngüi'en no xèe ñaan
loo gu' tatua' mbez gu' loon no ne'ta'de gu'
cuent pá ned ngro' tee ngro' yáal mbi'a.
Per mbi'a mbli par mdyub xnìi ngudloon
par ngüi'en. Ngolo cuent. 31 Na' nda' cuent
co' huenleque' le' Diox indyub nzade no
indxònte Diox ro mèn co' ndxàp xtol. Ante
ndyub nza Diox no ndxòn Diox ro mèn co'
mbez Diox no mèn co' ndli co' nee lezo'
Diox. 32 Axta huiz co'se' mtlo ngure izlyo' no
axta huiz nalze tarte yath no yèn loo izlyo'

ngo thìb mbi' co' ndli ndyub xnìi ngudloo
thìb mèn co' ngóol sieu. 33 Chele' mbi'a
ne'ngro'de loo Diox nec thìb con' ne'gácte
mbi' li mbi', ngobe'en.
34 Per co'se' mbìn mèn co' ñibe', no co'
ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel tataa ndxab mbi' co' ngóol
sieua loo mèna, sya, ndxàb mèna loo mbi'
co' ngóol sieu:
—¿Lùu co' anon ngóol no huax xtol lùu
ndlya's lu' nu', cà'? Xexte tee càa ned, byàa.
Gro' trè'.
No ale mzii mchep mèna mbi'. Mblo'
mèna mbi' le'n sinagog.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' ncuau yéc no co' ncuau lezo' loo cón che'n Diox.

35 Co'se' mbìn Jesús le' mèn co' ñibe',
no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo
mèn nación Israel mblo' mèna mbi' no mzii
mchep mèna mbi' le'n sinagog, ngua cua'n
Jesús mbi'. Co'se' mzyál' Jesús mbi', ndxab
Jesús loo mbi':
—¿Ché' ndxela's lùu loo mbi' co' nac
xgan' Diox, à'?
36 Mcàb mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':
—Tad, gunee U' loon chó xa' nac xgan'
Diox par yilazen loo xa'.
37 Mcàb Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:
—Lùu gunèele' xa'a. Daa co' ngue toodi's
nol, leque yub daa nac xa'a.
38 Sya, yende izlyo' mdub xib mbi' co'
ngòc sieua loo Jesús. No mcòo' mbi' yéc
mbi'. Ndxab mbi' loo Jesús:
—Ndxelazen le' U' nac xgan' Diox, Tad.
39 Ngoloa, chàa, ngro' di's ro Jesús. Ndxab
Jesús loo mbi'a:
—Daa ndal loo izlyo' ndxè' par tub rezen
cón che'n mèn no par ta' mèn cuent xal
nac mèn loo izlyo'. No ndalen par lin le'
loo ryete mèn co' nac xal mèn sieu loo cón
che'n Diox, daa li par tolo tyub xnìi yéc
mèn no par tolo tyub xnìi lezo' mèn loo cón
che'n Diox. No lin le' mèn co' nde'f di's
co' ndli cuent anze'f ndxác mèn cón che'n
Diox, mèna gàc xal mèn sieu loo cón che'n
Diox.
40 Per ndxep mèn farise co' be' mbyan'
con Jesús mbìn di's co' ndxab Jesús. Co'se'
mbìn mèna di's co' ndxab Jesús, ndxab
mèna loo Jesús:
—Tlate ñeel no nu' nac xal mèn sieu,
¿lé'?
41 Sya, mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:
—Chele' gu' ngàc xal mèn sieu loo cón
che'n Diox, ne'ngàpte gu' xtol gu' loo Diox.
Per com le' gu' mbez huen huen nda' gu'
cuent cón che'n Diox, ¿lé'?, cona, ngue
bezen loo gu', por derech, ndxàp gu' xtol
gu' loo Diox.

10

Jesús mtetac loo mèn cón che'n Diox, no cón che'n Jesús, xal thìb corral co'te' ndxòo no ndryo' mbacxil'.

1 Jesús ndxab loo mèn:
—Nde tetaquen thìb di's loo gu' co' nac
cón chenen xal thìb pastor co' ndyoo ner
loo mèn co' ndyal ndxòo loo cón che'n Diox.
Gu' nonque' no nda'que' gu' cuent le' mèn
co' indxòode thìb lìte ro corral mbacxil' xal
thìb pastor, per ndxe'leque', ndxòo mèna
thìb lad xís corral, mèna nac huan' no xexte
ndli huan' mèna. 2 Per mbi' co' ndxòo thìb
lìte co'te' ndxòo no co'te' ndryo' mbacxil'
corral, mbi'a nac pastor co' nquenap no
co' nqueno mbacxil'. 3 Nde nxon', mbi' co'
nquenap ro puert corral na, mbi'a nxal' ro
puert corral par yòo no ryo' pastor. Le'
mbacxil' co' nzo corral na, luega ndxòn
ro pastor no ndxòn xti's pastor no ndlibe'
mbacxil' pastor. No ndub lèe pastor lèe
thìb thìb mbacxil'. No ngo' pastor mbacxil'
le'n corral. 4 Co'se' ndxelo ngo' pastor ryete
mbacxil' le'n corral, ndyoo ner pastor loo
mbacxil'. Le' mbacxil' na, thidte nqueltàa.
Ndyoo nque mbacxil' xís pastor tac ndxòn
mbacxil' ro pastor. 5 Per chele' thìb mbi' co'
nac mèn co' indlibe'de mbacxil' tyoo ner
loo mbacxil', mbacxil' ne'tyoo nquede xís
mbi'. Ndxe'leque', xyon' mbacxil' loo mbi'
tac indxònte mbacxil' ro mbi'.
6 Taandxè' mtetac Jesús di's loo mèn. Per
mèna ne'nda'de cuent no axta ne' ne' ñee
mèna cón nee di's co' ndxab Jesús loo mèna.

Trè ndlu' le' Jesús nac xal thìb pastor ndac.

7 Le' sya, mbere Jesús, ndxab Jesús loo
mèna tedib vez:
—Lìcpe' ba'i, na bere tetac tedib di's loo
gu' co' nac cón chenen no co' nac cón che'n
Diox: Daa nac xal thìb puert che'n thìb cor-
ral co'te' ndxòo no ndryo' mbacxil'. 8 Ryete
mèn co' mbi'th lu' tedib xley' co' nac che'n
Diox ndoore' galen, mèna ngòc xal huan'
loo cón che'n Diox. Mbli mèna loo hues
xtàa mèna loo cón che'n Diox xal ndli huan'
huan'. Per mèn co' nac xal mbacxil'pe'
daa, mèna ne'ngònte di's ro mèn co' mbi'th

nerla par ngli mèna cas loo mèna. [9] Daa nac
xal thìb puert che'n thìb corral. Chol mèn
co' ndyal yòo loo cón chenen xal ndxòo no
ndryo' mbacxil' corral, mèna lyá' loo con'
ryes. Loon nac mèna xal mbacxil' co' ndxòo
no ndryo' corral. Quenapen mèna xal co'se'
nqueno no nquenap thìb pastor mbacxil'
ned nzi tee yuhua mbacxil'.
[10] Mèn co' nac xal huan' loo cón che'n
Diox, ante ndxi'th mèna par co' xà' mèna
mèn loo cón che'n Diox xal co'se' ndli huan'
huan' che'n mèn no xal co'se' ndxuthxù'
mèn xtàa mèn no xal co'se' ntelux mèn
xtàa mèn tant nayi' mèn. Per ndxe'leque',
daa ndal par lin que no mèn thìb yalnaban
ndac axta plóthe loo cón che'n Diox. [11] Por
cona, ngue niin loo gu': Daa nac xal thìb
pastor ndac. Por nac daa xal thìb pastor
ndac, ale gath daa por cón che'n mèn co'
ndyal yòo loo cón chenen, mèn, co' nee di's,
nac xal mbacxil' che'n pastor. [12] Lomisque'
ne, thìb xa' co' ndxax ncàa co' nqueno no
co' nquenap mbacxil', xa'a ndxax ncàa por
inacte xa' pastorpe' che'n mbacxil'. No
inacte mbacxil' mbacxil'pe' xa'. Tac co'se'
ñèe xa' nde mbée, ndxe'leque', nxyon' xa'
no ndlá' xa' mbacxil'. Le' sya, ndyac lezo'
mbée, ndyen mbée mbacxil'. No ndli mbée
par ndrye's mbacxil' pál. [13] Per xa' co' ndoo
lìte ndxax ncàa co'se' ñèe xa' nde mbée loo
mbacxil', xa'a nxyon' tac nac xa' thìb xa' co'
alithe ndxax ncàa. Indyóode xa' no ne' ne'
indlyat lezo' xa' ñèe xa' mbacxil' co' mblá'
xa' loo mbée.
[14-15] Per ndxe'leque', daa nac xal thìb pas-
tor ndac. Xalque' ndlibe' xuden daa no
nda' xuden cuent cón chenen, daa, ne,
ndlibe' xuden no ndan cuent xal nac xuden.
Lomisque' mod ne, ndliben no ndan cuent
cón che'n mèn co' ndyal ndxòo loo cón
chenen, mèn co' nac xal mbacxil'pe' daa.
Por cona, tan yalnaban daa loo yalguth por
cón che'n mèn co' nac xal mbacxil'pe' daa.
[16] Tolo mtetac Jesús di's loo mèn. Ndxab
Jesús:
—Ngue non taamas mèn co' nac xal
mbacxil', mèn co' inacte mèn nación Israel,
co' nee di's, nac tedib corral mbacxil'. No
naquinque' lin par thidte queltàa mèna loo
cón chenen par yòo mèna loo cón chenen.
Le' sya, mèn co' nac xal mbacxil' co' in-
acte che'n corral ndxè', mèna gòn ron no
tyubdi's mèna con' gaben loo mèna. Le'
sya, thidte gàc mèn co' nac xal mbacxil'
che'n tedib corrala con mèn co' nac xal
mbacxil' che'n corral ndxè' con thidte xa'
co' nac pastor co' nquenap no co' nqueno
mbacxil'a.
[17] Anze'f nque' lezo' xuden ñèe xuden daa
tac daa ta lugar quée yalguth loon. No yiloa
beren, ryo xban daa tedib vez. [18] Yende chó
mèn gác guth daa. Ndxe'leque', leque daa
li par quée yalguth loon xal nee lezon. Na
ndxàp con' la's niin no ndxàpen con' la's
yan par leque daa ñibe' par gath daa. No
ndxàpen con' la's niin no la's yan par leque
daa ñibe' par beren, ryo xban daa tedib vez.
Con'a nac co' mnibe' xuden Diox loon par
lin.
[19] Co'se' mbìn mèn co' ñibe', no co' ndyoo
ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel
tataa ndxab Jesús loo mèn, mbere mèna,
ngure yoo di's mèna tedib vez. No ale por
cona'te mbli ngòc mèna chop ned mèn.
[20] No ale huax mèn mbez loo xtàa mèn:
—Chele' gu' ndli cuent thìb xpii ye'rsin'
nzo loo mbi' no nquée mbii yéc mbi',
¿chonon nda' gu' lugar ndxòn gu' di's co'
mbez mbi' loo gu', sya?
[21] Per taandxep mèn mbez:
—Yende chó mèn nzo co' nzo xpii
ye'rsin' loo co' gác tyoodi's tatua'. ¿Ché'
ndli gu' cuent le' thìb mèn co' nzo xpii
ye'rsin' loo li par hui' thìb mèn sieu, cà'?
Yende xàa.

Mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel mcà di's cón che'n Jesús no mtè'b mèna Jesús.

[22] Co'se' mbli mèn ciuda Jerusalén thìb
lni, lni co' mbli mèn par mte' lezo' mèn
co'se' mbli mèna stren templ, le'xque'
tiempa ngòc tiemp xìl'. [23] Le' Jesús na, nda
ndye'th, ngue tee ta' vuelt le'n templ co'te'
ndub portal co' mbez mèn portal Salomón.
[24] Láth nda ndye'th Jesús ngue tee go Jesús
vuelt le'n templ, mtau' mèn co' ñibe', no
co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel loo Jesús. Ndxab mèna loo
Jesús:
—¿Axta pól yilo lil par ya ne'gànte lezo'
nu' cón che'nl no par ta' nu' cuent no ñee
nu' ché', lìcque', nac lùu Crist o ché' ilìcta?
Per nalle' ndlya's nu' ñeel loo nu' ¿ché',
lìcque', nac lùu Crist o ché' antaa nzo'f di's,
à'? Guneei loo nu' loo xnaa thidtene par
yila's nu' cón che'nl.
[25] Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—Na guniila loo gu'. Ne'ngala'ste gu'
con' guniin loo gu'. Ryethe con' co' mblin

xal mnibe' xuden Diox par lina, leque con'a
ndlu' cón chenen par ñee gu' no ta' gu'
cuent chó nac daa. 26 Per ndxe'leque', gu' in-
dxela'ste loo con' ndlin tac inacte gu' mèn,
co' nee di's, nac mbacxil'pe' daa xal guni-
ilena loo gu' pezea. 27 Le' mèn co' ndyal yòo
loo cón che'n mèn co' nac xal mbacxil'pe'
daa, mèna ndxòn di's ron. Daa ndlibe
mèna. No huen huen ndan cuent cón che'n
mèna. Mèna ndlique' co' ñibe'en loo mèna.
28 Le' sya, daa lique' par yòo ban no mèna
Diox thidtene yiloa. No thidteneque' ne'co'
xà'de Diox mèna no ne'co' toode Diox mèna
loo Diox yiloa. Yende chó mèn co' mèna
loo cón chenen. 29 Xuden Diox co' mbli par
mdyal mèn yòo mèn co' nac xal mbacxil'pe'
daa loo cón chenen, xuden Diox nac más
xa' roo xa' xèn loo alux con'. Nec thìb mèn
ne'gácte co' mèn co' nac xal mbacxil'pe'
daa loo cón che'n xuden Diox. 30 Daa ngue
nii loo gu': Ryop nu' xuden Diox thidte nac
nu'.

31 Le' sya, mbere mèn co' ñibe', no co'
ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel, mxen mèna quèe par gath
quèe mèna Jesús tedib vez. 32 Láth mblya's
mèna nden mèna quèe par gath quèe mèna
Jesús, ndxab Jesús loo mèna:

—Nde teele' ndlin huax con' ndac loo
gu' co' nac con' co' mbli xuden Diox par
ndxàpen con' la's niin no la's yan par lina.
¿Por chó cón che'n con' ndac co' mblin loo
gu'a ndlya's gu' gath quèe gu' daa, sya?

33 Sya, mcàb mèn co' ñibe', no co' ndyoo
ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel
loo Jesús. Ndxab mèna:

—Ne'gath quèede nu' lùu por cón che'n
huax con' ndac co' ndlil. Ndxe'leque', nu'
gath quèe lùu tac nazab nac co' ndlil. Ale
ñii yèel ñii tìil cón che'n Diox. Nu' ngüi'
nacl thìb mbi' xalque' nu'. No ale, ndxàcl
xal Diox loo nu'.

34 Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Loo libr co' nac ley co' ngue no gu'
ndub di's co' mbez mèn ndxab Diox. Mbez
di'sa: Ryete gu' nac mèn co' ndxàal li chol
mèn cas loo xal li mèn cas loo Diox. 35 Cona,
daa ngue nii loo gu': Na' nanee le' di's
co' ndub loo libr co' nac xti's Diox yende
mod quith no mèn. No yende mod cà di's
mèn di'sa. Yub Diox mblo lèe ndxè' loo
mèn co' ndxòn di's co' ndxab Diox le' mèna
nac xalque' Diox. 36 Chele' Diox mblo' xà'
daa par mtel' Diox daa ndalen loo izlyo',
¿xá mod gàc ñee gu' loon le' daa nazab ñii
yèe ñii tìi cón che'n Diox tac guniilen loo
gu' le' daa nac xgan' Diox, sya? 37 Chele'
daa indlide xal ndli xuden Diox, ne'yila'ste
gu' loon. 38 Per chele' daa ngue lique' xal
ndli xuden Diox, mastale' indxela'ste gu'
loon, gola's gu' loo zin' co' ndlin par ñee
gu' no yila's gu' le' xuden Diox nzo loon no
nzoquen loo xuden Diox.

39 Le' sya, mbere mèna, mblya's mèna
ndenxù' mèna Jesús tedib vez. Per ale,
chàa, mdyon' Jesús loo mèna.

40 Sya, mxen Jesús ned. Mbere Jesús, nda
Jesús par ned ro yó'be' Jordán co' nac ned
ndlyen huiz. Ngo Jesús pláte huiz co'te'
mbli Juàn bautizar mèn ndoore' yi'th Jesús.
41 Huax mèn nda nque xís Jesús par neda.
Mbez mèn no ndyoodi's mèn:

—Lìcpe' ba'i, cara, mastale' ne'nglu'de
Juàn Bautist no ne'nglide Juàn Bautist nec
thìb yalguzye' loo mèn, per ryete di's co'
gunee Juàn cón che'n mbi' ba' lìcque' ngòc
di's co' gunii Juàn loo mèn.

42 Por cona, huax mèn ngola's loo Jesús
co'te' ngo Jesús.

11

*Trè' ndlu' xá mod nguth thìb mbi' co' ngro'
lèe Lars.*

1 Le'n huiza, mxac len thìb mbi' co' ngro'
lèe Lars. Mbi' ngòc mbi' yèez Betañ. Mbi'a
mque no chop fta'n co' ngro' lèe Mari no
Mart co' ngòc leque mèn yèeza. 2 Pues Mari
co' ngòc fta'n Lars co' mxac lena, Maria
ngòc xa'got co' mblath thìb loo aceit co'
anze'f nazi' ndlya' nii Tad Jesús. No ngoloa
mtecui's Mari nii Jesús con yis yéc Mari.
3 Por mxac len Lars, mtel' ryop bél myen'
fta'n Lars mèn co' ngua loo Jesús. Ndxab
mèn co' ngua mandada loo Jesús:

—Tad, nu' nde li avis loo U' le' amiu U',
Lars, ndyac len, cara.

4 Co'se' mbìn Jesús di'sa, ndxab Jesús loo
mèn co' ngua mandada:

—Yilíiz co' ndyac Larsa, inacte yilíiza co'
li par gathpe' Lars. Ndxe'leque', le'i nac par
yath yèn cón che'n con' roo con' xèn che'n
Diox loo mèn no par ryo xo'f loo mèn cón
che'n con' roo con' xèn co' nac cón chenen
loo mèn, daa co' nac xgan' Diox.

5 Mastale' nque' lezo' Jesús ñèe Jesús
Mart no Mari, bél Mart, no Lars, 6 co'se'
mbìn Jesús di's co' ndxab mèn co' ngua

mandad le' Lars ndyac len, asembli Jesús,
ne'ngade Jesús luega xal mblya's ryop bél
myen' ftan' Lars. Mbyan' Jesús co'te' ngo
Jesús taachop huiz. 7 Ngolo nguri'th chop
huiza, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús:
—Nda na' par ned le'n yèez co' nac
yèezya' che'n làaz mèn jude tedib vez, cara.
8 Per myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo
Jesús:
—Maistr, pente ndxàc plá huiz mblya's
mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co'
ndyoo naa loo mèn nación Israel mcua'n
mèna mod nguth mèna U' con quèe. No ale
¿ndlya's U' ya U' par neda tedib vez, cà'?
9 Mtetac Jesús thìb di's loo myen' xin'
mté'th Jesús. Ndxab Jesús:
—Nde niin thìb con' loo gu': ¿Ché' ilìcte
si' fchop hor nac thìb huiz, cà'? Hui' gu'
nexa. Chele' thìb mèn ndyee ndxáal ze,
mèna indxezi'fte no indxega'ste mèna ned
nda mèna tac xnìi huiz ntenìi loo mèna ned
nda mèna. 10 Per mèn co' tyee nii nacuau,
mèna ndxezi'fque' no ndxega'sque' mèn
loo con' tac yende xnìi co' ntenìi loo mèna
ned nda mèna.
11 Ngolo tataa ndxab Jesús di's loo myen',
ndxab Jesús loo myen':
—Lars co' ndxàc amiu na' naxyàt. Per
nalle' daa ga lo' mcal' loo Lars.
12 Sya, ndxab myen' xin' mté'th Jesús loo
Jesús:
—Tad, chele' Lars naxyàt, peser más
ndoo yath ndac Lars, ¿lé'?
13 Di's co' ndxab Jesús loo myen' nee di's
le' Lars nguthle'. Per myen' xin' mté'th
Jesús mbli xtùuz le' Jesús ngue yab loo
myen' le' Lars naxyàt tac ndoo yath ndac
Lars. 14 Le' sya, clar mda' Jesús cuent loo
myen'. Ndxab Jesús:
—Lars nguthle'. 15 Per con' co' más ndyac
lezon tac yende daa tya. Más huen tataa
ngòca loo Lars por cón che'n gu' par hui' gu'
con' lin loo Lars par tataa mod más yila's
gu' loon. Ya' gu' nda na' par ñèe na' máa
thebol Lars.
16 Sya, ndxab Max, co' mbez mèn Cuach,
loo myen' xtàa xin' mté'th Max:
—Nda no na' Jesús, yey, par gath no na'
Jesús tya.

Trè' ndlu' le' Jesús ngo xban mèn. No ndli Jesús par yòo ban no mèn Diox thidtene.

17 Co'se' mzin Jesús con myen' liz thebol
Lars, ndxàcle' thap huiz ngua ca's mèn
thebol Lars. 18 Nde nxon', gaxte tya nziri'
yèez Betañ' par ciuda Jerusalén. Nziri'que'
yèez Betañ com chop mil narol metr, peser,
loo ciuda Jerusalén. 19 Le'pe' sya, huax mèn
yèezya' che'n làaz mèn jude mbi'th too naa
no mbi'th tegán mèn lezo' Mart no Mari
por cón che'n thebol Lars. 20 Co'se' mbìn
Mart le' Jesús ndele', ngro' Mart, ngua càa
ned Mart Jesús. Le' Mari na, mbyan' no rye
mèna yòo. 21 Lueg ndxab Mart loo Jesús:
—Tad, chele' U' ngo no nu' trè', ngobe'en
ne'ngathte ftanen. 22 Per nalle' naneequen
le' Diox li ryete con' co' ña'b U' loo Diox.
23 Ndxab Jesús loo Mart:
—Fta'nl ryo xban, ey.
24 Mart ndxab loo Jesús:
—Aa, Tad, daa naneeque' le' ftanen ryo
xban. Per axta co'se' gàc lult tiemp loo
izlyo' co'se' ryo xban mèn nguth axta syare'
ryo xban ftanen, ndyaquen.
25 Jesús ndxab loo Mart:
—Daa nac xa' co' ngo xban mèn. No
nac daa xa' co' ndli par yòo ban no mèn
Diox thidtene. Le' mèn co' ndxela's loon,
mastale' gath mèn, daa li le' mèna yòo ban
no Diox thidtene yiloa. 26 Ryete mèn co' na-
ban nalle' no ndxela's mèn loon, co'se' gath
mèna, mèna yòo ban no Diox. Ne'ryo xà'de
mèna loo Diox thidtene. ¿Ché' ndxela'sl
di's co' ngue niin lool ndxè', Mart?
27 Mart ndxab loo Jesús:
—Aa, Tad, ndxelasquen di's co' mbez U'.
No ndxelasquen le' U' nac Crist co' nac
xgan'pe' Diox co' ndxath yi'th loo izlyo'.

Trè' ndlu' le' Jesús mbín' ro bá' che'n thebol Lars.

28 Ngolo ndxab Mart di'sa, nda chez Mart
Mari, bél Mart. Xexte ndxab Mart loo Mari:
—Maistr mzinle' trè'. No mtel' Maistr
daa par ndal xinl. Ya neel cón ndlya's
Maistr.
29 Texal mbìn Mari di's co' ndxab Mart,
yende izlyo', ngo too nde'f Mari. Ngua
Mari co'te' nzo Jesús. 30 Co'se' ngua Mari
co'te' nzo Jesús, tarte yòo Jesús le'n yèez
Betañ. Tatabe' nzo Jesús co'te' ngua toodi's
no Mart Jesús. 31 Co'se' gunèe mèn yèezya'
che'n làaz mèn jude co' ngo no Mari no co'
nzi tegán lezo' Mari liz Mari yende izlyo'
ngo too ndé'f Mari no ngro' Mari nda Mari,
mdoo nque mèna xís Mari. Tac mbli mèna

xtùuz peser nda yón' Mari ro ye'r co'te'
mblo mèn thebol Lars.
32 Per texal mzin Mari co'te' nzo Jesús,
mdub xib Mari no mcotloo Mari xan' nii
Jesús. Ndxab Mari loo Jesús:
—Tad, chele' U' ngo trè', ne'ngathte fta-
nen, ngobe'en.
33 Co'se' gunèe Jesús ndxón' Mari no
ndxón' rye mèn yèezya' che'n làaz mèn
jude co' mzin no Mari loo Jesús, anze'f mxi
yéc no mxi lezo' Jesús. No mbyàa mbye'th
lezo' Jesús. 34 Látha, ndxab Jesús loo mèna:
—¿Pá mer mblo gu' thebol, à'?
Sya, ndxab ryop bél myen' loo Jesús:
—Tad, ya' U' nda na'. Sya, hui' U' pá
mblo nu' thebol.
35 Sya, ale no Jesús mbín'. 36 Co'se' gunèe
mèn gulàaz che'n làaz mèn jude mbín'
Jesús, ndxab mèna loo xtàa mèna: Hui' gu'
nexa. Susque' mque' lezo' Jesús ñèe Jesús
Lars. Ale no Jesús ndxón'.
37 Sya, ndxab plá mèna loo xtàa mèn:
—Mbi' ba' mbli par ngüi' mbi' sieua. ¿Xá
nee gu'? ¿Ché' ne'ngácte mbi' ba' ngli mbi'
par ne'ngathte Lars chele' mbi' ngo trè',
cà'?

Jesús mblo xban thebol Lars loo mèn.

38 Mbere Jesús, mbyàa mbye'th lezo'
Jesús. No mxi yéc no mxi lezo' Jesús tedib
vez. Mbii gax Jesús ro ye'ra. Ye'ra ngòc thìb
quèe lyo'. Mtau' mèn ro ye'ra con thìb quèe
laj. 39 Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nziri'a:
—Fteche gu' quèe ro ye'r ba'.
Per Mart co' ngòc fta'n thebol Lars
ndoole' ndxab loo Jesús:
—Tad, ya ndlya'le' thebol, ngobe'en, tac
ndxàcle' thap huiz nguth thebol.
40 Jesús ndxab loo Mart:
—¿Ché' ne'ngniiden lool gozea chele'
lùu yila's loon no loo con' lin, ñèel con' roo
no con' xèn che'n Diox co' lin loo Lars, cà'?
41 Sya, mteche mèn quèe co' ndoo nau' ro
ye'r co'te' mblo mèn thebol Lars. Ngoloa,
mbui' Jesús loo bé'. Ndxab Jesús:
—Pay, Diox quix U' tac U' mbìnque' di's
co' guniin loo U'. 42 Daa naneeque' le' U'
ndxònque' co' mbezen loo U'. Per por cón
che'n rye mènléy' co' nziri' dib vuelt loon
nalle', taandxè' ngue niin loo U' par yila's
mèn le' U' mtel' daa.
43 Ngolo tataa ndxab Jesús loo Diox xud
Jesús, cabii ndxab Jesús:
—Lars, gro' co'te' nzol ba', ey.
44 Sya, Lars co' nguth ngro' too ro ye'ra.
Ale nabix lar' ya' Lars no nii Lars. Nzo thìb
panid loo Lars, ne. Jesús ndxab loo mèna:
—Fteche gu' lar' co' nabix ya' Lars no nii
Lars no loo Lars. No bla' gu' bii Lars.

Mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel thidte ngòc. No mbli nèe mèna lezo' mèna par guth mèna Jesús.
(Mt. 26.1–5; Mr. 14.1–2; Lc. 22.1–2)

45 Por cón che'n yalguzye' co' mbli Jesús
loo thebol Lars, anze'f thìb mèn yèezya'
che'n làaz mèn jude co' mbi'th too naa Mari
ngola's loo Jesús co'se' gunèe mèna con'
mbli Jesús loo thebol Lars. 46 Per plá mèn co'
nac leque mèn co' ngua too naa Maria ngua
ta' cuent loo mèn xley' farise cón che'n con'
mbli Jesús loo thebol Lars. 47 Sya, mèn xley'
farise no mèn co' ngòc jef che'n nguley'
co' más ñibe' loo nguley', mèna mqueltàa
con rye mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no
co' ndyoo naa loo xley' che'n mèn nación
Israel. Ndxab mèna loo xtàa mèna:
—¿Cón li na', cara? Na' nanee le' mbi'a
anze'f thìb yalguzye' ngue li. 48 Chele' na'
la' tolo li mbi' yalguzye' co' ngue li mbi',
sya, ryete mèn nación na' yila's loo mbi' no
yòo mèn loo cón che'n mbi'. Ne' yiloa mèn
co' nac gobiern co' ndub ciuda Rom tel'
solndad le'n nación na' par telux solndad
templ na' no nación na'.
49 Per làth rye mèna ngo thìb mbi' co'
ngro' lèe Caifás. Caifasa ngòc jef che'n
nguley' co' más mnibe' loo nguley' lín'a.
Ndxab Caifás loo mèn co' mqueltàaa:
—Yende con' nanee gu' no yende con'
non gu', yey. 50 Ne' ne' ta' gu' cuent cón nac
con' más huen par na'. Más huen gàca gath
thidte mbi' lugar de lyux ryete mèn nación
na'. No por gath thidte mbi'a ne'lyuxte
mèn le'n dib nación na'.
51 Per di's co' gunii Caifasa ne'ngàcte di's
co' angmbye'th yéc Caifás par gunii Caifás
di'sa. Ndxe'leque', por ngòc Caifás jef che'n
nguley' co' más mnibe' loo nguley' lín'a,
con'a mbli Diox tataa mde'th Caifás le' Jesús
gath lugar de lyux mèn le'n dib nación
Israel. 52 No iante por mèn nación Israel
gath Jesús. Ndxe'leque', Jesús gath por cón
che'n rye mèn co' nac xin' Diox co' nzi tee
re's le'n chol nación loo izlyo' par thidte
queltàa mèna loo cón che'n Jesús. 53 Por
cona, desde huiza ryete mèn co' ñibe', no
co' ndyoo ner, no coo' ndyoo naa loo mèn

nación Israel thidte ngòc par mblobe' no
mtoxcua' mèna par guthxù' mèna Jesús.
54 Por cona, ya ne'ntolode nque tee Jesús
loo xnaa làth mèn yèezya' che'n làaz mèn
jude. Ndxe'leque', mbii Jesús tya. Nda Jesús
thìb lugar co'te' nagán co' nziri' gax par ya
Jesús thìb yèez co' ngro' lèe Efraín. Tya ngo
Jesús con myen' xin' mté'th Jesús ndxep
tiemp.
55 Le'xque' le'n huiza, pláte huiz ndoo
gáal lni pasc che'n mèn nación Israel. Nde
nxon', huax mèn che'n dib nación Israel
nde lni le'n ciuda Jerusalén par tlo li mèna
costumbr co' ndxàp mèna par yòo cuent
yumbìi mèna loo xley' mèna ndoore' gáal
lni pasca. 56 Làth xtau'a, mtlo chol mèn,
mcua'n mèn Jesús. No láth nzo mèn le'n
templ, mnibdi's mèn loo xtàa mèn:
—¿Ché' ndyac gu' chop di's yi'th Jesús
lni, lé'?
57 Per mèn xley' farise no mèn co' ngòc jef
che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley',
mèna mnibe' loo rye mèn co' nde lni chele'
chó mèn non no nanee mèn pá nzo Jesús,
ta' mèna cuent loo mèn xley' farise no loo
mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe'
loo rye nguley' par ya tenxù' mèna Jesús xal
thìb pres.

12

Trè' ndlu' le' thìb xa'got ngua tà aceit per-
fum nii Jesús.
(Mt. 26.6–13; Mr. 14.3–9)

1 Taaxop huiz ndoore' gáal lni che'n pasc,
Jesús ngua yèez Betañ co'te' ngòc làaz Lars,
Lars co' nguth no co' mblo xban Jesús làth
mèn nguth. 2 Mèn guliz Lars mbli nab thìb
rsè par hua Jesús, co' nee di's, ngue li mèn
con' guryath no con' guryèn loo Jesús. Le'
Mart fta'n Lars na, mtlo mbli mandad loo
mes. Nde nxon', note Lars ngòo làth mèn
co' ngure loo mes par nduhua rsè no Jesús
mèna. 3 Látha, Mari, bél Mart, ngua xi thìb
med litr aceit perfum che'n ye' nard co'
anze'f náp ntac. Mtlo Mari, mtà Mari aceita
nii Jesús. Ngoloa, mtecui's Mari nii Jesús
con yis yéc Mari. Nde nxon', ante mzyè xla'
aceit che'n perfum ye' nard le'n nyòo. 4 Sya,
ndoole' Jud Iscariot, xgan' Mon, co' ngòc
thìb myen' xin' mté'th Jesús co' mda'xù'
Jesús loo mèn yiloa, ndxab Jud:
5 —¿Chonon ne'ntho'de xa'gota perfum
ba' por thìb mil chop ayo pes par ta' gòn
xa'got tmi loo mèn prob co' ndyac yaltìi, à'?
6 Per ne'ngabte Jud di'sa por mdyóo
Jud cón che'n mèn co' ndyac yaltìi.
Ndxe'leque', ndxab Jud di'sa tac Jud ngo
ya' bols co'te' ndxòosua' tmi. No ngòc Jud
thìb huan' tac xexte ndyen Jud tmi co' ngòo
mèn le'n bols. 7 Sya, ndxab Jesús loo Jud:
—La'a. Nee Mari cón ngue li Mari. Mari
ngue tà aceit ba' laden ndoore' zin huiz ya
ca's mèn daa xal nac mod co' ndxàp mèn.
8 Part cón che'n gu', gu' thidteneque' nzo
làth mèn prob. Per part cón chenen, daa
ya ne'tolode go no gu' thidtene.

Trè' ndlu' le' mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner,
no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel thidte
ngòc. Mbli nèe mèna lezo' mèna par guthxù'
mèna Lars, ne.

9 Sya, anze'f thìb mèn che'n yèezya' che'n
làaz mèn jude mbìn le' Jesús nzo le'n yèez
Betañ. Ngua mèna Betañ. Per ne'ngade
mèna ante par ya tee hui' mèna Jesús.
Ndxe'leque', ngua mèna par hui' mèna máa
Lars, ne, Lars co' mbli Jesús ngro xban làth
mèn nguth. 10 Le' sya, mèn co' ngòc jef che'n
nguley' co' más ñibe' loo rye nguley', thidte
ngòc làth mèna par guthxù' mèna Lars, ne.
11 Tataa mbli mèna tac por cón che'n Lars
anze'f thìb mèn co' nac mèn che'n yèezya'
che'n làaz mèn jude ngro xà' loo xley' co'
ndxàp mèn nación Israel tac ngola's mèna
loo Jesús no ngòo mèna loo cón che'n Jesús.

Jesús ngòo le'n ciuda Jerusalén.
(Mt. 21.1–11; Mr. 11.1–11; Lc. 19.28–40)

12 Le'pe' sya, mdoo huax mèn ned. Nda
mèn lni che'n pasc ciuda Jerusalén. Tedib
huiz co' nde nquea, mbìn mèna le' Jesús nde
zinle' ciuda Jerusalén. 13 Sya, mtlo mèna,
mcho' mèn yin. No ngro' mèn par ya càa
ned mèn Jesús. No mbez yèe mèn cabii xal
co'se' ndxol ro mèn thìb himn. Mbez mèna:
—Anze'f Diox roo Diox xèn nac Diox. No
mbi' ndac nac mbi' co' nde por cón che'n
Tad Diox. Mbi' nacque' rey che'n mèn
nación Israel.
14 Látha, gunèe Jesús mdoo thìb burr
gaxte par neda. Mdub Jesús burr par
ngòcque' no mdyaaque' no mdyubque' di's
co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez
taandxè':

[15] Ne'zyebte gu', mèn co' nac mèn
ciuda Jerusalén. Hui' gu' nexa. Rey gu'
ndele' ba'. No ndub rey gu' thìb burr.
[16] Per anon mtlo mqueltàa no myen' xin'
mté'th Jesús Jesús, ne'nda'de myen' cuent
cón nee di's con' co' mbli Jesús hora. Co'se'
gunèe myen' ngro xban Jesús no mquée
Jesús loo bé' par ngòc con' roo con' xèn
loo Jesús, axta syare' mte' lezo' myen' no
mda' myen' cuent le' ryete con' co' ngòc loo
Jesús, mdyubque' di'sa cón che'n Jesús loo
libr co' nac xti's Diox. No tataaque' ngòca
loo Jesús xalque' ndub di's loo libr co' nac
xti's Diox.
[17] Mèn co' ngure no Jesús co'se' ngurez
Jesús Lars ro ye'r co'te' ngua ca's mèn the-
bol Lars no mblo xban Jesús thebol Lars làth
mèn nguth, mèna mda' cuent cón che'n
con' gunèe mèn mbli Jesús. [18] Por cona,
ngro' rye mèna par ngua càa ned mèna
Jesús tac mèna huen huen mda' cuent no
gunèe mèna xal mbli Jesús yalguzye' roo
yalguzye' xèn loo Lars. [19] Sya, mèn co' ngòc
mèn xley' farise, ndxab mèna loo xtàa mèn:
—Ngolo gunèe gu'i, na. Yende cón gác
na' li no na' mbi' ba'. Hui' gu' nexa. ¡Napló
mèn ndoo nque xís mbi' ba'!

Ndxep mèn grieg ngue cua'n Jesús.

[20] Làth rye mèn co' ngua ciuda Jerusalén
par cuez mèn Diox le'n huiz lnia, ngo ndxep
mèn nación Grieg le'n ciuda Jerusalén.
[21] Sya, mbii gax mèn nación Griega loo
Lip co' nac mèn yèez Betsaid co' nac thìb
yèezya' che'n làaz mèn galile. Nalyat mdè'f
ro mèna. Ndxab mèna loo Lip:
—Tad Lip, nu' ndlya's blu' U' Jesús loo
nu', yey.
[22] Sya, ngua ta' Lip cuenta loo Ndech. Le'
sya, Lip ryop Ndech ngua neei loo Jesús.
[23] Sya, ndxab Jesús loo ryop myen'a:
—Mzinle' hor co'se' gàc con' roo con'
xèn loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè'
xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè'.
[24] Nde niin tedib con' loo gu' co' nac thìb
con' lìcpe': Chele' mèn ne'teyòode thìb
quèe nzob triu loo yòo par gà'ba no lyena,
taate yan' quèe nzoba. No ne'gà'bta par
lyena. Per chele'i gà'b no lyena, huax nzob
bin ta'i yiloa. [25] Tac mèn co' ante ñee loon
loo cón che'npe' mèn loo izlyo' ndxè' par
ante ban mèn loo izlyo' ndxè', mèna yende
mod yòo ban no Diox thidtene. Per mèn
co' ndoo lezo' lá' rye con' ñee loon mèn loo
izlyo' ndxè', co' nac con' co' nzo mod li mèn
gan loo izlyo' ndxè par ban mèn loo izlyo'
ndxè', mèna yòo ban noque' Diox thidtene
yiloa. [26] Chele' chol mèn lya's tyubdi's loon
xal ñibe'en loo mèna, mèna ndxàal tyoo
nque xísen par li mèna xal ndlin. No co'te'
gon, tya go non mèn co' tyubdi's loon xal
ñibe'en loo mèna. Chele' chol mèn tyubdi's
xal ñibe'en loo mèna, le' sya, xuden Diox
li par gàc con' guryath no con' guryèn loo
mèna.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn xá mod gath Jesús.

[27] Tolo ndxab Jesús:
—Per nalle' ne'needen co'the con' lin.
Imbe see teede lezon. No axta ne' ne' neen
cón gaben. ¿Ché' taben loo xuden Diox:
Pay, ftelá' U' daa loo con' gàc loon nalle',
cà'? Yende xàa. ¿Cón li gaben tataa? Por
cona, ndalen loo izlyo' ndxè'.
[28] Más huen mna'b Jesús loo Diox xud
Jesús. Ndxab Jesús:
—Pay, bli U' par gàc con' roo con' xèn loo
yub U' por cón chenen.
Sya, le'le' mbyèn thìb di's loo bé' co'
ndxab:
—Na mblile' par ngòc con' roo con' xèn
loon por cón che'n lùu. No beren lin par
gàc con' roo con' xèn loon por cón che'n lùu
tedib vez.
[29] Le' sya, mèn co' nziri' no Jesús mxac
ngòc thìb con'. Ndxep mèn ndxab:
—Gundii ngulàa.
Taandxep mèn ndxab:
—Tyè'. Peser thìb angl gunii loo Jesús.
[30] Sya, ndxab Jesús loo mèna:
—Ne'mbyènte di's co' mbìn gu' ba' por
cón chenen. Ndxe'leque', mbyèn di's ba'
por cón che'n gu' par yila's gu' loon no loo
cón chenen. [31] Tac nalle'que' mzin tiemp
co'se' tyub rez cón che'n mèn co' naban
loo izlyo' ndxè'. No nalle'que' mzin tiemp
co'se' tyè'b jefpe' no ryo' xà' jefpe' che'n
izlyo' ndxè' thìb lad loo mèn. [32] No co'se'
yilo que' mèn daa loo thìb cruz, no xít too
mèn cruz nasal' daa, yiloa daa li le' huax
mèn tyal yila's loon par yòo mèn loo cón
chenen.
[33] Tataa ndxab Jesús loo mèn par non mèn
no ta' mèn cuent xá mod gath Jesús.
[34] Per ale le'le' mcàb mèn co' nziri' loo
Jesús. Ndxab mèn:

—Co'se' ndlab nu' loo libr co' nac ley co' mxo'f Moisés loo nu', libr ndlu' loo nu' le' Crist banque' thidtene. ¿Xá mod mbezl le' lùu co' mbez leque lùu nac mbi' co' mbi'th yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mèn, lùu yiche loo thìb cruz, sya? ¿Chóxe' mbezl nac lùu, lùu co' mbez nac mbi' co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', sya?

35 Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Láth be' nzon làth gu', ngue lin par tyub xnìi yéc gu' no par tyub xnìi lezo' gu' loo cón che'n Diox. Per taandxepte tiemp be' nzon làth gu'. Làth xtau'a, fque tee ban ndac gu' loo cón chenen xal ngue niin loo gu' ndxè, daa co' ndli par ndyub xnìi yéc gu' no par ndyub xnìi lezo' gu' loo cón che'n Diox. Tac ne'stre'fque' tlo que tee ban gu' loo cón che'n xab izlyo' co' nac xal yál'cuau loo gu'. Tac mèn co' nque tee ban loo cón che'n xab izlyo' nac xal mèn co' ndyee loo yál'cuau. No ne'ñeede mèna pá ned nda mèna. 36 Cona, ngue niin loo gu': Láth be' nzon làth gu', gola's gu' loon, daa co' ndli par tyub xnìi yéc gu' no par tyub xnìi lezo' gu' loo cón che'n Diox.

Ngolo tataa ndxab Jesús di's loo mèna, xexte mdyon' Jesús loo mèna. Ndyàa Jesús.

Trè' ndlu' chonon thidtene ne'ngala'ste mèn nación Israel cón che'n di's co' ndyoodi's Jesús loo mèn.

37 Per mastale' mblile' Jesús huax yal-guzye' loo mèna, ne'ngala'ste mèna loo Jesús no loo con' co' mbli Jesús. 38 Thìb mod no tedib mod mquinque' mdyaa di's, no ngòcque' di's, no mdyubque' di's xal mbez di's co' gunii Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox, di's co' mbez:

Tad, ¿chó mèn nac mèn co' ngola'sle' di's co' gunee U' loo nu' co' ndxable' nu' loo mèn, à'? No ¿chó loo mèn mblu'le' Tad rye loothe con' co' nzo la's nii Tad no con' co' nzo la's ya' Tad, à'?

39 Por cona, ne'ngácte mèna ngala's mèna loo Jesús no loo cón che'n Jesús xal mde'th Sayi di's co' ndxab Diox co' mdub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

40 Diox mbli ngòc mèna xal mèn sieu loo cón che'n Diox. No mbli Diox ngòc mèna mèn naad no mèn nguud par ne'hui'de mèna con ngudloo mèn no ne'ten'te mèn di's, ne' ne' yaa'd di'sa le'n lezo' mèna. Ne' ne' yòo mèna loo cón chenen tedib vez par teyaquen mèna xal thìb mèn yíiz.

41 Di'sa gunii Sayi tac gunèe Sayi con' roo con' xèn cón che'n Jesús. Con'a, gunii Sayi cón che'n Jesús, ne.

42 Per mastale' tataa mde'th Sayi cón che'n mèna, anze'f thìb mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel ngola's loo Jesús no loo cón che'n Jesús. Per inda'de mèna cuent loo xnaa loo xtàa mèn tac nzyeb mèna co' chug mèn xley' farise mèna le'n sinagog. 43 Más nda' gust lezo' mèna ndxàc con' guryath no con' guryèn loo mèna por cón che'n xtàa mèna leque yòo lezo' mèna mod co' li Diox par gàc con' guryath no con' guryèn loo mèna.

Trè' ndlu' le' di's co' ndyoodi's Jesús li par tyub rez cón che'n mèn loo mèn loo izlyo' ndxè' yiloa.

44 Ngoloa, cabii gunii Jesús loo mèn tedib vez. Ndxab Jesús:

—Mèn co' tyal yila's loon, iante loon yila's mèna. Ndxe'leque', mèna yila's loo Diox xuden co' mtel' daa loo izlyo' ndxè'. 45 Mèn co' ngue hui' loon nalle', mèna ngue hui' loo xa' co' mtel' daa, ne, nalle'que'. 46 Daa co' nac xa' co' ndli par ndyub xnìi yéc mèn no par ndyub xnìi lezo' mèn loo cón che'n Diox, daa mbal yáal loo izlyo' ndxè' par gàca loo mèn le' mèn co' tyal yila's loon, ne'que tee bante mèna loo co' nac xab izlyo' co' nac xal yál'cuautúb. 47 Per chele' chol mèn ndyal gòn di's co' ndyoodizen, no ale ndri'th nza mèn di's co' mbezen, ne'gàcte daa mèn co' quexù' mèna. Tac daa ne'ngalte loo izlyo' ndxè' par quexù'en mèn. Ndxe'leque', ndalen no nzolen loo izlyo' ndxè' par telá'en mèn loo con' ryes. 48 Le' mèn co' mblo' too daa thìb lad no nteri'th nza mèn di's co' ndyoodizen, nzoque' thìb xa' co' tub rez cón che'n mèna. Leque di's co' mdoodizlen loo mèn, leque di'sa li par tyub rez cón che'n mèna loo mèna co'se' gàc huiz co' gàc lult tiemp loo izlyo' ndxè'. 49 Daa indyoodi'ste xal neete lezon. Ndxe'leque', xuden co' mtel' daa, xuden mnibe' loon cón che'n co' ndxàal gaben loo mèn no cón che'n co' ndxàal lu'en loo mèn. 50 Naneen no ndan cuent le' mèn co' li xal ñibe' xuden Diox loo mèn, mèna yòo ban noque' xuden Diox thidtene. Cona, ngue niin loo gu': Le' ryete con' co'

ndyoodizen loo mèn, ndyoodizena xal ñibe'
xuden loon par tyoodizena loo mèn.

13

Jesús mtech nii myen' xin' mté'th Jesús.

1 Co'se' ngòc huiz co' ngòc huiz vispr
che'n lni pasc, Jesús nonle' mzinle' tiemp
ryo' Jesús loo izlyo' ndxè' par bii Jesús loo
Diox xud Jesús. Jesús mque'que' lezo' ñèe
Jesús myen' xin' mté'th Jesús co' nziri' loo
izlyo'. Huiza mblu' Jesús loo myen', lìcque',
mque' lezo' Jesús myen' axta plóthe.
2-4 Látha, Mebizya ndoole' par mbli
Mebizya ngulàa xtùuz ye'rsin' le'n lezo'
Jud, xgan' Mon Iscariot, par cua'n Jud mod
par ta'xù' Jud Jesús loo mèn. Per Jesús
naneeque' le' Jesús ngro' loo Diox. No
nonque' Jesús le' Jesús bere bii loo Diox
tedib vez. No nonque' Jesús le' Diox xud
Jesús mnibe' loo Jesús gàp Jesús rye loothe
con' la's nii Jesús no la's ya' Jesús yiloa.
Con'a, láth co'se' ngue yuhua rsè Jesús con
myen' xin' mté'th Jesús, chàa, ngo too Jesús
loo mes. Mteche Jesús thìb cua' xab Jesús
co' noc Jesús. No mtedó' Jesús thìb tuay
rlan' Jesús. 5 Ngoloa, mblo Jesús nít le'n
thìb bandej. Mtlo Jesús, mtech Jesús nii
myen' xin' mté'th Jesús. No mtecui's Jesús
nii myen' con tuay co' mtedó' Jesús rlan'
Jesús.
6 Per co'se' nde tech Jesús nii Mon Pedr,
Mon Pedr ndxab loo Jesús:
—Tad, ¿U' tech niin, à? ¡Pà tan niin tech
U'!
7 Jesús mcàb loo Mon Pedr. Ndxab Jesús:
—Aa, na tech niil pues. Lùu ne'ta'de
cuent no ne'ñeedel cón ngue li nonl nalle'.
Per axta yiloa syare' ta'l cuent cón ndli
ngue techen niil nalle'.
8 Pedr ndxab loo Jesús:
—Tad, ne'taden lugar tech U' niin
thidtene.
Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:
—Chele' daa ne'techte niil, Pedr,
ne'gàcte con' co' nac chenen che'nl.
9 Sya, ndxab Mon Pedr loo Jesús:
—Tad, chele'i tataa nac, ne'techte U'
ante niin sya, xàa. Ndxe'leque', thidtene
ftech U' yan no yéquen más huen.
10 Jesús ndxab loo Pedr:
—Le' xa' co' diz ngod, xa'a inquinte gad
tedib vez. Ante nii xa' no maste na, nquin
yech tac dipte lad xa' nambìique'. Gu'
nambìique' mastale' iryede gu' nambìi.
11 Tataa ndxab Jesús loo myen' le' myen'
inambìide rye tac Jesús naneeque' chó
myen' nac co' ta'xù' Jesús loo mèn.
12 Ngolo mtech Jesús nii rye myen', mdoc
Jesús xab Jesús tedib vez. Mbere Jesús,
mdub Jesús loo mes. Ndxab Jesús loo
myen':
—¿Ché' inda'de gu' cuent cón ndli
mtechen nii gu', à', ey? Indxòn ndacte gu'i,
¿lé'? 13 Gu' mbez loon: Nac daa maistr gu' no
nac daa Tad gu'. No yende cón niin loo gu'
nacque' daa maistr gu' tac nac daa maistr.
14 Per chele' daa co' nac Tad no maistr gu'
mtechen nii gu', gu' ne, ndxàal tech nii thìb
xtàa gu' no nii tedib xtàa gu'. 15 Tac con' co'
mblin par mtechen nii gu' nac co' mblu'en
loo gu' par li gu' leque con' loo xtàa gu' xal
mblin mtechen nii gu'. 16 Lìca, na ngue nii
thìb con' loo gu': Yende mod más ñibe' thìb
moz loo patrón moz. Lomisque' ne, yende
mod más ñibe' thìb xa' co' ndli mandad
loo xa' co' ñibe' loo xa' co' ndli mandad.
17 Chele' gu' ta' cuent no nonque' gu' con'
mblin loo gu' no li gu' loo xtàa gu' xal mblin
loo gu', huen nda gu'.
18 Ingue toodisten cón che'n ryete gu'.
Na naneeque' no ndan cuent xá ñaa gu'
co' mcuin. Per ndxàc con' ndxè' loon par
ngòcque' no mdyubque' di's co' ndub loo
libr co' nac xti's Diox co' mbez: Le' thìb gu'
co' ngue yuhua non thidte yen', no co' ngue
yu non thidte yen', gu'a nac thìb ngolo
ngola's chenen. 19 Thidtene ngue niin con'
ndxè' loo gu' nalle' par co'se' zin hor gàca
loon, gu' li la's le' daa nac merpe' Tad gu'.
20 Lìca, na ngue nii loo gu': Le' mèn co' tyal
yila's loo myen' co' tel'en par yòo mèna loo
cón chenen, mèna yila's loon. No mèn co'
tyal yila's loon, mèna tyal yila's loo xa' co'
mtel' daa.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn le' Jud ta'xu' Jesús loo mèn.

(Mt. 26.20–25; Mr. 14.17–21; Lc. 22.21–23)

21 Ngolo tataa mdoodi's Jesús di'sa loo
myen' xin' mté'th Jesús, ne'ñeede Jesús cón
li Jesús. Tac mxon' lezo' Jesús. No nda
ndye'th lezo' Jesús. Sya, más nalì mda'
Jesús cuent loo myen' xin' mté'th Jesús.
Ndxab Jesús:
—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Le' thìb gu'
co' nzo làth gu' ndxè' nalle' ta'xù' daa loo
mèn.

22 Sya, mbui' myen' xin' mté'th Jesús loo
thìb xtàa myen' no loo tedib xtàa myen'
tac ne'nda'de myen' cuent chó myen' nac
co' ta'xù' Jesús loo mèn. 23 Per thìb myen'
xin' mté'th Jesús co' más mque' lezo' ñèe
Jesús, myen'a nzo bda' lad Jesús co'se' ngue
yuhua rsè Jesús con myen'. 24 Sya, mbli Mon
Pedr señ loo myen'a par ñibdi's myen'a loo
Jesús chó myen' nac myen' co' ndxab Jesús
le' myen' ta'xù' Jesús loo mèn. 25 Sya, sate
más mxyo'f bda' gax myen'a loo Jesús par
ñibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿chó nu'i, à'?

26 Jesús mcàb loo myen'a. Ndxab Jesús:

—Hui' nexa. Daa tegaz thìb le' pan le'n
cald. No loo xa' co' tan thìb le' pana, xa'ai.

Tataaque' mbli Jesús. Mtegaz Jesús thìb
le' pan le'n cald. No mda' Jesús pana loo Jud
Iscariot, xgan' Mon. 27 Le' sya, texal nduhua
Jud thìb ro pana, ndoole' Mebizya ngulàa
Mebizya le'n lezo' Jud. Sya, ndxab Jesús loo
Jud:

—Con' co' nzo lezo'l par lil, lueg lueg
blii. 28 Per nec thìb myen' co' nzi yuhua no
Jesús loo mes, ne'ñeede myen' no ne'ta'de
myen' cuent chonon ale tataa ndxab Jesús
loo Jud. 29 Ndxep myen' mbli xtùuz por nzo
ya' Jud bols co' ndxòosua' tmi, por cona
mbli myen' xtùuz tataa ndxab Jesús loo Jud:
Fxi con' naquin na' co'se' gáal lni, o: Fta'
ndxep centav càa mèn prob.

30 Texal ngolo nduhua Jud thìb ro pana,
xexte ngro' Jud par fuer. Hor co'se' ngro'
Jud par fuer, hora nde làale' yál' izlyo'
huiza.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús cón che'n yalñibe' cub.

31 Texal ngolo ngro' Jud, Jesús ndxab loo
myen' xin' mté'th Jesús:

—Nalle' nac tiemp co'se' lu'en con' roo
con' xèn co' nac cón chenen, daa co' mbal
yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol
mèn loo izlyo' ndxè'. No li Diox gàc con'
roo con' xèn cón che'n Diox loon. 32 No
chele' daa, co' mbal yáal loo izlyo' ndxè'
xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè',
lu' con' roo no con' xèn cón che'n Diox
loo mèn nalle', le' sya, Diox, ne, lu' loo
mèn con' co' nac con' roo no con' xèn co'
nac cón che'npe' daa co' nac xgan'pe' Diox.
Naba'leque' lu' Diox loo mèn con' co' nac
con' roo no con' xèn co' nac cón chenen.
33 Gu' co' nac xal xin' bix daa, thidtene niin
loo gu' nalle': Ya ne'tolode go non gu'. Gu'
cua'n daa. Per xalque' nac di's co' ndxaben
loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no
co' ndyoo naa loo mèn nación Israel, leque
di'sa ngue niin loo gu' nalle': Co'te' biin,
gu' ne'gácte yòo nalle'que'. 34 Daa ngue tan'
tedib di's co' ngue ñibe'en loo gu' co' nac
yalñibe' cub co' ngue ñibe'en loo gu' par li
gu'i: Fque' lezo' gu' gunèe gu' thìb xtàa gu'
no tedib xtàa gu' xalque' mque'que' lezon
ñèen gu', ndee. Tataaque' ndlyazen fque'
lezo' gu' ñèe gu' thìb xtàa gu' no tedib xtàa
gu' xalque' ngue lezo' gu' ñèe gu' gu', ndee.
35 Chele' gu' nque'que' lezo' ñèe gu' thìb
xtàa gu' no tedib xtàa gu', sya, ryete mèn
izlyo' ta'que' cuent le' gu' nac xin' mté'th
daa.

Jesús ngue te'th le' Pedr cà di's cón che'n Jesús loo mèn.

(Mt. 26.31–35; Mr. 14.27–31; Lc. 22.31–34)

36 Sya, mnibdi's Mon Pedr loo Jesús.
Ndxab Mon:

—Tad, ¿páxe' ya U'? ¿Chonon tatua'
mbez U', à'?

Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Co'te' biin, lùu yende mod tyoo nque
xísen nalle'. Per yiloa lùu tyoo nqueque'
xísen.

37 Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, ¿chonon ngue li U' xtùuz ne'gácte
daa too nque'en xís U' nalle', à'? Daa ngòc
nable' par gath daa por cón che'n U' chele'i
naquin, Tad.

38 Per Jesús le'le' mcàb loo Mon Pedr.
Ndxab Jesús:

—¿Ché', lìcque', mnibe'l loo lezo'l gathl
por daa, cà', Pedr? Lìcpe' ba'i, na ngue nii
lool: Ndoore' cuezèe nguiidtee lé' nguiidtee
yál' nal yál', lùu cà di's daa son vez loo mèn
nal yál'.

14

Jesús ngue lu' loo mèn nac Jesús xal thìb ned par yòo ban no mèn Diox.

1 Ne'xon'te lezo' gu'. Blec see tee lezo'
gu'. Ne' ne' ya ye'th lezo' gu'. Chele' gu'
ndxela's loo Diox, gola's gu' loon, ne. 2 Tac
liz xuden co' ndub loo bé' anze'f thìb lugar
nzo co'te' yòo ban mèn. Chele'i intataade
nac, axta ne' ne' ngniin loo gu' xá naca.
Cona, ngue niin loo gu': Daa biique' par ga
li na'ben co'te' yo gu'. 3 No co'se' yilo biin
no yilo li na'ben co'te' yo gu', beren, galen

tedib vez par gal xin gu' par gàca le' co'te'
gon, gu', ne, yo no daa. 4 Gu' nonque' co'te'
biin no non gu' ned biin.

5 Ndxab Max loo Jesús:

—Tad, nu' ne'ñeede ned co'te' bii U'. ¿Xá
mod ndlya's U' ta' nu' cuent no ñee nu'
neda, sya?

6 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo Max:

—Daa nac xal thìb ned nalìpe' co' ndxòo
loo bé' co'te' nzo Diox. No daa nac xa'
co' ndyoodi's di's co' nac lìcpe'. No nac
daa xa' co' ndli par yòo ban no mèn Diox
thidtene. Tac ante por cón chenen gác mèn
yòo mèn co'te' nzo xuden Diox. 7 Chele' gu'
ndlibe'que' daa co' huen huen no nda' gu'
cuent cón chenen, gu' ndlibe'que' xuden
Diox, ne. Nalle'que' ngue libe' gu' xuden
Diox. No ngue hui' gu' xal ñaa loo xuden
Diox.

8 Sya, ndoole' Lip mcàb. Ndxab Lip loo
Jesús:

—Tad, blu' U' xud U' loo nu' no fta' U'
lugar hui' nu' loo xud U' no con cona'te
ne'tolode ñee nu' loo U' blu' U' xud U' loo
nu'.

9 Jesús mcàb loo Lip. Ndxab Jesús:

—Lip, ne' pól ndxàc ngue tee non gu'. No
¿axta nalle' tarte libe'l daa co' huenleque',
cà'? Mèn co' ngue hui' loon, mèna ngue
hui' loo xuden, ne. ¿Chonon mbezl loon:
Blu' U' xud U' loo nu', sya? 10 ¿Ché' axta
nalle' indxela'stel le' ryop nu' xuden thidte
nac no nzon loo xuden no xuden nzo loon,
cà'? Le' di's co' ndyoodizen loo gu' na,
indyoodistena loo gu' xal nee lezon. Per
xuden co' nzo ban no daa no co' nzo loon,
xuden ndli par ndlin zin' co' neepe' lezo'
xuden par lin. 11 Gola's gu' loon le' ryop
nu' xuden thidte nac. Nzon loo xuden no
xuden nzo loon. Chele' gu' ne'gácte yila's
cón ngue niin loo gu' ndxè', gola's gu' loon
por cón che'n leque zin' co' ndlin no por
mod co' ndxàpen. 12 Lìcpe' ba'i, na ngue
nii loo gu': Mèn co' ndyal ndxela's loon,
mèna li con' ndlin. No li mèna más con'
roo con' xèn leque con' ngue lin tac daa
biique' co'te' nzo xuden par lin le' gu' li
con'a. 13 Ryete con' ña'b gu' loo xuden Diox
ante por lèen, na lique' con'a par gàca loo
gu' no par lu'en loo mèn con' roo con' xèn
co' ndlin por cón che'n xuden Diox, daa co'
nac xgan' Diox. 14 Daa lique' chol con' co'
ña'b gu' por cón che'n lèen par gàca loo gu'.

Jesús mcàbgòn loo mèn le' Jesús tel' Xpii
Natú' loo mèn loo izlyo'.

15 Chele' gu', lìcque', nque' lezo' ñèe gu'
daa, ftubdi's gu' no bli gu' con' ñibe'en
loo gu'. 16 Le' sya, daa ña'b loo xuden
Diox tel' xuden Diox tedib xa' co' lyath no
gu' no co' tegán lezo' gu'. Xa' co' xuden
tel' nac Xpii Natú' co' inquedìide. Xuden
tel' Xpii Natú' par yo no Xpii Natú' gu'
thidtene. 17 Per loo mèn co' más ndli par
nzi tee ban mèn loo cón che'n xab izlyo',
loo mèna yende mod yòo Xpii Natú'. Tac
yende mod hui' mèna no yende mod libe'
mèna Xpii Natú'. Per gu' nda'le' cuent no
ndlibe'que' gu' Xpii Natú' tac nzo nole' Xpii
Natú' gu'. No toloque' yo no Xpii Natú' gu'
thidtene. 18 Ne'lá'ya'den gu' no ne'tan'ten
gu' xal thìb ftyà'f, ey. Daa bere gal loo gu'
tedib vez. 19 Taapláte huiz be' ngue hui' mèn
co' ne'ndalte ngala's loon loon. Yiloa ya
ne'hui'de mèna loon. Per gu' bereque' hui'
loon tac nabanque' daa. No por cona, gu'
banque', ne. 20 Co'se' gàc huiza, gu' yila's
no li la's gu' le' daa nzoque' loo xuden no
le' gu' na, nzoque' loon no nzoquen loo gu',
ne. 21 Le' mèn co' non no nda' mèn cuent
cón nac co' ñibe'en loo mèna, no ndyubdi's
mèna co' ñibe'en loo mèna, mèna nac mèn
co' nque' lezo' ñèe daa. Mèn co' nque' lezo'
ñèe mèn daa, xuden Diox nque' lezo' ñèe
Diox mèna, ne. No daa nque' lezo' ñèen
mèna. Por cón che'n Xpii Natú', lu'en cón
chenen loo mèn co' nque' lezo' ñèe daa.

22 Sya, ndoole' Jud co' inacte Iscariot.
Ndxab Jud loo Jesús:

—Tad, ¿cón gàc? ¿Chonon ante loo nu'
lu' U' cón che'n U' por cón che'n Xpii Natú'
no ne'lu'de U' cón che'n U' loo mèn co'
alithe nzi tee ban loo cón che'n xab izlyo',
à'?

23 Jesús mcàb loo Jud. Ndxab Jesús:

—Mèn co' nque' lezo' ñèe daa, mèna
ndyub nza di's co' mbezen loo mèna, no
ndyubdi's mèna di's co' mbezen loo mèn.
Lomisque', que' lezo' xuden ñèe xuden
mèna, ne. Le' sya, ryop xud nu' yòo ban no
mèna. 24 Per mèn co' inque'de lezo' ñèe daa,
mèna nteri'th di's no nteri'th nza mèna di's
co' ndyoodizen loo mèna no indyubdi'ste
mèna di's co' mbezen loo mèna. Hui' gu'
nexa. Di's co' ndyoodizen loo gu', le'i in-
acte co' ñibe'pe'en loo gu' cón che'npe'en.
Ndxe'leque', di'sa nac co' mnibe' xuden
Diox co' mtel' daa par tyoodizena loo gu'.

25 Ngue niin ryete di's ndxè' loo gu' láth
be' nzo non gu' nalle', ey. 26 Per Xpii Natú'
co' tel' xuden loo gu' por cón che'n daa,
Xpii Natú'a lyath no gu'. No tegán Xpii
Natú' lezo' gu'. No lu' Xpii Natú' ryethe cón
chenen loo gu'. No li Xpii Natú' par te' lezo'
gu' ryete con' co' guniilen loo gu' láth mque
tee non gu'.
27 Nase ndyàan no ngue niin Diox loo gu'.
Per mastale' ndyàan, ndlyazen le' gu' cue
ban rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth
xtàa gu'. Lomisque', lin par que tee ban
gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa
gu'. Per ne'lidena loo gu' xal ndxàca loo
mèn co' alithe nque tee ban loo izlyo' co'
pente nxec ñèe xtàa mèn. Ne'xon'te lezo'
gu'. Blec see tee lezo' gu'. Ne' ne' ya ye'th
lezo' gu'. Ne' ne' zyeb gu'. 28 Gu' mbìnle' le'
daa guniile' loo gu' le' daa biique' loo xuden
Diox. No yiloa beren, galen tedib vez par
go non gu'. Chele' gu', lìcque', nque'que'
lezo' ñèe gu' daa, le' sya, huen ngyan' lezo'
gu' no ndac lezo' gu' co'se' mbìn gu' le' daa
biique' loo xuden Diox tac xuden más ñibe'
leque daa. 29 Thidtene ngue niin con' ndxè'
loo gu' ndooore' tyactìi daa no gath daa no
ryo xban daa par co'se' gàca loon, yila's gu'i
no tolo gàp gu' yalxla's loon yiloa.
30 Per nalle' ya ne'tolode toodi's non gu'
arid tac ndele' xa' co' ñibe' loo mèn co'
alithe nzi tee ban loo izlyo' ndxè'. No yende
chó derech ndxàp xa' co' ñibe' loo mèn loo
izlyo' par ñibe' xa' loon. 31 Per mastale'
yende chó derech ndxàp xa' par ñibe' xa'
loon, ndxàalque' tataa gàca loon par ñee
mèn izlyo' no ta' mèn izlyo' cuent le' daa
nque'que' lezo' xuden Diox no ñee mèn
izlyo' le' daa ndyubdizque' no ndliquen xal
ñibe' xuden loon. Goo too gu'. Ya' gu'
ndyàa na' trè', ey.

15

Jesús mtetac loo mèn cón che'n Jesús xal thìb xan' lus uv.

1 Nde niin thìb con' loo gu', ey: Daa nac
xal thìb xan'pe' lus uv. Le' xuden na, nac
xal mèn co' ndli zin' loo lus uv no xal mèn
co' nquenap lus uv. 2 Ryete mèn co' nzo
loo cón chenen co' indyubdi'ste loon no co'
indlide con' co' ñibe'en, mèna nac xal lus
uv co' nxyòod loo co' inda'de xlè. Xuden
Diox co' xà' mèna loon no co' too xuden
Diox mèna loon xal co'se' ncho' mèn xòod
lus uv co' inda'de xlè. Per ryete mèn co'
nac xal lus uv co' nxyòod loo co' nda' xlè,
xuden Diox tolo li par gàc mèna mèn co' li
xal ñibe' Diox no xal ndlya's Diox li mèna
xal co'se' ndli lan' mèn xòod lus uv no
ntembìi mèn xòod lus uv par ta' lus uv más
xlè. 3 Per ndxe'leque', part cón che'n gu',
gu' ngro xà'le' loo cón che'n xab izlyo' no
loo cón che'n co' nac chol costumbr no loo
chol con' ye'rsin' tac di's co' mdoodizlen
loo gu'a nguaa'd nza gu' no le'n lezo' gu' par
mden' gu' no li gu' co' mnibe'en loo gu' li
gu'. 4 Thidteneque' fque tee ban gu' loo cón
chenen. Le' daa na, thidteneque' que tee
ban no gu', ne. Tac thìb xòod lus uv yende
mod ta' xlè chele' xòod ne'xyòodte loo lus
uv. Lomisque' mod, yende mod li gu' con'
ñibe'en loo gu' no co' ndlyazen li gu' chele'
gu' thidteneque' ne'tolode que tee ban ante
loo cón chenen.

5 Daa nac xal thìb xan' lus uv. Le' gu' na,
nac xal ram lus uv. Mèn co' thidteneque'
tyal par que tee ban mèna ante loo cón
chenen no thidte que tee ban non mèna,
mèna lique' co' ñibe'en loo mèna. No li
mèna con' ndlyazen li mèna xal thìb xòod
lus uv co' nda' huax xlè. Cona, ngue niin loo
gu': Yende mod gác gu' li gu' xal ñibe'en loo
gu' no con' ndlyazen li gu' chele' gu' ne'que
tee bante ante loo cón chenen. 6 Mèn
co' ne'tyalte par thidteneque' que tee ban
mèna loo cón chenen, mèna co' xà' Diox no
co' too Diox mèna loon no loo cón chenen.
No que tee lux mèna loo cón chenen xal
thìb xòod lus uv co' mcho' par biiz xòod lus
uva. Yiloa, tecua' mèn xòod lus uva loo quìi
par yol xòod loo quìi.

7 Chele' gu' thidteneque' que tee ban
loo cón chenen no ne'yathla'ste gu' con'
co' mblu'en loo gu' par li gu'i, bna'b gu'
ryete con' ndlya's gu' loo xuden Diox. Sya,
xuden Diox li par que no gu' con' co' ña'b
gu'. 8 Loo xuden Diox ndxàc con' guryath
no con' guryèn co'se' huen huen ndli gu'
ryethe con' co' ñibe' xuden Diox loo gu'
par li gu'i no con' co' ndlya's xuden Diox
li gu'. Le' sya, tataa mod ndlu' gu' le'
gu', lìcque', nac xin' mté'thpe' daa. 9 Daa
anze'f nque' lezo' ñèen gu' xalque' nque'
lezo' xuden Diox ñèe xuden Diox daa. Texal
nque' lezon ñèen gu', tataa ftubdi's gu'
loon no bli gu' con' ñibe'en loo gu', ey.
10 Chele' gu' tyubdi's loo di's co' ñibe'en loo

gu', tataaque' thidtene que' lezon ñèen gu'.
Tac xalque' ndyubdizen loo di's co' ñibe'
xuden loon, tataaque' xuden thidteneque'
nque'que' lezo' ñèe xuden daa.
11 Taandxè' ngue toodiz non gu' par tyac
lezo' gu' con daa no loo cón chenen. No
tataa mod thidtene xyo'f nde' xyo'f ndla'
lezo' gu' no yan' gust lezo' gu' por cón
chenen axta plóthe. 12 Di's co' ngue ñibe'en
loo gu' par li gu' nac con' ndxè': Ndlyazen
le' gu' que' lezo' ñèe gu' thìb xtàa gu' no
tedib xtàa gu' xalque' nque' lezon ñèen gu'.
13 Yende thìb mbi' loo izlyo' co' nque' tín'
lezo' ñèe xtàa axta gath mbi' por xtàa mbi'.
Con'a nee di's, lìcque', anze'f nque' lezo'
mbi' ñèe mbi' xtàa mbi' chele' mbi' li tataa.
14 Gu' ndxàc amiu daa co' nazin' daa chele'
gu', lìcque', li co' ñibe'en loo gu'. 15 Ya
ne'tolode bezen loo gu' xal mbez mèn loo
thìb moz tac moz ne'ñeeede cón li patrón
moz. Per nalle' más huen bezen loo gu' nac
gu' amiu daa co' anze'f nazin' daa tac daa
mda'le' cuent loo gu' cón che'n ryete con'
xal gunee xuden Diox loon par niina loo
gu'. 16 Inacta le' gu' mcui daa. Ndxe'leque',
daa mcui gu'. No mtan'en di's loo gu' par
ya li gu' ryethe con' co' mnibe'en loo gu'.
Loo con' co' mnibe'en loo gu'a, gàc gu' loon
xal thìb yaa xlè co' nda' xlè ndac. Por
cona, mcuilen gu' par thidteneque' li gu'
con' ndac co' mnibe'en loo gu' li gu'. Chele'
gu' tataa li, le' sya, xuden li par que no
gu' ryethe con' co' ña'b gu' loo xuden por
lèen. 17 Con' ndxè' nac co' ñibe'en loo gu',
ey: Ndlyazen le' gu' que' lezo' ñèe gu' thìb
xtàa gu' no tedib xtàa gu'.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' mèn izlyo' ndxòo xyàn lezo' ñèe mèn Jesús no ndxòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn myen' xin' mté'th Jesús.

18 Chele' mèn co' alithe nque tee ban loo
izlyo' ndxòo xyàn lezo' ñèe mèn gu', gu'
naneeque' no nda' gu' cuent le' mèna ner
ngòo xyàn lezo' gunèe mèna daa ndoore'
yòo xyàn lezo' mèna ñèe mèn gu'. 19 Chele'
gu' be' nac mèn co' nzi tee ban loo cón che'n
xab izlyo', le' sya, mèn co' nzi tee ban loo
cón che'n xab izlyo', que' lezo' ñèe mèna
gu' xalque' nque' lezo' mèna ñèe mèna xtàa
mèna. Per com le' daa mcui gu' làth mèn co'
nzi tee ban loo cón che'n xab izlyo', ¿lé'?,
cona, mèn co' alithe nzi tee ban loo cón
che'n xab izlyo' ndxòo xyàn lezo' mèna ñèe
mèna gu' tac gu' ya inzi tee bante loo cón
che'n xab izlyo' xal mèna. 20 Fte' lezo' gu'
xal nac di's co' guniilen loo gu': Yende nec
thìb moz co' más ñibe' loo patrón. Cona,
ngue niin loo gu': Chele' mèn mdub ngu's
daa no ndoo nque mèn xísen par guth mèn
daa, tub ngu's mèn gu' no tyoo nque mèn
xís gu' par guth mèn gu', ne. Lomisque'
ne, chele' mèna mdyubdi's di's co' mblu'en
loo mèna, tyubdi's mèna di's co' lu' gu' loo
mèna. 21 Ryete con'a li no mèn gu' ante por
cón chenen no maste tac indlibe'de mèna
xuden co' mtel' daa loo izlyo' ndxè'.

22 Yende chó dol ngàp mèna loo Diox
chele' daa ne'ngalte loo izlyo' par mdoodiz
non mèna. Per nalle' yende mod gol' mèna
di's loon no quedìi mèn daa le' mèna in-
dxàpte dol. 23 Lomisque' ne, mèn co' ndxòo
xyàn lezo' ñèe mèna daa, mèna ndxòo xyàn
lezo' ñèe mèna xuden Diox. 24 Yende chó
dol ngàp mèna chele' mèna nda' cuent no
mden' mèna cón mblin. Tac con' co' mblin
loo mèn tarte li nec thìb mèn co' naban loo
izlyo' ndxè'. Per mèna gunèeque' con' co'
mblin. Per mastale' gunèe mèna con' co'
mblin, ale le'le' ndxòo xyàn lezo' mèna ñèe
mèna daa no ndxòo xyàn lezo' mèna ñèe
mèna xuden Diox. 25 Per ndxàc con' ndxè'
loon par gàcque' no tyaaque' no tyubque'
di's xal ndxab di's co' ndub loo libr co' nac
ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Di'sa mbez:

Ale ngòo xyàn lezo' mèn gunèe mèn
daa. No ale yende con' ngue lin loo mèn
par yòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn daa.

26 Daa tel' Xpii Natú' loo gu' xal ñibe'
xuden Diox loon. Xpii Natú'a indyè'de.
Lyath no Xpii Natú' gu' no tegán Xpii Natú'
lezo' gu'. Co'se' yi'th Xpii Natú' co' tel'en
loo gu', Xpii Natú' tolo tyoodi's no gu' cón
chenen. No ta' Xpii Natú' cuent loo gu'
cón chenen. 27 Le' sya, gu' ta' cuent loo
mèn no tyoodi's no gu' mèn cón chenen
tac gu' ngo noque' daa axta co'se' nerleque'
mtlon mque tee tan cuent loo mèn loo
izlyo' ndxè' no mdoodizen cón chenen loo
mèn loo izlyo' ndxè'.

16

1 Ngue niin con' ndxè' loo gu' par ne'gàc
chopte lezo' gu' no par ne'tyoo xà'de lezo'
gu' por cón chenen. 2 Gàca loo gu' le' mèn
co' chug gu' no tè'b mèn gu' no co' too mèn
gu' le'n sinagog mèn. No axta zin thìb huiz

no zin thìb ze gab chol mèn le' mèna ngue
li thìb zin' ndac loo Diox por guth mèn gu'.
3 No li mèna con' ndlya's mèna con gu' tac
mèna thidteneque' indlibe'de xuden Diox.
Ne' ne' inda' mèna cuent cón che'n xuden
Diox. No ne' ne' indlibe' mèna daa. 4 Ngue
niin con' ndxè' loo gu' par co'se' zin hora
no zin huiz co'se' co' chug mèn gu' le'n
sinagog, te' lezo' gu' le' daa guniile' cón
che'n co' gàc loo gu'.

Trè' ndlu' cón che'n zin' co' ngue li Xpii Natú' loo mèn loo izlyo'.

Ne'ngniiden con' ndxè' loo gu' co'se'
nerleque' mtlon mdoodizen loo gu' tac daa
nzo noque' gu'. 5 Per nalle' daa bii par go
non xa' co' mtel' daa. No nec thìb gu'
indyóode chonon niin biin, ndyaquen. No
nec thìb gu' ne'nibdi'ste loon: ¿Pá ya U',
à', Tad? 6 Per nalle' ndyaquen tac guniin
loo gu' le' daa bii loo xa' co' mtel' daa,
nden'en le'n lezon nxi lezo' gu'. 7 Lìcque'
nac co' ngue niin loo gu' ndxè', ey. Por
part cón che'n gu', más huen gàca loo gu'
ndyàan. Tac chele' daa ne'biide, ne'yi'thte
Xpii Natú' loo gu' par lyath no Xpii Natú'
gu' no par tegán Xpii Natú' lezo' gu', sya.
Per chele' daa biique', le' sya, na tel' Xpii
Natú' yi'th Xpii Natú' loo gu'. 8 Co'se' yi'th
Xpii Natú' loo mèn loo izlyo', Xpii Natú' li
par yila's mèn le' mèn ndxàp xtol. No li
Xpii Natú' thìb con' loo mèn par ta' mèn
cuent nzo thìb mod co' ndli par que tee
ban lì mèn loo Diox. No li Xpii Natú' par
non mèn le' Diox tub rez cón che'n mèn loo
mèn yiloa. 9 Na ngue nii loo gu' le' mèna
nac mèn co' ndxàp xtol tac ne'ndalte mèna
ngala's mèna loon no loo cón chenen. 10 Por
cón che'n Xpii Natú' ta' mèn cuent no non
mèn nzoque' thìb mod que tee ban lì mèn
loo Diox. Xpii Natú' lu' con'a loo mèn tac
daa biique' loo xuden Diox. Le' gu' na, ya
ne'tolode hui' loon. 11 Por cón che'n Xpii
Natú' ta' mèn cuent no non mèn le' Diox tub
rez cón che'n mèn loo mèn tac mquexù'le'
Diox Mebizya co' ñibe'pe' loo izlyo' ndxè'
nalle'.

12 Tatabe' nzo huax con' co' ndlyazen
toodiz non gu'. Per nden'en axta ne' ne'
xec yéc gu' par yòo yéc gu' di's co' lyazen
niin loo gu'. 13 Per co'se' yi'th Xpii Natú' co'
indyè'de loo gu' loo izlyo' ndxè', Xpii Natú'
lu' loo gu' ryete con' co' nac lìcpe'. Tac
Xpii Natú' ne'tyoodi'ste ante cón che'n Xpii
Natú'. Ndxe'leque', Xpii Natú' lu' loo gu'
ryete con' co' gòn Xpii Natú' co' gab xuden
Diox. No ta' Xpii Natú' cuent loo gu' cón
che'n con' co' gàc yiloa. 14 Xpii Natú' li par
gàc con' guryath no con' guryèn loon tac
Diox ñibe' loo Xpii Natú' lu' Xpii Natú' ryete
con' co' nac cón che'n daa loo gu'. 15 Ryete
con' co' ngue no xuden Diox nac chenen,
ne. Cona, guniilen loo gu' le' Diox ñibe' loo
Xpii Natú' par lu' Xpii Natú' no co xo'f Xpii
Natú' ryethe cón chenen loo gu'.

Jesús ngue yab loo myen': Yalnaxi co' ndxàc loo gu', le'i càb loo gu' le' gu' tyac tín' lezo' yiloa.

16 Le'n taapláte huiz gu' ya ne'hui'de loon.
Per yiloa le'n taaplá huiz gu' bere hui' loon
tedib vez tac daa bii co'te' nzo xuden.
17 Le' sya, plá myen' xin' mté'th Jesús
mnibdi's loo thìb xtàa myen' no loo tedib
xtàa myen'. Ndxab myen':

—¿Cón nee di's di's co' ngolo gunee Tad
loo na' ba', yey? Tad gunee loo na' le' le'n
taapláte huiz ya ne'hui'de na' loo Tad no
yiloa le'n taaplá huiz bere na' hui' na' loo
Tad. No ¿cón nee di's co' gunee Tad loo na'
le' Tad bii loo Diox xud Tad, yey? 18 ¿Cón nee
di's di's co' gunee Tad loo na' le'n taapláte
huiza, cara? Ne'ta'de na' cuent cón nee di's
co' gunee Tad loo na', ¿lé'?

19 Per Jesús mden' lezo' le' myen' mblya's
ñibdi's loo Jesús. Por cona, ndxab Jesús loo
myen':

—Na ngue nii loo gu' le' le'n taandxepte
huiz gu' ya ne'hui'de loon. Per yiloa le'n
taandxepte huiz gu' bere hui' loon tedib
vez. ¿Ché' cón che'n di's ndxè' nzi nibdi's
gu' loo xtàa gu', cà'? 20 Lìca, na nii loo
gu' le' gu' gón' no cue xi lezo' gu' por cón
chenen. No co'se' ñèe mèn izlyo' ndxàca
tataa loo gu', tyac lezo' mèna ñèe mèna
gu'. Mastale' nzi xi lezo' gu', per co'se'
yilo xi lezo' gu', ale ndxe'leque', tyac lezo'
gu' tedib vez axta plóthe. 21 Nde niin thìb
con' loo gu': Co'se' yamerle' gáal xin' thìb
xa'got, anze'f ndyóo xa' tac yamerle' gáal
hor co'se' ten' xa' yalnè no ten' xa' yo'f co'
quée loo xa'. Per co'se' ngolole' mxan xa'
thìb mbed, ya ne'tyede lezo' xa' máa yalnè
co' mden' xa'a tac anze'f ndyac lezo' xa' le'
mbed co' ngóola nac thìb mbedbi'. 22 Tataa
nzi xi lezo' gu' nalle'. Per ne'tyóode gu'.
Daa bere hui' loo gu'. Sya, anze'f tyac lezo'

gu'. No co'se' tyac lezo' gu'a, con'a gàc thìb
gust co' yende chó mèn teche loo gu'.
23 No co'se' gàc hora no huiza, nec thìb
con' ne'ñibdi'ste gu' loon, ndee gu'. Lìca,
na nii loo gu' le' ryete con' co' ña'b gu' loo
xuden por lèen, xuden li par que no gu'i.
24 Anon mtlon mque tee non gu' no axta
nalle' tarte ña'b gu' nec thìb con' loo xuden
por lèen. Bnab gu'i no daa li par que no gu'i
par yan' gust lezo' gu' no tyac lezo' gu'.

Trè' ndlu' le' Jesús ngue yab loo mèn: Daa mblile' gan loo mèn ye'rsin' loo izlyo' ndxè'.

25 Daa mdoodizle' con' ndxè' loo gu' xal
ntetac mèn cón che'n thìb con' loo mèn.
Per zin thìb hor co'se' ya ne'tetacten di's
co' tyoodizen loo gu'. Ndxe'leque', nalìte
no nambìite tyoodizen loo gu' cón che'n
xuden Diox. 26 Huiza no hora ña'b gu' con'
loo xuden Diox por lèen. No thidtene niin
loo gu' le' daa ne'ña'bte con' loo xuden
Diox por cón che'n gu' 27 tac yub xuden Diox
nque' lezo' ñèe Diox gu' tac gu' nque' lezo'
gunèe gu' daa. No ngola'sque' gu' le' daa
ngro' loo xuden Diox. 28 Daa ngro'le' loo
xuden Diox no ndalen loo izlyo' ndxè'. Per
nalle' na ro' loo izlyo' ndxè'. Beren, ndyàan
loo xuden Diox tedib vez.
29 Sya, ndxab myen' xin' mté'th Jesús loo
Jesús:
—Nase clarleque' ngue toodi's U' loo nu'.
No indyoodi'ste U' di's co' ntetac U' thìb
con' con tedib con' loo nu'. 30 Nase non
nu' le' U' nanee ryethe con', Tad. No ya
inaquinte ñibdi's mèn nec thìb con' loo U'.
No por cona, ndxela's nu' le' U' ngro'le' loo
Diox.
31 Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:
—¿Ché' nare', por derech, ngola's gu'
loon, cà'? 32 Hui' gu' nexa. Le' hor mzinle'
no leque hor ndxè' nac hor co'se' gàc con'
ryes loo gu'. No xà' xà' tyen thìb thìb gu'
ned. No thidten lá' gu'. Per ne'yan'te
thidten tac xuden Diox nzo noque' daa. No
ne'lá'de xuden daa thidten. 33 Ngue niin
ryete con' ndxè' loo gu' par cue see tee
lezo' gu' por ndxela's gu' loon no ndxàp
gu' yalxla's loo cón chenen. Láth be' nziri'
gu' loo izlyo' ndxè', anze'f tyactìi gu' no
cue xi lezo' gu'. Per gòp gu' yalxla's loon
no ne'tyoo xà'de lezo' gu' loo cón chenen.
Tac nase daa mblile' gan loo rye loothe con'
co' nac ngolo ngola's co' nac xab izlyo' loo
izlyo' ndxè' co' ncàb con' ye'rsin' loo mèn.

17

Jesús ngue bez Diox por myen' xin' mté'th Jesús.

1 Ngolo mdoodi's no Jesús myen' xin'
mté'th Jesús, Jesús mbui' loo bé'. No ndxab
Jesús:
—Pay, nase mzinle' hor co' gàc yaltii
loon. Bli U' par gàc con' roo con' xèn loon,
daa co' nac xgan' U', par gàca le' daa co'
nac xgan' U' li par tolo gàc con' roo con'
xèn loo U', ne. 2 U' mnibe' loon, daa co' nac
xgan' U', par ñibe'en loo ryete mèn co' nzi
ban dib athu loo izlyo' par tataa mod lin
par yòo ban no mèn U' thidtene, ryete mèn
co' mbli U' par mdyal mèna yòo mèna loo
cón chenen. 3 Yalnaban co' nda' U' loo mèn,
co' nee di's, yòo ban no mèn U' thidtene
ndxàc loo mèn por ndlibe' mèn U', U' co'
nac thidte Diox lìcpe', no por mblibe' mèn
daa co' nac Jesucrist co' mtel' U' mbi'th loo
mèn loo izlyo' ndxè'.
4 Daa mblile' ngòc con' roo con' xèn loo U'
loo izlyo' ndxè'. No nalle' mtelolen ryethe
con' co' mnibe' U' loon par mblina. 5 Per
nase, Pay, ña'ben loo U': Bli U' par gàc
leque con' roo con' xèn loon co' ngòc loon
ndoore' co'se' mblec U' izlyo' ndxè'.
6 Ryete mèn co' mcui' U' no co' mblo' xà'
U' làth mèn co' ndli cón che'n xab izlyo'
co' mbli U' ngòo loo cón chenen, daa mda
cuent loo mèna no mblu'en loo mèna chó
nac U' no cón nac cón che'n U'. Rye mèn
co' mcui U' no co' mblo' xà' U' loo cón
che'n xab izlyo', mèna ngòc che'npe' U'.
Ngoloa, mblo U' mèna loo cón chenen. No
mdubdi'sque' mèna no mdub nza mèna loo
con' mnibe' U' loo mèna. 7 Per nase ryete
mèna mbli la'sle' le' ryete con' co' mblin
no co' mblu'en loo mèn, yub U' mbli loon
par mblina. 8 Daa mdoodizle' di's co' mnibe'
U' loon toodizen loo mèna. Mda'que' mèna
lugar mbìn mèna di's. No mden' mèna no
mda' mèna cuent le' daa, lìcque', ngro' loo
U'. No ngola'sque' mèna le' U' mtel' daa loo
izlyo' ndxè'.
9 Pay, daa ña'b loo U' por cón che'n mèn
co' ngòo loo cón chenen. Iña'bten loo U'
por cón che'n mèn co' más ndli cón che'n
co' nac xab izlyo'. Ndxe'leque', ña'ben loo
U' por cón che'n mèn co' U' mbli mdyal
par ngòo mèn loo cón chenen tac mèna
nac che'npe' U'. 10 Ryete mèn co' mbli U'
mdyal par ngòo mèna loo cón chenen no

rye loothe con' co' nziri' loo izlyo' co' nac
che'npe' daa nac che'n U'. Rye loothe con'
co' nac che'n U' nac chenen, ne. No por cón
che'n mèn co' mbli U' mdyal par ngòo mèna
loo cón chenen ndxàcque' con' roo con' xèn
loon.
11 Daa ya ne'tolode go loo izlyo' ndxè'.
Per mèn co' ngòo loo cón chenen, mèna
toloque' cue ban loo izlyo' ndxè'. Le' daa
na, biique' par go non U'. Pay, U' co' nac
thìb xa' natú', fquenap U' mèn co' mbli U'
ngòo loo cón chenen con ryethe con' roo
con' xèn co' nzo la's ya' U' no la's nii U'
par thidteneque' thidte gàc mèna xalque'
thidte nac ryop na'. 12 Co'se' ngo non mèna
loo izlyo' ndxè', daa mquenap mèn co' mbli
U' ngòo loo cón chenen xalque' nac con'
roo con' xèn co' nzo la's nii U' no co' nzo
la's ya' U'. Daa mquenap mèn co' mbli U'
ngòo loo cón chenen. No yende cón mxac
nec thìb mèna loo cón chenen, ante thìb
myen' co' mbyan'le' di's ryo xà' loo cón
chenen, myen'a ngro xà' loo cón chenen
par ngòcque' no mdyaaque' no mdyubque'
di's co' ndub loo libr co' nac xti's U'.
13 Per nalle' daa bii co'te' nzo U', Pay.
Daa ngue nii con' ndxè' loo U' láth be'
nzon loo izlyo' ndxè' par gàca xyo'f nde'
xyo'f ndla' lezo' myen' no yan' gust lezo'
myen' xal nxyo'f nde' nxyo'f ndla' lezon
axta plóthe. 14 Daa mblu'le' cón che'n U'
loo mèn co' mbli U' ngòo loo cón chenen
xalque' mnibe' U' loon. Per mèn che'n
izlyo', ale' le'le' ngòo xyàn lezo' mèn izlyo'
gunèe mèn izlyo' mèn co' ngòo loo cón
chenen. Tac inacte mèn co' ngòo loo cón
chenen mèn co' be' ndli cón che'n xab
izlyo' xalque' inacte daa mèn co' ndli cón
che'n xab izlyo'. 15 Ingue na'bten di's loo U'
par teche U' mèn co' ngòo loo cón chenen
loo izlyo'. Ndxe'leque', daa ngue na'b di's
loo U' le' U' tí' no làa U' mèna la's ya'
Mebizya. 16 Com le' daa inacte mèn che'npe'
izlyo' ndxè', ¿lé'?, ne' mèn co' mbli U' ngòo
loo cón chenen inacte mèn che'npe' izlyo'
ndxè'. 17 Tolo blo' xà' U' mèn co' ngòo loo
cón chenen loo con' ye'rsin' co' nac cón
che'n xab izlyo' por cón che'n xti's U' co'
ndlu' co' nac lìcpe'. 18 Texal mtel' U' daa
loo mèn loo izlyo' ndxè', tataaque' tel'en
myen' co' nac myen'pe' daa loo mèn loo
izlyo' ndxè' par lu' myen' cón chenen loo
mèn izlyo'. 19 No por cón che'n myen'pe'
daa, leque daa mnibe' loo lezon lin ante
co' neete lezo' U' par gàca le' myen'pe' daa
tolo ryo xà' loo con' ye'rsin' loo cón che'n
co' nac xab izlyo' por cón che'n xti's U' co'
ndlu' co' nac lìcpe'.
20 Per iña'bten loo U' ante cón che'n
myen' co' nac myen'pe' daa. Ndxe'leque',
ña'ben loo U' por cón che'n mèn co' yila's
loon yiloa por di's co' tyoodi's myen' no
por di's co' co myen' yalbàn cón chenen
loo mèn. 21 Ña'ben loo U', Pay, le' ryete
mèn co' nac myen'pe' daa thidte gàc myen'
thidtene. No ña'ben loo U' thidte queltàa
myen' con na' xalque' nzon loo U' no
xalque' nzo U' loon xalque' thidte nac ryop
na'. No ña'ben loo U', Pay, bli U' par thidte
gàc myen' loo cón che'n na' thidtene par
tataa mod yila's mèn che'n izlyo' no non
mèn che'n izlyo' le' U' mtel' daa loo izlyo'
ndxè'. 22 Pay, daa mblu'le' loo mèn no mblin
par mden' mèn cón che'n con' roo con' xèn
co' ndxàc loo mèn par thidte gàc mèna loo
cón che'n na' xalque' ndxàc con' roo con'
xèn loon por thidte nac na'. 23 Daa nzo
noque' mèn co' ngòo loo cón chenen. No
U' nzo noque' daa par tataa mod nambìite
no nalìte gàc mèna thidte loo cón che'n na'
par gàca ta' mèn izlyo' cuent le' U' mtel' daa
loo izlyo' ndxè'. No par ta' mèn izlyo' cuent
le' U' nque'que' lezo' ñèe mèn dib athu loo
izlyo' ndxè' xalque' nque' lezo' U' ñèe U'
daa.
24 Pay, U' mbli par ngòo mèn loo cón
chenen. Daa ndlya's le' mèna yòo co'te'
gon par ñèe mèna con' roo con' xèn co'
nac ryethe con' mbli U' ngòc loon. Tac
U' nque'que' lezo' ñèe U' daa axta ndoore'
co'se' mblec U' izlyo' no mxen' U' izlyo'.
25 Pay, U' co' nac thidte xa' nalì no xa'
nambìi, tarte libe' mèn izlyo' U'. Per daa
ndlibeque' U'. No mèn co' mbli U' par ngòo
mèna loo cón chenen, mèna naneeque'
le' U'que' mtel' daa par mbalen loo izlyo'
ndxè'. 26 Daa mblu'que' no mblo xo'fquen
loo mèn chó nac U'. No toloque' lu'en loo
mèn no go xo'fen loo mèn chó nac U' par
gàca texalque' nque' lezo' U' ñèe U' daa,
tataaque' que' lezo' mèn ñèe mèn hues xtàa
mèn. No tataaque' lin par thidteneque' go
non mèna, ne.

18

Mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo
naa loo mèn nación Israel mxenxù' Jesús xal thìb

pres.

(Mt. 26.47–56; Mr. 14.43–50; Lc. 22.47–53)

1 Texal ngolo mdoodi's no Jesús Diox xud
Jesús no ngurez Jesús Diox, ngro' no Jesús
myen' xin' mté'th Jesús par ya no Jesús
myen' tedib lad ro thìb ftee co' mbez mèn
lèe Cedrón. Tya ngure thìb huert. No
co'te' ngure huerta ngòo no Jesús myen'
xin' mté'th Jesús huax vez. 2 Nde nxon',
no Jud co' mda'xù' Jesús loo mèn nanee
lugara. Tac huax vez ndyee Jesús con myen'
xin' mté'th Jesús par nqueltàa Jesús con
myen' tya. 3 Látha, mzin no Jud thìb partid
solndad, no ndxep mèn co' nxo'f zin' zin'
le'n templ co' mtel' jef che'n nguley' co'
más ñibe' loo rye nguley', no mèn che'n
xley' farise. Nde no Jud mèna. Nzo spad
ya' mèna no nzo mached no cuchi ya' mèna.
No nde no mèna lintern no ye'rbèel par
mtenìi mèna ned nde mèna. 4 Per com le'
Jesús nonque' no naneeque' Jesús ryethe
con' tyactìi Jesús, ¿lé'?, ngro' Jesús par ngua
sál' Jesús mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—¿Chó nde cua'n gu', à'?

5 Mcàb mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—Nu' nde cua'n mbi' co' lèe Jesús co' nac
mèn yèez Nazaret.

Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo mèna:

—Daa nac Jesús.

Làth mèna nde Jud co' ta'xù' Jesús loo
mèna, ne.

6 Texal ndxab Jesús loo mèna:

—Daa nac Jesús,
ale yub mèna ngulàateri' loo yòo par ned
xís mèna. 7 Ngoloa, mbere Jesús, mnibdi's
Jesús loo mèna tedib vez:

—¿Chó nde cua'n gu', à'?

Mèna mcàb. Ndxab mèna loo Jesús:

—Nu' nde cua'n mbi' co' lèe Jesús co' nac
mèn yèez Nazaret.

8 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Na guniile' loo gu'. Daa nac Jesús.
Chele' gu' nde cua'n daa, bla' gu' bii myen'
ndxè'.

9 Tataa ngòca loo Jesús par ngòcque' no
mdyaaque' no mdyubque' di's co' ndxab
Jesús loo Diox xud Jesús co'se' ndxab Jesús:

—Myen' co' mcui U', co' ngòo loo cón
chenen, yende cón ngòc loo myen'.

10 Látha nzo Mon Pedr. Nde nxon', ngue
spad cho Mon Pedr. Thidte ngua ya' Mon
Pedr rlan' Mon Pedr. Mdob Mon Pedr spad
le'n vayin. Mblàa Mon thìb ya' spad nza
thìb moz co' nac ladlì che'n moz. Moza
ngro' lèe Malc. Ngòc moza moz che'n
jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye
nguley' tiempa. 11 Sya, ndxab Jesús loo Pedr:

—Pedr, blosua' spad le'n vayin. ¿Ché'
ndxela'sl no ndlil cuent indxàalte tyactìi
daa loo thìb preb co' mbli nee lezo' xuden
Diox tyactìi daa, cà'? Yende xàa. Preb ndxè'
gàcque' loon.

Jesús mdooxù' loo mbi' co' ngòc jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye nguley' tiempa.

(Mt. 26.57–58; Mr. 14.53–54; Lc. 22.54)

12 Le' sya, rye mèn co' ngòc solndad, no
xa' co' ngòc capitán, no mèn co' ngòc myen'
nac zin' che'n mèn co' ñibe', no co' ndyoo
ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel,
rye mèna mxenxù' Jesús. Mdub dó' mèna
ya' Jesús. Mbe' mèna Jesús xal thìb pres.
13 Mbe' mèna Jesús nerleque' loo Anás tac
Anás ngòc xudzap Caifás. Caifasa ngòc
jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye
nguley' lín'a. 14 Leque Caifasa ngòc Caifás
co' mde'th no co' ndxab loo mèn co' ñibe',
no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel ndxàalque' gath thìb mbi'
lugar de lyux rye mèn nación Israel.

Pedr mcà di's cón che'n Jesús loo mèn.

(Mt. 26.69–70; Mr. 14.66–68; Lc. 22.55–57)

15 Per látha, mdoo nque Mon Pedr con
tedib myen' co' ndxàc xtàa Mon Pedr co'
nac leque xin' mté'th Jesús xís Jesús. Mbi'
co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo
rye nguley' mblibe' mbi' co' ndxàc xtàa
Mon Pedr. Sya, mdoo nque leque thìb
myen' co' ndxàc xtàa Mon Pedr xís Jesús
axta loo lue' co'te' ngòc liz jef che'n nguley'
co' más mnibe' loo rye nguley' lín'a. 16 Le'
Pedr na, mbyan' par ro ned ro puert. Cona
mbli ngro' mbi' co' ngòc myen' xin' mté'th
Jesús co' nac xtàa Pedr co' mblibe' jef che'n
nguley'a par mdoodi's no mbi' mozgot co'
ngue quenap puert par mblo mozgota Pedr
par le'n loo lue' liz nguley'a. 17 Sya, mnibdi's
mozgota loo Pedr. Ndxab mozgota:

—¿Ché' inode lùu nac thìb myen' xin'
mté'th mbi' ba', ne, cà'?

Pedr mcàb. Ndxab Pedr:

—Yende xàa. Inacte daa xin' mté'th mbi'
ba'.

18 Le'pe' yál'a anze'f ngòc nàl. Le' sya,
ryete moz che'n nguley' no myen' co' nac
myen' nac zin' co' nquenap templ, mtlo
myen', mtol' myen' quìi. No mtoocua'
myen' yaa loo quìi par ngure biiz myen' ro

rdii. Nde nxon', note Pedr ngo làth myen' par mdoo biiz Pedr ro dii.

Anás noo noo ngue nibdi's loo Jesús cón che'n Jesús.
(Mt. 26.59–66; Mr. 14.55–64; Lc. 22.66–71)

19 Látha, jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' mtlo mnibdi's loo Jesús chópe' myen' nac myen' xin' mté'th Jesús no cón nac co' ngue lu' Jesús loo mèn. 20 Jesús mcàb loo mbi' co' nac jef che'n nguley'a. Ndxab Jesús:

—Na mdoodizque' loo mèn loo xnaa. No mblu'quen cón chenen loo mèn le'n sinagog no le'n templ co'te' nqueltàa ryete mèn co' nac mèn nación Israel. Cona, ngue niin lool: Yende cón tarte toodizen xexte loo mèn. 21 ¿Chonon ngue ñibdi'sl loon, à'? Bnibdi's loo mèn co' mbìnle' di's co' mdoodizlen. Mèna ta' cuent cón chenen lool xal nac di's co' mdoodizlen loo mèn.

22 Co'se' ngolo tataa ndxab Jesús di'sa, thìb mbi' co' ngòc myen' nac zin' co' nquenap templ co' ngo tya, thidte ngua mbi' mdi's mbi' rloo Jesús. No ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Ché' tatua' mod ncàbl loo jefpe' che'n rye nguley', cà'?

23 Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Chele' daa mdoodiz chol di's ye'rsin', gunee ñeene' xá mod nac di'sa. Per chele' daa mdoodiz di's co' nac di's ndac, ¿chonon mdi'sl rloon, sya?

24 Ngoloa, mtel' Anás Jesús natedó' ya' Jesús loo tedib mbi' co' lèe Caifás co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' lín'a.

Pedr mbere mcà di's cón che'n Jesús loo mèn tedib vez.
(Mt. 26.71–75; Mr. 14.69–72; Lc. 22.58–62)

25 Látha, Pedr ndoo biizque' ro rdii làth mèna. Sya, ndxab mèna loo Pedr:

—¿Ché' inode lùu nac thìb myen' xin' mté'th mbi' ba', cà'?

Sya, mcà di's Pedr. Ndxab Pedr:

—Inacte daa xin' mté'th mbi' ba', cara.

26 Sya, ndxab thìb mbi' co' ngòc moz jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' no co' ndxàcguè' mèn guliz mbi' co' mcho' Pedr nzaa loo Pedr:

—Ale mbezl: Inacte daa xin' mté'th mbi' ba'. ¿Ché' ndlil cuent ne'ngnèeden lùu con mbi' ba' le'n huert, ne, cà'?

27 Mbere Pedr, mcà di's Pedr Jesús tedib vez. Leque hora, chàa, ngrozèe nguiidtee. Mblé' nguiidtee yál'.

Jesús mdooxù' loo thìb mbi' co' ngro' lèe Pilat.
(Mt. 27.1–2, 11–14; Mr. 15.1–5; Lc. 23.1–5)

28 Sya, xtil'leque' mblo' mèna Jesús liz Caifás. Mbe' mèna Jesús loo Pilat co'te' nac palas che'n Pilat. Mèn co' mbe' Jesús loo Pilat ngòc mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Mèna ne'ngòode le'n palas che'n Pilat par ne'gàc zabte mèna loo costumbr co' ndxàp mèna cón che'n xley' mèna. Tac chele' mèn gàc mèn zab loo por thìb con' co' iñaade, le' sya, cona'te li ne'yòode mèna loo mes par hua mèna co' nac yalhua che'n lni pasc. 29 Sya, ngro' Pilat par fuer. Ngua toodi's no Pilat mèna. Ndxab Pilat:

—¿Cón ndli nqueyèe gu' mbi' ndxè' loon, à'?

30 Mcàb mèna loo Pilat. Ndxab mèna:

—Chele' mbi' ba' ne'ngàcte thìb mbi' ye'rsin', ne'ngui'th node nu' mbi' lool.

31 Sya, ndxab Pilat loo mèna:

—Be' gu' mbi'. No ftub rez gu' cón che'n mbi' xal ñibe' ley gu' loo gu' par li gu' con' con mbi'.

Per mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel mcàb loo Pilat. Ndxab mèna:

—Per nu' co' nac mèn nación Israel, ley co' ngue no nu' inda'de lugar loo nu' par guth nu' nec thìb mèn.

32 Tataa mod ngòca par mdyaaque' no ngòcque' no mdyubque' di's co' gunii Jesús cón che'n xá mod gath Jesús. 33 Le' sya, mbere Pilat, ngòo Pilat le'n palas tedib vez. Ngurez Pilat Jesús. No mnibdi's Pilat loo Jesús. Ndxab Pilat:

—¿Ché', lìcque', lùu nac rey che'n mèn nación Israel, cà'?

34 Jesús mcàb loo Pilat. Ndxab Jesús:

—¿Ché' ngue ñibdi'sl cón chenen ante por iñeedel cón chenen o ché' alithe ngue ñibdi'sl cón chenen tac mda'le' tedib mèn cuent cón chenen lool, cà'?

35 Pilat mcàb loo Jesús. Ndxab Pilat:

—¿A poc ñeel no daa nac mèn nación Israel, cà'? Yende xàa. Mèn co' nac mèn nación lùu no mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' che'n nación

lùu nac mèn co' nde no lùu loon trè'. ¿Cóxe'
ngue tee lil, à'?
36 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo Pilat:
—Co'te' nac nacionpe' daa no co'te'
ñibe'en inacte loo izlyo' ndxè', ey. Chele'
co'te' ñibe'en ngàc che'n izlyo' ndxè', le'
sya, mèn co' mque tee no daa ne'ngla'de
par nden mèn nación Israel daa. Per izlyo'
ndxè' inacte co'te' ñibe'en nalle'. Por cona,
ngue li mèn con' ndlya's mèn con daa.
37 Sya, ndxab Pilat loo Jesús:
—¿Lìcque' nacl rey, sya, cà'?
Mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo Pilat:
—Aa. Lìcque' nac daa rey, pues, xalque'
ngolo guneela ba'. Daa ngóol loo izlyo'
ndxè' no mbalen loo izlyo' ndxè' par mdan
cuent no mdoodizen cón chenen co' nac
lìcpe'. Ryete mèn co' ndub nza no co'
ndyubdi's loo cón chenen co' nac lìcpe',
mèna ndxòn no nque' nza mèna di's co'
ndyoodizen.
38 Pilat ndxab loo Jesús:
—¿Cón nac co' mbezl nac lìcpe', à'?

Trè' ndlu' le' mèn ngolole' mdub rez cón che'n Jesús par guth mèn Jesús.
(Mt. 27.15–31; Mr. 15.6–20; Lc. 23.13–25)

Ngolo mnibdi's Pilat di'sa loo Jesús, ngro'
Pilat par fuer par mdoodi's no Pilat mèn
co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo
naa loo mèn nación Israel tedib vez. Ndxab
Pilat loo mèna:
—Yende chó xquin mbi' no xtol mbi'
ndryo xo'f loon, cara. 39 ¿Xá nee gu'? Gu'
ngue no costumbr le' daa ngo' thìb mbi' co'
ngue lezi'f loo gu' co'se' ndli gu' lni pasc.
¿Ché' ndlya's gu' la'en bii mbi' co' mbez
men nac rey che'n mèn nación Israel loo gu'
o ché' ne'la'den bii mbi' loo gu'?
40 Sya, ryete mèna cabii mcàb tedib vez.
Ndxab mèna:
—Ne'telá'de U' mbi' ba'. Más huen blo'
U' Barabás lezi'f loo nu'.
Per mbi' co' lèe Barabás ngòc thìb huan'
tiempa.

19

1 Ngolo tataa ndxab ryete mèna loo Pilat,
mnibe' Pilat loo solndad par ya ta' solndad
che'n Jesús. 2 Látha, mdub solndad thìb
coron yis co' nayà' yéc Jesús. No mtegoc
solndad Jesús thìb cap co' ngòc lar' morad.
3 Ngoloa, mbez solndad loo Jesús:
—San, Rey che'n mèn nación Israel.
No be' taa nguis solndad rloo Jesús.
4 Le' sya, mbere Pilat. Ngro' Pilat par fuer
tedib vez. Ndxab Pilat loo mèna:
—Hui' gu' nexa. Trè' ndal non mbi' loo
gu' par ta' gu' cuent no ñee gu' yende chó
xquin mbi' co' ndxàp mbi' ndryo xo'f loon.
5 Sya, ngro' no Pilat Jesús par fuer. Ndub
coron yis yéc Jesús. No noc Jesús thìb cap
co' nac lar' color morad. Ndxab Pilat loo
mèna:
—Aa gu' mbi' ndxè'.
6 Per co'se' gunèe jef che'n nguley' co'
más ñibe' loo rye nguley' no mèn nac zin'
co' nquenap templ nde no Pilat Jesús, mtlo
mèna, ngrozèe mèna cabii. Ndxab mèna loo
Pilat:
—Fque' mbi' ba' loo cruz. Fque' mbi' ba'
loo cruz.
Per Pilat ndxab loo mèna:
—Be' gu' mbi'. Fque' yub gu' mbi' loo
cruz tac part cón chenen yende chó xquin
mbi' ngro xo'f loon.
7 Sya, mcàb mèn co' ñibe', no co' ndyoo
ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel
loo Pilat. Ndxab mèna:
—Nu' ngue no thìb ley. No texal ñibe' ley
nu', ndxàalque' gath mbi' ba'. Tac ale leque
mbi' mbez nac mbi' xgan'pe' Diox.
8 Per co'se' mbìn Pilat di'sa, sate más
mzyeb Pilat. 9 Mbere Pilat, ngòo Pilat le'n
palas con Jesús tedib vez. Mnibdi's Pilat loo
Jesús. Ndxab Pilat:
—¿Páxe' mèn lùu, à'?
Per Jesús yende cón mcàb loo Pilat.
10 Le' sya, ndxab Pilat loo Jesús:
—¿Chonon indlya'stel càbl loon, à'?
¿Ché' iñeedel le' daa ndxàp con' la's niin no
la's yan par ñibe'en loo mèn que' mèn lùu
loo cruz? No ndxàpen con' la's niin no la's
yan par ñibe'en la' mèn biil. Ne'que'de mèn
lùu loo cruz.
11 Jesús mcàb loo Pilat. Ndxab Jesús:
—Nec thìb mod no nec tedib mod
ne'ñibe'del cón chenen chele' Diox
ne'nda'de lugar lool ñibe'l loon. Por cona,
mbi' co' mda'xù' daa lool másque' thìb
xquin mbi' ndxàp mbi' no másque' thìb
xtol mbi' ndxàp mbi' leque lùu.
12 No leque hora mcua'n Pilat mod xá mod
la' Pilat bii Jesús. Per mèn co' ñibe', no
co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel, sate más cabii mbez yèe mèna
loo Pilat. Mbez mèna:

—Chele' lùu lá' mbi' ba', indxàcte amiu
lùu gobiern co' ñibe' loo mèn gulàaz mèn
ciuda Rom. Tac chol mèn co' ndxàc xal thìb
rey xal mbi' ba', mèna ndxàc ngolo ngola's
loo gobiern co' ñibe' loo mèn gulàaz mèn
ciuda Rom.
13 Co'se' mbìn Pilat tataa ndxab mèna loo
Pilat, mnibe' Pilat loo Jesús ryo' Jesús par
fuer. Le' Pilat na, mdub loo asi Pilat thìb
lugar le'n palas co'te' natoxcua' pis con
thìb loo quèe huen, co' nee di's, di'stèe
che'n mèn ciuda Rom. No di'stèe che'n
mèn nación Israel lèe quèea Gabata. 14 Huiza
ngòc huiz vispr che'n huiz lni pasc. No
co'se' ndxab Pilat loo mèn nación Israel:
—Hui' gu' nexa, Rey gu' ndxè',
hora casque' ngòc rol huiz.
15 Per mèna tolo ngrozèe. Cabii mbez
mèna loo Pilat:
—Fcàa mbi' ba'. Beth. Fque' mbi' loo
cruz.
Per Pilat ndxab loo mèna:
—¡Cóna! ¿Rey gu' que'en loo thìb cruz,
à'? Yende xàa.
Per mèn co' ngòc jef che'n nguley' co'
más ñibe' loo rye nguley' mcàb. Ndxab
mèna loo Pilat:
—Ingue node nu' más rey, ey. Angoluxte
jef co' ñibe' loo mèn gulàaz mèn ciuda Rom
nac rey nu'. Ngolo cuent.
16 Ngoloa, mnibe' Pilat loo solndad par
mbe' solndad Jesús par ya que' solndad
Jesús loo cruz. Le' rye mèna na, mdoo nque
xís solndad par la's mèna xal que' solndad
Jesús loo cruz.

Trè' ndlu' mque' mèn Jesús loo cruz.
(Mt. 27.32–44; Mr. 15.21–32; Lc. 23.26–43)

17 Sya, ngro' no mèna Jesús. No ale mnibe'
mèna loo Jesús par leque Jesús mxo'f yen
cruz Jesús par mbe' Jesús cruz Jesús axta loo
den co' mbez mèn lèe Den Calaver tiempa.
Le' di'stèe mèn nación Israel na, mbez mèn
loo dena Golgot tiempa. 18 Loo dena mque'
mèn Jesús loo cruzpe' Jesús. Lomisque' ne,
mque' mèn taachop mbi' loo cruz co' ngòc
cruzpe' mbi', thìb thìb mbi' mquée loo cruz
thìbgà' lad cuat Jesús. Le' cruz Jesús na,
mdoo xtau' ryop mbi'a. 19 Látha, mbli Pilat
mandad mque' mèn plá di's loo yéc cruz co'
ndxab: Jesús, mèn yèez Nazaret, rey che'n
mèn nación Israel. 20 Huax mèn nación
Israel mblab di'sa tac co'te' mque' mèn
Jesús loo cruz nzi gax ro ciuda Jerusalén.
Di'sa nac son loo di'stèe co' nac xti's mèn
hebre, no di's co' nac xti's mèn grieg, no di's
co' nac xti's mèn italia. 21 Ndxab jef che'n
nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' che'n
mèn nación Israel loo Pilat. Ndxab jef:
—Más huen ne'ndubtel di's ba' tatua' co'
ndxab: Rey che'n mèn nación Israel. Más
huen ndubl di's le' mbi' ba' ndxab: Daa nac
rey che'n mèn nación Israel.
22 Mcàb Pilat loo mèna. Ndxab Pilat:
—Yende cóna. Di's co' mblin mandad
mdub loo cruz ba', yende chó techei. Le'i
nduble'. Ngolo cuent.
23 Co'se' ngolo mque' solndad Jesús loo
cruz, mxen solndad xab Jesús. Mblec xà'
solndad thìb thìb xab Jesús par ngòc che'n
thìb thìb solndad xab Jesús. No mxen
solndad cap co' ngòc xab dib andoo Jesús
co' ngòc thìb lar' dib nol' no dib naxèn.
24 Ndxab solndada loo xtàa solndad:
—Ne'li rolte na' cap ndxè'. Más huen
quith no na' dad loo cap ndxè' par ñee na'
ñeene' chó na' gàc che'na.
No tataa ngòca par mdyaa di's co' ndub
loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Mcàa mèn thìb ned xaben par ngòc
xaben che'n mèn. No loo xaben co' ngòc
cap daa mdi'th no mèn dad par ñee mèna
ñeene' chó gàc che'na.

No tataaque' mbli solndad con'a.
25 Gaxte co'te' ndoo cruz Jesús ngure no
xna' Jesús bél xna' Jesús, no Mari sa'l Cleof,
no Mari co' nac mèn yèez Magdala. 26 Co'se'
gunèe Jesús ndoo xna' Jesús loo Jesús con
thìb myen' xin' mté'th Jesús co' más mque'
lezo' Jesús ñèe Jesús, Jesús ndxab loo xna'
Jesús:
—Ngot, hui' loo mbi' co' ndoo lool ba'.
Mbi' ba' lil cuent nac xgan'l, ndee.
27 Ngoloa, ndxab Jesús loo mbi' xin'
mté'th Jesús co' más mque' lezo' Jesús ñèe
Jesús:
—Mbi', xa'got ba' gàc xal xna'l, ndee.
Leque hora, mbye' mbi' co' nac xin'
mté'th Jesús xna' Jesús par liz mbi' xal
xna'pe' mbi' xin' mté'th Jesús.

Trè' ndlu' nguth Jesús.
(Mt. 27.45–56; Mr. 15.33–41; Lc. 23.44–49)

28 Ngolo ngòc rye con'a, no com le' Jesús
nanee le' ryete con' co' naquin gàc loo Jesús
ngòcle' no mdyaale' no par tolo gàcque' no
tyaaque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's
Diox, Jesús ndxab láth ngue Jesús loo cruz:
—Ndxec lezon, yey.

[29] No le'pe' ndoo thìb bote vin co' nac
nítguy. Yende izlyo', ngua tegaz thìb xa'
thìb sponj con vina. No mdub xa'a sponja
loo thìb bar che'n thìb loo yaa co' lèe hisop
par mda'i mod mzii xa' sponja ro Jesús loo
cruz. [30] Ngolo ngu Jesús vina, ndxab Jesús:

—Nase ngolole' mdyaa no ngòcque' no
mdubque' di's ryethe con' naquin gàc loon.

No ngoloa, site mbi's yen Jesús. Nguth
Jesús.

*Thìb solndad che'n gobiern co' ndub ciuda
Rom mdid lans cho Jesús.*

[31] Huiz co' mque' mèna Jesús loo cruz
ngòc huiz vispr che'n lni pasc. Indlya'ste
mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co'
ndyoo naa loo mèn nación Israel yan' yon
xa' loo cruz huiz sabd co' nde nquea tac
huiza nac huiz co' nac más huiz roo huiz
xèn che'n lnia. Por cona, ngua na'b mèn
co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo
naa loo mèn nación Israel di's loo Pilat par
ñibe' Pilat ya lé' solndad zith cor nii yon
xa' co' ngue loo cruz par gath xa'. No yiloa
làa mèn yon theboola loo cruz. [32] Sya, ngua
thi's solndad zith cor nii thìb xa'. Ngoloa,
ngua thi's solndad zith cor nii tedib xa'
co' mquée no Jesús loo cruz. [33] Per co'se'
mbii gax solndad loo Jesús par qui's solndad
zith cor nii Jesús, gunèe solndad le' Jesús
nguthle'. Ne'ngui'ste solndad zith cor nii
Jesús.

[34] Per mastale' nguthle' Jesús, thìb sol-
ndad co' nzo làtha ngua thid lans ro costi
Jesús. Co'se' mblo' solndad lans ro costi
Jesús, ante nde bèe nde yax loo ren no loo
nít co' ngro' ro costi Jesús. [35] Mbi' co' nda'
cuent con' ngòc loo Jesús ngòc thìb mbi'
co' gunèepe' ngòc con'a loo Jesús. No nda'
mbi' cuent co' nac lìcpe'. Mbi'a nanee le'
mbi' ngue ta' cuent co' nac lìcpe' par yila's
gu' cuenta. [36] Tac ngòc con'a loo Jesús par
ngòcque' no par mdyubque' di's co' ndub
loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Ne'lé'de mèn no ne'qui'ste mèn nec
thìb zith co' nac zith lad mbi'.

[37] Lomisque', ndub di's loo libr co' nac xti's
Diox tedib lugar co' mbez:

Le' mèn hui' loo mbi', mbi' co' mdid
mèn lans no clav lad yiloa.

*Chop mbi' ngua ca's thebol Jesús le'n thìb
ye'r quèe.*

(Mt. 27.57–61; Mr. 15.42–47; Lc. 23.50–56)

[38] Ngolo ngòc ryethe con'a loo Jesús, ngo
thìb mbi' co' lèe Chè. Chèa ngòc mèn thìb
yèez co' lèe yèez Arimate. Chèa, ne, mque
tee no Jesús. Per xexte mque tee no Chè
Jesús tac mzyeb Chè gunèe Chè mèn co'
ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa
loo mèn nación Israel. Ngua nee Chè loo
Pilat ta' Pilat lugar làa Chè thebol Jesús loo
cruz. Pilat mdyalque' par làa Chè thebol
Jesús loo cruz. Sya, nda Chè. Ngua làa Chè
thebol Jesús loo cruz. Mbye' Chè thebol
Jesús. [39] Làth xtau'a, mzin Nicodem, ne, co'
ngua toodi's no Jesús thìb yál' ndoore'. Nde
no Nicodem gal psi' kil dii co' nos thìb loo
dii co' lèe mirr no tedib loo dii co' lèe áloes
co'te' nzo no Chè thebol Jesús. [40] Sya, mxen
Chè ryop Nicodem thebol Jesús. No mxob
Chè ryop Nicodem dii perfuma loo thìb le'
sab. No mchì'x Chè ryop Nicodem saba lad
thebol Jesús xal nac costumbr che'n mèn
nación Israel co'se' nca's mèna xtàa mèn.
[41] No gaxte co'te' mque' solndad Jesús loo
cruz nziri' thìb huert. No le'n huerta ndub
thìb quèe rhue'. Lad quèe rhue'a ndub thìb
ye'r co'te' tarte yòo ga's nec thìb thebol.
[42] Ale tyate mca's Chè ryop Nicodem thebol
Jesús tac gaxte co'te' mque' solndad Jesús
loo cruz mdub ye'r quèea. No nde nxon',
mdub bixle' huiz huiza no ngulàale' yál'
huiza no mtlole' huiz co' ngòc huiz descans
che'n mèn nación Israel tiempa.

20

*Trè' ndlu' ngro xban Jesús làth mèn nguth.
(Mt. 28.1–10; Mr. 16.1–8; Lc. 24.1–12)*

[1] Co'se' nde yinìi izlyo' doming co' nac
ner huiz sman co' nde nquea, tatabe' cuar
ngua Mari co' ngòc mèn yèez Magdala ro
ye'r quèe co'te' ngua lo mèn thebol Jesús.
Gunèe Mari mbiichele' quèe ro ye'r quèe.
[2] Sya, mque' Mari carre axta co'te' nzo Mon
Pedr no tedib myen' xin' mté'th Jesús co'
más mque' lezo' Jesús ñèe Jesús. Ndxab
Mari loo myen':

—Mblo'le' mèn Tad na' le'n ye'r quèe,
cara. No nalle' ne'ñeede nu' pá ngua lá'
mèn Tad.

[3] Sya, ngro' Pedr con tedib myen' xin'
mté'th Jesús. Ngua tee hui' myen' ro ye'r
quèe. No mdoo nque Mari co' ngòc mèn
yèez Magdala xís myen' tedib vez. [4] Thidte
junt mque' ryop myen' carre. Per tedib
myen' co' ngòc xtàa Pedr más mque' carre

leque Pedr. No ner myen'a mzin ro ye'r
quèe. 5 Mcòo' mbi' yéc mbi'. Mbui' mbi' le'n
ye'r quèe per ne'ngòode mbi' le'n ye'r quèe.
Ante gunèe mbi' nax sab co' mbix thebol
Jesús le'n ye'r quèe. 6 Látha, mzin Mon Pedr
ro ye'r quèe. Per Mon Pedr se ngòo le'n
ye'r quèe. Gunèe Mon Pedr ante sab nax
le'n ye'r quèe. 7 Más de cona, gunèe Mon
Pedr panid co' mblo mèn loo thebol Jesús,
inaxte panid con sab. Nadùuz panid. Nax
panid thìb lad. 8 Le' sya, ngòo mbi' co' ndxàc
xtàa xin' mté'th Pedr, co' mzin ner ro ye'r
quèe, le'n ye'r quèe, ne. Gunèe mbi' ante
sab nax no nadùuz panid nzo'f panid tya.
No gunèe mbi' tataa ngòca. 9 Tac hora tarte
ta' myen'a cuent no tarte li la's ryop myen'a
cón nee di's co' ndub loo libr co' nac xti's
Diox co' mbez le' Jesús naquinque' ryo xban
làth mèn nguth. 10 Sya, mbere ryop myen',
ndyàa myen' par liz myen'.

Jesús ngro' too loo Mari co' ngòc mèn yèez Magdala.
(Mr. 16.9–11)

11 Per láth ndyàa ryop myen' par liz
myen', Mari mbyan' ro ye'r quèe. Ndoo
yón' Mari. No láth ndoo yón' Mari, mcòo'
Mari yéc Mari. Mbui' Mari le'n ye'r quèe.
12 Láth mdoo hui' Mari ro ye'r quèe, gunèe
Mari chop angl co' noc lar' nagus. Ndub
angl le'n ye'r quèe. Thìb angl ndub co'te'
ngo'th yéc thebol Jesús. Tedib angl na,
ndub co'te' ngo'th nii thebol Jesús. 13 Angla
mnibdi's loo Mari. Ndxab angl:

—Ngot, ¿chonon ndxón'l, à'?

Mari ndxab loo angl:

—Daa ndxón tac mèn xexte mbe' thebol
Tad daa. No ne'ñeeden pá ned ngua lá' mèn
thebol Tad daa.

14 Ngolo xec ndxab Mari di'sa loo angl,
mxac Mari ale thìb xa' ndxab loo Mari:
Mari, hui' ned xísl. Co'se' mbere Mari mbui'
Mari ned xís Mari, gunèe Mari le' Jesús
ngue tee tya. Per ne'ta'de Mari cuent ché'
Jesús na. 15 Sya, mnibdi's Jesús loo Mari.
Ndxab Jesús:

—Ngot, ¿chonon ndxón'l, à', ey? ¿Chó
ngue cua'nl, à', ey?

Per Mari mbli xtùuz. Ndxab Mari loo
lezo' Mari peser mbi' co' nquenap huert na.
Sya ndxab Mari loo mbi'a:

—Tad, chele' lùu mbe' Tad daa, gunee
loon pá ned ngua lá'l Tad daa par ga xin Tad
daa.

16 Sya, ndxab Jesús loo Mari: Mari.

Chàa, mbere Mari par xís Mari. Gunii
Mari di's co' ndyoodi's mèn hebre loo Jesús.
Ndxab Mari:

—Raboni, co' nee di's di's co' ndyoodi's
mèn hebre, Maistr.

17 Jesús ndxab loo Mari:

—Mari, ne'gàaltel daa tac daa tarte bii
loo bé' co'te' nzo xuden Diox. Ndlyazen
ya neel loo myen' co' ndxàc huesen. No
gabl loo myen' le' daa bii loo bé' co'te' nzo
xuden Diox co' nac xud myen' no co' nac
Diox myen', ne.

18 Sya, ngua ta' Mari, co' ngòc mèn yèez
Magdala, cuenta loo myen' xin' mté'th
Jesús le' Mari gunèe Tad Jesús no ndxab Tad
Jesús di'sa loo Mari par tataa ta' Mari cuent
loo myen'.

Ngoloa mblu' loo Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús.
(Mt. 28.16–20; Mr. 16.14–18; Lc. 24.36–49)

19 No co'se' mzyèle' izlyo' leque huiz co'
ngòc ner huiz smana no ngulàale' yál' izlyo'
huiza, leque hora thidte mqueltàa myen'
xin' mté'th Jesús xhuina liz thìb mèn. No
quej nau' puert nzo gòo myen' le'n nyòo tac
nzyeb myen' ñèe myen' mèn co' ñibe', no
co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel. Látha, chàa, ngro' too Jesús
loo myen'. Mblu' loo Jesús Jesús loo myen'.
Gunii Jesús Diox loo myen'. Ndxab Jesús loo
myen':

—Nabe'ste blo gu' lezo' gu' con xtàa gu'
no blo nagàl lezo' gu' loo Diox.

20 Ngolo ndxab Jesús di'sa, mblu' Jesús ya'
Jesús co'te' mdid solndad clav. No mblu'
Jesús ro costi Jesús co'te' mdid solndad lans
loo myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' na,
ante mdyac tín' lezo' co'se' gunèe myen'
Jesús. 21 Mbere Jesús, ndxab Jesús loo myen'
tedib vez:

—Nabe'ste blo gu' lezo' gu' con xtàa gu'.
No blo nagàl lezo' gu' loo Diox. Texal mtel'
xuden Diox daa par mbalen loo izlyo' ndxè',
tataaque' tel'en gu' ya gu' loo mèn loo izlyo'
ndxè'.

22 Ngolo ndxab Jesús di'sa loo myen',
mblá' Jesús mbii ro Jesús loo myen'. No
ndxab Jesús loo myen':

—Na tel' Xpii Natú' loo gu' par yo no Xpii
Natú' gu' thidtene, ndee gu', ey. 23 Ndxab
Jesús loo myen', ne:

—Loo mèn co' mbli gu' cuent mdyon' xtol, mton'que' Diox xtol mèna. Le' mèn co' indlide gu' cuent mdyon' xtol, mèna nzi banque' con xtol mèn tac ne'nton'te Diox xtol mèna.

Max gunèe Tad Jesús le' Tad Jesús ngro xbanque'.

24 Per Max co' mdub lèe mèn Cuach co' ngòc xin' mté'th Jesús, co' ndxòo cuent nac si' fchop myen', yende Max làth myen' co'se' ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús Jesús loo myen' yál'a. 25 Le' sya, myen' xin' mté'th Jesús mda' cuent loo Max. Ndxab myen':

—Nu' gunèele' Tad, cara.

Per Max mcàb loo myen'. Ndxab Max:

—Chele' daa ne'hui'de la's ya' Tad Jesús co'te' nguaa'd clav no tyeen cuen yan co'te' nguaa'd clav no tyeen cuen yan co'te' nguaa'd lans ro costi lad Tad Jesús, ne'yila'sten cuent co' nda' gu' ba'.

26 Ngoloo xon huiz ryete myen' xin' mté'th Jesús mqueltàa tedib vez le'n nyòo liz thìb mèn. No le'pe' ngo no Max myen' sya. Lomisque', quej nau' ro puert. Per Jesús, chàa, ngro' too loo myen'. No mblu' loo Jesús Jesús tedib vez. Gunii Jesús Diox loo myen'. No ndxab Jesús loo myen':

—Nabe'ste blo gu' lezo' gu' con xtàa gu', ndee gu'. No blo nagàl lezo' gu' loo Diox.

27 Ngoloa, ndxab Jesús loo Max:

—Max, ftyee cuen ya'l trè' no hui' la's yan. No ftega' ya'l. Ftyee ya'l le'n costi daa. No ne'gànte lezo'l. Gola's cón chenen, Max.

28 Le' sya, mcàb Max loo Jesús. Ndxab Max:

—Lìcque', U' nac Tad daa no nac U' Diox daa, Tad.

29 Ndxab Jesús loo Max:

—Max, ¿ché' ngola'sl loo cón chenen nalle' tac gunèel daa, cà'? Más huen nda mèn co' tarte ñèe daa per ndxela's mèn loo cón chenen, ey.

Trè' ndlu' chó cón che'n mbi' nac co' ndlu' libr ndxè'.

30 Jesús tolo mbli no mblu' Jesús huax yalguzye' roo yalguzye' xèn loo myen' xin' mté'th Jesús. Per inda'de loo libr ndxè' cuent cón che'n rye yalguzye' co' mbli Jesús. 31 Per di's co' ndub loo libr ndxè', di's ndxè' ndlu' par yila's gu' le' Jesús nac Cristpe' co' nac xgan'pe' Diox. No chele' gu' yila's loo Jesús no loo cón che'n Jesús, Jesús li par yòo ban no gu' Diox thidtene.

21

Jesús mbere ngro' too no mblu' loo Jesús loo gaz myen' xin' mté'th Jesús.

1 Ngolo nguri'th plá huiz co'se' ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús Jesús loo rye si' fthib myen', Jesús ngro' too no mblu' loo Jesús Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús tedib vez ro níttó' co' lèe níttó' che'n Tiberias. No mblu' loo Jesús Jesús mod ndxè'. 2 Thidte ngure no Mon Pedr Max co' mdub lèe mèn Cuach, no Natanael co' ngòc mèn yèez Caná co' nac yèezya' che'n làaz mèn galile, no ryop hues myen' xgan' mbi' co' lèe Zebede, no taachop myen' xin' mté'th Jesús. 3 Ndxab Mon Pedr loo myen':

—Daa nda ten mbèel, cara.

Myen' ndxab loo Mon Pedr:

—Nu' ne tyee. Nda na'.

Sya, thidte mqueltàa Mon Pedr con myen'. Ngòo myen' loo thìb yòoyaa. Nda ten myen' mbèel. Per nec thìb mbèel ne'ngagaade loo myen' dib xec yál'a. 4 Co'se' nde tub xnìi izlyo' xàn' bé' tedib huiz co' nde nquea, chàa, mblu' too Jesús no mblu' loo Jesús loo myen' ro níttó'a. Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nglide cuent Jesús na. 5 Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Myen', ¿ché' tarte yigaa nec thìb mbèel loo gu' nalle', cà'?

Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen':

—Aa. Tarte yigaa nec thìb má', cara.

6 Jesús ndxab loo myen':

—Blobii gu' yex gu' le'n nít ladlì che'n yòoyaa ba'. Sya, yigaa mbèel loo gu', ey.

Le' sya, tataaque' mbli myen'. Ngoloa, axta ne' ne' ngác myen' no axta ne' ne' ngyèe myen' ngo' myen' yex le'n nít tant thìb mbèelléy' ngogaa le'n yex. 7 Sya, myen' xin' mté'th Jesús co' más mque' lezo' ñèe Jesús ndxab loo Pedr:

—Tad na, cara.

Per texal mbìn Mon Pedr ndxab myen': Tad na, mdoc Pedr xab Pedr tac Pedr mblo' xab Pedr por ngue li Pedr zin'.

Ngoloa, thidte ngulàa Pedr le'n nít. Mxyo'f Pedr loo nít axta ngro' Pedr loo yòo biiz. 8 Le' taamas myen' xin' mté'th Jesús na, nzoque' loo yòoyaa. Ndye'th gop xax myen' yex par ro níttó' tant thìb mbèelléy' ngogaa. No distans co'te' ngo myen' loo

níttó' par ro nít loo yòo biiz neeque' thìb
ayo metr peser. 9 Co'se' mbilàa myen' loo
yòoyaa loo yòo biiz, gunèe myen' nzi cua'le'
yaa loo quìi. No nzo'f thìb mbèel loo quìi.
No gunèe myen' nzo'f sa pan thìb lad loo
quìi. 10 Jesús ndxab loo myen':
—Que de no gu' taaplá mbèel co' ngolo
mxen gu' ba' par hua ndren na', ey.
11 Sya, ngua quée Mon Pedr loo yòoyaa.
Ngua thop xax Mon Pedr yex co' nzo
mbèela loo yòo biiz tant mzyè yexa con
antub mbèel nambìi. Mastale' nzo thìb
ayo nzo cho' psi' pson mbèel le'n yexa,
ne'ngredte yexa. 12 Jesús ndxab loo myen':
—Que de hua ndren gu', ey.
No nec thìb myen' xin' mté'th Jesús
ne'nglide ryes par ngnibdi's myen' loo
Jesús chó nac Jesús tac naneeque' myen'
Tad Jesús nac mbi'a. 13 Ngoloa, mbii gax
Jesús loo myen'. Mxen Jesús pan. Mda'
Jesús pan loo myen'. Lomisque' ne, mxen
Jesús mbèel. Mda' Jesús mbèel loo myen'
par hua myen', ne.
14 Con cona, mbyon vez mblu' loo Jesús
Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús loo ngro
xban Jesús làth mèn nguth.

Jesús mdoodi's no Mon Pedr.

15 Co'se' ngolo nduhua ndren Jesús con
myen', Jesús mnibdi's loo Mon Pedr. Ndxab
Jesús:
—Mon, xgan' Jonás, ¿ché' más nque'
lezo'l ñèel daa leque nque' lezo' myen' ba'
ñèe myen' daa, cà'?
Pedr ndxab loo Jesús:
—Aa, Tad, U' naneeque' le' daa
nque'que' lezo' ñèen U'.
Sya, ndxab Jesús loo Mon:
—Chele' lùu, lìcque', nque' lezo' ñèel
daa, gòc xal thìb pastor loo mèn co' yòo loo
cón chenen co' nac xal mbacxil' yen' daa,
ndee.
16 Mbryop vez mbere Jesús, ndxab Jesús
loo Mon Pedr:
—Mon, xgan' Jonás, ¿ché', lìcque', nque'
lezo'l ñèel daa, cà?
Pedr mcàb loo Jesús. Ndxab Pedr:
—Aa, Tad, U' nanee le' daa nque' lezo'
ñèen U'.
Ndxab Jesús loo Mon:
—Chele' lùu, lìcque', nque' lezo' ñèel
daa, beren niin lool: Fquenap mèn co' yòo
loo cón chenen co' nac xal mbacxil' daa,
ndee.
17 Mbyon vez ndxab Jesús loo Mon Pedr:
—Mon, xgan' Jonás, ¿ché', lìcque', nque'
lezo'l ñèel daa, cà', yey?
Sya, mxi yéc no mxi lezo' Pedr tac mbyon
vez mnibdi's Jesús loo Pedr. Ndxab Jesús:
—¿Ché', lìcque', nque' lezo'l ñèel daa,
cà', ey?
Ndxab Mon Pedr loo Jesús:
—Tad, U' naneeque' ryethe con'. No
nonque' U' ryethe con'. U' nanee le' daa
nque' lezo' ñèen U'.
Ndxab Jesús loo Mon:
—Chele'i, lìcque' tataa nac, fquenap mèn
co' nac xal mbacxil' daa, tá, ndee. 18 Lìcpe'
ba'i, na nii lool, Pedr, co'se' ngòcl myen'
bix no co'se' ngòcl myen'bi' yen', mdoc xabl
no mque teel pál co'te' mblya'sl. Per co'se'
gàcl más mèn gox, lùu sil ya'l. No tedib
mèn làa xabl yenl. No hue' mèna lùu co'te'
indlya'stel yal no co'te' ne'yòode lezo'l yal.
19 Per di's co' ndxab Jesús loo Pedr, di'sa
nee di's xá mod gath Pedr par tataa mod li
Pedr gàc con' roo con' xèn loo Diox por cón
che'n Pedr.
Ngoloa, ndxab Jesús loo Pedr:
—Ftoo nque xísen. Ya' nda na', Pedr.

Trè' ndlu' cón che'n thìb myen' xin' mté'th Jesús co' más mque' lezo' Jesús gunèe Jesús.

20 Co'se' mbere Pedr par ned xís Pedr,
gunèe Pedr nde nque thìb myen' xin'
mté'th Jesús co' más mque' lezo' Jesús
gunèe Jesús. Mbi' co' nac xin' mté'th Jesús
nac mbi' co' mxo'f bda' loo Jesús co'se'
nduhua rsè no Jesús myen'. Mbi'a ngòc
myen' co' mnibdi's loo Jesús co' ndxab loo
Jesús:
—Tad, ¿chó nu' ta'xù' U' loo mèn, à'?
21 Co'se' mbui' Pedr loo myen' xin' mté'th
Jesús, Pedr ndxab loo Jesús:
—Tad, ¿mbi' ba', à'? ¿Cón gàc loo mbi'?
22 Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:
—Chele' daa ndlyaz le' mbi' ba' ban axta
co'se' beren galen loo izlyo' ndxè' tedib vez,
¿chó mport nzo lezo'l cón che'n mbi' ba',
à'? Inacta cón che'nl, ndee. Conse' ftoo
nque xísen. Ya' nda na'.
23 Le' sya, ngro' di'sa no mbyath mbyèn
di'sa làth mèn co' ngòo loo cón che'n
Jesús le' mbi' xin' mté'th Jesús ne'gathte.
Per Jesús ne'ngabte: Ne'gathte mbi'.
Ndxe'leque', Jesús ndxab: Chele' daa lyaz
le' mbi' ba' ban axta co'se' beren galen loo

izlyo' ndxè' tedib vez, ¿chó mport nzo lezo'l
cón che'n mbi' ba'? Inacta cón che'nl, ndee.
[24] Leque yub daa nac xin' mté'th Jesús
co' mbli nèe con' ngòc co' nac di's co'
mque'en loo libr ndxè'. No naneequen co'
huenleque' le' di's co' mdan cuent loo libr
ndxè', di's ndxè' nac di's lìcpe'.
[25] No taate huax con' co' mbli Jesús
inda'de loo libr ndxè' cuent co' ngòc co'
ne'nque'den ye's loo libr ndxè'. Tac chele'
mèn noo noo nque' ye's cón che'n thìb thìb
con' co' mbli Jesús xal ngòca, daa ngobe' no
ndxelazen axta ne' ne' ngàal loo izlyo' ngòo
libr co' nda' cuent ryethe con' mbli Jesús
chele' mèn nque' ye's cón che'n ryethe con'
mbli Jesús. Taandxè' gàca.

Libr Co' Ndlu' Cón Che'n Con Co' Mbli Myen' Xin' Mté'th Jesús Co' Ndxe' Di's Che'n Jesús

Jesús mcàbgòn làa Jesús Xpii Natú' loo mèn par yòo Xpii Natú' loo mèn par ñibe' Xpii Natú' loo mèn.

1 Teofl, libr ndxè' nac thìb libr co' mque'en ye's lool. Ngue tan cuent lool loo libr ndxè' cón che'n ryethe con' mbli Jesús no con' co' mblu' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús desde co'se' mtlo Jesús, mblu' Jesús cón che'n Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Jesús mblo yalbàn no mde'th Jesús cón che'n Diox loo mèn. 2 Mbli Jesús rye con'a axta mzin huiz mquée Jesús gáp loo bé'. Per ndoore' zin huiz yáp Jesús loo bé', mcui Jesús myen' co' ya te'th no co' ya lo yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu' cón che'n Jesús. No mblu' Jesús myen' por cón che'n Xpii Natú' xá mod li myen' ryethe con' co' mque tee li myen' cón che'n Jesús. 3 No mblu' loo Jesús Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús le'n cho' huiz. Le'n huiza, tolo mbli Jesús huax yalguzye' no taamas con' loo xnaa loo myen' par, lìcque', yila's myen' le' Jesús ngro xbanque'. Más de cona, mdoodi's Jesús loo myen' le'n huiza cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn loo izlyo'.

4 Co'se' tatabe' ngo no Jesús myen', mnibe' Jesús loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Ne'ryo'de gu' le'n ciuda Jerusalén. Guled gu' le'n ciuda Jerusalén axta tyaaque' no gàcque' con' co' mcàbgòn xuden Diox li xuden Diox loo gu' xalque' nac di's co' guniilen loo gu' ndoore'. 5 Aa. Lìcque', Juàn Bautist mbi'th que tee li bautizar mèn con nít. Per le'n taaplá huiz lin par lyàa no yòo Xpii Natú' che'n Diox loo ryete gu' co' ngola'sle' loo cón chenen no loon, co' nee di's, thidte gàc gu' loo cón chenen por cón che'n Xpii Natú' co' lyàa loo gu' no co' yòo loo gu' xal co'se' ndxòo mèn le'n nít no ntau' nít loo mèn par ndxàc bautizar mèn.

Jesús mquée loo bé'.

6 Co'se' be' thidte mqueltàa no myen' Jesús ndoore' yáp Jesús loo bé', ngo no Jesús myen' loo thìb yii co' lèe yii che'n yaa oliv. Tya mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿ché' nalle' nac tiemp co' li U' par ñibe'pe' mèn nación Israel loo nacionpe' mèn nación Israel tedib vez, cà'?

7 Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:

—Yende chó cón che'n gu' par ñee gu' no ta' gu' cuent chó huiz no chó tiemp li xud na' Diox par ñibe' mèn nación Israel loo nacionpe' mèn. Ante xud na' Diox ñibe' no ndxàp xud na' Diox con' roo no con' xèn la's nii xud na' Diox no la's ya' xud na' Diox par li xud na' Diox ñibe' mèn nación Israel loo nacionpe' mèn nación Israel tedib vez. 8 Per co'se' yilo lyàa no yòo Xpii Natú' loo ryete gu' co' ngola'sle' loon no loo cón chenen, Diox li par gàp gu' con' la's nii gu' no la's ya' gu'. No li Diox par yòo valor loo gu' par ryo' tee gu' ya lo gu' yalbàn no tyoodi's gu' cón chenen loo mèn, mèn co' nac mèn ciuda Jerusalén. No texal ya gu' loo mèn ciuda Jerusalén par tyoodi's no gu' mèna cón chenen, tataaguè' ya gu' loo mèn gulàaz che'n làaz mèn jude no loo mèn gulàaz che'n laaz mèn samari. No yiloa, ya lo gu' yalbàn no tyoodi's no gu' mèn dib athu loo izlyo' cón chenen.

9 Ngolo gunii Jesús di'sa loo myen', no láth be' nzi hui' myen' loo Jesús, xèegà xèegà nguáp Jesús loo bé'. Láth nda quée Jesús loo bé', mquée thìb xcuau. Xcuaua mtau' loo Jesús. Ya ne'tolode nghui' myen' loo Jesús. 10 Per láth nzi hui' myen' loo Jesús xal nda quée Jesús loo bé', látha, ngro' too chop xa'bi' co' noc xab lar' nagus loo myen'. 11 Ndxab ryop xa'bi'a loo myen':

—Mèn yèezya' che'n làaz mèn galile, ¿chonon xèe nzi hui' gu' loo bé', à'? Anxle' nzi hui' gu' loo bé', ey. Lìcque', leque yub Jesús co' ngolo mquée loo bé' nalle' loo gu', leque yub Jesús bere yi'th loo izlyo' tedib vez xal ngolo gunèe gu' mquée Jesús loo bé' nalle'.

Myen' mcui thìb mbi' co' lèe Mati par yan' Mati lugar che'n Jud.

12 Ngoloa, sya, mbii myen' loo yii co' lèe yii che'n yaa oliv. Mbere myen', ndyàa myen' le'n ciuda Jerusalén. Ndub yii yaa oliva par co'te' nziri' ciuda Jerusalén thìb distans co' ne' chop mil metr. Distansa

nac distans co' no maste ñibe' ley co'
mxo'f Moisés loo mèn tyee nii mèn huiz
descans tiempa. 13 Co'se' mzin myen' le'n
ciuda Jerusalén, mzin myen' liz thìb mbi'
co'te' nguled myen' plá huiz co'te' thidte
mqueltàa myen'. Liz mbi' co'te' ngo myen'a
nac thìb pis gáp. Làth rye mèn co' mqueltàa
no myen' tya ngo Pedr, ngo Cob, ngo Juàn,
ngo Ndech, ngo Lip, ngo Max, ngo Bartol,
ngo Mate, ngo Cob co' ngòc xgan' thìb mbi'
co' lèe Alfe, ngo Mon co' ngòc che'n partid
mèn co' ngòc partid cananist, no ngo Jud
co' ngòc hues Cob. 14 Ryete mèna mqueltàa
no myen' par thidte ngurez myen' Diox con
mèna, no con myen' huespe' Jesús, no con
Mari co' ngòc xna' Jesús, no con taamas
mèngot co' mqueltàa no myen' hora.

15 Leque le'n huiza Pedr ngo too thìb vez
làth rye mèn co' ndxàc hues por cón che'n
Crist. Mèna ngòc thìb ayo nzo gal mèn.
Pedr ndxab loo mèna:

16 —Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Crist, naquinque' gàcque', no tyaaque', no
tyubque' di's nalle' xalque' nac di's co'
gunii Xpii Natú' loo libr co' nac xti's Diox
por di's co' ngro' ro David co' gunii David,
David co' ngòc rey póla. David mde'th di's
cón che'n Jud co' mdoo ner loo mèn co'
mxen Jesús xal ndyen mèn thìb pres. 17 Juda
ngòc thìb xtàa nu' co' thidte mque tee no
Jesús. No ngòo cuent Jud par xo'f zin' Jud
co' nac cón che'n Jesús. 18 Per ngolo nguth
Jud, mbli mèn thìb con'. Mxi' mèn thìb
le' yòo fte'b con tmi co' mdix mèn mcàa
Jud por cón che'n con' ye'rsin' co' mbli Jud.
Le' Jud na, ale leque Jud mblo dó' yen Jud.
Mquetal Jud loo thìb yaa. Ngòb Jud ned yéc
Jud loo yòo. Ale ngos xti' Jud. Ryete xti'
Jud ngro' par fuer. 19 Co'se' mbìn mèn co'
nac mèn ciuda Jerusalén le' yòo fte'b mdyu'
con tmia, ale mdub lèe mèn ciuda yòo fte'ba
Acéldama. Di'stèe mèna nee di's yòo fte'b
co' mdyu' con tmi co' mdix mèn cón che'n
ren lad thìb mbi' co' mxyo. 20 Ngòc con'a loo
Jud xalque' ndub di's co' mbez loo libr che'n
Salmos co' mbez taandxè':

Gàc liz xa' yende chó mèn ban liz xa'.
Yende chó mèn guliz xa' yòo ban liz xa'.

Lomisque', mbez loo libr co' nac xti's Diox
tedib lugar:

Yan' tedib mèn lugar che'n xa' par xo'f
zin' mèna zin' co' ngòc di's xo'f zin' xa'.

21 Nalle' nzo mèn làth na' co' mque tee no
na' le'n rye tiemp desde co'se' mtlo mque
tee Jesús con na'. 22 Mèna thidte mque
tee no na' anon co'se' mbli Juàn bautizar
Jesús no ngo no mèna na' axta mzin huiz
co' mquée Jesús loo bé'. Cona, ngue niin:
Naquinque' yo thìb mbi' co' nac mèna par
yo no mbi' na' par thidte ta' no mbi' na'
cuent cón che'n xá mod ngro xban Jesús
làth mèn nguth.

23 Sya, mèn co' nziri'a mda' lèe thìb mbi'
co' lèe Chè Barsabás co' ne' tedib lèe Just.
No mda' mèn lèe tedib mbi' co' lèe Mati.
24 Ngoloa, ngurez mèna Diox. Ndxab mèna
taandxè':

—Tad Diox, U' co' nanee ryethe con' co'
ndli mèn xtùuz no co' nden' mèn le'n lezo'
mèn, bli U' no blu' U' loo nu' de loo ryop
mbi' ndxè' xá ñaa mbi' co' co' xà' U' no
co' cui U' 25 par xo'f zin' mbi' zin' co' ngòc
di's xo'f zin' Jud par hue' mbi' di's che'n U',
Tad, loo mèn loo izlyo'. Tac leque Jud mbli
par nguth Jud por cón che'n xquin Jud co'
mcua'n Jud par mbii Jud lugar co'te' ndxàal
bii Jud.

26 Sya, mblo mèna Chè no Mati rif.
Per le'xque' Mati ngro' rif. Desde hora,
mqueltàa no Mati ryete si' fthib myen' xin'
mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús loo
mèn.

2

*Jesús mtel' Xpii Natú' par ngulàa Xpii Natú'
loo mèn no ngòo Xpii Natú' loo mèn par tlo Xpii
Natú' ñibe' Xpii Natú' loo mèn.*

1 Co'se' ngòc huiz co' ngòc huiz lni
Pentecostés tiempa, le'pe' huiza thidte
mqueltàa myen' co' ndxe' di's che'n Tad
Jesús le'n ciuda Jerusalén con taamas mèn
co' ngola'sle' loo Tad Jesús no loo cón che'n
Tad Jesús. 2 Láth thidte nziri' mèna liz thìb
mèn, chàa, mbyèn thìb ruid brut co' mbyèn
loo bé'. Mbyèn ruida xal co'se' nxyo'f thìb
mbiidó'. No mbyèn biia le'n nyòo co'te'
nzi ndub rye mèna. 3 Látha, mxyo'f loo
loo mèna no mxac mèna ngulàa thìb con'
loo thìb thìb mèna co' ñaa xal looz bèel.
Pues con' co' gunaa xal loz bèela ngòc Xpii
Natú' co' ngulàa loo mèn. Mbyan' con'a loo
mèna dib lal ngo mèna le'n nyòo. 4 Ryete
loo mèna ngulàa Xpii Natú' no ngòo Xpii
Natú' loo mèna. No mbyan' Xpii Natú' loo
mèna par ñibe' Xpii Natú' loo mèna. Le'
sya, hora mtlo mèna, mdoodi's thìb thìb

mèna tedib di'stèe xalque' mbli Xpii Natú'
par mdoodi's mèna di'stèe. Di'stèea ngòc
di'stèe co' mdoodi's chol mèn co' nzo le'n
ciuda Jerusalén le'n huiza.
5 Tataa ngòca tac le'n huiza huax mèn
tith, co' ngòc mèn che'n nación Israel, ngo
ban le'n ciuda Jerusalén. Mèna ne'nglá'de
mod co' nac che'n xley' mèn. Mbi'th mèna
ciuda Jerusalén par li mèna xalque' mnibe'
xley' mèna loo mèna. Mèna ngòc mèn
co' naban dib athu loo izlyo'. Mbi'th li
mèna xal ñibe' xley' mèna loo mèn ciuda
Jerusalén. 6 Co'se' mbìn mèna ngòc ruid
co' mbyèn loo bé'a, huax mènléy' mqueltàa
co'te' mbyèn ruida. No axta ne' ne' ñee
mèna cón li mèn xtùuz tac thìb thìb mèna
ndxòn di'stèepe' mèn co' ndyoodi's mèn
co'se' ngulàa Xpii Natú' loo mèn. 7 Ante
ngüi' no ante ñaa mènléy' co' mqueltàaa.
Mbez thìb mèna no tedib mèna loo xtàa
mèna. Ndxab mèna:
—¿Ché' inacte mèn ba' mèn gulàaz che'n
làaz mèn galile co' ndyoodi's xalque' ndy-
oodi's na' nalle', cà'? Lìcque', nac mèn
ba' mèn gulàaz che'n làaz mèn galile, cara.
8 ¿Xá mod mbli mèn ba' par ndyoodi's mèn
ba' xti's na' co' ngóol no thìb thìb na', sya?
9 Hui' gu' nexa. Trè' nzo mèn gulàaz che'n
làaz mèn part; mèn gulàaz che'n làaz mèn
med; mèn gulàaz che'n làaz mèn elam; mèn
gulàaz che'n làaz mèn mesopotam; mèn
gulàaz che'n làaz mèn jude; mèn gulàaz
che'n làaz mèn capados; mèn gulàaz che'n
làaz mèn pont; mèn gulàaz che'n làaz mèn
asia; 10 mèn gulàaz che'n làaz mèn frig; mèn
gulàaz che'n làaz mèn panfil; mèn gulàaz
che'n làaz mèn egipt; mèn gulàaz che'n
làaz mèn africa; mèn co' nde chol lugar co'
más tith loo làaz mèn ciren. No nzo ndxep
mèn co' nac mèn gulàaz che'n làaz mèn
ciuda Rom, ne, co' naban ciuda Jerusalén
làth na'. Ndxep mèn gulàaz che'n làaz mèn
ciuda Rom nac mèn nación Israel por ngóol
mèn le'n nación Israel. Le' taandxep mèn
ciuda Rom na, ngòc mèn nación Israel por
ngòc mèna mèn xley' mèn nación Israel.
11 Lomisque' ne, nzo ndxep mèn co' nac mèn
gulàaz che'n làaz mèn cret co' nac thìb yòo
biiz co' nziri' le'n níttó'. No nzo ndxep
mèn gulàaz che'n làaz mèn arab. Ale ndxòn
na' xti's ryete mèn ba' co' nac con' roo no
con' xèn co' mbli Diox loo xti's na' co' nac
di'stèepe' na'.
12 Ryete mèna ante ngüi' no ante ñaa loo
cón ndxàca. Axta ne' ne' ñee mèna cón li
mèna xtùuz. No mnibdi's mèna loo xtàa
mèna. Ndxab mèna:
—¿Cón con' ndxè'? ¿Chonon tatua' ngue
li Diox loo na', yoo?
13 Per taamas mèn mxìis co'se' mbui' mèn
ndxàc cón ndxàca. Mbez mèna loo xtàa
mèna:
—Tatua' ndxàca loo mèn ba' tac ndyuuz
mèn ba'.

Pedr mda' cuent loo mèn cón che'n cón ndxàc.

14 Sya, ngo too Pedr con taamas myen'
xtàa Pedr co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn
co' mqueltàaa. Cabii ndxab Pedr loo mèna:
—Gu' co' nac mèn nación Israel no gu'
co' nac mèn taamas nación co' naban le'n
ciuda Jerusalén, na ndlyaz gòn gu' no ta'
gu' cuent cón che'n cón ndxàc ba'. No
huen huen tub nza gu' loo con' co' nde niin
loo gu' nalle'. 15 Cón che'n mèn co' mbez
ndxep gu' ndyuuz, mèn ba' indyuuzte xal
ndli ndxep gu' xtùuz. ¡Máa yob yéc gu'!
Hor ndxè' inacte hor co' tyuuz mèn. Pente
nzo na' hor nquée guyè' xtil'. 16 Ndxe'leque',
con' co' ndxàc co' ngüi' gu' ba' nac con' co'
ndxàc no con' co' mdyaale' xalque' ngòc
di's co' gunii Joel co' mde'th di's co' ndxab
Diox co'se' ndxab Joel taandxè':

17 Diox ndxab cón che'n con' co' gàc
le'n lult huiz co' nde nque. Ndxab Diox:
Na làa Xpii che'n daa loo mèn dib athu
loo izlyo'. Myen'bi' co' nac xgan' mèn
no myen'got co' nac rsap mèn, te'th
myen'a di's loo mèn co' ñibe'en loo
myen'. Lomisque' ne, myen'bi' xyo'f loo
con' loo co' lu'en loo myen'. Lomisque'
ne, loo mèn gox xyo'f loo con' loo co'
lu'en loo mèn gox làth mcal'.
18 Lomisque' ne, ndxab Diox: Daa làa
Xpii daa loo mènbi' no loo mèngot co'
xo'f zin' zin' cón chenen co'se' gàca
huiza. No te'th mèna con' co' ñibe'en loo
mèn par te'th mèna loo mèn.
19 Lin par gàc con' roo no con' xèn loo
bé' par hui' mèn no ñaa mèn con' lin. Le'
loo izlyo' na, lin huax con' co' gàc thìb
señ loo mèn. Lin par gath huax mèn. Lin
par lyàa quìi loo mèn huax lugar. Lin
par yitoo zen loo mèn xal co'se' ndxetoo
xcuau.
20 Huiza ne'tenìide huiz. Dyau' loo huiz
huiza. Lomisque' ne, ñaa loo mbe' xal

ñaa ren. Gàc con'a ndoore' co'se' gàc
tiemp telux Tad Diox izlyo'. Huiza gàc
huiz co'se' lu' Diox cón che'n con' roo no
con' xèn che'npe' Diox. No lu' Diox rye
loothe con' roo con' xèn co' ndxàp Diox
la's nii Diox no la's ya' Diox loo mèn.
21 Per ryete mèn co' mbez lèe Tad,
mèna lyá' loo con' ryes.
22 Mèn nación Israel, bìn gu' di's co' nde
toodizen loo gu'. Jesús che'n yèez Nazaret
ngòc thìb mbi' co' mtel' Diox loo gu'. No
huen huen nda' gu' cuent le' Diox mtel'
Jesús làth gu' tac Diox mbli loo Jesús par
mbli Jesús huax yalguzye' roo yalguzye' xèn
loo gu'. No huen huen nda'que' gu' cuent
cón che'n yalguzye' co' mbli Jesús làth gu',
¿lé'? 23 Per mastale' mbli Jesús huax yal-
guzye' loo gu', ngo thìb mbi' co' mda'xù'
Jesús loo gu'. Sya, ryete gu' mqueltàa.
Mbe' gu' Jesús xal thìb pres par mbeth gu'
Jesús co'se' mnibe' gu' loo mèn ye'rsin' que'
mèna Jesús loo thìb cruz. Mbli gu' con'a
loo Jesús xalque' mnibe' Diox no xalque'
mblobe' Diox lezo' Diox póla par gàca tataa.
24 Per mbli Diox ngro xban Jesús. No mtelá'
Diox Jesús loo yalguth par ne'ntin lizte
Jesús thidtene tac yalguth co' mtin liz Jesús
yende mod ngli gan loo Jesús thidtene.
25 Co'se' gunii David co' ngòc rey póla cón
che'n Jesús, ndxab David taandxè':
Daa gunèepe' loo Tad daa. Ndoo Tad
daa loon thidtene. No thidteneque' nzo
Tad daa cuaten par yende cón li par zyeb
daa no xi'th daa.
26 Por con'a, anze'f mdyac lezon. No
ale angmdoon mdoodizen di's por ndyac
lezon. No por cona, mastale' gath
bél'yòo laden, ndxàpen yalxla's loo Tad
daa le' Tad daa li par yo ban daa tedib vez.
27 Tac U', Tad, ne'lá'ya'de alm daa par
quée yalguth no tin yalguth alm daa
thidtene. Ne' ne' ta' U' lugar yiza' no
ga's bél'yòo laden, daa co' mxo'f zin' zin'
che'n U', daa co' anze'f nque' lezo' U' ñèe
U'.
28 Tad, U' mblu' loon cón lin par ban no
daa U' thidtene. No yiloa, anze'f tyac tín'
lezon co'se' hui'en loo U'.
29 Gu' co' nac mèn nación Israel co' nac
hues xtàa daa, lìcque', gu' nda'que' cuent
le' David co' ngòc xudgool na' nguthque'.
No mca's mèn thebol David. No axta nalle'
be' nax bá' che'n thebol David co' ngüi' na'
no co' ñaa na' loo. 30 Per gu' nda'que' cuent
le' David ngòc thìb mbi' co' mde'th di's co'
ndxab Diox. No huen huen nanee David
le' Diox mcàbgòn no mbli nèe Diox di's co'
ngro' ro Diox co' ndxab Diox loo David le'
thìb xa' co' gàc bin David, xa'a gàc Crist co'
yan' lugar che'n David co' tyub ñibe' loo
mèn nación Israel. 31 Por cona, mda' David
cuent cón che'n Crist xal mèn co' gunèe
ngòc con' loo Crist ndoore' gàca le' Crist
ryo xban làth mèn nguth. No lomisque'
ne, ndxab David le' alm Crist no xpii Crist
ne'yan'te le'n ye'rbìil. Ne' ne' yiza' bél'yòo
lad Crist. No ne' ne' ga's bél'yòo lad Crist.
32 Cona, ngue niin loo gu': Diox mblo xban
leque yub Jesús co' nac Crist. Ryete nu', xal
nziri' nu' trè', nanee nu' no nda'que' nu'
cuent xal ngòca loo Jesús co'se' mblo xban
Diox Jesús làth mèn nguth. 33 Co'se' ngolo
mbli Diox ngro xban Jesús, Diox mnibe' loo
Jesús làa Jesús Xpii Natú' loo mèn, Xpii
Natú' co' mcàbgòn Diox li Diox lyàa loo
mèn. No yòo Xpii Natú' loo mèn par ñibe'
Xpii Natú' loo mèn. No nalle' ryete con'
co' mbui' gu' no co' mbìn gu'a, ngòc con'a
por Jesús. 34 Inacte yub David co' ngro xban
no co' mquée loo bé'. Tac yub David ndxab
taandxè':
Tad Diox ndxab loo Tad daa: Ftub
cuaten, ey, 35 axtaque' lin le' rye mèn co'
nac ngolo ngola's che'nl tyubdi's lool no
gàc mèna mèn nado' lool.
36 Por cona, daa Pedr ngue nii loo gu' co'
nac mèn nación Israel: Ne'gànte lezo' gu'
no ne'gàc chopte lezo' gu'. Fta' gu' cuent
co' huenleque' leque yub Jesús co' mbli
gu' mandad mquée loo cruz, Diox mbli par
ngòc Jesús Tad no jef loo ryethe con'. Mbli
Diox ngòc Jesús Crist, ne.
37 Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Pedr,
mxi yéc mèna no mxi lezo' mèna. Mnibdi's
mèna loo Pedr no loo taamas myen' xtàa
Pedr co' nziri' loo Pedr:
—Gu' co' nac mèn gulàaz nu' no co' nac
xtàa nu', gunee gu' loo nu' cón ndxàal li
nu' por mbli nu' con' ye'rsin' con Jesús, sya,
cara.
38 Sya, mcàb Pedr. Ndxab Pedr loo mèna:
—Blàa yéc gu' no blàa lezo' gu' no fse'
gu' ryethe mod ye'rsin' co' ndxàp gu' loo
Diox. No yiloa, gòc bautizar thìb thìb gu'
por lèe che'n Jesucrist par tataa mod lu' gu'
loo mèn le' Diox mton' xquin gu' no xtol

gu'. Le' sya, Diox li par lyàa Xpii Natú' loo
gu' no yòo Xpii Natú' loo gu' par ñibe' Xpii
Natú' loo gu'. 39 Co'se' mcàbgòn Diox làa
Diox Xpii Natú' loo mèn, con'a nee di's, li
Diox par lyàa no yòo Xpii Natú' loo gu' no
loo xin' gu' par ñibe' Xpii Natú' loo gu' no
loo xin' gu'. No mcàbgòn Diox par lyàa no
yòo Xpii Natú' loo mèn tith par ñibe' Xpii
Natú' loo rye mèn co' nzo ban tith. Con' co'
mcàbgòn Tad Diox loo na'a par li Tad Diox
loo na'a nee di's le' Diox co' xà' mèn no cui
Diox mèn loo con' ye'rsin' par yòo mèna loo
cón che'n Diox.
40 Con di's ndxè' co' mdoodi's Pedr no con
taamas di's co' mdoodi's Pedr, mco'x Pedr
mèn no ndxab Pedr loo mèn nación Israel:
—Leque gu' blàa yéc gu' no blàa gu' lezo'
gu' no fta' gu' lugar tí' no làa Diox gu' loo
con' ryes làth mèn nación Israel co' nac
mèn nala's, mèn co' ne'ndalte ngala's no co'
ne'ndalte ndubdi's loo con' mnibe' Diox loo
mèna par li mèna.
41 Ngoloa, ryete mèn co' mdub nza no co'
mda' lugar mbìn di's co' ndxab Pedr, mèn
co' ngulàa yéc no co' ngulàa lezo' par mse'
mèna mod co' ngòp mèna loo Diox, mèna
ngòc bautizar leque hora. Leque huiza,
mqueltàa mèna con mèn co' ngola's loo
Jesús. Mèn co' ngòc bautizar huiza ngòc
son mil mèn. 42 No ryete mèna mbli nèe
leque mèna loo con' co' mblu' myen' co'
ngòc xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n
Jesús loo mèn. Thidte di's thidte cuent
ngure ban rye mèna. No ngurez mèna Diox.
No thidte mqueltàa rye mèna par hua mèna
xít mèn no lua' mèn atate huiz.

Trè' ndlu' cón che'n xá mod ngure ban mèn tiempa, mèn co' ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n Jesús.

43 Le'n huiza ryete mèn co' ne'ndalte
ngala's xal nac di's co' ndxab Pedr, ryete
mèna mzyeb no ngo no lezo' mèna por con'
co' ndxàc le'n huiza. Nde nxon', mbli myen'
xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús
huax yalguzye' roo no yalguzye' xèn. No
mbli myen' huax con' co' nac señ loo mèn.
44 Le' ryete mèn co' ngola's na, ryete mèna
thidte di's thidte cuent ngure. No ryete
con' co' ngòc che'n thìb thìb mèn ndli zin'
ryete mèna xal che'npe' mèna, 45 axta mtho'
rye mèn co' ndxàp che'n mèn, con' co' nac
che'npe' mèn; angab na'i, xyòn mèn, no
má' mèn, no taamas con' co' ngòc che'n
mèn par ngro' tmi par mda' mèn tmi mcàa
thìb thìb mèn co' ngola's co' ndyac yaltìi
nesida. 46 Más de cona, atate huiz mqueltàa
mèna le'n templ che'n Diox par cuez mèn
Diox. Ndxeloa, thidte nqueltàa mèn. Nda
mèn liz hues xtàa mèn co' ndli nab con' hua
mèn; chó mèn ta'i yé'; chó mèn ta'i huize'
co' ngòc mod che'n mèna tiempa. Látha,
nziri' mèn guyith guxìis. No yende chó mèn
ndye's no nxyal' làth xtàa mèna. 47 No atate
huiz mbez mèna di's roo di's xèn no di's
natú' cón che'n Diox loo mèn. No mbez
mèna loo Diox Diox roo Diox xèn nac Diox.
Látha, rye mèn ciuda Jerusalén co' tarte
lyàa yéc no co' tarte lyàa lezo', ryete mèna
ngòp mod. No mbli mèna par mdyu' mèn
co' ngola's loo Diox por cón che'n Jesucrist
loo mèn ciuda Jerusalén. Más de cona, Tad
Diox tolo ngue li par tolo ndlyàa yéc mèn no
ndlyàa lezo' mèn par lyá' mèn loo con' ryes
no thidte queltàa no mèna mèn co' ndxela's
loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist.

3

Pedr mbli par mdee lì thìb mbi' coj.

1 Thìb huiz ngòc thìb con'. Láth nda
quée Pedr ryop Juàn co'te' ndub templ,
hora ngòc hor mquée guyon bzyè. Hora
nqueltàa mèn le'n templ par mbez mèn
Diox. 2 Ryete huiz ndyub thìb mbi' coj co'
anon ngóol coj ro puert che'n templ. Atate
huiz ndxe' mèn guliz mbi' coja mbi' coja.
Nda lá' mèn mbi' coj ro puert che'n templ,
puert co' ne' lèe Puert Co' Nabe's Ñaa, par
ña'b mbi' gòn loo mèn co' ndxòo no co'
ndryo' le'n templ. 3 Co'se' gunèe mbi' coj
Pedr no Juàn láth nde yòo Pedr no Juàn
le'n templ, mna'b mbi' gòn loo Pedr no loo
Juàn. 4 Sya, xèe mbui' Pedr no Juàn loo mbi'.
Ndxab Pedr loo mbi':
—Mbi', hui' loo nu', xàa.
5 Sya, más mbli mbi' mbui' mbi' loo
Pedr no loo Juàn. Mblya's mbi' peser ta'
Pedr ryop Juàn ndxep gòn càa mbi'. 6 Per
ndxe'leque', ndxab Pedr loo mbi':
—Hui' nexa. Indxàpten nec thìb loo tmi,
cara. Per thìb con' co' ndxác daa ndlin, na
li par gàca lool. Por lèe che'n Tad Jesucrist,
co' ngòc mèn yèez Nazaret, goo too. Fteyez
niil no nalì ftee.
7 Sya, mxen Pedr ya' mbi' coja co' nac
ladlì. Mxít too Pedr mbi'. Leque hora,
mbyez nii mbi' no mbyez yen nii mbi' no
mdyoxcua' nii mbi' xal nii thìb mèn huen.

8 Ngoloa, thidte nguát mbi'. No, chàa, ngo
too mbi'. Mtlo mbi', mdee nii mbi'. Mque
tee nii mbi' par ndxè' par ba'. Ale sangngòo
no mbi' Pedr no Juàn le'n templ. Mdee nii
mbi'. No asembli mbi' ndxát mbi'. No cabii
mbez mbi':
—Susque' Diox roo Diox xèn nac Diox,
yoo.
9 No ryete mèn co' nzo le'n templ gunèe
xal gundee nii mbi' no xal mbez mbi' Diox
roo Diox xèn nac Diox. 10 No ryete mèna
ngua no lezo'. No mzyeb mèna co'se' gunèe
mèn con' co' ngòc loo mbi'. Tac mèna huen
huen ndlibe' mbi' no nanee mèna le' mbi'a
nac leque yub mbi' co' ndyub ro puert che'n
templ co' ña'b gòn, ro puert co' ne' lèe
Puert Co' Nabe's Ñaa.

Pedr ngo yalbàn loo mèn ro portal che'n templ co' ne' lèe Portal che'n Salomón.

11 Per mbi' coj co' mdee lìa thidtene ngue
tee nque xís Pedr ryop Juàn. Indlya'ste
mbi' lá' mbi' Pedr ryop Juàn. Le' rye mèn
co' nzo le'n templ hora na, ngo too par
ngua tee hui' mèna xal ndxàc mbi'a. Thidte
mqueltàa rye mèna leque ro portal che'n
templ co' ne' lèe Portal che'n Salomón
co'te' nzo Pedr ryop Juàn no mbi' coja. Ante
ngüi' mèna no ante ñaa mèna xal ñaa con'
co' ngòc loo mbi' coja. 12 Co'se' gunèe Pedr
ryete mèn mqueltàa loo Pedr, ndxab Pedr
loo mèna:
—Aa, mèn nación Israel. ¿Chonon ndxo
no lezo' gu' no nzyeb gu', à'? ¿Chonon ale
xèe ngüi' gu' loo nu' no ndli gu' cuent ale
yub nu' mbli par mdee nalì mbi' coj ndxè'
no ndli gu' cuent peser ndxàp nu' ndxep
con' roo con' xèn la's nii nu' no la's ya'
nu' o ndli gu' cuent por nac nu' mèn co'
arid mbez Diox no arid ncòo' nu' yéc nu'
loo Diox, con'a mbli nu' par mdee nalì mbi'
coj ba', cà'? Yende xàa. 13 Ndxe'leque',
con' co' ngòc loo mbi' ba', le'i ngòc xal nde
niin loo gu' ndxè'. Ndlyazen gòn gu' di's
co' gon yalbàn loo gu' nalle': Diox co' nac
Diox che'n xudgool na' Abraham, no che'n
xudgool na' Isaac, no che'n xudgool na'
Cob, Dioxa mbli par ngòc más con' guryath
no con' guryèn loo mbi' co' mxo'f zin' zin'
che'n Diox, mbi' co' nac Jesús co' ngòc leque
Jesús co' mda'xù' gu' loo mèn che'n ciuda
Rom co' ñibe' loo na'. No co'se' mblya's
Pilat co' nac gobiern loo nación na' nglá'
Pilat Jesús, gu' ne'ndalte nglá' Pilat Jesús.
14 Lugar de ngna'b gu' loo Pilat nglá' Pilat
Jesús co' nac mbi' natú' no co' nac mbi'
nalì no mbi' nambìi, ale ndxe'leque', mna'b
gu' loo Pilat par mblo' Pilat thìb mbi'guth
mèn lezi'f loo gu'. 15 Ale tataa mbli gu' par
mbethxù' gu' mbi' co' nac thidte mbi' co'
mbli par ngòc yaltìixù' loo mbi' par yoo ban
no mèn Diox thidtene. Per mastale' mbeth
gu' mbi', Diox mbli par ngro xban mbi' làth
mèn nguth. No nalle' nu' nda'que' cuent
cón che'n xá mod ngro xban mbi' làth mèn
nguth. 16 No nalle' por lèe che'n leque yub
Jesús, co' ngola's mbi' coj ba' loo no ndxàp
mbi' yalxla's loo Jesús, por cona, mbli Jesús
mbyez nii mbi' no mbyez yen nii mbi' par
ngo too lì mbi'. Gu' huen huen ndlibe' mbi'
no ngue hui' gu' loo mbi' ba' nalle'. No por
ngola's mbi' loo Jesús, con'a mbli mdee lì
mbi' thidtene xalque' ngüi' gu' no xalque'
ñaa gu' loo mbi' nalle'.

17 Per nalle', gu' co' nac mèn nación Israel
co' ndxàc hues xtàa daa, daa nanee no non
daa co'se' thidte mqueltàa gu' con mèn co'
ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa
loo mèn nación Israel par mbeth gu' Jesús,
lìcpe' ba'i, ne'ñeede gu' no ne'nda'de gu'
cuent cón ngue li gu' hora. 18 Per Diox
tataa mbli par tataa mbli no gu' Jesús par
mdyaa no ngòcque' xal mde'th mèn co'
mde'th di's co' ndxab Diox póla le' Crist co'
nac xgan'pe' Diox naquinque' tyactìixù'.
19 Cona, ngue niin loo gu': Más huen blàa
yéc gu' no blàa lezo' gu' par zye' mod co'
ndxàp gu' loo Diox par tataa mod lyá' gu'
loo con' ryes no bere gu' yòope' gu' loo
cón che'n Diox tedib vez par tataa mod ton'
Diox xquin gu' no xtol gu'. Le' sya, Tad Diox
li par gàc thìb tiemp loo gu' par yo nagàl
lezo' gu' loo Diox no yende chó mèn co' xà'
gu' loo cón che'n Diox. 20 No tel' Diox Jesús
loo gu' co'se' gàc tiemp, Jesús co' nac Crist
co' mcui Diox par xo'f zin' Crist thìb zin' loo
gu' co'se' gàcpe' tiempa. 21 Tataa li Diox loo
gu', mastale' nquin yo Jesús loo bé' axta gàc
huiz no gàc tiemp co'se' li nab Diox ryethe
con' co' nquin gàc ndoore' yi'th Jesús loo
izlyo' tedib vez. Gàca xalque' ndxab Diox
por ro mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox
póla. 22 Tataaguè' ndxab Moisés loo xudgool
na' póla, ne, co'se' ndxab Moisés:

Diox co' nac Tad Diox na' tel' thìb mbi'
co' te'th di's co' ndxab Diox làth na' co'
nac mèn nación Israel xalque' mtel' Diox

daa làth gu'. Ndlyazen tyub nza gu' loo
di's co' ñee xa'a loo gu' no gòn gu' ro xa'.
23 Tac ryete mèn co' ne'tyub nzade no
co' ne'gònte ro xa' co' te'th di's che'n
Diox, ryete mèna lyux no ryo xà' mèna
làth mèn nación Israel thidtene.
24 Por cona, daa co' lèe Pedr, tolo ngue
niin loo gu': Ryete mèn co' mde'th di's co'
ndxab Diox co' nac con che'n Diox ngòc
Samuel co' mde'th di's co' ndxab Diox no
taamas mèn co' nde nque. Mde'th mèna
cón che'n cón ndxàc le'n huiz ndxè'. 25 Con'
co' mcàbgòn Diox por cón che'n mèn co'
mde'th di's co' ndxab Diox, Diox mcàbgòna
par ndxàca loo gu'. No par gàc con' ndac loo
gu', Diox mbli par mbyan' thìb conveñ con
mèn co' ngòc xudgool na' póla co'se' ndxab
Diox loo Abraham:
Ryete mèn co' naban dib athu loo
izlyo', gàc con' ndac loo mèna por cón
che'n thìb mbi' co' nac bin lùu.
26 Co'se' mblo xban Diox mbi' co' mxo'f zin'
zin' che'n Diox, co' nac Jesús, mnibe' Diox
loo Jesús tel' Jesús nu' ner loo gu' par li
Jesús par gàc con' ndac loo gu' no par tataa
mod lá' thìb thìb gu' con' ye'rsin' co' ndli
gu' loo Diox.

4

Pedr no Juàn mdooxù' loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn xley' mèn nación Israel.

1 Tatabe' ngue toodi's no Pedr ryop Juàn
mèn co'se' mzin mèn co' nac nguley' con
mbi' co' ñibe' loo solndad co' nquenap
templ no con mèn co' nac mèn xley' saduse
co'te' mqueltàa Pedr ryop Juàn con mèna.
2 Ryete mèna ngòc nayi' loo Pedr no loo
Juàn tac Pedr ryop Juàn ngue lu' mèn. No
mbez Pedr ryop Juàn le' mèn co' nguth ryo
xbanque'. Tataa mbez Pedr ryop Juàn loo
mèna tac, ngolo nguth Jesús, ngro xbanque'
Jesús. 3 Sya, mxen mèna Pedr ryop Juàn xal
thìb pres par mblo mèna Pedr ryop Juàn
lezi'f par tub rez mèna cón che'n Pedr ryop
Juàn tedib huiz tac huiza mzyèle' izlyo'.
4 Per mastale' tataa mbli mèna con Pedr
ryop Juàn, huax mèn ngola's co'se' mbìn
mèn di's co' ndxab Pedr hora. Anon mtlo
ngola's mèn loo Jesús, por loo rye mèn co'
ngola's co' ndxòo cuent ngòc ante mènbi'
ngòcque' ga'y mil mèn. Indxòode cuent
mèngot ne' myen' bix.
5 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde
nquea, ryete mèn co' ndyoo ner, no co'
ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn nación
Israel, no mèngool che'n mèn nación Israel,
no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n
ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ryete mèna
mqueltàa le'n ciuda Jerusalén. 6 Nde nxon',
mqueltàa no mèna Anás co' más ñibe' loo
rye nguley' tiempa. No mqueltàa no mèna
Caifás, no thìb mbi' co' lèe Juàn, no tedib
mbi' co' lèe Alejandr. Mqueltàa ryete mèn
co' ngòc mèn guliz che'n taamas mbi' co'
más ñibe' loo rye nguley', ne. 7 Ngolo
mqueltàa rye mèna, mbli mèna mandad
ngua lo' mèn Pedr ryop Juàn lezi'f. Ngoloa,
mdoo mèn Pedr ryop Juàn xtau' loo rye
mèna. Mnibdi's mèna loo Pedr no loo Juàn.
Ndxab mèna:
—¿Chó mnibe' loo gu' o por chó lèe mèn
ndli gu' con' co' nzi li gu' ba, à'?
8 Sya, mnibe'pe' Xpii Natú' loo Pedr.
Ndxab Pedr loo mèna:
—Gu' co' nac mèn co' ñibe'pe' loo mèn
nación Israel, no gu', mèngool co' ñibe', no
gu' co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel, 9 ya que ngue ñibdi's gu' loo
nu' cón che'n con' ndac co' ngòc loo thìb
mbi' yíiz par lya's gu' gòn gu' no ta' gu'
cuent xá mod ngòc mbyac mbi' yíiz ndxè',
10 nu' ta' cuent loo ryete gu' par non ryete
mèn nación Israel le' mbi' yíiz co' mbyac,
co' ndoo loo gu' ndxè', mbyac mbi'a por
cón che'n con' roo no con' xèn co' ndxàp
Jesucrist la's nii Jesucrist no la's ya' Jesu-
crist, Jesucrist co' nac mèn yèez Nazaret.
Jesucrist ngòc leque yub Jesucrist co' mque'
gu' loo cruz par nguth Jesucrist loo cruz.
Per yub Diox mblo xban Jesucrist làth mèn
nguth. 11 Gu' mtè'b cón che'n Jesucrist no
ne'nglide gu' cas cón che'n Jesucrist. Ne'
ne' ngli gu' cas Jesucrist co'se' mbi'th lu'
Jesucrist loo gu' cón che'n xá mod ndlya's
Diox ñibe'pe' Diox loo gu' no loo taamas
mèn. Per Diox mbli par ngòc Jesucrist xa'
co' ndli le' mèn tyal par ñibe'pe' Diox loo
mèn. Loo cón che'n Diox, gu' ngòc xal
thìb albañil co' mblobii thìb quèe co' nayez
co'se' mbez albañil ne'lide sirv quèe par
tyub quèe squin yòo. Per ngo tedib albañil,
co' nac yub Diox, co' mblít quèea par gàc
quèea quèe co' tyub squin yòo. 12 No loo
xgan' Diox co' nac Jesucrist, co' nee di's nac
xal quèea, yende nec thìb mèn co' gác tí' no

làa mèn loo con' ryes. Más de cona, tarte
too Diox tedib mèn xà' loo Jesucrist par gác
mèna telá' mèna na' loo con' ryes.
13 Co'se' ñèe ryete mèn co' ñibe', no
co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo
mèn nación Israela le' Pedr ryop Juàn con
dibaxla's ndyoodi's, no mda' mèna cuent
le' Pedr ryop Juàn nac mèn co' ne'nque'de
arid scuel, no nac Pedr ryop Juàn xalque'
chol mèn, sya, ante ngüi' mèna no ante ñaa
mèna. Syare' mda' mèna cuent le' Pedr
ryop Juàn, lìcque', mque tee no Jesús. 14 Más
de cona, ñèe mèna ndoo mbi' co' mbyaca
con Pedr no Juàn. No por cona, yende
chó di's ngab mèna por ndxecloo mèna ñèe
mèna Pedr ryop Juàn. 15 Sya, mbli mèna
mandad. Mblo' mèn Pedr ryop Juàn làth
rye mèn co' ngureri', 16 par noo noo tyoodi's
mèna con xtàa mèn cón che'n Pedr ryop
Juàn. Ndxab mèna:
—¿Xá nee gu', cara? ¿Cón li na' con
ryop mbi' ba'? Tac ryete mèn co' naban
ciuda Jerusalén huen huen nda' cuent le'
ryop mbi' ba' mbli ngòc thìb yalguzye' roo
yalguzye' xèn loo mbi' coj. No nalle' yende
mod gab na' ilìcte mbli ryop mbi'i. 17 Per
nalle', par ne'tolode yath yèn co' mbli ryop
mbi' loo mèn, cua'n na' mod tezeb na' ryop
mbi' par gàca desde nalle' par delant, ya
ne'tolode tyoodi's ryop mbi' loo nec thìb
mèn cón che'n mbi' co' mbez ryop mbi'
ngro' lèe Jesús co' ñibe' loo ryop mbi'.
18 Ngoloa, ngurez mèna Pedr ryop Juàn.
Mnibe' yèe mèna. Ndxab mèna:
—Desde nalle' par delant, ya indlya'ste
nu' tolo tyoodi's gu' no tolo lu' gu' loo mèn
por cón che'n mbi' co' mbez gu' ngro' lèe
Jesús, mbi' co' mbez gu' ñibe' loo gu' par li
gu' con' ndlya's gu'.
19 Per Pedr ryop Juàn mcàb loo mèna.
Ndxab Pedr ryop Juàn:
—Leque gu' bli xtùuz co' huenleque'
ñeene' ché' huen naca no ché' nalì naca
loo Diox más tyubdi's nu' loo gu' leque
tyubdi's nu' loo Diox. 20 Yende mod lá' nu'
par ne'tyoodi'ste nu' cón che'n con' gunèe
nu' no cón che'n con' mbìn nu' cón che'n
Jesús.
21 Sya, mèn co' ñibe' loo mèn nación
Israela tataa mbli preb par mtezeb mèna
Pedr con Juàn. Per yende cón mbli no mèna
Pedr ryop Juàn. Mbla' mèna ndyàa Pedr
ryop Juàn. Ne'ngácte mèna ncua'n mèna
mod par tetìi mèna Pedr ryop Juàn tac ryete
mèn co' naban le'n ciuda Jerusalén mbez
con' roo con' xèn mbli Diox por cón che'n
con' co' ngòc loo mbi' coj. 22 Mbi' co' mbyac
por yalguzye' co' ngòca, mbi' nzole' masre'
cho' lín'.

Mèn co' ndxela's loo Jesucrist mbez Diox par li Diox par gàpre' mèn yalxla's loo Diox no yòo valor loo mèn loo cón che'n Jesucrist.

23 Co'se' mblá' mèn co' ñibe' loo mèn
nación Israel ndyàa Pedr ryop Juàn co'te'
nzo taamas myen' co' ndxàc xtàa Pedr ryop
Juàn por cón che'n Jesucrist, mda' ryop
myen' cuent ryete con' mbli mèn co' nac jef
co' más ñibe' loo nguley' no rye mèngool
co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo
naa loo mèn nación Israel xal nac di's co'
mnibe' mèna loo ryop myen'. 24 Co'se' mbìn
myen' xtàa Pedr ryop Juàn di'sa, thidte
mqueltàa rye myen'a par ngurez myen'
Diox. Ndxab myen' loo Diox:
—Tad Diox, U' co' nac Tad Diox nu', U'
nac Diox co' mblec no co' mxen' bé' no
izlyo' no níttó' no ryethe taamás con' co'
nziri'. 25 Por cón che'n Xpii Natú' mde'th
David di's co' ndxab U' loo David gunii
David, David co' mxo'f zin' cón che'n U'.
Taandxè' gunii David di's co' ndxab U' loo
David:

¿Chonon susque' ndxátbèe mèn chol
nación no chol mèn ndli xtùuz con'
anxle', yoo?
26 Le' mèn co' ñibe' loo xtàa loo izlyo'
na, nguátbèe, ne. Lomisque', ryete mèn
co' ñibe' loo chol nación no loo chol yèez,
thidte ngòc ngolo ngola's loo Diox no loo
Crist co' mnibe' Diox mbi'th loo izlyo'.

27 Tolo ndxab mèna loo Diox láth mbez
mèna Diox:
—Lìcque', Tad, Herod no Pons Pilat
thidte ngòc le'n ciuda Jerusalén ndxè' con
mèn tith no con mèn nación Israel par ngòc
mèna ngolo ngola's che'n Jesús co' ngòc
thìb mbi' natú' co' mxo'f zin' cón che'n U',
no co' mcui U', no co' mtel' U' par xo'f zin'
Jesús cón che'n U'. 28 Co'se' mtetìi mèn Jesús
co' nac xgan' U', mbli mèn con'a xalque'
mblobe' lezo' U' no xalque' mnibe' U' lezo'
U' par gàca tataa loo Jesús no ngòca. 29 No
nalle', Tad, hui' U' loo mèna le' mèna ngue
li preb par tezeb mèna nu'. Nalle' ña'b nu'
loo U' le' U' li par tolo gàp nu' yalxla's loo
U', no ne'zyebte nu' par co nu' yalbàn no
te'th nu' cón che'n U', nu' co' ngue xo'f zin'

cón che'n U'. 30 No ña'b nu' loo U' li U' par
teyac nu' mèn no li nu' señ co' nac yalguzye'
por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's
nii xgan' U' Jesús no co' nzo la's ya' xgan'
U' Jesús, Jesús co' nac mbi' natú'.
31 Co'se' ngolo ngurez myen' Diox, chàa,
mbuin xòo co'te' nziri' myen'. No leque
hora mtlo mnibe'pe' Xpii Natú' loo myen'.
No dibaxla's ngo myen' yalbàn no nde'th
myen' cón che'n di's ndac che'n Diox loo
mèn.

Ryethe con' co' ngòc che'npe' thìb thìb mèn co' ngola's loo Jesús mbli zin' rye mèn co' ndxela's.

32 Ryethe mèn co' ngola's loo cón che'n
Jesús thidte mbli mèna xtùuz no thidte
mden' lezo' mèna cón che'n Diox no cón
che'n hues xtàa mèn por cón che'n Jesús.
Nec thìb mèna ne'ngabte le' con' co' nac
che'npe' thìb thìb mèn nac ante che'n
mèn. Ndxe'leque', ryethe con' co' ngòc
che'npe' thìb thìb mèn mbli mèna cuent
ngòc che'npe' ryethe mèna. 33 Le' rye myen'
xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús
na, myen' tolo mda' cuent no ngo myen'
yalbàn loo mèn le' Tad Jesús ngro xbanque'
por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo
la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. Le'
Diox na, toloque' angndli huax con' ndac
loo rye mèn co' ngola's. 34 Yende chó mèna
ngòc mèn co' nde che con' loo làth mèna
tac ryete mèn co' ngòp xyòn no co' ngòp
liz, mtho' mèna xyòn mèna no liz mèna. No
mque no mèna tmi. 35 Mda' mèna tmi loo
myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n
Jesús par qui'th myen' tmi loo thìb thìb
mèn, mèn co' naquin que no con'. 36 Ngo
thìb mbi' co' ngue tan cuent lool trè', Teofl.
Mbi'a lèe Chè. Ngòc mbi' nguley'. Mxo'f
zin' mbi' zin' co' ndli nguley' le'n templ
ndoore' co'se' yila's mbi' loo Jesús. Mbi'a
ngóol le'n thìb yòo biiz le'n níttó' co' nac
làaz che'n làaz mèn chipre. Mbi'a mdub
lèe myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's
tedib lèe co' lèe Mbèl'. Di's co' nac lèe mbi'a
nee di's Mbi' Co' Ntegán Lezo' Mèn. 37 Mbi'a
mtho' thìb le' yòo bte'f co' mque no mbi'.
No mque no mbi' tmi. Ngoloa, mda' mbi'
tmia loo myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe'
di's che'n Jesús par qui'thguè' myen' tmia,
ne.

5

Ryop sa'l Anani mcua'n xtol loo Diox.

1 Làth mèna ngo thìb mbi' co' ngro' lèe
Anani no ngo sa'l mbi' co' ngro' lèe Safir.
Mtho' ryop sa'l Anani thìb le' yòo bte'f co'
ngòc che'n ryop sa'l Anani par ryo' tmi loo
yòo bte'fa càa mèn prob. 2 Per mbli ryop
sa'l Anani thìb con'. Ale xexte mxen ryop
sa'l Anani ndxep tmi co' mtho' Anani yòo
bte'fa. Le' taamas tmi na, mda' Anani loo
myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n
Jesús. Ndxab Anani loo myen':

—Fcàaya' gu' rye tmi ndxè'. Tmi ndxè'
mthon xyònen.

Per máa Safir naneeque' por plál mtho'
Anani xyòn Anani. No más de cona,
naneeque' Safir le' Anani xexte mcasloo
ndxep tmia. 3 Per Xpii Natú' mbli par non
Pedr con' mbli ryop sa'l Anani. Sya, ndxab
Pedr loo Anani:

—Anani, ¿chonon mbla'l mbli Mebizya
par toxcua'l yalgutyè' loo Xpii Natú' co'se'
naneel le' lùu xexte mxen ndxep tmi co'
mtho'l xyònla, à'? 4 ¿Ché' inacte yòo bte'f
xyònl par ñibe'l xyònl ndoore' tho'l xyònl,
cà'? No ¿ché' ne'ngàcte che'nl tmi co'
mtho'l xyònl par ñibe'l tmia, cà'? Yende
chó ñibe' yèe loo ryop sa'l gu' par ta' gu' rye
tmi co' mtho' gu' xyòn gu' loon. ¿Chonon
mblil xtùuz par xexte mcaslool ndxep tmia,
à'? Lùu mblya's nquedìil mèn por mtoxcual
yalgutyè'a. Per ndxe'leque', loo Diox mtoxcual yalgutyè'.

5 Co'se' mbìn Anani tataa ndxab Pedr loo
Anani, ale, chàa, ngulàa Anani loo yòo.
Nguth Anani. Le' ryete mèn co' gunèe
no co' mbìn cón che'n con' co' ngòc loo
Anani, ryete mèna anze'f mzyeb. 6 Ngoloa,
ngòo plá myen'bi' co'te' nax thebol Anani.
Mchi'x myen' thìb sab lad thebol Anani. No
mbe' myen' thebol Anani. Ngua ca's myen'
thebol Anani panteón.

7 Casque' ndxàc son hor ngòc con'a loo
Anani, co'se' guneei loo Anani, ngòo xa'got
co' ngòc sa'l Anani co'te' nzo Pedr. No
ne'nda'de xa' cuent cón ngòc loo Anani.
8 Pedr mnibdi's loo sa'l Anani. Ndxab Pedr:

—Gunee loon. ¿Ché' tmi co' mcàayan
nac ryete tmi co' mtho' gu' xyòn gu', cà'?

Sa'l Anani ndxab:

—Aa. Ryete tmia nac tmi co' ngòc tmi co'
mtho' nu' xyòn nu', pues.

9 Le' sya, ndxab Pedr loo sa'l thebol
Anani:

—¿Chonon thidte lal ngòc ryop sa'l gu'
par mbli gu' preb Xpii Natú' par ñee gu'
ñeene' ¿ché' tli gu' gan li gu' con' ye'rsin'
no yende cón li no Xpii Natú' gu' por
con' ye'rsin' co' mbli gu', cà'? Hui' nexa.
Myen' co' ngua ca's thebol sa'l lùu panteón
ndye'th bè ba'. No nalle' ñeei lool. Hue'
myen' lùu par ya ca's myen' lùu, ne.
10 Leque hora, chàa, ngulàa Safir sa'l the-
bol Anani loo yòo loo Pedr. Nguth Safir.
Le'pe' ngòo myen' co' ngua ca's thebol
Anani. Ale gunèe myen' ngolole' nguth
Safir sa'l thebol Anani, ne. Que nzo ne'ñee
lezo' myen' mblo' myen' thebol Safir sa'l
thebol Anani. Ngua ca's myen' thebol
Safir sa'l thebol Anani leque cuat thebol
Anani. 11 Sya, ryete mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Diox anze'f mzyeb. No ryete
taamas mèn co' mbìn cón che'n con' ngòca,
anze'f mzyeb.

Anze'f thìb yalguzye' roo no yalguzye' xèn no señ mbli myen' tiempa.

12 Myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's
che'n Jesús mbli huax señ no huax yal-
guzye' loo mèn co' naban ciuda Jerusalén.
No ryete mèn co' ngola's loo Jesús thidte
nqueltàa atate huiz ro corredor che'n templ
co' mbez mèn lèe Portal che'n Salomón.
13 Nec thìb mèn co' tarte tyal yila's loo Jesús
indlide ryes par queltàa mèna con mèn co'
ngola's loo Jesús. Per mastale' tataa ndli
mèna, ndxàc amiu mèna con mèn co' ndx-
ela's no ndli mèna cas loo mèn co' ndxela's
loo Jesús. 14 Per le'n huiza anze'f thìb mèn
ngola's loo Jesús. Le'le' ngola's mènbi' no
le'le' ngola's mèngot loo Jesús. 15 Ale axta
ngo' mèna mèn yíiz ro ned. No nguix mèna
mèn yíiz loo lún' no loo cami par ante co'se'
riid Pedr par neda nzi quee lezo' mèn yíiza,
ante riid xin Pedr loo mèn yíiza yac mèn
yíiza. 16 Lomisque' ne, mèn che'n ryete
yèez co' nziri' gax loo ciuda Jerusalén nde
no mèn yíiz no mèn co' nquée mbii che'n
xpii ye'rsin' loo myen' xin' mté'th Jesús co'
ndxe' di's che'n Jesús. Ryete mèna mbyac
no ngro xpii ye'rsin' loo mèna.

Mèn mque tee mdub ngu's Pedr ryop Juàn.

17 Le' sya, mèn co' nac jef co' más ñibe'
loo rye nguley' no mèn co' nzo lad che'n
mèn xley' saduce co' ngo no jef, ryete mèna
ngòo xyàn lezo' gunèe myen' xin' mté'th
Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús. Ngocloo
mèna gunèe mèna myen'. 18 Mxen mèna
myen'. Mque' mèna myen' lezi'f. 19 Per Tad
Diox mbli le' thìb angl che'n Tad mbi'th
xhuina par mxal' angl ro lezi'f par ngro'
myen' lezi'f. Ndxab angl loo myen':
20 —Huàa gu' le'n templ. No blo gu'
valor loo gu'. Fta' gu' cuent cón che'n di's
ndac co' ndlu' xá mod que no mèn tedib
yalnaban cub.
21 Co'se' mbìn myen' tataa ndxab angl loo
myen' no co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz
co' nde nquea, taate ñaa mbe'th izlyo' ngo
myen' le'n templ. Mtlo myen', mblu' myen'
no mdoodi's myen' cón che'n di's ndac
che'n Jesús loo mèn.

Láth ngue lu' myen' mèn le'n templ,
jef co' más ñibe' loo rye nguley' no rye
mèn co' nzo no jef, thidte mqueltàa mèna
con mèngool co' ñibe', no co' ndyoo naa,
no co' ndyoo ner loo mèn nación Israel.
Sya, mnibe' rye mèna ya lo' solndad myen'
xin' mté'th Jesús, co' ndxe' di's loo mèn,
lezi'f. 22 Per co'se' mzin solndad co' nque-
nap templ ro lezi'f, ya yende chó myen'
nzo le'n lezi'f. Sya, mbere solndad, ndye'th
solndad loo rye mèna. Mda' solndad cuent
loo mèna le' myen' xin' mté'th Jesús ya
yende lezi'f. 23 Ndxab solndad loo mèna:
—Co'se' mzin nu' ro lezi'f, quej ndoo
nau' lezi'f. Ngueque' lyab lezi'f. Le' solndad
na, nziri'que'. Nzi quenap solndad ro lezi'f.
Per co'se' mxal' nu' lezi'f par ngòo nu' le'n
lezi'f, gunèe nu' yende chó mèn nac le'n
lezi'f, cara.
24 Co'se' mbìn mbi' co' nac jef co' más
ñibe' loo rye nguley', no mbi' co' nac jef
loo mèn co' nquenap templ, no rye jef co'
más ñibe' loo rye nguley' ya yende ryop
myen' lezi'f, mnibdi's mèna loo xtàa mèna
no ndxab mèna loo xtàa mèna:
—¿Xá mod li na' par ya ne'tolode li
myen' xal ndli myen' loo mèn? No nalle'
¿xá mod ngro' ryop myen' lezi'f? ¿Pá ned
nda ryop myen'?
25 Le'pe' ndyub rez cón che'n myen' xin'
mté'th Jesús co' ndxe' di's, mzin thìb mbi'
loo rye mèn co' ñibe'. Ndxab mbi' loo mèna:
—Ryop myen' co' mque' gu' lezi'f ná'a,
myen' nzo le'n templ nalle'que'. Ngue lu'
myen' mèn no ngue go myen' yalbàn loo
mèn le'n templ.
26 Sya, mbi' co' nac jef co' ñibe' loo sol-
ndad co' nquenap templ, ngua no mbi'

solndad co' nquenap templ le'n templ par
ngua xi mbi' con solndad ryop myen' le'n
templ. Nado' di's nado' cuent gunii mbi' loo
ryop myen' tac mbi' mzyeb ne' yiloa ngue
yátbèe mèn co' nzo no myen' le'n templ no
gaa'd quèe mèna mbi' con solndad. 27 Co'se'
ndye'th no mbi' co' nac jef no solndad ryop
myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n
Jesús, mbe' mbi' con solndad ryop myen'
loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no
co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Le'
mbi' co' nac jef co' más ñibe' loo nguley' na,
ndxab loo ryop myen':

28 —Nu' mnibe' yèe loo gu' par ya
ne'tolode te'th gu' no lu' gu' loo mèn por
cón che'n mbi' co' mbez gu' lèe Jesús. No
nalle' hui' gu' xá ñaa co' ngue li gu'. Ya
ngolole' mque tee lu' gu' loo mèn le'n ciuda
Jerusalén cón che'n mbi'a. No ale ndlya's
gu' quexù' gu' no que' fals gu' nu' loo ryete
mèn ciuda Jerusalén le' nu' ndxàp dol por
cón che'n mèn co' mbeth mbi'a.

29 Sya, mcàb Pedr con taamas myen' co'
ndxàc xtàa Pedr loo mèna. Ndxab myen':

—Yende xàa. Ndxàalque' más tyubdi's
nu' loo Diox leque tyubdi's nu' loo mèn co'
lya's ñibe' yèe loo nu'. 30 Diox co' ngòc Diox
xudgool na' póla, Diox mbli par ngro xban
Jesús co' nac leque yub Jesús co' mbli gu'
nguth loo thìb cruz. 31 Co'se' ngolo ngro
xban Jesús, Diox mbli por cón che'n con'
roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo
la's ya' Diox par ngo Jesús co'te' nzo Diox.
No mbli Diox par gàc Jesús xa' roo xa' xèn
co' ñibe' loo ryethe con'. No mbli Diox par
nac Jesús thìb mbi' co' telá' mèn loo con'
ryes. No li Jesús par xyal' ned xyal' yó'
par lyàa yéc mèn nación Israel no lyàa lezo'
mèn nación Israel par zye' mod co' ndxàp
mèna loo Diox no par tataa mod tyon' xtol
mèna no lyá' mèna loo con' ryes. 32 Ryethe
con' co' ngòc loo Jesús, nu' nda' cuenta no
nanee nu' xá mod ngòca. Xpii Natú' che'n
Diox, ne, nda' cuent cón che'n con' ngòc loo
Jesús. Xpii Natú'a nac leque Xpii Natú' co'
mblàa Diox loo mèn, mèn co' ndyubdi's loo
Diox.

33 Co'se' mbìn rye mèn co' nac mèn co'
ndyoo ner no co' ndyoo naa, no mèn co'
nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', di's co'
ndxab Pedr, anze'f ngocloo mèna no capas
mblya's mèna leque hora nguth mèna Pedr
con myen' xtàa Pedr. 34 Per làth rye mèn co'
ñibe'a ngo thìb mbi' co' ngro' lèe Gamaliel.
Mbi'a ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley
co' mxo'f Moisés loo mèn. No ryete mèna
ndxàp mod ñèe mèn mbi'a. Thidte ngo too
nde'f mbi' làth mèna. Mnibe' mbi' loo mèn
ryo' myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's
che'n Jesús par fuer setilte. 35 Ndxab mbi'
loo mèn co' ñibe' co' mqueltàaa:

—Gu' co' nac mèn nación Israel, bli gu'
xtùuz co' huenleque' cón ngue li gu' con
myen' ba', yey. 36 Fte' lezo' gu' co' huen-
leque' ndxàc pláte lín' no maste ngo thìb
mbi' co' ngro' lèe Teud co' mque tee làth
mèn. Co'se' mque tee Teud làth mèn,
mbez Teud le' Teud nac thìb mbi' co' anze'f
ntac. No nda'que' gu' cuent mque tee no
Teud casque' thap ayo mèn. Per ngoloa,
mbeth mèn Teud. Le' rye mèn co' mque
tee no Teuda na, mxon' no mbrye's mèna.
No tataa mod mblith no cón che'n Teud.
37 Lomisque' ne, más nde tee huiz co'se'
ngòc tiemp co' mbli mèn mdyoxcua' ye's
co' lèe padron, mque tee tedib mbi' co'
ngro' lèe Jud co' ngòc mèn gulàaz che'n
làaz mèn galile. Lomisque', anze'f thìb mèn
mque tee no Jud. Ngoloa, mbeth mèn Jud,
ne. No ryete mèn co' mdoo nque xís Jud
mbrye's no mque tee xon' mèna. Tataa mod
mblith no cón che'n Jud, ne. 38 Cona, ngue
niin loo gu': Más huen blá' gu' myen' ba'
no ne'la's rode gu' cón che'n myen' ba'.
Tac chele' con' co' nac cón che'n myen' ba'
nac xal cón che'n chol mèn loo izlyo', le'i
lyuxque', yey. 39 Per chele' con' co' nac cón
che'n myen' ba' nac cón che'n Diox, pà li gu'
gan loo myen' ne'que tee lide myen'a. Chó
Diox chó nee gu' ne' ne' ngue cua'n xó' gu'
co' nac cón che'n Diox.

40 Co'se' ngolo mbìn mèna tataa ndxab
Gamaliel, ryete mèna mblec lezo' no mden'
mèna lìcque' nac di's co' mbez Gamaliel.
Ngoloa, ngurez mèna myen' xin' mté'th
Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús. Mnibe'
mèna mda' mèn che'n myen'. Ngolo mda'
men che'n myen', mnibe' yèe mèna loo
myen' ya ne'tolode tyoodi's myen' loo mèn
por cón che'n Jesús. Ngoloa, mbla' mèna
ndyàa myen'. 41 Sya, ngro' myen' xin'
mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús.
Ndyac lezo' myen' ngro' myen' làth rye
mèn co' ñibe'a tac yub Diox mda' lugar
ndxàalque' tyactìi myen' por cón che'n
Jesús. 42 Per mastale' tataa ngòca loo myen'

xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús,
ne'nglá'de myen' par tolo mdoodi's myen'
no par tolo mblu' myen' cón che'n Jesús
ryete huiz, que naca le'n templ, que naca
liz por liz mèn.

6

Myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús mbli par mcui mèn gaz mèn co' ndxela'spe' par tyoo mèna altant loo mèn co' ngola's loo Jesús no loo cón che'n Jesús.

1 Le'n huiza sate más ndoo queltàa mèn
co' ngola's loo Jesús no loo cón che'n Jesús.
Sya, mtlo mèn grieg co' ngola's co' nzo
làtha, mco ñee mèn grieg loo myen' xin'
mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús cón
che'n mèn co' ndyoodi's di'stèe che'n mèn
nación Israel. Mbez mèna loo myen' xin'
mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús le'
mèngot co' nac mèngot viud co' nac mèn
gulàaz mèn grieg mbez indlide mèn nación
Israel cas loo mèngota co'se' nda' mèn con'
ndxuhua mèn atate huiz. 2 Sya, ryete si'
fchop myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe'
di's che'n Jesús mbli par thidte mqueltàa
ryete mèn co' ngola's loo Jesús co' nac Crist.
Ndxab myen' loo mèna:

—Ilé'de naca loo nu' par ne'code nu'
yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox par
tyoo naa nu' no li nu' sirv loo mes co'se'
ndxuhua mèn. 3 Por cona, más huen gàca
cua'n gu' no cui gu' gaz mèn co' ndli gu'
cuent nac mèn co' más ndxàp gu' yalxla's
ñèe gu' làth gu' no mèn co' huen huen
ndxòn ndac co' nac cón che'n Diox, mèn co'
ñibe'pe' Xpii Natú' loo par xo'f zin' mèna
zin' co' mbez gu' ba'. 4 Le' nu' na, toloque'
cuez Diox no toloque' co nu' yalbàn cón
che'n di's ndac che'n Diox.

5 Ryete mèna thidte mblo lezo' no thidte
ngòc xtùuz mèna cón che'n co' ndxab
myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n
Jesús. Sya, mcui mèn co' ndxela'sa thìb
mbi' co' lèe Steb co' axta arid ngòp yalxla's
loo Diox no co' mnibe'pe' Xpii Natú' loo.
No mcui mèna taamas mèn co' lèe Lip, no
Procor, no Nicanor, no Timón, no Parmen,
no tedib mbi' co' lèe Lax co' ngòc thìb
mbi' gulàaz che'n làaz mèn antioqui. Laxa
ngòo loo xley' mèn nación Israel thìb cua'a.
6 Ngoloa, ngua no mèn rye gaz mèna loo
myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n
Jesús. Le' myen' na, ngurez Diox por cón
che'n mèna no por cón che'n zin' co' xo'f
zin' mèna. No mxo'f myen' ya' myen' loo
mèna par mblu' myen' le' myen' ndxòo
lezo' le' gaz mèna xo'f zin' zin'a.

7 Le' di's ndac co' nac di's ndac che'n Diox
na, sate más ndoo yath no ndoo yèn no
sate más ndoo queltàa mèn co' ndxela's loo
Jesús le'n ciuda Jerusalén. No axta huax
nguley' co' ngòc nguley' loo mèn nación
Israel mdyal ngola's no ngòo nguley'a loo
cón che'n Jesús co' nac Crist.

Mèn mxen Steb xal thìb pres.

8 Ngo thìb mbi' co' ngola's loo Jesús co'
ngro' lèe Steb. Loo Steba anze'f thìb con'
ndac ngro' lezo' Diox angmbli Diox. No
mbli Diox ngòp Steb huax con' roo no huax
con' xèn la's nii Steb no la's ya' Steb par
mbli Steb huax yalguzye'. No mbli Steb
huax con' co' ngòc xal señ loo mèn. 9 Le'n
tiempa ngo huax mèn co' mqueltàa loo
cón che'n Diox por cón che'n Jesús. Ryete
mèna thidte mqueltàa le'n huax sinagog
le'n ciuda Jerusalén. Làth rye mèna ngo
thìb ned mèn co' nqueltàa le'n thìb sinagog
che'n mèn co' ngòc moz yèe ndoore'. Per
co'se mque tee Steb tiempa yende chó mèn
mbee ncà mèna. Mqueltàa ndxep mèn sina-
goga con ndxep mèn gulàaz che'n làaz mèn
ciren, no con ndxep mèn gulàaz che'n làaz
mèn ciuda Alejandri, no con ndxep mèn
gulàaz che'n làaz mèn cilis, no ndxep mèn
gulàaz che'n làaz mèn asia. Ryete mèna
mqueltàa par noo noo mdoodi's mèna con
Steb, no par gol' di's mèn di's con Steb, no
par cà di's mèn di's loo Steb. 10 Per thidtene
ne'ngácte rye mèna ntau' mèna loo di's co'
ndyoodi's Steb. No ne' ne' ngác mèna ncàb
mèna loo di's Steb tac Xpii Natú' mblu' loo
Steb xá mod tyoodi's Steb por cón che'n
con' co' anze'f ndxác Xpii Natú'. 11 Sya,
asembli mèna par mdix mèna ndxep tmi
mcàa plá mèn par toxcua' mèna yalgutyè'
cón che'n Steb par gab mèna le' Steb ndy-
oodi's ngòc nguàal di's cón che'n Moisés no
cón che'n Diox. 12 Tataa mod mbli mèna par
nguátbèe mèn ciuda Jerusalén, no mèngool
co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn
nación Israel, no mèn co' ngòc maistr co'
ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn. Rye mèna mtau' loo Steb no mxen
mcàa mèna Steb. Mbe' mèna Steb loo mèn
co' más ñibe' loo mèn nación Israel. 13 No
mcua'n mèna mod, ne, par mcua'n mèna

mèn co' mquexù' mque' fals Steb. Ndxab
mèna:
—Mbi' ndxè' thidteneque' ñii yèe ñii tìi
cón che'n templ no cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn. 14 Nu' ndxòn le' mbi' mbez
loo mèn le' Jesús co' ngòc mèn yèez Nazaret
telux templ. No li Jesús par zye' mod no
costumbr co' mtan' Moisés loo na'.
15 Sya, ryete mèn co' ñibe' co' mqueltàaa
no taamas mèn co' nzi ndub no mèna tya,
co'se' mbui' mèna loo Steb, mxac mèna le'
loo Steb ñaa xal ñaa loo thìb angl.

7

Steb mdub razon Steb loo mèn hora.

1 Sya mnibdi's mbi' co' nac jef co' más
ñibe' loo nguley' loo Steb. Ndxab mbi' loo
Steb:
—¿Ché', lìcque', ryete di's ba' mdoodi'sl
loo mèn, cà', Steb?
2 Steb mcàb. Ndxab Steb loo mèna:
—Gu' co' nac mèn gulàaz daa no gu' co'
nac xud yii no xud yèez co' nac làaz daa,
daa ngue li cas loo gu'. Bìn gu' di's co'
nde toodizen loo gu': Diox na' co' nac thìb
Diox co' nquée xnìi no co' ndxaa'd bèel,
Diox mblu' loo loo xudgool na' Abraham
co'se' ngo Abraham làaz che'n làaz mèn
mesopotam ndoore' ya ban Abraham par
ned làaz mèn harán. 3 Ndxab Diox loo
Abraham:

Gro' lizl no gro' làazl no blá' ryete mèn
co' nac mèn gulizl. Fxen ned, huàa par
ned làaz mèn co' lu'en lool.

4 Sya, ngro' Abraham làaz mèn calde co'
ngòc liz no làaz Abraham ndoore' par ngua
ban Abraham làaz mèn harán. Ngoloa,
nguth xud Abraham. Sya, mbli Diox
mbye'th Abraham trè' co'te' nac làaz na'
nalle'. 5 Per ne'nglide Diox ngàp Abraham
nec thìb che'n Abraham trè' co'te' nac làaz
na' nalle'. Ne' ne' ngli Diox par ngàp
Abraham nec thìb le' yòo bte'f co'te' ndub
Abraham liz Abraham. Per mastale' tataa
mbli Diox loo Abraham, Diox mcàbgòn loo
Abraham ta' Diox con' co' gàc che'n Abra-
ham yiloa. No co'se' yilo gath Abraham,
gàc che'n xin' Abraham con' co' gàc che'n
Abraham mastale' co'se' ndxab Diox gàca
tataa loo Abraham tarte que no Abraham
xin' Abraham. 6 Más de cona, Diox ndxab
loo Abraham le' rye mèn co' gàc bin Abra-
ham, mèna que tee ban xal mèn tith co'te'
nac liz no làaz mèn tith co' nac thìb nación
che'n tedib mèn tith. No gàc mèn bin
Abraham moz yèe loo mèn nación titha.
No tetìixù' mèn nación mèn titha mèn bin
Abraham le'n thap ayo lín'. 7 Ndxab Diox loo
Abraham, ne:

Na tub rez cón che'n mèn nación tith
co' li gàc bin lùu moz yèe loo mèna.
Yiloa, lin par ryo' bin lùua tya. No li mèn
bin lùu sirv loon trè'.

8 Diox mbli ngòc thìb conveñ con Abra-
ham. No mnibe' Diox loo Abraham leque
Abraham mbli ngòc circuncidar Abraham
par mque no Abraham thìb señ, co' nee
di's, cón che'n conveñ co' mbli Diox con
Abraham. Por cona, co'se' ngóol xgan'
Abraham co' ngro' lèe Isaac, co'se' ngolo
xon huiz ngóol Isaac, leque Abraham mbli
circuncidar Isaac. No lomisque', mbli Isaac
circuncidar Cob, xgan' Isaac. No lomisque'
ne, mbli Cob circuncidar myen' xgan' Cob,
myen' co' ngòc si' fchop xgan' Cob co' mbloj
msi' bin co' mblec bin co' nac si' fchop ned
mèn co' nac mèn nación Israel nalle'.

9 Per loo rye si' fchop xgan' Cob co' nac
xudgool na' nalle', si' fthìb myen' mbyàn
lezo' gunèe Chè, hues myen'. No ale ngòo
xyàn lezo' myen'. Mtho' myen' Chè co'
nac hues myen' par mblo' myen' Chè. No
mbe' mèn Chè par ned làaz mèn egipt. Per
mastale' tataa mbli no myen' Chè, Diox
ne'nglá'ya'de Chè. Mque tee no Diox Chè.
10 Mbli Diox par mblyá' Chè loo ryethe con'
mxactìi Chè no con' co' mbli par mxi lezo'
Chè. Mbli Diox par mdyub xnìi yéc Chè no
par mdyub xnìi lezo' Chè par ngóc Chè. No
mbli Diox par ngòo lezo' mbi' co' ngro' lèe
Faraón, co' ngòc rey loo mèn nación Egipt
tiempa, ñèe Faraón Chè. Faraona mda'
lugar ngòc Chè gobernador loo mèn nación
Egipt. No mda' Faraón lugar loo Chè par
ngòc Chè mandador loo mèn guliz Faraón.

11 Le'pe' le'n tiempa ngulàa huin. No
anze'f thìb yaltìi ngòc loo mèn co' nac mèn
gulàaz che'n làaz mèn egipt no par ned
che'n làaz mèn canaán. Le'n tiempa, ngulàa
huin loo xudgool na', ne. Yende con' hua
xudgool na'. 12 Per co'se' mbìn Cob co' ngòc
xudgool na' le' par ned làaz mèn egipt ntho'
mèn nzob triu, mtel' Cob xgan' Cob co' ngòc
xudgool na' par ngua xi myen' nzob triu par
ned làaz mèn egipt. Co'se' ngua myen'a,
ngòc nerleque' viaj co' ngua myen' par ned
làaz mèn egipt. 13 Co'se' mbryop vez ngua

myen' làaz mèn egipt, mbli Chè par mblibe'
myen', hues Chè, Chè. Syare', mda' rey
che'n mèn egipt cuent chó bin mèn nac
Chè. 14 Sya, mbii myen' hues Chè. Ndyàa
myen' par làaz myen' tedib vez. Le' Chè
na, mnibe' loo myen' hues Chè par yi'th
no myen' Cob, xud Chè, thidte junt con
myen'. No yi'th rye mèn guliz Cob co' ngòc
ayon psi' bga'y mèn co'se' yi'th myen' par
ned Egipt tedib vez. 15 Tataa mod ngòca
loo Cob par sangngòo ban Cob làaz mèn
egipt. Ngoloa, nguth Cob tya. No nguth
rye mèn co' ngòc xudgool na' tya. 16 Co'se'
ngolo nguth Cob, mbe' mèn thebol Cob par
yèez Siquem co' nac thìb yèezya' che'n làaz
mèn canaán par ya ca's mèn thebol Cob
liz no làaz Cob leque le'n bá' co'te' mbua's
thebol tee Cob, Abraham, panteón. Ngoloa,
más nde tee lín' nguth mèn co' nac xudgool
na'. Lomisque', mblo' mèn zith rye mèna
par ngua ca's mèn zitha le'n panteón co'
ngòc thìb yòo bte'f co' mxi Abraham, co'se'
be' naban Abraham, con plá pes loo xgan'
thìb mbi' co' ngro' lèe Hamor co' ngòc mèn
gulàaz che'n làaz mèn siquem.

17 Co'se' yamerle' zin tiemp co' gàc tiemp
co' li Diox con' mcàbgòn Diox loo Abraham
li Diox loo thebol Abraham co'se' mcàbgòn
Diox di's co' ngòc di's co' ngro' ro Diox loo
Abraham, nde nxon', leque tiempa anze'f
mbyar' mèn co' ngòc bin xudgool na' co'
mbloj msi' bin ndoore'. Ngòc mèna mèn-
léy' loo mèn gulàaz mèn egipt. 18 Le'n
tiempa, ne, ngo thìb mbi' co' ngòc thìb rey
loo mèn nación egipt. Mbi'a thidteneque'
ne'nglibe'de chó nac Chè no pá ned ngro'
tee ngro yáal Chè. 19 Reya mquedìi mèn
bin na' co' ngòc mèn xudgool na'. No
mtetìixù' reya mèn bin na'. Ale mbli yèe
reya mblá'ya' mèn co' ngòc xudgool na' rye
mbeto' co' diz ndxáal co' ngòc xin' xudgool
na' par tataa mod gath rye myen' bixa.
20 Le'pe' le'n tiempa ngóol thìb mbed co'
ngro' lèe Moisés. Moisesa ngòc thìb mbi'
co' anze'f ngòo lezo' Diox gunèe Diox. Per
pente mxèn' xud Moisés no xna' Moisés
Moisés son mbe' no maste liz xud Moisés.
21 Co'se' mdyaa mbe' co' mnibe' yèe rey
lá'ya' xud Moisés no xna' Moisés Moisés
thìb lad, ndoole' mza' co' nac leque rsap
reya. Ne'nglá'de mza' mbed co' lèe Moisés.
Mque no mza' mbed xal xgan' mza'. 22 Por
cona, anze'f mté'th Moisés ryethe con' co'
ndxác mèn egipt. No ngòc Moisés thìb mbi'
co' anze'f ngóc par tyoodi's Moisés no li
Moisés rye con' xal mbli mèn nación Egipt.

23 Co'se' nzole' Moisés cho' lín', Moisés
mblya's nga too naa mèn guliz no mèn
gulàaz Moisés co' nac mèn nación Israel.
24 Per co'se' ngòo Moisés làaz mèn nación Is-
rael, gunèe Moisés le' thìb mbi' egipt ngue
tetìi thìb mbi' co' nac mèn gulàaz Moisés.
Per ale le'le' Moisés ngro yoo con mbi'
egipta par mblo xtàa Moisés con' ngue li no
mbi' tedib mbi' co' nac mbi' gulàaz Moisés.
Ale mbeth Moisés mbi' egipta. 25 Tataa mbli
Moisés tac mbli Moisés xtùuz le' ryete mèn
nación Israel co' nac mèn gulàaz Moisés ta'
cuent no ñee mèna le' Diox li loo Moisés par
co' Moisés mèn nación Israel no par teche
Moisés mèn nación Israel co' mbyar' làaz
mèn egipt. Per mèn nación Israel ne'nda'de
cuent xal nac xtùuz Moisés. 26 Tedib huiz
co' nde nquea, gunèe Moisés nzi yoo chop
mèn nación Israel. Per Moisés mblya's ntu'
ntàl Moisés loo di's no loo cuent che'n ryop
mbi'a. Ndxab Moisés loo ryop mbi'a:

—¿Cón ndyac gu', yey? Gu' ndxàc hues
xtàa. ¿Chonon nzi guin gu' xtàa gu', à'?

27 Sya, mbi' co' ngue guin xtàa mzi mchep
Moisés. No ndxab mbi' loo Moisés:

—¿Chó mnibe' lool par yi'th ñibe'l loo
nu', no gàcl juez, no la's rol cón che'n nu',
à'? 28 ¿Ché' ndlya'sl guthl daa xal mbethl
mbi' egipt co' mbethl ná'a, cà'? Xexte fxen
ned. Byàa.

29 Co'se' mbìn Moisés tataa ndxab mbi'a
loo Moisés, ale mzyeb Moisés. Mxon'
Moisés, mblá' Moisés liz rey. Nda Moisés
par ned làaz mèn madián. Tya ngo ban
Moisés xal mèn tith. No mselya' Moisés con
thìb xa'got tya. No mque no xa'got Moisés
chop xgan' Moisés tya.

30 Ngolo cho' lín' nzo Moisés làaz mèn
madián, thìb vez ngua Moisés co'te' nagán
gaxte co'te' ndub thìb yii co' lèe yii Sinaí.
Tya mxyo'f loo loo Moisés. Mxac Moisés
ndxetoo bèel le'n yaa sars co' nzo'f loo
yiia. Le'n bèela mxac Moisés mdoo thìb
angl. 31 Co'se' gunèe Moisés mxyo'f loo
bèel co' ndxetoo loo Moisés, mzyeb Moisés.
No co'se' nda bii gax Moisés par más hui'
Moisés ndxetoo bèel, mbìn Moisés gunii

Tad Diox loo mbii loo Moisés. Ndxab Tad Diox:

[32] Daa nac Diox che'n xudgool lùu co' ngòc Abraham, no xudgool lùu co' ngòc Isaac, no xudgool lùu co' ngòc Cob.

Sya, mtlo Moisés, mxi'th Moisés tant mzyeb Moisés. No ne' ne' indli Moisés ryes hui' Moisés loo bèel co' ndxetooa. [33] Ndxab Tad Diox loo Moisés:

Blàa yilid niil tac co'te' ndool ba' nac lugar natú'.

[34] Daa ngüi' xal nden' mèn yalnè no xal ndxàc yaltìi loo mèn, mèn co' nac nacionpe' daa co' nzo ban làaz mèn egipt. Ndxònen xal mbez yèe yath mèna. No nalle', daa ngulàale' loo bé' par telá'en mèn nacionpe' daa la's ya' mèn nación Egipt. Que de ndxè' nexa, Moisés. Na tel' lùu par yal mandad co' ñibe'en lool loo mèn gulàaz egipt.

[35] Mastale' mèn nación Israel mxìis no Moisés, no mtè'b mèn Moisés, no ndxab mèn loo Moisés: ¿Chó mdool no chó mtel'l par ñibe'l loo nu' xal thìb jef no xal thìb juez, à'?

Per ndxe'leque', Diox mblo lèe Moisés xal thìb jef no juez no xal thìb mèn co' telá' mèn nación Israel la's ya' mèn nación Egipt por cón che'n con' roo con' xèn co' mbli angl co' mblyath no Moisés, angl co' mxyo'f loo loo Moisés co'te' ndxetoo bèel le'n yaa sars. [36] Pues, Moisesa ngòc mbi' co' mblo' mèn co' ngòc xudgool na' la's ya' mèn nación Egipt. No mbli Moisés huax yalguzye' no con' co' ngòc xal señ loo mèn par ned làaz mèn egipt. No mbli Moisés yalguzye' no huax con' co' ngòc xal señ loo mèn láth ndye'th no Moisés mèn nación Israel co'se' nguri'th mèn con Moisés le'n níttó' co' lèe Níttó' Nane Ren. No mbli Moisés huax yalguzye' no señ loo mèn co'se' nguri'th no Moisés mèn nación Israel co'te' nagán le'n cho' lín'. [37] Leque yub Moisesa ndxab loo mèn nación Israel:

Diox tel' thìb mbi' co' te'th di's co' gab Diox loo gu'. Mbi'a yi'th yáal làth gu' co' nac mèn nación Israel no que tee mbi' làth gu' yiloa. Tel' Diox mbi'a xalque' mtel' Diox daa loo gu'. Bli gu' cas mbi'a, no bìn gu' ro mbi'a.

[38] Tolo ndxab Steb loo mèna:

—Leque Moisesa ngòc mbi' co' ngo làth mèn nación Israel co'te' nagán. No ngo no Moisés angl co' mdoodi's no Moisés loo yii co' lèe yii Sinaí. No ngoloa, mdoodi's no Moisés mèn co' ngòc xudgool na' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo xudgool na'. Leya mxyo'f loo na' desde huiza. No axta huiz nalze be' nzo'f leya loo na'. No leque loo Moisesa gunii Diox. No mda' Diox cuent loo Moisés par mblu' Moisés loo mèn nación Israel, mèn co' ngòc xudgool na', no loo na', ne, xá mod que tee ban na' loo izlyo' ndxè' par yòo ban no na' Diox thidtene yiloa.

[39] Per mèn co' ngòc xudgool na'a ne'ndalte ndubdi's loo Moisés. Ndxe'leque', mxìis no mèna Moisés no mtè'b mèna Moisés. Ale mblya's mèna bere mèna, bii mèna par làaz mèn egipt tedib vez. [40] Sya, ndxab xudgool na' loo Aarón:

Nu' ndlya's toxcua'l con' co' gàc diox na' par tyoo ner diox na'a loo na'. Tac nu' ne'ñeede cón ngòc loo Moisés. Moisés ale ngua lo' nu' làaz mèn nación Egipt no maste. Nu' ndli cuent tya nac lizpe' nu' no laazpe' nu'.

[41] Sya, mtoxcua' xudgool na'a thìb tatol co' ñaa xal ñaa thìb ngon yèn'. Ngoloa, mtlo xudgool na', mbeth xudgool na' má' loo gunab co' ñaa xal ngon yèn' co' ngòc dioxpe' mèna no tatolpe' mèna. No ale mdyac lezo' mèna ngüi' mèna loo con' mtoxcua' ya' mèna. [42] Por cón che'n ryethe con' ye'rsin' co' mtlo mbli xudgool na' tiempa, por lult thidtene mblá'ya' Diox xudgool na' par tyub xib xudgool na' no sál' xudgool na' ya' xudgool na' loo mbèelhui' co' nzi'f loo bé'.

Mastale' indlya'ste gu' gòn gu' di's co' ngue niin loo gu' ndxè', tataa ndub di's loo libr co' nac libr che'n mèn co' mque' ye's che'n di's co' mde'th mèn co' ndxab Diox loo mèna. Di'sa mbez taandxè':

¿Ché', lìcque', loon ndli gu' cuent mbeth gu' má' par mxyo ren má' loo izlyo' loon par mdyon' xtol gu' le'n cho' lín' co'te' nagán, cà'? Yende xàa.

[43] Ndxe'leque', gu' mque tee no nich co'te' ngòo diox gu' co' lèe Moloc. No mque tee no gu' nich che'n mbèelhui' che'n diox gu' co' lèe Renfán. Ryop gunaba ngòc tatol co' mtoxcua' ya' gu' par mdyub xib gu' no par mcòo' gu' loo gunaba. Por cona, daa go' gu' liz gu' no làaz gu'. No tel'en gu' ya gu' más tith loo

làaz mèn babiloñ par gàc gu' xal moz yèe
loo mèn tya.

44 Ryete mèn xudgool na' mque no thìb
lugar más natú' le'n tabernáculo co'te' ngo-
sua' quèe laj co'te' ndub di's co' ñibe' ley
co' mxo'f Moisés loo na'. Nicha ngoc-
sua' xalque' mnibe' Diox loo Moisés par
mtoxcua' Moisés nicha co'se' ndxab Diox
loo Moisés toxcua' Moisés nicha xal nac
nich co' gunèe Moisés co' mblu' Diox loo
Moisés loo yii Sinaí. 45 Ryete mèn co' ngòc
xudgool na' mcàaya' tabernaculoa xal thìb
con' natú' co' que no mèna thidtene. Co'se'
mbye'th no mèn co' ngòc xudgool na' Josué,
leque sya mbye'th no mèna tabernáculo
co' ngòc yòo mantyad co' ntoxcua' mèn
par ndxòo mèn ned nda mèn o ned ndyee
mèn. Con'a ngòc co'se' mbli xudgool na'
gan mblo' xudgool na' mèn le'n nacionpe'
na' ndxè'. Naciona mblo' xà' Diox par ta'
Diox naciona gàc naciona che'npe' xudgool
na' co'te' naban na' nalle'. Tataaque' ngòca
loo xudgool na' axta mzin tiemp co'se' ngo
David co' ngòc rey no mnibe' David loo
mèn nacionpe' na' póla. 46 Diox ngòo lezo'
cón che'n David tiempa. No mblya's David
toxcua' David thìb liz Diox co'te' queltàa
mèn loo Diox, Diox co' ngòc Diox che'n
Cob tiempa. 47 Per ne'nglide David con'a.
Ndxe'leque', Salomón mtoxcua' liz Diox
co'te' nqueltàa mèn loo xley' che'n Diox.
48 Tataa mbli Salomón mastale' inzo bante
Diox co' nac Diox roo Diox xèn co' ñibe' loo
ryethe con' le'n thìb templ co' nac liz Diox
co' mtoxcua' ya' mèn co' nac mèn che'n
izlyo' xal nac di's co' ndxab mèn co' mde'th
di's co' ndxab Diox cón che'n Diox. Di'sa
mbez taandxè':

49 Diox ndxab: Loo bé' nac co'te'
ndu'ben. Le' loo izlyo' na, nac co'te'
ndloo niin xal co'se' ndli nii thìb mèn
descans.

Ngoloa, ndxab Tad Diox:

¿Xá ñaa thìb lizen co' toxcua' gu', à'?
No ¿xá ñaa co'te' ndxab gu' lin descans,
à'? Yende mod toxcua' gu' thìb lizen
co'te' gòon tataa, ey.

50 ¿Ché' inacte daa Diox co' mxèn' no
co' mblec ryethe con' co' nziri', cà'? Yub
daa mxèn' izlyo' no yub daa mblec izlyo'.
¿Cón ndyac gu', à'?

51 Tolo ndxab Steb loo mèna:

—Per gu', ale ndxe'leque', ndxàc gu'
mèn naad no mèn nguud. Nac gu' xal
mèn co' indxela'ste co' indxaa'dte di's no
xal mèn co' ne'ta'de cuent cón che'n Diox.
Thidteneque' nac gu' ngolo ngola's loo Xpii
Natú'. No lalque' nac gu' xal mèn co'
ngòc xudgool gu'. Co'te' mdoo nii xudgool
gu', tya ndoo nii gu', ne. 52 ¿Xá ñaa thìb
mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox co'
ne'ntetìide xudgool gu' póla, à'? Xudgool
gu' mtetìique' rye mèna. No mbeth xud-
gool gu' rye mèn co' mde'th di's póla cón
che'n xá mod yi'th thìb mbi' co' ngòc mbi'
nalì no mbi' nambìi loo Diox. No co'se'
mbi'th yáal mbi'a loo izlyo' ndxè', no mque
tee mbi' làth gu', ale mxenxù' gu' mbi' no
mda'xù' gu' mbi' loo mèn ciuda Rom co'
ñibe' loo na'. No axta huen mbyan' lezo' gu'
tac mbeth mèna mbi'. 53 Gu' co' mbyan' no
ley co' mxo'f Moisés loo gu' por cón che'n
angl, gu' thidtene indyubdi'ste loo leya.

Ngro' nayi' mèna axta mbeth mèna Steb.

54 Co'se' mbìn rye mèna co' ndxab Steb,
ngulàa xyàn lezo' mèn axta nduhua le mèn
tant nda' xyàn mèn ñèe mèn Steb. 55 Per
Xpii Natú' ne'nglá'de Steb. Mnibe'que' Xpii
Natú' loo Steb. Sya, mbui' Steb loo bé'. No
gunèe Steb xal nquée xnìi Diox no ndxaa'd
bèel Diox. No gunèe Steb ndoo Jesús cuat
Diox loo bé'. 56 Sya, ndxab Steb loo mèna:

—Hui' gu' nexa. Daa ñèe ndoo xal' loo
bé'. No ñèen Jesús co' nac mbi' co' mbi'th
yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mèn loo
izlyo'. Ndoo Jesús cuat Diox.

57 Per ndxe'leque', mèna mtau' nza mèn
par ne'gònte mèn di's co' mbez Steb. No
cabii mbez yèe mèn. No mtau' mèn dib
vuelt loo Steb no apápe' ngro' nayi' mèn
loo Steb axta ngòc loc mèn gunèe mèn
Steb. 58 Mbe' mèna Steb thìb lad ro ciuda
Jerusalén. Tya mbuaa'd quèe mèn Steb. Le'
mèn co' gunèe ngòc con'a loo Steb na, mèna
mblo' xab mèn no mda' mèna xab mèna loo
thìb mbyòo co' lèe Saul par quenap mbyòo
xab mèna. 59 Láth ngue gaa'd quèe mèna
Steb, Steb ngurez Diox. Ndxab Steb loo
Diox:

—Tad Diox, nase guneei loon. Fcàaya' U'
alm daa no xpii daa.

60 Ngoloa, chàa, mdub xib Steb. Cabii
ndxab Steb loo Diox:

—Tad, ne'zi'f dolte U' no ne'zib quìide U'
xquin che'n mèn ba' no xtol che'n mèn ba'

la's nii mèn ba' no la's ya' mèn ba' por con' ye'rsin' co' ngue li no mèn ba' daa.

Ngolo tataa ndxab Steb, setilte mtin liz Steb. Nguth Steb.

8

Mbyòo co' lèe Saul mque tee mdub ngu's mèn co' ngola's loo cón che'n Diox por cón che'n Jesús pál co'te' ngo mèna.

1 Thidte ngòc Saul con mèna co'se' ngue
yuth mèna Steb no ale mdyac lezo' Saul por
mbeth mèn Steb.

Leque huiza, mtlo ngòc thìb yalndyub
ngu's tín' loo rye mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox por cón che'n Jesús le'n ciuda
Jerusalén. Mxon' rye mèn par ned làaz mèn
jude. No mxon' mèn par ned làaz mèn
samari. Ante myen' xin' mté'th Jesús co'
ndxe' di's che'n Jesús ne'ngxon'te. Mbyan'
myen' ciuda Jerusalén. 2 Le' ndxep mèn
co' ndli cas loo Diox na, ngua lít mèna
thebol Steb. No ngua ca's mèna thebol Steb.
No anze'f mbín' mèna gunèe mèna thebol
Steb. 3 Láth mque tee mdub ngu's mèn mèn
co' ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n
Jesús, Saul, ne, mque tee mdub ngu's mèn.
Ale ndxòo Saul liz por liz mèn par mbee
ncà Saul mèn liz mèn, que naca mènbi', que
naca mèngot. Ndli Saul mandad hue' mèn
mèna lezi'f.

Mèn co' mbrye's mque tee go yalbàn loo mèn par ned làaz mèn samari.

4 Per mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, co'
ngro' le'n ciuda Jerusalén por mdub ngu's
mèn mèna por cón che'n Crist, mèna mque
tee go yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu'
xá mod lyá' mèn loo con' ryes pál co'te'
mque tee xon' mèna. 5 Thìb mbi' co' lèe
Lip, co' thidte mxon' con mèna, mzin le'n
thìb yèezya' par ned làaz mèn samari. Lueg,
mtlo Lip, mdoodi's Lip cón che'n Crist loo
mèna. 6 Le' mèn yèezya'a na, ryete mèn
thidte mqueltàa. Xèe mque' nza mèna di's
co' mbez Lip loo mèn. No mbui' mèna xal
mbli Lip señ no yalguzye' loo mèna. 7 Tataa
mdub nza mèna di's co' mbez Lip tac ñee
mèna le' Lip mteyac huax mèn co' mquée
mbii che'n xpii ye'rsin' loo. No ñee mèn no
ndxòn mèn xal mbez yèe mèn co'se' ndryo
xpii ye'rsin' loo mèna. No ñèe mèn mbyac
huax mèn co' mque no mbii che'n yíiz bech,
no mèn coj. 8 No co'se' ñee mèn ndxàc con'a
loo rye mèn yíiza, ryete mèn ndyac lezo'
ñèe Lip.

9 Le'n tiempa ngo thìb mbi' co' ngro' lèe
Mon. Mbi'a ngòc thìb hue's ndoore'. No
anze'f ndxòo lezo' mbi' li mbi' yalbruj loo
mèn. No anze'f ndxòo lezo' mbi' quedìi
mbi' mèn, mèn co' nac mèn gulàaz che'n
làaz mèn samari. Leque mbi' mbez loo mèn
nac mbi' thìb mbi' roo no thìb mbi' xèn.
10 Ryete mèn co' nac mèn gulàaz mèn samari
xèe mbe mèn par ndyub nza mèn no ndxòn
mèn di's co' mbez mbi' co' lèe Mon, que
naca myen' bix, que naca mèn gox. Mbez
mèna:

—Mbi' ba' ndxàp con' roo con' xèn che'n
Diox la's nii mbi' no la's ya' mbi', Diox
co' nac Diox roo no Diox xèn co' ñibe' loo
ryethe con'.

11 Ryete mèn ndli cas mbi' tac con con'
ye'rsin' co' ndxác mbi'a, nquedìi mbi' mèn
le'n huax lín'. 12 Per co'se' ngola's mèn
co' nac mèn yèezya' ned làaz mèn samari
di's ndac che'n Diox co' ngo Lip yalbàn cón
che'n xá mod ñibe'pe' Diox loo mèn, no
cón che'n Jesucrist, le'le' ngola's mènbi' no
le'le' ngola's mèngot. No ngòc bautizar
rye mèna. 13 No leque Mon, co' ndli con'
ye'rsin'a, ngola's loo cón che'n Jesucrist.
Ngòc bautizar Mon, ne. No mtlo Mon, mque
tee no Mon Lip. Látha, ante ngüi' Mon no
ante ñaa Mon xal ndli Lip yalguzye' no señ
co' ndli Lip loo mèn.

14 Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Jesús
co' ndxe' di's che'n Jesús, myen' co' nzo
le'n ciuda Jerusalén, le' mèn gulàaz che'n
làaz mèn samari ndyal mbìn di's ndac che'n
Diox no ngola's mèna loo Jesús, mtel' myen'
Pedr ryop Juàn par ngua Pedr ryop Juàn par
ned làaz mèn samari par lyath no Pedr ryop
Juàn Lip loo zin'a. 15 Co'se' mzin Pedr ryop
Juàn par ned làaz mèn samari, ngurez Pedr
ryop Juàn Diox por mèn gulàaz samari co'
ngola's par tlo ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèna,
ne. 16 Tiempa tarte tlo ñibe'pe' Xpii Natú'
loo nec thìb mèn. Tac co'se' ngola's mèna,
ante ngòc bautizar mèna por cón che'n Tad
Jesús. 17 Sya, mxo'f Pedr ryop Juàn ya' Pedr
ryop Juàn loo mèna. No leque hora, mtlo
Xpii Natú', mnibe'pe' Xpii Natú' loo mèna.

18 Co'se' mden' Mon no gunèe Mon láth
ngue xo'f myen' ya' myen' loo mèn no ntlo
Xpii Natú', ñibe' Xpii Natú' loo mèn, ndxab
Mon loo Pedr ryop Juàn:

—¿Plál tan càa gu' [19] par ta' gu' lugar loon
par que non con' la's niin no la's yan par
xo'fen yan loo mèn par co'se' xo'fen yan
loo mèn, tlo Xpii Natú', ñibe' Xpii Natú' loo
mèn xal ndli gu' ba'?
[20] Sya, ndxab Pedr loo Mon:
—Thidte lyux tmil con lùu tac lùu ngue
li xtùuz le' con' co' angndli Diox loo nu'
par li nu'i loo mèn, nu' mxi'i con tmi, ¿lé'?
Yende xàa. Pà gàca tataa. [21] Yende chó cón
che'nl par lil con' ndli nu'. No ne' ne' yen
chó derech ndxàpl par yòol loo con' ndli
nu'. Tac lezo'l no xtùuzl inalìde nac no
inambìide nac loo Diox. [22] Per nalle' na nii
lool: Blá' ryethe mod ye'rsin' co' ndxàpl
no gurez Diox no bna'b loo Diox bel'que'
ton' Diox xtoll co' ndlil no co' ncua'nl co'
ndlil xtùuz le'n lezo'l, no co' yende mod
lá'l par ne'tolode lil con' ye'rsin'a. [23] Tac
daa nanee lùu nac xal thìb xoblà má' co'
anze'f nalà por ndxàpl ryethe mod ye'rsin'
no por ndlil xtùuz ye'rsin'. No natedó' niil
no natedó' ya'l loo ryethe con' ye'rsin' co'
ndlil. Yende mod cue see tee lezo'l par
ne'lidel con' ye'rsin'a.
[24] Sya, mcàb Mon. Ndxab Mon loo Pedr no
loo Juàn:
—Gurez gu' Diox por daa, cara, par yende
cón gàc loon xal ngolo gunee gu' loon
nalle'.
[25] Co'se' ngolo mque tee ta' Pedr ryop
Juàn cuent, no mque tee lu' Pedr ryop
Juàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo
mèna, Pedr ryop Juàn co' ndxe' di's, ngua lo
Pedr ryop Juàn yalbàn no ngua te'th myen'
cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá'
mèn loo con' ryes le'n rye yèezya' par ned
làaz mèn samari. Ngolo mque tee myen'
par neda, ndye'th ryop myen' par ned le'n
ciuda Jerusalén tedib vez.

Lip mdoodi's no thìb mbi' co' ngòc mèn gulàaz che'n làaz mèn etiopi.

[26] Ngolo ngòc rye con'a, thìb angl che'n
Tad Diox mxyo'f loo loo Lip. Ndxab angl loo
Lip:
—Lip, jer huàa par ned sur co'te' nd-
lyàa tùub ned co'te' nsyo ned par ciuda
Jerusalén con ned co' nda par ned làaz mèn
gaz.
Neda nac ned co' ndri'th co'te' nagán.
[27] Lip mxen ned, nda Lip. Per láth ndoo
Lip ned nda Lip, mzyál' Lip thìb mbi' co'
nac mèn gulàaz mèn etiopi. Mbi'a ngòc
thìb mbi' eunuc. No ngòc mbi' thìb xa'
co' mxo'f zin' thìb zin', co' nee di's, ngòc
mbi' tesorer loo thìb xa'got co' lèe Can-
dans. Xa'gota ngòc rein loo mèn gulàaz
che'n làaz mèn etiopi. Mbi'a ngua ciuda
Jerusalén par ngua rez mbi' Diox le'n templ
le'n ciuda Jerusalén. [28] Co'se' mzyál' Lip
mbi'a ned, ndye'th mbi' par làaz mbi', ndub
mbi' loo carret mbi'. No ndub lab mbi' libr
co' ngòc libr co' mque' Sayi ye's, Sayi co'
mde'th di's co' ndxab Diox loo Sayi te'th
Sayi. Mberele' mbi', ndye'th mbi', ngua
mbi' ciuda Jerusalén. [29] Sya, mnibe' Xpii
Natú' loo Lip. Ndxab Xpii Natú' loo Lip:
—Lip, huàa co'te' nda riid mbi' ba' no
thidte gòo ryop gu' mbi' loo carret no ftub
cuat mbi' loo carret.
[30] Co'se' mbii gax Lip loo carret mbi',
mbìn Lip le' mbi' ngue lab libr co' mque'
Sayi ye's co' ngòc di's co' mde'th Sayi co'
ndxab Diox. Sya, mnibdi's Lip loo mbi'.
Ndxab Lip:
—¿Ché' nda'l cuent cón che'n di's co'
ngue labl ba', mbi'?
[31] Mbi' mcàb loo Lip. Ndxab mbi':
—¿Xá mod ndlya'sl tan cuent cón che'n
di's co' ngue laben ndxè', yey, co'se' yende
chó mèn ta' cuent loon xal ndyee di's ndxè'
no cón nee di's ndxè', cara?
Sya, ndxab mbi' loo Lip:
—Fquée loo carret. Ftub cuaten, yey, par
lu'l loon cón nee di's co' ndub loo libr ndxè'.
[32] Loo libr co' nac xti's Diox co' ngue lab
mbi' ngòc di's co' mque' Sayi ye's. Loo libr
co'te' ngue lab mbi'a mbez:

Mbe' mèn mbi' co'te' gath mbi' par
guth mèn mbi' xalque' ndxuth mèn thìb
mbacxil' yèn'. No texal co'se' imbez
yèede mbacxil' yèn' co'se' ncho' mèn yis
lad mbacxil' yèn', tataaguè' nec thìb di's
ne'ncàb rode mbi'. No ne' ne' ngurez huí'
mbi'.
[33] Mastale' ngòc mbi' mbi' nado' per
yende chó mèn ngna'b mbi' co'se' ngòc
con' loo mbi'. Lomisque' ne, ¿chó mèn
ngác ta' cuent cón che'n bin mbi' no
tyoodi's mèn cón che'n bin mbi'? Yende
moda tac mbi'a ne'ngsi'de bin mbi' loo
izlyo' tac mbeth mèn mbi' loo izlyo'.

[34] Per mbi' eunuc co' ndxàp yalñibe'a
mnibdi's loo Lip. Ndxab mbi' loo Lip:
—Lip, bli favor, gunee loon chó cón
che'n xa' ñii loo libr co' mque' Sayi ye's co'

ndxab Diox. ¿Ché' ngue ta' libr cuent cón
che'n yub Sayi o ché' ngue ta' libr cuent cón
che'n tedib mbi', cà'?
35 Sya, mtlo Lip, mda' Lip cuent cón che'n
di's co' mbez loo libr co' ngue lab mbi' loo
mbi'. No mda' Lip cuent cón che'n taamas
di's co' nac xti's Diox. No ndxab Lip loo
mbi':
—Ryete di's co' ngue labl ba' no taamas
di's co' ngue lu'en lool ba' nda' cuent cón
che'n Jesús. 36 Ngolo huen huen mda' mbi'
cuent cón che'n Jesús xal mda' Lip cuent loo
mbi', tolo mdoo ryop mbi' Lip ned ndyàa
mbi'. Co'se' nda riid ryop mbi' Lip thìb
lugar co'te' ndri'th thìb yó'be', ndxab mbi'
loo Lip:
—Trè' nzo'f nít, cara. ¿Xá neel? ¿Ché'
nzo mod gàc bautizar daa?
37 Sya, ndxab Lip loo mbi':
—Chele'l, lìcque', ndxela'sl dib nzo yécl
no dib nzo lezo'l, nzoque' mod gàc bauti-
zarl.
Mbi' mcàb loo Lip. Ndxab mbi':
—Ndxelazquen, Lip, le' Jesucrist nac
xgan' Diox.
38 Sya, mnibe' mbi' loo moz mbi' par ngo
too carret. Le' mbi' ryop Lip na, mbilàa.
Nda ryop mbi' Lip le'n yó'be' par mbli Lip
bautizar mbi'. 39 Co'se' ngolo ngro' mbi' le'n
nít, co' nee di's, ngolo ngòc bautizar mbi',
Diox mbli par, chàa, mbe' Xpii Natú' Lip
tedib lugar. Le' mbi' eunuc na, ya ne'nda'de
cuent máa Lip, pá ned nda Lip. Sya, mxen
mbi' ned. Ndyàa mbi'. Ndyac lezo' mbi' loo
ryethe con' co' ngòc loo mbi'. 40 Ngolo mbli
Lip bautizar mbi', mbe' Xpii Natú' Lip le'n
thìb yèez co' nac làaz mèn Azot. Ngoloa,
nguri'th Lip thìb yèez tedib yèez. No be taa
be taa ngo Lip yalbàn cón che'n di's ndac co'
ndlu' cón che'n xá mod ndlyá' mèn loo con'
ryes ned nda Lip axta mzin Lip le'n yèez co'
nac yèezya' che'n làaz mèn ciuda Cesar.

9

*Saul ngulàa yéc no ngulàa lezo' no mse'
Saul mod co' ngòp Saul loo Diox par mblyá' Saul
loo con' ryes.*

(Hch. 22.6–16; 26.12–18)

1 Láth ndxàc rye con'a, Saul toloque' ngue
tee tezeb mèn, mèn co' ngola'sque' loo cón
che'n Tad Jesucrist. Mbez Saul le' Saul guth
mèna. Por cona, ale ngua Saul loo mbi'
co' más mnibe' loo nguley' tiempa. 2 Mna'b
Saul ord loo mbi'a par ya Saul co'te' ndub
sinagog mèn le'n ciuda Damasc par cua'n
Saul mèn co' nzole' loo cón che'n di's ndac
che'n Diox par ye'th no Saul mèna pres par
ciuda Jerusalén, que naca mènbi', que naca
mèngot, Saul ye'th no mèna. Ngolo cuent.
3 Per co'se' ndoo Saul ned nda Saul, no co'se'
nde zin' gaxle' Saul ro ciuda Damasc, thidte
de repent mbya'x thìb xnìi tín' co' nde làa
loo bé' loo Saul. 4 Sya, chàa, mbixyath Saul
xís huay. Ngulàa Saul loo yòo. Láth nax
Saul loo yòo, mbìn Saul thìb di's co' mbez
loo Saul:
—Saul, Saul, ¿chonon nde tub ngu'sl daa,
à', ey?
5 Sya, mnibdi's Saul loo Tad loo mbii.
Ndxab Saul:
—Tad, ¿chó nac U', à'?
Mbere Saul, mbìn Saul di's co' ndxab loo
Saul tedib vez:
—Daa nac leque yub Jesús co' nde tub
ngu'sl. Co'se' nde tub ngu'sl mèn co' ndxòo
loo cón chenen, lùu ne'ta'de cuent no
ne'ñeedel yub daa nda tub ngu'sl. Per nalle'
leque lùu ngue tee huí' ladl con con' ye'rsin'
co' ngue lil loo mèna. Ndlila xal ndli ngon
co'se' nque' ngon patad loo punt yaaroch
co' nguid mèn lad ngon co'se' ntezeb mèn
ngon. Tataa mod leque lùu ngue teza'l loo
cón chenen por nacl mèn co' nac ngolo
ngola's loo cón chenen.
6 Sya, ante mxi'th Saul tant mzyeb Saul.
Ndxab Saul loo Jesús:
—Tad, ne'needen cón ngue lin. Nase
naneen loo U' ngue lin con' ye'rsin'. Fton'
U' xquin daa no xtol daa co' ngue lin loo U'.
Nalle' cón ndlya's U' lin, à', Tad?
Tad Jesús ndxab loo Saul:
—Saul, mton'len xquin lùu no xtol lùu.
Goo che. Fxen ned. Huàa le'n ciuda Damasc
ba'. Tya ñee mèn lool no ta' mèn cuent lool
cón ndxàal lil.
7 Le' mèn co' nda no Saula na, anze'f
mzyeb tac no mèna mbìn di's. Per yende
chó mèn ñèe mèna ndyoodi's no Saul.
8 Leque hora ngo che Saul. Per co'se' ngüi'
ndxè' ngüi' ba' Saul, yende mod hui' Saul
nec thìb con'. Ale mquin mxen mèn ya'
Saul, mbe' mèn Saul ciuda Damasc. 9 Ngo
Saul ciuda Damasc son huiz. Per ne'ngácte
Saul hui' Saul. No ne' ne' nghua Saul. No
ne' ne' ngu Saul xít Saul no lua' Saul.

10 Le'xque' tiempa ngo ban thìb mbi' co'
ngola's le'n ciuda Damasc. Mbi'a ngro'
lèe Anani. Loo mbi'a ngro' too Tad Jesús.
Mxyo'f loo Tad Jesús loo mbi'a. No ndxab
Tad Jesús loo mbi':
—Anani.
Mbi' mcàb. Ndxab mbi' loo Jesús:
—¿Cóna, Tad? Daa ndxè'.
11 Sya, ndxab Tad Jesús loo Anani:
—Anani, jer huàa co'te' nac call co' lèe
Call Nalì axta zinl liz thìb mbi' co' lèe Jud.
Tya, nibdi'sl loo Jud máa thìb mbi' yèez Tars
co' lèe Saul co' nzo liz Jud. Ndlyazen ya
tyoodi's nol mbi' tac mbi' ngue bez Diox.
12 No mxyo'f loole' loo Saul le' thìb mbi' co'
lèe Anani co' nac lùu ngòo co'te' nzo Saul.
No mxo'f mbi' co' lèe Anani ya' mbi' loo
Saul par gác Saul hui' Saul tedib vez.
13 Co'se' mbìn Anani tataa ndxab Tad
Jesús loo Anani, ndxab Anani loo Tad Jesús:
—Tad, huax mèn nde teele' nda' cuent
cón che'n mbi'a loon no cón che'n ryethe
con' ye'rsin' co' ndli mbi' loo mèn co'
ndxela's loo U', mèn co' naban le'n ciuda
Jerusalén. 14 No nalle' nde mbi' ciuda Dam-
asc ndxè' con ord che'n mbi' co' más ñibe'
loo nguley' par hue' mbi' mèn co' ndxela's
loo U', mèn co' mbez Diox por cón che'n lèe
U', par que' mbi' mèna lezi'f.
15 Per Tad Jesús ndxab loo Anani:
—Huàa co'te' nzo mbi' xal niin lool. Tac
daa mcui mbi' no mblo' xà'en mbi' par
tyoodi's mbi' loo mèn tedib nación, no
co mbi' yalbàn loo mèn co' ñibe' loo chol
nación, no ya lo mbi' yalbàn loo mèn no
te'th mbi' loo mèn cón chenen, loo mèn co'
nac mèn nación Israel. 16 No lu'en loo mbi'
le' mbi' anze'f tyactìi por cón chenen loo
zin' co' xo'f zin' mbi' cón chenen.
17 Sya, mxen Anani ned. Nda Anani liz
Jud co'te' nzo Saul. Ngòo Anani le'n nyòo.
No mxo'f Anani ya' Anani loo Saul. Ndxab
Anani loo Saul:
—Saul, lùu co' ndxàc huesen nalle' por
cón che'n Tad Jesús, Tad Jesús co' mxyo'f
loo lool ned ndel le'n huiz ndxè', Tad Jesús
mtel' daa par bezen Diox por lùu par hui'l
tedib vez no par tlo Xpii Natú', ñibe'pe' Xpii
Natú' lool.
18 Leque hora mbiiche con' co' ñaa xal ñaa
mbàx ngudloo Saul. No ngoloa, mbere Saul,
ndxe'sleque' mbui' Saul tedib vez. Sya, ngo
too Saul no ngòc bautizar Saul. 19 Ngolo
ngòc bautizar Saul, mda' mèn con' nduhua
Saul no co' ngu Saul. No ngòo fuerz Saul
tedib vez. Mbyan' Saul ciuda Damasc plá
huiz con mèn co' ngola's loo Tad Jesús.

Saul mtlo mblo yalbàn loo mèn le'n ciuda Damasc.

20 Leque le'n huiza, mtlo Saul, mblo Saul
yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn le'n
sinagog co' ndub le'n ciuda Damasc. Mda'
Saul cuent loo mèn le' Jesús nacpe' xgan'
Diox. 21 Ryete mèn co' ndxòn xal ndyoodi's
Saul loo mèna, ante ngüi' mèna no ante ñaa
mèna. No mbez mèna loo xtàa mèna:
—¿Ché' inacte mbi' ba' mbi' co' ngue tee
ndub ngu's mèn, mèn co' mbez Diox por
cón che'n lèe Tad Jesús, mèn co' naban le'n
ciuda Jerusalén, cà'? No ¿ché' inacte mbi'
ba' leque mbi' co' nde trè' par hue' mbi'
mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n
Jesús xal pres par ta' mbi' mèna loo jef co'
más ñibe' loo rye nguley', ne, cà'? Leque
mbi'i, ¿lè'?
22 Per sate más ndxòo valor loo Saul. No
ndlu' Saul loo mèn le' Jesús nacpe' Crist co'
mxo'f zin' zin' che'n Diox. Ale axta mbli
Saul gan ndxos xtùuz mèn axta ne' ne' ñee
mèn cón nac con' lìcpe', mèn co' ngòc mèn
nación Israel co' naban le'n ciuda Damasc.

Saul mblyá' la's ya' mèn nación Israel co' mblya's guth Saul.

23 Per co'se' ndxàcle' plá mbe' ñèe mèn
Saul, ngo Saul yalbàn, thidte mdoodi's mèn
nación Israel co' naban le'n ciuda Damasc.
No thidte ngòc mèna par guth mèna Saul.
24 Per Saul mbìn le' mèna thidte ndxàc par
guth mèna Saul. Le' mèna mtau' loo Saul
ro puert ro ciudaa ze no yál' par co'se' ryo'
Saul le'n ciuda, guth mèna Saul. 25 Per mèn
co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesús co'
nzo le'n ciuda Damasc, mèna mblo Saul le'n
thìb cardor ryal. No xex xex mblàa mèna
Saul par loo yòo ro ventan co' ndub xís ftoo
thìb lad ro ciuda co'se' ngulàa yál' izlyo'.
Tataa mod mblyá' Saul loo mèn co' mblya's
nguth Saul le'n ciuda Damasc.

Saul ngo le'n ciuda Jerusalén.

26 Co'se' mzin Saul le'n ciuda Jerusalén,
mblya's Saul thidte nqueltàa Saul con
mèn co' ndxela's loo Crist. Per ryete
mèna mzyeb tac indxela'ste mèna le' Saul,
lìcque', ngola'sle' loo cón che'n Crist, ne.
27 Per mastale' mzyeb mèna ñèe mèna Saul,
thìb mbi' co' lèe Mbèl' mbe' Saul loo myen'
xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús.

Mblu' Mbèl' Saul loo myen'. No leque hora
mda' Mbèl' cuent loo myen' xá mod mxyo'f
loo Tad Jesús loo Saul ned nde Saul par
ciuda Damasc no xá mod mdyoodi's no Tad
Jesús Saul. No mda' mbi' co' lèe Mbèl'
cuent loo myen' co' ndxàc xtàa Mbèl' co'
ndxe' di's che'n Tad Jesús loo mèn xá mod
ngòc con' loo Saul le' Saul, con dibaxla's,
mdoodi's loo mèn ciuda Damasc por cón
che'n Tad Jesús. Syare', mdyal myen'a
thidte mqueltàa myen' con Saul. 28 Mbyan'
no Saul myen' ciuda Jerusalén no mque tee
no Saul myen' ndxep tiemp. 29 Con dibaxla's
mdoodi's Saul no mda' Saul cuent loo mèn
por cón che'n con' roo no con' xèn che'n
Tad Jesús. Noo noo ndyoodi's no Saul mèn
no noo noo ngol' Saul di's loo mèn nación
Israel, mèn co' ndyoodi's di'stèe grieg. Per
mèna axta arid mbli purad par nguth mèna
Saul. 30 Co'se' mda' mèn co' ndxàc hues
por cón che'n Jesucrist cuent le' mèna ngue
li purad par guth mèn Saul, mbe' mèn
co' ndxela'sa Saul par ned làaz mèn ciuda
Cesar. Ngoloa, mtel' mèn co' ndxela'sa Saul
par ya Saul par ciuda Tars co'te' nac liz no
làaz Saul.

31 Le'n tiempa ryete mèn co' nqueltàa,
co' ndxela's loo Jesucrist par ned làaz mèn
jude, no par ned làaz mèn galile, no par ned
làaz mèn samari, ryete mèna ngure nagàl
lezo' loo cón che'n Diox. No nqueltàa yende
chó mèn mdub ngu's mèna. No sate más nzi
té'th mèn no sate más nda' mèn cuent cón
che'n Diox par tolo ndyubdi's ndac mèn xal
ñibe'pe' Diox loo mèn. Mzyeb mèn loo cón
che'n Diox no mque tee li mèn cas loo cón
che'n Diox. No sate más nqueltàa mèn no
ndoo yar' mèn xalque' ndli Xpii Natú' par
tolo tyal mèn yila's mèn loo Diox.

Tad Jesucrist mteyac thìb mbi' co' ngro' lèe Ene.

32 Co'se' mque tee too naa Pedr mèn co'
ndxàc hues por cón che'n Jesucrist huax
lugar, sangngua Pedr ned nziri' thìb yèez
co' lèe Lid par ngua too naa Pedr mèn co'
ngola's par neda, ne. 33 Le'n yèeza mzyál'
Pedr thìb mbi' co' lèe Ene. Mbi'a ndxàcle'
xon lín' nax loo thìb yíiz mbii co' lèe yíiz
bech. 34 Pedr ndxab loo Ene:

—Ene, Tad Jesucrist mteyacl. Goo che no
fqui's camil.

Leque hora ngo too lì Ene xal thìb mèn
huen. Ale ndxe'sleque' ngo too Ene. 35 Ryete
mèn co' naban, mèn co' nac mèn yèez Lid
no mèn co' nac mèn yèez Sarón gunèe xal
gundee Ene. Ryete mèna mblá' costumbr
gox co' mque no mèn. No luega ngòo mèna
loo cón che'n Tad Jesús.

Tad Jesús mblo xban thìb xa'got co' ngro' lèe Dorc xalque' mna'b Pedr loo Tad par li Tad con'a.

36 Leque le'n tiempa ngo thìb xa'got co'
ngola's loo Jesucrist le'n ciuda Jop. Xa'gota
ngro' lèe Tabit. Le' di'stèe mèn grieg na,
mbez mèn lèe xa'gota Dorc. Dib lal naban
xa'gota mque tee ban li xa'gota con' ndac.
No ndlyath no xa'gota mèn co' ndyac yaltìi
co' nde che con' loo, co' nee di's, mèn
co' naquin con'. 37 No le'xque' le'n huiz
co'se' mque tee Pedr par ned le'n yèez Lid,
mxac len Dorc no nguth Dorc. Co'se' ngolo
mtegad mèn thebol Dorc, mxo'f mèn thebol
Dorc loo mes le'n thìb cuart co' nac chop pis
liz thebol Dorc. 38 Ciuda Jop nziri' gax con
yèez Lid co'te' mque tee Pedr. Per com le'
mèn Jop co' ndxela's non le' Pedr ngue tee
le'n yèez Lid, ¿lé'?, mtel' mèna chop xa'bi'
co' ngua nee loo Pedr li Pedr favor lueg tyee
Pedr par ya Pedr ciuda Jop.

39 Sya, lueg mxen Pedr ned con ryop
mèna. Co'se' mzin Pedr liz thebol Dorc,
sangmbe' mèna Pedr loo pis gáp co'te' ndub
cuart co'te' nzo'f thebol Dorc. Le' rye
mèngot viud co' ngòc amista con thebol
Dorc na, nziri' dib vuelt loo thebol Dorc.
Nzi yón' mèna. No mblu' mèngota vestid
no camis co' mtoxcua' thebol Dorc no co'
mblo yóo' thebol Dorc co'se' naban thebol
Dorc loo Pedr. 40 Sya, luega mnibe' Pedr loo
rye mèn co' nziri' par ngro' mèn par fuer.
Ngoloa, mdub xib Pedr. No ngurez Pedr
Diox le' Diox li par ryo xban thebol Dorc. No
ngolo ngurez Pedr Diox, xèe ngüi' Pedr loo
thebol Dorc co' nzo'f loo mes. Sya, ndxab
Pedr loo thebol Dorc:

—Tabit, goo che co'te' naxl ba', ey.

Sya, mxal' Dorc ngudloo Dorc. No co'se'
gunèe Dorc Pedr, mdub Dorc. 41 Sya, mxen
Pedr ya' Dorc. Mxít too Pedr Dorc. No
luega mbrez Pedr mèn co' ndxàc hues por
cón che'n Jesucrist no rye mèngot viud co'
mnibe' Pedr ngro' fuer. Co'se' ngòo rye
mèna le'n nyòo, mblu' Pedr Dorc loo mèn.
Ngro xbanle' Dorc. No ngo chele' Dorc.
42 Mbyath mbyèn con' co' ngòc loo Dorca dib
le'n ciuda Jop. Cona mbli sate más huax
mèn ngola's loo Tad Jesús. 43 Le' Pedr na,

sangmbyan' le'n ciuda Jop le'n plá huiz liz
thìb mbi' co' ntecuu's yid má'. Mbi'a lèe
Mon.

10

Pedr ngua liz thìb mbi' co' ngro' lèe Cornel.

1 Tiempa ngo ban thìb mbi' co' ngro'
lèe Cornel le'n ciuda Cesar. Cornel ngòc
capitán loo thìb ayo solndad co' ngro' lèe
partid Italian. 2 Ngòc Cornel thìb mbi'
co' thidte mqueltàa con famil Cornel par
mdyub xib mèna no mcòo' mèna yéc mèna
loo Diox liz Cornel. No anze'f mzyeb Cornel
loo cón che'n Diox. Mda' Cornel tmi par
ndlyath no Cornel mèn nación Israel co'
ngo ban ciuda Cesar, mèn co' ndyac yaltìi.
No thidteneque' mbez Cornel Diox. 3 Thìb
vez ngòc thìb con' loo Cornel. Com hor
nquée guyon bzyè, clarleque' mxyo'f loo
thìb con' loo Cornel. Mxac Cornel le' thìb
angl che'n Diox ngòo co'te' nzo Cornel.
Ndxab angl loo Cornel:

—Cornel.

4 Per Cornel xèe ngüi' loo angl. No anze'f
mzyeb Cornel. Por lult mnibdi's Cornel loo
angl. Ndxab Cornel:

—¿Cóna, Tad?

Angl ndxab loo Cornel:

—Diox ncàaque' cuent di's co' mbez gu'
co'se' mbez gu' Diox. No ndxòo lezo' Diox
con' ndli gu' co'se' ndlyath no gu' mèn
co' ndyac yaltìi co' nquin con'. 5 Na ñibe'
lool, Cornel, ftel' mèn par ciuda Jop par ya
chez mèna thìb mbi' co' lèe Mon co' ne'
tedib lèe co' lèe Pedr. 6 Mon nzo ban liz
tedibguè' mbi' co' lèe Mon co' nac thìb mbi'
co' ntecuu's yid má'. Liz Mona ndub gaxte
ro níttó'. Co'se' yi'th mbi' co' lèe Mon Pedr
lool, Mon Pedr ta' cuent lool cón naquin lil.
7 Co'se' ndyàa angl co' mdoodi's no Cor-
nel, Cornel mbli mandad ndye'th chop moz
Cornel no ndye'th thìb solndad co' nac
mbi'ley'. Mbi' co' nac solndada, anze'f
ndxàp Cornel yalxla's ñèe Cornel mbi'.
8 Mda' Cornel cuent loo moz no loo solndad
ryete con' co' ngòc loo Cornel. Ngoloa,
mtel' Cornel moz con solndad. Nda moz
con solndad ciuda Jop.
9 Tedib huiz co' nde nquea, láth ndoo
moz con solndad ned no co'se' yamerle' nde
zin gax moz con solndad ciuda Jop, Pedr
nguáp loo zote yéc yòo par cuez Pedr Diox.
Hora ngòc casque' rol huiz. 10 Hora anze'f
ndlyan' Pedr. Ndlya's Pedr hua Pedr. Per
láth ngue toxcua' mèn con' hua Pedr, no
láth ngue bez Pedr Diox, mxyo'f loo thìb
con' loo Pedr. 11 Per con' co' mxyo'f loo loo
Pedr, mxac Pedr mxyal' loo bé'. No mxac
Pedr nde làa thìb le' lar' co' anze'f naroo
loo bé' loo Pedr. Natedó' lar'a dyap squin.
12 Loo lar'a nzo huax loo má' co' nzi'f nii, no
mbel', no mbin co' iñaade hua mèn. 13 Sya,
hora mbìn Pedr thìb di's co' mbyèn loo bé'.
Ndxab di'sa loo Pedr:

—Goo too, Pedr. Lùu ñee xá ñaa má' co'
ndyubla'sl hual. Beth má' par hual.

14 Pedr mcàb loo Tad. Ndxab Pedr:

—Aa'a, Tad. Ne'guthten nec thìb má'
ba' par huan má' tac daa thidteneque' tarte
hua nítyèth bél' má' zab co' iñaade hua
mèn.

15 Mbere Tad Jesús, mdoodi's Tad Jesús
tedib vez loo Pedr. Ndxab Tad Jesús:

—Rye loothe má' co' mtembìi Diox par
hua mèn, ne'gabtel inambìide má', Pedr.

16 Ngolo mbyon vez ngòca tataa loo Pedr,
mbere lar'a. Nguáp lar'a loo bé' nazal' má'
lar'. 17 Per láth ngue li Pedr xtùuz cóthe
li Pedr cón che'n con' co' mxyo'f loo loo
Pedr no cón nee di's con' co' mxyo'f loo loo
Pedr, no mbli Pedr xtùuz cón nee di's di's
co' gunii Tad loo Pedr, mzin gax moz con
solndad co' mtel' Cornel ro puert liz Mon.
Gunii moz loo mèn guliz mbi' co' lèe Mon.
Ndxab moz:

—¿Ché' trè' nac liz Mon co' ntecuu's yid
má', cà'?

18 Texal mzin moz liz Mon, gáple'que'
mnibdi's moz loo mèn guliz Mon. Ndxab
moz:

—¿Ché' nzo thìb mbi' co' lèe Mon co' ne'
tedib lèe Pedr co' nzo ban trè' nalle', à'?

19 Per láth be' ngue li Pedr xtùuz cón
che'n con' co' mxyo'f loo loo Pedr, Xpii
Natú' ndxab loo Pedr:

—Pedr, hui' nexa. Son xa'bi' nde cua'n
lùu.

20 Ndxab Xpii Natú' loo Pedr, ne:

—Goo too no bilàa. Fxen ned no huàa no
mèn ba'. No ne'gàcte chop loo chop la'sl tac
daa mtel' mèn ba'. Mbi'th mèn ba' lool.

21 Sya, mbilàa Pedr. Ngua Pedr co'te'
nziri' yon mèn co' mtel' Cornel. Ndxab
Pedr loo mèna:

—Daa nac xa' co' nde cua'n gu'. ¿Chó zin'
nde gu', à'? ¿Cón ndlya's gu' lin?

22 Mèna mcàb. Ndxab mèna loo Pedr:

—Nu' nde mandad che'n thìb mbi' co' lèe
Cornel co' nac thìb capitán co' nacguè' thìb
mbi' guryath no thìb mbi' guryèn. Nzyeb
Cornel loo cón che'n Diox no ndli Cornel cas
loo cón che'n Diox. No ryete mèn nación
Israel co' nzo ban ciuda Jop anze'f ndli par
ndyu' Cornel. No anze'f nque' lezo' mèna
ñèe mèna Cornel. No mtel' Diox thìb angl
che'n Diox co' ngua loo Cornel. Angl ndxab
loo Cornel ndxàalque' tel' chez Cornel lùu
par yal liz Cornel par gòn Cornel cuent co'
ta'l loo Cornel cón che'n Jesucrist.
23 Sya, mnibe' Pedr loo yon xa'bi'a ngòo
xa' par le'n nyòo. No mbyan' no xa'bi'a
Pedr yál'a. Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz
co' nde nquea, mxen Pedr ned, nda no Pedr
yon xa'bi'a. No ndoo nque plá mèn co'
ndxàc hues por cón che'n Jesucrist co' nac
mèn ciuda Jop xís Pedr par ngua no mèna
Pedr ciuda Cesar co'te' nac liz Cornel.
24 Mzin Pedr con mèna ciuda Cesar tedib
huiz co' nde nquea co'te' ngue bed Cornel
con ndxep mèn guliz Cornel no con ndxep
amiu co' nac huen amiu Cornel co' ndxab
Cornel yi'th par gòn mèna di's co' tyoodi's
Pedr loo mèna. 25 Co'se' mzin Pedr liz Cor-
nel, Cornel ngro' par ngua càa ned Cornel
Pedr. No mdub xib Cornel loo Pedr par
mcòo' Cornel yéc Cornel loo Pedr. 26 Per
Pedr mxít too Cornel. Ndxab Pedr loo
Cornel:
—Mbi', goo too, yey. Ne'tub xibtel loon.
¿Ché' ingüi'del daa, ne, nac lomisque' mbi'
xal lùu, Cornel? Lalque' ryop na', ey.
27 No láth ngue toodi's no Pedr Cornel,
ngòo no Cornel Pedr par le'n nyòo. Gunèe
Pedr huax mèn mqueltàa liz Cornel. 28 Sya,
ndxab Pedr loo rye mèna:
—Gu' non no nanee gu' xal nac mèn
nación Israel loo xley' mèn nación Israel.
Xley' mèna inda'de lugar par queltàa no
mèna mèn tith o yòo mèna liz mèn co' nac
mèn tith. Per Diox mblu' loon indxàalte
gaben yende chó con' nac con' zab no con'
co' inambìide loo Diox. 29 Por cona, texal
ngurez gu' daa, luega ndalen loo gu' no
ne'ngolten nec thìb di's loo mèn co' mtel'
gu' loon. Ndlyazen ñee gu' loon chonon
mtel' chez gu' daa.
30 Sya, mcàb Cornel loo Pedr. Ndxab
Cornel:
—Ndxàc thap huiz xal hor nalthe, daa
nzo le'n nyòo lizen ndxè'. Xlat daa. No
ngue bezen Diox co' nac hor co' mbezen
Diox ndxáal bzyè. Hora mxyo'f loo thìb
mbi' co' noc xab co' anze'f nquée xnìi loon.
31 Gunee mbi' loon: Cornel, Diox mcàaque'
cuent di's co' mbezl loo Diox co'se' mbezl
Diox. No nte'que' lezo' Diox cón che'n con'
co' ndlyath nol mèn prob co' naquin con'.
32 Gunee angl loon, ne: Ftel' mèn ya xi mèn
Mon co' ne' tedib lèe co' lèe Pedr co' nzo
ban ciuda Jop. Mona nzo ban liz thìb mbi'
co' lèeguè' Mon co' ntecuu's yid má'. Liz
Mona ndub gax ro níttó'. Co'se' yi'th Mon
Pedr lool, Mon Pedr yòo tyoodi's no lùu
cón ndxàal lil. 33 Por cona, luega mtel'en
mèn par ngua cua'n mèn lùu. Per nalle'
huenque' mblil ndel. No nalle' ñèel ryete
nu' nziri' loo Diox trè' no ndlya's nu' gòn
nu' di's co' ñibe' Diox lool par tyoodi'sl loo
nu'.

Pedr mblo yalbàn liz Cornel.

34 Sya, mtlo Pedr, mdoodi's Pedr loo
mèna. Ndxab Pedr:
—Nase naneen no ndan cuent yende chó
mèn más ndyu' loo xtàa mèn loo Diox.
35 Ndxe'leque', Diox ndyal no ngòo Diox
cuent cón che'n mèn chol nación, mèn co'
nzyeb loo cón che'n Diox no co' nque tee
ban nalì no nambìi loo Diox par yòo mèna
loo cón che'n Diox. 36 Diox gunii loo bin
mèn nación Israel. Mde'th Diox di's loo
mèna xá mod yo nagàl lezo' mèn loo Diox
por cón che'n Jesucrist. Jesucrist nac Tad
no jef loo ryethe mèn. 37 Gu' huen huen
nda' cuent cón che'n con' co' ngòc par ned
làaz mèn nación Israel co'se' ner mtlo Juàn
Bautist, mblo Juàn yalbàn no mde'th Juàn
di's cón che'n Tad Jesús. No mbli Juàn
bautizar mèn par neda. Ngoloa, mque tee
go Tad Jesús yalbàn loo mèn yèezya' che'n
làaz mèn galile. 38 Gu' nanee no non gu' xá
mod mbli Diox par ngòp Jesús con' la's nii
Jesús no la's ya' Jesús por cón che'n Xpii
Natú' che'n Diox. Nanee gu', ne, xá mod
mque tee li Jesús con' ndac. No mteyac
Jesús rye loothe yíiz co' ngòc xquíiz che'n
Mebizya co' mxac mèn. Jesús mbli con'a tac
Diox nzo noque' Jesús. 39 Nu' nac mèn co'
nda' cuent cón che'n ryethe con' mbli Jesús.
Mbli Jesús con'a par ned le'n yèezya' che'n
làaz mèn jude no le'n ciuda Jerusalén, ne.
Ngoloa, mbeth mèn Jesús. Mque' mèn Jesús
loo thìb cruz. 40 Per mastale' nguth Jesús
loo thìb cruz, mbli Diox par ngro xban Jesús
co'se' ngolo son huiz nguth Jesús. Ngoloa,

mbli Diox, ne, par gunèe nu' Jesús tedib
vez. 41 Ne'nglu' loode Diox Jesús loo ryete
mèn tiempa. Ndxe'leque', Diox mblu' Jesús
loo nu', nu' co' ngòc mèn co' Diox mcui
ndoore', par gàc nu' mèn co' ta' cuent no
te'th nu' cón che'n Jesús. Co'se' ngolo ngro
xban Jesús làth mèn nguth, nu' nduhua no
Jesús no ngu no nu' Jesús co' ngòc xít nu'
no lua' nu'. 42 Le'n huiz co' mque tee no
Jesús nu' loo ngro xban Jesús, Jesús mnibe'
loo nu' ya lo nu' yalbàn no ta' nu' cuent
loo mèn le' Diox mdoo leque yub Jesús xal
thìb juez par tub rez Jesús cón che'n mèn
naban, no cón che'n mèn nguth, co'se' gàc
tiempa. 43 Lomisque' ne, gunii rye mèn co'
mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn, mèna
gunii póla cón che'n Jesús. Ndxab mèna
le' ryete mèn co' yila's loo Jesús no loo cón
che'n Jesús, mèna tyon' xtol por cón che'n
Jesús.

Ngulàale' Xpii Natú' no ngòo Xpii Natú' loo mèn co' inacte mèn nación Israel par tlo ñibe' Xpii Natú' loo mèna, ne.

44 Tatabe' ngue toodi's no Pedr mèn liz
Cornel co'se' ngulàa Xpii Natú' loo rye mèn
no ngòo Xpii Natú' le'n lezo' mèn co' nzi
yòn di's co' ngo Pedr yalbàn. No mtlo
Xpii Natú', mnibe' Xpii Natú' loo mèna.
45 Mèn nación Israel co' ndxela's loo Jesús
co' mbi'th no Pedr liz Cornel, mèna ante
mbui' no ante gunaa mèna le' Xpii Natú'
ngulàa loo mèn co' inacte mèn nación Is-
rael, ne. 46 Tataa mbui' no gunaa mèn
nación Israel tac mbìn mèna le' mèn co'
inacte mèn nación Israel mdoodi's tedib
di'stèe no mbez mèna di's roo di's xèn no
di's natú' loo taamas mèn cón che'n Diox,
ne. 47 Sya, ndxab Pedr loo myen' xtàa Pedr
co' ngua no Pedr liz Cornel:

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' nzo chó gu' cà di's
par gàc bautizar mèn ndxè'? Gu' naneeque'
le' mèn ndxè' ngulàa Xpii Natú' loo xalque'
ngulàa Xpii Natú' loo na', ¿lé'? Cóna,
ña'ben di's ndxè' loo gu'.

Sya, ndxab myen' loo Pedr:

—Yende cón li gàc bautizar mèn ba', yey.

48 Sya, mnibe' Pedr gàc bautizar mèna
por lèe Tad Jesucrist. Ngolo ngòc bautizar
mèna, mna'b mèna loo Pedr. Ndxab mèna:

—Pedr, byan' con nu' mase pláte huiz,
yey.

11

Pedr ngua ta' cuent cón che'n con' ngòc loo Pedr liz Cornel loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox ciuda Jerusalén.

1 Ryete myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe'
di's, no mèn co' ndxàc hues por cón che'n
Jesús, co' nqueltàa le'n yèezya' co' nac làaz
mèn jude, mèna mbìn le' mèn co' inacte
mèn nación Israel mdyal mbìn di's ndac co'
nac di's ndac che'n Diox. Ngola's mèna
no ngòo mèna loo cón che'n Diox, ne.
2 Co'se' mbere Pedr, mdyàa Pedr par ciuda
Jerusalén, mèn co' ndxela's co' nac mèn
nación Israel anze'f mteyol' di's con Pedr
cón che'n cón mbli Pedr liz Cornel. 3 Ndxab
mèna loo Pedr:

—¿Chonon ngua too naal mèn co' inacte
mèn nación Israel no axte ndxuhua nol
mèna, à'?

4 Sya, mtlo Pedr, mda' Pedr cuent loo mèn
con' co' ngòc loo Pedr ndoore' ya Pedr liz
Cornel no axta xal ngòc bautizar mèn liz
Cornel. Ndxab Pedr:

5 —Daa ngo le'n ciuda Jop. No láth ngue
bezen Diox thìb bzyè, mxyo'f loo thìb con'
loon. Gunèen nde làa thìb con' co' ñaa xal
thìb le' mant loo bé' loon. No natedó' mant
dyap punt. 6 Co'se' mbui'en co' huenleque'
le'n mant cón nzo le'n mant, gunèen nzo
má' co' nzi'f thap nii le'n mant co' nac má'
huan. Nzo mbel'. No nzo mbin le'n mant.
7 No mbìnen thìb di's co' gunee loon: Goo
too, Pedr. Lùu nee xá ñaa má' co' hual.
Beth má' par hual. 8 Per daa ndxab loo Tad:
Aa'a, Tad. Ne'lidena tataa tac daa tarte hua
nec thìb nítyèth má' co' nac má' nazab no
co' nac má' co' inambìide. 9 Sya, mbere
di's che'n Tad. Mbyèn di'sa tedib vez loo
bé'. Gunee di'sa loon: Rye má' co' mtembìi
Diox, ne'gabtel má' zab má'a. 10 Mbyon vez
tataa gunee Tad loon. Ngoloa, mbere mant.
Nguáp mant loo bé' tedib vez. 11 Leque
hora, mzin son xa'bi' liz Mon co'te' nzon.
Yon xa'bi'a nde axta ciuda Cesar par mbi'th
cua'n xa' daa. 12 Sya, mtel' Xpii Natú' daa,
nda non yon mèna. No mnibe' Xpii Natú'
loon ne'gàcte chop loo chop la's daa par
ga non mèna liz Cornel. Ngua no xop mèn
ciuda Jop, co' ndxàc hues na' por cón che'n
Jesucrist, daa liz mbi' co' lèe Cornel ciuda
Cesar, ne. 13 Mbi' co' lèe Cornela mda'guè'
cuent loo nu' xá mod gunèe mbi' ngua thìb
angl loo mbi' liz mbi'. Ndxab angl loo mbi':
Ftel' mèn par ya mèn ciuda Jop par ya xi

mèn thìb mbi' co' lèe Mon co' ne' tedib lèe
co' lèe Pedr. 14 Mon ñee lool xá mod lil
par gàc lyá'l loo con' ryes con ryete mèn
gulizl. 15 Co'se' mtlon, ngue toodiz non mèn
guliz Cornel liz Cornel, Xpii Natú' ngulàa
loo mèna no ngòo Xpii Natú' loo mèna
par tlo ñibe' Xpii Natú' loo mèna xalque'
ngulàa Xpii Natú' loo na' co'se' ngòc huiz
co'se' nerleque' ngulàa Xpii Natú' loo na'
no ngòo Xpii Natú' loo na' par tlo ñibe' Xpii
Natú' loo na', ne. 16 Axta syare' mte' lezon
xal gunii Tad Jesús loo na': Lìcque', Juàn
Bautist mbli bautizar mèn con nít per le'n
taaplá huiz lin par lyàa Xpii Natú' che'n
Diox loo ryete gu' co' ngola'sle' loo cón
chenen no loon, co' nee di's, thidte ngòo
gu' loo cón chenen por cón che'n Xpii Natú'
co' lyàa loo gu' xal co'se' ndxòo mèn le'n nít
par ndxàc bautizar mèn. 17 Pues, chele' Diox
mbli ngulàa Xpii natú' no ngòo Xpii Natú'
loo mèn co' inacte mèn nación Israel par
mtlo ñibe' Xpii Natú' loo mèna, ne, xalque'
ngulàa Xpii Natú' loo na' no ngòo Xpii Natú'
loo na' par mtlo ñibe' Xpii Natú' loo na' co'
ngola'sle' loo Jesucrist, ¿chó nac daa hora
par gàc daa thìb xa' co' cà' di's, no thìb xa'
co' nac ngolo ngola's loo con' ngue li Diox
par yila's taamas mèn, sya, à'? Yende mod
gác lin tataa, ¿lé'?

18 Le' sya, co'se' mbìn mèn co' ndxàc hues
por cón che'n Jesucrist co' nac mèn ciuda
Jerusalén tataa ndxab Pedr, xèegà mbyau'
ro mèna. Más quee lezo' mèna ndxab mèna
di's roo di's xèn no di's natú' loo xtàa mèn
cón che'n Diox no loo Diox. Ndxab mèna:

—¡Ay, Dio's! Nase non na' no nanee na'
axta loo mèn co' inacte mèn nación Israel
mbli Diox par mxyal' ned mxyal' yó' par
ngulàa yéc mèna no ngulàa lezo' mèna par
mse' mèna mod co' ngòp mèna loo Diox. No
tataa mod tyon' xtol mèna par gàc loo mèna
yòo ban no mèna Diox thidtene yiloa.

Mèn co' ngola'sle' loo cón che'n Jesucrist mtlo mqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Antioqui.

19 Anon mbeth mèn thebol Steb mtlo
mèn, ndub ngu's mèn mèn co' ngola'sle'
loo cón che'n Jesucrist. Ngo ndxep mèn
co' nzo ne'ñee lezo' mxon' axta par le'n
yèezya' co' nac làaz mèn fenis, no axta
par le'n yèezya' co' nac làaz mèn chipr co'
nac thìb yòo biiz co' nziri' le'n níttó'. No
axta le'n ciuda Antioqui mxon' rye mèna.
Mblo mèna yalbàn rye ned mxon' mèna
cón che'n di's ndac che'n Diox. Per ante
loo mèn nación Israel mblo mèna yalbàn.
Ne'ngode mèna yalbàn loo mèn co' inacte
mèn nación Israel. 20 Làth xtau'a, ndxep
mèn co' ngola's co' ngòc mèn gulàaz che'n
làaz mèn chipr, no mèn gulàaz che'n làaz
mèn ciren, ngro' mèna. Ngua que tee mèna.
Mzin mèna axta ciuda Antioqui. Mdoodi's
mèna loo mèn co' inacte mèn nación Israel
par neda, ne. Mda' mèna cuent cón che'n
di's ndac co' nac cón che'n Tad Jesús co'
ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. 21 Diox
mbli ngòp mèna con' roo con' xèn la's nii
mèna no la's ya' mèna par ngo mèna yalbàn
no te'th mèna cón che'n Tad Jesús. No
por cón che'n co' mxo'f zin' mèn cón che'n
Tad Jesús huax mèn co' inacte mèn nación
Israel mblá' costumbr gox co' mbed no mèn
no ngola's mèna loo Tad Jesús.

22 Co'se' mbìn mèn co' nac mèn ciuda
Jerusalén co' nqueltàa loo cón che'n Je-
sucrist le' mèn co' inacte mèn nación Is-
rael ngola's, mtel' mèna Mbèl' par ngua
Mbèl' axta Antioqui par lyath no Mbèl'
mèn co' nque tee go yalbàn cón che'n
di's ndac che'n Diox le'n ciuda Antioqui.
23 Co'se' mzin Mbèl' ciuda Antioqui, ñèe
Mbèl' anze'f thìb con' ndac angngue li Diox
loo mèn ciuda Antioqui co' ngola'sle' loo
Jesucrist. No anze'f mdyac lezo' Mbèl'
gunèe Mbèl' cón ngue li Diox loo mèna. Sya,
mco'x Mbèl' loo ryete mèna. Ndxab Mbèl'
loo mèn:

—Dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' bli
nèe gu' gu' no altantque' gure gu' loo cón
che'n Tad Jesucrist.

24 Tataa mque tee li Mbèl' tac Mbèl' ngòc
thìb mbi' ndac loo Diox. No ñibe'pe' Xpii
Natú' loo Mbèl'. No anze'f ngòp Mbèl'
yalxla's loo Diox. Por cona, anze'f thìb mèn
ngola'sle' loo cón che'n Jesucrist por cón
che'n Mbèl'.

25 Ngolo mque tee Mbèl' le'n ciuda An-
tioqui ndxep tiemp, mxen Mbèl' ned. Nda
Mbèl' par ciuda Tars par cua'n Mbèl' Saul
le'n ciuda Tars. No co'se' mzyál' Mbèl'
Saul, mbe' Mbèl' Saul par ciuda Antioqui
tedib vez. 26 No ngo no Mbèl' Saul con
rye mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox
ciuda Antioqui le'n thìb lín' complet. Mblu'
Mbèl' ryop Saul loo huax mèn cón che'n
Diox. Mèn ciuda Antioqui nerleque' ngòc
mèn co' mdub lèe mèn co' ndxela's loo cón

che'n Jesucrist mèn co' ngòo loo cón che'n
Jesucrist.
27 Leque le'n huiza ngo ndxep mèn co'
ndxela's loo Diox por cón che'n Jesús co'
ngòc mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox
le'n ciuda Jerusalén. Ngro' mèna le'n ciuda
Jerusalén par ngua mèna axta ciuda Antio-
qui. 28 Láth nzo mèna làth mèn co' ndxela's
le'n ciuda Antioqui, thìb mbi' co' lèe Agab
co' ngòc mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox co' ngua Antioqui, ngo too mbi' làth
mèn co' ndxàc hues por ndxela's mèna loo
cón che'n Jesucrist. Mnibe' Xpii Natú' loo
mbi'. Ndxab mbi' loo mèn co' nqueltàaa
lyàa thìb huin tín' loo mèn dib athu loo
izlyo'. No ngòcque' con'a le'n tiemp co'se'
mdub ñibe' thìb mbi' co' ngro' lèe Claud
loo mèn ciuda Rom co' nac làaz mèn ital.
29 Sya, mèn co' ndxela's loo Diox por cón
che'n Jesús co' nqueltàa loo cón che'n Diox
le'n ciuda Antioqui, ndxab mèna loo xtàa
mèna no mdoo lezo' mèna tel' mèn ndxep
tmi loo mèn co' ndxàc hues por cón che'n
Jesús, mèn co' naban par ned le'n yèezya'
che'n làaz mèn jude. Tub mèna tmi xal
nzote mèna. 30 Tataa mbli mèn co' ndxela's
le'n ciuda Antioqui. Mtel' mèna tmi loo
mèngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa
loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox
le'n yèezya' co' nac làaz mèn jude. Sya,
mbe' Mbèl' ryop Saul tmi co' mtel' mèna loo
mèngoola.

12

Mbeth mèn Cob, hues Juàn. Le' Pedr na,
mque' mèn lezi'f.

1 Le'n tiemp co' mnibe' rey Herod, co'
ngòc Herod Chu'th xot Herod Gox, loo
mèn nación Israel, mtlo Herod, mnibe'
Herod loo mèn par tub ngu's mèna mèn
co' ndxela's loo cón che'n Jesucrist le'n
chol yèezya' che'n làaz mèn nación Israel.
2 Mbli Herod mandad mbeth mèn Cob, hues
Juàn, con spad. 3 Co'se' ñèe Herod le'
mèn nación Israel ndxòo lezo' no mbyan'
gust lezo' mèn mbeth mèn Cob, mnibe'
Herod par mxen mèn Pedr par que' mèn
Pedr lezif. Mbli mèn con'a con Pedr le'n
huiz lni co'se' ndxuhua mèna pan co' in-
dxòode dii levadur. 4 Co'se' ngolo mxen
mèn Pedr, mnibe' Herod que' mèn Pedr
lezi'f. Le'n lezi'f mquenap si'n fthib sol-
ndad Pedr. Mbli Herod xtùuz co' Herod
Pedr loo mèn nación Israel par guth Herod
Pedr loo mèn nación Israel co'se' yilo riid
lni pasc. 5 Cona, huen huen mquenap sol-
ndad Pedr le'n lezi'f. Per mastale' huen
huen nquenap solndad Pedr le'n lezi'f, rye
mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox por
cón che'n Jesús le'n ciuda Jerusalén nalyat
ngurez mèna Diox ze no yál' par lyá' Pedr
la's ya' mèna con Herod.

Diox mbli par mblyá' Pedr lezi'f.

6 Per leque yál' par yinìi izlyo' tedib huiz
co' nac huiz co' ñibe' Herod co' mèn Pedr
lezi'f par guth mèn Pedr loo mèn nación
Israel, yál'a nax yàt Pedr cuat chop solndad
axta le'n lult cuart le'n lezi'f. Natedó' Pedr
con chop caden. Le' taamas solndad na,
huen huen nzi quenap lezi'f par fuer. 7 Láth
ndxàc con' ryes loo Pedr yál'a, thìb angl
che'n Tad Diox ngro' too le'n lezi'f. No ante
mbya'x xnìi le'n lezi'f. Mbli angl mcuau yéc
rye solndad no mcuau lezo' rye solndad co'
ngue quenap Pedr le'n lezi'f yál' no co' ngue
quenap lezi'f par fuer. Yende cón mden'
solndad. Sya, mcuin angl Pedr par ryo'
mcal' loo Pedr. Ndxab angl loo Pedr:
—Pedr, jer goo che, yey.
Le' caden co' natedó' ya' Pedra na, ale
yub mxyac. 8 Ndxab angl loo Pedr:
—Quej tí' bay le'nl. No fque' yilid niil.
Co'se' ngolo mbli nab Pedr Pedr, ndxab
angl loo Pedr:
—Fcap capl. Ftoo nque xísen. Ndyàa na'.
9 Pedr mdoo nque xís angl. Per axta ne'
ne' inon Pedr ¿ché', lìcque', ndxàc con'a
loo Pedr o ché' ilìcte ndxàc con' co' ngue
li angl loo Pedr? Ale ndyac Pedr mxyo'f
loo con' loo Pedr. 10 Per nguri'th angl con
Pedr loo solndad co' nzi quenap le'n taamas
cua' le'n lezi'f. Co'se' mzin angl con Pedr ro
puert zaguan co' ndoo ro ned co' nac puert
yi'f, ale yub puert mxyal'. Ngro' angl ryop
Pedr par ro ned par fuer. Co'se' ngolo mdee
no angl Pedr casque' thìb cuadr, mblá' angl
Pedr. Xexte mdyon' angl loo Pedr. 11 Axta
syare' mda' Pedr cuent con' co' ndxàc loo
Pedr. Ndxab Pedr loo lezo' Pedr:
—Nase, lìcque', naneen le' Tad Diox
mtel' thìb angl che'n Tad Diox par mtelá'
angl daa la's ya' Herod no la's ya' ryete mèn
nación Israel. No mblyá' daa loo ryethe
con' mblya's mèna li no mèna daa.
12 Láth ngue li Pedr xtùuz cón ngòc loo
Pedr, nda Pedr liz thìb xa'got co' lèe Mari
co' nac xna' Juàn, Juàn co' ne' tedib lèe

Marc. Liz Maria, huax mèn mqueltàa yál'a par nzi bez mèn Diox cón che'n Pedr. [13] Co'se' mte's Pedr puert co' ndoo ro ned co'te' ndxòo mèn loo lue' liz Mari, ngro' thìb mza' co' lèe Rod par nda nee mza' chó ngue te's puert. [14] Per co'se' mda' mza' cuent Pedr na, por ndlibe' mza' xal ndyoodi's Pedr, ne'nxal'te mza' puert. Ndxe'leque', yende izlyo', mque' mza' carre tant ndyac lezo' mza'. Ngua mza' axta le'n nyòo par ngua li mza' avis loo mèn le' Pedr ngue te's puert. [15] Sya, mcàb mèn co' nzo le'n nyòo loo mza'. Ndxab mèna loo mza':

—Mbíizl, ndee. ¡Pà gàca, Pedr!

Per mza' sate más mbez:

—Lìca, Pedr na.

Per mastale' tataa mbez mza', mèn co' nzo le'n nyòo mbez:

—Inacta Pedr, hombre. Peser angl che'n Pedr na.

[16] Látha, sate más ndoo Pedr. Mte's Pedr puert. Per por lult co'se' mxal' mèna puert, gunèe mèn Pedr na. No ale mzyeb mèna no ngo no lezo' mèna. [17] Per Pedr mbli señ loo mèna con ya' Pedr par ne'lide mèn ruid. No tau' mèn ro mèn. Sya, mda' Pedr cuent loo mèna xá mod mbli Tad Diox loo Pedr par ngro' Pedr lezi'f. Ndxab Pedr loo mèna, ne:

—Bli gu' favor, fta' gu' cuent ndxè' loo Cob no loo mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n Tad Jesús.

Sya, ngro' Pedr tedib vez par nda Pedr tedib lugar.

[18] Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, ngo too huax di's làth rye solndad co' mquenap Pedr tac ne'nda'de solndad cuent xá mod ngro' Pedr lezi'f no pá ned nda Pedr. [19] Sya, mnibe' Herod ya cua'n solndad Pedr. Ngua cua'nque' solndad Pedr. Per ya ne'ngagaade Pedr loo solndad. Sya, mnibdi's Herod loo solndad. Ndxab Herod:

—¿Cón mbli gu'? ¿Chonon mbla' gu' mxon' Pedr? Per nalle', gu' ya looi por Pedr.

Sya, mbli Herod mandad ngua yuth taamas solndad solndada. Ngolo ngòc con'a, mxen Herod ned. Ngro' Herod làaz mèn jude. Nda ban Herod ciuda Cesar.

Mzin huiz nguth Herod.

[20] Leque le'n huiza anze'f ngocloo tín' Herod con mèn co' ngo ban le'n yèezya' che'n làaz mèn ciuda Tir no che'n làaz mèn ciuda Sidón. Per ryete mèn yèezya'a thidte mdoodi's no thidte ngòc mèna par ya mèna loo Herod con thìb mbi' co' lèe Blast. Blast ngòc thìb mbi' co' thidte ñibe' con Herod. Mdix mèna huax tmi mcàa Blast par teri'th Blast di's che'n mèna loo Herod par li Blast yu' yàl lezo' Herod por cón che'n mèna. Tataa mbli prob mèn yèezya'a tac ned làaz Herod ndryo' co' ndxuhua mèna xal ndlya's Herod no xal ndyal Herod par tho' mèn gulàaz Herod con' loo mèna. [21] Sya, nguaque' Blast. Ngua toodi's no Blast Herod. Per Herod ndxab loo Blast:

—Neeca, por lùu lina. Ndxè' huiz yi'th nol mèn ba'.

Le' sya, huiz co' ngòc di's ya mèn làaz ciuda Tir no mèn làaz ciuda Sidón loo Herod tedib vez, huiza mdoc xab Herod lar' co' ndxoc rey. No mdub Herod loo asient co'te' ndyub ñibe' Herod loo mèn. Le' sya, co'se' mqueltàa rye mèna loo Herod, nen mdoodi's Herod loo mèna cón che'n Herod. [22] Sya, láth ngue toodi's Herod ryete mèn co' mqueltàa loo Herod, mtlo mèna, cabii mbez yèe mèna. Mbez mèn loo xtàa mèn cón che'n Herod:

—Mbi' co' ndyoodi's ba' inacte thìb mbi' che'n izlyo' ndxè'. Ndxe'leque', nac mbi' ba' thìb diox, ndyac na'.

[23] Leque hora Diox mtel' thìb angl che'n Diox par mbli angl ngulen thìb yíiz loo Herod. Tataa mbli Diox loo Herod tac ne'nglide Herod par gàc con' guryath no con' guryèn loo Diox. Setilte mbli angl ngos mblya'b mbey le'n lezo' Herod par nduhua mbey bél' lad Herod. Pente mxec Herod taaplá huiz no maste. Guneei loo Herod. Nguth Herod.

[24] Per di's co' nac di's ndac che'n Diox sate más ndxath ndxèn no sate más ngo mèn yalbàn cón che'n di's ndac le'n rye nación tiempa.

[25] Co'se' ngolo mque tee go Mbèl' ryop Saul yalbàn loo mèn ciuda Antioqui, mbere Mbèl' ryop Saul, ndye'th Mbèl' ryop Saul par ciuda Jerusalén tedib vez. Ndye'th no Mbèl' ryop Saul Juàn co' ne' tedib lèe Marc par yo no Juàn Mbèl' ryop Saul le'n ciuda Jerusalén pláte huiz. Ngoloa, mbere Mbèl', no Saul, no Juàn Marc, ngua myen' Antioqui tedib vez.

13

Mbèl' ryop Saul mtlole' mxo'f zin' par co Mbèl' ryop Saul yalbàn loo mèn huax lugar.

1 Be taa be taa nde tee huiz axtaque'
ngo ndxep mèn làth mèn co' ngòo loo cón
che'n Diox, mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox loo mèn no mèn co' ngòc maistr co'
ndlu' cón che'n Jesucrist loo mèn. Mèna
ngòc leque Mbèl', no tedib mbi' co' lèe
Mon co' ne' tedib lèe Yàt, no tedib mbi'
co' ngro' lèe Lus co' ngòc mèn gulàaz che'n
làaz mèn ciren, no tedib mbi' co' ngro' lèe
Manaén. Mbi'a thidte mxyèn con Herod
liz Herod, Herod co' ngòc gobernador loo
mèn yèezya' che'n làaz mèn galile yiloa, no
leque Saul co' mque tee no Mbèl'. 2 Thìb
huiz co'se' ryete mèna mqueltàa, ngue li
mèna servis loo Diox no nzi xlat mèna, hora
ngòc thìb con' loo mèna. Xpii Natú' thìb
lìte mnibe' loo mèna. Ndxab Xpii Natú' loo
mèna:

—Blo' xà' gu' Mbèl' ryop Saul làth gu' par
xo'f zin' Mbèl' ryop Saul thìb zin' co' lyazen
li Mbèl' ryop Saul.

3 Mèna tolo ngurez Diox. No dib lal
ngurez mèna Diox ngure xlat mèn. Látha,
mxo'f mèna ya' mèna loo Mbèl' no loo Saul.
Ngoloa, gunii mèna Diox loo Mbèl' no loo
Saul. Ndxab mèna loo ryop myen':

—Diox huen nda gu', ndee gu'.

Sya, mxen Mbèl' ryop Saul ned. Nda
Mbèl' ryop Saul xal mnibe' Xpii Natú' loo
Mbèl' ryop Saul.

Mbèl' ryop Saul ngue go yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn yèezya' che'n làaz mèn chipr.

4 Co'se' ngolo mtel' Xpii Natú' Mbèl' ryop
Saul, mxen Mbèl' ryop Saul ned axta mzin
Mbèl' ryop Saul thìb puert co' lèe Seleus co'
nziri' ro níttó'. Tya, ngòo myen' le'n thìb
yòoyaa par mxyo'f myen' loo nít par nda
myen' loo thìb yòo biiz le'n níttó' co' lèe
Chipr. 5 Co'se' mzin Mbèl' ryop Saul Chipr
co'te' nziri' puert co' lèe Salamin, sangmtlo
Mbèl' ryop Saul, mblo myen' yalbàn cón
che'n di's ndac che'n Diox loo mèn le'n
sinagog che'n mèn nación Israel. Ngua
nque Juàn Marc par mblyath no Juàn Marc
Mbèl' ryop Saul, ne. 6 Mque tee Mbèl' ryop
Saul ryete le'n yèezya' co' nac yòo biiz co'
nzo le'n níttó' axta mzin Mbèl' ryop Saul
tedib yèez co' lèe Paf co' nziri' par neda.
Le'n yèeza mzyál' ryop Mbèl' Saul thìb mbi'
co' nac mèn nación Israel. Mbi'a ngro' lèe
Barjesús. Ngòc mbi' thìb hue's. Mqueltàa
ngòc mbi' thìb mbi' gutyè', ne. Mbez mbi'
le' mbi' nde'th cón che'n Diox co' ndxab
Diox loo mbi'. 7 Mbi' co' ngòc hue'sa ngo
no tedib mbi' co' lèe Serg Pab co' ngòc gob-
ernador loo mèn làaz mèn chipr. Mbi' co'
ngro' lèe Serg Paba ngòc thìb mbi' co' anze'f
ndxác. Sya, mtel' Serg co' ngòc gobernador
mèn par ngua càa mèn Mbèl' ryop Saul.
Tac Serg mblya's gòn di's ndac che'n Diox
co' ngo myen' yalbàn. 8 Per leque mbi' co'
nac hue's, co' lèe Barjesús, co' ne' tedib lèe
Elim, mcà' di's loo Mbèl' no loo Saul par
ne'yila'ste mbi' co' nac gobernador di's cón
che'n di's ndac co' ngo myen' yalbàn. 9 Sya,
ndoole' Saul co' ne' tedib lèe Pab, Xpii Natú'
mnibe' loo Pab par xèe mbui' Pab loo Elim.
10 No ndxab Pab loo Elim:

—Aa, mbi' gutyè' no mbi' ye'rsin'. Lùu
nac xgan' Mebizya. No nacl ngolo ngola's
che'n ryethe con' co' nac con' ndac. ¿Axta
pól lá'l ya ne'tolode gàcl ngolo ngola's loo
mod nalì co' ndli Diox par yòo mèn loo cón
che'n Diox, à'? 11 Per nalle' Diox li par gàc
thìb yaltìi lool. Lùu yan' sieu le'n ndxep
tiemp. No ya ne'yinìide ned tyeel.

Leque hora luega mcuau loo Elim. No
ya ne'ngácte nde nii Elim. No mcua'n Elim
thìb mèn par tyen mèn ya' Elim tac ya
ne'ngácte Elim nghui' Elim. 12 Co'se' gunèe
mbi' co' ngòc gobernador ngòc con'a loo
Elim, ngola's gobernador loo Jesús no loo
cón che'n Jesús. Tac ante mbui' mbi' no
ante gunaa mbi' xal nac di's co' ngue tee lu'
Pab ryop Mbèl' co' nac xley' che'n Jesús.

Pab ryop Mbèl' ngue tee go yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox le'n yèez Antioqui co' nac yèezya' che'n làaz mèn pisid.

13 Pab ngòo loo thìb yòoyaa con taamas
myen' co' mque tee no Pab axta co'te' nac
puert co' lèe Paf par nda Pab con myen'
xtàa Pab par ned le'n yèezya' co' lèe Perg
co' nac yèezya' che'n làaz mèn pamfil. Per
Juàn Marc ne'nga node Pab con taamas
myen'a. Ndxe'leque', mbere Juàn, ndyàa
Juàn par ciuda Jerusalén tedib vez. 14 Ngolo
mblá' Juàn Pab con xtàa Pab, mbii Pab con
myen' yèez Perg. Ngua riid Pab con myen'
xtàa Pab axta mzin myen' le'n thìb ciuda
co' lèe Antioqui co' nac thìb ciuda che'n
làaz mèn pisid. Co'se' ngòc huiz descans,
ngòo Pab le'n sinagog mèn nación Israel
co' nzo ban ciuda Antioqui tiempa. Xèe
mdub yòn Pab, con myen', di's co' mblab
mèn cón che'n xti's Diox le'n sinagog. 15 Le'

sya, co'se' ngolo mblab thìb mbi' libr co'
nac libr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn,
no co' nac libr co' mque' mèn co' nde'th
co' ndxab Diox ye's, mèn co' ndyoo ner no
co' ndyoo naa loo mèn le'n sinagoga, mèna
mbli mandad par ngua yab mèn loo Pab con
myen' co' mque tee no Pab. Ndxab mèna:

—Gu' co' nac mèn gulàaz nu', chele' gu'
ngue no ndxep di's co' ndlya's gu' co'x
gu' loo nu' co' nziri' trè', nzoque' mod
tyoodi's gu' loo nu' nalle'. Ne'tyóode gu',
no ne'zyebte gu', no ne'thyonte gu'.

16 Sya, ngo too Pab. No mbli Pab thìb señ
loo mèna par xèe cue mèna no par ne'lide
mèna arid ruid. Ndxab Pab loo mèna:

—Bìn gu' di's co' nde toodizen loo gu',
gu' co' nac mèn che'n nación Israel, no
gu' co' nzyeb loo cón che'n Diox no co'
ndli cas loo cón che'n Diox. 17 Gu' nanee
no nda'que' gu' cuent co' huenleque' le'
Diox co' nac Dioxpe' na' co' nac mèn nación
Israel, Diox mcui mèn co' ngòc xudgool na'.
No mbli Diox par ngòc mèna thìb nación
roo no thìb nación xèn co'se' tatabe' ngo
ban mèna xal mèn tith làaz mèn nación
Egipt. Ngoloa, mbli Diox par ngro' mèn
co' nac mèn nación na' làaz mèn egipt
por cón che'n con' roo con' xèn co' ndxàp
Diox la's nii Diox no la's ya' Diox. 18 Mxec
Diox no mcha'la's Diox xalque' ngòc mod
co' ngòp mèn gulàaz na' co'te' nagán le'n
cho' lín'. 19 Ngoloa, mbli Diox par mblyux
gaz nación mèn co' ngòc mèn gulàaz mèn
che'n làaz mèn canaán par mda' Diox co'te'
ngure naciona loo mèn co' ngòc xudgool
na' póla par mban mèn co' ngòc xudgool
na' tya. 20 No ngoloa, mnibe' Diox loo mèn
co' ngòc juez par ñibe' mèna loo mèn co'
ngòc xudgool na' le'n thap ayo nzo cho'
psi' lín'. Mnibe' jueza axta co'se' ngòc
huiz co'se' ngo thìb mbi' co' mde'th di's
co' ndxab Diox loo mèn. Mbi'a ngro' lèe
Samuel. Mbi'a mnibe'guè' loo mèn co' ngòc
xudgool na' tiempa, ne. 21 Per le'n tiemp co'
mnibe' Samuel loo mèn co' ngòc xudgool
na', mèna mna'b loo Samuel. Ndxab mèna
yo thìb rey co' ñibe' loo mèna. Sya, mbli
Diox ngòc thìb mbi' co' ngro' lèe Saul rey
par ñibe' Saul loo mèna le'n cho' lín'. Saula
ngòc xgan' thìb mbi' co' ngro' lèe Cis. Cis
ngòc bin che'n mèn co' ngòc bin che'n thìb
mbi' co' ngro' lèe Ming. 22 Ngoloa, mbli
Diox par ngro' Saul. Ya ne'tolode gàc Saul
rey loo mèn xudgool na'. Sya, mbli Diox
ngòc David rey loo mèn co' ngòc xudgool
na'. Cón che'n Davida ndxab Diox: Daa
ñee le' David co' nac xgan' Isaí, Davida nac
thìb mbi' co' anze'f ndxòo lezon ñèen. No
li David ryete con' ndlyazen. 23 Per nalle',
ngue tan cuent loo gu' cón che'n thìb mbi'
co' lèe Jesús co' nac bin che'n leque yub
David. Jesús mbli Diox par mbi'th yáal Jesús
loo izlyo' làth mèn nacionpe' na' par mbi'th
tí' no mbi'th telàa Jesús mèn nación Israel
loo con' ryes xalque' ngòc di's co' mcàbgòn
Diox li Diox loo mèn nación Israel. 24 Per
co'se' ndoore' yi'th que tee Jesús loo mèn
nación Israel, Juàn Bautist mblole' yalbàn
cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn
nación Israel. Mbez Juàn loo mèn ndxàal
gàc bautizar mèn no ndxàal lyàa yéc mèn
no lyàa lezo' mèn par zye' mod co' ndxàp
mèn loo Diox. 25 Per co'se' yamerle' zin huiz
gath Juàn, mbez Juàn loo mèn: Inacte daa
mbi' co' ndli gu' cuent nac daa. Per co'se'
yilo taan huiz co' ndalen loo izlyo' ndxè'
yi'th thìb mbi' loo gu'. No por part cón
chenen, ndyaquen ne'ta'den par mbi'a, no
ne' ne' par làan yilid nii mbi' ne'liden ryes,
ndyaquen.

26 Gu' co' nac mèn gulàaz daa no co'
nacguè' bin Abraham, no gu' co' nzyeb loo
cón che'n Diox, co' ndli cas loo Diox, loo
gu' mbli Diox par gòn gu' di's ndac co' ngue
tan cuent loo gu' ndxè' par lyá' gu' loo
con' ryes. 27 No nalle' niin loo gu': Le' mèn
co' naban le'n ciuda Jerusalén, no mèn co'
ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa
loo mèn ciuda Jerusalén, mèna ne'nda'de
cuent chó ngòc Jesús. Ne' ne' nda' mèna
cuent cón nee di's co' ngòc cón che'n di's
ndac co' mde'th mèn co' mde'th di's co'
ndxab Diox co'se' ndlab mèn libr le'n sin-
agog mèn atate huiz co' nac huiz descans.
Por cona, co'se' mquexù' mque' fals mèna
Jesús, leque mèna mbli par ngòcque' no
mdyaaque' di's co' ndlab mèn loo libr co'
mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox
ye's loo mèna. 28 No mastale' nec thìb mod
no nec tedib mod ne'ngácte gan ngagaa
Jesús loo chol yalgutyè' co' mquexù' mque'
fals mèn Jesús par guth mèna Jesús, mna'b
mèn di's loo Pilat par ñibe' Pilat loo sol-
ndad ya yuth solndad Jesús. 29 Le' sya,
co'se' ya ngolole' mbli no mèn Jesús xalque'
ndub di's co' mbez cón che'n Jesús loo libr

co' nac xti's Diox cón che'n xá mod gath
Jesús, mblàa mèn thebol Jesús loo cruz.
No ngua lo mèn thebol Jesús le'n thìb ye'r
quèe co'te' mca's mèn thebol Jesús. 30 Per
mastale' nguth Jesús, Diox mbli par ngro
xban Jesús làth mèn nguth. 31 No le'n huax
huiz co' mque tee Jesús loo izlyo' tedib
vez loo ngro xban Jesús làth mèn nguth,
Jesús ngro' too no mblu' loo Jesús Jesús
loo mèn co' mque tee no Jesús anon mtlo
Jesús, mque tee go Jesús yalbàn le'n rye
yèezya' che'n làaz mèn galile. Mèna ngo no
Jesús Jerusalén co'te' mbeth mèn Jesús. No
nalle', mèna nac mèn co' nda' cuent no co'
ngo yalbàn loo chol mèn cón che'n Jesús.
32 Por cona, nu', ne, ngue ta' cuent cón
che'n di's ndac ndxè' loo gu', co' ngòc
di's co' mcàbgòn Diox li Diox loo xudgool
na' más póla. 33 No nalle' loo na' co'
nac bin che'n xudgool na', Diox mblile'
par ngòcque' no mdyaaque' di's xalque'
mcàbgòn Diox le' Diox li par ryo xban Jesús
làth mèn nguth xal ndub di's loo capitl chop
che'n libr che'n Salmos co'te' ndub di's co'
mbez taandxè': Lùu nac xgan' daa. No
nalle' daa mbli par ñibe'l dib nabanl co' nac
thìb zin' co' ñibe'en lool par lil. 34 Tataa
ngòc di's co' gunii Diox cón che'n Jesús le'
Diox li par ryo xban Jesús làth mèn nguth
par ne'yiza'de bél'yòo lad Jesús co'se' gunii
Diox di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox
co' mbez taandxè': Na li anggàc con' ndac
loo gu' co' mcàbgònen lin loo David no loo
bin David. 35 Conaguè' mbez loo libr che'n
Salmos tedib lugar, ne: U', Diox, ne'la'de
yiza' bél'yòo lad mbi' co' anze'f nque' lezo'
U' ñèe U'. No ne'la'de U' ga's bél'yòo lad
mbi', mbi' co' nxo'f zin' cón che'n U'.
36 Lìcpe' ba'i, David huenque' mdubdi's
no mbli David con' co' ndxab Diox, no co'
mnibe' Diox loo David, dib lal naban David.
No ngu'b bél'yòo lad thebol David no zith
lad thebol David. 37 Per bél'yòo che'n lad
mbi' co' mbli Diox ngro xban, ne'nga'ste
no ne'ngaza'de, ne' por chu'th. 38 Gu' co'
nac mèn gulàaz daa, ndxàal ta' gu' cuent
co' huenleque' le' nu' ngue te'th cón che'n
xá mod ton' Diox xtol mèn. Ton' Diox xtol
mèn por cón che'n Jesús. 39 Pues por cón
che'n Jesús, ryete mèn co' ndxela's loo Diox
por cón che'n Jesús, mdyon' xtol mèn co'
mcua'n mèn co' ne'ndon'te làth mbli mèn
preb ngli mèna con' xal ndub di's loo ley co'
mxo'f Moisés loo mèn par li mèn. 40 Cona,
ngue niin loo gu': Anderhuen gu'. Chó Diox
chó nee gu'. Ne' ne' ngue yizi'f ngue yiga's
loo gu' co' nac co' ndlu' cón che'n di's co'
mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox
ye's co'se' ndxab mèna taandxè' xal ndub
di's loo libr co' mque' mèna ye's:

41 Hui' gu' nexa, gu' co' nac mèn
ye'rsin' co' nxìis no cón che'n Diox. Hui'
gu' no gunaa gu' loo con' co' tarte ñèe
gu' cón nac. No yiloa gath gu' no lyux
gu' tac daa co' nac Diox, daa li gàc huax
con' roo con' xèn le'n huiz co' naban gu'
co' ne'yila'ste gu' lin, mastale' nzo ndxep
mèn co' ta' cuent cón che'n con' lin loo
gu'. Ne'yila'ste gu'i, ndyaquen.

42 Co'se' ngolo mdoodi's no Pab mèna,
no ngro' no Pab myen' co' nque tee lyath
no Pab le'n sinagog che'n mèn nación Is-
rael co' naban ciuda Antioqui, ndxab ryete
mèna loo Pab tolo tyoodi's no Pab mèn cón
che'n di's ndac tedib vez al sabd, taaxon
huiz co' nde nque co' nac huiz descans.
43 Co'se' ngolo mblyus servis le'n sinagog
hora, huax mèn co' nac mèn nación Israel
co' naban le'n ciuda Antioqui, no huax mèn
co' ngòo loo xley' che'n mèn nación Israel,
mèn co' huen huen ndyubdi's loo xley'
che'n mèn nación Israel, rye mèna mdoo
nque xís Pab no xís Mbèl' par mqueltàa
mèna con Pab no con Mbèl' loo di's ndac
che'n Diox. Sya, mco'x Pab ryop Mbèl' loo
mèna ndxàal leque mèna li nèe mèna loo
con' ndac co' angngro' lezo' Diox li Diox loo
mèna.
44 Co'se' mzin huiz sabd che'n tedib
sman co' nde nquea co' ngòc huiz descans
tiempa, casque' ryete mèn ciuda Antioqui
mqueltàa par gòn mèn di's ndac che'n Diox
co' ngo Pab yalbàn. 45 Per co'se' gunèe mèn
nación Israel co' nzo ban ciuda Antioqui
anze'f thìb mèn mqueltàale' par gòn mèn
di's co' ngue go Pab yalbàn, ale ngulàa xyàn
lezo' mèn nación Israel. No mbyàn lezo'
mèn gunèe mèn Pab. Sya, mtlo mèn, ngol'
di's mèn di's loo Pab no asembli mèn mda'
mèn xyàn lezo' Pab. No gunii mèn ngòc
nguàal di's loo Pab. 46 Sya, ngòo valor loo
Pab no loo Mbèl'. Ndxab Pab no Mbèl' loo
mèna:

—Naquinque' ner ta' mèn cuent cón
che'n di's ndac che'n Diox loo gu', gu'
co' nac mèn nación Israel. Per chele' gu'
indlya'ste gòna no indlide gu' cuent le' gu'
ndxàalque' yòo ban no Diox thidtene, más

quee lezo' nu' nda nu' loo mèn co' inacte
mèn nación Israel par co nu' yalbàn cón
che'n di's ndac che'n Diox loo mèn. 47 Tataa
li nu' tac tataaque' mnibe' Tad Jesús loo nu'
co'se' gunee Tad Jesús loo nu': Na tel' gu'
ya gu' loo mèn co' inacte mèn nación Israel
par gàc gu' xal thìb xnìi loo mèna par li gu'
tyub xnìi yéc mèna no par tyub xnìi lezo'
mèna loo cón chenen. No tel'en gu' par gàc
gu' mèn co' li par lyá' mèn co' naban axta
lult ro izlyo' loo con' ryes por cón che'n di's
ndac che'n Diox co' co gu' yalbàn loo mèn.
48 Co'se' ngolo mbìn mèn co' inacte mèn
nación Israel tataa ndxab Pab ryop Mbèl',
mdyac tín' lezo' mèna. No mtlo mèna,
mbez mèna loo xtàa mèna:
—¿Cón ndyac mèn nación Israel ba',
yey? Huenque' nac di's ndac che'n Tad
Jesús, ndyac na'.
Sya, ngola's ryete mèn co' mdoo lezo'
Diox no co' mnibe' lezo' Diox par yòo ban
no mèna Diox thidtene yiloa. 49 No tataa
sate más ndxath no ndxèn cón che'n di's
ndac che'n Diox le'n rye yèezya' co' nac
làaz mèn par neda. 50 Per rye mèn nación
Israel co' nzo ban le'n ciuda Antioqui thidte
mqueltàa par mdoodi's no mèna ndxep
mèngot co' ngòc mèn co' ndli cas loo cón
che'n Diox tiempa no co' ngòcguè' mèngot
guryath no mèngot guryèn. No mdoodi's
no mèn nación Israel ndxep mèn co' más
mnibe' le'n ciuda Antioqui. No mbli mèn
nación Israel par mbye'th yéc mèna no
mbye'th lezo' mèna par tlo tub ngu's mèn
ciuda Antioqui Pab no Mbèl', chele'i nzo
mod, axta co' mèna Pab no Mbèl' loo mèn
par neda. 51 Le' sya, co'se' mtlo mèn, mdub
ngu's mèn Pab ryop Mbèl', mzib Pab ryop
Mbèl' yòoya's co' ndoo nii cason Pab ryop
Mbèl' xal thìb señ, co' nee di's, tolo tyub
quìi tyub bèel lezo' mèna no yan' cón che'n
mèna loo Diox co'se' tub rez Diox cón che'n
mèna. Ngoloa, mxen Pab ryop Mbèl' ned.
Nda Pab ryop Mbèl' ciuda Icon. 52 Per mèn
co' ngola's loo cón che'n Diox le'n ciuda An-
tioqui, anze'f ndyac lezo' mèn. No toloque'
ñibe' Xpii Natú' loo mèna loo cón che'n
Diox.

14

Pab ryop Mbèl' nda lo yalbàn loo mèn par ned le'n ciuda Icon.

1 Co'se' mzin Pab ryop Mbèl' ciuda Icon,
ngòo Pab ryop Mbèl' le'n sinagog che'n
mèn nación Israel co' nzo ban ciuda thìb
huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa.
Mdoodi's Pab cón che'n di's ndac che'n
Diox loo mèn axta mbli Pab par ngola's
huax mèn loo cón che'n Jesucrist, le'le'
ngola's huax mèn nación Israel no le'le'
ngola's huax mèn co' inacte mèn nación
Israel. 2 Per mèn nación Israel co' ne'ndalte
ngala's loo cón che'n Jesucrist, mèna mbli
par mbye'th yéc mèn no mbye'th lezo' mèn
co' inacte mèn nación Israel par li mèna
xtùuz con' ye'rsin' cón che'n mèn co' ndxàc
hues por cón che'n Jesucrist. 3 No por
ñee Pab ryop Mbèl' ngola's huax mèn loo
cón che'n Jesucrist, mbyan' Pab ryop Mbèl'
ciuda Icon le'n huax huiz. No sate más
ndxòo valor loo Pab ryop Mbèl'. No sate
más ndxàp Pab ryop Mbèl' yalxla's loo Tad
Diox. No mblu' Diox loo mèna le' di's co'
ngo Pab ryop Mbèl' yalbàn, co' nac di's co'
ndlu' loo mèn con' co' angngro' lezo' Diox
li Diox loo mèn, nac con' lìcpe'. Tac Diox
mbli par ngòp Pab ryop Mbèl' con' la's nii
Pab ryop Mbèl' no con' la's ya' Pab ryop
Mbèl' par li Pab ryop Mbèl' huax señ no
huax yalguzye' loo mèn. 4 Per mèn ciuda
Icon ngòc chop ned. Thìb ned mèn nzo lad
che'n mèn nación Israel. Le' tedib ned mèn
na, nzo lad che'n myen' xin' mté'th Jesús
co' ndxe' di's che'n Jesús. 5 Sya, mèn co' nac
mèn nación Israel no mèn co' inacte mèn
nación Israel thidte ngòc mèna no thidte
mdoodi's mèna con mèn nac zin' yòolau
par yecloo mèn no gab mèn ngòc nguàal
di's loo Pab ryop Mbèl' no axta gaa'd quèe
mèn Pab ryop Mbèl'. 6 Per co'se' mbìn Pab
ryop Mbèl' tataa lya's mèn li no mèn Pab
ryop Mbèl', ngua xon' Pab ryop Mbèl' par
ned yèez Listr no par ned yèez Derb, co'
nac yèezya' che'n làaz mèn licaon, no le'n
taamas yèezya' co' nziri' par neda. 7 Le'n
rye yèezya'a mque tee go Pab ryop Mbèl'
yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox co'
ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes.

Mèn yèez Listr mbuaa'd quèe Pab le'n huiza.

8 Le'n huiz co'se' ngo Pab le'n yèez Listr,
mzyál' Pab thìb mbi' co' yende mod ndee
nii. Mdub mbi' par neda tac coj mbi' anon
ngóol mbi'. No thidteneque' ne'ngácte
mbi' ndee nii mbi'. 9 Mbi'a xèe mdub yòn xal
nac di's co' mdoodi's Pab loo mèn. Le' Pab
na, xèeguè' ngue hui' loo mbi'. No ñee Pab

no mden' Pab le' mbi' ndxela's loo Diox le'
Diox gác li par yac mbi'. [10] Sya, cabii ndxab
Pab loo mbi':
—Goo too, ey. Fteyez niil.
Sya, chàa, nguát mbi'. Ngo too mbi'. No
mtlo mbi', mdee nii mbi'. [11] Co'se' gunèe
mèn yèez Listr con' mbli Pab loo mbi', mtlo
mèn, cabii mbez mèn loo xtàa mèna di'stèe
co' ndoodi's mèn che'n làaz mèn licaon.
Ndxab mèna:
—Ryop mbi' ba' nac chop diox co' ñaa xal
mèn co' ngulàa loo na'.
[12] Mbez mèna le' Mbèl' nac diox co' lèe
Júpiter. Le' Pab na, mbez mèna nac diox
co' lèe Mercur tac Pab nac mbi' co' más
ndyoodi's. [13] Le' nguley' co' nzo le'n gudo'
che'n dioxpe' mèn co' lèe Júpiter, co' nac
gudo' co' ndub ro yèez Listr co'te' ndxòo
mèn le'n yèeza, mbi'th loo Pab leque hora.
Nde no nguley' ngon. No nde no nguley'
girnald co' natoxcua' con ye'. No nde no
nguley' huax mèn co' mblya's tyub xib no
co' mblya's còo' yéc loo Pab no loo Mbèl',
no mblya's mèn guth mèn ngon par xo
mèn ren loo izlyo' loo Pab no loo Mbèl'.
[14] Per co'se' gunèe myen' co' ndxe' di's che'n
Jesús, co' nac Pab no Mbèl', tataa ngue li
nguley' no mèna, mbli Pab thìb con' nalyat.
Mched Pab xab Pab. No mched Mbèl' xab
Mbèl' tac Pab ryop Mbèl' mda' cuent ilé'de
nac co' ngue li mèna. Negadi's ngòo Pab
ryop Mbèl' làth mèna. Cabii mbez Pab ryop
Mbèl' loo mèna:
[15] —Ryete gu' co' nziri' trè', ¿chonon
tatua' ngue li gu', yey? ¿Ché' iñeede gu'
nu' nac mèn xalque' gu'? Ihuente ngue li
gu' tatua' loo nu', cara. Ndxe'leque', por
cón che'n con' co' nac xal ndli gu' ba' nde
nu' loo gu' par lu' nu' loo gu' ndxàal lá' gu'
costumbr co' yende cón ndli no co' yende
cón ntac loo Diox. Nde lu' nu' loo gu' más
huen thìb lìte yòo gu' loo cón che'n thidte
Diox co' naban, Diox co' mblec be', no co'
ngue tèn' bé', no izlyo', no níttó', no rye
loothe taamas con' co' nzo loo bé', no co'
nzo loo izlyo', no co' nzo le'n níttó'. [16] Más
póla, Diox mbla' mque tee ban mèn xal
ngòc mod co' ngòp mèn cad nación mèn
[17] mastale' mblu' Diox con' ndac co' ndli
Diox loo mèn no ndlu' Diox loo mèn xal nac
Diox por con' ndac co' ndli Diox loo mèn.
Diox ndli ndlyàa yuu loo na' loo izlyo'. No
ndli Diox nthop na' cosech loo izlyo'. No
ndli Diox ndxàp na' con' ndxuhua na' axta
plóthe. No ndli Diox par nda' na' gust lezo'
na' loo izlyo'.
[18] Per mastale' tataa ndxab Pab ryop
Mbèl' loo mèna cón che'n con' co' ngue li
mèna loo Pab no loo Mbèl', añenti mbli Pab
ryop Mbèl' par ne'ngla'de Pab ryop Mbèl'
nguth mèn ngon par ngxo mèn ren ngon
loo izlyo'. No par ne'ncòo'de mèn yéc mèn
loo Pab ryop Mbèl' no par ne'tyub xibte
mèn loo Pab ryop Mbèl'.
[19] Per leque le'n huiza mzin ndxep mèn
nación Israel co' nzo ban le'n ciuda Antio-
qui co' nac ciuda che'n làaz mèn pisid, no
mèn nación Israel co' nzo ban le'n ciuda
Icon co' nac ciuda che'n làaz mèn galas. Rye
mèna mquil' mèn yèez Listr par nguátbèe
mèn yèez Listr par gaa'd quèe mèna Pab.
Co'se' ngolo mbuaa'd quèe mèna Pab, mbli
mèna cuent nguth Pab. Sya, mdo'f xax
mèn Pab thìb lad ro yèez Listr. [20] Per
co'se' mqueltàa mèn co' ndxela's loo Pab
co'te' ngua lobii mèn Pab ro yèez Listr,
ngo che Pab. Ngòo Pab le'n yèez con mèn
co' ndxela'sa co' nac mèn yèez Listr tedib
vez. Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde
nquea, ngro' Pab con Mbèl' le'n yèez Listr
par nda Pab con Mbèl' tedib yèez co' lèe
Derb.
[21] Co'se' ngolo mblo Pab ryop Mbèl' yal-
bàn che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu'
xá mod lyá' mèn loo con' ryes le'n yèez
Derb, le'n yèeza anze'f thìb mèn ngola's loo
cón che'n Jesucrist. Ngoloa, mbere Pab,
ndye'th Pab tedib vez par yèez Listr, no par
ciuda Icon, no par ciuda Antioqui. [22] Par
ned le'n yèeza no le'n ciudaa mbli Pab ryop
Mbèl' par mbye'th lezo' mèn co' ndxela's
loo Diox por cón che'n Jesús. No mco'x Pab
ryop Mbèl' loo mèna leque mèna tolo li nèe
mèna loo cón che'n Jesucrist co' ndxela's
mèn. Mbez Pab ryop Mbèl' loo mèn par yòo
mèn loo cón che'n Diox por cón che'n Jesús
par ñibe' Diox loo mèn naquin tyactìi mèn
huax con' co' gàc tub ngu's mèn ye'rsin' loo
mèna por cón che'n Jesucrist. [23] No mbli
Pab ryop Mbèl' par ngure thìb ned mèngool
co' tyoo ner no co' tyoo naa loo mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Diox chol lugar par
le'n rye yèeza. No co'se' ngolo ngurez Pab
Diox con Mbèl' no be' xlat Pab con Mbèl',
mna'b Pab ryop Mbèl' loo Diox quenap Diox
mèna tac mèna ngola's loo Diox por cón
che'n Jesucrist.

Pab con Mbèl' mbere ngòo ciuda Antioqui co' nac ciuda che'n làaz mèn sir.

24 Ngolo mblec Pab ryop Mbèl' mèngool
loo mèn co' ndxela's par neda, mxen Pab
ryop Mbèl' ned. Ngua riid Pab ryop Mbèl'
par ned làaz mèn pisid. Mdoo Pab ryop
Mbèl' ned axta mzin Pab ryop Mbèl' le'n
yèezya' co' nac làaz mèn pamfil. 25 Ngua
Pab ryop Mbèl' le'n thìb ciuda co' lèe Perg.
Mblo Pab ryop Mbèl' yalbàn cón che'n di's
ndac che'n Diox loo mèn tya. Ngoloa, mbii
Pab ryop Mbèl' ciuda Perg. Mxen ryop Pab
Mbèl' ned. Ngua Pab ryop Mbèl' yèez Atal
co' nac thìb puert co' nziri' ro níttó' co'
nac yèezya' che'n làaz mèn pamfil. 26 Tya
ngòo Pab ryop Mbèl' le'n thìb yòoyaa par
mdoo Pab ryop Mbèl' loo níttó'. Ngua Pab
ryop Mbèl' axta ciuda Antioqui co' nac làaz
mèn sir co'te' ngurez mèn Diox, mèn co'
ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Diox ciuda Antioqui.
No mna'b mèna loo Diox quenap Diox Pab
ryop Mbèl' ned ya Pab ryop Mbèl' loo zin'
co' xo'f zin' Pab ryop Mbèl' cón che'n Diox.
No nalle' mtelole' Pab ryop Mbèl' zin' co'
mxo'f zin' Pab ryop Mbèl'. 27 Co'se' mzin Pab
ryop Mbèl' ciuda Antioqui co'te' mqueltàa
mèn co' ndxela's loo Jesucrist, mbli Pab
ryop Mbèl' par mqueltàa ryete mèna. No
mda' Pab ryop Mbèl' cuent loo mèna cón
che'n ryethe con' mbli Diox loo mèn par
ned ngua lo Pab ryop Mbèl' yalbàn. No
mda' Pab ryop Mbèl' cuent xá mod mbli
Diox par mxyal' ned mxyal' yó' loo mèn co'
inacte mèn nación Israel par mdyal mèna
ngola's mèna loo Jesucrist no loo cón che'n
Jesucrist. 28 Ngoloa, mbyan' Pab ryop Mbèl'
con mèn co' ndxela's le'n ciuda Antioqui
le'n plá mbe'.

15

Pab ryop Mbèl' mqueltàa no mèngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' ndxela's le'n ciuda Jerusalén.

1 Le'n huiza ngro' ndxep mèn par ned le'n
yèezya' che'n làaz mèn jude par ngua mèna
ciuda Antioqui co'te' ngo Pab ryop Mbèl'.
Mtlo mèna, mblu' mèna mèn co' ndxela's
loo Diox por cón che'n Jesús, mèn co' nzo
ban le'n ciuda Antioqui. Mbez mèna loo
mèn: Par lyá' mèn loo con' ryes, naquin
gàc circuncidar mèn xalque' nac di's co'
ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn axta
pólle'a. 2 Láth tataaguè' ngue ñibe' mèna
loo mèn co' ndxela's loo Jesucrist, mbli
mèna par mcua'n mèna di's cón che'n Pab
ryop Mbèl'. Por lult, leque mèn co' ndxela's
ndxab naquin ya Pab ryop Mbèl' no ya plá
mèn co' ndxela's làth mèna con Pab ryop
Mbèl' axta ciuda Jerusalén par tyoodi's Pab
ryop Mbèl' con mèna, no con myen' xin'
mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, no
con mèngool co' ndyoo ner no co' ndyoo
naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox
le'n ciuda Jerusalén cón che'n cón ndxàc
loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n
Jesús.

3 Sya, mtel' mèn co' ndxela's co' nzo le'n
ciuda Antioqui mèna. No ned nda mèna
nguri'th mèna par ned le'n yèezya' che'n
làaz mèn fenis, no nguri'th mèn yèezya'
che'n làaz mèn samari. Ndyoodi's mèna loo
mèn par neda xá mod ngòca loo mèn co'
inacte mèn nación Israel par mblá' mèna
rye costumbr gox co' mque no mèna par
ngòo mèna loo cón che'n Diox. Le' sya,
ryete mèn co' ndxàc hues par neda anze'f
ndyac lezo' co'se' mbìn mèna tataa mda'
mèn co' mtel' mèna cuent, co' ngòc Pab
ryop Mbèl' no mèn co' ngua no Pab ryop
Mbèl'.

4 Co'se' mzin Pab ryop Mbèl' no mèn
co' nguaa ciuda Jerusalén, ryete mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda
Jerusalén, huen ngo lezo' mèna gunèe
mèna Pab ryop Mbèl' con mèn co' ngua
no Pab ryop Mbèl'. No huen ngo lezo'
mèn co' ndxe' di's che'n Jesús no mèngool
co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn
co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda
Jerusalén. Sya, mda' Pab ryop Mbèl' cuent
loo rye mèna cón che'n ryethe con' nde
teele' mbli Diox loo mèn, por cón che'n
Pab ryop Mbèl', ned ngua que tee Pab ryop
Mbèl'. 5 Per làth mèna ngo ndxep mèn xley'
farise co' ngola's loo Jesucrist no loo cón
che'n Jesucrist. Mèna ngo too no gápleque'
ndxab mèna:

—¿Xá mod ndlya's gu' yila's mèn di's
co' mbez mèn ba'? Naquinque' gàc cir-
cuncidar mèn co' ndxela's, mèn co' inacte
mèn nación Israel, par gàc mèna mèn co'
ndxela'spe' loo cón che'n Diox. No nquin
ñibe' na' loo mèna par toloque' li mèn xal
ñibe' di's co' nac ley co' mxo'f Moisés loo
na'.

6 Sya, thidte mqueltàa rye myen' xin'
mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús con
rye mèngool co' ndyoo ner no co' ndyoo
naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox
ciuda Jerusalén par li mèna xtùuz cón che'n
cón ndxàc. 7 Per co'se' ngolo nen ngure
toodi's mèna cón che'n con'a, ngo too Pedr
loo mèna. No ndxab Pedr:

—Gu' co' ndxàc huesen por cón che'n
Jesucrist, gu' non no nda'que' gu' cuent
ndxàcle' tiemp Diox mcui daa no mblo' xà'
Diox daa làth gu' par tan cuent cón che'n
di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá'
mèn loo con' ryes, mèn co' inacte mèn
nación Israel par yila's mèna loo Crist xal
ndxela's na'. 8 No Diox co' nanee xá nac
lezo' rye mèn, Diox mblu' loo na' mdyalque'
Diox no mda' Diox lugar yòo mèna loo cón
che'n Diox por mbli Diox ngulàa Xpii Natú'
loo na'. No ngòo Xpii Natú' loo na' par
ñibe'pe' Xpii Natú' loo na'. 9 Diox ne'nglide
par más mdyu' na' loo Diox, na' co' nac mèn
nación Israel, leque mèn co' inacte mèn
nación Israel. No mtembìi Diox xtùuz mèna
no lezo' mèna por ngola's mèna loo Jesús no
loo cón che'n Jesús. 10 Per nalle' ¿chonon
ndxàc chop lezo' gu' loo con' co' mblile'
Diox loo gu', à'? No ¿chonon ndlya's gu' ale
ñibe' yèe gu' loo mèn co' ndxela'sa par li
mèna preb li mèna con' ndlya's gu' co' nac
xal thìb yó' co' anze'f né' co' ne' xudgool
gu' ne'nglide gan ngli tataa? Yende xàa,
cara. ¡Pà li gu'i xal ñibe' gu'! 11 Ndxe'leque',
na' co' nac mèn nación Israel, na' ndxelà's
le' na' mblyá'le' loo con' ryes ante por
con' ndac co' angngro' lezo' Tad Jesús mbli
Tad Jesús loo na'. Lomisque' mod ne, lyá'
mèna loo con' ryes ante por con' ndac co'
angngro' lezo' Tad Jesús mbli Tad Jesús loo
mèna.

12 Sya, ryete mèn xèe ngure. No mbyau' ro
mèn. Ya yende chó di's tolo ngnii mèn. No
xèe ngure mèn láth ngue ta' Mbèl' ryop Pab
cuent cón che'n señ no yalguzye' co' mbli
Diox por cón che'n Mbèl' ryop Pab loo mèn
co' inacte mèn nación Israel ned ngua que
tee Mbèl' ryop Pab. 13 Co'se' ngolo mdoodi's
Mbèl' ryop Pab, Cob ndxab loo mèna:

—Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, bli gu' favor bìn gu' di's co' tyood-
izen loo gu': 14 Mon Pedr mda' cuent loo na'
xá mod angngro' lezo' Diox par mtlo Diox,
mcui Diox mèn co' inacte mèn nación Israel
làth xtàa mèn par ngòc mèna mèn co' gàc
che'npe' Diox xal na'. 15 Con' co' mbli Dioxa
thidte nac no thidte mbez con di's co' ndub
loo libr co' gunii mèn co' mde'th di's co'
ndxab Diox co' nac libr co' mque'guè' mèna
ye's. Di'sa mbez taandxè':

16 Co'se' yilo riid yaltìi co' gàc loo mèn
nación Israel, beren, bequen mèn co'
nac bin David tedib vez, mèn co' casque'
ndoo lux. No lin le' ndxep mèn, co' be'
mbyan' co' nac bin David, bere yar' tedib
vez. No lin par gàc mèn co' mbyan'a
tedib nación co' gac thìb nación roo no
thìb nación xèn.

17 No lin con'a loo mèn nación Israel
par gàca le' por cón che'n mèn nación
Israel huax mèn co' inacte mèn nación
Israel tyal gòn cuent cón chenen par yòo
mèna loo cón chenen. No lin par gàcguè'
loo mèn rye nación dib athu loo izlyo',
loo mèn co' cuez lèen, mèn co' daa ndxab
nac mèn che'npe' daa.

18 Aa, tataa ndxab Tad Diox, Diox co'
mbli par mda' mèn cuent no par non mèn
cón che'n con' co' angngro' lezo' Diox
desde póla, co' ngue li Diox nalle'.

19 Cona, ngue niin loo gu': Indxàalte li
xol na' mèn co' inacte mèn nación Israel
co' ngola's loo cón che'n Jesucrist no co'
mblá'le' costumbr gox par yòo mèna loo
cón che'n Diox. 20 Más huen que' na' thìb
cart loo mèn co' inacte mèn nación Israel
co' ngola's par gab na' loo mèna ya yende
chó mport nzo lezo' mèn par tolo tyoo mèn
loo cón che'n con' zab co' nac cón che'n
chol gunab no chol mdo'. No ta' na' cuent
loo mèna ya ne'tolode li mèna yalburrid.
Ne' ne' cua'n mèna xin' huan mèna. Ne' ne'
hua mèn bél' má' co' ndxath co' ndryal dó'
o má' co' mdí' dó' yen. Ne' ne' hua mèn ren
má'. 21 Tac desde más pólle'a ngoque' mèn
co' ngo yalbàn cón che'n di's ndac co' ndub
loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Leya
ndlab mèn le'n sinagog cad huiz sabd co'
nac huiz descans.

22 Sya, myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe'
di's che'n Jesús, no mèngool co' ndyoo ner
no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Diox, thidte mnibe' lezo' con rye
mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox par
cui mèna plá mèn co' ndxela's làth mèna
par ya no mèna Pab ryop Mbèl' axta ciuda
Antioqui.

Sya, mda' mèn lèe Jud co' ne' tedib lèe
Barsabás no mda' mèn lèe tedib mbi' co' lèe
Sil co' ngòc thìb mbi' roo mbi' xèn làth mèn
co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist par
ya no mèna Pab ryop Mbèl'. 23 Sya, mtoxcua'
mèna cart. Mtel' mèna cart con Pab ryop
Mbèl'. Loo carta mtel' mèna di's co' mbez
taandxè':

—Nu' co' nac myen' xin' mté'th Jesús
co' ndxe' di's che'n Jesús, no nu' co' nac
mèngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa
loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox
par nedrè', no nu' co' ndxàc hues gu' por
cón che'n Jesucrist, ryete nu' ngue nii Diox
loo gu' co' inacte mèn nación Israel, gu'
co' nac hues nu' por cón che'n Jesucrist,
gu' co' naban le'n ciuda Antioqui no gu'
co' naban par ned le'n chol yèezya' che'n
làaz mèn sir no làaz mèn cilis. 24 Nu' mbìn
ngro' ndxep mèn par nedrè'. Mèna mbi'th
loo gu' co'te' nzo gu' trè'. Nu' ne'ntel'te
mèna par mbi'th mèn loo gu'. Mèna ngue
li xol gu' nalle' con di's co' nco'x mèna loo
gu'. No ndlya's mèna gàc gu' chop loo chop
la's loo cón che'n Diox. Mbez mèna loo
gu' gàc circuncidar gu'. No mbez mèna
naquinque' tolo tyubdi's gu' xal ñibe' ley
co' mxo'f Moisés loo nu' póla. 25 Cona, thidte
gunii nu' no thidte ngòc nu' par mdoodi's
nu' más huen cui nu' plá mèn no ta' nu' lèe
ndxep mèn co' nzo làth nu' par yi'th nee
mèn gu' par ned nzo gu' ndxè'. Mèna thidte
ya no Mbèl' no Pab, co' ndxàc hues nu', co'
anze'f nque' lezo' nu'. 26 Gu' nda'que' cuent
no naneeque' gu' le' loo Pab ryop Mbèl'
ndxàcque' con' ryes loo par ned ngue tee
Pab ryop Mbèl' por cón che'n Tad Jesucrist
na'. 27 Por cona, ngue ta' nu' cuent loo gu'
le' nu' tel' Jud no Sil con taamas mèn par
yi'th toodi's no Jud ryop Sil gu' par ta' Jud
ryop Sil cuent loo gu' cón che'n ryethe con'
ndxàc loo nu', no con' co' mdoo lezo' nu',
no con' co' mnibe' nu' loo lezo' nu' par ryo
looi loo na'. 28 Tac por part che'n Xpii Natú'
no por part che'n nu', indlya'ste nu' ñibe'
yèe nu' loo gu' nec thìb con' co' inquinte
li yèe gu' xal nac co' ngue bez nu' loo gu'
ndxè': 29 Con' co' ngue bez nu' loo gu' loo
cart ndxè' nac: Ne'huade gu' bél' má' co'
ndxuth mèn par nxo mèn ren má' loo izlyo'
loo chol mdo'. Lomisque' ne, ne'huade gu'
ren chol má'. Ne' ne' hua gu' bél' má' co'
ndxath co' ndryal dó'. Ne' ne' cua'n gu' xin'
huan gu'. Ne' ne' li gu' yalburrid. Chele' gu'
ndyubdi's par ne'lide gu' ryete con' ndxè',
huenque' nac co' ngue li gu'. Con' ndxè'te
nac di's co' ngue tel' nu' loo gu'. Diox li gàc
con' ndac loo gu' par ned nzo gu' ndxè'.
30 Sya, mxen Pab ryop Mbèl' ned con Jud
no Sil no con taamas mèn. Nda ryete xa'
axta ciuda Antioqui. Tya, mbli Pab ryop
Mbèl' par mqueltàa rye mèn co' nqueltàa
loo cón che'n Diox. Mda' Pab ryop Mbèl'
cart loo mèna. 31 Co'se' mblab mèn co'
ndxàc hues por cón che'n Jesucrist carta,
anze'f mdyac lezo' mèna. No axta gust
mbyan' lezo' mèna por di's co' mdub loo
cart co' mtegán lezo' mèna. 32 No com le'
Jud no Sil nac mèn co' nde'th di's co' ndxab
Diox, ¿lé'?, mbli Jud ryop Sil par mtegán Jud
ryop Sil lezo' mèna. No mbli Jud ryop Sil par
ndye'th lezo' mèna con di's co' mdoodi's
Jud ryop Sil loo mèna. 33 Per co'se' ngolo
nguri'th plá huiz ngo Jud no Sil no taamas
mèn ciuda Antioqui, mbii Jud con taamas
mèn co'te' nqueltàa mèn co' ngòo loo cón
che'n Diox. Gunii mèna Diox loo Jud no loo
taamas mèn co' mbii no Jud. Ndxab mèna
loo Jud no loo taamas mèn:

—Ndlya's nu' yo nagàl lezo' gu' axta zin
gu' loo mèn hues na' co' mtel' gu', ndee gu'.
34 Per Sil mnibe' lezo' yan' no Sil Pab no
Mbèl' le'n ciuda Antioqui. 35 Sangmbyan'
Pab ryop Mbèl' Antioqui, ne. No huax mèn
mqueltàa no Pab ryop Mbèl' par ya lo mèn
yalbàn cón che'n di's ndac che'n Tad Diox.

Pab mtlo, tedib vez nda lo Pab yalbàn loo mèn huax lugar.

36 Co'se' ngolo nguri'th plá huiz, ndxab
Pab loo Mbèl':

—Nda na' tedib vez par ya tee hui' na'
máa mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n
Jesucrist le'n rye ciuda co'te' ngua lole' na'
yalbàn cón che'n di's ndac che'n Tad Diox
par ñee na' xal nziri' mèn co' ndxàc hues
na' por cón che'n Jesucrist par neda.
37 Mbèl' mblya's nghue' Juàn co' ne' tedib
lèe Marc. 38 Per Pab ne'ndalte nga Juàn Marc
con Mbèl' ryop Pab tac Juàn Marc mblá' Pab
ryop Mbèl' par ned yèezya' che'n làaz mèn
pamfil no ne'ngade Juàn Marc par nxo'f zin'
Juàn Marc zin' cón che'n di's ndac con Pab
no Mbèl'. 39 Anze'f mbyol' di's Pab con Mbèl'
par xà' ya Pab no xà' ya Mbèl'. Sya, mnibe'
lezo' Mbèl' mbe' Mbèl' Juàn Marc. Ngòo
Mbèl' loo yòoyaa. Nda Mbèl' loo yòo biiz co'

lèe Chipr co' nzo le'n níttó. 40 Látha, mdoo
lezo' Pab. Mnibe' Pab lezo' Pab mcui Pab
Sil. Co'se' ngolo mxo'f mèn ya' mèn yéc Pab
no yéc Sil no ngurez mèn Diox cón che'n
Pab ryop Sil par angryo' lezo' Diox gàc con'
ndac loo Pab ryop Sil ned ya Pab ryop Sil,
sya, mxen Pab ned, nda Pab con Sil. 41 Ned
nda Pab, nguri'th Pab ryop Sil par ned le'n
yèezya' che'n làaz mèn sir no par ned le'n
yèezya' che'n làaz mèn cilis. Mbli Pab ryop
Sil par ndye'th lezo' mèn co' ndxàc hues
por cón che'n Jesucrist co'te' nqueltàa mèn
loo cón che'n Diox le'n rye yèezya'a.

16

Ngo thìb mbyòo co' lèe Timote co' mque tee lyath no Pab ryop Sil.

1 Pab ryop Sil mzin le'n yèez co' lèe Derb
no le'n yèez co' lèe Listr. Tya mzyál' Pab
ryop Sil thìb mbyòo co' ndxela's loo Crist
no loo cón che'n Crist. Mbyòoa lèe Timote.
Nac mbyòo xgan' thìb xa'got che'n mèn
nación Israel co' ndxela's loo Crist, ne. Per
mbi' co' nac xud mbyòo ngòc mèn nación
Grieg. 2 Mèn hues co' ndxela's loo cón che'n
Jesucrist co' naban yèez Listr no co' naban
le'n ciuda Icon huenque' nda' cuent cón
che'n mbyòo co' lèe Timote. 3 Pab mblya's
le' Timote que tee lyath no Pab ned ya Pab.
Sya, mbli Pab ngòc circuncidar Timote par
ne'yecloode mèn nación Israel co' nzo ban
par neda ñèe mèna Timote con Pab. Tac
ryete mèna nanee le' xud Timote ngòc mèn
nación Grieg. 4 No co'se' ndri'th Pab le'n
yèez no le'n ciuda par neda, mda' Pab cuent
loo mèn hues co' ndxela's loo Diox por cón
che'n Jesús par neda cón che'n con' co'
mnibe' myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe'
di's che'n Jesús, no mèngool co' ndyoo ner
no co' ndyoo naa loo mèn co' ndxela's co'
nzo ban le'n ciuda Jerusalén. 5 No tataa mod
sate más ndxela's ryete mèn co' ndxela's
par neda leque mèna ndli nèe mèn par más
ndxela's mèn loo Crist. No sate más huiz
con huiz nzi queltàa mèn no nzi yar' mèn
loo cón che'n Jesucrist.

Loo Pab mxyo'f loo cón che'n thìb mbi' co' ngòc mbi' gulàaz che'n làaz mèn macedon.

6 Láth mque tee no Pab Sil no Timote par
neda, Xpii Natú' che'n Diox ne'nda'de lugar
par ngo Pab yalbàn loo mèn gulàaz che'n
làaz mèn asia. Por cona, mxen Pab ned con
Sil no Timote. Sangnguri'th Pab no Sil con
Timote par ned le'n yèezya' co' nac yèezya'
che'n làaz mèn frig no co' nac yèezya' che'n
làaz mèn galas. 7 Ndoo Pab no Sil no Timote
ned axta mzin yon myen' loo ray che'n mèn
co' nac che'n làaz mèn mis. Tya mbli yon
myen' xtùuz yòo myen' le'n yèezya' che'n
làaz mèn bitiñ. Per Xpii Natú' che'n Tad
Jesús ne'ngla'de ngli myen' tataa. 8 Sya,
sangnguri'th yon myen' thìb lad ro xyòn
mèn co' nac che'n làaz mèn mis axta mzin
myen' thìb puert co' lèe Tro. 9 Tya mxyo'f
loo thìb con' loo Pab làth mcal' thìb yál' le'n
huiza. Láth con' co' mxyo'f loo Paba, mxac
Pab le' thìb mbi' co' nac mèn yèezya' che'n
làaz mèn macedon ndoo loo Pab. Nalyat
mna'b mbi' loo Pab. Mbez mbi': Pab, de par
ndxè' co' nac ned làaz mèn macedon ndxè'
par lyath no gu' nu', yey.

10 Texal mxyo'f loo mbi' che'n làaz mèn
macedon loo Pab, luega tedib huiz co' nde
nquea, mbli nab nu' che'n nu' par tyen nu'
ned, ya nu' par ned làaz mèn macedon tac,
lìcque', ngòca le' Diox mbli loo nu' par ya
lo nu' yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu'
xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo mèn par
neda, ne.

Pab ryop Sil ngua lo yalbàn loo mèn le'n ciuda Filip.

11 Luega ngòo nu' loo yòoyaa co'te' nac
puert Tro. Tya thìb lìte mxyo'f nu' loo nít
par mzin nu' loo yòo biiz co' lèe Samotras
co' nziri' le'n níttó'. Tedib huiz co' nde
nquea, mzin nu' puert co' lèe Neapol. 12 Tya
mxen nu' ned. Mzin nu' ciuda Filip. Ciuda
Filipa nac thìb ciuda che'n mèn nación
Ital. No nac ciudaa más ciuda roo ciuda
xèn co' nziri' loo rye yèezya' co' nac che'n
làaz mèn macedon par neda. Ngo nu' tya
pláte huiz. 13 Co'se' ngòc thìb huiz sabd
co' nac huiz descans, ngro' nu' thìb lad ro
ciuda gaxte co'te' ndri'th thìb yó'be' co'te'
ngòc thìb lugar co'te' nqueltàa mèn nación
Israel co' ngo ban ciuda Filip par mbez
mèna Diox. Tya, ngure ndub nu' par mblo
nu' yalbàn che'n di's ndac che'n Diox loo
mèngot co' mqueltàa tya. 14 Thìb xa'got
co' ngo làtha ngro' lèe Lid. Ngòc xa'gota
mèn ciuda Tiatir. Ntho' xa'gota lar' fin
co' nac color morad. Xa'gota nac xa'got
co' ndyub xib no co' ncòo' yéc loo Diox.
Xa'gota más mdub yòn di's co' ngue go Pab
yalbàn. Látha, Diox mbli par tolo nguaa'd

di's le'n lezo' xa'gota. No mdyub xnìi yéc
xa'gota no mdyub xnìi lezo' xa'gota par
huen huen mdub nza xa'gota di's co' ngue
go Pab yalbàn. 15 Xa'gota luega ngola's di's
ndac che'n Diox co' mblo Pab yalbàn. No
luega mbli xa' par ngòc bautizar xa' con
mèn guliz xa' co' ngola's. Ngoloa, nalyat
gunee xa' loo nu':

—Chele' gu' nda' cuent co' huenleque',
lìcque', nac daa thìb xa'got co' ndxela's loo
Tad Jesús, ya' gu' nda na' lizen par yan' gu'
lizen.

No negadi's mnibe' xa' loo nu' par
mbyan' nu' liz xa'.

16 Ngòc thìb con' loo nu' thìb vez co'se'
nda nu' leque ro yó'be' co'te' nqueltàa mèn
nación Israel par mbez mèna Diox. Mzyál'
nu' thìb mza' co' nquée mbii yéc, co' nac
mbii che'n xpii ye'rsin' co' ndli ndxác mza'
ndli mza' divin. Mza'a ngòc thìb moz che'n
thìb patrón co' ñibe' yèe loo mza'. No
anze'f thìb tmi ndli mza' gan por ndli mza'
divin. Per tmi co' ndli mza' gana ndxàc
che'n patrón mza'. 17 Mza'a sangmdoo nque
xís nu' no xís Pab. No mtlo mza', mbez yèe
mza'. Mbez mza':

—Mènbi' ndxè' nxo'f zin' cón che'n Diox
co' nac thidte Diox roo Diox xèn no ngue
te'th mènbi' ndxè' loo gu' xá mod lyá' gu'
loo con' ryes.

18 Mbli mza' con'a le'n huax huiz axta, por
lult, mbli mza' ngo tac lezo' Pab por con'
ndli mza' loo nu'. Sya, mbere Pab par ned
xís Pab. Ndxab Pab loo xpii ye'rsin' co' nzo
loo mza'a:

—Por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo
la's nii Jesucrist no co' nzo la's ya' Jesucrist,
na ñibe' lool, xpii ye'rsin' co' nzo loo mza',
gro' loo mza' ba'.

Leque hora, ngro xpii ye'rsin'a loo mza'.

19 Per co'se' ñèe patrón mza' le' mza'
ya indlide divin, no no pá ngua tub lezo'
patrón mza' tac ya yende mod li mza' gan
tmi par gàc che'n patrón tmi. Sya, mnibe'
patrón mza' mxen mèn Pab ryop Sil. Mbe'
patrón Pab ryop Sil loo mèn nac zin' yòolau
co'te' nac merpe' oficin che'n mèn nac zin'
co' ñibe' loo ciuda Filip. 20 Mbe' patrón mza'
no mèna Pab ryop Sil loo mèn co' nac juez.
Ndxab patrón mza' loo juez:

—Mènbi' co' nac mèn nación Israel
ndxè' anze'f thìb di's ngue xít too ciuda
na' no ngue cua'n mèn ndxè' di's làth mèn
ciuda na' ndxè'. 21 No ngue lu' mèn ndxè'
thìb mod no thìb costumbr cub co' yende
mod té'th na' li na'. Gu' naneeque' le' mèn
ciuda Rom ñibe' loo na' no ¿xá mod té'th
na' li na' costumbr cub ba'?

22 Sya, nguátbèe mèn par tyen mèn Pab
ryop Sil. Sya, mnibe' juez loo mèna teche
mèn Pab ryop Sil par ta' mèn che'n Pab ryop
Sil con var. 23 Ngolo mda' mèn che'n Pab
ryop Sil axta plóthe ngro xyàn lezo' mèn,
mque' mèn Pab ryop Sil lezi'f. No mnibe'
mèn loo mbi' co' nquenap ro lezi'f huen
huen nquenap mbi' Pab ryop Sil le'n lezi'f.
24 Co'se' mbìn mbi' co' nquenap ro lezi'f di's
co' mnibe' mèn loo mbi', mxen mbi' Pab
ryop Sil. Mblo mbi' Pab ryop Sil axta lult
le'n co' nac le'n lezi'f no mblo mbi' nii Pab
ryop Sil le'n thìb ye'r co' nzi'f lad yaa co' lèe
cep.

25 Per co'se' nde zinle' gáal hor ngulal yál'
yál'a, hora ngue bez Pab ryop Sil Diox no
mbil' ro Pab ryop Sil himn loo Diox. Le'
taamas pres co' nzo lezi'f na, xèe nque' nza
pres xal ngue bez Pab ryop Sil Diox no xal
ndxol' ro Pab ryop Sil himn, ne. 26 Leque
hora, chàa, mbuin thìb xòo brut co' mbli
axta mblyé' cimient che'n ftoo lezi'f. No
leque hora mxyal' puert lezi'f no mxyac
caden co' natedó' ya' no nii rye pres le'n
lezi'f. 27 Látha, ngro' mcal' loo mbi' co'
nquenap ro lezi'f. Co'se' gunèe mbi' ndoo
xal' ro puert lezi'f, mblo' mbi' spad co' ngue
rlan' mbi' par leque mbi' guth mbi' tac mbli
mbi' xtùuz le' ryete pres mxon'le' le'n lezi'f.
28 Per Pab ngrozèe. Ndxab Pab loo mbi':

—Mbi', ne'guthte lùu leque lùu.
Ne'tyóodel. Ryete nu' nzoque' trè'.

29 Sya, mna'b mbi' ye'rbèel loo taamas
mèn co' ndlyath no mbi'. Mque' mbi' carre.
Ngòo mbi' le'n lezi'f. No ante nxi'th mbi'
tant mzyeb mbi'. Sya, mdub xib mbi' loo
Pab no loo Sil. 30 Leque hora mblo' mbi' Pab
no Sil le'n lezi'f. No mnibdi's mbi'. Ndxab
mbi' loo Pab no loo Sil:

—Tad Pab no Tad Sil, ¿cón ndxàal lin par
lyá' daa loo con' ryes, yey?

31 Pab ryop Sil mcàb. Ndxab Pab ryop Sil
loo mbi':

—Pues, con' ndxàal li ryete gu' nac:
Gola's gu' loo Tad Jesucrist no loo cón che'n
Tad Jesucrist. Sya, tataa mod lyá'l loo con'
ryes con mèn gulizl.

32 Sya, mblo Pab yalbàn loo mèn guliz mbi'
co' mqueltàa ro lezi'f yál'a. No mda' Pab
ryop Sil cuent cón che'n di's ndac che'n
Diox loo mèn guliz mbi' leque hora. 33 No
leque hora leque mbi' mtech lad Pab ryop
Sil co'te' mtehuí' mèn con var co'se' mda'
mèn che'n Pab ryop Sil. Ngoloa, ngòc bau-
tizar mbi' con rye mèn guliz mbi'. 34 Ngolo
ngòc bautizar mbi' con rye mèn guliz mbi',
mbye' mbi' Pab ryop Sil par liz mbi' par
mda' mbi' co' nduhua Pab ryop Sil. Le'
mbi' con mèn guliz mbi' na, anze'f mdyac
lezo' tac ngola's ryete mèn guliz mbi' loo
Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist.
35 Per xtil'a, tatabe' ñaa mbe'th izlyo',
ngua lo mbi' Pab ryop Sil lezi'f tedib vez.
Mbli mbi' xal mèn co' ne'ñeede. No más
nde quée huiz xtil'a, mtel' juez polesi, co'
nac myen' nac zin', loo leque mbi' co' nque-
nap ro lezi'f par gab myen' nac zin' loo mbi'
co' mbi' Pab ryop Sil le'n lezi'f. 36 Sya, ndxab
mbi' loo Pab:

—Juez mnibe' loon par go'en gu' le'n
lezi'f. Nase yende chó xtùuz li gu'. Nzoque'
mod bii gu'. No yende chó li xol loo gu'.

37 Per Pab ndxab loo polesi co' nac myen'
nac zin':

—Ne'biide nu'. Nu' nac mèn che'n ciuda
Rom che'n nación Ital. No ná'a mnibe'
juez loo mèn mtin mèn nu' loo xnaa axta
mbyan' gust lezo' mèn. Ngoloa, sangmbli
juez mandad mque' mèn nu' lezi'f. Ne' ne'
tar tub rez juez cón che'n nu'. No tataa
mnibe' juez mbli no mèn nu'. No ¿nalle'
ndlya's juez xexte bii nu', cà'? Yende xàa.
¡Pà bii nu' xexte! Nalle' guuz gu' loo juez
yi'th lo' yub juez nu' lezi'f.

38 Sya, ndyàa myen' nac zin'. Ngua ta'
myen' cuenta loo mèn co' nac juez. Per
ryete mèn co' nac juez mzyeb co'se' mbìn
mèna ndxab polesi le' Pab ryop Sil nac mèn
ciuda Rom che'n nación Ital. 39 Sya, que
nzo ne'ñee lezo' mèn co' nac juez, nado'
di's nado' cuent ngua na'b mèna loo Pab
teri'th tecan' Pab con' ye'rsin' co' mbli no
mèn Pab ryop Sil. Ngoloa, mblo' mèna Pab
ryop Sil le'n lezi'f. No nalyat ndxab mèn loo
Pab no loo Sil li Pab ryop Sil favor bii Pab
ryop Sil le'n ciuda Filip. 40 Texal ngolo ngro'
Pab ryop Sil lezi'f, ngua Pab ryop Sil liz Lid.
Le'pe' nzo mèn co' ndxela's co' ndxàc hues
por cón che'n Jesucrist. Mzyál' Pab ryop
Sil mèna liz Lid. Ngolo mdoodi's no Pab
ryop Sil ryete mèn co' ndxàc hues por cón
che'n Jesucrist no mbli Pab ryop Sil par tolo
ndye'th lezo' mèna loo cón che'n Jesucrist,
mxen Pab ryop Sil ned. Mbii ryop Pab Sil
ciuda Filip.

17

Mèn ciuda Tesalónica nguátbèe contra Pab.

1 Co'se' mdoo Pab ned nda Pab ryop Sil,
ngua riid Pab ryop Sil le'n thìb yèezya'
co' lèe Amfip, no nguri'th Pab ryop Sil
le'n thìb yèezya' co' lèe Ampoloñ. Ngoloa,
mzin Pab ryop Sil ciuda Tesalónica. Le'n
ciuda Tesalónica ndub thìb sinagog che'n
mèn nación Israel co' naban le'n ciuda
Tesalónica. 2 Sya, cad xon huiz co' nac huiz
descans, ndyee Pab ryop Sil co'te' ndub
sinagog mèn nación Israel xalque' nac mod
co' ngue no Pab ryop Sil. Mdoodi's no Pab
mèn le'n sinagog le'n son sman. 3 Nambìi
mda' Pab cuent loo mèn xal ndub di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox le' Crist
mquinque' mxactìi. No co'se' ngolo nguth
Crist, mquinque' ngro xban Crist. Mbez Pab
loo mèn, ne:

—Leque cón che'n yub Jesús, co' ngue
tan cuent loo gu' nalle' nac cón che'n Crist
tac Jesús nac Crist.

4 Co'se' mbìn mèn nación Israel di's co'
mblo Pab yalbàn, ngola's mèn loo cón che'n
Crist. No thidte mqueltàa mèn con Pab
ryop Sil. Ngola's huax mèn grieg co' ndyub
xib no co' ncòo' yéc loo Diox. Ngola's huax
mèngot co' más nxyo'f lèe no nxyo'f xti's
làth mèna no co' más ndyu' làth mèna, ne,
loo cón che'n Crist. 5 Co'se' ñèe taamas mèn
co' nac mèn nación Israel ndxela's huax
mèn loo cón che'n Jesucrist, ngòo xyàn
lezo' mèna no mbyan lezo' mèna. Mbli
mèna mandad par mdyop ndxep mènbi'
ye'rsin' co' angnzi teexù' le'n ciuda. Mbli
ryete mèna par ngo too di's làth mèn le'n
ciuda. Mbli mèna ngòc nguàal con' liz Jasón
tac mbli mèna xtùuz liz Jasón nzo casloo
Pab ryop Sil. Mblya's mèn ngo' mèn Pab
ryop Sil tya par ta'xù' mèna Pab ryop Sil
loo xtàa mèn par guth mèn Pab ryop Sil.
6 Per mastale' ngua cua'n mèn Pab ryop Sil
liz Jasón, ne'ngzalte mèna Pab ryop Sil liz
Jasón. Ale le'le' Jasón mdo'fxax mèna. Mbe'
mèna Jasón loo mèn nac zin' co' nac mèn
nac zin' che'n ciuda Tesalónica. Mbe' mèna
ndxep mèn co' ndxàc hues por cón che'n

Jesucrist loo mèn nac zin', ne. No mbez yèe
mèna. Mbez mèna:
—Mèn ndxè' nac mèn co' ngue li ngòc
nguàal con' dib athu loo izlyo'. Nalle' nde
mèn ndxè' axta par nedrè', ne. 7 No nde
nxon', mda' Jasón liz Jasón par nguled mèn.
Ryete mèn co' ndxela's xal ndxela's mèn ba'
mbixyath. Ya indlide mèn ba' cas xal nac
di's co' ndub loo ley che'n gobiern co' ñibe'
mèn ciuda Rom che'n nación Ital. No más
de cona, mbez mèn ba' nzo tedib rey co'
más ñibe' loo mèn. Reya mbez mèn ba' lèe
Jesús.
8 Texal mbìn mèn nac zin' di'sa, no mèn
co' mqueltàaa, nguátbèe mèna contra mèn
co' ndxela's loo cón che'n Crist. 9 Per Jasón
no taamas mèn co' ndxàc hues por cón
che'n Jesucrist mdoo thìb mbi' par gunii
mbi'a por cón che'n Jasón, no cón che'n
mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesús, par
mblá' mèna Jasón no mèn co' ndxàc hues.
Sya, mbla' mèn nac zin' ndyàa Jasón con
mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist.

Pab ryop Sil ngo le'n thìb yèez co' lèe Berea.

10 Luega hora, mèn co' ndxàc hues por
cón che'n Crist mbli par mbii Pab ryop
Sil le'n ciuda Tesalónica leque yál'a. Nda
Pab ryop Sil par thìb yèez co' lèe Berea.
Luega tedib huiza ngua Pab ryop Sil sinagog
che'n mèn nación Israel co' nzo ban le'n
yèeza. 11 Mèn nación Israel co' nzo ban
le'n yèez Berea ngòc más mèn nado' leque
mèn nación Israel co' nzo ban le'n ciuda
Tesalónica. Mèn nación Israela dib nzo yéc
no dib nzo lezo' mdyal mèna mbìn mèna
di's cón che'n di's ndac co' mblo Pab yalbàn.
No atate huiz mcua'n mèna di's loo libr
co' nac xti's Diox par li la's mèna ñeene'
ché', lìcque', nac di's co' ngo Pab yalbàn loo
mèna. 12 Pues, huax mèn ngola's loo cón
che'n Jesucrist por mbli la's mèn lìcque' nac
di's co' ngo Pab yalbàn. No leque tiempa,
ngola's huax mèn nación Grieg co' nac mèn
yèez Berea no ngola's mèngot co' ndyu'
loo mèn no ngola's mènbi' co' ndyu' loo
mèn, ne. 13 Per co'se' mbìn mèn nación
Israel co' nzo ban ciuda Tesalónica le' Pab
ngue go yalbàn co' nac di's ndac che'n Diox
loo mèn yèez Berea, ngua li mèn nación
Israel par ngòc ngòc nguàal di's loo mèn
yèez Berea par nguátbèe mèn yèez Berea
contra Pab ryop Sil. 14 Per mèn co' ndxàc
hues por cón che'n Crist lueg lueg mtel' Pab
par ya Pab par cost, co' nee di's, par ned
ro níttó'. Le' Sil ryop Timote na, mbyan'
yèez Berea. 15 Mèn co' ndxàc hues por cón
che'n Jesús co' mblyath no Pab par nda Pab
par cost, mèna mbe' Pab axta ciuda Aten.
Lueg mbere mèna, ndye'th no mèna di's co'
ndxab Pab loo mèna par ta' mèna cuent loo
Sil no loo Timote par ya sál' Sil ryop Timote
Pab le'n ciuda Aten. No luega tyee Sil ryop
Timote xal ta'i lugar loo Sil ryop Timote.

Pab nzo le'n ciuda Aten.

16 Láth ngue bed Pab zin Sil no Timote
le'n ciuda Aten, anze'f nxi lezo' Pab no imbe
see teede lezo' Pab por ñèe Pab anze'f thìb
mdo' no gunab ngue no mèn ciuda Aten.
17 Por cona, mdoodi's no Pab mèn co' nac
mèn nación Israel le'n sinagog mèna. No
ndyoodi's no Pab mèn co' ndyub xib no co'
ncòo' yéc loo Diox. No atate huiz ndryo'
Pab par ndyoodi's no Pab mèn loo xbi', mèn
co' nzyál' Pab par neda. 18 Ngo ndxep mèn
co' mbli stud cón che'n thìb xley' co' ngòc
xley' che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Epicur
no taandxep mèn co' mbli stud cón che'n
thìb xley' co' ngòc xley' che'n thìb mbi' co'
ngro' lèe Stoic. Mèna mtlo mdoodi's no
xtàa mèna cón che'n Pab. Ndxab ndxep
mèna loo xtàa mèna cón che'n Pab:
—Nda toodi's no na' mbi' ba' ñeene'
cón ñee mbi' loo na'. Mbi' ba' axta arid
ndyoodi's.
Taandxep mèna mbez:
—Ndyac na' mbi' ba' ndyoodi's cón che'n
tedib Diox co' tarte libe' na'.
Tataa mbez mèna tac Pab ngo yalbàn
cón che'n di's ndac co' nac co' ndlu' cón
che'n Jesús. No ngo Pab yalbàn le' mèn co'
nguth ryo xban. 19 Sya, mbe' mèna Pab thìb
lugar co' lèe Areopag co'te' mque no mèna
costumbr par queltàa mèn par co'x mèna
loo xtàa mèna no tub rez mèn cón che'n
con' roo con' xèn co' ndxàc loo xtàa mèn
no làth xtàa mèn. Tya, mnibdi's mèna loo
Pab. Ndxab mèna:
—Mbi', ¿ché' nzo mod gòn nu' cón che'n
di's cub co' ndyoodi'sl loo mèn ba' par
ta' nu' cuent xá naca, à'? 20 Tac di's co'
ndyoodi'sl loo mèn tarte gòn nu' di's ba'
thidtene. Cona, ndlya's nu' ta' nu' cuent
cón nee ryethe di's co' ndyoodi'sl ba'.
21 Tataa ndxab mèna loo Pab tac mèn co'
nac mèn ciuda Aten no taamas mèn tith co'
nzo ban le'n ciuda Aten, mèna yende chó
zin' ndli. Ante nzi mèna par gòn mèna chol

di's co' ndxòn mèn ndyoodi's tedib mèn no
par gòn mèna cón che'n chol con' cub co'
ndxàc.
22 Sya, mdoo Pab loo mèn lugar co'te' lèe
Areopag. Ndxab Pab loo mèna:
—Mèn ciuda Aten, ngüi'en no ndan
cuent axta arid mènley' nac gu' loo chol
con' co' mbez gu' nac Diox. 23 Tac co'se'
mque tee'en le'n ciuda gu', huax con'
gunèelen xá ndxác gu' ndli gu' cas loo huax
con' co' mbez gu' no ndli gu' cuent nac Diox
gu'. No gunèen thìb còo' co'te' ndub di's co'
mbez: Con' ndxè' nac còo' che'n thìb Diox
co' tarte libe' mèn. Hui' gu' nexa. Yende
cón niin loo gu' cón che'n di'sa. Huenque'
mbez di'sa. Pues Diox co' tarte libe' gu',
lèepe' Dioxa nac di's co' ndub loo còo' co'te'
ndub Diox gu'. No cón che'n Dioxa nac co'
tan cuent loo gu' tac, lìcpe' ba'i, gu' tarte
libe' Dioxa.
24 Diox co' mxèn' izlyo' no co' mblec iz-
lyo', Diox co' ngue xèn' rye loothe con' co'
nziri' loo izlyo', Dioxa ñibe'pe' loo bé' no
loo izlyo'. Dioxa inzo bante le'n gudo' co'
ntoxcua' ya' mèn. 25 Inquinte lyath no mèn
Diox loo chol con' co' ndli mèn cuent nde
che loo Diox. Yende chó con' ndxàc falt loo
Diox thidtene. Ndxe'leque', yub Diox ndli
par nzi ban na' loo izlyo' ndxè'. No ndli Diox
par ngue xèn' Diox na' loo izlyo' ndxè'. No
mbli Diox par ngure taamas con' co' nziri'
loo izlyo'.
26 No thidte ren, no thidte bél', no thidte
zith mbli Diox par mxèn' Diox mèn par cue
ban mèn rye nación dib athu loo izlyo'. No
mbli Diox ngure thìb thìb nación dib athu
loo izlyo' co'se' ngòc lín' no tiemp co'se'
ngure thìb thìb nación co'te' ngòc lugar
co' nziri' thìb thìb nación nalle'. 27 Tataa
mbli Diox loo mèn dib athu loo izlyo' par
bel'que' ngác ncua'n mèn Diox thìb mod
tedib mod axta ngzal Diox loo mèna. Tac,
lìcpe' ba'i, itithte nzo Diox loo thìb thìb na'.
28 Loo Diox nzi ban na'. No ndli Diox nquée
ndlyàa na' loo izlyo'. No ngue xèn' Diox
na' loo izlyo' ndxè' xal mbez di's co' ndxab
ndxep mèn co' nzo làth gu' co' ntoxcua' di's
che'n thìb discurs co'se' ndlab mèna ye's
che'n discurs. Mbez mèna: Nac na' mèn
guliz Diox. 29 Le' sya, chele' na' nacque' mèn
guliz Diox, indxàalte li na' xtùuz le' Diox
nac thìb gunab co' natoxcua' con or, co'
natoxcua' con plat, co' natoxcua' con quèe,
co' nac con' co' ntoxcua' mèn xal alithe
ndye'th xtùuz yéc mèn. 30 Diox mbli xal mèn
co' ne'ñeede co'se' ngòc tiemp co'se' ngure
mèn nau' yéc nau' loo mèn. Per nalle' Diox
ñibe' loo mèn dib athu loo izlyo' le'n tiemp
ndxè' par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn
no se' mèn mod co' ndxàp mèn loo Diox
par lyá' mèn loo con' ryes. 31 Tac Diox mcui
thìb huiz co' gàc thìb huiz co'se' nalìte no
nambìite tub rez Diox cón che'n ryete mèn,
que naca naban mèn, que naca nguth mèn.
Gàc con'a loo mèn por cón che'n thìb mbi'
co' mcui Diox no co' mblo' xà' Diox par tub
rez mbi'a cón che'n ryethe mèn. No mblu'
Diox loo na', lìcque', tub rez Diox cón che'n
mèn por cón che'n mbi'a, tac mbli Diox
ngro xban mbi'a làth mèn nguth.
32 Co'se' mbìn mèna le' Pab ndxab le' mèn
nguth ryo xban, ale mxìis mxyán' ndxep
mèn. Le' taamas mèna ndxab:
—Más huen gòn nu' di's co' ngue toodi'sl
ba' tedib huiz tac ya ngo tacle' lezo' nu' nzi
yòn nu' tant di's co' ndyoodi'sl ba'. Ngo
zanle' nu', ne.
33 Sya, mbla' Pab, ndyàa mèna. 34 Per
làtha ngo ndxep mèn co' mqueltàa no Pab.
No ngola's mèna di's co' mdoodi's Pab cón
che'n Jesucrist. Làth mèna ngo thìb mbi'
co' ngro' lèe Nich. Mbi'a ngòc thìb sos
co' nqueltàa no mèn co' nqueltàa co'te' lèe
Areopag. No ngo thìb xa'gota làth mèna,
ne, co' ngro' lèe Damars. Ngo taamas mèn
làtha, ne, co' ne'needen chó lèe.

18

Pab ngo ciuda Corint.

1 Ngolo nguri'th con'a, Pab ngro' le'n
ciuda Aten. Nda Pab par ciuda Corint.
2 Le'n ciuda Corint mzyál' Pab thìb mbi' co'
nac mèn nación Israel. Mbi'a ngòc mbi'
thìb yèez co' nac yèezya' che'n làaz mèn
pont. Mbi'a ngro' lèe Aquil. Pente ndxàc
plá huiz mzin Aquil con sa'l Aquil, co' lèe
Priscil, ciuda Corint. Ndye'th xon' xa' co'te'
ngo ban xa' ciuda Rom co' ñibe' loo mèn
nación Ital. Que nzo ne'ñee lezo' ryop sa'l
Aquil, mxon' ryop sa'l Aquil ciuda Rom
co'te' ngo ban ryop sa'l Aquil. Tac thìb
mbi' co' lèe Claud co' nac gobiern che'n
nación Ital mnibe' le' ryete mèn co' nac
mèn nación Israel co' nzo ban ciuda Rom
ryo' mèna ciuda Rom. Mzin Aquil ryop
Priscil Corint. Le'pe' le'n huiza, ngua nee

Pab máa ryop sa'l Aquil. 3 Per com le' Pab
ndli zin' co' nac leque zin' co' ndli Aquil
ryop Priscil co' nac thìb zin' co' ntoxcua' xa'
yòo mantiad, mbyan' Pab liz ryop sa'l Aquil
par thidte li Pab zin' con Aquil. 4 No cad huiz
sabd co' nac huiz descans tiempa ndyee
Pab co'te' ndub sinagog le'n ciuda Corint
co'te' ndyoodi's no Pab mèn co' nac mèn
nación Israel no co'te' nqueltàa mèn co'
inacte mèn nación Israel. No ndli Pab gan
xèegà xèegà ndxàc nado' mèna no ndlyàa
yéc mèna no ndlyàa lezo' mèna loo cón
che'n Tad Jesucrist.

5 Co'se' mzin Sil no Timote, ndye'th
myen', ngua que tee myen' par ned le'n
yèezya' co' nac làaz mèn macedon, mzin
myen' Corint co'te' nzo Pab. Sya, leque Pab
mtlo mxo'f zin' par co Pab yalbàn thidtene
cón che'n di's ndac che'n Diox. No nambìite
ta' Pab cuent loo mèn nación Israel co'
nzo ban ciuda Corint le' Jesús ngòc Crist
co' ngure quee lezo' mèn yi'th que tee loo
mèn loo izlyo'. 6 Per ndxe'leque', mtlo mèn
nación Israela, nazab ñii mèn ngòc nguàal
di's contra Pab par mda' mèn xyàn lezo'
Pab. Sya, mzib Pab xab Pab loo mèna, co'
nee di's, nac thìb señ ryo' Pab loo mèn. Sya,
ngro' Pab. Mbii Pab loo mèn nación Israel
le'n sinagog. Ndxab Pab loo mèn nación
Israela:

—Yan' con' co' ndli gu' ba' cón che'n
Diox co'se' gàc huiz tub rez Diox cón che'n
gu' par leque con' ndli gu' ba' li par co' xà'
Diox gu' loo Diox thidtene. Per por part
cón chenen, nambì ndoon loo Diox loo cón
che'n co' ndli gu'. Nee gu' cón che'n gu'.
Desde nalle' par delant, ya ne'tolode gon
yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo
gu' co' nac mèn nación Israel. Más huen
nda lon yalbàn loo mèn co' inacte mèn
nación Israel.

7 Sya, ngro' Pab sinagog. Nda Pab liz thìb
mbi' co' lèe Just. Mbi'a ndli cas loo Diox.
No anze'f mbez mbi' Diox. No ña'b mbi' loo
Diox. No ndyub xib mbi' no ncòo' mbi' yéc
mbi' loo Diox. Mdub liz mbi' cuat sinagog.

8 Ngo thìb mbi' co' lèe Crisp co' ngòc jef
che'n leque sinagog. Mbi'a ngola's loo Tad
Jesús no loo cón che'n Tad Jesús con rye
mèn guliz mbi'. No huax mèn co' nac mèn
ciudape' Corint, texal ngolo mbìn mèna
di's co' nac di's ndac co' mblo Pab yalbàn,
ngola's mèna loo Jesús no loo cón che'n
Jesús. Sangngòc bautizar mèna, ne.

9 Le' sya, Tad Jesús mxo'f loo loo Pab thìb
yál'. Ndxab Tad Jesús loo Pab:

—Ne'zyebtel, Pab. Ftolo blo yalbàn loo
mèn Corint. No tolo ftoodi's loo mèna.
10 Daa nzo noque'l. No yende chó mèn gàal
lùu par li mèna yalquìi lool. Tac daa nanee
nzo huax mèn ciuda ndxè' co' yòo loo cón
chenen yiloa.

11 No por cona, mbyan' Pab thìb lín' narol
le'n ciuda Corint. Ndlu' Pab mèn. No mblo
Pab yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox
loo mèn.

12 Per le'n huiz co'se' ngòc thìb mbi'
co' lèe Galión gobernador loo mèn yèezya'
che'n làaz mèn acay, le'n huiza huax mèn
nación Israel co' nzo ban Corint, mqueltàa
mèna contra Pab par gàc mèna ngolo
ngola's loo Pab. Mxenxù' mèna Pab. Mbe'
mèna Pab loo Galión co'te' ndub ñibe' Gal-
ión. 13 Ndxab mèna loo Galión:

—Mbi' ndxè' ngue tee li par ndlyàa yéc
mèn no ndlyàa lezo' mèn loo mod co' ngòp
mèn loo Diox par tlo gàp mèn tedib mod co'
nac mod cub par tyub xib mèn loo Diox no
còo' mèn yéc mèn loo Diox. Moda ndli par
ya ne'ntolode li mèn cas loo ley che'n mèn
ciuda Rom co' ñibe' loo nación na'.

14 Per le'pe' ndlya's Pab tub Pab razon
Pab loo Galión co'se', chàa, mcàb Galión loo
mèn nación Israel. Ndxab Galión:

—Chele' gu' ndli cuent le' mbi' ba' mbli
thìb falt co' ilé'de nac o mbeth mbi' thìb
mèn, thìb mod tedib mod na tub rez cón
che'n mbi' xalque' ta' gu' cuent cón che'n
mbi' loon, gu' co' nac mèn nación Israel.
15 Per com le' mbi' ba' ante ndyoodi's no
gu' cón che'n di's, no cón che'n lèe mèn,
no cón che'n ley co' nac xley' gu', gu' nee
cón li no gu' mbi' ba'. Tac por part cón
chenen, indlyasten tub rezen cón che'n gu'
ba'. Ngolo cuent.

16 Sya, mbli Galión mandad yi'th polesi co'
nac mèn nac zin' par co' polesi mèna co'te'
ndub ñibe' Galión. 17 Sya, ryete mèn ciuda
Corint co' nac mèn nación Grieg mxen mbi'
co' lèe Sost co' nac tedib jef che'n sinagog
co' mbyan' lugar che'n Crisp tant thìb xyàn
ndyac mèna. No delant loo Galión co'
nac gobernador mda' mèna golp Sost axta
mbyan' gust lezo' mèna. Per por part che'n

Galión, yende chó mport nzo lezo' Galión
con'a mastale' mbeth yèe mèna Sost.

Pab ngua ciuda Antioqui co' nac ciuda
che'n làaz mèn sir. Ngolo nguri'th ndxep tiemp,
mbere Pab, ngua Pab tedib vez co' ngòc mbyon
viaj. Ngua too naa Pab mèn co' ndxela's par ned
làaz mèn galas no par ned làaz mèn frig.

18 Be' mbyan' Pab le'n ciuda Corint
taahuax huiz. Ngoloa, gunii Pab Diox loo
mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist.
Sya, mbii Pab. Ngòo Pab loo thìb yòoyaa
par ndoo Pab loo níttó'. Nda Pab par ned
le'n yèezya' che'n làaz mèn sir. Thidte
mqueltàa Pab con Priscil no Aquil par ya no
Aquil ryop Priscil Pab. Láth nzo Pab yèez
Cencr, ale ngua Pab loo thìb mbi' co' ncho'
yis yéc mèn par ndxab Pab chub mbi' yéc
Pab ndoore' yòo Pab loo yòoyaa. Ale tataa
mchub Pab yéc Pab par mdyaa thìb con'
co' ngòc co' mcàbgòn Pab loo Diox li Pab.
Ngoloa, ngòo Pab loo yòoyaaa. Nda Pab par
neda. 19 Co'se' mzin Pab con Priscil no Aquil
le'n ciuda Efes, Priscil no Aquil ndxab loo
Pab tyate yan' Priscil ryop Aquil. Le' Pab na,
ngua riid co'te' ndub sinagog le'n ciuda Efes
par ngua toodi's no Pab mèn nación Israel
co' nqueltàa sinagog tya. 20 Le' mèn nación
Israel na, nalyat ndxab loo Pab bel'que' tyal
Pab yan' Pab con mèna tya mase pláte huiz.
Per Pab ne'ndalte. 21 Sya, gunii Pab Diox loo
mèna. Ndxab Pab loo mèna:

—Naquinque' gan ciuda Jerusalén par
gan lni co' gàc ciuda Jerusalén le'n huiz
ndxè. Per yende chó xgab li gu', yey. Yiloa,
beren, gal neen máa gu' par nedrè' tedib
vez chele' Diox nee lezo' gàca tataa loon.

Sya, ngòo Pab loo yòoyaa. Nda Pab
par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn cesar.
22 Co'se' mzin Pab ciuda Cesar, sangnguri'th
Pab. Nda Pab par ciuda Jerusalén. Ngua
nii Pab Diox loo mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox. Ngoloa, mbere Pab, sangngulàa
tùub Pab par ciuda Antioqui co' nac ciuda
che'n làaz mèn sir. 23 Co'se' ngolo ngòc plá
mbe' mque tee Pab par neda, mbii Pab par
neda tedib vez par ngua que tee Pab thìb
yèez tedib yèez co' nac yèezya' che'n làaz
mèn galas, no co' nac yèezya' che'n làaz
mèn frig. Mbli Pab par ndye'th lezo' mèn
co' ndxela's loo cón che'n Diox par neda.

Ngo thìb mbi' co' lèe Apol. Mbi'a ngue go
yalbàn loo mèn le'n ciuda Efes.

24 Leque le'n huiza mzin thìb mbi' le'n
ciuda Efes. Mbi'a nac thìb mbi' nación
Israel. Mbi'a lèe Apol. Ngòc mbi'a mèn
gulàaz che'n ciuda Alejandri. Nde nxon',
ngòc mbi' thìb mbi' co' ndxácpe' ngo yal-
bàn. No ndxác mbi' nda' mbi' cuent co'
huenleque' cón che'n di's co' ndub loo libr
co' nac xti's Diox. 25 Huen huen mté'th
mbi' cón che'n xá mod yòo mèn loo cón
che'n Diox por cón che'n Tad Jesucrist. No
anze'f ndye'th lezo' mbi' no nda' gust lezo'
mbi' ndyoodi's mbi' cón che'n Tad Jesús.
No nambìite ndyoodi's mbi' cón che'n Tad
Jesús mastale' ante nda' mbi' cuent cón
che'n xá mod mbli Juàn Bautist bautizar
mèn. 26 Con dibaxla's mdoodi's no Apol mèn
le'n sinagog mèn. Per co'se' mbìn Priscil
no Aquil mod co' nda' Apol cuent cón che'n
Tad Jesús, mbe' Priscil ryop Aquil Apol thìb
lugar xà'. Sya, más nambìite mda' ryop
Priscil Aquil cuent xá mod yòo mèn loo cón
che'n Diox loo Apol. 27 Co'se' mblya's Apol
ya riid Apol par ned le'n yèezya' co' nac làaz
che'n mèn acay, mèn hues por cón che'n
Jesucrist co' nqueltàa le'n ciuda Efes, ndxab
mèna loo Apol:

—Huenque' lil yal viaj le'n yèezya' co'
nac che'n làaz mèn acay.

Sya, mtoxcua' mèna thìb cart par hue'
Apol cart loo mèn yèezya' che'n làaz mèn
acay, mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox
par neda, par nabe'ste gàc mèna co'se'
zin Apol par neda. Co'se' mzin Apol le'n
yèezya' che'n làaz mèn acay, anze'f thìb
con' ndac mbli Diox loo mèna por cón
che'n con' ndac co' mbli Apol loo mèn co'
mbli Diox ngola's par ngòo mèna loo cón
che'n Diox. 28 Láth nzo Apol làth mèn par
ned ngua que tee Apol, huen huen mblu'
Apol cón che'n mod ye'rsin' co' ndxàp mèn
nación Israel loo cón che'n Diox loo mèn
par neda. Co'se' ndyoodi's Apol loo mèn
nación Israela, Apol ndyoodi's loo mèna
xalque' nac di's co' ndub loo libr co' nac
xti's Diox le' Jesús nac Crist co' nzi quee
lezo' mèna. Mod co' mdoodi's Apol loo
mèna, yende mod ncà di's mèna loo Apol.

19

Pab ngue que tee par ned le'n ciuda Efes.

1 Láth nzo Apol le'n ciuda Corint, Pab
mxen ned, nda Pab. Nguri'th Pab par ned
làaz mèn yidyòo axta mzin Pab ciuda Efes.
Tya mzyál' Pab ndxep mèn co' ndxela's

loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist.
2 Mnibdi's Pab loo mèna. Ndxab Pab:
—¿Ché' ngulàa Xpii Natú' loo gu' no
ngòo Xpii Natú' loo gu' par tlo ñibe' Xpii
Natú' loo gu' co'se' ngola's gu' loo Crist no
loo cón che'n Crist, à'?
Mèna mcàb. Ndxab mèna loo Pab:
—Axta ne' ne' ñee nu' ché' nzo Xpii co'
mbez U' nac Xpii Natú', Tad.
3 Mbere Pab, mnibdi's Pab loo mèna tedib
vez. Ndxab Pab:
—¿Chó cón che'n con' no por chó con'
ngòc bautizar gu', sya?
Mèna mcàb loo Pab. Ndxab mèna:
—Nu' ngòc bautizar por cón che'n di's
ndac co' ngócte mblu' Juàn Bautist loo nu'.
4 Pab ndxab loo mèna:
—Juàn mbli bautizar mèn par ngòca thìb
con' co' ndlu' loo mèn le' mèn mzye'que'
mod co' ngòp mèn loo Diox. Lomisque',
mda' Juàn cuent loo mèn ndxàalque' yila's
mèn loo mbi' co' yi'th nque yilo riid cón
che'n Juàn, co' nee di's, mbi'a nac Jesús co'
nac leque yub Crist.
5 Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Pab loo
mèna, ngòc bautizar mèna por lèe che'n
Tad Jesús. 6 Co'se' mxo'f Pab ya' Pab loo
mèna, ngulàa Xpii Natú' loo mèna no ngòo
Xpii Natú' le'n lezo' mèna par tlo Xpii
Natú', ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèna. Mtlo
mèna, mdoodi's mèna tedib di'stèe co' nac
xà' di's. No ngòc mèna mèn co' mde'th di's
co' ndxab Diox hora. 7 Por loo rye mèn co'
ngòc bautizara ne'que' si' fchop mèna.
8 Mque tee lu' Pab no mque tee go Pab
yalbàn con dibaxla's le'n son mbe' le'n
sinagog che'n mèn nación Israel co' nzo ban
le'n ciuda Efes. No mbli Pab ndxàc nado'
mèn par ndlyàa yéc mèn no ndlyàa lezo'
mèn par tataa mod yòo mèn loo cón che'n
Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn. 9 Per ngo
ndxep mèn nación Israel co' ngòc mèn naad
no mèn nguud co' thidteneque' ne'ndalte
ngala's loo Crist no loo cón che'n Crist.
Ndxe'leque', gunii yèe gunii tìi mèna cón
che'n di's ndac che'n Diox loo xnaa loo mèn
co' mqueltàa sinagog. Leque hora mblá'
Pab mèna. Mbe' Pab ante mèn co' ndxela's
loo Crist co'te' nac scuel che'n thìb maistr
co' lèe Tiran. Le'n nyòo scuela ndyoodi's
no Pab chol mèn co' nqueltàa no Pab ryete
huiz. 10 Tataaque' tolo mbli Pab le'n chop
lín' le'n ciuda Efes axtaque' mbìn rye mèn
yèezya' che'n làaz mèn asia di's co' nac
cón che'n di's ndac che'n Tad Jesús. Le'le'
mbli Pab par mbìn mèn co' nac mèn nación
Israel di's. Le'le' mbli Pab par mbìn mèn
co' inacte mèn nación Israel di's, ne. 11 Làth
xtau'a, Diox ngue li ndxàc yalguzye' roo
yalguzye' xèn loo mèn por Pab. 12 No por
tant ndxàc yalguzye' roo yalguzye' xèn co'
ndli Diox ndxàc, huax mèn ndxi'th loo Pab
par teyac Pab mèn. Ale nde no mèna panid
no xab mèn yíiz par ante li mèna gàal lar'a
lad Pab. Yiloa bere mèn, ye' mèn lar'a loo
mèn yíiz. No tataa mod ndxac mèn yíiza.
No ndryo xpii ye'rsin' loo mèn co' mque no
xpii ye'rsin'.
13 Ngo ndxep mèn nación Israel par neda
co' ngòc mèn hue's co' nque tee thìb yèez
tedib yèez. Mèna ngo' xpii ye'rsin' loo mèn
co' nquée mbii che'n xpiia. Mèna mbui'
xal ngue li Pab no xal mbez Pab lèe Tad
Jesús par ngo' Pab xpii ye'rsin' loo mèn.
Mblya's mèna tataaguè' li mèna loo mèn
co' mque no xpii ye'rsin' par co' mèna xpii
ye'rsin' co' ndyen mbii che'n xpii ye'rsin'a
por lèe Jesús, ne. Sya, mtlo mèna, mbez
mèna loo mèn co' mquée mbii che'n xpii
ye'rsin' looa.
—Daa ñibe' por cón che'n lèe Tad Jesús
co' ngo Pab yalbàn ryo'l, xpii ye'rsin', loo
mèn ndxè'.
14 Tataaguè' mbli gaz hues myen' co' ngòc
xgan' thìb mbi' co' ngòc mèn nación Israel,
mbi' co' lèe Scev. Mbi'a ngòc thìb jef co'
más ñibe' loo rye nguley' par neda le'n
tiempa. 15 Per co'se' mblya's myen' li myen'
tataa loo thìb mbi' co' mque no xpii ye'rsin',
xpiia mbli mcàb mbi' loo myen'. Ndxab
mbi' co' mque no xpiia:
—Na ndlibe' Jesús. No naneen chó nac
Pab. Per ¿gu', à'? ¿Cón gu'? ¿Chó mèn nac
gu'?
16 Ngolo tataa ndxab mbi'a loo myen'
xgan' Scev, ale le'le' nguát mbi' rloo myen'.
Mtlo mbi', mque' mbi' punyed nza myen'.
Ale mched mxád mbi' xab myen'. Mtehuí'
mbi' myen'. Mbli mbi' gan loo myen' axta
che myen' mxon' myen'. Mbii myen' liz
mbi'. 17 Ryete mèn co' naban ciuda Efes, que
nac mèna mèn nación Israel, que nac mèna
mèn co' inacte mèn nación Israel, ryete
mèn mbìn con' mxac myen' xgan' Scev con
mbi'a. Por cona, anze'f mzyeb mèna. No
mbez mèna: Con' roo con' xèn nac cón
che'n Tad Jesús, ndyac na', tac ante Tad

Jesús ndxác ndli yalguzye' roo yalguzye'
xèn loo mèn.
18 Lomisque' ne, huax mèn co' ngola'sle'
loo Tad Jesús no loo cón che'n Tad Jesús
mbi'th xop dol loo Pab ryethe con' ye'rsin'
co' mbli mèna ndoore' yila's mèna loo Tad
Jesús. 19 Lomisque' ne, huax mèn co' ngòc
mèn bruj, leque mèn mbi'th no libr mèn
co' lèe orac par mtec mèn libr mèn loo
ryete mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox
le'n ciuda Efes. Co'se' mblo' mèn co' nzi
hui' cuent plál ntac libr co' ngue tec mèna,
mblo' mèna cuent peser ntac ryete libr thìb
ayo mil pes. 20 Tataa mod, sate más mbyath
mbyèn di's co' nac di's ndac cón che'n Tad
Jesús le'n rye yèezya' par neda. No ndli
Diox ndxàc con' roo con' xèn che'n Diox loo
mèn par neda par tataa mod ndlu' Diox cón
che'n con' roo con' xèn che'n Diox loo mèn.
21 Ngolo ngòc ryethe con' ngòca, mnibe'
Pab lezo' Pab ya que tee Pab par ya too naa
Pab mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n
Jesucrist par ned le'n rye yèezya' che'n làaz
mèn macedon no par ned làaz mèn acay.
No yiloa tolo tyoo Pab ned, que tee Pab axta
zin Pab ciuda Jerusalén. Más de cona, mbez
Pab loo lezo' Pab co'se' yilo riid Pab ciuda
Jerusalén naquin ya Pab ciuda Rom, ne.
22 Per láth be' nzo Pab le'n yèezya' che'n làaz
mèn asia, mtel' Pab chop myen' co' ndlyath
no Pab par ya myen' le'n yèezya' che'n làaz
mèn macedon. Myen'a ngòc Timote no
Erast. Le' Pab na, be' mbyan' taandxep huiz
par ned le'n yèezya' co' nac che'n làaz mèn
asia.

Mèn ciuda Efes ndxátbèe contra Pab.

23 Le'n huiz co'se' mque tee Pab par ned
le'n yèezya' che'n làaz mèn asia, anze'f thìb
mèn co' nac mèn ciuda Efes nguátbèe por
indyubla'ste mèn gòn mèn con che'n di's
ndac. 24 Làth mèna, ngo thìb mbi' co' ngro'
lèe Met. Mbi'a mbli par nguátbèe mèn.
Mbi'a ndli zin' con plat. Ntoxcua' mbi'
gunab bix con plat co' ñaa xal thìb gudo'
co' nac che'n dioxpe' mèna, diox co' lèe
Dian. Más de cona, ryete mèn co' ndli zin'
con Met loo zin'a, mèna ndli gan huax tmi.
25 Met mbli par mqueltàa mèn co' ndli zin'
con Met con taamas mèn co' ndli leque
zin'a. Ndxab Met loo rye mèna:

—Cara, gu' nanee le' zin' co' ndli na' nac
thìb zin' co' inacte arid nèe no ndryo' cuent
loo zin' co' ndli na', ne, ¿lé'? 26 Per com le'
gu' nonle' no ndxòn gu' le' mbi' co' lèe Pab
nque tee nda' cuent le' rye diox co' ntoxcua'
ya' mèn inacte merpe' Diox. No tataa mod
ndli Pab gan par ndxela's huax mèn di's co'
mbez Pab. No gu' nda'que' cuent iante loo
mèn co' naban ciuda Efes ndxè' mbez Pab
tataa. Ndxe'leque', ngue tee ta' Pab cuent
loo mèn co' nac mèn rye yèezya' che'n làaz
mèn asia, ne. 27 Axta arid ryes nac con'
ndxè' loo na' tac axta zin' co' ndli na' nzo
ryes ya ne'tolode li na' zin'. No lomisque'
ne, axta gudo' co' nac che'n diox na' co' lèe
Dian nzo ryes gàc gudo' na' thìb con' co' ya
yende cón ntac loo mèn. No ya ne'tolode
xyo'f lèe xyo'f xti's cón che'n diox na' co'
lèe Dian. No axta ya ne'lide mèn cas lni co'
gàc loo diox na' co' ndli na' cuent nac diox
roo diox xèn loo na'. Nanee na' le' ryete
mèn co' nac mèn gulàaz che'n làaz mèn asia
no ryethe mèn co' naban dib athu loo izlyo'
nde too naa, no nde còo' mèn yéc mèn, no
nde tub xib mèn loo diox na'. ¿Xá nee gu'?
¿Cón li na'?
28 Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Met,
anze'f ngocloo mèna no cabii ndxab mèna:

—¡Pà lá' na' diox na' co' lèe Dian! Con'
roo con' xèn nac diox na', yey.
29 Tataa mod anze'f thìb mèn nguátbèe
no ngoo too di's làth mèn dib le'n ciuda
Efes. Mxen mèna thìb mbi' co' lèe Gay no
tedib mbi' co' lèe Aristarc. Ryop myen'a
mque tee lyath no Pab. Ngòc myen'a mèn
gulàaz asia. Mdo'fxax mèn ryop myen'a.
No mbe' mèn ryop myen'a axta co'te' ndub
oficin co' nac yòolau che'n ciuda Efes no
co'te' nqueltàa mèn par ngo mèn chol junt
tya. 30 Pab mblya's ngòo xi'th mèna par
ndoodi's Pab loo mèn. Per mèn co' ndxela's
loo cón che'n Jesucrist ne'ngla'de nga Pab.
31 Lomisque' ne, ndxep mèn co' nxo'f zin'
zin' che'n gobiern co' ndub ciuda Rom co'
ñibe' loo mèn asia, mèn co' ngòc amiu Pab
co' naban le'n ciuda Efes, mèna mtel' di's
loo Pab. Ndxab mèna indxàalte yòo Pab
xi'th mèn co'te' mqueltàa mèn. 32 No por
tant mèn co' nqueltàaa, xà' mbez thìb mèn;
xà' mbez tedib mèn tac, por derech, nguát-
bèe mèn. Per ngo masre' mèn co' axta ne'
ne' ñee xá mod anze'f thìb mèn mqueltàa
no axta ne' ne' ñee mèn chonon mqueltàa
mèn. 33 No ngo ndxep mèn làth mèna co'
mda' cuent loo tedib mbi', co' lèe Alejandr,
cón che'n cón ndxàc. Mèn nación Israel

co' naban ciuda Efes co' ngòo xi'th mèna
mnibe' loo Alejandr ya too Alejandr loo rye
mèna par tyoodi's Alejandr ndxep par cued
li mèn ruid no par cued ya ne'tolode yecloo
mèn. Sya, ngua too Alejandr loo mèn. Mbli
Alejandr señ loo mèn, co' nee di's, ndxab
Alejandr:

—Ya ne'tolode li gu' ruid. Xèe gure gu'.

Tataa mbli Alejandr tac Alejandr mblya's
tyoodi's cón che'n myen' no Pab no ya Ale-
jandr favor cón che'n Pab con myen'a loo
ryete mèn. 34 Per co'se' mda' mèn cuent le'
Alejandr nac mèn nación Israel, ale casque'
le'n chop hor ngrozèe mèna:

—¡Pà lá' na' diox na' co' lèe Dian! Diox
na' nac diox roo diox xèn loo na' co' nac
mèn ciuda Efes.

35 Sya, mbi' co' nac secretar loo mèn nac
zin' che'n ciuda Efes, co'se' mbli mbi' gan
mbyàl yéc mèn no mbyàl lezo' rye mèn co'
mqueltàaa, ndxab mbi' loo mèn:

—Mèn ciuda Efes, mèn co' naban dib
athu loo izlyo', non mèna no nanee mèna le'
na' co' nac mèn ciuda Efes nquenap gudo'
co' nac che'n diox na', diox na' co' nac thìb
mdo' co' ngulàa loo bé' loo na' par que no
na' mdo' na' loo izlyo'. 36 Gu' nonque' yende
chó mèn nzo co' gác cà di's xal ngue niin
loo gu' ndxè'. Ftàl gu' yéc gu' no ftàl gu'
lezo' gu'. Indlyasten li gu' nec thìb con'
ye'rsin' xal ngue li gu' xtùuz ba'. 37 Tac
mènbi' co' nde no gu' ndxè', mèna tarte
li par tethon mèn gu' cón che'n diox gu'.
No ne' ne' tar nii mèn ngòc nguàal di's cón
che'n diox gu'. 38 Chele' Met no mèn co'
ndli zin' con Met ndlya's co ñee loo nu'
cón che'n chol mèn, por cona nzo juez no
nzo yòolau. Nzoque' mod co ñee Met con
mèna loo mèn nac zin' par tataa mod thìb
thìb mèn tub razon che'n mèn loo juez no
loo agent. 39 Per chele'i nac cón che'n tedib
con' co' ndlya's gu' ña'b gu' loo juez no loo
agent, nabe'ste queltàa gu' par co gu' thìb
junt par tyoodi's gu' co' li gu' xal ñibe' ley
na' loo na'. 40 Tac ndxàc con' ryes loo na'.
Nzo mèn co' ta' cuent loo gobiern co' ndub
Rom cón che'n xà mod nguátbèe mèn nalze
le'n ciuda na' ndxè'. Gab mèn le' na' nac
thìb partid co' nguátbèe contra gobiern co'
ndub ciuda Rom. Pues, nec thìb mod no nec
tedib mod yende mod tub na' razon che'n
na' loo mèna chele' mèna ñibdi's loo na'
cón che'n xá mod nguátbèe mèn nalze le'n
ciuda na' ndxè'. Más huen blá' gu' con' ba'.

41 Co'se' ngolo gunii mbi' co' ngòc secre-
tar loo rye mèna, mtau' mbi' loo di's no loo
cuent. Mxen thìb thìb mèna ned, ndyàa
mèn.

20

*Pab mxen ned, nda Pab par ned le'n yèezya'
che'n làaz mèn macedon no par ned le'n yèezya'
che'n làaz mèn grieg.*

1 Co'se' ngolo nguri'th huiz co' nguátbèe
mèna no mbyàl yéc mèn no mbyàl lezo'
mèn le'n ciuda Efes, Pab mbli par mqueltàa
rye mèn co' ndxela's le'n ciuda Efes par
mco'x Pab ndxep loo mèna. Ngoloa, gunii
Pab Diox loo thìb thìb mèn. No mde's mcàa
Pab yen thìb thìb mèn. Ngoloa, mxen Pab
ned, nda Pab par ned le'n yèezya' che'n làaz
mèn macedon. 2 Ngua que tee Pab no ngua
too naa Pab ryete yèezya' co'te' nqueltàa
mèn loo cón che'n Diox par neda par tolo
li Pab ye'th lezo' mèna xal nac mod co'
ndyoodi's Pab loo mèna. Por lult mzin Pab
le'n yèezya' co' nac che'n làaz mèn grieg.
3 Sya, mbyan' Pab le'n yèezya' che'n làaz
mèn grieg le'n son mbe'. Látha, mblya's
Pab nga Pab loo yòoyaa par ya Pab par
ned le'n yèezya' che'n làaz mèn sir. Per
le'pe' yòo Pab loo yòoyaa, mda' mèn cuent
loo Pab le' mèn nación Israel co' nzo ban
par neda ngue gobe'le' no ngue toxcua'le'
par yátbèe mèna contra Pab. Por cona,
mbli Pab xtùuz. Más huen bere Pab, tyen
Pab ned, ya riid Pab par ned le'n yèezya'
che'n làaz mèn macedon. Ya ne'ngade Pab
par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn sir.
4 Ngua no Pab thìb mbi' co' lèe Sópater co'
nac mèn gulàaz berea no Gay co' nac mèn
gulàaz mèn derb, no Timote, no Tiquich,
no Trofim. Yon mèn ndxè' ngòc mèn che'n
làaz mèn asia. Ryete mèn ndxè' mque tee
no Pab par neda. 5 Ryete mèn co' ndxàc
hues por cón che'n Jesucrist mner loo nu'
par mzingà mèna loo nu'. Nguled mèna
nu' ciuda Tro. 6 Le' sya, ryete nu' co' mque
tee no Pab, mbyan' nu' le'n ciuda Filip
co'te' ngue que'en ye's ndxè' lool, Tyofl,
daa co' nac Luc, par nguled nu' nguri'th
lni co' nac lni co' ndli mèn nación Israel
co'se' ndxuhua mèna pan co' indxòode dii
levadur. Ngoloa, ngòo nu' loo yòoyaa. Mbii
nu' ciuda Filip. Mxyo'f nu' loo níttó'. Axta

ngolo ga'y huiz mbli nu' gan mzin nu' ciuda
Tro. Tya nguled nu' gaz huiz.

*Pab ngua too naa rye mèn co' ndxela's co'
nzo ban le'n ciuda Tro.*

7 Co'se' ngòc ner huiz che'n sman, ryete
nu' co' ndxela's loo cón che'n Diox co'
nqueltàa le'n ciuda Tro, thidte mqueltàa
nu' par hua nu' pan co' nac Cena Santa.
Látha, mblo Pab yalbàn no mblu' Pab loo
mèn co' mqueltàa cón che'n di's ndac. No
com le' Pab mquin bii tedib huiz co' nde
nquea, ¿lé'?, tolo mblo Pab yalbàn loo mèna
axta gulal yál'. 8 No co'te' nqueltàa mèna
ngòc thìb cuart co' nac son pis. No nde
nxon', anze'f thìb xnìi ntenìi le'n cuarta.
9 Làth mèna nzo thìb mbyòo co' lèe Eutic.
Mbyòo mdub ro thìb ventan che'n cuarta.
Per com le' Pab tolo mdoodi's axta ngulal
yál'a, ¿lé'?, látha mxen mcal'guth mbyòoa
ro ventan co'te' mdub mbyòo. Ne'nden'te
mbyòo xal ngoxud mbyòo loo cuart co' nac
son pis axta loo yòo. Tya ngua xít che mèn
mbyòo. Nguthle' mbyòo. 10 Per co'se' gunee
Pab ngulàa mbyòo loo yòo, mbilàa Pab, ne.
Sya, mdub xib Pab cuat mbyòo co'te' nax
mbyòo. No thidte ngua Pab, mblo Pab ya'
Pab yen mbyòo. Mde's Pab mbyòo. Ndxab
Pab loo rye mèn hues co' mqueltàaa:

—Ne'zyebte gu', ey. Mbyòo ngro xban.

11 Ngoloa, mquée Pab gáp. Ngòo Pab le'n
cuart co' nac son pis. Thidte mqueltàa
rye mèna con Pab par nduhua rye mèna sa
yèth hora. Co'se' ngolo nduhua rye mèna,
tolo mdoodi's Pab axta ngo nìi izlyo' co'
nac tedib huiz co' nde nque. Sya, mxen
Pab ned. Mbii Pab ciuda Tro. 12 Le' mbyòo
co' ngulàa loo yòo, co' ngutha no co' ngro
xbana na, ndyac lezo' ryete mèna por cón
che'n mbyòoa. Ndyàa mbyòo con mèn guliz
mbyòo par liz mbyòo.

*Pab mbii ciuda Tro. Mxen Pab ned, nda Pab
par ciuda Milet.*

13 Mblá' nu' Pab ciuda Tro. Mdee ner nu'
loo Pab. Ngòo nu' loo thìb yòoyaa par mzin
nu' axta yèez Asón tac tya mtan' nu' di's
con Pab zyál' nu' Pab par hue' nu' Pab loo
yòoyaa tac Pab más mblya's mdee nii par
zin Pab yèez Asón. 14 Co'se' mzyál' nu' Pab
yèez Asón, tya ngòo Pab loo yòoyaa con
nu' par ngua nu' axta tedib ciuda co' lèe
Mitilen. 15 Mzin nu' Mitilen. Tya nguled nu'
chu'th. Ngoloa, mtetee nu' yòoyaa. Mdoo
nu' loo nít dib yál'. Co'se' ngo nìi izlyo'
tedib huiz co' nde nquea, sangnguri'th nu'
thìb yèez co' lèe Qui. Tya tolo mdoo nu' loo
nít axta tedib huiz co' nde nquea, axta mzin
nu' thìb puert co' lèe puert Sam co' nac thìb
yòo biiz le'n níttó'. Co'se' mbii nu' puert
che'n Sam, mzin nu' Trogil. Tya mbli nu'
chu'th descans. Ngoloa, mbere nu', mdoo
nu' loo nít dib yál'. Axta tedib huiz co'
nde nquea, mzin nu' ciuda Milet. 16 Tataa
mbli Pab sangnguri'th Pab ciuda Efes tac
indlya'ste Pab lyen' Pab le'n yèezya' che'n
làaz mèn asia. Tac Pab mblya's zingà Pab
ciuda Jerusalén par yo Pab ciuda Jerusalén
ndoore' gáal lni che'n Pentecostés chele'i
ta' lugar loo Pab.

*Pab mdoodi's no mèngool le'n yèez Milet,
mèngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn
co' nqueltàa loo cón che'n Diox ciuda Efes.*

17 Láth nzo Pab le'n yèez Milet, mtel' Pab
mèn par ngua xi mèn mèngool co' ndyoo
ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa
loo cón che'n Diox le'n ciuda Efes. 18 No
co'se' mzin mèngoola loo Pab le'n yèez
Milet, ndxab Pab loo mèngoola:

—Gu' non no nda'que' gu' cuent xal nac
mod co' mque tee ban daa co'se' anon ngòc
ner huiz co' mbal lon yalbàn loo gu' par
ned le'n yèezya' che'n làaz mèn asia. 19 Le'n
rye huiz co' ngon làth gu', na mblique' sirv
loo Diox. Mblina xal mèn co' indye'ste
no xal mèn co' inxyal'te. Axta mbínen
co'se' ngòon làth gu'. Más de cona, anze'f
thìb yalndyub ngu's ngòc loon co' mbli
no mèn nación Israel daa. 20 Per mastale'
ngòc ryethe con'a loon, na toloque' mblo
yalbàn loo gu' par mcàba con' ndac loo
gu'. Ne'nglá'den gu' taate. Mblu'en gu'
loo xnaa no mblu'en gu' liz gu' xal mda'i
lugar loon. 21 Mbezen loo mèn, que naca loo
mèn co' nac mèn nación Israel, que naca loo
mèn co' inacte mèn nación Israel, lyàa yéc
mèn no lyàa lezo' mèn par se' mèn mod co'
ndxàp mèn loo Diox no yila's mèn loo Tad
Jesucrist na' no loo cón che'n Tad Jesucrist
na'. 22 Per nalle' que nzo ne'ñee lezon gan
ciuda Jerusalén tac Xpii Natú', por derech,
ñibe' loon. No axta ne' ne' neen cón gàc
loon ciuda Jerusalén co'se' gòon loo mèn
ciuda Jerusalén. 23 Thidte con' naneen, par
ned le'n rye yèez co'te' nde teele' ndyee'en,
Xpii Natú' mbez loon le' mèn nzi bed co
mèn daa lezi'f no tetìi mèn daa axta plóthe

ndlya's mèn. [24] Per yende cón ndyóon cón
che'n co' li mèn loon. Ne' ne' yen chó
mport nzo lezon cón che'n co' li no mèn
daa. Ne' ne' yende cón ntac yalnaban co'
ngue non ndxè' loon. Conse' ndoo lezon
no ndyac lezon lin purad axtaque' telon no
taan ryethe con' co' ñibe' Tad Jesús loon par
tan cuent no gon yalbàn cón che'n xá mod
nque' lezo' Diox ñèe Diox mèn.
[25] No nalle' ngobe'en nec thìb gu' co' nzo
làth gu' ndxè' co' mbìnle' yalbàn co' mblon
loo gu' cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'
Diox loo mèn, ya ne'berede hui' gu' loon,
cara. [26] Por cona, ndlyazen niin loo gu'
nalze yende chó dol co' nac cón chenen
ndxan' loo Diox por cón che'n nec thìb
gu'. [27] Tac daa mblu'que' no mdethquen
cón che'n ryethe con' co' mblo xnee Diox
li Diox loo mèn. Nec thìb con'a ne'nca'sten
loo gu' loo Diox. [28] Por cona, ngue niin loo
gu': Anderhuen gu'. Leque' gu' hui' xal
nziri' gu' no hui' gu' xal nziri' rye mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Diox par nedrè'. Tac
Xpii Natú' mbli par ngure gu' par hui' gu'
no tyoo ner gu' loo mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Tad Jesús. Tac le'le' Tad Jesús
mdix cón che'n ryethe xtol mèna loo Diox
co'se' nguth Tad Jesús loo cruz. [29] Tac daa
nanee le' daa bii. No ro'en loo gu' nalle'
thidtene. No yiloa yi'th tedib ned mèn
co' lya's teza' gu' loo cón chenen no co'
lya's co' xà' gu' loo cón chenen thidtene.
Gàca loo gu' xal co'se' ntelux má' co' lèe
mbée mbacxil'. [30] No leque làth gu' nzo
mèn co' tlo lu'. Lugar de lu' mèn co' nac
con' lìcpe' loo gu', le'le' lu' mèn con' co'
nac con' gutyè'túb loo gu' par queltàa mèn
co' ndxela's con mèna. [31] Cona, ngue niin
loo gu': Nee gu' xal nzi que tee gu'. No
hui' gu' xal nziri' mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox. Fte' lezo' gu', le'n son lín', ze no
yál' ne'nglá'den gu'. Thidtene mco'xen loo
thìb thìb gu' con nít loon co' mbínen tant
ndyóon no tant mblyat lezon cón che'n gu'.
[32] Per nalle', mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, ña'ben loo Diox lyath no Diox gu'
par tolo xo'f zin' gu' zin' cón che'n Diox.
No ña'ben loo Diox par lyath no Diox gu'
par co gu' yalbàn cón che'n xá mod nque'
lezo' Diox ñèe Diox mèn. Tac ante Diox
ndxàp con' la's nii Diox no la's ya' Diox
par li Diox yòo valor loo gu' no par xal'
Diox ned yó' loo gu' par tolo tyal mèn, mèn
co' lya's ryo xà' loo cón che'n xab izlyo',
par gàc mèna che'npe' Diox. [33] Leque daa
inda'de lugar loon par queli'then tmi co'
ndxàp mèn no par queli'then xab mèn co'
ndxàp mèn. [34] Ndxe'leque', gu' huen huen
nda' cuent le' daa mbli zin' con yape'en par
mque non con' mquin daa no par mque no
mèn co' mquin mèn, mèn co' mque tee no
daa. [35] Gu' neeque' le' daa mblu'que' gu'
tataaque' ndxàal li mèn zin' par tataa mod
lyath no mèn xtàa mèn co' nde che con' loo.
No fxo'f ndeleque' lezo' gu', fte' lezo' gu' xal
nac di's co' ndxab Tad Jesús: Más huen nda
mèn co' angnda' con' ncàa xtàa mèn leque
mèn co' ncàa con' co' nda' mèn càa mèna.
[36] Ngolo ndxab Pab di'sa loo mèngool
che'n ciuda Efes, mdub xib Pab con mèna
no ngurez Pab Diox con ryete mèna. [37] Ryete
mèna ne'tí' ne'ñee lezo' mbín'. No mde's
mcàa mèna Pab. No mda' mèn chit cuat
Pab. [38] No anze'f ngure xi lezo' mèn-
goola tac ndxab Pab loo mèngoola le'
Pab ya ne'berede hui' loo mèngoola tedib
vez. Ngoloa thidte mqueltàa rye mèngoola.
Ngua tee ned mèngoola Pab axta co'te'
mdub yòoyaa ro níttó'. Ngòo Pab loo yòoy-
aaa, ndyàa Pab.

21

Pab mdoo loo níttó'. Nda Pab par ciuda Jerusalén.

[1] Co'se' mblá' nu' mèn co' ndxàc hues
por cón che'n Jesucrist, ngòo nu' loo thìb
yòoyaa. Thìb lìte mdoo nu' loo níttó' par
mzin nu' loo thìb yòo biiz le'n níttó' co'
lèe Cos. Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co'
nde nquea, mzin nu' loo tedib yòo biiz le'n
níttó' co' lèe Rod. Be taa be taa mdoo nu'
loo níttó' axta mzin nu' thìb puert co' lèe
Patar. [2] Puerta mzyál' nu' mèn co' nde no
tedib yòoyaa. Mèna ndoo loo níttó'. Nda
mèna làaz mèn fenis. Tya ngòo nu' loo
yòoyaa che'n mèna. Nda nu' par làaz mèn
fenis. [3] Láth nda riid nu' loo níttó', gunèe
nu' nziri' tedib yòo biiz le'n níttó' co' lèe
Chipr. Thìb lì nguri'th nu'. Le' Chipr co' nac
yòo biiza na, mbyan' lad rebes. Sangtolo
ndoo nu' loo níttó' par zin nu' axta làaz
mèn sir. Per com le' yòoyaa nquin ya lá' yó'
puert Tir, ¿lé'?, ngro' nu' loo yòoyaa puerta
par ngua nu' le'n ciuda Tir. [4] Tya, mzyál'
nu' taamas mèn co' ndxela's loo Jesucrist
no loo cón che'n Jesucrist. Mbyan' nu' con

mèna gaz huiz le'n ciuda Tir. Látha, mnibe'
Xpii Natú' loo mèna. Ndxab Xpii Natú' loo
mèna gab mèna loo Pab más huen ne'yade
Pab ciuda Jerusalén. 5 Co'se' ngolo mdyaa
gaz huiza, ngro' nu' le'n ciuda Tir. Le'
ryete mèn co' ndxela's loo Jesucrist no loo
cón che'n Jesucrist ngro' con xa'got mèn
co' nac sa'l mèn no con myen' bix. Ngua
tee ned mèna nu' axta fuer ro ciuda co'te'
nziri' play níttó'. Ro playa mdub xib nu' no
ngurez nu' Diox. 6 Ngolo ngurez nu' Diox,
gunii nu' Diox loo rye mèna. No le'le' mde's
mcàa mèn yen nu' no le'le' mde's mcàa nu'
yen mèna. Mquée nu' loo yòoyaa. Le' mèna
na, mxen ned. Ndyàa mèna par liz mèna.
7 Tataa mod mbli nu' gan mque tee nu'
loo níttó' par neda desde ngro' nu' Tir
axta mzin nu' tedib puert chu'th co' lèe
Tolemaid. Tya gunii nu' Diox loo mèn
co' ndxela's loo Jesucrist no loo cón che'n
Jesucrist. No mbyan' nu' con mèna thìb
huiz no maste. 8 Tedib huiz co' nde nquea,
Pab no taamas nu' co' mque tee no Pab,
thidte junt ngro' nu' par ngua nu' axta
ciuda Cesar leque huiza. Tya ngua nu' liz
thìb mbi' co' lèe Lip co' mdub lèe mèn Lip
Evangelist. Lipa ndxòo cuent nac gaz mèn
co' thidte mqueltàa co' ndlyath no, no co'
ndli mandad loo mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox ciuda Cesar. No mbyan' nu' con
Lip liz Lip ndxep huiz. 9 Lip mque no thap
rsap Lip. No tarte selya' nec thìb rsap Lip.
Myen'got rsap Lip mde'th di's co' ndxab
Diox loo myen' loo mèn. 10 Láth be' nzo
nu' liz Lip ndxep huiz, mzin thìb mbi' co'
nde'th di's co' ndxab Diox. Mbi'a lèe Agab
co' nde par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn
jude. 11 Mbi'th too naa mbi' nu'. No ale láth
ndyoodi's no mbi' nu', mblo' mbi' cinch co'
nzo le'n Pab. No leque mbi' mtedó' nii mbi'
no ya' mbi' con cinch. Gunee mbi' loo nu':

—Xpii Natú' gunee loon le' mèn nación
Israel co' naban ciuda Jerusalén taandxè'
tedó' mbi' co' nac che'n cinch ndxè' no
ta'xù' mèna mbi' loo mèn tith.

12 Co'se' mbìn nu' tataa gunee mbi' loo
nu', nu' no mèn ciuda Cesar co' ndxela's loo
Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist, nalyat
ndxab nu' loo Pab más huen ne'yade Pab
ciuda Jerusalén. 13 Per ndxe'leque', mcàb
Pab loo nu'. Gunee Pab:

—¿Chonon ndxón' gu' no ntexi gu'
lezon, yey? Na mbli nable' daa par gan
ciuda Jerusalén. Ne'gaden par ante tedó'
mèn niin no yan. Ndxe'leque', gan ciuda
Jerusalén par gath daa por cón che'n Tad
Jesús chele'i tataa naquin gàc loon. Gàca
loon, xàa.

14 Per como le' nu' ne'nglide gan ngòn
Pab ro nu' par nglàa yéc Pab no nglàa lezo'
Pab más huen ne'ngade Pab, ¿lé'?, mblá' nu'
tolo gunee Pab cón li Pab. Ante ndxab nu'
loo Pab:

—Ante gàca lool, Pab, xal nee lezo' Tad.
No ya yende cón tolo ngab nu' lool, Pab.

15 Ngolo tataa mdoodi's no nu' Pab no
mdoodi's no Pab nu', nu' mtoxcua' che'n
nu'. Mxen nu' ned. Nda nu' par ciuda
Jerusalén. 16 Ngua no nu' ndxep mèn ciuda
Cesar co' ndxela's loo Jesucrist no loo cón
che'n Jesucrist axta ciuda Jerusalén. Ngua
lá' mèna nu' liz thìb mbi' co' lèe Mnasón
par cued nu' liz mbi' ndxep huiz. Mbi'a
ndxàcle' lín' ndxela's loo Tad Jesucrist no
loo cón che'n Tad Jesucrist.

Pab ngua tee hui' máa Cob no ngua too naa Pab Cob.

17 Co'se' mzin nu' ciuda Jerusalén, ryete
mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist
huen mbyan' lezo' mèna gunèe mèna nu'.
18 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde
nque, ngua no nu' Pab par ngua too naa nu'
Cob. Le'pe' nziri' rye mèngool co' ndyoo
ner no co' ndyoo naa loo mèn co' ngòo loo
cón che'n Diox liz Cob ngua nu'. 19 Gunii
nu' Diox loo mèna no gunii mèna Diox loo
nu', ne. Ngoloa, mtlo Pab, mda' Pab cuent
cón che'n thìb thìb con' co' mbli Diox por
cón che'n Pab làth mèn ned ngua que tee
Pab làth mèn co' inacte mèn nación Israel.
20 Co'se' mbìn mèna cuent co' mda' Pab loo
mèna, ngurez mèna Diox. No ndxab mèna
di's roo di's xèn no di's natu' loo Diox. Sya,
ndxab mèna loo Pab:

—Huenque' nac di's co' nda'l cuent loo
nu' cópe' ngòc lool ned ngua que teel làth
mèn co' inacte mèn nación Israel. Yende
cón ñee nu' lool cón che'n con'a. Per hui'
nexa, hues. Lùu nonque' no naneeque'l
napló mil mèn co' nac mèn nación Israel
co' nqueltàale' trè' con nu' co' nac mèn
co' ngola'sle' loo Jesucrist no loo cón che'n
Jesucrist. No ryete mèna thidte mbez
naquinque' toloque' tyubdi's mèn xal mbez
ley co' mxo'f Moisés loo na'. 21 Per ndxep
mèn làaz na', co' nzo ban par ned ngua
que tee lu'l mèn, mbi'th ta' cuent loo mèn
làaz na' trè' le' lùu ngue tee lu' loo rye

mèn nación Israel co' nac mèn làaz na' co'
nzo ban par ned làaz mèn titha. Ndlu'l
ne'lide mèn cas cón che'n xal ñìbe' ley co'
mxo'f Moisés loo na'. No ndlu'l ya indxàalte
li mèna circuncidar myen'bi' bix co' nac
xin' mèna. No ndlu'l ne'tolode li mèn chol
costumbr co' mbed no mèn no co' nzi no
mèn làaz mèn. 22 ¿Xá neel? ¿Ché', lìcque',
nac cuent co' nda' mèna loo nu' cón che'n
co' mque tee lu'l? Tac nu' ngobe' setilte
queltàa mèn naba' co'se' gòn mèn le' lùu
mzinle' trè'. 23 Pab, más huen lil xal nee
nu' lool: Nzo thap mènbi' làth nu'. Mènbi'
ndxè' nquin tolo li con' co' mcàbgòn mèn
ndxè' li mèn ndxè' loo Diox. 24 Huàa no
dyap mènbi' ndxè'. Thidte junt huàa no
mèn ndxè' le'n templ par yembìi gu' loo
xley' che'n mèn nación Israel. No bdi'x
cón che'n gast co' li dyap mèn ndxè' par
telo mèn ndxè' con' co' mcàbgòn mèn li
mèn loo Diox. Yiloa nzoque' mod cho' mèn
yis yéc mèn co'se' ngolo mbli mèn ryethe
con' nquin li mèn. No tataa mod ñèe ryete
mèn no ta' ryete mèn cuent ilìcte nac co'
mda' mèn cuent cón che'nl. Ndxe'leque',
ñee mèn no ta' mèn cuent le' lùu, lìcque',
ndyubdi's xal mbez di's co' ndub loo ley
co' mxo'f Moisés loo na'. 25 Per por part
che'n mèn co' inacte mèn nación Israel co'
ngola'sle' loo Tad Jesucrist no loo cón che'n
Tad Jesucrist, nu' mque'le' ye's loo mèna ya
ne'tyóode mèna arid cón che'n co' ndlu' ley
co' mxo'f Moisés loo na' co' nac mèn nación
Israel. Ndxe'leque', ndxab nu' loo mèna
ne'huade mèna bél' má' co' mbec mèn loo
mdo'. Ne' ne' hua mèn ren má'. Ne' ne' hua
mèna ren má' nguth co' ndryal dó'. Ndxab
nu', ne, yende chó mèna li yalburrid. Ne'
ne' cua'n mèna xin' huan mèna.

Mèn ciuda Jerusalén mxenxù' Pab le'n templ.

26 Sya, thidte mbe' Pab dyap mèna. Co'se'
ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea,
mbembìile' Pab con dyap mèna loo xley'
mèna. Ngoloa, thidte ngua no Pab dyap
mèna le'n templ par ngua nee mèna loo
nguley' pól tyaa huiz co' mtelole' mèna
ryete con' co' mcàbgòn mèna loo Diox li
mèna, co' nee di's, mzinle' tiemp hue' mèna
gòn co' ta'la's mèna loo Diox le'n templ.

27 Per co'se' yamerle' yilo gaz huiz, co'
nee di's, ngolole' mbembìi rye ga'y mèna,
gunèe ndxep mèn nación Israel co' nzo
ban par ned le'n yèezya' co' nac làaz mèn
asia, mèn co' nde lni Pentecostés ciuda
Jerusalén, ngue tee Pab le'n templ. Mbli
mèna par nguátbèe mèn le'n templ par
mxen mèn Pab. 28 No cabii ndxab mèna:

—Mèn nación Israel, blyath no gu' nu'
tyen na' mbi' ndxè'. Mbi' ndxè' nac mbi'
co' ngue tee lu' loo mèn rye nación. Ale
mbixyath mbi' contra nacionpe' na'. No
mbixyath mbi' contra ley co' mxo'f Moisés
loo na'. No nac mbi' ngolo ngola's che'n
templ ndxè'. No más de cona, ale negadi's
ngòo no mbi' plá mèn grieg le'n templ na'
par ngòc zab le'n templ na' co' nac lugar
natú' loo na'.

29 Tataa ndxab mèna tac ndoore' gunèe
mèna ngue tee no Pab thìb mbi' co' lèe Trof,
co' nac mbi' ciuda Efes, le'n ciuda Jerusalén.
No mbli mèna xtùuz ne'stolque' ngòo no
Pab mbi'a le'n templ mastale' ne'ngòo node
Pab mbi' le'n templ.

30 Sya, por derech, ryete mèn ciuda
Jerusalén nguátbèe. No mque' mèna carre.
Mqueltàa mèn co'te' ndub templ. Mxen
mèn Pab. No mdo'fxax mèn Pab. Mblo'
mèn Pab thìb lad co'te' ndub templ. No
luega luega, mtau' mèn puert che'n templ.
31 Le'pe' ndlya's mèna guth mèna Pab co'se'
mbìn mbi' co' nac comandant, co' ñibe' loo
thìb ayo solndad le'n ciuda Jerusalén, le'
ryete mèn ciuda Jerusalén nguátbèe. 32 Sya,
mbli comandant setilte mqueltàa solndad,
no taamas solndad co' más ñibe' taachu'th.
Ryete solndada mque' carre. Nda solndad
co'te' nziri' mèn co' nguátbèea. Co'se'
gunèe mèna nde comandant no nde sol-
ndada, mblá' mèna Pab. Ya ne'tolode mtin
mèna Pab. 33 Sya, mbii gax comandant co'te'
nax Pab. Mblít comandant Pab. Mnibe'
comandant loo solndad tedó' solndad nii
Pab no ya' Pab con chop caden. Ngoloa,
mnibdi's comandant loo Pab. Ndxab co-
mandant:

—¿Chó nac lùu? No ¿cón ngue tee lil, à'?

34 Per mèn co' nguátbèea cabii mbez. Xà'
mbez thìb mèn. Xà' mbez tedib mèn. Axta
ne' ne' ñee comandant chó ro mèna gòn
comandant por tant ayen di's ayen cuent
ndxàc hora làth mèna. Por lult, mnibe'
comandant loo solndad mbe' solndad Pab
co'te' nac cuartel. 35 Co'se' mzin no solndad
Pab loo escaler co'te' ndxòo mèn ro puert
che'n cuartel, gápleque' mblít solndad Pab
par mbe' solndad Pab loo mbii par le'n

cuartel tant nayi' mèn co' nguátbèea ñèe
mèna Pab. 36 Tataa mbli solndad tac taamas
mèn co' nde nque, co' nac leque mèn co'
nguátbèea, mbez yèe mèna. Mbez mèna:
—Solndad, fcàa gu' mbi' ba'. Beth gu'.

Pab mdub razon che'n Pab loo rye mèn co' nguátbèea.

37 Co'se' nda lo solndad Pab le'n cuartel,
Pab ndxab loo comandant co' ñibe' thìb ayo
solndad:
—Tad comandant, ¿ché' ta' U' lugar loon
tyoodiz non U' ndxep?
Comandant mcàb loo Pab. Ndxab co-
mandant:
—¿Ché' ndxácl ndoodi'sl di'stèe grieg,
cà'?
Pab mcàb:
—Ndxác daa, pues.
38 Sya, ndxab comandant loo Pab:
—¿Ché' inacte lùu mbi' nación Egipt co'
mbli thìb huelg ndxàcle' ndxep tiemp no
mbe' mbi'a thap mil mènguth mèn par
mqueltàa mèna con mbi' co'te' nagán, sya,
cà'?
39 Sya, ndxab Pab loo comandant:
—Yende xàa. Daa nac mèn nación Israel.
Ngóol daa le'n ciuda Tars co' nac thìb ciuda
más naroo loo rye yèezya' che'n làaz mèn
cilis. Per ña'ben thìb favor loo U'. Fta' U'
lugar loon toodizen ndxep loo mèn ba'.
40 Mda' comandant lugar loo Pab par ty-
oodi's Pab loo mèna. Sya, alanleque mdoo
Pab loo mèna loo escaler co'te' ndxòo mèn
ro puert che'n cuartel. Sya, mbli Pab señ
con ya' Pab par cued li mèn ruid. Co'se'
xèegà nguled ruid, mtlo Pab, mxal' Pab
loo di's loo mèna. Mdoodi's no Pab mèna
di'stèe co' nac di'stèe che'n mèn nación
Israel. Ndxab Pab:

22

1 —Gu' co' nac mèn gulàaz daa no gu' co'
ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa
loo mèn nacionpe' na', bìn gu' di's co' nac
di's co' tuben razon cón chenen loo gu'.
2 Co'se' mbìn mèn co' nguátbèea le' Pab
ndyoodi's no mèna xti'spe' mèn nación
Israel, tolo más xèe ngure mèn. Sya, ndxab
Pab loo mèn:
3 —Daa nac mèn nación Israel. Ngóol daa
le'n ciuda Tars co' nac thìb ciuda che'n làaz
mèn cilis. Per mbryoo mxyèn daa le'n ciuda
Jerusalén ndxè'. No mque'en scuel loo
thìb maistr co' ngro' lèe Gamaliel co' mblu'
daa. Láth mque'en scuel, mxo'f ndeleque'
lezon mbeen cuent xal nac di's co' ñibe'
loo ley co' mxo'f Moisés loo xudgool na'
póla. Más de cona, mxo'f ndeleque' lezon
par lin sirv loo Diox, dib nzo yéquen dib
nzo lezon xalque' nac mod co' ndli ryete gu'
sirv loo Diox nalle'. 4 No ngòc daa mèn co'
mque tee mdub ngu's mèn co' ngola's di's
ndac che'n Jesucrist thìb cua'a, axta mdoo
lezon guthen mèna. No mbeen mènbi' no
mèngot co' ndxela's cón che'n di's ndac
che'n Jesucrist co'te' nzo mèna par que'en
mèna lezi'f. 5 Mastale' indlyasten niin con'
ndxè' loo gu', per leque jef co' más ñibe' loo
rye nguley', no rye mèngool co' ñibe', no
co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn na-
cionpe' na' nanee no nda' mèna cuent cón
chenen chele' mèna ndlya's ta' cuent cón
chenen. Tac yub mèna mda' ye's co' nac ord
loon par huen ye's ciuda Damasc loo mèn
co' ndxàc mèn gulàaz na' co' nzo ban le'n
ciuda Damasc. Sya, mxenen ned. Ndan par
ciuda Damasc par ga tee hui'en ñeene' ché'
nzo mèn co' ndxela's di's ndac che'n Jesús
par gal non mèna ciuda Jerusalén ndxè' par
tetìi nu' mèna xal ndlya's nu'.

Pab ngue ta' cuent loo mèna xá mod ngulàa yéc Pab no ngulàa lezo' Pab par ngòo Pab loo cón che'n Tad Jesucrist.
(Hch. 9.1–19; 26.12–18)

6 Nde tan cuent loo gu' xá ñaa co' ngòc
loon láth ndoon ned, ndan ciuda Damasc.
Co'se' yamerle' zin daa ciuda Damasc no
casque' com rol huiz, chàa, mbya'x thìb
xnìi tín' co' ngulàa loo bé' co' ne'nxecte
ngudloon par ngüi'en. 7 No ale ngulàan loo
yòo. Leque hora, mbìnen mbyèn thìb di's
loo mbii co' gunee loon:
—Saul, Saul, ¿chonon nde tub ngu'sl daa,
à'?
8 Sya, mnibdizen loo Tad co' gunii loon
loo mbii:
—¿Chó nac U', Tad?
Mcàb Tad. Gunee Tad loon:
—Daa nac yub Jesús che'n yèez Nazaret.
Co'se' ndub ngu'sl mèn co' ndxòo loo cón
chenen, lùu ne'ta'de cuent yub daa nde tub
ngu'sl.
9 Ryete mèn co' nda non ciuda Damasc
gunèe mbya'x xnìi. No mzyeb mèna. Per
ne'ngònte mèna di's co' mbyèn loo mbii co'
gunii loon. 10 Sya, mcàben loo Tad Jesús:
—¿Cón ndxàal lin, Tad?

Sya, gunee Tad loon: Goo che no tolo
fxen ned. Huàa axta zinl ciuda Damasc. Tya
ñee mèn co' ndxela's loo cón chenen cón
ndxàal lil.
11 Per com le' xnìi co' mbya'x loona mbli
par mbyan' sieu daa, ¿lé'?, mèn co' nda
nona mxen yan par mbe' mèn daa axta
mzin daa ciuda Damasc.
12 Le'n ciuda Damasc ngo thìb mbi' co'
ngro' lèe Anani. Mbi'a thidtene indlá'ya'de
no altant ndyoo mbi' par ndyubdi's mbi'
loo di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo
xudgool na' más póla. No ryete mèn nación
Israel co' nzo ban ciuda Damasc huenque'
nda' cuent cón che'n mbi' co' lèe Anani.
13 Anani mbi'th co'te' nzon. Texal mzin
Anani co'te' ngon, gunee Anani loon:
—Saul, co' ndxàc huesen por cón che'n
Tad Jesucrist, lùu ndxe'sleque' hui' tedib
vez.
No leque hora ndxe'sleque' mbui'en te-
dib vez. 14 No gunee Anani loon:
—Diox co' nac Diox xudgool na' mblo'
xà'l no mcui Diox lùu ndoore' gáal lùu loo
izlyo' par nonl no par ta'l cuent cón nac
co' nee lezo' Diox no par hui'l loo mbi' co'
nac mbi' nalì no co' nac mbi' nambìi, no par
gònl di's co' ryo' rope' mbi' co' nac mbi' nalì
no mbi' nambìi. 15 Pues, lùu ya toodi's cón
che'n mbi' nalì no mbi' nambìia loo mèn dib
athu loo izlyo'. No ta'l cuent co' gunèel no
co' mbìnl loo mèn. 16 No nalle', ¿chonon be'
ndoo len'l? Goo too no gòc bautizar. No gòp
yalxla's loo Tad Jesucrist no loo cón che'n
Tad Jesucrist par tyon' xquin lùu no xtol lùu
co' mcua'n lùu.

Pab ngue ta' cuent loo mèn co' nguátbèe xá mod mtel' Tad Jesucrist Pab loo mèn co' inacte mèn nación Israel.

17 Tolo tan cuent loo gu', ne: Co'se'
mberen, ndyalen par ciuda Jerusalén te-
dib vez, nguan le'n templ par ngua rezen
Diox. Láth ngue bezen Diox, mxyo'f loo thìb
con' loon. 18 Ale mxaquen gunee Tad Jesús
loon: Sirs, sirs, bli purad. Gro' le'n ciuda
Jerusalén, Saul. Tac mèn ciuda Jerusalén
ndxè' ne'lide cas lùu loo co' gabl loo mèn
cón chenen. 19 Sya, ndxaben loo Tad: Tad,
mèn ciuda Jerusalén nanee le' daa ndyee
ryete lugar co'te' ndub sinagog mèn. No
ndxen mèn co' ndxela's loo di's ndac che'n
U' par nque'en mèn lezi'f co'te' nac làaz
mèn. No mduben yan, mtinen mèn, ne.
20 No co'se' mbeth mèn Esteb co' ngòc mbi'
co' mblo yalbàn cón che'n U', daa, ne,
mqueltàa no mèna tya. No thidte ngòc
daa con mèn co' mbeth Esteb. No axta
mquenapen xab mèn co' mbeth Steb tya.
21 Per Tad Jesús gunee loon: Huàa. Tac daa
ñibe' lool par yal tith loo mèn co' inacte
mèn nación Israel.

Comandant mquenap Pab ndxep huiz.

22 Axta co'se' gunii Pab di'sa, be' xèe
ngure mèn. Per ngoloa, mtlo mèna,
ngrozèe mèna. Ndxab mèna loo coman-
dant:
—Fcàa mbi' ba'. Beth. Ya indlya'ste nu'
tolo hui' nu' loo mbi'.
23 No texal mbez yèe mèna cabii, tataa
ndyen mèn xab mèn. Ngobii mèn xab
mèn loo mbii. No ndyen mèn yòo ya's.
Ngobii mèn yòo ya's loo mbii tant nda' xyàn
lezo' mèn ñèe mèn Pab. 24 Le' comandant
na, mnibe' loo solndad par mbe' solndad
Pab le'n cuartel. No mnibe' comandant
tin solndad Pab par ta' Pab cuent chonon
susque' nazab mbez yèe mèn cón che'n Pab.
25 Per co'se' ngolole' mtedó' solndad Pab par
ta' solndad che'n Pab no tin solndad Pab,
Pab ndxab loo mbi' co' nac capitán co' ñibe'
loo solndad hora:
—¿Ché' ndxàp gu' derech tin gu' daa,
daa co' nac thìb mbi' che'n làaz mèn ciuda
Rom? No más de cona, ne' ne' tar tub rez
gu' cón chenen no ¿ale sangzi'f ndlya's gu'
tin gu' daa, cà'?
26 Co'se' mbìn capitán tataa ndxab Pab,
yende izlyo', ngua ta' capitán cuenta loo
comandant. Ndxab capitán loo comandant:
—Comandant, anderhuen U'. Hui' cón
ngue li U'. Mbi' co' mnibe' U' loo nu' tin nu',
mbi'a nac mbi' gulàaz mèn ciuda Rom.
27 Sya, ngua comandant co'te' nzo Pab.
Mnibdi's comandant loo Pab. Ndxab co-
mandant:
—¿Ché', lìcque', nac lùu mbi' gulàaz mèn
ciuda Rom, cà'?
Pab mcàb. Ndxab Pab loo comandant:
—Aa. Nac daa mèn gulàaz mèn ciuda
Rom, pues.
28 Sya, ndxab comandant loo Pab.
—Daa, ne, nac mèn gulàaz mèn ciuda
Rom. Per anze'f thìb tmi mdixen par ngòc
daa mèn gulàaz mèn ciuda Rom.
Pab ndxab loo comandant:
—Per daa nac mèn gulàazpe' mèn ciuda
Rom tac xuden nac mèn gulàaz mèn ciuda
Rom.

[29] Co'se' mbìn rye mèna di's co' mda' Pab cuent, mblá' mèna Pab. No axta yub comandant mblá' Pab co'se' non comandant le' Pab nac mbi' gulàaz mèn ciuda Rom. No más de cona, anze'f mzyeb comandant por mbli comandant mandad mtedó' solndad Pab par tin solndad Pab.

Pab mdoo loo mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel.

[30] Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nque, anze'f mquin comandant gòn comandant chonon susque' ngue quexù' ngue que' fals mèn nación Israel Pab. Mnibe' comandant xac solndad caden co' natedó' Pab. No mnibe' comandant queltàa rye nguley' co' más ñibe' loo rye nguley', no queltàa rye mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Sya, mnibe' comandant loo solndad co' solndad Pab lezi'f par ye'th Pab loo mèna par tyub rez cón che'n Pab loo mèna.

23

[1] Pab xèe mbui' loo ryete mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Ndxab Pab loo mèna:

—Gu' co' nac mèn huesen no co' nac mèn xtàan co' nac mèn gulàaz daa, tan cuent loo gu' anon ndoo xènen huenque' mden'en le'n lezon no huenque' ngo lezon loo cón che'n Diox.

[2] Sya, mbi' co' lèe Anani, co' más ñibe' loo rye nguley' tiempa, mnibe' loo mèn co' nziri' gax loo Pab par quis mèn ro Pab. No ale mdi's mèn ro Pab. [3] Per Pab mcàb. Ndxab Pab loo Anani:

—Diox li par tetìi Diox lùu, ne, lùu co' ntembìi ro no co' ntembìi xti's loo mèn. ¿Ché', lìcque', ngue tub rezl cón chenen xalque' ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo xudgool na', cà'? Yende xàa. Chele' lùu ingue lide xal ñibe' di's co' ndub loo ley, ¿chonon mnibe'l loo mèn mdi's mèn ron, sya?

[4] Per mèn co' nziri' tya ndxab loo Pab:

—¿Ché' tatua' mod nazab ñii yèel no ñii tìil jef co' más ñibe' loo nguley' co' nxo'f zin' cón che'n Diox, cà'?

[5] Pab ndxab loo mèna:

—Gu', co' nac mèn gulàazen, bli gu' despensar co' ndxaben loo mbi' ba' tac ne'needen ché' nac mbi' ba' jef co' más ñibe' loo rye nguley'. Lìcque' xal nee gu' ba' le' loo libr co' nac xti's Diox mbez: Ne'ñii yèedel no ne'ñii tìidel cón che'n thìb mbi' co' ñibe' loo mèn nacionpe' lùu.

[6] Syare' mda' Pab cuent le' mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel nac chop ned. Thìb ned mèna nqueltàa no mèn co' nac mèn xley' saduce. Le' tedib ned mèna na, nac mèn co' nqueltàa no mèn xley' farise. Syare', cabii ndxab Pab loo mèna:

—Gu', co' nac mèn gulàazen no mèn xtàan, daa, ne, nac mèn xley' farise. Niin con' ndxè' loo gu' tac nac daa mèn co' nde liz mèn xley' farise. No ndub rez gu' cón chenen tac daa ndxela'sque' no ndub quee lezon le' mèn nguth ryo xban.

[7] Co'se' ndxab Pab di'sa loo mèn co' mqueltàaa, mèn xley' farise no mèn xley' saduce mtlo mdoodi's, no leque mèna mbyoo di's. Ale ngòc chop ned mèna loo Pab. [8] Tataa mod mbli Pab tac mèn xley' saduce ndxela's no mbez mèn xley' saduce ne'ryoo xbante mèn nguth ne' ne' yen chol angl. No ne' ne' yen chol xpii. Per mèn xley' farise ndxela'sque' le' mèn nguth ryo xban, no nzoque' chol xpii, no nzoque' chol angl. [9] Ryete mèna ngrozèe nayi'. Látha, ngo too ndxep mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn làth mèna. Maistra nzo lad che'n mèn xley' farise. Ndxab maistr loo mèn co' mqueltàaa:

—Mbi' ba' tarte li nec thìb con' ye'rsin', yey. Peser thìb xpii gunii loo mbi' o gunii thìb angl loo mbi'. Ne'gàcte na' ngolo ngola's loo Diox por cón che'n co' ngue li na' loo mbi' ba'.

[10] No por tant ndxetoo di's làth mèna, axta comandant mzyeb. Tac ndli comandant xtùuz le' mèna tyen Pab no ched xà' mèn Pab tant nzi que di's mèn no tant nayi' mèn ñèe mèn Pab. Por cona, mtel' comandant mandad par ye'th solndad par co' solndad Pab làth mèna par bere solndad, hue' solndad Pab par le'n cuartel tedib vez.

[11] Per leque yál' co' nac che'n tedib huiz co' nde nquea, Tad Jesús mxyo'f loo loo Pab co'te' mdàt Pab. Ndxab Tad Jesús loo Pab:

—Ne'zyebtel, Pab. Blo valor lool. Tac texal ngòo valor lool guniil loo mèn ciuda Jerusalén trè' cón chenen, tatua'guè' ñiil cón chenen loo mèn ciuda Rom, ne.

Ndxep mèn ciuda Jerusalén mblo xnee no mcua'n mod par guth mèna Pab.

12 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mqueltàa ndxep mèn ciuda Jerusalén. Thidte ngòc mèna. No thidte mdoodi's mèna par guth mèna Pab. No axta mdoo lezo' mèna mde'th mèna lèe Diox por con' ye'rsin' co' li mèna. No ndxab mèna loo xtàa mèna ne' ne' yen cón hua mèna no ne' ne' yen cón gu mèna axtaque' ne' guth mèna Pab. 13 No masre' cho' mèn ngòc mèn co' mcàbgòn loo mèn co' ngòc xtàa mèna par guth mèn Pab. 14 Sya, mxen mèna ned. Ngua ta' mèna cuent loo jef co' más ñibe' loo nguley' no loo mèngool co' ñibe', no co' ndyoo naa, no co' ndyoo ner loo mèn nación Israel. Ndxab mèna loo jef no loo mèngool:

—Nu' mde'th lèe Diox por con' co' li nu' ne'huade nu' nec thìb con' no ne'gude nu' nec thìb con' axtaque' ngolo gunee mbeth nu' Pab. 15 Per nalle', lya's nu' li gu' con' ndxè'. Thidte queltàa gu' con taamas mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Fcua'n gu' mod toodi's no gu' comandant par tyal comandant tel' comandant Pab loo gu' yé'. No bli gu' xal mèn co' ne'ñeede. No bli gu' xalque' mèn co' bere ndlya's noo noo tub rez par ryal no gu' cón che'n Pab. Le' nu' na, gàc nab par tau' nu' ned nde Pab par ya Pab looi ndoore' zin Pab loo gu'.

16 Per le'pe' ndoo thìb mbyòo co' nac xgan' fta'n Pab co'te' mdoodi's mèna. Mbyòoa mbìn xal nac di's co' ngue toodi's mèna. Ngua mbyòo cuartel par ngua ta' mbyòo cuenta loo Pab. 17 Sya, ngurez Pab thìb mbi' co' nac capitán co' ngue tee ta' vuelt le'n cuartel co'te' nzo Pab. Ndxab Pab loo capitán:

—Daa lyaz hue'l mbyòo ndxè' loo comandant tac mbyòo lya's ta' cuent ndxep di's loo comandant.

18 Mbe' capitán mbyòo loo comandant. Ndxab capitán loo comandant:

—Pab co' ngue lezi'f ngurez daa. Mna'b Pab loon le' daa gal no mbyòo chu'th ndxè' lool tac mbyòo ngue no ndxep di's co' lya's mbyòo ta' mbyòo cuent lool.

19 Mxen comandant ya' mbyòo chu'tha. Mbe' comandant mbyòo thìb lad. Mnibdi's comandant loo mbyòo:

—¿Cón ndlya'sl tyoodi's nol daa, ey?

20 Ndxab mbyòo loo comandant:

—Lìca, mèn ciuda Jerusalén thidte ngòc no thidte mdoodi's par tyoodi's no mèn U' yé' par ta' U' lugar ya lá' solndad Pab loo mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Mcua'n mèna mod xal mèn co' ne'ñeede par gàc mèna xal mèn co' noo noo ndlya's tub rez cón che'n Pab par ryal no mèn cón che'n Pab tedib vez. 21 Per ne'yila'ste U' cuent co' yi'th ta' mèna loo U'. Tac masre' cho' mèn co' nqueltàa no mèna nac mèn co' yo casloo loo ned par guth mèna Pab. No axta mde'th mèna lèe Diox por con' ye'rsin' co' li mèna ne' ne' hua mèna nec thìb con' no ne' ne' gu mèna nec thìb con' axtaque' ñee mèna ngolo mbeth mèna Pab. No nalle' ante nzi bed mèna gòn mèna ñeene' cón gab U'.

22 Ngolo mda' mbyòo cuent loo comandant, gunii comandant Diox loo mbyòo. No mnibe' comandant loo mbyòo yende chó loo ta' mbyòo cuent cón che'n cuent co' mda' mbyòo loo comandant.

Comandant mtel' Pab loo thìb gobernador co' lèe Fels.

23 Comandant mbli mandad par ngua càa mèn chop capitán. No mnibe' comandant loo capitán par li capitán gàc nab chop ayo solndad co' ndyee nii, no gàc nab ayon psi' solndad co' nac caballer co' ndyub huay, no gàc nab chop ayo solndad co' ndxòo ampurte lans ya' par ya rye solndada hor nquée guyè' yál' par yilá' rye solndada Pab axta ciuda Cesar yál'a. 24 Más de cona, mbli comandant mandad par gàc nab plá huay par tyub Pab huay. No mnibe' comandant loo capitán quenap capitán Pab par yende chó con' ryes gàc loo Pab ned nda no solndad Pab axta zin no solndad Pab ciuda Cesar loo Fels co' nac gobernador. 25 Mtel' comandant cart loo capitán par ta' capitán carta loo Fels co' nac gobernador. Loo carta mbez di's taandxè':

26 —Daa, Claud Lis co' nac comandant co' ñibe' loo solndad ciuda Jerusalén, daa ngue nii Diox loo U', Tad Fels, U' co' nac gobernador. No leque tiemp ngue tan cuent loo U' cón ngòc ciuda Jerusalén ndxè' par ta' U' cuent cón ngòc. 27 Mèn nación Israel co' nzo ban ciuda Jerusalén ndxè' mxen mbi' co' ngue tel'en loo U' ndxè' xal thìb pres. No mblya's mèna nguth mèna mbi'. Per com le' daa mbìn no mdan cuent

le' mbi' nac thìb mbi' gulàaz che'n làaz
mèn ciuda Rom, ¿lé'?, ngua non solndad
daa par mblàan mbi' ndxè' la's ya' mèna.
28 No com le' daa ndlyaz ñeen no tan cuent
chonon susque' mquexù' mque' fals mèn
mbi', mbeen mbi' loo rye mèngool co' ñibe',
no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo
mèn nación Israel par ta' mèna cuent loon
chonon susque' mquexù' mque' fals mèna
mbi'. 29 No ale ante por indlide mbi' cas cón
che'n ley co' nac xley' mèna mcàb mquexù'
mque' fals mèn mbi'. Per mxaquen no
mdan cuent yende chó cón che'n mèna par
guth mèna mbi'. No ne' ne' que' mèna
mbi' lezi'f. 30 Ngoloa, mbìnen le' mèn nación
Israel thidte ngòc. No thidte gunii mèna
par guth mèna mbi'. No mblo xnee mèna
par guth mèna mbi'. Por cona, ngue tel'en
mbi' loo U' nalle'. No leque tiemp, ndxaben
loo mèna yi'th mèna loo U' par tub rez yub
U' cón che'n mbi' ndxè' no cón che'n mèna.
Con' ndxè'te nac di's co' ngue tel'en loo U'
loo cart ndxè', Tad Fels. Zyál' na' yé' huize'.
31 Sya, mxen solndad ned. Nda no solndad
Pab xalque' mnibe' comandant loo capitán
leque yál'a axta mzin solndad con Pab ciuda
Antípatris. 32 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz
co' nde nquea, mbere solndad co' ndyee
nii ciuda Antípatris, ndye'th solndada par
ciuda Jerusalén co'te' ndub cuartel. Le'
solndad co' nac caballer co' ndyub huay na,
tolo mdoo ned con Pab. 33 Texal mzin sol-
ndad con Pab ciuda Cesar co'te' nac palas
che'n gobiern, ngua ta' capitán cart loo Fels
co' nac gobernador. No mtan' capitán Pab
loo Fels, ne. 34 Co'se' ngolo mblab Fels co'
nac gobernador cart, mnibdi's Fels loo Pab.
Ndxab Fels loo Pab:

—Pá mèn lùu, Pab?

Co'se' mbìn gobernador le' Pab nac mèn
gulàaz cilis, 35 ndxab gobernador loo Pab:

—Co'se' yi'th mèn co' ngue quexù' ngue
que' fals lùu, gònen cón che'nl.

Ngoloa, mnibe' gobernador loo capitán
co' nquenap gobernador quenap solndad
Pab le'n thìb cuart co'te' ngòc palas che'n
Herod.

24

Pab mdub razon che'n Pab loo Fels co' ngòc gobernador.

1 Co'se' ngolo nguri'th ga'y huiz mzin
Pab loo gobernador Fels ciuda Cesar, mzin
leque Anani co' nac jef co' más ñibe' loo
rye nguley' ciuda Cesar con ndxep mèngool
co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo
naa loo mèn nación Israel no con thìb mbi'
co' lèe Tert co' nteri'th di's che'n mèn.
Rye mèna ngòo loo gobernador par quexù'
que' fals mèna Pab. 2 Co'se' ndye'th no
solndad Pab loo Fels co' nac gobernador,
mtlo Tert, mquexù' mque' fals Tert Pab loo
gobernador. Ndxab Tert loo gobernador:

—Diox quix U', Tad gobernador, nase
huen nzo lezo' mèn. Yende di's yende
cuent. No ryete con' huenque' ndxàc loo
nu' le'n huiz ndxè' por anze'f ndxác U' ñibe'
U' loo nu'. 3 Ryete con' xal ñibe' U' loo nu'
par li nu'i, ndyac lezo' nu' ndli nu' co' ñibe'
U' dib anax le'n nación nu', Tad Fels, U' co'
nac gobernador ndac tín' loo nu'. No Diox
quix non U', Tad Fels, tac ndli U' ryethe con'
ndac co' ndli U' loo nu'. 4 Per nalle', par
ne'tolode teche nu' tiemp loo U', ña'ben loo
U' ñeene' ché' ta' U' lugar gòn U' ndxep
cuent co' tyoodizen loo U' setilte. 5 Nu'
ndxòn no nda' nu' cuent le' mbi' ba' nac
xal thìb yíiz co' nde be tee rye lugar. No
ndli mbi' ba' ndxàc chop ned mèn co' nac
mèn nación Israel rye lugar. No nac mbi'
thìb jef che'n xley' mèn co' mbez mèn nac
xley' nazaren. 6 No axtaque' mbli mbi' par
mtezab mbi' le'n templ nu'. Por cona, mbli
mxen nu' mbi' par mblya's nu' ndub rez
nu' cón che'n mbi' xalque' ñibe' ley che'n
xley' nu' loo nu'. 7 Per ndoole' comandant
co' lèe Lis tee yòo xi'tha. No ale mteche
yèe comandant mbi' ba' loo nu'. 8 No gunee
comandant loo nu' le' mèn co' lya's tub
rez cón che'n mbi' más huen ndxàalque'
yi'th mèna loo U' par tub rez yub U' cón
che'n mbi'. No nalle' nzoque' mod nibdi's
yub U' loo mbi' par ta' U' cuent ñeene'
ché', lìcque', nac co' mquexù' mque' fals
nu' mbi'.

9 Ndoole' rye mèn nación Israel co' ngure
no Tert no co' mqueltàa con Tert ndxab loo
gobernador:

—Lìcque' nac rye di's co' ngue ta' Tert
cuent loo gobernador. 10 Sya, mbli gober-
nador thìb señ loo Pab par tlo Pab, tub Pab
razon che'n Pab loo gobernador. Ndxab
Pab loo gobernador:

—Axta gust nda' lezon tuben razon cón
chenen loo U', Tad gobernador, tac daa
nanee le' U' nac thìb justis loo nación nu'

co' ndxàcle' lín' ndub par ndub rez U' cón
che'n mèn nación nu'. 11 Com le' daa nanee
nzoque' mod li la's U', nalze pente ngolo
si' fchop huiz mzin daa ciuda Jerusalén par
nguan templ par ngua tub xiben no ngua
còo'en yéquen loo Diox xalque' nac mod
che'n mèn nación Israel. 12 Per yende chó
mèn mqueltàa no daa par ndoodizen con
mèna par nglin ngátbèe mèna. Ne' ne'
yen chó mèn ngnèe daa le' daa mbli par
nguátbèe mèn le'n templ o mblin par ngo
too ngòc nguàal di's le'n templ. Ne' ne'
ngnèe mèn daa le' daa ngua le'n sinagog
mèna par mblin ngo too ngòc nguàal di's
tya, ne. Ne' ne' ngnèe mèn daa le' daa ngua
par nguátbèe mèn co' nzi tee call le'n ciuda
Jerusalén. 13 Mèn co' nziri' loo U' ba' yende
mod ta' cuent co' lìcque' loo U' cón che'n
con' co' ngue quexù' ngue que' fals mèn
daa. 14 Per part cón chenen con' co', lìcque',
ndlin, daa gol roi loo U' le' daa ndli sirv loo
Diox co' nac Diox xudgool daa. No ndlina
xalque' ñibe' thìb mod cub co' mbez mèn
ba' nac thìb ley' cub. Tac ndxelazquen xal
nac di's co' mque' mèn co' mde'th di's co'
ndxab Diox ye's. 15 No ndub queeque' lezon
loo Diox xalque' ndub quee lezo' mèna loo
diox, co' nee di's, ndub quee lezo' mèn le'
mèn co' nguth ryo xban, que nac mèna
mèn ndac, no que nac mèna mèn ye'rsin'.
16 Cona, leque daa ndli purad par yende cón
tolo ten'en le'n lezon co' nac cón che'n xtol
daa loo Diox no loo mèn hues xtàa daa.

17 Co'se' ngolo nguri'th ndxep lín' co'
ngolo mque tee'en chol liz mèn no làaz
mèn, mberen, ndyalen par ned làazpe'en
tedib vez par tan gòn no par tan ofrend co'
ngue tan loo Diox. 18 Con'a ngue lin le'n
templ che'n Diox co'se' gunèe ndxep mèn
nación Israel, co' nzo ban par ned làaz mèn
asia, daa le'n templ. Tac le'pe' mzin huiz
co' mdyaa huiz par ngua lin ryethe con' co'
mcàbgònen loo Diox lin. Per co'se' mblin
con'a, ne'nga noden huax mèn le'n templ
no ne' ne' nglin par ngátbèe ndxep mèn
con daa le'n templ. Pues, mèn co' mquexù'
mque' fals daa nac mèn nación Israel co'
nzo ban làaz mèn asia. 19 Mèna ndxàal yi'th
loo U' trè' par quexù' que' fals mèna daa
chele' mèna ndxàp razon par quexù' que'
fals mèna daa. 20 No chele' mèna ne'yi'thte,
ñee mèn co' nziri' loo U' ba' ñeene' ché'
nzo chó xquin no xtol daa mcuanen co'se'
mdoon loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner,
no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel
pezea. 21 O ¿ne'stolque' ngue quexù' ngue
que' fals mèn ba' daa por cabii ndxaben loo
mèn co'se' ngòon làth mèn: Gu' ngue tub
rez cón chenen nalze por ndxelazen le' mèn
co' nguth ryo xban, cà'?

22 Co'se' mbín Fels co' nac gobernador di's
co' ndxab Pab, no com le' Fels huen huen
nda' cuent cón che'n mèn co' ndxela's loo
xley' che'n Crist, ne'nda'de Fels lugar ndub
rez Fels cón che'n mèna. Ndxab Fels loo
mèna:

—Cued gu' ndxep huiz. Co'se' yi'th co-
mandant Lis loon, sya, tolo li lazen cón
che'n gu' ba'.

23 Sya, mnibe' Fels loo capitán par quenap
solndad Pab xal thìb pres. No ta' solndad
lugar que tee Pab le'n palas che'n Herod.
No ta' solndad lugar loo chol mèn co' nac
amiu Pab par yi'th too naa mèn Pab. No ta'
solndad lugar loo mèn par li mèn mandad
loo Pab.

24 Co'se' más nda tee huiz, mzin Fels co'
nac gobernador con Drusil co' nac sa'l Fels
ciuda Cesar. Drusil, sa'l Fels, nac thìb xa'got
che'n mèn nación Israel. Mbli Fels co' nac
gobernador mandad par ye'th Pab loo Fels
par tyoodi's no Pab Fels cón che'n yalndx-
ela's che'n Jesucrist. 25 Per co'se' mtlo Pab,
mdoodi's Pab cón che'n xá mod ndxàal que
tee ban lì mèn, no xá mod ndxàal leque mèn
li par gàp lezo' mèn par ne'telode cua'n
mèn xquin mèn, no cón che'n xá mod gàca
loo mèn co'se' tub rez Diox cón che'n mèn,
anze'f mzyeb Fels. Sya, ndxab Fels loo Pab:

—Pab, fxen ned. Byàa. Co'se' nalath daa,
beren, tel' chezenl par tyoodi's na' tedib
vez.

26 Lomisque' ne, mdub quee lezo' Fels ta'
Pab mase plálte tmi par la' Fels bii Pab. Por
cona, seguid seguid mbez Fels Pab par ndy-
oodi's no Fels Pab. 27 Chop lín' ngòca tataa
loo Pab. Co'se' ngolo chop lín'a, ngro' Fels,
mtelo Fels lín' co' ngòc Fels gobernador.
Sya, ngòo tedib mbi' co' lèe Pors Fest co'
mcàaya' gobernador lugar che'n Fels. Per
com le' Fels mblya's ngyan' bien Fels con
mèn nación Israel, ¿lé'?, mtan' Fels Pab xal
thìb pres loo Pors Fest co' ngòc gobernador
cub lugar che'n Fels.

25

Pab mdoo loo thìb mbi' co' lèe Fest co' ngòc gobernador cub.

1 Mzin Fest ciuda Cesar par mdub Fest
lugar che'n Fels par gàc Fest gobernador
cub. Pente ndxàc son huiz co' mtlo tyub
ñibe' Fest, mxen Fest ned, nda Fest par
ciuda Jerusalén. 2 Per láth nzo Fest ciuda
Jerusalén, ryete mèn co' nac jef co' más
ñibe' loo rye nguley', no ryete mèngool co'
ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa
loo mèn nación Israel ngua toodi's no Fest.
No mda' mèna cuent loo Fest cón che'n Pab
par mna'b mèna loo Fest li Fest justis cón
che'n Pab. 3 Mna'b mèna loo Fest li Fest thìb
favor roo loo mèna par tel' Fest Pab ya Pab
par ciuda Jerusalén. Per mod co' mdoodi's
mèna no co' thidte ngòc mèna no mod co'
mblo xnee mèna ngòc le' mèna mbli par
ndxab mèna loo xtàa mèna li mèna mandad
guth mèn Pab ned nde Pab ciuda Jerusalén.
4 Per Fest mcàb. Ndxab Fest loo mèna le'
Pab nzo cuartel che'n solndad ciuda Cesar
xal thìb pres. No ndxab Fest le' Fest ngue
li xtùuz ya Fest par ciuda Cesar le'n taaplá
huiz, no tya tub rez Fest cón che'n Pab.
5 Ndxab Fest loo mèna, ne:

—Cona, ngue niin loo gu': Naquin ya gu'
co' más ñibe' ciuda Cesar con daa. No chele'
mbi' chó xtol no chó xquin mbi' mcua'n
mbi', tya ndxàal tolo quexù' que' fals gu'
mbi' loon. Le' sya, daa tub rez cón che'n
mbi'.

6 Pente ngo Fest ciuda Jerusalén xon huiz
o si' huiz no maste. Ngoloa, mbere Fest,
ndyàa Fest par ciuda Cesar. Co'se' ngo nìi
izlyo' tedib huiz co' nde nque, ngòo Fest
oficin. Mdub Fest par tlo ñibe' Fest. Sya,
mbli Fest mandad, ngua xi solndad Pab
cuartel. 7 Co'se' ndye'th Pab, sangngòo Pab
loo Fest. Le' mèn nación Israel co' nac
mèn ciuda Jerusalén co' thidte mzin no Fest
ciuda Cesar na, ngòo, ne, co'se' ngòo Pab
loo Fest. Mtlo mèna, mquexù' mque' fals
mèna Pab cón che'n huax con' co' nac con'
ryes loo Fest. Per mastale' tataa mbli mèna,
nec thìb mod no nec tedib mod ne'ngro
xo'fte nec thìb con' co' nac lìcpe' co' mbez
mèna par ngagaa Pab. 8 Sya, mtlo Pab, mdub
Pab razon cón che'n Pab. Mbez Pab loo Fest:

—Yende chó con' ye'rsin' tarte lin. Ne'
ne' tar lin par lin thìb con' ye'rsin' loo
ley co' nac xley' che'n mèn nación Israel.
No ne' ne' tar lin nec thìb con' ye'rsin'
loo templ che'n Diox co' ndub le'n ciuda
Jerusalén. Ne' ne' tar lin con' ye'rsin' loo
mbi' co' nac gobiern loo mèn ciuda Rom.

9 Per com le' Fest mblya's ngyan' bien con
mèn nación Israel, ¿lé'?, mnibdi's Fest loo
Pab. Ndxab Fest:

—Pab, ¿ché' ndlya'sl ya na' ciuda
Jerusalén par tub rezen cón che'nl tya, cà'?

10 Pab mcàb. Ndxab Pab loo Fest:

—Chele'i tatua' nac, más huen gan loo
gobiern co' ndub ñibe' ciuda Rom. Tya,
más huen ndxàal tyub rez cón chenen com
le' lùu nda'que' cuent no nonque'l tarte lin
nec thìb con' ye'rsin' loo mèn co' nac mèn
nación Israel ne' ne' tar guthen nec thìb
mèn. 11 Chele' daa ngcuan thìb xquin daa
co' ndli par ndxàalque' gath daa, ingue cà
di'sten lool par gath daa. No yende chó
mport nzo lezon par gath daa. Per chele'
mèna ingue go xo'fte con' co' nac lìcpe'
con' ye'rsin' co' ngue lin lool, yende chó
derech ndxàp nec thìb mèn no yende chó
cón che'n mèn par ta'xù' mèn daa loo mèn
nación Israel co' nzo ciuda Jerusalén. Cona,
ña'ben di's lool, Fest, más huen tel' lùu daa
loo gobiern co' ndub ciuda Rom par tub rez
yub gobiern cón chenen.

12 Per co'se' ngolo mdoodi's no Fest mèn
co' thidte ñibe' con Fest, ndxab Fest loo Pab:

—Lùu mna'b di's loon más huen tub rez
gobiern co' ndub ciuda Rom cón che'nl.
Pues, yal loo gobiern tya, xàa. Ngolo cuent.

Pab mdoo loo rey Agrip par mdub Pab razon che'n Pab loo rey Agrip.

13 Ndxàc plá huiz tataa ndxab Fest loo Pab,
ngua rey Agrip con Bernis co' nac sa'l Agrip
par ciuda Cesar par ngua nii Agrip Diox loo
Fest liz Fest. 14 Láth ngo Agrip plá huiz le'n
ciuda Cesar, mda' Fest cuent loo rey Agrip
cón che'n Pab. Ndxab Fest loo rey Agrip:

—¿Xá neel, cara? Trè' nzo thìb mbi'
co' taate mtan' Fels. Ne'ntelode ndub rez
Fels cón che'n mbi'. Mtan' Fels mbi' loo
solndad xal thìb pres. 15 No co'se' ngon
plá huiz ciuda Jerusalén pezea, rye jef co'
más ñibe' loo rye nguley', no mèngool co'
ñibe', no co' ndyoo naa, no co' ndyoo ner
loo mèn nación Israel mqueltàa loon. Mda'
mèna part loon le' daa li justis cón che'n
mbi'. Mna'b mèna di's loon quexù'en que'
falsen mbi'. 16 Per daa mcàb loo mèna le' ley
che'n gobiern ciuda Rom inda'de lugar par
guthxù' mèn nec thìb mèn chele' cón che'n
mèn tarte tyub rez loo thìb no loo tedib
mèn par càb mèn no par tub mèn razon
loo mèn co' ngue quexù' ngue que' fals

mèna. [17] Cona, co'se' mbi'th rye mèna loon
trè', luega tedib huiza ngòon oficin daa
par mduben co'te' ñibe'en. Mblin mandad
ngua xi solndad mbi' par ndye'th mbi' loon.
[18] Per rye mèn co' ngo loon par quexù' que'
fals mèn mbi' loon, ne'ngol'te mèna arid
di's loon xal mblin xtùuz li mèn par tub
rezen cón che'n mbi'. [19] Angoluxte nac di's
co' nda' mèna cuent loon cón che'n mbi'
le' con' co' mbli mbi' nac cón che'n xley'
mèn nación Israel. No naca cón che'n thìb
mbi' co' lèe Jesús co' nguth. No nde'th mbi'
loo mèn le' mbi' co' lèe Jesús nabanque'.
[20] Per com le' daa ne'neede cón lin con mbi'
co' nac cón che'n mbi' co' lèe Pab, ¿lé'?,
mnibdizen loo mbi' ché' ndlya's mbi' ya
mbi' ciuda Jerusalén par tyub rez cón che'n
co' ndxàc loo mbi' ciuda Jerusalén. [21] Per ale
ndxe'leque', mcàb mbi' loon más huen ya
mbi' loo rey Agust co' nac gobiern co' ndub
ciuda Rom. Sya, mnibe'en loo solndad tolo
quenap solndad Pab le'n cuartel xal pres
axta ta'i lugar loon par tel'en Pab loo rey
Agust xal ndlya's Pab.

[22] Sya, ndxab rey Agrip loo Fest:

—Daa, ne, ndlyaz gòn cón che'n mbi',
cara, ñeene' xal nac cuent co' ta' mbi' loon.

Sya, mcàb Fest. Ndxab Fest loo rey Agrip:

—Neeca. Chele' lùu ndlya's gòn cón
che'n mbi', lueg yé' lin mandad ryo' mbi'
cuartel. No gaben loo mbi' ta' mbi' cuent
lool.

—Neeca, ndxab rey Agrip.

[23] Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde
nquea, no co'se' mzin rey Agrip ryop Bernis
co' nac sa'l rey, anze'f ndye's rey Agrip con
Bernis mzin xa' no ngòo xa' le'n sal liz Fest
con mèn co' nac general no con mèn roo
no mèn xèn che'n ciuda Cesar. Le Fest
na, mtel' solndad par ngua xi solndad Pab.
[24] Sya, ndxab Fest loo rey Agrip:

—Tad rey Agrip, no rye gu' mèn ciuda
Cesar co' nziri' trè' con nu', trè' lu'en mbi'
ndxè' loo gu'. Cón che'n mbi' ndxè' nac
co' mdan cuent loo gu' pezea le' huax mèn
nación Israel mda' cuent contra mbi' ndxè'
loon. Le'le' mda' mèn nación Israel co'
nzo ban le'n ciuda Jerusalén cuent loon.
No le'le' mda' mèn nación Israel co' nzo
ban ciuda Cesar ndxè' cuent loon, ne. No
imbe see teede lezo' mèn. Mbez mèn loon
ndxàalque' gath mbi'. [25] Per part cón ch-
enen, ndyaquen yende cón tar li mbi' par
ndxàalque' gath mbi'. No com le' mbi'
yub mna'b di's loon par más huen ya mbi'
loo Agust co' nac gobiern co' ndub ñibe'
ciuda Rom par tub rez yub Agust cón che'n
mbi', nquin tel'en mbi', ndyaquen. [26] Per
yende chó con' ndli precis loon par ndoo
lìte que'en thìb cart cón che'n mbi' loo
Tad daa, Agust. Cona, más huen mblin
mandad ndye'th mbi' loo gu' no más nquin
ndlyazen, rey Agrip, gòn U' cón che'n mbi'
par ñibdi's U' co' huenleque' loo mbi' par
tataa mod más ndoo lìte que'en ye's cón
che'n mbi' loo Tad Agust daa co' nac go-
biern co' ndub ciuda Rom. [27] Ndyaquen
ihuente nac co' lin par tel'en thìb mbi' co'
nac thìb pres chele' daa ne'tel'te di's loo
Tad daa, Agust, cón che'n xá mod ngue
quexù' ngue que' fals mèn cón che'n mbi'
co' nac thìb pres. Cona, ndlyazen más ndoo
lìte tel'en ye's cón che'n mbi' ndxè' loo Tad
daa, Agust.

26

Pab ngue tub razon che'n Pab loo rey Agrip.

[1] Sya, ndxab rey Agrip loo Pab:

—Pab, fta' cuent cón che'nl loon.

Sya, ngòo Pab loo rey Agrip. Gunii Pab
Diox loo rey Agrip no loo taamas mèn co'
ngo no rey Agrip. Mtlo Pab, mdoodi's Pab
taandxè':

[2] —Anze'f huen nzo lezon no axta gust
nda' lezon por mda' U' lugar loon toodizen
loo U', rey Agrip, par tuben razon cón
chenen cón che'n ryethe con' co' mquexù'
mque' fals mèn nación Israel daa le'n tiemp
co' nde teele' ndri'th. [3] Más de cona, ndyac
lezon tac U' nda'que' cuent no nonque' U'
xal nac costumbr co' mbed no nu', nu' co'
nac mèn nación Israel, no cón che'n di's
co' ndxetoo làth nu'. Con'a, ndlyazen no
ña'ben loo U' ta' U' nza U' par gòn U' di's
co' toodizen loo U' nalle'.

Pab ngue ta' cuent loo rey Agrip xá mod ngòc Pab ndoore' yila's Pab loo Tad Jesucrist no loo cón che'n Tad Jesucrist.

[4] Ryete mèn nación Israel naneeque' no
nda' mèn cuent xá mod ngòc daa no xá mod
mque tee banen làth mèn làaz daa no le'n
ciuda Jerusalén anon mtlo mdoo xènen.
[5] Rye mèn co' nziri' loo U' ba' non no nda'
mèn cuent cón chenen. No nzoque' mod
co xo'f mèn no ta' mèn cuent cón chenen
chele' mèn ba' ndlya's le' daa ndaque' cuent
anon ndoo roo'en no ndoo xènen nac daa

thìb mèn xley' farise co' nac thìb ley' co'
más ñibe' yèe loo mèn li mèn xalque' ñibe'
xley' nu' loo nu' par li nu'. 6 No nalle'
mqueltàa mèn ba' loo U' par tub rez U'
cón chenen por ante thìb con' no maste co'
nac co' ndub quee lezon le' Diox co xban
mèn nguth xalque' gunii Dioxa no mcàbgòn
Dioxa loo mèngool co' ngòc xudgool nu'
póla. 7 Ryete si' fchop ned mèn co' mche's
bin co' nac mèn nación Israel nalle' nzi bed
par tyaa no gàcque' con' co' mcàbgòn Diox.
Por cona, ze no yál' ndyub xib mèna no
ncòo' mèna yéc mèna loo Diox. No ndli
mèna sirv loo Diox ze no yál'. No ante por
cón che'n leque con'a ngue quexù' ngue
que' fals mèn nación Israel daa nalle', Tad
rey Agrip. ¿Xá nee U'? ¿Ché' lé' nac co'
ngue li no mèn nación Israel daa, cà'? 8 No
¿ché', lìcque', por derech, indxela'ste U' le'
Diox co xban mèn nguth, cà'? Pà ne'yila'ste
U'i, ¿lé'? Ndxela'sque' U'i.

Pab ngue ta' cuent loo rey Agrip xá mod mque tee ndub ngu's Pab mèn co' ngola's loo Crist thìb cua'a.

9 Per ndoore' yilazen loo Jesucrist no loo
cón che'n Jesucrist mxaquen mblin con'
huen co'se' mblin con' ye'rsin' loo mèn
co' ngola's no co' mqueltàa loo cón che'n
Jesucrist co' ngòc mbi' che'n yèez Nazaret.
10 No tataaguè' mblin con mèn co' ndxela's
loo Jesucrist le'n ciuda Jerusalén. Ale axta
mna'ben ord loo mèn co' nac jef co' más
ñibe' loo rye nguley' par mblon huax mèn
co' ngola's loo Jesús lezi'f. No co'se' mdoo
lezo' mèn guth mèn mèn co' ndxela'sa,
daa, ne, thidte ngòc con mèna. No ale
mdyac lezon mbeth mèn mèna. 11 Huax vez
mtetìin mèna axta mod co' mblyazen par
ñeen ñeene' ché' tlin gan par ncà di's mèna
cón che'n mod xal ndxela's mèna cón che'n
Jesús. Mblin con'a rye lugar co'te' ngue no
mèn sinagog mèn. No anze'f ngocloo tín'en
con mèna axtaque' mque tee mdub ngu'sen
mèna le'n huax ciuda co' nac làaz mèn tith.

Pab ngue ta' cuent loo rey Agrip cón che'n xá mod ngulàa yéc no ngulàa lezo' Pab par ngòc Pab mèn co' ngòo loo cón che'n Tad Jesús.

(Hch. 9.1–19; 22.6–16)

12 No par tolo lin leque con' ye'rsin'a,
nguan axta ciuda Damasc con ye's co' nac
ord co' mda' no co' mnibe' mèn co' nac jef
co' más ñibe' loo rye nguley' loon. 13 Per
co'se' mdoon ned ndan par ciuda Damasc,
com hor rol huiz, Tad rey, gunèen mbya'x
thìb xnìi co' ngulàa loo bé' co' mtenìi más
leque huiz loon no loo mèn co' ngua non.
14 Leque hora, ryete nu' ngulàa loo yòo. No
mbìnen thìb di's co' mbyèn loo mbii loon
co' gunii loon xal nac di'stèe co' ndyoodi's
mèn nación Israel. Gunee di'sa loon: Saul,
Saul, ¿chonon ngue tee ndub ngu'sl daa,
à', ey? Leque lùu ngue tehuí' ladl con
con' ye'rsin' co' ngue lil loo mèna. Ndlila
xal ndli ngon co'se' nque' ngon patad loo
punt yaaroch co' nguid mèn lad ngon co'se'
ntezeb mèn ngon. 15 Sya, ndxaben: ¿Chó
nac lùu, Tad? Tad gunee loon: Daa nac
leque yub Jesús co' ngue tee ndub ngu'sl.
16 Per nalle', goo che no goo too. Daa mxyo'f
loo lool taandxè' mod par xo'f zin'l zin' cón
chenen no par ta'l cuent loo mèn cón che'n
con' co' gunèel no cón che'n con' co' ndxàc
lool nalle' no con' co' lu'en lool yiloa. 17 Na
li par lyá'l la's ya' mèn nación Israel. No
lin par lyá'l la's ya' mèn tith co' inacte mèn
nación Israel. No nalle' na ñibe' lool par
ya lol yalbàn loo mèna. 18 Ñibe'en yal loo
mèn, Saul, par lil tyub xnìi yéc mèn no tyub
xnìi lezo' mèn loo cón che'n Diox par ya
ne'tolode que tee ban mèn loo con' ye'rsin'
co' nac xal co'se' nzi tee mèn loo yal'cuau.
Per ndxe'leque', que tee ban lì mèn loo con'
ndac xal co'se' ndyee mèn loo xnìi huiz. No
lomisque' ne, lin par ya lu'l loo mèn par
ne'tolode que tee li mèn con' co' nac co'
ñibe' Mebizya loo mèn no par, ndxe'leque',
más huen que tee li mèn con' ndac no yòo
mèn loo cón che'n Diox. No lil par yila's
mèn loon, daa co' nac Jesús. No lil par lyàa
yéc mèn no lyàa lezo' mèn par tataa mod
tyon' xtol mèn no xquin mèn. No lil par
que no mèn no par yan' no mèn con' co'
ngro' lezo' Diox ta'la's Diox càa mèn, mèn
co' mbli Diox par ngro xà' mèna loo cón
che'n xab izlyo' par ngòc mèna che'npe'
Diox.

Pab ngue ta' cuent loo rey Agrip le' Pab ndubdi's di's co' mbìn Pab co'se' mxyo'f loo Tad Jesús loo Pab.

19 Cona, ngue niin loo U', Tad rey Agrip:
Ne'ngàcte daa mèn co' ne'ndubdi'ste di's
co' gunii Tad Jesús loon, di's co' mbyèn
loo bé' loo mbii loon. 20 Ndxe'leque', ngua
tethen no ngua lon yalbàn cón che'n di's
ndac che'n Diox nerleque' loo mèn ciuda

Damasc. Ngoloa, nguan loo mèn ciuda
Jerusalén. Ngoloa, nguan loo mèn par ned
le'n rye yèezya' co' nac làaz che'n mèn jude
par ngua lon yalbàn cón che'n di's ndac
loo mèn par neda, ne. No nguan loo mèn
co' inacte mèn nación Israel chol lugar.
Mbezen loo rye mèna ndxàal lyàa yéc mèna
no lyàa lezo' mèna no zye' mod co' ndxàp
mèna loo Diox par yòo mèn loo cón che'n
Diox. No mnibe'en loo mèn lu' mèna thìb
mod ndac loo taamas mèn le' mèna, lìcque',
ngulàa yéc no ngulàa lezo' mèna no mzye'
mod co' ndxàp mèna loo Diox. 21 Ale con'ate
mbli mxen mèn nación Israel daa le'n templ
no mblya's mèna guth mèna daa, Tad rey
Agrip. 22 Per Tad Diox ndlyath noque' daa.
Ne'nglá'ya'de Tad Diox daa. Thidteneque'
mbli nèen daa axta huiza no axta huiz nalze
loo cón che'n Diox. Ngon yalbàn cón che'n
di's ndac che'n Diox loo chol mèn, que naca
loo mèn be'the, que naca loo mèn co' nde'f
di's nac mèn de razon. Thidtene tarte tan
cuent co' nac tedib cuent xà' loo di's co' nac
di's co' mde'th mèn, mèn co' mde'th di's
co' ndxab Diox no co' nac di's co' mde'th
Moisés cón che'n con' co' gàc yiloa, co'
nee di's, con' co' ndxàc nalle'. 23 Con' co'
ndxàc nalle' nee di's le' Crist mquinque'
mxactìi. No co'se' ngolo nguth Crist, Crist
ngòc nerleque' xa' co' ngro xban làth mèn
nguth. Tataa ngòca loo Crist par ndli Crist
ndxòn mèn cón che'n di's ndac co' ndli
ndyub xnìi yéc mèn no ndyub xnìi lezo'
mèn, que naca loo mèn nación Israel co'
nac mèn gulàaz daa, que naca loo mèn co'
inacte mèn nación Israel.

Pab mdoo lezo' li Pab gan gàc nado' rey Agrip par tyal rey Agrip yila's rey Agrip loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist.

24 Co'se' ngolo tataa ndxab Pab no mdub
Pab razon che'n Pab loo rey Agrip, cabii
ngrozèe Fest. Ndxab Fest loo Pab:

—Por tant mblil stud, Pab, axta nquée
mbii yécl, ndyaquen.

25 Pab mcàb loo Fest. Ndxab Pab:

—Tyè', Tad Fest. Inquéede mbii yéquen.
Ndxe'leque', mbezen con' co' nac razon loo
gu'. No mbezen con' co' nac lìcpe' loo gu'.
26 Rey Agrip ndub go'. Rey Agrip nda' cuent
no nanee rey Agrip ryete con' co' ndxàc
cón che'n Tad Jesucrist nalle'. Por cona,
dibaxla's ndyoodizen no ngue tan cuent
ndxè' loo rey Agrip tac naneepe'en le' rey
Agrip non cón che'n ryethe con' co' ndxàc
nalle' cón che'n Jesucrist. Con' co' ndxàc
nalle' co' nac cón che'n Jesucrist inacte con'
co' nzo casloo thìb lugar co'te' ne'yú'da loo
mèn. Ndxe'leque', loo xnaa ndxàc ryethe
con'a loo mèn. 27 Sya, mbere Pab. Mnibdi's
Pab loo rey Agrip. Ndxab Pab:

—¿Ché' ndxela's U', Tad rey Agrip, di's
co' mde'th mèn, mèn co' mde'th di's co'
ndxab Diox, à'? Aa. Neequen le' U' ndx-
ela'sque' xal ndxab mèna.

28 Sya, ndxab rey Agrip loo Pab:

—¡Jaa! ¿Máa yob yécl, Pab? ¿Ché'
ndlya'sl setilte lil gan yilazen xalte mbezl
ba' par yilazen loo Jesucrist no loo cón
che'n Jesucrist, cà'? Yende xàa.

29 Pab mcàb. Ndxab Pab loo rey Agrip:

—Yende cón lii, Tad rey Agrip, que naca
yila's U' xalte ndyoodizen nalle' o que naca
yila's U' más yé' huize', conse' yila's U'. No,
oj, li Diox iante U' yila's loo Jesucrist no loo
cón che'n Jesucrist. Ndxe'leque', li Diox le'
ryete mèn co' nzi yòn cuent co' ngue tan loo
gu' nalle' gàc mèn xal daa, co' nee di's, yila's
mèn loo cón che'n Jesucrist. Per ne'gàcte
mèna mèn co' tyub dó' caden nii no co' tyub
dó' caden ya' xal ndxàca loon trè'.

30 Ngolo tataa ndxab Pab loo rye mèna,
ngro' rey Agrip con Bernis co' nac sa'l rey
Agrip. No ngro' gobernador Fest, ne, con
ryete mèn co' nzi ndub. 31 Ryete mèna ngro'
thìb lad par tolo mdoodi's mèna cón che'n
Pab. No mbez mèna loo xtàa mèna:

—Yende cón tar li mbi' co' ndli par
naquinque' gath mbi'. No axta ne' ne'
indxàal tolo que' mbi' lezi'f.

32 Sya, ndxab Agrip loo Fest:

—Ngàcque' ngtelá'l mbi' pezea, Fest,
chele' mbi' ne'ngna'bte di's lool par nga
mbi' loo gobiern co' ndub ciuda Rom par
tyub rez cón che'n mbi'.

27

Fest mnibe' loo capitán par ngua lá' solndad Pab loo gobiern co' ndub ciuda Rom.

1 Co'se' mnibe' lezo' Fest con Agrip par
tel' Fest ryop Agrip nu' ya nu' ciuda Rom
co' nac làaz mèn ital, leque hora mnibe'
Fest loo solndad ryo' Pab con taaplá pres
par ta' solndad Pab con presa loo thìb
capitán co' lèe Jul. Capitana ñibe' loo thìb
ayo solndad co' lèe partid che'n rey Agust.
2 Ngro' nu' ciuda Cesar. Ngòo nu' loo thìb
yòoyaa co' nac thìb yòoyaa che'n mèn co'

nzo ban thìb puert co' nziri' ro níttó' co'
lèe Adramit. Yòoyaa le'pe' ryo' par xyo'f
yòoyaa loo níttó' axta co'te' nziri' puert co'
nac loo xyòn mèn asia. Le'xque' huiza ngo
no nu' thìb mbi' co' lèe Aristarc co' nac mbi'
gulàaz mèn ciuda Tesalónica. Tesalónica
nac thìb ciuda co' ñibe' mèn yèezya' co'
nac che'n làaz mèn macedon. 3 Tya mdoo
nu' loo nít dib yál' axta ngo nìi izlyo' tedib
huiz co' nde nque. Mzin nu' puert co' lèe
Sidón. Tya mblyat lezo' Jul co' nac capitán
gunèe Jul Pab. Mbla' Jul ngro' Pab chu'th
loo yòoyaa par ngua nee Pab máa mèn co'
ndxàc amiu Pab no par li mèna cas Pab,
ne. 4 Co'se' ngro' nu' puert che'n Sidón,
mbri'th nu' thìb lad co'te' nziri' yòo biiz
Chipr. Mbyan' yòo biiz Chipr lad rebes
co'te' nguri'th nu'. Tataa mbli nu' tac mbii
mtau' loo nu' loo nít. Anze'f mdin mbii
yòoyaa par ne'ngri'thte yòoyaa nu' thìb lì.
5 Tya mcho' nu' nít par nguri'th nu' loo xyòn
mèn che'n gulàaz mèn cilis no loo xyòn
che'n gulàaz mèn pamfil axta mzin nu' thìb
ciuda co' lèe Mir co' nac thìb ciuda co' ñibe'
loo yèezya' che'n làaz mèn lis.

6 Ciuda Mira, tya mzyál' nu' thìb yòoyaa
co' nac che'n mèn ciuda Alejandri co' nda
par nación Ital co'te' nac ciuda Rom. Mbli
solndad par ngòo nu' loo yòoyaaa par tolo
xyo'f nu' loo níttó' axta zin nu' co'te' nda
nu'. 7 Huax huiz sau' sau' mxyo'f nu' loo
níttó'. No añenti mzin nu' ro níttó' co'te'
nziri' thìb puert co' lèe Gnid. No com le'
mbii be' mtau' loo nu' no be' mdin mbii
yòoyaa nu', ¿lé'?, sangnguri'th nu' par ned
sur co'te' nziri' tedib puert ro níttó' co' lèe
Salmón. Tya mcho' nu' nít par mblo nu'
vuelt loo níttó'. Angnzo ro yòo biiz co'
nziri' le'n níttó' par ned sur co' lèe Cret.
8 Tya añenti mbere nu' tolo mxyo'f nu' loo
níttó', nda nu' nzo ro yòo biiz co' lèe Cret,
axta mzin nu' tedib puert co' nziri' ro níttó'
co' lèe Buenos Puertos co' nziri' gaxte tee
nziri' tedib yèez co' lèe Lase.

9 No por mtau' mbii loo yòoyaa loo níttó',
ndoo ri'thle' huax huiz nzo'f nu' loo níttó'.
No nde nxon', ndxàc con' ryes loo nu' par
tolo xyo'f nu' loo níttó' tac casque' nde
zin' gaxle' tiemp xìl'. Tiempa anze'f thìb
mbii nxyo'f loo níttó'. No por con'a, ryes
naca par xyo'f mèn loo níttó'. Por cona,
ndxab Pab no mco'x Pab loo mèn co' ntetee
yòoyaa loo níttó'. 10 Ndxab Pab loo mèna:

—Amiu, ñeen no nonen anze'f thìb con'
ryes gàc loo na' loo níttó' ned nda na'
chele' na' tolo xyo'f loo níttó' nda na'. No
nonen no naneen nzo ryes dyep yòoyaa le'n
níttó' no tataa mod lyux rye yó' co' nzo loo
yòoyaa ndxè'. No axta na', ne, nzo ryes lyux
loo yòoyaa. Chele' gu' ne'gònte ron, gàca
loo na' chele' na' tolo xyo'f loo níttó' nda
na'.

11 Per capitán co' nda no solndada, más
mbìn capitán ro mbi' co' nac xuan' yòoyaa
no ro mbi' co' ñibe' loo mèn co' ntetee
yòoyaa leque ngòn capitán ro Pab. Ale mbli
xa' co' ndlya's xa'. 12 No com le' puerta
ne'ñeede par yan' mèn no riid mèn tiemp
xìl' tya, ¿lé'?, ryete mèna mbli xtùuz más
huen sangriid mèna par ñee mèna ñeene'
ché' tli mèna gan zin mèna tedib puert co'
nziri' ro níttó' co' lèe Fenis co' nac tedib
puert che'n leque yòo biiz co' lèe Cret.
Puerta nziri' gax cuat yíi co' ntau' loo mbii.
Yíia ntau' loo mbii no loo ol che'n níttó'.
Ndxan' puerta par ned sur. No ro puert
níttó'a ndxòo mèn con yòoyaa loo nít che'n
puerta par ned sur no par ned ndlyen huiz.
Puerta nziri' le'n nít co' nac yòo biiz par ned
nort con ned ndlyen huiz.

Luc nda' cuent xá mod ngulàa thìb yuuloo loo níttó'.

13 Ngoloa, mtlo xèegà xèegà mxyo'f mbii
co' nde par ned sur. Mèn co' nzo le'n yòoy-
aaa mbli xtùuz nzoque' mod tolo xyo'f mèn
loo níttó' par tolo tyee mèn ned nda mèn.
Sya, mtetee mèna yòoyaa. Ngro' mèna loo
yòo biiz Cret. Mxyo'f mèna loo níttó' xal
nda ro yòo biiz Cret par ned mbix huiz.
14 Per ndxepte ndxàc ngro' nu' puert Buenos
Puertos, ngro' thìb mbiidó'. Mtlo mbii,
mdin mbii yòoyaa. Mbiia mbez mèn lèe
Mbii Noreste. 15 Ale mbe' mbii yòoyaa'. Com
le' nu' ya ne'ntolode ngác nxyo'f loo níttó'
por mtau' mbii loo yòoyaa, ale mblá' nu'
mbe' mbii yòoyaa ned nda mbii. 16 Mtetee
mbii yòoyaa nu'. Mzin nu' axta co'te' nziri'
tedib yòo biiz chu'th le'n níttó' co' lèe
Claud. Tyare' nguled ya ne'ntolode arid
nguin mbii yòoyaa ndxep. Tya añenti mbli
nu' gan mteche nu' yòoyaa chu'th co' ngue
par xís yòoyaa par mblo nu' yòoyaa chu'tha
le'n yòoyaa. 17 Ngolo mblo nu' yòoyaa
chu'tha le'n yòoyaa, mchì'x mèn cabl lad
yòoyaa par msál' mèn yòoyaa par tataa
mod ne'silte ol nít yòoyaa. Leque hora,

co'se' gunèe mèn yamerle' riid yòoyaa
co'te' ina'ste arid loo nít thìb lugar co' lèe
Sirt, co'te' anze'f thìb yux nziri' le'n nít,
anze'f mzyeb mèna yicà' yòoyaa loo nít.
Ale mblá' mèna mbe' mbii yòoyaa ned nda
mbii. 18 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co'
nde nquea, tatabe' fuert ndoo yuu. No
nzo'f mbii loo nít. Mtlo mèn, mblobii mèn
yó' co' nzo le'n yòoyaa loo níttó' par xya'x
yòoyaa ndxep par ne'dyepte yòoyaa le'n
níttó'. 19 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co'
ngòc mbyon huiz mdoo nu' loo níttó' desde
co'se' mtlo mxyo'f mbii, mtlo nu', mblo' nu'
ryethe con' co' nzo le'n yòoyaa. Mblobii
nu' rye con' loo níttó'. 20 No mqueltàa
thidtene mcuau izlyo' le'n huax huiz tant
ndoo yuu. Ne'ngácte nghui' nu' loo huiz.
No ne'ngácte nghui' nu' loo mbyáaz loo
bé'. Más de cona, anze'f nguin ol níttó'
lad yòoyaa por tant thìb mbii co' nxyo'f loo
níttó'. Por lult, mbli nu' cuent ya ne'lyá'de
nu' loo níttó'. Ya nu' looi loo níttó'.

21 No com le' nu' ne'nghuade dib lal ndxàc
con' ryesa loo nu' loo níttó' loo yòoyaa,
¿lé'?, ngo too Pab loo mèna. Ndxab Pab:

—Amiu, más huen ngàca loo na' chele'
gu' ngòn ron ne'nga riidte na' ned nziri'
yòo biiz Cret par ne'ngàcte yalquìi ndxè'
no yaltìi ndxè' loo na', ndyaquen. 22 Per
nalle' na nii loo gu': Ne'zyebte gu'. No
ne'tyoo xà'de lezo' gu'. Ndxe'leque', bli
gu' par ye'th lezo' gu'. Tac mastale' ndxàc
con' ndxè' loo na', nec thìb na' ne'gathte.
Aa guneei, mastale' lyux yòoyaa. 23 Tac ná'
xhuina mxyo'f loo thìb angl che'n Diox, co'
mtel' Diox mbi'th loon, daa co' nzo loo Diox,
loo Diox co' ndlin sirv. 24 Angl gunee loon:

—Ne'zyebtel, Pab. Lùu naquinque' ya
too loo mbi' co' nac gobiern co' ndub
ñibe' ciuda Rom. No por cón che'nl, Diox
telá'que' ryete gu' co' nzo loo yòoyaa par
ne'gathte gu' loo níttó'.

25 Por cona, ngue niin loo gu': Amiu, bli
gu' par ye'th lezo' gu' tac daa ndxelaz loo
Diox no ndxàpen yalxla's loo Diox le' Diox
li gàcque' con'a loo na' xalque' gunee angl
di'sa loon. 26 No que nzo ne'ñee lezo' na',
ryo' na' loo yòoyaa gaxte co'te' nziri' thìb
yòo biiz par xyo'f na' loo níttó' par ryo' na'
loo yòo biiz.

27 Co'se' ngolo chop sman mxyo'f nu' loo
nít, ngro' zi'f nu' thìb lugar loo níttó' co'
lèe Adr tac mbe' mbii yòoyaa thìb lad tedib
lad. Co'se' nde yáal gulal yál', mda' mèn co'
ntetee yòoyaa cuent le' yòoyaa nda yizi'fle'
gax ro yòo biiz le'n níttó'. 28 Tya mchì'x
mèn, co' ntetee yòoyaa loo níttó' par ñee
mèna pló na's nzi nít par xàn' loo yòo.
No co'se' mblo' xa' dó' co' mblàa xa' le'n
níttó', pente nzi nít par xàn' loo yòo gal psi'
pson metr no maste. Mdee nu' taandxep
más delant. Tya mbere mèn co' ntetee
yòoyaa, mblàa mèna dó' le'n níttó' tedib
vez. Mchì'x mèna nít par ñee mèna pló
na's nzi nít par xàn' loo yòo. Co'se' mblo'
mèna dó' le'n nít, pente nzi nít loo yòo
gal bgaz metr, no maste. 29 No por mzyeb
nu' yizi'f yòoyaa loo quèe, mblàa mèn co'
ntetee yòoyaa thap ancl co' ngue par ned
xís yòoyaa par ngo too yòoyaa loo nít. No
nzi bed nu' no nxi lezo' nu' coyor yinìi izlyo'
no cón gàc loo nu'. 30 Látha, mèn co' ntetee
yòoyaa mbli xtùuz lyá' mèna loo yòoyaa,
co' nee di's, xyon' mèna loo yòoyaa loo
níttó'. No por cona, mblàa mèna yòoyaa
chu'th co' nzo le'n yòoyaa loo níttó' par yòo
mèna loo yòoyaa chu'tha par xyon' mèna.
Mbli mèna tataa xal mèn co' ne'ñeede xal
mèn co' nda làa ancl co' ngue ned xís loo
yòoyaa le'n níttó'. 31 Per Pab mbli avis loo
capitán che'n solndad. No mbli Pab avis
loo solndad che'n capitán. Ndxab Pab loo
capitán no loo solndad:

—Chele' mèn co' ntetee yòoyaa
ne'tolode yan' loo yòoyaa, yende mod lyá'
gu' loo con' ryes co' ndxàc loo na' ndxè'.

32 Sya, mcho' solndad cabl co' natedó
yòoyaa chu'th. Mblobii solndad yòoyaa
chu'tha le'n níttó'.

33 Ngóol coyor cuar, ndxab Pab loo ryete
mèn co' nzo loo yòoyaa naquinque' hua
mèn mase sa pan. No ndxab Pab:

—Ndxàcle' chop sman tarte gàt gu' no
tarte hua gu', cara. Fta' gu' fuerz dhua
gu' mase sa pan par xec gu'. 34 Cona, ngue
bezen loo gu': Fta' gu' fuerz. Dhua gu'.
Anze'f naquin hua na', ndyaquen, par xec
na' lyá' na' loo con' ryes naba'. Tac de loo
rye na' co' nzo loo yòoyaa ndxè', nec thìb
na' ne'gathte no ne'lyuxte.

35 Co'se' ngolo ndxab Pab tataa loo rye
mèn co' nzo loo yòoyaa, mxen Pab sa pan.
No ndxab Pab: Diox quix U', Tad Diox, loo
ryete mèna. Ngoloa, mtlo Pab, nduhua Pab.
36 Látha, ale rye mèna mbye'th lezo'. No

ndyac lezo' mèna nduhua mèna, ne. 37 Ryete
nu' co' ngo le'n yòoyaa tiempa ngòc chop
ayo nzo ayon psi' fxop nu' por loo rye nu'.
38 Co'se' ngolo nduhua mèna axta plóthe
mblya's mèna, mxen mèn sac triu. Mblobii
mèn sac triu le'n níttó' par tolo xya'x loo
yòoyaa.

Luc ngue ta' cuent le' yòoyaa mdyep le'n nít.

39 Co'se' ngo nìi izlyo' huiza, mèn co'
ntetee yòoyaa ne'ta'de cuent chó lèe yòo
biiz co'te' mzin nu'. Per gunèe mèna
nziri' thìb puert chu'th tya co'te' nac thìb
play más nabe's. Mdoo lezo' mèna ñeene'
ché' nzo mod zii mèna yòoyaa ro playa.
40 Mcho'guth mèna cabl co' nden ancl. Mblá'
mèna mbyan' ancl le'n níttó'. Sya, mtele'
mèna dó' che'n timón co' mbli mèna us
par ntetee mèna yòoyaa. Sya, mque' mèna
lar' lad yòoyaa ned nac loo yòoyaa. Sya,
xèegà xèegà mbli mèna gan mtetee mèna
yòoyaa ro play. 41 Per nde nxon', ale ngozi'f
yòoyaa co'te' ndxàc chop loo níttó'. Le'
yòoyaa na, ngo tub cà' le'n yux ro playa.
Ale ngo tub cà' ned loo yòoyaa le'n yux
ro play. ¿Chó mèn gác cuin mase chu'th
yòoyaa? Thidtene ngo tub cà' yòoyaa. Le'
par ned xís yòoyaa na, mtlo ngro' bil con
golp co' nguin ol níttó'. 42 Láth ndxàc con'a
loo yòoyaa, ale mblya's solndad nguth sol-
ndad rye pres par ne'lyá'de pres no par
ne'xon'te nec thìb pres co'se' xyo'f pres
loo nít. 43 Per capitán co' ñibe' loo solndad
mblya's lyá' Pab no yende cón tolo gàc loo
Pab. Ne'ngla'de capitán ngli solndad tataa
loo pres. Ndxe'leque', mnibe' capitán loo
rye mèn co' nzo loo yòoyaa le' ryete mèn
co' ndxác nxyo'f loo nít, xyo'f mèna loo nít
par ryo' ner mèna loo yòo biiz. 44 Le' mèn co'
ne'ngácte nxyo'f loo nít na, mèna más huen
xyo'f loo nít loo pedas tabl che'n yòoyaa
co' ngro' bil par tataa mod lyá' ryete mèn,
ryo' mèna loo yòo biiz. Por lult, tataa mbli
ryete mèna par ngro' mèna loo yòo yiiz.
Ne'ngathte no ne'ngluxte nec thìb mèna.

28

Pab ngo ndxep huiz loo yòo biiz co' nziri' le'n níttó' co' lèe Malt.

1 Co'se' gunee nu' ngolole' mblyá' ryete
nu' loo con' ryes loo níttó', mda' nu' cuent
le' loo yòo biiz co' nziri' le'n nít co'te' ngro'
nu'a lèe Malt. 2 Mèn co' nac mèn yòo biiz
Malt anze'f mbli cas nu'. Mtol' prob mèna
quìi. Mtoocua' mèna yaa loo quìi par ngo
too bèel par biiz nu' no par tecui's nu' xab
nu' tant ngoz nu' no tant ndxàl nu' por
tant ndoo làa yuu. Sya, ngurez mèna nu'
par ngua biiz nu' ro dii. 3 Látha, no tee
Pab ngua cua'n ndxep yaa co' más nabiiz
taachu'th. Ndye'th no Pab yaaa. No láth
ngue tecua' Pab yaaa loo quìi, chàa, ngro
xon' thìb mbel' co' lèe huid xi'th yaaa por
mden' huid rso' che'n quìi. Co'se' mden'
Pab le' huid mquele ya' Pab, ale ngue tal
huid ya' Pab tant fuert mquele huid ya' Pab.
4 Co'se' gunèe mèn yòo biiz Malt ngue tal
huid ya' Pab, ndxab mèna loo thìb xtàa mèn
no loo tedib xtàa mèn:

—¿Ché' ndyac gu' le' mbi' ba' nac thìb
mbi'guth mèn, lé'? Mastale' mblyá' mbi'
loo níttó', per Diox ne'la'de tolo ban mbi'
con'a mquele huid mbi'. Nase gath mbi',
como quer.

5 Le' Pab na, ale, mzib Pab ya' Pab loo
quìi par ngulàa huid loo quìi. No ale yende
cón mxac Pab. 6 Le' ryete mèn co' nzi hui'a
na, nzi bed mèna ñeene' coyor lyàa quìi ya'
Pab. No nzi bed mèn ñeene' coyor gath
Pab. Per dib lal nzi bed mèn, ñèe mèn yende
cón ndyac Pab. Sya, mse' mèn xtùuz mèn.
Ndxab mèn loo xtàa mèn:

—Pab nac thìb diox, cara.

7 Gaxte tya nziri' ranch che'n thìb mbi' co'
nac jef loo mèn yòo biiza. Mbi'a lèe Publ.
Mbi'a mda' lugar ngòo nu' liz mbi'. No mda'
mbi' con' nduhua nu' no con' ngu nu' le'n
son huiz co' nguled nu' liz mbi'. 8 Nde nxon',
nax yíiz xud mbi', co' lèe Publ, con xlé' no
con yíizbren. Pab ngua too naa xud mbi' liz
xud mbi'. Ngurez Pab Diox por cón che'n
xud mbi'. Ngoloa, mxo'f Pab ya' Pab lad
xud mbi'. Ale mteyac Diox mbi'. 9 Co'se'
ñèe mèn no co'se' mbìn mèn yòo biiza tataa
mbli Diox por cón che'n Pab, ngua taamas
mèn co' ndyac yíiz loo Pab. Mteyac Diox
mèna por cón che'n Pab, ne. 10 No ale anze'f
mbli mèna con' guryath no con' guryèn loo
nu' le'n huiz co' ngo nu' loo yòo biiza. No
anze'f mbli mèna cas nu'. No co'se' gunèe
mèna ngòo nu' le'n tedib yòoyaa par xyo'f
nu' loo níttó' tedib vez, mda' mèna gast co'
naquin nu' par tolo xyo'f nu' loo níttó' axta
zin nu' co'te' nda nu'.

Trè' ndlu' le' Pab mzinle' ciuda Rom.

11 Mbyan' nu' son mbe' yòo biiz Malt.
Ngoloa, ngòo nu' loo thìb yòoyaa che'n mèn
co' ngua riid tiemp xìl loo níttó' ro play
che'n yòo biiz Malt. Yòoyaaa ngòc che'n
mèn ciuda Alejandri. Lad yòoyaaa ngue
gunab che'n chop dioxpe' mèn, diox co' lèe
Cástor no tedib diox co' lèe Pólux. Mxyo'f
nu' loo níttó'. Nda nu' axta mzin nu' co'te'
nda nu'. 12 Be taa be taa nda xo'f nu' loo
níttó' axta mzin nu' tedib puert co' nziri'
ro nít. Puerta lèe Siracus. Puerta mbyan'
nu' son huiz. 13 Ngro' nu' tya. Tolo mxyo'f
nu' loo níttó' tedib vez. Nguri'th nu' gax
ro xyòn mèn che'n làaz mèn silis axta mzin
nu' tedib puert co' nziri' ro nít. Puerta lèe
Reg. Tya mbyan' nu' thìb yál'. Co'se' ngo nìi
izlyo' tedib huiz co' nde nque, mchep mbii
co' nde ned sur nu'. Be taa nda xo'f nu' loo
níttó'. No be taa mchep mbii nu' dib yál'
axta mzin nu' tedib puert co' nziri' ro níttó'
tedib huiz co' nde nquea. Puerta lèe Puteol.
14 Tya mzyál' nu' ndxèp mèn co' ndxàc hues
nu' por cón che'n Jesucrist. Mèna mna'b
loo nu' par yan' nu' con mèna thìb sman.
Ngolo nguri'th thìb sman, axta syare', por
derech, mdoo nu' ned loo yòo biiz par nda
nu' ciuda Rom. 15 Mèn co' ndxàc hues nu'
por cón che'n Jesucrist co' nqueltàa ciuda
Rom nonle' le' nu' zin. Ngro' mèna par
mbi'th càa ned mèna nu'. Ndxep mèn
mbi'th càa ned nu' axta thìb yèez co' lèe
Son Cantin. Le' taamas mèn na, mbi'th càa
ned nu' axta co'te' nziri' thìb yèez co' ne'
lèe Xbi' Che'n Rey Api. Co'se' gunèe Pab
nde mèna, ndxab Pab: Ay, Dio's. Diox quix
U', Diox, loo Diox. No anze'f mbye'th lezo'
Pab tac mzin Pab ciuda Rom no yende cón
ngòc loo Pab ned nde Pab. 16 Co'se' mzin nu'
ciuda Rom, capitán co' ñibe' loo solndad
co' nda no nu'a mda' rye pres loo jef co'
ñibe' loo solndad co' nquenap palas. Le' loo
Pab na, mda' jef thìb lugar xà' par ngo ban
Pab. Ante mnibe' jef loo thìb solndad par
mquenap solndad Pab.

Pab mblo yalbàn loo mèn ciuda Rom.

17 Co'se' ngolo nguri'th son huiz mzin Pab
Rom, mbli Pab mandad par mqueltàa rye
mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co'
ndyoo naa loo mèn nación Israel co' nzo
ban ciuda Rom loo Pab. Co'se' mqueltàa rye
mèna, ndxab Pab loo mèna:

—Gu' co' nac mèn gulàaz daa co' nac
mèn nación daa, nde tan cuent loo gu':
Mastale' yende cón mblin loo mèn na-
cionpe' na' no ne' ne' ngacloon gunèen
mèna por costumbr co' mbed no xudgool
na' más póla, mastale' ne'ngliden tataa,
mda'xù' mèn nación Israel daa loo mèn
ciuda Rom ndxè' xal thìb pres láth nzon
ciuda Jerusalén. 18 Co'se' ngolo noo noo
mnibdi's mèna loon cópe' ngue tee lin,
mblya's mèna nglá' mèna daa tac yende cón
mbli par ncàb nguth mèna daa. 19 Per mèn
nación Israel sate más ngocloo gunèe daa
no ne'ndalte mèna nglá' gobernador, co'
lèe Fest, daa. Por lult, ndxaben loo Fest
co' nac gobernador: Más huen tub rez gob-
iern co' ndub ciuda Rom ndxè' cón chenen
mastale' yende por cón ndli quexù'en que'
falsen mèn co' nac mèn nación daa. 20 Por
cona, mblin mandad ndye'th gu' loon par
hui'en loo gu' no par tan cuent loo gu' cón
chenen. Tac ante por ndub quee lezo' ryete
na' co' nac mèn nación Israel le' mèn nguth
ryo xban, por conate mbli ndub dó' mèn
yan con caden co' natedó' yan xal ngue hui'
gu' loon nalle'.

21 Sya, ndxab mèna loo Pab:

—Pab, axta nalle' tarte càaya' nu' nec
thìb cart co' nac cart che'n mèn gulàaz mèn
jude co' nda' cuent no co' ndlu' cón che'nl.
Ne' ne' tar yi'th nec thìb mèn nación Israel
co' ndxàc xtàa na' trè' par ta' mèna cuent
cón che'nl loo nu' trè'. 22 Per nalle' nu'
ndlya's gòn cuent co' ndlya'sl ñeel loo nu'
tac nu' nanee rye ned nazab ñii yèe ñii tìi
mèn cón che'n xley' che'n di's ndac co' nac
tedib ley' cub.

23 Sya, ndxab mèn loo Pab: Ndxè' huiz
queltàa nu' trè', tá.

Huiza, mqueltàa huax mèn loo Pab co'te'
nzo Pab. Sya, xtil'leque' mtlo Pab, mdoodi's
Pab loo mèna axta mzyèle' izlyo' cón che'n
xá mod ndlya's Diox ñibe' Diox loo mèn.
Tataa mbli Pab tac Pab ndxab loo lezo' Pab
tataa mod li Pab gan gàc nado' mèna par
tyal mèn gòn mèn no yila's mèn loo Jesús no
yòo mèn loo cón che'n Jesús. Mdoodi's no
Pab mèna xalque' nac di's co' ndub loo libr
co' mque' Moisés ye's no xalque' nac di's
co' ndub loo libr co' mque' mèn co' mde'th
di's co' ndxab Diox ye's. 24 Làth xtau'a, ngo
ndxep mèn co' mdyal mbìn di's no ngola's
mèna co' ndxab Pab. No ngo taamas mèn
co' ne'ndalte ngala's di's co' ndxab Pab.
25 Per com le' mèna ne'ngàcte thidte par

ngòn mèn di's no ngala's mèn di's co' ndxab
Pab, mtlo mèna, mbii mèna. Sya, ndxab Pab
loo mèna:

—Aa, mèn nación Israel. Huenque' nac
di's co' mdoodi's no Xpii Natú' mèn co'
ngòc xudgool na' por ro Sayi co' mde'th di's
co' ndxab Diox co'se' ndxab Diox gab Sayi
taandxè' loo xudgool na':

26 Huàa no guuz loo mèn nación Israel:
Mastale' nzi yòn gu' di's co' mda' Diox
cuent loon par tan cuent cón che'n di'sa
loo gu', per thidtene ne'ta'de gu' cuent
cón ngue nii Diox loo gu'. No mastale'
ngue hui' gu' ryethe yalguzye' roo yal-
guzye' xèn co' nde teele' ndli Diox loo
gu' no con' ndac co' nde teele' ndli Diox
loo gu', inda'de gu' cuent Diox nac xa' co'
ngue li con'a loo gu'.

27 Mèn nación Israel thidteneque'
ne'nda'de cuent no ne' ne' indxòn mèna
cón nac co' mbez Diox loo mèn tac mèna
thidtene nzi cuau yéc no nzi cuau lezo'
mèna loo cón che'n Diox. No ngòc naad
no ngòc nguud xtùuz no lezo' mèna
loo cón che'n Diox. Cona, co'se' ndxòn
mèna cón che'n Diox, ale nazab nden'
mèna le'n lezo' mèna cón che'n Diox.
No nac mèna xal mèn co' nau' ngudloo
par ne'ta'de mèna cuent le' mèna ngue
hui' loo con' nde teele' ngue li Diox loo
mèna. Mbli Diox loo mèna xal thìb mèn
co' ncuau ngudloo no xal thìb mèn co'
ncue' nza. No tataaguè' mbli Diox loo
mèn nación Israel ngòc naad no ngòc
nguud xtùuz no lezo' mèn nación Israel.
Mbliguè' Diox loo mèn nación Israel,
ne, par ya ne'berede mèn nación Israel
yòo mèna loo cón che'n Diox par li Diox
tyub xnìi yéc mèna no par tyub xnìi lezo'
mèna loo cón che'n Diox.

28 Cona, ngue niin loo gu', cara: Desde nalle'
par delant, daa ga loo mèn co' inacte mèn
nación Israel par tan cuent loo mèna cón
che'n xá mod lyá' mèna loo con' ryes. No
ngobe'en peser tyal mèna gòn mèna di's co'
tan cuent loo mèna.

29 Co'se' ngolo ndxab Pab di'sa loo mèn
nación Israel co' mqueltàa loo Pab, mxen
mèna ned, ndyàa mèna. No be taa noo noo
ndyoodi's mèna cón che'n Pab no cón che'n
di's co' ndxab Pab ned ndyàa mèna.

30 Le' Pab na, sangmbyan' chop lín' com-
plet liz mèn co'te' ngòc liz Pab co' mteche
Pab loo mèn par ngo ban Pab. Làth xtau'a,
ndyac lezo' Pab con rye mèn co' ndyee too
naa Pab liz Pab. 31 Con dibaxla's mdoodi's
Pab no nde'th Pab cón che'n xá mod ndlya's
Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No ndlu' Pab
cón che'n Tad Jesucrist loo mèn. No yende
chó mèn nca' no ntau' mèn loo Pab co'se'
ndyoodi's Pab no nda' Pab cuent cón che'n
Tad Diox loo mèn. Le'n tiemp co' ngo Pab
ciuda Rom, yende chó mèn mbee nca' Pab
no yende chó mèn ncà' loo Pab dib lal ngo
Pab ciuda Rom.

Cart Co' Mque' Pab Loo Mèn Gulàaz Che'n Ciuda Rom

Pab ngue que' ye's co' nac cart ndxè' loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist, mèn co' nac mèn gulàaz che'n ciuda Rom.

1 Daa, Pab, nac thìb mbi' co' nxo'f zin' cón che'n Tad Jesucrist. Yub Diox mda' lèe ndxè' loon co' nac lèe mèn co' ndxe' di's ndac che'n Diox loo mèn. Con'a nee di's yub Diox mtel' daa no yub Diox mcui daa no yub Diox mblo xà' daa par ga tethen di's con che'n di's ndac che'n Diox loo mèn no par ga tan cuent cón che'n di's ndac che'n Diox par lyá' mèn loo con' ryes.

2 Diox mtan' di's no mcàbgòn Diox di's loo mèn, loo mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ndoore' axta pólle'a, co' nac leque di's co' mque' mèn ye's loo libr co' nac xti's Diox. 3 Di's ndac ndxè' ngòc di's co' nda' cuent cón che'n Tad Jesucrist na', Tad Jesucrist co' nac xgan' Diox. Diox mblu' le' xgan' Diox nac xal chol mèn co' ndxáal loo izlyo' tac Tad Jesucrist, xgan' Diox, mbi'th yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè'. Ngóol Tad Jesucrist por cón che'n bin che'n thìb mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla. 4 Yub Diox mblo ro no mblu' too Diox Jesucrist le' Jesucrist nac xgan'pe' Diox no ndxàp Jesucrist rye loothe con' roo con' xèn la's nii Jesucrist no la's ya' Jesucrist. Tataa mbli Diox loo Jesucrist por ngòc Jesucrist thìb mbi' natú'pe' loo Diox thidtene láth mque tee ban Jesucrist loo izlyo'. Por cona, yub Diox mblo ro cón che'n Jesucrist co'se' mblo xban Diox Jesucrist làth mèn nguth. 5 Por cón che'n Jesucrist, Diox mbli angngòc con' ndac loo nu'. Diox mtel' nu' no mxo'f zin' Diox zin' loo nu' por cón che'n Jesucrist par hue' nu' di's cón che'n Jesucrist no par co nu' yalbàn loo mèn co' nac mèn rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo' par bel'que' nzo ndxep mèn par neda co' yila's loo cón che'n Jesucrist no co' tyubdi's loo cón che'n Jesucrist. 6 Làth rye mèn naciona nzo gu'. Diox ngurez gu' no mblec Diox gu' par ngòo gu' loo cón che'n Jesucrist.

7 Daa, Pab, ngue que' ye's co' nac cart ndxè' loo ryete gu', gu' co' nzo ban le'n ciuda Rom ndxè', gu' co' anze'f nque' lezo' Diox ñèe Diox, gu' co' Diox ngurez par cue ban gu' loo Diox. Nac gu' mèn co' ngro xà'pe' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc gu' che'npe' Diox. Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo li anggàc con' ndac loo gu'. No ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' angli nagàl yo lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.

Pab ndlya's ya too naa mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist, mèn co' naban ciuda Rom.

8 Nerleque' con' co' ngue niin loo gu' loo cart ndxè' nac con' ndxè': Co'se' mbezen Diox por lèe Jesucrist, mbezen loo Diox daa: Diox quix U', Diox, por cón che'n ryete gu' co' nzo ban ciuda Rom tac ndxathque' no ndxènque' dib athu loo izlyo' cón che'n xá mod ndxela's ndac gu' loo Jesucrist. 9 Loo Diox co' ngue xo'f zin'en ndlin sirv dib nzo yéquen no dib nzo lezon co'se' ndethen cón che'n di's ndac co' nac cón che'n xgan'pe' Diox. Diox mda' cuent cón chenen no nanee Diox cón chenen xá mod indxathlasten cón che'n gu' co'se' mbezen Diox. 10 Ña'ben loo Diox co'se' mbezen Diox zin thìb huiz no zin thìb ze xyal' ned xyal' yó' loon par gal neen máa gu' par nedrè' chele' Diox nee lezo' tataa gàca loon. 11 Tac anze'f ndryo' ndlyen' lezon, ndlyazen ñeen máa gu' par lyath non gu'. No lu'en loo gu' ndxep con' co' nac cón che'n Xpii Natú' co' lya's Xpii Natú' li gu' cón che'n Crist par tataa mod toloque' cue nèe gu' no toloque' xo'f zin' gu' cón che'n Crist. 12 Con' co' ngue niin loo gu' ndxè' nee di's le' gu' lyath no daa par tolo ye'th lezon. No lin par tolo yé'th lezo' gu' loo co' nac cón che'n leque yalndxela's co' ndxàp thìb na' no tedib na' loo Crist.

13 Ndlyazen le' gu' non no ta' gu' cuent, mèn huesen por cón che'n Crist, huax vez mblyazen gal neen máa gu' par tolo yila's mèn làth gu' xal nde tee ndlin loo mèn taamas lugar co'te' nde tee ndyee'en loo mèn loo izlyo' par gàca le' gu' tolo ta' cuent cón che'n Diox par tolo li gu' co' nee lezo' Diox. Per axta nalle' tarte lin gan gal neen máa gu' tac nzo ndxep con' co' nca' loon. 14 Part cón chenen, ndyaquen, por fuers nquin ga lon yalbán loo rye mèn, que naca loo mèn co' nda' lau cuent, que naca loo chol mèntèe, que naca loo mèn co' ndxác, que naca loo mèn co' indxácte, mèn co',

por derech, nau' loo nau' yéc. 15 Por cona,
altant ndoon no mbli nablen daa par gal
lon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox
co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo
ryete gu' co' nac mèn che'n ciuda Rom, ne.

Diox ndlu' loo di's ndac che'n Diox: Con' roo no con' xèn nac co' ndli Diox loo mèn par ndlyá' mèn loo con' ryes.

16 Nec thìb mod no nec tedib mod inthy-
onte daa ngon yalbàn cón che'n di's ndac
ndxè' loo mèn tac con' co' nac cón che'n
di's ndac ndxè', le'i nac co' ndxàp Diox la's
nii Diox no la's ya' Diox par lá' Diox mèn
loo con' ryes, loo ryete mèn co' tyal yila's
loo Crist por cón che'n di's ndac. Mnibe'
Diox loo lezo' Diox nerleque' co mèn yalbàn
loo mèn nación Israel no yiloa co mèn
yalbàn loo mèn taamas nación co' inacte
mèn nación Israel. 17 Tac por cón che'n
di's ndac ndxè' Diox ndlu' loo na' le' Diox
ndyal yòo na' loo cón che'n Diox ante por
yila's na' loo cón che'n Diox por cón che'n
Jesucrist. No ndlu' di's ndac ndxè' loo na'
le' Diox mbez nac mèn mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox ante por ndxela's mèn loo
di's ndac che'n Diox por cón che'n leque
Jesucrist. Tataa ndxab Diox xal ndub di's
loo libr co' nac xti's Diox co' mbez: Mèn co'
ngo Diox cuent no mèn co' mdyal Diox yòo
mèn loo cón che'n Diox, ante loo Diox yila's
mèn no gàp mèn yalxla's láth nzi tee ban
mèn loo izlyo' ndxè'.

Trè' ndlu' cón che'n ryete mèn co' ndxàp xquin no co' ndxàp xtol loo Diox dib athu loo izlyo'.

18 Na' nanee no nda' na' cuent le' Diox
co' nzo loo bé' ngue go xo'f loo mèn, por
cón che'n yaltìi co' ndxàc loo mèn, le' Diox
ndxecloo ñèe Diox mèn ye'rsin' co' indlide
con' nalì no con' nambìi loo Diox. Por
ryethe con' zab co' ndli mèn, nca' mèn
loo taamas mèn co' ndlya's ta' cuent no
co' ndlya's té'th cón che'n Diox co' nac
con' lìcpe'. 19 Ryete mèn ye'rsin' non no
nanee mèna con' co' nzoque' mod ta' mèn
cuent cón che'n Diox no con' co' nzote
mod non mèn cón che'n Diox. Con'a ndryo
xo'f loo mèn tac yub Diox mblo xo'fa loo
mèn. 20 Huax con' co' nac cón che'n Diox
indxú'de loo mèn. Mastale' indxú'da loo
mèn, per non mèn no nanee mèn le' Diox
ndxàp rye loothe con' la's nii Diox no la's
ya' Diox thidtene. No non mèn le' Diox
nac thidte Dioxpe'. No non mèn con' ndxè'
axta co'se' mblec Diox izlyo' no mxèn' Diox
izlyo' tac ndxòn mèn no nanee mèn le' Diox
mxèn' ryethe con' co' nacsua'le'. Di's ndxè'
nac di's co' ndxòn mèn no nda' mèn cuent
cón che'n Diox. Por cona, yende mod gab
mèn loo Diox le' mèn inonte no inaneede
mèn mase ndxep con' co' nac cón che'n
Diox par ne'gàpte mèn xquin mèn no xtol
mèn. 21 Mastale' tataa mod mbli Diox par
nda' mèn cuent cón che'n Diox, no ndlibe'
mèn Diox por cón che'n con' roo con' xèn
co' mbli Diox loo izlyo', ne'nglide mèn
con' guryath no con' guryèn loo Diox xal
ndxàal li mèna loo Diox. Ne' ne' ngab mèn:
Diox quix U', Diox, loo Diox. Ndxe'leque',
lugar de ngli mèn con' guryath no con'
guryèn loo Diox, ale le'le' mcuau yéc mèna
no mcuau lezo' mèna loo cón che'n Diox.
Yende mod càb con' ndac loo xtùuz co'
ndli mèna xtùuz cón che'n Diox. 22 Mastale'
mbez mèn loo xtàa mèn: Anze'f ndxác na',
¿lé'?, per ale ndxe'leque', ngòc tont mèn.
23 Ale ndxe'leque', mblá'ya' mèn cón che'n
Diox, Diox co' ne'lyuxte no co' ne'lith node.
Ne'tolode ngli mèna cas loo thidte Diox.
Mtlo mèna, mtoxcua' mèna gunab co' nac
mdo' co' ñaa xal mèn co' ndlyux no co'
ndlith no. No mtoxcua' mèna gunab che'n
mbin co' ñaa xal mbin. Mtoxcua' mèna
gunab che'n mbel' co' ñaa xal mbel'. No
mtoxcua' mèna gunab che'n chol má' co'
nzi'f chop nii chop ya'. Ngòc con'a diox
che'npe' mèna.

24 Por cona, Diox mblá'ya' mèna par tolo
mbli mèna con' ye'rsin' no con' zab no chol
xtùuz zab co' ndryo' ndlyen' lezo' mèna
par li mèna. Con' co' ndli mèna con thìb
xtàa mèna no con tedib xtàa mèna nac
con' nathon no con' ye'rsin' loo mèn co'
indxàalte li mèna. 25 Mèna mse' mod che'n
mèna tac ne'nglide mèna cas loo con' lìcpe'
co' nac cón che'npe' Diox. Ndxe'leque',
asembli mèna par más mbli mèna cas no
ngola's mèna loo con' co' nac yalgutyè'.
Mtlo mèna, mbli mèna con' guryath no con'
guryèn loo chol con' co' mblec Diox no
co' mxèn' Diox co' ndxab mèn nac mdo'
mèn. No mtlo mèna, mbli mèna sirv loo
chol con' co' naban, que naca mèn, que
naca má'. Ne'nglide mèna con' guryath
no con' guryèn loo yub Diox. Ne' ne' ngli
mèna sirv loo Dioxpe' co' mxèn' izlyo'. Loo
Dioxa ndxàal ngab mèn di's ndac no di's

natú'. No ndxàal ngab mèn thidte Diox nac
Diox roo Diox xèn loo lín' co' ntlo, no loo
lín' co' ndxelo, no loo lín' co' ne'lith node.
Tataaque' gàca.
26 Por con' co' ndli mèna, co' nee di's,
nac con' co' ngue niin loo gu' ndxè',
Diox mblá'ya' mèna loo rye con' co' ncàb
nthyon mèn, co' nee di's, axta xa'gota
mse' mod xal ndli mèngot yalmbi' no yal-
ngot par li xa'gota yalmbi' no yalngot con
chol mènbi' no con xtàagot xa', co' in-
dxàalte li xa'got. 27 Lomisque' mod ne, rye
mèn co' nac mènbi'a mblá'. Ya ne'nglide
mènbi' yalmbi' co' ndli mèn yalmbi' con
sa'lpe' mènbi'. Ale le'le', mzyo mènbi'a
con xtàambi' mènbi' par li mènbi' yalmbi'
con xtàambi' mènbi'a axta mbyac lezo'
mènbi'. Per thidtene inthyonte mèna co'se'
li mèna con'a mastale' naca co' ndli nthyon
mèn. Per nzyalque' mèna tataa mod ndxàc
yalquìi loo mèna por con' ndli no mèna lad
mèna tac inacte con'a con' co' ndxàal li
mèna.
28 Texalque' ne'ngòode lezo' mèna par
tolo li mèna cas loo Diox par tolo libe'
mèna Diox, ¿lé'?, Diox mblá'ya' mèna par
mbli mèna thìb xtùuz xin no thìb xtùuz
cap par li mèna con' co' indxàalte li mèna.
29 Más de cona, ndxàp mèna thìb mod xin
no thìb mod cap par li mèna ryethe con'
co' inacte con' nalì no con' co' nac con'
ye'rsin'. Nac mèna mèn nguud no mèn
naad loo cón che'n Diox. Nqueli'th mèna
con' co' nac che'n xtàa mèna. Ncua'n
mèna mod li mèna con' ye'rsin' loo xtàa
mèna. Ndxan tín' lezo' mèna ñèe mèna
xtàa mèna. Ncua'n mèna mod guthxù'
mèna xtàa mèna. Ncua'n mèna mod yoo
tín' mèna con xtàa mèna. Nquedìi mèna
xtàa mèna. Anze'f ndxòo lezo' mèna ta'
mèna cuent yix no nteri'th mèna cuent yix.
No ncua'n mèna mod li mèna chol con'
ye'rsin' loo xtàa mèn. 30 Nac mèna mèn
co' ñii yèe ñii tìi cón che'n thìb xtàa mèn
no cón che'n tedib xtàa mèn. Ndxòo xyàn
lezo' mèna co'se' ndxòn mèna cón che'n
Diox. Nac mèna mèn co' ndxáp nxyan' ñèe
xtàa mèn. Nac mèna mèn co' ndye's no co'
nxyal'. Nac mèna mèn co' nzi'f no ntoxcua'
con' ye'rsin' co' ndli mèn. Nac mèna mèn
co' indyubdi'ste loo xud no loo xna'. 31 Nac
mèna mèn naxèn. Ilìcte ndli mèna con' co'
mbez mèna li mèna. Nac mèna mèn co'
inque'de lezo' ñèe xtàa. Nac mèna mèn co'
indlyatte lezo' ñèe xtàa. 32 Mastale' huen
huen non mèna no nanee mèna le' Diox tub
rez ryethe con' co' ndli mèn, no ndxàalque'
ryo xà' mèna loo Diox thidtene yiloa por
cón che'n con' ye'rsin' co' ngue li mèna,
per ale ndxe'leque', sate más tolo ndli mèna
con'a. No iante con'ade ndli mèna. Ale
ndyac lezo' mèna ñèe mèna taamas mèn co'
ndli con'a.

2

Diox ndub rez cón che'n mèn xal nac con' lìcpe'.

1 Hui' gu' nexa. Gu' co' ngüi' no co' ñaa
loo xtàa gu', no ndyac gu' le' xtàa gu' ngue
tee cua'n xquin xtàa gu' no xtol xtàa gu',
na nii loo gu': Yende mod gab gu' indxàpte
gu' xquin gu' no xtol gu'. Tac co'se' ngüi'
gu' no ñaa gu' loo con' co' ngue tee li xtàa
gu' par quexù' gu' xtàa gu', ne'ta'de gu'
cuent ale leque gu' ngue tub rez cón che'n
gu', ne. Tac leque gu' co' ngüi' no co' ñaa
loo xtàa gu'a, leque gu' ndli con' ndli xtàa
gu'a. 2 Nanee na' le' Diox nalìque' ngüi'
no nalìque' ndub rez Diox cón che'n mèn
xalque' nac mod co', lìcque', ndli mèn co'se'
nquexù' Diox mèn, mèn co' ndli rye loothe
con' ye'rsin'a. 3 Gu' co' ngüi' no ñaa loo xtàa
gu' loo ryethe con' ndli xtàa gu', no nquexù'
gu' xtàa gu' loo con' ndli xtàa gu', no ndli
gu' leque con' ndli xtàa gu', ¿ché' ndyac gu'
no ché' ndli gu' cuent lyá' gu' co'se' tub rez
Diox cón che'n gu', cà'? ¡Pà gàca tataa, ey!
4 ¿Ché' ndyac gu' yende cón gàc loo gu' por
nxìis no gu' cón che'n Diox, no ndlá' gu'
ryethe con' ndac co' ndli Diox loo gu', no
mod co' ncha'la's Diox ñèe Diox gu' thìb lad,
cà'? No ¿ché' tarte ñee gu' no ché' tarte ta'
gu' cuent le' ryethe con' ndac co' ndli Diox
loo gu' ndlu' loo gu' xá mod li gu' par lyàa
yéc gu' no par lyàa lezo' gu' loo Diox par
zye' mod ye'rsin' co' ndxàp gu', cà'? ¡Máa
yob yéc gu', yey! 5 Anze'f naad gu' no anze'f
nguud gu'. Indlya'ste gu' lá' gu' rye con' co'
nac xquin gu' no co' nac xtol gu' co' ndxàp
gu'. Cona, leque gu' sate más ngue li par
tolo zi'f gu' xquin gu' no xtol gu' loo gu'
par tolo yecloo tín' Diox ñèe Diox gu' co'se'
zin huiz no zin ze nalì tub rez Diox cón
che'n xtol mèn loo mèn. 6 Co'se' gàc leque
huiz co' yecloo Diox loo mèn co'se' yilo tub
rez Diox cón che'n con' co' mbli thìb thìb
mèn, sya, càba loo thìb thìb mèn xalque'

mbli mèn láth naban mèn loo izlyo'. 7 Mèn
co' thidteneque' mbli nèe mèn par li mèn
con' huen, loo mèna li Diox par yòo ban
no mèna Diox thidtene tac mèna ncua'n
mod gàc con' roo con' xèn che'npe' Diox
loo mèna. No ncua'n mèna mod gàc con'
guryath no con' guryèn che'npe' Diox loo
mèna. No ncua'n mèna mod par yòo mèna
co'te' ne'gathte mèna thidtene. 8 Per mèn
co' ndye's no mèn co' nxyal' no mèn co'
ñee loon cón che'npe' mèn, no inacte mèna
mèn co' yoo lezo' tyubdi's mèna loo co'
nac co' lìcpe', ndxe'leque', más ndxòo lezo'
mèna li mèna chol con' ye'rsin', loo leque
mèn co' nac mèn naad no mèn nguud Diox
yecloo ñèe Diox mèna. No tetìi Diox mèna
axta plóthe. 9 Gàc yalquìi tín' no yalnaxi tín'
loo ryete mèn co' ndli chol con' ye'rsin'.
Nerleque' gàca loo mèn nación Israel. No
yiloa, gàca loo taamas mèn co' inacte mèn
nación Israel. 10 Per mastale' tataa li Diox
loo mèn ye'rsin', loo chol mèn co' thidtene
mbli nèe loo con' ndac, loo mèna gàc con'
roo con' xèn, no con' guryath no con'
guryèn. No li Diox loo mèna rye nda rye
ndye'th mèna cue ban mèna. Nerleque'
gàca loo mèn nación Israel no yiloa gàca loo
mèn co' inacte mèn nación Israel.

11 Tac Diox inacte xal mèn co' ndli más
ndyu' thìb mèn leque tedib mèn. 12 Ryete
mèn co' ne'nque node ley co' mxo'f Moisés
loo mèn, chele' mèna cua'n xquin mèna
no xtol mèna, mèna lyux mastale' ne'nque
node mèna leya. Lomisque' ne, ryete mèn
co' ncua'n xquin mèn no xtol mèn, mastale'
ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèna, por
cón che'n leque ley co' mque no mèna, Diox
tub rez loo mèna no quexù' Diox mèna.
13 Mèn co' ante ndxòn cón che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèn, ne'ta'de Diox lugar
no ne'tyalte Diox yòo mèna loo cón che'n
Diox par gàc mèna mèn nalì no mèn nambìi
loo Diox. Ndxe'leque', mèn co' ndyubdi's
cón che'n xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo
mèn, Diox tyal no ta' Diox lugar yòo mèna
loo cón che'n Diox par gàc mèna mèn nalì
no mèn nambìi loo Diox. 14 Tac mèn tith
co' inacte mèn nación Israel, co' ne'nque
node ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mastale'
ne'nque node mèna leya, mèna ngure ban
lique' xalque' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo
mèn nación Israel. Mèna ndlii tataa tac
ndxàp mèna thìb mod co' nac mod che'npe'
mèna. Mastale' ne'ngàpte mèna ley co'
mxo'f Moisés loo mèn, leque mèna ndli xal
ñibe'pe' mod co' ndxàp mèna làth mèna
loo mèn. Mod co' ndxàp mèna nac leype'
mèna. 15 Mèn tith co' inacte mèn nación
Israel, co' indxàpte ley co' mxo'f Moisés loo
mèn nación Israel, mèna ndxàp thìb mod
co' ndlu' le' mèna, lìcque', ndxàp thìb ley
le'n xtùuz mèn no le'n lezo' mèn co' ñibe'
loo mèn co' nac mod che'n mèna. No con'
co' nden' mèn le'n lezo' mèn co'se' mbli
mèna chol con', ¿ché' con' ndac mbli mèna
o ché' con' ye'rsin' mbli mèna? con'a ndlu'
loo mèna nzo thìb ley le'n xtùuz mèna no
le'n lezo' mèna. Lomisque' ne, xtùuz co'
ndxàp mèna ndlu' cón che'n ley co' nzo
le'n lezo' mèn tac ndxep vez xtùuz mèn
nquexù' mèn loo con' mbli mèn. No ndxep
vez xtùuz mèn ndli ndyub razon cón che'n
mèn. 16 Tataaque' gàca co'se' zin thìb huiz
no zin thìb ze co'se' ñibe' Diox loo Tad
Jesucrist par tub rez Tad Jesucrist cón che'n
ryete con' co' xexte mbli mèn xal ndlu' di's
ndac ndxè' co' ngon yalbàn.

Trè' ndlu' le' mèn nación Israel más mdubdi's loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

17 Hui' gu' nexa, mèn nación Israel, gu'
co' ngue no lèepe' co' nac lèe mèn nación
Israel, susque' anze'f nquenap gu' gu' loo
ley co' mxo'f Moisés loo gu'. No ndye's gu'
no nxyal' gu' loo con' co' nac cón che'n
Diox. Anze'f ndxác gu', ndli gu' cuent, ¿lé'?
18 Mbez gu' nanee gu' no non gu' cón che'n
ryethe con' co' nee lezo' Diox. No mbez
gu' ndxòo lezo' gu' cui gu' con' ndac tac
ley co' mxo'f Moisés loo gu' ndlu'i loo gu',
¿lé'? 19 No ndyac gu' anze'f ndxác gu' par
tyoo ner gu' loo mèn co' ndxàc xal mèn sieu
loo cón che'n Diox. No ndyac gu' ndxác gu'
tenìi gu' yéc mèn no tenìi gu' lezo' mèn,
mèn co' ncuau loo no mèn co' ncuau yéc
loo cón che'n Diox, ¿lé'? 20 Ale ndyac gu'
anze'f ndxác gu' par lu' gu' loo mèn co' nac
mèn naxèn co' nau' loo nau' yéc loo cón
che'n Diox. No mbez gu' nac gu' xal thìb
maistr che'n mèn co' nac xal myen' bix loo
cón che'n Diox. No ndyac gu' le' loo ley
co' mxo'f Moisés loo mèn ndub ryete di's
co' nquin ta' mèn cuent no non mèn par
li mèn ante con' co' nac lìcpe'. 21 Per hui'
gu' nexa. Gu' co' ndlu' loo taamas mèn,
¿chonon indlu'de leque gu' gu'? No gu' co'
ngo yalbàn no co' nde'th loo taamas mèn,

mbez gu' loo mèn indxàalte li huan' mèn,
¿chonon leque gu' ndli huan', sya? 22 Gu' co'
mbez indxàalte li mèn yalburrid, ¿chonon
ndli gu' yalburrid, sya? Gu' co' ndxecloo
ñèe chol mdo', ¿chonon ndli huan' gu' con'
co' ndxàp mdo' gudo' mdo', sya? 23 Gu' co'
anze'f ndye's por ngue no gu' ley co' mxo'f
Moisés loo gu', indlide gu' con' guryath no
con' guryèn loo Diox tac indlide gu' xal
ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo gu'. 24 Tac loo
libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:
Le' mèn co' naban dib athu loo izlyo', mèn
co' inacte mèn nación Israel, mèna ñii yèe
ñii tìi cón che'n Diox por ndxàp gu' dol loo
Diox.

25 Lìca, ntac yalndxela's co' ndxàp gu'
co' nac circuncisión chele' gu', lìcque',
ndyubdi'sque' loo ley co' mxo'f Moisés
loo gu'. Per chele' gu' indyubdi'ste xal
mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo gu', le'
sya, ndxàca loo gu' xal mèn co' indxàcte
circuncidar loo. Per por part che'n Diox,
yende cón ntac ngàc circuncidar gu'. 26 Per
ndxe'leque', chele' thìb mèn co' indxela'ste
loo yalndxela'sa no ndyubdi's mèna xal
ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo gu', nac
mèna xal mèn co' ndxàp yalndxela's che'n
circuncisión, mastale' indlide mèna cas loo
yalndxela's che'n circuncisión. 27 Per hui'
gu' nexa. Ndxe'leque', mèn co' indxàpte
yalndxela's che'n circuncisión no nzi tee
li mèna xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés
loo mèn, mèna hui' no ñaa mèna loo gu'
le' gu' indyubdi'ste xal ndub di's loo ley
mastale' nzo'f di's ngòc circuncidar gu'.
Por cona, mèn co' indxàpte yalndxela's
che'n circuncisión, mèna tub rez cón che'n
gu' no quexù' mèna gu' loo Diox. 28 Inacte
mèn mèn nación Israel, mèn co' ndlu' loo
mèn ngue li mèn xal ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn nación Israel. Ne' ne' inac
mèn mèn nación Israel, mèn co' ante ngue
no yalndxela's che'n circuncisión, mèn co'
ndxàc circuncidar lad. 29 Ndxe'leque', mèn
co', lìcque', nac mèn nación Israel, mèna
nac mèn co' ndxòn xti's Diox no mèn co'
ndyubdi's loo ryethe con' ñibe' Diox loo
mèn. Le' yalndxela's co' nac circuncisión
co' nac co' lìcpe' na, nac thìb mod co' ndxàp
mèn le'n lezo' mèn no le'n xtùuz mèn par
nteche ntexyath mèn le'n lezo' mèn no le'n
xtùuz mèn, co' nee di's, thidtene tyubdi's
mèna loo Diox. Inacte con'a con' co' ndli
mèn xtùuz no co' nteche ntexyath mèn
xtùuz mèn xal nac di's co' ndub loo ley co'
mxo'f Moisés loo mèn. Ndxe'leque', con'
co' ndli mèn xtùuz no con' co' nteche no co'
ntexyath le'n lezo' mèn nac co' ndlu' mèn
loo xtàa mèn thidteneque' ndoo lezo' mèn
ndyubdi's mèn loo Diox. Mèn co', lìcque',
nac mèn nación Israelpe' no mèn co',
lìcque', ngòc circuncidar lad, ndxe'leque',
mèna ndyu' loo Diox. No indyu'de mèna loo
mèn co' nac xtàa mèn.

3

1 Daa, Pab, nibdiz tedib con' loo gu' loo
cart ndxè' co' ngue que'en ye's loo gu', gu'
co' nac mèn gulàaz mèn ciuda Rom: ¿Ché'
más ndyu' mèn nación Israel por nac mèna
mèn nación Israel, cà'? ¿Ché' por ndxàc cir-
cuncidar mèn nación Israel cona más ntac
mèn nación Israel loo Diox, cà'? 2 Yende
xàa. Con' co' ndli más ndyu' mèn nación
Israel nac: Anze'f thìb con' ndac ngòc loo
mèn nación Israel huax mod. Nerleque'
con' ndac co' ngòc loo mèn nación Israel
ngòc le' Diox ngòp yalxla's loo mèna par
mda' Diox lugar loo mèna quenap mèna
libr co' nac xti's Diox. 3 Pues, ¿cón ndli?
Chele' ndxep mèn nación Israel ne'ndalte
ngala's loo Diox le' Diox li con' co' mcàbgòn
Diox li Diox loo mèn, ¿ché' por cona ne'lide
Diox con' co' mcàbgòn Diox li Diox, sya, cà'?
Yende xàa. 4 Nec thìb mod no nec tedib
mod, ¿lé'? Ndxe'leque', Diox ndlique' co'
mcàbgòn Diox li Diox loo mèn. Diox ndli
ante con' co' nac lìcpe' mastale' chol mèn
co' nziri' ndyè' xal ndub di's loo libr co' nac
xti's Diox co' mbez:

> Mèn yila's no co ro mèn le' di's co' ñii
> U', Diox, nac lìcpe'. No co'se' hui' mèn
> no la's mèn loo con' ndli U', gàca le' mèn
> gab: Lìcque' nac mod co' ndli Diox con'
> no nalì ndli Diox con'.

5 ¿Cón gab na', sya? Niin con' ndxè'
loo gu' xal ndyoodi's chol mèn co' alithe
ndyoodi's: Chele' con' ye'rsin' co' ndli mèn
ndlu' loo mèn le' Diox, lìcque', nac thìb Diox
nalì no thìb Diox nambìi loo con' ndli Diox,
¿ché' nzo mod gab na' le' Diox inacte Diox
nalì no Diox nambìi co'se' tetìi Diox mèn
por con' ye'rsin' co' ndli mèn, cà'? 6 Nec
thìb mod no nec tedib mod ne'gabte na' le'
Diox inacte Diox nalì no Diox nambìi, ¿lé'?
Tac chele' Diox, lìcque', inacte Diox nalì no

Diox nambìi, ¿xá mod nalì no nambìi tub
rez Diox cón che'n mèn loo izlyo', sya?
7 Lomisque' mod ne, chele' daa ngue tyè'
par tataa mod tolo gàc más con' roo con'
xèn loo Diox por ndyè'en, sya, ¿chonon
ndub rez Diox cón chenen le' daa nac thìb
mbi' co' ndxàp xtol, sya? Yende xàa. Nalì
no nambìi nac Diox. 8 Niin tedib con' loo gu',
ne: Chele' Diox, lìcque', tataa nac, ¿chonon
ne'tolode li na' con' ye'rsin' par tolo li Diox
con' ndac loo na', sya? Di's ndxè' nac di's
co' asendli mèn taandxè' mbez mèn le' nu'
tataa mod ndlu' loo mèn. Per rye mèn co'
tataa mbeza, nalìque' no nambìique' tub
rez Diox cón che'n ryethe con' ye'rsin' co'
ngue li mèna par tyactìi mèna yiloa xal
ndxàal gàca loo mèna.

Pab ndlu' le' ryete mèn ndxàp xtol.

9 ¿Cón, sya? ¿Ché' ndli gu' cuent más
mèn ndac nac na' co' nac mèn nación Is-
rael leque chol mèn co' inacte mèn nación
Israel, cà'? Yende xàa. Nec thìb mod no
nec tedib mod gàca tataa, ¿lé'? Tac nu'
mquexù'le' loo mèn nación Israel xal loo
taamas mèn co' nziri' loo izlyo' co' inacte
mèn nación Israel le' ryete mèn dib athu loo
izlyo' mcua'n xquin mèn par ndxàp mèn
xtol mèn loo Diox. 10 Cón che'n con' ndxè'
nac di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox
co' mbez:

Nec thìb mèn co' nzi tee ban loo izlyo'
ndxè', inzi tee ban lìde mèn loo Diox
thidtene.
11 Yende chó mèn nda' cuent cón nac
más con' ndac. Ne' ne' yen thìb mèn
co' tyal cua'n thidte Diox co' nac merpe'
Diox.
12 Ryete mèn ngro xà' loo cón che'n
Diox. Ndlá'ya' mèn cón che'n Diox. Nzi
tee huan mèna loo cón che'n Diox. Por
derech, yende cón ntac mèna loo Diox.
Yende chó mèn ndli con' ndac. Per nec
thìb mèn ndli par li mèn con' ndac loo
Diox.
13 Más ndli mèna ndyoodi's mèna di's
zab no di's cap. Nac looz mèna no ro
mèna co'se' ndyoodi's mèn di's xal thìb
bá' thebol co' ndyen' co'te' ca's mèn
tedib thebol. Con di's co' ndyoodi's mèn
nquedìi mèn xtàa mèn. No nac di's
co' ndyoodi's mèna xal thìb cuan' che'n
mbel' co' lèe huid co' ndli nden' mèn xal
ndxàca loo mèn co'se' nquele thìb huid
mèn.
14 Mèn co' tataa nac nguèe no nsuc. No
ante ndoo lezo' mèna ndyoodi's mèna
antub di's zab no di's cap co' ndli ndxe-
too xyàn lezo' mèn.
15 Ndyub quìi ndyub bèel lezo' mèna
par cua'n mèna mod guth mèna xtàa
mèna.
16 Rye ned ngue tee mèna, ngue telux
mèna mèn no ngue telux mèna con' co'
nac che'n mèn.
17 Ne' ne' incua'n mèna mod que tee
ban mèna rye nda mèna no rye ndye'th
mèna làth xtàa mèna par cue see tee lezo'
mèna.
18 Ne' ne' indli mèna xtùuz cón che'n
Diox par zyeb mèna loo cón che'n Diox.

19 Per na' naneele' le' ryete di's co' ndub
loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn nac di's
co' ñibe' loo mèn co' ndoo nque loo leya
par yende chó mèn càb ro loo Diox. No
mbezque' di's loo leya le' Diox nalì tub rez
cón che'n ryete mèn co'se' tub rez Diox cón
che'n mèn. 20 Tac mastale' nden' mèna huax
con' nac co' ndli mèn co' ndyoo nque loo ley
co' mxo'f Moisés loo mèn, nec thìb mèna
ne'gàcte mèn nalì no mèn nambìi loo Diox
por cón che'n leya. Tac por cón che'n ley
co' mxo'f Moisés loo mèn co' ndlu' loo mèn,
non mèn no nanee mèn le' mèn ndxàp xtol
loo Diox.

Pab mbez: Ante por yila's mèn loo Diox por cón che'n Jesucrist lyá' mèn loo con' ryes.

21 Per nalle' Diox mblile' tedib con' loo
na' co' nac thìb con' xà' loo ley co' mxo'f
Moisés loo mèn. Nda'le' na' cuent no nonle'
na' xá mod mdyal Diox yòo mèn loo Diox
no loo cón che'n Diox. Per cón che'n mod
no con' co' mbli Diox par mdyal Diox par
yòo mèn loo cón che'n Diox nac di's co'
ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn
no nac di's co' ndub loo libr co' mque'
mèn ye's, mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox. 22 Per mod co' mbli Diox par mdyal
Diox ngòo mèn co' ndxela's loo cón che'n
Diox, le'i nac por ndxela's mèn loo Tad
Jesucrist. Por cona, thidte ndyu' ryete mèn
co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad
Jesucrist, que nac mèna mèn nación Israel,
que nac mèna mèn co' inacte mèn nación
Israel. 23 Ryete mèn mcua'n xquin mèn no
mcua'n mèn xtol mèn loo Diox. Yende
chó mèn nzo co' ndli con' ndlya's Diox no
con' co' ndxòo lezo' Diox. 24 Per com le'
Diox nac Diox ndac, ¿lé'?, angmbli Diox par

mdyal Diox ngòo mèn loo cón che'n Diox
por mtelá' Diox mèn loo con' ryes por cón
che'n Crist Jesus. 25 Por cona, Diox mbli le'le'
Crist nguth par leque yub Crist mdix cón
che'n xtol mèn co'se' mque' mèn Crist loo
cruz. Nguth Crist loo cruz por cón che'n
mèn co' ndxàp xtol. No mèn co' ndxela's
loo Crist, mèna ne'tyactìide por cón che'n
xquin mèna por ndxela's mèna loo Crist.
Ngòc con'a loo Crist par non mèn no par
nanee mèn le' Diox nac Diox nalì loo ryete
con' ndli Diox, no thidteneque' mcha'la's
Diox co'se' mteri'th no mtecan' Diox xquin
mèn no xtol mèn co' mcua'n mèn ndoore'
tel' Diox Crist loo izlyo'. 26 Ngòca, ne, le'
Diox mcha'la's loo mèn póla par lu' Diox
loo mèn tiemp ndxè' le' Diox nac Diox nalì
no Diox nambìi no toloque' nac Diox Diox
nalì no Diox nambìi co'se' ndyal Diox yòo
mèn loo cón che'n Diox, mèn co' ndxela's
loo Jesús.
27 ¿Xá mod, sya? ¿Máa mod co' mdye's
gu' co'se' mdye's gu' loo cón che'n ley
co' mxo'f Moisés loo gu'a, à'? Ya yende
mod tolo tye's gu', nalle', ndyaquen. Peser
nibdi's gu' loon: ¿Chonon yende mod tye's
nu', à'? Pues nguleda loo gu' tac gu' ya
ne'tolode ngli ryete con' xal mnibe' ley loo
gu'. Ndxe'leque', ya indye'ste gu' nalle' por
ngola's ryete na' loo Diox por cón che'n
Jesucrist. 28 Por cona, non na' no nanee
na' le' Diox ndyal yòo mèn loo cón che'n
Diox ante por ngola's mèn loo Tad Jesucrist.
No yende chó mport nzo lezo' Diox gunee
mèn ché' mbli mèn o ché' ne'nglide mèn xal
mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

29 ¿Ché' ngue li gu' cuent le' Diox ante nac
Diox che'n mèn nación Israel, cà'? ¿Ché'
indlide gu' cuent le' Diox nac Diox che'n
taamas mèn co' inacte mèn nación Israel,
ne, cà'? ¿Xálte mod ne' li gu' cuent le' Diox
nac Diox che'n ryethe mèn dib athu loo
izlyo', mèn co' inacte mèn nación Israel?
Nacpe' Diox Diox che'n mèna, ne. 30 Com le'
na' nanee ya yende tedib Diox. Thidte Diox
nac Diox co' nzo, ¿lé'? No por ndxela's chol
mèn loo Jesucrist, Diox ndyal yòo mèna
loo cón che'n Diox, que naca mèn co' ngòc
circuncidar, que naca mèn co' indxàcte
circuncidar. 31 Per nalle', ndlyazen ñibdizen
thìb con' loo gu': ¿Xá nee gu'? Ché' ntac
ley co' mxo'f Moisés loo mèn o ché' intacte
leya loo mèn tac ndxela's na' loo Crist, cà'?
Yende xàa. Nec thìb mod no nec tedib mod.
Yende mod gab na' intacte ley co' mxo'f
Moisés loo mèn, ¿lé'? Ndxe'leque', ndli
nèeque' na' le' ley ntacque'.

4

*Trè' ndlu' le' con' co' mbli mbi' co' ngro' lèe
Abraham nac thìb con' co' ante hui' mèn no thìb
con' co' ante ñaa mèn loo.*

1 ¿Cón gab na' cón che'n Abraham co'
ngòc xudgool na' co' mbloj si' bin póla por
mbli Diox ngòc con' ndac loo Abraham, à'?
2 Chele' Abraham ngòc mbi' nalì no mbi'
nambìi loo Diox por cón che'n ndxep con'
ndac co' mbli Abraham loo Diox, nzoque'
mod nde's Abraham. Per loo Diox yende
mod ngác Abraham nde's Abraham. 3 ¿Ché'
inda'de gu' cuent xal mbez di's co' ndub
loo libr co' nac xti's Diox, cà'? Di'sa mbez:
Abraham ngola's le' Diox lique' con' co'
mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. No mbli
Diox cuent le' Abraham nac mbi' nalì no
mbi' nambìi loo Diox por ngola's Abraham
loo Diox no maste. 4 Angab na'i, chele' thìb
mèn nque' zin' huiz, mèn ne'code ray co'
yax càa mèna xal thìb con' co' angta'la's
mèn càa xtàa mèn xal thìb ayud loo mèn
co' mque' zin' huiza. Ndxe'leque', tmi co'
ndxòo ray mèna nac tmi co' ndeb mèn
loo mèna. 5 Per chele' ndxep mèn co'
ne'nglide con' ndac loo Diox ndxela's loo
Diox, mastale' ngòc mèna mèn co' mcua'n
xquin no xtol, Diox ngòo cuent nac mèna
mèn nalì no mèn nambìi loo Diox. Ngo Diox
cuent nac mèna mèn nalì no mèn nambìi
loo Diox ante por ngola's mèna loo Diox
por cón che'n Jesucrist. 6 Tataaguè' ndxab
David co' ngòc rey póla co'se' ndxab David:

Huen nda mèn co' ngo Diox cuent
nac mèn nalì no mèn nambìi loo Diox
mastale' yende chó con' ndac ngli mèn
par ngàc nglá' mèn loo con' ryes.

7 Lomisque' ndxab David, ne:

Huen nda ryete mèn, mèn co' mton'le'
Diox ryete con' zab co' mbli mèn no mèn
co' mteri'th mtecan' Diox ryete xquin no
xtol co' mcua'n mèn.

8 Huen nda mèn co' ingode Diox cuent
ndxàp mèn xtol mèn.

9 ¿Ché' ngue li gu' cuent ante loo mèn co'
ngòc circuncidar mdyal Diox ngòo mèna
loo cón che'n Diox no ngo Diox cuent nac
mèna mèn nalì no mèn nambìi loo Diox por

huen ndxàca loo mèn, o ché' ngue li gu'
cuent ihuente ndxàca loo mèn co' indxàcte
circuncidar, ne, cà'? Huenque' nda no huen
ndxàca loo ryop ned mèna, ey. Tac daa
mdale' cuent loo gu' le' Diox mdyal ngòo
mèn loo cón che'n Diox no mblole' Diox
cuent le' Abraham ngòc mbi' nalì no mbi'
nambìi loo Diox ante por ngola's Abraham
le' Diox lique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo
Abraham. [10] Ndlyazen ñee gu' loon: ¿Pól
mblo Diox cuent le' Abraham ngòc mbi'
nalì no mbi' nambìi loo Diox, à'? ¿Ché'
mblo Diox cuent ngòc Abraham mbi' nalì
no mbi' nambìi loo ngòc circuncidar Abra-
ham o ché' mblo Diox cuenta ndoore' gàc
circuncidar Abraham, cà'? Tyè'. Ne'ngode
Diox cuent nac Abraham mbi' nalì no
mbi' nambìi loo ngòc circuncidar Abraham.
Ndxe'leque', huen huen mblo Diox cuent
ngòc Abraham mbi' nalì no mbi' nambìi
loo Diox ndoore' gàc circuncidar Abraham.
[11] Cona, ngue niin loo gu': Diox mblo cuent
nac Abraham mbi' nalì no mbi' nambìi
loo Diox ndoore' tlo Abraham li Abraham
costumbr che'n circuncisión. Con'a ngòc
thìb con' co' mblu' loo taamas mèn le'
por cón che'n circuncisión co' ngòc loo
Abraham, Diox mblo ro loo taamas mèn
le' Diox mblo cuent ngòc Abraham thìb
mbi' nalì no thìb mbi' nambìi loo Diox
ante por ngola's Abraham le' Diox lique'
con' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham.
Ngòc con'a loo Abraham par mblo Diox
cuent nac Abraham xudgool ryete mèn co'
ndxela's le' Diox lique' co' mcàbgòn Diox
li Diox mastale' ne'gàcte circuncidar mèna.
Leque moda, ne, Diox ngo cuent cón che'n
mèna nac mèna mèn nalì no mèn nambìi
loo Diox no mdyal Diox ngòo mèn loo cón
che'n Diox ante por ngola's mèna le' Diox
lique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèna.
[12] Lìca, Abraham nac xudgool mèn co' ngòc
circuncidar por nerleque' ngòc circuncidar
Abraham. Per di's co' ngue niin loo gu'
ndxè' nee di's iante nac Abraham xudgool
mèn co' ngòc circuncidar lad. Ndxe'leque',
di's ndxè' nee di's nac Abraham xudgool
mèn, ne, mèn co' ante ndxela's loo Diox
le' Diox li co' mcàbgòn Diox li Diox xalque'
ngola's Abraham loo Diox le' Diox lique'
con' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham
ndoore' gàc circuncidar Abraham.

Trè' ndlu' ngòcque' no mdyaaque' no mdubque' di's co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn ante por ngola's mèn loo Diox por cón che'n Jesucrist.

[13] Diox mcàbgòn loo Abraham no loo bin
Abraham yan' no mèna no gàc che'npe'
mèna dib athu loo izlyo' xal xyònpe' mèna.
Per cón che'n con' co' mcàbgòn Diox
ta' Diox loo Abraham, ne'ncàbgònte Diox
con'a loo Abraham por mdubdi's Abraham
no por mbìn Abraham di's co' mnibe' ley
co' mxo'f Moisés loo mèn. Ndxe'leque',
Diox mcàbgòn di'sa loo Abraham ante
por ngola's Abraham loo Diox le' Diox
lique' con' mcàbgòn Diox li Diox loo Abra-
ham. [14] Tac chele'i ngàc ante loo mèn co'
ndyubdi's loo di's co' ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn ngàc mèn co' yan' no
no co' gàc che'npe' dib athu loo izlyo'
xal mcàbgòn Diox, le' sya, anxle' ngala's
mèn loo Diox por cón che'n Jesucrist. No
lomisque', yende cón ntac di's co' mcàbgòn
Diox li Diox loo Abraham no loo bin Abra-
ham. [15] Mèn nación Israel co' indyubdi'ste
loo ley co' mxo'f Moisés loo mèna, naquin
tetìi Diox mèna. Per loo mèn co' inacte mèn
nación Israel co' ne'nque node ley co' nac
ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel,
ne'nquexù'de ley mèna. Ne' ne' ngàp mèna
dol loo Diox por cón che'n leya tac yende
leya loo mèna.

[16] Por cona, ngue niin con' ndxè' loo gu':
Diox mcàbgòn con'a loo Abraham no loo
bin Abraham por ngola'sque' mèna le' Diox
lique' con' mcàbgòn Diox li Diox loo mèna.
Tataa mbli Diox loo Abraham no loo bin
Abraham par ngòc con' mcàbgòn Diox thìb
con' anxle' loo Abraham no loo bin Abra-
ham no par ngòc nèe con' mcàbgòn Dioxa
loo mèna. Con'a nee di's, ne'ncàbgònte
Diox con'a ante loo mèn co' mdubdi's loo
ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Ndxe'leque',
mcàbgòn Diox con'a loo mèn co' ante
ngola's le' Diox li con' co' mcàbgòn Diox
li Diox loo mèn xal ngola's Abraham le'
Diox li con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo
Abraham. Por cona, Diox mblo cuent nac
Abraham xudgool ryete na' co' ndxela's loo
Diox por cón che'n Jesucrist xalque' ngola's
Abraham loo Diox. [17] Ngòca loo Abraham
xalque' ndub di's loo libr co' nac xti's Diox
co' ndxab Diox co' mbez taandxè':

Daa mbli le' lùu gàc ner xudgool che'n
huax mèn.

Loo yub Diox co' ngola's Abraham, yub Diox
nac xa' co' nda' yalnaban loo mèn nguth.
No li Diox cue chol con' co' tarte cuec Diox.

18 Abraham nonque' no nanee Abraham
le' Diox ndxác li co' nee lezo' Diox li Diox loo
Abraham. Por cona, ngola'sque' Abraham
que no Abraham xin' Abraham mastale'
ngoxle' Abraham. Axta syare', ngòc Abra-
ham xudgool huax mèn xalque' ndxab Diox
loo Abraham gàca loo Abraham xal mbez
di's co' ndub:

Gàc mèn co' gàc bin lùua mènléy' loo
izlyo', Abraham.

19 Co'se' yamerle' taa Abraham thìb ayo lín',
be' ndxela's Abraham co' gunii Diox loo
Abraham li Diox loo Abraham. Làth xtau'a,
nonque' Abraham le' Abraham ryop Sar
tyan xin' mastale' ngoxle' Abraham ryop
Sar, co' nee di's, mbri'thle' tiemp que no
ryop sa'l xa' xin' xa'. 20 Ne'ngàcte chop
loo chop la's Abraham. Ne' ne' ndoo xà'
lezo' Abraham loo di's co' mcàbgòn Diox li
Diox loo Abraham. Ndxe'leque', sate más
ngola's Abraham no ngòp Abraham yalxla's
cón che'n di's co' mcàbgòn Diox li Diox
loo Abraham. Toloque' ndxab Abraham
di's ndac no di's natú' cón che'n Diox loo
mèn le' Diox nac Diox roo no Diox xèn.
21 Thidteneque' mbli nèe Abraham lezo'
Abraham no ngobe'que' Abraham lezo'
Abraham le' Diox ndxàp con' la's nii Diox
no la's ya' Diox par lique' Diox ryete con'
mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. 22 Por
cona, Diox mblo cuent nac Abraham mbi'
nalì no mbi' nambìi loo Diox tac ngola's
Abraham le' Diox li con' mcàbgòn Diox li
Diox loo Abraham. No mdyal Diox ngòo
Abraham loo cón che'n Diox.

23 No por cón che'n Abraham co' mblo
Diox cuent nac Abraham mèn nalì no mèn
nambìi, no mdyal Diox ngòo Abraham loo
cón che'n Diox tac ngola's Abraham loo
Diox, inacte ante cón che'n Abraham ndub
di'sa loo xti's Diox. 24 Ndxe'leque', ndub
di'sa loo libr co' nac xti's Diox por cón che'n
na', ne. Diox mdyal ngòo na' loo cón che'n
Diox no mblole' Diox cuent no na' nac mèn
nalì no mèn nambìi, na' co' ndxela's loo
Diox co' nac yub Diox co' mblo xban Tad
Jesucrist na' làth mèn nguth. 25 Nguth Tad
Jesús loo cruz por cón che'n xquin na' no
xtol na'. Mblo xban Diox Tad Jesús par tataa
mod, por cón che'n Tad Jesús, ndyal Diox
ndxòo mèn loo cón che'n Diox. No por
cón che'n Tad Jesús ndxàc mèn mèn nalì no
mèn nambìi loo Diox.

5

Trè' ndlu' cón che'n con' ndac co' ndxàc loo mèn co' indxàpte xtol loo Diox.

1 Por cona, ngue niin loo gu': Yub Diox
mblole' cuent nac na' mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox por ngola's na' loo Tad
Jesucrist. No mtu' mtàlle' Diox lezo' Diox
ñèe Diox na' por cón che'n Tad Jesucrist
na'. 2 Por cón che'n Tad Jesucrist, mxyal'
ned mxyal' yó' loo na' par ngòo na' loo cón
che'n Diox par, lìcque', li Diox anggàc con'
ndac loo na' tac ngola's na' loo Diox por
cón che'n Jesucrist. Mbli nèe na' na' loo
con' ndac co' ndli Diox angndxàc loo na'.
No ndyac lezo' na' loo con' nzi quee lezo'
na' co' gàc che'npe' na' co'se' yòo na' co'te'
gàc con' roo con' xèn loo na' xal ndxàc con'
roo con' xèn loo Diox. 3 No iante ndyac lezo'
na' loo co' nzi quee lezo' na'a. Ndxe'leque',
ndyac lezo' na' co'se' ndxàc chol yaltìi loo
na' no co'se' ndxàc chol yalquìi loo na'
tac nanee na' no non na' le' co'se' ndxàc
chol yaltìi o yalquìi loo na', con'a ndli tolo
cha'la's na' loo chol con' co' ndxàc loo na'.
4 No co'se' nxec na' no ncha'la's na' ndxàc
yaltìi no yalquìi loo na', ndxàca loo na' par
tolo ndli nèe na' na' loo cón che'n Crist. No
co'se' nxec na' ndxàc con'a loo na', ndlu'
na' loo mèn le' na', lìcque', ndxela'sque' loo
Crist. Le' sya, tataa mod huen huen nzi
quee lezo' na' loo con' ndac co' gàc loo na'
co' li Diox loo na' yiloa. 5 Co'se', lìcque', nzi
quee lezo' na' loo con' ndac co' gàc loo na'
yiloa, indxàcte chop loo chop la's na' loo
cón che'n Diox par tyoo xà' lezo' na' loo
Diox. Tac Diox mblàa Xpii Natú' che'n Diox
loo na' co' ndli nden' na' le' Diox axta arid
nque' lezo' ñèe Diox na'. No tataa mod más
nque' lezo' na' Diox.

6 Per co'se' be' ngòc na' mèn co'
ne'ngácte ngli par ntelá' na' na' loo con'
ryes nec thìb mod no nec tedib mod,
le'xque' sya, ngòc tiemp par gath Crist.
No ale, yi'f yèe Crist nguth Crist por cón
che'n mèn ye'rsin'. 7 Imbiizte thìb mbi' par
anggath mbi' por cón che'n tedib mèn. Ne'
ne' gath mbi'a por cón che'n thìb mèn co'
nac mbi' ndac. Mastale' más mèn ndac nac
thìb mbi', ne'gathte thìb mbi' por cón che'n
mèn. 8 Per Diox mblu' loo na' xá mod anze'f
nque' lezo' Diox ñèe Diox na' por yi'f yèe

Crist nguth Crist por cón che'n na' mastale'
be' nac na' mèn co' ncua'n xquin na' no be'
nac na' mèn co' ncua'n xtol na' tiempa.
9 Per nalle' Diox mdyalle' ngòo na' loo cón
che'n Diox par gàc na' mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox por cón che'n ren Crist
co' mxyo. Por cona, ndlii más ndxàp na'
yalxla's le' Diox telá' na' loo yaltìi no yalquìi
huiz co'se' gàc lult huiz co'se' gàc yalquìi no
yaltìi loo mèn. Tataa li Diox loo na' por cón
che'n Crist. 10 Tac co'se' be' ngòc na' mèn
co' ngòc ngolo ngola's loo Diox thìb cua'a,
Diox mbli le' na' mbyu' mbyàl lezo' loo Diox
por cón che'n yalguth co' mquée loo xgan'
Diox. No por cona, más ndxàp na' yalxla's
nalle' par gàca loo na' lyá' na' loo con' ryes
por yalnaban co' ndxàp Tad Jesús tac mbyu'
mbyàlle' lezo' na' loo Diox nalle'. 11 Iante
mbli Diox par mbyu' mbyàlle' lezo' na' no
ndyac lezo' na' loo Diox. Ndxe'leque', nden'
na' le'n lezo' na' Diox roo Diox xèn nac Diox
por cón che'n Tad Jesucrist na' tac por cón
che'n Tad Jesucrist ngòc na' mèn co' mbyu'
mbyàlle' lezo' loo Diox.

Trè' ndlu' cón che'n Adán no cón che'n Crist.

12 Cona, ngue niin loo gu': Texal mcua'n
thidte mbi', co' ngòc ner mbi' loo izlyo',
xquin mbi' no xtol mbi', por cón che'n
mbi'a mtlo chol mèn, mcua'n chol mèn
xquin mèn no xtol mèn. Por cona, nquée
yalguth loo mèn por xquin che'n yalx-
tol co' mcua'n ner mbi'a. No por cona,
ncàba yalguth loo ryete mèn tac ryete mèn
mcua'n xquin mèn no xtol mèn. 13 Ndoore'
co'se' xo'f Moisés ley co' mnibe' Diox loo
Moisés xo'f Moisés loo mèn cón che'n Diox,
mcua'nle' mèn xquin mèn no xtol mèn loo
izlyo'. Per mastale' mcua'n mèn xquin
mèn no xtol mèn loo izlyo', Diox ne'ngode
cuent cón che'n xtol mèn no xquin mèn
co' mcua'n mèn ndoore' co'se' tarte xo'f
Moisés ley loo mèn. 14 Cona, ngue niin
loo gu': Mastale' ne'ngode Diox cuent cón
che'n xtol mèn tiempa, mquée yalguth loo
mèn anon ngòc tiemp co' ngo ban Adán
axta ngòc tiemp co'se' ngo ban Moisés,
mèn co' mcua'n xtol. Mquée yalguth loo
ryete mèna, mastale' ne'ncua'nte mèn xtol
mèn xal mcua'n Adán xtol Adán co'se'
ne'ndubdi'ste Adán loo con' co' mnibe'
Diox loo Adán li Adán. Adán mblu' ndxep
con' loo na' co' nac xal xin no xnaa cón
che'n thìb mbi' co' nac di's yi'th yiloa, co'
nee di's, nac Crist.

15 Mastale' naroo ngòc xquin no xtol Adán
co' ngòp Adán, per pà ta' xquin no xtol
Adán co' ngòp Adán con con' ndac co' nac
con' roo con' xèn co' mbli Diox angndxàc
loo na'. Tac por xquin no xtol co' ngòp
thidte mbi' co' ngòc Adán, mcàba loo mèn
mquée yalguth loo huax mèn. Per co'se'
mbli Diox par mblyá' mèn loo con' ryes,
anxle' mbli Diox con' ndaca loo mèn por
cón che'n thidte mbi' co' nac Jesucrist. Con'
ndac co' mbli Diox angndxàc loo mèna, más
con' roo con' xèn nac con' ndaca leque
xquin Adán. No ndxe'leque', ncàba más
con' ndac loo huax mèn por cón che'n Je-
sucrist. 16 Mastale' xquin no xtol co' mcua'n
thidte mbi' co' ngòc Adán ngòc con' xin no
con' cap loo Diox, per pà ta' xquin no xtol
co' mcua'n Adán con con' ndac co' nac con'
roo con' xèn co' mbli Diox par ndlyá' mèn
loo con' ryes. Tac por cón che'n xquin no
xtol co' mcua'n thidte mbi' co' ngòc Adán,
con'a ndli mquexù' Diox ryete mèn. Per
cón che'n con' ndac co' mbli Diox par ndlyá'
mèn loo con' ryes por cón che'n Jesucrist
co'se' ngolo mque tee cua'n mèn xquin mèn
no xtol mèn, ale le'le' mcàba loo mèn yub
Diox mdyal ngòo mèn loo cón che'n Diox
par gàc mèn mèn nalì no mèn nambìi loo
Diox, mèn co' ngola's loo Jesucrist. 17 Por
xquin no xtol che'n thidte mbi' co' mcua'n
xquin no co' ngòp xtol mtlo mquée yalguth
loo mèn. Con'a ndli sate más gàc con' ndac
loo mèn, mèn co' Diox mdyal ngòo mèna
loo cón che'n Diox par gàc mèna mèn nalì
no mèn nambìi loo Diox. Ban no mèna Diox
thidtene par ñibe' no mèna Diox co'se' gàc
huiz co' ñibe' Diox loo izlyo'. Li Diox tataa
gàca loo mèna por cón che'n thidte mbi' co'
nac Jesucrist.

18 Cona, ngue niin loo gu': Por cón
che'n xquin no xtol co' mcua'n thidte mbi'
co' ngòc Adán, mquexù' Diox ryete mèn.
Tataaguè' ne, por cón che'n thidte mbi' co'
nac Jesucrist, Diox mdyal ngòo mèn loo cón
che'n Diox par ngòc mèn mèn nalì no mèn
nambìi, mèn co' ndxela'spe' loo Jesucrist
no loo cón che'n Jesucrist. 19 Con' ndxè'
nee di's: Por cón che'n de ne'ndubdi'ste
thìb mbi' loo con' mnibe' Diox loo mbi' li
mbi', con'a mcàb huax mèn mcua'n xquin
mèn no mcua'n mèn xtol mèn. Lomisque'
mod ne, por cón che'n de mdubdi'sque'

thìb mbi' co' nac Jesucrist loo Diox, mdyal
Diox anze'f huax mèn gàc mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox.
20 Co'se' mxo'f Moisés ley loo mèn nación
Israel xalque' mnibe' Diox loo Moisés, di's
co' ndub loo leya mblu' loo mèn le' mèn
anze'f ncua'n xtol mèn no anze'f ncua'n
mèn xquin mèn loo Diox. Per ndxe'leque',
láth más ncua'n mèn xquin mèn no xtol
mèn, sate más con' roo con' xèn ngòc con'
ndac co' angmbli Diox loo mèn. 21 Ngòc
con'a loo mèn par de que texal mcua'n
mèn xquin mèn no xtol mèn par tataaguè'
mquée yalguth loo mèn, tataaque' mod,
ne, con' ndac co' angmbli Diox loo mèn
sate más mbli par mcàba loo mèn le' yub
Diox mdyal ngòo mèn loo cón che'n Diox
par tataa mod gàc mèna mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox no par tataa mod li Diox
ban no mèna Diox thidtene por cón che'n
Tad Jesucrist na'.

6

*Ndxáca loo mèn co' nzo loo cón che'n Crist
xal thìb mèn nguth co' yende con' nden'.*

1 ¿Xá nee gu', ey? ¿Ché' tolo cua'n na'
xquin na' no xtol na' par de que tataa mod
sate más li Diox gàc con' ndac che'n Diox
loo na', cà'? 2 Nec thìb mod no nec tedib
mod ne'lide na' tataa, ¿lé'? Tac na' co' nac
xal mèn nguth loo xquin na' no loo xtol
na', co' nee di's, incua'nte na' xquin na',
¿xá mod ale ndlya's gu' bere na', que tee
cua'n na' xquin na' no xtol na' tedib vez,
sya? 3 ¿Ché' iñeede gu' co'se' ngòc bautizar
ryete na' loo ngola's na' no ngòo na' loo
cón che'n Crist Jesús, thidte ngòc no na'
Crist Jesús par de que texal mquée yalguth
loo Crist Jesús par guneei loo Crist Jesús
loo cón che'n yalnaban che'n izlyo' ndxè',
tataaguè' na', ne, ya incua'nte na' xquin na'
no xtol na' más. Tataaque' ngòca loo na',
¿lé'? 4 Cona, ngue niin loo gu': Por cón
che'n ngulàa yéc na' no ngulàa lezo' na',
ngòc bautizar na' loo ngola's na' no ngòo
na' loo cón che'n Diox, co' nee di's, thidte
mbua's na' con Crist co'se' ngòc na' xal mèn
nguth loo cón che'n xquin na' no xtol na'
par nque tee ban ndac na' loo Diox. No más
ndoo lezo' na' li na' con' ndac loo Diox co'
nac thìb yalnaban cub. Cona nee di's, nguth
no na' Crist no ngro xban no na' Crist por
cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii
xud na' Diox no co' nzo la's ya' xud na' Diox
co' mbli xud na' Diox loo Crist.
5 Tac chele' Diox ngo cuent thidte ngòc
no na' Crist co'se' nguth Crist por ngòo na'
loo cón che'n Crist, tataaguè' gàca loo na'
ryo xban na' xalque' ngro xban Crist làth
mèn nguth co'se' gàcpe' huiza. 6 Non na'
no nanee na' no nda' na' cuent le' ryete
mod ye'rsin' co' mque tee li na' co' mque
no na' ndoore' yila's na' loo Crist mblyuxle'
loo na' tac Diox ngo cuent mblyuxa loo na'
por mquée Crist loo cruz por cón che'n na'.
Tataa ngòca loo na' par nguled mbli na'
ryethe con' ye'rsin' co' mque tee li na' xal
nduhua nee lezo' na' li na'i. Le'i mblyuxle'
loo na' par ya ne'tolode gàc na' xal thìb moz
par li na' rye con' ye'rsin' co' ndlya's na' li
na' co' nac xtol na' no xquin na' xal co'se'
ndli thìb moz sirv loo thìb patrón moz par
li yèe moz co' ndlya's patrón li moz. 7 Hui'
gu' nexa. Thìb mèn co' nguth ya inden'te
chol con' xal mden' mèn ndoore' gath mèn.
Tataaguè' ndxàca, ne, le' chol mèn co' nac
xal thìb thebol loo cón che'n xquin mèn
no loo cón che'n xtol mèn co' ncua'n mèn,
mèna ya inquinte tolo cua'n xquin mèna
no xtol mèna par tolo li mèna con' ye'rsin'.
8 Chele' na', lìcque', ngo cuent nguth nole'
na' Crist, thidteneque' ndxàp na' yalxla's
nalle' yo ban no na' Crist thidtene yiloa.
9 Naneeque' na' no nonque' na' co'se' ngro
xban Crist làth mèn nguth, ya ne'berede
Crist gath Crist tedib vez. Ya yende chó cón
che'n yalguth par quée yalguth loo Crist
tedib vez. 10 Co'se' nguth Crist loo cruz,
thidte vez nguth Crist por cón che'n xquin
mèn no xtol mèn. Co'se' ngro xban Crist,
ngro xban Crist par thidte yòo ban no Crist
Diox. 11 Cona, ngue niin loo gu': Bli gu'
xtùuz no bli gu' cuent, lìcque', nac gu' xal
mèn co' nguth loo cón che'n xquin gu' no
loo cón che'n xtol gu'. Lomisque' ne, bli
gu' cuent ante naban gu' par thidte ban no
gu' Tad Crist Jesús na' loo Diox tac gu' nac
che'npe' Crist.
12 Ngue niin loo gu', ne: Por nac gu' che'n
Crist, ¿lé'?, ya ne'ta'de gu' lugar ñibe' xtùuz
gu' no lezo' gu' loo gu' par ndryo' ndlyen'
lezo' gu' li gu' co' tyub yo'f lezo' gu' par
cua'n gu' xquin gu' par ten' gu' nquin li yèe
gu' con' co' ndyub yo'f lezo' gu' par li gu'i.
13 Ne'ta'de gu' lugar ñibe' xtùuz gu' no lezo'
gu' loo gu' par tyub yo'f lezo' gu' cua'n gu'

xquin gu' no xtol gu' par li gu' con' ye'rsin'.
Ndxe'leque', thìb lìte fta' gu' lugar ñibe'pe'
Diox loo gu' par thidteneque' li gu' sirv ante
loo Diox xal mèn co' nguthle', no mbere
mèn ngro xban mèn, co' nee di's, ne'tolode
li gu' con' ye'rsin' par cua'n gu' xquin gu'
no xtol gu'. Ndxe'leque', ante ban gu' loo
cón che'n Diox thìb yalnaban cub, co' nee
di's, li gu' con' huen xalque' nee lezo' Diox
par li gu' con' ndac loo Diox xalque' nee
lezo' Diox. 14 Tac nalle' ya inquinte tolo ta'
gu' lugar ñibe' xtùuz ye'rsin' co' ndli gu' loo
gu' par cua'n gu' xquin gu' no xtol gu'. Tac
nase ya iñibe'de ley co' mxo'f Moisés loo na'
más. Ndxe'leque', nque tee ban na' loo con'
ndac co' ndli Diox angndxàc loo na'.

Pab ngue tetac di's loo mèn cón che'n xtol mèn le' mèn nac xal thìb moz loo xtol mèn no loo xquin mèn.

15 Nde niin tedib con' loo gu', ne: ¿Ché'
tbere na', tolo cua'n na' xquin na' no xtol
na' por ya indlide na' xal ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo na', o ché' tolo cua'n na' xquin
na' tac nque tee ban na' loo con' ndac co'
angmbli Diox loo na', cà'? Nec thìb mod no
nec tedib mod ne'cua'nte na' xquin na' no
xtol na', ¿lé'? 16 Hui' gu' nexa. Gu' huen
huen nanee no nda' gu' cuent xal co'se'
ndlya's thìb mbi' nque' mbi' zin' con thìb
patrón. No tyubdi's yèe mbi' loo patrón.
Sya, nac mbi'a móz yèe loo patrona. Látha,
que nzo ne'ñee lezo' mbi', tyubdi's yèe mbi'
loo patrón. Tataaguè' ndxàca loo gu' co'se'
nda' gu' lugar ndli gu' co' ndryo' ndlyen'
lezo' gu' no ndli gu' con' ye'rsin' co' nac
xtol gu' no xquin gu'. Per cón che'n xquin
gu' no xtol gu' co' ncua'n gu'a, con'a ncàb
nquin co' xà' Diox gu' loo Diox thidtene
yiloa. Nacquele' gu' tyubdi's loo Diox na,
Diox li le' gu' que tee ban lì loo Diox no
que tee ban ndac gu' loo Diox. 17 Per Diox
quix Diox por cón che'n gu' le' gu' ya inacte
xal thìb moz loo xquin gu' no loo xtol gu'
par li gu' con' co' ndryo' ndlyen' lezo' gu'
xal ngòc gu' thìb cua'a. Per nase, dib nzo
yéc gu' no dib nzo lezo' gu' nzi té'th gu'
xal nac loo co' nzo gu' co' nac cón che'n
Jesucrist co' mté'th gu' co'se' ngola's gu'.
18 Per nalle', gu' mblyá'le' no ya yende cón
mbee nca' gu' loo co' nac xtol gu' no xquin
gu'. Gu' nzi xo'f zin' loo Diox por mbli Diox
nzi tee ban lì gu' no nzi tee ban ndac gu'
loo Diox. 19 Con' ndxè' ngue niin loo gu' xal
ndyoodi's chol mèn co' alithe ndyoodi's par
ta' gu' cuent no par non gu' no nanee gu'
co' ngue niin loo gu' tac gu' indxònte di's
no ne' ne' indxàa'd gu' di's co' ngue niin
loo gu' co' huenleque': Texal ngòca loo gu'
co'se' mque tee ban gu' par mda' gu' lugar
mnibe' con' ye'rsin' no vis loo gu' par xo'f
zin' gu' con' zab no chol con' ye'rsin' na,
tataaguè' mod gòc gu' mèn co' tyoo lezo'
ante ta' gu' lugar ñibe' Diox loo gu' par xo'f
zin' gu' thìb zin' ndac loo Diox par tataa
mod thidte vez ryo xà' gu' loo cón che'n xab
izlyo' par que tee ban lì gu' loo Diox nalle'.

20 Co'se' be' ngòc gu' xal thìb moz loo rye
con' co' nac con' ye'rsin' co' ngòc xquin
gu' no xtol gu', ne'nque tee ban lìde gu' no
ne'nque tee ban ndacte gu' loo Diox. 21 Per
nalle' ndlyazen ñee gu' loon: ¿Chó con'
ndac mbli gu' gan co'se' mque tee li gu' con'
co' ndli nthyon gu' nalle', à'? Yende chó
con' ndac mcàb con'a loo gu', ¿lé'? Tac con'
co' mbli gu'a, ale le'le' mcàba le' Diox co'
xà' gu' loo Diox thidtene yiloa, ¿lé'? 22 Per
nase ya yende chó con' cuee cà' gu' par tolo
gàc gu' xal moz loo con' ye'rsin' co' ndyub
yo'f lezo' gu' par tolo cua'n gu' xquin gu'
no xtol gu'. Nalle' gu' ndoo lìte nzi xo'f zin'
thìb zin' co' nac cón che'n Diox loo Diox.
Con'a ndli ncàb con' ndac loo gu' tac nzi
ro xà' gu' loo cón che'n xab izlyo' por ngòc
gu' che'npe' Diox. Más de cona, li Diox le'
gu' ban no Diox thidtene yiloa, ne. 23 Tac
rye mèn co' thidtene mdoo lezo' tolo cua'n
mèn xquin mèn no xtol mèn, loo mèna ncàb
thìb con': ryo xà' mèna loo Diox thidtene
co'se' yilo gath bél'yòo lad mèna. Per cón
che'n con' ndac co' angli Diox loo mèn co'
ndxela's loo Tad Jesucrist na' nac yòo ban
no mèn Diox thidtene tac thidte nac mèna
con Tad Crist Jesús na'.

7

Pab ngue tetac di's xal nac cón che'n thìb ned mèn co' nselya'.

1 Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, gu' nda'le' cuent co' huenleque'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.
Leya ante ñibe' loo mèn láth be' naban mèn,
¿lé'? 2 Angab na'i, thìb xa'got co' mselya'
con thìb xa'bi', xa'gota thidteneque' nat-
edó' con sa'l xa'gota láth naban xa'bi' co'

nac sa'l xa'gota, co' nee di's, thidteneque'
naban no xa'gota sa'lbi' xa'gota le'n huiz
co' naban sa'lbi'pe' xa'gota. Per chele'
xa'bi' co' nac sa'lbi'pe' xa'gota nguth,
xa'gota mbyan' thìb. Ya yende chó cuee
no ca' xa'gota xal ñibe' ley loo ryop sa'l
xa' láth naban sa'lbi' xa'gota. 3 Per chele'
xa'gota queltàa con tedib xa'bi' láth naban
sa'lbi'pe' xa'gota, xa'gota mbix yéc no ngue
li xa'gota yalburrid loo sa'lbi'pe' xa'.
Per chele' sa'lbi' xa'gota nguth, xa'gota
mbyan' thìb no yende chó cuee no cà' xa'gota
xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn.
Sya, nzoque' mod selya' xa'gota con tedib
mbi'. Sya, tataa mod ne'lide xa'gota yalburrid
loo ner xa'bi' co' ngòc sa'lbi' xa'got, mbi' co'
nguth.

4 Por cona, ngue niin loo gu', mèn hue-
sen: Gu' co' ya ngòole' loo cón che'n
Crist, nac gu' xal thìb cuen ya' Crist no
xal thìb cuen nii Crist. Gu' ngro' loo cón
che'n ley co' mxo'f Moisés loo gu' xal thìb
xa' co' nguthle' par tataa mod ngòc gu'
che'npe' Crist xal ndxàca loo thìb xa'got
co'se' mselya' thìb xa'got con sa'l xa'. Nalle'
nac gu' mèn co' nac che'npe' Crist, Crist
co' mbli Diox ngro xban làth mèn nguth,
par tataa mod li gu' con' ndac co' ndxòo
lezo' Diox. 5 Tac láth be' mque tee ban na'
loo cón che'n co' nac xab izlyo', ndoore'
yila's na' loo Crist, mbli na' xal nduhua nee
lezo' na' loo cón che'n co' nac xab izlyo'.
Látha, ley co' mxo'f Moisés loo na'a mbli
par mdyub xnìi yéc na' no mdyub xnìi lezo'
na' par mdub yo'f lezo' na' mbli na' con'
ye'rsin'. Con' ye'rsin' co' mbli na'a, con'
ye'rsin'a mcàb loo na' co' xà' Diox na' loo
Diox thidtene yiloa. 6 Per nalle', ngro'le'
na' loo cón che'n co' ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo na' par inquinte tolo li yèe na'
xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo na'. Tac
loo cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn,
nac na' xal mèn co' nguthle' par xo'f zin' na'
thìb zin' co' nac cón che'n Diox xal ñibe'pe'
Xpii Natú' loo na' co' nac thìb mod cub.
Inacte mod cub co' ndxàp na'a nalle' xal nac
di'sgool co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés
loo mèn.

Pab ngue ta' cuent cón che'n xquin Pab no xtol Pab co' ngòp Pab.

7 Per nalle' ndlyazen ñee gu' loon: ¿Xá
mod gab na'? ¿Ché' tab na' le' ley co'
mxo'f Moisés loo mèn nac thìb con' co'
ncàb ncua'n mèn xtol mèn no xquin mèn,
cà'? Yende xàa. Nec thìb mod no nec
tedib mod ne'gabte na' tataa, ¿lé'? Per,
lìca, daa inonte le' daa ndxàp xquin daa
no xtol daa chele' ley co' mxo'f Moisés loo
na' ne'nglu'de le' daa nac mèn co' ndxàp
xtol. Angab na'i, chele' di's co' ndub loo
ley co' mxo'f Moisés loo mèn ne'taade nglu'
loon, daa ne'ndade cuent cón nac nqueli'th
mèn cón che'n xtàa mèn. 8 Per mastale'
mblu' ley loon indxàalte queli'then cón
che'n xtàan, ale ndxe'leque', más mcuanen
xquinen no xtolen. Tataa mblin mastale'
más mdyub xnìi yéquen no mdyub xnìi
lezon cón che'n xquin daa no xtol daa. Ale
le'le' mdyub yo'f lezon sate más tolo lin
ryethe con' ye'rsin'. Tac co'te' yende ley co'
mxo'f Moisés loo na', ne' ne' ta' mèn cuent
cón nac xquin mèn no xtol mèn. Alithe
nzi cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn.
9 Ngo thìb tiemp co'se' tarte tan cuent no
tarte ten'en cón nac co' ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn. Làth xtau'a, mden'en axta
arid mbi' ndac ngòc daa no huen ngo lezon
loo Diox, mdyaquen. Per co'se' mtlon mdan
cuent no mden'en xá mod, lìcque', nquin
tyubdi's mèn loo co' ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn, axta syare' mdan cuent
ngòpen xquinen no ngòpen xtolen. Syare',
mden'en ngòc daa thìb mèn co' mquexù'
Diox par co' xà' Diox daa loo Diox thidtene
yiloa. 10 Syare', mdan cuent le' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn ngue lu' xá mod gàp mèn,
co' nee di's, càb loo na' yòo ban no na'
Diox yiloa. Per ndxe'leque', le'le' mbli leya
par mquexù' Diox daa, co' nee di's, co'
xà' Diox daa loo Diox yiloa. 11 Tac axta
co'se' mdape'en cuent cón che'n con' co'
mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn no
mblyazen ndyubdizen loo leya, per ale sate
más mdub xnìi yéquen no mdub xnìi lezon
loo cón che'n Diox por cón che'n leya, per
ndxe'leque', con' ye'rsin' no vis co' nde
teele' mblin mcàb loon par tolo tyub yo'f
lezon par lin con' ye'rsin'. No por cona,
mzyalque' daai tac por mod co' mque tee
ban daa loo con' ye'rsin' leque ley mbli
mcàb loon mquexù' Diox daa par co' xà'
Diox daa loo Diox thidtene yiloa.

12 Cona, ngue niin loo gu': Thìb mod no
tedib mod, natú' nac di's co' ndub loo ley
co' mxo'f Moisés loo mèn. Nalì nac di'sa no
ndac nac di'sa. Tac di'sa nac di's co' ñibe'

Diox loo mèn par li mèn. [13] ¿Xá nee gu'?
¿Ché' tác li co' mbez na' nac con' ndac par
càba ryo xà'en loo Diox thidtene yiloa, cà'?
Yende xàa. Nec thìb mod no nec tedib mod
ne'gàcta tataa, ¿lé'? Ndxe'leque', xquin daa
no xtol daa co' mque tee cuanen mbli le'
daa ngro xà' loo Diox thìb cua'a. Por cón
che'n ley co' mxo'f Moisés loo na', ndan
cuent le' mod co' mque tee banen ngòc mod
ye'rsin'túb co' nac xtol daa. Por cona, por
cón che'n leya nonen no naneen mcuanen
xquin daa no xtol daa loo Diox co'se' mblin
con' ye'rsin'.

[14] Na' nanee no non na' le' ley co' mxo'f
Moisés loo na' nac thìb mod ndac co'
ndlya'spe' Diox li na'. Per ndxe'leque', part
cón che'npe' daa, daa nac thìb mbi' co' ndli
yèe con' ye'rsin' co' nac xquin daa no xtol
daa xal ndyub yo'f lezon lin con' ye'rsin'.
[15] Tac ndxep vez axta ne' ne' indan cuent
xal nac co' ngue lin no co' ndlyàa yéquen
co'se' ndlin con' ye'rsin'. Axta ne' ne' ñeen
cón mdub yéquen cón mdub lezon mblin
con' ye'rsin'. Ndyaquen, ale indliden con'
ndlyazen lin. Ndxe'leque', con' co' indlyas-
ten lin, con'a nac co' ndli yèen. [16] Per chele'
daa más ndli con' ye'rsin' co' indlyasten
lin, syase, más ndan cuent le' di's co' ndub
loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn ndlu'
con' ndac loo mèn. [17] Por cona, inacta daa
co' ngue li con'a. Ndxe'leque', ryete con'
co' nzo le'n lezon nac co' ndli ndyub yo'f
lezon par ndli yèen con' ye'rsin'. No ale
que nzo ne'ñee lezon, tataa ndli yèen par
ndlin con' ye'rsin'. [18] Tac daa nanee, part
cón che'npe'en, yende chó con' ndac ndlin.
Anze'f ndlyazen lin con' ndac. Per indaden
lugar par lin con' ndac. [19] Indliden con' ndac
xal ndlyazen. Ndxe'leque', ale más ndlin
con' ye'rsin' co' ndyub yo'f lezon ndlin
mastale' indlyasten lina. [20] Le' sya, chele'
daa ndli con' co' indlyasten lin, inacta ante
daa co' ngue lii. Ndxe'leque', ryethe con'
co' ndyub yo'f lezon co' nac xquin daa no
xtol daa, con'a ñibe' yèe loon par ndli yèen
con' ye'rsin' co' indlyasten lin.

[21] Cona, ngue niin loo gu': Ndxàc con'
ndxè' loon: Co'se' ndlyazen lin thìb loote
con' ndac, ale le'le' más ndlin con' ye'rsin.
[22] Per nalle' ndxàplen thìb mod cub par más
ndlin xal ñibe' Diox loon por cón che'n
Tad Jesucrist. [23] Per naneen no nonen le'
le'n lezon no le'n xtùuzen nzo thìb con'
co' ntau' no co' nca' no co' ncà loon par
ne'liden co' nac co' nee lezon. Con'a nac
mod co' mbli mdyub yo'f lezon lin con'
ye'rsin' ndoore' yilazen loo Tad Jesucrist.
Con'a ndlya's ñibe'pe' loon par tolo lin con'
ye'rsin' nalle', ne.

[24] ¡Ay! Prob daa izlyo'. Nalyat ñaa daa.
¿Chó mèn nac mèn co' lyat lezo' ñèe daa
nalle' par telá' mèna daa loo mod ye'rsin'
co' ndxàpen co' ñibe' yèe le'n lezon no co'
ndli par ryo xà'en loo Diox, à'? [25] Diox quix
Diox mbezen loo Diox tac nonen no naneen
ante Diox telá' daa loo con'a por cón che'n
Tad Jesucrist na'. Por cona, dib nzo yéquen
no dib nzo lezon ndyubdizen loo con' co'
ñibe' Diox loon par lin. Per làth xtau'a, be'
ndyub yo'f lezon par li yèen con' co' nac
con' ye'rsin' co' nac xquin daa no xtol daa.

8

Pab ndlu' xá mod yòo ban no mèn Diox thidtene yiloa por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox.

[1] Nalle' nde niin tedib con' loo gu': Nase
ya yende chó con' nquexù' mèn loo Diox,
mèn co' thidte mqueltàa loo cón che'n
Crist Jesús. Mèna nac mèn co' ya inzi
tee bante xal ngòc mod co' ngro' mblyen'
le'n lezo' mèn co' nac cón che'n xab izlyo'.
Ndxe'leque', mèna nzi tee ban nalle' xal nac
co' ñibe' Xpii Natú' che'n Diox loo mèna.
[2] Xpii Natú' ndli le' mèn ndxàp yalnaban
thidtene, mèn co' ngòo loo cón che'n Crist
Jesús. Por cón che'n con' co' ñibe' Xpii
Natú' loo mèn, con'a ndli ngue tee ban
ndac mèn loo Diox, ne. Más de cona, mbli
Xpii Natú' ngro'en loo ryethe con' ye'rsin'
co' ndyub yo'f lezon par mcuanen xtol daa
co' ndli par ryo xà'en loo Diox thidtene
yiloa. [3] Yende mod gác li mèn con' co'
mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mèn
co' mblya's li preb par ndubdi's mèn xal
ñibe' ley. Mastale' mnibe' ley loo mèn par
li mèn con' par que no mèn yalnaban cub,
per ne'ngácte mèn no ne'ngàpte lezo' mèn
ndubdi's mèn xal mnibe' ley loo mèn por
cón che'n xtùuz ye'rsin' co' ndli mèn par
mdyub yo'f lezo' mèn li mèn con' ye'rsin'.
Làth xtau'a, mbli Diox thìb con'. Mtel' Diox
xgan' Diox co' nac thidte xgan'pe' Diox loo
izlyo'. Ngòc xgan' Diox xal thìb mbi' co'
ngóol loo izlyo' xal ndxáal chol mèn loo
izlyo', mèn co' ncua'n xquin. Mbi'th xgan'

Diox loo izlyo' ndxè' par mbli Diox nguth
xgan' Diox par tyactìi xgan' Diox por cón
che'n xquin mèn no par ton' xgan' Diox xtol
mèn loo mèn. Co'se' tataa ngòca loo xgan'
Diox loo cruz, ngòca loo mèn co' ndxela's
loo xgan' Diox inquinte tolo li mèna chol
con' ye'rsin' co' ndyub yo'f lezo' mèn par
li mèn con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab
izlyo' ndxè'. 4 Tataa mbli Diox ngòc con'a
loo xgan' Diox par gác mèn no gàp lezo'
mèn co' ndxela's loo xgan' Diox li mèn con'
xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Tac
nalle' inzi tee bante na' xal nac ryethe con'
co' mbli mdyub yo'f lezo' na' ndoore' yila's
na' loo Crist. Ndxe'leque', nzi tee ban li na'
xal ñibe'pe' Xpii Natú' loo na'.

5 Na' nanee no nonle' na' le' mèn co' ante
nzi tee ban li xalque' nac con' ye'rsin' co'
ndli ndyub yo'f lezo' mèn ndli mèn, con'a
nacpe' co' ndli mèn xal ndryo' ndlyen' lezo'
mèn. Per mèn co' ndoo lezo' nzi tee ban
xal ñibe' Xpii Natú' loo mèn, mèna ndlipe'
ante con' co' ñibe' Xpii Natú' loo mèn li
mèn. 6 Tac chele' mèn más ye'th lezo' li mèn
con' ndyub yo'f lezo' mèn co' nac cón che'n
xab izlyo', con'a càb loo mèn par tith co'
xà' Diox mèn loo Diox co'se' yilo gath mèn.
Per chele' mèn más ye'th lezo' li mèn xal
ñibe' Xpii Natú' loo mèn par li mèn, le' sya,
con'a li càb loo mèn le' mèn yòo ban no
Diox thidtene co'se gath mèn no càba loo
mèn, ne, cue ban mèn rye nda mèn no rye
ndye'th mèn làth xtàa mèn no càba loo mèn
yu' yàl lezo' mèn loo Diox. 7 Mèn co' ante
ndoo lezo' li mèn con' co' ndyub yo'f lezo'
mèn li mèn co' nac cón che'n xab izlyo',
mèna nac ngolo ngola's che'n Diox. No
ndxòo xyàn lezo' mèna ñèe mèna cón che'n
Diox co'se' ndxòn mèna cón che'n Diox. Tac
ne' ne' indlya's mèna tyal mèna tyubdi's
mèna loo Diox. No ne' ne' gác mèna ta'
mèna lugar ñibe' Diox loo mèna. 8 Cona,
ngue niin loo gu': Mèn co' más nda' gust
lezo' co'se' ndli mèn con' co' ndyub yo'f
lezo' mèn co' nac cón che'n xab izlyo', mèna
ne'gácte li con' ndac co' li par yòo lezo' Diox
ñèe Diox mèn.

9 Per nalle', gu' ya inzi tee ban lide xal
nac con' co' nac cón che'n xab izlyo' co'
ndli par ndyub yo'f lezo' gu' par li gu' chol
con' ye'rsin'. Ndxe'leque', nzi tee ban gu'
xalque' nac co' ñibe' Xpii Natú' loo gu' por
mda' gu' lugar no mdyal gu' nzo Xpii Natú'
che'n Diox loo gu' nalle'. Na nii loo gu': Loo
mèn co' inzode Xpii Natú' che'n Crist, mèna
inacte che'npe' Crist. 10 Chele' Crist nzoque'
loo gu' por cón che'n Xpii Natú', lìcpe' ba'i,
mastale' nquin gath bél'yòo ladpe' gu' por
cón che'n xquin no xtol co' ngòo loo ryete
mèn, thidteneque' yòo ban xpii gu' no alm
gu' loo Diox tac Diox mdyal no mda' Diox
lugar ngòo gu' loo cón che'n Diox. No
nac gu' mèn nalì no mèn nambìi loo Diox.
11 Chele' Xpii Natú' che'n Diox co' mblo xban
Jesús làth mèn nguth nzo loo gu' par ñibe'
Xpii Natú' loo gu', le' sya, yub Diox co' mblo
xban Crist Jesús làth mèn nguth, Diox li
par ryo xban bél'yòo ladpe' gu' co' non gu'
gathque'. Li Diox gàc con'a loo gu' por cón
che'n Xpii Natú' che'n Diox co' naban le'n
lezo' gu'.

12 Per nalle', ngue niin loo gu', mèn hue-
sen por cón che'n Jesucrist: Nzo thìb con'
co' anze'f nquin li na'. Con'a nee di's:
Ne'tolode que tee ban na' par tyub yo'f
lezo' na' loo cón che'n co' nac xab izlyo'.
13 Tac chele' gu' be' nzi tee ban li xalque'
nac cón che'n co' nac xab izlyo' co' ndyub
yo'f lezo' gu', sya, tith co' xà' Diox gu' loo
Diox co'se' gath gu'. Per ndxe'leque', chele'
gu' li ante co' ñibe' Xpii Natú' loo gu' par
ne'tyubte yo'f lezo' gu' loo cón che'n co'
nac xab izlyo', sya, yòo ban noque' gu' Diox
thidtene.

14 Ryete mèn co' nzi tee ban lique' xal
ñibe'pe' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn par
li mèn, mèna nac xin'pe' Diox. 15 Xpii Natú'
co' ngulàale' loo gu'a, ne'nglide Xpii Natú'
par tolo zyeb gu' le' Diox tetìi gu' yiloa xal
mbli chol xpii ye'rsin' loo gu' par mzyeb
gu' ndoore' yila's gu' loo cón che'n Diox.
Ndxe'leque', Xpii Natú' co' ngulàale' loo
gu'a mbli le' gu' nac xin'pe' Diox. No por
cón che'n Xpii Natú'a, mbez na' loo Diox:
Pay, co'se' mbez na' Diox. 16 Leque yub
Xpii Natú' ndlu' loo na' no nda' Xpii Natú'
cuent loo na' cón che'n leque con' co' nden'
na' le'n lezo' na' le' na' nac xin'pe' Diox.
17 Por nac na' xin'pe' Diox, gàc che'npe' na'
ryethe con' co' mxèn' Diox no ryethe con'
co' nac che'npe' Diox, con' co' mcàbgòn
Diox gàc che'npe' na'. Thidte gàc che'npe'
na' con yub Tad Crist ryethe con' co' mxèn'
Diox no co' nac che'npe' Diox. Chele' loo
na' gàc ngòc nguàal con' por cón che'n Crist
nalle' xal mbli mèn ngòc nguàal con' loo

Crist, loo na', ne, gàc con' roo con' xèn yiloa
xal ndxàc con' roo con' xèn loo Crist nalle'.

18 Per nalle', ndyaquen le' cón che'n con'
co' ndyactìi na' le'n tiemp ndxè' ne' por
chu'th ne'ta'de co' ndyactìi na' por con'
roo con' xèn co' yú' loo na' yiloa no co'
gàc loo na' yiloa. 19 Ryete con' co' mxèn'
Diox loo izlyo' nzi bed no nzi quee lezo'
axta co'se' zin huiz no zin ze lu' Diox mèn
co' nac xin' Diox loo taamas mèn, lìcque',
nac mèna xin'pe' Diox. 20 Tac ryete con' co'
mxèn' Diox mquedèe Diox no ngoza' con'
mblec Diox no ngòc con' co' mblec Diox
thìb con' co' yende cón ntac. Per ne'ngàcte
con'a loo con' co' mxèn' Diox xal con' co'
angngòc. Ndxe'leque', ngòc con'a loo con'
co' mxèn' Diox xal mnibe'pe' lezo' Diox. Per
mastale' tataa mbli Diox ngòc con'a loo con'
mblec Diox, Diox mbli le' mèn ngure quee
lezo' bere gàc con' ndac loo ryethe con' co'
mxèn' Diox yiloa. 21 Diox mxèn' ryethe con'
no mblec Diox ryethe con'. Per zin thìb
huiz no zin thìb ze li Diox par lyá' ryethe
con' mblec Diox loo con' co' nac con' xin no
con' co' nac con' cap no con' co' nac con'
ye'rsin' co' ndli xol no co' nteza' loo con'
co' mxèn' Diox no co' mblec Diox loo izlyo'.
Syare', gàc con' roo no con' xèn loo con'
mxèn' Diox tac tiempa ya ne'tolode gàc más
con' ye'rsin' no ya ne'tolode tyactìi con'
co' mxèn' Diox. Gàc con'a loo con' mxèn'
Diox no loo con' mblec Diox xalque' gàc
con' roo no con' xèn loo mèn co'se' yende
chó con' ye'rsin' nzo co' li par cua'n mèn
xquin mèn no xtol mèn, mèn co' nac xin'pe'
Diox, co'se' gàc huiza no tiempa. 22 Na'
nanee no non na' axta nalle' be' ndyactìi
rye loothe con' co' mblec Diox no co' mxèn'
Diox xal ndxàca loo thìb xa'got co' nden'
yalnè co'se' ndub tan xin' xa'got. 23 Iante
ndxàca ndyactìi rye loothe con' co' mxèn'
Diox xal ndxàc loo thìb xa'got co' ndub tan
xin'. Ndxe'leque', nden' na' ndxàca tataa
loo na', ne, ¿lé'?, mastale' nzo Xpii Natú' loo
na'. Mastale' nac Xpii Natú' nerleque' thìb
con' co' làa Diox loo na', yiloa tolo ta' Diox
más con' ndac loo na' por cón che'n Xpii
Natú'. Per nalle', nden' na' thìb yalnè axta
le'n lezo' na' cón che'n yaltìi co' ndxàc loo
na'. Per mastale' ndxàc con'a loo na', nzi
quee lezo' na' axta co'se' gàc hor hui' ñaa
mèn loo na', lìcque', nac na' xin'pe' Diox.
Axta syare', gàc tiemp co'se' zye' loo loo
bél'yòo ladpe' na' par ya ne'tolode tyactìi
na' no ya ne'tolode gàc yalnè loo na' no ya
ne'tolode gàc yalquìi loo na'. 24 Tac co'se'
ngolo ngola's na' loo Crist no loo cón che'n
Crist, mcàba loo na' ngure quee lezo' na' le'
na' lyá' loo rye yaltìi no yalquìi no yalnè
co' ndxàc loo na' nalle'. Per chele' mèn
ngüi'pe' loo con' co' nzi quee lezo' mèn, le'
sya, ya inzi queede lezo' mèn más loo con'
co' nzi quee lezo' mèn. Tac co'se' ngüi' mèn
loo con' co' mbez mèn nzi quee lezo' mèn,
ya ne'tolode cue quee lezo' mèn loo con'a,
¿lé'? 25 Per chele' na' nzi quee lezo' loo con'
co' tarte yú' loo na', nquin tolo cha'la's na'
par tolo cue quee lezo' na' loo con' co' gàc
loo na' yiloa.

26 Lomisque' mod ne, leque yub Xpii Natú'
ndlyath no na' loo con' co' nzi quee lezo' na'
par ne'tolode gàc na' xal mbíiz co' mbuu's
lezo' loo cón che'n Diox. Más de con'a, axta
ne' ne' gác na' cuez na' Diox xal ndxàala.
Per ndxe'leque', yub Xpii Natú' mbez Diox
cón che'n na'. Anze'f nden' Xpii Natú' cón
che'n mèn co'se' mbez Xpii Natú' Diox cón
che'n mèn. Tac huax vez yende mod gab
na' loo Diox con' co' nden' na' tant nden'
na' con'. Por cona, Xpii Natú' nteri'th con'
co' nden' na' no con' co' nquin na' loo Diox
xalque' non Xpii Natú' nquin na' con'. Di's
co' nteri'th Xpii Natú' loo Diox por cón
che'n mèn, yende chó mèn gác ta' cuenta
no tyoodi's mèn cón che'n di'sa. 27 Diox
nteche ntexyath lezo' mèn no xtùuz mèn.
Diox nanee no non Diox cón che'n con' co'
ngue li Xpii Natú' xtùuz co'se' mbez Xpii
Natú' Diox cón che'n mèn co' ngro xà' loo
cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc che'npe'
Diox, tac Xpii Natú' mbez Diox ante xal nee
lezo' Diox.

Mèn co' ngòo loo cón che'n Crist, mèna mbli gan ngro xà' mèna loo cón che'n xab izlyo'.

28 Nanee na' no non na' le' Diox ndli nab
ryethe con' par càba con' ndac loo mèn
co' nque' lezo' Diox, mèn co' Diox mcui
xal mblo xnee Diox mcui Diox mèn par
yòo mèn loo cón che'n Diox. 29 Ndoore'
xèn' Diox no cuec Diox izlyo', non Diox
no nanee Diox cón che'n mèn co' yòope'
loo cón che'n Diox. Mèna ngòc mèn co'
mcui Diox par yòo mèna loo cón che'n
Diox. Diox mnibe' lezo' Diox cui Diox
mèna par gàc mèna xalque' nac Jesucrist
co' nac xgan'pe' Diox. Tataa mbli Diox loo

mèna par leque Jesucrist gàc xal hues ndlyo
mèn loo rye mèn co' gàc xal huespe' xgan'
Diox. 30 No loo mèn co' mnibe' lezo' Diox
mcui Diox mèna ndoore' xèn' Diox izlyo'
par gàc mèna xalque' nac xgan'pe' Diox,
Diox mblec mèna par nac mèna xalque' nac
xgan'pe' Diox. No mèn co' mblec Dioxa,
mbli Diox par nac mèna mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox. No leque mèn co' mbli
Diox nac mèn nalì no mèn nambìi loo Dioxa,
loo mèna ndli Diox ndxàc con' roo no con'
xèn.

31 ¿Cón más nquin gab na' cón che'n con'
ndli Diox, sya? Chele' Diox thidteneque'
indlá'ya'de na', ¿chó mèn co' nac ngolo
ngola's che'n na' gác li gan par ne'ryo loode
gàc con' ndac loo na' por nzo na' loo cón
che'n Diox por cón che'n Crist? Yende chó
mèn gác li gan gàca tataa loo na', ¿lé'?
32 Hui' gu' nexa. Ne' ne' mcà Diox mquée
yalguth loo xgan'pe' Diox por cón che'n
na'. Ndxe'leque', Diox mda' lugar mquée
yalguth loo xgan' Diox por cón che'n xquin
ryete na' no xtol ryete na'. Chele'i tataa
ngòc, ¿xalte mod ne'li Diox par que no na'
ryete con' co' naquin na' nalle' por cón
che'n Crist, à'? Lique' Diox par gàca loo
na', yey. 33 ¿Chó mèn, lìcque', gác tec mèn
co' Diox mcui loo Diox, à'? Yende chó cón
che'n mèn li mèn con'a, ¿lé'? Ndxe'leque',
Diox nac xa' co' mdyal par ngòo mèn loo
cón che'n Diox par gàc mèna mèn nalì no
mèn nambìi loo Diox. 34 ¿Chó cón che'n
mèn quexù' que' fals mèna mèn co' Diox
mcuia, à'? Yende chó cón che'n mèna, ¿lé'?
Tac Crist nac xa' co' nguth por cón che'n
rye mèn. Más de cona, ngro xban Crist.
No ndub Crist cuat Diox nalle'. Ngue bez
Crist Diox no ngue na'b Crist loo Diox cón
che'n na'. 35 ¿Ché' nzo chó mèn gác li par
ne'tolode que' lezo' Crist na' par ryo xà'
na' loo cón che'n Crist, à'? Yende chó gác
lii, ¿lé'? Lomisque' ne, co'se' ndxàc chol
yaltìi loo na' no co'se' ndxàc ngòc nguàal
con' loo na' par nxi lezo' na' no co'se' ndub
ngu's mèn na' no co'se' nsyon hua na' no
nsyon gu na' co'se' yende con' hua na'; no
co'se' nzi tee che na', yende xab na' par goc
na'; no co'se' ndxàc chol con' ryes loo na';
no co'se' ndlyá' ndlyá' guth mèn na', ¿ché'
ndyac gu' le' rye co' ndxàc loo na'a ndlu' ya
ne'tolode que' lezo' Crist ñèe Crist na', cà'?
Yende xàa. 36 Ndxàc ryete con'a loo na' xal
ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Por cón che'n U, Tad, ndlyá' ndlyá'
guth mèn nu' atate huiz. Ndoo lezo' mèn
guth mèn nu' xal ndxuth mèn mbacxil'.

37 Mastale' tataa ndxàc loo na', loo ryete
con' ndxè' ndli na' gan par ne'ryo xà'de
na' loo cón che'n Crist. Tac non na' no
naneeque' na' le' Crist nque'que' lezo' ñèe
Crist na'. No ndlyath no Crist na' loo ryethe
con' co' ndxàc loo na' ned nque tee na'.
38 Cona, ngue niin loo gu': nonquen no
ngobe'en yende nec thìb con' co' nzo co'
gác li par ne'tolode que' lezo' Diox ñèe Diox
na' par ryo xà' na' loo Diox yiloa. Tac thidte
ngòc na' con Tad Jesucrist. Que naca gath
na', que naca ban na', toloque' que' lezo'
Diox ñèe Diox na'. Ne' angl; ne' mèn co'
ñibe' loo xtàa mèn loo izlyo' ndxè'; ne' chol
xpii co' ndxàp con' roo no con' xèn, xpii co'
nac xpii roo no xpii xèn, gác li par ne'tolode
que' lezo' Diox ñèe Diox na' par ryo xà' na'
loo Diox yiloa. Ne' con' co' ndxàc loo mèn
tiemppe' ndxè'; ne' con' co' gàc loo mèn
le'n tiemp co' yi'th nque; yende chó con'a
gác li par ne'tolode que' lezo' Diox ñèe Diox
na' par ryo xà' na' loo Diox thidtene yiloa.
39 Ne' con' co' nzo gáp loo bé'; ne' con' co'
nzo ga's xan' le'n izlyo'; ne' ne' chol taamas
con' co' mxèn' Diox no co' mblec Diox loo
izlyo' gác li par ne'tolode que' lezo' Diox
ñèe Diox na' xal nac mod co' mblu' Diox loo
na' nque'que' lezo' Diox ñèe Diox na' por
thidte ngòc na' loo cón che'n Crist Jesús co'
nac Tad na'.

9

Diox mcui mèn che'n nación Israel par yòo mèna loo cón che'n Diox, ne.

1 Com le' daa ndxela'sque' loo Crist, ¿lé'?,
ngue tan cuent co' nac lìcpe' loo gu'. Ingue
quedìiden gu'. Tac Xpii Natú' co' nzo loon
no co' nzo le'n lezon, Xpii Natú' ndli par
nden'en le'n lezon lìcque' nac di's co' ngue
toodizen loo gu' nalle'. 2 Anze'f nxi lezon.
No ndxetub thìb yalnè tín' le'n lezon por
cón che'n mèn nación Israel. 3 Por tant
nque' lezon ñèen mèn co' nac mèn na-
cionpe' daa, co' nac mèn nación Israel, mèn
co' nac mèn gulàaz daa, más quee lezon
ngàc daa mèndèe loo Diox, co' nee di's,
mèn ye'rsin' loo Diox par ryo xà'en loo cón
che'n Crist par tetìi Diox daa thidtene par
bel'que' tataa mod lyá' mèn nacionpe' daa
loo con' ryes. 4 Mèna nac bin che'n thìb

mbi' co' ngro' lèe Israel co' ngòc mbi' co'
mbloj msi' biz no bin co' nac mèn nación
Israel nalle'. Mèn co' ngòc bin mbi'a, Diox
mblo cuent ngòc mèna xal xin'pe' Diox.
Ngòo Diox làth mèna. Gunèe mèna con' roo
no con' xèn co' nac Diox. Mbli Diox par
mbyan' no mèna thìb conveñ. Mnibe' Diox
loo Moisés xo'f Moisés thìb ley loo mèna.
Mnibe' Diox loo mèna xá mod li mèna sirv
loo Diox le'n templ mèn. No mtan' Diox di's
co' mcàbgòn Diox li Diox co' nac con' ndac
loo mèna. 5 Nac mèn nación Israel nalle'
bin che'n mbi' co' ngro' lèe Israel co' mbloj
msi' bin co' nac xudgool na', bin co' ngòc
mèn nación Israel yiloa. Làth bin mèna
ngóol Crist xal ndxáal chol mèn. Crista nac
yubpe' Diox loo ryethe con'. Por cona, gab
na' di's roo no di's xèn no di's natú' cón
che'n Crist loo mèn le'n lín' co' ntlo, no le'n
lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node.
Taandxè' gàca.

6 Inacta le' con' co' mcàbgòn Diox li
Diox loo mbi' co' ngro' lèe Israel ne'gàcte.
Ndxe'leque', más huen gab na' iryede mèn
co' nac bin mbi' co' ngro' lèe Israel, lìcque',
nacpe' mèn nación Israel. 7 Lomisque' ne,
iryede bin Abraham ngo Diox cuent nac
binpe' Abraham. Ndxe'leque', Diox ndxab
loo Abraham: Por cón che'n bin Isaac daa
go cuent le' lùu mbli bin. 8 Con'a nee di's
le' mèn co' nac chol bin mbi' co' lèe Israel
ndxè', inpor con'ade ngo Diox cuent nac
mèn co' nac bin che'n mbi' co' ngro' lèe
Israel xin' Diox. Ndxe'leque', Diox ngo
cuent nac mèn nación Israel xin'pe' Diox,
mèn co' ngóol xalque' mcàbgòn Diox loo
Abraham li Diox loo Abraham par que no
Abraham bin. 9 Tac di's co' mcàbgòn Diox
loo Abraham li Diox loo Abraham taandxè'
mbez:

> Co'se' gàc huiz co' mnibe'en loo lezon,
> axta syare', zin huiz gal neen máa gu'.
> Huiza, lin par hue' xin' Sar par tyan Sar
> thìb xgan' Sar.

10 Iante xal ngòca loo Abraham no loo Sar
ngue tan cuenta loo gu'. Ndxe'leque', ryop
xgan' Rebec co' ngòc cuach, thidte Isaac
ngòc xud myen'. Ngòc Isaac xudgool na',
ne. 11-13 Per co'se' ne' ne' tar gáal ryop hues
myen' xgan' Isaac, ne' ne' tar li myen' con'
ndac no ne' ne' tar li myen' con' ye'rsin',
Diox ndxab loo Rebec:

> Yé' huize', mbed ndlyo gàc moz co' li
> sirv loo mbed co' nac mbed bluz.

Thidte nac di's co' ngue niin loo gu' ndxè'
xalque' mbez di's co' ndub loo librc co' nac
xti's Diox tedib lugar co'te' ndub di's co'
ndxab Diox:

> Anze'f nque' lezon Cob. Ngudloon no
> lezon Cob. Per por part cón che'n Esaú,
> nzo xyàn lezon ñèen Esaú.

Por cona, non na' le' Diox ndxàp derech cui
Diox mèn xal neete lezo' Diox par yòo mèn
loo cón che'n Diox. Yende chó mport nzo
lezo' Diox con' ndli mèn, aa guneei ¿ché'
nac mèn mèn huen o ché' nac mèn mèn
ye'rsin'? co'se' cui Diox mèn par yòo mèn
loo cón che'n Diox.

14 ¿Cón gab na' cón che'n con' mbli Diox,
sya? ¿Ché' tab na' no ché' ndli na' cuent
nac Diox thìb Diox co' indlide con' nalì no
con' nambìi co'se' mbli Diox con'a, cà'?
Yende xàa. Nec thìb mod no nec tedib mod
ne'gabte na' tataa, ¿lé'? 15 Tac Diox ndxab
loo Moisés tedib vez:

> Lyat lezon ñèen mèn co' lyazen lyat
> lezon ñèen. No anze'f nazín' gàc mèn co'
> lyazen gàc nazín' mèna loon.

16 Por cona, yende mod gab mèn le' Diox
ndlyat lezo' ñèe Diox mèn ante xal neete
lezo' mèn. Ne' ne' gab mèn ante ndlyat
lezo' Diox ñèe Diox mèn por con' ndac co'
ndli mèn. Ndxe'leque', Diox ndlyat lezo'
ñèe Diox mèn ante xalte ñibe' lezo' Diox
lyat lezo' Diox ñèe Diox mèn. 17 Ndub di's
loo librc co' nac xti's Diox co' mbez le' Diox
ndxab loo Faraón co' ngòc rey loo mèn
nación Egipt:

> Na mbli ngòc lùu rey par lu'en loo mèn
> cón che'n ryethe con' roo no con' xèn co'
> nzo la's niin no con' co' nzo la's yan por
> cón che'n con' co' mblin lool. No mblin
> ngòc con'a lool par tataa mod mxyo'f lèe
> mxyo'f xti's daa loo mèn dib athu loo
> izlyo' por cón che'n con' mblin lool.

18 Por cona, non na' no nanee na' le' loo mèn
co' ndlya's Diox lyat lezo' Diox ñèe Diox, loo
mèna ndlyatque' lezo' Diox ñèe Diox. No
loo mèn co' ndlya's Diox teyez Diox lezo'
mèn, loo mèna nteyezque' Diox lezo' mèna
par ndxàc mèna mèn naad no mèn nguud.

19 Per thìb descuid ñee gu' loon: Chele'i
tataa nac loo cón che'n Diox, ¿chonon nque
dol Diox mèn cón che'n xtol mèn, sya?
Mastale' lya's gu' ñèe gu' con' loon: per
¿chó gác cà di's cón che'n co' nee lezo' Diox
li Diox, à'? Yende xàa, ey. Bìn gu' di's co'

ngue niin loo gu' ndxè': [20] ¡Aa mèn izlyo'!
¿Máa yob yéc gu', na? ¿Chó nac gu' par
gol' di's gu' con Diox, à'? ¿Ché' tab thìb
yàat yòo loo thìb mbi' co' ntoxcua' yàat
yòo: ¿Chonon taandxè' mtoxcua' lùu daa,
à'? Yende xàa. [21] ¿Chó ñibe' loo Diox par li
Diox con' ndlya's mèn, à'? Bli gu' xtùuz cón
che'n thìb mbi' co' ntoxcua' yàat con ben.
¿Ché' yende mod toxcua' mbi' thìb yàat co'
li zin' mbi' cusin xal nee lezo' mbi'? No
¿ché' yende mod toxcua' mbi' thìb yàat co'
li sirv loo mbi' xal thìb vacin? Nzoque' mod
toxcua' mbi'i xal lya's mbi'i, ¿lé'? Ale'que'
Diox con mèn, ¿lé'? ¿Chó ñibe' loo Diox?

[22] ¿Ché' tác na' ñii yèe ñii tìi na' cón
che'n Diox co'se' leque yub Diox mcha'la's
gunèe Diox mèn, mèn co' ndlya's Diox
tyactìi no gàc yalquìi loo mèn? Mastale'
mblya's Diox ngli Diox ngàc con'a loo mèn
par nglu' Diox cón che'n con' roo con' xèn
co' nzo la's ya' Diox no co' nzo la's nii
Diox, per ndxe'leque', lugar de ngli Diox
con'a, le'le' mxec yèe Diox gunèe Diox mèn.
Ne'ngàcte yalquìi loo mèna par ntelux Diox
mèn nalle'. Thìba con'a.

Le' tediba na, lìcque', teluxque' Diox
mèna yiloa. Por cona, yende mod ñii yèe
ñii tìi na' cón che'n con' ngue li Diox,
¿lé'? [23] Mbli Diox ne'ngàcte yalquìi loo mèn.
Ndxe'leque', mblyat lezo' Diox gunèe Diox
taamas mèn, co' nee di's nac na', par lu'
Diox loo na' cón che'n con' roo con' xèn
co' nzo la's nii Diox no con' co' nzo la's ya'
Diox. Más de cona, Diox mblo' xà' na' loo
cón che'n xab izlyo' par mbli nable' Diox
na' par gàca loo na' yòo ban no na' Diox par
gàc con' roo con' xèn loo na' co'te' nzo Diox
loo bé'. [24] Gu' nonque' no nda'que' gu' cuent
le' Diox mcui ndxep na' no mblo' xà' Diox
ndxep na', co' nee di's, ndxep mèn co' nac
mèn nación Israel, no ndxep mèn co' inacte
mèn nación Israel, par ngòo na' loo cón
che'n Diox por cón che'n Crist. [25] Ndxàca
loo mèn nalle' xal ndub di's loo libr co'
mque' Ose ye's co' nac xti's Diox. Di'sa
mbez taandxè':

Mèn co' inacte mèn nacionpe' daa,
mèna mcuin no mblo' xà'en mèna par
gàc mèna mèn nacionpe' daa. No mèn
co' yende chó nque' lezo' ñèe xal thìb
xa'got co' yende chó nque' lezo' ñèe,
mèna nque' lezon ñèen.

[26] Leque loo libr co' nac libr che'n Ose
co' mque' Ose ye's, libr co' nac xti's Diox,
loo libra ndub di's co' guniique' Diox
cón che'n mèn co' inacte mèn nación
Israel. Ndxab Diox: Gu' co' inacte mèn
nacionpe' daa, per mastale' inacte gu'
mèn nacionpe' daa, yiloa gàc gu' xin'pe'
daa, daa co' nac Diox co' naban thidtene.
[27] Per cón che'n mèn nación Israel, Sayi co'
mde'th di's co' ndxab Diox, Sayi mde'th di's
cón che'n mèna taandxè':

Mastale' mèn co' nac bin mbi' co' ngro'
lèe Israel yas yàl xal yux co' nziri' ro
níttó', ante ndxep bin mbi'a gàc mèn co'
lyá' loo con' ryes.

[28] Tad Diox lique' ryethe con' mcàbgòn Tad
Diox li Tad Diox loo mèn loo izlyo' no, chàa,
li Tad Diox con'a loo mèn. [29] Ngòca loo mèn
nación Israel xal mde'th Sayi di's co' ndxab
Diox ndoore'. Ndxab Sayi:

Chele' Tad co' nac Tad che'n angl co'
nzo loo bé' co' nac solndad che'n Tad
ne'nda'de lugar li na' bin, ngàc na' xal
mèn ciuda Sodom no ngàc na' xal mèn
ciuda Gomor co' mtelux Diox póla.

Mèn nación Israel ne'ndalte ngola's cón che'n di's ndac che'n Diox.

[30] Lomisque' ne, ndlyazen niin thìb con'
loo gu': ¿Xá nee gu'? ¿Cón gab na' cón
che'n con' co' mbli Diox loo mèn co' in-
acte mèn nación Israel, mèn co' nac mèn
co' ne'ñeede no mèn co' ne'gònte xá mod
ndyal Diox par yòo mèn loo cón che'n Diox
par gàc mèn mèn nalì no mèn nambìi loo
Diox? Per ndxe'leque', mèna ngòc mèn nalì
no mèn nambìi loo Diox ante por ngola's
mèna loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist.
[31] Per ndxe'leque', cón che'n mèn nación
Israel co' mdoo lezo' tolo li preb ndubdi's
xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn,
mèna ne'ngácte ndubdi's con' co' mnibe'
ley co' mxo'f Moisés loo mèna par gàc
mèna mèn nalì no mèn nambìi loo Diox.
[32] ¿Chonon tataa ngòca loo mèn nación Is-
rael, à'? Ngòca tataa loo mèn nación Israel
tac ne'ncua'nte mèna mod gàc mèna mèn
nalì no mèn nambìi loo Diox por cón che'n
Tad Jesucrist. Ndxe'leque', mblya's mèn
nación Israel gàc mèna mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox ante por mbli mèna preb
ndubdi's mèna loo ley co' mxo'f Moisés loo
mèna. Por ne'nglide mèn nación Israel cas
loo Tad Jesucrist, por cona, ngòca loo mèn
nación Israel xal mèn co' ndxezi'f ndxega's

loo thìb quèe co' nca' no co' ncà loo mèn
ned nda mèn por ngòc mèn nación Israel
mèn naxèn loo cón che'n Diox. [33] Peser
nibdi's gu' loon ¿Chonon tataa ngòca loo
mèn nación Israel? Tataa ngòca loo mèn
nación Israel xal ndub di's loo libr co' nac
xti's Diox co' mbez taandxè':

Hui' gu' nexa. Daa tel' thìb mbi' loo
mèn ciuda Jerusalén co' gàc loo mèna
xal thìb quèe co' nca' ned ndyee mèn
loo mèn ciuda Jerusalén. Mèn co' ante
yila's loo mbi' co' ngòc xal quèea, mèna
ne'yitacte lezo' loo cón che'n Diox. Ne'
ne' xi lezo' mèn cón che'n mbi'a yiloa.

10

[1] Gu' co' ndxàc mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, con' ndxè' nac co' ndryo' ndlyen'
lezon no co' nac di's co' mbezen Diox cón
che'n mèn nación Israel, ndlyazen le' mèna
lyá' loo con' ryes. [2] Ndan cuent loo gu'
cón che'n con' ndac co' nac cón che'n mèn
nación Israel le' mèna anze'f mènley' nac
loo Diox. Per ndxe'leque', indxác ndacte
mèna cón che'n Diox xal ñibe' Diox. [3] ¡Prob
mèn nación Israel! Inda'de mèna cuent
xá mod ndyal Diox par yòo chol mèn loo
cón che'n Diox par gàc mèna mèn nalì no
mèn nambìi loo Diox. Ndxe'leque', más
ndxòo lezo' mèn nación Israel li mèna mod
che'n mèna par tataa mod li mèn nación
Israel cuent nac mèna mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox por mod co' mbli mèna
cuent nzi tee ban nalì no nambìi mèna loo
Diox. Ndxe'leque', nac mèna mèn naad no
mèn nguud loo Diox, co' nee di's, ne'ndalte
mèna gàc mèna mèn nalì no mèn nambìi
loo Diox xal nac mod co' mbli Diox par
mdyal Diox yòo mèn loo cón che'n Diox
par gàc mèna mèn nalì no mèn nambìi loo
Diox. [4] Tac co'se' mbi'th Crist, Crist mbli
ya inquinte tolo li mèn cas loo ley no tolo
tyubdi's mèn loo ley co' mxo'f Moisés loo
mèn nación Israel. No mbliguè' Crist le'
mèn co' ante yila's loo Crist, Diox mdyal
yòo mèna loo cón che'n Diox par gàc mèna
mèn nalì no mèn nambìi loo Diox.

[5] Moisés mblu' loo mèn nación Israel cón
che'n xá mod gàc mèna mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox por cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn. Ndxab Moisés: Chele' mèn
que tee ban xalque' ñibe' ley loo mèn, mèna
toloque' gàc mèn nalì no mèn nambìi loo
Diox chele' mèna, lìcque', tyubdi'sque' loo
con' ñibe' ley loo mèna. [6] Per cón che'n
xá mod tyal Diox gàc chol mèn mèn nalì
no mèn nambìi loo Diox ante por ndxela's
mèn loo Diox por cón che'n Jesucrist, di's
co' ndub loo libr co' nac xti's Diox mbez
taandxè':

Ne'gabte gu' loo lezo' gu': Ché' nzo
chó mbi' co' quée loo bé', co' nee di's, par
ya xi thìb mbi' Crist loo bé'? Con'a nee
di's nden' mèn ya xi thìb mèn Crist loo
bé' tac tarte yi'th Crist loo izlyo', ndyac
mèn. Thìba con'a.

[7] Le' tediba na, ne' ne' gab gu' loo lezo' gu':
¿Chó mèn nzo co' lyàa co'te' nac lugar co'te'
nzo alm mèn no xpii mèn co' nguth loo
izlyo' ndxè', co' nee di's, co' mèna Crist làth
mèn nguth tya tac nden' mèn le' Crist tarte
ryo xban làth mèn nguth? [8] Per hui' gu'
nexa. ¿Ché' inda'de gu' cuent xal mbez di's
co' ndub loo libr co' nac xti's Diox? Di'sa
mbez: Di's co' nac xti's Diox mzinle' xàn'
nza gu' no tlate tyoodi's gu' cón nee di'sa.
Mté'th gu' cón che'n di'sa no ndxan' cón
che'n di'sa le'n lezo' gu'. Di's ndxè' nac cón
che'n di's ndac co' ndlu' loo mèn xá mod
tyal Diox yòo mèn loo cón che'n Diox por
cón che'n Crist. Cón che'n di's ndaca ngo
nu' yalbàn nalle'. [9] Tac chele' thìb thìb gu'
ta' cuent no co ro gu' le' Jesús nac Tad loo
ryethe con', no chele' gu' yila's dib nzo yéc
gu' no dib nzo lezo' gu' le' Diox mblo xban
Tad Jesús làth mèn nguth, lyá' gu' loo con'
ryes. [10] Mèn co' dib nzo yéc no mèn co'
dib nzo lezo' ndxela's loo Tad Jesús, ndyal
Diox yòo mèna loo cón che'n Crist par gàc
mèna mèn nalì no mèn nambìi loo Diox.
Lomisque' ne, mèn co' nda' cuent no ngo ro
mèn le' Jesús nac Tad loo ryethe con', mèna
nac mèn co' mblyá'le' loo con' ryes.

[11] Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co'
mbez:

Ryete mèn co' ndxela's loo mbi'a,
mèna ne'tyóode yiloa par ya ye'th lezo'
mèna no par tyoo xà' lezo' mèna. Ne' ne'
xi lezo' mèna yiloa por cón che'n mbi'a.

[12] Cona, ngue niin loo gu': Indyu'de mèn
nación Israel más loo Diox leque taamas
mèn co' inacte mèn nación Israel. Leque
yub Diox nac Diox co' ñibe' loo rye mèn.
No nda' Diox rye loothe con' ndac loo mèn
co' mbez lèe Tad Diox. [13] Por cona, ryete
mèn co' cuez lèe Tad Jesús, mèna lyá' loo
con' ryes. [14] Hui' gu' nexa. ¿Xá mod cuez

mèn lèe Tad Jesús co'se' tarte yila's mèn loo
Tad Jesús, à'? No ¿xá mod yila's mèn loo
Tad Jesús co'se' tarte gòn mèn cón che'n
Tad Jesús, à'? No ¿xá mod gòn mèna cón
che'n Tad Jesús co'se' yende chó mèn tarte
co yalbàn cón che'n Tad Jesús loo mèn, à'?
Yende moda, ¿lé'? 15 No ¿xá mod co mèn
yalbàn loo xtàa mèn co'se' yende chó mèn
nzo co' tel' xtàa mèn par ya lo mèna yalbàn
loo mèn? Yende moda, ¿lé'? Ndxàca loo
mèn co' nda lo yalbàn xal ndub di's loo libr
co' nac xti's Diox co' mbez taandxè':

Susque' mèn ndac nac mèn loo Diox,
mèn co' ngo yalbàn cón che'n di's ndac.
No anze'f huen nda mèna.

16 Per fte' lezo' gu' iryede mèn nación
Israel ndyubdi's loo di's ndac co' ndlu' cón
che'n Crist. Ndxàca loo mèn nación Israel
xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co'te'
mque' Sayi ye's. Sayi ndxab:

Yende chó mèn ngola's di's co' mde'th
nu' loo mèn, Tad.

17 Per nase nzoque' mod yila's mèn no gàp
mèn yalxla's cón che'n Crist co'se' gòn mèn
cón che'n di's ndac co' co mèn yalbàn cón
che'n Crist.

18 Ñibdizen thìb con' loo gu': ¿Ché' ndli
gu' cuent tarte gòn mèn nación Israel cón
che'n di's ndac ndxè', cà'? ¿Xá mod ne' tar
gòn mèn nación Israel cón che'n di's ndac
ndxè', à'? Loo libr co' nac xti's Diox ndub
di's co' mbez:

Dib athu loo izlyo' ndxathle' no
ndxènle' cón che'n di's ndac che'n Diox
co' mde'thle' mèn no co' mblole' mèn
yalbàn. Axta dib vuelt ro izlyo' mbyath
mbyèn di's co' mde'th mèna, ne.

Aa. Nonque' mèn nación Israel cón che'n
di'sa, ¿lé'? 19 Beren, ñibdizen loo gu' tedib
vez: ¿Ché' ndyac gu' tarte ta' mèn nación
Israel cuent cón che'n di's ndac ndxè', cà'?
Yende xàa. Nonque' mèn nación Israel cón
che'n di's ndac ndxè'. Con que nerleque'
cón che'n di's ndac ndxè' nac di's co' mda'
Moisés cuent loo mèn nación Israel co'se'
mde'th Moisés di's co' ndxab Diox co' mbez
taandxè':

Daa li gàc con' ndac loo mèn che'n
tedib nación co' inacte mèn nación Israel
co' ndyac gu' yende cón ntac loo Diox.
Le' gu' na, angnziri' gu', yan lezo' gu' ñèe
gu' mèn naciona por cón che'n con' ndac
co' lin loo mèna. No lin con' ndac loo
mèn thìb nación co' ndyac gu' nac mèn
nguud no mèn naad. Con' ndac co' lin loo
mèn naciona, le'i càb le' gu' yecloo tín'
ñèe gu' mèn naciona.

20 Nde nxon', mbli Sayi ryes. Ndxab Sayi cón
che'n di's co' ndxab Diox loo mèn nación
Israel. Ndxab Sayi:

Mèn co' alithe mque tee ban no
ne'ncua'nte mèna daa tac mèna tarte ñee
no tarte gòn mèna le' con' co' nac cón
chenen ngro xo'f loo mèna. Mblin par
ngòca loo mèna, ne, xal mèn co' mblu'
loo loo mèna, loo mèn co' iñibdi'ste cón
chenen.

21 Lomisque' ndxab Sayi cón che'n mèn
nación Israel xal ndxab Diox:

Ryete huiz msilen yan no nalyat
mbezen loo mèn co' nac mèn nacionpe'
daa, mèn co' ngòc mèn co' indyubdi'ste
no mèn co' ngòc mèn naad no mèn
nguud par ngòo mèna loo cón chenen
tedib vez. Per ne'nglide mèna cas con'
ndxaben. Thìba con' ndxè'.

11

*Trè' ndlu' cón che'n mèn nación Israel co'
mblyá' loo con' ryes.*

1 Le' tediba na, beren, nibdizen loo gu'
tedib vez: ¿Ché' ngue li gu' cuent le' Diox
mtè'b no mblo' too Diox mèn nación Israel
thìb lad thidtene, cà'? Yende xàa. Nec
thìb mod no nec tedib mod ne'nglide Diox
tataa tac leque daa ngue ta' cuent nac daa
thìb mbi' nación Israel, ne. Nac daa bin
che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Abraham co'
mbloj msi' bin co' ngòc mèn nación Israel
yiloa. No nacguè' daa mbi' che'n tedib
ned mèn co' mblec thìb mbi' co' ngro' lèe
Ming. 2 Axta pólle'a Diox mbli cuent le' mèn
nación Israel ngòc che'npe' Diox. No desde
huiza no axta huiz nalze tarte chobla' Diox
no co' too Diox mèna no tarte tè'b Diox
mèna thìb lad loo Diox. ¿Ché' tarte ta' gu'
cuent xal ndub di's loo libr co' nac xti's
Diox co' mque' Lii, co' mde'th di's co' ndxab
Diox, ye's cón che'n mèn nación Israel xal
ngòca co'se' mzi'f quìi Lii mèn nación Israel
loo Diox láth ngue bez Lii Diox, cà'? Ndxab
Lii loo Diox:

3 Tad, mbeth mèna mèn co' mde'th
di's cón che'n U'. No mtelux mèna còo'
U'. Angoluxte daa mbyan'. No nzi quil'
mèna xtàa mèn par guth mèna daa,
ndyaquen.

4 Per hui' gu' nexa. Diox mcàb loo Lii. Ndxab
Diox loo Lii:

Daa mblo' xà'le' gaz mil mèn antub
mènbi' làth mèn nación Israel co' tarte
tyub xib no co' tarte còo' yéc loo tatool
co' nac diox mèna, tatool co' lèe Baal.

5 Tataaguè' mod ne, be' mbyan' ndxep mèn
nación Israel nalle' co' be' ndli cas loo Diox,
mèn co' mcui Diox xal nac mod co' mbli
Diox angndxàc con' ndac loo mèn par lyá'
mèn loo con' ryes. 6 Per chele' Diox angndli
ndxàc con' ndac loo mèn par lyá' mèn loo
con' ryes, le' sya, ya inacte con' co' ndlipe'
mèn co' li par lyá' mèn loo con' ryes. Tac
chele' con' co' ndli mèn ngli par nglá' mèn
loo con' ryes, le' sya, anxle' ngòc con' ndac
co' mbli Diox angndxàc loo mèn par lyá'
mèn loo con' ryes, sya, xàa.

7 ¿Xá nee gu' cón che'n con' co' ngòc
loo mèn nación Israel, à'? Pues loo thìb
ned mèn nación Israel co' Diox mcuia, Diox
mbli ngòc mèna mèn nalì no mèn nambìi
loo Diox tac mèna ngola's loo Jesucrist.
Per ngòca loo tedib ned mèn nación Is-
rael, mèna ne'ngácte ngli par ngàc mèna
mèn nalì no mèn nambìi loo Diox tac
mèna ne'ndalte ngala's loo Jesucrist. Ale
ndxe'leque', ngòc mèna mèn naad no mèn
nguud. 8 Ngòca loo mèn nación Israela xal
ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Diox mbli ngòc mèna mèn naad no
mèn nguud. Mcuau yéc mèna no mcuau
lezo' mèna par ne'yaa'dte cón che'n Diox
yéc mèna no lezo' mèna. Diox mbli ngòc
mèna loo cón che'n Diox xal mèn co'
ingüi'de con' no xal mèn co' indxònte
con' co' mbez tedib mèn loo mèna. Tataa
ndxàca loo huax mèn nación Israel axta
huiza no axta huiz nalze.

9 Lomisque', ndxabguè' David co' ngòc rey
póla cón che'n mèn nación Israel:

Le' mod co' ngòp mèn nación Israel loo
cón che'n Diox co'se' mbli mèna sirv loo
Diox póla, leque moda mbli par ngogàa
mèn. Ngue li mèn con' ye'rsin' loo Diox.
Ale mcàb con' mbli mèna par ngro xà'
mèna loo Diox no par tetìi Diox mèna
yiloa.

10 Mde'th David, co' ngòc rey póla, tedib
lugar, ne:

Diox li ne'tyubte xnìi yéc mèna no
ne'tyubte xnìi lezo' mèna loo cón che'n
Diox par gàc mèna mèn co' ncuau loo
no mèn co' ncuau yéc. No li Diox, por
derech, ne'xecte mèna loo con' ye'rsin
co' ngòc mod co' mque tee ban mèna xal
thìb mbi' co' ndxe' yó' axta mblyeng xís
mbi'.

Pab ngue lu' le' mèn co' inacte mèn nación Israel lyá' loo con' ryes, ne.

11 Nalle' nde niin tedib con' loo gu', mèn
ciuda Rom: ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndyac gu'
por ne'ndubdi'ste mèn nación Israel no por
asembli mèn nación Israel con' ye'rsin' co'
mcàb par mtè'b Diox mèna no mblo' too
Diox mèna loo cón che'n Diox, ché' por
cona thidtene ya ingode Diox cuent nac
mèn nación Israel mèn che'npe' Diox, cà'?
Yende xàa. Nec thìb mod no nec tedib mod
ngàca tataa. Diox ta' lugar yòo mèna loo
cón che'n Diox tedib vez yiloa. Ndxe'leque',
por ne'ndubdi'ste mèn nación Israel loo
Diox, con'a mbli le'le' mèn co' inacte mèn
nación Israel mblyá' loo con' ryes, co' nee
di's, mèn co' ngola's loo Jesucrist. Tataa
mbli Diox loo mèn co' inacte mèn nación Is-
rael par, bel'que', tataa mod yé'th lezo' mèn
nación Israel par yòo mèn nación Israel loo
cón che'n Diox tedib vez. 12 Cona, ngue niin
loo gu', ne: Chele' xquin mèn nación Israel
no xtol mèn nación Israel co' mcua'n mèna
mbli mcàb más con' ndac loo mèn dib athu
loo izlyo', mèn co' inacte mèn nación Israel,
ale'que' ne' càb más con' ndac loo mèn dib
athu loo izlyo' co'se' bere mèn nación Israel
yòo mèn nación Israel loo cón che'n Diox
tedib vez. Thìba con' ndxè'.

13 Le' tediba na, tolo que'en taaplá di's
loo cart ndxè' co' tolo lyazen tyoodiz non
gu', gu' co' inacte mèn nación Israel, par
nonque' gu' no ta' gu' cuent le' Diox mbli
ngòc daa thìb mbi' co' mtel' Diox co' ndxe'
di's loo mèn co' inacte mèn nación Israel.
No por cona, axta arid naquin lin zin' co'
mxo'f zin' Diox loon, ndyaquen, par lu'en
loo gu' cón che'n di's ndac che'n Diox.
14 Taandxè' ngue lin tac ndlyazen bel'que'
taandxè' mod tyal mèn co' nac mèn na-
cionpe' daa li mèn par gàc con' ndac loo
mèna xal ndxàca loo gu' par, bel'que', lyá'
mèna loo con' ryes. 15 Chele'i ngòc por
mtè'b Diox mèn nación Israel ngòca le'
taamas mèn izlyo' mbyu' mbyàl lezo' loo
Diox por cón che'n Jesucrist, ¿cón gàc co'se'
tyal Diox yòo mèn nación Israel loo cón
che'n Diox por cón che'n Jesucrist tedib vez

par gàc mèn nación Israel mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox, à'? Ndxe'leque', le'i gàc
más con' ndac loo taamas mèn dib athu loo
izlyo' par gàp mèna tedib yalnaban cub co'
gàc tedib yalnaban más ndac. Thìba con'
ndxè'.
16 Le' tediba na, nde tetaquen thìb di's loo
gu'. Gu' nda'que' cuent xal nac costumbr
che'n mèn nación Israel: Angab na'i, chele'
ner pan co' mtoxcua' mèn loo thìb tant co'f
harin nac pan natú' loo Diox, xalte mod ne'
gàc natú' taamas co'f co' tolo toxcua' mèn
pan loo Diox, ne, ¿lé'? Lomisque' mod ne,
xal nac costumbr che'n mèn nación Israel,
chele' lox che'n thìb xan' yaa oliv natú'
nac loo Diox, xalte mod ne' gàc natú' dibte
xan' yaaa loo Diox, ne, ¿lé'? Con'a nee di's,
chele' mèn co' mbloj msi' bin co' ngòc mèn
nación Israel ngòc mèn che'npe' Diox, le'
sya, rye mèn co' nac mèn nación Israel nac
che'npe' Diox, ne.
17 Tolo tetaquen di's cón che'n mèn
nación Israel loo gu': Chele' ndxep ram
yaaa ngòc lan', co' nee di's, mblyux ndxep
mèn nación Israel loo Diox thidtene, no
chele' gu' co' inacte mèn nación Israel, gu'
co' nac xal thìb yaa oliv huan co' yende cón
ntac, ngòc thidte con mèn nación Israel loo
Diox xal co'se' nque' mèn thìb xòod yaa lad
tedib yaa par gàcpe' rama che'n yaa ndaca,
no gàc che'npe' rama con' ndac che'n yaa
ndaca, ne. 18 Per ne'tye'ste gu' cón che'n gu'
par xìis no gu' mèn nación Israel co' nac xal
rampe' yaa oliva co' ngue niin loo gu' ndxè'
tac por mèn nación Israel ndxàc con' ndac
ndxè' loo gu'. Chele' gu' tye's cón che'n gu'
par xìis no gu' mèn nación Israel, fte' lezo'
gu' xalque' ndxàc con' ndac loo thìb ram
yaa por cón che'n lox yaaa, co' nee di's, lox
yaaa ngue xèn' yaaa. No inacte le' ram yaaa
ngue xèn' lox yaaa. Con'a nee di's, ndxàc
con' ndac loo gu' por cón che'n mèn nación
Israel.
19 Thìb descuid gab gu' loo lezo' gu': Tataa
mbli Diox ngòca loo mèn nación Israel loo
cón che'n Diox xal thìb ram yaa co' mblyaad
par ngòc loo nu' co' inacte mèn nación
Israel loo cón che'n Diox xal thìb xòod co'
mque' mèn lad yaaa co'te' mblyaad rama.
20 Huenque' ngòca tataa. Per mastale' ngòca
tataa loo mèn nación Israel, fte' lezo' gu'
le' Diox mtè'b mèn nación Israel no mblo'
too Diox mèn nación Israel xal ram yaa co'
mblyaad tac mèn nación Israel ne'ndalte
ngala's loo cón che'n Jesucrist. No gu'
mbyan' lugar che'n mèn nación Israel loo
Diox ante por ndxela's gu' loo Diox por cón
che'n Tad Jesucrist. Cona, ngue niin loo
gu': Chó Diox chó nee gu'. Ne'tye'ste gu'.
Ndxe'leque', nee gu' xal nzi tee ban gu'.
Ne'stre'fque', tataa gàca loo gu', ne, chele'
gu' ne'lide cas xá mod nzi tee ban ndac
gu' loo Diox. 21 Tac chele' Diox ne'ndalte
nton' Diox xtol mèn nación Israel no xquin
mèn nación Israel co'se' mbyecloo Diox loo
mèn nación Israel co' nac xal ram yaape',
lomisque' ne, ne' cón che'n xtol gu' no
xquin gu' ne'ton'te Diox chele' gu' ne'lide
cas xá mod ndxàal que tee ban ndac gu'
loo Diox. 22 Huen huen bli gu' xtùuz xal nac
Diox. Diox nac xal thìb gundan yin' gundan
ted. Tac co'se' huen huen ndyubdi's myen'
loo gundana, sya, sa lad ya' gundan nda'
gundan pan no bél' loo myen'. Per co'se'
indyubdi'ste myen', sya, taasa lad ya' gun-
dan nxo'f gundan yid lad myen'. Tataa mod
ngòc nayi' Diox loo mèn nación Israel co'
ne'ndalte ndubdi's loo con' mnibe' Diox loo
mèna li mèna. Ndxe'leque', loo gu' anze'f
thìb con' ndac tolo li Diox chele' gu' tolo li
con' ndac xal ñibe' Diox loo gu' par li gu'i.
Per chele' gu' ne'tyalte tyubdi's ndac loo
con' ñibe' Diox loo gu' na, gàca loo gu', ne,
xal loo thìb ram yaa co' ngòc lan', co' nee
di's, tè'b Diox gu' no co' too Diox gu' loo cón
che'n Diox, ne. Thìba con' ndxè'.
23 Nde niin tedib con' loo gu': Le' ted-
iba na, gàc loo mèn nación Israel xal thìb
xòod co' bere quée lad yaa co'te' mblyaad
ram chele' mèn nación Israel tlo yila's loo
Jesucrist. Tac susque' con' roo con' xèn
nzo la's nii Diox no la's ya' Diox par bere
Diox li Diox yòo mèn nación Israel loo cón
che'n Diox tedib vez xal thìb xòod ram co'
mblyaadle' no bere mèn que' mèn xòod
rama lad yaa tedib vez par tyen xòod lad
ram co'te' mblyaad rama. 24 Tac chele' gu'
co' inacte mèn nación Israel ngòc loo cón
che'n Diox xal co'se' ncho' mèn thìb xòod
ram yaa oliv huan par que' mèn xòod lad
yaa oliv gulàaz, mastale' ngue niina loo gu'
taandxè', per indlide mèna xalque' ngue
niipe'en loo gu', ale'que' más con' ndac ne'
gàc loo mèn nación Israel chele' mèna gàc
xal thìb xòod co' mcho' mèn loo thìb ram
yaa oliv gulàaz par bere mèn, que' mèn

leque xòoda lad leque yaape' oliv gulàaz
co'te' mcho' mèn xòoda ndoore', co' nee
di's, bere mèn nación Israel yòo mèn nación
Israel loo cón che'n Diox tedib vez.

Trè' ndlu' cón che'n co'se' gàc tiemp co'se'
yòope' mèn nación Israel loo cón che'n Diox tedib
vez par lyá' mèn nación Israel loo con' ryes
thidtene.

25 Nde niin tedib con' loo gu', mèn huesen
por cón che'n Jesucrist: Ndlyazen le' gu' ta'
cuent no non gu' co' huenleque' cón che'n
con' ndxè' co' be' nacasloo loo mèn izlyo'
par ne'ten'te gu' le' gu' nac mèn co' anze'f
ndxác loo cón che'n Diox. Por cona, ngue
niin loo gu': Le' mèn nación Israel ngòc
mèn naad no mèn nguud loo cón che'n
Diox le'n tiemp ndxè'. Ngòc mèn nación
Israel mèn naad no mèn nguud axtaque'
yila's taamas mèn dib athu loo izlyo' co'
inacte mèn nación Israel loo Diox, rye mèn
co', lìcque', tyal yila's loo cón che'n Diox
por cón che'n Jesucrist. Axta syare' tlo
mèn nación Israel, bere mèn nación Israel,
yila's mèn nación Israel loo Jesucrist, ne.
26 Co'se' tataa gàca, axta syare' lyá' ryete
mèn nación Israel loo con' ryes. Tac loo libr
co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Xa' co' yi'th tí' yi'th làa mèn loo con'
ryes, xa'a yi'th yáal par ned le'n nación
Israel. No li xa' ne'tolode gàc mèn bin
thìb mbi' co' ngro' lèe Cob mèn ye'rsin'.

27 Tolo mbez loo libr co' nac xti's Diox xal
nac di's ndxè':

Con' co' lin gàc loo mèn nación Israel
gàc li nèen conveñ co' mblin con mèn
nación Israel, póla, co'se' lin tyon' xtol
mèna.

28 Le' loo cón che'n di's ndac co' ndlu'
xá mod lyá' mèn loo con' ryes na, nac
mèn nación Israel ngolo ngola's loo Diox
par mcàba thìb con' ndac loo gu' par
xyal' ned xyal' yó' loo gu' par yòo gu' loo
cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist.
Per mastale' nac mèn nación Israel ngolo
ngola's loo Diox, be' nque'que' lezo' Diox
ñèe Diox mèn nación Israel por cón che'n
xudgool mèn nación Israel co' mcui Diox
póla. 29 Co'se' ngolo mcàbgòn Diox li Diox
chol con' ndac loo xudgool mèn nación
Israel, thidtene mblo' yéc Diox no lezo' Diox
con'a loo mèn. No co'se' mcui Diox mèna
par gàc con' ndac loo mèna, ne'lá'ya'de
Diox mèna thidtene. 30 Gu' ngòc mèn co'
ne'ndubdi'ste loo Diox thìb cua'a. Per
nalle', Diox ndlyat lezo' ñèe Diox gu' tac
mèn nación Israel ne'ndalte ndubdi's loo
Diox le'n tiemp ndxè'. 31 Lomisque' mod
ne, mèn nación Israel ne'ndalte ndubdi's
loo Diox tiemp ndxè' xalque' ngòca loo
gu' co'se' ne'ndalte gu' ndubdi's gu' loo
Diox thìb cua'a. Mastale' mbli gu' tataa
póla, Diox mblyat lezo' gunèe Diox gu'
por cón che'n Crist láth ngòc gu' mèn co'
ne'ndubdi'ste loo Diox tiempa. Lomisque'
mod ne, Diox lyat lezo' ñèe Diox mèn
nación Israel yiloa mastale' axta nalle' tarte
tyal mèn nación Israel tyubdi's mèn nación
Israel loo Diox. 32 Tac co'se' mnibe' mèn
loo lezo' mèn no mdoo lezo' mèn dib athu
loo izlyo' más li mèn con' ye'rsin' leque
tyubdi's mèn loo Diox, sya, Dioxque' mbli
par thidte ngòc mèn, mèn dib athu loo
izlyo', mèn naad no mèn nguud par tolo li
mèn con' ye'rsin'. Tataa mod mbli Diox par
lalque' lyat lezo' Diox ñèe Diox ryete mèn
dib athu loo izlyo' yiloa.

33 Susque' ndxác Diox no susque' nanee
Diox ryethe con'. Por cona, mbli Diox
ngòcque' no ndyaaque' no ndubque' di's
cón che'n di's ndac che'n Diox loo rye mèn
dib athu loo izlyo'. Axta ne' ne' gác mèn
tyoodi's mèn cón che'n con' co' ñibe' Diox
lezo' Diox li Diox làth mèn. No axta ne' ne'
ñèe mèn xá mod ndli Diox con'. 34 Cona,
ngue niin loo gu': ¿Xá ñaa thìb mèn co'
non xal nac con' co' ndli Tad Diox xtùuz?
Lomisque' ne, ¿chó mèn mblu' Tad Diox par
mbli Tad Diox mbi'th Crist par tataaque'
mod nzo di's ndac che'n Diox loo mèn dib
athu loo izlyo', à'? Yende chó mèn mbli
tataa, ¿lé'? 35 Lomisque' ne, ngue niin tedib
con' loo gu': ¿Xá ñaa thìb mèn co' nzo loo
izlyo' co' ngóc mda' chol con' loo Diox par
tataa mod li mèn cuent nquin li Diox con'
ndac loo mèna par tataa mod quix Diox cón
che'n con' co' mbli mèna co' mquin Diox,
à'? Yende chó mèn gác li tataa loo Diox,
¿lé'? 36 Ryethe con' co' mblec Diox no mxèn'
Diox nac che'n Diox. No ryete con'a mblec
Diox no mxèn' Diox par li zin' Dioxa. Por
cona, lyazen gab mèn Diox roo Diox xèn nac
Diox no con' roo con' xèn ndli Diox le'n lín'
co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín'
co' ne'lith node. Taandxè' gàca.

12

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mdyal mbembìi

loo Diox no co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc mèna che'npe' Diox.

1 Por cona, ngue niin loo gu', mèn huesen
por cón che'n Crist: Xalque' ndlyat lezo'
Diox ñèe Diox gu', ndlyazen taandxè' mod
li gu' sirv no li gu' con' ndac loo Diox. Con'
ndxè' nac con' co' ndyaquen ndxàal li gu'.
Ndlyazen le' gu' ante que tee ban loo Diox
no maste par li gu' ante con' co' ñibe' Diox
li gu'. No ndlyazen le' gu' thidteneque' ryo
xà'que' loo cón che'n xab izlyo' par, lìcque',
gàc gu' che'npe' Diox. Chele' gu' tataa li,
naneeque' gu' no nonque' gu' ndxòo lezo'
Diox con' ndli gu'. 2 Ndlyazen ne'tolode
tyoo lezo' gu' no gab gu' loo lezo' gu' li gu'
cón che'n co' nac xab izlyo'. Ndxe'leque',
fse' gu' xtùuz gu' par que tee ban gu' tedib
mod co' nac co' neete lezo' Diox. Tataa mod
ta' gu' cuent cón nac co' nee lezo' Diox li
gu', co' nee di's, nac con' ndac, no con' co'
ndxòo lezo' Diox, no con' co' nac con' nalì
no con' nambìi loo Diox.

3 Por cón che'n zin' co' nac thìb con'
ndac co' mxo'f zin' Diox loon, ngue niin
loo ryete gu': Indlyasten le' nec thìb gu' li
masre' xtùuz cón che'n gu' leque co' ndxàal
li gu' xtùuz cón che'n gu' par ne'tye'ste
gu'. Ndxe'leque', bli thìb thìb gu' xtùuz cón
che'n leque gu' no cón che'n hues xtàa gu'
par ñèe gu' ñeene' ¿ché' nac gu' mèn roo
mèn xèn loo Diox o ché' nac gu' mèn be'the
loo Diox? xal nac mod co' ndxàp gu' no
co' ndxela's gu' loo Diox xalte nac mod co'
mblyath no Diox gu' par ndxàp gu' yalxla's
loo Diox. 4 Gu' naneeque' no nonque' gu' xal
nac lad chol na'. Xà' nac ya' na'. Xà' nac
nii na'. No xà' nac taamas con'. Nii na' no
ya' na' no taamas con' indlide sirv loo na'
par lii thìb loote con'. 5 Tataaque' nac na',
ne, na' co' ndxela's loo Crist. Mastale' huax
mèn nac na', nac na' xal thidte lad Crist.
Tataaque' mod nac ryete na', na' co' thidte
ngòc loo Crist, thidte nac thìb na' no tedib
na' loo cón che'n Crist xal nac ladpe' mèn.

6 Diox ndli loo na' co' ndxela's loo Diox
por cón che'n Crist xà' xà' nac co' ndxác na'
li na' loo cón che'n Diox xal ndlya's Diox li
thìb thìb na'. Ndxàal xo'f zin' na' zin' co'
ndlu' Diox loo thìb thìb na' xal ndlya's Diox
li thìb thìb na' zin'. Chele' Diox mbli ndxác
ndxep na' co na' yalbàn cón che'n Diox,
ndxàal co na' yalbàn cón che'n Diox xalque'
nac mod co' ndxàp na' yalxla's loo Diox.
7 Lomisque', ngue niin loo gu', ne: Chele'
Diox mbli nac na' mèn co' xo'f zin' ndac thìb
zin' co' nac par lyath no na' xtàa na', ndxàal
lyath no ndac na' xtàa na'. Lomisque' ne,
chele' Diox mblec ndxep na' par lu' na' loo
hues xtàa na', ndxàal lu' ndac na' loo hues
xtàa na' cón che'n Tad Diox. 8 Lomisque',
ngue niin loo gu', ne: Na' co' mblec Diox no
mbli Diox par ndxác na' li na' par ye'th lezo'
mèn, no tegán na' lezo' mèn loo cón che'n
Diox, ndxàal li na'i xal ndxàala. Le' mèn
co' ndryo' lezo' angta' mèn con' co' ndryo'
lezo' mèn ta' mèn càa mèn co' nde che con'
loo, ta' mèna con gust no con dib nzo yéc
mèn no con dib nzo lezo' mèn. Ne'cuez
nguixte mèn cón che'na yiloa. Le' mèn co'
ndyoo ner no co' ndyoo naa loo xtàa na,
leque mèna hui' loo mèn xá mod ndyoo ner
mèn no xá mod ndyoo naa mèn loo xtàa
mèn par ryo' loo con' ndac cón che'n Diox
por con' ndli mèna. Le' mèn co' ndryo' lezo'
lyath no mèn co' naquin con' no mèn co'
ndyac yaltìi, lyath no mèn mèna con gust
no con guyith guxìis.

Pab ngue lu' xá mod ndxàal que tee ban ndac mèn, mèn co' ndxela's loo Crist no co' nzo loo cón che'n Crist, làth hues xtàa mèn.

9 Thìb lì yéc gu' no thìb lì lezo' gu' fque'
lezo' gu' gunèe gu' thìb xtàa gu' no tedib
xtàa gu'. Blá' gu'. Ne'tolode li gu' chol con'
ye'rsin'. Más huen, ftoo lezo' gu' li gu' con'
ndac. 10 Fque' lezo' gu' gunèe gu' thìb xtàa
gu' no tedib xtàa gu' xalque' nque' lezo' gu'
ñèe gu' huespe' gu'. Bli gu' con' guryath no
con' guryèn no bli gu' cas thìb xtàa gu' no
tedib xtàa gu' xal ndxàala.

11 Bli gu' purad loo zin' co' nac chol zin'
co' ngue li gu'. Ne'gàcte gu' mèn za'f loo
zin'. Gòc gu' mèn nayen loo zin' co' mxo'f
zin' Tad Diox loo gu' par li gu'i.

12 Gure gu' guyith guxìis loo cón che'n
con' co' nzi quee lezo' gu' co' gàc loo gu'
yiloa. Gòc gu' mèn co' ncha'la's no co' xec
yèe co'se' ndxàc ngòc nguàal con' ye'rsin'
loo gu'. No ndlyazen ne'yathla'ste gu'
toloque' gurez gu' Diox.

13 Blyath no gu' mèn co' ngro' xà' loo
cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc che'npe'
Diox, co' nee di's, blyath no gu' mèn co'
ndxela's loo Crist loo con' nde che loo
mèna. Con gust fta' gu' liz gu' cued mèn
co'se' ña'b mèn loo gu' cued mèn liz gu'.

[14] Con huen di's con huen cuent ftoodi's
gu' cón che'n mèn co' ndli ngòc nguàal con'
loo gu'. Gurez gu' no bna'b gu' loo Diox par
li Diox anggàc con' ndac loo mèn co' ndli
ngòc nguàal con' loo gu'. No ne'nii yèede
gu' no ne'nii tìide gu' cón che'n mèna.
[15] Thidte gòc gu' con hues xtàa gu' co'
nziri' con guyith guxìis par tolo tyac lezo'
gu' con hues xtàa gu'. No lomisque' ne,
thidte gòc gu' con mèn co' nzi xi lezo'.
[16] Ndlyazen thidte gàc xtùuz gu' no lezo'
gu' co'se' li gu' chol con' nde li gu'. Ne'gàcte
gu' mèn nate's no mèn naxal'. Ndxe'leque',
gòc gu' mèn nado'. Ne'gabte gu' loo lezo'
gu' le' gu' anze'f ndxác.
[17] Ne'co xtàade gu' con' loo xtàa gu' xal
nac leque con' ye'rsin' co' ndli no xtàa gu'
gu'. Más huen, fcua'n gu' mod li gu' con'
ndac loo ryete mèn. [18] Bli gu' con' ndac co'
nzote mod li gu' par tataa mod nabe'ste cue
ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth
hues xtàa gu'. [19] Mèn huesen por cón che'n
Crist, gu' co' nque' lezon ñèen, ne'co xtàade
gu' leque con' ye'rsin' co' ndli xtàa gu' loo
gu' loo xtàa gu'. Ndxe'leque', ftan' gu'i part
che'n Diox par yub Diox co' xtàa cón che'n
gu' loo mèna. Tac loo libr co' nac xti's Diox
ndub di's co' mbez:

Cón chenen nac co' tetìin mèn co' nac
co' go xtàan loo mèn. ¡Lá'a! Tazanque'
daa no yigaa mèna loon, ndxab Tad Diox.

[20] Lomisque' ndxab Tad Diox:

Chele' mèn co' nac ngolo ngola's che'n
gu', co' ndxecloo ñèe gu', ngue tee lan',
fta' gu' con' hua mèna. Chele' mèna ngue
tee yec lezo', fta' gu' xít gu' gu mèna. Tac
co'se' ngue li gu' con'a loo mèna, ten'
mèna le' gu' ngue li con' ndac loo mèna.
No tataa mod nthyon tín' mèna por ngue
li gu' con' ndac loo mèna.

[21] Ne'ta'de gu' lugar lyàa xyàn lezo' gu' par
setilte zyo' yéc gu' co'se' li mèn ngòc nguàal
con' loo gu'. Ndxe'leque', más huen ftoo
lezo' gu' bli gu' con' ndac par ne'lide gu'
con' ye'rsin' loo mèn co' mbli ngòc nguàal
con' loo gu'.

13

[1] Ndlyazen niin tedib con' loo gu', ne:
Ryete gu' ndxàal tyubdi's loo mèn nac zin',
loo mèn co' nxo'f zin' gobiern thìb zin'. Tac
ryete mèn co' ndxàc mèn nac zin' che'n
gobiern, Diox mbli ngure mèna no nziri'
mèna par tyubdi's mèn loo mèn nac zin'a,
que nac mèna gobiernpe', que nac mèna
mèn nac zin' bix. [2] Por cona, ngue niin
loo gu': Mèn co' ncà di's loo mèn nac zin',
mèna nac ngolo ngola's loo con' co' mnibe'
Diox. Le' sya, mèn co' tataa ncà di's loo mèn
nac zin', leque mèna ncua'n xquin mèn
loo Diox. Diox li tetìi mèn nac zin' mèna
por cón che'n con' ye'rsin' co' mbli mèna.
[3] Tac mèn co' nac mèn nac zin', inziri'de
mèna par li mèna zyeb mèn co' ndli con'
ndac. Ndxe'leque', nziri' mèn nac zin'a
par li mèn nac zin' zyeb mèn co' ndli con'
ye'rsin'. ¿Ché' ndlya's gu' que tee ban li
gu' xal ndlya's gu' par ne'lide mèn nac zin'
par zyeb gu', cà'? Yende xàa. Nacquele' gu'
indlya'ste gàca tataa loo gu', nabe'ste fque
tee ban gu', sya, par tataa mod hui' ñaa mèn
nac zin' loo gu' le' gu' nac mèn ndac. No
ne'lide mèn nac zin' par zyeb gu'. [4] Tac mèn
nac zin' nac mèn co' Diox mblec no mbli
Diox nziri' mèn nac zin' par xo'f zin' mèn
nac zin' thìb zin' loo Diox par li mèn nac zin'
gàc con' ndac loo gu'. Per chele' gu' nzi tee
ban li con' ye'rsin', le' sya, ndxàal zyeb gu'
ñèe gu' mèn nac zin'. Tac ianxle'de ndxàp
mèn nac zin' con' la's nii mèn nac zin' no
la's ya' mèn nac zin' par tetìi mèn nac zin'
gu'. Tac por cona mblec Diox mèn nac
zin' par xo'f zin' mèn nac zin' thìb zin' loo
Diox par tetìi mèn nac zin' mèn co' nzi tee
ban li con' ye'rsin'. [5] Por cona, naquinque'
tyubdi's gu' loo mèn nac zin'. Iante tyubdi's
gu' loo mèn nac zin' par ne'tetìide mèn nac
zin' gu'. Ndxe'leque', tyubdi's gu' loo mèn
nac zin' tac nden' gu' le'n lezo' gu' le' Diox
ngue ñibe' loo gu' co'se' ñibe' mèn nac zin'
loo gu' li gu' chol con' ndac. [6] Por cón che'n
cona, gu' nguixque' cón che'n contribución
no nda' gu' chol ayud co' nquin mèn nac
zin' tac Diox mblec mèn nac zin' par thop
mèn nac zin' tmi co' nquin gobiern no co'
nquin mèn nac zin'.

[7] Lomisque', ngue niin loo gu', ne: Bdix
gu' loo rye mèn co' ndeb gu'. Chele' chol gu'
ndeb cón che'n contribución, bdix gu' cón
che'n contribución. Lomisque' ne, chele'
chol gu' ndeb cón che'n tmi co' mbli mèn
nac zin' mandad tub mèn, ftub gu' tmi co'
ña'b mèn nac zin'. Lomisque' ne, loo mèn
co' ndli gu' cuent gàp gu' mod, gòp gu' mod
loo mèna. Mèn co' ndli gu' cuent ndxàal
tyu' mèna, bli gu' par tyu' mèna. [8] Ne'ryo'

te'bte gu' loo nec thìb mèn. Ndxe'leque',
fcua'n gu' mod fque' lezo' gu' gunèe gu'
thìb xtàa gu' no tedib xtàa gu' tac mèn co'
nque' lezo' ñèe xtàa mèn, mèna ngue lique'
xal ñibe' Diox loo mèn par li mèn. [9] ¿Ché'
inonte gu' xal mbez di's co' mnibe' Diox loo
Moisés co' ngòc ley co' mxo'f Moisés loo
mèn nación Israel co' mbez:

Ne'lide gu' yalburrid. Ne'guthte gu'
mèn. Ne'li huan'te gu'. Ne'toxcua'de
gu' yalgutyè' cón che'n nec thìb mèn.
Ne'queli'thte gu' cón che'n hues xtàa gu'.

Di's ndxè', no taamas di's co' ñibe' ley co'
mxo'f Moisés loo mèn, thidte nac no thidte
mbez no ndlu' di'sa loo gu' par que' lezo'
gu' ñèe gu' hues xtàa gu' xalque' ngue lezo'
gu' ñèe gu' gu' no xalque' nquenap leque
gu' gu'. [10] Co'se' nque' lezo' mèn ñèe mèn
hues xtàa mèn, incua'nte mèn mod li mèn
con' ye'rsin' loo hues xtàa mèn. Cona, ngue
niin loo gu': Co'se' nque' lezo' mèn ñèe mèn
hues xtàa mèn, mèna ndlique' xal ñibe'
Diox loo mèn li mèn.

[11] Por cón che'n con' co' ngolo mdood-
izen loo gu' ndxè', cón che'n tiemp co'se'
gàc lyá' na' loo con' ryes thidtene, ndoo
ri'th tiempa xal co'se' ndoo ri'th yál' no
ndxenìile' izlyo' tedib huiz. Por cona, gòc
gu' mèn co' tolo tyub xnìi yéc no co' tolo
tyub xnìi lezo' loo tiemp co' nzi ban na'
nalle'. Nalas gure gu' loo cón che'n Diox
xal mèn co' inzi yàtte. Tac tiemp co'se'
yi'th xi Jesucrist na', tiempa más nde zin'
gaxle' loo na' nalle' leque co'se' nerleque'
ngola's na' cón che'n di's ndac che'n Diox.
[12] Lomisque', ngue niin loo gu', ne: Ndoo
ri'th tiemp thìb lín' tedib lín' co'se' toloque'
ñibe' con' ye'rsin' loo mèn loo izlyo' ndxè'
co' ndli ncuau yéc mèn no ncuau lezo' mèn
xal co'se' nzi tee mèn loo yál'cuau. Per
làth xtau'a, nde zin'le' tiemp, ne, co'se'
yi'th xi Tad Jesucrist mèn par bii no mèn
Tad Jesucrist, mèn co' ngòo loo cón che'n
Tad Jesucrist. Por cona, ngue niin loo gu':
Ndxàal lá' na' ryethe con' co' nac co' ncàb
ndxau' yéc na' no ndxau' lezo' na' loo cón
che'n Diox. Más huen, naquin li na' xal
solndad co'se' ntau' solndad lad solndad
con yi'f par ne'gàcte con' ryes loo solndad,
co' nee di's, que tee ban ndac na' loo Crist
co' ndli ndyub xnìi yéc na' no co' ndli ndyub
xnìi lezo' na' loo cón che'n Diox. [13] Ndxàal
que tee ban li na' con' ndac, co' nee di's, nac
con' co' ndxàal li mèn loo xnaa ndxáal ze,
con' co' ndli ne'thyonte mèn loo xtàa mèn.
Indxàalte que tee ban guy' na'. Indxàalte
yòo na' loo thìb yalhua co' ndli ndxetoo di's
làth mèn. Ne' ne' indxàal que tee ban bix
yéc na' par li na' yalburrid. Ne' ne' indxàal
yoo na' loo chol con' co' ndryo' ndlyen'
lezo' na' no le'n xtùuz na' par tataa mod
ne'cue yoo node na' chol mèn co' ndxàc
hues no xtàa na' làth na'. Ne' ne' indxàal
li na' par yan lezo' na' ñèe na' chol xtàa
na'. [14] Ndxe'leque', naquin ante que tee ban
na' loo cón che'n yub Jesucrist co' nquenap
na' par ne'lide na' chol con' ye'rsin'. No
lomisque', lyazen ya ne'tolode tyóo na' par
tyac lezo' na' li na' ryethe con' co' ndyub
yo'f lezo' na' li na' co' nac cón che'n xab
izlyo' ndxè'.

14

*Pab ngue bez: Ne'niide gu' ngòc nguàal con'
cón che'n hues xtàa gu' co' nzo loo cón che'n
Crist.*

[1] Chele' chó mèn diiz ngòo loo cón che'n
Jesucrist, no tarte yila's mèna loo cón che'n
Jesucrist co' huen huen xal ndxela's na', fta'
gu' lugar tolo yòo mèna làth gu'. Per látha,
más huen ne'tyoodi'ste gu' con mèna no
ne'nibdi'ste gu' loo mèna cón che'n xley'
che'n Crist co' tarte ta' ndac mèna cuent
par ne'gol' di'ste gu' arid con mèna. [2] Angab
na'i, nzo ndxep mèn co' diiz ngola's. Mèna
yende chó mport nzo lezo', nden' mèna
nzoque mod hua mèna chol con' ndlya's
mèna. Per làth xtau'a, nzo taandxep mèn
co' nac leque mèn co' diiz ngola's. Mèna
be' ndxàc chop loo chop la's loo cón che'n
Crist. Be' nde no lezo' mèna loo costumbr
co' mque no mèna ndoore' yila's mèna.
Cona, ndyac mèna más huen hua mèna
con' nayèe co' inacte chol bél' co' ndxuhua
mèn. [3] Cona, ngue niin loo gu': Gu' co'
ndxuhua chol con' co' nac xít gu' no lua'
gu', indxàalte xìis no gu' mèn no indxàalte
co' too gu' mèn co' indxuhuade chol con'
co' nac xít mèn no co' nac lua' mèn thìb
lad xal nac mod co' ndxuhua gu' chol con'
co' nac xít gu' no lua' gu'. No gu' co'
indxuhuade chol con' co' nac xít mèn no
lua' mèn, indxàalte ñii gu' ngòc nguàal di's
cón che'n hues xtàa gu' co' ndxuhua xít
no lua' co' nac chol con' co' ndxuhua mèn.
Tac yende chó mport nzo lezo' Diox loo

con'a. Leque yub Diox nac xa' co' mdyal
no co' mda' lugar ngòo mèna loo cón che'n
Diox por cón che'n Crist. 4 ¡Aa que naxèn
gu' se, mèn ciuda Rom! ¿Chó cón che'n
gu' par le'le' gu' ñii ngòc nguàal di's cón
che'n mèn co' ndli sirv loo tedib mèn, à'?
Nee mèna cón ngue li mèna. ¿Ché' ngue li
mèna con' ndac o ché' ngue li mèna con'
ye'rsin' loo Diox?, loo Diox co' nee di's, nac
xal patrón loo mèna cón che'n co' nac lua'
no xít mèn. Con'a nac cón che'n Diox co'
nac xal patronpe' mèna. No huenque' gàc
cón che'n mèna loo Diox co' nac xal patrón
mèna tac yub Diox ndxác par tolo li Diox
gàc con' ndac loo mèna.

5 Nde niiguè'en tedib con' loo gu', ne,
cón che'n co' nac tedib ned mèn co' nzo
làth gu': Nzoque' ndxep mèn làth gu' co'
mbez másque' huiz roo nac thìb huiz co'
nac huiz lni leque taamas huiz. No nzo
tedib ned mèn làth gu' co' ndxela's le'
ryete huiz lalque' nac. Cona, ngue niin loo
gu': Leque mèna ndxàal cuec lezo' mèn li
mèn xtùuz xá mod nac cón che'n thìb huiz
no xá mod nac cón che'n tedib huiz par
ñee mèna ¿ché' ndxàal li mèna cas huiza
o ché' indxàalte li mèn cas huiza? 6 Nde
niin con' ndxè' loo gu' ante cón che'n mèn
co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad
Jesucrist: Mèn co' nquenap mèn thìb huiz
co' ndlya's mèn, mèna ngue li con' guryath
no con' guryèn loo Tad Diox. Lomisque'
ne, mèn co' inquenapte mèn thìb huiz co'
ndlya's mèn, mèna, ne, ngue liguè' con'a
par gàc con' guryath no con' guryèn loo
Diox por inquenapte mèn chol huiz lni xal
ndli taamas mèn. Lomisque' ne, mèn co'
ndxuhua xít mèn no lua' mèn co' nac chol
con' co' ndxuhua mèn, ndxuhua mèn xít
mèn no lua' mèn par gàc con' guryath no
con' guryèn loo Diox tac mbez mèna Diox
quix U', Diox, loo Diox co'se' hua mèn.
Lomisque' ne, mèn co' ndxàp lezo' mèn par
ne'huade mèn xít mèn no hua mèn co' nac
chol con' co' ndxuhua mèn, mèna, ne, ngue
liguè' con' guryath no con' guryèn loo Diox
tac mbez mèna Diox quix U', Diox, loo Diox
ndoore' hua mèn.

7 Tac nec thìb na' inzi bante xal neepe'
lezo' na'. No nec thìb na' yende mod gath
xal neepe' lezo' na'. 8 Per chele' na' nzi
ban, láth nzi ban na', ante nzi ban na' xal
neepe' lezo' Tad Crist. No que naca gath
na', gath na' xal neepe' lezo' Tad Crist. Le'
sya, lomisque' naca, que naca ban na', o que
naca gath na', nacque' na' mèn che'npe'
Tad Crist. 9 Por cona, nguth Crist no ngro
xban Crist no naban Crist tedib vez par
ñibe'pe' Crist loo ryethe mèn yiloa, que
naca mèn co' nguth, que naca mèn co' be'
naban, que naca mèn co' ngòo loo cón che'n
Crist, no que naca mèn co' ne'tyalte' yòo
loo cón che'n Crist nalle'.

10 Per gu', mèn ciuda Rom, yende chó cón
che'n gu' par tub rez gu' cón che'n hues
xtàa gu' por cón che'n Crist. Lomisque' ne,
yende chó cón che'n gu' par xìis no gu' hues
xtàa gu' no co' too gu' hues xtàa gu'. Tac
gàca le' ryethe na' tyoo loo Crist par tub rez
Crist cón che'n thìb thìb na'. 11 Tac loo libr
co' nac xti's Diox ndub di's co' ndxab Tad
Diox. Di'sa mbez:

Com le' daa, lìcque', naban, ndxab Tad,
gàcque' le' ryete mèn co' nziri' dib athu
loo izlyo' tyub xib loon. No loo xnaa
tyoodi's ryete mèn loo xtàa mèn di's roo
di's xèn cón chenen. No gab ryete mèn
di's natú' loon, daa co' nac merpe' Diox.

12 Cona, ngue niin loo gu', par non na': Le'
thìb thìb na' ta' cuent loo Diox no gab na'
loo Diox cón che'npe' con' mbli na' no xá
mod mque tee ban na' loo izlyo' ndxè' co'se'
gàc huiza.

*Ne'aselide gu' par angcua'n hues xtàa gu'
xtol hues xtàa gu' no xquin hues xtàa gu'.*

13 Por cona, indxàalte tyoodi's gu' ngòc
nguàal con' cón che'n hues xtàa gu'.
Ndxe'leque', leque gu' bli par ñibe' gu' loo
lezo' gu' par ne'lide gu' ngòc nguàal con'
loo mèn co' nac hues xtàa gu' por cón che'n
Jesús. Lomisque' ne, ne'lide gu' nec thìb
con' co' nac ilé'de con' par càba loo hues
xtàa gu' yitac lezo' hues xtàa gu' no cua'n
hues xtàa gu' xquin hues xtàa gu' no xtol
hues xtàa gu'. Thìba con' ndxè'.

14 Le' tediba na, part cón chenen, daa
nanee no ndxàpen yalxla's le' ryethe con'
co' ndxuhua mèn nambìique' naca loo Diox.
Ndxelazen con' ndxè' tac ndxàpen yalxla's
loo Tad Jesucrist no loo cón che'n Tad
Jesucrist. Per por part che'n chol mèn co'
ndxàc hues xtàa na', mèn co' nzo chol lugar
co' ndli cuent inambìide nac ndxep con'
hua mèn ndyac mèn, pues inambìide nac
con'a ndyac mèn par hua mèna. 15 Chele'
chol hues xtàa na' nden' le'n lezo' hues xtàa
na' ilé'de nac con' ngue li gu' co'se' hui'

hues xtàa gu' loo gu' nzi yuhua gu' xít gu'
no lua' gu', co' nee di's, ndyac hues xtàa
gu' le' gu' ngue yuhua con' co' indxàalte
hua gu', con'a ndli ncàb le' hues xtàa gu'
ndyac le' gu' inque'de lezo' ñèe gu' hues
xtàa gu'. No lomisque' ten' hues xtàa gu'
inzi tee ban ndacte gu' xal ndxàala loo hues
xtàa gu' loo cón che'n Jesucrist. Cona, ngue
niin loo gu': Ne'lide gu' tataa loo mèn hues
xtàa gu' par ne'tyoo xà'de lezo' mèn hues
xtàa gu' loo cón che'n Crist ante por ndlya's
gu' hua gu' con' co' ndubla's gu' hua gu' loo
mèn co' ndxàc hues xtàa gu'. Tac por cón
che'n mèna nguth Crist, ne. 16 Ne'lide gu'
ngòc nguàal con' par li mèn xtùuz no ñii yèe
ñii tìi mèn cón che'n gu' loo con' co' ndyac
gu' nac con' ndac co' ndli gu'. 17 Tac mod
co' ngue ñibe' Diox loo gu' nalle', yende chó
mport nzo lezo' Diox loo con' co' nac xít gu'
no lua' gu'. Ndxe'leque', con' co' ñibe' Diox
loo gu' par li gu' nac: Fque tee ban lì gu'
loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye
ndye'th gu' làth hues xtàa gu', no cue gu'
guyith guxìis làth xtàa gu'. Tataa ndxàal li
gu' tac Xpii Natú' co' nzo loo gu' ngue lyath
no gu' par tataa que tee ban gu'. 18 Mèn
co' tataa nzi tee ban loo cón che'n Crist xal
ngue niin loo gu' ndxè', mèna ndxòo lezo'
Diox ñèe Diox con' ndli mèna. No mèn co'
nac hues xtàa mèna ngüi' no nda'que' mèna
cuent huenque' nac co' ndli mèna.

19 Cona, ngue niin loo gu': Tolo fque tee
ban ndac gu' loo mèna par tataa mod cue
ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth
mèna. Le' sya, chele' gu' tataa ngue li, tataa
mod ngue li gu' par ndlyath no gu' thìb
xtàa gu' no tedib xtàa gu' par tolo té'th
mèn no tolo tyubdi's mèn loo Crist. 20 Más
huen, ne'huade gu' chol con' co' nac xít gu'
no lua' gu' loo mèn co' nac hues xtàa gu'
par tyoo xà' lezo' mèna loo cón che'n Diox
por ante ñèe mèna ndxuhua gu' con' co'
nac xít gu' no lua' gu'. Lìca, ryete con' co'
nac xít mèn no lua' mèn co' ndxuhua mèn
nambìique' nac con'a par hua mèna. Per
part cón che'n mèn co' nac hues xtàa gu' co'
ngue hui' loo gu' co'se' ngue yuhua gu' thìb
con' co' nac xít gu' no lua' gu', loo mèna
gàc ngòc nguàal con' no axta cua'n mèna
xquin mèna no xtol mèna por ñèe mèna
ndxuhua gu' con' co' nac xít gu' no lua'
gu'a. 21 Huenque' naca chele' gu' ne'huade
chol bél', ne' ne' gàal ro gu' vin, no ne' ne'
li gu' chol taamas con' co' nac ngòc nguàal
con' loo mèn co' nac hues xtàa gu' por cón
che'n Jesucrist. Ne' ne' aseli gu' chol con'
co' càb loo hues xtàa gu' cua'n hues xtàa
gu'a xquin no xtol hues xtàa gu' por cón
che'n gu'. Lomisque' ne, ne'aselide gu' tyoo
xà' lezo' mèn xal nac mod co' ndxela's mèn
loo cón che'n Crist. 22 Le' por part cón che'n
gu' na, mod co' ndxela's gu' loo Diox por
cón che'n Crist, ante le'n lezo' gu' non gu'
xá mod ndxela's gu' loo Diox par tataa mod
ne'lu'de gu' loo mèn ndli gu' cuent anze'f
ndxác gu' ndyoo naa gu' loo mèn loo cón
che'n Diox. Tac huen nda thìb mèn co'
ndxàp yalxla's loo Diox co'se' leque mèna
ngue lu' mèna loo hues xtàa mèna huen
nzo lezo' mèna ngue tee ban mèna loo Diox
no co'se' inden'te mèna le'n lezo' mèna le'
mèna ngue li con' ye'rsin' loo Diox. 23 Per
mèn co' ndxuhua chol con' co' nac xít mèn
no lua' mèn no ndxàc chop loo chop la's
mèn no ngan lezo' mèn, ¿ché' thua mèna o
ché' ne'huade mèna?, le' sya, leque con' co'
ndli mèn xtùuz le'n lezo' mèn ngue quexù'
mèn co'se' hua mèn xít mèn no lua' mèn
tac indxuhuade mèn con'a dib nzo yéc mèn
no dib nzo lezo' mèn. Le' sya, ryete con'
ndli mèn co' nzo loo cón che'n Diox por cón
che'n Crist, mèna ncua'n xquin mèn no xtol
mèn tac indlide mèna con' ndli mèn dib nzo
yéc mèn no dib nzo lezo' mèn. Ndxe'leque',
ndli mèn con'a chop loo chop la's mèn.
Thìba con' ndxè'.

15

*Pab mbez: Fcua'n gu' mod li gu' co' yòo lezo'
xtàa gu'. No ne'cua'nte gu' mod li gu' ante con'
co' yòo lezo' gu'.*

1 Le' tediba na, na' co' más nzi nèe loo
con' ndxela's na' loo Crist, ndxàalque' xec
na' no lyath no na' mèn co' tatabe' nac mèn
chop loo chop la's loo co' ndxela's mèna
loo Crist. No ne'lide na' par leque na' li
par ante más tyac lezo' na' loo cón che'n
co' ndxela's na' loo Crist. 2 Thìb thìb na'
ndxàal cua'n mod li na' con' ndac loo hues
xtàa na' por cón che'n Crist par càba con'
co', lìcque', nac con' ndac loo hues xtàa na'
par tataa mod tolo té'th no tolo tyubdi's
hues xtàa na' loo cón che'n Jesucrist no par
tataa mod tolo tyac lezo' hues xtàa na' loo
co' ndxela's hues xtàa na'. 3 Tac leque yub
Crist ne'ncua'nte mod par ngli Crist ndac

lezo' Crist por cón che'n Crist. Ndxe'leque',
ngòcque' con' loo Crist xalque' ngòc di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox co' gunii
Crist loo Tad Diox, co'se' ndxab Crist:

Ndalen par tyactìin por cón che'n mèn
co' nac ngolo ngola's che'n U'. Mèna
mdèe msuc rloon. No mbli mèna ngòc
nguàal con' loon axta plóthe mblya's
mèna.

Loo con' ngòc loo Crista, ne'nda'de Crist
gust lezo' Crist nec thìb mod no nec tedib
mod par ngo' xyàn lezo' Crist con mèna.
4 Cona, ngue niin loo gu': Mdubque' di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox ndoore' co'
nac testamentgool nalle'. Di'sa ndub loo
libr co' nac xti's Diox par té'th na' no par
ta' na' cuent cón che'n Diox. Tataa ndlu'
xti's Diox loo na' par ncha'la's na' no par
tegán na' lezo' na' loo cón che'n Diox xal
ndub di's loo libr co' nac xti's Diox. Tataa
mod tolo cue quee lezo' na' loo cón che'n
Crist. 5 Ndlyazen le' Diox co' angndli par
ncha'la's mèn no Diox co' ndli par ntegán
mèn lezo' mèn angli thidte gàc lezo' gu' no
xtùuz gu' loo thìb xtàa gu' no loo tedib xtàa
gu' xalque' ngòc mod co' ngòp Crist Jesús
loo mèn 6 par tataa mod thidte gàc ryete gu'
par thidte gab gu' di's natú' no di's roo di's
xèn cón che'n Diox loo xtàa gu' cón che'n
Diox co' nac xud Tad Jesucrist na'.

Pab mblo yalbàn loo mèn tith co' inacte mèn nación Israel.

7 Cona, ngue niin loo gu': Fta' gu' lugar
yòo chol mèn làth gu', mèn co' ndxela's
xal mda' Crist lugar ngòo gu' loo cón che'n
Crist par tataa mod gàc con' roo con' xèn
loo Diox por cón che'n gu'. 8 Tac con' co'
ngue niin loo gu' ndxè' nac le' Crist mbi'th
yáal loo izlyo' par li Crist sirv loo mèn co'
nac mèn nación Israel par li la's mèna le'
Diox indyè'de no par mdubque' di's xal nac
di's co' mcàbgòn Diox loo xudgool na' co'
ngo ban pólle'a. Tataa mbli Diox par mblu'
Diox loo mèn le' Diox ndlique' co' mcàbgòn
Diox li Diox loo mèn. 9 Mbi'th yáal Jesucrist
loo izlyo' ndxè', ne, par lyat lezo' Jesucrist
ñèe Jesucrist mèn co' inacte mèn nación
Israel. Tataa mbli Jesucrist par gàca le' mèn
co' inacte mèn nación Israel tlo, ñii mèna
di's roo di's xèn cón che'n Diox loo mèn
xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co'
mde'th mèn. Di'sa mbez:

Por cona, daa gab con' roo con' xèn
cón che'n U', Tad, loo mèn co' inacte
mèn nación Israel. No gol ron di's natú'
cón che'n lèe U', Tad, loo mèn co' inacte
mèn nación Israel par gàc con' guryath
no con' guryèn loo U'.

10 Tedib lugar le'n libr co' nac xti's Diox
ndub di's co' gunii Moisés, co' mbezguè',
ne:

Fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu', mèn
nación co' nziri' dib athu loo izlyo', con
mèn co' nac mèn nacionpe' Diox co' nzo
loo cón che'n Diox.

11 Tedib lugar le'n libr co' nac xti's Diox
gunii David co' ngòc rey póla, ne:

Gab mèn co' nac mèn chol nación co'
nziri' dib athu loo izlyo' di's guryath
no di's guryèn cón che'n Tad Diox. No
lomisque', tyoodi's ryethe mèn co' nziri'
dib athu loo izlyo' cón che'n con' roo
con' xèn co' mbli Tad Diox no co' nac Tad
Diox.

12 Tedib lugar loo libr co' nac xti's Diox ndub
di's co' gunii Sayi, ne, di's co' mbez:

Gáal thìb mbi' co' nde bin Isaí co' ngòc
xud David co' ngòc rey póla. Gáal mbi'a
co'se' ihuaxte bin Isaí nzo no co'se' nden'
mèn yende cón ntac bin Isaí. Mbi'a gàc
mbi' co' ñibe' loo mèn nación co' inacte
mèn nación Israel. Le' sya, mèn co'
inacte mèn nación Israel cue quee lezo'
loo mbi' co' nac bin Isaí.

No ngóolque' mbi'a. Mbi'a nac Tad Jesu-
crist.

13 Ndlyazen le' Diox, co' ndli toloque' cue
quee lezo' mèn loo cón che'n Crist, tolo li
par xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo' gu' loo con'
co' ndxela's gu' loo Crist. No ndlyazen le'
Diox li tolo que tee ban gu' rye nda gu' no
rye ndye'th gu' làth xtàa gu' loo con' co'
ndxela's gu' loo Crist par tataa mod cue
quee lezo' gu' axta plóthe loo cón che'n
Crist por cón che'n ryethe con' co' nac con'
roo no con' xèn co' nzo la's nii Xpii Natú'
no co' nzo la's ya' Xpii Natú' co' ndlyath no
gu'.

14 Daa ngobe', mèn huesen por cón che'n
Crist, le' gu' mbli nèele' lezo' gu' par li
gu' con' ndac thidtene. Lomisque' ne,
ndyaquen, huen huen mté'th gu' cón che'n
ryethe con' co' nac con' ndac cón che'n
Diox. Por cona, ndxác gu' co'x gu' loo thìb
hues xtàa gu' no loo tedib hues xtàa gu'.
15 Loo cart co' mzin loo gu' ndxè' mblin ryes

mque'en ye's loo gu' clarleque' cón che'n
ndxep con' co' huen huen non gu' no nanee
gu' par te' lezo' gu' co' huen huen cón che'n
di's ndac. Ngue niin con' ndxè' loo gu' tac
Diox mbli angngòc con' ndac ndxè' loon par
xo'f zin'en zin' ndxè' mastale' indxàalte daa
par lina, ndyaquen. 16 Tataa mxo'f zin' Diox
loon par ga xo'f zin'en loo mèn co' inacte
mèn nación Israel, co' nee di's, gon yalbàn
cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèna par
tataa mod ta' mèn cuent xá mod ndlya's
Diox lyá' mèn loo con' ryes. Tataa mod
gàc mèn co' inacte mèn nación Israel mèn
che'npe' Diox por cón che'n Xpii Natú'.
Ndxòo lezo' Diox ñèe Diox mèna. No mdyal
Diox ngòo mèna loo cón che'n Diox tac
ndxela's mèna loo cón che'n Jesucrist, ¿lé'?

17 Per com le' daa nac thìb mbi' co'
ndxela's loo Crist Jesús, ¿lé'?, ndyaquen
huenque' ndxàca loon ndyac lezon por
ngue tee xo'f zin'en thìb zin' co' nac cón
che'n Diox. 18 Tac daa ndlique' ryes ndyood-
izen ante cón che'n con' co' ndli Crist loo
mèn co' inacte mèn nación Israel por cón
chenen. Tataa ndlin par tyubdi's mèn loo
Diox, mèn co' inacte mèn nación Israel. No
ndxàcque' con' co' ngue tee lin loo mèna
xalte nac di's co' ngon yalbàn no con' co'
ndlin. 19 Mèna ngola'sque' loo Crist por cón
che'n yalguzye' co' ngòc loo mèn no por
cón che'n ryethe con' co' nzo la's nii Xpii
Natú' no co' nzo la's ya' Xpii Natú'. Tataa
mod mtaan zin' co' mxo'f zin' Diox loon
co' nac nque tee gon yalbàn cón che'n di's
ndac che'n Crist co' ndlu' xá mod lyá' mèn
loo con' ryes por cón che'n Crist. Mtlon,
mque tee'en par ned ciuda Jerusalén. No
ngua que tee'en le'n rye yèezya' co' nac par
ned làaz mèn ilírico. 20 Tataa mod mnibe'en
loo lezon no mdoo lezon ngua lon yalbàn
cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá'
mèn loo con' ryes loo mèn co' tarte gòn
cón che'n Crist ryethe lugar tac imblyasten
ngon yalbàn loo mèn co'te' ngua lole' tedib
mèn yalbàn. 21 Ndxe'leque', ngòca xal ndub
di's loo libr co' nac xti's Diox co' gunii Sayi,
di's co' mbez:

> Loo mèn co' inacte mèn nación Israel
> co' tarte yath yèn cón che'n di's ndac,
> co' nac cón che'n Jesucrist, mèna hui'
> loo Jesucrist. No gòn mèna di's no ta'
> mèna cuent cón che'n Jesucrist, mèn co'
> thidtene tarte gòn no co' tarte ta' cuent
> cón che'n Jesucrist.

*Pab ngue li xtùuz ya too naa Pab mèn co'
ndxela's loo cón che'n Tad Jesucrist, mèn co' ngo
ban ciuda Rom.*

22 Por ngua que tee'en huax lugar, yende
mod nda'i lugar loon par ngal neen máa gu'
par nedrè'. 23 Per nalle' ya ngolole' mxo'f
zin'en zin' co' mxo'f zin'en co'te' nzon
ndxè'. Ndxàcle' huax lín' ndryo' ndlyen'
lezon ndlyazen go non gu' par nedrè'. 24 Por
cona, co'se' ryo'en trè', ndan par ned làaz
mèn nación Españ, sangriiden par gal neen
máa gu' tac ndub quee lezon ñeen máa
gu'. Le' sya, co'se' ngolo mdan gust lezon
guneen máa gu' par nedrè', sya, ndub quee
lezon lyath no gu' daa con ndxep con' co'
naquin daa co' nde che loon par ned ga que
tee'en. 25 No nalle' ndoo be'le' gan par ciuda
Jerusalén. No sanghuen tmi co' mthop
mèn yèezya' che'n làaz mèn macedon no
mèn yèezya' che'n làaz mèn acay, mèn co'
mdoo lezo' lyath no hues xtàa co' nac mèn
co' ndxela's co' nde che con' loo, mèn co'
nac mèn che'n ciuda Jerusalén. 26 Tac mèn
yèezya' che'n làaz mèn macedon no mèn
yèezya' che'n làaz mèn acay co' ndxela's
mbli xtùuz thìb con' ndac par mthop mèna
tmi par ta' gòn mèna tmia loo prob mèn
co' ndxàc hues xtàa mèna por cón che'n
Crist co' ndyac yaltìi, mèn co' nzo ban ciuda
Jerusalén. 27 Mxac mèn yèezya' che'n làaz
mèn macedon no mèn yèezya' che'n làaz
mèn acay huenque' nac co' mbli mèna. Tac
mèna nden' ndxàalque' lyath no mèna mèn
co' nac mèn nación Israel co' ndxela's loo
cón che'n Jesucrist, mèn co' nzo ban ciuda
Jerusalén. Tataa mden' mèna tac por cón
che'n mèn nación Israel co' ndxela's ngòc
con' ndac che'n Diox loo mèn co' inacte
mèn nación Israel. Tac texal mbli mèn co'
ndxela's, mèn co' nac mèn nación Israel,
par mblyath no mèna mèn co' inacte mèn
nación Israel con cón che'n Diox co' non
mèn nación Israel no co' nda' mèn nación
Israel cuent, por cona, ndxàalque' lyath
no mèn co' inacte mèn nación Israel mèn
co' nac mèn nación Israel con con' co' nac
che'npe' mèn co' inacte mèn nación Israel
co'se' nde che con' loo mèn co' ndxela's,
mèn co' nac mèn nación Israel. 28 Por cona,
co'se' yilo tan tmia loo mèn nación Israel
co' ndxela's, co' nzo ban ciuda Jerusalén,
tmi co' mthop mèn yèezya' che'n làaz mèn
macedon no mèn yèezya' che'n làaz mèn

acay co' ndxela's loo cón che'n Jesucrist,
sya, non mèn nación Israela, lìcque' ngola's
gu', ne, gu' co' nac mèn co' inacte mèn
nación Israel loo Jesucrist por cón che'n
mèn nación Israel. Syare', tenen ned par
ñeen máa gu'. Yiloa, tenen ned ndan par
ned le'n yèezya' che'n làaz mèn españ.
29 Ngobe'en loo lezon, co'se' gal neen máa
gu' par nedrè', anze'f thìb con' ndac li Diox
loon par gon yalbàn cón che'n di's ndac
che'n Crist loo gu'.

30 Lyazen tedib con', ne, mèn huesen por
cón che'n Crist, gu' co' nac mèn gulàaz mèn
ciuda Rom, ña'ben loo gu' por lèe che'n Tad
Jesucrist, no por mod co' ndli Xpii Natú'
par nque' lezo' na' Diox no nque' lezo' na'
ñèe na' hues xtàa na', ña'ben loo gu' thidte
queltàa no gu' daa loo zin' co' mxo'f zin' no
gu' daa, loo zin' co' mxo'f zin' Diox loon loo
cón che'n di's ndac che'n Crist, ned nque
tee'en par cuez gu' Diox por daa, ne. 31 Bna'b
gu' loo Diox le' Diox quenap daa loo mèn
co' tarte yila's co' nac mèn naad no mèn
nguud, mèn co' nac mèn yèezya' che'n làaz
mèn jude. No tolo gurez gu' Diox le' mèn co'
ndxela's co' nzo ban ciuda Jerusalén, tyal
mèna càaya' mèna tmi co' mtel' mèna loon
con huen di's no con huen cuent 32 par tataa
mod chele' Diox nee lezo', con huen di's no
con huen cuent càaya' mèna tmi. Chele'
mèn tataa mcàaya' tmia, le' sya, huen nzo
lezon gal neen máa gu' par nedrè', no axta
nagàl yo lezon gal neen máa gu'. 33 No
ndlyazen le' Diox, co' ntu' no co' ntàl lezo'
mèn, no Diox co' ndli par nagàl yo lezo'
mèn, Diox li cue ban gu' rye nda gu' no rye
ndye'th gu' làth xtàa gu'. Taandxè' gàca loo
gu', ey. Thìba con' ndxè'.

16

Pab ngue nii Diox loo mèn loo cart ndxè'.

1 Le' tediba na, ngue tel'en di's no ngue
tan'en di's loo cart ndxè' loo gu', bli gu' cas
no nabe'ste go no gu' xa'got co' lèe Febe
co' ndxàc fta'n na' por cón che'n Crist. Tac
xa'gota nxo'f zin' zin' le'n templ co' ndub
le'n yèez Cencr. 2 Fta' gu' lugar yòo guna'
làth gu' no nabe'ste yo no gu' guna' por lèe
che'n Tad Crist. Bli gu' con' ndxè' xalque'
ndxàal li mèn co' ndxàc hues xtàa por cón
che'n Crist. No blyath no gu' guna' loo chol
con' co' nde che loo guna'. Tac guna'a nde
teele' ndlyath no huax mèn co' nde che con'
loo. No ndlyath no guna' yub daa huax vez.

3 Gunii gu' Diox loo Priscil co' nac sa'l
Aquil, no gunii gu' Diox loo Aquil. Ryop
sa'l xa'a thidte mxo'f zin' no daa loo zin'
che'n Crist Jesús. 4 Ryop sa'l xa' mda' guth
yalnaban xa' par gath xa' par mtelá' xa' daa
co'se' mblyá' mblyá' nguth mèn daa. Por
cona, indxathlasten mbezen Diox quix gu'
loo xa'. No iante daa mbez Diox quix gu'
loo xa'. Ndxe'leque', ryete mèn hues na'
co' ndxela's loo Diox co' inacte mèn nación
Israel, ryete liz Diox le'n ryete yèezya' che'n
làaz mèna, ne, mbez Diox quix gu' loo
xa' por mtelá' ryop sa'l xa' daa loo con'
ryes. 5 Ndlyazen ne, gunii gu' Diox loo rye
mèn co' ndxàc hues xtàa na' por cón che'n
Crist, mèn co' nqueltàa liz ryop sa'l Priscil
no Aquil. Gunii gu' Diox loo amiu daa,
Epenet, co' anze'f nque' lezon ñèen. Epenet
nac thìb mbi' co' nerleque' ngola's loo cón
che'n Crist co' nac mèn yèezya' che'n làaz
mèn acay. 6 Gunii gu' Diox loo Mari co'
más ndli nxo'f zin' zin' cón che'n Crist làth
gu', ne. 7 Gunii gu' Diox loo Andron no loo
Jun co' nac mèn gulàaz daa. Ryop mbi'a
thidte mque' lezi'f con daa. Inga'ste ryop
mbi'a làth myen' co' mtel' Crist co' ndxe'
di's che'n Crist loo mèn. Ryop mbi'a nac xa'
co' ngola's loo Crist no loo cón che'n Crist
ndoore yilazen loo Crist.

8 Ndlyazen ne, gunii gu' Diox loo Ampl,
co' nac amiu daa, co' anze'f nque' lezon
ñèen loo cón che'n Tad Crist. 9 Gunii gu'
Diox loo Urban co' ndlyath no nu' loo zin'
co' nxo'f zin' nu' loo Crist Jesús. Gunii gu'
Diox loo Estac co' nque' lezon ñèen, ne.
10 Gunii gu' Diox loo Apel. Apel nde teele'
ndlu' thìb mod no tedib mod xal, lìcque',
ndxela's Apel loo Crist no loo cón che'n
Crist. No ndlyazen gunii gu' Diox loo rye
mèn guliz Aristob. 11 Gunii gu' Diox loo
Herodión co' nac mèn gulàaz daa. Gunii gu'
Diox loo mèn guliz Narcis co' ndxela'sque'
loo Tad Crist, ne. 12 Gunii gu' Diox loo Trifen
no loo Trifos tac ryop guna'a thidteneque'
nxo'f zin' zin' cón che'n Tad Crist. Gunii gu'
Diox loo Persid, co' ndxàc fta'n na' por cón
che'n Crist, co' anze'f nque' lezon ñèen. Tac
guna'a anze'f mbli zin' cón che'n Tad Crist,
ne. 13 Gunii gu' Diox loo Ruf co' ndxela's, co'
inga'ste loo cón che'n Tad Crist làth mèn no
loo xna' Ruf co' ndlin cuent nac xal xnan.

[14] Gunii gu' Diox loo Asincret no loo Flegont
no loo Herm no loo Patrob no loo Hermes
no loo taamas hues xtàa na' por cón che'n
Crist co' nzo no rye mèna. [15] Ndlyazen nii
gu' Diox, ne, loo Filog no loo thìb xa'got co'
lèe Jul no loo Nere' no loo fta'n Nere' no
loo xa'got co' lèe Olimp no loo ryete taamas
mèn co' ndxàc hues na' co' nzo làth mèna,
ne.
[16] Gunii gu' Diox loo thìb xtàa gu' no loo
tedib xtàa gu' xalque' nac mod co' ngue's
ncàa gu' yen xtàa gu'. Ryete mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Crist co'te' nzon
ndxè' ngue nii Diox loo gu'.
[17] Na'ben loo gu', mèn huesen por cón
che'n Crist, hui' gu' no bla's gu' loo mèn co'
ndli par ndxàc chop ned mèn loo hues xtàa
mèn. Ndxàc mèna mèn co' nca' no mèn co'
ntau' loo xtàa mèn loo cón che'n Crist. Con'
co' ndli mèna ntau' no nca' loo di's ndac co'
nac co' mté'th gu' co' ndlu' mod co' nzo ban
gu'. Más huen, gro' xà' gu' loo mèna. [18] Tac
ryete mèna indlide sirv loo Tad Jesucrist
na'. Ndxe'leque', ndli mèna sirv ante loo
con' ndryo' ndlyen' lezo'pe' mèna. Nado'
di's nado' cuent ndli mèna par yòo lezo'
mèn co' nac mèn naxèn no mèn nachol' par
tataa mod quedìi mèna prob mèn co' nac
mèn naxèn no mèn nachol'.
[19] Ndxath ndxèn loo ryete mèn xá mod
ndyubdi's gu' loo Tad. Por cona, ndyac
lezon ñèen gu'. No sate más ndlyazen tyub
xnìi yéc gu' no tyub xnìi lezo' gu' no altant
cue gu' par li gu' con' co' nac con' ndac.
Ndxe'leque', indlyasten gàc gu' mèn co'
ndli con' ye'rsin'. [20] Diox co' ntu' ntàl lezo'
mèn no co' ndli par nagàl yo lezo' mèn,
Dioxa tolo ton' rye con' ye'rsin' co' ngue li
Mebizya làth gu' par ne'lide Mebizya gan
gàc gu' chop ned mèn loo con' co' ngue niin
loo gu' ndxè'. Lyazen le' Tad Jesucrist na'
tolo li anggàc con' ndac loo gu'.
[21] Timote co' anze'f ndlyath no daa loo
zin' co' nxo'f zin'en loo Crist ngue nii Diox
loo gu'. Lus no Jasón no Sosipat, ne, co' nac
mèn gulàaz daa ngue nii Diox loo gu'.
[22] Daa, co' lèe Ters, co' nac secretar loo
Pab, co' mque' ye's co' nac cart ndxè' loo
gu', daa ngue nii Diox loo gu' loo cón che'n
Tad Crist, ne.
[23] Ngue nii mbi' co' lèe Gay Diox loo gu'.
Liz Gay nac posad daa nalle'. Liz Gay
nqueltàa mèn co' ndxela's co'se' mbez mèn
Diox. Erast, co' nac tesorer che'n mèn ciuda
Rom, ngue nii Diox loo gu', ne. Mbi' co' lèe
Cuart, co' nac hues na' por lèe Tad Crist,
ngue nii Diox loo gu', ne.
[24] Lyazen le' Tad Jesucrist tolo li par
anggàc con' ndac loo gu'. Taandxè' gàca loo
gu', ndèe gu'.

Pab ngue nii lult di's co' nac di's natú' cón che'n Diox loo mèn.

[25] Tolo ndlyazen gab na' loo hues xtàa na':
Diox roo Diox xèn nac Diox, Diox co' ndli
par tolo cue nèe gu' loo cón che'n Crist
por cón che'n di's ndac co' ngon yalbàn no
cón che'n Crist co' ndlu'en loo gu'. Con'
co' nac cón che'n Crist co' ndlu'en loo gu'
ndxè' thidte nac no thidte ndyee xalque'
mbli Diox par mblo xo'f Diox con' co' ngo
casloo loo Diox axta co'se' mtlo mblec Diox
no mxèn' Diox izlyo'. [26] Per nalle' ryethe
con' mbli Diox póla ndryo xo'f loo mèn por
cón che'n librc co' nac xti's Diox co' ngòc librc
co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox ye's. Mque' mèn co' mde'th di's ye's
xalque' ngòc di's co' mnibe' Diox, Diox co'
nac Diox thidtene. Ryethe con' co' ngo
casloo loo Diox póla cón che'n di's ndac, le'i
ndryo xo'f loo mèn rye nación dib athu loo
izlyo' le'n tiemp ndxè' par yila's mèn cón
che'n di's ndac no tyubdi's mèn loo Diox xal
mbez di's ndac.
[27] Lyazen le' loo Diox co' nac thidte Diox,
no Diox co' ndxácpe' alux con', loo Diox gab
mèn le' Diox nac Diox roo Diox xèn thidtene
por cón che'n Tad Jesucrist. Taandxè' gàca,
ndee gu'.

Ner Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Co' Nqueltàa Loo Cón Che'n Diox Le'n Ciuda Corint

Trè' ndlu' le' Pab ngue que' ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Corint.

1 Daa, Pab, nac thìb mbi' co' mblo lèe Diox
no co' mcui Diox par gàc daa thìb mbi' co'
hue' di's che'n Jesucrist. Mtel' Diox daa xal
gunee lezo' Diox. Ryop nu' Sost co' ndxàc
hues na' por cón che'n Crist, nu' ngue nii
Diox loo gu' par nedrè' loo ye's co' mzin loo
gu' ndxè'. 2 Ngue que'en ye's ndxè' loo gu',
gu' co' thidte nqueltàa par mbez gu' Diox,
gu' co' nzo ban le'n ciuda Corint. Ngue
niin loo gu': Gu' nac mèn co' nac che'npe'
Diox por thidte nqueltàa gu' loo Crist Jesús.
Por cón che'n Crist, con'a ngurez Diox gu'
no mblo lèe Diox gu' le' gu' ante cue ban
loo Diox por ngòc gu' mèn co' ngro xà'pe'
loo ryethe con' co' nac cón che'n xab izlyo'
con ryete mèn co' nzo ban dib athu loo
izlyo', mèn co' mbez Diox por lèe che'n Tad
Jesucrist na'. Tad Jesucrist nac Tad na'. No
nac Tad Jesucrist Tad mèna, ne. 3 Ndlyazen
le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo
li anggàc con' ndac loo gu'. Ndlyazen, ne,
angli Diox no Tad Jesucrist na' le' gu' nagàl
yo lezo' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu'
no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.

Trè' ndlu' cón che'n con' ndac co' ndxàc loo mèn por cón che'n Jesucrist.

4 Toloque' mbezen loo Diox: Diox quix
U', Diox, por cón che'n gu' tac Diox ndli
angndxàc con' ndac loo gu'. Con' ndac co'
ndxàc loo gu'a, ndxàca por cón che'n Crist
Jesús. 5 Diox mbli ley' gu' axta plóthe tac
thidte nac gu' con Jesucrist par non gu' no
nanee gu' con' co' nac con' lìcpe' no par
ndxác gu' lu' gu' loo mèn no ta' gu' cuent
cón che'n co' nac lìcpe' loo mèn. 6 Cona,
ngue niin loo gu' loo ye's ndxè': Di's co' nde
teele' nda' mèn cuent loo gu' no nde'th mèn
di'sa loo gu' cón che'n Jesucrist, ngola's gu'
di'sa por mbli gu' cuent lìcpe' nac di'sa.
7 No por ngola'spe' gu' loo Crist, yende chó
con' ndxàc falt loo gu' cón che'n con' co'
angngro' lezo' Diox angndli Diox loo mèn
co' ndxela's láth nzi bed gu' no láth nzi
quee lezo' gu' zin huiz no gàc huiz co'se'
yi'th xi Tad Jesucrist na'. 8 Tad Jesucrist na'
tolo li nèe gu' loo cón che'n Tad Jesucrist
axta co'se' gàc huiz yú' loo Tad Jesucrist na'
loo mèn par gàca loo gu' yende chó mèn
quexù' que' fals loo gu' huiza. 9 Diox lique'
ryethe con' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn.
Por cona, yub Diox mblo lèe gu' no mcui
Diox gu' par thidte gàc che'n gu' ryethe co'
nac che'n Tad Jesucrist na' co' nac xgan'pe'
Diox.

Mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox ngòc chop ned mèn.

10 Per nalle' ña'ben loo gu' no co'xen loo
gu', mèn huesen por lèe Tad Jesucrist na':
Ndlyazen thidte gàc gu', no thidte li gu'
xtùuz, no thidte yòo lezo' gu' par ten' gu'
cón che'n Tad Jesucrist na'. No indlyasten
gàc rol gu' loo cón che'n Tad Jesucrist na'.
Ndxe'leque', ndlyazen thidte queltàa gu'
no thidte gàc yéc gu' no thidte gàc lezo'
gu' par ten' gu' thidte con' le'n lezo' gu'
loo cón che'n Tad Jesucrist na'. 11 Taandxè'
ngue niin loo gu', mèn huesen, tac mèn co'
nac mèn guliz Cloé mda' cuent loon le' gu'
ngyoo làth xtàa gu'. 12 Di's co' mda' mèn
guliz Cloé cuent loon cón che'n gu' nac le'
gu' mbez loo xtàa gu': Thìb ned gu' nda'
lad che'n Pab, co' nac daa. Tedib ned gu'
na, mbez loo xtàa gu' le' gu' nda' lad che'n
Apol. Tedib ned gu' na, mbez loo xtàa gu'
le' gu' nda' lad che'n Pedr. Tedib ned gu'
na, mbez loo xtàa gu' le' gu' nda' lad che'n
Crist. 13 ¿Xá mod nac cona? ¿Ché' ngue li
gu' cuent le' Crist ñibe' loo ndxepte gu' no
maste, cà'? Yende xàa. Yende mod gàca
tataa loo Crist, ey. ¿Ché' ngue li gu' cuent
le' daa, co' nac Pab, mquée loo cruz por
cón che'n gu', cà'? Yende mod gàca tataa,
ne. O ¿ché' ngue li gu' cuent ngòc bautizar
gu' por lèe daa, co' nac Pab, cà'? Ne' ne'
yen mod gàca tataa, ne. ¡Máa yob yéc gu'
na, mèn Corint! 14 Mbezen Diox quix U',
Diox, loo Diox le' daa ne'nglide bautizar nec
thìb gu'. Ante mblin bautizar chopte mèn
no maste, co' nac Crisp no Gay. 15 No por
cona, nec thìb gu' ñee loon le' gu' ngòc
bautizar por daa, co' nac Pab. 16 Ante nte'
lezon le' daa mbli bautizar mèn guliz Estef,
ne. Per ne'tyede lezon ché' nzore' chó más
mèn co' mblin bautizar. 17 Ne'ntel'te Crist

daa par mxo'f zin'en zin' par lin bautizar
mèn. Ndxe'leque', mtel' Crist daa par gon
yalbàn cón che'n di's ndac co' nac che'n
Diox par lyá' mèn loo con' ryes thidtene.
Per ne'ndaden cuent cón che'n di's ndac
xal nac di's co' nde'f di's ndxác tín' mèn
par ne'gabte mèn anxle' nac ryethe con'
no yende cón ntac ryethe con' co' ngòc loo
Crist co'se' mque' mèn Crist loo cruz.

Crist ndxàp ryethe con' roo con' xèn co' nac che'npe' yub Diox la's nii Crist no la's ya' Crist. No ndxác Crist ryethe con' co' ndxác Diox.

18 Per mèn co' nau' yéc no mèn co' nau'
loo co' nac leque mèn co' nzi tee lux loo
Diox, co' nee di's, mèn co' tith ryo xà' loo
cón che'n Diox par tyactìi mèna thidtene
yiloa, mèna mbez le' mèn co' ngo yalbàn
cón che'n xá mod no cón che'n chonon
mque' mèn Crist loo cruz nquée mbii yéc.
Per loo mèn co' mblyá'le' loo con' ryes,
co' nee di's nac na', loo mèna cón che'n
yalbàna nac co' nda' cuent cón che'n con'
roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo
la's ya' Diox. 19 Tac di's co' ndub loo libr co'
nac xti's Diox mbez:

Daa li le' mèn co' nde'f di's ndxác
yende cón ntac co' ndxác mèna. No lin
yende cón ntac xtùuz mèn co' ndli mèna
xtùuz.

20 ¿Chó sirv ndli mbez mèn co' ndxác, no
mèn co' nac maistr, no mèn co' noo noo
ncàa cuent cón che'n chol di's co' nac che'n
izlyo' ndxè', à'? Pues, rye co' ndxác mèn
che'n izlyo' ndxè', Diox mbli ngòc rye co'
ndxác mèna xal con' co' yende chó juis. No
mbli Diox ngòc mèna xal mèn co' nquée
mbii yéc loo cón che'n Diox. 21 Diox co'
thidte ndxác nanee cón ndli Diox, Diox mbli
no ne'nda'de Diox lugar le' mèn che'n izlyo'
ta' cuent cón che'n Diox ante por con' co'
ngo mèn cuent ndxác mèn no mté'th mèn
co' nac con' che'npe' izlyo' ndxè'. Más quee
lezo' Diox ntelá' Diox mèn co' ngòp yalxla's
loo Diox loo con' ryes ante por mbìn mèn
cón che'n di's ndac che'n Diox, mastale'
mden' mèn co' nde'f di's ndxác cón che'n
izlyo' ndxè' le' mèn co' ngo yalbàn cón
che'n di's ndac che'n Crist nquée mbii yéc
co'se' ngo mèna yalbàn.

22 Naneeque' na' no nda'que' na' cuent le'
mèn nación Israel ndlya's a la fuerz li nu'
chol yalguzye' par alithe hui' mèna ndxàc
yalguzye' loo mèna. No naneeque' na' no
nda'que' na' cuent le' mèn nación Grieg
na, ndlya'sque' mèna gòn mèna no tolo
ñee mèna cón che'n chol con' cub co' nac
co' ndli mèn xtùuz par más tolo gác mèn
nación Grieg. 23 Per ndxe'leque', nu' ngo
yalbàn cón che'n di's ndac cón che'n xá
mod no cón che'n chonon mque' mèn Crist
loo cruz. No co'se' ndxòn mèn nación Israel
cón che'n di's ndac ndxè', ale nden' mèna
ngòc nguàal con' nac di'sa ndyac mèna. Le'
loo mèn co' inacte mèn nación Israel na,
ndyac mèna le' cón che'n Crist co' ndxo
yalbàn loo mèn nac xal di's co' ndyoodi's
thìb mèn co' nquée mbii yéc. 24 Per loo
mèn co' mbrez Diox no co' mblec Diox no
co' mblo lèe Diox par yila's mèna loo Diox
por cón che'n Jesucrist, que nac mèna mèn
nación Israel, que nac mèna mèn co' inacte
mèn nación Israel, loo mèna Crist nac xa'
co' ñibe'pe' loo ryethe con' por cón che'n
con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no
co' nzo la's ya' Diox. No mbli Diox thidtene
ndxác Crist ryethe con' co' ndxácpe' Diox.
25 Tac ryethe con' co' mbez mèn nac cón
che'n Diox co' mxo'f zin' Diox loo Crist, mèn
co' nziri' loo izlyo' ndli cuent yende chó juis
con'a. Per ndxe'leque', zin' co' mxo'f zin'
Diox loo Crist nac co' ndlu' loo mèn le' Diox
axta arid ndxác tín'. No co'se' ndli zin' Diox
thìb con' co' iñaade li zin' Diox, ncàba thìb
con' más con' roo con' xèn leque chol con'
co' ndxác chol mèn li mèn. 26 Per hui' gu'
nexa, mèn huesen por cón che'n Crist: Fta'
gu' cuent co' huenleque' le' Diox ngurez gu'
no mblo xà'le' Diox gu' mastale' ndxepte
gu' nac mèn co' ndxác xal ndli mèn co' nac
che'n izlyo' ndxè' cuent ndxác mèn. Ne' ne'
inac gu' mèn co' ndxàp huax con' roo con'
xèn la's nii gu' no la's ya' gu'. Ne' ne' inac
gu' mèn co' nde bin co' nxyo'f lèe nxyo'f
xti's làth gu'. 27 Ndxe'leque', Diox ngue cui
mèn co' nac mèn lad yox, co' nac mèn prob,
co' nac mèn co' thidtene yende cón mté'th
co'se' ngua mèna scuel, par yòo mèna loo
cón che'n Diox. Le' sya, tataa mod tethon
Diox mèn che'n izlyo' co' nde'f di's ndxác.
No ngue cui Diox mèn co' iñaade nzo fuerz
par tethon Diox mèn che'n izlyo' co' ndli
cuent anze'f ntac mèna tac ndxàp mèna
fuerz. 28 Diox ngue cui mèn co' yende cón
ntac, mèn co' nau' loo nau' yéc no mèn co'
ale leque xtàa mèn mtè'b par xo'f zin' Diox
thìb zin' loo mèna par li Diox le' mèn co'
nau' loo nau' yéca tethon mèn co' nde'f di's
ndxác. No gàc mèn co' nde'f di's ndxác mèn

co' yende cón ntac loo xtàa mèn. [29] Tataa
ngue li Diox loo mèna par nec thìb mèna
ne'tye'ste loo Diox co'se' tub rez Diox cón
che'n mèn. [30] Yub Diox mbli thidte ngòc gu'
con Crist Jesús. Por con' co' mbli Diox loo
Crist Jesús, nac Crist Jesús xa' co' ndlu' loo
na' cón che'n co' nac lìcpe' yalndxác che'n
Diox. Por con' co' mbli Diox, nac Crist Jesús
xa' co' mtelì na' no co' mtembìi na' par nac
na' mèn nalì no nac na' mèn nambìi loo
Diox. No por con' mbli Diox, nac Crist Jesús
xa' co' mblo' xà' na' loo cón che'n xab izlyo'
par nac na' mèn che'npe' Diox. No mbli
Diox nac Crist Jesús xa' co' mdix cón che'n
xquin na' no xtol na' par tataa mod mbli
Crist Jesús loo na' ne'quexù'de Diox na' por
cón che'n xquin na' no xtol na'. [31] Tataa mbli
Diox no Tad Jesucrist na' loo na' par ngòca
xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co'
mbez:

> Chele' chol mèn lya's ta' gust lezo'
> mèn co'se' tyoodi's mèn cón che'n chol
> con', más huen xexte gàc mèna cón
> che'npe' mèna. Más huen ta' mèna gust
> lezo' mèn cón che'n con' roo con' xèn co'
> mbli no Diox mèna.

2

Pab ngue go yalbàn cón che'n Crist co' mqueé loo cruz.

[1] Per ndxe'leque', mèn huesen por cón
che'n Crist, co'se' mbalen loo gu' ner vez,
no co'se' mdoodiz non gu', no co'se' mblon
yalbàn loo gu', no co'se' mdethen cón che'n
Diox loo gu', ne'ndoodisten gáp gáp di's loo
gu'. Ne' ne' ngòon làth gu' xal mèn co' nde'f
di's arid ndxác. [2] Co'se' ngòon làth gu'a,
ne'ndoode lezon nglu'en daa loo gu' xal
thìb mèn co' anze'f ndxác cón che'n chol
con'. Ndxe'leque', mdoo lezon mblu'en loo
gu' ante cón che'n Jesucrist co' nac di's cón
che'n xá mod no cón che'n chonon nguth
yub Jesucrist loo cruz. [3] Co'se' ngòon làth
gu', nonque' gu' no naneeque' gu' ngòc
daa mèn co' ne'ngode valor loo. Ngo no
lezon no ale mxi'th daa co'se' mdoon loo
gu'. [4] Ne' ne' ndoodizen, ne' ne' ngon
yalbàn loo gu' con di's xal ndyoodi's mèn
co' ndli cuent axta arid ndxác par mdub
yéc gu' no par ngòo yéc gu' loo cón che'n
Crist. Ndxe'leque', Diox mblyath no daa par
mbuàal Xpii Natú' yéc gu' no lezo' gu' par
nguaa'd di'sa loo gu'. No ngola's gu' di's
ndac co' mblon yalbàn loo gu'. [5] Tataa mblin
par gàca loo gu' le' mod co' ndxela's gu' loo
Diox por cón che'n Jesucrist ngòc loo gu'
ante por cón che'n con' roo con' xèn che'n
Diox. Mod co' ndxela's gu' loo Diox por cón
che'n Jesucrist ne'ngàcte loo gu' por cón
che'n di's co' mdoodi's mèn co' nde'f di's
ndxác loo izlyo' ndxè'.

Diox mblu' cón nac cón che'n Diox por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox.

[6] Per mèn co' huen huen ndxòn cón che'n
Crist no co' huen huen mté'th cón che'n
Crist par ndyubdi'sque' mèna loo cón che'n
Crist co' ndxela's mèn, loo mèna ndyoodi's
nu' cón che'n Crist xalque' ndlyath no Crist
nu' par ndxác nu'. Per inacte con' co' ndxác
nu' ndxè' xal nac con' co' ndxác mèn co'
alithe naban le'n tiemp ndxè'. Ne' ne' inaca
xal nac yalndxác che'n mèn co' ñibe' loo
xtàa mèn loo izlyo' ndxè'. Per cón che'n
mèn co' ñibe' loo xtàa mèn loo izlyo' ndxè',
mèna lyux no lith no mèna loo yalndxác
co' ndxác mèna. [7] Ndxe'leque', di's co'
ndyoodi's nu' nac cón che'n yalndxác che'n
Diox. Con che'n yalndxác co' ndyoodi's
nu' ndxè', le'i be' nzo casloo loo huax
mèn axta nalle'. Le'i ngo casloo loo rye
mèn ndoore' yi'th Tad Jesucrist loo izlyo'.
Cón che'n yalndxác che'n Diox ndxè', Diox
mxo'f zin'a loo nu' xal mdoo lezo' Diox
par gàc yalndxác ndxè' thìb con' roo no
thìb con' xèn loo ryete na' co' ndxela's
thidtene. [8] Cón che'n yalndxác co' ngo
casloo ndxè', casque' nec thìb mèn co' ñibe'
loo xtàa mèn loo izlyo' tiemp ndxè', yende
chó mèna nanee no nda' mèna cuent cón
che'n yalndxáca. Tac chele' mèna ngnon no
ngnee mèn cón che'n xá mod susque' ndxác
Diox, ngobe'en ne'nque'de mèna Tad Crist,
co' ñibe' loo alux con' no co' nquée xnìi tín',
loo cruz. [9] Per ndxe'leque', ndub di's loo libr
co' nac xti's Diox co' mbez:

> Cón che'n co' ndxab di's ndxè' tarte
> ryo xo'f loo mèn. Ne' ne' tar gòn mèn cón
> che'n di's ndxè'. Ne' ne' tar li mèn xtùuz
> cón che'n di's ndxè'. Per ndxe'leque',
> con' ndxè' nda' cuent cón che'n ryethe
> con' roo con' xèn co' mbli nab Diox par
> gàca loo mèn, mèn co' nque' lezo' Diox.

[10] Per Diox mblo xo'f con' ndxè' loo na' por
cón che'n Xpii Natú'. Tac Xpii Natú' ndla's
ayéc axàn' loo rye loothe con'. Xpii Natú'
nteche ntexyath ryethe con' co' ndli Diox
xtùuz le'n lezo' Diox, ne.

11 Tac ¿chó nac thìb mèn co' nzo làth
xtàa mèn co' non cón che'n xtùuz co' ndli
tedib mèn, à'? Yende chó mèn nona, ¿lé'?
Ndxe'leque', leque mèn co' ngue li xtùuz
non cón che'n co' ngue li mèna xtùuz.
Lomisque' mod ne, yende chó mèn non cón
che'n con' co' ndli Diox xtùuz. Ndxe'leque',
ante Xpii Natú' che'npe' Diox non cón che'n
con' ndli Diox xtùuz. 12 Co'se' ngola's na'
loo Tad Jesucrist, ne'ntolode mnibe' chol
xpii che'n izlyo' loo na'. Ndxe'leque', mtlo
mnibe' Xpii Natú' co' ngro' loo Diox co'
ngulàa loo na' par ta' na' cuent no par
non na' cón che'n con' ndac co' angndli
Diox loo na'. 13 Cón che'n con' ndac ndxè'
co' angmbli Diox loo na' ndyoodi's nu'.
Per indyoodi'ste nu' cón che'n con' ndac
ndxè' xal mèn co' ñaaleque' loo ndxác.
Ndxe'leque', nu' ndlu' loo mèn xalque' nac
xley' co' ndlu' Xpii Natú' loo nu', co' nee
di's, ndlu' nu' ley' co' nac xley' che'n Crist
loo mèn co' ndxònque' cón che'n Crist no
mèn co' mté'thque' cón che'n Crist par
ndubdi'sque' mèna loo Crist.
14 Per mèn co' alithe nzi ban loo cón che'n
izlyo' ndxè', mèna indxònte cón che'n con'
co' ndlu' Xpii Natú' che'n Diox loo mèna.
Mèna nden' le' cón che'n Xpii Natú' nac co'
ncàb loo mèn nquée mbii yéc mèn. Cón
che'n con'a yende mod ta' mèna cuent cón
nee di'sa tac ante loo mèn co' ñibe' Xpii
Natú' ndryo xo'f cón che'n Xpii Natú'. 15 Per
loo mèn co' ñibe'que' Xpii Natú', Xpii Natú'
ndli par leque mèna li xtùuz co' huenleque'
no tub rez mèna cón che'n ryethe con'.
Per ndxe'leque', mèn co' alithe nzi ban loo
cón che'n izlyo' ndxè', yende chó cón che'n
mèna par ryal no tub rez mèna cón che'n
mèn co' ñibe' Xpii Natú' loo. 16 Loo libr co'
nac xti's Diox ndub di's co' mbez: ¿Xá ñaa
thìb mèn co' nzo loo izlyo' co' ta' cuent no
co' non xal nac xtùuz co' ndli Diox xtùuz,
à'? Yende chó mèn nona, ¿lé'? Lomisque'
ne, ndub di's loo libr co' nac xti's Diox,
ne, co' mbez: ¿Xá ñaa thìb mèn co' nzo
loo izlyo' co' lu' loo Diox cón che'n con' li
Diox, à'? Yende xàa. Mastale' tataa ndub
di's loo libr co' nac xti's Diox, na' nonque'
no naneeque' na' le' na' ndli xtùuz xal ndli
Crist xtùuz.

3

*Pab ngue ta' cuent cón che'n mèn co' ndly-
ath no Pab loo zin' che'n Diox.*

1 Per nalle', mèn huesen por cón che'n
Crist, daa ne'ngácte ndoodiz non gu'
xal loo mèn co' ñibe'pe' Xpii Natú' loo.
Ndxe'leque', be' nquin tyoodiz non gu' xal
ndyoodiz non mèn co' be' nzi tee ban loo
cón che'n xab izlyo'. No ngue tyoodiz non
gu' xal co'se' ndyoodiz non myen' bix cón
che'n Crist. 2 Daa ndlu'que' gu' rye con' co'
nac cón che'n Crist thìb mod co' inagànte
no ndlina loo gu' xal mèn co' nda' lech ndxu
myen' bix. Tac axta nalle' tarte gác gu' gòn
gu' no té'th gu' di's co' nac más nagàn cón
che'n Crist xal myen' bix co' tarte gác hua
ndac lua' no xít xal mèn gox. 3 Taandxè'
ngue cuanen mod tyoodiz non gu' tac gu'
be' nzi tee ban xalque' mèn co' alithe nzi
tee ban loo cón che'n izlyo' xal ndxuhua
nee lezo' mèna. Tac, lìcque', làth gu' nzo
mèn co' ndxàn lezo' ñèe xtàa. No taamas
mèn ngyoo no xtàa. No taamas mèn nque
di's. ¿Ché' inacte gu' xal mèn co' alithe nzi
tee ban loo cón che'n xab izlyo' co'se' ndli
gu' con'a? No ¿ché' inzi tee bante gu' xal
chol mèna, cà'? Lìcque' be' taaque' nac gu',
¿lé'? 4 Tac nzo ndxep gu' làth gu' co' mbez:
Le' nu' nac thìb ned mèn che'n Pab. No nzo
taandxep gu' làth gu' co' mbez: Le' nu' nac
tedib ned mèn che'n Apol. ¿Ché' inden'te
gu' le' gu' nacque' xal chol mèn co' alithe
nzi tee ban loo cón che'n izlyo' ndxè', cà'?
Lìcque' nac co' ngue niin loo gu' trè', ¿lé'?

5 ¿Cón nac daa, co' lèe Pab, ndyac gu', à'?
No ¿cón nac Apol, à'? Yende cón nac nu',
ey. Ndxe'leque', nac nu' mèn co' nxo'f zin'
zin' cón che'n Diox. Gu' ngola's loo cón
che'n di's ndac co' mblo nu' yalbàn. Ryop
nu' Apol mxo'f zin' zin' che'n Diox xalque'
mnibe' Diox loo thìb thìb nu' par li nu' zin'a.
6 Loo cón che'n Crist no loo gu', ante nac
daa xal thìb mbi' co' ngo bin. Loo cón che'n
Crist no loo gu', nac Apol xal thìb mbi' co'
ndó' bin co' mblon. Per ndxe'leque', làth
xtau'a, lìcque', Diox nac xa' co' ndli ndxas
ndxàl bina, co' nee di's, nac gu' co' ngola's
loo cón che'n Diox por cón che'n Crist. 7 Por
cona, niin loo gu': Yende cón ntac daa,
ndyaquen, daa co' nac xal mbi' co' mblo
bin. Ne' ne' yen cón ntac Apol, ndyac Apol,
co' nac xal mbi' co' ndó' bina. Ndxe'leque',
ante Diox, co' ndli ndxas ndxàl bina, nac xa'
co' nac xa' roo xa' xèn. 8 ¿Ché' tarte ta' gu'
cuent lalque' nac mèn co' ngo bin con mèn
co' ndó' bin? Mastale', ngo Diox ray mèn

xal nac zin' co' ndli thìb thìb mèn. Tataa
mod ndxàca loo ryop nu' Apol. 9 Ryop nu'
Apol thidte ngòc nu' par nxo'f zin' nu' zin'
co' nac rsin' Diox loo Diox. Le' gu' na, nac
loo Diox xal thìb le' yòo co'te' nzo'f ña'.

No nac gu' loo Diox xal thìb yòobé' co'
ngue xítte'f Diox. 10 Texal nac con' ndac
co' angndli Diox loon, Diox mbli nac daa
xal thìb maistr albañil co' ndxác tín'. Loo
cón che'n Crist ndlin xal maistr albañil co'
ngui'x bé' no co' nsè cimient. Per yiloa, loo
cón che'n Crist nde tedib maistr co' ntlo
xítte'f ftoo loo cimient. Per ndxe'leque',
mèn co' ndli zin' loo cón che'n Crista noo
noo ndla's mèn loo zin' co' ndli mèna
xalque' ndla's maistr albañil loo mèn co'
nxítte'f ftoo par gác ndac mèna par li mèna
zin' loo cón che'n Crist. 11 Loo cón che'n
xá mod lyá' mèn loo con' ryes, Diox mdoo
Jesucrist no mtan' Diox Jesucrist par xo'f
zin' Jesucrist zin'a. Cona nee di's yub
Jesucrist nac xal thìb cimient co'te' xítte'f
mèn yòo. No yende chó tedib mèn nzo co'
ngác ngàc xal cimienta par lyá' mèn loo
con' ryes por cón che'n mèna xal nacpe'
Jesucrist xal mblon yalbàn loo gu'. 12 Chol
mèn co' que tee ban loo zin' co' mxo'f zin'
Crist, co' nee di's, par lyá' mèn loo con'
ryes, leque mèna ñee xá mod que tee ban
mèna, ¿ché' que tee ban ndac mèna loo
cón che'n Crist xal co'se' xítte'f mèn thìb
ftoo con or, no con plat, no con quèe co'
huen natoxcua' o ché' ingue tee ban ndacte
mèn loo cón che'n Crist? Sya, ndxàc loo
mèna xalque' co'se' ndli mèn thìb zin' cap
co' ilé'de nac, co' nee di's, nac xal co'se'
xítte'f mèn thìb ftoo con material co' ilé'de
ngos xal co'se' ncos mèn cement con yuux
yòo no con quèe yòo. 13 Tac zin' co' nxo'f
zin' thìb thìb mèn ryo xo'f loo xnaa co'se'
gàc huiz co' tub rez Diox ryethe con'. Tac
huiza lu' Diox loo mèn xá mod mque tee ban
mèn loo cón che'n Crist, ¿ché' mque tee ban
ndac mèna o ché' nazab mque tee ban mèna
loo cón che'n Crist? Huiza gàc huiz co'se'
tub rez Diox no li Diox preb loo con' mbli
mèn par ñee Diox ñeene' ché' huenque'
mbli mèna o ché' nazab mbli mèna. Xal
co'se' ngo mèn con' loo quìi no loo bèel par
ñee mèna ñeene' ¿ché' xeca loo quìi no loo
bèel o ché' tluxa? 14 Chele' con' co' mbli
ndxep mèn loo cón che'n Crist nxec co'se'
tub rez Diox zin'a loo mèna xal nxec ftoo
co' huen natoxcua', le' sya, loo mèna càb
con' ndac xal yalndxax cón che'n con' mbli
mèna. 15 Per ndxe'leque', chele' con' co'
ndli ndxep mèn loo cón che'n Crist ne'ngro'
ndacte co'se' tub rez Diox loo con'a xal
ndlyux ndxep con' loo quìi, sya, ngòc con'
co' mbli mèna con' co' yende con' ntac loo
Diox. Lìcque', ante mèna lyá' loo con' ryes
xal con' co' mbyan' co' ne'ngyolte no xal
con' co' mxec loo quìi.

16 ¿Ché' tarte ñee gu' le' gu' co' ndxela's
loo Crist, nac gu' loo Diox xal thìb templ
co'te' nzo ban Diox? No ¿ché' tarte ñee gu'
le' Xpii Natú' che'n Diox nzo ban loo gu',
à'? Nonque' gu'i, ¿lé'? 17 Chele' chol mèn
cua'n xquin no dol par ryo xà' lezo' taamas
mèn làth xtàa mèn co' ndxela's, co' nee
di's, nac thìb templ che'n Diox, Diox tetìi
mèna axta plóthe. Tac gu' co' ndxela's loo
cón che'n Diox por cón che'n Crist, nac gu'
templ che'n Diox. No con'a nac thìb con'
natú' loo Diox.

18 Ne'ta'de gu' lugar loo gu' quedìi leque
gu' gu'. Chele' chol gu' co' nzo làth gu' ngue
li xtùuz no nden' gu' le' gu' anze'f ndxác xal
nac yalndxác che'n mèn izlyo' ndxè', bnibe'
gu' loo mèna lá' mèna co' nac yalndxác
che'n mèn izlyo' par tataa mod sate más
gác mèna no ta' mèna cuent cón che'n co'
nac lìcpe' yalndxác. 19 Mèn co' nden' anze'f
ndxác mèn loo izlyo', loo Diox mèna nac xal
mèn co' nquée mbii yéc. Tac loo libr co' nac
xti's Diox ndub di's co' mbez:

> Mèn co' nden' axta arid ndxác mèn
> loo izlyo' ndxè', ale ndxe'leque', ndxezan
> Diox ndxegàa mèna loo mod co' nac mod
> co' ndxàp mèna par mtetìi Diox mèna.

20 Tedib lugar ndub di's loo libr co' nac xti's
Diox co' mbez:

> Tad Diox nanee ryethe xtùuz mèn co'
> mbez anze'f ndxác mèn. No naneeguè'
> Tad Diox yende cón ntac co' ndli mèna
> xtùuz loo Tad Diox.

21 Cona, ngue niin loo gu': Nec thìb mod no
nec tedib mod indxàalte tye's gu' par tyoo
nque gu' xís nec thìb mèn loo izlyo' ndxè'.
Fte' lezo' gu' le' ryethe con' co' nzo loo bé'
no co' nziri' loo izlyo' ndxè', Diox mbli le'
càba con' ndac loo gu' no gàca che'npe'
gu' yiloa, 22 que naca daa, Pab, que naca
Apol, que naca Pedr, que naca izlyo' ndxè',
que naca cón che'n yalnaban, que naca cón
che'n yalguth, que naca cón che'n con' co'
nzo nalle', que naca cón che'n con' co' yi'th

nque yiloa. Ryethe con'a gàcque' loo gu'
par càba con' ndac loo gu' no gàca che'npe'
gu' yiloa. 23 Más de cona, no gu' nac che'npe'
Crist. Le' Crist na, nac che'npe' Diox.

4

Trè' ndlu' cón che'n zin' co' nxo'f zin' mèn co' nac mèn co' mtel' Crist, mèn co' ndxe' di's che'n Crist.

1 Cona, ngue niin loo gu': Bli gu' cuent
nac nu' loo gu' xal thìb mèn co' nxo'f zin'
cón che'n Crist tac por con'a mblec Diox
nu'. No mxo'f zin' Diox loo nu' par lu' nu'
no ngo xo'f nu' ryethe con' co' nac cón
che'n Diox co' yub Diox mbli ngo casloo
loo mèn póla par ta' gu' cuent cón che'n
Crist co' huenleque'. 2 Más de cona, gu'
nda'que' cuent le' mèn co' nxo'f zin' zin',
naquin tyoo mèna altant loo zin'a. Tataa
ndxàca loon loo zin' ndxè'. 3 Cona, ngue
niin loo gu': Part cón chenen, yende chó
mport nzo lezon chele' gu' lya's tub rez cón
che'n xá mod ndyubdizen loo Diox. Ne'
ne' indyóon chele' chol mèn nac zin' lya's
tub rez cón chenen, ne. Ne' ne' indub
rezen cón chenen loo mèn. 4 Part cón
chenen, mastale' ndyaquen le' ryethe con'
co' nden'en le'n lezon ingue zib quìide loon
nec thìb con', inacte por conade indxàpten
dol. Ndxe'leque', Tad Crist nac xa' co' ngue
tub rez cón chenen. 5 Por cona, ne'tub rezte
gu' cón che'n chol mèn ndoore' co'se' gàc
huiz co' yi'th tub rez Tad Crist cón che'n
mèn. Huiza, co xo'f Tad Crist ryethe con'
ye'rsin' co' mbli thìb thìb mèn loo xnaa co'
nzo casloo le'n tiemp ndxè'. No lu' Tad Crist
loo xnaa ryete con' co' ndoo lezo' mèn li
mèn. Axta syare', li Diox par tyu' gu' loo
mèn.

6 Di's co' ntetaquen cón che'n ryop nu'
Apol loo gu', mèn huesen por cón che'n
Crist, nac di's co' ndlu' cón che'n mod co'
ndxàp nu' par càba thìb con' ndac loo gu'.
Tataa mblina loo gu' par gàca le' gu' té'th no
non gu' xal ndxàal que tee ban gu', no par
ne'té'thte gu' no ne'ta'de gu' lugar tyub nza
gu' loo di's co' ndlu' tedib mèn co' inacte
xal di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox
co' mbez: Ne'tye'ste thìb thìb gu' par ya
thìb thìb gu' favor che'n thìb xtàa gu' no
tedib xtàa gu' par gàc ndxep gu' thìb ned
mèn no gàc taandxep gu' tedib ned mèn par
gàca loo gu' tè'b gu' thìb xtàa gu' no tedib
xtàa gu' làth gu'. 7 Ne'tyóode gu'. Nde niin
thìb con' loo gu': ¿Chó mbli nac gu' más
mèn ndac no mèn co' más ndyu' loo taamas
hues xtàa gu' xal ndli gu' cuent nalle', à'?
Thìba con' ndxè'.

Le' tediba na, ¿xá ñaa thìb con' ndxàp gu'
liz gu' co' nac con' co' ne'nglide Diox ndxàp
gu' con'a, à'? No chele' Diox mbli ndxàp gu'
con' liz gu', ¿chonon susque' ndye's gu' no
ndli gu' cuent ale leque gu' ngue xèn' con'a
par ndxàp gu'i liz gu', à'?

8 Nase yixo. Ale ndyac gu' nacle' gu'
mèn co' mté'th axta plóthe cón che'n Diox.
No ndyac gu' ya inquinte tolo té'th gu'
no gòn gu' más con' cón che'n Tad Crist,
¿lé'? No ale ndyac gu' mcàaya'le' gu' ryethe
con' cón che'n Crist. No ale, ndyac gu'
axta ngue ñibe' gu' loo cón che'n Diox xal
ngue ñibe' Crist loo cón che'n Diox, ne,
¿lé'? Mastale' ne'nglu'de nu'i loo gu', ale
ndxe'leque', ndyac gu' nac gu' xal chol rey
co' yende chó mèn ñibe' loo. No por ngro
xà' gu' loo nu' no por mtè'f gu' nu' thìb
lad, ndli gu' con'a. Oj ché' co', lìcque',
ngue ñibe' nole' gu' Crist, huen. Le' sya,
thidte ñibe' no gu' nu' loo cón che'n Crist,
ne. 9 Con' co' ngue lin xtùuz no con' co'
ndyaquen nac: Le' Diox mblec nu' co' ndxe'
di's che'n Crist xal mèn co' nac más be'the
co' yende cón ntac loo chol taamas mèn
co' mxo'f zin' zin' che'n Diox. Nac nu'
mèn co' naba'leque' gathxù' xalque' mèn
co' nac mèn ye'rsin'túb. Tac, lìcpe' ba'i, loo
mèna nac nu' mèn co' ndli sirv loo mèn xal
thìb con' co' nda' xquith lezo' mèn. Tataa
ndxàca loo nu' par hui' ryete mèn che'n
izlyo' ndxè' loo nu', que naca loo angl co'
nzo loo bé', que naca loo chol mèn co' nziri'
loo izlyo' par xìis no mèna no xìis no angl
nu', ndyaquen. 10 Mèn izlyo' ndli cuent le'
nu' nquée mbii yéc tac ngo nu' yalbàn cón
che'n Crist. Le' part cón che'n gu' na, leque
gu' mbez le' gu' angndxác loo cón che'n
Crist, ¿lé'? Naneeque' nu' le' nu' nac xal
mèn co' mbuu'sle'. Per por part cón che'n
gu', ale ndyac gu' axta arid mbi' tín' gu'.
Rye mèn gulàaz gu' nxo'f lèe nxo'f xti's gu'.
No ndli mèn gulàaz gu' con' guryath no
con' guryèn loo gu'. Per por part cón che'n
nu', ale ndxe'leque', nxìis no mèn prob nu'
no ntè'b mèn nu', ne. 11 Axta huiz co'se'
mtlo mxo'f zin' nu' zin' ndxè' no axta huiz
nalze nzi tee lan' nu' no nzi tee yath huin

nu'. Nzi tee yec lezo' nu', ne. Ale mbiiz
mbuu's ro nu'. Nde teele' nzi tee che nu'.
Yende xab nu'. Ale ngox mdyal nu' nzi
tee nu'. Nde nxon', ndli mèn ngòc nguàal
con' loo nu'. Nde'b bit nde'b mingue lad
nu'. ¡Prob nu' izlyo'! Axta ne' ne' yen liz
nu' par yòo ban nu'. Nzi tee nu' làaz mèn
tith xal mbin bé'. Yende liz nu' ned ngue
tee nu'. 12 Ndli nu' zin' con ya'pe' nu' axta
ndxezan nu' axta plóthe. Nde nxon', nde
mèn. Nda' mèn xyàn lezo' nu'. Por part cón
che'n nu', nado' di's nado' cuent ncàb nu'
loo mèn no mbez nu' loo mèna: Diox quix
gu', ndee. Ale ndub ngu's mèn nu', ne. Per
nxec yèe nu'i. 13 Ale ñii yèe ñii tìi mèn nu'.
Per mastale', nado' di's nado' cuent ncàb
nu' loo mèna. Ndli mèn cuent nac nu' xal
yix co' ndxe' mbii loo mèna no yende cón
ntac nu' loo mèna. No nac nu' xal mbe'th
co' ndoo lad mèn loo mèna axta huiza no
axta huiz nalze.

14 Ingue que'den ye's loo gu' par tethonen
gu', ey. Ndxe'leque', ngue que'en ye's loo
gu' co' nac xal xin'en par co'xen loo gu'.
15 Tac mastale' ngòca loo gu' ngue no gu'
si' mil mèn co' ngòc xal maistr co' ndlu'
gu', yende chó mèna ngòc xal xud gu'.
Ndxe'leque', loo cón che'n Crist Jesús nac
daa xal xud gu' tac daa mblo yalbàn loo gu'
co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. No
por cón chenen ngola's gu' loo Crist. 16 Por
cona, ña'ben loo gu', ey, fque tee ban gu'
xalque' nque tee banen.

17 No por cona, mtel'en Timote loo gu'.
Timote nac xal xgan' daa co' anze'f nque'
lezon ñèen. Anze'f altant ndoo Timote loo
cón che'n Tad Crist. Timote ta' cuent loo
gu' xá mod ngue tee banen loo cón che'n
Crist. Timote lu' loo gu' xá mod nque tee
lu'en mèn rye lugar co'te' nqueltàa mèn
liz Diox, ne. 18 Nzo ndxep mèn làth gu'
co' ndye's no naxal' ndyoodi's mèna tac
nden' mèna peser ne'gal needen máa gu'
par nedrè' thidtene. 19 Per chele' Tad nee
lezo', chàa, gal neen máa gu' par nedrè'
par ñee nu' ñeene' ché', lìcque', anze'f
ndxác mèna, mèn co' ndye's làth gu' xal nac
mod co' ndyoodi's mèna con di's co' nxyal'
mèna. 20 Tac co'te' ñibe' Diox inacte di's
co' angndyoodi's mèn. Ndxe'leque', co'te'
ñibe' Diox, ñibe' Diox con ryethe con' co'
nzo la's nii Diox no con' co' nzo la's ya'
Diox loo mèn co' ngòole' loo cón che'n Diox.
21 ¿Xá nee gu'? ¿Ché' más huen yo lezo'
gu' le' daa gal loo gu' par gàc nayi'en no
yoon gu' con gáp di's con gáp cuent, cà', o
ché' más huen yo lezo' gu' gal neen máa gu'
no nado' di's nado' cuent tyoodi's non gu'
xalque' mèn co' anze'f nque' lezo' ñèe gu',
cà'?

5

*Pab ngue tub rez cón che'n thìb mbi' co'
mque no xna' byan' xa' xal sa'lgotpe' mbi'.*

1 Nde niin tedib con' loo gu', ne: Lìcpe'
ba'i, ndxath no ndxèn par ned nzon ndxè'
le' thìb gu' co' nzo làth gu' par nedrè', gu'
ngue no xna' byan' gu' xal xa'gotpe' gu'.
Con' co' ndxath ngue li mbi' làth gu'a, axta
ne' ne' indxath ndli mèn con'a làth chol
taamas mèn co' inda'de cuent cón che'n
Diox por cón che'n Jesucrist. Nac con' co'
ndli gu'a con' zab loo Diox. 2 Be taa ngue
li gu' con'a làth xtàa gu'. No anze'f ndye's
gu', ne. Más huen thyon gu' no xi lezo' gu'.
Per lugar de thyon gu' no xi lezo' gu', ale
ndyaquen, más ndye's gu' no nxyal' gu'. No
anze'f naxal' ndyoodi's gu' cón che'n mod
co' ndxàp gu' làth xtàa gu'. Le' mbi' co'
ngue no xna' byan' mbi' xal xa'got'pe' mbi'
na, càa mbi'a. Blo' gu' làth gu'. 3 Lìcpe' ba'i,
mastale' yende daa làth gu', per ndyóon no
nden' lezon cón che'n gu'. Ale ndyaquen,
nzoquen làth gu'. Por cona, mdub rezen
cón che'n mbi' co' ncua'n xquin làth gu'a.
Mblasen rye con'a mastale' ndli gu' cuent
yende daa làth gu'. 4 Ñibe'en loo gu' por lèe
Tad Jesucrist na', thidte queltàa rye gu' no
bli gu' cuent le' daa nzo noque' gu'. Tac
ndyóon no nden'en le'n lezon le' daa nzo
noque' gu', làtha. No bli gu' cuent nzo
noque' Tad Jesucrist gu', ne, xalque' nac
ryethe con' co' nzo la's nii Tad Jesucrist
no la's ya' Tad Jesucrist na'. 5 Le' mbi' co'
mbli con' ye'rsin'a na, daa ñibe' loo gu', càa
mbi'a. Blo' gu' làth gu', gu' co' ngòo loo cón
che'n Diox por cón che'n Crist. Ftan' gu'
mbi'a cón che'n Mebizya par gath mbi'. Le'
sya, co'se' yi'th Tad Jesucrist tedib vez, sya,
lyá' xpii mbi'a loo con' ryes.

6 Indxàalte tye's gu' loo xtàa gu' por con'
ngue li gu'. ¿Ché' tarte gòn gu' no ché'
tarte ta' gu' cuent xal nac di's co' mbez:
Con chu'te dii levadur ndli par ndyoo bes
huax co'f harin co'se' ntoxcua' mèn pan,
cà'? Tataa ndxàca làth gu', ne: Por cón

che'n thìb mbi' ndxàc perdid rye gu', ¿lé'?
7 Blo' xà' gu' mbi' co' ndli con' ye'rsin'a làth
gu', tá, par tataa mod gàca loo gu' xal co'se'
ntembìi mèn mes no taamas con' ndli zin'
mèn co'se' ntoxcua' mèn pan par tataa mod
ne'yòode levadur loo co'f co' tyoxcua' pan.
Por cón che'n Crist, no loo cón che'n Crist,
ngro xà' gu' loo rye loothe con' ye'rsin' xal
co'se' ntoxcua' mèn pan co' ingòode mèn
co' ndli zin' pan levadur par gàc pana pan
co', lìcque', indyoo beste. Tac Crist co'
mbyan' lugar cón che'n ryethe cón che'n
lni pasc che'n mèn nación Israel loo na',
mèn mque' Crist loo cruz par mxactìi Crist
por cón che'n na'. No mdix Crist cón che'n
xtol na' loo Diox. Crist mbyan' loo na'
xal mbyan' mbacxil' loo mèna loo huiz lni
pasc. 8 Por cona, ngue niin loo gu': Que
tee ban na' loo cón che'n Crist xal co'se' li
mèn thìb lni co'te' ndxuhua mèn pan co'
indxòode levadur. Tac levadura nee di's
nac rye loothe con' ye'rsin' no rye loothe
con' zab par na'. Ndxe'leque', que tee ban
lì na' loo Crist con dib nzo yéc na' no dib
nzo lezo' na' tac co' ndli na'a nac thìb con'
co', lìcque', mnibe' Diox loo na' par li na'i.

9 Loo ner cart co' mque'en ye's loo gu'a,
mtel'en di's loo gu' par ne'queltàa node gu'
mèn co' ncua'n xin' huan. 10 Ne'nque'den
ye's loo cart co' mtel'en loo gu'a par niin
loo gu' ne'sál'te gu' rye mèn co' alithe nzi
tee ban loo izlyo' ndxè', mèn co' tarte yila's
loo Crist, mèn co' ndli yalburrid; no mèn co'
ndxath nquìi ñèe yalgon' loo izlyo' ndxè';
no mèn co' ncua'n mod par li huan' mèn
loo xtàa mèn; no mèn co' ndyub xib no nsal'
ya' loo chol mdo', no loo chol gunab, no loo
chol tatol, no loo chol naxnax. Nacquele'
gu' indlya'ste queltàa no gu' mèna na, más
huen gath gu', ey. 11 Per ndxe'leque', ngue
niin loo gu' loo mbryop cart co' ndye'th loo
gu' ndxè' par ne'queltàa node gu' mèn co'
mbez nac mèna hues xtàa gu' por cón che'n
Crist chele' mèna, lìcque', nac mèn co'
ncua'n xin' huan; chele' mèna nac mèn co'
ndxath nquìi par tolo que no mèna che'npe'
mèna; chele' mèna nac mèn co' ndyub xib
no nsál' ya' loo chol mdo', no gunab, no
tatol, no naxnax; chele' mèna nac mèn co'
ñii yèe ñii tìi cón che'n xtàa mèn; chele'
mèna nac mènguy; chele' mèna nac mèn
huan'. ¡Anderhuen gu'! Ne'queltàa node
gu' rye mèna. Ne' ne' hua no gu' mèna,
ne. 12 Yende chó cón chenen par tub rezen
cón che'n mèn co' tarte yila's loo Crist. Per
ndxe'leque', ¿ché' inacte con' ndxè' cón
che'npe' gu' par tub rez gu' loo mèn co'
ndxela's co' nzo làth gu', co'se' ñèe gu' nzi
tee li mèna con' ye'rsin'a, cà'? Con' ndxè'
nacque' cón che'npe' gu', cara. 13 Diox tub
rez loo mèn co' ne'tyalte yila's loo Jesucrist.
Por cona, beren. Niin loo gu' tedib vez: Blo'
xà' gu' mbi' co' ngue li con' ye'rsin'a làth
gu', ndee gu'.

6

Pab ngue ta' cuent loo mèn cón che'n mèn co' ngyoo di's loo juez co' indxela'ste loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist.

1 Le'tre' be' ndyoodizen loo gu' cón che'n
con'a loo cart ndxè', lyazen nibdizen thìb
con' loo gu'. Co'se' ndxàc thìb yalgyoo
làth gu' no nco ñee mèn làth gu', ¿ché'
tli gu' ryes li gu' thìb con' co' indxàalte
li gu' par hue' gu' xtàa gu' co' ndxela's
loo Diox por cón che'n Crist loo mèn nac
zin' co' indxela'ste par tub rez mèn nac
zin' cón che'n di's co' ndxetoo làth gu' co'
ndxela's leque hue' gu' xtàa gu'a loo mèn
co' ndxela's loo Crist par tub rez mèn co'
ndxela's cón che'n di's co' ndxetoo làth
xtàa gu'a, cà'? 2 Lomisque' ne, ¿ché' tarte
ñee gu' no ché' tarte ta' gu' cuent le' mèn
co' ngro xà'le' loo cón che'n xab izlyo' par
ngòc mèna che'npe' Diox, co' nee di's nac
na', tub rez mèna cón che'n ryethe mèn
loo izlyo', cà'? No chele' gu' tub rez cón
che'n rye mèn loo izlyo', ¿ché' indxàalte gu'
tub rez gu' chol cuent bix co' ndxetoo làth
gu', sya, cà'? Ndxàalque' li gu' tataa, ¿lé'?
3 ¿Ché' inda'de gu' cuent no ché' inonte gu'
le' na' tub rez axta cón che'n con' ye'rsin'
co' mbli angl loo angl, cà'? Chele' na',
lìcque', tub rez cón che'n angl loo angl,
ale'que' cón che'n mèn co' nzo loo izlyo'
ndxè' ne' tub rez na', ¿lé'?

4 Anggab na'i, chele' gu' nzi yoo làth
gu' por chol con', ¿ché' tqueltàa gu' loo
thìb hues xtàa gu' co' ndxela's co' nac más
be'the par tyub rez xtàa gu'a cón che'n gu',
cà'? Yende moda, ¿lé'? 5 Ngue niin con'
ndxè' loo gu' par thyon gu' loo co' ngue li
gu', ey. ¿Ché' yende chó mèn nzo co' ndxác
làth gu', cà'? ¿Ché' yende chó mèn nzo làth
gu' co' ndxác co' gác tub rez cón che'n gu'
co' nac huespe' loo Crist, cà'? 6 Bli gu' xtùuz

co' huen huen, ¿ché', lìcque', ndxàal hue'
gu' thìb hues gu' co' ndxela's loo mèn nac
zin' co' indxela'ste par tub rez gu' cón che'n
gu' làth gu'? Ihuente li gu' con'a, ey.
7 Lìcpe' ba'i, anze'f thìb falt tín' ndxàp gu'
tac nzi yoo no gu' hues xtàa gu' co' ndxela's.
No ndxe' gu' hues xtàa gu' loo mèn nac
zin' co' indxela'ste par tub rez mèn nac zin'
cón che'n gu'. ¿Chonon ne'teri'thte gu' no
ne'ntecan'te gu' yalgyooa no xec yèe gu'
cón che'n con' co' ndxàc làth gu'a, à'? Más
quee lezo' gu' la' gu' li huan' hues xtàa gu'
cón che'n gu' leque yoo gu' por cón che'n
con'a. 8 Per ndxe'leque', ale leque gu' ngue
li co' indxàalte li gu'. Ale, axta con' co' nac
che'n huespe' gu' ndyen gu' no ndli huan'
gu'.
9 ¿Ché' tarte ñee gu' no ché' tarte gòn
gu' le' mèn co' inacte mèn nalì no mèn
nambìi, mèna ne'yòode loo cón che'n Diox
par ñibe' Diox loo mèna, cà'? Gàcque'
con'a, ¿lé'? Ne'quedìide gu' leque gu'. Tac
Diox ne'tyalte yòo mèn loo cón che'n Diox
par ñibe' Diox loo mèn, mèn co' ncua'n xin'
huan; mèn co' ndyub xib no nsál' ya' loo
mdo' no loo gunab; mèn co' nchi'x yéc xin'
sa'l mèn par que no mèna xtòo mèna, que
naca mèngot o que naca mènbi'; mènbi' co'
ndli yalmbi' con leque xtàambi' mèn, no
taamas xa'bi' co' nda' lugar loo xtàambi' li
leque xtàambi' yalmbi' con leque xtàambi'
mbi' xal ndli mbi' yalmbi' con mèngot.
10 Mèn co' ndli huan'; mèn co' ndxath nquùi
ñèe tmi; mènguy; mèn co' ñii yèe ñii tìi
xtàa; mèn co' ncua'n mod li huan' mèn
loo xtàa mèn. Ryete mèna ne'yòode loo
cón che'n Diox par ñibe' Diox loo mèna.
11 Tataa ngòc ndxep gu', gu' co' mque tee
ban loo cón che'n xab izlyo' póla. Per nalle'
mbembìile' xtùuz gu' no lezo' gu'. No ngro
xà'le' gu' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc
gu' mèn che'npe' Diox. Ngòc gu' mèn nalì
no mèn nambìi loo Diox por cón che'n Tad
Jesucrist. Diox mbli con' ndxè' loo gu' por
cón che'n Xpii Natú' che'n Diox.

Pab ngue ta' cuent cón che'n mèn co' ndxàp lezo' no mèn co', por derech, ngro xà' loo cón che'n xab izlyo'.

12 Nase ngolo guneen lìcque' nac di's co'
mbez mèn: Yende chó mèn ñii loo mèn
par li mèn rye con' ndlya's mèn, con' co'
ne'càbte con' ye'rsin' loo mèn loo Tad Diox.
Per iryede con' ndlya's mèn li mèn ncàb
con' ndac loo mèn. Aa. Lìcque' nac di's
co' mbez mèn: Yende chó mèn ñii loo mèn
par li yèe mèn chol con' ndlya's taamas
mèn li mèn. Per ne'la'de mèn ñibe' nec
thìb con' ndli mèna loo mèn par más huen
tyubdi's mèn loo Diox. 13 Lomisque', lìcque'
nac di's co' mbez mèn, ne: Le' xít mèn
no lua' mèn nac co' zyè lezo' mèn co'se'
ndlyan' mèn. Le' le'n lezo' mèn na, ndxòo
co' ndxuhua mèn par ndxey' co' ndxuhua
mèn. Per zin thìb huiz no zin thìb ze co'se'
li Diox ya ne'huade mèn no ya ne'gude mèn
tac gath mèn. Diox ne'ntoxcua'de bél'yòo
co' nac lad mèn par cua'n mèn xin' huan
mèn no par li mèn yalburrid. Ndxe'leque',
Diox mtoxcua' bél'yòo co' nac lad mèn par
xyo'f lèe xyo'f xti's Crist por cón che'n con'
ndac co' ndli bél'yòo lad mèn láth naban
mèn. Le' sya, Tad Diox li gàc más con' ndac
loo bél'yòo co' nac ladpe' mèna loo mèn.
14 Texal leque yub Diox co' mblo xban Tad
Jesús làth mèn nguth, leque yub Tad Diox co
xban na' làth mèn nguth, ne, por cón che'n
con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no co'
nzo la's ya' Diox.

15 ¿Ché' inonte gu' no ché' inda'de gu'
cuent le' bél'yòo co' nac ladpe' gu' nac thìb
con' co' nac cón che'n Crist, ne, cà'? ¿Ché'
nzo mod gàc thìb cuen nii Crist no thìb
cuen ya' Crist, co' nac na', par gàc na' xal
thìb cuen nii no xal thìb cuen ya' co' nac
lad che'n thìb xa'got co' ndli yalburrid, cà'?
Yende xaa. Nec thìb mod no nec tedib mod
ne'gàcta tataa, ¿lé'? 16 No ¿ché' tarte ñee
gu' no ché' tarte non gu' le' thìb xa'bi' co'
ngue li yalburrid con thìb xa'got co' ndli
yalburrid, thidte ndxàc bél'yòo lad xa'bi'a
con bél'yòo lad xa'gota co'se' ndli ryop xa'
yalburrid, cà'? Tataaque' naca, ey. Tac
di's ndub loo libr co' nac xti's Diox co'
mbez: Co'se' nselya' thìb ned mèn, thidte
ndxàc ryop bél'yòo lad mèna loo Diox. 17 Per
ndxe'leque', co'se' ngola'sque' mèna loo
Diox par ngòc mèna che'npe' Diox, le' sya,
thidte ndxàc xpii mèna con Diox.

18 Fxon' gu' no biiche xà' gu' loo mèn co'
nchoo gu' par cua'n gu' xin' huan gu' no
par chi'x gu' yéc xin' sa'l mèn par gàc gu'
xtòo mèna, que nac gu' mènbi', que nac
gu' mèngot. Chol taamas xquin co' ncua'n
mèn, con'a indlide par leque mèn teza'
mèn. Per ndxe'leque', chol mèn co' ncua'n
xin' huan no mèn co' nchi'x yéc xin' sa'l

mèn par que no mèn xtòo mèn, leque mèna
nteza' bél'yòo lad mèna. [19] ¿Ché' inonte gu'
no ché' inda'de gu' cuent le' bél'yòo lad gu'
nac xal thìb templ co'te' nzo ban Xpii Natú'
che'n Diox, cà'? Tataaque' naca. Xpii Natú'
nque tee noque' gu'. Diox mtel' Xpii Natú'a
loo gu' par yòo ban no Xpii Natú' gu'. ¿Ché'
indxònte gu' le' Diox ne'nda'de bél'yòo lad,
co' nac gu', par ñibe' gu' loo bél'yòo lad gu'
xal nee lezo' gu', cà'? [20] Por cón che'n Crist
co' anze'f ntac, nac gu' mèn co' mdyu'. Por
cona, bli gu' par xyo'f lèe xyo'f xti's Diox
no par gàc con' roo con' xèn loo Diox por
cón che'n bél'yòo lad gu', gu' co' nac xpii
no co' nac bél'yòo lad gu' tac ryop con'a nac
che'npe' Diox.

7

Pab ngue co'x loo mèn, que nac mèn mènbi',
que nac mèn mèngot, más huen selya' mèn leque
que tee thìb mèn par ndxè' par ba'.

[1] Cón che'n di's co' mque' gu' ye's loon co'
mnibdi's gu' loon, trè' ngue tel'en ye's loo
gu', ne: Huenque' naca loo thìb myen'bi'
o thìb myen'got co' nac myen' thìb chele'
myen' li xtùuz ne'lide myen' yalmbi' con
chol xa'got. [2] Per por part cón chenen,
par ne'cua'nte myen'bi' o myen'got xin'
huan myen', ndxàalque' selya' myen'bi'
no myen'got. No lomisque', ndxàal selya'
myen'bi' con myen'got par que no myen'bi'
sa'lpe' myen'bi' no par que no myen'got
sa'lpe' myen'got, ne. [3] Lomisque', lyazen
toodiz non ryete gu' co' mselya'le', gu' co'
ndub nole' xin' sa'l gu', loo cart ndxè'. Gu'
co' nac sa'lbi', altant gure gu' no gòp gu'
mod loo co' nac obligación che'n gu' por
nac gu' xin' sa'lpe' xa'got gu'. Lomisque'
gu' ne, myen'got co' nac xin' sa'l xa'bi' gu',
altant gure gu' no gòp gu' mod no bli gu'
co' nac obligación che'n gu' con xin' sa'lpe'
gu', ne. [4] Yende chó derech ndxàp xa'got co'
mselya' par ñibe' xa' ante co' neete lezo' xa'
cón che'n yalmbi' no yalngot. Ne' ne' yen
chó derech ndxàp xa'bi' ñibe' xa'bi' ante
co' neete lezo' xa'bi' cón che'n yalmbi' no
yalngot. Ndxe'leque', natubdó' ryop sa'l
xa' par li ryop sa'l xa' ante co' nee lezo'
ryop sa'l xa' li xa'. [5] Mèngot, ne'càade gu'
gu' co'se' lya's xin' sa'lpe' gu' gàal xin'
sa'lpe' gu' gu'. Gu' ne, mènbi', co' nac xin'
sa'l xa'got gu', ne'càade gu' gu' co'se' lya's
xin' sa'l gu' gàal xin' sa'lpe' gu' gu', ne.
Ngue niin loo gu': Ne'gàalte gu' xtàa gu'
co'se' ndoo lezo' ryop sa'l gu' cuez gu' Diox
ndxep huiz. Le' sya, yiloa ndxàalque' gu'
bere gu', gàal gu' xin' sa'lpe' gu' tedib vez.
Chele' gu' tataa li, ne'cobya'de Mebizya gu'
láth ingàalte gu' xtàa gu' co' nac xin' sa'l
gu'. [6] Con' co' ngue niin loo gu' ndxè'
inacte co' mnibe' Diox loon par niina loo
gu'. Ndxe'leque', ngue niina loo gu' xal
ndye'th xtùuz ndxè' yéquen. [7] Tublazen no
tyac lezon chele' ryete mènbi' gàp mod xal
daa. Tac daa ne'ndubte yo'f lezon nglin
yalmbi' con mèngot, cona ne'nselyaden.
Per daa naneeque' le' Diox mda' thìb mod
loo thìb thìb mèn. Le' taandxep mèna
ndxàp thìb mod xal daa co' inden'te nquin
selyan. Le' taamas mèn na, ndxàp tedib
mod co' naquin selya'. [8] Lomisque', niin loo
myen'bi' thìb no loo myen'got thìb no loo
mèngot viud: Gu' co' ndxela's, huen gàca
loo gu' chele' gu' thidteneque' nziri' xal
ndxàca loon, co' nee di's, ne'selya'de gu'.
[9] Per chele' gu' ne'gàpte lezo' par ne'lide
gu' yalmbi' no yalngot, más huen selya'
gu' con thidte mbi' no con thidte ngot par
tataa mod ne'zyo'de gu' loo yalmbi' no loo
yalngot.

[10] Per loo mèn co' mselya'le', ñibe'en
con' ndxè' loo mèna: Ne'lá'ya'de sa'lgot
sa'lbi'pe' sa'lgota; sa'lgot ne'lá'ya'de
sa'lbi' sa'lgotpe' thidtene. Inacte daa co'
ñibe' con' ndxè' loo gu' xal nee lezon.
Ndxe'leque', Tad Crist mnibe'i loon par
niina loo gu'. [11] Per angta' le'i, chele' sa'lgot
lá'ya' sa'lbi'pe' sa'lgota, ñibe'en loo xa'gota
ne'selya'de sa'lgot con tedib mbi'. Más
huen leque ryop sa'l xa'gota tu' tàl loo
di's par bere xa', tyub no xa' sa'lbi'pe' xa'
tedib vez. Ñibe'en, ne, le' sa'lbi' ne'lá'ya'de
sa'lgot thidtene.

[12] No por cón che'n taamas mèn ngue
niin con' ndxè' loo gu': Ingue niidena xal
con' co' ñibe' Tad Crist loo na'. Ngue
niina loo gu' xal ndye'th xtùuz yéquen cón
che'na loo gu'. Chele' thìb gu' co' ndxàc
hues na' por Crist ndyub no thìb xa'got
co' indxela'ste, no ndyac lezo' xa'gota
ndub ban no xa'gota xa'bi' co' ndxàc hues
na'a, ne'lá'ya'de xa'bi' co' ndxàc hues na'
xa'gota. [13] Lomisque' ne, chele' thìb xa'got
co' ndxàc fta'n na' por cón che'n Crist tyub

ban no xa' thìb sa'lbi' co' indxela'ste, no
chele' sa'lbi'a ndyac lezo' ndyub ban no
sa'lbi'a sa'lgot co' ndxàc fta'n na' loo Crist,
ne'lá'ya'de xa'gota xin' sa'lbi'pe' xa'gota,
ne. 14 Lomisque' ne, chol mbi' co' indx-
ela'ste co' nac sa'lbi' che'n thìb xa'got co'
ndxela's, por cón che'n xa'got co' ndxela'sa
ndxàc loo mbi' par ne'tolode li mbi' con'
ye'rsin'. No ndoo xal' ned ndoo xal' yó' par
ñee mbi' no non mbi' cón che'n Diox par
yila's mbi', ne. Lomisque' ne, chol xa'got
co' indxela'ste co' nac sa'lgot che'n thìb
xa'bi' co' ndxela's, le' sya, por cón che'n
sa'lbi' co' ndxela'sa ndxàc loo xa'gota nca'
no ncà thìb con' par ne'tolode li xa'gota
con' ye'rsin'. No ndoo xal' ned ndoo xal' yó'
loo xa'gota par ñee xa'gota no non xa'gota
cón che'n Diox par yila's xa'gota, ne. Tataa
mod ne, ne'yòode myen' co' gàc xin' ryop
sa'l xa'a arid loo con' ye'rsin'. Ndxe'leque',
té'thgà myen' par ryo xà' myen' loo con'
ye'rsin' par gàcguè' myen' che'npe' Diox.
15 Per chele' chol mèn co' nac sa'lbi' o sa'lgot
co' nac mèn co' indxela'ste loo Diox por
cón che'n Crist, yende cón ndxòn mèna
lá' mèna xin' sa'l mèna, pues, bla' gu' lá'
mèna xin' sa'l mèna. Chele'i tataa mod
nac, másque' huen nziri' thìb gu', gu' co'
nac hues xtàa por cón che'n Crist, que nac
gu' mèngot, que nac gu' mènbi', yende chó
cuee ca' gu' par ñibe' gu' loo xtàa gu' xal
ndxàca loo thìb moz co'se' ñibe' yèe patrón
loo moz. Diox indlya'ste gàca tataa loo na'.
Diox ndlya's cue ban na' rye nda na' no rye
ndye'th na' con hues xtàa na'. 16 Tataa mod
la' gu' bii sa'lbi' gu' o sa'lgot gu' tac ¿xá
mod naneel, lùu co' nac sa'lgot, ché' tlil gan
par lyá' xin' sa'l lùu loo con' ryes chele' lùu
li yèe par tolo tyub no xin' sa'l lùu lùu?
No ¿xá mod naneel, lùu co' nac sa'lbi', ché'
tlil gan par lyá' xin' sa'l lùu loo con' ryes
chele' lùu li yèe par tolo tyub no xin' sa'l lùu
lùu? Pà non gu' ché' tàca o ché' ne'gàcta,
¿lé'? 17 Per xalque' ngolo niin loo gu' nalle':
Naquin que tee ban thìb thìb gu' xalque'
mblec Diox gu' loo mod no loo zin' co' mque
no gu' co'se' ngòo gu' loo cón che'n Diox.
Ftac lezo' gu' no blec lezo' gu', chele' gu'
ndub no xin' sa'l gu'. No ftac lezo' gu'
no blec lezo' gu', chele' gu' nac mèn thìb,
co' nee di's, indub node gu' sa'l gu'. Con'
ndxè' mnibe' Diox loon par lu'en loo mèn
co' nqueltàa loo Diox no loo cón che'n Diox
rye ned ngue tee'en. 18 Chele' Diox ngurez
chol gu' par ngòo gu' loo cón che'n Diox,
gu' co' ngòcle' circuncidar ndoore' yila's
gu' loo cón che'n Jesucrist, taate yan' gu'
xalte ngòc circuncidar gu'. Ne'tyóode gu'
cón che'n con'a. No gu' co' Diox ngurez par
ngòo gu' loo cón che'n Diox, gu' co' tarte
gàc circuncidar co'se' ngola's gu', taate
yan' gu'a, ne. Inquinte gàc circuncidar gu'.
19 Part che'n na' co' ngola'sle' loo Diox, ya
yende cón ntac par gàc circuncidar na'.
No yende cón ntaca loo na' par ne'gàcte
circuncidar na'. Thìb con' no maste más
ntac loo na', tyubdi's na' loo con' co' ñibe'
Diox loo na' par li na'i xal nee lezo' Diox.
20 Lomisque', ngue niin loo gu', ne: Ftolo bli
thìb thìb gu' zin' co' ndli gu' co'se' ngurez
Diox gu' no mblec Diox gu' par ngola's gu'
loo cón che'n Jesucrist no loo Jesucrist xal
ngue niin loo gu' ndxè': 21 Chele' gu' nac
xal moz yèe loo patrón co' ñibe' loo gu'
co'se' ngurez Diox no mblec Diox gu' loo
cón che'n Jesucrist no loo Jesucrist, yende
chó mport nzo lezo' gu' con'a. Ne'tyóode
gu' por con'a. Per chele' Diox ta' lugar
loo gu' par gàc gu' mèn co' yende chó ñii
loo no mèn co' yende chó mbee nca', bli
gu' co' nzote mod li gu' par gàca tataa loo
gu'. 22 Per yende chó mport nzo lezo' gu' xal
ndxàca loo gu' co'se' ngòo gu' loo cón che'n
Diox. Tac mèn co' ngurez Diox par yila's
mèna loo Crist, chele' mèna nac moz yèe
loo thìb patrón, nac mèna loo Diox mèn co'
yende chó mbee nca'. No nacquele' mèn co'
ngurez Diox mèn co' yende chó mbee nca',
ne, lìcque', nac mèna moz che'npe' Diox,
ne. 23 Diox mbli par mdix Diox thìb con' co'
anze'f ntac por cón che'n gu' par ngòc gu'
che'npe' Diox, ey. Por cona, ngue niin loo
gu': Ne'la'de gu' ñibe' yèe mèn izlyo' ndxè'
loo gu' par gàc gu' xal moz yèe loo mèna.
24 Cona, ngue niin loo gu': Tolo gure li thìb
thìb gu' zin' co' ndli gu' co'se' ngurez Diox
gu' par ngola's gu' par tataa mod que tee
ban ndac gu' loo Diox.

25 Per cón che'n myen'got co' be' nzi
tee thìb, yende chó con' mnibe' Diox loon
par tyoodiz non gu' cón che'n myen'gota.
Per niin loo gu' con' co' ndye'th yéquen
no co' ndyaquen cón che'n myen'gota,
daa co' mblyat lezo' Diox gunèe Diox par
ngòc daa mèn co' ndlique' co' ñibe' Diox.

26 Ndyaquen huenque' gàca loo myen'got no
loo myen'bi', ne, tolo cue ban thìb myen'a
por cón che'n yalndyub ngu's co' ndxàc
loo na' le'n huiz ndxè'. 27 Per chele' gu'
mselya'que', ne'lide gu' xtùuz lá'ya' gu'
xin' sa'l gu'. Chele' gu' tarte selya', más
huen li gu' xtùuz ne'cua'nte gu' xa'got par
selya' no gu' xa'gota le'n huiz ndxè'. 28 Per
chele' chol gu' ndlya's selya', inacte con'a
co' ngue cua'n gu' xquin gu'. No chele' chol
myen'got yèn' ndlya's selya', inacta con'a
co' ngue cua'n myen'got xquin myen'got,
ne. Per co'se' selya' myen'got, gàca loo
myen'gota axta ne' ne' yèe myen' li myen'
rsin' myen' liz myen'. Per part cón chenen,
oj ne'tyactìide myen' tataa. Huen.

29 Per con' ndxè' nac co' ngue tan cuent
loo gu', mèn huesen, ndoo dóple' tiemp
co' be' ndxan' co'se' gàc huiz yi'th xi Crist
na'. Cón che'n tiemp co' yi'th nquea, gu'
co' ngue no xin' sa'l, ne'tyóode gu' ante
cón che'n famil gu'. Ndxe'leque', ftyóo gu'
cón che'n zin' che'n Diox, ne. 30 Gu' co'
nzi nxi lezo', ne'ta'de gu' lugar xi lezo' gu'
axta plóthe. Gu' co' alithe nzo'f nde' nzo'f
ndla' lezo' loo izlyo' ndxè', ne'que tee bante
gu' arid tataa. Co'se' ndi' gu' ndxep con',
ne'lide gu' xtùuz thidteneque' que no gu'i.
31 Ne'gath yey'te lezo' gu' ñèe gu' yalgon'
che'n izlyo' ndxè' xal ndxath ndxey' lezo'
taamas mèn loo yalgon' che'n izlyo' ndxè'.
Tac quèe no yaa ndlyux yii den. Ale'que'
loo con' co' ndxath nquìi mèn ñèe mèn loo
izlyo' ndxè' ne' lyux loo izlyo' ndxè'.

32 Per part cón chenen, lyazen ne'gath
lyuxte gu' loo nec thìb con'. Le' mbyòobi'
co' nac mbyòobi' thìb na, más tyóo mbyòo
no más li mbyòo xtùuz loo cón che'n
Tad Diox par yòo lezo' Diox cón che'n
mbyòoa. 33 Per ndxe'leque', thìb mbyòo co'
mselya'le', mbyòoa más ndyóo cón che'n
yalgon' che'n izlyo' ndxè' par tataa mod
más tyac lezo' xin' sa'l mbyòoa leque cón
li mbyòoa par yoo lezo' Diox cón che'n
mbyòoa. 34 No xà' nac mod che'n thìb
xa'got co' mselya' loo mod che'n thìb
myen'got yèn' co' tarte selya'. Myen'got
yèn' co' tarte selya'a, más ndxath nd-
lyux myen'gota loo cón che'n Tad Diox
par ryo xà' myen'got yèn'a loo rye con'
co' nac che'n xab izlyo', que naca cón
che'n bél'yòo lad myen'gota, que naca cón
che'n con' co' ndli myen'got xtùuz no co'
nden' myen'got le'n lezo' myen'gota. Per
ndxe'leque', xa'got co' mselya' más ndxath
ndlyux xa'gota loo cón che'n izlyo' ndxè'
par li xa'gota xtùuz cón li xa'gota par tyac
lezo' xin' sa'l xa'gota.

35 Ingue niiden con' ndxè' loo gu' par
tedó'en gu' loo con' co' ñibe'en loo gu'.
Ndxe'leque', ante ndlyazen le' con' co'
ngue niin loo gu' gàc con' ndac loo gu' no
par que tee ban li gu' con' ndac no par gàp
gu' huen mod par gàca loo gu' yende cón ca'
loo gu' par tolo li gu' cas loo Diox; no par li
gu' sirv loo Diox.

36 Per chele' chol gu' co' nzo làth gu' co'
nac gundan ngue li xtùuz ilé'de nac con'
co' ngue li gu' loo rsap gu' co' ndoo ri'th
tiemp selya', bli gu' co' nden' gu' nac más
con' huen par selya' rsap gu'. Chele' rsap
gu' selya', inacte con'a con' co' ngue cua'n
rsap gu' xquin rsap gu'. 37 Per chele' gundan
co' ngue no rsap làth gu' mbli nee lezo'
gundana le' gundana inquinte li par selya'
rsap gundana, no chele' gundana nden' in-
quinte selya' rsap gundan, le' sya, huenque'
nac con' co' ngue li gundana chele' rsap
gundana ne'selya'de. Tataa gundana tolo
xèn' rsap gundana. 38 Cona, chele' chol
gu' ta' lugar loo rsap gu' par selya' rsap
gu', huenque' ngue li gu'. No chele' chol
gu' ne'ta'de lugar selya' rsap gu' co'se' in-
quinta, más huen ngue li gu' ndxàca tataa
loo gu' ndyaquen, ne.

39 Le' xa'got co' ndub xin' ndub sa'l na,
thidteneque' natedó' xa' con sa'l xa' xal
ñibe' ley láth be' naban sa'lbi'pe' xa'. Per
chele' sa'lbi' xa'gota nguth, yende cón cue
yende cón ca' xa'gota par selya' xa'gota
con tedib mbi' conse' selya' no xa'gota thìb
xa'bi' co' ndxela's loo Tad Crist no maste.
40 Per más huen nda xa'gota, ndyaquen,
chele' xa'gota thidteneque' ne'selya'de. No
ndyaquen le' Xpii Natú' che'n Diox nque
tee noque' daa ned nque tee'en. Thìba con'
ndxè'.

8

Pab ngue ta' cuent loo mèn ihuente nac hua mèn bél' má' co' mbec mèn loo mdo' xal xít mèn no lua' mèn.

1 Le' tediba na, nalle' ndlyazen tyoodiz
non gu' cón che'n xít gu' no lua' gu' co'
mbec mèn loo mdo' no loo gunab. Lìcque',

ryete na' co' ndxela's, nda' na' cuent cón
che'n con' ndxè'. Per mèn co' ante ndxòn
cón che'n con' ndxè', ale ndye's mèna.
Per ndxe'leque', mèn co', lìcque', nque'
lezo' ñèe thìb xtàa mèn no tedib xtàa mèn,
mèna ndlyath no taamas mèn par tolo té'th
mèn no tolo ta' mèn cuent cón che'n Diox
par tyubdi's ndac mèn loo cón che'n Diox.
2 Chele' chó mèn ndyac anze'f ndxác mèna
cón che'n chol con', yende chó con' tar gác
mèna xal ndxàal gác mèna. 3 Per chele' chó
mèn nzo co', lìcque', nque' lezo' Diox, Diox
ngüi' no ñaa Diox loo mèna, no ngo Diox
cuent cón che'n mèna. 4 Nde tan cuent loo
gu' cón che'n xít mèn no lua' mèn co' mbec
mèn loo mdo' no yiloa ndxuhua mèna. Na'
naneeque' le' thìb mdo' inabante xal naban
yub Tad Diox. No yende más Diox loo thidte
Tad Diox co' nzo. 5 Nzo huax con' co' ndyac
mèn no mbez mèn nac Diox loo izlyo' no
loo bé'. Co'se' tataa mbez mèn, nden' mèn
anze'f huax Tad co' nac patrón co' ñibe'
loo mèn nzo, ne. 6 Per ndxe'leque', part
cón che'n na', nanee na' no non na' thidte
Diox nac Diox co' nzo. Dioxa nac xud Tad
Jesucrist. Diox co' nac xud Tad Jesucrist
mblec no mxèn' alux con' co' nziri' no co'
nzi ban par leque na' li yath yèn cón che'n
Diox loo mèn no gàc con' roo con' xèn loo
Diox por cón che'n na'. No lomisque' ne,
angoluxte Tad Jesucrist nzo. Por cón che'n
Tad Jesucrist mxèn' Diox alux con' no ngue
tèn' Tad Jesucrist ryethe con', ne. Por cón
che'n Tad Jesucrist nziri' na' no nzi huin na'
loo izlyo', ne.

7 Iryede mèn co' ndxela's non no nanee
le' loo Diox yende cón ntac thìb mdo'. Tac
axta nalle' be' nzo ndxep mèn co' ngòo loo
cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist co'
anze'f mbyen no co' anze'f ngo lezo' loo
cón che'n costumbr par ndyub xib mèn loo
mdo' no loo gunab. No nden' mèna co'se'
mbec mèn xít mèna no lua' mèna loo mdo'.
Ndli mèna cuent ngue bec mèn con'a loo
Diox. No co'se' hua mèn bél' co' mbec mèn
loo mdo', nden' mèna arid ntac con'a par
mèna. Tataa ndli mèna xtùuz tac tarte té'th
ndac mèna le' Diox yende chó mport nzo
lezo' Diox cón che'n con' co' mbec mèn loo
mdo'. Por cona, por ihuente nzo lezo' mèna
loo cón che'n Diox, ndxàc chop loo chop
la's mèna loo cón che'n Crist. 8 Lìcque' nac
di's co' ngue niin loo gu' ndxè': Inacta por
co' ndxuhua na' li par tyal Diox yòo na' loo
cón che'n Diox. No ne' ne' por indxuhuade
na' ndli ndyal Diox yòo na' loo cón che'n
Diox. Yende chó mport nzo lezo' Diox cón
che'n co' mbec mèn loo mdo'. No chele'
mèn nden' ilé'de nac hua mèn bél' co' mbec
mèn loo mdo', inacte por con'a nac mèn
mèn ye'rsin' loo Diox. Lomisque' ne, yende
chó mport nzo lezo' Diox chele' mèn hua
bél' co' mbec mèn loo mdo'. Inacte por
con'a nac na' mèn ndac loo Diox, ne. 9 Per
anderhuen gu' nee gu' xá ngue tee gu', gu'
co' ya yende chó mbee nca' loo costumbr
co' ngue no mèn cón che'n mdo'. Tac
ne'stolque' taamas mèn co' be' ndxela's, co'
tarte ta' cuent co' huenleque' cón che'n
con' ngue li mèn, no ñèe mèna con' ndli
gu'a. Le' sya, le'le' li gu' par yizi'f yiga's
mèna loo con' ye'rsin' ante por ñèe mèna
con' ndli gu'a. 10 Angab na'i, chele' chol
mèn co' ndxela's ñèe gu' co' mbez ndxác
no non gu' cón che'n Crist, no nzi yuhua
gu' con' co' mbec mèn loo mdo' le'n nyòo
liz mdo', sya, mèn co' tarte yila's ndaca li
xtùuz no gab mèna le'n lezo' mèna: Jaa.
¿Ché' ndyac gu'i, nzoque' mod hua na' xít
na' no lua' na' co' mbec mèn loo mdo', ¿lé'?
Le' sya, tataa mod té'th mèna loo gu' par
tlo mèna ryo xà' lezo' mèna loo co' ndxela's
mèna loo Crist. 11 Por cona, yan' cón che'n
co' ndli gu' chele' gu' li le' chol mèn co'
indxela's ndacte, tlo mèna hua mèna xít
mèn no lua' mèn co' mbec mèn loo mdo'
láth be' nden' mèna ilé'de nac con' ngue
li mèna. Fte' lezo' gu' le' por cón che'n
mèna, ne, nguth Crist. 12 Co'se' ngue li gu'
con'a, cona nee di's, ngue cua'n gu' xquin
gu' loo mèn co' ndxàc hues gu' por Crist.
Tataa mod ndli gu' nzye' xtùuz mèn no
ncos gu' xtùuz mèn co' nden' mèn le'n lezo'
mèn. Per ingue lide gu'i ante loo mèna.
Ndxe'leque', ngue cua'n gu' xquin gu' loo
Crist, ne. 13 Por cona, niin loo gu': Part cón
chenen, co'se' ndxuhuan chol nítyèth co'
nac xíten no luan, chele' con' ndxuhuan
ndli par nden' mèn co' ndxàc huesen por
cón che'n Crist ngòc nguàal con' por ndxàc
mèna chop loo chop la's loo cón che'n Crist,
más quee lezon ne'tolode huana thidtene.

9

Pab ngue bez loo mèn: Ndxàpen derech ña'ben con' loo gu' por nac daa thìb mbi' co' mtel' Crist loo gu'.

1 ¿Ché' inacte daa mbi' co' mtel' Tad Crist
par ndxen di's che'n Tad Crist loo mèn,
cà'? Nacque' daa mbi'a, ¿lé'? ¿Ché' ndyac
gu' nzo ndxep con' co' mbee nca' daa loo
zin' co' ndlin, cà'? Yende chó con' nzo co'
ncà' loon. ¿Ché' ndyac gu' le' daa tarte
ñèe Tad Jesucrist na', cà'? Aa. Gunèelen
Tad Jesucrist. ¿Ché' inacte gu' mèn co'
ngola's por cón che'n zin' co' mxo'f zin'en
cón che'n Tad Crist, cà'? Nacque' gu' mèna,
¿lé'? 2 Peser taamas mèn inden'te nac daa
mbi' co' ndxe' di's co' mtel' Tad Crist. Per,
lìcpe' ba'i, gu' nden'que' no nda'que' gu'
cuent nacque' daa mbi'a, ¿lé'? Tac por nac
gu' mèn co' ndxela's loo Tad, non mèn no
nanee mèn le' daa nacque' thìb mbi' co'
mtel' Tad Crist no ndxen di's che'n Tad
Jesucrist loo mèn.

3 Con'a nac co' nduben razon cón chenen
loo chol mèn co' ndryal no cón chenen par
ñee mèna ñeene' ¿ché', lìcque', nac daa xa'
co' ndxe' di's xal mtel' Tad Crist daa? 4 ¿Ché'
ndyac gu' le' nu' indxàpte derech hua nu'
no gu nu' chol con', cà'? Ndxàpque' nu'
derecha. 5 ¿Ché' ngue li gu' cuent indxàpte
nu' derech hue' nu' thìb xa'got co' ndxela's
co' nac sa'lpe' nu' co'se' tyoo nu' ned par
ya nu' viaj xal ndli taamas myen' co' mtel'
Tad Crist no myen' co' ndxàc huespe' Tad
Crist por xna' Tad Crist no xal ndli Pedr,
ne, cà'? Ndxàppe' nu' derecha, ey. 6 No
¿ché' ngue li gu' cuent tropte nu' Mbèl'
nquin que zin' huiz par li nu' gan thìb le'
rol lua' nu' par hua nu' leque ya xo'f zin'
nu' zin' co' mxo'f zin' Tad loo nu' par li nu'i,
cà'? Inquinta. 7 Nibdizen tedib con' loo gu':
¿Ché' nzo chó solndad co' nac solndad co'
ne'yaxte càa, cà'? No chó thìb mèn nzo co'
mdoo lus uv no yiloa ne'huade mèna xlè
co' ta' lus uva, cà'? Lomisque' ne, ¿ché'
nzo chó thìb mbi' co' ngue xèn' thìb partid
mbacxil' co' ne'gude lech che'n mbacxil'a,
¿cà'? Yende mod gàca tataa, ¿lé'? 8 Con' co'
ngue nibdizen loo gu' ndxè', ¿ché' ngue li
gu' cuent naca thìb di's co' angndyoodi's
mèna, cà'? ¿Ché' intaandxè'de mbez cón
che'n di's ndxè' loo ley che'n Moisés co'
mxo'f Moisés loo mèn nación Israel, cà'?
Mbezque' cón che'n di's ndxè' loo ley che'n
Moisés, ne, ¿lé'? 9 Tac, lìcpe' ba'i, loo ley co'
mxo'f Moisés loo mèn ndub di's co' mbez:

Ne'code gu' yex ro ngon co' ndloo
ndub loo nzob triu.

¿Ché' ndyac gu' ante par quenap Diox ngon
gunii Diox con' ndxè', cà'? Yende xàa.
10 Ndxe'leque', Diox gunii di's ndxè' por cón
che'n na', ne, par gàc con' ndac loo na'.
Por cón che'n na' ndub di's loo libr co' nac
xti's Diox tedib lugar, co' mbez taandxè',
ne: Thìb mbi' co' ngan' yòo con yaarad,
mbi'a ndub queeque' lezo' thop mbi' cosech
loo zin' co' ngue li mbi'. Le' mbi' co' ngue
guis nzob triu na, ndxàal tyub queeque'
lezo' mbi' gàc che'n mbi' triu co' ngue guis
mbi'. 11 Chele' nu' mblu' loo gu' co' nac
cón che'n Diox xal ngo mèn thìb quèe bin
loo yòo, ¿ché' ndyac gu' indxàalte lyath no
gu' nu' par ta' gu' con' hua nu' no taamas
con' co' nquin nu' co' nde che loo nu',
cà'? Ndxàalque' li gu' con'a, ey. 12 Chele'
taamas mèn ndxàp derech yax càa mèn
loo zin' co' ndli mèna loo gu' cón che'n
Tad Crist, más ndxàp nu' derech yax càa
nu', ¿lé'? Per mastale' tataa ndxàp nu'
derech, ale tarte ñibe' nu' loo gu' quix gu'
càa nu'. Ndxe'leque', nxec yèe nu' loo con'
co' nde che loo nu' par nec thìb mod no nec
tedib mod yende cón nca' loo cón che'n di's
ndac che'n Crist loo mèn por cón che'n nu'.
13 Non gu' no nanee gu' le' mèn co' nxo'f
zin' zin' le'n templ, mèna ndxuhua bél' co'
mbec mèn loo còo' co' ndli mèn cuent ncàa
Diox. No non gu' no nanee gu' le' mèn co'
ndli mandad loo còo', mèna ndxàc che'n
con' co' mbec mèn loo còo' co' ndli mèn
cuent ncàa Diox, ¿lé'? 14 Lomisque' mod ne,
mnibe' Tad Crist le' mèn co' ngo yalbàn cón
che'n di's ndac, hua mèna con' li mèna gan
cón che'n zin' co' nxo'f zin' mèna. 15 Per hui'
gu' nexa. Part cón chenen, tarte ña'ben nec
thìb con' loo gu' par huan. Ne' ne' ntel'en
di's loo ye's co' mtel'en loo gu' par non gu'
nquin daa con' par ntel' gu' con' huan. Tac
más quee lezon ne'càaden con' ta' gu' càan
mastale' gath huin daa, leque ne'taden gust
lezon cón che'n zin' co' mxo'f zin' Diox loon
co' ngue lin loo gu' anxle'.

16 Mastale' ngon yalbàn cón che'n di's
ndac, indlidena par càba con' ndac loon.
Ndxe'leque', naquinque' gon yalbàn. Tac
chele' daa ne'lida, ¡prob daa izlyo'!, Diox
tetìi daa axta plóthe. 17 Chele' daa ngo
yalbàn xal neete lezon, lìcpe' ba'i, ndxàal
yax càan. Per chele' daa lii tac nquinque'
lina, sya, non gu', lìcque', Diox nac xa' co'
mxo'f zin' zin' ndxè' loon par lina. 18 Cona,

ngue niin loo gu': Con' co' angngue lin gan
por ngon yalbàn co' nac cón che'n di's ndac
che'n Crist, co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo
con' ryes, nac le' daa ndyac lezo' le' daa
imbezte quix mèn càan, co' nee di's, yende
cón ndxuhuan no yende cón gun por zin'
co' nxo'f zin'en por cón che'n di's ndac co'
ngon yalbàn.
19 Mastale' yende chó mèn ndxàp derech
par ñibe' yèe mèn loon loo chol con',
ndxe'leque', ale ndlin ndxàc daa xal thìb
moz loo rye mèn par gàca tyal mèn gòn mèn
di's co' tan cuent cón che'n Crist par yila's
mèn loo Crist. 20 Co'se' ndyoodiz non mèn
nación Israel cón che'n Crist, ncuanen mod
ndxàc daa xal mèn nación Israel, co' nee
di's, mèn co' nzo ban xan' yalnibe' che'n
ley co' mxo'f Moisés loo mèna mastale'
inzoden xan' yalnibe' che'n leya par be'que'
tataa mod gàca tyal mèna gòn mèna di's co'
tan cuent cón che'n Crist loo mèna. Thìba
con' ndxè'.
21 Le' tediba na, co'se' ndyoodiz non mèn
co' inzode loo cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn, co' nee di's, mèn co' inacte
mèn nación Israel, ale lalque' ndxàc daa
xalque' nac mèna. No ndlu'en daa loo mèn
xalque' nac mod che'n mèna par be'que'
gàca tyal mèna gòn mèna di's co' tan cuent
cón che'n Crist loo mèna. Nacque' daa mèn
co' nzo xan' yalnibe' che'n ley che'n Diox
tac nzoquen xan' yalnibe' che'n ley che'n
Crist. 22 Le' loo mèn co' nac xal mèn yíiz co'
ndxàc chop loo chop la's loo cón che'n Crist
na, ndxàc daa xalque' mèna par be'que'
tataa mod gàca tyal mèna gòn mèna di's co'
tan cuent loo mèna no yila's mèna loo Crist,
ne. Cona nee di's, ndlin par lalque' ndxàc
daa loo rye mèn chol lugar par be'que' lin
gan tyal ndxep mèna par yila's mèna loo
Crist. 23 Ryete con' ndxè' ndlin por cón
che'n di's ndac che'n Crist par sate más gàc
con' ndac loon por cón che'n di's ndac xal
ncàba con' ndac loo taamas mèn por cón
che'n di's ndac, ne.
24 Nonque' gu', ¿lé'?, le' co'te' nac thìb
loo lue' co'te' nque' mèn carre, mèn nque'
thìb señ loo lue' par ñee mèn chó mèn
ner zin loo señ co'se' nque' thap ga'y mèn
carre, tya nque' huax mèn carre no ndli
mèn puest. Per co'se' ndxelo nque' rye
mèn co' nque' carre carre, thidte mbi' no
maste mbli gan. Le' sya, mbi' co' mbli gana,
angta'la's mèn thìb con' càa mbi' por mque'
mbi' carre. Cona, ngue niin loo gu': Gòc
gu' xal mèn co' nque' carrea par gác gu' li
gu' gan ryethe con' ndac co' angta' Crist loo
gu' yiloa por mbli gu' fuerz ndlu' ndac gu'
loo mèn cón che'n Crist. 25 Ryete mèn co'
nguith loo chol yalguyith par li mèn gan
loo xtàa mèn, mèna ndxàp lezo' loo chol
con' co' li mal loo mèna. Lìcpe' ba'i, mèna
tataa ndli par li mèn gan con' co' angta'
mèn càa mèna. Per con' co' càa mèna lyux
yé' huize. Per ndxe'leque', con' co' càa
na' nac thìb con' co' ne'yiza'de thidtene,
chele' na' tyoo nque loo cón che'n Tad Crist
xal ndxàca loo mèn co' nque' carre. 26 Part
cón chenen, daa nac xal thìb mbi' co' nque'
carre par lin thìb puest. Tataa nque tee lin
loo cón che'n Crist. Inacte daa thìb mbi' co'
alithe ndxezi'f ndxega's co'se' nque' mbi'
carre. Ndxe'leque', nac daa xal thìb mbi'
co', lìcque', ngue li gan loo thìb yalguyith
che'n box, co' nee di's, nque' mèn punyed
ro xtàa mèn. Ne'nglidena loo yalguyitha
xal thìb mbi' co' alithe ngyoo co' angndub
ndlàa puñed loo mes no loo yòo. Tataaque'
ngue tee lin zin' loo cón che'n Diox. 27 No loo
cón che'n Tad Crist co' nxo'f zin'en, leque
daa nquenap daa no ndxàp lezon no ñibe'en
loo ladpe'en xal thìb patrón co' ñibe' loo
thìb moz. Tataa ndlin loo cón che'n Crist
par ne'gàcte loon le' co'se' ngolo mblon
yalbàn no mtethen loo taamas mèn, chàa,
yigaa daa loo Crist xal thìb mbi' co' ngogaa
co' ngue li con' ye'rsin'. Le' sya, tyuhuanen
con' co' angcàayan yiloa.

10

Pab ngue co'x loo mèn ilé'de nac cón ndli mèn co'se' ncòo' mèn yéc mèn no nsál' mèn ya' mèn loo chol mdo' no loo chol gunab.

1 Ndlyazen le' gu' non no ñee gu', mèn
huesen, le' Diox ngo no xudgool na' le'n
xcuau co' gunaa xal thìb pilar. No nguri'th
ryete xudgool na' tedib lad ro níttó' co'
lèe Níttó' Nanee por cón che'n Diox, ne.
2 Ryete mèn nación Israel thidte mqueltàa
con Moisés co'se' thidte ngo no Moisés
mèna xan' xcuau co' gunaa xal thìb pilar
no co'se' nguri'th no Moisés mèna tedib lad
ro níttó'a. Con'a ngòc loo mèna xal co'se'
ndxàc bautizar mèn. 3 Látha, ryete mèn co'
mqueltàa no Moisés nduhua thìb loo xít no
thìb loo lua' co' mda' Diox loo mèna par hua
mèna. 4 Ryete mèn co' nda no Moisés ngu

nít co' mda' Diox loo mèna, ne, par gu mèn
nít. Níta mzi'f loo thìb quèe co' mblu' Diox
loo mèna. Quèe co' mbyú' loo mèna ngòc
thìb con' bzye', co' nee di's, yub Crist ngòc
quèea tiempa. Crist ngo no mèna. 5 Mastale'
tataa mbli Diox loo mèna par nduhua mèna
lua' mèna no ngu mèna xít mèna, huax
mèna ne'ngòode lezo' ngnèe mèna Diox.
Por cona, mbeth Diox mèna co'te' nagán.

6 Loo con' co' mbli Diox loo mèna, té'th
na' thìb con'. Nec thìb mod no nec tedib
mod ne'tyubte yo'f lezo' na' par li na' con'
ye'rsin' xal mdyub yo'f lezo' mèna mbli
mèna con' ye'rsin'. 7 Ne' ne' gàc gu' mèn
co' ndyub xib loo chol mdo' no nsál' gu'
ya' gu' loo chol mdo' no loo chol gunab xal
mbli mèna. Tac cón che'n mèna ndub loo
libr co' nac xti's Diox, co' mbez: Ryete mèn
nación Israel mqueltàa. Mbli nab mèna thìb
lni. Làth xtau'a, nduhua mèna. Ngu mèna.
Ngoloa, mbil' nii mèna loo thìb mdo' co'
mtoxcua' mèna. 8 Niin loo gu', ne: Indxàalte
li na' yalburrid. Ne' ne' indxàal cua'n na'
xin' huan na' xal mbli ndxep mèn nación
Israel co'se' mcua'n mèna xin' huan mèna.
Leque huiza, mnibe' Diox loo Moisés par
guth mèn nación Israel gal bson mil xtàa
mèn nación Israel co' mcua'n xin' huana.
9 Ne' ne' aseli na' cua'n na' xquin na' loo
Tad Diox par ñee na' ñeene' ché' tetìi Tad
Diox na' xal mbli mèn nación Israel co'se'
asembli mèna mcua'n mèna xquin mèna
par ñee mèna ñeene' ché' tetìi Diox mèna
por cón che'n con' ye'rsin' co' mbli mèna.
No ale mbli Diox mtel' Diox huax mbel' par
mquele mbel' mèna par nguth huax mèna,
ne. 10 Ne' ne' gàc gu' mèn co' ñii yèe ñii tìi
xexte cón che'n Diox xal mbli ndxep mèn
nación Israel tiempa. No mbeth Diox mèna
co'se' ngua angl, co' mtel' Diox loo mèna,
par mbeth angl mèna.

11 Ryete con'a ngòc loo xudgool na'
tiempa, co' nee di's, loo mèn nación Israel
ngòc con'a par té'th na' xá mod ndxàal que
tee ban na' loo Diox, na' co' nziri' le'n tiemp
ndxè', co' nee di's, nde zin' gaxle' lith no
izlyo'. 12 Por cona, chele' chol gu' nden' mbli
nèele' gu' gu' loo cón che'n Crist thidtene,
nee gu' xá ngue tee ban gu' loo cón che'n
Crist. Ne'stre'fque' gu', ne, cua'n xquin
gu' no xtol gu' loo Crist. 13 Ryethe con' co'
ndyactìi gu' co' lya's li le' gu' ryo xà' loo cón
che'n Crist lalque' nac xal ndyactìi taamas
mèn. Per na nii loo gu': Más huen gàp
gu' yalxla's loo Diox. Diox ne'tolode la' par
gàc más con' ryes no más con' naxi loo gu'
co' nac co' xec gu' láth gàc con'a loo gu'.
Ndxe'leque', co'se' gàc chol con' ryes no
con' co' li xi lezo' gu', Diox lyath no gu' par
riid con'a loo gu'; no par ne'xide lezo' gu'
arid; no par xec gu' riid con'a loo gu'.

14 Por cona, ngue niin loo gu', mèn huesen
por cón che'n Crist, gu' co' nque' lezon
ñèen: Blá' gu' ya ne'tolode tyub xib gu' no
sál' gu' ya' gu' loo chol mdo' no loo chol
gunab thidtene. 15 Ndyoodiz non gu' xal
loo mèn co' nden' di's no mèn co' ndxàa'd
di's. Leque yub gu' tub rez cón che'n con'
ngue niin loo gu' ndxè' par ñee gu' ñeene'
ché' lé' nac di's co' ndyoodiz non gu' o
ché' ilé'de nac di's co' ndyoodiz non gu'.
16 Co'se' nqueltàa na' templ par li na' co'
nac "Cena Santa", co'se' ndxuhua thìb thìb
na' thìb le' chu'th pan no co'se' ndxu na'
chu'th vin no ña'b na' loo Diox li ley' Diox
con'a, cop co' ndxòo vin co' nac vin che'n
uv, vina no pana nda' cuent loo na' thidte
nac thìb na' no tedib na' loo Diox no loo
cón che'n Diox por cón che'n ren Crist no
por cón che'n ladpe' Crist. ¿Ché' indlide na'
con'a tac thidte nac na' loo Crist xal bél'yòo
ladpe' leque Crist, cà'? Cona ndli na'i, ¿lé'?
17 Cona nee di's, co'se' ndxuhua thìb thìb
na' thìb le' chu'th pana, ndlu'i loo na' cón
che'n Crist le' Crist nac xal sate pana. Per
mastale' huax mèn nac na', nac na' mèn
che'n sate pana, co' nee di's, nac Crist. No
co'se' ndxuhua na' thìb le' pana, ndlu'i loo
na' cón che'n xá mod nac na' che'npe' Crist.

18 Hui' gu' no bli gu' xtùuz cón che'n mèn
nación Israel. Co'se' ndxuhua nguley' che'n
mèn nación Israel bél' co' mbec nguley' loo
còo' che'n Diox, ¿ché' indxàcta loo ngu-
ley'a thidte ndxàc nguley'a con Diox, cà'?
Lìcque', ndxàca tataa loo mèna, ¿lé'? 19 ¿Xá
nee gu' cón che'n di's co' ngue go ron loo
gu' ndxè'? ¿Ché' ndli gu' cuent anze'f ntac
con' co' mbec gu' loo mdo', cà'? Yende xàa.
No ¿ché' ndli gu' cuent anze'f ntac mdo',
cà'? Yende xàa. Ndxe'leque', yende cón
ntac mdo', ey. 20 Per ndxe'leque', ngue niin
con' ndxè' loo gu': Le' bél' má' co' ndxuth
mèn co' inacte mèn nación Israel, co' mbec
mèn loo mdo', ingue becte mèna bél' má'
loo mdo'. No inacte co', lìcque', ngue bec
mèn bél' má'a loo Diox. Ndxe'leque', mbec
mèna bél' má' loo xpii co' nac che'n meexù'.
Cona, ngue niin loo gu': Indlyasten le' gu'

thidte gàc loo cón che'n meexù'. [21] Yende
mod gu gu' bin co' nac cop che'n "Cena
Santa" che'n Tad Crist chele' gu' más ndli
cas xal nac costumbr co' mbed no gu' no
co' nac mbec gu' con' ndxuhua gu' loo mes
loo xpii che'n meexù'. Ne' ne' yen mod hua
gu' thìb le' chu'th pan co' nac "Cena Santa"
che'n Tad Crist chele' gu' más ndli cas
costumbr co' mbed no gu' co'se' mbec gu'
con' ndxuhua gu' loo mes loo xpii meexù'.
Cona nee di's, yende mod thidte gàc gu' con
Crist chele' gu' leque tiemp be' ndli cas loo
costumbr co' nguled no gu' co' mbli gu' co'
nac cón che'n xpii che'n meexù'. [22] ¿Ché'
iñeede gu' co'se' tataa ndli mèn, ngue cua'n
mèn mod par yecloo Diox loo mèna, cà'?
¿Ché' nden' gu' no ché' ndli gu' cuent axta
arid mbi' gu' par ne'zyebte gu' co'se' yecloo
Diox loo gu', cà'? ¡Pà yilazen con'a!

Pab ngue ta' cuent loo mèn ya yende chó costumbr cuee no cà' mèn loo cón che'n Crist co'se' nzole' mèn loo cón che'n Crist. No nque' lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn chele' mèn, lìcque', nzo loo cón che'n Crist.

[23] Lìcpe' ba'i, ryete con' co' ndlya's na' li
na', nzoque' mod li na'i conse' gàca con'
co' ne'càbte cua'n na' xquin na' loo Tad.
Per iryede con'a càb con' ndac loo mèn
co' ndxàc hues na' no xtàa na', mèn co'
ndxela's par tolo té'th mèn no ta' mèn
cuent par tyubdi's ndac mèna loo Tad Crist.
[24] Ne'lide gu' xtùuz cua'n gu' mod par càb
con' ndac ante loo gu'. Ndxe'leque', fcua'n
gu' mod par gàc con' ndac loo hues xtàa gu'
por cón che'n gu'.
[25] Rye clas bél' co' ntho' mèn co'te' ndyo'
bél', ne'tyóode gu'. Fxi' gu' bél'a par hua
gu'. Ne'nibdi'ste gu' loo mèna: ¿Ché' nac
bél' ndxè' co' mblec mèn loo mes loo mdo',
cà'? Yende chó mport nzo lezo' gu' cón
che'n con'a. [26] Tac izlyo' ndxè' no ryethe
con' co' nziri' loo izlyo' nac che'npe' Tad
Diox.
[27] Chele' chol mèn co' inacte mèn co'
ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n
Crist li convid gu' co'se' nzo thìb yalhua liz
mèna, no chele' gu' lya's ya thuhua gu' rye
nítyèth co' cuec mèna loo gu' no yende chó
mport nzo lezo' gu' nibdi's gu' loo mèna:
¿Ché' nac nítyèth ndxè' co' mblec gu' loo
mdo', cà'? par ne'ten'te gu' le'n lezo' gu'
no gab gu' loo lezo' gu' ilé'de nac co' ngue
li gu'. [28] Per chele' chó mèn co' ndxela's
loo cón che'n Diox por cón che'n Crist nzo
làtha, no gab mèna loo mèn co' nzi yuhua
nítyètha: Bél' co' natoxcua' co' nac nítyèth
co' nzi yuhua gu' ba' nac bél' má' co' mblec
mèn guliz ndxè' loo mdo', cara, le' sya,
más huen ne'huade mèna nítyèth bél' má'a.
Por cón che'n di's co' mda' mèna cuent
loo gu' no por cón che'n xtùuz co' mbli
mèna le'n lezo' mèna por ñèe mèna nzi
yuhua gu' nítyètha, más huen ne'huade gu'
nítyètha loo mèna par ne'càbte thìb yalquì
loo mèna. [29] Con' ndxè' ngue niin loo gu'
por cón che'n xtùuz mèna no por cón che'n
con' nden' mèn co' indxela's ndacte le'n
lezo' mèna. Per ndxe'leque', ingue niiden
con' ndxè' loo gu' por cón che'n con' co'
nden' gu' le'n lezo' gu'.

Peser nzo ndxep mèn co' ngòo loo cón
che'n Diox por cón che'n Crist co' gab: ¿Chó
nac mèn co' ndxàp derech par tub rez mèn
no la's mèn no quexù' mèn daa por cón
che'n xtùuz co' nden' daa le'n lezon ante
tac tedib mèn nden' le'n lezo' nzoque' mod
hua mèna con' o yende mod hua mèna
con'. Yende chó cón che'n mèna par tataa
li mèna xtùuz, ¿lé'? [30] Cona, ngue niin loo
gu': Chele' daa mbez loo Diox: Diox quix
U', Diox, co'se' ndxuhuan no co'se' ndxun
xíten no luan, ¿chonon le'le' tedib mèn ñii
ngòc nguàal con' cón chenen loo con' co'
mbezen loo Diox: Diox quix U', Diox, por
ndxhuan xíten no lua'en, sya? Yende chó
cón che'n mèna con'a, ¿lé'? [31] Por cona,
ngue niin loo gu': Que naca ndxuhua gu'
lua' gu', que naca ndxu gu' xít gu', o que
naca ndli gu' chol con' co' ngue tee li gu', bli
gu' con'a par gàc con' roo con' xèn loo Diox,
ndee gu'. [32] Ne'lide gu' par cua'n mèn xquin
mèn no xtol mèn, que nàca mèn nación
Israel, que naca mèn co' inacte mèn nación
Israel, o que naca mèn co' nac hues xtàa gu'
co' nqueltàa loo cón che'n Diox. [33] Bli gu' xal
ncuanen mod huen ndxàc daa con mèn loo
ryete con'. Tac ncuanen mod huen ndxàc
daa loo ryete mèn. Tac co'se' ncuanen mod
par huen ndxàc daa con ryete men, ingue
cuanten con' co' càb con' ndac ante loon.
Ndxe'leque', ndlina par càba con' ndac loo
huax mèn par gàca lyá' mèn loo con' ryes.

11

[1] Gure li gu' xal ndlin loo con' mbli Crist
no loo con' co' mblu' Crist.

Pab ngue ta' cuent loo mèn xá mod ndxàal yòo mèngot loo cult o servis.

2 Daa ndli le' gu' ndyu' loon, mèn huesen
por cón che'n Crist, tac gu' nte'que' lezo'
ryethe con' cón chenen, no nzi lique' gu'
ryete con' xal mnibe'en loo gu' no xalque'
mté'th gu' loon. 3 Lyazen le' gu' gòn no ñee
gu' con' ndxè': Le' Diox mdoo lezo' gàc con'
ndxè' loo ryethe con': Le' Diox ñibe' loo
Crist. Le' Crist na, ñibe' loo rye mènbi'. Le'
mènbi' na, ñibe' loo mèngot. 4 Tac chele'
thìb mbi' ndub sombrel yèc co'se' cuez mbi'
Diox loo servis co' nac cult no co'se' co mbi'
yalbàn co' ñibe' Diox co mbi', naca thìb con'
par thyon mbi' chele' mbi' ndub sombrel
yéc látha. 5 Per ndxe'leque', co'se' mbez
chol xa'got Diox no co'se' xa'gota nde'th
cón che'n Diox loo mèn, chele' xa'gota
intau'te yéc, leque xa'gota ngue tethon
xa'gota loo con' ngue li xa' por intau'te xa'
yéc xa'. Tac chele' xa'gota ne'tau'te yéc
xa'gota, cona nee di's, lalque' nac xa'gota
xal thìb xa'bi' co' nchub yéc. 6 Per chele'
mèngota ne'tyalte tau' yéc con lar'bay, más
huen leque mèngota ndxàal ñibe' loo xtàa
mèngota par cho' mèngota yis yéc mèngota
axta ñaaleque' yéc mèngota xal yéc thìb
mènbi' co'se' ncho' mènbi' yis yec mènbi'.
Per chele' con' co li mèngota li par thyon
mèngota, masque' huen tau' mèngota yéc
mèngota con lar'bay. 7 Le' por part che'n
mènbi' na, indxàalte tub mènbi' sombrel
yéc mènbi' co'se' mbez mènbi' Diox no
co'se' ngo mènbi' yalbàn tac mènbi' nac xin
no xnaa che'n Diox. No nac mènbi' con'
roo con' xèn loo Diox. 8 Tac co'se' mtoxcua'
Diox nerleque' mèn, mèna nerleque' ngòc
thìb mbi' co' mtoxcua' Diox. Ngoloa, che'n
leque bél' lad mbi'a mbli Diox par mtoxcua'
Diox thìb xa'got co' ngòc ner xa'got. 9 Lìcpe'
ba'i, ner mbi'a ne'ngui'th yáalte por cón
che'n thìb xa'got. Ndxe'leque', Diox mtox-
cua' ner xa'got por cón che'n ner mbi'a.
10 Por cona, ndxàal tau' mèngot yéc mèngot
par lu' mèngot le' mèngot ndubdi'sque' loo
Diox no ndxàp mèngot mod loo sa'l mèn-
got. Tataa ndxàal li mèngot, ne, par tyac
lezo' angl ñèe angl ndyubdi'sque' mèngot
loo sa'l mèngot. 11 Loo cón che'n Tad Diox,
Tad Diox mblo xnee le' thìb xa'bi' naquin
tyub no xa'bi' thìdte xa'got no le' thìb
xa'got na, naquinque' tyub no thìdte xa'bi'
co' gàc sa'l xa', ne. 12 Xalque' ngocsua' ner
xa'got con bél' lad thìb mbi' no con sith
lad thìb mbi', tataa mod, ne, ryete mènbi'
ndxáal loo thìb xa'got. Per ryete con'a ngòc
por cón che'n Diox.
13 Leque gu' bnibe' no blobe' loo lezo'
gu', ¿ché' huen naca le' thìb xa'got cuez
Diox co'se' intau'te xa'gota yéc xa'gota
con lar'bay, cà'? Ihuente naca tataa, ¿lé'?
14 ¿Ché' inden'te gu' leque thìb xa'bi' ndlu'
nazab ñaa thìb xa'bi' co'se' nol' yis yéc
xa'bi'a, cà'? 15 Ndxe'leque', chele' yis yéc
thìb xa'got nol', ndxàc con' guryath no con'
guryèn loo xa'gota por nol' yis yéc xa'gota.
Tac Diox mbli nol' yis yéc xa' par yau' yéc
xa'gota xal ntau' thìb lar'bay yéc xa'gota.
16 Per cón che'n di's co' ngue tel'en loo gu'
ndxè', ndxep mèn lya's cua'n di's cón che'n
mod co' ngue niin loo gu' ndxè'. Lyazen
non mèna ya yende chó tedib costumbr
ngue no mèn co' ndxela's co' nqueltàa chol
lugar. Thìba con' ndxè'.

Pab ngue ta' cuent loo mèn cón che'n co'se' ndxuhua mèn pan no ndxu mèn vin co' nee di's nac "Cena Santa".

17 Le' tediba na, ñibe'en loo gu' xá mod
ndxàal li gu' co'se' queltàa gu' par thidte
hua gu'. Yende mod lin par tyu' nec thìb
gu' látha. Tac lugar de gàc con' ndac làth
gu' co'se' nqueltàa gu', ale ndxe'leque',
ndxàc con' ye'rsin' làth gu'. 18 Nerleque'
con' co' mbìnen cón che'n gu' nac: Co'se'
nqueltàa gu', ale ndxàc rol gu' làth xtàa
gu' loo con' co' indxòode lezo' gu'. Thìb
part ndxelazena. No tedib part na, indxe-
lastena. 19 Ndyac gu' naquinque' càb gu' di's
no tyoodi's gu' par li la's gu' con' no tub rez
gu' con' co' li gu' no par yú' ñeene' chó gu'
co' nzo làth gu' co', lìcque', mbli nèeque'
gu' gu' loo cón che'n Crist. 20 Cona, ngue
niin loo gu': Co'se' thidte nqueltàa gu' par
hua gu' co' mbez na' nac "Cena Santa", láth
co'se' ndxàc rol gu' loo con' co' indxòode
lezo' gu'a, cona inacte le' gu', lìcque', ngue
yuhua "Cena Santa". 21 Con' ndxè' ndxàc
loo gu' co'se' thidte nqueltàa gu' par hua
rsè gu' xalque' ndxuhua rsè mèn liz mèn
ndoore' queltàa ryete gu' par thidte yòo
gu' par li gu' "Cena Santa". Per ndxep gu'
co' nzo látha, ale ndxuhuagàa gu' loo xtàa
gu'. No inda'de gu' thìb ro con' co' ndxuhua
gu'a hua xtàa gu'. Le' taamas gu' na, nzi
lan'. No taamas gu' na, ndxuhua no xtàa

gu' axta plóthe axta mduuz gu'. [22] ¿Cón nac
co' ngue li gu'a, à'? ¿Ché' ingue node gu'
liz gu' co'te' ya thuhua gu' no gu gu', cà'?
Ngue no gu' liz gu', ¿lé'? Co'se' ngue li gu'
con'a, ngue xìis no gu' mèn co' nqueltàa
le'n templ che'n Diox. No ngue tethon gu'
hues xtàa gu' co' ne'ngui'th node con' hua.
¿Cón lya's gu' tolo niin loo gu', à'? ¿Ché'
tlin par tyu' gu' loo mèn, cà'? Ne'liden le'
gu' tyu' loo mèn, cara.

Trè' ndlu' cón che'n di's co' gunii Tad Jesús co'se' nduhua Tad Jesús con myen' xin' mté'th Tad Jesús.

(Mt. 26.26–29; Mr. 14.22–25; Lc. 22.14–20)

[23] Di's co' ngue niin loo gu' ndxè' nac co'
mblu' yub Tad Crist loon cón che'n "Cena
Santa". Cón che'n con'a mblolen yalbàn
loo gu' no mblu'lena loo gu'. Con' ndxè'
nac di's co' mblu' Tad Crist loon: Leque
yál'a, ndoore' co'se' mda'xù' Jud Iscariot
Tad Jesús loo mèn, láth ndub yuhua no
rsè Tad Jesús myen' xin' mté'th Tad Jesús
loo mes, mxen Tad Jesús pan. [24] Co'se'
ngolo ndxab Tad Jesús: Diox quix U', Diox,
loo Diox cón che'n pana, mchì'x Tad Jesús
pana, no ndxab Tad Jesús loo myen' xin'
mté'th Tad Jesús: Fxen gu' thìb le' thìb le'
pan ndxè' no dhua gu' pan ndxè'. Con'
ndxè' nac co' ngue lu'en loo gu' cón che'n
bél'yòo laden co' tyactìi por cón che'n gu'.
Taandxè' hua gu' pan ndxè' par te' lezo'
gu' cón chenen. [25] Lomisque' mod ne, co'se'
ngolo nduhua mèna pan, mxen Tad Jesús
thìb cop vin. Ngolo ndxab Tad Jesús: Diox
quix U', Diox, loo Diox, tolo ndxab Tad Jesús
loo myen':

Vin co' nzo le'n cop ndxè' ndlu' cón
che'n conveñ cub co' gàc nèe co'se' gath
daa. Ryete vez co'se' taandxè' gu gu' vin
ndxè', te' lezo' gu' cón chenen.

Ngoloa, ngu thìb thìb myen'a thìb ro thìb
ro vina.

[26] Tac co'se' cadque' hua gu' pan ndxè' no
gu gu' vin ndxè', co' nee di's, nac "Cena
Santa", hora ngue ta' gu' cuent cón che'n xá
mod nguth Tad Jesús. No toloque' hua gu'
pan ndxè' no gu gu' vin ndxè' xalque' ngue
niina loo gu' axta co'se' gàc huiz co'se' bere
Tad Jesús, yi'th Tad Jesús loo izlyo' tedib
vez.

Pab ngue lu' xá mod ndxàal más huen li mèn rsè co' ngòc rsè co'se' nduhua rsè Tad Jesús pan no co'se' ngu Tad Jesús vin con myen' xin' mté'th Jesús.

[27] Por cona, ngue niin loo gu' cón che'n
co'se' indxàalte li mèn con'a: Mèn co'
huaxù' pan no mèn co' guxù' vin co'se' li
mèn "Cena Santa", mèna ngue cua'n xquin
mèn no xtol mèn loo Diox xalque' mèn co'
mbeth Crist. Tataa gàca loo mèna co'se'
indxàalte hua mèn pana no gu mèn vina
co' nac "Cena Santa". [28] Por cona, lyazen
ner teche texyath thìb thìb gu' xtùuz gu' no
lezo' gu' par ñee gu' ñeene' ché' nzo chó
xèn chó xyàn nzo lezo' gu' ndoore' li gu'
rsè co' nac "Cena Santa". Chele' gu' yende
cón nden' le'n lezo' gu', nzoque' mod hua
gu' pan no gu gu' vin co' nac rsè co' nac
"Cena Santa". [29] Tac chele' mèn ndxuhua
pan no ndxu mèn vin co' nac "Cena Santa"
co'se' indxàalte li mèna con'a, ncàba loo
mèn quexù' Diox mèn tac inden'te mèn le'
cón che'n "Cena Santa" nac cón che'npe'
lad Crist. [30] Tac por ndxuhua ndxep gu' pan
no ndxu ndxep gu' vin che'n "Cena Santa"
co'se' indxàalte li gu' tataa, por cona, leque
gu' ncua'n xquíiz gu' no ndxeloa ndxàc gu'
xal thìb mèn yíiz co' mbuu's. No ale axta
mcàba yalguth loo huax xtàa gu'. [31] Per
chele' na' la's loo leque na' no teche texyath
leque na' xtùuz na' no lezo' na' par ñee na'
ñeene' ¿ché' nzo chó xyàn nzo le'n lezo' na'
ndoore' li na' rsè co' nac "Cena Santa"? más
huen ne'yòode na' loo rsè co' nac "Cena
Santa". Le' sya, tataa mod ya inquinte tub
rez Diox cón che'n na'. [32] Co'se' ngolo mdub
rez Diox cón che'n con' ye'rsin' co' mbli
ndxep na'a, que nzo ne' ñee lezo' na', Diox
tetìipe' na' par ne'gàcte loo na' quexù' Diox
na' xal quexù' Diox taamas mèn loo izlyo'.

[33] Por cona, ngue niin loo gu', mèn hue-
sen: Co'se' thidte queltàa ryete gu' par yòo
gu' loo "Cena Santa" le'n templ, cued gu'
par tolo queltàa no gu' xtàa gu' xal ndxàala.
Le' yiloa na, li gu' "Cena Santa". [34] Chele'
chol gu' nzi lan' tac nzi bed gu', ndxàal ner
ya thuhua rsè gu' liz gu' ndoore' yi'th gu'
templ par ne'quexù'de Diox gu' por con'
ngue li gu' le'n templ. Le' co'se' beren, gal
neen máa gu' xá nziri' gu' tedib vez na, tolo
ñibe'en cón che'n taamas con' co' tolo li
gu', ndee gu'.

12

Pab ngue lu' mèn xal nac thìb thìb zin' co'

ndli Xpii Natú' che'n Diox par nxo'f zin' Xpii Natú' zin'a loo mèn par li mèn zin'a.

1 Nalle' lyazen toodiz non gu', mèn hue-
sen por cón che'n Crist, cón che'n xal ndli
Xpii Natú' zin' loo thìb thìb mèn par gác li
mèna sirv no par gác li mèna zin' thìb mod
no tedib mod loo mèn co' ndxela's loo Diox
por cón che'n Jesucrist. Lyazen le' gu' gòn
cón che'n con' ndxè' no ta' gu' cuent cón
che'n con' ndxè'.

2 Gu' naneeque' no nda'que' gu' cuent
co'se' tarte gàc gu' mèn co' ndxela's loo
Diox por cón che'n Crist, gu' mda' lugar
loo rye mèn co' ngòc hues xtàa gu' par mzi
mchep mèna gu' par mdub xib gu' loo chol
mdo' co' indxácte ndyoodi's. No que nzo
ne' ñee lezo' gu', mbli gu'i. 3 Por cona,
lyazen le' gu' huen huen ta' cuent yende
chó mèn nzo co' nzo Xpii Natú' loo par gab
mèna mbi' ye'rsin'túb nac Jesús. Lomisque'
ne, yende chó nzo Xpii Natú' che'n Diox
loo co' ne'càbte le' Jesús nac Tad loo ryethe
con'. Tabque' mèna le' Jesús nac Tad no Jef
loo ryethe con'.

4 Nzo huax con' co' angmbli Xpii Natú' loo
mèn par ndxác mèn li mèn sirv loo Diox
thìb mod tedib mod. Per leque yub Xpii
Natú' nac co' ndli le' mèn gác li sirv loo
Diox thìb mod tedib mod. 5 Huax loo zin'
nzo co' nxo'f zin' mèn cón che'n Diox. Per
loo zin'a thidte Diox ñibe' par li mèn zin'a.
6 Anze'f huax mod nzo par xo'f zin' mèn zin'
loo xtàa mèn cón che'n Diox. Per leque yub
Diox nac xa' co' ndli par ryo' loo zin' co'
ndli mèna. 7 Per leque yub Diox mxo'f zin'
thìb zin' loo thìb thìb mèn par ryo xo'f loo
mèna le' Xpii Natú' nzo no mèna. Le' yiloa
na, càb con' ndac loo rye mèn co' ndxela's
por con' co' ndli Xpii Natú' loo mèna. 8 Tac,
lìcque', loo thìb ned mèn ndli Xpii Natú'
zin' par ndxác mèna lu' mèna loo xtàa mèna
cón che'n Diox. Loo tedib ned mèn ndli
Xpii Natú' zin' par nanee mèn no non mèn
cón che'n xti's Diox par lu' mèn cón che'n
xti's Diox loo chol mèn co' nac xtàa mèn.
Ndxàc con'a loo mèn por cón che'n leque
yub Xpii Natú'a. 9 Le' loo tedib ned mèn
na, ndli Xpii Natú' le' mèna ndxàp yalxla's
loo Diox axta plóthe. Le' loo taamas mèn
na, Xpii Natú' ndli par ndxác mèna teyac
mèna mbíiz. 10 Le' loo taamas mèn na, ndli
Xpii Natú' le' mèna ndli chol yalguzye'. Le'
loo taamas mèn na, ndli Xpii Natú' le' mèna
ndxác co yalbàn no lu' mèna loo xtàa mèna
cón che'n Crist. Le' loo taamas mèn na, ndli
Xpii Natú' par non mèna, ¿ché' lìcque' nac
di's co' ngo mèn yalbàn che'npe' Diox o ché'
ilìcte nac di'sa? Le' loo taamas mèn na, ndli
Xpii Natú' le' mèna gác tyoodi's chol di'stèe
co' indxònte nec thìb mèn. Le' loo taamas
mèn na, ndli Xpii Natú' le' mèna gác coxcan
di'stèe che'n mèn co' ndyoodi's chol di'stèe
co' indxònte mèn. 11 Ryete zin' ndxè' nxo'f
zin' leque yub Xpii Natú' loo mèn. No ndli
Xpii Natú' loo mèn thìb thìb mèn li xà' xà'
zin' xal nee lezo' Xpii Natú' li Xpii Natú' loo
mèn.

Pab ngue ta' cuent loo mèn le' ngudloo mèn no nza mèn no ya' mèn no nii mèn nac che'n thidte lad mèn.

12 Loo cón che'n Diox nac Crist, con ryete
mèn co' ngòo loo cón che'n Crist, thidte
con' xal nac bél'yòo lad mèn thìb con' co'
nac thidte con'. Thìb lad mèn nac huax
part, ¿lé'? Mastale' huax part naca, per
ndxe'leque', che'n thidte lad nac rye parta.
Lomisque' na' ne, mastale' huax mèn nac
na' co' ndxela's loo Crist no loo cón che'n
Crist, nac na' che'npe' Crist xal nac rye part
che'n lad na' loo na' loo Crist. 13 Tac por
cón che'n leque Xpii Natú' ngòo na' loo cón
che'n Crist xal ndxàca loo mèn co'se' ndxàc
bautizar mèn le'n nít par ndxàc ryete na'
che'n Crist xal nac thìb thìb part che'n lad
mèn loo mèn, que naca nac na' mèn nación
Israel, que naca nac na' taamas mèn che'n
chol nación, que naca nac na' moz yèe loo
patrón, que naca nac na' mèn co' yende chó
ñii loo no co' yende chó ñibe' loo. Ngulàa
Xpii Natú' loo rye na'. Ngòo Xpii Natú' loo
rye na' par ñibe' Xpii Natú' loo na'.

14 Beren, niin loo gu' tedib vez: Bél'yòo
lad mèn huax part nac. 15 Angab na'i. Chele'
nii mèn gác gab loo mèn: Le' daa inacte ya'
lùu, por cona, inacte daa che'n lùu, ¿ché'
por cona inacte nii mèna che'n lad mèna,
cà'? Yende xàa. Naca, ¿lé'? Thìba con'a.

16 Le' tediba na, chele' nza mèn gác gab
loo mèn: Le' daa inacte ngudlool, por cona,
inacte daa che'n lùu, ¿ché' por cona inacte
nza mèn che'n lad mèn, cà'? Tyè'. Naca,
¿lé'? 17 Chele' dipte lad mèn nac ngudloo
mèn, ¿xá mod gòn mèn con', sya? No chele'
dipte lad mèn nac nza mèn, ¿xá mod tub
xi mèn con', sya'? Yende mod gàca tataa,
¿lé'? 18 Diox mzi'f thìb thìb part co' nac lad
mèn xalque' mblobe' lezo' Diox mbli Dioxa.

19 Chele' ryete part che'n lad mèn nac thidte
part, ¿máa lad mèn, sya? Naquinque' que
no mèn rye part co' nac lad mèn co' nzi'f
lad mèn. 20 Mastale' huax part nac lad mèn,
lìcpe' ba'i, thidte lad mèn nac lad mèn.

21 Chele' ngudloo mèn gác tyoodi's, yende
mod gab ngudloo mèn loo ya' mèn: In-
quinte daa lùu, cara. No chele' quèe yéc
mèn gác tyoodi's, yende mod gab quèe
yéc mèn loo nii mèn: Inquinte daa lùu.
22 Ndxe'leque', más naquin que no mèn part
che'n lad mèn co' indlide mèn cuent ntac
loo mèn. 23 Part che'n lad mèn co' nden'
mèn ndli más nthyon mèn chele'i yú' loo
mèn, parta más nabe's ntau' mèn. Chele'
part co' nac lad mèn ndxú' loo mèn co'
indxàalte yú' loo mèn, part cón che'n mèn
más nabe's ntau' mèn lad mèn no nquenap
mèn part lad mèn par ne'lú'de mèn part
lad mèn loo xtàa mèn, ¿lé'? 24 Ndxe'leque',
part che'n lad mèn co' ndxú' loo mèn, parta
inquinte tolo quenap mèn nabe'ste. Per
yub Diox mzi'f thìb thìb part co' nac lad
mèn. No ndli Diox le' mèn más nquenap
part che'n lad mèn co' nden' mèn xhuite
ntac loo mèn. 25 Tataa mbli Diox par más
ntac part che'n lad mèn co' iñaade ntac par
lalque' gàc thìb thìb part lad mèn. Tataa
mod mèna li par gàca quenap mèn no tau'
mèn thìb thìb part lad mèn xalque' nque-
nap no ntau' mèn taamas part lad mèn.
26 Lomisque' mod ne, chele' thìb part lad
mèn nden' yalnè, le' sya, dib lad mèn ngue's
yalnè. No chele' thìb part lad che'n thìb
mbi' nac co' más ndli mbi' cas ó más ngue
lezo' mbi' ñèe mbi', dibte lad mbi' nden'
huenque' nzo mbi' por cón che'n con'a.

27 Lomisque' mod ne, ryete gu' co' nac
mèn co' ngòole' loo cón che'n Crist, nac
gu', co' nee di's, part che'n lad Crist. No
thìb thìb gu' nac che'npe' Crist xalque' nac
thìb thìb part lad mèn loo mèn. 28 Cona,
ngue niin loo gu': Diox mxo'f zin' thìb thìb
zin' loo ndxep mèn par xo'f zin' mèn zin'
ndxè' loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n
Crist chol lugar. Ner mblec Diox ndxep mèn
co' mtel' Crist co' ndxe' di's che'n Crist.
Le' ngoloa na, mblec Diox tedib cua' mèn
co' ngo yalbàn cón che'n Crist. Ngoloa na,
mblec Diox tedib cua' mèn co' ndlu' loo
mèn cón che'n Crist. Ngoloa na, mblec
Diox tedib cua' mèn co' ndxác ndli chol
yalguzye'. Ngoloa na, mblec Diox tedib cua'
mèn co' ndxác ndli par ndxac mèn yíiz.
Ngoloa na, mblec Diox tedib cua' mèn co'
ndlyath no xtàa no mèn co' ndyoo ner no
co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Jesucrist. No mblec Diox tedib
cua' mèn co' gác tyoodi's tedib di'stèe co'
yende chó mèn ndxòn. 29 ¿Ché' por cona
nac rye mèna mèn co' mtel' Crist, mèn co'
ndxe' di's, cà'? ¿Ché' por cona ngo rye
mèna yalbàn, cà'? ¿Ché' por cona nac rye
mèna maistr co' ndlu' cón che'n Crist loo
mèn, cà'? ¿Ché' por cona ndli rye mèna
yalguzye', cà'? Yende xàa. 30 ¿Ché' por
cona ndxác rye mèna teyac rye mèna xtàa
mèn, cà'? ¿Ché' por cona ndxác rye mèn
tyoodi's rye mèna chol di'stèe co' indxònte
xtàa mèn, cà'? ¿Ché' por cona ndxác rye
mèna coxcan mèna di'stèe co' ndyoodi's
mèn co' indxònte taamas mèn, cà'? Yende
xàa. 31 Fcua'n gu' mod, yey, le' Xpii Natú'
angli le' gu' tolo gác par li gu' xal nac ner
con' co' ngolo guniin loo gu' co' nac más
con' ndac. Per nalle', trè' par delant loo
cart ndxè' daa tolo lu' loo gu' xá mod más
que tee ban ndac gu' loo Diox loo taamas
con' co' guniilen loo gu'.

13

*Pab ngue lu' loo mèn xá mod ndxàal que'
lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn no xá mod ndxàal
gàc mèn mèn co' non carida ñèe xtàa mèn.*

1 Hui' gu' nexa. Chele' daa ndyoodi's
huax di'stèe co' ndyoodi's chol mèn no
ndyoodizguè'en chol di'stèe co' ndyoodi's
angl che'n Diox co' ne'gònte mèn no co'
ne'ta'de mèn cuent no làth xtau'a inque'de
lezon ñèen chol mèn co' ndxàc huesen no
xtàan, nac daa xal thìb tambor co' alithe
ndyez. No nac daa xal thìb le' yi'f co' nte's
mèn co' alithe ndyez, co' nee di's, anxle'
ndyoodizen no yende cón ntac daa loo Diox.
2 Chele' daa nac mèn co' mbli Diox ngo
yalbàn cón che'n Crist loo mèn, no chele'
Diox mbli par nonen no tan cuent cón che'n
ryethe con' co' nzo casloo loo Diox cón
che'n co' mblo xnee Diox par li Diox, no
chele' Diox mbli pan nonen no tan cuent
cón che'n ryethe con', no chele' Diox mbli
par ndxàpen yalxla's loo Diox axtaque' lin
gan techeen thìb yii co'te' ndub yii no làth
xtau'a inque'de lezon ñèen mèn huesen no
mèn xtàan, yende cón ntac daa loo Diox.
3 Lomisque' ne, chele' daa li'th ryete xyònen
no yalgon' co' ngue non par tana càa mèn

co' ndyac yaltìi no chele' daa gath loo quìi
no loo bèel por cón che'n di's ndac no
làth xtau'a inque'de lezon ñèen huesen no
xtàan, yende cón ntac daa loo Diox.

4 Mèn co', lìcque', nque' lezo' ñèe hues
xtàa, mèna nxec yèe no ncha'la's mèna loo
ryethe con' co' ndxàc loo mèn. Mèn co',
lìcque', nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèna nac
mèn nado' loo rye mèn. Mèn co', lìcque',
nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèna indxànte
lezo' ñèe yalgon' che'n xtàa mèn. Mèn co',
lìcque', nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèna
indye'ste no inxyal'te loo xtàa mèn. Ne'
ne' inac mèn co' nque' lezo' ñèe hues xtàa
mèn mèn co' ndxoc xab co' ñaa nít nayèe
par hui' taamas mèn loo mèna xal ndryec
nxyub mèna. 5 Mèn co', lìcque', nque' lezo'
ñèe hues xtàa, mèna ndxàp mod ñèe hues
xtàa. Incua'nte mèna mod ante gàc con'
ndac loo cón che'npe' mèna. Ne' ne' inda'
mèna lugar nzyo yéc mèna setilte. Ne'
ne' inac mèna mèn co' ngosua' xyàn le'n
lezo' cón che'n chol con' ye'rsin' co' ndli
taamas mèn loo mèna. 6 Mèn co', lìcque',
nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèna indyacte
lezo' ñèe chol mèn co' ndli con' co' inacte
con' nalì no con' nambìi loo xtàa mèn.
Ndxe'leque', mèn co' nque' lezo' ñèe hues
xtàa, mèna ante ndyac lezo' co'se' nque tee
ban mèn ante loo co' nac con' lìcpe'. 7 Mèn
co', lìcque', nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèna
ntau' loo cón che'n xtàa mèn par ne'gònte
taamas mèn cón che'n xtàa mèna. Mèna
ndxàp yalxla's loo hues xtàa mèna. Mèna,
ne, nzi quee lezo' par càb ryethe con' ndac
loo mèna. Mèna, ne, nxec yèe loo ryethe
con' ndxàc loo mèna.

8 Ne'ryede mèn co' nque' lezo' ñèe hues
xtàa. Per zin thìb huiz no zin thìb ze co'se'
ne'tolode te'th mèn di's co' ndxab Diox co'
gàc. Tac mbyathle' no mbyènle' ryethe con'
ndxab Diox. No zin thìb huiz no zin thìb
ze ya ne'tolode tyoodi's mèn chol di'stèe
co' yende chó mèn gòn. No zin thìb huiz
no zin thìb ze co'se' ya inquinte lu' mèn
loo hues xtàa mèn cón che'n ryethe con'
co' nzo casloo loo Diox no co' mblo xnee
Diox par li Diox. 9 Láth naban nu', lìcque',
ne'ta'de nu' cuent cón che'n ryethe con'.
Lomisque' ne, ante co' ndxácte nu' ngo nu'
yalbàn cón che'n Diox. 10 Per ndxe'leque',
co'se' ngolo mdyaa ryethe con' co' gàc loo
nu', axta syare' tolo ta' nu' cuent no más
clarleque' non nu' cón che'n ryethe con'.

11 Co'se' ngòc daa myen' bix, alithe ndy-
oodizen xal ndyoodi's myen' bix. Alithe
mblin xtùuz xal ndli myen' bix xtùuz. Per
co'se' ngòcle' daa thìb mbi', mblá'en ryethe
con' co' nac mod co' alithe ndli myen' bix.
12 Lomisque' mod ne, láth be' naban na', loo
ryethe cón che'n Diox ndxos xtùuz na' no
ne'ñee'de na' cón ngue li na'. Ndxàca loo
na' xal mèn co' nathath ngüi' loo thìb spej
loo con' co' nac cón che'n Diox nalle'. Per
co'se' gàc huiz co' tyaa ryethe con' co' gàc
loo na', syare' clarleque' hui' na' no ten' na'
no li la's na' ryethe con' xal thìb mbi' co'
ndxe'sleque' ngüi' con'. Per nalle' axta ne'
ne' indan cuent no ne' ne' iñeen co' huen-
leque' cón che'n ryethe con'. Per huiza,
syase tan cuent no ñeen ryethe con' xalque'
non Diox no nanee Diox ryethe con' cón
chenen nalle'. 13 Por cona, ngue niin loo gu'
nalle': Nzo son con' co' ndxàalque' tolo li
mèn thidtene. Con'a nac con' ndxè': Thìba:
tolo gàp mèn yalxla's loo Diox thidtene.
Le' tediba na, nac: toloque' cue quee lezo'
mèn loo con' co' gàc loo mèn thidtene. Le'
tediba na, nac: tolo que' lezo' mèn Diox,
no que' lezo' mèn ñèe mèn hues xtàa mèn
thidtene. Per con' co' nac más con' roo con'
xèn co' ndxàal li mèn loo yon con' ndxè'
nac: que' lezo' mèn Diox, no que' lezo' mèn
ñèe mèn hues xtàa mèn thidtene.

14

Pab ngue bez loo mèn cua'n mèn mod par co mèn yalbàn xal ndlyath no Xpii Natú' che'n Diox mèn.

1 Cona, ngue niin loo gu': Bli gu' co'
nzote mod li gu' par tolo que' lezo' gu'
Diox no que' lezo' gu' ñèe gu' hues xtàa
gu' axta plóthe. Làth xtau'a, cua'n gu' mod
angli Xpii Natú' loo gu' le' gu' gác li gu'
ryethe con' co' ñibe' Xpii Natú' li gu' xal
guniilena loo gu'. Per más ndlyazen le' gu'
cua'n mod angli Xpii Natú' loo gu' le' gu'
co yalbàn cón che'n Crist co' ndlya's Xpii
Natú' xo'f zin' Xpii Natú' loo gu'. 2 Mèn
co' ndyoodi's tedib di'stèe co' nec thìb mèn
ne'gácte gòn, mèna indyoodi's node xtàa
mèn. Ndxe'leque', mèna ndyoodi's no Diox.
No di's co' ndyoodi's mèna yende chó mèn
gác gòn di's co' ndyoodi's mèna. Mastale',
con' co' ndli mèna xtùuz no con' co' nzo
le'n lezo' mèna co' ndyoodi's mèna nac di's
co' nac che'n Xpii Natú', no nac di'sa thìb
di's co' yende chó mèn ta' cuent no co'

yende chó mèn gác gòn. [3] Per ndxe'leque',
mèn co' nde'th no co' ngo yalbàn loo xnaa
loo taamas mèn, mèna nde'th no ngo mèna
yalbàn par tolo té'th mèn no tolo ta' mèn
cuent par tyubdi's ndac mèn loo cón che'n
Crist. No nco'x mèna loo mèn. No ntegán
mèna lezo' mèn loo cón che'n Crist par tolo
ye'th lezo' mèn loo cón che'n Crist. [4] Mèn
co' ndyoodi's tedib di'stèe co' yende chó
mèn gác gòn, mèna ndli par tolo nté'th
leque mèna cón che'n Crist. Per mèn co'
nde'th no co' ngo yalbàn cón che'n Diox,
mèna ndli par tolo té'th no ta' taamas mèn
cuent, mèn co' nqueltàa loo Diox no loo cón
che'n Diox.

[5] Ndlyazen le' ryete gu' tyoodi's di'stèe
co' yende chó mèn gác tyoodi's. Per más
ndlyazen te'th gu' no co gu' yalbàn cón
che'n Diox loo mèn. Tac más ntac loo Diox
cón che'n mèn co' nde'th no co' ngo yalbàn
leque mèn co' ndyoodi's chol di'stèe co' nec
thìb mèn ne'gácte tyoodi's no co' nec thìb
mèn ne'gácte ta' cuent cón che'n di'stèe co'
ndyoodi's tedib mèn. Huen gàca chele' thìb
mèn co' nzo làtha gác coxcan di'sa loo mèn.
Le' sya, mèn co' ngoxcan di's ngue li par
tolo té'th no ta' mèn cuent cón che'n Diox,
mèn co' nqueltàa loo Diox loo cón che'n
Diox. [6] Per nalle', mèn huesen por cón che'n
Crist, ngue niin con' ndxè' loo gu': Chele'
daa gal nee máa gu' par nedrè' no alithe
tyoodizen di's co' nac tedib di's co' ne'gácte
gu' gòn, ¿chó con' ndac lii loo gu' chele'
daa lii tataa, à'? Yende chó con' ndac lii
loo gu', ¿lé'? Per chele' daa go xo'f con' loo
gu', no chele' daa lu' loo gu' con' co' ndxác
daa cón che'n Diox, no chele' daa te'th con'
loo gu' co' ñibe' Diox tan cuent loo gu',
no chele' daa lu' chol ley' loo gu' co' nac
ley' ndac, le' sya, huen càba no huen gàca
loo gu', ¿lé'? [7] Hui' gu' nexa. Angab na'i:
Chele' chol instrument co' ndxol' myen'
musc co' nac xal flaut no arpa co' nac
con' co' inabante no co' indyoodi'ste, chele'
mèna ne'gol' ndacte dìi co' ndxol' mèna xal
nda solf, ¿xá mod gòn mèn dìi co' ndxol'
thìb thìb instrumenta chele' mèna tataa
ndxol' instrumenta, sya? Ne'yen ndacte
dìi, ¿lé'? [8] Lomisque' mod ne, chele' thìb
solndad co' nque' toc loo trompet na, in-
cuez ndacte solndada toc loo trompet, ¿xá
mod gàc nab taamas solndad ya solndad loo
xó', sya? Yende moda, ¿lé'? [9] Tataa ndxàca
loo gu', ne, tac chele' gu' tyoodi's di's co'
yende mod gòn mèn no co' yende mod ten'
mèn cón nee di's, ¿xá mod gòn mèn no
ten' mèn cón nee di's di's, sya? Yende
moda, ¿lé'? Tac di's co' ndyoodi's gu'a
nac di's co' alithe ndyoodi's gu' loo mbii.
[10] Na' nda'que' cuent no non na' nzo huax
di'stèe dib athu loo izlyo'. Thìb thìb di'stèea
xà' xà' ndxèn. Lomisque', ryete mèn co'
ndyoodi's di'stèea, thìb thìb mèna ndxòn
no nda' mèna cuent xal nac di'stèepe' co'
ndyoodi's mèna. [11] Per chele' daa indxònte
cón ngue tyoodi's mèna loon, gàc daa loo
mèna xal mèn tith co' indxònte cón ngue
toodi's mèna loon. No lomisque', gàc mèna
xal mèn tith loon tac indxònte mèna di's
co' ngue toodiz non mèna. [12] Cona, ngue
niin loo gu': Ya que ndlya's gu' no sate
más ndryo' ndlyen' lezo' gu' le' Xpii Natú'
angli par tolo gác gu' li gu' huax con' co'
nac mod ndac, bli gu' co' nzote mod gác li
gu' loo mèn co' nqueltàa loo Diox par tolo
té'th mèn no ta' mèn cuent par tyubdi's
ndac mèn loo cón che'n Diox. [13] Por cona,
ngue niin loo gu': Chele' chol mèn co' nzo
làth gu' ndyoodi's thìb di'stèe co' yende chó
gu' gác gòn no co' yende chó gu' gác ta'
cuent, guuz gu' loo mèna leque mèna cuez
Diox par gác mèna coxcan mèna di's loo gu'.
[14] Tac chele' daa ngue bez Diox con thìb di's
che'n tedib di'stèe co' tyoodizen co' yende
chó mèn gòn no co' yende chó mèn ta'
cuent, sya, le'n lezon ngue bezen Diox. Per
axta ne' daa ne'ñeede cón ngue toodizen
le'n lezon. Por cona, ngue niin loo gu': Por
part cón chenen, yende cón ntac con'a par
lina. [15] ¿Cón lin, sya? Ndxep vez mbezen
Diox con di'stèe co' yende chó mèn ndxòn.
Per más mbezen Diox xal ndlin xtùuz con
di'stèepe' daa par gòn mèn cón ndyood-
izen no par ten' mèn cón ngue toodizen.
Lomisque' ne, ndxol ron ndxep con di'stèe
co' indxònte mèn. Per más ndxol ron con
di'stèepe' na' par gòn mèn cón ngue yol
ron no par ten' mèn cón ngue yol ron.
[16] Lomisque' mod ne, chele' gu' ngue bez di's
ro di's xèn loo mèn cón che'n Diox no mbez
gu' Diox quix U', Diox, loo Diox con di'stèe
co' yende chó mèn gác gòn no co' yende
chó mèn gác ten', yende mod cuez mèn co'
nzo làth gu' Diox, mèn co' tarte té'th ndac
cón che'n Crist xal nac di'stèe co' mbez gu'
Diox co'se' indxònte mèna di'stèe co' ngue

bez gu' Diox, ¿lé'? 17 Lìcque', huenque' nac
co' ndli gu' co'se' mbez gu' Diox con di's
co' indxònte mèn. Per por part cón che'n
mèn co' indxònte di's co' mbez gu', yende
mod li gu' par tolo té'th mèn no ta' mèn
cuent par tyubdi's ndac mèn loo cón che'n
Diox por di'stèe co' mbez gu' co' indxònte
mèna. 18 Daa mbez Diox quix U', Diox, loo
Diox làth mèn co' ndxela's loo Diox por
cón che'n Tad Crist por más ndxác daa
ndyoodizen tedib di'stèe co' indxònte mèn
leque rye gu'. 19 Per por part cón chenen,
co'se' nqueltàa non mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Diox, más huen naca, ndyaquen,
tyoodizen ga'yte di's loo mèn xal ndlin
xtùuz par gàca le' con di's co' ryo' ron co'
nac di'stèepe' na' na, di'sa li par más té'th
tedib mèn leque tyoodizen si' mil di's co'
nac tedib di'stèe co' inacte di'stèepe' na' co'
yende chó mèn gòn no co' yende chó mèn
nda' cuent no co' yende chó mèn ten'.

20 Mèn huesen por cón che'n Crist,
ne'gàcte gu' xal myen' bix loo con' co' ndli
gu' xtùuz. Ndxe'leque', gòc gu' xal myen'
bix co' tarte té'th li arid co' nac chol con'
ye'rsin'. No bli gu' xtùuz no ftyóo gu' xal
mèn co', lìcque', mté'thque' no co' huen
huen nda' cuent par tyubdi's ndac gu' loo
cón che'n Diox. 21 Gu' nda'que' cuent no
nonque' gu' le' loo libr co' nac xti's Diox
ndub di's co' mbez: Con xti's che'n mèn
tith co' ndyoodi's tedib di'stèe co' nac xà'
di'stèe tyoodiz non mèn ndxè'. No ne' por
tataa lin ne'tyalte mèna gòn mèna ron,
ndxab Tad Diox. 22 Por cona, ngue niin loo
gu': Di'stèe co' ngue toodi's mèn co' yende
chó mèn ndxòn no co' yende chó mèn ta'
cuent nac xal thìb xin no thìb xnaa co' ndlu'
xal thìb señ loo mèn co' tarte yila's loo Diox
por cón che'n Tad Crist. Ne'nglide Diox par
ngàc con'a loo mèn co' ndxela's loo Diox
por cón che'n Tad Crist. Ndxe'leque', mbli
Diox par ngure mèn co' ngo yalbàn loo mèn
co' ngola's loo Diox por cón che'n Tad Crist.
Ne'ntel'te Diox mèn co' ngo yalbàn par gàc
mèna thìb señ loo mèn co' tarte yila's loo
Diox por cón che'n Tad Crist. 23 Co'se' ryete
mèn co' ndxela's queltàa thidte lugar, no
tlo rye mèna tyoodi's mèna thìb di'stèe
co' yende chó mèn gác gòn no co' yende
chó mèn gác ten', no chele' chol mèn co'
indxela'ste, mèn co' tarte té'th ndac cón
che'n Crist, yòo xi'th gu' co' ndxela's láth
ndyoodi's gu' tedib di'stèe, ¿ché' ngue li gu'
cuent ne'gabte mèna loo xtàa mèna le' gu'
nquée mbii yéc, cà'? Tab mèna tataa, ¿lé'?
24 Per co'se' queltàa ryete gu' thìb lugar loo
cón che'n Diox, chele' gu' clarleque' te'th
no co gu' yalbàn cón che'n Crist loo mèn
hora, no chele' thìb mèn co' tarte yila's no
co' tarte té'th cón che'n Crist yòo xi'th gu',
le' sya, mèna gàc nado' no ten' mèna lìcque'
nac di's co' ngue te'th gu' no co' ngo gu'
yalbàn. Le' sya, leque mèna teche texyath
xtùuz mèn no lezo' mèn loo con' ye'rsin' co'
mbli mèn. No thyon mèn co'se' gòn mèn
di's co' ngue go gu' yalbàn. 25 Le' sya, tataa
mod, chàa, te' lezo' mèna cón che'n ryethe
con' ye'rsin' co' mbli mèna xtùuz le'n lezo'
mèna. Látha ne, chàa, tyub xib mèna no
cotloo mèna loo izlyo' loo Diox par ña'b
mèna loo Diox ton' Diox xtol mèna. No tlo
mèna, li mèna cas loo Diox. No gab mèna:
Lìcpe' ba'i, nzo no Diox gu' trè', ndee.

*Pab ngue bez loo mèn: Nabe'ste ftoodi's gu'
thìb thìb con' xalque' nac co' ndlu' di's co' nac
xti's Diox loo mèn par li mèn xal ñibe' di's che'n
Diox.*

26 Ya yende cón más tolo niin loo gu'
nalle', mèn huesen por cón che'n Crist.
Con' ndxè' nac co' ndxàal li gu': Co'se'
queltàa ryete gu' thidte lugar loo cón che'n
Diox, thìb gu' lab thìb part loo libr che'n
Salmos. Le' tedib gu' na, lu' cón che'n
xley' che'n Crist loo mèn. Le' tedib gu' na,
lu' cón che'n con' mxo'f loo Diox loo gu'.
Le' tedib gu' na, tyoodi's di'stèe co' yende
chó mèn gác gòn. Le' tedib gu' na, cox-
can di's che'n di'stèe co' indxònte mèn co'
ngolo mdoodi's tedib mèn. Ante con' ndxè'
ndlyazen gác gu' li gu' par tolo té'th mèn no
tolo ta' mèn cuent par tyubdi's ndac mèn
loo cón che'n Crist. 27 Chele' ndxep gu' nzo
làtha co' ndyoodi's thìb di'stèe co' yende
chó mèn gác gòn no co' yende chó mèn
càb, ante ta' gu' lugar tyoodi's chop o son
mèna no maste loo cult. Ne'ta'de gu' lugar
tyoodi's rye mèna thidte junt. Ndxe'leque',
tyoodi's thìb gu'. Yiloa, tyoodi's tedib
gu'. Yiloa, tyoodi's tedib gu'. No ñibe'
gu' yo thìb mèn co' coxcan di'sa, ne, làtha.
28 Per chele' yende chó mèn nzo co' coxcan
di'sa làth gu', más huen ne'tyoodi'ste mèna
di'stèe co' yende chó gu' gòn no co' yende
chó gu' càb làth queltàa mèn loo cón che'n

Diox. Bnibe' gu' loo mèna tataa li mèna
liz mèna par ndoo lìte cuez mèna Diox liz
mèna. 29 Lomisque' mod ne, chele' ndxep
mèn lya's te'th co' ndxab Diox no co mèna
yalbàn, gu' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa
loo mèna, bnibe' gu' ner te'th thìb mèna
no ner co thìb mèna yalbàn. Yiloa, te'th
tedib mèn o co tedib mèn yalbàn. Yiloa,
te'th tedib mèn o co tedib mèn yalbàn. No
bnibe' gu' le' taandxep mèn co' ngo yalbàn
huen huen tub nza xal ngo mèn co' ngo
yalbàn yalbàn par ñee mèna ñeene' ché'
clar nte'th mèna no ngo mèna yalbàn xal
ndxàala. 30 Per chele' Diox xo'f loo no lu'
Diox ndxep con' loo thìb xtàa mèn co' nac
dyap mèna co' ngue te'th no co' ngue go
yalbàna, gab gu' loo ner mbi' co' ngo too
nte'th no co' ngo yalbàn, tyub ner mbi'
ndxep par te'th mbi' co' nac dyap mbi' con'
co' mxo'f loo Diox ndxep con' loo par co
mbi'a yalbàn, ne. 31 Le' sya, tataa mod más
nabe'ste co thìb thìb gu' yalbàn, gu' co'
mblec Diox par co gu' yalbàn cón che'n
Crist. Tataa mod sate más li gu' par té'th
ryete gu' cón che'n Crist no gàc ye'th lezo'
thìb xtàa gu' no tedib xtàa gu' loo cón che'n
Crist. 32 Mèn co' nde'th no co' ngo yalbàn
cón che'n Crist, mèna naquin gàp lezo' no
nado' di's nado' cuent te'th mèna, no co
mèna yalbàn xal guneepe' lezo' Diox. 33 Na'
nda'que' cuent le' Diox inacte Diox co' ndli
par ndxetoo di's ndxetoo cuent làth mèn.
Ndxe'leque', ndli Diox par ndxo nagàl lezo'
mèn loo Diox no par cue ban mèn rye nda
mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn.

Gu' nda'que' cuent xal ñibe'en loo mèn
hues na' co' nqueltàa rye lugar co'te' nzo
mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad
Crist, mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab
izlyo' par ngòc mèna che'npe' Diox, tataa
ngue ñibe'en loo gu' nalle', ne. 34 Ndlyazen
ryete mèngot xèe cue làth ryete mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Diox le'n templ
tac Diox ne'nda'de lugar par te'th mèngot
no co mèngot yalbàn. Ndxe'leque', ñibe'
Diox tyubdi's mèngot xal ñibe' mèn co'
ndyoo naa xal mnibe' ley co' mxo'f Diox
loo mèn. 35 Chele' chol mèngot co' thidte
mqueltàa no gu' loo cón che'n Diox ndlya's
gòn ndxep con', ñibdi's mèngota loo sa'l
mèngota co'se' nzo ryop sa'l mèngota liz
ryop sa'l mèngota'. Tac ilé'de nac ñibdi's
mèngot chol con' láth co'se' nzo mèn loo
cult le'n templ.

36 ¡Jaa! ¿Ché' ndyac gu' por part cón che'n
gu' mdyoxcua' di's co' nac xti's Diox no nzo
di's co' nac xti's Diox par ngue no mèn di's,
cà'? ¡Aa que naxèn gu' se! Yende mod
gàca tataa. O ¿ché' ndyac gu' ante loo gu'
mzin xti's Diox, cà'? ¿Chó yila's tataa naca?
Yende, ¿lé'? 37 Chele' làth gu' nzo ndxep gu'
co' non mèn nac gu' mèn co' mcui Diox par
te'th gu' di's co' ndxab Diox no nac gu' mèn
co' mblu' Xpii Natú' loo par ndxác gu' li gu'
ndxep con' xal guniilena loo gu' loo cart
ndxè', ften' gu' di's ndxè' no fta' gu' lugar
yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu' no co ro gu'
le' di's co' ngue que'en ye's loo gu' ndxè'
nac di's co' ñibe' Tad Crist loo gu' par que
tee li gu'i xal ñibe' Tad Crist loo gu'. 38 Per
chele' chol gu' co' nziri' trè' ne'yila'ste no
ne'tyalte gu' yaa'd di's co' ngue tel'en loo
gu' loo ye's ndxè' le'n lezo' gu', ne' ne' inda'
gu' lugar ndxela's gu' loo Crist.

39 Por cona, ngue niin loo gu', mèn huesen
por cón che'n Crist: Blo yéc gu' par li gu'
co' nzote mod gác te'th gu' no co gu' yalbàn
cón che'n Diox. No leque tiempa, ne'ca'de
gu' loo mèn co' lya's tyoodi's chol di'stèe
co' yende chó gòn no co' yende chó càb làth
gu'. 40 Per ndlyazen no ñibe'en loo gu', ryete
con' co' ngue ñibe'en co' ndxàal li gu' loo
cult co'se' nqueltàa gu' loo cón che'n Diox,
nabe'ste bli gu'i no xèe cue gu'.

15

Pab ngue ta' cuent loo mèn xá mod ngro xban Tad Crist.

1 Per nalle', mèn huesen por cón che'n
Crist, lyazen le' gu' te'que' lezo' cón
che'n di's ndac co' mblolen yalbàn no co'
mdethlen loo gu'. Cón che'n di's ndac
co' mbìn gu'a, gu' mdyalque' mbìn gu'i no
nguaa'd di'sa le'n lezo' gu' no le'n xtùuz
gu'. No loo cón che'n di's ndaca, gu' nzi
nèeque' thidtene. 2 Por cón che'n di's ndac
co' mblon yalbàn loo gu'a, gu' mblyá'le' loo
con' ryes. Huen nda gu' chele' gu' tolo li nèe
gu' gu' no tolo te' lezo' gu' xal nac di's ndaca
xal mblon yalbàn loo gu'. Per chele' gu'
ndxàc guyith lezo' loo con'a, le' sya, ndxàc
di's ndac ndxè' xal thìb con' anxle' loo gu'
tac ne'ngala'ste gu' loo con' co' nac lìcpe'.

3 Nerleque' con' co' mblin, mblu'en loo
gu' xalque' mblu' Tad Crist loon le' Tad

Crist nguth por cón che'n xquin na' no xtol
na' xalque' ndub di's loo libr co' nac xti's
Diox. 4 Mca's mèn Tad Crist. Ngoloa, ngolo
son huiz ngro xban Tad Crist xalque' ndub
di's loo libr co' nac xti's Diox, ne. 5 Ngolo
ngro xban Tad Crist, mblu' too Tad Crist
loo Pedr. Ngoloa, mblu' too Tad Crist loo
rye si' fchop myen' co' mtel' Tad Crist co'
ndxe' di's ndac che'n Tad Crist. 6 Ngoloa,
mblu' too Tad Crist loo masre' ga'y ayo
mèn co' ndxàc hues na' no xtàa na' por
cón che'n Tad Crist. Axta nalle' casque'
rye mèna be' naban, mastale' nguth ndxep
mèna. 7 Ngoloa, mblu' too Tad Crist loo Cob.
Ngoloa, mblu' too Tad Crist loo ryete si'
fchop myen' co' mtel' Tad Crist, myen' co'
ndxe' di's che'n Tad Crist loo mèn pál nalle'.
8 Co'se' ngolo mblu' too Tad Crist loo rye
mèna, lultleque' mblu' too Tad Crist loon,
ne. Ale ngòc daa xal thìb mbeto' co' ngóol
yèe loo cón che'n Tad Crist co'se' ngolazen
loo Tad Crist. 9 Per mastale' tataa mbli Tad
Crist loon, nden'en le'n lezon no ndyaquen
le' daa nac thìb mbi' co' más intacte loo
taamas myen' co' mtel' Tad Crist co' nac
mèn co' ndxe' di's che'n Tad Crist loo cón
che'n Tad Crist. Tataa ndyaquen no tataa
ndlin cuent cón chenen tac daa mque tee
mdub ngu's mèn co' ngola's loo Diox por
cón che'n Tad Crist. 10 Per nase nac daa thìb
mbi' co' ndxe' di's cón che'n Tad Crist nalle'
por cón che'n con' ndac co' angmbli Diox
loon. Ne'ngàcta thìb con' anxle' loon. Tac,
ndxe'leque', daa más ndxath ndxey' lezo'
loo cón che'n zin' co' mxo'f zin' Crist loon
leque rye myen'a. Per ingue niiden naca
con' angmblin. Ndxe'leque', con' co' ngue
lin, ingue lidena ante por cón chenen. Ante
ndlina tac Diox indlá'ya'de daa ned ngue
tee'en. Diox ndlyath noque' daa. No ndli
Diox ndxàc con' ndac loon ned ngue tee'en.
11 Per yende chó mport nzo lezon cona, que
naca daa, o que naca myen' co' mtel' Tad
Crist co' ndxe' di's che'n Tad Crist co' ngo
yalbàn. Por yalbàn co' mblo nu' loo gu',
leque yalbàna mbli par ngola's gu', ne.

*Pab ngue ta' cuent loo mèn le' mèn co'
ngola's loo Crist no loo cón che'n Crist, mèna ryo
xban làth mèn co' nguth.*

12 No nalle' ndlyazen niin tedib con' loo
gu': Chele' nu' ngo yalbàn cón che'n Tad
Crist le' Tad Crist ngro xbanle' làth mèn
nguth, ¿xá mod mbez ndxep gu' làth gu'
ne'ryo xbante mèn co' nguth, sya? 13 Cona,
ngue niin loo gu': Chele' mèn nguth ne'ryo
xbante, le' sya, ne' Tad Crist co' nac yub Tad
Crist ne'ngro xbante, sya, xàa. 14 Lomisque'
ne, chele' Tad Crist tarte ryo xban, le' sya,
anxle' ngo nu' yalbàn. No lomisque', yende
cón ntaca ndxàp gu' yalxla's loo Diox. 15 No
chele' Tad Crist, lìcque', tarte ryo xban làth
mèn nguth, le' sya, nu', ne, nac mèn gutyè'
tac nu' mde'th cón che'n Diox le' Diox mblo
xban Tad Crist làth mèn nguth. Chele' mèn
nguth, lìcque', ne'ryo xbante, le' sya, ne'
ne' tar co xban Tad Diox Tad Crist làth mèn
nguth, ne, ¿lé'? 16 Tac chele' mèn nguth
ne'ryo xbante, ne' ne' tar ryo xban Tad
Crist axta nalle', ne, sya, xàa. 17 Lomisque'
ne, chele' Tad Crist axta nalle' tarte ryo
xban, le' sya, anxle' ndxàp gu' yalxla's loo
Diox. Tatabe' ngue cua'n gu' xquin gu'
no tatabe' ndxàp gu' xtol gu' loo Diox, ne.
18 Lomisque' mod ne, chele' Tad Crist tarte
ryo xban, le' sya, rye mèn co' nguth, mèn
co' ngola's loo Diox por cón che'n Tad Crist,
mèna thidteneque' tith ngro xà' loo Diox
thidtene. 19 Chele' na' ante nzi quee lezo'
loo cón che'n Tad Crist par gàc con' ndac
loo na' láth nzi ban na' loo izlyo' ndxè' no
maste, le' sya, más nalyat no nayón' ndxàca
loo na' axta plóthe loo rye mèn no yende
cón ndli nzi quee lezo' na' loo Crist loo
izlyo' ndxè', sya, xàa.

20 Per inacta tataa. Ndxe'leque', lìcpe'
ba'i, Tad Crist ngro xbanle' làth mèn nguth.
Diox mbli le' Tad Crist ngòc ner mbi' co'
ngro xban loo rye mèn co' nguth co' ryo
xban yiloa. 21 Tac xalque' ngòca por cón
che'n Adán ndxath rye mèn, tataaque'
ndxàca nalle', ne, le' por cón che'n Crist
ryo xban rye mèn co' nguth. 22 Texal mtlo
nguth mèn por cón che'n Adán, tataa càba
loo mèn co' nzo loo cón che'n Tad Crist
le' mèna cue ban tedib vez por cón che'n
Tad Crist, ne. 23 Gàc con' ndxè' loo thìb
thìb mèn co' ndxela's loo Diox por cón
che'n Tad Crist co'se' gàc tiemppe' che'n
thìb thìb mèn xalque' ngòca loo Tad Crist
co' ngòc nerleque' mbi' co' ngro xban làth
mèn nguth. Le' yiloa na, ryo xban mèn co'
nac che'npe' Tad Crist co'se' gàc huiz co'se'
yi'th xi Tad Crist na'.

24 Axta syare', gàc lult tiemp co'se' telux
Tad Crist ryethe mod co' ñibe' mèn co'
ndxàc gobiern, no chol mèn nac zin' yoolau,

mèn co' ndli cuent ñibe', no mèn co' ndli
cuent ndxàp con' la's nii no la's ya' par
li Tad Diox na' ya ne'tolode ñibe' mèna
loo izlyo' ndxè', co' nee di's, Tad Crist ta'
lugar ñibe' Tad Diox co' nac xudpe' Tad
Crist loo ryethe mèn no loo ryethe con'
xalque' mnibe' Tad Crist loo ryethe con'.
25 Tac naquinque' ñibe' Tad Crist loo rye
mèn axtaque' yilo li Diox le' ryete mèn co'
nac ngolo ngola's che'n Tad Crist gàc nado'
loo Tad Crist thidtene. 26 Lult con' co' nac
con' ye'rsin' co' nquée loo mèn, co' nee di's,
nac yalguth, Diox li cued. Ya ne'tolode quée
yalguth loo mèn. 27 Diox mbli par gàc nado'
rye loothe con' loo Tad Crist. Per co'se'
mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox
co' ndxab: Rye loothe con' mblile' Diox par
ngòc nado' con'a loo Tad Crist, clarleque'
nda' di's ndxè' cuent loo na'. Per part cón
che'n Diox, ¿lé'?, yende mod li Diox par
tyubdi's Diox loo mèn tac yub Diox mbli par
ngòc nado' rye loothe con' loo Tad Crist.
28 No co'se' ngolo mbli Diox ngòc nado' rye
loothe con' no mdubdi's ryethe con' loo Tad
Crist co' nac xgan'pe' Diox, syare', yub tad
Crist ta' lugar le' Diox ñibe' loo alux con' co'
ngòc nado' loo Crist. Axta syare', leque yub
Crist li ñibe' Diox loo Crist, ne, xal mnibe'
Diox no mbli Diox le' Crist mnibe' loo alux
con'. Tataa li Crist par gàca le' rye loothe
con' gàc che'npe' Diox no gàc con' roo con'
xèn loo Diox por cón che'n rye loothe con'.
Thìba con' ndxè'.
29 Le' tediba na, nac con' ndxè'. Gu'
naneeque' no nonque' gu' nzo ndxep mèn
co' ngue no costumbr ndxàc bautizar mèna
por cón che'n mèn co' nguth. Per ¿chonon
tataa ndli mèna chele' mèn co' nguth,
lìcque', ne'ryo xbante, à'? ¿Chonon ndxàc
bautizar mèna por cón che'n mèn nguth
chele' mèn ne'ryo xbante, sya?
30 No ¿chonon tolo nzi tee li nu' con' par
gàc con' ryes loo nu' chele'i, lìcque', nac
ne'ryo xbante mèn nguth, sya? Indxàalte
li nu'i chele'i tataa nac, ¿lé'? 31 Cona, ngue
niin loo gu', mèn huesen por cón che'n
Crist: Atate huiz ncàb con' ryes loon ned
nque tee'en. Ndlyá' ndlyá' guth mèn daa.
Lìcque' nac co' ndxàc loon, mèn huesen
por cón che'n Crist, por cón che'n gu' ndan
gust lezon loo cón che'n Tad Crist na' tac
ngola'sque' gu' loo Diox por cón che'n Tad
Crist. 32 Cona, ngue niin loo gu' taandxè':
Por cón che'n zin' co' nxo'f zin'en cón che'n
di's ndac che'n Crist ngro yoo non mèn le'n
ciuda Efes, mèn co' ngro' nayi' loon xal má'
nayi'. Per ¿cón lin gan, sya, chele'i anxle'
ngàc loon no chele' mèn co' nguth, lìcque',
ne'ryo xbante? Syase, nzoque' mod gab na'
xal mbez di's co' mbez mèn: Hua na' no
gu na' tac yé' huize' gath na', co' nee di's,
taathe guneei loo mèn, ¿lé'? Pà gàca tataa,
yey.
33 Ne'ta'de gu' lugar quedìi chol mèn gu'
xal nac di's co' mbez mèn tataa. Tac chele'
gu' ta' lugar sál' gu' con chol mèn ye'rsin',
mèna teza' gu' loo mod ndac co' nzi tee
ban gu' loo Tad Crist. 34 Ftub gu' xnìi yéc
gu' no ftub gu' xnìi lezo' gu' xal ndxàal li
gu' par ndxe'sleque' que tee ban lì gu' loo
Diox par tataa mod ne'cua'nte gu' xquin
gu'. Tac nzo ndxep mèn làth gu' co' inon
ndacte no co' inanee ndacte cón che'n Diox,
ndyaquen. Con'a, ngue niin con' ndxè' loo
gu' par thyon gu' ndxep. Thìba con' ndxè'.

Pab ndyoodi's loo mèn cón che'n xá mod ryo xban mèn co' ngola's loo Crist làth mèn co' nguth.

35 Le' tediba na, ne'stolque' nzo ndxep
mèn co' ñibdi's loo gu': ¿Xá mod ryo xban
mèn nguth, à'? No ¿xá mod gàc che'npe'
mèn ladpe' mèn tedib vez, à'? 36 Aa que tont
gu' co'se' tataa ñibdi's gu' loo xtàa gu' no
mbez gu': ¿Xá mod ryo xban mèn nguth,
yoo? ¿Xá nac lad mèn co' que no mèn tedib
vez, ne, yoo?
Ché' tarte ta' gu' cuent co'se' ngo gu' biz
bin loo yòo, ner ndxà'b biz bina, ndxeloa,
ndlyen biz bina, ¿lé'? 37 Co'se' ngo gu'
biz bin loo yòo, indoode gu' thìb xan' ña'.
Ndxe'leque', gu' teyòo thìb quèe biz bin no
maste, que naca nzob triu, que naca chol
tedib loo biz bin. 38 Ndxelo ngo mèn biz bin
loo yòo, Diox ndli ndryoo nxyèn biz bina
xal ndlya's Diox. No ndli Diox ndlyen biz
bina xalque' nac thìb loo thìb loo biz bin
co' ngo mèn loo yòo. 39 ¿Ché' tarte ñee gu'
rye loo bél'yòo co' naban co' nzo loo izlyo',
ilalte nac, lé'? Ndxe'leque', nzo thìb loo bél'
co' nac bél'yòo ladpe' mèn. Le' tedib loo
bél' na, nac bél' chol má' huan. Le' tedib
loo bél' na, nac che'n chol loo mbin. Le'
tedib loo bél' na, nac che'n chol loo mbèel.
40 Loo bé' nzo mbe' no huiz no mbèelhui'
no taamas mbyáaz. Per xà' ñaa thìb thìb
con'a. No nzo huax loo con' loo izlyo' ndxè'.

No xà' nac thìb thìb con'a. No xà'que' nac
mod co' nque xnìi chol con' co' nzo loo
bé'. No xà'que' nac mod co' ndxú' loo loo
chol con' co' nzo loo izlyo' ndxè'. 41 Lìcque',
xà'le' ñaa xnìi huiz co' ntenìi loo bé' loo
izlyo'. No xà'guè' ñaa xnìi mbe' loo bé'
co' ntenìi loo izlyo'. No xà'guè' ñaa xnìi
mbyáaz. Xà'guè' ñaa xnìi co' ntenìi thìb loo
mbyáaz no tedib loo mbyáaz. 42 Tataa gàca
loo mèn, mèn co' ngola's loo Diox por cón
che'n Tad Crist ndoore' gath mèna, co'se'
ryo xban mèna tedib vez, ne. Tac co'se'
ndxath mèn co' ndxela's loo Diox por cón
che'n Tad Crist, ndxeza' bél'yòo lad mèn.
Per co'se' ryo xban mèna làth mèn nguth,
que no mèna thìb lad cub co' ne'yiza'de
thidtene no co' ya ne'quéede yalguth loo
thidtene. 43 Co'se' gath chol mèn, nca's
mèn xtàa mèn xal thìb con' co' yende cón
ntac. Per co'se' ryo xban thebola, bél'yòo
lad thebol co' ryo xban quée xnìi xal thìb
con' co' ndxa'x bèel. Lomisque' mod ne,
co'se' nax tin liz thìb mbíiz naneele' na'
ya yende fuerz mbíiz. Nax bed mbíiz ante
gath mbíiz. Per co'se' ryo xban mbíiz co'
mbuu's co'se' ndoore' gath mbíiz, anze'f
thìb fuerz gàp mbíiz co'se' ryo xban mbíiz.
44 Co'se' nca's mèn thìb thebol co' ngola's
loo Tad Crist, nca's mèn thebola xalque'
nac bél'yòo ladpe' thebol. Per co'se' ryo
xban thebol co' ngola's loo Diox por cón
che'n Tad Crista, bél'yòo lad thebola gàc
che'npe' bé'. Texal nzo bél'yòo lad mèn
co' nac che'npe' izlyo' ndxè', tataaguè' nzo
bél'yòo lad mèn co' gàc che'npe' bé', ne.

45 Taandxè' ndub di's loo libr co' nac xti's
Diox: Ner mbi' co' ngo co' ngro' lèe Adán,
loo mbi'a mda' Diox yalnaban. Per Tad Crist
co' ne' tedib lèe co' nac Lult Adán, Crista
nac Xpii co' nac Diox co' nda' yalnaban
loo mèn thidtene. 46 Mèn co' mblec no
mxèn' Diox, ne'ngàcte mèna mèn co' ngue
no yalnaban xal naban Crist. Ndxe'leque',
nac mèna che'npe' izlyo' ndxè'. Yiloa, gàca
loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n
Tad Crist, ban mèna xalque' naban Tad
Crist nalle' por cón che'n Diox co' nac Xpii.
47 Ner mbi' co' mxèn' Diox, co' nee di's, nac
Adán, Diox mtoxcua' mbi'a con yòo che'n
izlyo', co' nee di's, ngòc Adán che'npe'
izlyo' ndxè'. Per Tad Crist co' mbi'th yiloa,
Crist co' ne' tedib lèe Mbryop Mbi', Tad
Crist nac che'npe' bé'. 48 Xalque' ngòc Adán
co' ngòc che'npe' izlyo', tataaguè' nac mèn
co' nac che'npe' izlyo', ne. No xalque' nac
Tad Crist co' nac che'npe' bé', tataaguè' nac
mèn co' ndxela's loo Tad Crist, nac mèna
che'npe' bé'. 49 Texal nac na' che'npe' izlyo'
nalle', tataaguè' gàca loo na' lalque' gàc na'
xal Crist co' nac che'npe' bé'.

50 Lyazen niin thìb con' loo gu', mèn
huesen por cón che'n Crist: Mèn co' nac
ante bél[1] no ren, co' nee di's, nac che'npe'
izlyo' ndxè' no maste, mèna yende mod
yòo loo cón che'n Diox par ñibe' Diox loo
mèna. Niin loo gu', ne: Mèn co' alithe
ndxath co' ngòc ante cón che'npe' izlyo'
ndxè', yende mod yòo mèna loo cón che'n
Diox par ñibe' Diox par ne'gathte mèna
más. 51 Hui' gu' nexa. Daa ndlyaz non gu'
no ta' gu' cuent cón che'n thìb con' co'
yende chó mèn tarte ñee: Iryede na' co'
ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist
gath. Ndxe'leque', ryete na' chàa, zye' loo.
52 Huiza, chàa, thìb atilte gàca loo na' xal
co'se' ntu' mèn no nxal' mèn ngudloo mèn.
Gàca loo mèn co'se' gàc lult vez que' angl
toc con trompet. Tac, lìcque', angl que'
toc con trompet. Le' sya, mèn co' ngola's
loo Diox por cón che'n Tad Crist, mèn co'
nguth, ryo xban mèna con thìb lad mèn
co' thidtene ne'quéede yalguth loo tedib
vez. Le' na' co' be' naban hora na, chàa,
zye' loo, na' co' ndxela's loo Diox por cón
che'n Tad Crist. 53 Tac naquinque' tataa gàca
loo na', na' co' ndxela's loo Diox por cón
che'n Tad Crist, le' ladpe' na' co' yiza' ndxè'
gàc thìb ladpe' na' co' ne'yiza'de thidtene.
Lomisque' ne, naquinque' gàc le' ladpe' na'
ndxè' co' ndxath gàc thìb ladpe' na' co' ya
ne'quéede yalguth loo tedib vez thidtene.
54 Co'se' bél'yòo ladpe' na' ndxè' co' ndx-
eza' zye' loo par ya ne'yiza'da thidtene,
no co'se' gàca loo bél'yòo ladpe' na' ndxè'
co' ndxath zye' loo par ya ne'tolode quée
yalguth loo bél'yòo ladpe' na' tedib vez,
syare' gàca xal ndub di's loo libr co' nac
xti's Diox xal nac di's co' ndxab: Diox mbli
gan par ya ne'tolode gath mèn. 55 Axta
syare' gab na' loo Diox: Diox quix U', Diox,
tac ne'gathte nu' tedib vez par tolo tyactìi
nu' loo con'a más. No gab na' loo Diox: Diox
quix, U', Diox, ya yende chó mèn tolo gath
par ca's mèn xtàa mèn panteón. 56 Tac por
cón che'n xquin mèn co' mblu' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn ndyactìi mèn co'se' nquée

yalguth loo mèn. Leya mquexù' mèn. 57 Per
Diox quix Diox gab na' loo Diox le' Diox
mbli par ne'lide yalguth gan par ryo xà' na'
loo Diox par tith yo na' loo Diox. Tataa
mbli Diox ndxàca loo na' por cón che'n Tad
Jesucrist na'.
58 Por cona, mèn huesen por cón che'n
Crist, gu' co' nque' lezon ñèen, toloque'
gure nèe gu' loo cón che'n Tad Crist. Thidte
bli gu' yéc gu' no thidte bli gu' lezo' gu' loo
cón che'n Tad Crist, ne. No tolo té'th gu'
no ta' gu' cuent par tyubdi's ndac gu' loo
cón che'n zin' co' mxo'f zin' Tad Crist loo
gu'. Gu' nonque' no naneeque' gu' le' zin'
co' ngue xo'f zin' gu' loo Tad Crist, inacte
con'a thìb zin' anxle', ndee gu'.

16

Pab ngue ta' cuent loo mèn thop mèn centav co' gàc ayud par càa mèn co' ndxela's xal mnibe' Pab loo mèn li mèn.

1 Le' cón che'n ayud co' thop gu' par lyath
no gu' mèn co' ndxela's, co' ngro xà' loo
cón che'n xab izlyo' no co' ngòc che'npe'
Diox, mèn co' ndyactìi ciuda Jerusalén
na, ndlyazen li gu'i xal mblu'en no xal
mnibe'en loo mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox co' nqueltàa chol lugar par ned
le'n yèezya' che'n làaz mèn galas. Tataa
lyazen li gu', ne. 2 Ndlyazen co'se' gàc ner
huiz sman, thìb thìb gu' tan'que' pla centav
xal nda'i lugar loo gu' no xal nzo gu'. Le'
sya, co'se' gal neen máa gu' par nedrè', ya
inquinte quée lyàa gu' hora par thop gu'
ayud co' naquin na' huiza. 3 No co'se' zin
daa loo gu', tel' na plá mèn co' cui gu'. No
leque tiempa tel'en cart loo mèna par tan
cuent loo cart loo mèn ciuda Jerusalén le'
mèn co' nde lá' tmi co' nac ayud co' nac
con' ndac co' mbli gu', mèn co' nac mèn co'
hue' carta nac mèn co' ndoo lìte mtel' gu'.
4 No chele' gu' ndyac naquin gan con mèna
ciuda Jerusalén par yilá' nu' tmi, gan, xàa.
Yende cón lii. Thiba con' ndxè'.

Pab mda' cuent loo mèn chópe' yèez ya riid Pab.

5 Le' tediba na, tan cuent loo gu', co'se'
tenen ned par ga neen máa gu' par nedrè',
nerleque' con' lin, ga ri'then par ned le'n
yèezya' co' nac ned làaz mèn macedon. Le'
yiloa na, zin daa loo gu' le'n ciuda Corint.
6 No thìb descuid go non gu' ndxep tiemp.
O peser go non gu' par ri'then tiemp xìl'
le'n ciuda gu'. Le' yiloa, co'se' ri'th tiemp
xìl', nee gu' xal li gu', ya lyath no gu' daa
ned ga que tee'en. 7 Taandxè' ngue niin loo
gu' tac indlyasten ante gal ri'then loo gu'
par gal neen máa gu' par nedrè' no maste.
Ndxe'leque', ndlyazen gal too naan gu' no
go non gu' ndxep huiz chele' Tad Diox ta'
lugar tataa gàca loon. 8 Lomisque', ngue
niin loo gu', ne: Daa be' lyen' ndxep huiz
le'n ciuda Efes axta riid lni che'n Pente-
costés. 9 Tac nden'en le'n huiz ndxè' Diox
mbli par huax mod mxyal' ned mxyal' yó'
loon par gon yalbàn par càba thìb con'
ndac loo mèn co' ndxòn ron. Per mèn co'
nac ngolo ngola's, anze'f huax nzo. No
ndxecloo mèna ñèe mèna daa.
10 Chele' Timote zin loo gu', cua'n gu'
mod nabe'ste go no gu' Timote par tyac
lezo' Timote. Tac Timote nxo'f zin' zin'
cón che'n Tad Crist, ne, xalque' nxo'f zin'en
zin'. 11 Cona, ngue niin loo gu': Nec thìb
gu' no nec tedib gu' ne'xìis node gu' Tim-
ote. No ne'xyán'te gu' ñèe gu' Timote.
Ndxe'leque', ya tee ned gu' Timote co'se'
bii Timote par yende cón tyactìi Timote ned
co'se' yi'th Timote loon. Tac daa ngue bed
con mèn co' ndxàc hues na' par zin Timote.
12 Le' cón che'n hues na' Apol na, tan
cuent loo gu'. Huax vez mna'ben loo hues
na' Apol con taamas mèn co' ndxàc hues na'
par nguí'th nee hues na' Apol máa gu' par
nedrè'. Per nec thìb mod no nec tedib mod
tarte ta' Diox lugar yi'th hues na' Apol loo
gu' nalle'. Per yi'th hues na' Apol loo gu'
co'se' ta' lugara loo hues na' Apol.

Trè' ndub lultleque' di's co' gunii Pab Diox loo mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, mèn co' ngo ban le'n ciuda Corint.

13 Lomisque' ndlyazen, nalas gure gu' loo
ryethe con'. No gure nèe gu' loo con' co'
ndxela's na' loo Tad Crist. Fque tee ban gu'
xalque' mèn co', lìcque', mté'thque' no co'
nda'que' cuent cón che'n Crist par tyubdi's
ndac gu' loo cón che'n Crist. Blo gu' valor
loo gu'. No ne'zyebte gu' loo con' ndxela's
gu' loo Tad Crist. 14 Lomisque' ne, ndlyazen
le' ryete con' co' ndli gu' loo hues xtàa gu',
bli gu'i dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo'
gu' xalque' mèn co', lìcque', nque' lezo' ñèe
hues xtàa.
15 Nalle' ne, mèn huesen por cón che'n
Crist, gu' nonque' le' mèn guliz Stef ngòc
nerleque' mèn co' ngola's di's ndac cón

che'n Tad Crist co' nac ned le'n yèezya'
co' nac làaz mèn acay. No non gu' le'
mèna mblo yécque' par nxo'f zin' mèna
thìb zin' par lyath no mèna chol mèn co'
ndxela's, mèn co' ngro xà' loo cón che'n
xab izlyo' par ngòc mèna che'npe' Diox, loo
chol gast no loo chol con' co' nde che loo
mèna. 16 Lomisque' ne, ndlyazen le' thìb
thìb gu' lyath no mèna. No ndlyazen lyath
no gu' mèn co' nxo'f zin' con nu' no taamas
mèn co' nque zin' loo cón che'n Tad Crist.
17 Anze'f ndyac lezon tac mzinle' Stef no
Fortunat no Acaic. Tac mèn ndxè' ndlyath
no nu' loo ryethe con' co' nde che loo nu'
co' ngòc di's ngàc por cón che'n gu' tac gu'
yende co'se' ngòc di's ngli gu'i. 18 Mèn ndxè'
mbli le' daa ngo nagàl lezo' no tataa mod
mbli mèna par ngo nagàl lezo' gu'. Blu' gu'
mèn ndxè' loo hues xtàa gu' co' ndxela's
par nedrè' no ta' gu' cuent cón che'n mèn
ndxè' loo hues xtàa gu' par nedrè'.
19 Mèn co' ndxela's co' nqueltàa par ned
le'n yèezya' co' nac che'n làaz mèn asia
ngue nii Diox loo gu'. Aquil no Priscil, no
mèn co' ndxela's co' nqueltàa liz Aquil no
Priscil, rye mèna ngue nii Diox loo gu', ne,
por lèe Tad Crist. 20 Ryete mèn co' ndxàc
hues na' por lèe Tad Crist ngue nii Diox loo
gu'. Co'se' nii thìb thìb gu' Diox loo xtàa
gu', bde's gu' yen xtàa gu' xal nac mod co'
ndxàp gu' no xal nac mod co' ndli gu'i làth
xtàa gu'.
21 Loo ye's co' mque'en ye's con ya'pe'en
loo ye's ndxè', daa Pab ngue nii Diox loo gu'.
22 Chele' chol mèn nzo co' ne'tyalte que'
lezo' Tad Jesucrist, mandit mèna, co' nee
di's, mèndèe gàc mèna too zee too yál' par
tetìi tín' Diox mèna, yiloa. Maranatha, di's
co' nee di's, Tad, U' co' nac Tad nu', de U'.
23 Ndlyazen le' Tad Jesucrist na' tolo li
anggàc más con' ndac loo gu'. 24 Ndlyazen
le' gu' non no nanee gu' le' daa nque'que'
lezo' ñèen ryete gu' por cón che'n Tad Crist
Jesús na', ndee gu'. Taandxè' gàca.

Mbryop Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Co' Nqueltàa Loo Cón Che'n Diox Le'n Ciuda Corint

Pab mque' ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Corint.

1 Daa, Pab, nac thìb mbi' co' mtel' Je-
sucrist par ndxen di's che'n Jesucrist xal
gunee lezo' Diox. Ngue que'en ye's co' nac
cart ndxè' loo gu' co' ndxela's loo Diox por
cón che'n Crist co' nqueltàa le'n templ le'n
ciuda Corint no loo mèn co' ndxela's loo
Diox por cón che'n Jesucrist dib anax par
ned le'n yèezya' ned làaz mèn acay. Ryete
gu' nac che'npe' Diox. Leque tiempa, ryop
nu' Timote co' nzo non trè' ngue nii nu'
Diox loo ryete gu'. 2 Ndlyazen le' Diox xud
na' no Tad Jesucrist na' tolo li anggàc con'
ndac loo gu'. No ndlyazen le' Diox xud na'
no Tad Jesucrist na' tolo li yo nagàl lezo' gu'
loo Diox no loo mèn no cue ban gu' rye nda
gu' no rye ndye'th gu' làth hues xtàa gu'.

Trè' ndlu' xá mod mxactìi Pab.

3 Por cona, ndlyazen le' na' gab loo mèn:
Anze'f ndac no natú' nac Diox no Diox roo
Diox xèn nac Diox. Diox co' nac xudpe'
Tad Jesucrist na', leque Dioxa nac xud na'
co' ndlyat lezo' ñèe mèn axta plóthe. No
ntegán Diox lezo' mèn. No ndli Diox par
ndyac lezo' mèn axta plóthe. 4 Diox ntegán
lezo' na' loo ryethe con' co' ndli par nxi
lezo' na', con' co' ndxàc loo na' par leque
na', ne, tegán lezo' chol mèn co' nzi yàc
yaltìi loo xalque' ntegán Diox lezo' na'.
5 Texal ndyactìi na' huax con' por cón che'n
Crist, lomisque' mod, ntegán Crist lezo' na'
axta plóthe, ne, loo ryethe yaltìi co' ndxàc
loo na'. 6 Por cona, co'se' daa ndyactìi chol
con', ndxàc yaltìia loon par gàca loo gu'
le' Diox tegán lezo' gu' no tolo lyath no
Diox gu' co'se' ndlyá' ndlyá' guth mèn gu'.
No co'se' Diox ntegán lezon, ndxàca loon
par tolo tegán Diox lezo' gu' co'se' ndlyá'
ndlyá' guth mèn gu'. Co'se' tataa ndxàc
loo gu', sya, ngue xec yèe gu' no ncha'la's
gu' loo leque yaltìi co' ndxàc loona. 7 Leque
daa mbli nèen loo co' ndub quee lezon cón
che'n gu' tac texal ndyactìi no gu' daa, no
ngue xec yèe gu' cón che'n yaltìi co' ndxàc
loo gu', tataa gàca loo gu' le' Diox tegánque'
lezo' gu'.

8 Mèn huesen, ndlyazen le' gu' non no
ta' gu' cuent cón che'n huax yaltìi co'
ngòc loon láth co'se' mque tee'en le'n rye
yèezya' co' nac làaz mèn asia. Casque'
mblyá' daa loo yalguth tya tant thìb con'
mbli no mèn daa axta mblin cuent ¿ché' xec
daa tolo que tee'en o ché' tya ñeei loon?
9 Lìcpe' ba'i, mden'en le'n lezon no ndxaben
loo lezon: Nase guth mèn daa. Ngòc con'a
loon par ne'ngàpten yalxla's lyá' daa por
cón che'npe'en. Ndxe'leque', ngòca par
gàpen yalxla's loo Diox co' ngo xban mèn
làth mèn nguth le' Diox lá' daa chele' Diox
nee lezo' li Diox con'a loon. 10 Diox mtelá'
daa la's ya' mèn co'se' yamerle' nguthxù'
mèn daa. No axta nalle' tatabe' ngue ly-
ath no Diox daa par ne'guthte mèn daa
co'te' nzon ndxè'. No loo Dioxa ndxàpen
yalxla's le' Diox tolo lá' daa no tolo lyath no
Diox daa par ne'guthte mèn daa no ndub
queeque' lezon le' Diox telá' daa ned ga
que tee'en. 11 Tataaque' gàca loon chele' gu'
lyath no daa por mbez gu' Diox por daa par
yende cón li no mèn daa. Por cón che'n
huax mèn co' cuez no gu' Diox por daa par
tolo lyá' daa loo yalguth co' ndlya's mèn li
no mèn daa, huax mèn gab: Diox quix non
U', Diox, por con' ndac co' ngòc loo prob
Pab.

Trè' ndlu' chonon mblyen' Pab. Ne'ngagàde Pab ciuda Corint.

12 Nzo thìb con' co' ndli par ndan gust
lezon no par ndyac lezon. Loo con' ndxè',
nden'en le'n lezon cón che'n con' ngue lin,
ndyaquen, huenque' ngue lin. Tac leque
daa ngue ta' cuent no non daa le'n lezon le'
daa ngue tee ban ndac loo Diox làth mèn loo
izlyo' por mblá'en ryethe con' co' nac cón
che'n xab izlyo'. No inquedìiden loo hues
xtàan. Más de cona, masre' ndlina làth gu'.
Ingue tee bante daa làth mèn xal mèn co'
nde'f di's ndxác. Ndxe'leque', Diox ndli le'
daa ngue tee ban ndac loo gu' no loo taamas
mèn loo izlyo'. 13 Di's co' ngue que'en ye's
loo gu' co' nac cart ndxè', ante ntel'en di's
loo gu' co' inagànte nac par lab gu' par gòn
gu' no ta' gu' cuent cón nee di's ndxè'. No
ndub quee lezon yaa'd di's ndxè' le'n quèe
yéc gu', no ten' gu' cón nee di's ndxè' co'
huen huen, 14 xal mden' gu' no mda' gu'

cuent mase ndxep cón chenen thìb mod no
tedib mod. Tac co'se' gàc huiz co' yi'th
Tad Jesús na', anze'f tyac lezo' gu' huiza
xal nden'en ndyac lezon por cón che'n gu'
nalle.
15 No por yalxla's co' ndxàpen loo gu'
xal mque'en ye's loo cart co' mtel'en loo
gu', niin con' ndxè' loo gu': Mblin xtùuz
no mnibe'en loo lezon ner galen loo gu'
par gal neen máa gu' par nedrè' par tataa
mod ndac lezo' gu' mbal neen máa gu'
chop vez. 16 Lìcque', mblin xtùuz gal too
naan gu' co'se' mxenen ned nguan par ned
yèezya' co' nac làaz mèn macedon. No
co'se' biin le'n yèezya' co' nac làaz mèn
macedon, mblyazen beren, gal neen máa
gu' tedib vez láth ndoon ned par làaz mèn
jude. No lomisque', mblyazen ya tee ned
gu' daa ndxep co'se' biin loo gu' par ga que
tee'en par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn
jude. Tataa nac co' mblyazen lin mastale'
ne'ngàcte gan nglina. 17 Co'se' mnibe'en
lezon gal neen máa gu' par nedrè', ¿ché'
mbli gu' cuent ante guniina loo gu' no
angmblin xtùuz tataa lin, cà'? O ¿ché' ndli
gu' xtùuz le' daa ngo xnee con' ndlin xal
ngo xnee mèn co' nac mèn co' be' ndli
cas loo cón che'n xab izlyo' co'se' mbez
mèna li mèna thìb con' no yiloa ne'lide
mèna con'a, cà'? Yende xàa. 18 Per Diox
co' ndlique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo
mèn, Diox non no nda' Diox cuent, lìcque',
liquen co' mbezen loo gu'. Ne'quedìiden
mèn. 19 Cón che'n Jesucrist co' nac xgan'
Diox mde'th nu' no mblo nu' yalbàn loo gu',
co' nee di's, yon nu' co' nac Silvan no Tim-
ote no daa, Pab. Thidtene ne'ntoxcua'de
Tad Jesucrist yalgutyè'. Ndxe'leque', lìcpe'
ngòc di's co' gunii Tad Jesucrist thidtene.
20 Tac por cón che'n Jesucrist ndxàc ryethe
con' co' mcàbgòn Diox li Diox. Por cona,
co'se' mbez na' cón che'n Diox loo mèn le'
Diox nac thìb Diox roo Diox xèn, mbez na'
tataaque' gàca por cón che'n Tad Jesucrist.
21 Leque yub Diox nac xa' co' ndli par leque
nu' ndli nèe nu' loo cón che'n Crist, no par
leque gu' ndli nèe gu', ne, loo cón che'n
Crist. No leque yub Diox nac xa' co' ndli
le' na' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par
ngòc na' che'npe' Diox. 22 Por cón che'n
Xpii Natú' che'n Diox, Diox mblec xà' na'
loo cón che'n xab izlyo' xal ndli mèn co'se'
nque' mèn thìb sell loo thìb xque's par gàc
nèe xque'sa. Tataa mbli Diox loo na' co'se'
mblàa Diox Xpii Natú' loo na' par yòo Xpii
Natú' loo na' no ñibe' Xpii Natú' loo na'.
Xpii Natú' ndlu' loo na' no por cón che'n
Xpii Natú' non na', lìcque', ta' Diox con' co'
mcàbgòn Diox ta' Diox loo na' yiloa co' gàc
che'npe' na'.
23 Per chele' daa axta nalle' tarte gal
nee máa gu' par ned ciuda Corint ndxè'
xal mblin xtùuza, mèn ciuda Corint, Diox
nonque' no naneeque' Diox leque daa mbli
par ne'gal needen máa gu' por cón che'n
gu' par ne'ngaclooden loo gu' no par
ne'ngàc nayi'den loo gu'. No chele'i ilìcte
nac, ña'ben loo Diox más huen guth Diox
daa. 24 Inacte le' daa ngue nibe' loo gu'
xal nac mod co' ndxàal yila's gu' loo Crist.
Ndxe'leque', daa ngue xo'f zin' co' mxo'f
zin' Diox loon par lyath non gu' par tolo
tyac lezo' gu'. Tac, lìcpe' ba'i, leque gu'
ngue li nèe gu' loo con' co' ndxela's gu' loo
Diox, ndyaquen.

2

1 Con' ndxè' nac con' co' mnibe'en
loo lezon. Mblin xtùuz más huen ya
ne'bereden ga neen máa gu' par ne'tolode
xi lezo' gu'. 2 Tac chele' daa tolo texi lezo'
gu', ¿chó mèn gác li par tyac lezon, sya?
Gu', no maste, nac mèn co' ndlin cuent
ntegán lezon co'te' nzon ndxè'. No chele'
daa texi lezo' gu' arid, ¿ché' nzo mod leque
gu' li par tyac lezon sya, cà'? Yende moda,
¿lé'? 3 Cona, tataa mque'en ye's cón che'n
con' ndxè' loo gu' loo ner cart co' mtel'en
loo gu' tac indlyasten galen loo gu' par
ne'xi tín'te lezon por cón che'n gu', gu' co'
ndxàal li par tyac tín' lezon. No daa ngobe'
no ndxàpen yalxla's loo ryete gu' chele'
daa tyac lezo' co'se' gal neen máa gu' par
nedrè', gu', ne, tyac lezo' co'se' ñee gu' zin
daa loo gu'. 4 Anze'f nden'en co' mblin no
anze'f nxi lezon axta mbínen cón che'n ner
cart co' mque'en ye's loo gu'a. Per cart
co' mque'en ye's loo gu'a, ne'ntel'ten carta
loo gu' par mtexin lezo' gu'. Ndxe'leque',
mque'en carta loo gu' par non gu' no par
ta' gu' cuent le' daa, lìcque', nque'que' lezo'
ñèen ryete gu' axta plóthe.

*Pab ngue ta' cuent loo mèn teri'th tecan'
mèn xquin no xtol xtàa mèn co' nac con' ye'rsin'
co' ndli mèn loo xtàa mèn.*

5 Per chele' chó thìb gu' co' nzo làth gu'
mbli mzyál' di's no mzyál' cuent par ndxàc
yalnaxi loon, ingue cua'nte mbi'a di's no
cuent par ante daa nxi lezo'. Ndxe'leque',
ncua'n mbi'a di's no cuent par nxi lezo'
gu', ne. Niin le' mbi' mbli par nxi lezo'
ndxep gu' par ne'gabten le' gu' inthyonte
no inxide lezo' gu' por con' co' mbli mbi'a.
Tataa niin par nden' gu' arid le'n lezo' gu'
por cón che'n con' co' ndxàc làth gu' no
par ne'tetìiden gu' arid cón che'n con' co'
ngòc por cón che'n mbi'a làth gu'. 6 Ya
ngolole' no ya guneele' con' co' ngòc mod
co' mtetìi gu' mbi'a co'se' mqueltàa gu': No
con thidte di's mnibe' gu' gàca loo mbi' par
mxactìi mbi', mbi' co' ndxàc hues xtàa gu'
co' mbli con' ye'rsin'a làth gu'. Na nii loo
gu': Ne'tolode tetìi gu' mbi'. 7 Per nalle',
más huen fteri'th ftecan' gu' con' co' nzo
lezo' gu' ñèe gu' mbi' co' nac hues xtàa
gu'a. Ndxe'leque', más huen fcua'n gu'
mod tegán gu' lezo' mbi'. Tac ne'stolque'
ne'tolode xec mbi' loo con' ngue li no gu'
mbi', tant nxi yéc mbi' no tant nxi lezo'
mbi' loo con' mbli mbi'. No yiloa le'le'
tyub yéc mbi' ryo xà' mbi' làth gu' thidtene.
8 Cona, ngue niin loo gu': Bli gu' favor.
Ndlyazen bere gu', cua'n gu' mod lu' gu'
loo mbi' le' gu', lìcque', nque'que' lezo'
ñèe gu' mbi'. 9 Daa mque'le' thìb cart loo
gu' ndoore' cón che'n co' ndyac gu' ba'.
Mque'en ner carta loo gu' par ñeen ñeene'
ché', lìcque', tyubdi's gu' loo ryethe con' co'
ñibe' Diox loon par lu'en loo gu'. 10 Nalle'
loo mèn co' gu' teri'th tecan' xèn xyàn co'
nzo lezo' gu' co'se' ñèe gu' mèn por cón
che'n chol con' mbli no mèn gu', daa, ne,
teri'th tecan' xèn xyàn co' nzo lezon cón
che'n con' co' mbli no mèn daa. Tac chele'
daa mteri'th mtecanen xèn xyàn co' ngòo
lezon co' mbli no mèn daa por ndlyat lezon
ñèen gu', mteri'then mtecanen xèn xyàna
loo Crist. 11 Tataa li na' par ne'lide Mebizya
gan loo na' nec thìb mod no nec tedib mod
tac na' naneeque' co' huen huen xá nac
mañ che'n Mebizya par li Mebizya gan loo
mèn.

Imbe see teede lezo' Pab le'n ciuda Tro.

12 Tan cuent loo gu' loo cart ndxè'. Co'se'
mzin daa ciuda Tro, ngua tethen no ngua
lon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Crist.
Mxaquen mxal' Diox ned no mxal' Diox yó'
loon par ngue lin zin' co' mxo'f zin' Tad
loon cón che'n Tad. 13 Per láth co'se' ngon
le'n ciuda Tro, ne'mbe see teede lezon no
yende chó gust ngon le'n ciuda Tro tac
ne'ngzál'ten Tit co' ndxàc hues na' por cón
che'n Crist tya. Ale por cona, mbli guniin
Diox loo mèn co' ngòo loo cón che'n Diox
por cón che'n Crist le'n ciuda Tro. Mxenen
ned. Nguan par ned le'n yèezya' che'n làaz
mèn macedon.

*Pab ndyoodi's cón che'n mèn co' mbli gan
ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc mèna
che'npe' Crist.*

14 Per Diox quix Diox tac Diox nzo noque'
nu'. Ndli nu' gan nxo'f zin' nu' zin' co'
nac zin' cón che'n Crist Jesús. No ndli Diox
par nda' mèn cuent cón che'n di's ndac
co'se' ngo nu' yalbàn axta nden' mèn nac
cón che'n di's ndac che'n Diox xal thìb xla'
co' ndrye's loo mbii co' anze'f nix ndlya'.
Tataa ncàba loo cón che'n di's ndac rye
lugar co'te' ngo nu' yalbàn cón che'n di's
ndac. 15 Co'se' nde'th nu' no ngo nu' yalbàn
cón che'n Crist pál ned nzo mèn, ndxòo
lezo' Diox cón che'n con' co' ngue li nu'
xal thìb zen yal' co' ngo Crist loo Diox, que
naca tyal mèn gòn mèna di's par lyá' mèna
loo con' ryes, que naca ne'tyalte mèna gòn
mèna di's par càba loo mèna lyux mèna.
16 Loo ndxep mèn nac nu' mèn co' nda'
cuent cón che'n con' co' càb ryo xà' mèn
loo Diox thidtene, co' nee di's, lyux mèn,
ndyac mèn. Le' loo taamas mèn na, nac
nu' mèn co' nda' cuent cón che'n con' co'
càb yòo ban no mèn Diox thidtene, ndyac
mèn. Yende chó mèn nzo co' gác no co'
xec thidte mèna li zin' ndxè'. Ante ndxác
nu' tolo li nu' zin' ndxè' co'se' tolo ndlyath
no Diox nu'. 17 Ingue lide nu' zin' cón che'n
di's ndac co' nac che'n Diox par li nu' gan
co' hua nu' xal ndli huax mèn co' nse' loo
di's ndac che'n Diox par li mèna gan huax
tmi. Ndxe'leque', co'se' ngo nu' yalbàn cón
che'n di's ndac che'n Diox loo mèn, dib nzo
yéc nu' no dib nzo lezo' nu' ngo nu' yalbàn.
Ingode nu' yalbàn xal mèn co' ndoo guyith
lezo'. Nden' nu', lìcque', mtel' Diox nu' no
non nu' le' loo Diox ngo nu' yalbàn loo mèn.
No non nu' nac nu' che'npe' Crist. Yende
mod li nu' con' co' neete lezo' nu' li nu'.

3

*Trè' ndlu' Pab le' di's ndac che'n Diox nac
thìb conveñ cub.*

1 Co'se' ndlab gu' di's co' ngue bezen
loo gu' loo cart co' mtel'en loo gu' ndxè',
¿ché' nden' gu' no ché' ndyac gu' beren,
tlon, tyoodizen no tan cuent con' ndac cón
chenen loo gu' tedib vez, cà'? o ¿Ché' ndyac
gu' naquin que' tedib mèn ye's co' nac cart
par ta' mèna cuent ndac cón chenen loo
gu', cà'? o ¿Ché' ndyac gu' ndxàal ña'ben
loo gu' que' gu' ye's cón che'n nu' co' hue'
nu' loo taamas mèn par tataa mod ta' ndac
gu' cuent cón che'n nu' loo mèn xal ndli
ndxep mèn, cà'? Yende xàa. 2 Nac yub gu'
xal thìb cart co' mque' Crist ye's loo mèn
co' tan càa mèn. Non mèn cón chenen
por cón che'n gu' xal non mèn cón che'n
tedib mèn por cón che'n thìb cart co' mque'
mèn loo xtàa mèn. Inquinte daa chol cart
co' ta' cuent cón chenen. Ante, ndyaquen,
nquin non mèn cón che'n nu' por cón che'n
gu'. Con'a no maste nquin nu'. Lezon no
ngudloon nac gu' loon tant ndyac non gu'
axta ne' ne' yathlazen cón che'n gu'. Non
mèn no nanee mèn cón chenen xal nac daa
por cón che'n con' co' ndxàc loo gu' por
cón che'n daa tac non mèn le' gu' mzye'
mod co' nque tee ban gu' loo Diox thìb
cua'a. 3 Mèn ciuda Corint co' ndxàc huesen
por cón che'n Crist, tetaquen thìb di's cón
che'n na' no cón che'n Crist loo gu', co' nee
di's, gu' nac xal thìb cart co' mque' leque
yub Crist loo taamas mèn no mda' Crist
lugar huen carta loo mèna, co' nee di's, gu'
ndlu' xal nac daa no xal nac Crist loo mèn.
Cón che'n con' ndxè' inacte xal thìb cart
co' mque' mèn ye's con tint. Ndxe'leque',
gu' mzye' mod co' mque tee ban gu' thìb
cua'a por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox,
co' thidtene naban, co' mbli thìb zin' loo
gu'. Con' ndxè' ndlu' gu' loo mèn xal ndlu'
thìb cart con' loo mèn. Ne'ngàcte con'
ndxè' xal ngòc di's co' mque' Diox loo quèe
co' mtoxcua' Moisés póla, co' mcàaya' mèn
nación Israel. Ndxe'leque', cón che'n zin'
co' mbli Xpii Natú' loo gu'a, ngüaa'd le'n
lezo' mèn no ngüaa'd le'n xtùuz mèn, ne,
par ta' mèn cuent xá nac cón che'n Diox no
xá nac daa por cón che'n gu'.

4 Por cón che'n Crist, anze'f thìb yalxla's
ndxàpen loo Diox no ndxelazen loo Diox
le' Diox lyath no daa par xo'f zin' ndaquen
zin' co' mxo'f zin' Diox loon par lin co' nac
cón che'n di's ndac che'n Diox. 5 Inacte
por cón che'n yub nu' ndli par ndxác nu'
ndli nu' ndxep con' co' ndxácte nu' ndli
nu' cón che'n di's ndac co' nac cón che'n
Diox. Ndxe'leque', con' co' ndxácte daa
ndlin co' nac cón che'n di's ndac che'n
Diox, ndlina ante por cón che'npe' Diox no
ndlina xalte ndlyath no Diox daa. 6 Yub
Diox nac xa' co' mbli loon par xo'f zin'
ndaquen thìb zin' cón che'n conveñ cub
co' mbli Diox loo mèn co' nac cón che'n
di's ndac che'n Diox. Ley co' mnibe' Diox
loo Moisés par mxo'f Moisés leya loo mèn
nación Israel, leya mnibe' le' mèn tyubdi's
loo ryethe con' ñibe' leya loo mèn. No
mèn co' indyubdi's ndacte loo ryethe con'
mnibe' leya loo mèna, loo mèna càb quexù'
Diox loo mèna par ryo xà' mèna loo Diox
thidtene yiloa. Xpii Natú' nac xa' co' ñibe'
loo mèn co' nzo loo conveñ cub co' mbli
Diox loo mèn. Mèn co' nzo loo conveñ cub,
mèna ban no Diox thidtene yiloa.

7 Cón che'n di's co' ngòc ley co' mxo'f
Moisés loo mèn nación Israel póla, ner
mque' leque yub Diox di's co' ngòc ner-
leque' di's co' ndxab Diox cón che'n leya
loo quèe. Láth ngo no Moisés Diox loo
yii Sinaí tiempa, mquée xnìi che'npe' Diox
loo Moisés. Texal ngulàa tùub Moisés loo
yii Sinaí loo Diox loo mèn nación Israel,
ne'nxecte mèn nación Israel mbui' mèn loo
Moisés tant mquée xnìi che'npe' Diox loo
Moisés. Per mastale' tataa mquée xnìi tín'
loo Moisés le'n huiza, xnìia xèegà xèegà
mbyu'. No xèegà xèegà mdyon' xnìi co'
mquée loo Moisés. No mastale' cón che'n
co'se' mtlo mxo'f Moisés leya loo mèn
nación Israel ngòc thìb con' roo no thìb
con' xèn axta mquée xnìi che'npe' Diox loo
Moisés, con' co' ncàb loo mèn co' ne'tyalte
tyubdi's ndac loo leya, mzib quìi Diox mèna
par tyoo xà' mèna loo Diox thidtene yiloa.
8 Ale'que' ne' gàc más con' roo con' xèn cón
che'n conveñ cub co' nac di's ndac che'n
Diox loo mèn co'se' ñibe' Diox loo mèn
por cón che'n Xpii Natú' leque con' roo
con' xèn cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn póla. Tataa ndxàca, ¿lé'? 9 Cona nee
di's, chele' ley co' mxo'f Moisés loo mèn
mcàb loo mèna le' Diox mquexù' mèn tac
ne'ndalte mèn ndubdi's ndac mèn loo Diox
xal ngòc yalnibe' che'n leya, pues chele'
leya ngòc thìb con' roo con' xèn loo mèna,
ale'que' ne' gàc con' roo con' xèn di's ndac
che'n Diox. Tac por cona mbli Diox le' na'
co' ndxela's loo Crist nac mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox. No mdyal Diox ngòo na'

loo cón che'n Diox por cón che'n di's ndac.
10 Mastale' ngòc con' roo con' xèn loo mèn
por cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn,
no ngòc leya thìb con' roo con' xèn tiempa,
per nalle' pà ta' cón che'n leya con conveñ
cub co' nac mod cub co' ñibe' Diox loo mèn
nalle', ¿lé'? 11 Cona, ngue niin loo gu', mèn
ciuda Corint: Chele' ley co' mxo'f Moisés
loo mèn, co' ngòc thìb ley co' mnibe' loo
mèn ndxepte tiemp, ngòc thìb con' roo con'
xèn, ale'que' más conveñ cub co' ñibe' loo
mèn thidtene ne' gàc más con' roo con' xèn,
¿lé'?

12 No nalle' con dibaxla's ndyoodiz non
mèn cón che'n conveñ cub co' nac di's
ndac che'n Diox. Tac ndub quee lezon cón
che'n con' roo con' xèn co' gàc loon por
cón che'n conveñ cuba. 13 Indxàcta loon xal
ngòca loo Moisés co'se' mtau' Moisés loo
Moisés con thìb le' vel par ne'hui'de mèn
nación Israel loo Moisés. Tataa mbli Moisés
tiempa par ne'hui'de mèn nación Israel xá
mod xèegà mdyon' xnìi no mbyu' xnìi co'
mquée loo Moisés co' ne' ne' nxec mèn
nghui' mèn loo Moisés tiempa. 14 Per ngòc
mèn nación Israela mèn co' nau' yéc nau'
loo. Ne'nda'de mèn nación Israel cuent.
No ne'ngaa'dte di'sa le'n lezo' mèn nación
Israel tiempa. Tac axta huiza no axta huiz
nalze co'se' ndlab mèn nación Israel di's
co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nac
testamentgool, tatabe' nau' loo mèna no
nau' yéc mèna. Indxònte mèna di'sa. Per
co'se' yila's mèn nación Israel loo Crist,
axta syare' tyub xnìi yéc mèna no tyub xnìi
lezo' mèna loo cón che'n Diox par ta' mèna
cuent cón nee di's, di's co' ndub loo libr
co' nac xti's Diox co' nac testamentgool.
15 Axta huiza no axta huiz nalze co'se' ndlab
mèn nación Israel co' nac di's che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèna, tatabe' nau' loo
nau' yéc mèna xal thìb con' co' nau' thìb le'
lar' loo par ne'yaa'dte di'sa le'n lezo' mèn
co' nac mèn nación Israel. 16 Per co'se' tlo
zye' xtùuz che'n chol mèn par yòo mèna loo
cón che'n Diox por cón che'n Crist, que nac
mèna mèn nación Israel, que nac mèna mèn
co' inacte mèn nación Israel, axta syare'
tyub xnìi yéc mèn no tyub xnìi lezo' mèn
loo cón che'n Diox par ta' mèna cuent cón
che'n xti's Diox no cón che'n Diox. 17 Yub
Diox nac Xpii Natú' no loo mèn co'te' nzo
Xpii Natú' che'n Diox, loo mèna yende cón
cuee no yende cón nca' loo con' co' nac
cón che'n Crist. 18 Per ryete na' co' ndxela's
loo cón che'n Crist, nduble' xnìi yéc na' no
nduble' xnìi lezo' na' loo cón che'n Diox, co'
nee di's, inacte na' xal mèn co' nau' rloo
con thìb le' lar'. No ndxàca loo na' co'se'
hui' mèn loo na', nden' mèna ngue hui' mèn
loo Crist xal ngüi' mèn loo thìb spej. Tataa
ndxàca tac ndyac na' ngue hui' na' loo Crist
láth ngue lab na' xti's Diox co' ndlu' cón
che'n Crist loo na' xal ñaa loo na' co'se'
ngüi' na' loo thìb spej. Làth xtau'a, nzye'
mod co' nque tee ban na' par xèegà xèegà
que tee ban na' xal nac Crist no tataa mod
xèegà xèegà ndxàc na' xal nac Crist. Con'
ndxè' ndxàc loo na' por cón che'n Diox co'
nac thìb Xpii.

4

1 Cona, ngue niin loo gu': Thidtene in-
dyoo xà'de lezon loo zin' co' mxo'f Diox
loon ndxè'. Tac por anze'f mblyat lezo' Diox
gunèe Diox daa, mxo'f zin' Diox zin' ndxè'
loon par nxo'f zin'en zin' ndxè' loo Diox.
2 Part cón chenen, mblá'len ryethe con' co'
xexte ndli mèn co' ncàb nthyon mèn chele'
chol taamas mèn ñèe ngue tee lin con'a.
Ne' ne' inquedìin chol mèn xal nac mod
co' ndxác daa ndlin loo cón che'n Crist.
Ne' ne' indlu'en loo mèn cón che'n di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox le' di'sa
nac xà'le' di's no xà'guè' cuent co' ndlu'
loo libr co' nac xti's Diox. Ndxe'leque', loo
Diox ndlu'en ante con' co' nac con' lìcpe'
co' ndub loo libr co' nac xti's Diox cón
che'n Diox loo mèn. Tataa mod ta' mèn
cuent no ten' mèn le'n lezo' mèn lìcque'
nac con' co' ndlu'en loo mèn cón che'n Diox
ned ngue tee'en. 3 Chele' di's co' nac cón
che'n di's ndac co' nda' cuent no co' ndlu'
cón che'n Crist, co' ndethen no co' ngon
yalbàn loo mèn, indxaa'd ndacte yéc mèn
no lezo' mèn, ndxàca tataa loo mèna tac
nau' yéc no nau' loo mèn, mèn co' nzi tee
huan loo Diox, mèn co' co' too Diox loo Diox
yiloa. 4 Per com le' mèna indxela'ste loo
Crist, ¿lé'?, Mebizya co' nac xal thìb diox
che'n mèn loo izlyo' ndxè' le'n ndxep tiemp
co' nzi ban mèn loo izlyo' ndxè', Mebizya
mtau' loo no mtau' yéc no mtau' Mebizya
lezo' mèn co' ne'ndalte ngala's. Tataa mod
mbli Mebizya par ne'tyubte xnìi yéc mèn
no par ne'tyubte xnìi lezo' mèn loo cón
che'n Diox par ne'gònte mèna no ne'ta'de
mèna cuent cón che'n di's ndac co' nac

xal xnìi co' ntenìi yéc mèn no co' ntenìi
lezo' mèn loo cón che'n Diox par non mèn
no ta' mèn cuent cón che'n con' roo con'
xèn che'n Crist co' nac xalque' nac Diox,
Diox co' indxú'de loo mèn. 5 Co'se' ngo nu'
yalbàn, ingode nu' yalbàn cón che'n nu'.
Ndxe'leque', ngo nu' yalbàn cón che'npe'
Crist Jesús le' Crist Jesús nac Tad co' ñibe'
loo ryethe con'. Le' cón che'n nu' na, nac
nu' xal thìb moz loo gu' tac nu' nac moz
che'n Jesús co' anze'f nque' lezo' Jesús ñèe
Jesús. 6 Co'se' mblec Diox izlyo' no co'se'
mxèn' Diox izlyo', Diox mnibe': Yo xnìi
co' tenìi loo yal'cuau loo izlyo'. No, chàa,
ngòca. Tataa ndxàca loo na' nalle', ne.
Leque yub Diox nac xa' co' mbli par mdyub
xnìi yéc na'. No mbli Diox par mdyub xnìi
lezo' na' loo cón che'n Diox par tataa mod
gác na' ta' na' cuent cón che'n con' roo con'
xèn che'n Diox xalque' mblu' Jesucrist cón
che'n con' roo con' xèn che'n Diox loo na'.

Trè' ndlu' cón che'n cón nee di's ndxàp mèn yalxla's loo Crist no loo cón che'n Crist.

7 Per nalle', tetaquen thìb di's loo gu'
par ta' gu' cuent no par non gu' cón che'n
di's co' nde niin loo gu' ndxè': Con' ndac
co' nac cón che'n Diox co' ndxàp na' por
cón che'n Crist, le'i nac xal thìb tesor co'
axta arid náp ntac co' nzosua' le'n thìb
yàat yòo. Loo cón che'n tesora nac na'
xal yàat yòo co'te' ndxòosua' tesor par non
mèn con' roo con' xèn co' ndxàc loo na'
inacte por cón che'npe' na'. Ndxe'leque',
le'i ndxàc loo na' por cón che'n con' roo
con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo
la's ya' Diox. 8 Por cona, ngue niin loo
gu': Mastale' rye ned co'te' ngue que tee'en
nzoque' con' co' nca' loon loo cón che'n
Crist no ndxàc ngòc nguàal con' loon, per
inpor cona'de ndxetac lezon. Ndoo xal'que'
ned ndoo xal'que' yó' loon. Chop ndxàc
lezon huax vez loo con' co' ndxàal lin. Per
ndxe'leque', thidtene ne'gabten loo lezon
lá'en zin'. Per ndxe'leque', ndub queeque'
lezon toloque' que tee xo'f zin'en zin' loo
cón che'n Diox. 9 Mastale' ndub ngu's mèn
daa, Diox ne'nglá'ya'de daa. Mastale' mtetìi
mèn daa axta plóthe, mbli mèna cuent
nguth daa. Per ne'nguthte mèna daa. 10 Loo
zin' co' nxo'f zin'en loo cón che'n Crist,
atate huiz ndri'then loo yalguth. No ndy-
actìin xalque' ngòca loo Jesús co'se' mque'
mèn Jesús loo cruz. Co'se' tataa ndxàca
loon, ngue lu'en loo mèn le' Jesús ndlyath
no daa par ban daa xalque' mque tee ban
Jesús làth mèn, ne. 11 Per láth be' ngue
tee banen loo izlyo' ndxè', nzoque' ryes
loon ryete huiz par guth mèn daa por cón
che'n Jesús. Por con' co' nde teele' ndxàc
loon, ndxú' loo mèn no nda' mèn cuent
le' Crist ngue tee noque' daa por mod co'
ngue tee'en loo zin' co' nxo'f zin'en loo cón
che'n Crist. 12 Cona, ndyaquen thìb mod no
tedib mod ne'lyá'de daa loo yalguth por cón
che'n zin' co' nxo'f zin'en cón che'n Jesús.
Per part cón che'n gu', ndxe'leque', por cón
che'n ryete con' ndyactìin ncàba loo gu' le'
gu' ngue tee ban xalque' ñibe' Diox loo gu'.

13 Thidte mod ndxelazen loo Diox xal
ngola's mèn co' mque' ye's co' nac libr
che'n Salmos co' nac xti's Diox xal mbez di's
co' ndub loo libr che'n Salmos:

Por ngolazen, cona ndyoodizen cón
che'n Tad.

Daa, ne, ndxelaz loo Tad Diox. Por cona,
ndyoodizen cón che'n Tad Jesús. 14 Nonque'
na' no naneeque' na' le' Diox co' mblo xban
Tad Jesús, Diox co xban na', ne, par bii no
na' Diox co' hue' na' loo Jesús co'te' nzo
Jesús. 15 Ryete yaltìi co' ndxàc loon, le'i
ndxàc loon par càba con' ndac loo gu', co'
nee di's, li Diox anggàc con' ndac loo huax
mèn co' yila's loo Jesucrist par gab mèna
loo Diox: Diox quix U', Tad Diox, por ryethe
con' ndac co' ndli no U' nu'. Le' sya, di's co'
gab mèn loo Diox li par càba loo Diox xyo'f
lèe xyo'f xti's Diox loo taamas mèn.

16 Por cona, indxetacte lezon loo cón
che'n Diox. Mastale' bél'yòo ladpe'en
ndoo yàc co' gox par gatha yé' huize', per
ndxe'leque', thìb huiz tedib huiz sate más
ncàba con' ndac loon le'n lezon no le'n
xtùuzen loo con' ndub quee lezon. 17 Tac
ryethe yalnaxi co' ndxàc loon nalle' loo
izlyo' ndxè', le'i nac co' setilte ndri'th loon
ndxepte tiemp no maste. Per pà ta' con'
co' ndxàc loon ndxè' loo con' roo con' xèn
tín' co' thidtene gàc loon yiloa. 18 Part cón
chenen, indliden xtùuz no ingüi'den loo
con' co' ndxú' loo mèn. Per ndxe'leque',
ndlin xtùuz no ndyóon cón che'n con' co'
indxú'de loo mèn. Tac con' co' ndxú' loo
mèn, co' ngüi' mèn loo, nac con' co' nxec
ndxepte tiemp no maste. Per con' co'
indxú'de loo mèn, con'a nxec thidtene. No
ne'tyon'te no ne'lyuxte con'a thidtene.

5

1 Na' naneeque' chele' bél'yòo lad na'
ndxè' co' nac xal thìb yòocal co' ne'xecte
nen co'te' nzo ban na' nalle' gath no lyux,
Diox toxcua' no que no Diox thìb ladpe'
na' co' gàc xal thìb yòocal cub co'te' yòo
ban na' loo bé'. No ladpe' na' co' mbli
nable' Dioxa, ladpe' na' ne'tyoxcua'de por
mèn che'n izlyo' ndxè'. Ladpe' na' co'
mbli nable' Diox co' gàc che'npe' bé'a xec
thidtene. 2 Lìcque' naca, láth naban na'
loo izlyo' ndxè' ndli na' sient. No nden'
na' ryethe yaltìi no ryethe yalnè co' ndxàc
loo bél'yòo ladpe' na' ndxè' nalle', ¿lé'?
Por cona, ndlya's na' gath bél'yòo ladpe'
na' ndxè' par que no na' tedib lad cub co'
nac che'npe' bé'. 3 No lad cub na', co' que
no na'a, gàc xal thìb ned xab cub na' co'
goc na' par ne'gàc chede na', co' nee di's,
par ne'yòode alm na' no xpii na' tua'te loo
bé'. 4 Cona, ngue niin loo gu: Láth be'
naban na' le'n co' nac bél'yòo ladpe' na'
ndxè', anze'f nalyat nden' na' con'. No
ya ne'xecte na' nden' na' con' co' ndxàc
loo na'. Inacta ndlya's na' anggath na' par
alithe ryo xpii na' no alm na' loo ladpe'
na' par ne'que node na' thìb ladpe' na'.
Ndxe'leque', ndlya's na' gath na' par que
no na' tedib ladpe' na' co' gàc thìb lad cub
co' ne'gathte thidtene no co' gàc thìb ladpe'
na' co' banque' thidtene. 5 Yub Diox nac
xa' co' mbli par que no na' thìb lad cubpe'
na' co'se' gath bél'yòo ladpe' na' ndxè'. No
mblàa Diox Xpii Natú' loo na' par li la's na'
que noque' na' thìb lad cubpe' na' yiloa.

6 Por cona, ngue niin loo gu': Láth be'
naban na' loo izlyo' ndxè', thidteneque'
ndxàp na' yalxla's loo Diox le' Diox li con'a
loo na'. Naneeque' na', ne, láth be' naban
na' le'n bél'yòo ladpe' na' ndxè' loo izlyo'
ndxè', be' nzi tee xà' na' loo Diox loo bé'.
Tarte yòo ban no na' Diox loo bé'. 7 Láth
be' nzi tee ban na' loo izlyo' ndxè', ndxàp
na' yalxla's le' Diox li ryethe con' mcàbgòn
Diox li Diox loo na'. Imbedte na' no indub
queede lezo' na' cón che'n con' co' ndxú'
loo na' loo izlyo' ndxè' par gàc con' ndac loo
na' por cón che'n izlyo' ndxè'. 8 Con'a ndli
sate más ndxàp na' yalxla's loo Diox. No
sate más ndlya's na' no nguen lezo' na' gath
bél'yòo lad na' par yòo ban no na' Diox.
9 Por cona, que naca inzo node na' Diox, que
naca nzo no na' Diox, ngue li na' con' co'
nzote mod gác na' li na' par tataa mod más
yòo lezo' Diox ñèe Diox na'. 10 Tac ryete na',
naquinque' yo na' loo Crist par tyoo na' loo
Crist co'te' ndub ñibe' Crist par tub rez Crist
cón che'n ryethe con' mbli na' láth mque
tee ban na' loo izlyo' ndxè' par càaya' na'
cón che'n co' gàc loo na' por con' co' mbli
na', que naca mbli na' con' ndac, o que naca
mbli na' con' ye'rsin'.

*Di's ndac che'n Diox ndlu' yo nagàl lezo'
mèn loo Diox no cue ban mèn rye nda mèn no
rye ndye'th mèn loo Diox.*

11 Pues, com le' na' naneele' no nonque'
na' xá mod ndxàal zyeb ryete na' loo Diox,
¿lé'?, tac Diox tub rez cón che'n na', por
cona, ngue lin con' co' nzote mod lin par
yila's taamas mèn co' ndxela's loo Diox le'
di's co' ndethen loo gu' nac lìcpe'. Diox
non no naneeque' Diox cón chenen le' daa,
lìcque', ngue que tee ban lìque' loo Diox.
No ndlyazen le' gu', ne, ten' le'n lezo' gu'
no mbeden le' gu' ta' cuent le' daa, lìcque',
nque tee ban lìque' loo Diox. 12 Inacta co'
beren, ngue niin di's ndxè' loo gu' tedib vez
par li gu' cuent le' daa ngue ta' cuent ndac
loo gu' cón chenen tedib vez. Ndxe'leque',
ngue toodiz non gu' loo cart ndxè' par
ngue tan lugar loo gu' par tyac lezo' gu'
ndxep no huen yo lezo' gu' por cón chenen.
Tataa mod gàca loo gu' gác gu' càb gu' loo
mèn co' ndye's con costumbr no con mod
co' ndxú' loo mèn. Leque mèna indlide
cas xal nac xtùuz mèn no lezo' mèn co',
lìcque', ndlu' xá nac mèn loo Diox. 13 Chele'
gu' nden' nquée mbii yéquen por asendli
guthen zin' loo zin' co' mxo'f zin' Diox loon
por anze'f ndyoodizen loo gu', pues nquée
mbii yéquen por naca zin' co' mxo'f zin'
Diox loon. Per chele' gu' ndli cuent le'
daa ndxe'sleque' ngue tee'en loo gu' no
inquéede mbii yéquen, tataa ndlina por cón
che'n gu' par gàc con' ndac loo gu'. 14 Com
le' Crist nque' lezo' ñèe Crist mèn, cona sate
más, ndyaquen, nquin lin sirv loo Crist no
loo mèn. Por cona, ngo ron co'se' nguth
angoluxte Crist loo cruz por cón che'n ryete
mèn, sya, por part che'n Diox, Diox mbli
cuent ryete mèn, ne, nguthle', co' nee di's,
part che'n Diox nguth no Crist ryete mèn
loo cruz. 15 Lìcque', nguth Crist por cón
che'n ryete mèn. Tataa mbli Crist par gàca
nalle' le' part cón che'n Diox, mèn co' nzi
ban, co' nee di's, mèn co' ndxela's loo Crist,

ne'tolode que tee ban mèna más xal neepe'
lezo' mèna no xal ndryo' ndlyen' lezo'
mèna li mèna. Ndxe'leque', Diox ndlya's
ban mèna par li mèna con' co' neepe' lezo'
Crist, Crist co' nguth no co' ngro xban por
cón che'n mèna. 16 Por cona, axta huiz
nalze par delant indliden cas loo taamas
mèn. Ne' ne' indlasen cón che'n taamas
mèn xal nac mod che'n mèn xal ndli mèn
co' alithe nzi tee ban loo cón che'n xab
izlyo'. Mastale' ndoore' co'se' yila'spe'en
loo Crist axta daa mblas cón che'n Crist xal
ndla's mèna nalle'. No ne'ngliden cas loo
Crist tiempa. Per nalle' xà' nac mod co'
ndliben Crist no xà' nac mod co' ndlin cas
loo Crist. Nalle' indliben Crist xal mbliben
Crist tiempa. 17 Por cona, chele' chol mèn
co' yòo loo cón che'n Crist dib nzo yéc mèn
no dib nzo lezo' mèn, mèna nac mèn cub xal
thìb mbeto' co' diz ngóol. Ryete mod co'
mque no mèn póla nguri'thle'. Per nalle'
mèna ngue tee ban con thìb mod cub co'
nac thìb yalnaban cub.

18 Diox nac xa' co' ngue li con' co' ndxàc
loo na'. No leque yub Diox nac xa' co' mtu'
mtàl xèn xyàn co' ngòo lezo' na' gunèe na'
Diox. Por cón che'n Crist, mbli Diox ryethe
con'a par gàc na' che'npe' Diox. No mxo'f
zin' Diox zin' ndxè' loo na' par gác na' ta'
na' cuent co' nzote mod li na' par yu' yàl
lezo' mèn loo Diox. 19 Cona nee di's, leque
yub Diox mtu' mtàl lezo' mèn loo Diox por
cón che'n Crist. No mbli Diox ya ne'tolode
cui'f cón che'n xquin mèn no cón che'n xtol
mèn la's nii mèn no la's ya' mèn. Le' loo
nu' na, mbli Diox par xo'f zin' nu' zin' ndxè'
par lu' nu' loo mèn no par ta' nu' cuent cón
che'n di's ndac che'n Diox loo mèn par cue
nagàl lezo' mèn loo Diox. 20 Cona, ngue tan
cuent loo gu' le' nu' nde loo gu' con di's co'
nac xti's Crist xal mnibe' Crist loo nu' par
ta' nu' cuent cón che'n di's ndac che'n Diox
loo gu'. Cona nee di's nde nu' xal yub Diox
par na'b nu' loo gu' gòn gu' di's co' ta' nu'
cuent loo gu'. Por cona, nalyat ña'b nu' loo
gu' por cón che'n Crist: Gure nagàl lezo' gu'
loo Diox. 21 Crist ne'ncua'nte xquin Crist no
xtol Crist thidtene. Per ndxe'leque', Diox
mbli cuent le' Crist mcua'n xquin Crist no
xtol Crist par nguth Crist loo cruz por cón
che'n na'. Tataa mbli Diox par, co'se' yòo
na' loo Crist no loo cón che'n Crist, que
no na' thìb yalnaban nalì loo Diox xalque'
ndlya's Diox que tee ban lì na' loo Diox.

6

1 No por ndxàc xtàa na' loo zin' co' mxo'f
zin' Diox loo na', por cona, ngue niin loo gu'
no ngue na'ben di's ndxè' loo gu': Ne'la'de
gu' gàc perdid con' ndac co' ngue lu' Diox
loo gu' no co' ngue li Diox loo gu'. 2 Tac loo
libr co' nac xti's Diox ndub di's co' ndxab
Diox loo mèn nación Israel, di's co' mbez:

> Co'se' ngòc thìb tiemp ndac, mbìnen
> di's co' ngurez gu' loon. No co'se' ngòc
> huiz par mblyá' gu' loo con' ryes, daa
> mblyath no gu'.

Ngue niin loo gu', ne, mèn Corint: Hui' gu'
nexa. Nalle' nac thìb tiemp co' nac thìb
tiemp ndac par lyàa yéc gu' no lyàa lezo'
gu' loo Diox par zye' mod co' ndxàp gu' loo
Diox. Le'n huiz ndxè' no le'n tiemp ndxè'
nac huiz no tiemp co'se' nzoque' mod lyá'
gu' loo con' ryes.

3 Nec thìb mod no nec tedib mod incuan-
ten mod loo mèn par lin ngòc nguàal con'
loo mèn par tataa mod ne'ñii yèede no
ne'ñii tìide mèn cón che'n zin' co' nxo'f
zin'en cón che'n di's ndac. 4 Ndxe'leque',
leque daa nquenap daa par lu'en daa loo
mèn le' daa, lìcque', nxo'f zin' cón che'n
Diox no ndlin sirv loo Diox. Tataa ndlu'en
loo mèn co'se' nxec yèen par ncha'lazen,
no co'se' nxec yèen co'se' ndli mèn ngòc
nguàal con' loon, no co'se' nxec yèen co'se'
nde che con' loon, no co'se' nxec yèen
co'se' ndxàc yaltìi loon. 5 Nxec yèen co'se'
tin mèn daa. Nxec yèen co'se' nque'
mèn daa lezi'f. Nxec yèen co'se' ndxetoo
xyàn no ndxetoo di's lezo' mèn cón ch-
enen. Nxec yèen co'se' ndli guthen zin'.
Nxec yèen co'se' ngo'en mcal' loon por
cón che'n zin' co' nxo'f zin'en. Nxec yèen
co'se' xlat daa ngue tee'en. 6 Nque tee ban
lìquen no nque tee ban nambìiquen. Lìcpe'
ba'i, nonquen no naneequen cón nac co'
lìcpe'. Nxec yèen no ncha'lazen loo mèn.
Ndlyatque' lezon ñèen mèn par lyath non
mèn. Ñibe'que' Xpii Natú' loon. Lìcpe'
ba'i, nque'que' lezon ñèen rye mèn dib nzo
yéquen no dib nzo lezon. 7 Co'se' ndyood-
izen, ante ndyoodizen di's co' nac di's lìcpe'
loo mèn. No ndxàcque' ryethe con' roo con'
xèn co' nzo la's nii Diox no con' co' nzo la's
ya' Diox loon. Diox co' nac Diox nalì no
Diox nambìi ndlyath no daa par que tee ban
lì daa par ne'lide mèn ye'rsin' gan quexù'
que' fals mèn ye'rsin' daa loo con' co' inacte

con' lìcpe'. [8] Tataaque' ndlin, que naca li
mèn cas loon no li mèn con' guryath con'
guryèn loon, que naca ne'lide mèn cas loon
no ne'lide mèn con' guryath no con' guryèn
loon, que naca ndxath ndxèn con' ye'rsin'
cón chenen làth mèn, que naca ndxath
ndxèn con' ndac co' ndlin làth mèn, que
naca mbez mèn nac daa mbi' gutyè'. Per
mastale' mbez mèn tataa, ndlin con' lìcpe'.
[9] Mastale' ayéc axàn' ndlibe' mèn daa, per
ndxe'leque', ndli mèn cuent nac daa xal
mèn tith. Huax vez mbri'then loo yalguth.
Daa ndoo ndxè'. Be' naban daa. ¿Ché'
nguth daa ndlya's gu', cà'? Yende xàa.
Mtetìi mèn daa axta mdyac lezo' mèn. Per
ne'nguthte mèn daa. Mzyalque' daai tataa
mod mtetìi Diox daa tac tataaque' mquin
daai. Per ne'ngathte daa. [10] Mastale' nxi
yéquen no nxi lezon loo con' ndxàc loon,
per ndxe'leque', ale leque daa ndli ndyac
lezon thidtene. Mastale' yende chó yalgon'
ndxàpen loo izlyo', ndxe'leque', ndlin par
gàp taamas mèn huax con' ndac loo cón
che'n Crist. Nac daa mèn co' yende chó
yalgon' ndxàp. Per mastale', ingüi'den loo
chol yalgon' nalle'. Che'npe'en nac ryethe
con'.

[11] ¡Aa mèn Corint co' ndxàc huesen por
cón che'n Crist! Nase alanleque mblo'en
ryethe con' co' nzo le'n lezon loo gu'. Alan-
leque mdoodiz non gu' ryethe con' co' nac
cón che'n Crist loo cart co' ngue tel'en loo
gu' ndxè'. [12] Yende cón nden'en le'n lezon
cón che'n gu' co' nzosua' le'n lezon par
ñeen cón che'n gu' par tataa mod ne'que'de
lezon ñèen gu'. Ndxe'leque', nzo con' ñee
gu' no con' co' nden' gu' le'n lezo' gu' cón
chenen. Por cona, iaridte nque' lezo' gu'
ñèe gu' daa, ndyaquen. [13] Hui' gu' nexa. Daa
ngue toodiz noque' gu' xal loo myen' co'
nac xin'pe'en. Bli gu' co' nzote mod li gu'
par tolo gác gu' que' lezo' gu' ñèe gu' daa
xalque' nque' lezon ñèen gu', ndee gu'.

*Pab ngue ta' cuent loo mèn le' na' co' ndx-
ela's loo Diox por cón che'n Jesucrist, lìcque', nac
na' templ co'te' nzo ban Diox, Diox co' thidtene
naban.*

[14] Ne'ta'de gu' lugar queltàa no gu' mèn
no thidte gàc gu' con mèn co' indxela'ste
loo con' co' nac cón che'n Crist loo chol
con'. Tac ¿xá mod tyal mèn yòo mèn co'
nac mèn nalì no mèn nambìi loo con' ndli
mèn co' inacte mèn nalì no mèn nambìi,
à'? Yende moda, ¿lé'? Lomisque' ne, co'se'
ntenìi xnìi thìb lugar co'te' nacuau, yende
mod cuau lugara leque tiempa, ¿lé'? [15] No
¿ché' ndli gu' cuent nzoque' mod thidte
gàc Crist con Mebizya, cà'? ¡Yende mod
gàca tataa, ey! No ¿xá mod tyal mèn co'
ndxela's thidte gàc mèna par yòo mèna
loo cón che'n mèn co' indxela'ste, ne, à'?
¡Yende mod gàca tataa, ey! [16] No ¿xá mod
gàca loo na', na' co' nac xal thìb templ co'te'
nzo ban Diox par tyal na' no ta' na' lugar li
na' cas loo chol mdo', à'? Yende mod gàca
tataa loo na', ¿lé'? Tac, lìcpe' ba'i, Diox nzo
ban loo na' xal le'n thìb templ xal nac di's
co' ndxab Diox cón che'n con' ndxè'. Ndxab
Diox:

> Daa go ban làth mèna. No que tee
> noquen mèna. No gàc daa Dioxpe' mèna.
> Le' mèna na, gàc mènpe' daa.

[17] Por cón che'n ryethe con'a, ndxab Diox,
ne:

> Ne'queltàa node gu' arid con mèn loo
> mod co' ndxàp mèna loo cón che'n xab
> izlyo'. Ne' ne' indlyazen yizi'f yiga's gu'
> loo chol con' co' nac con' zab co' ndli
> mèna. Le' sya, tataa mod yòo lezon cón
> che'n gu'. No ndoo lìte gàc gu' mènpe'
> daa.
>
> [18] Le' sya, gàc daa xal xudpe' gu'. Le' gu'
> na, gàc xal xgan'pe' daa no xal rsappe'
> daa.

Tataa ndxab Diox, Diox co' ndxàp ryethe
con' la's nii Diox no la's ya' Diox. Thìba con'
ndxè'.

7

[1] Tolo mque' Pab ye's. Ndxab Pab: Le'
tediba na, chele' Diox, lìcque', mcàbgònle'
ryethe con' ndxè' loo na', gu' co' nque'
lezon ñèen, cona tolo ngue niin loo gu'
nalle': Ndxàalque' li na' fuerz par que tee
ban xà' na' loo ryethe con' co' nac con' zab
co' ndxuhua nee lezo' mèn co' nac che'npe'
izlyo' ndxè', no co' ndryo' ndlyen' lezo'
mèn li mèn, no cón che'n xtùuz mèn co'
ndlipe' mèn le'n lezo' mèn. Ndxe'leque',
zyeb na' loo Diox par gàc na' mèn co',
lìcque', ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par
que tee ban lì na' loo Diox.

*Pab ngue lu' le' mèn ciuda Corint co' ndx-
ela's loo Diox por cón che'n Jesucrist ngulàa yéc
no ngulàa lezo' loo Diox no mzye' mod co' ngòp
mèna loo Diox.*

2 Por cona, ngue niin loo gu': Fta' gu'
lugar yi'th nu' loo gu'. Ne'tolode yitac lezo'
gu' ñèe gu' daa. Tac tarte lin nec thìb con'
ye'rsin' loo nec thìb mèn. Tarte té'th nec
thìb mèn loon par li mèna con' ye'rsin'.
Tarte quedìin nec thìb mèn, ne. 3 Ingue
niiden con' ndxè' loo gu' par ngue quexù'en
gu'. Gu' nonque' le' daa nque'que' lezo'
ñèen gu' xalque' guniilena loo gu'a, que
naca ban na', que naca gath na', conse'
thidte tyoo lezo' na' ban na' loo thidte con'
co' nac cón che'n Crist. 4 Anze'f ndxàpen
yalxla's loo cón che'n gu' xal nac mod co'
nzi tee ban lì gu' loo Diox. Anze'f thìb gust
ndan lezon co'se' ndyoodizen cón che'n gu'
loo taamas mèn axta co'se' mdoodiz non Tit
cón che'n gu' leque daa ntegán lezon, ne.
No por cón che'n gu' ndyac tín' lezon axta
plóthe láth ndli mèn ngòc nguàal con' loon.

5 Tac anon mzin daa le'n yèezya' che'n
laaz mèn macedon, yende mod mbe see tee
lezon. No yende mod ngo nagàl lezon por
cón che'n zin' co' nxo'f zin'en. Ndxe'leque',
thìb mod no tedib mod ngòcque' yaltìi no
yalndyub ngu's loon. Thìb mod no tedib
mod, ncua'n xó'que' mèn cón chenen. No
mbli mèn ngòc nguàal con' loon. Ale mzyeb
daa no ngo noque' lezon. 6 Per mastale'
ngòca tataa loon, Diox co' ntegán lezo' mèn
no co' ndli par ye'th lezo' mèn co' nzi tee
xi lezo', Diox mtegán lezon por mzin Tit
loon. 7 Iante mtegán Diox lezon por mzin
Tit loon. Ndxe'leque', masre' mtegán Diox
lezon co'se' mda' Tit cuent loon cón che'n
xá mod mtegán gu' lezo Tit co'se' mda'
gu' cuent loo Tit le' gu' anze'f nguen lezo'
lyath no gu' daa tant mxi lezo' gu' por cón
chenen no tant ndyóo gu' cón chenen. Por
ryethe con' mbli gu'a, thìb mod no tedib
mod sate más ndyac lezon.

8 Tac mastale' mden' lezon anze'f mxi
lezo' gu' por di's co' mque'en loo cart
co' mzin loo gu'a co'se' mblab gu' di'sa,
no ne'needen cón ngulàa yéquen no cón
ngulàa lezon ale tataa mtel'en carta loo
gu'. Per nase, inxide lezon tac mtel'en
carta loo gu'. Tac thìb part huenque' mblin,
ndyaquen. Tac cart co' mtel'en loo gu'a
mbli mxi yéc gu' no mxi lezo' gu' ndxep
tiemp par ngulàa yéc gu' no ngulàa lezo'
gu' par xà' mse' gu' mod co' ndlu' nque tee
ban ndac gu' nalle' loo cón che'n Crist. 9 Per
nalle' ndyac lezon. Per indyacte lezon por
ante mxi yéc gu' no mxi lezo' gu' por di's
co' mtel'en loo gu'a. Ndxe'leque', ndyac
lezon tac mxi yéc gu' no mxi lezo' gu' xal
nee lezo' Diox. No ndyac lezon tac, mastale'
mxactìi gu' por cón chenen, nec thìb mod
no nec tedib mod yende chó yalquìi ngòc
loo gu' loo cón che'n Crist por part cón
chenen. 10 Tac yalnaxi co' ndxàc loo mèn
xal nac co' nee lezo' Diox, le'i ndli par lyàa
yéc mèn no lyàa lezo' mèn par zye' mod co'
ndxàp mèn par lyá' mèn loo con' ryes. Loo
cona inquinte xi lezo' mèn por ngulàa yéc
mèn no por ngulàa lezo' mèn par lyá' mèn
loo con' ryes. Per ndxe'leque', yalnaxi co'
ndxàc loo mèn co' alithe nque tee ban loo
cón che'n izlyo' ndxè', yalnaxia ncàb ryo
xà' mèna loo Diox thidtene yiloa. 11 Per hui'
gu' nexa. Loo cón che'n leque con' ndxè',
le'i ngòc loo gu' mxi lezo' gu' xal gunee
lezo' Diox, ¿lé'? Napló con' ndac ngòca loo
gu' cón che'n con' co' mxi lezo' gu'a le'
gu' mbli nèe leque gu' par tyubdi's gu' loo
Diox. Co'se' mxi lezo' gu'a, mden' gu' cón
che'n con' ye'rsin' co' mbli mbi'a le'n lezo'
gu'. No leque gu' mdub razon cón che'n gu'
loo chol mèn. No axta ndlyàa xyàn lezo'
gu' co'se' leque gu' ngüi' loo xtàa gu', ¿lé'?
No axta mzyeb gu' gunèe gu' daa, ne, ¿lé'?
No axta arid mblya's gu' thidte gàc gu' con
daa. Anze'f mdyóo gu' xá mod tyubdi's
gu' loon. No axtaque' mbli gu' gan mbli
rez gu' loo mbi' co' mbli con' ye'rsin' làth
gu'a. Loo ryethe con' mbli gu'a, mblu' gu'
loo mèn nac gu' mèn nalì no mèn nambìi
loo Diox. Con' mbli gu' ndlu' yende chó
dol ndxàp gu' cón che'n mbi'a. 12 Cona,
ndlyazen non gu' no ta' gu' cuent, mastale'
tataa mque'en ye's loo gu', ne'nque'den
ye's loo gu' loo cart por cón che'n mbi' co'
mcua'n xó' loo gu'. Ne' ne' mque'en ye's
loo gu' por cón che'n mèn co' ngo sál' yaltìi
por cón che'n mbi' co' mcua'n xó' làth gu'a,
ne. Ndxe'leque', mque'en ye'sa loo gu' par
non ryete gu' no ta' ryete gu' cuent susque'
altant ngure gu' loo Diox par mblyath no
gu' daa por mxo'f zin' gu' thìb zin' cón
chenen, tant nque' lezo' gu' ñèe gu' daa.
13 Co'se' guneen leque gu' mtegán lezo' gu',
ale leque daa mtegán lezon, ne.

No sate más mtegánen lezon co'se'
guneen ndyac lezo' Tit loo cón che'n gu'

xá mod mbli gu' par mbye'th lezo' Tit làth
gu'. [14] Tac chele' daa mda' ndxep gust
lezon co'se' mdoodiz non Tit cón che'n gu',
ne'nthonte daa co'se' mdoodiz non Tit cón
che'n gu' tataa. Ndxe'leque', lìcque' ngòc
di's co' mdoodiz non gu'. Lomisque' ne,
lìcpe' nac di's co' mdoodiz non Tit cón
che'n gu' le' daa ndxòoque' lezo' cón che'n
gu'. [15] No axta gust mbyan' lezo' Tit axta
plóthe cón che'n gu' co'se' nte' lezo' Tit xá
mod mdubdi's gu' loo di's co' gunii Tit loo
gu'. No axta gust mbyan' lezo' Tit cón che'n
gu' co'se' mbli gu' cas Tit co'se' mzin Tit loo
gu' axta ale mxac Tit mzyeb gu' no mxi'th
gu' loo Tit. Por cona, masre' nque' lezo' Tit
ñèe Tit gu'. [16] Per nase, ndyac lezon tac sate
más tolo gàpen yalxla's loo gu' thidtene, ey.
Thìba con' ndxè'.

8

*Pab ngue ta' cuent loo mèn ciuda Corint le'
mèn yèezya' che'n làaz mèn macedon ngòc mèn
co' ndoo xal' lezo' no mèn co' non carida co' nda'
gòn dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn.*

[1] Le' tediba na, gu' co' nac mèn huesen
por cón che'n Crist, ngue tan cuent loo gu'
loo cart ndxè' par non gu' xá mod mbli Diox
angngòc con' ndac loo mèn co' nqueltàa
loo cón che'n Diox le'n chol yèezya' co' nac
che'n làaz mèn macedon. [2] Ndxe'leque', ale
ngòca loo mèna láth mxec yèe mèna loo
rye yaltìi no rye yalndyub ngu's co' ngòc
loo mèna, lugar de ten' mèna cón che'n
yaltìi no yalndyub ngu's co' ngòc loo mèna,
no mastale' ngòc mèna mèn prob tín', ale
le'le' ngòo yéc mèna le' mèna ta'la's tmi
loo cón che'n Diox. [3] Daa nda' cuent le'
mèna angmda'la's tmia co' nzote mod ngóc
mèna mda' mèna. Mastale' be'the ndoo
ri'th mèna, ale mxen mèna tmi co' nquin
mèna par ta'la's mèna tmi loo Diox. [4] Nalyat
mna'b mèna loon par tan lugar càayan tmi
co' mda' gòn mèna loo cón che'n Diox
par tel'en tmia loo mèn co' ngro xà' loo
cón che'n xab izlyo' co' ndyac yaltìi, mèn
co' nzo ban ciuda Jerusalén. [5] Ne'nda'de
mèna tmi xal mblin xtùuz ta' mèna. Ale
ndxe'leque', ner con' mbli mèna, mnibe'
mèna loo lezo' mèna. No mblo ro mèna
loo Diox ante li mèna co' neete lezo' Diox
li mèna. Le' sya, mbi'th nee mèna loon.
Gunee mèna: ¿Xá nee U', Tad Pab? Le' nu'
li co' neete lezo' Diox. Blu' U' loo nu' xá
mod li nu' thop nu' tmi co' nquin mèn co'
ndxàc hues xtàa na' ciuda Jerusalén. [6] Por
cona, texal mtlo Tit, mblu' Tit loo gu' xá
mod ndxàal lyath no na' xtàa na' co' ndyac
yaltìi, daa mco'x loo Tit yi'th nee Tit máa
gu' par nedrè' tedib vez par lyath no Tit
gu' telo gu' zin' ndac ndxè' co' ngue li gu'.
[7] Gu' nzi té'thque' no nzi tubdi'sque' gu' loo
cón che'n Diox, co' nee di's, ndxàp gu' huax
yalxla's loo Diox. No ndxác gu' ndlu' ndac
gu' cón che'n di's ndac. No mté'th ndac
gu' cón che'n Diox. No mbli nèe gu' leque
gu' par tyubdi's gu' loo Diox thidtene. No
nque'que' lezo' gu' ñèe gu' daa. No dib nzo
lezo' gu' nque' lezo' gu' ñèe gu' xtàa gu'.
Bli nèe gu' gu' loo con' ndac co' ngue li gu'
ndxè', ne, par tolo lyath no gu' hues xtàa
na' co'se' nde che con' loo hues xtàa na'.

[8] Ingue niiden con' ndxè' loo gu' par li
gu' co' ngue li gu'a xal thìb costumbr co'
ngue no mèn. Ante ndlyazen le' mèna
ta' cuent no ye'th lezo' mèna par li mèna
xtùuz le'n lezo' mèna par ta' mèna cuent
co' huenleque' ñeene' ché', lìcque', nque'
lezo' gu' ñèe gu' xtàa gu' o ché' inque'de
lezo' gu' ñèe gu' xtàa gu'. [9] Gu' nonque'
no naneeque' gu' cón che'n con' ndac co'
angmbli Tad Jesucrist loo gu'. Mastale' nac
Tad Jesucrist xa' ric, ale ndxe'leque', ngòc
Tad Jesucrist mèn prob por tant mque' lezo'
Tad Jesucrist ñèe Tad Jesucrist gu'. Mbli
Tad Jesucrist loo gu' par ngòc gu' mèn ric
loo cón che'n Tad Jesucrist.

[10] Cón che'n tmi co' thop gu'a, lyazen
niin loo gu' xal ndye'th xtùuz yéquen par
tolo gàc con' ndac loo gu' cón che'n con'a:
Ndyaquen, ale ndxàalque' li gu' con' ndxè':
Ftolo thop gu' tmia xalque' mnibe' lezo' gu'
mbli gu' par mthop gu' tmi lín' nguri'tha
par mèn co' nquina. No ndlyazen xyo'f
nde' xyo'f ndla' lezo' gu' co'se' ndli gu'
con'a. [11] Pues nalle', tá, ftolo thop gu' tmi
xal nibe' gu' loo lezo' gu' li gu' par gàca
xalque' mnibe' gu' lezo' gu' thop gu' tmi no
tub gu' tmia. Tataa mod xas xas thop gu'i
xalque' nzo gu' no xalque' ndxàp gu' che'n
gu'. Tataa ta' gu' tmia. [12] Tac chele' thìb
mèn, lìcque', ndlya's tub tmi no ta' mèn
gòn loo cón che'n Diox, Diox ndyal nda'
mèn gòn co' nac tmi co' ndub mèna xalque'
nzo mèn no xalque' ndxàp mèn che'n mèn.
Diox imbezte ta' yèe mèn tmi o tub yèe mèn
tmi co'se' indxàpte mèn huax tmi.

13 Ingue niiden loo gu' por fuerz ta' gu'
ayud loo mèn ciuda Jerusalén co' ndyac
yaltìi par que no mèna tant con' axta ndyac
tín' lezo' mèna no part cón che'n gu' na,
co'se' li gu' con' ndxè', gàca loo gu' le'
gu' ten' ndyactìi gu' loo con'a por nde che
con' loo gu' tant mda' gu' gòn càa mèna.
Yende xàa. Leque gu' nee xá mod li gu'
xal nee lezo' gu' cón che'n tmi co' mthop
na'. 14 Ndxe'leque', ndlyazen le' tiemp ndxè'
lalque' gàca loo na' con mèn hues na' co'
ndxela's chol lugar. Con' ndxè' nac co'
ngue niin loo gu': Ndlyazen thidte gàc gu'
con mèn co' ndxàc hues xtàa gu' por cón
che'n Crist chol lugar. Nalle' gu' ngue ta'
gòn co' naquin mèn. Le' co'se' gàc huiz
co' naquin gu' con' co' nde tub loo gu' na,
lomisque', mèna lyath no gu', ne. Tataa
mod thidte ndxàc gu' con mèn co' ndxàc
hues xtàa gu' loo cón che'n Diox no loo cón
che'n Crist. 15 Le' sya, gàca loo gu' xal mbez
di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co'
mbez: Le' mèn co' mque no huax che'n,
ne'nque node men che'n mèn, co' nee di's,
ne'ngyan xo'fte che'n mèn co' mque no
mèn. Le' mèn co' be'the mque no che'n na,
ne' ne' nga tub che'n mèn co' mque no mèn.

Pab ngue ta' cuent cón che'n Tit con mèn co' mblyath no Tit.

16 Per Diox quix Diox le' Diox mbli
mbye'th lezo' Tit par mxo'f zin' Tit thìb
zin' cón che'n gu'. No altant mdoo Tit loo
gu' xalque' mxo'f zin'en thìb zin' loo gu'.
17 Lìcpe' ba'i, mbìn Tit di's co' mna'ben loo
Tit par yi'th too naa Tit gu'. Látha, anze'f
altant mdoo Tit gunèe Tit gu'. No anze'f
mblya's Tit ñee Tit máa gu'. Por cona, leque
Tit mnibe' lezo' Tit yi'th nee Tit máa gu' tac
tataa gunee lezo' Tit.

18 Ngue tel'en Tit con thìb mbi' co' ndxàc
hues na' por cón che'n Jesucrist. Mbi'a
ndxác ngo yalbàn loo mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Diox axta mxyo'f lèe mxyo'f xti's
mbi' no ndxath no ndxèn cón che'n mbi'
loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox rye
lugar. 19 Iante con' ndxè'de ndxàc loo mbi'.
Ndxe'leque', mèn hues na' co' nqueltàa loo
cón che'n Diox par ned làaz mèn macedon
mcui yub mbi' co' ndxàc hues na' por cón
che'n Crist par nque tee no mbi' nu' no
lyath no mbi' nu' co' nac thop nu' tmi co'
mthop mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox
yèezya' che'n làaz mèn macedon par lyath
no gu' mèn co' ndyactìi ciuda Jerusalén. No
nque tee nxo'f zin' nu' zin'a cón che'n zin'
ndac ndxè' par tolo non mèn cón che'n con'
roo con' xèn che'n Diox no par tataa mod lu'
nu' loo taamas mèn le' na' ndye'th lezo' par
lyath no na' mèn co' ndxàc hues xtàa na'
por cón che'n Jesucrist co' ndyac yaltìi chol
lugar, co' nde che con' loo, tac nque' lezo'
na' ñèe na' mèna. 20 Tataa ngue li nu' par de
que yende chó mèn la's loo nu' par quexù'
que' fals mèna nu' cón che'n zin' co' ngue
xo'f zin' nu' cón che'n tmi co' ngue thop
nu' ndxè' par ne'ñii yèede no ne'ñii tìide
mèn ngòc nguàal con' loo na' cón che'n tmi
co' mthop na' par lyath no na' mèn hues
na' por cón che'n Jesucrist co' ndyac yaltìia.
21 Ngue cua'n nu' mod par gàc con' ndxè'
nabe'ste no par nambìi loote gàca. Iante
ngue cua'n nu' mod gàc con' ndxè' nabe'ste
no nambìi loote loo Tad Diox. Ndxe'leque',
ngue cua'n nu' mod gàca con' nabe'ste loo
chol mèn, ne.

22 Ngue tel' nu' tedib mbi' co' ndxàc hues
na' por cón che'n Jesucrist con Tit no con
ner mbi' co' nac ner mbi' co' ndxàc hues
na' por cón che'n Jesucrist co' nque tee no
Tit. Nu' mbla's loo mbi' co' huen huen. No
ndyac nu' le' mbi' altantque' ndyoo, thìb
mod no tedib mod, loo zin' co' mxo'f zin'
mbi'. Per nalle', sate más ndye'th yéc mbi'
no ndye'th lezo' mbi' altant ndoo mbi' loo
cón che'n zin' co' ngue xo'f zin' mbi' tac
mbi' ndxàp huax yalxla's loo gu'. 23 Chele'
chó mèn ñibdi's loo gu' cón che'n Tit, fta'
gu' cuent loo mèna le' Tit ndlyath no daa.
No thidte nxo'f zin' ryop nu' Tit zin' co'
nac cón che'n Tad Crist par li ryop nu' Tit
sirv loo gu'. No chele' chó mèn ñibdi's loo
gu' por cón che'n ryop mèn co' nque tee
no Tita, fta' gu' cuent loo mèna le' ryop
mbi' nde loo gu' por mtel' mèn co' ndxàc
hues xtàa na' por cón che'n Jesucrist par
xo'f zin' mèna thìb zin' loo gu'. No ndli
mèna par gàc con' roo con' xèn loo Crist.
No ndli mèna par xyo'f lèe xyo'f xti's Crist,
ne. 24 Cona, ngue niin loo gu': Fcua'n gu'
mod blu' gu' gu' loo mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Diox chol lugar par non mèn,
lìcque', nque'que' lezo' gu' ñèe gu' yon
mèna, co' nee di's, nac Tit con tachop mèn
hues na' por cón che'n Jesucrist co' nde loo
gu' nalle'. No blu' gu' gu' loo mèn co' nde
loo gu' le' ianxle'de nac co' nda' nu' gust

lezo' nu' ñee nu' cón che'n gu'. No ndxòo
lezo' nu' cón che'n gu' por ndli gu' con' co'
ngue niin loo gu' ndxè'.

9

*Mèn yèezya' che'n làaz mèn macedon mdub
tmi par mda' gòn mèna tmi loo mèn co' ndxàc
hues xtàa mèna por cón che'n Jesucrist.*

1 Cón che'n zin' co' nxo'f zin' gu' par tub
gu' tmi co' ta' gòn gu' loo mèn hues xtàa na'
co' ndxela's loo Crist no loo cón che'n Crist,
mèn co' mdyal ngro xà' loo cón che'n xab
izlyo' par ngòc mèna che'npe' Diox, lìcpe'
ba'i, inquinte que'en ye's cón che'n zin'a
loo gu', ndyaquen. 2 Neequen no ndaquen
cuent le' gu' ndye'thque' lezo' lyath no gu'
mèn hues na' por cón che'n Jesucrist co'
nde che con' loo. Por cona, axta gust nda'
lezon ñeen cón che'n con' mbli gu' loo mèn
co' nqueltàa par ned le'n yèezya' che'n làaz
mèn macedon. No mdan cuent loo mèn
yèezya' che'n làaz mèn macedon le' mèn
che'n làaz mèn acay co' nac mèn gulàaz gu',
mèna mtlole' mthop tmia lín' nguri'tha.
Con' co' mbli gu' par mthop gu' tmia ngòc
thìb muestr loo taamas mèn. Tataa mod
mbye'th lezo' huax mèn par mthop mèna
tmia, ne, xal mbli gu'. 3 Per mastale' nonen
no ndaquen cuent ndlya's gu' lyath no gu'
hues xtàa gu' loo cón che'n Crist, ngue
tel'en yon hues na'a loo gu' par ne'gàcte
thìb yalgutyè' co' mdan cuent loo taamas
mèn cón che'n gu' cón che'n tmia, no par
gàc loo gu' cón che'n tmi, co'se' ngolole'
mthop gu' tmi, ngòc nable' gu' con tmi
co'se' nquin mèn tmi. 4 Tac, ne'stolque', gal
non ndxep mèn co' nac mèn yèezya' che'n
làaz mèn macedon co' ndxàc hues na' por
cón che'n Jesucrist loo gu'. No chele' nu'
ñee le' gu' tarte yilo thop tmi, thyon nu'
por gust co' mda' nu' lezo' nu' loo cón che'n
gu'. Le' gu' na, ¿xá lyàai le'n lezo' gu' chele'i
tataa gàca loo gu', à'? 5 Por cona, leque
daa mbli xtùuz naquinque' co'xen loo mèn
hues xtàa na' co' ngue tel'en loo gu'a par
yi'th ner mèna loo gu' par chal mèna gu'
cón che'n tmi co' mcàbgòn gu' ta' gu' par
ngòc nable' tmia ndoore' galen loo gu'. No
tmia gàc co' angta'la's gu' loo hues xtàa na'
co' nde che con' loo. Ndlyazen le' gu' ta'
tmia dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' par
ne'gàcta loo gu' le' gu' li sient cón che'n tmi
co' ta' gu' loo mèna.

6 Per nalle', ndlyazen niin thìb di's loo
gu', mèn ciuda Corint: Hui' gu' nexa. Le'
mèn co' ngo ndxepte bin, ndxepte cosech
thop mèna. Le' mèn co' ngo huax bin
na, mèna nthopque' huax cosech ne, ¿lé'?
7 Thìb thìb gu' ta' tmi xal ñibe' lezo' gu' ta'
gu' tmi. Ne'ta'de gu' tmia xal mèn co' ndli
sienta co'se' mtuhuan mèn tmi. Ne' ne' ta'
yèe gu' tmia. Per ndxe'leque', na' nanee le'
Diox anze'f nque' lezo' ñèe mèn co'se' nda'
mèn tmi con dib nzo yéc mèn no dib nzo
lezo' mèn. 8 Tad Diox ndxàp huax con' la's
nii Tad Diox no la's ya' Tad Diox par angli
Tad Diox tolo yas yàl huax con' ndac loo gu'.
Tataa ndli Diox par gàca inquinte ya too dó'
gu' loo hues xtàa gu' por con' co' nde che
loo gu'. Tataa mod Diox lyath no gu' par
tolo lyath no gu' taamas mèn co' nde che
con' loo. 9 Loo libr co' nac xti's Diox ndub
di's co' mbez taandxè':

> Le' mèn co' nac mèn nalì no mèn
> co' nac mèn nambìi na, mèna mda' gòn
> dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn
> co' ndxàp mèna par càa mèn prob. No
> angmda'la's mèna con' ndxàp mèna loo
> mèn co' ndyac yaltìi. Sya, con' ndac
> co' mbli mèna nac thìb con' ndac co'
> ne'lyuxte loo mèn thidtene. No te'que'
> lezo' Diox cón che'n mèna.

10 Lomisque' ne, Diox co' ndli ndxas ndxàl
biz bin co' ngo mèn, Diox ndli le' mèn que
no con' hua mèn. No li Diox le' bin co' ngo
gu' tolo yas yàl loo gu'. Lomisque' ne, Diox
angli le' loo gu' co' nac mèn nalì no mèn
nambìi tolo yas no tolo yàl con' loo gu' par
tolo lyath no gu' mèn prob no tolo lyat lezo'
gu' ñèe gu' mèn prob co' nquin con' par
li gu' con' ndac loo mèna. 11 Angndli Diox
con'a loo gu' par tataa mod mbyas mbyàl
con' ndac loo gu' no par que no gu' che'npe'
gu'. Diox tataa ndli loo gu' par tolo lyath
no gu' mèn no lyat lezo' gu' ñèe gu' mèn
axta plóthe. Le' sya, chele' gu' li xal ngue
niin loo gu' ndxè', sya, huax mèn co' ndxàc
hues xtàa na' gab: Diox quix U', Diox, loo
Diox tac gu' ngue lyath no mèna con tmi
co' mdub gu' par ta' gu' gòn loo mèna xal
mco'x nu' loo gu' par li gu'i. 12 Tac zin' co'
ngue xo'f zin' gu' co' nac ngue thop gu' tmi,
iante ncàb zin' co' ngue li gu' ndxè' par
ngue lyath no gu' taamas mèn co' ngro xà'
loo cón che'n xab izlyo' co' ngòc che'npe'
Diox loo con' nquin mèna. Ndxe'leque',

zin'a ncàb le' huax mèn gab: Diox quix U',
Diox, loo Diox por zin' co' ngue xo'f zin' gu'
ndxè'. 13 Per co'se' ñèe mèn ciuda Jerusalén
cón che'n huax tmi co' tel' gu' par lyath
no gu' mèna, mèna gab Diox roo Diox xèn
nac Diox co' mbli le' gu' ngue tubdi'sque'
loo di's ndac che'n Crist. No gab mèn ciuda
Jerusalén con' roo con' xèn nac Diox tac
co'se' ngue lyath no gu' mèna no ngue lu'
gu' loo mèna thidte nac gu' loo cón che'n
Crist con mèna xal ndlu' gu' con' co' ngue
li gu' loo taamas mèn. 14 Más de cona, mèn
ngue bez Diox por cón che'n gu' tac Diox
angmbli le' gu' mbye'th yéc no mbye'th
lezo' gu' par mtel' gu' tmi loo mèna. Làth
xtau'a, ndryo' ndlyen' lezo' mèn libe' mèn
gu' no tolo cuez mèn Diox por cón che'n gu',
tant mblyat lezo' gu' gunèe gu' mèna. 15 Por
cona, gab na' loo Diox: Diox quix U', Diox,
loo Diox por cón che'n ryethe con' ndac
co' ndli Diox anggàc loo na' por cón che'n
Crist. No axta ne' ne' gác na' ta' na' cuent
no tyoodi's na' cón che'n con' co' angmbli
Diox loo na'. Thìba con' ndxè'.

10

Pab ñibe' loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox por nac Pab mèn co' Diox mtel' loo mèn por cón che'n di's ndac.

1 Le' tediba na, naneeque' gu' no nonque'
gu' le' Crist anze'f nado' nac no anze'f ndac
nac Crist no anze'f ñee rsi' ñee rso Crist
mèn, ¿lé'? Por cona, yub daa co' nac Pab
ngue nii con' ndxè' loo gu' xal nac mod
co' ndxàp Crist. Naneequen no nonquen
ndxath no ndxèn le' ndxep gu' mbez làth
hues xtàa gu': Ndxàc Pab xal thìb mbi' co'
anze'f nado' xal nac mod co' ndxàp Crist
co'se' nzo Pab làth na'. Per ale, ndyac na',
nayi' Pab loo na' co'se' inzo node Pab na,
¿lé'? 2 Por cona, ña'ben di's loo gu': Bli
gu' cuent le' yub Crist nalyat ña'b di's loo
gu' loo cart co' ngue que'en ye's loo gu'
ndxè'. Tataa bli gu' par gàp gu' mod co'se'
zin daa làth gu' par ne'gàcte loo gu' xal mèn
co' nteri'th nza par ne'lide gu' cas loo di's
co' niin loo gu'. Le' sya, tataa mod ten'en
nquin gàc nayi' daa loo ndxep gu', gu' co'
nque yèe daa, no gu' co' nden' no ndli gu'
cuent le' daa ante nxo'f zin' cón che'n Crist
xal ndryo' ndlyen' lezon no ñibe'en loo gu'
co' neete lezon no maste tac, por derech,
ndoo lezon ndlyazen gàc nayi'en loo mèna.
3 Lìcque', nac na' mèn che'n izlyo' ndxè'.
Per loo cón che'n Crist ingyoo node na'
con mèn loo izlyo' ndxè' xal ngyoo mèn
co' be' nac che'n izlyo' con xtàa mèn loo
ixlyo' ndxè'. 4 Hui' gu' nexa. Nac daa xal
thìb solndad co' ndyee loo xó'. Mod co'
ndlin con' par lin gan loo ngolo ngola's co'
nca' loo cón che'n Crist inacte xal co'se'
ngyoo mèn con pistol no chol yi'f loo izlyo'
ndxè'. Ndxe'leque', por cón che'n Crist,
Diox ndlyath no daa par tau'en ro mèn co'
ndlu' loo xtàa mèn chol xtùuz co' nac ngolo
ngola's loo cón che'n Crist. No Diox ndlyath
no daa par tau'en ro no tau'en xti's chol
mèn co' ndlu' chol xtùuz co' nca' loo mèn
co' tyal no co' ndlya's yòo loo cón che'n
Diox. 5 Per xó' co' ndlin loo mèn co' nac
ngolo ngola'sa, le'i nac co' ndlin par yende
cón ntac con' co' ndlu' mèn co' ante ndxác
cón che'n xab izlyo' loo xtàa mèn. No ndlin
le' ryete mèn no ryete con' co' nde'f di's
nac con' roo con' xèn co' ndli mèn xtùuz
co' nca' loo mèn par ne'yòode mèn loo
cón che'n Diox, gàc loo con'a xal thìb con'
co' yende chó mèn li cas. Lomisque' ne,
ndlin le' xtùuz chol mèn no con' co' ndoo
lezo' mèn càb loo mèn gàc nado' mèna par
tyubdi's mèna ante loo Crist. 6 Ngue beden
par tolo tyubdi's gu' co' huen huen loo
ryethe con' co' mnibe'en loo gu' li gu'. Le'
sya, làth xtau'a, nalasque' ndoon par tetìin
mèn co' ne'tyalte no co' ne'càbte tyubdi's
loo cón che'n Crist xal mnibe'en loo mèna.

7 Hui' gu' co' huenleque' xal nac mod
che'n thìb mèn no xal nac mod che'n tedib
mèn làth gu', ey. Chele' chol mèn co' nzo
làth gu' ndxàp yalxla's le'n lezo' mèna no
ngobe' mèna nac mèna che'n Crist, leque
mèna ndxàal li xtùuz tedib vez le' xalque'
ngòo mèna loo cón che'n Crist, daa, ne,
tataaguè' ngòon loo cón che'n Crist. 8 Crist
mnibe' loon par mnibe'en loo gu' par li gu'
co' ngue niin loo gu'. Lìcque', anze'f ngue
toodiz non gu' cón che'n con' co' mnibe'
Crist loon par niina loo gu'. Peser ndyóo
gu' no ngue ta' gu' cuent axta arid ngue
toodiz non gu' cón che'n con'a. Nonen
no naneequen le' daa ne'thyonte tac daa
axta arid mdoodiz no gu' cón che'n con'
co' mnibe' Crist loo na' par li na'. Tataa
ngue toodiz non gu' par tolo té'th gu' par
tyubdi's gu' loo cón che'n Crist. Inacte le'
daa ngue lii par yiza' xtùuz gu' par ryo xà'

gu' no yitac lezo' gu' loo cón che'n Crist.
9-11 Nzo ndxep gu' co' nzo làth hues xtàa gu'
co' ngue xìis no daa, no mbez gu': Lìcpe'
ba'i, axta arid nè nac di's co' mque' Pab ye's
loo cart ndxè', ndee. Per co'se' ngüi' na' loo
Pab, iñaade tyoodi's Pab taandxè'. No co'se'
ndyoodi's Pab, ne' ne' inden' na' di's co' ñii
Pab, ¿lé'?

Per daa indlyaste le' gu' gab loo lezo' gu'
le' daa ngue li par zyeb gu' por cón che'n
cart co' mque'en ye's loo gu'. Per ndxàal li
mèna xtùuz no ten' mèna le'n lezo' mèna
xalque' nac daa co'se' nque'en ye's loo gu',
tataaque' gàc daa co'se' galen loo gu' par
tyoodiz non gu'.

12 Ne'liden ryes par lalque' gàc daa con
mèna o lin par thidte gàc daa con ndxep
mèn co' ndyoodi's anze'f nate's leque cón
che'n mèna. Prob mèna ndli con' natont
tac leque mèna ndli cuent axta arid huen
mèna co'se' leque mèna ngüi' xá nac mèna.
No ndli mèna ñeene' ché' ta' mèna con
xtàa mèna. Aa. Tataa nac mèna. 13 Per
part cón chenen, indxàalte tan gust lezon
loo con' co' indxàalte lin co' inacte cón
chenen. Ndxe'leque', ndan gust lezon xalte
nxo'f zin' Diox zin' loon par lina. Diox
mxo'f zin' loon par nxo'f zin'en cón che'n
gu'. Por cona, axta gust ndxan' lezon ñèen
cón che'n gu', mèn ciuda Corint. 14 Ingue
zibten loo zin' co' mxo'f zin' Diox loon par
lina xalque' gàca chele' Diox ne'nxo'f zin'te
zin'a loon ndoore' par ndyee'en loo gu'. Per
ndxe'leque', Diox mxo'fque' zin' co' mxo'f
zin'en loo gu'. Pues daa ngòc mèn co'
nerleque' mzin loo gu' axta trè', mèn ciuda
Corint, par mblon yalbàn loo gu' cón che'n
di's ndac cón che'n Crist, ¿lé'? 15 Indaden
gust lezon no indye'ste daa loo zin' co'
mxo'f zin' tedib mèn. Ndxe'leque', ndub
quee lezon láth tolo té'th gu' no tyubdi's
gu' loo cón che'n Diox no tolo gàp gu' más
yalxla's loo Diox, leque tiemp tolo yila's gu'
loon no tolo tyubdi's gu' loo con' mnibe'
Diox loon par ñibe'en loo gu'. 16 Por cona,
ndub quee lezon par ga lon yalbàn cón
che'n di's ndac, co' ndlu' loo mèn xá mod
lyá' mèn loo con' ryes, loo mèn yèezya'
che'n làaz mèn co' nziri' más tith loo gu',
mèn ciuda Corint. Tataa mod ne'gòoden
loo mèn co'te' ngue xo'f zin'le' tedib mèn
cón che'n di's ndac par tataa mod ne'taden
gust lezon cón che'n zin' co' mxo'f zin'
taamas mèn xalque' ndlin zin' ndxè'.

17 Cona, ngue niin loo gu': Mèn co' lya's
ta' gust lezo' loo chol con' no mèn co' lya's
tye's loo chol con', bnibe' gu' loo mèna le'
mèna ta' gust lezo' mèna no tye's mèna
ante loo cón che'n Tad Diox. 18 Tac thìb mbi'
co' ante nda' gust lezo' cón che'npe' mbi'a,
no thìb mbi' co' ante ñii con' cón che'npe'
mbi'a le' mbi'a nac mbi' ndac no mbi' co'
nde'f di's ndxác, ne'yòode lezo' Diox ñèe
Diox mbi'a. Ndxe'leque', loo mbi' co' ñii
Diox con' ndac cón che'n mbi'a, loo mbi'a
ndxòo lezo' Diox ñèe Diox.

11

*Pab ndyoodi's cón che'n Pab no cón che'n
mèn gutyè' co' mbez nde'th mèn gutyè'a cón
che'n Crist.*

1 Ña'ben loo gu', mèn huesen por cón
che'n Crist, gu' co' naban ciuda Corint, oj
ché' co' xec gu' ndxep con daa, mastale'
nden'en naquin tan ndxep gust lezon por
cón che'npe' daa. Nden'en tont daa no
mbíiz daa co'se' lina. Per, lìcpe' ba'i, fxec
gu' con daa taandxep, yey. 2 Loo cón
che'n Crist anze'f nazín' daa gu'. Por cona,
part cón chenen nac gu' loo Crist, co' nee
di's, xal thìb mza'yòn co' selya' no Crist.
No ndlyazen lu'en gu' loo Crist xal thìb
mza'yòn, co' nee di's, nac thìb mza'yòn
nambìi co' tarte gàal nec thìb mbi'. Tataa
ngue lin loo gu', ne, tac loo cón che'n Crist
mblin loo gu' xal thìb mza'yòn co' mcàbgòn
tyub no mza' thìb mbyòo no par lu' toon gu'
loo Crist xal thìb mza'yòn co' be' nac thìb
mza' nambìi co' gàc xin' sa'l thidte mbyòo,
co' nee di's, gàc gu' che'npe' Crist. 3 Per
anze'f nde no lezon cón che'n gu' tac ne'
yiloa gàca loo gu' xal ngòca loo Ev co'se'
mquedìi Mebizya Ev con mod ye'rsin' co'
ngòp Mebizya co'se' mbix loo Mebizya, no
ngòc Mebizya loo Ev xal thìb mbel', loo Ev
co' ngòc ner xa'got loo izlyo' ndxè'. Le'
sya, tataa mod gàc zab xtùuz gu' no tyoo
xà' lezo' gu' loo mod co' mbli gu' sirv loo
Crist dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu',
no loo mod co' mblu' gu' loo mèn, lìcque',
más mque' lezo' gu' Crist leque que' lezo'
gu' chol taamas con'. 4 Per nalle', ndyaquen,
lìcque' ndxàc loo gu' nquedii mèn gu' no
ndryo xà' gu' loo cón che'n Crist co'se'
yi'th tedib mèn loo gu' co' ngo yalbàn cón
che'n tedib Jesús co' inacte leque yub Tad

Jesucrist co' ngo nu' yalbàn. No ale tyac
lezo' gu' yòo mèna làth gu'. No chele' thìb
xpii lyàa loo gu' co' inacte Xpii Natú' co'
ngulàa loo gu' co'se' ngola's gu' loo Crist,
ale ta' gu' lugar yòo xpiia loo gu'. No ale
más tyac lezo' gu', ndyaquen. No chele'
tedib mèn, co' nac chol mèn, yi'th lo yalbàn
cón che'n tedib di's ndac co' inacte di's
ndac cón che'npe' Jesucrist co' ngola's gu'
ndoore', ale más li gu' tyub nza gu' di's co'
ryo' ro mèna leque tyub nza gu' di's co'
ndryo' ron, ndyaquen. ¿Xá nee gu'? ¿Ché'
inquedìide mèn gu' tataa, ndyac gu', cà'?
Yende xàa. Tataaque' mod nquedìi mèn gu'
tataa, yey. 5 Per led gu' cuante. Ftolo xec
gu' con daa tac ndyaquen, lìcque', masque'
ntac tín' daa loo zin' co' nxo'f zin'en loo
cón che'n Crist leque zin' co' ngue xo'f zin'
mèn co' nzo lath gu' co' mbez gu' nac mer
apostl roo apostl xèn. 6 Mastale' inacte daa
mèn co' anze'f huen ndxác ndyoodi's loo
gu', ndyac gu', per ndxe'leque', loo cón
che'n Crist naneequen no ndaquen cuent
ndxácque' daa xo'f zin'en zin' ndxè' xal
ndxàala. No nonque' gu' no nda'que' gu'
cuent cón chenen. No nonque' gu' xal nac
mod co' ndxàpen làth gu'. Tac mblu' nu' loo
gu' xá nac nu' no mblu' nu' loo gu' xá mod
ndli nu' con' loo gu'.

7 O ¿ché' ndyac gu' nac daa mèn co'
mcua'n xquin tac asemblin ngòc daa mèn
nado' làth gu', cà'? O ¿ché' ndyac gu' ilé'de
nac co' mblin tac mblon yalbàn cón che'n
di's ndac che'n Diox loo gu' anxle', cà'?
Cona angmblin loo gu' par tolo té'th gu'
par tyubdi's ndac gu' loo cón che'n Crist,
ey. 8 ¿Ché' ndyac gu' mxenxù'en tmi che'n
mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox taamas
lugar por mcàayan tmi, co' nee di's, mdix
mèn mcàan por mblin gast tmia le'n huiz
co' mblin mandad loo gu', cà'? Yende xàa.
9 Gu' naneeque' co'se' ngo non gu'a, mquin
daa tmi par gast daa. Per mastale' mquin
daa con' naquin daa, ne'ngna'b yèeden
tmi loo nec thìb gu' par lyath no gu' daa.
Ndxe'leque', co'se' ngòc falt tmi loon, mèn
co' ndxàc hues na' co' mbi'th par ned le'n
yèezya' che'n làaz mèn macedon mdub tmi
co' nde che loon co'se' mtel' mèna tmi loon.
Tataa mod, leque daa mbli par ne'ndoo
zin'ten loo gu' par ndub gu' tmi co' nde che
loon tiempa. Tataaque' mod, tolo gàpen
lezon par ne'tolode li xolen gu' par delant.
10 No com le' daa nanee co' huenleque' le'
cón che'n Crist nac con' lìcpe', ¿lé'? por
cona, ngue niin loo gu': Yende chó mèn
yèezya' che'n làaz mèn acay tethon daa no
li mèna par ne'tyacte lezon cón che'n mod
co' anxle' ngon yalbàn cón che'n Crist loo
gu'. 11 ¿Ché' ndyac gu' no ché' ngue bez gu'
loo hues xtàa gu': Chonon tatua' mbez Pab
loo na', yòo? No ¿chonon ndyóo gu' no
mbez gu' loo xtàa gu' le' daa inque'de lezon
ñèen gu' tac indaden lugar loo gu' par lyath
no gu' daa, à'? Yende xàa. Naneeque' Diox
no nonque' Diox le' daa nque'que' lezo'
ñèen gu' axta plóthe.

12 Per mod co' ndxàpen no con' co' ndlin
loo gu', co' nee di's, ne'ndaden lugar loo
gu' par lyath no gu' daa, con'a toloque' lin
làth gu', mèn ciuda Corint, par tau'en loo
con' ye'rsin' co' ndli ndxep mèn làth gu'
co' ngue cua'n mod tau' mèn loo cón che'n
di's ndac che'n Crist co' ngon yalbàn no co'
ndethen loo gu'. Tataa lin par ne'tolode
ta' mèna gust lezo' mèna más con mod
ye'rsin' co' ndxàp mèna no par lu' mèna
loo taamas mèna lalque' nac mèna xal daa.
13 Pues, ryete mèn ye'rsin' co' nzo làth gu'a
nac mèn co' ndyee te'th di's co' nac di's
gutyè' mastale' mbez mèna nac mèna mèn
co' ndxe' di's che'n Crist. Nac mèna mèn
gutyè'túb loo zin' co' nxo'f zin' mèna. Ale
nse' loo mèna par ndxàc mèna mèn co'
ndyee te'th di's che'n Crist no xal mèn co'
ndxe' di's che'n Crist. Per yalgutyè' nac co'
ndlu' mèna. 14 Per part cón che'n na' co'
ndxela'spe' loo Crist, con' co' ndlipe' mèna
inacte thìb con' co' ngüi' mèn no ñaa mèn
loo. Tac axta yub Mebizya ndlu' Mebizya
loo mèn xal thìb xa' ndac tín', no xal thìb
angl co' nzo loo bé', par tataa mod quedìi
Mebizya mèn. 15 Chele' Mebizya tataa ndli,
ne'gàcta arid nagàn loo mèn co' nac moz
che'n Mebizya par se' loo mèna loo mèn
le' mèna nac mèn co' ndli con' ndac no co'
ndli con' nalì. Per ne'tyóode gu'. Diox tub
rezque' cón che'n zin' ye'rsin' co' ndli mèna
làth gu' par tyactìi mèna cón che'n con' co'
ndli mèna.

Pab ngue ta' cuent cón che'n ryethe yaltìi co' mxactìi Pab por ndxe' Pab di's cón che'n Crist loo mèn huax lugar.

16 Ngue niin loo gu' tedib vez: Yende chó
gu' li xtùuz no gab gu' loo lezo' gu' le' daa
nquée mbii yéc. Nacquele' gu' ndli cuent

nquée mbii yéquen, bla' gu' tolo toodizen
taandxepte loo gu'. No ta' gu' lugar loon
par toodizen loo gu' xal thìb mbi' co' nquée
mbii yéc par tye's daa chu'th loo zin' co'
ngue xo'f zin'en ndxè'. 17 Con' co' ngue
niin loo gu' ndxè', indyoodiztena xal di's
co' ñibe' Tad Crist loon par niina loo gu'.
Ndxe'leque', ndyoodizena xal thìb mbi' co'
ndyac gu' nquée mbii yéc. Tataa ndlin
par tan gust lezon cón che'n zin' co' nxo'f
zin'en loo Crist. 18 Texal nzo huax mèn co'
ndye's xalque' nac mod co' ndye's huax
mèn loo cón che'n izlyo', tataaque' tan gust
lezon cón che'npe' daa, ne. 19 Tac texal ndli
gu' cuent anze'f ndxác gu', ¿lé'?, tataaque'
fxec gu' con mèn co' nquée mbii yéc, dib
nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'. 20 Tac, ale
nxec gu' tataa ndli no mèna gu' par ndli yèe
gu' mandad loo mèna. No nda' gu' lugar
ngòc mèna jef loo gu' par ñibe' yèe mèna
loo gu' loo con' co' inacte che'npe' mèna.
No nda' gu' lugar nxìis no mèna gu'. No más
de cona, ale nda' gu' lugar nguis mèna rloo
gu' co'se' indyubdi's ndacte gu' no co'se'
indxònte gu' ro mèna mastale' yende chó
derech ndxàp mèna ñibe' yèe mèna loo gu'.
21 Lìcpe' ba'i, axta nthyon daa no nde no
lezon niin loo gu' xal ndli no mèn co' nzo
làth gu'a gu', mèn co' anze'f ndxàc nayi' loo
gu'. Por derech, nzyeb daa lin tataa loo gu'
xal ndli mèna loo gu', cara.

Per com le' mèna mbli ryes nda' mèna
gust lezo' mèna por cón che'n gu', nalle'
daa, ne, li ryes tan gust lezon con gu' xal
thìb mbi' co' nquée mbii yéc. Por cona,
bìn gu' di's co' niin loo gu' ndxè': 22 Nac
mèna mèn bin mèn hebre, ¿lé'? Daa, ne,
nac mèn bin hebre. Nac mèna mèn nación
Israel, ne, ¿lé'? Daa, ne, nac mèn nación
Israel. Nac mèna bin mbi' co' ngro' lèe
Abraham, ¿lé'? ¿Cón ndyac gu', à'? Daa, ne,
nac bin Abraham. 23 ¿Ché' nac mèn co' nzo
làth gu'a mèn co' nxo'f zin' cón che'n Crist,
cà'? Lìcque', tataa mbez mèna, ¿lé'? Hui'
gu' nexa. Niin thìb con' loo gu' nalle' xal
mèn co' nquée mbii yéc: Daa más ngue tee
xo'f zin' cón che'n Crist leque mèna. Tac
más nde teele' nda' mèn chenen ned ngue
tee'en leque mèna. Huax vez nde teele'
más mque' mèn daa lezi'f por cón che'n
Crist leque mèna. No axta ne' ne' tan cuent
plá vez mblya's mèn guth mèn daa por cón
che'n Crist. Huax vez mblyá' mblyá' daa loo
yalguth. 24 Ga'y vez mda' mèn nación Israel
chenen con cuart axta mblàa mèna gal psi'
byè' ya' cuart laden. 25 Son vez mbuaa'd
yaa mèn daa con yaa. Thìb vez mbuaa'd
quèe mèn daa. Son vez mdyep yooyaa le'n
níttó' co'te' ngon co'se' mdoon loo níttó'
par ngua que tee xo'f zin'en cón che'n Tad
Jesucrist. Thìb vez, thìb huiz no thìb yál'
mque tee xo'fen loo níttó' co'te' nac más
tith ro níttó' tac mdyuhuanen loo níttó'.
26 Huax vez mque tee'en làaz mèn tith. Huax
vez ngòc con' ryes loon huax mod. Ngòc
con' ryes loon co'se' ndri'then yó'be'. Ngòc
con' ryes loon co'te' ndryo' huan' loon.
Ngòc con' ryes loon làth leque mèn co' nac
mèn gulàazen. Ngòc con' ryes loon, ne,
co'se' mque tee'en làaz mèn tith. Ngòc
con' ryes loon co'se' mque tee'en le'n chol
ciuda. Ngòc con' ryes loon huax vez co'se'
nguri'then ned huan ned yii den. Ned mque
tee'en ngòc con' ryes loon loo yòoyaa loo
níttó'. Ned mque tee'en ngòc con' ryes loon
làth mèn gutyè' co' mbez ndxàc hues xtàa
na' loo cón che'n Crist, mèn co' nse' loo di's
co' nac di's ndac. 27 Anze'f nalyat ndxàca
loon. No ndxàc ngòc nguàal con' loon.
Huax vez ndxàca loon, yende mod gàten.
No ndxath nít daa. Huax vez xlat daa.
Yende con' huan. Huax vez mbyan' daa ned
yó'. Mdin xìl daa axta plóthe. Mque tee'en
yende xaben. No yende xobisen par capen.

28 Más de cona, con' co' más ñibe' loon
par lin atate huiz nac: Naquin too neren
no lasen loo mèn co' ndxela's co' nqueltàa
chol lugar. 29 ¿Chó mèn ndoo xà' lezo' no
nguu's lezo' mèna loo cón che'n Crist no
ne'ten'ten cón che'n mèna, à'? ¿Chó mèn
hues na' nzo co' ndli mèn ngòc nguàal
con' loo, no daa, ché' ngue li gu' cuent
ne'nden'ten cón che'n mèn hues na' co'
ngozi'f no co' ngoga's ngòc nguàal con'
loo, cà'? Nden'que' daai. 30 Chele'i naquin
tan gust lezon no chele' daa ndlya's tye's
ndxep, le' sya, tye's daa por con' co' ndlu'
cón che'n daa xal thìb mbíiz co' yende
con' ntac co' mbuu's co' yende fuerz. No
tye's daa loo con' cón chenen co' ndyaquen
yende con' ntac. 31 Pues Diox co' nac xud
Tad Jesucrist na' co' ndxàal gab na' Diox roo
Diox xèn no Diox natú' nac Diox le'n lín' co'
ntlo, no le'n lín' co' ndxeloo, no le'n lín' co'
ne'lith node thidtene, Diox nanee lìcque'

nac di's co' ngue niin loo gu'. [32] Co'se'
ngon le'n ciuda Damasc, gobernador co'
mbli ryethe con' mnibe' Rey Aret, gob-
ernadora mbli mandad mtau' solndad rye
lad loon ro ciudaa par tataa mod tyenxù'
solndad daa. [33] Per ndxe'leque', mèn ciuda
Damasc co' nqueltàa loo cón che'n Diox
ne'nglá'de daa. Mblo mèna daa le'n thìb
cardor ryal. Mtelàa mèna daa loo yoo ro
ftoo ro thìb ventan co' ndub lad ftoo che'n
ciudaa. Tataa mod mblyá' daa ya' solndad
che'n gobernador.

12

Diox mxo'f loo cón che'n Diox loo Pab no mblu' loo Diox cón che'n Diox loo Pab.

[1] Yende chó quix càan no yende cón lin
gan par leque daa ndyoodi's cón chenen.
Más huen tyoodiz non gu' cón che'n con'
co' mxyo'f loo loon cón che'n Diox no cón
che'n con' co' mbui' loo loon cón che'n Diox
co' mbli Diox mbui' loon. [2] Ndxàcle' sida
lín' ngòc thìb con' loo thìb mbi' co' ndliben,
co' nee di's, nac leque daa. Mbi'a ngòp
yalxla's loo Crist. Diox mbli nguáp mbi'
loo bé' co'te' nac son cua' bé'. Per ba' se'
ne'needen ché' nguáp mbi' loo bé' xal nac
mbi' o ché' ante xpii mbi' ngro' loo mbi'
par nguáp xpii mbi' loo bé'. Ne'needen xá
mod ngòca loo mbi'a, cara. Ndan cuent
ante Diox nanee con'a. [3] Ndlibe'quen mbi'a,
co' nee di's, daa nac mbi' co' ngua loo bé'.
Per ba' se' ne'needen ché' nguáp mbi' xal
nacpe' mbi' o ché' ante xpii mbi' nguáp
loo son cua' bé'. Ante Diox nanee xá ngua
mbi'. [4] Ante ndan cuent nguáp mbi' loo
bé' co'te' nac son cua' bé' co' lèe parais.
Tya mbìn mbi' di's co' mdoodi's no Diox
mbi'. Di's co' mbìn mbi'a, yende chó gác
co xo'f co' mda' Diox cuent loo mbi'. No
indlya'ste Diox gòn nec thìb mèn cón che'n
di'sa. [5] Loo cón che'n con' co' mxyo'f loo
loo mbi'a no co' mbui' loo loo mbi'a co'
nac daa, cón che'n con'a ndli par tye's daa
ndxep. Per cón che'npe' daa, yende mod
tye's daa ne' por chu'th. Ndxe'leque', tye's
daa cón che'n prob laden co' nac xal lad
thìb mbíiz co' mbuu's co' ngulàa fuerz co'
yende cón ntac. [6] Por cona, ngue niin:
Mastale' leque daa ndlyaz tyoodizen cón
chenen par tye's daa ndxep, inacte con'a
ndli par gàc daa xal mèn natont co' nquée
mbii yéc. Tac por part cón chenen, daa ante
ndyoodi's di's co' nac lìcpe' cón chenen
loo mèn. Ndxe'leque', ndxàp lezon par
ne'taden cuent co' nac cón che'npe'en loo
mèn. Tac indlyasten li ndxep mèn xtùuz
o gab mèna loo lezo' mèna: Masre' con'
ndan cuent cón chenen. Ante ndlyazen li
mèna xtùuz cón chenen xal ngue hui' mèn
loon no xal ndxòn mèn cón chenen co'se'
ndyoodiz non mèn. [7] Con' co' mbli Diox
mxyo'f loo loona, mbli ante mbui'en no
ante gunaan. Per par ne'gàcte daa mèn co'
anze'f tye's por cón che'n con'a, mbli Diox
ale, ndxe'leque', mden'en thìb yalnè laden
xal thìb yis co' nguaa'd laden. Diox mbli
mden'en yalnèa laden xal thìb herramient
co' ndli Mebizya us par nden'en yalnèa
laden par tetìi Mebizya daa. [8] Nde teele'
son vez mna'ben loo Tad Diox le' Tad Diox
teche yalnè co' nden'en laden ndxè'. [9] Per
ale ndxe'leque', taandxè' gunee Tad Diox
loon: Fxec, Pab, tac yende cón más nquin
li nonl. Tua'the nac con' co' angndlin lool.
Ndxe'leque', ante nquin nonl le' daa axta
arid nque' lezon ñèenl. Más ndxú' loo mèn
ryethe con' roo con' xèn co' nzo la's niin
no con' co' nzo' la's yan co'se' ndlyath non
mèn co' yende chó fuerz ndxàp no loo mèn
co' mbuu's co' yende cón ntac.

Por cona, dib nzo lezon tolo tye's daa
no tolo ndan gust lezon, mèn ciuda Corint,
cón che'n prob laden por nac daa mèn co'
nguu's co' ngulàa fuerz co' yende cón ntac,
par tataa mod yú' le' Tad Crist ndli ndxàc
con' roo con' xèn loo Tad Crist por cón
che'n zin' co' nxo'f zin'en. [10] Por cona, por
cón che'n ryethe con' co' ndxàc loon nalle',
ale ndyac lezon por cón che'n laden co'
nac xal thìb mbíiz. Tataa ndlin mastale'
ntetìi mèn daa no ndxàc loon ndxetub con'
nquin daa, no mastale' ndyub ngu's mèn
daa, no mastale' ndxàc huax yaltìi loon por
cón che'n Crist. Tac co'se' ndxàca loon xal
thìb mbíiz co' nguu's co' ngulàa fuerz, sya,
nden'en ale sate más ndxòo fuerz no valor
che'n Diox loon.

Trè' ndlu' le' Pab anze'f ndyóo cón che'n mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, mèn co' nzo ban ciuda Corint.

[11] Per nalle', mèn Corint, co'se' ngue
que'en ye's co' nac cart ndxè' loo gu' no
ndyoodiz non gu' loo cart ndxè', ale leque
daa mbli par ngòc daa xal thìb mèn co'
nquée mbii yéc, ndyaquen. Per bla' gu'

con'a tac gu' mzi mchep daa loo con'a. Más
huen ngàca chele' gu' ngli par ngdu' daa loo
gu', ndyaquen. Tac thìb mod tedib mod,
lalque' nac daa con taamas mèn co' nzo
làth gu', mèn co' mbezpe' gu' nac mèn co'
ndxe' di's che'n Crist, mèn co' ndyac gu'
nac más mèn roo mèn xèn làth gu', mastale'
ndyaquen, no ndyac gu', yende cón ntac
daa làth gu', ¿lé'? 12 Más de cona, Diox
mblu' no be' ngue lu' Diox daa loo gu' le'
daa, lìcque', nac mèn co' ndxe' di's che'n
Crist. Non gu' le' daa ncha'la'sque' loo
gu'. No non gu' le' daa mblu' loo gu' cón
che'n zin' co' mxo'f zin' Diox loon tac Diox
mbli huax señ no huax yalguzye' co' nac
con' roo con' xèn loo gu' por cón chenen.
13 ¿Cón ndyac gu' no cón nden' gu' le' ndyac
gu' ingoden cuent gu' no indyu'de gu' loon
xal ndyu' taamas mèn co' nqueltàa templ
taamas lugar, yey? ¿Ché' nden' gu' le' daa
ne'nglide cas loo gu' por ne'ngniiden loo
gu' nglyath no gu' daa, cà'? Chele' gu'
ndli cuent tataa mbli non gu', bli gu' favor,
fteri'th ftecan' gu' con' mden' gu' mblin loo
gu' ndxè' por ne'ngna'bten ayud loo gu' par
lyath no gu' daa.

14 Hui' gu' nexa. Nalle' mbyon vez ngue
li naben daa par gal neen máa gu'. Co'se'
galen loo gu', ne'li xolten gu'. Tac ne'gal
cuanten cón che'npe' gu' co' ndxàp gu' par
gàca chenen. Ndxe'leque', ndlyazen gàc gu'
mèn co' tyal par ñibe'pe' Diox loo gu'. Tac
gu' nonque' le' thìb gundan co' nziri' xin',
xin' gundana indxàalte co' centav par huàa
gundan xin' gundan. Ndxe'leque', gundan
huàa xin' gundan. 15 Part cón chenen, dib
nzo yèquen no dib nzo lezon tolo lin gast
cón chenen par tataa mod càba con' ndac
loo gu'. Co'se' ndlu'en loo gu' le' daa
nque'que' lezo' ñèen gu', no ale más nazab
nac co' ndli no gu' daa, ¿xá nee gu'? ¿Ché'
huen nac con' co' ngue li no gu' daa, ndyac
gu', cà'? Ale inque'de lezo' gu' ñèe gu' daa,
¿lé'?

16 Per mastale' tataa ndli gu' cuent,
gu' nonque' no naneeque' gu' le' daa
thidteneque' ne'ngli xolten gu'. Na na-
neeque' le' ndxep gu' mbez: ¡Aa que nalas
mbi' ba', cara! Ncua'n mbi' mod nquedìi
mbi' na' par yòo na' lad che'n mbi', ¿lé'?
17 ¿Ché' mbli gu' cuent mquedìin gu' por
mtel'en plá mèn co' mbi'th nee máa gu',
cà'? Yende xàa. 18 Daa mna'b loo Tit yi'th
nee Tit máa gu' par nedrè'. No thidte junt
mtel'en Tit con tedib mbi' co' ndxàc hues
na' par mblyath no mbi' Tit mbi'th Tit.
Co'se' mbi'th Tit loo gu', ¿ché' mquedìi Tit
gu' co'se' mbi'th nee Tit gu' pezea, cà'?
¿Ché' ndli gu' cuent ilìcte thidte ndli ryop
nu' Tit xtùuz par thidte nxo'f zin' nu' zin'
ndxè', cà'? Thidte ndxe' nu' zin' ndxè', ey.

19 ¿Ché' ngue li gu' cuent axta nalle' be'
ngue tuben razon cón chenen loo gu', cà'?
Tyè'. Loo Diox nduben razon cón chenen
loo gu' tac daa nac thìb mbi' co' ndyoodiz
no gu' xal ñibe' Crist loon. Tac ryete con'
co' ndlin loo gu', gu' co' anze'f nque' lezon
ñèen, tataa ndlina loo gu' par tataa mod
ryoo xyèn gu' no par tolo ta' gu' cuent no
tolo té'th gu' cón che'n Crist. 20 Tac láth
ngue que'en ye's co' nac cart ndxè' loo
gu', anze'f ndyóon no nden'en le'n lezon,
no nda no lezon co'se' gal neen máa gu',
ne'yòode lezon loo con' co' ngue li gu'. No
ne' ne' yòo lezo' gu' loo mod co' lin con'
co'se' gal lina loo gu'. Nden'en le'n lezon
thìb descuid zyal yalgyoo làth gu' co'se' zin
daa làth gu'. Nda no lezon, thìb descuid,
le'pe' sya, ndxep gu' yàn lezo'. Taandxep
gu' na, yecloo ñèe gu' xtàa gu'. Taandxep
gu' na, anze'f ndxàc mèn co' nde yath par
càb con' ndac loo gu'. Ne'gàpte gu' mod ñèe
gu' xtàa gu'. Taandxep gu' na, gàc mèn co'
ñii yèe ñii tìi cón che'n xtàa gu'. Taandxep
gu' na, gàc mèn co' chi'x loo cuent yix no
mèn co' nse' loo cuent yix. La's gu' loo thìb
xtàa gu' no loo tedib xtàa gu'. Taandxep
gu' na, gàc mèn co' anze'f ndye's loo xtàa
gu'. Taandxep gu' na, gàc mèn co' ndoote li
ngòc nguàal con' con xtàa gu'. 21 Lomisque',
nde no lezon, thìb descuid, co'se' gal neen
máa gu' par nedrè', ne'stre'fque' Diox daa
li loon thyon daa tedib vez por cón che'n
ndxep gu'. Làth xtau'a, lyàa nít ngudloon
tant xi lezon cón che'n huax gu', gu' co'
ndxàcle' lín' mcua'n xquin no xtol gu'. Más
de cona, mcua'n mèna xin' huan mèna.
No indxàpte mèna mod. Per ndli mèna
chol con' ye'rsin' co' ndryo' ndlyen' lezo'
mèna li mèna. No axta nalle' tarte lyàa yéc
mèna no tarte lyàa lezo' mèna par zye' mod
ye'rsin' co' mque no mèna loo ryethe con'
zab co' mbli mèna.

13

Trè' ndlu' le' Pab mtan' di's loo mèn ciuda Corint co' nqueltàa loo cón che'n Diox ne'yathla'ste mèn di's co' ndxab Pab. No ndlu' trè' le' Pab ngue nii Diox lult vez loo mèn.

1 Con con' ndxè', mbyon vez nde teele'
ndal neen máa gu' par nedrè'. Co'se' gal
neen máa gu' nalle' tub rezen cón che'n gu'
loo chop mèn o son mèn co' ta' cuent nalì
cón che'n con' co' ndxàc làth gu'. Le' sya,
tataa mod ryo xo'f con' co' ndxàc loo gu'
no yumbìi loo di's no loo cuent co' ndxetoo
làth gu'. 2 Daa guniile' cón che'n con' ndxè'
loo gu' co'se' mbryop vez mbal neen máa
gu'. No nalle' beren ngue niina loo gu' tedib
vez loo cart ndxè' xalque' thìb mbi' co' nzo
làth gu', mastale' yende daa loo gu' nalle'.
Per ndxàc con' ndxè' loo gu' tac inzoden
làth gu'. Por cona, ngue que'en ye's loo gu'
nalle' co' nac cart ndxè', loo gu' co' ndxàcle'
lín' mcua'n xquin gu' no xtol gu', no loo
taamas gu', chele' daa bere gal loo gu' tedib
vez, syase, ya ne'teri'then no ne'tecan'ten
cón che'n con' ye'rsin' co' nzi li gu'. 3 Co'se'
ñee gu' tataa lin loo gu', axta syare' ta'
gu' cuent co' huenleque', lìcque', nzo no
Crist daa no nac Crist xa' co' ndyoodiz
no gu'. Per, lìcpe' ba'i, nee gu' no ten'
gu' inzode Crist loo gu' xal thìb mbíiz co'
nguu's co' ngulàa fuerz. Per ndxe'leque',
ten' gu' ndxàp Crist ryethe con' la's nii
Crist no la's ya' Crist par lyath no Crist
gu' chele' gu' tyal ta' gu' di's par lyath no
Crist gu' xal naquin gu'. 4 Lìca, co'se' mque'
mèn Crist loo cruz, ngòca loo Crist xal loo
thìb mbíiz co' mbuu's tac tataa mod mnibe'
lezo' Diox no tataa mod mnibe' lezo' Crist
ngòca loo Crist. Per nalle' naban Crist por
cón che'n ryethe con' roo no con' xèn co'
nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox.
Lomisque' mod ne, Diox indlá'ya'de daa
mastale' ñaaleque' daa xal mbíiz co' mbuu's
xalque' ngòca loo Crist. Per ndxe'leque',
daa lu' loo gu' por cón che'n con' co' ndxàc
làth gu'a, lìcque', ndxàpen con' la's niin
no la's yan xalque' ndxàp Crist con' la's nii
Crist no la's ya' Crist tac ndlyath no Diox
daa par tolo lin sirv loo gu'.

5 Fteche ftexyath gu' xtùuz gu' no lezo'
gu' par ñee gu' ñeene' ché', lìcque', ndx-
ela's gu' loo Tad Jesucrist na'. Làth xtau'a
ne, leque gu' tub rez cón che'n gu' par
ñee gu' ñeene' ché', lìcque', ndxela's gu'
loo Jesucrist. ¿Ché' inda'de gu' cuent cón
che'npe' gu' le' Jesucrist nzo noque' gu',
cà'? Ne'stre'fque', co'se' teche texyath gu'
xtùuz gu' no tub rez gu' cón che'n gu' no
ryo xo'fa loo gu', lìcque', tarte yila's gu' loo
Jesucrist. 6 Per daa ndub queeque' lezo' le'
gu' non no ta' gu' cuent le' daa thidteneque'
ndxela'sque' loo Crist. 7 Nalyat mbezen loo
Diox por cón che'n gu' par ne'lide gu' nec
thìb con' ye'rsin'. Imbezten Diox cón che'n
gu' par tyu' daa loo gu' ne' ne' par yòo lezo'
gu' cón chenen. Ndxe'leque', mbezen Diox
ante par tolo li gu' con' ndac mastale' nden'
gu' indxòode lezo' Diox loo cón chenen.
Yende chó mport nzo lezon con'a. 8 Yende
mod lin nec thìb con' co' ntau' no con' co'
ncà loo di's ndac co' nac lìcpe'. Ndxe'leque',
ante ndlin xalque' ñibe' di's ndac co' nac
lìcpe' loon. 9 Por cona, ndyac lezon co'se'
ante ndxú' daa loo gu' xal thìb mbíiz co'
nguu's no co' ngulàa fuerz. No tyac lezon
co'se' gàc gu' mèn co' ndxàp valor no fuerz
loo cón che'n Crist. No, lìcque', ndlyazen le'
gu' tolo ryoo xyèn loo cón che'n Crist par
té'th gu' no tyubdi's ndac gu' loo Crist axta
plóthe. 10 Por cona, ngue que'en cart ndxè'
loo gu' mastale' yende daa làth gu' par gàca,
co'se' gal neen máa gu', nec thìb mod no
nec tedib mod ne'gàc nayi'den no ne'yáp
di'sten loo gu'. Lìcque', ndxàpen con' la's
niin no con' la's yan par lina tataa xal
mnibe' Diox loon par lina. Mbli Diox con'a
loon ante par lin le' mèn ryoo xyèn loo cón
che'n Crist par té'th mèn no tyubdi's ndac
mèn loo Diox. Ne'nglide Diox con'a loon
par too xà'en lezo' mèn loo cón che'n Crist.

11 Per nalle', con' ndxè' nac lult di's co'
ngue que'en ye's loo cart ndxè' loo gu', mèn
huesen por cón che'n Jesucrist. Ndlyazen
Diox huen nda gu', ndee gu'. Ndlyazen le'
gu' que tee ban lì loo Diox par gàc gu' mèn
nalì no mèn nambìi loo Diox. Fcua'n gu'
mod tegán gu' lezo' thìb xtàa gu' no tedib
xtàa gu'. Ndlyazen thidte li gu' xtùuz loo
cón che'n Diox. Ndlyazen nagàl yo lezo' gu'
loo Diox no thidte cue ban gu' rye nda gu'
no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'. Chele' gu'
tataa li, le' sya, Diox co' ndli par ndxu' ndxàl
lezo' mèn loo Diox, no Diox co' nque' lezo'
ñee rye mèn, Diox nzo noque' gu' thidtene.
12 Nabe'ste gunii gu' Diox loo thìb xtàa gu'
no loo tedib xtàa gu' xalque' nac mod ndac

co' ndxàp gu' co'se' ñii gu' Diox loo xtàa
gu'. [13] Ryete mèn co' ndxàc hues xtàa na'
co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co'
ngòc che'npe' Diox, mèn co' nzo non trè'
co' ndxàc hues na' por cón che'n Crist, ngue
nii Diox loo gu' loo cart ndxé', ne.

[14] Ndlyazen le' Tad Jesucrist tolo li anggàc
con' ndac loo gu'. No ndlyazen tolo té'th
gu' no non gu' susque' nque' lezo' Diox ñee
Diox ryete gu'. No ndlyazen le' Xpii Natú'
toloque' lyath no gu' par thidte gàc xtùuz
gu' no thidte gàc lezo' gu' loo cón che'n
Crist. Con' ndxè' nac co' ndlyazen gàc loo
gu', mèn cuida Corint. Taandxè' gàca loo
gu', ndee gu'.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Yèezya' Che'n Làaz Mèn Galas

Pab ngue que' ye's co' nac cart ndxè' loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, men co' naban le'n yèezya' co' nac yèezya' che'n làaz mèn galas.

1 Daa, Pab, nac thìb mbi' co' ndxe' di's
che'n Tad Jesucrist. Tad Jesucrist mtel' daa
loo mèn loo izlyo'. Inacte daa thìb mbi'
co' mtel' chol mèn che'n izlyo' par ndxen
di's che'n Tad Jesucrist loo mèn. Ne' ne'
mdoo chol mèn daa no mcui chol mèn daa
par ndxen di'sa loo mèn. Ndxe'leque', yub
Jesucrist mblo lèe daa nac daa thìb mbi' co'
ndxe' di's no mcui Jesucrist daa par xo'f
zin'en zin'a. No yub Diox xud na' co' mblo
xban Jesucrist làth mèn nguth mblo lèe daa
nac daa mbi' co' ndxe' di's che'n Jesucrist.
No mcui Diox daa par xo'f zin'en zin' ndxè'
loo mèn. 2 Daa, Pab, ngue que'en ye's co'
nac cart ndxè' loo gu'. Ryete mèn co' ndxàc
hues na' por cón che'n Jesucrist co' nzo non
trè', ngue nii mèna Diox loo gu' loo cart co'
ngue que'en ye's loo gu' ndxè', loo rye gu'
co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n chol
yèezya' che'n làaz mèn galas. 3 Ndlyazen
le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo
li anggàc con' ndac loo gu' no tolo li huen
gàca loo gu' loo cón che'n Jesucrist. No
ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist
tolo li par nagàl yo lezo' gu' loo Diox no cue
ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth
hues xtàa gu'. 4 Tad Jesucrist na' yub mda'
lugar par mquée yalguth loo Tad Jesucrist
por cón che'n xquin na' no xtol na' par
tataa mod mblyá' na' loo ryethe con' co'
nac con' ye'rsin' co' nac che'n xab izlyo'
ye'rsin' ndxè'. Ngòc con'a loo Tad na' xal
guneepe' lezo' Diox co' nac xud na'. 5 Por
cona, ndlyazen tolo gab na' di's guryath no
di's guryèn no di's natú' cón che'n Diox loo
mèn no loo Diox le'n lín' co' ntlo, no le'n
lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node.
Tataaque' gàca.

Di's ndxè' ndlu' thidte di's ndac nzo co' ndlu' loo mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes.

6 Ante ngüi'en no ante ñaan loo gu', cara,
ale setilte mdoo xà' lezo' gu' loo di's ndac
co' nda' cuent no co' ndlu' cón che'n Diox
loo gu'. Loo con' co' nac cón che'n Diox,
Diox mbli par mbye'th lezo' gu' ngòo gu' loo
cón che'n Diox. Tataa mbli Diox loo gu', no
loo nu', por anze'f mque'que' lezo' Crist ñèe
Crist ryete na'. No nalle', ale ndxe'leque',
más ndli gu' par ndyoo nque gu' no nque'
nza gu' loo tedib di's co' ndli gu' cuent nac
di's ndac che'n Diox, co' ndli gu' cuent telá'
gu' loo con' ryes. Per di'sa xà' nac loo cón
che'n di's ndacpe' che'n Diox. 7 Ilìcte naca
par gab mèn nzo tedib di's co' nac xalpe'
nac di's ndac che'npe' Diox co' ndlu' xá
mod lyá' mèn loo con' ryes. Ndxe'leque',
con' co' ndxàc loo gu' ba' nac: Nzo ndxep
mèn co' ngue li xol loo gu'. Ndlya's mèna
zye' di's ndac, co' nac di's ndac che'n Crist,
par yila's mèn no ten' mèn tedib mod lyá'
mèn loo con' ryes. 8 Per chele' chó mèn
xà'guè' ngo yalbàn cón che'n di's ndac co'
ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes xal
ngo nu' yalbàn, no xal mda'le' nu' cuent
loo gu'a, ¿lé'?, thidteneque' mèndèe mèna
loo Diox too ze too yál'. No yende chó
mport nzo lezo' Diox chó nac mèna, que
naca yub daa, que naca thìb angl co' yi'th
co' lyàa loo bé' co' co yalbàn no co' te'th
cón che'n di's ndac co' inacte leque di's
ndac che'npe' Diox xalque' ngue niin loo
gu' ndxè', thidteneque' mèndèe mèna loo
Diox too ze too yál'. 9 Na guniile' leque di's
ndxè' loo gu' ndoore' co'se' ngon làth gu'
thìb cua'a. No nalle' beren, ngue niin loo
gu' tedib vez: Chele' chó mèn xà'guè' co
yalbàn cón che'n di's ndac loo gu' xal nac
di's co' mbìnle' gu', no co' mden'le' gu', no
co' ngulàale' le'n lezo' gu' co' mblole' nu'
yalbàn loo gu', thidteneque' mèndèe nac
mèna loo Diox too ze too yál'.

10 No nalle' con' co' ngue niin loo gu'
ndxè' ndxàal niin loo gu': ¿Ché' ngue li gu'
cuent ngue niin con' ndxè' loo gu' par yòo
lezo' taamas mèn cón chenen, cà'? Yende
xàa. O ¿ché' ngue niin con' ndxè' loo gu'
par yòo lezo' Diox ñèe Diox daa loo con' co'
ngue lin, cà'? Aa. Ngue niin con' ndxè' loo
gu' ante par yòo lezo' Diox loo con' ngue
niin loo gu', ey. O ¿ché' ngue li gu' cuent
ngue tan gust lezo' chol mèn par tyac lezo'
mèna con daa loo cón che'n di's ndac che'n
Diox, cà'? ¡Máa yob yéc gu', na! Yende
xàa. Tac chele' daa be' ngue ta gust lezo'
chol mèn cón che'n di's ndac che'n Diox,

ya inacte daa mbi' co' nxo'f zin' zin' che'n
Crist, sya, xàa.

Pab ngue ta' cuent loo mèn chó mcui Pab,
no chó mtel' Pab, no chó mdoo Pab par ndxe' Pab
di's cón che'n Crist loo mèn.

11 Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Crist, fta' gu' cuent co' huenleque' cón
che'n di's ndac co' nac di's ndac che'npe'
Diox co' ndethen no co' ngon yalbàn loo
gu' co' ndlu' loo mèn xá mod lyá' mèn
loo con' ryes. Inacte di's ndaca thìb di's
ndac co' mblobe' no co' mtoxcua' chol mèn
che'n izlyo' ndxè'. 12 Inacte chol mèn co'
mblu' cón che'n di's ndac ndxè' loon. No
nec thìb mèn co' nac chol mèn mblu' cón
che'n di's ndac ndxè' loon. Ndxe'leque',
yub Tad Jesucrist mblo xo'f cón che'n di's
ndac ndxè' loon.

13 Gu' mbìnque' xá mod ngòc daa póla
no xá mod mque tee banen póla co'se'
ngòc daa mèn xley'pe' che'n mèn nación
Israel. No nonque' gu' no naneeque' gu',
ale, ngulàa xyàn lezon no ngòc nayi'en
gunèen mèn co' mqueltàa loo cón che'n
Diox chol lugar. Ale mque tee que'en xís
mèna pál co'te' ngo mèna par guthen mèna
no par che'en mèna thidtene. 14 Co'se' ngòc
daa mèn xley' che'n mèn nación Israel, más
altant mdoon no más mté'then cón che'n
xley' daa leque loo rye mèn gulàaz daa co'
ngòc mèn co' thidte mxyèn con daa, co'
nee di's, mèn co' thidte lín' ndoo xèn non.
Más de cona, anze'f ngòc nayi'en loo mèn
par mblin le' mèn mbli yèe costumbr co'
ngòc costumbr che'n xudgool nu'. 15 Per
mastale' tataa ngòc daa, Diox mblo xà'le'
daa ndoore' gáal daa par co Diox daa loo
zin' ndxè'. No por anze'f nque' lezo' Diox
gunèe Diox daa, ale tataaque' mbli Diox
ngòca loon par xo'f zin'en cón che'n di's
ndac ndxè'. Le' sya, co'se' ngòc tiemp
ngóol daa no mbryoo daa, Diox mbli con'
mblya's Diox no con' co' gunee lezo' Diox
li Diox loon. 16 Mbli Diox par mbliben xgan'
Diox par gàca loon yiloa ga tethen no gon
yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn, mèn
co' inacte mèn nación Israel. Co'se' ngolo
ngòc con'a loon, yende chó ngabten loo nec
thìb mèn. Ne' ne' mdoodizen loo nec thìb
mèn cón che'n con' co' mbli Diox loon no
cón che'n con' co' mnibe' Diox loon. 17 Ne'
ne' ngan ciuda Jerusalén par nga tan cuenta
loo myen' co' ngòc xin' mté'th Jesús, myen'
co' ndxe' di's ndxè' ndoore' co'se' mbli
Diox con' ndxè' loon. Ndxe'leque', luega
mxenen ned. Nguan le'n nación Arab co'te'
mbyan' daa nen tiemp. Ngoloa, mberen,
ndyalen par ned ciuda Damasc tedib vez.

18 Ne'ngaden ciuda Jerusalén luega. Axta
ngolo son lín', syare' nguan. Ale axta
syare' mbliben Pedr. Ngo non Pedr si'n
huiz le'n ciuda Jerusalén le'n tiempa. 19 Per
ne'ngnèeden taamas myen' xin' mté'th Tad
Jesús co' ndxe' di's cón che'n di's ndac
ndxè'. Ante Cob co' ndxàc hues Tad Jesús
por xna' Tad Jesús gunèen. 20 Cón che'n
di's co' ngue que'en ye's loo gu' ndxè', Diox
naneeque' inquedìiden gu', cara. Lìcpe' nac
di's ndxè'.

21 Ngolo nguri'th con'a, mxenen ned.
Nguan par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn
sir no le'n yèezya' che'n làaz mèn cilis. 22 Le'
rye mèn hues na' co' nqueltàa loo cón che'n
Crist, mèn co' nzo ban par ned le'n yèezya'
che'n làaz mèn jude, mèna tarte libe' daa,
co' nee di's, tarte hui' mèna loon tiempa.
23 Ante ndxòn mèna no ndyoodi's mèna cón
chenen. Mbez mèna: Mbi' co' mque tee
mdub ngu's na' no mblya's mbi' mtelux
mbi' na' thìb cua'a, mbi'a ngue tee te'th
no ngo mbi' yalbàn cón che'n di's ndac par
yila's mèn xal ndlu' di's ndac. 24 No gunii
mèna di's roo no di's xèn no di's natú' loo
xtàa mèn cón che'n Diox por cón chenen.

2

Taamas mèn co' ndxe' di's ndac mblo cuent
nac Pab mèn co' ndxe' di's ndac che'n Crist loo
mèn.

1 No co'se' ngolo nguri'th sida lín' co'
ndxàc nguan ciuda Jerusalén nera, mberen
nguan par ned le'n ciuda Jerusalén tedib
vez con thìb mbi' co' lèe Mbèl'. Mbeen
Tit par ngua non Tit, ne. 2 Nguan ciuda
Jerusalén tac Diox mblo xo'f loon le' daa
naquinque' ga par ciuda Jerusalén. Le'n
ciuda Jerusalena ngo thìb ned mèn co'
mdyoo ner no co' mdyoo naa loo mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Crist chol lugar.
Xexte mdan cuent loo mèna, thìb lad, cón
che'n di's ndac co' nac che'npe' Diox co'
ndlu' loo mèn xá mod lyá' mèn loo con'
ryes, co' ndethen no co' ngon yalbàn loo
mèn, mèn co' inacte mèn nación Israel.
Tataa mblin con'a par de que ne'gàcte con'
co' ngue tee lin thìb con' anxle' co' yende

cón ntac loo mèn. 3 Per mastale' ngua no
Tit daa, ne' ne' ngab mèna loo Tit no ne'
ne' ngli mèna fuerz Tit par ngàc circunci-
dar Tit xalque' nac costumbr che'n mèna
mastale' inacte Tit mèn nación Israel. 4 No,
lìcpe' ba'i, xexte ngo ndxep mèn gutyè'
xi'tha, mèn co' mbez ndxàc hues na' por
cón che'n Crist, per ilìcta. Mèna mblya's
ngàc circuncidar Tit. Per mèna ante ngo
làtha par ante mbla's mèna par ngüi' mèna
co' huenleque' xal nac mod cub co' ndxàp
na', na' co' nqueltàa loo cón che'n Crist,
tac yende chó nzi nchep na' loo costumbr
gox. No ale mblya's mèna bere na', li yèe
na' costumbr co' nac costumbr che'n mèn
nación Israel tedib vez. 5 Per ne' por chu'th
ne'ngla'de nu' ngnibe' mèna loo nu'. Tac
mblya's nu' le' gu' toloque' ta' cuent cón
che'n di's ndac co' nac di's ndac che'npe'
Diox co' nac lìcque', di's ndac co' ndlu' xá
mod lyá' mèn loo con' ryes.

6 Mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa
loo chol mèn co' nqueltàa loo cón che'n
Crist chol lugar, mèna ne'nglu'de daa no
ne'ntan'te mèna nec thìb di's cub o cuent
cub loon co' ndlu' cón che'n Crist. Mastale'
nde'f di's ndxác mèna, ne'nglu'de mèna
loon ndxep con' co' nac cón che'n Crist.
Ne' ne' yende chó mport nzo lezon, que
nac mèna mèn co' nde'f di's ndxác, que
nac mèna mèn be'the. Gunee mèna cón
nac mèna. Diox indubte par tub rez Diox
cón che'n mèn loo mèn por mod co' más
ndyu' thìb mèn leque tedib mèn loo xtàa
mèn. 7 Lugar de lu' mèna daa ndxep di's co'
nac cón che'n Crist, ndxe'leque', más mda'
mèna cuent no mden' lezo' mèna le' Diox
mxo'f zin' zin' ndxè' loon par tethen no
gon yalbàn cón che'n di's ndac, co' nac di's
ndac che'npe' Diox, loo mèn co' inacte mèn
nación Israel xalque' mxo'f zin' Diox zin'
ndxè' loo Pedr par co Pedr yalbàn no te'th
Pedr cón che'n leque di's ndac che'npe'
Diox loo mèn nación Israel. 8 Pues leque
yub Diox co' mtel' Pedr par ndxe' Pedr di's
ndac che'npe' Diox loo mèn co' nac mèn
nación Israel, leque yub Diox mtel' daa, ne,
par ndxen di's ndac che'npe' Diox loo mèn
co' inacte mèn nación Israel.

9 Por cona, Cob no Pedr no Juàn co' nac
nerleque' myen' co' ndyoo más altant loo
cón che'n Crist, myen' mda' cuent co' huen-
leque' le' Diox mbli mxo'f zin'en zin' ndxè'.
No mbli Diox mxyal' ned mxyal' yó' loon
par mxo'f zin'en zin' ndxè'. Látha, mxen
myen' ya' ryop nu' Mbèl' par mbli myen'
cuent thidte ngòc ryop nu' Mbèl' con myen'
loo zin' co' ngue xo'f zin' myen' cón che'n
Crist no par mbli myen' cuent ndxàc hues
no ndxàc xtàa ryop nu' Mbèl' con myen'
loo cón che'n Crist. Thidte mdoodi's myen'
le' ryop nu' Mbèl' ya xo'f zin' cón che'n
Crist làth mèn co' inacte mèn nación Israel
láth nda xo'f zin' myen'a leque zin' làth
mèn nación Israel. 10 Thidte con' nac co'
mbli myen' par xo'f ndeleque' lezo' nu' li
nu'. Con'a ngòc di's co' ngòc plá di's gunee
myen' loo nu' par más te' lezo' nu' cón
che'n prob mèn co' ndxela's par lyath no
nu' mèna loo con' nde che loo mèna. Con'a
nac thìb con' co' más ndlin purad ndli nu'
leque tedib con'. Thìba con' ndxè'.

Pab mbyoo Pedr le'n ciuda Antioqui.

11 Le' tediba na, co'se' ngua Pedr ciuda
Antioqui, que nzo ne' ñee lezo' Pedr mby-
oon Pedr, tac, por derech, ilé'de nac con'
ngue tee li Pedr loo mèn ciuda Antioqui
tiempa. 12 Co'se' nerleque' mtlo mèn che'n
yèezya' che'n làaz mèn ciuda Antioqui,
ngola's mèna loo cón che'n Crist, ngòc thìb
con'. Pedr ndxuhua no mèna, mèn co'
inacte mèn nación Israel. Tolo mbli Pedr
con'a axtaque' mzin ndxep amiu Cob, mèn
co' nqueltàa no Cob le'n ciuda Jerusalén,
le'n ciuda Antioqui. Per co'se' gunèe Pedr
thìb ned mèn co' ngue no costumbr che'n
circuncisión, mèn co' ngòc amiu Cob, ale
mzyeb Pedr gunèe Pedr mèna. Axta syare',
xèegà xèegà mblá' Pedr. Ya ne'tolode
nduhua no Pedr mèn co' nac mèn yèezya'
che'n làaz mèn ciuda Antioqui, mèn co'
inacte mèn nación Israel. 13 Le' sya, ndxep
mèn nación Israel co' ngola's co' nzo làth
mèna, mèna, ne, mbli xal mèn co' ne'ñeede
láth mtembìi Pedr ro Pedr no mtembìi Pedr
xti's Pedr loo taamas mèna cón che'n con'a.
No ale axta no Mbèl' mbla' par tolo mbli
Pedr cón ndlya's Pedr con mèna. 14 Per
co'se' gunèen tataa mbli Pedr con taamas
mèn co' thidte ndxàc con Pedr, mdan cuent
ingue tee ban ndacte Pedr xal ñibe' di's
ndac co' nac lìcpe' co' ndlu' xá mod lyá'
mèn loo con' ryes. Sya, ndxaben loo Pedr
loo ryete mèn co' nqueltàa no Pedr: Pedr,
lùu co' nac mèn nación Israel, leque lùu
ndlu' nque tee banl xal nzi tee ban mèn co'
inacte mèn nación Israel. No ¿ndlil xal ndli
mèn co' inacte mèn nación Israel, cà'? ¿No

nalle' a la fuerz ndlya'sl le' mèn co' inacte
mèn nación Israel que tee ban xal nzi que
tee ban mèn co' nac mèn nación Israel, cà'?
¡Pà ñee conax!

Xalque' ndlyá' mèn chol nación co' inacte
mèn nación Israel loo con' ryes, tataaque' ndlyá'
mèn nación Israel loo con' ryes.

15 Hui' nexa, Pedr. Na' nac mèn nacionpe'
Israel tac ngóol na' le'n nación Israel, ¿lé'?
No ndli mèn nación Israel cuent más ncua'n
mèn co' inacte mèn nación Israel xtol mèn
leque na', ¿lé'? Per ilìcta, ¿lé'?, Pedr. 16 Más
de cona, na' nda' cuent no nanee na' nec
thìb mèn ne'ta'de Diox lugar no ne'tyalte
Diox yòo mèn loo cón che'n Diox par gàc
mèna mèn nalì no mèn nambìi loo Diox
por mbli mèn preb li mèn xal ñibe' ley co'
mxo'f Moisés loo mèn. Ndxe'leque', nda'
na' cuent no nanee na' ndyalque' Diox no
nda'que' Diox lugar ngòo mèn loo cón che'n
Diox par gàc mèn mèn nalì no mèn nambìi
loo Diox ante por yila's mèn loo Jesucrist.
Por cona, na', ne, ngola's loo Jesucrist por
mdyal Diox no mda' Diox lugar ngòo na' loo
cón che'n Diox par ngòc na' mèn nalì no
mèn nambìi loo Diox. Ngòca tataa loo na'
ante por ngola's na' loo Jesucrist. Na' nanee
no nda' na' cuent le' Diox ne'tyalte ta' Diox
lugar yòo mèn nación Israel loo cón che'n
Diox par gàc mèn nación Israel mèn nalì no
mèn nambìi loo Diox por mbli mèn nación
Israel preb li mèn nación Israel xal ñibe' ley
co' mxo'f Moisés loo mèn.
17 No nalle', nde niin thìb con' lool, Pedr:
Chele' na' mda' lugar no mdyal na' ngòo
na' loo cón che'n Diox par ngòc na' mèn
nalì no mèn nambìi loo Diox por cón che'n
Crist, no nalle' chele' na' ngue li par ngue
hui' no ñaa mèn loo na', leque na' ngue
cua'n xquin na' no xtol na' por ngue li na'
ndxàc na' xal mèn co' inacte mèn nación
Israel por cón che'n Jesucrist. Chele' na',
lìcque', por cona ngue cua'n na' xquin na'
no xtol na', ¿ché' nee di's co' ngue li na'a
ncàb le' Crist ngue li par ncua'n na' xquin
na' no ncua'n na' xtol na', cà', Pedr? Yende
xàa. Nec thìb mod no nec tedib mod gàca
tataa, ¿lé'? 18 Tac chele' na' mbyathla's xal
mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn no
mblá' na' rye mod co' ngòp na' loo leya,
no nalle' bere na', te' lezo' na' xal nac di's
co' ndub loo ley par li na' preb tyubdi's
na' loo leya tedib vez no li na' xal mbli na'
póla, leque na' nque dol na' loo Diox, ¿lé'?
19 Per part cón chenen, daa ngòcle' xal mèn
co' nguthle' loo con' co' mnibe' loo ley co'
mblin, co' nee di's, ne'toloden lin rye con'a,
tac mté'then yende mod gàc daa mèn nalì
no mèn nambìi loo Diox por mblin preb lin
con' co' mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo
na' par li na'. Per nase ndan cuent ante
loo cón che'n Diox ndxàal que tee ban daa
tac ngro xà'len loo con' co' mnibe' leya
loon par mblina ndoore' yilazen loo Diox
por cón che'n Crist. 20 Por part cón che'n
Diox, Diox mblole' cuent ngòc daa mèn co'
nguthle', co' nee di's, Diox mblole' cuent
thidte mque'en loo cruz con Crist. Cona,
ngue niin lool, Pedr: Ithidte daa nac mèn
co' naban co' ndoo lool trè'. Leque yub
Crist nac xa' co' nzo ban no daa por cón
che'n Xpii Natú'. No láth be' naban daa,
daa co' nac bél'yòo, daa ngue tee ban ante
por ndxàpen yalxla's no ndxelazen loo Crist
co' nac xgan'pe' Diox. Xgan'pe' Diox nque'
lezo' ñèe daa. No axta mda' xgan'pe' Diox
lugar mquée yalguth loo xgan'pe' Diox por
cón chenen. 21 Por cona, Pedr, indlyasten
cà dizen no tè'ben con' co' nac ryethe con'
ndac che'n Diox co' angmbli Diox loo mèn
par ngaben le' Diox tyal yòo mèn loo cón
che'n Diox par gàc mèn mèn nalì no gàc
mèn mèn nambìi loo Diox ante por mbli
mèn preb ndubdi's mèn xal mbez di's co'
ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Tac
chele' daa tataa gab, le' sya, yende cón ntac
nguth Crist por cón che'n mèn, ¿lé'?

Ale tataa mod mbyoo non Pedr tiempa.
Thìba con' ndxè'.

3

Pab ngue toodi's no mèna cón che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèn nación Israel no cón che'n
mod co' ndxàp taamas mèn yalxla's loo Jesús par
lyá' mèn loo con' ryes.

1 Le' tediba na, gu' co' nac mèn gulàaz
che'n làaz mèn galas, susque' tont gu' no
susque' naad gu' no nguud gu', ndyaquen.
¿Chó con' mblu' mèn loo gu' par ndoo xà'
lezo' gu' par ne'tolode ndubdi's gu' loo di's
ndac co' nac di's ndac che'n Diox co' nac
lìcque', à'? Co'se' mblon yalbàn loo gu',
nambìi mdan cuent loo gu' no mblu'en loo
gu' cón che'n xá mod yub Jesucrist mquée
loo cruz por cón che'n mèn. 2 Ndlyazen niin
thìb con' loo gu', mèn co' nac mèn gulàaz

che'n làaz mèn galas no lyazen càb gu' loon:
¿Ché' ngulàa Xpii Natú' che'n Diox loo gu'
por mbli gu' preb li gu' con' xal mnibe'
ley co' mxo'f Moisés loo mèn o ché' ngulàa
Xpii Natú' loo gu' por ngola's gu' di's co'
mdan cuent cón che'n Crist loo gu', cà'?
3 ¿Xá mod susque' mbla' gu' ngòc tont gu',
yey? Con que gu' ngòole' loo cón che'n Diox
por cón che'n con' co' mnibe' Xpii Natú'
loo gu', ¿lé'? no nalle', ¿ché' ngue li gu'
cuent no ché' nden' gu' huen naca tolo li
gu' ryethe con' co' ndlya's Diox li gu', no
ché', lìcque', ta' gu' cuent no té'th gu' par
ndyubdi's gu' co' huenleque' loo Diox ante
por ndxòn gu' ro tedib mèn co' ñibe' loo
gu' par gàc circuncidar gu' no li gu' taamas
con' co' ñibe' mèn li gu', cà'? Yende xàa.
4 ¿Ché' ngue li gu' cuent anxle' ngòc rye con'
ryes co' mxactìi gu' por cón che'n Crist, cà'?
¿Ché' yende cón mxac gu' mté'th gu' cón
che'n Diox par ngòc con' ndac loo gu' láth
mxactìi gu', cà'? Oj, ché' co' càb co' mxactìi
gu'a tolo té'th gu' no tolo tyubdi's gu' loo
cón che'n Crist taandxep. Huen. 5 Co'se'
mblàa Diox Xpii Natú' che'n Diox loo gu' no
mbli Diox huax yalguzye' làth gu', ¿chonon
mbli Diox con'a, à'? Ne'nglide Diox con'a
loo gu' tac mbli gu' preb mbli gu' con' xal
ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés
loo mèn póla, ¿lé'? Ndxe'leque', Diox mbli
con'a loo gu' tac ngola's gu' loo di's ndac co'
mbìnle' gu' cón che'n Crist par ngola's gu'
loo Crist.

6 Abraham, co' mbloj msi' bin póla, Abra-
ham ngola'sque' di's co' ndxab Diox li Diox
loo Abraham yiloa. Por cona, Diox mteche
mtexyath xtùuz Diox no lezo' Diox. No
mblo Diox cuent tyalque' Diox no ta'que'
Diox lugar yòo Abraham loo cón che'n Diox
par gàc Abraham mèn nalì no mèn nam-
bìi loo Diox ante por ngola's Abraham loo
Diox tataa. 7 Por cona, ndxàalque' ta' gu'
cuent no nonque' gu' le' mèn co', lìcque',
nac binpe' Abraham, mèna nac mèn co'
ndxela's loo Crist no loo cón che'n Crist.
8 Lomisque' ne, loo libr co' nac xti's Diox
ndub di's co' mblu' loo mèn póla le' Diox
tyalque' no ta'que' Diox lugar yòo mèn
co' inacte mèn nación Israel loo cón che'n
Diox. No gàc mèn co' inacte mèn nación
Israel mèn nalì no mèn nambìi loo Diox
ante por yila's mèna loo con' co' ndxab Diox
loo mèna. Por cona, mda' Diox cuent loo
Abraham cón che'n di's ndac ndxè' ndoore'.
Ndxab Diox loo Abraham: Daa li huen ya
mèn che'n rye nación por cón che'n lùu,
Abraham. 9 Por cona, ngue niin loo gu': Le'
ryete mèn co' ndxela's loo Diox por cón
che'n Jesucrist le'n tiemp ndxè', loo ryete
mèna Diox ndli huen nda mèna no ndxàc
con' ndac loo mèna. No lalque' ndxàca loo
mèna nalle' xalque' ngòca loo Abraham tac
Abraham ngola'sque' di's co' mcàbgòn Diox
li Diox loo Abraham.

10 Ngue niin con' ndxè' loo gu', ne: Mèn
co' más ndxàp yalxla's nac mèna mèn nalì
no mèn nambìi loo Diox por ante mbli
mèna preb li mèna xal mnibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn, no ne'ngácte mèna ngli
mèna no ne'ngdubdi'ste mèna xal ñibe' ley
co' mxo'f Moisés loo mèn, ale ndxe'leque',
thidteneque' mèndèe mèna loo Diox tac
nec thìb mod no nec tedib mod yende mod
li mèn con'a. Tac loo libr co' nac xti's Diox
ndub di's co' mbez taandxè': Ryete mèn co'
indlide no co' indubdi'ste loo ryethe con'
xal nac rye di's co' ndub loo libr co' nac
ley co' mxo'f Moisés loo mèn, thidteneque'
mèndèe mèna loo Diox par ryo xa' mèna loo
Diox thidtene yiloa. 11 Nda'que' na' cuent
no nonque' na' le' Diox ne'ta'de lugar no
ne'tyalte Diox yòo mèn loo cón che'n Diox
par gàc mèn mèn nalì no mèn nambìi loo
Diox ante por mbli mèna preb li mèna xal
nac di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo
mèn. Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's
co' mbez: Le' mèn co' tyal Diox no co' ta'
Diox lugar yòo mèna loo cón che'n Diox par
gàc mèna mèn nalì no mèn nambìi loo Diox,
mèna ban no Diox thidtene yiloa ante por
ngola's mèna loo cón che'n Jesucrist no loo
Jesucrist. 12 Per chele' mèn ndyubdi's di's
co' ndlu' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, cón
che'n leya incàbte le' mèn yila's loo Diox.
No ne' ne' inac leya co' ndli par ndxàp mèn
yalxla's loo Diox. Ndxe'leque', di's co' ndub
loo libr co' nac xti's Diox, di'sa mbez: Mèn
co' ndli no mèn co' ntaa ryethe con' xal
ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés
loo mèn, mèna yòo ban no Diox thidtene
chele' mèn, lìcque', li con'a. Per ¡pà li mèn
tataa!

13 Per nalle', Crist mtelá'le' na' loo
ryethe con' ye'rsin' co' ncàb loo mèn por
ne'ndubdi'ste mèn loo ryethe con' co'
ñibe' di's co' nac leya par li mèna, di's co'

ne'gácte mèn li mèn, por derech. Hui' gu'
nexa. Ngòcla tataa loo na' tac le'le' mbli
Diox ngòc Crist thìb mbi'dèe no thìb mbi'
ye'rsin'túb co'se' nguth Crist loo cruz por
cón che'n xquin na' no xtol na'. Tac loo
libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez
taandxè': Mbi'dèe no thìb mbi' ye'rsin'túb
nac chol mbi' co' nquée loo thìb yaa co'
nac thìb cruz co'te' ndxuth mèn xtàa mèn
por con' ye'rsin' co' mbli mbi'. 14 Ngòcque'
yaltìia loo Crist par mdubque' di's ngòc
con' ndac co' mcàbgòn Diox angli Diox loo
mèn dib athu loo izlyo', mèn co' inacte mèn
nación Israel, por cón che'n Abraham co'
mbloj msi' bin loo izlyo' póla. Mbli Diox
con'a loo mèna por cón che'n Crist Jesús.
Ngòc con'a loo Crist, ne, par mdubque' di's
co' ndxab Diox le' Diox làa Xpii Natú' loo
rye mèn co' gàp yalxla's loo Diox no co'
yila's loo Diox por cón che'n Crist.

Cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel no cón che'n con' co' mcàbgòn Diox loo Abraham li Diox loo Abraham.

15 Mèn huesen por cón che'n Crist, nde
niin thìb con' loo gu' xal ndxàca loo mèn
loo izlyo' ndxè': Co'se' ndli thìb mbi' thìb
conveñ o co'se' ndli thìb mbi' testar no
ngo mbi' firm ye'sa, le' sya, nec thìb mod
no nec tedib mod yende chó mèn gác ton'
di'sa no yende chó mèn gác tolo zi'f taamas
di's loo ye'sa. 16 No nalle' tolo niin con'
ndxè' loo gu', ne: Ngòcle' no mdyaale'
con' co' mcàbgòn Diox loo Abraham gàc
loo Abraham no loo bin che'n Abraham co'
ngòc thìb mbi' co' mbi'th yáal loo izlyo'.
Imbezte loo libr co' nac xti's Diox cón
che'n ryete mèn co' nac bin che'n Abraham,
co' nee di's, co' nac huax bin Abraham.
Ndxe'leque', di's mbez loo mèn no ndlu' di's
loo mèn cón che'n thidte mbi' co' nac bin
Abraham. Pues di's ndxè' nee di's xa' co'
nac bin Abrahama nac Crist. 17 Con' co' ngue
niin loo gu' nac con' ndxè': Diox mbli thìb
conveñ con Abraham. No mbli nèe Diox
conveña xalque' ndli nèe mèn thìb conveñ.
Ngolo nguri'th thap ayo nzo gal psi' lín'
ngòc con'a, mxo'f Moisés ley loo mèn. Por
cona, leya ne'ngácte ngton' cón che'n con-
veñ co' mbli Diox con Abraham. Ne' ne'
ngác ley li ley le' con' co' mcàbgòn Diox
loo Abraham li Diox loo Abraham ngàc thìb
con' co' yende cón ntac. 18 No chele'i ngo
mod ngàc le' Diox telá' mèn loo con' ryes
ante por cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn, co' nee di's, ante por mbli mèn preb
li mèn con'a, le' sya, yende mod ngàc le'
Diox telá' mèn anxle' loo con' ryes xalque'
mcàbgòn Diox li Diox thìb con' anxle' loo
Abraham. Per Diox, lìcque', ntelá' mèn
anxle' loo con' ryes xal mcàbgòn Diox loo
Abraham li Diox.

19 ¿Par cón mbli sirv ley co' mxo'f Moisés
loo mèn, sya? Pues mxo'f Moisés leya loo
mèn par lu' ley loo mèn no par ta' mèn
cuent no par non mèn le' mèn ncua'n xquin
mèn no ncua'n mèn xtol mèn. No maste
mnibe' leya loo mèn le'n ndxep tiemp ax-
taque' mbi'th Crist co' nde bin che'n mbi'
co' lèe Abraham co' ngue tan cuent loo
gu' ndxè'. Cón che'n Crist ngòc con' co'
mcàbgòn Diox loo Abraham li Diox loo
Abraham no loo Crist co' ngòc bin Abra-
ham. Pues ley co' mxo'f Moisés loo mèn
tiempa, di's co' ndub loo leya ngòc di's co'
gunii thìb angl loo Moisés. Le' Moisés na,
ngòc thìb mbi' co' mdoodi's no Diox por
cón che'n mèn nación Israel. Mdoodi's no
Moisés mèn nación Israel xal gunii Diox loo
Moisés, ne. 20 Mèn co' nteri'th di's, nteri'th
mèn di'sa loo chop ned mèn xal mbli Moisés
loo Diox no loo mèn nación Israel. Per
ndxe'leque', co'se' mcàbgòn Diox li Diox
thìb con' loo Abraham, ne'ncua'nte Diox
mèn co' mteri'th di's loo Abraham. Leque
yub Diox co' nac thidte Diox, Diox mcàbgòn
loo Abraham lique' Diox gàc con'a loo Abra-
ham.

Di's ndxè' ndlu' chonon mtan' Diox di's co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn par li mèna.

21 ¡Aa mèn co' nac mèn gulàaz che'n làaz
mèn galas! ¿Ché' ngue li gu' cuent ilalte nac
con' co' mblya's Diox ngàc loo mèn por cón
che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no con'
co' gàc loo mèn ante por ngola's mèn loo
con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn, cà'?
Tyè'. Lalque' naca, yey. Per hui' gu' nexa.
Chele Diox mxo'f thìb ley loo mèn xal ndli
gu' cuent, thìb ley co' ndli par yòo ban no
mèn Diox thidtene ante por ndubdi's mèn
loo ryethe con' co' ñibe' leya loo mèn, sya,
chele' mèn ndli con' co' mnibe' ley par ngli
mèna ngàc mèna mèn nalì no mèn nambì
loo Diox ante por mbli mèna con' co' mnibe'
ley loo mèna par li mèna, huen ngàca loo
gu', sya, xàa. 22 Per hui' gu' xal ndub di's loo
libr co' nac xti's Diox. Di'sa mbez loo na'
taandxè':

—Diox mblu' por cón che'n leya le' ryete
mèn co' nziri' loo izlyo', mèna natedó'
loo con' ye'rsin' por mod no costumbr co'
ndxàp mèna co' ncàb ncua'n mèn xquin
mèn no xtol mèn. No mblu' Diox loo mèn
por cón che'n leya nac mèn mèn ye'rsin'
no nac mèn mèn co' ndxàp xquin no xtol
loo Diox par tataa mod gàca le' mèn co'
tyal yila's loo Jesucrist no gàp mèn yalxla's
loo Jesucrist, gàc mèna mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox xal mcàbgòn Diox li Diox
loo mèn.
23 Ndoore' co'se' yi'th Jesucrist par ta'
mèn cuent no par non mèn nzoque' mod
yòo mèn loo cón che'n Diox ante por yila's
mèn no gàp mèn yalxla's loo Jesucrist,
tiempa axta arid nèe ngòc con'dèe cón
che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Tac
natedó' na' loo leya tiempa xal thìb pres co'
yende mod xon' lezi'f. Tiempa, ngure bed
na' axta zin tiemp co'se' ryo xo'f xá mod
yila's mèn no gàp mèn yalxla's loo Jesucrist
par lyá' mèn loo con' ryes por cón che'n
Jesucrist par tataa mod yòo mèn loo cón
che'n Diox. 24 Por cona, ngue niin loo gu':
Leya ngòc xal thìb criadgot co' nquenap no
co' nqueno myen' bix par gàp myen' mod.
Mquenap leya na' xal mquenap criadgot
myen' bix par ne'ncua'nte na' xquin na'
no xtol na' xal mcua'n na' xquin na' no
xtol na' co' ngòc thìb mod co' ngòp na'
tiempa axta co'se' ngòc tiemp co'se' mbi'th
Crist. Crist mbli par mzye' mod che'n na'
par ne'ncua'nte na' xquin na' no xtol na'
par gàca co'se' be' ngòc na' ngolo ngola's
loo Crist, sya, mdyal Diox no mda' Diox
lugar yòo mèn loo cón che'n Diox par gàc
mèn mèn nalì no mèn nambìi loo Diox
por cón che'n Crist. 25 Per nalle', mzinle'
tiempa co'se' tlo mèn yòo mèn loo cón
che'n Diox par gàc mèn mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox ante por yila's mèn loo
Jesucrist. Con'a ndli ya inzode na' xàn'
yalnibe' che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn
co' ngòc xal myen' bix co' ngue quenap no
ngue queno criadgot.
26 Por thidte ngòc gu' con Crist Jesús nac
gu' xin'pe' Diox. Ngòc con'a loo gu' tac
ngola'sque' gu' loo Diox por cón che'n Crist.
27 Ryete gu' co' thidte ngòc loo Crist, ngòca
loo gu' xal co'se' ndxàc bautizar mèn le'n
nít. Con'a nee di's Diox mbli le' gu' nda'que'
lugar le' thidte Crist ñibe'pe' loo gu'. No
ndli gu' ante co' nee lezo' Crist. 28 No nalle'
por cón che'n Crist, yende chó mport nzo
lezo' Diox aa guneei chó mèn nación nac
gu'. Loo cón che'n Diox ya inacte gu' loo
Crist xal mèn nación Israel ó xal mèn chol
nación co' inacte mèn nación Israel. Ne'
ne' nac gu' xal moz yèe loo thìb patrón
ó xal mèn co' yende chó ñii loo. Ne' ne'
nac gu' xal mènbi' o xal mèngot. Tac mèn
co' nqueltàa loo Crist thidte ndxàc ryete
mèna loo Crist. 29 No chele' gu', lìcque',
nac mèn co' nqueltàape' loo cón che'n Crist
no ngòoque' gu' loo cón che'n Crist, le'
sya, Diox ngo cuent le' gu' nacpe' mèn bin
Abraham. Tataa mod gàc che'n gu' no gàc
loo gu' ryethe con' ndac por nzo gu' loo cón
che'n Crist, co' mcàbgòn Diox loo Abraham
no loo bin Abraham li Diox loo Abraham no
loo bin Abraham.

4

1 Con' co' mblyazen niin loo gu' con di's
co' ngolo guniin loo gu'a nac con' ndxè':
Thìb mbed co' nac xgan' thìb gundan co'
ndxàp che'n, mbeda yan' no herens che'n
xud mbed, ¿lé'? Per láth ndoo xèn mbed,
lalque' nac mbed xal thìb moz liz xud mbed.
2 No láth ndoo roo mbed no ndoo xèn mbed,
nzo thìb criadgot co' nquenap mbed. No
ndxan' mbed cón che'n criada axta ryoo
mbed axta zin huiz ta' xud mbed herens co'
gac che'n mbed càa mbed. 3 Tataa ndxàc
con' loo na', ne, dib lal co'se' ngòc na'
xal myen' bix, co' nee di's, ndoore' yila's
na' loo Crist. Con' co' ngue niin loo gu'
ndxè' nac con' co' mbli na' tiempa: Mbli
na' co' nac cón che'n xab izlyo'. No mbli
na' xal ngòc mod ye'rsin' che'n mèn. No
mbli na'i xalque' mnibe' mèn loo na' par
li na'i, tac mbez mèna con' co' ndli na'a
nac cón che'n Diox. 4 Per co'se' mdyaa
huiz no tiempa, Diox mtel' xgan' Diox loo
izlyo'. No co'se' mbi'th xgan' Diox loo
izlyo', mbli Diox le' thìb mza'yòn mxan
xgan' Diox. No ale ngòc xgan' Diox mèn
bin che'n mèn nación Israel. Loo mèna
mxo'f Moisés ley. No mastale' nac Jesucrist
xgan' Diox, mdubdi'sque' Jesucrist xalque'
mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación
Israel. 5 Tataa mod mbi'th Crist loo izlyo'
par telá' Crist na' loo con' ryes, na' co' ngòo
xàn' yalnibe' che'n ley co' mxo'f Moisés loo
mèn par tataa mod mdyal Diox no mda'

Diox lugar loo na' yòo na' loo cón che'n
Diox xal xin' Diox.
6 Por nac gu', lìcque', xin' Diox, Diox mbli
ngulàa Xpii Natú' che'n Diox le'n lezo' gu'
no le'n xtùuz gu'. Xpiia ndli mbez gu' loo
Diox: Diox, U' co' nac xud nu', co'se' mbez
gu' Diox. 7 Por cona, gu' nacpe' xin' Diox.
No ya inacte gu' xal moz loo cón che'n xab
izlyo' ndxè'. No por nac gu' xin' Diox, Diox
ta' lugar no tyal Diox yan' no gu' ryethe
con' ndac che'n Diox por cón che'n Crist.

Pab ndyóo por cón che'n mèn co' ndxela's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist.

8 Póla, ndoore' co'se' tarte yila's gu' no
co'se' tarte ta' gu' cuent cón che'n Diox
por cón che'n Crist, ngòc gu' xal moz par
mbli gu' sirv loo chol con' co' mbez mèn
nac diox. Per inacte con'a merpe', lìcpe'
Diox. 9 Per com le' gu' más nda'le' cuent
cón che'n Diox nalle', ¿lé'?, no ndlibe' gu'
Diox, o más huen niin loo gu' le' Diox ngole'
cuent nac gu' mèn co' nzole' loo cón che'n
Diox, ¿xá mod ndlya's gu' ale bere gu', li
gu' xalque' ngòc mod co' yende cón ntac
no co' yende cón li gu' gan? Ale, mbere
gu', ngue li gu' con'a. No ale ndxàc gu' xal
moz loo con'a. 10 Cona nee di's ale tatabe'
nquenap gu' gu' loo huiz co' mbez gu' nac
huiz roo co'se' ndxáal lni che'n chol mdo'.
Ale nxyo'f ndeleque' lezo' gu' ndxe' gu'
cuent cón che'n chol huiz, cón che'n mbe',
no cón che'n lín', ne. 11 Anze'f nde no lezon
tac zin' co' ngue xo'f zin'en loo gu' cón
che'n di's ndac che'n Diox, ale ndyaquen
anxle' mxo'f zin'en zin'a loo gu'.

12 Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, ña'ben loo gu': Gòc gu' xal nac
daa, yey, co' nee di's, daa indlide cas no
ne' ne' indyóon lin chol costumbr, no loo
nec thìb con' co' nac cón che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèn co' ndli ncà daa loo
cón che'n Diox. Más de cona, gu' nda'que'
cuent xal ngòc daa thìb cua'a; xá mod
mque tee'en loo mèn gulàaz daa co' ngòc
mèn nación Israel, ¿lé'? Per nase mblá'yan
ryethe con'a. No ngòc daa xalque' nac gu'
co' inacte mèn nación Israel co' indxòode
loo chol costumbr nalle'. Lìcque', mden'en
le' gu' yende cón mbli loon co'se' mbalen.
Ngon làth gu' ndoore'. 13 Gu' nda'que' cuent
co' huenleque', co'se' nerleque' vez mblon
yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox co'
ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo gu',
mblina tac mquin mbyan' daa làth gu' tac
nayíiz daa hora. 14 No yíiz co' mque nona
ngòc thìb preb loo gu' par ñeene' ché' tli
gu' cas daa no ñeene' ché' xec gu' con daa.
Per ¿ché' por nayíiz daa, ne'nglide gu' cas
daa, cà'? Yende xàa. Gu' mblique' cas daa.
Ne'ngo' toode gu' daa thìb lad. Mblique' gu'
cas daa. Más de cona, co'se' mzin daa loo
gu', anze'f mdyu' daa loo gu' xalque' thìb
angl che'n Diox. No ale mden' gu' no mxac
gu' casque' ngòc daa xal yub Jesucrist loo
gu'. 15 ¿Máa gust co' ngòp gu' con daa nalle',
sya? Tac co'se' mbalen loo gu'a, daa mda'
cuent cón che'n gu' le' gu' ndxab loo xtàa
gu': Ngàc ngudloo na' ¿cón ngàc ngudloo
na'? Ta' na' ngudloo na' càa prob mbi' ba',
cara. 16 Per nalle', ¿ché' ngue li gu' cuent
le' daa ngòc thìb ngolo ngola's che'n gu'
loo gu' ante por ngue niin con' co' nac con'
lìcpe' loo gu' xal nac mod co' nzi tee ban gu'
nalle', cà'? Yende xàa.

17 Mèn co' ngue cua'n mod, co' nac mèn
co' ndlya's co' xà' gu' loo cón che'n Jesu-
crist, mèna ndlu' loo gu' le' mèna ndlya's
gàc con' ndac loo gu'. Per indlide mèna
con'a con thidte yéc mèna no con thidte
lezo' mèna par, lìcque', càba con' ndac loo
gu'. Ndxe'leque', con' co' ngue li mèna nac:
Ale ndlya's mèna co' xà' mèna gu' loo nu'
par más yòo yéc gu' loo cón che'n mèna no
yòo gu' lad che'n mèna. 18 Huenque' naca
yòo yéc mèn loo cón che'n tedib mèn. Per,
oj, ché' co' càba con' ndac loo thìb mèn
no loo tedib mèn. No, oj, ché' co' li mèna
dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèna con
xtàa mèn, huen. No ndlyazen tolo li mèna
con' ndac loo gu' thidtene, que nzo non gu',
que yende daa loo gu'. 19 ¡Aa, mèn gulàaz
co' nac che'n làaz mèn galas co' nac xal
xin'en! Axta le'n lezon ndlyàa thìb yalnè
co' nden'en por cón che'n gu' xal co'se'
nquée yo'f lezo' thìb xa'got co' ndub tan
xin'. No nden'en toloque' gàc yaltìi ndxè'
loon por cón che'n gu' axtaque' ñeen huen
huen nzi ta' gu' cuent no nzi té'th gu' no nzi
ndubdi's gu' loo cón che'n Crist no axtaque'
gàc gu' mèn co' nac xalque' nac Crist. 20 Oj,
ché' co' nzo mod nzo non gu' par nedrè',
huen, par gác daa tyoodiz non gu' tedib
mod co' inacte mod xal ngue que'en ye's
ndxè' loo gu'. Tac axta ne' ne' neen xá mod
tolo lin xtùuz cón che'n gu'.

Pab mbez le' chop xa'got co' lèe Agar no Sar nac xal thìb muestr co' ndlu' cón che'n mod xà' co' ndxela's chop ned mèn cón che'n Diox.

21 Gu' co' mbere ndlya's li xal ñibe' ley
co' mxo'f Moisés loo mèn, ndlyazen ñee gu'
loon: ¿Ché' tarte gòn gu' no ten' gu' cón
mbez di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés
loo mèna, cà'? Di'sdèe nac co' ñibe' leya
loo mèn. ¿Xá mod gác gu' li gu' con'a?
¡Pà gác gu' li gu' con'a! 22 Pues di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nac
Testament Gox mbez le' Abraham mque no
chop xgan'. Thìb mbed ngòc xin' huan
Abraham con leque xa'got co' ngòc criad
loo Abraham. Le' tedib mbed na, ngòc xin'
Abraham por xa'got co' ngòc xin' sa'lpe'
Abraham. No ngòc xin' sa'l Abraham thìb
xa'got co' yende chó mèn ngo co' ngnii loo
xa'got Abraham par ñibe' mèn loo xa'got
Abraham por ngòc xa' xin' sa'lpe' Abraham
tiempa. 23 Le' mbed co' ngòc xin' xa'got
co' ngòc criada ngóol xal nac bin co' ndli
bél'yòo lad mèn co'se' ndxáal mèn loo iz-
lyo'. Per ndxe'leque', mbed co' ngòc xin'
xa'got co' ngòc xin' sa'lpe' Abraham co'
ngòc xa'got rnith no co' ngòc xa'got co'
yende chó mèn mbee ncà, mbeda ngóol
par ngòcque' no mdyaaque' no mdubque'
di's co' mcàbgòn Diox li Diox loo ryop xin'
sa'l Abraham. 24 Con'a ngòc thìb muestr o
mod co' ndlu' cón che'n mod co' ndxela's
mèn loo Diox. Le' ryop xa'gota na, ndlu'
cón che'n chop conveñ. Cón che'n chop
conveñ ndxè' nac: Ner conveñ co' mnibe'
Diox loo Moisés co' ngòc thìb ley co' mxo'f
Moisés loo mèn nación Israel. Mèn co'
ndlya's li xal ñibe' ley che'n ner conveñ,
mèna nquin tyubdi's xal ñibe' ner conveña
xal ndyubdi's thìb moz loo patrón moz.
Xa'got co' ngro' lèe Agar ndlu' cón che'n
ner conveñ tac ngòc xa' criad Abraham
no mquin tyubdi's yèe Agar loo mèn guliz
Abraham. 25 Di's co' nac di's Agar co' nac lèe
xa'gota, leque di'sa nac di's co' nac di'stèe
che'n mèn grieg. Di'sa nac leque di's co'
nac lèe yii Sinaí co' ndub le'n nación Arab.
Di's co' nac lèe che'n xa'got co' lèe Agar co'
ngue niin loo gu' ndxè' nee di's nac mèn
nación Israel nalle'. Tac nalle' ryethe mèn
nación Israel nac xal moz co', por fuerz,
naquinque' tyubdi's xal ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn. 26 Mèn nación Israel mbez
le' ciuda Jerusalén nac ciudape' mèna. Per
na' mbez le' loo bé' nac lizpe' na' no làazpe'
na' no xnedpe' na', co' nee di's, nac xal
tedib ciuda Jerusalén co' nac ciudape' che'n
na'. No inquinte li na' huax con' xal ñibe'
ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel
par li mèna. 27 Loo libr co' nac xti's Diox
ndub di's co' mbez:

> Fta' gust lezo'l, xa'got rnith, lùu co'
> ne'ndante xin'. De gust fxìis yèe, lùu co'
> thidtene ne'ndante xin'. No ne'nden'tel
> yalnè par ndan xin'l.
>
> Tac xa'got co' mblá'ya' sa'l, xa'gota
> que no más xin' co'se' bere sa'l xa',
> queltàa sa'l xa' con xa'gota tedib vez.
> Más que no xa'gota xin' xa'gota leque
> xa'got co' thidteneque' ndyub no sa'l.

Con' ndxè' nee di's más yòo mèn nación
Israel loo cón che'n Diox por cón che'n Je-
sucrist leque ngòo mèn co' nac mèn nación
Israel loo cón che'n Diox por mbli mèna
preb ndubdi's mèn loo di's co' mnibe' ley
co' mxo'f Moisés loo mèn par li mèn.

28 Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Crist, ngue niin loo gu': Na' nac xal Isaac.
Nac na' xin' Diox tac ngola's na' loo Crist
xalque' ngola's Abraham loo Diox le' Diox
lique' con' mcàbgòn Diox li Diox loo Abra-
ham. 29 Xalque' ngòca póla, le' mbed xin'
Abraham co' lèe Ismael, co' ngóol xalque'
nac mod co' ndxáal bin mèn co' ndli mèn
loo izlyo', mbed mdub ngu's tedib mbed co'
lèe Isaac co' ngòc xganpe' Abraham, mbed
co' ngóol ante por cón che'n Xpii Natú'.
Tataa ndxàca loo na' nalle' le' mèn co' ngue
li preb ndubdi's mèna xal ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn ngue tub ngu's na', ne.
30 Per mastale' tataa ngòca loo ryop hues
xgan' Abraham, ¿cón mbez loo libr co' nac
xti's Diox, à'? Le' loo libra mbez:

> Blo' criadgot co' ngue nol lizl ba' con
> xgan' criadgot. Tac mbed co' nac xgan'
> criadgota, yende mod gàc che'n mbed
> herens con mbed co' nac xgan' meegot
> co' yende chó mèn ñii loo no co' yende
> chó mèn mbee ncà.

31 Por cona, ngue niin loo gu', mèn co' ndxàc
huesen por cón che'n Crist: Ya inacte na'
xal xgan' meegot co' ngòc criadgot, co' nee
di's, nquin li mèn con' co' ñibe' ley co'
mxo'f Moisés loo mèn. Ndxe'leque', nac na'
xal xgan' meegot co' yende chó mèn ñii loo,
no co' yende chó mèn mbee mcà, co' nee
di's, inquinte li na' con' co' mnibe' ley co'

mxo'f Moisés loo mèn par li mèna par lyá'
na' loo con' ryes.

5

Bli nèe gu' gu' loo cón che'n Crist par gàca
loo gu' yende chó ñii loo gu' no yende chó cuee
cà' loo gu' loo cón che'n Crist.

1 Crist mbli par ya yende chó con' cuee no
cà' na' par nquin li na' ryethe con' co' ñibe'
ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel.
Bli nèe gu' gu', tá, loo cón che'n Crist. No ya
ne'tolode bere gu', gàc gu' xal moz co' ñibe'
patrón loo loo cón che'n leya par li yèe gu'
ryethe con' co' ñibe' ley.
2 Daa co' lèe Pab, daa ngue nii di's ndxè'
loo gu' loo cart ndxè'. Bìn gu' di's co' ngue
niin loo gu' ndxè': Chele' gu' yòo loo yal-
ndxela's che'n mèn co' ndli circuncisión, le'
sya, ya yende cón ntac Crist par gu' loo cón
che'n Diox. 3 Beren niin loo gu' tedib vez:
Chol gu' co' nac mènbi' co' ndlya's gàc cir-
cuncidar, gu' co' ndlya's gàc circuncidara,
naquinque' li yèe gu' ryethe con' xal ñibe'
di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo
mèn par lyá' gu' loo con' ryes. 4 Gu' co'
ndxela's le' Diox mdyal no mda' Diox lugar
yòo gu' loo cón che'n Diox par gàc gu' mèn
nalì no mèn nambìi loo Diox por ngue li
gu' xalque' ñibe' di's co' ndub loo ley co'
mxo'f Moisés loo mèn, gu'a mblá'ya'le' cón
che'n Crist. No ngro xà'le' gu' loo Crist.
No inda'de gu' lugar loo Diox telá' Diox gu'
loo con' ryes ante por cón che'n Jesucrist.
5 Per por part cón che'n na', por cón che'n
Xpii Natú' no por ngola's na' loo Crist, nzi
queeque' lezo' na' le' Diox tyal yòo ban no
na' Diox loo bé' yiloa. 6 No nalle' chele' na',
lìcque', thidte ndxàc con Crist Jesús, yende
cón ntac no yende cón lii gàc circuncidar
na' o ne'gàcte circuncidar na'. Thidte con'
co' más ntac loo na' nac le' na' ndxela's loo
Crist. No cón che'n con' co' ndxela's na' loo
Crist ndli le' na' nque' lezo' ñèe na' hues
xtàa na'.
7 Con que gu' huenque' ngureri' loo
cón che'n Crist, ndyaquen, ¿cóxe mbli ya
ne'tolode ndyubdi's gu' cón che'n di's ndac
co' nac lìcpe', à', yey? 8 ¿Ché' ngue li gu'
cuent le' di's co' mbìn gu' por ro mèn co'
mblu' gu' par ngro xà' gu' loo cón che'n
Crist nac di's co', lìcque', ngue ñibe' Diox
loo gu' par li gu', cà'? Tyè'. Ndxe'leque',
di's co' mbìn gu' nac co' mbli ngro' gu'
loo cón che'n Diox. Tad Diox nacpe' xa'
co' mbrez gu', no co' mblec gu', no co'
mblo gu' loo cón che'n Crist. 9 Ne'ta'de gu'
lugar quedìi mèn gu' ne' por chu'th. ¿Ché'
inda'de gu' cuent xal mbez di's co' mbez:
Con ndxepte dii levadur ndli ndyoo bes
huax co'f harin, cà'? 10 Daa ndxàp yalxla's
loo Tad Diox por cón che'n gu', ey, le' gu'
ne'tolode li xtùuz tedib mod loo xtùuz co'
ngue lin xtùuz loo cón che'n Crist. Per na
ngue nii loo gu': Le' Diox tetìi mèn co' ndli
par ncàba imbee see teede lezo' gu'. No
yende chó mport nzo lezo' Diox aa guneei
chó mèn nac mèna.
11 Le' part cón chenen na, mèn co' nac
mèn huesen por cón che'n Crist, chele' daa
be' ngue ñibe' loo mèn par gàc circuncidar
chol mèn, ne'tub ngu'ste mèna daa. Tac
chele' daa tataa ñibe' loo mèn, ne'ten'te
mèna di's no axta ne' ne' yòo xyàn lezo'
mèna ñèe mèna daa par tolo tub ngu's
mèna daa. Per ndxe'leque', daa mbez loo
mèn naquinque' yila's mèn loo Crist no loo
cón che'n Crist par lyá' mèn loo con' ryes.
12 Per nde niin thìb con' loo gu' cón che'n
mèn co' ngue li xol loo gu' tac mèna ndlya's
gàc circuncidar gu': Oj, ché' co' leque yub
mèna cho' xlan' mèna thidtene, huen, par
thidtene ryo xà' mèna loo cón che'n Diox
thidtene.
13 Per gu', mèn gulàaz che'n làaz mèn
galas co' nac mèn huesen por cón che'n
Crist, Diox mcui gu' no mblec Diox gu' par
yende chó mèn gác cuee cà gu' loo cón
che'n Diox. Ante nzo thìb con' co' ñibe'en
loo gu' par ne'lide gu'i. Indlyasten le' gu'
ñibe' yéc gu' no ñibe' gu' lezo' gu' par gab
gu' loo lezo' gu' nee gu' cón li gu'. Le' sya,
tataa mod tlo gu' li gu' chol con' co' neete
lezo' gu' co' ndryo' ndlyen' lezo' gu' par
li gu' co' gàc con' ye'rsin' loo Diox. Más
huen, ndlyazen gàc gu' mèn co' que' lezo'
ñèe hues xtàa gu' par tataa mod li gu' sirv
loo hues xtàa gu' chol mod. 14 Chele' gu' li
con' co' ngue niin loo gu' ndxè', sya, ngue
li gu' ryethe con' co' ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn par li mèn con' ndac. Con'a
nac: Fque' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu'
xalque' ngue lezo' gu' ñèe gu' gu'. 15 Per
ndxe'leque', chele' gu' ndxàc yin' no ndxàc
gu' ted, co' nee di's, ndxecloo gu' no ndxòo
xyàn lezo' gu' ñèe gu' thìb xtàa gu' no tedib
xtàa gu', anderhuen gu' con xtàa gu', ne'

yiloa leque gu' teza' gu' loo cón che'n Crist.

Pab ngue lu' loo mèn cón che'n con' co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn par li mèn con' ye'rsin' no cón che'n mod co' nque tee ban mèn, mèn co' ñibe' Xpii Natú' loo.

16 Con' co' niin loo gu' ndxè', mèn huesen
por cón che'n Crist, nac con' ndxè': Gure
ban gu' xalque' ñibe' Xpii Natú' loo gu'. Le'
sya, tataa mod ne'tolode li gu' xal nac rye
con' ndyub yo'f lezo' gu' co' ndryo' ndlyen'
lezo' gu' par li gu'i. 17 Tac rye con' co'
ndli par ndyub yo'f lezo' mèn par li mèn
con' ye'rsin', con'a inacte con' co' ñibe'
Xpii Natú' che'n Diox loo mèn par li mèn.
Lomisque' ne, con' co' ñibe' Xpii Natú'
che'n Diox loo mèn par li mèna, inacte
con'a con' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn par
li mèn co' neete lezo' mèn li mèn. Chele'
thìb mèn alithe ndli con' ndryo' ndlyen'
lezo' mèn par li mèn con' ye'rsin' co' nac co'
neete lezo' mèn, le' sya, yende mod li mèna
con' co' ñibe' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn
par li mèn. Per chele' mèn ndyubdi's loo
con' ñibe' Xpii Natú' loo mèn, ne'lide mèn
con' co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn li mèn par
tataa mod li mèn co' neete lezo' mèn. Por
cona, ngue niin loo gu': Yende mod li gu'
chol con' ndlya's gu' li gu' xal co' ndryo'
ndlyen' lezo' gu' chele' gu', lìcque', ndlya's
tyubdi's gu' loo Diox. 18 Per chele' Xpii Natú'
che'n Diox nac xa' co' nzo no gu' no, chele'
Xpii Natú' tyoo ner loo gu' no tyoo naa Xpii
Natú' loo gu', le' sya, ya inquinte tolo li gu'
con' co' ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f
Moisés loo mèn.

19 Inagànte naca par hui' mèn no par ñaa
mèn no par non mèn con' co' ndli mèn,
mèn co' nzi tee loo rye loothe con' co'
nac che'n xab izlyo'. Mèna ndli yalburrid
no ncua'n mèna xin' huan mèn. No ndli
mèna xtùuz con' xin no con' cap cón che'n
con'a axta ale capas mèna ndlya's mèna li
mèna rye loothe con' ye'rsin' co' nac huax
mod ye'rsin' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn
par li mèn con'a. 20 Ndyub xib mèn no
nsál' mèn ya' mèn no ncòo' mèn yéc mèn
loo chol mdo' co' nac chol gunab. Ndli
mèn yalbruj. Ndxòo xyàn lezo' mèn ñèe
mèn chol xtàa mèn. Ngyoo mèn con xtàa
mèn. No nqueli'th mèn cón che'n xtàa
mèn. Ndxep vez thìb con' co' iñaade ndli
ndxecloo mèn ñèe mèn xtàa mèn. Asendli
mèn ndlyath no mèn xtàa mèn ante par
ñèe loon mèn que no mèn che'npe' taamas
mèn. Más de cona, ndxàc mèn chop son
ned loo chol con'. 21 Ndxàn lezo' mèn ñèe
mèn xtàa mèn. Nac mèn mènguth mèn.
Nac mèn mènguy. Ndxuhuacho' mèn no
ndxuhuaxle' mèn axta plóthe cón che'n
xtàa mèn co'se' ndxàc chol lni. No ndli mèn
taamas con' co' lalque' nac xal con' ndxè'.
Ngue co'xen ryete con' ndxè' loo gu' nalle'
xalque' mco'xena loo gu' ndoore'. Le' rye
mèn co' ndli chol con'a, ne'gácte mèna yòo
mèna loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox
loo mèna.

22 Per ndxe'leque', rye con' co' ndli Xpii
Natú' che'n Diox loo mèn par li mèn nac:
Que' lezo' mèn ñèe mèn chol xtàa mèn.
Con gust cue mèn no xo'f nde' nxo'f ndla'
lezo' mèn. No cue ban mèn rye nda mèn
no rye ndye'th mèn làth hues xtàa mèn.
Nxec mèn con xtàa mèn no ncha'la's mèn
con xtàa mèn. Nazi' cue mèn con xtàa
mèn. Li mèna con' ndac loo xtàa mèn. Li
mèn cumplir con' mbez mèn li mèn loo
xtàa mèn no loo Diox. 23 Gàc mèn mèn
nado', mèn co' indye'ste. Gàc mèn mèn co'
ndxàp lezo', no gàc mèn mèn co' ñibe'pe'
loo lezo' loo ryethe con' ndli mèn. Ryete
gobiern co' ñibe' loo rye nación loo dib athu
izlyo' ndxòo lezo' ñèe mèn, mèn co' ndli
con' ndac ndxè'. 24 Le' rye mèn co', lìcque',
nzo loo cón che'n Crist, co' ngola'sque' loo
Crist, con' co' mbli mèn ndoore' co' ngòc
con' ye'rsin' co' mdyub yo'f lezo' mèn mbli
mèn xal guneete lezo' mèn, con' ye'rsin'a
ngòc xal thìb con' nguth co' ya ne'tolode
ñibe' loo mèna. Tataa mod ya ne'tolode
li mèna con' ye'rsin'. 25 Texal nzi tee ban
na' loo cón che'n Xpii Natú' che'n Diox,
lomisque' tataaguè' ndxàal ta' na' lugar le'
Xpii Natú'a tyoo ner no tyoo naa loo na' loo
ryethe con' ngue tee li na', par ante li na'
con' co' neete lezo' Xpii Natú'.

26 Indxàalte gàc na' mèn nate's no mèn
naxal'. Tac co'se' ndxàc na' xal mèna, con'a
ndli ndxecloo thìb xtàa na' no tedib xtàa na'
ñèe xtàa na' na'. Ne' ne' gàc na' mèn co'
ndxàn lezo' par ñèe na' hues xtàa na', ndee
gu'.

6

Pab mnibe' loo mèna lyath no mèna chol hues xtàa mèna.

1 Mèn huesen por cón che'n Crist, chele'
gu' ñèe chol mèn co' ndxàc hues xtàa na'

ngue tee cua'n xquin no xtol, gu' co' más
nda'le' cuent no gu' co' más mté'thle' par
ndyubdi'sque' gu' loo cón che'n Tad Crist,
blyath no gu' mèna no gunii gu' loo mèna
par bere mèna, tlo mèna, que tee ban ndac
mèna loo cón che'n Tad Crist tedib vez xal
ndxàala. Per nado' di's nado' cuent tyoodi's
no gu' mèna. No anderhuen gu' chó Diox
chó nee gu' gunee gu' xal nzi tee gu'. No
bla's gu' loo leque gu' hui' xal nzi tee ban
gu' loo cón che'n Diox. Tac thìb descuid,
chàa, li Mebizya gan loo gu' no tlo gu', li gu'
chol con' ye'rsin'. 2 Blyath no gu' thìb hues
xtàa gu' no tedib hues xtàa gu' par ne'lide
hues xtàa gu' con' co' ndyub yo'f lezo' hues
xtàa gu' par li hues xtàa gu' con' ye'rsin'.
Chele' gu' tataa ndli loo chol hues xtàa gu',
le' sya, tataa mod ngue lique' gu' xalque'
ñibe' Crist loo gu' par li gu'.

3 Chele' ndxep gu' co' ndxàc hues por
cón che'n Jesucrist ndyac no ndli gu' cuent
anze'f mèn roo no mèn xèn nac gu' co'se'
yende cón ntac gu', leque con'a ndlu' no
tataa mod leque gu' ngue quedìi gu' loo
con' nac gu'. 4 Thìb thìb gu' bla's no hui'
gu' loo leque gu' xá mod nzi tee ban gu' loo
cón che'n Diox par ñee gu' ñeene' ché' ngue
li gu' ndxep con' ye'rsin'. Le' sya, chele'
gu' nda' cuent huenque' nzi tee ban gu' no
ndyac lezo' gu' loo mod co' nzi tee ban gu'
loo cón che'n Diox, le' sya, ndyac lezo' gu'
por cón che'npe' gu'. Per ne'tyacte lezo' gu'
por más nda' gu' cuent no más nté'th gu'
par tyubdi's gu' loo Diox leque taamas hues
xtàa gu'. 5 Per nalle' thìb thìb gu' gunaa loo
gu' no bla's gu' loo leque gu' xá nzi tee ban
gu' loo cón che'n Diox. Thìba con' ndxè'.

6 Le' tediba na, niin thìb con' loo gu': Mèn
co' ngue té'th cón che'n xti's Diox por cón
che'n mèn co' nac maistr co' ngue lu' mèna,
mèn co' ngue té'tha ndxàalque' lyath no
mena maistr co' ngue lu' loo mèn loo con'
co' nde che loo mèn co' nac maistr.

7 Hui' gu' nexa. Ne'ta'de gu' lugar quedìi
gu' leque gu'. Yende chó mèn nzo co' gác
xìis no Diox. Tac Diox tub rezque' cón
che'n rye mèn. Gàcpe'i loo gu' xal mbez
mèn: Le' bin co' co mèn loo yòo, leque biz
bina gàc cosech co' thop mèna, co' nee di's,
fsuc paráp. Leque lool lyàa rsucl. 8 Chele'
chol mèn ndxàp mod co' nac mèn par ndli
mèn chol con' ye'rsin' co' ndryo' ndlyen'
lezo' mèn, le' sya, leque con' ye'rsin' co'
ndli mèna ncàba loo mèna ryo xà' mèn thìb
lad loo Diox thidtene yilo gath bél'yòo lad
mèn. Nacquele' chol mèn gàp thìb mod par
li mèn con' ndac co' yòo lezo' Xpii Natú',
le' sya, Xpii Natú' li par gàca loo mèn ban
no mèn Diox thidtene yilo gath bél'yòo lad
mèn. 9 Cona, ngue niin loo gu': Indxàalte
yizan na' par ne'tolode li na' con' ndac loo
hues xtàa na'. Tac chele' na' ne'ta'de lugar
yizan na' no yitac lezo' na' loo con' ndac co'
ngue li na' loo hues xtàa na', le' sya, por
derech, Diox li par gàc huax con' ndac loo
na' yiloa. 10 Cona, co'se' ta'i lugar loo na' no
co'se' nzoque' mod li na'i, li na' con' ndac
loo chol mèn. No más ndxàal li na' con'
ndac loo mèn co' ndxàc hues xtàa na' por
cón che'n Crist.

Lult di's co' mque' Pab ye's loo mèn loo cart ndxè'.

11 Ryete di's co' nac di's co' nde loo gu'
loo cart ndxè' nac di's co' ndxaben loo tedib
xa' co' ndxàc xtàa daa par mque' xa' ye's
co' nac di's loo cart ndxè'. Per nalle' hui'
gu' nexa: Napló nambìi ñaa letr co' mque'
yuben di's co' nac lult di's loo cart ndxè'
loo gu' par tolo toodiz non gu'. 12 Mèn
co' ndlya's li fuerz par bere gu', li yèe gu'
xal nac costumbr che'n circuncisión, mèna
ndli tataa ante par ndxan' bien mèna loo
chol mèn no par ne'tub ngu'ste chol mèn
mèna por cón che'n di's ndac co' ndlu'
ante gàp mèn yalxla's loo cón ngòc loo
Crist loo cruz. No inquinte li mèn cas
loo taamas costumbr gox cón che'n con'
ngola's mèn ndoore' par lyá' mèn loo con'
ryes. 13 Per fte' lezo' gu', ey, ne' mèn co'
ndli costumbr che'n circuncisión, indlide
prob mèna ryete con' co' ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn. Per mastale' indlide mèn
xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèna,
ale ndlya's mèna le' gu' gàc circuncidar par
tataa tye's mèna loo xtàa mèna le' mèna
mbli fuerz gu' par mbli gu' mquée fthi'f
lad xlan' gu' par ngòc fthi'fa xal thìb señ.
14 Per part cón chenen, indliden cuent no
ne'yilasten le' chol con' co' nzo loo izlyo'
ndxè' o chol xley' li par lyá' daa loo con'
ryes. Ndxe'leque', ante ndxàpen yalxla's
loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist na'
co' nguth loo cruz no maste par lyá' daa
loo con' ryes. Tac por cón che'n con'
co' mxac Tad Crist loo cruz, rye mod co'

ngòc cón che'n xab izlyo' mdyon'le' loon
no mblyuxla loon loo izlyo' ndxè'. Nalle'
nac daa xal mèn co' nguth loo cón che'n
xab izlyo'. 15 Tac chele' na' thidte ndxàc
con Crist Jesús, le' sya, yende cón ndli gàc
circuncidar na' o ne'gàcte circuncidar na'.
Per thidte con' co' más ntac loo Diox nac le'
mèn nacle' mèn cub loo Diox. 16 Ndlyazen le'
Diox li le' gu' cue nagàl lezo' loo Diox no loo
Jesucrist no cue ban gu' rye nda gu' no rye
ndye'th gu' làth xtàa gu'. No ndlyazen le'
Diox thidtene lyat lezo' ñèe Diox gu', ryete
gu' co' nque tee ban ndac loo cón che'n
Crist xal nac di's co' mblu'en loo gu' loo cart
ndxè'. No ndlyazen gàca tataa loo ryete
mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox chol
lugar, mèn co', lìcque', ngòo loo cón che'n
Crist.
17 Lomisque', ndlyazen nalle' par delant
nec thìb mèn indlyasten cua'n xó' daa no
ne' ne' li xol mèn loon por cón che'n zin'
co' ndlin cón che'n Crist, zin' co' mxo'f zin'
Diox cón che'n Crist loon. Tac fthi'f co'
ne'en laden ndxè' ndlu' le' daa, lìcque', nac
thìb mbi' co' nxo'f zin' che'n Crist.
18 Lomisque' ndlyazen, mèn huesen por
cón che'n Tad Jesucrist, le' Tad Jesucrist
angryo' lezo' li Tad Jesucrist anggàc con'
ndac loo gu', no li Tad Jesucrist huen nda
gu' ned que tee gu'. Taandxè'que' gàca loo
gu', ndee gu'.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Co' Ngo Ban Le'n Ciuda Efes

Pab ngue que' ye's loo mèn co' ngola's loo Crist no loo cón che'n Crist, mèn co' mqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Efes.

1 Daa, Pab, ndxe' di's che'n Jesucrist xal
nee lezo' Diox. Ngue que'en ye's loo gu' co'
nac mèn ciuda Efes, gu' co' ngro xà' loo cón
che'n xab izlyo' par ngòc gu' che'npe' Diox.
Ngola's gu' loo Crist Jesús, ne. 2 Ndlyazen
le' Diox tolo li anggàc con' ndac loo gu'. No
ndlyazen le' gu' cue nagàl lezo' loo Diox no
loo Jesucrist. No ndlyazen cue ban gu' rye
nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.

Pab ndyoodi's cón che'n con' ndac co' ndxàc loo mèn por cón che'n Tad Crist.

3 Li na' le' mèn gab nac Diox Diox roo no
Diox xèn no Diox natú' thidtene, Diox co'
nac xud Tad Jesucrist na'. Por thidte ndxàc
na' no thidte nqueltàa na' loo cón che'n
Crist, Diox anze'f thìb con' ndac angmbli
loo na' no rye loothe con' co' nac con' ndac.
Con' natú' co' nac che'n bé' nac che'npe'
na', ne. 4 Diox mcui na' por cón che'n Crist
ndoore' cuec Diox izlyo'. Tataa mbli Diox
par gàc na' mèn co' ngro xà' loo cón che'n
xab izlyo', no mèn co' ngòc che'npe' Diox,
no mèn co' ne'tolode cua'n xquin, no mèn
co' ne'tolode gàp xtol loo Diox. 5 Mcui Diox
na' xalque' mnibe' Diox lezo' Diox no xal
gunee lezo' Diox par ngòc na' xin'pe' yub
Diox por cón che'n Jesucrist. Tataa mbli
Diox tac anze'f nque' lezo' Diox ñèe Diox
na'. 6 Por cón che'n con' co' angmbli Diox
loo na'a, li na' le' mèn gab di's guryath
no di's guryèn cón che'n Diox loo Diox no
loo mèn. Diox mbli angngòc con' ndac
ndxè' loo na' por thidte nqueltàa na' loo
Crist no loo cón che'n Crist, Crist co' nac
lezo' no ngudloo Diox. 7 Por tant nque'
lezo' Diox ñèe Diox na', mbli Diox par le'le'
Crist mtelá' na' loo con' ryes por cón che'n
renpe' Crist co'se' mquée yalguth loo Crist,
co' nee di's, mton' Diox xtol na' por cón
che'n con' co' ngòc loo Crist. 8 Tataa mbli
Diox par mblu' Diox le' Diox nque' lezo' ñèe
Diox mèn axta plóthe, co' nee di's, co'se'
ndli Diox par ndxác mèn no co'se' ndli Diox
ndxòn mèn co' huen huen cón che'n Diox.
9 No mbli Diox par mblu' Diox cón che'n con'
ndlya's Diox li Diox co' nac con' co' be' nzo
casloo loo Diox no co' nac co' mblo xnee
Diox lique' Diox yiloa, con' co' gàcque'. 10 No
com le' Diox mblobe'le' lezo' lique' Diox
par sin falt gàcque' no tyubque' di's co'se'
zinpe' huiz li Diox par thidte ñibe' Crist loo
ryete con', que naca con' co' nzo loo bé',
que naca con' co' nziri' loo izlyo'. 11 No par
mbli Diox thidte mqueltàa na' loo cón che'n
Diox, mcui Diox na' más póla par càaya' na'
con' co' gàc che'npe' na' yiloa, con' co' ta'
Diox par càaya' na'. No ryete con' co' li
Dioxa thidte nac xalque' mblobe' Diox no
mblo xnee Diox lezo' Diox li Diox con'a tac
Diox ndli ryete con' xal gunee lezo' Diox
li Dioxa. 12 Tataa mbli Diox loo na' par de
que, nu' co' nac nerleque' mèn co' ndxàp
yalxla's loo Crist, cue ban nu' par li nu' le'
lèe Diox gàc thìb con' guryath no thìb con'
guryèn por cón che'n con' roo con' xèn co'
nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox.
13 Gu' ne, co'se' mbìn gu' cón che'n di's ndac
co' nac lìcque', di's ndac co' ndlu' xá mod
lyá' mèn loo con' ryes, gu' ngola'sque' loo
Crist no loo cón che'n Crist. No thidte ngòc
gu' loo cón che'n Crist no ngòc gu' che'npe'
Diox por ngulàa Xpii Natú' loo gu'. Ngulàa
Xpii Natú' loo gu' no mbyan' Xpii Natú' loo
gu' xal thìb señ co' nda' cuent le' gu' nac
che'npe' Diox. 14 Xpii Natú' nac xal thìb
prend co' ngue ten na'. Xpii Natú' ndlu'
loo na' nac na' che'npe' Diox axta co'se' zin
huiz co'se' gàc che'n na' con' co' angta' Diox
càa na' co'se' ngolo gunèe Diox mdyalle'
mèn co' mdyal ngòo loo cón che'n Diox,
mèn co' gàc che'npe' Diox, par tolo gàc con'
guryath no con' guryèn loo Diox por cón
che'n con' roo con' xèn co' nzo la's ya' Diox
no co' nzo la's nii Diox.

Pab ngue na'b loo Diox par li Diox tolo gác mèn co' ngola's loo Crist no loo cón che'n Crist.

15 Por cona, co'se' mbìnlen xá mod ndx-
ela's gu' loo Tad Jesús no xá mod nque'
lezo' gu' ñèe gu' ryete mèn co' ngro xà'
loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc
che'npe' Diox, 16 indxathlasten mbezen Diox
quix Diox loo Diox cón che'n gu' co'se' nte'
lezon gu' co'se' mbezen Diox. 17 Ña'ben loo
Diox le' Diox xud Tad Jesucrist na', Diox
co' nquée xnìi tín', tolo li le' gu' tolo gác
tín' cón che'n Diox. Mbezen Diox le' Diox
li par tolo tyub xnìi yéc gu' no par tolo

tyub xnìi lezo' gu' loo cón che'n Diox láth
ngue té'th gu' cón che'n Diox. 18 Ña'ben loo
Diox le' Diox li par tyub xnìi yéc gu' no par
tyub xnìi lezo' gu' loo cón che'n Diox par
ñee gu' no par non gu' cón che'n con' co'
yan' no gu' yiloa, co' nac co' nzi quee lezo'
gu', tac ndxela's gu' loo Diox xal mblya's
Diox. Ña'ben loo Diox le' gu' ñee no non gu'
cón che'n con' roo con' xèn tín' co' mtan'
Diox loo mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab
izlyo', mèn co' ngòc che'npe' Diox. 19 Ña'ben
loo Diox le' Diox li le' gu' ñee no non gu'
rye loothe con' co' nac con' roo con' xèn co'
nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox co'
ndli Diox loo ryete na' co' ndxela's. Ryete
con' ndxè' nzo la's nii Diox no la's ya' Diox.
20 Co'se' mbli Diox ngro xban Crist làth mèn
nguth, mbli Diox mdub Crist cuat Diox loo
bé'. 21 Ngoloa, mdoo Diox Crist loo ryethe
co' nde'f di's ñibe', que naca leque yub angl,
que naca xpii ye'rsin' co' ñibe' loo izlyo'
ndxè', par ñibe' Crist loo angl no loo xpii
ye'rsin'a xal ñibe' chol gobiern loo mèn.
Mdoo Diox Crist loo ryete mèn co' ñibe',
no loo ryete mèn co' ndxàp con' la's nii no
la's ya', no loo mèn co' nac gobiern, no loo
ryete mèn guryath no mèn guryèn co' nxo'f
zin' zin' roo. Iante loo mèn co' nziri' le'n
tiemp ndxè' ñibe' Crist. Ndxe'leque', ñibe'
Crist loo mèn le'n tiemp co' nde nque ndxè',
ne. 22 Mbli Diox ngòc nado' rye loothe con'
loo Crist co'se' mblec Diox rye loothe con'
la's nii Crist no la's ya' Crist par ñibe' Crist
loo ryethe con'a. Mnibe' Diox loo Jesús
par gàc Jesús xa' co' ñibe' loo ryethe mèn
co' ndxela's loo Jesús, mèn co' nqueltàa
loo cón che'n Diox chol lugar. 23 Sya, mèn
co' ndxela's loo Crist Jesús co' nac mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Diox, mèna nac xal
nac bél'yòo lad mèn co' ñibe' yéc mèn, co'
nee di's, Crist nac xa' co' ñibe' loo mèna.
Mèn co' nac mèn co' ndxela's loo Crist,
mèna ngue li par tolo tyaa no tolo tyubque'
di's cón che'n con' roo con' xèn che'n Crist
loo Crist. Leque Crist nac xa' co' ñibe' loo
ryethe con'.

2

Di's ndxè' ndlu' anze'f nque' lezo' Diox ñèe Diox mèn. Por cona, mbli Diox lyá' mèn loo con' ryes.

1 Crist mbli yòo ban no gu' Diox thidtene
yiloa, gu' co' ngòc xal mèn nguth loo cón
che'n Diox, co' nee di's, ncua'n gu' xquin
gu' no xtol gu' ndoore' yila's gu' loo Crist,
2 co'se' mque tee ban li gu' ryethe con'
co' nac mod co' nac che'n mèn loo izylo'.
No mbli gu' con' co' nac co' gunee lezo'
Mebizya, co' nac thìb xpii co' naban loo
mbii no co' ñibe' loo mèn loo izlyo'. No
ndli Mebizya par angndye'th lezo' mèn par
ne'tyubdi'ste mèn loo Diox. 3 Làth mèna
mque tee ban ryete na' póla. Mbli na'i
xal ngro' mblyen' lezo' na'. Mbli na' con'
ye'rsin' xal gunee lezo' na' xal mnibe' xtùuz
na' loo na'. Ale ngòc na' xalque' mèn co'
ndli cón che'n co' nac xab izlyo'. Por cona,
mzyalque' na'i ngocloo Diox loo na' par
tetìi Diox na' axta plóthe xalque' ndxecloo
Diox loo taamas mèn co'se' tub rez Diox cón
che'n mèna yiloa. 4 Anze'f ndlyat tín' lezo'
Diox ñèe Diox mèn. Mastale' ngocloo Diox
loo na' póla, ale ndxe'leque', nque' lezo'
Diox ñèe Diox na' nalle'. 5 Per mastale' ngòc
na' mèn co' mque tee ban xal mèn co' nguth
loo cón che'n Diox tac mcua'n na' xquin
na' no xtol na', Diox mda' yalnaban cub loo
na' par ban no na' Crist. Por angmbli Diox
con'a loo na', mblyá' na' loo con' ryes. 6 Por
cón che'n Crist, Diox mbli le' na' ngue no
yalnaban cub xal mda' Diox yalnaban cub
loo Crist co'se' ngro xban Crist. Diox ngue li
con' guryath no con' guryèn loo na' trè' xal
ngue li Diox con' guryath no con' guryèn
loo Crist co' ndub loo bé'. 7 Tataa mbli Diox
par lu' Diox loo mèn loo tiemp co' nde nque
cón che'n con' ndac co' nac anxle' co' li
Diox anggàc loo mèn co'se' tolo li Diox con'
ndac loo na' por cón che'n Crist Jesús. 8 Diox
mtelá' gu' loo con' ryes co'se' ngola's gu'
loo Crist. Diox mbli angngòc con' ndaca
loo gu'. Con'a inacte cón che'npe' gu'.
Ndxe'leque', naca con' ndac co' angmbli
Diox loo gu'. 9 Ne' ne' ngli gu' ndxep con'
ndac par mtelá' Diox gu' loo con' ryes. Tac
chele' gu' tataa ngli, nde's gu' no ngxal' gu'.
10 Diox mbli le' na' nacle' mèn cub por cón
che'n Crist Jesús par xo'f zin' na' zin' ndac.
Mbli nab Diox zin'a par que tee li na' zin'a.

Di's ndxè' ndlu' loo mèn xá mod cue nagàl lezo' mèn loo Diox no xá mod cue mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn por cón che'n Tad Crist.

11 Por cona, fte' lezo' gu' xá mod mque
tee ban gu' ndoore' yila's gu' loo Crist no
loo cón che'n Crist. Ne'ngàcte gu' mèn

bin mèn nación Israel co' ndli circuncidar
xtàa. Por cona, mbez mèn nación Israel
nac mèn nación Israel mèn co' ndxela's
loo yalndxela's che'n circuncisión. Le' loo
gu' na, mbez mèn nación Israel inacte gu'
mèn co' ndxela's loo yalndxela's che'n cir-
cuncisión xal ndxela's mèna. 12 Thìb cua'a,
gu', ne, ne'nque tee bante loo cón che'n
Crist. Tith tith mque tee ban gu' loo cón
che'n mèn nación Israel. Ngòc gu' mèn
co' inda'de cuent cón che'n conveñ che'n
Diox co' mblu' Diox loo mèn nación Israel,
con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo nu'. Ne'
ne' ngàc gu' mèn co' mbe quee lezo' loo
Diox. Ndxe'leque', mque tee xà' gu' loo
Diox loo izlyo'. 13 Per gu' co' tith tith mque
tee ban loo cón che'n Diox thìb cua'a, Diox
mbli le' gu' nzi tee ban gax loo Diox nalle'
por cón che'n renpe' Crist. Nalle' nac na'
che'npe' Crist. 14 Crist ndli nagàl yo lezo'
na' loo Diox no cue ban na' rye nda na' no
rye ndye'th na' làth xtàa na'. Leque Crist
mbli par thidte ngòc xtùuz na' no lezo' na',
na' co' nac mèn nación Israel no na' co'
inacte mèn nación Israel. Xal mteche mèn
thìb ftoo co' ntau' loo mèn, Diox mteche
ryete con' co' ngòc xèn no xyàn le'n lezo'
mèn nación Israel ñèe mèn nación Israel
mèn co' inacte mèn nación Israel. Tataa
mbli Diox par mbyu' mbyàlle' lezo' ryete
mèna loo cón che'n Diox. 15 Co'se' mque'
mèna Crist loo cruz, leque hora mton' Crist
yalgyoo no ngolo ngola's co' nac che'n ley
co' mxo'f Moisés loo mèn co' mnibe' loo
mèna no che'n xley' co' mnibe' loo mèna.
No mbli Crist thidte ngòc ryop ned mèna,
co' nee di's, ngòc mèna xal thìb con' cub
loo Crist. Tataa mbli Diox par mbyu' mbyàl
lezo' ryop ned mèna. 16 Tataa mod mbyu'
mbyàl lezo' ryop ned mèna loo Diox por
cón che'n con' co' ngòc loo Crist loo cruz.
Tataa mod mbli Diox par ngòp ryop ned
mèna thidte xtùuz no thidte lezo', co' nee
di's, ngòc mèna thìb nedte mèn xal nac
lad mèn thidte con'. 17 Mbi'th lu' Crist di's
co' nac di's ndac loo gu' par cue ban gu'
rye nda gu' no rye ndye'th gu', gu' co'
ngure ban tith loo Diox thìb cua'a no loo
mèn nación Israel co' más gax ngure loo
cón che'n Diox thìb cua'a. 18 Por cón che'n
ryethe con' co' ngòc loo Crist, ngue no thìb
na' no tedib na' mod par bii gax na', na'
co' ngòc ryop ned mèna, loo Diox xud na'
por cón che'n thidte Xpii Natú' che'n xud
na' Diox. 19 Tataa mod inacte gu' mèn tith.
Ne' ne' inac gu' xal mèn co' nzi tee chol
làaz mèn. Ndxe'leque', nac gu' mèn gulàaz
con mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab
izlyo', mèn co' ngòc che'npe' Diox. Nac gu'
mèn guliz che'npe' Diox. 20 Nac gu' mèn co'
mbryoo mxyèn loo di's ndac che'n Crist co'
mblu' myen' xin' mté'th Crist co' mtel' Crist
no mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox loo
gu'. Leque yub Jesucrist nac cón che'n con'
ndxè' xal thìb quèe scuadr co' ndyub squin
ftoo liz mèn. 21 Por cón che'n Crist co' nac
xal quèe scuadra, ryete na' co' ndxela's loo
Crist, nac na' xal thìb yòocal co' ngue xít
té'f ndac mèn, co' nee di's, nac na' xal thìb
liz Diox natú' loo Tad Crist. 22 Por cón che'n
Crist, gu' nzi roo nzi xèn loo Diox xal thìb
yòocal co' ngue xít té'f mèn par gàc gu' xal
thìb lizpe' Diox co'te' yòo ban Xpii che'n
Diox co' nac yub Diox.

3

Pab ngue lu' loo mèn le' Diox mxo'f zin' cón che'n di's ndac loo Pab par lu' Pab no te'th Pab cón che'n di's ndac ndxè' loo alux mèn co' inacte mèn nación Israel.

1 Por cón che'n Jesucrist no por cón che'n
di's ndac co' ngon yalban loo gu' mèn Efes,
gu' co' inacte mèn nación Israel, daa, Pab
ngue lezi'f. Mbezen Diox cón che'n gu' par
gàc con' ndac loo gu'. 2 Naquin le' gu' non
le' por nac Diox thìb Diox ndac, mtan' Diox
di's loon no mxo'f zin' Diox thìb zin' loon.
Pues zin' co' mxo'f zin' Diox loon ndxè'
nac le' daa go yalbàn cón che'n di's ndac
loo gu'. 3 Hui' gu' nexa. Diox mxo'f loo
cón che'n Diox co' nzo casloo loo Diox loon
no mblu' Diox cón che'n Diox loon co' nac
di's co' xax xax ngue tan cuent loo gu' loo
cart ndxè'. 4 Láth ngue lab gu' cart ndxè'
co'te' mtlon mque'en ye's no axta trè', ta'
gu' cuent co' huenleque' le' daa naneeque'
no ndxác daa ndan cuent cón che'n Crist
co' nzo casloo loo mèn. 5 Cón che'n Crist
co' ngo casloo póla, ne'nda'de Diox lugar
ngro xo'fa loo mèn póla xal mxyo'f looi loo
mèn nalle'. Per le'n tiemp ndxè' mxo'f loo
Xpii Natú' che'n Diox con'a loo mèn co'
ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co'
mtel' Diox, mèn co' ndxe' di's cón che'n
Crist no mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox.
6 Con' ndxè' nac co' mcasloo Diox loo mèn
ndoore': Le' mèn co' inacte mèn nación
Israel thidte nac con mèn nación Israel loo

Crist no loo cón che'n Crist. Càaya'que'
mèn co' inacte mèn nación Israel con' co'
mcàbgòn Diox ta' la's Diox par càa mèn
nación Israel por cón che'n Crist xal ndlu'
di's ndac loo na'. 7 Mastale' indxàalte daa
ñibe' Diox loon, Diox mdoo daa loo zin'
ndxè' par gon yalbàn cón che'n Diox. Por
cón che'n thìb con' co' mbli Diox co' ngòc
con' roo con' xèn co' angmbli Diox ngòc
loon co'se' mnibe' Diox loon, lin zin' ndxè'.
8 Daa, Pab, ndyaquen nac daa thìb mbi'
co' yende cón ntac làth rye mèn co' ngro
xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc
che'npe' Diox. Ale le'le' loon angmbli Diox
con' ndxè' par ga lu'en no par ga tethen
cón che'n di's ndac loo mèn co' inacte mèn
nación Israel. Mnibe' Diox loon ga lu'en
loo mèna cón che'n ryethe con' ndac tín'
co' ndli Crist loo mèn, co' nee di's, nec
thìb mod no nec tedib mod ne'ta'de mèn
cuent cón che'n ryethe con' ndac co' ndli
Crist loo mèn. 9 Diox co' mtoxcua' ryethe
con' co' nzi loo izlyo', Diox mxo'f zin' zin'
loon. No ndoo Diox daa loo mèn par lu'en
loo ryete mèn ryete con' co' nac cón che'n
Crist. Nalle' ngue go xo'f Diox xtùuz co'
mbli Diox xtùuz cón che'n ryop ned mèn,
mèn co' nac mèn nación Israel no mèn co'
inacte mèn nación Israel, cón che'n con' co'
ngo casloo loo Diox axta pólle'a. 10 Tataa
mbli Diox por cón che'n mèn co' ndxela's
par lu' Diox ryethe con' co' ndxác Diox loo
angl co' nzo loo bé'. Angla ndxàp con' la's
nii angl no la's ya' angl par non angl le'
Diox ndxác li rye loothe con'. 11 Diox mbli
con' ndxè' loo Crist xalque' mblo xnee Diox
no mblobe' lezo' Diox ndoore' cuec Diox
chol con' co' mtoxcua' Diox par ngòca loo
Tad Crist Jesús na' xalque' gunee lezo' Diox.
12 Por cón che'n Crist, yende cón cuee ca'
loo na'. Con dibaxla's yòo na' loo cón che'n
Diox tac ndxela's na' loo Crist. 13 Por cona,
ngue niin loo gu' loo cart ndxè' no ña'ben
loo gu': Ne'tyoo xà'de lezo' gu' por cón
che'n yalndyub ngu's co' ndxàc loon. Tac
por cón che'n con' co' ndxàc loon ndxè',
le'i ndxàc loon par gàc con' guryath no con'
guryèn loo gu' par nedrè'.

*Di's ndxè' ngue lu' loo mèn xá mod susque'
nque' lezo' Crist ñèe Crist mèn.*

14 Por cón che'n con' co' ndxàc loon
ndxè', ndyub xiben loo Diox co' nac xud
Tad Jesucrist na' par mbezen Diox. 15 Dioxa
mda' lèe loo ryete nación, no famil, no loo
ryethe con' co' nzo loo bé', no loo ryethe
con' co' nziri' loo izlyo'. 16 Mbezen Diox por
cón che'n ryethe con' roo con' xèn che'n
Diox le' Diox li con' loo gu' par gàc gu'
mèn co' ndxòo valor tín' loo por cón che'n
Xpii Natú' che'n Diox. 17 Crist nzo ban le'n
lezo' gu' no le'n xtùuz gu' tac ndxela's gu'
loo Crist. Por cona, mbezen Diox le' gu'
thidtene li nèe lezo' gu' no xtùuz gu' par
gàc gu' mèn co' anze'f nque' lezo' Diox.
18 Le' sya, gàc gu' mèn co' ta' cuent no mèn
co' ndxòn con ryete mèn co' ngro xà' loo
cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc che'npe'
Diox, par ñee gu' no ta' gu' cuent susque'
arid nque' lezo' Crist ñèe Crist alux mèn loo
izlyo'. 19 Mbezen Diox le' gu' ta' cuent no
ñee gu' xal nac mod roo mod xèn co' anze'f
nque' lezo' Crist ñèe Crist mèn. Mod co'
nque' lezo' Crist ñèe Crist na', axta ne' ne'
inda' mèn cuent cón che'n moda. Mbezen
Diox tolo gàc gu' mèn ndac xalque' nac Diox
Diox ndac.
20 No nalle', gab na' Diox roo Diox xèn nac
Diox tac ante Diox ndxàp con' la's nii Diox
no la's ya' Diox par li Diox gàc ryethe con'
co' ña'b na' no co' ndli na' xtùuz. Gàca loo
na' por cón che'n con' co' nzo la's nii Diox
no la's ya' Diox co' ndli Diox zin' loo na'.
21 Ndlyazen le' loo Tad Diox gàc con' roo no
con' xèn por cón che'n mèn co' ndxela's,
mèn co' nqueltàa loo Diox chol lugar, no
por cón che'n Crist Jesús, ne. Gàca le'n lín'
co' ntlo, no le'n lín' co' ndxeloo, no le'n lín'
co' ne'lith node. Taandxè' gàca.

4

*Di's ndxè' ndlu' xá mod thidte ndxàc mèn
co' ndxela's loo Crist por cón che'n Xpii Natú'.*

1 Daa Pab co' ngue lezi'f por cón che'n
Tad Crist, ña'ben loo gu': Fque tee ban gu'
xal ndxàal li mèn, mèn co' Diox mblec loo
cón che'n Diox xalque' mcui Diox gu'. 2 Gòc
gu' mèn nado' co' indye'ste. Fque' lezo' gu'
gunèe gu' hues xtàa gu'. Gòc gu' mèn co'
ncha'la's. No gòp gu' mod con mèn co' nac
hues xtàa gu' xalque' mèn co' nque' lezo'
ñèe hues xtàa mèn. 3 Bli gu' fuerz par thidte
que tee ban gu' xal ñibe' Xpii Natú' che'n
Diox loo gu'. Fque tee ban gu' rye nda gu'
no rye ndye'th gu' no par thidte gàc gu' loo
Diox. 4 Tac mèn co' ndxela's loo Crist no loo
cón che'n Crist, mèna thidte ngòc loo Diox
xal thidte ladpe' Crist. Thidte Xpii Natú'

che'npe' Diox nzo. Lomisque' ne, loo thidte
con' nzi quee lezo' na', con' co' li Diox loo
na', co' nee di's, con' co' mbli nable' Diox
gàc loo na' yiloa. 5 Thidte Tad Diox nzo.
Thidte yalndxela's nzo. Thidte bautism
nzo. 6 Lomisque', nzo thidte Diox co' nac
xud na' co' ñibe' loo alux con' co' nziri'.
Ndli Diox zin' loo ryethe con'a. Nzoque'
Diox le'n lezo' ryete na', ne.

7 Mbli Diox loo thìb thìb na' ndxác na' li
na' con' xal ndlya's Diox gác na' par ta' na'
cuent loo xtàa na' cón che'n di's ndac xal
mblya's Crist. 8 Por cona, mbez loo libr co'
nac xti's Diox cón che'n Crist:

Co'se' mquée Crist gáp loo bé', mbe'
Crist thìb baan mèn co' ngòc xal pres. No
angmda'la's Crist con' ndac loo mèna.

9 ¿Cón nee di's nguáp Crist loo bé', à'?
Con'a nee di's ner ngulàa Crist le'n thìb
ye'r co' anze'f na's co' nac axta xàn' le'n
izlyo'. 10 Crist co' ngulàa le'n izlyo', leque
yub Crist nac xa' co' mquée gáp loo bé' yiloa
par hui' loo Crist ryethe con' co' ñibe' Crist
loo bé'. 11 Leque yub Crist mbli angngòc
con' ndac loo mèn. Crist angmbli le' ndxep
mèn ngòc mèn co' mtel' Crist, co' ndxe' di's
cón che'n Crist. Angmbli Crist le' taamas
mèn ngòc mèn co' nde'th di's co' ndxab
Diox. Angmbli Crist le' taamas mèn mblo
yalbàn che'n di's ndac. Angmbli Crist le'
taamas mèn ngòc pastor loo mèn. Angmbli
Crist le' taamas mèn ngòc maistr co' ndlu'
cón che'n Crist loo mèn. 12 Tataa mod mbli
Diox le' mèna lu' loo ryete mèn co' ngro
xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc
che'npe' Diox. Tataa mbli Diox par xo'f zin'
mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo',
mèn co' ngòc che'npe' Diox, zin' co' nac
rsin'pe' Diox. Mèna mxo'f zin' zin'a par
tolo té'th mèn par tyubdi's ndac mèn loo
Crist, co' nee di's, mèn co' nac loo Crist xal
ladpe' Crist. 13 Mèna toloque' lu' loo mèn
co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn
co' ngòc che'npe' Diox, axtaque' thidte gàc
na' loo yalxla's co' ndxàp na' loo Crist no
axtaque' ñee na' no non na' ryethe con' cón
che'n Crist co' nac xgan'pe' Diox. No tolo
té'th na' cón che'n Diox par tyubdi's na'
loo cón che'n Crist axtaque' gàc na' mèn
co' nac xalque' nac Crist. 14 Chele'i taandxè'
mod ndxàc loo na', ne'gàcte na' xal myen'
bix co' ndli xtùuz chol con'. Ne' ne' gàc
na' xal yix co' ndxe' mbii pál co'te' nxyo'f
mbii loo cón che'n chol xley' mèn. Ndxàca
loo ndxep mèn por xquin che'n chol mèn
co' mcua'n mod, par nquedìi mèn mèna no
nabe's ntoxcua' mèna yalgutyè' par quedìi
mèn mèna. 15 Más huen gàca tyoodi's na'
ante con' co' nac lìcpe' láth tolo que' lezo'
na' ñèe na' hues xtàa na'. Tolo té'th ndac
na' par tolo tyubdi's ndac na' loo ryete con'
che'npe' Crist co' ñibe' loo na'. Ñibe'pe'
Crist loo na' xal ñibe' yécpe' na' loo na'.
16 Loo cón che'n Crist nac na', co' nee di's,
nac na' xal ladpe' Crist. Lada natoxcua'.
Nac lada xal thìb con' co' huen natedó', co'
nee di's, nayal' lada. Tac ryete lugar co'te'
nayal' lad mèn nda' fuerz loo lad mèn. No
thìb thìb lugar che'n lada ndli thìb zin' co'
ndlyath no loo dib lad par li lada zin'. Tataa
mod, ne, lyath no na' hues xtàa na' no que'
lezo' na' ñèe na' hues xtàa na' par tolo té'th
na' par tyubdi's na' loo cón che'n Crist.

Pab ngue te'th no ngue lu' Pab cón che'n yalnaban cub co' ndxàc loo mèn co' ndxela's loo Crist.

17 Con' ndxè' niin loo gu', tá, no tolo
ñibe'en loo gu' por lèe che'n Tad: Ya
ne'tolode que tee ban gu' xal taamas mèn
co' indlibe'de Diox. Tac ngue que tee ban
mèna xal nee lezo' mèna loo co' nac xtùuz
mèn co' intacte. 18 ¡Prob mèna izlyo'! tac
nacuau yéc mèna no nacuau lezo' mèna. No
indxàpte mèna yalnaban co' nac yalnaban
co' ndli Diox que no mèn tac anze'f naxèn
mèna no anze'f nachol' mèna tac naad no
nguud lezo' mèna. 19 ¡Prob mèna izlyo'! tac
leque mèna mbli par mdyuhuan yob yéc
mèna por inthyonte mèna. No leque mèna
ngulàa loo chol con' ye'rsin' co' ndyub yo'f
lezo' mèna li mèna. No axta con gust
ndli mèna ryethe con' ye'rsin' no con' zab
tac tataa mblya's mèna li mèna. 20 Per
ndxe'leque', gu' ne'nté'thte cón che'n Crist
tataa, ¿lé'? 21 Chele' gu', lìcque', mbìn di's
cón che'n Crist, mté'thque' gu' co' nac cón
che'n Crist xal nac Crist lìcpe' no co' nac
con' lìcpe' co' nzo loo Crist, ¿lé'? 22 Le' cón
che'n mod ye'rsin' co' ngòc mod co' mque
tee ban gu' thìb cua'a na, blá' gu' ryete mod
gox ye'rsin' co' nac mod cap co' mquedìi
gu' thìb cua'a loo cón che'n xab izlyo'. Loo
yalnaban co' mban gu' co' ngòc co' nduhua
nee lezo' gu', nac co' angnquedìi mèn loo
izlyo' ndxè'. 23 Per nalle' naquin gàc gu' xal
mèn cub loo con' co' ndli gu' xtùuz no loo

con' co' nden' gu' le'n lezo' gu'. [24] Gòc gu'
xal mèn cub loo mod co' nzi ban gu' nalle'
le' gu' nac mèn cub tac Diox mbli nacque'
gu' mèn cub. Por cona, fque tee ban lu' gu'
loo mèn le' gu', lìcque', nzi tee ban lìque' no
nambìique' nzi tee ban gu' loo Diox.
[25] Por cona, ngue niin loo gu':
Ne'toxcua'de gu' yalgutyè'. Ndxe'leque',
ftoodi's thìb thìb gu' con hues xtàa gu' ante
co' nac con' lìcpe' tac ryete na' thidte nac
loo Crist no loo cón che'n Crist xal thidte
ladpe' Crist.
[26] Chele' gu' yecloo, ne'ta'de gu' lugar
cua'n gu' xtol gu' látha. Ne' ne' co gu' xyàn
lezo' gu' nen tiemp ñèe gu' hues xtàa gu'.
[27] Ne' ne' ta' gu' lugar cobya' Mebizya gu'
thidtene.
[28] Gu' co' mbli huan' thìb cua'a, ya
ne'tolode li huan' gu'. Ndxe'leque', bli gu'
zin' con ya'pe' gu' co' nac zin' ndac par que
no gu' con' ta' gu' anxle' loo hues xtàa gu'
co' naquin con'.
[29] Ne'tyoodi'ste gu' nec thìb di's zab.
Ndxe'leque', ftoodi's gu' di's ndac par tataa
mod lyath no gu' hues xtàa gu' no par li nèe
hues xtàa gu' lezo' hues xtàa gu' loo cón
che'n Diox co'se' ndxòn hues xtàa gu' di's
co' ndyoodi's gu'. [30] Ne'texide gu' lezo' Xpii
Natú' che'n Diox. Xpii Natú' ngue ten gu'
par nac gu' xal mèn co' ngue sell lad gu'
par ndxàc be' gu' axta zin huiz co' gàc huiz
co'se', sin falt, telá' Diox na' loo ryethe con'
ryes thidtene.
[31] Biiche xà' gu' loo ryethe con' co' nac
xèn xyàn, no loo ryethe con' co' nac ayen
di's ayen cuent co'se' ngyoo gu', no cón
che'n co'se' ndxòo xyàn lezo' mèn, no
ryethe con' co' nac con' ye'rsin'. Ryethe
con' ndxè' nac co' ndli ndyoo xà' lezo' gu'
ñèe gu' hues xtàa gu'. [32] Ndxe'leque', gòc
gu' mèn ndac co' ndlyat lezo' ñèe thìb hues
xtàa gu' no tedib hues xtàa gu'. Fteri'th
ftecan' gu' xtol thìb hues xtàa gu' no tedib
hues xtàa gu' co' mbli hues xtàa gu' loo gu'
xal mton' Diox xtol gu' por cón che'n Crist.

5

*Di's ndxè' ngue lu' cón che'n xá mod ndxàal
que tee ban mèn co' nac xin'pe' Diox.*

[1] Gu' co' nac xin'pe' Diox co' anze'f nque'
lezo' Diox ñèe Diox, bli gu' con' ndac loo
hues xtàa gu' xal ndli Diox con' ndac loo
mèn. [2] Tolo gòc gu' mèn co' nque'que' lezo'
ñèe hues xtàa xalque' nque' lezo' Crist ñèe
Crist na'. Crist mda' lugar loo mèn par
mbeth mèn Crist. Tataa mbli Crist por cón
che'n na'. Tataa mod mbli Crist co' mblya's
Diox. Mdyac lezo' Diox loo cón che'n Crist
co'se' nguth Crist.

[3] Ne'gàcte gu' xal mèn co' ncua'n xin'
huan. Ne' ne' gàc gu' mèn co' nqueli'th
no co' ndxàn lezo' ñèe hues xtàa. Ne'
ne' yath yèn con' ye'rsin' ndxè' làth gu'.
Ndxe'leque', fque tee ban gu' xalque'
ndxàal que tee ban mèn co' ngro xà' loo
cón che'n xab izlyo' co' ngòc che'npe' Diox.
[4] Ne'tyoodi'ste gu' di's zab. Ne' ne' tyoodi's
gu' di's co' ndyoodi's mèn naad. Ne' ne'
tyoodi's gu' di's cap co' nac yalguyith co'
indxàalte. Ndxe'leque', guuz gu' loo Diox:
Diox quix U', Diox. [5] Gu' nanee lìcpe' nac
con' ndxè' tac nec thìb mèn co' ncua'n xin'
huan, nec thìb mèn co' nac mèn xin no mèn
cap, nec thìb mèn co' nqueli'th cón che'n
hues xtàa mèn, co' nee di's, mèn co' lalque'
nac xal mèn co' ndyub xib no co' ncòo'
yéc no co' nsál' ya' loo mdo' no loo chol
gunab, nec thìb mèna ne'gàc che'nte con'
co' ta' Diox loo mèn co'te' ñibe' Crist no
Diox. [6] Ne'ta'de gu' lugar quedìi chol mèn
gu' con di's co' yende cón ntac tac por cón
che'n ryete con' ye'rsin' ndxè' ndxecloo
Diox ñèe Diox mèn co' indyubdi'ste loo
Diox. [7] Ne'queltàa node gu' mèna par li gu'
xal ndli mèna.

[8] Thìb cua'a ngòc gu' mèn co' nau' loo no
co' nau' yéc. Per nalle' nac gu' mèn co'
nduble' xnìi yéc no co' nduble' xnìi lezo'
loo Tad Crist. Fque tee ban gu' xal mèn
co' mbyà'xle' xnìi yéc no co' mbyà'xle' xnìi
lezo', ndee gu'. [9] Tac con' co' ndli Xpii
Natú' che'n Diox loo na' ncàb ndxàc con'
ndac, no con' nalì, no con' lìcpe' loo na'.
[10] Fté'th gu' li gu' ryete con' ndac co' ndxòo
lezo' Tad Crist li gu'. [11] Ne' ne' ye'th lezo'
gu' li gu' chol con' co' yende cón ntac xal
ndli mèn co' alithe nzi que tee ban loo
izlyo', mèn co' nau' loo no mèn co' nau'
yéc. Ndxe'leque', más huen fta' gu' cuent
loo mèn chó con' nac con' anxle' par non
mèn cón che'n con'a. [12] Tac ryethe con' co'
xexte ndli mèna, co'se' gòn taamas mèn
con' ndli mèna, ne'lyàa huente con' ndli
mèna lezo' mèna. Ale thyon mèna. [13] Per
co'se' mco'xle' mèn loo hues xtàa mèn cón
che'n ryete con' ye'rsin' co' ndli mèna, ya

ngro xo'fla loo xnaa por mda' mèna lugar
mduble' xnìi yéc mèna no mduble' xnìi
lezo' mèna. Tac cón che'n di's ndac ndli
ndryo xo'f cón che'n con' ye'rsin' co' ndli
mèn loo xnaa. 14 Por cona, mbez mèn póla:
Blo' gu' mcal' loo gu', gu' co' ndxàt.
Goo che gu' làth mèn nguth. Crist li par
tyub xnìi yéc gu' no par tyub xnìi lezo'
gu' loo cón che'n Diox, ey.
15 Anderhuen gu'. Leque gu' bla's loo gu',
tá, xá mod nzi tee ban gu'. Ne'que tee
bante gu' xal mèn naad no xal mèn nguud.
Ndxe'leque', fque tee ban gu' xal mèn co'
ndxác. 16 Ne'cuedte gu' no ne'lá'de gu' par
ne'tolode li gu' con' ndac co' ngue li gu' tac
tiemp ndxè' nac tiemp ye'rsin'. 17 Por cona,
ne'gàcte gu' arid mèn naxèn. Ndxe'leque',
gòc gu' mèn co' nda' cuent no mèn co' non
co' nac co' nee lezo' Tad Crist. 18 Ne' ne' que
tee tuuz gu' tac loo con'a ndxeza' mèn no
ndlyux mèn. Ndxe'leque', gòc gu' mèn co'
ta' lugar ante ñibe' Xpii Natú' loo gu' xal
nee lezo' Xpii Natú'. 19 Ftoodi's gu' loo thìb
xtàa gu' no loo tedib xtàa gu' xal ndlu' di's
co' nac xti's Diox co' nac libr che'n salmos
no con himn co' ndxol' ro gu' co' nac cón
che'n co' ndlu' Xpii Natú' loo gu'. Gol' ro
gu' con' roo no con' xèn no con' guryath
no con' guryèn loo mèn cón che'n Tad Diox
dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'. 20 Por
lèe che'n Tad Jesucrist na', tolo gab gu' Diox
quix U', Tad Diox, cón che'n ryete con' loo
Tad Diox xud na'.

Di's ndxè' ngue lu' xá mod gàp mèn mod loo mèn guliz mèn, mèn co' ndxela's loo Crist.

21 Gòc gu' mèn co' ndyubdi's no mèn co'
ndxòn ro thìb hues xtàa gu' no ro tedib
hues xtàa gu' por cón che'n Diox tac gu'
ndxònque' ro Diox no ndxàp gu' mod loo
Diox.
22 Mèngot, gu' co' ngue no xin' sa'l, bìn
gu' ro xin' sa'lpe' gu' xal ndxòn gu' ro Tad
Crist. 23 Tac xin' sa'l gu' nac gundan loo
gu' xalque' nac Crist gundan co' ñibe' loo
mèn co' ndxela's, mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox. Crist ntelá' mèn co' ndxela's
loo cón che'n Diox por cón che'n Crist loo
con' ryes. Mèna nac xal ladpe' Crist. 24 Texal
naquin ndyubdi's mèn no ndxòn mèn di's
che'n Crist, mèn co' ndxela's loo cón che'n
Diox por cón che'n Crist, tataaguè' ne, ryete
mèngot co' nac xin' sa'l ndxàal tyubdi's loo
xin' sa'l co' nac sa'lbi' che'n sa'lgota loo
ryete con' co' ñibe' sa'lbi' loo sa'lgot. Li
sa'lgota xal ñibe' sa'lbi'i.
25 Lomisque', ngue niin loo gu', ne, gu' co'
nac mènbi' co' nac xin' sa'l sa'lgot: Fque'
lezo' gu' gunèe gu' xin' sa'lgot gu'. No
bli gu' cas xin' sa'l gu' xalque' nque' lezo'
Crist ñèe Crist ryete mèn co' ndxela's loo
Crist no co' thidte nqueltàa loo cón che'n
Crist. Fte' lezo' gu' le' Crist nque'que' lezo'
ñèe Crist mèn axta mda' Crist lugar mquée
yalguth loo Crist por cón che'n mèn co'
ndxela's loo Crist. 26 Co'se' ngolo mbìn mèn
cón che'n di's ndac no ngola's mèn di's co'
nac di's ndaca, co' nee di's, ngola's mèna
loo Crist, sya, ngòc bautizar mèn le'n nít.
Tataa mod mtembìi Crist mèna xal ntech
mèn trast zab par co' xà' Crist mèn co'
ndxela's co' nqueltàa loo cón che'n Diox loo
cón che'n xab izlyo' par gàc mèna che'npe'
Diox. 27 Con'a mbli Crist par leque yub
Crist lu' mèn co' ndxela's loo Diox por cón
che'n Crist xal thìb con' co' nquée xnìi loo
Diox por cón che'n Crist. Lya's Crist le'
mèn co' ndxela's, co' ngòo loo cón che'n
Diox, ne'gàpte nec thìb con' co' nac con'
xin no con' cap no nec thìb con' co' lal
nac xal con' xin no con' cap. Ndxe'leque',
lya's Crist gàc mèn co' ndxela's loo cón
che'n Diox por cón che'n Crist, mèn co',
lìcque', ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co'
ngòc che'npe' Diox, mèn co' ngòcque' mèn
nambìi no mèn nalì loo Diox. 28 Tataaguè'
ne, sa'lbi' ndxàal quenap sa'lgotpe' sa'lbi'
xalque' ngue lezo' sa'lbi' ñèe sa'lbi' leque
ladpe' sa'lbi'. Co'se' nquenap mèn xin'
sa'lgot, naca xal co'se' leque mèn ngue lezo'
ñèe mèn mèn. 29 Yende chó mèn nzo co'
alithe ndxecloo ñèe lad no co' indyóode cón
che'n ladpe' mèn, ¿lé'? Ndxe'leque', leque
mèna ndli par nquenap mèna leque mèn.
No nguàa leque mèn mèn. Crist, ne, nque-
nap mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n
Crist. 30 Nac na' co' ndxela's loo Diox por cón
che'n Crist loo cón che'n Crist xal ladpe'
Crist, co' nee di's, co' nacpe' bél' ladpe'
Crist no sith ladpe' Crist no ren ladpe' Crist.
31 Por cona, ndlá' thìb mbyòo xud mbyòo no
xna' mbyòo par tyub no mbyòo thìb mza'.
Le' sya, ryop mbyòo mza'a ngòc thidte xtàa
co' mdyoo dó'. 32 Con' ndxè' nac thìb con'
roo no thìb con' xèn co' nzo casloo co' tarte
ryo xo'f loo mèn. No cón che'n con' ndxè'
nac cón che'n Crist co' ngue toodizen loo
gu'. Lomisque' ne, naca cón che'n mèn

co' nqueltàa loo cón che'n Crist chol lugar.
33 Per thìb thìb gu' co' nac xin' sa'lbi', leque
gu' quenap xin' sa'lgot gu' xalque' ngue
lezo' gu' ñèe gu' gu'. Xin' sa'lgot, gòp gu'
mod loo xin' sa'lbi'pe' co' nac sa'l sa'lgota,
ne.

6

1 Lomisque', niin loo gu', myen', gu' co'
nac xin' xud gu' no xin' xna' gu': Ftubdi's
gu' loo xud gu' no loo xna' gu' tac gu' nac
myen' co' nzo loo cón che'n Crist. Nalì no
nambìi nac con' ndxè' loo Diox. 2 Bli gu'
con' guryath no con' guryèn loo xud gu' no
loo xna' gu'. Tac chele' gu' li con' ndxè' co'
nac ner yalnibe' co' mnibe' Moisés loo mèn
co' mcàbgòn Diox càba con' ndac loo mèn,
cona nee di's, 3 xyal' ned xyal' yó' loo gu' par
cua'n gu' co' hua gu' no co' gu gu' no tyac
lezo' gu' láth ban gu' huax lín' loo izlyo'
ndxè'. 4 Le' gu' co' nac gundan ted gundan
yín' loo xin' gu' na, ne'ta'de gu' xyàn lezo'
xin' gu' par yecloo xin' gu' no par tyoo xà'
lezo' xin' gu' loo mod co' ndxela's gu' loo
Diox. Ndxe'leque', no no ftoodi's no gu' xin'
gu' nado' di's no nado' cuent par té'th xin'
gu' ñibe' xin' gu' loo lezo' xin' gu' no loo
xtùuz xin' gu'. Blu' gu' xin' gu' par tyubdi's
xin' gu' loo cón che'n Tad Crist, ne.

5 Gu' co' nac moz, ne, ftubdi's gu' loo
patrón gu' no bìn gu' ro patrón gu' co'
ñibe' patrón loo gu' loo izlyo' ndxè'. Bli
gu' cas patrón gu'. No gòp gu' mod gunèe
gu' patrón gu' dib nzo yéc gu' no dib nzo
lezo' gu' xalque' ndyubdi's gu' loo Crist.
6 Ne'gàcte gu' xal moz co' ndli zin' ante
co'se' ndoo naa patrón loo moz par tataa
mod güin moz loo zin'. Ndxe'leque', gòc gu'
xal moz co' nxo'f zin' cón che'n Crist. Bli
gu' zin' dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'
xal mèn co' ndyé'th lezo' loo co' ñibe' Diox.
7 Gu' co' nac moz, bli gu' zin' dib nzo yéc gu'
no dib nzo lezo' gu' xalque' ndli mèn sirv
loo Tad Crist. Ne'lide gu' sirv loo xtàa gu'
xal ndli chol mèn sirv loo xtàa mèn. 8 Tac
gu' naneeque' le' ryete con' ndac co' ndli
thìb thìb na', càaya' na' yalndxax cón che'n
con' ndac co' ndli na' co' ta' Tad Crist, que
nac na' moz, que nac na' mèn co' yende chó
ñibe' loo.

9 Lomisque', gu' co' nac patrón, ne,
tataaque' bli gu' con moz gu'. Ne'tetìixù'de
gu' moz gu'. Fte' lezo' gu' le' gu' nonque' le'
Tad Diox, co' nzo loo bé', nac patrón che'n
ryete na', que nac na' patrón, que nac na'
moz. Indlide Tad Diox tyu' thìb mèn más
leque tedib mèn loo Tad Diox.

*Pab ngue lu' le' xti's Diox co' nac di's natú'
nac xal nac chol yi'f co' ntau' solndad lad sol-
ndad loo xó' loo mèn co' ndxela's loo Crist.*

10 Per nalle' con' ndxè' nac lult di's co'
ngue niin loo gu', mèn co' nac xal huesen
por cón che'n Crist: Leque gu' blo valor
loo gu' no bli gu' par ye'th lezo' gu' par
tolo queltàa gu' loo Tad Crist no loo cón
che'n Tad Crist por cón che'n ryethe con'
co' nzo la's nii Tad Crist no la's ya' Tad Crist.
11 Fquenap gu' gu' loo ryethe con' ye'rsin'
che'n Mebizya co' ngyoo no mèn. Xal co'se'
ntau' solndad lad solndad con thìb bloo yi'f
loo con' ryes, tataaque' ndlàa Diox na' no
ntau' Diox na' loo con' ryes no loo con'
ye'rsin' co' ndxàc loo na'. 12 Tac ingyoode
na' con mèn loo izlyo' ndxè'. Ndxe'leque',
na' ngyoo con ryete xpii ye'rsin' co' nzi
tee ban loo mbii. Xpii ye'rsin'a ndxàp con'
roo con' xèn la's nii xpii ye'rsin'a no la's
ya' xpii ye'rsin'a. Ñibe' xpiia loo izlyo'
ndxè', co' nee di's, loo mèn co' nac jef roo
jef xèn co' ñibe' loo mèn loo izlyo' ndxè'.
13 Por cona, gure nèe gu' no blo gu' valor
loo gu' loo cón che'n ryethe con' co' nzo
la's nii Diox no con' co' nzo la's ya' Diox
xal thìb solndad co' ndxoc xab co' nacsua'
con yi'f par tau' solndad lad solndad par
lyá' solndad loo con' ryes. Tataa bli gu'
par ne'tyoo xà'de lezo' gu' no ne'zyebte gu'
co'se' cobya' Mebizya gu' par li Mebizya
tyub yo'f lezo' gu' par li gu' con' ye'rsin'
le'n huiz co' gàc huiz ye'rsin'. Le' co'se'
yilo ri'th con' ye'rsin'a loo gu' na, bli gu'
par tolo cue nèe gu' loo cón che'n Diox.
14 Tolo bli gu' par cue nèe gu', tá, loo co'
nac cón che'n Diox. No que tee ban li gu'
con' co' nac lìcpe'. Tataa gàp gu' fuerz
no yòo valor loo gu' co'se' cobya' Mebizya
gu' hora xal ndli thìb solndad co'se' ntí'
solndad thìb cinch le'n solndad par gàp
solndad fuerz. Bli nèe gu' gu' loo cón che'n
Diox par nalì no nambìi que tee ban gu'
loo cón che'n Crist par ne'lide Mebizya gan
loo gu' xal co'se' ndxoc thìb solndad xab
solndad co' nacsua' con yi'f par ne'tehuí'de
ngolo ngola's solndad solndad co'se' ndyee
solndad loo xó'. 15 Nalas gure gu' no bli

nab gu' gu' par ta' gu' cuent no co gu'
yalbàn loo mèn cón che'n di's ndac co' li
par yo nagàl lezo' mèn que tee ban mèn loo
Diox. Tataa bli gu', co' nee di's, nac xal ndli
solndad co'se' quej nque' solndad zapat nii
solndad par yátbèe solndad ya solndad loo
xó'. 16 Más de cona, gola's gu' no gòp gu'
yalxla's loo Diox xal ngue niin loo gu' par
ne'lide Mebizya gan loo gu'. Tataa bli gu',
co' nee di's, nac xal ndli thìb solndad co'se'
ntau' solndad lad solndad con thìb le' yi'f
co' lèe scud láth co'se' ndoo mèn co' nac
ngolo ngola's che'n solndad loo solndad
con flech, co' ndub quìi bèel punt, par lyá'
solndad loo con' ryesa. Tataa bli gu' par
ne'yizi'fte no ne'yiga'ste con' ye'rsin' loo
gu' co' nac con' ndlya's Mebizya gàc loo
gu'. 17 Bli gu' xtùuz loo ryethe con' cón
che'n xá mod mblyá' gu' loo con' ryes par
quenap gu' xtùuz gu' xal nquenap solndad
yéc solndad con sombrel co' nacsua' con
yi'f. Blu' gu' cón che'n xti's Diox loo xtàa
gu' xal ndlyath no Xpii Natú' che'n Diox
gu'. Tataa mod li gu' gan loo Mebizya xal
ndli solndad us thìb cuchi par li solndad
gan loo mèn co' nac ngolo ngola's che'n
solndad. 18 Ftoloque' gurez gu' Diox no bnab
gu' ryethe con' naquin gu' loo Diox por cón
che'n Xpii Natú'. Ftolo bnab gu' con' loo
Diox xal mèn co' nalas nziri' co' nac mèn co'
inzode mcal' loo. Ftoloque' gurez gu' Diox
por cón che'n ryete mèn co' ngro xà' loo
cón che'n xab izlyo' co' ngòc che'npe' Diox.
19 Gurez gu' Diox por daa, ne, par tolo ta'
Diox lugar loon par tyoodizen con dibaxla's
no lin par yath yèn cón che'n di's ndac co'
ngo casloo loo mèn axta póla. 20 Diox mtel'
daa par ndalen xal mnibe' Diox loon par
tethen cón che'n di's ndac che'n Diox loo
mèn. Nalle' por mdethen cón che'n di's
ndaca, mque' mèn daa lezi'f. Gurez gu' Diox
par daa par yòo valor loon xal ndxàala par
gon yalbàn loo mèn con dibaxla's cón che'n
di's ndaca.

Pab ngue nii Diox loo mèn co' ndxela's loo Crist no loo cón che'n Crist.

21 Tiquic co' ndxàc hues na' por cón che'n
Crist, co' nac mbi' co' anze'f nque' lezo' ñèe
na', Tiquic ta' cuent loo gu' par ñee gu' no
ta' gu' cuent cón che'n zin' co' mxo'f zin'
Diox loon no xal ndxàc ryete con' ndxè'
loon. Anze'f altant ndoo Tiquic loo mèn
láth nxo'f zin' Tiquic zin' loo mèn cón
che'n Tad Crist. 22 Por cón che'n con' ndxè'
mtel'en Tiquic loo gu' par ta' Tiquic cuent
loo gu' xá nzo nu' par nedrè' no par tegán
Tiquic lezo' gu'.

23 Mbezen Diox no Tad Jesucrist le' Diox
li par cue gu' rye nda gu' no rye ndye'th
gu'. Gòp gu' yalxla's loo Diox xud na'. Fque'
lezo' gu' gunèe gu' xtàa gu' co' nac xal
huespe' gu' làth xtàa gu'. 24 Mbezen Diox
le' Diox li anggàc con' ndac loo ryete mèn
co' nque' lezo' Tad Jesucrist na' con dib nzo
yéc mèn no con dib nzo lezo' mèn thidtene.
Taandxè' gàca.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Co' Ngo Ban Le'n Ciuda Filip

Pab ngue que' ye's loo mèn láth mque' Pab lezi'f, loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist, mèn co' ngo ban le'n ciuda Filip.

1 Daa, Pab, ngue que' ye's loo gu', mèn
che'n ciuda Filip, gu' co' ndxela's loo Diox
por cón che'n Tad Crist. Ryop nu' Timote
ngue nii Diox loo gu', gu' co' ngro xà' loo
cón che'n xab izlyo' par ngòc gu' che'npe'
Diox no che'npe' Crist Jesús. Lomisque'
tiemp, ngue que'en ye's loo gu' mèngool,
gu' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn
co' ndxela's loo cón che'n Diox. Lomisque',
thidte ngue que'en ye's loo gu', gu' co'
ndlyath no no co' ndli sirv loo mèn co'
ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n
Crist Jesús. 2 Ndlyazen le' Diox xud na' no
Tad Jesucrist na' tolo li anggàc con' ndac
loo gu'. Ndlyazen, ne, le' Diox no Tad
Jesucrist na' angli nagàl yo lezo' gu' loo
Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye
ndye'th gu' làth xtàa gu'.

Pab ngue na'b loo Diox cón che'n mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist.

3 Ryete vez co'se' nte' lezon gu' láth
co'se' mbezen Diox, mbezquen Diox quix
Diox loo Diox por cón che'n gu'. 4 Ndyac
lezon co'se' toloque' mbezen no ña'ben cón
che'n ryete gu' loo Diox co'se' mbezen Diox.
5 Naneeque' gu' thidte ngue xo'f zin' na' zin'
cón che'n di's ndac. Ndlyath noque' gu'
daa axta co'se' ngòc ner huiz co'se' mbìn
gu' di's co' nac di's ndac. Axta huiza no
axta huiz nalze ngue lyath noque' gu' daa.
6 Ndxàpen yalxla's loo Diox le' Diox co' mtlo
mxo'f zin' cón che'n zin' ndac ndxè' loo
gu', Diox tolo li zin' ndac ndxè' loo gu' axta
huiz co'se' gàc huiz bere Jesucrist, yi'th
xi Jesucrist mèn co' ndxela's loo Jesucrist.
Axta syare', ngolo mdyaa zin' ndxè' loo gu'.
7 Ndxàalque' taandxè' lin xtùuz cón che'n
ryete gu'. Tac anze'f lezon ngudloon ryete
gu'. Diox angngue li con' ndac loo gu' xal
ndxàca loon láth ngue'en lezi'f nalle', ne,
tac gu' ndlyath no daa loo zin' ndxè'. Que
naca ngue'en lezi'f, o que naca toon loo
mèn nac zin' co' ñibe', o que naca pál co'te'
nzon, tubquen razon cón che'n di's ndac.
No li nèen cón che'n di's ndac ndxè' loo
mèn le' cón che'n di's ndac ndxè' nac lìcpe'.
8 Tac Diox nonque' no naneeque' Diox le'
daa nque' lezo' ñèen gu' axta plóthe xalque'
nque' lezo' Jesucrist ñèe Jesucrist mèn axta
plóthe. 9 Co'se' mbezen Diox, ña'ben cón
che'n gu' loo Diox le' gu' tolo que'que' lezo'
cón che'n Diox no sate más tolo gác gu' co'
nac cón che'n Diox láth ngue té'th gu' cón
che'n Diox. Láth ngue té'th gu'a, fteche
ftexyath gu' xtùuz gu' cón che'n con' ndac
no cón che'n con' ye'rsin'. Làth xtau'a, sate
más tolo que' lezo' gu' Diox no que' lezo'
gu' ñèe gu' hues xtàa gu'. 10 Mbezen Diox
le' gu' tolo gác cui co' nac más con' ndac.
Gòc gu' mèn co' dib nzo yéc no mèn co'
dib nzo lezo' loo cón che'n Diox. Gòc gu'
mèn co' ne'ta'de xyàn lezo' hues xtàa gu'
axta co'se' gàc huiz co'se' yi'th xi Crist na',
na' co' ndxela's loo Crist. 11 Mbezen Diox le'
Jesucrist lyath no gu' par que tee ban lì gu'
par càba yalnaban loo gu' xal thìb con' co'
ndxas ndxàl loo Diox. Tataa bli gu' par càba
xyo'f lèe no xyo'f xti's lèe Diox par gàc con'
guryath no con' guryèn loo Diox por cón
che'n gu'.

Pab ngue ta' cuent loo mèn ante loo cón che'n Crist ndxòo lezo' Pab naban Pab.

12 Gu' co' nac huesen por cón che'n Je-
sucrist, ndlyasquen le' gu' non no nanee
gu' le' cón che'n con' co' ngòc loon, ale
ndxe'leque', lìcque', mcàba más con' ndac
loo cón che'n di's ndac par alanleque' tolo
yath yèn di's ndaca loo mèn. 13 Ale le'le'
más huen ngòca loon par non ryete mèn
no mbli la's ryete mèn co' naban palas
che'n gobiern no taamas mèn co' naban
co'te' nzon ndxè' le' por cón che'n Crist
ngue'en lezi'f. 14 Huax mèn co' naban ciuda
Rom co'te' ngue'en lezi'f, mèn co' nac hues
na' por cón che'n Tad Crist, ale sate más
ngòo valor loo mèna co'se' mbìn mèna le'
daa ngue' lezi'f. Ale ne' ne' ngzeb mèna.
Alanleque' ngòp mèna yalxla's loo Diox.
Ngo mèna yalbàn, ne.

15 Lìcpe' ba'i, nzo thìb ned mèn co' ngo
yalbàn con xèn con xyàn. Mèna ndxàn
lezo' ñèe mèna daa por cón che'n Crist.
Per tedib ned mèn co' nac tedib ned mèn,
mèna ngo yalbàn dib nzo yéc mèna no dib
nzo lezo' mèna co' nac cón che'n Crist.
16-17 Mbryop ned mèna nde'th cón che'n Crist

tac nque' lezo' mèna Diox. Naneeque' mèna
no nonque' mèna le' daa ngue' lezi'f tac
ncàben loo mèn no nduben razon cón che'n
di's ndac. No nalì ndan cuent cón che'n
di's ndac loo mèn. Per ndxe'leque', ner
ned mèna nde'th cón che'n Crist con xèn
con xyàn co' nzo lezo' mèna ñèe mèna daa.
Indlide mèna con'a xal mèn co' nambìi no
nalì ndoo. Ndxe'leque', ndli mèna xtùuz no
ncua'n mèna mod par tolo tec mèna daa
tac ñèe mèna ngue'en lezi'f. 18 Per ¿chó
mport nzo lezon cona? Gunee mèna cón
tyoodi's mèna cón che'n Crist. Gunee mèna
ché' ndyoodi's mèna nalì o ché' ñii yèe ñii
tìi mèna cón che'n Crist. Conse' ndxath
no ndxèn cón che'n Crist làth mèn, ndyac
lezon cón che'n mèna.

Toloque' tyac lezon, ne. 19 Tac daa na-
neeque' no nonque' daa le' con' ndxàc loon
ndxè', le'i càb loon le' daa ryo' ndac. Tataa
gàca tac gu' mbez Diox cón chenen. Làth
xtau'a, Xpii Natú' che'n Jesucrist ngue ly-
ath no daa, ne. 20 Pues con' co' lyazen no
con' co' nquee lezon nac: Nec thìb mod
ne'thyonte daa. Ndxe'leque', lyazen gàca
loon le' daa tyoodiz no mèn con dibaxla's
cón che'n Crist, que naca càb con' ndac
loon, que naca càb con' ryes loon, que naca
ban daa, o que naca gath daa, conse' gàc
con' roo con' xèn loo Crist por cón chenen.
21 Per láth naban daa, ante ndoo lezon nxo'f
zin'en cón che'n Crist. Chele' daa gath, ale
le'le' más huen gan. 22 Per chele' bél'yòo co'
nac laden ndxè' tolo banque' loon, le' sya,
toloque' lin zin' cón che'n Crist co' càb loon
co' gàc con' yas yàl loon. Lìcpe' ba'i, axta
ne' ne' ñeen cón ndxàal lin. 23 Per nalle',
hui' gu' nexa. Sa niin ndooque' loo gu'.
Taasa niin nzole' loo bé'. Thìb ndyub yo'f
lezon gath bél'yòo laden ndxè' par bii ban
non Crist. Cona, gàc más con' ndac par
daa. 24 Per tediba na, lyazen tolo banque'
bél'yòo laden tac ndyaquen naquinque' go
non gu' taandxep. 25 No ndxàpen yalxla's
loo Diox ndxàalque' yan' non gu'. Por cona,
naneequen no nonquen le' daa yan' noque'
gu' par tolo té'th gu' no tyub xnìi yéc gu'
no tyub xnìi lezo' gu' loo cón che'n Diox no
tyac lezo' gu' loo con' co' ndxela's gu'. 26 Le'
sya, co'se' galen loo gu' tedib vez, gab gu'
di's roo no di's xèn no di's natú' loo Crist
Jesús por cón chenen.

27 Thìb con' no maste ña'ben loo gu':
Nabe'ste fque tee ban gu' xal ñibe' xti's
Crist loo gu' no xal ndlu' di's ndac che'n
Crist loo gu'. Fque tee ban lì gu' par que
naca go non gu', que naca tith nzon loo gu',
gònquen cón che'n gu' le' gu' thidteneque'
mbli nèe lezo' gu' no xtùuz gu' loo thidte
co' nac cón che'n Crist. Blo gu' valor loo
gu' con thidte xtùuz gu' no con thidte lezo'
gu' par li nèe gu' gu' xal ñibe' Diox loo di's
ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes
co' ndxela's na'. 28 Ne' ne' la' gu' ze'b chol
con' co' nac ngolo ngola's che'n gu' gu'.
Tac chele' gu' inzyebte, le'i ndlu' loo mèn
co' nac ngolo ngola'sa le' mèna tyuhuan no
lyux mèna. Per ndxe'leque', gu' non le'i
ndlu' loo na' le' na' mblyá'le' loo con' ryes.
Hui' gu' nexa. Diox mbli par ne'zyebte gu'.
29 Por cón che'n Crist, Diox angmbli le' gu'
ngola's loo Crist. Non Diox le' co'se' ngola's
gu' loo Crist, càba loo gu' le' gu' tyactìi por
cón che'n Crist, ne. 30 Loo cón che'n Crist
nac na' xal solndad co' ndxátbèe par cue
yoo no solndad mèn co' nac ngolo ngola's
che'n solndad. Cón che'n con'a, nda'que'
gu' cuent xá mod mque tee ban daa loo
di's ndac xal ndxàca loo solndada. Nalle'
gu' nonque' xal ndxàca loon. Ndxàca loon
xalque' ndxàca loo solndad co'se' ndxátbèe
solndad, nda solndad loo xó'. Tataa ndxàca
loon nalle' loo cón che'n di's ndac ndxè'.

2

Di's ndxè' nda' cuent le' Crist ngòc thìb mèn be'the no thìb mèn nado'. Ngoloa, ngòc con' roo con' xèn loo Crist par ngòp Crist rye loothe con' la's nii Crist no la's ya' Crist.

1 Por cón che'n ryete con'a, niin tedib
con' loo gu': Chele' Crist ntegánque' lezo'
gu' ndxep, no chele' gu' nagàlque' nzo lezo'
tac non gu' le' Diox nque' lezo' ñee Diox
gu', no chele' gu' indlá'ya'de xtàa gu' loo
con' co' nde che loo xtàa gu', no nda' gu' ya'
gu' loo xtàa gu' loo chol zin' co' ndxòo xtàa
gu' tac Xpii Natú' nzo no gu', no chele' gu'
nden'que' lezo' susque' ndlyat lezo' Diox
ñèe Diox gu' por cón che'n Crist, 2 tataa bli
gu' xal ngue niin loo gu' nalle' par tolo tyac
tín' lezon, co' nee di's, thidte ndye'th lezo'
na' no thidte ndxàc na' co'se' thidte que'
lezo' na' ñèe na' hues xtàa na' loo cón che'n
Crist. Lomisque', fque' lezo' gu' Diox no
fque' lezo' gu' ñèe gu' hues xtàa gu'. Thidte
bli gu' yéc gu' no thidte bli gu' lezo' gu'.
Thidte ften' gu' cón nac con' ndac làth xtàa

gu', ne. [3] Yende cón li gu' par tye's gu' cón
che'n gu'. Ne' ne' li gu' chol con' par li gu'
gan loo xtàa gu'. Ndxe'leque', gòc gu' mèn
nado'. Bli thìb thìb gu' cas loo hues xtàa gu'
axta plóthe xal ndli mèn cas loo thìb mbi'
co' ndli mèn cuent anze'f ntac. [4] Ne'tyoode
lezo' nec thìb gu' par quenap gu' ante co'
nac che'npe' gu' par gàca con' ndac loo gu'.
Ndxe'leque', ftoo lezo' gu' quenap gu' con'
co' nac che'n thìb hues xtàa gu' no con' co'
nac che'n tedib hues xtàa gu' par lyath no
gu' hues xtàa gu'a par gàca más con' ndac
loo hues xtàa gu'a.
[5] Thidte bli ryete gu' xtùuz xalque' mbli
Crist Jesús xtùuz co'se' ndlab gu' xti's Diox
no co'se' mbez gu' Diox. Tataaque' bli gu'
xtùuz cón che'n thìb hues xtàa gu' no cón
che'n tedib hues xtàa gu'. [6] Hui' gu' nexa.
Por part cón che'n Crist, mastale' dib xoo
xá ñaa Diox ñaa Crist, no nac Crist xalque'
yub Diox ndoore' mbi'th Crist loo izlyo', no
mastale' ngòp Crist con' la's nii Crist no
la's ya' Crist par yan' no Crist cón che'npe'
Crist loo bé', ne'ngòode lezo' Crist par tolo
lalque' ngàc Crist xal yub Diox par ngyan'
Crist xal Diox loo bé'. [7] Ale le'le' mblá' Crist
con' co' ngòc che'npe' Crist thìb lad loo bé'.
Ale mbi'th yáal Crist loo izlyo' xal ndxáal
chol mbeto' par ngòc Crist xal thìb moz co'
ndli sirv loo mèn no loo Diox. [8] Co'se' ngòc
Crist xal chol mèn co' mbi'th yáal loo izlyo'
ndxè', mque tee gue's ya' Crist loo mèn.
Ne'nde'ste Crist loo mèn. No por ngòc Crist
thìb mbi' nado', leque Crist angmbla' par
mque' mèn Crist loo cruz mastale' ngòc
con'a con' par thyon Crist co'se' nguth Crist
loo cruz. [9] Por cona, mbli Diox ngòc más
con' guryath no con' guryèn loo Crist. No
mbli Diox par mbe' Crist thìb lèe, co' nee
di's, nac Crist más mbi' roo mbi' xèn leque
chol taamas mèn, no angl, no chol con' co'
nzo loo bé', no co' nzo loo izlyo'. [10] Tataa
mbli Diox par co'se' gòn mèn lèe Crist, tyub
xib mèn loo Crist, que naca mèn co' nzo
loo bé', que naca angl co' nzo loo bé', que
naca mèn co' naban loo izlyo', que naca
chol xpii ye'rsin' co' nzo loo izlyo', que naca
xpii mèn co' nzo ye'rbìil, que naca chol xpii
ye'rsin' co' nzo ye'rbìil. [11] Con'a mbli Diox
loo Jesucrist par ta' mèn cuent, no yila's
mèn, no gab mèn le' Jesucrist nac yub Tad
Diox par tataa mod gàc con' guryath no
con' guryèn loo Diox no tolo xyo'f lèe xyo'f
xti's Dios co' nac xudpe' Jesucrist loo mèn.

Di's ndxè' ngue ta' cuent le' ryete mèn co' ndxela's loo Crist nac xal thìb xnìi co' ntenìi loo yál'cuau.

[12] Por cona, gu' co' nac mèn huesen por
cón che'n Jesucrist, gu' co' nque' lezon
ñèen, xalque' ndyubdi's gu'a, no iante
ndyubdi's gu' loon co'se' ngo non gu'a, per
ale ndxe'leque', más ndyubdi's gu' loon
nalle' co'se' yende daa loo gu', bli gu' cas
loo Diox xal mèn co' nzyeb no xal mèn co'
nxi'th lezo' loo Diox. Tolo fxo'f zin' gu'
loo cón che'n Diox tac gu' mblyá'le' loo
con' ryes. [13] Tac Diox ndli loo gu' le' gu'
ndlya'sque' li con' ndac xal nee lezo' Diox.
Ndlyath no Diox gu' par li gu'i, ne.
[14] Láth ngue li gu' con' ndac co' nee lezo'
Diox, ne'co ñeede gu' cón che'n hues xtàa
gu' no ne'yoode gu' con hues xtàa gu'.
[15] Ndxe'leque', fque tee ban ndac gu' par
ne'quexù'de mèn gu'. Ne'cua'nte gu' xquin
gu' làth mèna. Gu' nac xin' Diox. Nonque'
gu' le' gu' nzo ban làth bin mèn ye'rsin'.
Làth xtau'a, gòc gu' mèn co' ntenìi yéc
mèna no co' ntenìi lezo' mèna xal ntenìi
huiz no mbe' loo izlyo'. [16] Ndlyazen le' gu'
que tee ta' cuent cón che'n di's ndac co'
ndlu' loo mèn xá mod lyá' mèn loo con'
ryes no gàp mèn yalnaban thidtene. Le' sya,
co'se' yi'th xi Crist na', na' co' ndxela's loo
Crist, anze'f tyac lezon tac gu' ngure nèe
loo cón che'n di's ndac. Sya, mbli lazen
ne'nque teeden loo gu' anxle'. Ne' ne' nxo'f
zin'en zin' ndxè' loo gu' anxle'. [17] Mastale'
gàca loon yi'f yèe daa gath daa, chele' gu'
tolo gàp yalxla's loo Diox no tolo li gu' par
cue nèe gu' gu' loo cón che'n di's ndac, loo
con'a tyac lezon no xyo'f nde' xyo'f ndla'
lezon con ryete gu'. [18] Cona, ndlyazen tyac
tín' lezo' gu' par thidte xyo'f nde' no xyo'f
ndla' lezo' gu' con daa. Thìba con' ndxè'.

Di's ndxè' ngue ta' cuent cón che'n Timote no Epafrodit.

[19] Le' tediba na, daa ngue bedque' ñeene'
xá nac co' nee lezo' Crist cón chenen par,
chàa, tel'en Timote loo gu' par ye'th lezon
no par tolo tyac lezon co'se' li lazen no non
daa máa gu' par nedrè'. [20] Tac yende chó
tedib myen' ngue non co' nac xal daa co'
nac Timote co' nac thidte lezo' no thidte
xtùuz con daa co' ndyóoque' xal daa no
co' ndlya'sque' ñee máa gu' par nedrè', xá

nzo gu' par nedrè'. [21] Tac taamas mèn co'
nqueltàa no daa, ale más ndyóo mèna loo
yalgon'pe' mèna leque tyóo mèna loo cón
che'n Crist Jesús. [22] Per gu' naneeque' cón
che'n Timote, le' Timote anze'f ntac loon
xal thìb xgan' gundan co' altant ndyoo loo
xud par li xgan' gundan sirv loo gundan.
Tataa ngue xo'f zin' Timote con daa loo cón
che'n di's ndac. [23] Por cona, ngue beden
xaste tel'en Timote loo gu' co'se' gònen xá
nde tee cón chenen par ned nzon ndxè'.
[24] Ndxàpen yalxla's loo Crist, chàa, gal neen
máa gu' par nedrè', ne.

[25] Per ndyaquen ale, más naquin tel'gàn
Epafrodit, co' ndxàc xal hues daa loo cón
che'n Crist loo gu'. Epafrodit ndlyath no
daa xal thìb solndad loo zin' co' ndxàpen.
Epafrodit ndxè' nac mbi' co' yub gu' mtel'
loon co' ngue li mandad loon le'n lezi'f
co'te' nzon. [26] Tac anze'f ndyub yo'f lezo'
Epafrodit ñee Epafrodit máa gu'. Anze'f
mxi tín' lezo' Epafrodit tac mbìn Epafrodit
le' gu' mbìn le' Epafrodit ngulen liz par ned
nzon ndxè'. [27] Lìcpe' ba'i, Epafrodit ngulen
lizque' axta yamerle' mtín liz Epafrodit. Per
Diox mblyat lezo' gunèe Diox Epafrodit. No
iante loo Epafrodit mblyat lezo' Diox gunèe
Diox. Ndxe'leque', mblyat lezo' Diox gunèe
Diox daa, ne, par ne'tolode ngxi tín' lezon
loo cón che'n Epafrodit xal nxi lezon loo
taamas con' co' nqueltàa ndxàc loon. [28] Por
cona, axta arid nguen lezon tel'en Epafrodit
loo gu' par tyac lezo' gu' ñèe gu' Epafrodit.
Le' sya, xite tyóon cón che'n gu', ne. [29] Bli
gu' cas loo Epafrodit co'se' zin Epafrodit
loo gu'. Go no gu' Epafrodit con yalguyith
yalguxìis loo Tad Crist. Bli gu' cas loo taa-
mas mèn, ne, co' nac xalque' nac Epafrodit.
[30] Tac por cón che'n zin' co' mxo'f zin' ryop
nu' Epafrodit cón che'n Crist ale yamerle'
mcàba yalguth loo Epafrodit. Tac mblo
Epafrodit valor loo Epafrodit. Ngòc con'
ryes loo Epafrodit par mblyath no Epafrodit
daa loo co' mblya's gu' lyath no gu' daa per
ne'nglide gu' gan ngli gu'i loon.

3

*Di's ndxè' nda' cuent xá mod ndxàal que tee
ban mèn co' ndxela's loo Crist par tataa mod
li mèna gan ryethe con' co' angta'la's Crist càa
mèna yiloa.*

[1] Per nalle', mèn huesen por cón che'n
Crist, lyazen le' gu' tyac lezo' loo cón
che'n Tad Crist. Lìcpe' ba'i, inacta arid
naxol part cón chenen par daa par que'en
lomisque' ye's loo gu' tedib vez co' nac
mbryop cart co' ngue que'en ye's loo gu'
ndxè'. Di's ndxè' càb gàc con' ndac loo
gu', ne. [2] Fquenap gu' gu' loo mèn co'
ndxàc nayi' xal mbac. Fquenap gu' gu' loo
leque mèna tac mèna más ndxòo lezo' ndli
con' ye'rsin'. Fquenap gu' gu' loo leque
mèna tac mèna ngue no costumbr ale angn-
cho'xù' mèna xlan' mèna no angntehuí'
mèna ladpe' mèna. [3] Tac loo na' ngòc co'
nac lìcpe' circuncisión, co' nee di's, na' co'
ndyub xib no na' co' ncòo' yéc loo Diox
xal ndlu' Xpii Natú' che'n Diox loo na'.
Anze'f ndyac lezo' na' tac na' nac che'n
Crist Jesús. Indxàpte na' yalxla's loo cón
che'n xtùuzpe' na' co' ndli na' xtùuz loo cón
che'n co' ndxela's na'. [4] Mastale' tataaque'
naca, chele' daa ndlyasque' ngàpen yalxla's
loo xtùuzpe' daa par lin xal nee lezon,
¿chó ñiii loon, à'? Chele' chó mèn ndli
cuent ndxàp mèna yalxla's loo cón che'npe'
mèna, ale'que' daa más ne' gàp yalxla's par
lin con' co' ndlyazen no con' co' neepe'
lezon. [5] Tac co'se' ngolo xon huiz ngóol
daa, mbli mèn circuncidar daa. Nac daa
bin che'n mèn tèe hebre, co' nee di's, mèn
nación Israel nalle'. No nac daa mèn che'n
thìb cua' mèn co' nac bin thìb mbi' co'
ngro' lèe mèn co' nac che'n thìb ned mèn
nación Israel. Loo cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn, ngòc daa mèn che'n xley'
co' lèe farise, ne. [6] Ale axta arid ngòc
daa mènley' axta mdub ngusen mèn loo
co' ndxela's mèn loo Diox por cón che'n
Jesucrist. Co'se' mblin con'a, mxaquen axta
nambìi no nalì mdoon loo ley che'n Moisés.
Mxaquen axta arid nalì no nambìi mque tee
banen loo Diox axta ne' ne' yen mod ñii
mèn loon no axta ne' ne' yen mod quedèe
mèn daa cón che'n xley' daa no cón chenen.
[7] Ryete con' co' mblin loo xley' daa co' mblin
cuent ngòc daa anze'f mèn guryath no mèn
guryèn, nalle' ale ndxe'leque', ndlin cuent
thidtene yende cón ntac con'a par daa por
cón che'n Crist. [8] Lìcpe' ba'i, ryete con' co'
ngòc che'npe' daa no con' co' mblin, ne,
le'i ngòc loon xal thìb con' co' mtè'ben par
gòon loo cón che'n Jesucrist. No non daa
cón che'n Tad Crist Jesús daa co' nac más
con' roo con' xèn leque chol con' loo izlyo'
ndxè'. Por cón che'n Crist Jesús, thidtene
mblin perdid ryethe con' co' ngòpen, que

naca xley' daa, que naca yalgon' daa. Mblin
cuent ngòc ryete con'a xal yix, co' nee di's,
ale ndxe'leque', mblá'yan ryete con'a par
thidtene ante que tee banen loo alux con'
co' nac cón che'n Crist par gàc daa mèn
che'npe' Crist. 9 Tataa mblin par thidte ngòc
daa con Crist. Per ne'nglidena par que tee
ban lin xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo
na' póla. Ndxe'leque', mque tee ban lina
por ngòon loo Diox no loo cón che'n Diox
por yalxla's co' ngòpen loo Crist. Cona,
ngue niin le' Diox ndyal ngòo mèn loo cón
che'n Diox no loo Diox ante por ndxela's
mèn loo Crist. 10 Con' co' ndlyazen más tyub
yo'f lezon par tolo tan cuent co' huenleque'
nac ryethe con' cón che'n co' ngòc loo
Crist. Tolo lyasquen tethen no tan cuent
cón che'n con' co' nzo la's nii Crist no la's
ya' Crist nalle' tac ngro xban Crist làth mèn
nguth. Más de cona, ale ndlyasquen tyactìi
daa por cón che'n di's ndac xal mxactìi Crist
chele'i naquin. Ndlyazen que tee ban daa
xal mque tee ban Crist mastale' càba loon
ryete con' co' ngòc loo Crist xal ngòca axta
mcàba yalguth loo Crist. 11 Que naca gàc
con' ndac loon, que naca gàc con' ye'rsin'
loon, conse' ryo xban daa làth mèn nguth
co'se' zin huiz ryo xban mèn làth mèn
nguth. Aa. Tataa gàca.

Trè' ndlu' cón ndxàal li mèn par tataa mod yòo lezo' Diox loo con' co' ngue li mèn.

12 Indlyasten niin loo gu' ya ndxàcle' ryete
con' ndxè' loon. Axta ne' ne' tar lin gan gàc
daa thìb mèn nalì no thìb mèn nambìi loo
Diox, ndyaquen. Per con' ndxè' ngòc loon
co'se' alithe mque tee lin co' mblyazen.
Làth xtau'a, ale ngogàa daa loo Crist. Por
lult ngolazen loo Crist. Mxo'f zin' Crist thìb
zin' loon. Nalle' dib nzo yéquen no dib nzo
lezon ndub yo'f lezon telon zin' co' mxo'f
zin' Crist loon ndxè'. 13 Gu' co' nac huesen
por cón che'n Jesucrist, indliden cuent ya
ngòcle' con' ndxè' loon. Per ndxe'leque',
thidte con' ndlin. Lìcpe' ba'i, mbyathlazen
ryete con' co' mbri'thle' loon. Nalle', ale
ndxe'leque', ndlin xtùuz no ndyóon xá mod
lin con' co' ngue li nab Diox par lin no xá
mod tolo gàca loon yé' huize', ne. 14 Daa
ngue li con' ndxè' xal mèn co' ndli puest.
Nac daa xal mèn co' nque' carre par ñeene'
chó li gan. Co'se' telon zin' co' mxo'f zin'
Diox loon, axta syare' ta' Diox con' co'
anze'f ntac loon xal nda' mèn con' loo xtàa
mèn co' mbli gan thìb puest. Con' co' mxo'f
zin' Diox loon ndxè' nac cón che'n Crist
Jesús.

15 Por cona, ngue niin loo gu': Gu' co'
huen huen nda' cuent no co' huen huen
ndxela's loo cón che'n Crist, ndxàal li gu'
xtùuz xal ngue niin loo gu' cón che'n puest
co' nac mod co' ndlin xtùuz, ne. Chele' gu'
ne'yòode lezo' li gu' xtùuz xal ndlin xtùuz
loo con'a per ndli gu' xtùuz tedib mod,
leque Diox li par ta' gu' cuent co' huen-
leque' cón che'n con' co' ndli gu' xtùuz.
16 Per loo cón che'n Crist co' mté'thle' na',
thidte gàc na' par li nèe na' xtùuz na' no
lezo' na' loo cón che'n con'a par thidte que
tee ban lì na' loo con'a.

17 Gu' co' nac huesen por cón che'n Jesu-
crist, bli gu' xalque' ndlin. Bla's gu' no hui'
gu' loo mèn co' nzi tee ban xal mté'th mèna
loo nu' par té'th gu' que tee ban ndac gu',
ne. 18 Tac anze'f huax mèn co' nde teele'
ndan cuent loo gu' nzo. No nalle' beren,
ngue tan cuent cón che'n mèna loo gu' con
nít ngudloon co' ndxónen tac mèna nac
ngolo ngola's loo cón che'n Crist. Indlya'ste
mèna gòn mèna cón che'n Crist. 19 Por
lult, gàca loo mèna ale lyuxxù' mèna. Tac
ryete con' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèna
co' nque' lezo' mèna nac diox mèna. Lugar
de thyon mèna loo con' ndyub yo'f lezo'
mèna, ale le'le' ndye's nxyal' mèna loo con'
ndli mèna. Ale más ndyóo mèna loo cón
che'n izlyo' ndxè'. 20 Per ndxe'leque', lizpe'
na', no làazpe' na', no xnedpe' na' nac loo
bé'. Por cona, nzi quee lezo' na' no nzi bed
na' axta co'se' yi'th Crist loo bé' loo mbii.
Yi'th xi Crist na', Tad Crist co' mtelá' na' loo
con' ryes. 21 Huiza, chàa, se' loo Crist prob
bél'yòo lad na' co' nac che'npe' izlyo' ndxè'.
Syare', gàc lad na' xal nac ladpe' Crist co'
anze'f ndxá'th bèel. Tataa li Crist loo na'
por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's
nii Crist no co' nzo la's ya' Crist. Leque con'
roo con' xèn co' nzo la's nii Crist no la's
ya' Crist li zin' Crist par ñibe' Crist loo alux
con'.

4

Pab ngue ta' cuent loo mèn co' ndxela's loo Tad Crist xá mod tyac lezo' mèna loo Tad Crist.

1 Por cona, mèn huesen por cón che'n
Crist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen, gu'
co' anze'f ndyub yo'f lezon ñèen máa gu'
par nedrè', cón che'n gu' ndli anze'f ndyac

lezon. Tac loo cón chenen, nac gu' xal
thìb listón co' mbli thìb mbi' gan loo thìb
yalguyith. Por cona, leque gu' tolo bli par
cue nèe gu' loo cón che'n Tad Jesucrist, gu'
co' anze'f nque' lezon ñèen.
2 Ña'ben no ngue tan'en di's ndxè' loo
Evodia no loo Síntique. Thidte gàc xtùuz
no lezo' ryop xa'gota xalque' mèn co' ndxàc
bél por cón che'n Tad Crist. 3 Lomisque',
ña'ben di's lool, ne, hues, lùu co' ndlyath
no daa, blyath no Evodia no Síntique. Ryop
xa'gota ndxàc fta'n na' por cón che'n Crist.
Tac ryop xa'a nguth nguey' par mblyath no
xa' daa loo zin' co' nac che'n di's ndac co'
ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Thidte
mblyath no ryop xa'gota daa con mbi' co'
lèe Ment, no con taamas mèn co' nxo'f zin'
zin' ndxè' con daa. Lèe rye mèna ndub loo
ye's loo libr co'te' ndub lèe taamas mèn co'
ndxàp yalnaban thidtene, mèn co' yòo ban
no Diox thidtene yiloa.
4 Ftolo fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' loo
Crist thidtene. Beren, niin loo gu' tedib vez:
Ftoloque' fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' loo
Crist. 5 No oj ché' co' lu' gu' gu' loo mèn,
huen, le' gu' nacque' mèn nado' no mèn
ndac. Le' Tad Jesucrist ngue tee noque' gu'.
Indlá'ya'de Tad Jesucrist gu' ned nzi tee gu'.
6 Ne'gath lyuxte gu' no ne'tyóode gu' arid
cón che'n chol con' co' ingue node gu' co'
nac co' naquin gu'. Ndxe'leque', guuz gu'
loo Diox cón che'n ryete con' co' naquin
gu' láth co'se' mbez gu' Diox. Bna'b gu'i
loo Diox no guuz gu: Diox quix U', Diox,
loo Diox. 7 Le' sya, tataa mod li Diox par
yo nagàl lezo' gu' loo ryete con' axta ne'
ne' ñee taamas mèn no axta ne' ne' gòn
taamas mèn xá mod ndxàca loo gu'. Chele'
gu' li con'a, Diox co' ndli par nagàl yo lezo'
gu', Dioxa quenap lezo' gu' no xtùuz gu' por
ngòo gu' loo cón che'n Crist Jesús no por
thidte nzo no gu' Crist Jesús.

Pab ngue ñibe' loo mèn co' ndxela's loo Tad Crist ante tyoo lezo' mèna li mèna con' ndac.

8 Más de cona, mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, bli gu' xtùuz loo con' co' nac con'
lìcpe'. Bli gu' xtùuz par gàp gu' mod loo
mèn co' ndxàal li gu' cas. Bli gu' xtùuz loo
ryete con' co' nac con' nalì no con' nambìi.
Bli gu' xtùuz loo con' co' inacte che'n co'
nac xab izlyo'. Bli gu' xtùuz xá mod lyath
no gu' xtàa gu'. Bli gu' xtùuz loo ryete con'
ndac co' nxo'f nde' no co' nxo'f ndla' lezo'
gu'. Bli gu' xtùuz loo ryete con' ndac co' nac
con' guryath no con' guryèn. Chele' chol
con' nzo co' ndxàal li mèn con' guryath no
con' guryèn no loo co' ndxàal xo'f lèe xo'f
xti's mèn, cón che'n ryethe con'a bli gu'
xtùuz.
9 Ryete con' co' mté'then gu', no ryete
con' co' mblu'en loo gu' par li gu'i, no ryete
con' co' mbìn gu' xal ndyoodiz non gu', no
ryete con' co' gunèe gu' mblin, cón che'n
con'a bli gu' xtùuz. Diox co' ndli par nagàl
yo lezo' gu' loo Diox no par cue gu' rye nda
gu' no rye ndye'th gu' loo xtàa gu', Diox nzo
noque' gu'.

Di's ndxè' nda' cuent le' mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist mthop gòn co' mquin Pab co'se' mque' Pab lezi'f.

10 Anze'f ndyac tín' lezon por cón che'n
Tad Crist le' gu' mbere mte'que' lezo' máa
daa no mbli gu' xtùuz cón chenen tedib vez
par mblyath no gu' daa. Indlyasten niin
loo gu' le' gu' mbyathla's daa. Ndxe'leque',
naneen no ndan cuent nec thìb mod no
nec tedib mod ne'nglide gu' gan nglyath no
gu' daa ndoore'. 11 Ingue niiden con' ndxè'
loo gu' por naquin daa con'. Ndxe'leque',
mtéthen par ndyac lezon con ndxepte con'
co' ngue non no xalte ndoo riiden thìb huiz
tedib huiz. 12 Ndaquen cuent xal ndxàca loo
mèn co'se' prob mèn. No ndaquen cuent
xal ndxàca loo mèn co'se' nzi re's nzi xo
con' hua mèn liz mèn. Ryei mtéthquen par
xec yèen xal ndri'then thìb huiz tedib huiz.
Que naca ndxuhuan axta plóthe ndlyazen,
que naca yende cón nac par huan, ndy-
acque' lezon mastale' ndxàca tataa loon.
13 Nxec daa ndlin no ndxác daa ndlin ryete
con' co' ndxàal lin tac Crist indlá'ya'de daa.
Ndlyath noque' Crist daa. 14 Per mastale'
nxec daa ndxàc con'a loon, huenque' mbli
gu' mblyath no gu' daa láth ndxàc yalndyub
ngu's ndxè' loon.
15 Gu' naneeque' no nonque' gu', mèn
ciuda Filip, co'se' nerleque' mtlo mbrye's
di's che'n di's ndac co' ndlu' xá mod
lyá' mèn loo con' ryes co'se' mxenen ned
ngro'en le'n yèezya' che'n làaz mèn mace-
don, nec thìb mèn co' ndxela's loo Crist
co' nqueltàa tya ne'ngye'thte lezo' mèna
nglyath no mèna daa mastale' Diox mbli
angngòc con' ndac loo mèna. Ndxe'leque',
ante gu' no maste mbye'th yéc no mbye'th

lezo' mdub gu' tmi co' mtel' gu' loon. [16] Tac
co'se' be' nzon le'n ciuda Tesalónica, mtel'
gu' centav co' ngòc gòn che'n gu' loon
pláre' vez par mxin con' mquin daa co' nde
che loon. [17] Inacte ngue que'en ye's ndxè'
loo gu' por ndyac lezon mcàayan tmi co'
mtel' gu' loon. Ndxe'leque', con' co' más
ndlyazen nac le' Diox li tolo yas yàl con'
ndxàp gu' loo gu'. No ndlyazen tolo dii
con' ndxàp gu' loo Diox. [18] Ryete tmi co'
nde teele' ntel' gu' loon, mcàayaquena. No
axta por de más nde teele' ntel' gu' tmi
loon. Per nalle', tmi co' mtel' gu' loon con
Epafrodit, axta por de más ngue non tmi
nalle'. Ne'tyóode gu' arid cón chenen, cara.
Hui' gu' nexa. Tmi co' mtel' gu' loon ngòc
xal thìb xla' du'r zen yal' co' ngo mèn loo
Diox co' ndxòo lezo' Diox xal ndlya's Diox.
[19] Diox co' nac Diox daa tolo li par gàp gu'
ryethe con' co' nde che loo gu'. Diox lii
loo gu' xalque' nac ryethe con' roo con' xèn
co' ndxàp Crist Jesús la's nii Crist Jesús no
la's ya' Crist Jesús. [20] Ndlyazen le' mèn tolo
xo'f lèe xo'f xti's lèe Diox xud na' no tolo
te'th mèn di's roo di's xèn cón che'n Diox
xud na' loo mèn le'n lín' co' ntlo, no le'n
lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node.
Tataaque' gàca.

Di's ndxè' nda' cuent le' Pab ngue nii Diox loo mèn co' ndxela's loo Tad Crist, mèn co' naban le'n ciuda Filip.

[21] Gunii gu' Diox cón chenen loo ryete
mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, mèn
co' ngòc che'npe' Diox co' nzo no gu'.
Lomisque', mèn co' ndxàc hues na' por cón
che'n Crist co' nzo no daa, mèna ngue nii
Diox loo gu'. [22] Ryete mèn co' ngro xà' loo
cón che'n xab izlyo' co' ngòc mèn che'npe'
Diox co' nzo non trè', mèna ngue nii Diox
loo gu', ne. Per más ndyac mèn co' nac mèn
guliz che'n rey César, nte' lezo' mèna ngue
nii mèna Diox loo gu'.

[23] Ndlyazen le' Tad Jesucrist na' tolo li
anggàc con' ndac loo ryete gu'. Tataaque'
gàca.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Co' Ngo Ban Le'n Ciuda Colos

Pab ngue que' ye's loo mèn co' ngola's loo cón che'n Jesucrist no loo Jesucrist, mèn co' mqueltàa loo cón che'n Diox, mèn co' ngo ban ciuda Colos.

1 Daa, Pab, nac thìb mbi' co' ndxe' di's
che'n Jesucrist xal gunee lezo' Diox. Jesu-
crist mtel' daa. Ryop nu' Timote co' nac
hues na' por cón che'n Jesucrist 2 ngue nii
Diox loo gu' co' nzo ban ciuda Colos. Mèn
huesen por cón che'n Jesucrist, gu' ngro xà'
loo cón che'n xab izlyo' no ngòc gu' mèn
che'npe' Diox. Mbli nèeque' gu' gu' loo cón
che'n Crist, ne. Ndlyazen le' Diox xud na'
no Tad Jesucrist na' tolo angli le' gu' nagàl
yo lezo' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu'
no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.

Di's ndxè' nda' cuent xá mod ngurez Pab Diox cón che'n mèn co' ngola's loo Crist, mèn co' ngo ban ciuda Colos.

3 Nu' mbez Diox quix Diox loo Diox co' nac
xud Tad Jesucrist na' ryete vez co'se' mbez
nu' Diox cón che'n gu'. 4 Nu' mbìnle' le' gu'
ndxela's loo Crist Jesús. Mbìnle' nu' le' gu'
nque' lezo' ñèe gu' ryete mèn co' ngro xà'
loo cón che'n xab izlyo' co' ngòc che'npe'
Diox. 5 Tolo mbez nu' Diox quix Diox loo
Diox por ryethe con' co' nac co' nzi quee
lezo' gu' loo cón gàc che'npe' gu' yiloa co'
ngue gosua' Diox loo bé' par gàca che'n gu'
yiloa. Cón che'n con'a nde teele' ndxòn gu'
no mté'th gu' por cón che'n di's ndac co'
nac di's lìcpe' co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo
con' ryes. 6 Di's ndac co' ngo nu' yalbàn loo
gu', leque di's ndaca ndoo yath no ndoo yèn
loo mèn dib athu loo izlyo'. Ncàb cón che'n
di's ndac loo mèn le' huax mèn ngòo loo
cón che'n Diox por cón che'n Crist xal thìb
cosech ndac co' nthop mèn. Tataa mod, ne,
ndxàca loo gu' cón che'n di's ndac axta huiz
co' mbìn gu'i no gunee gu', lìcque', ndli
Diox anggàc con' ndac loo mèn. 7 Cón che'n
con' ndxè' mblu' Epafr loo gu'. Epafr anze'f
lezon ngudloon. Epafr thidte ndli zin' co'
nac cón che'n di's ndac co' ndlu' cón che'n
Crist con nu'. Altant ndyoo Epafr loo zin'
che'n Crist par ndlu' Epafr zin' xal thìb moz
ndac che'n gu'. 8 Epafr mda' cuent loo nu' xá
mod ngue lyath no Xpii Natú' gu' par nque'
lezo' gu' ñèe gu' xtàa gu' par ndxè', ne.

9 Por cona, axta huiz co'se' mbìn nu'
nabe'ste nziri' gu' loo cón che'n Diox
no axta huiz nalze imbedte nu' no in-
dxathla'ste nu' mbez nu' Diox por cón che'n
gu'. Ña'b nu' loo Diox le' gu' ñee no ta' gu'
cuent ryethe con' co' nee lezo' Diox. Ña'b
nu' loo Diox le' Xpii Natú' lyath no gu' par
gác gu' no ten' gu' no ta' gu' cuent xá nac
xtùuz che'n Diox. 10 Mbez nu' Diox le' gu'
que tee ban xalque' ndxàal que tee ban mèn
co' nac che'n Tad Crist par que tee li gu'
co' yòo lezo' Crist par càba loo gu' tolo lu'
gu' ryete con' ndac loo xtàa gu' no par tolo
té'th gu' más cón che'n Diox no xá nac Diox.
11 Ña'b nu' loo Diox le' gu' xec yèe por cón
che'n rye loothe con' co' nzo la's nii Diox
no co' nzo la's ya' Diox xal nac ryethe con'
roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no la's ya'
Diox. Mbez nu' Diox le' gu' cha'la's no xo'f
nde' xo'f ndla' lezo' gu' làth xtau'a. 12 Guuz
gu': Diox quix U', Diox, loo Diox xud na'
tac Diox mblique' ndxàp na' con' la's nii
na' no la's ya' na' par yan' no na' no gàc
che'npe' na' con' co' càaya' na' con mèn co'
ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' no co' ngòc
che'npe' Diox, co' nee di's, 13 Diox mtelá' na'
loo ryethe con' co' nzo la's nii Mebizya no
la's ya' Mebizya co' ñibe' loo yál'cuau co'
nac cón che'n xab izlyo'. Ngoloa, mbli Diox
par ñibe' xgan' Diox co' nac lezo' Diox no
co' nac ngudloo Diox loo na'. 14 Diox mtecue
cón che'n xtol na' lad Crist co'se' mxyo ren
Crist loo cruz, co' nee di's, tataa mod mton'
Diox xtol na'.

Di's ndxè' nda' cuent loo mèn le' Diox mtu' mtàl lezo' Diox loo mèn co' ndxela's loo Tad Crist por cón che'n yalguth co' mquée loo Tad Crist co'se' mque' mèn Tad Crist loo cruz.

15 Diox co' yende mod yú' loo mèn, Diox
mbi'th lu' loo loo mèn co'se' mbi'th Crist
Jesús, xgan' Diox, loo izlyo' ndxè'. Crist nac
yub Diox co' mbi'th no nzole' Crist ndoore'
cuec Diox alux con' co' mtoxcua' Diox.
16 Diox mnibe' loo Crist toxcua' Crist alux
con', sya, mtoxcua' Crist alux con' co' nzo
loo bé' no con' co' nziri' loo izlyo', que naca
con' co' ndxú', que naca con' co' indxú'de,
que naca angl co' ñibe', que naca taamas
angl co' ndxàp con' la's nii angl no la's ya'
angl, que naca chol xpii co' ndxàp con' roo

no con' xèn la's nii xpii no la's ya' xpii. Alux
con'a mtoxcua' Crist. Crist ngue tèn con'a
no ngue xèn' Crist Jesús con'a. Ngòcsua'
alux con'a par li zin' Crist. 17 Nzoque' Crist
ndoore' ngureri' chol con'. Crist ngue
tèn alux con' co' nziri' par ne'tyon'te no
par ne'lith node con'a. 18 Más de cona,
Crist ñibe' loo mèn co' ndxela's, mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Diox por cón che'n
Crist xalque' ñibe' yéc mèn loo mèn. Tataa
nac Crist tac ndoore' nzole' Crist loo alux
con'. Crist ngòc nerleque' mèn co' ngro
xban làth mèn nguth, ne. Ngòc con' ndxè'
par gàca le' thidte Crist tyoo ner no tyoo
naa no ñibe' Crist loo alux con'. 19 Cona,
mbli Diox loo Crist tac Diox mblya's ngòc
Crist thìb xooque' xalque' Diox no ngòc
Crist lalque' con Diox. Anze'f ngòo lezo'
Diox mbyan'que' Crist lugar che'n Diox loo
alux con' co' mteyas mteyàl Diox, co' nee
di's, loo ryethe con'. 20 Ngòo lezo' Diox, por
cón che'n Jesucrist, yu' yàl ryete con' loo
Diox tedib vez. Ngue li Diox le' mèn nagàl
yo lezo' loo Diox no cue ban mèn rye nda
mèn no rye ndye'th mèn loo xtàa mèn por
cón che'n renpe' Crist co' mxyo loo cruz.
Tataa ngòca loo Crist par yu' yàl ryete con'
loo Diox, que naca con' co' nziri' loo izlyo',
que naca con' co' nzo loo bé'.
21 Póla gu', ne, mque tee ban loo cón che'n
Crist xal mèn tith. Ngòc gu' mèn ngolo
ngola's loo Diox por cón che'n con' ye'rsin'
co' ngo le'n lezo' gu' por mbli gu' chol con'
ye'rsin'. Ale más mda' gust lezo' gu' mbli
gu' chol con' ye'rsin'. Per nalle', mbli Diox
ngo nagàl lezo' gu' loo yub Diox. 22 Mbli
Crist con' ndxè' co'se' mque' mèn Crist loo
cruz par mxactìi Crist no nguth Crist. Tataa
mbli Crist par lu' too Crist gu' xal mèn co',
lìcque', ngro xà' loo cón che'n xab izlyo'
no ngòc gu' mèn che'npe' Diox. Ngòc gu'
mèn co' yende chó mèn quexù' loo Diox.
23 Gàc con' ndxè' loo gu' chele' gu', lìcque',
toloque' cue nèe loo co' ndxela's gu', no
chele' gu' ne'gàcte chop loo chop la's no
ne'yitacte lezo' gu' loo co' nzi quee lezo'
gu' cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod
lyá' mèn loo con' ryes co' mbìnle' gu'. Cón
che'n di's ndac ndxè' nac co' ndxath no co'
ndxèn rye ned co' nac dib athu loo izlyo'.
Daa, Pab, ngue lyath no mèn co' ngo yalbàn
cón che'n di's ndac loo mèn.

*Di's ndxè' nda' cuent loo mèn le' Pab mxo'f
zin' cón che'n di's ndac par ya lu' Pab no ya te'th
Pab di's ndac loo alux mèn che'n chol nación.*

24 Per nalle', ale ndxe'leque', ndyac lezon
ndxàc yaltìi loon por cón che'n gu'. Tac
xalque' ndxàc yaltìi ndxè' loon, con'a nee
di's tolo ngue taan ryete yaltìi xal ngòca
loo Crist laden co' be' ndxàc falt loo con'
co' ndyac no tìi daa Crist por cón che'n
mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por
cón che'n Crist, mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox, co' nee di's, mèn co' thidte
nac loo Crist xal ladpe' Crist. 25 Ngue tan
cuent loo gu', daa nac thìb mbi' co' nxo'f
zin' zin' ndxè' loo gu', gu' co' nqueltàa loo
cón che'n Diox. Diox mdoo daa no mtan'
Diox di's ndxè' loon par xo'f zin'en zin'
par gàc con' ndac loo gu' no par lu'en loo
mèn no tethen loo mèn ryethe con' co' nac
cón che'n di's ndac loo mèn. 26 Ndalen par
lu'en no go xo'fen cón che'n Diox co' ngo
casloo axta pólle'a co' nac rye lín' co' nde
teele' ndri'th. Per ndxe'leque', nalle' ngue
li Diox par ngue ryo xo'f cón che'n di's ndac
ndxè' loo xnaa loo mèn co' ngro xà' loo
cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc che'npe'
Diox. 27 Pues loo mèn co' inacte mèn nación
Israel, mblya's Diox lu' Diox ryethe con' co'
nac cón che'n con' roo con' xèn co' nac cón
che'n di's ndac co' ngo casloo póla. Cona
nee di's, nac Crist co' naban le'n xpii gu'.
Por cón che'n Crist nzi quee lezo' na' cón
che'n con' co' gàc loo na' yiloa co' gàc con'
roo con' xèn co' li Diox loo na'.
28 Cón che'n Crist ngo nu' yalbàn. Nco'x
nu' loo rye mèn co' ndyal ndxòn cón che'n
Crist, ne. Cón che'n Crist ndlu' nu' loo mèn
xal mbli Diox ndxác nu' par ten' mèn cón
che'n Diox co' huenleque'. Tataa ndli nu'
par huen huen té'th mèn, no nalì no nambìi
té'th mèn cón che'n Crist par thidte gàc
mèn loo cón che'n Crist. 29 Par gàca tataa loo
gu', tolo nxo'f zin'en zin' ndxè' cón che'n
di's ndac. Con dib fuerz chenen nxo'f zin'en
zin' ndxè' xalque' ndlyath no Crist daa axta
plóthe xal nac con' roo con' xèn co' nzo la's
nii Crist no la's ya' Crist.

2

1 Ndlyazen le' gu' ta' cuent no non
gu' susque' mxo'f zin'en no ndyóon no
mbrezen Diox cón che'n gu' no cón che'n
mèn yèez Laodice no cón che'n mèn co'
tarte libe' ayéc axàn' daa. 2 Ndlyazen gàc
loo mèn co' tarte libe' ayéc axàn' daa le'

mèna ye'th lezo' loo cón che'n Crist. Lyazen
gàca loo gu' tolo té'th gu' par que' lezo'
gu' ñèe gu' thìb xtàa gu' no tedib xtàa gu'.
No ndlyazen tolo té'th gu' cón che'n Diox
par huen huen gòn gu' cón che'n Diox no
tataa mod gàp gu' yalxla's loo Diox axta
plóthe. Chele' gu' tataa li, Diox li par ta' gu'
cuent cón che'n con' co' ngo casloo loo Diox
ndoore', co' nee di's, nac cón che'n Crist.
3 Loo Crist nzo casloo rye loothe yalndxác
roo yalndxác xèn che'npe' Diox. Ndxòn
Crist ryethe con' no nda' Crist cuent cón
che'n ryethe con'. 4 Ngue niin con' ndxè'
loo gu' par yende chó mèn li par yila's gu'
di's co' nac di's gutyè'. 5 Mastale' ndyac gu'
yende daa loo gu', per ndyaquen nzon loo
gu' xalque' nac xtùuz daa co' ndryo' le'n
lezon. No axta gust nda' lezon ñèen gu' le'
gu' nziri' li nèeque' gu' loo cón che'n Crist
no thidte ndxàc xtùuz gu' no lezo' gu' loo
yalxla's co' ndxàp gu' loo Crist.

6 Por cona, texal mbìn gu' no mté'th gu'
no ngola's gu' le' Crist Jesús nac xa' co' ñibe'
loo ryethe con', tataaque' tolo fque tee ban
gu' loo Crist. 7 Thidtene bli nèe gu' gu' loo
cón che'n Crist par que tee ban ndac gu' loo
cón che'n Crist, co' nee di's, nac xal thìb
yaa co' ne'huinte tac na's ndlyàa lox yaaa
loo yòo. Gure nèe gu' gu' par thidteneque'
cue nèe gu' loo cón che'n Crist Jesús xalque'
nac mod co' mté'th gu'. Lomisque' ne,
tolo guuz gu' loo Diox: Diox quix U', Diox.
Tataaque' ndxàal li gu'.

Di's ndxè' nda' cuent xá nac yalnaban cub co' ndxàc loo mèn co'se' ndxela's mèn loo Tad Crist.

8 ¡Anderhuen gu'! Ne'ta'de gu' lugar loo
chol mèn quedìi mèna gu'. Mèna mbez
ndxác mèna per pà gác mèna. Tac con'
co' ndxác mèna nac leque xtùuz co' ndli
mèna xtùuz co' nac thìb con' co' yende
cón ntac. Cona, be' ndyoo nque mèna xís
costumbr co' ngue no mèna. Ndli mèna
xtùuz toloque' li mèna cón che'n xab izlyo'
ndxè'. Per prob mèna, yende cón nanee
mèna cón che'n Crist.

9 Tac thìb xoo xalque' ñaa Diox ñaa Crist
no xalque' nac Diox nac Crist. 10 No nalle'
ryethe con' co' nac cón che'n Diox ndxàp
gu' tac thidte nqueltàa gu' loo cón che'n
Crist. Crist ñibe' loo ryete con' co' nde'f
di's ñibe' no loo ryethe xpii co' ndxàp con'
la's nii no la's ya'. 11 Lomisque' ne, por
thidte ngòc gu' loo cón che'n Crist, ngòc
circuncidar gu'. Per ne'ngàcte circuncisión
co' ngòc loo gu' xal ndxàc circuncidar xlan'
mèn. Ndxe'leque', circuncisión co' ngòc
loo gu' nac ngulàa yéc gu' no ngulàa lezo'
gu' par mblyá' gu' loo xtol gu' co' nac
alux xab izlyo' co' nduhua nee lezo' gu'
mbli gu' ndoore' yila's gu' loo cón che'n
Crist. 12 Co'se' ngòc bautizar gu', co' nee
di's, ngola's gu' loo Crist, hora loo cón che'n
xquin gu' ngòc gu' xal mèn co' mbua's no
Crist le'n ye'r lyo'. Hor co'se' ngòc bautizar
gu'a, hora Diox mbli ngòp gu' yalnaban cub
xal mèn co' ngro xban no Crist. Ngòc con'
ndxè' loo gu' tac gu' ngola's le' Diox ndxàp
con' roo con' xèn la's nii Diox no la's ya'
Diox axtaque' mblo xban Diox Crist làth
mèn nguth. 13 Gu' ngòc xal mèn nguth loo
cón che'n Diox póla tac mcua'n gu' xquin
gu' tiempa no tarte gàc circuncidar gu'
póla. Per nalle' Diox mbli le' gu' ndxàp
leque yalnaban cub co' ndxàp Crist. No
lomisque' tiemp, mton' Diox ryete xtol gu'.
14 Lìcpe' ba'i, Diox mton'le' ryete di's co'
ndub loo ley co' mnibe' Moisés co' ngòc di's
co' mzib quìi na' xalque' mnibe' ley loo na'.
Tac leya mblu' loo na' ndli na' con' ye'rsin'.
Sate más nquexù' leya loo na' tac ne'gácte
na' li na' xal ñibe' ley loo na'. Cona, Diox
mteche na' loo co' mnibe' ley loo na' co'se'
mque' mèn Crist loo cruz. Con'a mbli Diox
par ne'tolode li na' cas loo ley co' mxo'f
Moisés loo na'. 15 Co'se' nguth Crist loo cruz,
tataa mod mbli Crist gan loo chol meexù'
no loo chol xpii ye'rsin' co' ñibe' loo izlyo'
ndxè' co' ngòp con' roo no con' xèn la's nii
no la's ya'. No loo xnaa mbli Crist par mde's
ya' no mde's nii rye xpii ye'rsin' co' mnibe'
Crist loo. Mbli Crist le' rye xpii no meexù'
mdoo ner loo Crist xal co'se' mdyub dó' ya'
pres, ya pres lezi'f.

Trè' ndlu' ndxàal té'th na' cón che'n Crist no cón che'n con' co' nac cón che'n bé'.

16 Por cona, chele' chol mèn nzo co' lya's
quexù' gu' loo cón che'n xit gu' no lua'
gu', no cón che'n chol huiz lni co' mbez
mèn yende mod que' mèn zin' no mbez
mèn ndxàal quenap mèn mèn huiza, no
cón che'n mbe' co'se' ndryo' quée mbe' no
cón che'n huiz sabd, ne'lide gu' cas loo rye
con'a. Ne' ne' gòn gu' di's co' mbez mèn cón

che'n rye con'a. 17 Per cón che'n ryete con'
co' nda' trè' cuent co' ngòc con' mbli mèna
póla, ryete con'a ngòc thìb con' anxle' xal
thìb xin no xnaa co' yende cón ntac. Per
cón che'n mbi' co' nde nquea, co' nee di's,
cón che'n Crist nac con' lìcpe'. 18 Ne'la'de
gu' par teche mèn con' co' mbli gu' gan
mté'th gu' cón che'n Diox. Mèna asendli
par ndxàc mèna mèn nado'. Mèna ale más
ndli ndyub xib mèn loo angl, ne. Ale mbez
mèna nquin li mèn xtùuz cón che'n con'
co' indxú'de loo mèn no loo con' co' yende
mod hui' mèn loo. Ale ndoote con' ndli
mèna. Asendli mèn ndye's mèn axta plóthe
por xtùuz co' ndli mèna co' ndyub yo'f lezo'
mèn co' nac cón che'n xab izlyo'. 19 Mèna
inacte mèn co' thidte nqueltàa loo Crist
ne' ne' loo cón che'n Crist. Crist ñibe'
loo mèn co' ndxela's, mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Diox, xal ñibe' yéc mèn loo mèn.
Tataa ndli Crist loo na' par ryoo xyèn na' loo
cón che'n Crist xal ñibe' Diox no xal ndlya's
Crist. Tataa ndxàca xal ndxàca loo lad mèn
le' thìb thìb part che'n lad mèn nque' zin'
par ryoo xyèn lada xal ndxàala.

20 Fte' lezo' gu' le' gu' nguth nole' Crist,
co' nee di's, ngro xà' gu' loo ryete con' co'
nac che'n xab izlyo' no ngòc gu' che'npe'
Diox xal thìb mèn co' nguth co' indyóode
cón che'n xal mque tee ban mèna ndoore'
co' nac mod co' alithe ndryo' ndlyen' lezo'
mèn par li mèn. No ¿nalle', à'? ¿Chonon be'
nzi tee ban gu' loo cón che'n xab izlyo' xal
mèn co' ndyoo nque loo costumbr co' nac
cón che'n xab izlyo', sya? 21 Angab na'i, xal
ndli gu' no mbez gu': Ne'gàaltel con' ba'.
Ne'huadel con' ba'. Ne' ne' tyenl con' ba'
con ya'l. 22 Ryete con' co' ngue li gu' ba' nac
mod co' lyux xal ndlyux con' co' ndli mèn
zin'. No ryete mod co' ndxàp gu' ba' alithe
nac costumbr no mod che'n mèn co' alithe
nzi ban loo izlyo' ndxè'. 23 Lìcpe' ba'i, mèna
ndli cuent anze'f ndxác mèna tac ndli mèna
ryete con'a. Ñibe' yèe mèna loo mèn li mèn
xalque' nac xley' mèn par gue's nii mèn no
gue's ya' mèn loo chol con'. Ñibe' yèe mèna
gàc mèn mèn nado'. Per, ale ndxe'leque',
con' co' ndlu' mèna no mod co' ndlu' mèna
loo mèn yalguyith naca no yalgutyè' naca.
Ale ntetìixù' mèna leque lad mèna par ndlu'
mèna le' mèna nac mènley'. Per yende cón
li con' ndli prob mèna par teche mèna mod
ye'rsin' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèna loo
cón che'n xab izlyo' ndxè' par ndli mèna
con' ye'rsin'.

3

1 Per nalle' ngue niin loo gu': Chele' gu',
lìcque', ngue no yalnaban cub xal mèn co'
ngro xban noque' Crist, fté'th gu' no bli gu'
ryete con' co' nac che'npe' bé' co'te' ndub
Crist cuat Diox le'n bé' loo bé'. 2 Bli gu'
xtùuz cón che'n con' co' nac cón che'npe'
bé', ne. Ne'lide gu' xtùuz loo co' nac cón
che'n xab izlyo' no cón che'n yalgon' che'n
izlyo'. 3 Tac loo cón che'n xab izlyo' nac gu'
xal mèn co' nguthle' loo con'a. Yalnaban
cub co' ndxàp gu', Crist ngue quenapa loo
Diox. 4 Crist mda' lugar no mbli Crist le' gu'
yòo ban no Diox thidtene yiloa. Co'se' yú'
loo Crist loo mèn tedib vez, sya, loo gu', ne,
gàc con' guryath no con' guryèn co' gàc loo
Crist co'se' yú' loo gu' loo bé' con Crist.

Pab ngue ta' cuent xá nac yalnaban mèn, mèn co' tarte yila's loo Crist, no xal nac yalnaban mèn, mèn co' ndxela's loo Crist.

5 Cona, ngue niin loo gu': Ryete con' co'
ndyub yo'f lezo' gu' co' nac cón che'n xab
izlyo', ya ne'tolode li gu'i. Ndxe'leque', gòc
gu' xal mèn nguth loo ryete con'a. Ryete
con'a nee di's: Ne'cua'nte gu' xin' huan gu'.
Ne'lide gu' con' co' nac con' xin no con'
cap. Ne' ne' tyub yo'f lezo' gu' loo chol con'
ye'rsin' co' ngro' mblyen' lezo' gu' mbli gu'
póla. Ne' ne' queli'th gu' cón nac che'n
hues xtàa gu' tac mèn co' nqueli'th cón nac
che'n hues xtàa mèn, lalque' nac mèna con
mèn co' ndyub xib no co' nsál' ya' loo mdo'
no loo gunab. 6 Le' sya, cón che'n ryethe
con' ndli mèna ncàb huax con' ye'rsin' loo
mèn. Por con' ndli mèna, ndxecloo Diox
ñèe Diox ryete mèna tac indyubdi'ste mèna
loo Diox. 7 Ryethe con' ndxè' mque tee ban
li gu' ndoore' yila's gu' loo cón che'n Crist
no loo Crist. 8 Per nalle', más huen blá' gu'
rye con' co' niin loo gu' ndxè' thìb lad: Con'
co' ndli ndxecloo mèn no ndxòo xyàn lezo'
mèn; mod co' ndxàp mèn co'se' asendli
mèn par ndli mèn ryete con' ye'rsin'; mod
co' ndxàp mèn co' ñii yèe ñii tìi xtàa mèn
no co' nquedèe mèn xtàa mèn; no mod
co' ndxàp mèn co' ndyoodi's chol di's xin
no di's cap. 9 Ne'tyè'de gu' loo nec thìb
xtàa gu'. Tac gu' mblá'ya'le' ryethe mod
ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo' co'
mque tee ban mbli gu' póla. Por cona, niin

loo gu': Ne'tolode que tee ban li gu' ryete
con' ye'rsin'a. 10 Nalle' mse'le' gu' mod co'
ngòp gu' póla. Nac gu' mèn co' nque tee
ban loo tedib mod cub co' ndxàp gu' nalle'.
Mod co' ndxàp gu' nalle' thidte nac xal nac
mod co' ndlya's Diox gàp gu' no que tee
ban gu' par tataa mod más ta' gu' cuent
cón che'n Diox. 11 Loo yalnaban cub co'
nac cón che'n Crist, yende chó mèn gab
loo xtàa mèn: Daa nac mèn nación Grieg
o daa nac mèn nación Israel. Ne' ne' gab
mèn: Daa ngòc circuncidar o daa ne'ngàcte
circuncidar. Ne' ne' gab mèn loo xtàa mèn:
Daa nac mèn tèe o daa nac mèn tith. Ne'
ne' gab mèn: Daa nac moz yèe o daa nac
mèn co' yende chó cuee ca'. Ndxe'leque',
loo Diox ante cón che'n Crist nac co' ntac.
Alux con' nac che'npe' Crist, no loo ryethe
con' ñibe' Crist, par li zin' Crist alux con'
nalle'.

12 Gu' nac mèn co' Diox mcui. Ngro xà'
gu' loo cón che'n xab izlyo' no ngòc gu'
che'npe' Diox. Nque' lezo' Diox ñèe Diox
gu'. Por cona, fque tee ban lì gu' loo co'
ngue niin loo gu' ndxè', co' nee di's, gòc
gu' mèn co' ndlyat lezo' ñèe hues xtàa. Gòc
gu' mèn co' ndli con' ndac loo hues xtàa.
Gòc gu' mèn nado' co' ngue's nii ngue's ya'
loo chol hues xtàa gu'. Gòc gu' mèn co'
ndxàp mod loo hues xtàa. Gòc gu' mèn co'
ncha'la's ñèe hues xtàa. 13 Fxec yèe gu' loo
thìb hues xtàa gu' no loo tedib hues xtàa
gu'. Fteri'th ftecan' gu' xtol che'n thìb hues
xtàa gu' no tedib hues xtàa gu' chele' hues
xtàa gu' nco ñee loo gu' cón che'n co' ndxàc
loo hues xtàa gu'. Xalque' mton' Crist xtol
gu', tataaguè' fteri'th ftecan' gu' xtol thìb
hues xtàa gu' no xtol tedib hues xtàa gu'.
14 Más de cona, fque' lezo' gu' gunèe gu'
hues xtàa gu'. Tac chele' gu' tataa li, le'
sya, thidte gàc gu' no thidte cue gu' loo cón
che'n Crist par tyubdi's ndac gu' loo Crist.
15 Fcua'n gu' mod par cue ban gu' rye nda
gu' no rye ndye'th gu' con hues xtàa gu' xal
nee lezo' Diox. Le' sya, làth xtau'a, teche
texyath gu' xtùuz gu' par thidte li gu' con'
xal ñibe' Diox, co' nee di's, gàc gu' xal thidte
lad mèn loo cón che'n Diox. Tac por con'a
mcui Diox gu'. No con'a nac co' gunee lezo'
Diox gàc loo gu'. Guuz gu' loo Diox: Diox
quix U', Diox, láth mbez gu' Diox por ryethe
con' co' ndxàc loo gu'.

16 Bli gu' xtùuz cón che'n di's ndac che'n
Crist axtaque' huen huen té'th gu' no ax-
taque' huen huen yaa'd cón che'n di's ndac
che'n Crist yéc gu'. Bli gu' par ye'th lezo'
thìb xtàa gu' no tedib xtàa gu' loo cón che'n
Diox. Blu' gu' loo thìb xtàa gu' no loo tedib
xtàa gu' cón che'n Crist. Blab gu' di's loo
libr che'n Salmos co' nac xti's Diox. Bil' ro
gu' himn co' nac labans co' nac di's natú'
loo Diox. Ne'yathla'ste gu' guuz gu' loo
Diox: Diox quix U', Diox látha. 17 Ryete con'
ndli gu', que naca di's co' tyoodi's gu', que
naca zin' co' ndli gu', bli gu' ryethe con'a
por lèe Tad Jesús loo Diox tac tataa nac co'
ñibe' Tad Jesús. Por lèe Tad Jesús guuz gu'
Diox quix U', Diox, loo Diox xud na' co'se'
mbez gu' Diox, ne.

*Di's ndxè' nda' cuent loo ryete mèn co' ndx-
ela's loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist
xá mod ndxàal que tee ban ndac mèn làth xtàa
mèna.*

18 Mèngot co' nac xin' sa'l, ftubdi's gu' loo
xin' sa'lbi'pe' gu' tac tataaque' ndxàal li gu'
xal mèn co' ndxela'spe' loo Crist. 19 Mènbi'
co' nac xin' sa'l, fque' lezo' gu' gunèe gu'
xin' sa'lgotpe' gu'. No ne'tyoo xà'de lezo'
gu' con xin' sa'lgotpe' gu' par yitac lezo' gu'
con xin' sa'lpe' gu'. 20 Gu', ne, co' nac xin'
xud gu' no xin' xna' gu', ftubdi's gu' di's co'
mbez xud gu' no xna' gu' loo gu'. Tac con'
ndxè' nac co' ndxòo lezo' Tad Crist. 21 Gu'
co' nac gundan yín' gundan ted, ne'ta'de
gu' xyàn lezo' xin' gu', gu' co' nac mèn
co' angndxàc nayi' par ne'tyoo xà'de lezo'
myen' gu' loo cón che'n Tad Crist. 22 Gu'
co' nac moz, ftubdi's gu' loo patrón gu' loo
rye con' ñibe' patrón gu' loo gu'. Ne'lide
gu'i xal ndli mèn co' ngüi' ndxè' no ngüi'
ba' par ne'yigàade mèna loo patrón mèna.
Ndxe'leque', bli gu'i dib nzo yéc gu' no dib
nzo lezo' gu' xal mèn co', lìcque', ndxàp
mod loo Diox. 23 Chol zin' co' ndli gu', bli
gu' zin' dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' tac
gu' nac mèn co', lìcque', ngue li sirv loo
Crist. Ne'lide gu' zin' xal ndli mèn sirv loo
xtàa mèn loo izlyo' 24 tac gu' naneeque' no
nonque' gu' le' gu' càaya' yalndxax co' ta'
Tad Crist loo gu' co' nac con' co' yan' no gu'
no co' gàc che'npe' gu' yiloa tac gu', lìcque',
ngue li sirv loo Tad Crist. 25 Chol mèn co'
ndli con' ye'rsin', mèna càaya' yalndxax
cón che'n con' ye'rsin' co' ndli mèna. Diox

indlide par más tyu' thìb mèn leque tedib
mèn loo Diox.

4

1 Le' gu' co' nac patrón na, ndxàal gàc gu'
mèn nalì no mèn nambìi loo moz gu'. Bli gu'
thidte tyu' chol moz gu' loo gu'. Fte' lezo'
gu' le' gu', ne, ngue no thìb patrón no Tad
loo bé'.
2 Thidteneque' gure rez gu' Diox. Nalas
gure gu' loo cón che'n Diox por tyubdi's
ndac gu' loo Diox. Guuz gu' loo Diox: Diox
quix U', Tad Diox, co'se' mbez gu' Diox por
ryethe con'. 3 Gurez gu' Diox por nu', ne,
le' Diox xal' ned xal' yó' loo nu' par co nu'
yalbàn no tyoodi's nu' cón che'n Crist co'
ngo casloo póla. Por cón che'n Crist co'
ngo casloo loo mèn póla, por con'a ngue'en
lezi'f ned nzon ndxè' nalle'. 4 Tolo gurez gu'
Diox le' Diox lyath no daa par lu'en loo mèn
cón che'n Crist co' ngo casloo ndoore' no
tyoodizen xalque' ndxàala loo mèn.
5 Fque tee ban ndac gu' loo mèn co' tarte
yila's loo Crist. Fcua'n gu' mod toodi's
no gu' mèna láth be' nda'i mod loo mèna
par ñeene' ne'stolque' yila's mèna loo Crist.
6 Co'se' tyoodi's gu' con chol mèn, nabe'ste
ftoodi's no gu' mèna ante con di's co' nac
di's ndac par ta' gust lezo' mèn xal ndy-
oodi's gu'. Más de cona, ndxàal té'th gu'
co' huenleque' par ñee gu' no ta' gu' cuent
xá mod càb gu' loo mèna cón che'n xal
ndxela's gu'.

Di's ndxè' nda' cuent le' Pab ngue nii Diox loo mèn ciuda Colos, mèn co' ndxela's loo cón che'n Crist.

7 Tiquic co' ndxàc hues daa por cón che'n
Crist, Tiquic co' anze'f nque' lezon co' in-
dlá'ya'de daa no co' altantleque' ndyoo loo
zin' che'n Tad Crist, Tiquic ta' cuent loo gu'
cón che'n zin' co' ngue xo'f zin'en par ned
nzon ndxè'. 8 Por cona, ngue tel'en Tiquic
loo gu' par ñee Tiquic loo gu' xá nzo nu' ned
nzo nu' ndxè'. Tegán Tiquic lezo' gu' loo
cón che'n nu', ne. 9 Co'se' yi'th Tiquic loo
gu', tel'en Ones con Tiquic loo gu'. Ryop
myen' ndxàc hues na' por cón che'n Crist.
Mbli nèe lezo' myen' loo cón che'n Crist co'
nque' lezon. Nac ryop myen' mèn gulàazpe'
gu', ne, par nedrè'. Ryete con' co' ndxàc loo
nu' par ned nzo nu' ndxè' ryop myen' ta'
cuenta loo gu' trè'.
10 Aristarc co' nzo non le'n lezi'f ngue nii
Diox loo gu'. Marc co' ndxàc hues yen'
Mbèl' ngue nii Diox loo gu', ne. Gu' nonle'
no nda'que' gu' cuent xal mnibe'len loo gu'
cón che'n Marc. Chele' Marc yi'th nee máa
gu' par nedrè', nabe'ste go no gu' Marc,
ndee gu'. 11 Chuch co' ne' tedib lèe Just ngue
nii Diox loo gu', ne. Làth mèn che'n nación
Israel co' naban trè', ante ryop myen' ndxè'
co' nac Marc no Just, myen' ndxè' ngue
lyath no daa loo cón che'n Diox par tolo
ñibe'pe' Diox loo mèn. Ante ryop myen'
ndxè' ntegán lezon loo zin' ndxè'. 12 Epafr
co' nac thìb mbi' co' nac mèn gulàaz gu', co'
nxo'f zin' cón che'n Crist, ngue nii Diox loo
gu'. Epafr ña'bque' loo Diox por cón che'n
gu' par thidtene cue gu' nalì, no par cue
nèe gu' loo cón che'n Crist, no par gàc gu'
mèn nalì no mèn nambìi loo Diox par li gu'
ryete con' co' nee lezo' Diox li gu'. 13 Tac daa
nda cuent co' huenleque' le' Epafr nguen
tín' lezo' no anze'f ndyóo Epafr cón che'n
gu', no altantleque' ndoo Epafr loo zin' cón
che'n gu', no cón che'n mèn co' ndxàc hues
na' por cón che'n Crist yèez Laodice, no cón
che'n mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n
Crist yèez Hierápolis. 14 Luc co' nac doctor
co' anze'f nque' lezon ñèen ngue nii Diox
loo gu'. Dem, ne, ngue nii Diox loo gu'.
15 Gunii gu' Diox loo mèn co' ndxàc hues
na' por cón che'n Crist le'n yèez Laodice.
Gunii gu' Diox loo Nimf no loo mèn co'
ndxela's loo Crist no loo cón che'n Crist,
mèn co' nac mèn co' nqueltàa liz Nimf.
16 Co'se' yilo lab gu' cart ndxè', ftel' gu' cart
ndxè' loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n
Diox le'n yèez Laodice par lab mèna cart
ndxè' tya, ne. Cart co' mtel'en loo mèn
co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez
Laodice, co'se' yilo lab mèn yèez Laodice
cart co' mtel'en loo mèna, ña'b gu' carta
par lab gu'i, ne. 17 Guuz gu' loo Arquip: Hui',
Arquip, thidtene blo yéc bli zin' cón che'n
Diox co' mxo'f zin' Tad Crist lool par lila.
18 Nalle', yub daa co' nac Pab mque' cart
ndxè' loo gu' par ngue niin Diox loo gu'.
Fte' lezo' gu' le' daa tatabe' ngue'que' lezi'f.
Ndlyazen le' Diox tolo li anggàc con' ndac
loo gu' par nedrè', ndee gu'. Taandxè' gàca.

Ner Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Ciuda Tesalónica

Mèn co' mblyath no Pab loo zin' co' mxo'f zin' Pab ngo no Pab co'se' mque' Pab ye's loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist, mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Tesalónica.

1 Daa, co' nac Pab, ngue que'en ye's co' nac ner cart ndxè' loo gu', gu' co' ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n Crist, gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Tesalónica. Leque tiemp, Silvan no Timote no daa, nu' ngue nii Diox loo gu'. Diox xud na' no Tad Jesucrist na' mcui gu' par nac gu' che'npe' Diox no che'npe' Tad Jesucrist na'. Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' ryo' lezo' li anggàc con' ndac loo gu'. Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo li par yo nagàl lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.

Mèn ciuda Tesalónica co' ngòo loo cón che'n Diox mblu' loo taamas mèn xá mod ngola's mèn ciuda Tesalónica no xá mod ndyubdi's mèna loo Crist.

2 Mbezen Diox quix U', Diox, loo Diox por cón che'n ryete gu'. Nte'que' lezon ña'ben cón che'n gu' co'se' mbezen Diox, ne. 3 Thidteneque' indxathlasten mbezen Diox quix U', Diox, loo Diox, por cón che'n gu' co'se' mbezen loo Diox xud na' xá mod mxo'f zin' gu' zin' cón che'n Crist tac ndxela's gu' loo Crist. No mbezen Diox quix U', Diox, loo Diox, cón che'n gu' co'se' mbezen Diox. Tac naneequen xá mod anze'f mbliguth gu' zin' tac nque'que' lezo' gu' Diox no nque'que' lezo' gu' ñèe gu' hues xtàa gu'. Mbezen Diox quix U', Diox, loo Diox por cón che'n gu', ne, tac non daa xá mod ncha'la's gu' tac gu' nzi queeque' lezo' loo con' co' gàc loo gu' no con' co' gàc che'npe' gu' por cón che'n Tad Jesucrist na'. 4 Gu' co' ndxàc mèn huesen por cón che'n Crist, Diox nque' lezo' ñèe Diox gu'. Daa naneeque' le' Diox mcui gu' par yòo gu' loo cón che'n Diox no par que tee li gu' sirv loo Diox. 5 Tac co'se' mblu'en loo gu' cón che'n di's ndac, ne'nglu'dena loo gu' xal nac mod co' angndyoodi's mèn. Ndxe'leque', Xpii Natú' mblyath no daa co'se' mblon yalbàn loo gu'. Mblyath no Xpii Natú' gu', ne, axtaque' ngòp gu' yalxla's lìcque' nac di's cón che'n di's ndac ndxè'. Gu' non no naneeque' gu' xá mod mque tee ban daa làth gu' par mcàba con' ndac loo gu'.

6 Le' por part cón che'n gu' na, gu' mblique' xal mblu' nu' loo gu'. No mblique' gu' xalque' ngòc mod co' mblu' Tad Jesucrist loo gu' par li gu' xal ndyee di's co' mblu' Jesucrist loo mèn. No ndyalque' gu' mbìn gu' di's co' nac di's ndac, con gust, xalque' mbli Xpii Natú' ngòca tataa loo gu' mastale' mxactìi gu' axta plóthe. 7 Tataa mod leque gu' mblu' gu' xal thìb muestr loo mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist par ned le'n rye yèezya' che'n làaz mèn macedon no rye yèezya' che'n làaz mèn acay xá mod mque tee ban ndac gu' par tataa mod que tee ban ndac mèna, ne. 8 Por cona, por cón che'n gu' mbyath mbyèn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn huax lugar. Ne'ngyathte no ne'ngyènte cón che'n di's ndac ante loo mèn yèezya' che'n làaz mèn macedon no mèn yèezya' che'n làaz mèn acay. Ndxe'leque', mbyath di's ndac ndxè' loo mèn ryete lugar co'te' mbìn mèn xal ndxela's gu' loo Diox. Por cona, ya inquinte tolo ta' nu' cuent cón che'n xá mod ndxela'sque' gu' loo Diox no loo cón che'n Diox loo taamas mèn. 9 Ndxe'leque', ale yub mèna nda' cuent no ndyoodi's mèna cón che'n xal mcàba loo gu' co'se' mbi'th too naa nu' gu' no mblu'en cón che'n di's ndac ndxè' loo gu'. Le' gu' na, nabe'ste mblo gu' lezo' gu' co'se' ngo nu' làth gu'. Nda' mèna cuent cón che'n gu', ne, xá mod mblá' gu', ya ne'tolode ngue li gu' cas loo rye tatol no rye naxnax no rye mdo' no rye gunab co' mbez gu' ngòc diox gu' ndoore' yila's gu' loo cón che'n Crist. Tataa mbli gu' par ngòo gu' loo cón che'n Diox no par tlo gu', li gu' sirv loo angoluxte Diox co' naban co' nac lìcpe' Diox co' inquedìide mèn. 10 Leque mèn yèezya' che'n làaz mèn macedon no mèn yèezya' che'n làaz mèn acay nda' cuent cón che'n gu' loon xá mod nzi quee lezo' gu' loo con' co' gàc loo gu' no co' gàc che'npe' gu' axta co'se' gàc huiz bere Jesús co' nac xgan' Diox, yi'th Jesús xgan' Diox loo bé', Jesús co' mbli Diox ngro xban làth mèn nguth. Jesùs nac xa' co' mtelá' na' loo con' ryes par

ne'tetìide Diox na' no ne'zib quìide Diox na'
co'se' gàc huiz co' yilo la's Diox loo mèn no
co' yilo tub rez Diox cón che'n mèn.

2

*Trè' ngue lu' cón che'n zin' co' mxo'f zin'
Diox loo Pab.*

1 Pues leque gu' co' nac mèn huesen por
cón che'n Crist, gu' nda' cuent co'se' mbal
lon yalbàn loo gu', di's co' mblon yalbàn loo
gu'a, gu' ngola'sque' di'sa no ndyubdi'sque'
gu' di'sa. Ne'ngui'thte nu' anxle' loo gu'.
2 Mastale' mbi'th nu' loo gu' loo mtin mèn
cuida Filip nu' axta plóthe mblya's mèn
cuida Filip, no mxec nu' ngòc ngòc nguàal
con' co' mbli no mèn cuida Filip nu', no
gu' nda'que' cuent co' mbli no mèna nu'
co' huenleque', per Diox ne'nglá'ya'de nu'.
Ndxe'leque', mbli Diox par mbi'th nu',
mblo nu' yalbàn loo gu' co' ndlu' xá mod
lyá' mèn loo con' ryes. No con dib axla's
mbli nu' con'a, mastale' ngòc nayi' mèn
gulàaz gu' ñèe mèn gulàaz gu' nu'. 3 Tac
co'se' mblo nu' yalbàn loo gu', thìb lìte
nac di's co' mblo nu' yalbàn. Inacte di'sa
di's co' alithe ngo nu' yalbàn. Ne' ne' inac
di's co' ngo nu' yalbàn di's zab co' ndli
par quedìi nu' gu'. 4 Ndxe'leque', ner mbli
Diox huax con' loon par ñee Diox ñeene'
ché' tyubdizen loo Diox. Ngoloa, ngòoque'
lezo' Diox ndlin sirv loo Diox. Por cona,
mxo'f zin' Diox zin' cón che'n di's ndac
ndxè' loon. Por cona, ngon yalbàn loo
mèn tac ngòo lezo' Diox gunèe Diox daa.
Ndxe'leque', ingoden yalbàn par yòo lezo'
mèn di's co' mbezen loo yalbàn co' ngon.
Diox ndli con' loo ryete na' par ñee Diox
ñeene' ché' too lezo' na' loo cón che'n Diox.
5 Tac gu' naneeque' nec thìb vez ne'ngliden
par asemblin par mdan gust lezo' gu' no
par nda' nu' xquith lezo' gu' par lyath no
gu' daa loo con' naquin daa. Ne' ne' ndub
rez nu' chol di's loo gu' par tataa mod li
nu' gan tmi loo gu'. Con' ndxè' nonque'
gu' no naneeque' gu'. Yende cón más niin.
Diox ngüi'que' loo con' co' nde teele' ndli
nu'. 6 Ne' ne' tar cua'n nu' mod par li nu'
le' mèn li con' guryath no con' guryèn loo
nu', que naca gu', o que naca tedib cua'
mèn co' nac mèn tedib yèez co' nzo loo
cón che'n Crist. Mastale', ngácpe' nu' ngli
nu' le' gu' ta' cuent cón che'n nu' le' nu'
nacque' mèn co' ndxe' di's che'n Crist no
ta' gu' cuent, ne, le' Diox mblec nu' par xo'f
zin' nu' zin' ndxè' loo mèn. 7 Ndxe'leque',
ngòc nu' mèn nado' co' ngòp mod làth gu'
xal thìb xa'got co' nac gundan co' ñee rsi'
ñee rso xin' loo gu'. 8 Anze'f nque' lezo' nu'
ñèe nu' gu' axta mblya's nu' li nu' con' ndac
loo gu' axta mblya's nu' ta' nu' cuent cón
che'n di's ndac loo gu'. No iante cón che'n
di's ndac mblya's nu' ta' nu' cuent loo gu'.
Ndxe'leque', mblya's nu' gàc nu' xal mozpe'
gu' co' li sirv loo gu' no tyactìi nu' por cón
che'n gu' axta gath nu' chele'i naquin tac
arid nazin' gu' nu'. 9 Nte' lezo' gu', mèn
huesen por cón che'n Crist, xá mod nguth
ngüi' lezo' nu' par mbli nu' zin' ze no yál'
par mbli nu' gan thìb le' rol lua' par hua
nu'. Mbli nu' zin' par ne'ndoo dó'de nu' loo
nec thìb gu'. Làth xtau'a, mblon yalbàn cón
che'n di's ndac che'n Diox loo gu'.

10 Gu' nac mèn co' nda' cuent cón che'n
nu'. No ndub hui' Diox loo nu', ne, le'
nu', lìcque', mque tee ban nalìque' làth
gu' co' ngola's no co' nzo loo cón che'n
Diox, no nambìi mque tee ban nu' làth gu'
co' nac mèn co' ndxela's loo Diox por cón
che'n Crist. Mod co' mque tee ban nu' làth
gu' ne'ndade nu' lugar loo yende chó mèn
quexù' que' fals mèna nu' làth gu', ¿lé'?
11 Lomisque', nanee gu', ne, xá mod mco'x
nu' loo gu' no mtegán nu' lezo' thìb thìb
gu' xal ndli thìb gundan yín' gundan ted
loo xin' gundana, ¿lé'? 12 Mnibe' nu' loo gu'
no mtan' nu' di's loo gu', nabe'ste cue ban
gu' xalque' ndxàal cue ban mèn co' ngòo
loo cón che'n Diox no mèn co' nac che'npe'
Diox. Tac Diox ngurez gu' par yòo gu' co'te'
ñibe' Diox no co'te' ndxà'x xnìi che'n Diox
loo ryethe con' par gàc che'npe' gu' con'
roo con' xèn che'npe' Diox, ne.

13 Por cona, nu' ne, thidteneque' mbez
nu' Diox quix Diox loo Diox tac co'se' mbìn
gu' di's cón che'n di's ndac che'n Diox co'
mblo nu' yalbàn loo gu', gu' mdyal mbìn
cón che'n di's ndac no ngola's gu' cón
che'n di's ndac. Tac ne'ngònte gu' di'sa
no ne' ne' ngala's gu' di'sa xalque' nac
di's co' ndyoodi's chol mèn. Ndxe'leque',
ngola's gu' loo cón che'n di's ndac che'n
Diox xal nac di's co', lìcque', mtel' Diox loo
mèn. Di'sa ndlu' loo gu' xá mod ndxàal
que tee ban gu' no xá mod ndxàal li nèe
gu' gu', gu' co' ndxela's loo Crist, loo cón
che'n Diox. 14 Gu' co' nac mèn huesen

por cón che'n Crist, co'se' mdub ngu's
mèn gulàaz gu' gu' no mtetìi mèn gulàaz
gu' gu' axta plóthe, lalque' mxac gu' xal
ngòca loo mèn nación Israel co' ndxela's
loo Jesucrist, mèn co' naban le'n yèezya'
che'n làaz mèn jude. Tac gu', ne, mxac-
tìi lomisque' yalndyub ngu's co' mbli no
mèn nación gu' gu' xal mxactìi mèn nación
Israel co' ndxela's loo Jesucrist cón che'n
mèn gulàazpe' mèn nación Israel. 15 Mèn
nación Israela mbeth Tad Jesús xalque'
mbeth mèn nación Israel mèn gulàazpe'
mèn nación Israel, mèn co' mde'th di's co'
ndxab Diox cón che'n Tad Jesús. Per iante
mbeth mèna Jesús, no mèn co' mde'th di's
co' ndxab Diox. Lomisque' ne, mchobla'
mèna nu' làaz mèna. Indlide mèna con'
co' ndxòo lezo' Diox. Ndxe'leque', ale le'le'
ndxàc nayi' mèna ñèe mèna chol xtàa mèn.
16 Co'se' ndlya's nu' tyoodi's no nu' mèn
co' inacte mèn nación Israel cón che'n di's
ndac par bel'que' lyá' mèna loo con' ryes,
ne, ale inda'de mèn nación Israel lugar
tyoodi's no nu' mèna. Tataa mod, sate más
ncua'n mèna xquin mèna no xtol mèna.
Por lult, ngocloo tín' Diox loo rye mèn dib
anax nación Israel par mtetìi Diox mèna.
Cona, mcàb loo mèn nación Israel le' Diox
mzib quìi loo mèn nación Israel par mxactìi
mèna.

Anze'f nguen lezo' Pab ya too naa Pab mèn co' ngola's loo cón che'n Crist, mèn co' ngo ban le'n ciuda Tesalónica.

17 Gu' co' nac mèn huesen por cón
che'n Crist, co'se' mbii nu' loo gu' ndxep
tiemp, mastale' yende mod hui' nu' loo
gu', nte'que' lezo' nu' máa gu' no anze'f
ndlya's nu' yi'th nee nu' máa gu' par nedrè'.
18 Anze'f mblya's nu' yi'th nee nu' gu' par
nedrè'. Per más mblyazen gal neen gu', daa
co' nac yub Pab. Huax vez mblyazen gal
neen máa gu'. Per cadque' mblya's nu' yi'th
nu', chàa, ndxòo Mebizya' xi'tha. Ncà' ya
yende mod yi'th nu' par nee nu' máa gu'.
19 Tac ¿xá nee gu'? ¿Cón nac co' nzi quee
lezo' nu', à'? No ¿cón nac co' ndli ndyac
lezo' nu', ne, à'? No ¿cón nac co' ndli nxyo'f
nde' nxyo'f ndla' lezo' nu' co'se' yi'th xi Tad
Jesucrist na', à'? Pues, gu' nac co' li tyac
lezo' nu' co'se' yi'th Tad Jesucrist na' tedib
vez. 20 Aa. Lìcpe' ba'i, gu'que' nac co' li
par tyac lezo' nu' co'se gàc huiz yi'th xi Tad
Jesucrist na'.

3

1 Por cona, co'se' guneen ya ne'xecte daa
tolo que tee xà'en loo gu', mblin xtùuz
no mdoo lezon mbyan' ante daa le'n ciuda
Aten 2 par tel'en Timote, co' ndxàc huesen
por cón che'n Crist, par nee Timote máa
gu' par nedrè' tac Timote nac thìb mbi' co'
nxo'f zin' zin' co' nac che'n Diox. Timote
ndli zin' con daa ned ngue tee gon yalbàn
cón che'n di's ndac cón che'n Crist co' ndlu'
xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Mtel'en
Timote loo gu' par yi'th li nèe Timote gu'
no par co'x Timote loo gu' no li Timote
par ye'th lezo' gu' loo cón che'n con' co'
ndxela's gu' loo Crist. 3 Tataa ta' Timote
cuent loo gu' par ne'tyoo xà'de lezo' nec
thìb gu' loo cón che'n Crist por cón che'n
yalndyub ngu's no ngòc nguàal con' co'
ndxàc loo gu'. Leque yub gu' nda'le' cuent
co' huenleque' le' Diox mdoo na' par càba
loo na' tyactìi na' por cón che'n Crist. 4 Más
de cona, co'se' be' ngo non gu'a, mdan
cuent loo gu' le' na' tyactìique'. Tataaque'
ndxàca loo na' nalle' xalque' mdan cuenta
loo gu'a. 5 Por cona, daa ne, co'se' ne'tolode
nxec daa mque tee xà'en loo gu' no inonte
daa máa gu', cona mtel'en Timote par li
lazen xá mod tolo nque tee ban gu' loo con'
co' ndxela's gu' loo Crist. Tac anze'f ndyóon
no nda noque' lezon ne'stolque' pá, chàa,
mbi'th Mebizya, mbi'th mdobya' Mebizya
gu'. No thìb descuid càba loo gu' anxle' gàc
zin' co' mbi'th xo'f zin'en loo gu'.

6 Per nalle' Timote ndye'thle', ngua Tim-
ote loo gu' le'n ciuda Tesalónica. No
nabe'ste mda' Timote cuent loo nu' le' gu'
huenque' nziri' no toloque' ndxela's gu' loo
Crist no loo cón che'n Crist. Mda' Timote
cuent, ne, nzi que'que' lezo' gu' ñèe gu'
hues xtàa gu'. Mda' Timote cuent loo nu'
le' gu' nte'que' lezo' cón che'n nu', ne. No
mda' Timote cuent loo nu' anze'f ndlya's
gu' ñee gu' máa nu' xalque' ndlya's nu' ñee
nu' máa gu', ne. 7 Por cona, xalque' mèn co'
ndxàc huesen por cón che'n Crist, mastale'
ndyactìi nu' no ndub ngu's mèn nu', co'se'
mbìn nu' cón che'n cuent co' mda' Timote
loo nu' cón che'n gu', ryete nu' mdyac lezo'
no mbye'th lezo' nu' axta plóthe. No ndyac
lezo' nu' cón che'n gu' tac, lìcque', mbli nèe
gu' gu' loo con' co' ndxela's gu' loo Diox no
loo cón che'n Diox. 8 Con' co' ndxàc loo gu'
ba' ndli nden' nu' xal mèn co' ngro xban

tac gu' nzi li nèeque' gu' loo cón che'n Tad
Crist. 9 Por cona, axta ne' ne' gác gab nu'
Diox quix non U', Diox, loo Diox co'se' mbez
nu' Diox por cón che'n gu' tant ndyac lezo'
nu' por cón che'n gu' co' ndli gu' ndxàc loo
nu' loo Diox. 10 Imbedte nu' no indxathlaste
nu' mbez nu' Diox ze no yál' par ta' Diox
lugar loo nu' yi'th nèe nu' máa gu' no par
tolo ta' nu' cuent cón che'n di's ndac co' be'
ndxàc falt té'th gu', par tolo li nèe gu' gu'
loo con' co' ndxela's gu' loo Crist no loo cón
che'n Crist.
11 Anze'f ndlya's nu' le' yub Diox xud na'
no Tad Jesucrist na' xal' ned xal' yó' loo
nu' no lyath no Diox no Tad Jesucrist nu'
par yi'th nee nu' máa gu' par nedrè'. 12 No
ndlya's nu' le' Diox li par tolo té'th gu' cón
che'n Diox no tolo que' lezo' gu' ñèe gu' thìb
xtàa gu' no tedib xtàa gu' no que' lezo' gu'
ñèe gu' rye mèn xalque' nque' lezon ñèen
gu'. 13 No ndlyazen le' Diox li nèe xtùuz gu'
no lezo' gu' loo cón che'n Crist. Ndlyazen
le' gu' gàc mèn co' thidteneque' ngro xà'
loo cón che'n xab izlyo' par gàc gu' che'npe'
Diox. Le' sya, co'se' gàc huiz co' yi'th no Tad
Jesús ryethe mèn co' nguth, mèn co' ryo
xban ladpe' huiza, mèn co' ngro xà' loo cón
che'n xab izlyo' co' ngòc che'npe' Dioxa,
nec thìb mod no nec tedib mod ne'gàpte gu'
nec thìb dol loo Diox.

4

Trè' nda' cuent xá mod ndxàal que tee ban mèn par tataa mod yòo lezo' Diox loo mod co' nzi tee ban mèn.

1 Nalle', mèn huesen por cón che'n Crist,
ña'ben loo gu' no tan'en di's loo gu' xalque'
ñibe' Tad Jesús no xalque' mblu'en loo gu'
xá mod ndxàalque' que tee ban gu' no li gu'
co' yòo lezo' Diox, tataaque' tolo bli gu' co'
yòo lezo' Diox ñèe Diox gu'.
2 Gu' non no naneeque' gu' xal nac di's co'
mnibe'en loo gu' par li gu'i. Por lèe che'n
Jesucrist, ñibe'en loo gu' par li gu'i. 3 Con'
co' ndlya's Diox li gu' nac le' gu', lìcque',
ryo xà' loo cón che'n xab izlyo' par gàc gu'
mèn che'npe' Diox par ñibe' Diox loo gu'.
No gunee lezo' Diox ne'lide gu' yalburrid no
ne'cua'nte gu' xin' huan gu'. 4 Diox ndlya's
le' thìb thìb gu' té'th no ta' gu' cuent xá
mod ndxàal li gu' par tyub ban ndac gu'
con thìb xin' sa'l gu' par que tee ban lì ryop
sa'l gu' no par li ryop sa'l gu' con' guryath
no con' guryèn loo xin' sa'l gu'. 5 Ne'cue
ban node gu' xin' sa'l gu' xal ndli mèn co'
ndyub chol con' ye'rsin' lezo' par ndyub
yo'f lezo' mèn par li mèn chol con' ye'rsin'
xal ndli mèn co' indlibe'de Diox no mèn co'
indxònte cón che'n Diox. 6 No ne'lide nec
thìb gu' ryes par quedìi gu' hues xtàa gu'
nec thìb mod par li gu' yalburrid no cua'n
gu' xin' huan gu' làth xtàa gu'. Tac Tad Diox
anze'f nè tetìi rye mèna xalque' mdalen
cuenta loo gu' no xal mco'xen loo gu' cón
che'n ryete con' ndxè' ndoore'. 7 Diox mcui
na' par cue ban na' xalque' mèn co' ngro
xà'pe' loo cón che'n xab izlyo', mèn co'
ngòc che'npe' Diox. Indlya'ste Diox cue ban
na' loo con' xin no loo con' cap. 8 Por cona,
ngue niin loo gu': Mèn co' ntè'b di's co'
ngue lu'en loo mèna, inacte le' mèna ante
ngue tè'b di's co' mbez chol mèn loo mèna.
Ndxe'leque', ngue tè'b mèna yub Diox co'
mblàa Xpii Natú' loo na'.
9 Per cón che'n xá mod ndxàal que' lezo'
gu' ñèe gu' mèn co' ndxàc hues xtàa gu',
ya inquinte que'en ye's loo gu' cón che'n
con'a. Tac yub Diox mblu' loo gu' xá mod
que' lezo' gu' ñèe gu' thìb xtàa gu' no tedib
xtàa gu'. 10 Tac, lìcpe' ba'i, tataaque' nque'
lezo' gu' ñèe gu' mèn co' ndxàc mèn hues
xtàa na' par ned le'n rye yèezya' che'n
làaz mèn macedon. Per daa ña'b loo gu',
mèn huesen por cón che'n Crist, sate más
toloque' bli gu' par que' tín' lezo' gu' ñèe
gu' thìb hues xtàa gu' no tedib hues xtàa
gu'. 11 Fcua'n gu' mod más nagàl gure ban
gu'. Con gust bli gu' zin' co' nac zin' co'
ndxác gu' ndli gu' con nít loon loo gu' no
con nít loon yéc gu' xalque' mnibe'en loo
gu' no xalque' mtan' di's loo gu' par li gu'.
12 Tataa bli gu' par li mèn co' inzode loo cón
che'n Crist con' guryath no con' guryèn loo
gu' no par ne'gàc faltte con' co' naquin gu'
loo gu'.

Trè' ndlu' xá mod yi'th Tad Jesucrist loo bé' loo mbii tedib vez.

13 Ndlyazen niin tedib con' loo gu', ne,
mèn huesen por cón che'n Crist: Indlyasten
le' gu' tua'te cue par ne'ta'de gu' cuent cón
che'n mèn co' ngola's loo Crist no loo cón
che'n Crist, co' nee di's, mèn co' nguth.
Ndxe'leque', ndlyazen le' gu' ta' cuent co'
huenleque' cón che'n mèna par ne'xide yéc
gu' no ne'xide lezo' gu' arid por cón che'n

mèna xal nzi xi yéc mèn no nzi nxi lezo'
mèn, mèn co' inzi queede lezo' loo cón
che'n Diox. 14 Tac texal ndxela's na' le'
Jesús nguth no ngro xban Jesús, tataaguè'
ndxela's na' le' Diox li thidte yi'th no Jesús
xpii no alm rye mèn co' nguth, mèn co'
ngola'sque' loo Jesús no loo cón che'n Jesús.
Gàc con' ndxè' co'se' yi'th xi Jesús mèn co'
ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n
Jesús.
15 Por cona, ngue ta' nu' cuent cón che'n
con' ndxè' loo gu' xal mblu' Tad Crist loo
gu' le' na' co' be' nzi ban co'se' gàc huiz
yi'th xi Tad Crist mèn co' ndxela's, ne'gàcte
na' mèn co' ya sál' ner Tad Jesús mèn co'
nguth, mèn co' ngola's loo Tad Crist no
loo cón che'n Tad Crist. 16 Tac leque yub
Tad Crist Jesús yi'th loo bé' loo mbii. Cabii
gab Tad Crist Jesús: ¡Ya' gu' ndyàa na',
ey! Le' sya, thìb angl co' ñibe' loo taamas
angl cabii gab angla: ¡Ya' gu' ndyàa na', ey!
Làth xtau'a, thìb angl cabii cuez trompet
che'n Diox. Le' sya, mèn co' nguth, co' nac
mèn co' ngola's loo Crist Jesús, nerleque'
mèna ryo xban. 17 Le' yiloa na, na' co'
be' nabanque', chàa, yáp no na' mèn co'
nguth co' ngola'sque' loo Crist Jesús, co'
ngro xbana. Bii no na' mèna loo mbii loo
bé' le'n xcuau par ya sál' no na' mèna Tad
Crist Jesús loo mbii loo bé'. Tataa mod bii
no na' Tad Crist Jesús thidteneque'. 18 Por
cona, ngue niin loo gu': Ftegán gu' lezo'
thìb hues xtàa gu' no lezo' tedib hues xtàa
gu' xal ndlu' di's ndxè' loo na'.

5

1 Per cón che'n tiemp, co' nee di's, lín'
no mbe' no huiz co' gàc co'se' yi'th Tad
Crist, inquinte arid par que'en ye's cón
che'n lín' no tiemp loo gu', ndyaquen, mèn
huesen por cón che'n Crist. 2 Gu' nonque'
no nda'que' gu' cuent co' huenleque' cón
che'n huiz co'se' yi'th Tad Crist gàc huiza
thìb huiz co' yende chó mèn ta' cuent
no co' yende chó mèn mbed. Huiza gàc
xal co'se' ndlyàa huan' liz mèn thìb tiemp
co'se' yende chó mèn non yi'th huan'. 3 Tac
co'se' gab mèn loo xtàa mèn co' ne'tyalte
yila's loo Tad Crist: Nase nagàl nziri' mèn,
¿lé'? Yende cón ndyac mèn no yende cón
ndli xol loo mèn, ¿lé'? Sya, látha, chàa, gàc
con' ryes loo mèn. Lyux mèn no gàc yalnè
co' ten' mèn xal co'se', chàa, nde thìb yalnè
loo thìb xa'got co' ndoo nac xin' par gáal
mbed. Ne'lyá'de mèn loo yaltìi co' gàc loo
mèn huiz co' tetìi Diox no zib quìi Diox mèn.
4 Per gu', mèn huesen por cón che'n Crist,
inacte gu' mèn co' ncuau loo no co' ncuau
yéc par cue cuau lezo' gu' par, chàa, gàc
huiz co' yi'th Tad Crist loo gu' xal co'se',
chàa, ndlyàa huan' liz mèn. 5 Tac ryete gu'
nacque' mèn co' ndyub xnìi yéc no mèn
co' ndyub xnìi lezo' loo cón che'n Diox co'
nac con' lìcpe'. Inacte gu' mèn co' ncuau
yéc no mèn co' ncuac loo co' nzi tee ban
loo yál'cuau. 6 Por cona, ne'gàcte na' mèn
co' nzi cuau lezo' xal mèn co' indxela'ste
co' nac xal mèn co' nzi yàt, co' nee di's,
nzi tee ban mèn loo yál'cuau. Ndxe'leque',
nalas cue na' no ndxe'sleque' cue na' tac
nde zin' gaxle' tiemp yi'th xi Crist na'. 7 Tac
gu' naneeque', mèn huesen por cón che'n
Crist, lìcque', mèn ndxàt yál'. No mèn co'
nac mènguy, ndyuuz mèna yál'. 8 Per por
part cón che'n na', na' nacque' mèn co'
nzi tee banque' loo cón che'n Tad Crist xal
mèn co' nzi tee ndxáal ze. No ndxe'sleque'
ndxàal cue ban na'. Ne'gàcte na' xal mèn
co' ndyuuz yál'. Ndxe'leque', ñibe' na' loo
lezo' na' ante que tee ban na' loo con' ndac.
Lìcque', ndxàal gàp na' yalxla's tín' loo Diox
no que'que' lezo' na' Diox no que'que' lezo'
na' ñèe na' hues xtàa na' par ne'yiza'de
na' na' loo cón che'n Diox xal ndli thìb
solndad co'se' ntau' solndad pech solndad
con camis yi'f solndad par ne'yaa'dte cuchi
lad solndad no par ne'yidin'te bal lad sol-
ndad. Tataa mod, ne, cue quee lezo' na'
loo con' ndac co' gàc loo na' co'se' yi'th xi
Crist na' tac na' yòo ban no Diox thidtene
yiloa. Tataa li na' par gàca loo na' loo cón
che'n Tad Crist xal ndli thìb solndad co'se'
ndub solndad thìb sombrel yi'f yéc solndad
par tau' sombrel yéc solndad loo con' ryes.
9 Tac Diox ne'mbecte na' loo cón che'n Crist
par tetìi Diox na' co'se' tub rez Diox cón
che'n rye mèn. Ndxe'leque', mbli Diox
mblyá' na' loo con' ryes por cón che'n Tad
Jesucrist na'. 10 Tad Jesucrist nguth por cón
che'n na' par gàca loo na' co'se' zin huiza,
que naca naban na', que naca nguth na',
thidteneque' yòo ban no na' Tad Jesucrist.
11 Por cona, ngue bez nu' loo gu': Toloque'
bli gu' par ye'th lezo' thìb hues xtàa gu' no
tedib hues xtàa gu'. No bli gu' par tolo té'th
no tolo tyubdi's thìb hues xtàa gu' no tedib

hues xtàa gu' loo cón che'n Tad Jesucrist
xalque' ndli gu'.

Pab mco'x loo mèn co' ngola's loo Tad Crist,
mèn co' ngòo loo cón che'n Tad Crist.

12 Ña'ben loo gu', ne, mèn huesen por cón
che'n Crist: Bli gu' cas no gòp gu' mod loo
mèn co' ndxàc hues na' co' nxo'f zin' cón
che'n Tad Crist làth gu', mèn co' ndyoo ner
no co' ndyoo naa loo gu', mèn co' nco'x
cón che'n Tad Crist loo gu'. 13 Ndlyazen bli
gu' cas loo mèna no toloque' que' lezo' gu'
ñèe gu' mèna axta plóthe por cón che'n zin'
co' ngue xo'f zin' mèna loo gu' co' nac cón
che'n Crist. No nabe'ste gure ban ndac gu'
làth xtàa gu' no toloque' gure ban gu' rye
nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.
14 Lomisque' ne, mèn huesen por cón
che'n Crist, ñibe'en no tan'en di's ndxè' loo
gu': Fco'x gu' ndxep loo mèn no gunii gu'
ndxep loo mèn nado' di's nado' cuent, loo
mèn co' nzi tee za'f. Ftegán gu' lezo' mèn
no bli gu' par ye'th lezo' mèn co' nzi tee
ndoo xà' lezo' loo cón che'n Crist. Blyath
no gu' mèn co' nguu's xtùuz no co' nguu's
lezo' loo cón che'n Crist. Ale, fxec yèe gu'
no fcha'la's gu' gunèe gu' ryete xtàa gu'.
15 Anderhuen gu' no chó Diox chó nee gu'.
Ne'ta'de gu' lugar co xtàa leque gu' con'
ye'rsin' co' ndli no xtàa gu' gu' xal ngo xtàa
xtàa gu' con' ye'rsin' co' ndli taamas mèn
loo xtàa mèn. Ndxe'leque', fcua'n gu' mod
tolo li gu' con' ndac loo thìb xtàa gu' no loo
tedib xtàa gu' no loo ryete mèn dib athu loo
izlyo'.
16 Fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' loo ryethe
con' co' ndli nxi lezo' gu'. 17 Ne'cuedte gu'
no ne'lá'de gu' toloque' gurez gu' Diox cón
che'n ryethe con'. 18 Guuz gu': Diox quix U',
Diox, loo Diox cón che'n ryethe con' ndxàc
loo gu'. Tac con'aque' nac co' nee lezo'
Diox no co' ndlya's Diox li gu' tac gu' nac
che'npe' Crist Jesús.
19 Ne'tau'te gu' no ne'càde gu' loo Xpii
Natú' no loo con' ndlya's Xpii Natú' li Xpii
Natú' loo gu' par ye'th lezo' gu' loo cón
che'n Tad Diox. 20 Ne'tè'bte gu' no ne'xìis
node gu' di's co' ngo mèn yalbàn xal ñibe'
Xpii Natú' che'n Diox loo mèn par co mèna
yalbàn loo gu'. 21 Fteche ftexyath gu' xtùuz
gu' no lezo' gu' loo ryethe con'. No bli
gu' preb loo ryethe con' par ñee gu' ñeene'
ché' huen naca o ché' ihuente naca. Làth
xtau'a, fcui gu' con' ndac par li gu' con'
ndac. 22 Fque tee xà' gu' loo ryethe con'
ye'rsin'.
23 Diox co' ndli le' na' nagàl yo lezo' loo
Diox par cue ban na' rye nda na' no rye
ndye'th na' loo xtàa na', Diox li le' gu' gàc
mèn co', lìcque', ngro xà' loo cón che'n xab
izlyo', co' ngòc che'npe' Diox. Tataa quenap
Diox xpii gu' no alm gu' no lad gu' par yende
chó con' yizi'f no yiga's loo gu' no yende
chó quexù' gu' co'se' gàc huiz yi'th xi Tad
Jesucrist na' na'. 24 Diox co' mcui gu', Diox
lique' le' ryete con' ndxè' gàcque' loo gu'.
Loo Diox ndxàp na' yalxla's no ndxela's na'
thidtene.

Pab ngue toodi's lult di's che'n cart ndxè'.
No ngue nii Pab Diox loo mèna.

25 Mèn huesen por cón che'n Crist, gurez
gu' Diox por cón che'n nu'.
26 Gunii gu' Diox loo ryete mèn hues na'
por cón che'n Crist xalque' nac mod co' nii
gu' Diox loo xtàa gu'.
27 Daa ngue ñibe' con' ndxè' loo gu' xal
ñibe' Crist loon par niina loo gu'. Blab gu'
cart ndxè' loo taamas mèn co' nac hues na'
por cón che'n Crist co'te' nzo gu', ndee gu'.
28 Ndlyazen le' Tad Jesucrist toloque' li
anggàc con' ndac loo gu'. Taandxè' gàca.

Mbryop Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Ciuda Tesalónica

Pab mque' ye's loo mèn co' ngola's loo cón che'n Crist, mèn co' mqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Tesalónica.

1 Daa, Pab, ngue tel'en tedib cart co'
nac mbryop cart loo gu', gu' co' ndxàc
mèn hues nu' por cón che'n Crist, gu' co'
nqueltàa loo cón che'n Crist le'n ciuda
Tesalónica, gu' co' thidte ndxàc loo cón
che'n Diox co' nac xud na' no gu' co' thidte
ndxàc loo cón che'n Tad Jesucrist. No leque
tiemp, ngue nii Silvan no Timote Diox loo
gu'. 2 Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad
Jesucrist na' ryo' lezo' li anggàc con' ndac
loo gu'. Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad
Jesucrist na' li par yo nagàl lezo' gu' loo
Diox no par cue ban gu' rye nda gu' no rye
ndye'th gu' làth hues xtàa gu'.

Trè' ngue lu' le' Diox tub rez cón che'n mèn co'se' bere Tad Jesucrist, yi'th Tad Jesucrist loo bé' loo izlyo'.

3 Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Tad Crist, ngue niin loo gu': Toloque' gab
nu' Diox quix U', Diox, loo Diox, por cón
che'n gu' tac nu' ñee no non nu' le' gu'
sate más ndxela's loo Diox no loo cón che'n
Diox. No ñee nu' no non nu' le' gu' sate
más nque'que' lezo' ñèe gu' thìb xtàa gu'
no tedib xtàa gu'. Tataa mbez nu' loo Diox
tac ndxàalque' li nu' tataa. 4 Por cona, axta
nu' ndyoodi's cón che'n gu' loo mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Diox. No axta nda'
gust lezo' nu' co'se' ndyoodi's nu' cón che'n
gu' loo mèn co' ndxela's por ncha'la's gu'
no nxec yèe gu', no ndxàp gu' yalxla's loo
Diox mastale' ndxàc ryethe con' co' nac
ngòc nguàal con' co' ndxàc loo gu' co' ndli
nxi lezo' gu', co' nac co' ndub ngu's mèn
gu'. 5 Pues con' co' nac ngòc nguàal con' co'
ndxàc loo gu'a ndlu' le' Diox nac Diox nalì
no Diox nambìi por mod co' ndub rez Diox
cón che'n gu' par ndxàalque' ngòo gu' loo
cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo gu' por
ndyactìi gu' huax con' nalle'.

6 Nalì nac Diox par tetìi Diox mèn xalque'
ngue tetìi mèn gu' nalle'. 7 Nalì nac Diox
tac co'se' yi'th Tad Jesús loo bé' loo izlyo'
con angl co' lu' cón che'n con' roo con' xèn
che'n Jesús loo mèn, sya, li Diox le' gu' co'
ndyactìi nalle', gu' li descans, ne, xalque' li
nu' descans. Huiza lyàa quìi bèel che'npe'
Diox loo izlyo'. 8 Sya, yi'th Tad Crist par
nalì tetìi Tad Crist mèn no zib quìi Tad
Crist mèn por cón che'n ryete con' ye'rsin'
co' mbli mèna, mèn co' ne'ndalte ngòn
di's cón che'n Diox par ta' mèn cuent cón
che'n Diox, mèn co' nac mèn co' ne'ndalte
ngòo loo cón che'n Diox, mèn co' ne'ndalte
ndubdi's loo di's ndac cón che'n Tad Jesu-
crist na', di's co' ndlu' xá mod lyá' mèn
loo con' ryes. 9 Mèna tyactìi no tyuhuan
mèna thidtene, co' nee di's, anze'f tith co'
xà' Tad Crist mèna loo Tad Crist yiloa, Tad
Crist co' ndxàp rye loothe con' roo con' xèn
che'n Diox la's nii Tad Crist no la's ya' Tad
Crist. 10 Gàc con' ndxè' co'se' gàc huiz yi'th
Tad Crist par gàc con' roo con' xèn loo Tad
Crist por cón che'n ryethe mèn co' ngro xà'
loo cón che'n xab izlyo' co' ngòc che'npe'
Diox, mèn co' ngòo loo cón che'n Diox por
cón che'n Tad Crist. Tataaque' gàca loo gu',
ne, tac ngola's gu' loo cón che'n Tad Crist
por cón che'n di's co' mblon yalbàn loo gu'.
Huiza, ryete na' co' ndxela's loo Tad Crist li
par xyo'f lèe xyo'f xti's Tad Crist.

11 Por cón che'n ryete con' ndxè', toloque'
mbez nu' Diox por cón che'n gu' le' Diox
li le' gu' que tee ban lì xalque' ndxàal que
tee ban lì gu' tac Diox mcui gu' par gàc gu'
che'npe' Diox. No mbez nu' Diox le' Diox
li, por cón che'n ryethe con' co' nzo la's nii
Diox no co' nzo la's ya' Diox, par gàc ryete
con' ndac loo gu' co' nee lezo' Diox li Diox
loo gu'. No mbez nu' Diox le' Diox lyath
no gu' axta plóthe par xo'f zin' gu' zin' cón
che'n Crist tac gu' ndxàpque' yalxla's loo
Crist. 12 Cona, mbezen Diox par gàca le' loo
Tad Jesucrist na' gàc más con' roo no con'
xèn por cón che'n mod co' ndlu' le' gu' nque
tee ban lìque' làth xtàa gu'. Làth xtau'a, gàc
loo gu', ne, más con' roo no con' xèn por
thidte ndxàc gu' loo Crist. Gàc con'a loo gu'
xalque' nac con' ndac co' angndli Diox na'
no Tad Jesucrist na' loo gu'.

2

Trè' nda' cuent cón che'n thìb mbi' co' gàp xtol tín', mbi' co' ryo xo'f loo mèn loo izlyo'.

1 Per nalle' ngue niin tedib con' loo gu',
mèn huesen por cón che'n Tad Jesucrist,

cón che'n xá mod yi'th Tad Jesucrist na' no
xá mod thidte queltàa na' loo Tad Jesucrist
na': [2] Anderhuen gu'. Ña'ben di's loo gu'
ne'ta'de gu' lugar ya ye'th lezo' gu' chele'
gu' gòn mbi'thle' Tad Crist no mbiile' Tad
Crist tedib vez. Lomisque' ne, ne'tyóode gu'
no ne'zyebte gu' chele' chol mèn ñee loo
gu' le' nu' mda'le' cuent loo mèn le' Diox
mdoodi's no nu' cón che'n xá mod mbi'thle'
Tad Crist no mbiile' Tad Crist tedib vez. Ne'
ne' tyóo gu' chele' chol mèn mbez le' nu'
mde'thle' di's cón che'n xá mod mbi'thle'
Tad Crist no mbiile' Tac Crist tedib vez loo
mèn. Ne' ne' tyóo gu' chele' chol mèn ñee
loo gu' le' daa, co' nac Pab, mque' cart cón
che'n con' ndxè' loo gu'. [3] Ne'ta'de gu' lugar
quedìi mèn gu' nec thìb mod. Tac ne'gàcte
huiza no ne'zinte huiza ndoore' co'se' zin
tiemp co'se' tyoo xà' lezo' huax mèn loo
Diox. Làth xtau'a, ryo xo'f thìb mbi'. Mbi'a
aseli cua'n mbi' xquin mbi' no xtol mbi' làth
mèn axta plóthe. Diox telux mbi'a thidtene
yiloa. [4] Mbi'a ndoote li con' ye'rsin' par
leque mbi' xo'f lèe xo'f xti's mbi' no par
gàc mbi' ngolo ngola's loo merpe' Diox no
loo ryethe con' co' mbez mèn nac Diox xal
tatol, no naxnax, no taamas mdo', no gunab
loo co' ndyub xib mèn no loo co' nsál'
mèn ya' mèn. Sate más tolo li mbi'a con'
axtaque' li mbi' gan tyub mbi' le'n templ
co' nac che'npe' Diox par gab mbi' loo mèn:
Daa nac merpe' Diox.

[5] ¿Ché' ne'tyede lezo' gu' co'se' ngo non
gu', mdan cuent cón che'n con' ndxè' loo
gu', cà'? [6] Per nalle' gu' naneeque' cón nac
co' nca' loo mbi'a par ne'yú' loode mbi' loo
mèn axta co'se' gàc tiemppe' che'n mbi'a.
[7] Per nalle' cón che'n con' roo no con' xèn
co' nacasloo cón che'n con' ye'rsin'a, mt-
lole' ngue xo'f zin' con' ye'rsin' làth mèn.
Ante ndxàc falt biiche xa' no ryo' xà' xa'
co' ngue tau' loo no co' nca' loo con' zaba
par ryo xo'f mbi' ye'rsin'a loo xnaa. [8] Axta
syare' ryo xo'f mbi' ye'rsin'a. No loo xnaa
que tee ban mbi' ye'rsin'a. Per co'se' yi'th
Tad Crist, guth Tad Crist mbi'a ante con
mbii che'n lad Tad Crist co' yidin' lad mbi'a.
Telux Tad Crist rye loothe con' co' nzo la's
nii mbi'a no la's ya' mbi'a por cón che'n
xnìi co' nquée lad Tad Crist co'se' yi'th Tad
Crist. [9] Co'se' gàc huiz yi'th que tee mbi'
ye'rsin'a loo izlyo', yi'th mbi'a loo izlyo'
por cón che'n Mebizya. Mebizya lyath no
mbi'a por huax con' co' nzo la's nii Mebizya
no la's ya' Mebizya. Li mbi' ye'rsin'a huax
con' roo no con' xèn co' nac con'xù'. No li
mbi' ye'rsin'a huax con'xù' co' ryo xo'fxù'
loo mèn par hui' mèna. Per ndxe'leque',
ryete con'a nac yalgutyè'túb tín'. [10] Tataa
mod li mbi' ye'rsin'a huax con' roo no con'
xèn co' nac con' ye'rsin' par quedìi mbi'
ye'rsin'a ryete mèn co' anglyux yiloa. Gàc
con'a loo mèn co' lyuxa tac ne'ndalte mèna
ngala's mèna loo di's co' nac lìcpe' par ngác
nglá' mèna loo con' ryes. [11] Por cona, sate
más mbli Diox tolo mquedìi leque mèna
mèna loo co' nac yalgutyè'túba. [12] Tataa
mbli Diox loo ryete mèna par tolo zib quìi
Diox ryete mèna tac thidteneque' ne'ndalte
mèna ngala's mèna loo di's co' nac lìcpe'.
Ale ndxe'leque', más mdyac lezo' mèna li
mèna con' co' nac con' ye'rsin' loo Diox.

Di's ndxè' ndlu' xá mod ncui Diox mèn par yoo ban no mèn Diox thidtene yiloa.

[13] Per part cón chenen, daa thidteneque'
mbez: Diox quix U', Diox, loo Diox por cón
che'n gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Crist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen por
cón che'n Tad Crist. Tac Diox mcui gu'
ndoore' cuec Diox izlyo' no xèn' Diox izlyo'
par lyá' gu' loo con' ryes. Diox mtelá' gu'
loo con' ryes. Por cón che'n Xpii Natú' mbli
Diox con'a loo gu' par nzi tee xà' gu' loo cón
che'n xab izlyo' par ngòc gu' mèn che'npe'
Diox tac gu' ndxela'sque' di's co' nac lìcpe'.
[14] Por cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod
lyá' mèn loo con' ryes co' mdan cuent no co'
mblon yalbàn loo gu'a, Diox mcui gu' par
yan' no gu' con' roo no con' xèn che'n Tad
Jesucrist na' no par ya gu' co'te' ñibe' Tad
Jesucrist loo ryethe con' yiloa.

[15] Por cona, gu' co' nac mèn huesen por
cón che'n Crist, leque gu' tolo bli nèe gu'
loo cón che'n Crist. Ne'yathla'ste gu' no
ne'lá'ya'de gu' con' co' mblu' nu' loo gu'
cón che'n co' ndxela's gu' cón che'n Diox,
que naca por di's co' mdyoodiz non gu',
que naca por cart co' mque'en ye's loo
gu'. [16] Ndlyasquen, ne, le' yub Tad Jesu-
crist na' no Diox xud na' co' angngro' lezo'
nque' lezo' ñèe Diox na' no co' thidteneque'
ntegán lezo' na', angli Tad Jesucrist na' no
Diox xud na' par cue quee lezo' na' loo ryete
con' ndac co' gàc loo na' yiloa. [17] Ndlyazen
le' Tad Jesucrist na' no Diox xud na' tolo li

par ye'th lezo' gu' par li nèe gu' gu' loo cón
che'n Diox thidtene no tolo li Tad Jesucrist
no Diox xud na' par tolo tyoodi's gu' no ta'
gu' cuent cón che'n di's ndac loo chol mèn
no tolo li gu' ryethe con' ndac co' ndxàal li
gu'.

3

*Pab ngue bez loo mèn ciuda Tesalónica co'
ngola's loo cón che'n Diox: Guuz gu' Diox por nu'.*

1 Per nalle', gu' co' nac mèn huesen por
cón che'n Crist, lult con' co' ndlyazen li
gu' nac: Gurez gu' Diox por cón che'n nu'
le' di's ndac co' ndlu' cón che'n Tad Crist
tolo yath no tolo yèn pál co'te' nzo mèn.
No gurez gu' Diox dib nzo yéc mèn no dib
nzo lezo' mèn tyal mèn par gòn mèn cón
che'n di's ndac par yòo lezo' mèn cón che'n
di's ndac xalque' ngòca làth gu' par nedrè',
ne. 2 Láth ngue bez gu' Diox, bna'b gu' loo
Diox par lyá' nu' la's ya' mèn ye'rsin' co'
nac mèn nayi' no mèn nalas. Tac iryede
mèn nac mèn co' ndxela's loo Crist no loo
cón che'n Crist. 3 Lìcpe' ba'i, Diox ndlique'
xalque' mcàbgòn Diox li Diox loo na'. Diox
li nèe gu' loo cón che'n Crist. No quenap
Diox gu' loo ryethe con' ye'rsin'. 4 Ndxàpen
yalxla's cón che'n gu' loo Tad Crist le' gu'
lique' con' mnibe'en loo gu' no toloque' li
gu' co' ñibe'en loo gu'. 5 Ndlyazen le' Tad
Crist lyath no gu' par sate más ten' gu' le'n
lezo' gu' susque' arid nque' lezo' Diox ñèe
Diox mèn par sate más cha'la's gu' ñèe gu'
hues xtaa gu' xal mcha'la's Crist ñèe Crist
mèn.

*Trè' nda' cuent xá mod ndxàal que tee bàn
mèn loo cón che'n di's ndac.*

6 Per nalle' ngue ñibe'en loo gu', gu' co'
nac mèn huesen por cón che'n Tad Jesucrist
na': Gro xà' gu' loo mèn co' ndxàc hues
na' por cón che'n Crist chele' chol mèna
ngue tee za'f no co' indya'ste que' zin', no
mèn co' ingue tee ban lìde loo di's ndac xal
mblu'en loo gu'. 7 Leque gu' hui' xá mod
ndxàal que tee ban gu' xalque' ngue tee
banen no xalque' nac mod co' ndxàp nu'.
Tac gu' neeque' ne'mque tee ban za'fte nu'
làth gu'. Nu' mque'que' zin'. 8 Ne' ne' nghua
xle' nu' xít no lua' nec thìb gu'. Chele'
gu' mda' xít gu' no lua' gu' nduhua nu',
mdix nu'i mcàa gu'. Ndxe'leque', mblin
zin' ze no yál' con nít loon yéquen no
con nít loon lechuzen par ne'li xolten nec
thìb gu' par anxle' nda' gu' con' nduhuan,
¿lé'? 9 Mastale' ngòpen derech ngna'ben
con' nghuan loo gu', per ndxe'leque', mblin
zin' par hui' gu' xal ndlin par li gu' xalque'
ndlin. Le' sya, tataa li gu', ne. 10 Tac co'se'
be' ngo no nu' gu', plá di's gunee nu' loo
gu' le' chol gu' co' nzo làth gu' co' indlya'ste
que' zin', ne'ta' xle'de gu' con' hua hues
xtàa gu'a. 11 Tac nzo mèn co' nda' cuent
loo nu' cón che'n ndxep mèn làth gu' co'
alithe nzi tee ban za'f làth gu' xal mèn co'
yende cho nesidad nde che loo. Thidtene
ngue tee za'f mèna. Ndxe'leque', nac mèna
mèn co' ndyoo ndxè' no mèn co' ndyoo ba',
no mèn co' alithe ngue que tee la's loo zin'
co' ndli taamas mèn co'te' ngue mèn zin'.
12 Cón che'n mèn co' tataa naca, ñibe'en loo
mèn no nco'xen loo mèn xalque' ñibe' Tad
Jesucrist, li mèna zin' dib nzo yéc mèna no
dib nzo lezo' mèna par li mèna gan lua'
mèna no xít mèna co' hua mèna. 13 Per gu'
co' nac mèn huesen por cón che'n Tad Crist,
ftolo li gu' con' ndac. No ne'yitacte lezo' gu'
loo con' ndac co' ndli gu', ndee. 14 Lomisque'
ne, chele' chó gu' nzo co' nteri'th nza no
thìb lad nque' gu' di's co' ngue bezen loo gu'
loo cart ndxè', huen huen hui' gu' chó gu'
nac mèna. Ne'ta'de gu' lugar queltàa no gu'
mèna par tataa mod thyon mèna làth gu'.
15 Per mastale' tataa ngue ñibe'en loo gu',
indlyasten hui' yac hui' yèe gu' loo mèna.
Ndxe'leque', bco'x gu' loo mèna xal mèn co'
ndxàc huespe' loo cón che'n Crist, ndee gu'.

Lult di's co' mque' Pab ye's loo cart ndxè'.

16 Ndlyazen leque yub Tad Crist co' ndli
le' mèn cue nagàl lezo' loo Diox, no cue
ban mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn
làth xtàa mèn, tolo li par tolo cue gu' rye
nda gu' no rye ndye'th gu' loo ryethe con'.
Thidteneque' ngue tee noque' Tad Crist
ryete gu' thidtene, ndee gu'.

17 Yub daa co' nac Pab, daa mque' pla di's
loo cart ndxè' co' nac di's co' ngue niin
Diox loo gu' co' mque'en ye's con yape'en.
Taandxè'que' ngon firm loo rye cart co'
ntel'en loo mèn. Hui' gu' nexa. Taandxè'
mod nque'en ye's. 18 Ndlyasquen le' Tad
Jesucrist na' tolo li anggàc con' ndac loo
ryete gu'. Taandxè' gàca.

Nerleque' Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Thìb Mybòo Co' Ngro' Lèe Timote

Pab ngue que' ye's loo Timote.

1 Daa, Pab, nac thìb mbi' co' ndxe' di's cón
che'n Jesucrist ned ndyeen loo mèn rye ned
xalque' mnibe' Diox loon, Diox co' ntelá'
mèn loo con' ryes, no xalque' ñibe' Tad
Jesucrist loon. Por cón che'n Jesucrist nzi
quee lezo' na' cón che'n con' co' gàc loo na'
yiloa. 2 Ngue que'en ye's ndxè' lool, Timote,
lùu co' nac xal xgan'pe' daa loo cón che'n
co' ndxela's na' cón che'n Jesucrist. Anze'f
ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist
na' li anggàc con' ndac lool. Ndlyazen lyat
lezo' xud na' Diox no Tad Jesucrist na' ñèe
xud na' Diox no Tad Jesucrist na' lùu. No
ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist
na' li nagàl yo lezo'l loo ryethe con' no que
tee banl rye ndal no rye ndye'thl làth xtàal.

Trè' ngue lu' Pab cón che'n xley' co' nac xley' gutyè' co' ndlu' ndxep mèn loo xtàa mèn.

3 Fte' lezo'l xalque' guniin lool ndoore'
co'se' tenen ned gan par ned le'n yèezya'
che'n làaz mèn macedon par tolo yan'l le'n
ciuda Efes par la'sl no ñibe'l loo ndxep
mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por
cón che'n Jesucrist, mèn co' nqueltàa tya,
par ne'lu'de mèna chol di's co' nac tedib
xley' loo taamas mèn tya. Tataa bli xal
guniina lool. 4 Ne'ta'del lugar loo mèna tyub
nza mèna loo chol cuent co' nac cuentgool
no di's co' ndlu' cón che'n mèn nación
Israel co' nda' mèn cuent loo xtàa mèn
co' nac cón che'n bin mèn co' mban póla
póla. Thidtene ne'lá'de mèna no ne'cuedte
mèna chele' lùu ne'tau'te loo di's co' ndy-
oodi's mèna. Cuenta nac thìb cuent co'
angndyoodi's mèn no angndxòn mèn. Nec
thìb mod ndlyath no di'sa no cuenta mèn
loo cón che'n co' ndlu' Diox loo na' cón
che'n co' ndxela's na' cón che'n Crist par
altantleque' cue mèn loo cón che'n Diox
no xal ndxàal tyubdi's na' loo Diox. Cona,
beren, ngue ñibe'en lool, Timote: Tolo blu'
cón che'n Crist loo mèna.

5 Tac con' ndxè' nac co' ñibe'pe'en lool
le' lùu lu' loo mèn gàp mèn thidte xtùuz
no gàp mèn thidte lezo' mèn loo cón che'n
Diox co' ndxela's mèn par tolo que' lezo'
mèn Diox no Crist, no que' lezo' mèn ñèe
mèn xtàa mèn thìb lì yéc mèn no thìb lì
lezo' mèn. No ñibe'l le' ryethe xtùuz co'
ndyro' lezo' mèn gàc thìb xtùuz ndac. No
ñibe' loo mèn le' mèn, lìcque', yila's loo cón
che'n Crist co' nac lìcpe'. 6 Ngue niin lool,
ne, Timote: Nzo ndxep mèn co' ne'ndalte li
co' ñibe' Diox. Mèna mdoo xà' lezo' loo cón
che'n Tad Crist no ngro xà' mèna loo cón
che'n Diox. Mèna mdyuhuan loo cón che'n
Diox por nzi tee yòn mèna no nzi tee toodi's
mèna ante di's co' yende cón ntac. 7 Mèna
ndlya's gàc maistr par lu' mèna cón che'n
chol xley' loo mèn. Per prob mèna, axta
ne' ne' inda' mèna cuent cón ndlu' mèna no
cón ndyoodi's mèna. No axta ne' ne' ñee
mèna cón nac co' ngue li nèe mèna loo xtàa
mèna con dibaxla's par ñee mèna ñeene'
ché', lìcque', nac con'a no di'sa xal ñibe'
Diox loo ley che'n Moisés par lu' mèna loo
xtàa mèna.

8 Per ndxe'leque', na' naneeque'
huenque' nac yalnibe' che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn póla chele' mèn tyubdi's
loo rye con' no ndlu' mèn loo xtàa mèn,
con' co', lìcque', ñibe'pe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn xal ndxàal li mèn xal ñibe'
Diox. 9 Per naneeque' na' no nonque' na'
le' Moisés ne'ntan'te leya par ñibe' leya loo
mèn nalì no loo mèn nambìi. Ndxe'leque',
leya mxyo'f par ñibe' leya loo mèn brut; par
ñibe' leya loo mèn naad no loo mèn nguud;
par ñibe' leya loo mèn co' indlide cas loo
Diox; par ñibe' leya loo mèn co' ndxàp xtol;
par ñibe' leya loo mèn ye'rsin'; par ñibe'
leya loo mèn co' indlide cas loo cón che'n
Diox; par ñibe' leya loo mèn co' ndxuth xud
no loo mèn co' ndxuth xna'; par ñibe' leya
loo mèn co' ndxuth xtàa; 10 par ñibe' leya loo
mèn co' ncua'n xin' huan; par ñibe' leya loo
mènbi' co' ndli yalmbi' con xtàabi' mènbi';
par ñibe' leya loo mèn co' ndli huan' myen'
bix co' nac xin' chol mèn; par ñibe' leya
loo mèn co' ngosua' yalgutyè'; par ñibe'
leya loo mèn co' nde'thxù' lèe Diox; par
ñibe' leya loo taamas mèn xal nac mèn
ndxè' co' nac ngolo ngola's loo xley' ndac
ndxè'. 11 Cón che'n di's ndac co' ngue lu'en
lool ndxè', Timote, thidtene ndyeei xalque'
ndlu' di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod
lyá' mèn loo con' ryes, Diox co' ndyac lezo'
thidtene. Cón che'n di's ndac ndxè' ngòc
zin' co' mxo'f zin' Diox loon.

Pab ngurez: Diox quix U', Diox, tac U' anze'f mblyat lezo' ñèe U' daa.

12 Mbezen Diox quix U', Tad, loo Tad Jesu-
crist na' tac Tad Jesucrist mbli par ngòpen
fuerz xal nquin daai. Tad Jesucrist na-
neeque' le' daa ndyooque' altant no ndyub-
disquen loo ryethe con' co' ñibe' Tad Jesu-
crist loon. Por cona, mdoo Tad Jesucrist
daa par xo'f zin'en zin' ndxè'. 13 Per co'se'
ndoore' gàc con' ndxè' loon, ngòc daa mèn
co' gunii yèe gunii tìi cón che'n Diox. Ngòc
daa mèn co' mque tee mdub ngu's mèn
co' ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n
Crist. Ngòc daa mèn nayi' axta plóthe.
Per ale mastale' mblin ryethe con'a, ale
ndxe'leque', mblyat lezo' Diox gunèe Diox
daa tac mblin ryete con'a xal mèn co' nau'
loo no xal mèn co' nau' yéc loo cón che'n
Diox. Ne'needen cón ngulàa yéquen no cón
ngulàa lezon mblin con'a. Mblina tac tarte
yilazen loo Tad Crist. 14 Per mastale' ale
tataa ngòc daa, ale le'le' sate más mbli Tad
Diox angngòc huax con' ndac loon. Crist
mbli le' daa ndxàp yalxla's loo Diox. Le' sya,
Crist angmbli loon par nque' lezon Diox.
No nque' lezon ñèen mèn co' ndxàc hues
xtàa daa, ne, tac ndxàpen yalxla's loo Diox
tataa mbli Diox loon por thidte mqueltàa
non Jesucrist nalle'.

15 Di's co' ngue que'en ye's lool ndxè' nac
thìb con' lìcpe', Timote. Ndxàal ta' ryete
mèn lugar no yila's ryete mèn cón che'n di's
ndac ndxè' co' ndlu' le' Crist Jesús mbi'th
loo izlyo' par tí' no làa Crist Jesús mèn co'
ndxàp xtol loo con' ryes. No ale ndyaquen,
daa nac nerleque' thìb mèn làth rye mèn co'
ndxàp xtol. 16 Por cón che'n con' mblin láth
ngòc daa mèn co' nau' loo no mèn co' nau'
yéc co'se' ngòc daa nerleque' mèn ye'rsin'a,
ale mblyat lezo' Diox gunèe Diox daa. Tataa
mbli Jesucrist par mblu' Jesucrist daa loo
mèn por cón che'n con' co' ngòc loon le'
Diox anze'f ncha'la's tín' loo mèn. Ryete
mèn nanee looque' xal mque tee lin. Por
cona, Diox mbli ngòc daa thìb mbi' co'
mblu' cón che'n xá mod susque' ncha'la's
Diox ñèe Diox mèn, mèn co' yila's loo Crist
par yòo ban no mèna Diox thidtene yìloa.
17 Por cona, li na' par gàc con' guryath
no con' guryèn ante loo Diox co' nac thìb
rey co' ñibe' thidtene, Diox co' ne'gathte
thidtene, Diox co' indxú'de loo mèn, Diox
co' angolux co' thidte ndxác. Loo Dioxa
ndlyazen gab mèn con' roo no con' xèn
le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no
le'n lín' co' ne'lith node thidtene. Thidtene
taandxè' gàca.

18 Timote, lùu co' nac xal xgan'pe' daa
loo cón che'n Diox, ngue ñibe'en lool par
lil con' ndxè' xalque' ndyubdi's ndac thìb
solndad co' ndyee loo xó'. Bli con' ndxè'
xal nac con' ndac co' nac xtùuz co' nzo
le'n lezo'l co' nac cón che'n co' gunii no
co' mde'th mèn co' ngòc hues na' loo cón
che'n Diox cón che'n lùu. Mèna gunii cón
che'n lùu por lèe Diox. 19 Fquenap xtùuzl
par que nol xtùuz ndac no par ne'tyoo xà'de
lezo'l loo co' ndxela'sl. Tac nzo ndxep
mèn co' inquenapte xtùuz co' ndli mèn.
Leque mèna mblá'ya' mèna loo xtùuz ndac
mèna. Mèna ngro xà' loo co' ndxela's na'.
Leque mèna ngue teza' xtùuz mèna par
ne'yila'ste mèna más loo co' ndxela's na'.
Mèna mdyuhuan loo con' ngola's mèna loo
cón che'n Diox. 20 Làth mèna ngo thìb mbi'
co' ngro' lèe Himene no tedib mbi' co' ngro'
lèe Alejandr. Ryop mbi'a mblàan cón che'n
mebizya par li Mebizya loo ryop mbi'a xal
nee lezo' Mebizya no par té'th mèna ya
ne'tolode ñii yèe ñii tìi mèna cón che'n Diox
par texi mèna lezo' Diox.

2

Pab ngue lu' xá mod ndxàal cuez mèn Diox.

1 Nerleque' con' co' más ndlyazen lil,
Timote, bnibe' loo mèn co' ndxela's co'
nqueltàa loo cón che'n Diox por cón che'n
Crist trè', ña'b mèna loo Diox, no cuez mèna
Diox, no teri'th mèna di's loo Diox, no gab
mèna: Diox quix U', Diox, loo Diox por
cón che'n ryete mèn. 2 Ndxàal cuez mèna
Diox por cón che'n ryethe mèn co' ndxàc
gobiern chol nación no chol estad par ta'
mèna lugar nagàl que tee ban na' no cue
na' rye nda na' no rye ndye'th na' no par
li mèn cas loo Diox xal ñibe' Diox loo mèn,
no thidte que tee ban ndac mèna loo xtàa
mèna. 3 Tac con' co' ngue niin loo gu' par
li gu' nac thìb con' ndac. No naca thìb
con' co' ndxòo lezo' Diox, Diox co' nac xa'
co' ntelá' na' loo con' ryes. 4 Diox ndlya's
ryete mèn lyá' loo con' ryes. No ndlya's
Diox ta' mèn cuent no té'th mèn cón che'n
di's ndac co' nac lìcpe'. 5 Tac thidte Diox
nzo. No thidte mbi' co' nteri'th di's cón
che'n mèn loo Diox nzo. Mbi'a nac Jesucrist
co' mbi'th yáal xalque' ndxáal chol mèn

loo izlyo'. [6] Leque yub Jesucrist mda' lugar
mquée yalguth loo Jesucrist par tataa mod
mdix Jesucrist cón che'n xtol mèn loo Diox.
Cón che'n xá mod le'le' Jesucrist mdix cón
che'n xtol mèn mde'th mèn co' ngòc xin'
mté'th Jesucrist co' mtel' Jesucrist co'se'
ngolo ngòc yaltìi loo Tad Jesucrist. [7] Par
gon yalbàn cón che'n ryete con' co' ngòc
loo Jesucrist, Diox mdoo daa no mblec Diox
daa par gon yalbàn no par huen di's cón
che'n di's ndac che'n Jesucrist loo mèn.
Lìcque' nac di's co' niin lool ndxè', Timote.
Inquedìiden lùu. Diox mcui daa par nac daa
maistr co' ndlu' loo mèn co' nac mèn chol
nación cón che'n xá mod ndxela's na' loo
cón che'n Diox por cón che'n di's ndac co'
nac lìcpe'. Ante ndyoodizen con' lìcpe' ned
ngue tee'en tac ndxelasquen loo Crist no
loo cón che'n Crist. Indyè'den.

[8] Cona, ndlyazen le' mèn co' ndxela's loo
cón che'n Diox, mèn co' nqueltàa ryete
lugar, cuez mèna Diox. Ndlyazen le' mèna,
lìcque', gàc mèn nambìi no mèn nalì loo
Diox par gòn Diox di's co' cuez mèna loo
Diox. Ndlyazen le' mèna ne'gàcte mèn
nayi'. Ne' ne' gàc mèna mèn co' ngyoo no
xtàa. [9] Lomisque', ndlyazen ñiil loo mèngot
ne'gocte mèngot vestid arid bunch co' nac
xab mèngot. Goc mèngot xab mèngot co'
be'the. Ne' ne' arid bunch no ne' ne'
arid nol'. Nabe'ste goc xab mèngot par
gàp mèngot mod loo mèn, co' nee di's,
ne'tye'ste mèngot arid. Ne'toxcua'de mèn-
got arid yéc mèngot. Ne' ne' que' mèngot
yi'f or nza mèngot. Ne' ne' co mèngot
coral co' anze'f nabe's ñaa yen mèngot. Ne'
ne' goc mèngot vestid co' anze'f náp ntac
tac ihuente nac con'a par mèngot co' nzo
loo cón che'n Tad Jesucrist. [10] Ndxe'leque',
lugar de tataa goc mèngot, más huen li
mèngota con' co' nac con' ndac, co' nee
di's, gàc mèngot mèn co' non carida ñèe
xtàa xalque' mèn co' ndlu', lìcpe', ndxela's
mèngota loo Diox no ngro xà' mèna loo
cón che'n xab izlyo'. [11] Lomisque' ne, ñibe'l
co'se' nqueltàa mèn le'n templ, xèe cue
mèngota par gòn mèngota co'se' nzi té'th
mèngota cón che'n Diox. Nado' gàc mèn-
gota co'se' xèe cue mèngota. [12] Tedib con'
ñibe'en lool, ne, Timote: Ne'ta'del lugar
gàc thìb mèngot maistr par lu' mèngot
loo mènbi' co'se' queltàa mèn le'n templ
loo xnaa. Ne' ne' ta'l lugar ñibe' mèngot
loo mènbi'. Ndxe'leque', xèe cue mèngota
co'se' queltàa mèn le'n templ. Ne'càb rode
mèngota loo mènbi'. [13] Tac co'se' mbli Diox
ngo ner mbi' loo izlyo', ner Adán ngòc-
sua'. Ngoloa, mdyoxcua' Ev. [14] Mebizya
ne'nquedìide Adán. Ndxe'leque', mquedìi
Mebizya Ev. Por cona, ale ner Ev mcua'n
xquin Ev no xtol Ev loo Diox. [15] Per mastale'
tataa ngòca loo Ev, myen'got lyá' chele'
mèngot, lìcque', ngola'sle' loo Diox. Tataa
gàca chele' mèngot tyan xin', no chele'
mèngota toloque' que' lezo' ñèe xtàa mèn-
got, no chele' mèngot tolo ryo xà'que'
loo cón che'n xab izlyo' par gàc mèngota
che'npe' Diox. Tataa gàca chele' mèngota
huenque' ñibe' loo xtùuz no lezo' mèngota.

3

Pab ngue lu' xá mod li mèn co' tyoo ner loo mèn co' ndxela's, mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox.

[1] Di's co' ngue niin lool ndxè' nac lìcpe',
Timote. Chele' chol mèn ndryo' ndlyen'
lezo' xo'f zin' mèna zin' par tyoo ner no
tyoo naa mèna loo mèn co' ndxela's co'se'
queltàa mèn le'n templ, lìcque', con' ndac
nac zin' co' ndryo' ndlyen' lezo' mèna li
mèna. [2] Por cona, ngue niin lool, Timote:
Mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo
mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, mèn
co' nxo'f zin' zin' cón che'n Crist loo mèn
co' nqueltàa loo cón che'n Diox, ndxàalque'
que tee ban mèna thìb mod ndac co' yende
chó mèn yoo mèna. Gàc mèna mèn co'
ndyub no thidte xa'got co' nac xin' sa'l.
Gàc mèna mèn co' nagàl yòo lezo' ñèe xtàa.
Gàc mèna mèn co' altant ndyoo loo zin'
co' ndli mèna liz mèna. No ndxe'sleque'
li mèna xtùuz co' nac xtùuz co' ndli mèna.
Gàc mèna mèn co' gàp mod par gab taamas
mèn le' mèna nac mèn guryath no mèn
guryèn. No naquinque' tyoo lezo' mèna ta'
mèn posad loo chol mèn tith co' nde too
naa chop son huiz. Gàc mèna mèn ndac
co' nalas nac par lu' mèna loo taamas mèn
cón che'n Crist. [3] Ne'gàcte mèna mènguy
co' ndxu chol nítguy. Ne' ne' gàc mèna
mèn co' yáp di's no mèn co' ncua'n di's.
Ndxe'leque', gàc mèna mèn nado' no mèn
co' ne'yòode lezo' yoo di's. Ne' ne' gàc
mèna mèn co' nde yath ñèe tmi co' ndlixù'
mèn gan. Ndxe'leque', naquin gàc mèna
mèn ndacpe', mèn co' cue no xtàa rye

nda mèn no rye ndye'th mèn. Gàc mèna
mèn co' ne'gath lyuxte par ñèe mèna tmi.
4 Naquinque' gàc mèna thìb gundan ndac
co' ñibe' ndac loo mèn guliz mèna. No
li mèna le' xin' mèna gàc myen' nado' no
gàp myen' mod loo rye mèn. 5 Tac chele'
mèn co' gàc mèn co' tyoo ner no co' tyoo
naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n
Diox ne'gácte ñibe' loo mèn gulizpe' mèn,
¿xá mod gác mèna quenap mèna no ñibe'
mèna no tyoo ner no tyoo naa mèna loo
mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, sya?
Yende mod ñibe' mèna chele' mèna tataa
nac, ¿lé'? 6 Mèn co' gàc mèn co' tyoo ner
no co' tyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Diox, indxàalte gàc mèna mèn co'
diz ngola's loo cón che'n Diox no co' diz
ngòo loo cón che'n Diox. Tac ne'stolque',
làth xtau'a aseli mèna tye's mèna xalque'
mdye's Mebizya. No yiloa, quexù' Diox
mèna xal mquexù' Diox Mebizya' par ty-
actìi mèna yiloa xalque' tyactìi Mebizya
yiloa. 7 Lomisque' ne, nquinque' gàc le'
mèn co' tyoo ner no co' tyoo naa loo mèn
co' nqueltàa loo cón che'n Diox gàp mod
loo mèn co' tarte yòo loo cón che'n Diox
par gàp mèn yalxla's loo Diox par nec thìb
mod no nec tedib mod yende mod quexù'
mèn co' tarte yila's mèn co' tyoo ner no
co' tyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox. Chele' mèn co' tyoo ner no co'
tyoo naa li tataa mod, le' sya, càba loo mèna
ne'thyonte mèna no ne'yigàade mèna loo
Mebizya xal co'se' ndlyàa má' guli quìi loo
thìb tramp.

Pabl ngue lu' trè' xá mod li mèn co' nquenap templ no mèn co' ndlyath no taamas mèn le'n templ.

8 Lomisque' ne, cón che'n mèn co' li sirv
loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox,
mèna ndxàal gàc mèn co' ndxàp mod par
gab taamas mèn le' mèna nac mèn guryath
no mèn guryèn. No ne'gàcte mèna mèn
ye'rsin' xal nac mod co' ndyoodi's mèn.
Ne'gàcte mèna mèn co' ndyuuz. Ne'gàcte
mèna mèn co' ndli huan' loo xnaa co'se'
ndi' mèn no ntho' mèn, co' nee di's, ngo
mèn má' xi'tha par xexte li mèn gan tmi loo
xtàa mèn. 9 Ndxàalque' gàc mèna mèn co'
nda' cuent co' huenleque' cón che'n con'
co' indxòn ndacte mèn loo cón che'n Crist
co' ndxela's na'. No ndxàal que tee ban
ndac mèna thìb mod co' yende con' ten'
mèna le'n lezo' mèna cón che'n xtùuz co'
ngue no mèna cón che'n Crist. 10 Nerleque'
naquin gàc preb mèna ñeene' xal nac mèn
co' li sirv loo mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox, ñeene' ché' nzo chó falt ndxàp
mèna. Chele' mèna yende chó falt no mod
ndxàp, nzoque' mod xo'f zin' mèna zin'
co' nac cón che'n Crist. 11 Lomisque' ne,
le' xa'got co' nac sa'l mèn co' li sirv loo
mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, gàc
xa'gota mèn nado' co' ne'yòode loo cuent
yix. Ndxe'leque', gàp mèngota mod no li
nèe mèngota mèngota loo cón che'n Crist
co' ndxela's na'. No gàc mèngota mèn
ndacpe' co' ndyoo altant loo ryethe con'.
12 Bnibe' loo mèn co' li sirv loo mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Diox gàc mèna mèn
co' ndyub no thidte xa'got co' nac xin'
sa'l mèna. No gàc mèna gundan co' ñibe'
ndac loo mèn gulizpe' mèna. 13 Tac mèn co'
ndlyath no mèn co' nqueltàa loo cón che'n
Diox co' nabe'ste ndyoo naa loo zin' co' ndli
mèna, mèna ndli gan ndxàc con' guryath
no con' guryèn loo mèna. No sate más con
dibaxla's tyoodi's mèna cón che'n xá mod
ndxela's mèna loo Crist no loo cón che'n
Crist.

Trè' ngue lu' Pab cón che'n co' ndxela's na', con' co' inonte huax mèn no con' co' inda'de huax mèn cuent.

14 Ngue que'en ye's ndxè' lool, Timote,
mastale' ndub quee lezon xaste gal neen
máal par nedrè'. 15 Tac antale'i, chele' daa
lyen' no ne'yilode gal neen máal, cona
ngue tel'en cart ndxè' lool par ñeel xá mod
ndxàal tyoo naal no tyoo nerl loo mèn co'
nac mèn gulizpe' Diox. Fte' lezo'l mèna
nac mèn che'n Diox co' lìcpe' naban. Mèn
co' nqueltàa loo cón che'n Diox chol lugar,
mèna ngue ta' fuerz par nda' mèna cuent
cón che'n Crist co' nac con' lìcpe' loo taa-
mas mèn co' tarte yila's, co' nee di's, nac
mèna xal thìb cimient no thìb pílar co' nda'
fuerz loo thìb yòobé'.

16 Lìcpe' ba'i, con' roo no con' xèn nac
alux con' co' nac cón che'n con' co' be'
nacasloo loo huax mèn co' nac xley' co'
ndxela's na' loo Diox no loo cón che'n Diox,
co' nee di's:

Leque Diox mblu' Diox loo mèn co'se'
mbi'th yáal Crist loo izlyo' ndxè' xal
ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè'. Diox
mblo ro no mblu' Diox loo mèn nalì no
nambìi nac Crist tac yub Diox mblo xban

Crist. Mbyú' loo Crist loo angl. Mbyath
no mbyèn cón che'n Crist loo mèn le'n
chol nación dib athu loo izlyo'. Ngola's
mèn co' nziri loo izlyo' loo Crist. Ngoloa,
nguáp Crist loo bé' co'te' nac yòoba'.

4

*Di's ndxè' ndlu' loo na' cón che'n mèn co'
ndryo xà' loo cón che'n Crist xal nac mod co'
ndxela's na' loo Diox por cón che'n Crist.*

1 Per nambìite di's no nambìite cuent
ndlu' Xpii Natú' loo na' le' le'n lult tiemp
co' yi'th nque nzo ndxep mèn co' ryo xà'
loo co' ndxela's mèn xal ndxela's na' cón
che'n Tad Crist. Mèna más ndxòo lezo' nda'
mèna lugar ndxòn mèna ro chol xpii co'
nquedìi mèn par quedìi xpiia mèna. No
yila's mèna loo xley' co' nac xley' meexù'.
2 Más tyub nza mèn gòn mèn ro mèn co'
ntembìi ro no co' ntembìi xti's co' nac mèn
gutyè'. Inden'te mèna le'n lezo' mèna cón
ngue li mèna xtùuz che'n cón ngue li mèna
ché' naca con' huen o ché' naca con' mal.
3 Mèn ye'rsin' co' tataa nac, inda'de mèna
lugar loo xtàa mèn co' ndlya's selya'. No
lomisque', inda'de mèna lugar hua mèn
chol con' co' nac xít mèn no lua' mèn.
Tataa ndli mèna par ne'huade chol mèn bél'
mastale' yub Diox mtan' xít mèn no lua'
mèn co' ndxuhua mèn, mèn co' ndxela's
loo Diox no loo cón che'n Diox, no mèn
co' nda' cuent co' nac lìcpe' cón che'n Diox
tac co'se' ndxuhua mèna xít mèna no lua'
mèna mèna mbez: Diox quix U', Diox, loo
Diox. 4 Tac rye loothe con' co' mxèn' Diox
no co' mtoxcua' Diox, huenque' naca. Nec
thìb con'a indxàalte tè'b mèn loo xtàa mèn
chele' mèn lya's huai. No chele' mèn gab:
Diox quix U', Diox, loo Diox, yende cón lii.
5 Tac xti's Diox co' ndlab mèna no di's co'
mbez mèna Diox co'se' mbez mèna Diox,
di'sa ndli loo mèn ryete con' ndxuhua mèn
con' ndac naca loo mèn par hua mèn.

*Pab ngue lu' loo Timote xá mod ndxàal que
tee ban Timote par tolo gàc Timote thìb moz
ndac che'n Tad Jesucrist.*

6 Chele' lu' lùu ryete con' ndxè' loo mèn
co' nac hues xtàa na' por cón che'n Crist,
Timote, gàc lùu thìb moz ndac co' nxo'f zin'
zin' cón che'n Jesucrist loo mèn. Sya, tataa
mod leque lùu que tee ban loo di's che'n di's
ndac co' ndxela's na' co' gàc lool xal xítl no
lua'l co' li par gàl lezo'l, di's co' ndxela'sl
loo no co' nac thìb xley' ndac xalque' nac
co' nda nquel xís co' nac cón che'n Crist co'
mté'thl. 7 Lomisque' ne, niin lool, Timote:
Ne'tyub nzadel arid loo chol cuent gox co'
nac cuent natont che'n izlyo' ndxè'. Más
huen, ñibe' loo lezo'l no ftoo lezo'l par
tolo que tee lil cas loo cón che'n Diox xal
ndxàala no maste. 8 Per niin thìb con' lool,
Timote: Ejercis co' ndli na' par ryo xcuen
lad na', ndxepte con' ndac ndlii loo lad na'.
Per chele' na' ngue que tee lique' cas loo
cón che'n Diox xal thìb myen' co' nguith
par tolo xec myen'a loo yalguyith, thìb mod
tedib mod ncàba con' ndac loo na', que naca
cón che'n yalnaban ndxè', que naca cón
che'n yalnaban co' yi'th nquea. 9 Lìcque'
nac di's co' ngue niin lool ndxè', Timote:
Indyè'de di's co' nac cón che'n di's ndac
ndxè'. Ndxàalque' gòn ryete mèn di's ndxè'
no yila's ryete mèn cón che'n di's ndac
ndxè'. 10 Tac por cona ndli na' zin' no nxec
yèe na' loo ngòc nguàal con' co' ndli mèn
loo na' axta plóthe. Le'i càb yila's huax mèn
loo Crist no loo cón che'n Crist tac na' nzi
quee lezo' loo Diox cón che'n con' co' gàc
loo na' yiloa, Diox co' naban thidtene. Diox
ngue xèn' izlyo' no ngue quenap Diox ryete
mèn loo izlyo'. Per ale ndxe'leque', loo na'
co' ndxela's loo Diox, Diox mtelá' na' loo
con' ryes.

11 Ryete di's co' ngue que'en ye's lool
ndxè', Timote, ndlyazen ñibe'l loo mèn
li mèna no lu'l cón che'n di's ndac loo
mèn par nedrè'. 12 Lomisque' ne, leque lùu
hui' xá nque teel. Gòp lezo'l par ne'ta'del
lugar xìis no mèn lùu por nacl myen'bi'.
Ndxe'leque', tolo bli con' ndac par hui' mèn
co' ndxela's lool xá nac mod ndyoodi'sl,
no xá nac mod nque tee banl co' nac mod
nque' lezo'l ñèel mèn, no xá nac mod co'
ndyubdi'sl loo Xpii Natú' co' ñibe' lool, no
xá mod nquenap lùu lùu par tolo gàcl thìb
mbyòo co' nque tee ban lì no co' nque tee
ban nambìi loo mèn. 13 Láth be' tarte zin
daa par nedrè' loo gu', loo xnaa blab libr
co' nac xti's Diox loo mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Diox. Ftolo co'x loo mèn no blu'
loo mèn par ye'th lezo' mèn loo cón che'n
Diox. No ftolo lu' loo mèn cón che'n Diox
axtaque' galen lool. 14 Ne'lá'ya'del lùu loo
con' ndac co' mbli Diox angngòc lool co'se'
mxo'f mèngool ya' mèngool co' ndyoo ner
no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Diox ladl. Tac con'a nac con' co'
mnibe' lezo' Diox no con' co' angngro' lezo'

Diox gàc lool.
15 Por derech, bli xtùuz cón che'n co' ngue
niin lool ndxè'. Fxo'f zin' cón che'n con'
ndxè' par lu'la loo ryete mèn le' zin' co'
nxo'f zin'l loo cón che'n Crist ndli leque
lùu ngue té'th no ngue tyubdi's ndacl loo
cón che'n Crist, ne. 16 Anderhuenl. Leque
lùu fquenapl loo cón che'n Crist. Bli nèe
leque lùu loo xley' co' ndlu'l co' nac xley'
che'n Diox. Altant ftoo loo xley' co' ndlu'l.
Tac chele' lùu tataaque' ngue li, sya, ryete
mèn non, lìcque', ndxela'sl loo cón che'n
Crist no loo Crist. Lomisque' mod, chele'
lùu tatua'que' lyath no taamas mèn li mèna
xal ndlil, le' sya, ryete mèn gòn rol no yila's
mèn xal ndxela'sl, ne.

5

Trè' ngue lu' xá mod ndxàal que tee ban no na' taamas mèn co' ndxela's.

1 Timote, ne'yoodel nec thìb mèngool.
Ndxe'leque', fco'x loo mèngool xal loo
xudpe'l. Fco'x loo myen'bi' xal loo hue-
spe'l, ne. 2 Fco'x loo xa'gotgool xal loo
xna'pe'l. Fco'x loo myen'got xal loo
fta'npe'l. Thìb lì yécl thìb lì lezo'l bli ryete
con' ndxè'.
3 Blyath no xa'got viud co', lìcpe', nac
xa'got viud par que no xa' con' naquin
xa' co' nac con' co' nde che loo xa', xa'
co', lìcque', naquin con'. 4 No chele' chó
xa'got viud ngue no xin' o ngue no xa' xot
xa', naquin ner lu'l myen' par gàp myen'
mod loo mèn co' nac gundan loo myen' li
myen' leque mod xal mque' lezo' xud myen'
gunèe xud myen' myen'. Tataaguè' que'
lezo' myen' ñèe myen' xud myen'. Tac con'
co' ndli myen' loo mèn guliz myen'a, naca
thìb con' ndac no ndxòo lezo' Diox mod co'
tataa nque' lezo' mèn ñèe mèn xud mèn
no xna' mèn no mèn guliz mèn. 5 Xa'got
co', lìcque', nac xa'got viud no mbyan'
thìb xa'got, bnibe' loo xa' ante tyub quee
lezo' xa'got viuda loo Diox no thidtene cuez
xa'got viuda Diox ze no yál'. 6 Per xa'got
viud co' nzo làth gu' co' ante ndoo lezo'
más nda' xa' gust lezo' xa', xa'got viuda nac
xal thìb xa' co' nguth loo cón che'n Diox.
7 Bnibe' loo mèngot viuda li mèngot viuda
ryete con' xal ngue niin lool ndxè', Timote,
par yende chó mèn yoo mèna por ne'nglide
mèngot viuda con' ndac, ne. 8 Tac chele'
chol mèn co' mbez ndxela's mèna loo Diox
no iñibe' ndacte mèna loo mèn guliz mèna
xal gundanpe', mèna ncà di's cón che'n co'
ndxela's na'. Más nazab ndxàc mèna loo
mèn co' indxela'ste cón che'n Diox.
9 Lomisque' ne, loo list co'te' nzib lèe
mèngot viud, ndxàal tyub ante lèe mèngot
viud co' nzo masre' ayon lín'. No ante
tyub lèe mèngot viud, mèngot co' mque
no thidte xa'bi' co' ngòc sa'l mèngota, loo
list, ne. 10 Bla's loo xa'got viuda ñeene'
¿ché' ngue ta' mèn cuent le' xa'gota nxo'f
zin'que' zin' ndac? Ñeene' ¿ché' mxàn xin'
xa'? Ñeene' ¿ché' mda' xa' posad loo mèn
tith co' mna'b posad? Ñeene' ¿ché' mbli
xa' sirv no ché' mbli xa' cas loo mèn co'
ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co' ngòc
che'npe' Diox? Ñeene' ¿ché' mda'la's xa'
ndxep con' loo mèn co' mxac yaltìi? Ñeene'
¿ché' nzore' chó más zin' ndac mbli xa'got
viuda loo rye loote zin' ndxè'? Tataa ndxàal
gàca ndoore' yòo lèe xa'gota loo list, ndee.
11 Tedib con' ndlyazen niin lool ne, Tim-
ote: Ne'tubtel lèe chol xa'got viud co' be'
nzo ndxepte lín'. Tac co'se' tlo tyub yo'f
lezo' mèngot viuda loo co' nac cón che'n
xab izlyo', sya, tyoo xà' lezo' mèngot viuda
loo cón che'n Crist. No yiloa bere mèngot
viud, selya' mèngot viuda tedib vez. 12 Le'
sya, leque mèngot viud yen'a ngue zib quìi
mèngot viud loo cón che'n Crist por con'
co' mcàbgòn mèngota li mèngota loo cón
che'n Crist no ne'tolode xa' li xa'i. 13 Más
de cona, chele' mèngot viuda que tee liz
por liz mèn, gàc mèngota mèn za'f. No
iante gàc mèngota mèn za'f. Ndxe'leque',
gàc mèngota mèn co' ta' cuent yix, ne. No
li mèngota ngòc nguàal con'. No tyoodi's
mèngota con' co' indxàalte tyoodi's nec
thìb mèn. 14 Por cona, ndlyazen más huen
selya' myen'got viud yèn'a par tyan xin'
myen' no gàc myen' gundanpe' liz myen'
par tataa mod ne'ta'de myen'got viuda arid
lugar par yecloo mèn co' nayi' ñèe gu' par
ñii yèe ñii tìi chol mèn co' nac ngolo ngola's
cón che'n mèn co' ndxela's loo cón che'n
Diox por cón che'n Crist. 15 Tac nzoque'
ndxep xa'got viud co' ngro xà'le' loo cón
che'n Crist no nalle' ngue li mèngot viud xal
nac co' ndlya's Mebizya.
16 Lomisque' ne, chele' chó mènbi' o mèn-
got co' ndxela's ndxàc mèn guliz mèngot
viud, ndxàal lyath no mèn guliza mèngot

viuda par ne'ña'bte mèn guliza gast loo
mèn co' ndxela's co' nqueltàa par lyath no
mèn guliza mèngot viuda. Tataa gàca tolo
que no mèn co' ndxela's co' nqueltàa gast
par lyath no mèn co' nqueltàa mèngot co'
nac lìcpe' viud co' nde che con' loo co'
naquin con'.
17 Le' loo mèngool co' nabe'ste ñibe' no
co' nabe'ste ndyoo ner no co' nabe'ste
ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox na, sate más li mèn co' nqueltàa
loo cón che'n Diox con' guryath no con'
guryèn loo mèngoola. Masre' naquin li
mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox con'
guryath no con' guryèn loo mèn co' ngo
yalban no loo mèn co' ndlu' cón che'n Diox
loo mèn. 18 Tac loo libr co' nac xti's Diox
ndub di's co' mbez: Ne'codel yex ro burr
co' ndloo ndub loo bacdo' nzob triu par ga's
nzob triu. Con'a nee di's, mèn co' nxo'f zin'
zin' co' nac cón che'n Diox naquinque' yo
ray mèna por zin' co' nxo'f zin' mèna par
hua mèna.
19 Lomisque' niin lool, ne, Timote:
Ne'gòntel chol cuent co' ñii yèe ñii tìi
mèn cón che'n mèngool. Ndxe'leque',
gònl cuenta ante co'se' nzo nol chop o
son mèn co' ta' cuent cón che'n mèngoola
ñee mèna ñeene' ché' lìca o ché' ilìcta
par ne'queyèexù'de mèn mèngoola. 20 Per
loo mèngool co' toloque' ngue tee cua'n
xquin no ncua'n xtol na, naquinque' yool
mèngoola loo rye mèn co' nqueltàa par
tataa mod zyeb taamas mèn co' nqueltàa
loo cón che'n Diox, ne. 21 Daa ñibe' lool,
Timote, no ngue tan'en di's ndxè' lool loo
Diox no loo Tad Jesucrist no loo rye angl co'
Diox mcui par li angl thìb zin' che'n Diox:
Ftolo lique'l xal ngue ñibe'en lool ndxè'.
Ne'lidel par más hui'l loo thìb mèn làth
xtàa mèn. Ne'lidel par más tyu' thìb mèn
loo xtàa mèn. 22 Ne'xo'f zin'gàdel zin' loo
mèn co' nac mèngool co' nqueltàa loo cón
che'n Diox par ñibe'l loo mèna par tyoo ner
mèna loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n
Diox ndoore' co'se' ñeel xá mod nque tee
ban mèna. Tac ne'stolque' tataa mod le'le'
lùu cua'n xquinl no xtoll xal ndli taamas
mèn. Ne'ta'del lugar li leque lùu chol con'
ye'rsin'. Más huen nambìi no nalì fque teel
loo cón che'n Diox.
23 Más de cona, com le' lùu ndyac yíiz
lezo', ¿lé'?, ne'gudel ante nít dòp co' nac nít
yèe. Yende cón lii gul chu'th vin làtha par
yac yíiz co' nden' lezo'l.
24 Lomisque' ne, loo xnaa ndxú' xtol che'n
ndxep mèn ndoore' co'se' tub rez Diox cón
che'n xtol mèn loo mèn. Le' taamas mèn
co' ncua'n xquin no xtol na, xtol mèna
indxú'de loo xtàa mèn nalle'. Per yú' xtol
mèna axta co'se' zin huiz tub rez Diox cón
che'n mèn loo mèn. 25 Lomisque' ne, ryete
zin' co' nac zin' ndac co' ndli mèn loo xtàa
men, le'i ndxú'que' loo xnaa loo mèn. Per
mastale' nzoque' ndxep con' ndac co' ndli
mèn loo xtàa co' indxú'de loo mèn, con'
ndaca ryo xo'fque' loo xnaa tac Diox li le'
con' ndaca ryo xo'fque' loo xnaa co'se' tub
rez Diox cón che'n mèn loo mèn.

6

1 Niin tedib con' lool ne, Timote, por part
cón che'n mèn co' ndxela's, mèn co' nac
moz co' nque zin' huiz loo patrón: Naquin
gàp mèn co' nac moz mod loo patrón mèn
par tataa mod ne'ñii yèede no ne'ñii tìide
mèn lèe Diox no ne'ñii yèede no ne'ñii tìide
mèn cón che'n xley' na'. 2 Lomisque' ne,
chele moz nque zin' con patrón co' ndxela's
loo cón che'n Crist, ihuente naca tè'b moz
patrona thìb lad o gàc moz moz za'f loo
patrón por ndxàc hues moz patrón por cón
che'n Crist. Ndxe'leque', naquin más altant
tyoo moz loo zin' che'n patrón xal ndxàala.
Tataa ndxàal li thìb moz tac patrón moz
ndxela's loo cón che'n Crist no nac xa' mèn
co' ndxàc hues co' nque' lezo' ñèe xtàa xa'
por cón che'n Crist. Con' ndxè' ndlyazen
lu'l loo mèn no col yalbàn cón che'na loo
mèn, Timote.

Pab ngue lu' trè' xá mod yo nagàl lezo' mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist.

3 Chele' chol mèn ndlu' tedib con' no
ne'yòode lezo' mèna loo di's ndac che'n
Tad Jesucrist na', no ne'yòode lezo' mèna
cón che'n di's co' nac xley' na' co' ndlu'
cón che'n xal ndxàal li mèn cas loo Diox,
4 mèna nac mèn nate's no mèn naxal' co'
yende cón ndxác. Nac mèna xal thìb mèn
yíiz con ryethe co' nac co' ndyub yo'f lezo'
mèna. No con' co' ndyub yo'f lezo' mèna
ndli par noo noo ndyoodi's mèna cón che'n
chol di's no chol xley' che'n mèn loo izlyo'.
Mod co' ndxap mèna no xal ndli mèna,
con'a ndli ndxàn lezo' mèna ñèe mèna xtàa
mèna. Nzyál' di's nzyál' cuent làth xtàa
mèn ngyoo mèn con xtàa mèn. Asendli
mèna nda' mèna xyàn lezo' taamas mèn.

Thidtene indxapte mèna yalxla's loo xtàa
mèna. 5 Mod co' ndxàp mèna ndli thidtene
ngyoo mèna làth xtàa mèna, mèn co' ngue
no xtùuz zab co' nac leque mèn co' ndli
nzye' xtùuz mèn no lezo' mèn par gàc mèna
mèn ye'rsin'. Mèna indlibe'de cón che'n
Diox co' nac con' lìcpe'. No ndli mèna xtùuz
le' loo xley' che'n Crist no loo cón che'n
Diox nzo mod aseli mèna cua'n mèna mod
par alithe gàc ric mèna por mod ye'rsin'
che'n mèna. Ña'ben lool, Timote, blá' mèn
co' tataa nac. Ne'queltàa nodel mèna. 6 Per,
lìcpe' ba'i, anze'f thìb con' ndac nac con' co'
ndlu' xley' na' loo na', na' co' ndlec lezo'
no na' co' ndyac lezo' loo con' co' ngue
note na'. 7 Tac co'se' ngóol na' yende cón
ngòp na' loo izlyo' ndxè'. Lìcpe' ba'i, ne'
ne' yen cón ye' na' co'se' gath na'. 8 Per
chele' na' ngue no con' co' hua na' atate
huiz, no chele' na' bete ndoo ri'th no bete
nda centav par ndi' na' xab na' co' ndxoc
na' xal ndxàala, con conate ndxàal tyac
lezo' na' no cuec lezo' na' loo yalnaban na'.
9 Per ndxe'leque', por part cón che'n mèn
co' ndlya's gàc ric, mèna ne'xecte par gàc
preb mèna loo ryethe con' ndyub yo'f lezo'
mèn. Ale ndxe'leque', yizi'f yiga's mèna loo
chol con' ye'rsin' no loo chol mod ye'rsin'
co' nac xab izlyo' co' ndyub yo'f lezo' mèn
par li mèn huax con' tont co' li gàc con'
ryes loo mèna no por lult yiza' yalnaban
mèna loo mèna no lyux mèna par ryo xà'
mèna loo Diox thidtene yiloa. 10 Tac con'
co' nac anze'f nde yath mèn ñèe mèn nac
tmi no mod co' ndli mèn par que no mèn
tmi, con'a nac co' ncàb loo mèna rye loothe
con' ye'rsin'. Lìca, nzoque' ndxep mèn co'
ndxath ndlyux ñèe tmi. Mèna ngro xà'le'
loo co' ngola's mèna loo Crist. Por cona,
ndxàc loo mèna ndyactìi mèna no ngulàa
yaltìi loo mèna axta plóthe dib naban mèn
por mod ye'rsin' co' ndxàp mèn.

Trè' ngue lu' loo na' co' ndxela's xá mod li na' gan par ryoo xyèn na' loo cón che'n con' co' ndxela's na'.

11 Per lùu, Timote, co' nac thìb mbi' che'n
Diox, ne'lidel ryethe con' ndxè'. Blá' ryethe
con' ye'rsin'a. Nalì no nambìi fque tee
banl loo Diox. Thìb lì yécl no thìb lì lezo'l
bli cas Diox no ftoloque' gòp yalxla's loo
Diox. Fque'que' lezo' Diox no fque' lezo'
ñèel hues xtàal. Gòp yalncha'la's loo mèn
no fxec yèe con mèn. Gòc mèn nado' loo
mèn, ne, co' nee di's, gòc mèn co' que's ya'
loo xtàa. No ne'tye'stel loo mèn. 12 Dib nzo
yécl dib nzo lezo'l fxo'f zin' zin' co' mxo'f
zin' Diox lool cón che'n con' co' ndxela's
na' par lila. Bli nèe xtùuzl loo yalnaban co'
nac yalnaban thidtene co' ndxàpl xal thìb
con' co' quej ndyenl par ne'lá'dela. Loo
cona mcui Diox lùu co'se' mblo rol no mda'l
cuent ndac cón che'n xal ndxela'sl loo Crist
loo huax mèn co' nda' cuent cón che'nl.
13 Loo Diox co' nda' yalnaban loo ryethe con'
no loo Jesucrist co' nalì mdub razon loo
Pons Pilat, ñibe'en lool, Timote: 14 Lyazen le'
lùu tyubdi's loo ryete con' xal ngue ñibe'en
lool loo cart ndxè'. Ne'se'del loo mod co'
ngue ñibe'en lool ndxè' par nec thìb mod
no nec tedib mod yende cón lii par yoonl
le'n dib tiemp axta co'se' gàc huiz co'se'
yi'th Tad Jesucrist na' loo izlyo' tedib vez.
15 Co'se' gàc huizpe' no tiemppe' co' yi'th
xi Tad Jesucrist na', Diox lique' par gàc ryo
xo'f Jesucrist xal ndxàala. Tataa li Diox tac
thidte Diox nac Diox. Thidte Diox nac Diox
co' ndxàp rye loothe con' la's nii no la's ya'.
No nac Diox thidte Diox co' ñibe' loo ryethe
con' no loo ryethe mèn co' nde'f di's ñibe',
no mèn co' nac chol jef, no loo rye jef bix
co' nde'f di's ñibe'. 16 Dioxa nac angoluxte
xa' co' ne'gathte thidtene. No nzo ban Diox
loo xnìi co' ndxà'x bèel tant axta yende chó
mèn li gan bii gax loo xnìi co'te' nzo Diox.
Nec thìb mèn tarte hui' xá ñaa Diox loo
izlyo' ndxè'. Ne' ne' gác mèn hui' mèn loo
Diox loo izlyo' ndxè'. Ndlyazen gab mèn
di's guryath no di's guryèn cón che'n Diox
loo xtàa mèn. Dioxa ñibe' loo rye loothe
con' le'n lín' co' ntlo no le'n lín' co' ndxelo
no le'n lín' co' ne'lith node. Taandxè' gàca.

17 Bnibe' loo chol mèn ric co' naban le'n
tiemp ndxè', Timote, par ne'gàcte mèna
arid mèn nate's no mèn naxal'. Ne' ne'
cue quee lezo' mèna loo yalgon' co' lyux
loo mèna. Ndxe'leque', bnibe' loo mèn ric
cue quee lezo' mèna loo Diox co' naban
thidtene. Tac Diox nac xa' co' nda' rye
loothe con' ndac axta plóthe càa mèn. Diox
nda'i loo mèn par tyac lezo' mèn loo con'a
no par càba con' ndac loo mèn, ne. 18 Bnibe'
loo mèn rica le' mèn ric li con' ndac. Más
huen gàc mèn rica mèn ric loo con' ndac
co' angli mèn rica no angta'la's mèn ric
con' càa mèn prob. No qui'th mèn rica
che'n mèn rica càa mèn prob. 19 Tataa mod
cue nèe mèn rica loo yalnaban ndac co'

ndxàal ban mèn par càba con' ndac le'n
huiz co' nde nque. Tataa mod gàp mèn rica
yalnaban thidtene, chele' mèn rica, lìcque',
tolo li xal ngue niina lool nalle'.

*Trè' ngue ta' cuent cón che'n lult con' co'
ngue ñibe' Pab li Timote.*

20 Anderhuenl, Timote, loo ryete con' co'
ngue ñibe'en lool cón che'n zin' co' mxo'f
zin' Diox lool ndxè'. Ne'ta'del lugar par
arid tub nzal di's co' yende cón ntac co'
nac di's co' nac cón che'n xab izlyo'. Ne'
ne' gàcl mèn co' li cas loo di's co' mbez
mèn co' nde'f di's ndxác, per ndxe'leque',
pà gác mèna. 21 Pues, lùu nda'que' cuent nzo
ndxep mèn co' ndoo nque xís mèn gutyè'a
co' nde'f di's ndxác. No por cona, ngro xà'
mèna loo cón che'n Crist co' ndxela's na'.

Ndlyazen le' Diox tolo li anggàc con' ndac
lool, Timote. Taandxè' gàca, ndee.

Mbryop Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Timote

Pab ngue que' ye's loo Timote.

1 Daa, Pab, ndxe' di's che'n Jesucrist xal
nee lezo' Diox no xalque' nac con' co'
mcàbgòn Diox par yòo ban no mèn Diox
thidtene por thidte nqueltàa mèn loo cón
che'n Jesucrist. 2 Ngue que'en cart ndxè'
lool, Timote, lùu co' nac xal xgan' daa co'
nque' lezon ñèen. Ndlyazen le' Diox xud
na' no Tad Jesucrist na' tolo li anggàc con'
ndac lool. Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad
Jesucrist na' tolo lyat lezo' ñèel. Ndlyazen
le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' li par
nagàl yo lezo'l loo Diox no cue banl rye ndal
no rye ndye'thl làth mèn co' ndxàc hues
xtàal.

Pab ngue lu' loo Timote xá mod lu' Timote loo mèn cón che'n Crist.

3 Timote, co'se' mbezen Diox ze no yál',
siemprque' nte' lezonl mbezen Diox cón
che'nl. No mbezen loo Diox co' ndlin
sirv loo xal ndryo yéquen no xal ndryo'
lezon co' nac thìb xtùuz nambìi no thìb
xtùuz nalì tac yende con' nden'en le'n
lezon xal mèn co' ndli con' ye'rsin'. Ndlin
xalque' ngòc mod co' ngòp xudgool daa
póla, ne. 4 Nte'que' lezon xal mbín'l láth
nxo'f zin'l cón che'n Jesucrist. No nalle'
anze'f nguen lezon ndlyazen ñeen máal par
tyac lezon co'se' ñèenl. 5 Nte'que' lezonl
le' lùu, lìcque', ndxela's loo Crist. Yalndx-
ela's ndxè' nerleque' xot lùu, Loida, ngola's.
Ngoloa, ngola's xna'l, Eunis, ne.

6 Cona, ngue niin lool loo cart ndxè',
Timote: Bli par ye'th lezo'l no leque lùu
ftegán lezo' lùu loo cón che'n zin' co' mxo'f
zin' Diox lool par lil zin' ndxè'. Diox mbli
ndxàca lool anze'f lijer luu par lil zin' co'
mxo'f zin' Diox lool. Ngòc con'a lool co'se'
ngurezen Diox por lùu no co'se' mxo'fen
yan lool, ne. 7 Hui', Timote, Diox ne'nglàade
thìb xpii loo na' co'se' ngola's na' par nzyeb
na' co'se' ndub ngu's mèn na'. Ndxe'leque',
Diox mblàa Xpii Natú' loo na' par lyath no
Xpii Natú' na' par yòo valor loo na' no par
gác na' li na' zin' co' mxo'f Diox loo na' par
li na' zin'a, no par que' lezo' na' ñèe na' xtàa
na', no par gàc na' mèn co' tyoo altant loo
zin' co' mxo'f zin' Diox loo na' par li na'i, no
par gàc na' mèn co' ndxàp lezo' thidtene.
8 Por cona, ne'thyontel ta'l cuent cón che'n
Tad Crist loo mèn. Ne' ne' thyonl ta'l cuent
cón chenen, ne, xal ngue'en lezi'f trè' por
cón che'n Tad Crist. Ndxe'leque', ftolo fxec
yèe loo yaltìi co' ndxàc lool láth ngue ta'l
cuent cón che'n di's ndac co' ndlu' cón
che'n xá mod lyá' mèn loo con' ryes xalque'
ndli Diox ndxàpl fuerz no valor. Tataa lila
xal nac ryethe con' co' mblec Diox la's niil
no la's ya'l. 9 Diox mtelá' na' loo con' ryes.
Mdoo Diox na' par xo'f zin' na' zin' ndxè'
co' inacte cón che'n xab izlyo'. Ndxe'leque',
nac zin' ndxè' che'npe' Diox. Ne' ne' inaca
por nac na' mèn co' nac anze'f mèn ndac
por cona mxo'f zin' Diox zin' ndxè' loo na'.
Ndxe'leque', mxo'f zin' Diox zin' ndxè' loo
na' xal mnibe' Diox lezo' Diox no por tant
nque' lezo' Diox ñèe Diox na' por thidte
nqueltàa na' loo cón che'n Crist Jesús. Diox
nque' lezo' ñèe Diox na' axta ndoore' cuec
no xèn' Diox izlyo'. 10 Per nalle' alanleque'
ndryo xo'f loo mèn xá mod ndli Diox anggàc
con' ndac loo mèn tac mbi'th Tad Jesucrist
na' loo izlyo' ndxè', Jesucrist co' ntelá' mèn
loo con' ryes. Tad Jesucrist mbli le' co'se'
gath mèn, mèn co' ndxela's loo Tad Jesu-
crist, yende chó con' ye'rsin' gàc loo mèna.
Más de cona, mblo xo'f Crist yalnaban co'
nac yalnaban thidtene loo mèn. Mblu' Crist
loo na' por cón che'n di's ndac co' ndlu'
xá mod lyá' mèn loo con' ryes, mastale'
ndxàc bél'yòo lad mèn xlua' mbey no xlua'
yòo, mèn co' ndxela's loo Crist, bél'yòo
lad mèna ne'yiza'de thidtene. Ndxe'leque',
yiche bél'yòo lad mèna par yòo ban no
mèna Diox thidtene. Ne'ryo xà'de mèn loo
Diox thidtene.

11 Por cón che'n di's ndac ndxè', Diox
mdoo daa par tan cuent no tethen cón
che'n di's ndac, no par huen di's che'n
Crist, no par gàc daa maistr loo chol mèn
co' inacte mèn nación Israel cón che'n di's
ndac. 12 No por ngon yalbàn cón che'n di's
ndac ndxè' ndxàc yaltìi loon. Per mastale'
ndxàc yaltìi loon, thidtene inthyonte daa.
Tac daa naneeque' chó loo ndxelazen. No,
por derech, naneequen le' Tad Crist ndxàp
con' la's nii Tad Crist no la's ya' Tad Crist
par quenap Tad Crist daa ned ngue tee xo'f
zin'en zin' ndxè' axta gàc huiz co'se' yi'th xi
Jesucrist mèn co' ndxela's loo Jesucrist loo
izlyo'.

13 Fxo'f ndeleque' lezo'l no bli xalque'

mblu'en lool loo di's co' nac xley' ndac,
Timote. No ftoloque' que tee ban ndac
loo cón che'n Crist Jesús co' ndxela'sl. No
ftoloque' gòc mèn co' nque' lezo' Diox no
fque'que' lezo' ñèel hues xtàal por thidte
nqueltàa gu' loo cón che'n Crist. 14 Loo cón
che'n di's ndac co' mxo'f zin' Diox lool par
lila, leque lùu quenap lùu. No nabe'ste fque
tee li xal ñibe' di's ndac ndxè' loo na' no
xalque' ndlyath no Xpii Natú' co' nzo loo
ryete na' na'.

15 Lùu naneeque' yende chó mèn co' nac
mèn yèezya' che'n làaz mèn asia nga favor
chenen. Ndxe'leque', làth mèna ngo Figel
no ngo Hermog co' más ngocloo gunèe
daa. 16 Ndlyazen le' Diox lyat lezo' ñèe
Diox mèn guliz Onesifr tac huax vez mbi'th
tegàl Onesifr lezon par ngo nagàl lezon.
No ne'nthonte Onesifr ngnèe Onesifr mèn
por ngue'en lezi'f. 17 Ndxe'leque', co'se' ngo
Onesifr ciuda Rom, añenti mcua'n Onesifr
daa no mzyal daa loo Onesifr. 18 Timote,
lùu nonque' anze'f mblyath no Onesifr
na' co'se' ngo na' ciuda Efes. Por cona,
ndlyazen lyat lezo' Diox ñèe Diox Onesifr
co'se' zin huiz co'se' tub rez Diox cón che'n
mèn.

2

1 Per lùu, Timote, co' nac xal xgan'pe'
daa loon, ftolo blique' fuerz par tolo té'thl,
no ta'l cuent, no tyubdi'sl loo con' co' nac
con' ndac co' ngue no na' ante por nzo na'
loo Crist Jesús no loo cón che'n Crist Jesús.
2 Ryete con' co' mbìnl cón che'n di's ndac co'
mblu'en lool no co' mblu'en loo huax mèn
co' nda' cuent cón che'n di's ndaca, blu'l loo
taamas mèn, mèn co' mbli nèe lezo' loo cón
che'n Tad Crist par tolo lu' mèna cón che'n
di'sa loo tedib cua' mèn co' tarte gòn cón
che'n di's ndaca.

3 Cona, ngue niin lool, Timote: Fxec yèe
fxo'f zin' zin' ndxè' con daa loo cón che'n
di's ndac che'n Jesucrist xal nxec yèe thìb
solndad co' nac thìb solndad ndac co'se'
nda solndad loo thìb xó'. 4 Nec thìb mèn co'
ndxàc solndad yende mod que no mèn co'
nac solndad tedib zin' xà'. No ne'gácte yòo
solndad loo chol zin' co' ndli mèn loo izlyo'
ndxè'. Ndxe'leque', solndada naquinque'
tyubdi's loo jef solndad co' ñibe' jef solndad
loo solndad. 5 Lomisque' ne, myen' co' nac
myen' deportist, ne'lide myen' gan chele'
myen' ne'quithte xal ñibe' libr' co' ndlu'
cón che'n yalguyith loo mèn. 6 Lomisque'
ne, mèn co' ngo bin par thop mèn cosech,
mèna nerleque' hua ndèe no yéth co' ta'
loo zin' co' mbli mèn loo xyòn mèn. 7 Bìn
di's co' ngue niin lool, Timote: Tad Crist
xal' xtùuzl no lezo'l par tolo ta'l cuent cón
che'n ryete con' co' naquinque' ta'l cuent.
8 Fte' lezo' cón che'n Jesucrist co' ngro xban
làth mèn nguth, Jesucrist co' nde bin David
co' ngòc rey póla. Cón che'n Jesucrist nac
di's co' ngon yalbàn loo mèn par non mèn
no ta' mèn cuent xá mod li mèn par lyá'
mèn loo con' ryes. 9 No por cón che'n di's
ndac ndxè' nxec yèe daa ndxàc yaltìi loon
axta ndub dó' caden niin xal ndub dó' mèn
caden nii thìb mbi' co' ndxuth mèn. Per
di's ndac co' nac xti's Diox yende chó mèn
gác ca'. 10 Cona, ale nxec yèe daa ryete
con' co' ndxàc loon por cón che'n mèn
co' mcui Diox. Tataa ndlin par gàc lyá'
mèn loo con' ryes par yòo ban no mèn
Diox thidtene co'te' ndxà'x xnìi che'n Diox
thidtene. Tataa gàc loo mèn por thidte
nqueltàa mèn loo cón che'n Crist Jesús.
11 No lìcque' nac di's co' ngue niin lool ndxè',
Timote:

Chele' na', lìcque', nguth no Crist, co'
nee di's, mblá' xà' na' ryethe con' co' nac
cón che'n xab izlyo', le' sya, ban noque'
na' Crist, ne.

12 Chele' na' tyactìi por cón che'n Crist,
le' sya, tataaguè' ñibe' no na' Crist, ne.
Per chele' na' cà di's cón che'n Crist, cà
di's Crist cón che'n na', ne.

13 Mastale' ne'tyalte na' li nèe na' na'
loo cón che'n Crist par li na' con' co' ñibe'
Crist loo na', ndxe'leque', leque Crist li
co' mcàbgòn Crist li Crist loo mèn.

Per Diox thidtene inquedìide. Ne' ne' yen
mod gab Diox: Ne'liden con ndxablen lin.
Ndxe'leque', Diox lique' con' mcàbgòn Diox
li Diox loo mèn.

*Trè' ndlu' loo na' cón che'n chó nac thìb xa'
co' nque' zin' ndac loo cón che'n Tad Crist.*

14 Blique' par te' lezo' mèn xal nac di's
co' ngue niin lool ndxè'. Bnibe' loo mèn
loo Tad Diox ya ne'tolode yoo di's mèn cón
che'n con' co' yende cón ntac par mèna
par tataa mod tolo yòo yéc mèna loo cón
che'n Tad Crist. Tac ale le'le' ndli di'sa
no cuenta par ndxos xtùuz mèn no ndyoo
xà' lezo' mèn co'se' ndxòn mèn cón che'n
di's ndac che'n Crist. 15 Bli co' nzote mod

lil par lu'l loo Diox xalque' thìb mbi' zin'
co' indxetoode loo zin' co' ndxác mbi' ndli
mbi' co' nac xal thìb mbi' co' inthyonte loo
zin' co' ndli mbi', co' nee di's, nambìique'
no nalìque' blo yalbàn no lu' cón che'n
di's ndac cón che'n Crist co' nac lìcpe' loo
mèn. Yende chó mport nzo lezo'l ñèel
mèna, ndee, Timote. 16 Nee xá ngue teel,
Timote. Ne'ta'del lugar tyoodi'sl di's zab
no di's cap xal ndyoodi's mèn co' alithe nzi
ban loo cón che'n xab izlyo', di's co' yende
cón ntac. Tac mèn co' tataa ndyoodi's,
mèna ndli xal mèn co' ndxezi'f loo con' ryes
par tolo li mèna más con' ye'rsin'. 17 Di's
co' ndyoodi's mèna anze'f nazab ndyoodi's
mèna par nteza' mèna xtùuz xtàa mèna xal
nac thìb yó'f co' ndub yas lad mèn. Làth
mèn co' tataa ndyoodi's nzo Mene no Filet.
18 Mene ryop Filet mdoo xà' lezo' loo con'
co' nac lìcpe'. Mbez Mene ryop Filet ale
nguri'thle' tiemp co' nac tiemp co'se' ryo
xban mèn. Tataa mod ntesèn Mene ryop
Filet no nteza' Mene no Filet xtùuz ndxep
mèn co' ndxela's loo Crist. 19 Per mastale'
tataa mbez ryop mbi'a, mèn co' nzo loo
cón che'n Diox por cón che'n Crist, mèn
co' nqueltàa chol lugar, mèna nzi nèe loo
cón che'n Diox xal thìb cimient co' mblec
Diox co' yende chó cuin no co' yende chó
co'. Diox gunii chop di's cón che'n mèn co'
ndxela'sa. Di'sa nac xal thìb sell co' ndlu'
cón che'n mèna. Di'sa nee di's Tad Diox
ndlibe'que' mèn co' nac che'npe' Tad Diox.
Thìba con' ndxè'.

Le' tediba na', di'sa mbez, ne: Ryete mèn
co' mbez lèe Crist no co' nacpe' che'n Crist
nquin ryo xà' mèna loo rye loothe con'
ye'rsin'. 20 Co'te' nac thìb liz roo mèn nzo
chop ned trast co' ndli zin' mèn. Thìb neda
nacsua' con or no con plat. Le' tedib neda
na, nacsua' con yaa no con yòo cuan'. Ner
ned trast co' nacsua' con or no con plat ndli
zin' mèn loo zin' co' nac zin' nambìila's. Le'
tedib ned trast co' nacsua' con yaa no con
yòo cuan', trasta ndli zin' mèna loo zin' co'
nac zin' nazabla's. 21 Di's ndxè' nda' cuent
loo mèn chele' chol mèn ryo xà' loo chol
mèn ye'rsin'a no loo chol con' ye'rsin', gàc
mèna loo Crist xal trast co' li zin' gundan
co' ñibe' yòo rooa loo con' guryath no loo
con' guryèn cón che'n gundana. No gàc
mèna xal thìb trast co' ngro xà' loo chol zin'
co' nac zin' nazabla's par ngòc nab mèna
loo chol zin' ndac cón che'n Crist.

22 Ne'sál'tel cón chol myen'bi' co'se' lya's
myen'bi'a chòo myen'bi'a lùu par ya nol
myen' par li myen' chol con' ye'rsin'. Fque
tee ban nalì no nambìi. Gòp yalxla's loo
Crist. Fque' lezo' loo Diox no fque' lezo'
gunèe hues xtàal. Blo nagàl lezo'l con rye
mèn co' dib nzo yéc no con rye mèn co' dib
nzo lezo' mbez lèe Crist. 23 Ne'queltàadel
no ne' ne' gònl cón che'n mèn co' nque
di's cón che'n con' co' intacte. Tac lùu
nanee le'i ncàb yalgyoo loo mèn. 24 Mèn
co' nac mèn co' nxo'f zin' zin' che'n Tad
Crist, mèna indxàalte que di's con xtàa
mèn. Ndxe'leque', gàc mèna mèn nado' loo
rye mèn. Gàc mèna mèn nalas no gàc mèna
mèn co' ncha'la's par lu' mèna xtàa mèn.
25 Nado' di's nado' cuent bco'x no gunii loo
mèn co' gáple'que' ncàb lool. Ne'stolque',
Diox ta' lugar lyàa yéc mèna no lyàa lezo'
mèna par libe' mèna co' nac co' lìcpe' cón
che'n Crist. 26 Le' sya, tataa mod ne'stolque'
lyá' mèna loo rye loote con' co' nac che'n
Mebizya co' nac xal thìb las co'te' ndxegàa
mèn par ndxe'sleque' que tee mèna. Mèna
ngòc mèn co' mdyoo dó' nii no co' mdyoo
dó' ya' loo Mebizya par mbli mèna xal
gunee lezo' Mebizya.

3

Trè' ndlu' loo na' xá mod gàc mèn le'n lult huiz co' nde nque.

1 Ndlyazen nonl con' ndxè' ne, Timote,
le' le'n tiemp co' gàc lult tiemp loo izlyo'
ndxè', gàc tiemp co' gàc con' ryes loo mèn.
2 Tac tiempa ban mèn co' anze'f tye's tín'
con mod co' ndxàp mèn. Gàc mèna mèn
co' nde yath ñèe tmi. Gàc mèna mèn
nate's. Gàc mèna mèn nala's no leque mèna
gab nac mèna mèn tín'. Gàc mèna mèn
co' ñii yèe ñii tìi cón che'n Diox loo xtàa
mèn. Ne'tyubdi'ste mèn loo xud mèn no
loo xna' mèn. Gàc mèna mèn naxin loo
xtàa mèn. Gàc mèna mèn co' thidtene
ne'lide cas loo Diox. 3 Gàc mèna mèn co'
ne'que'de lezo' ñèe xtàa. Gàc mèna mèn
co' thidtene ngue tee nayi' lezo'. Gàc
mèna mèn co' yáp di's no mèn co' ncua'n
di's loo xtàa mèn. Gàc mèna mèn co'
thidtene indyóode cón che'npe' mèn. Gàc
mèna mèn brut thidtene. No gàc mèna
ngolo ngola's loo ryethe con' co' nac con'
ndac. 4 Gàc mèna mèn co' ta'xù' xtàa loo
mèn. Gàc mèna mèn co' indyóode loo
con' nate's co' ngue li mèna. Gàc mèna

mèn co' anze'f ndye's loo xtùuz co' ndli
mèn. Más ndxòo yéc mèna ncua'n mèna co'
ndryo' ndlyen' lezo' mèna co' nac yalgon'
cón che'n xab izlyo' par tataa mod tyac
lezo' mèna leque yòo yéc mèna cua'n mèna
con' co' nac cón che'n Diox. 5 Mèna mbez
loo taamas mèn le' mèna ndyubdi's loo
Diox no nac mèna mèn co' ndli cas loo
Diox. Per ale ndxe'leque', indxela'ste mèna
loo Diox. Por cona, indlyath node Diox
mèna. Ne' ne' indlu' mèna le' mèna, lìcque',
nac mèn co' ndxela's loo Diox. Yende
chó mport nzo lezo'l ñèel mèna, Timote.
6 Tac làth mèna nzo mèn co' ndxòo liz
mèn co'te' nzo myen'got naxèn co' ncua'n
xquin. Thidte ndxàc mèna con myen'gota
par thidte ncua'n ryop ned mèna xquin
mèna xal ndryo' ndlyen' lezo' mèna li
mèna. 7 Myen'gota más ndyub nza loo chol
con' cub co' ndlu' chol mèn loo myen'gota
par té'th myen'gota chol con' ye'rsin'.
No tolo ndxàc loo myen'gota thidteneque'
ne'gácte myen'gota ta' myen'gota cuent
cón nac con' lìcpe' co' nac cón che'n Diox.
8 Lomisque', xal mbli Janes no Jambres co'
mcà di's loo Moisés, tataaque' ndli mèna
par cà di's mèna loo ryethe con' co' nac
lìcpe'. Nac mèna mèn co' ngue no xtùuz
xin no xtùuz cap. No nac mèna mèn naad
no mèn nguud. Yende chó juis mèna loo
cón che'n co' ndxela's na' loo Crist. 9 Per
ne'yade mèna arid tith loo con' ye'rsin' co'
ngue li mèna tac ryete con' naxèn no con'
nachol' co' ndli mèna xtùuz, le'i ryo xo'f loo
rye mèn xal ngro xo'f ryete con' xin no con'
cap co' mbli Janes no co' mbli Jambres.

*Trè' ngue ta' cuent cón che'n lult con' co'
ngue ñibe' Pab par li Timote.*

10 Per ndxe'leque', lùu ngue tee lique'
con' ndac co' nac co' mblu'en lool loo xley'
daa. No ngue tee ban lùu xal nque tee ban
daa. No ndlil ryete con' co' ndoo lezon
ndlin loo cón che'n Crist. Naneeque'l xal
ndxelazen loo Crist. Nxec yèel xal nxec
yèen loo zin' co' mxo'f zin' Diox loon par
lina. Nque'que' lezo'l Diox no nque'que'
lezo'l ñèel mèn xal nque' lezon Diox no
xal nque' lezon ñèen mèn, ne. Ncha'la'sl
loo mèn no nxecl loo con' ndxàc lool xal
ncha'lazen no nxec yèen loo con' ndxàc
loon. 11 Lùu nonque' ryete yalndyub ngu's
no ryete yaltìi co' ngòc loon le'n yèez An-
tioqui, no le'n yèez Icon, no le'n yèez Listr.
Lùu mbìnle' cón che'n ryethe con' co' mxec
yèen huax lugar. Loo ryete con'a mtelá' Tad
Crist daa. 12 Lìcque' naca le' ryete mèn co'
lya's ryo xà' loo cón che'n xab izlyo' no co'
lya's que tee ban li cas loo Crist Jesús no loo
cón che'n Crist Jesús, mèna tub ngu'sque'
mèn. 13 Per mèn co' nac mèn ye'rsin'túb
sate más tolo li mèna con' xin no con' cap.
Le'le' quedìi mèna taamas mèn. No le'le'
quedìi taamas mèn mèna.
14 Per nalle' ngue niin lool, Timote: Leque
lùu bli nèe lùu loo con' co' mté'thl no loo
con' mdyall ngòpl yalxla's lìcpe' naca. Lùu
naneeque' no nonque'l chó loo mté'thl con'
ndxè', ¿lé'? 15 Tac axta chu'thl no axta huiz
co'se' mtlo mdoo rool no ndoo xènl mté'thl
no ngócl ndlabl libr co' nac xti's Diox. Loo
libr co' nac xti's Diox mté'thl no mda'l
cuent xá mod lyá' mèn loo con' ryes par
gàc mèna mèn co' ndxác cón che'n xá mod
ndxela's na', co' nee di's, ndlyá' mèn loo
con' ye'rsin' co'se' ndxela's mèn loo Crist
Jesús. 16 Xpii Natú' ndlyath no mèn co'se'
mque' mèna ye's xal mblobe' no mtoxcua'
Diox no xal mnibe' Diox loo lezo' Diox par
mbyan' libr co' nac xti'spe' Diox. Anze'f
ntac libr co' nac xti's Diox ndxè' par lu' na'
cón che'n Diox loo mèn, no par yoo Diox
mèn loo xti's Diox, no par gàca le' co'se' lab
mèn xti's Diox, telì Diox xtùuz mèn no par
gàca lu' Diox xá mod que tee ban lì mèn loo
Diox. 17 Chele' mèn li xal ñibe' xti's Diox,
sya, gàc mèn mèn co' ndxác tín'. No li mèn
rye con' ndac co' neete lezo' Diox.

4

1 Loo Diox, no loo Tad Jesucrist na' co'
yi'th ñibe' xal rey loo izlyo' loo mèn no
co' tub rez loo mèn co' nzi naban, no loo
mèn co' nguth co'se' yú' loo Jesucrist loo
mèn, tolo ndlyazen no ñibe'en lool, Timote:
2 Le' lùu ta' cuent no col yalbàn cón che'n
di's ndac che'n Diox loo mèn. Altant tyool
par col yalbàn loo mèn, que naca ndyaque'l
tyal mèn ta' mèn nza mèn par gòn mèn
cón che'n di's ndac che'n Diox, que naca
ndyaque'l ne'tyalte mèn ta' mèn nza mèn
par gòn mèn cón che'n di's ndac che'n Diox.
Nado' di's nado' cuent gunii loo mèn xal
ñibe' xti's Diox. Fco'x loo mèn xal mbez di's
ndac. Fcha'la's loo mèn. Làth xtau'a, fte'th
no blu' loo mèn cón che'n Crist xal nac di's
ndac che'n Diox. 3 Tac zin thìb huiz no zin
thìb ze co'se', por derech, ne'tyalte mèna

gòn mèn no ne'xecte mèn di's co'se' lya's
mèn lu' mèn xley' ndac che'n xti's Diox
loo mèna. Ndxe'leque', làth xtau'a, con
mod ye'rsin' co' nac mèn, tlo mèna, nalas
cua'n mèna mèn co' lu' chol xley' cub loo
mèna xal ndlya's mèna gòn mèna. 4 Lìcpe'
ba'i, ndxe'leque', tyoo xà' lezo' mèna loo
co' nac lìcpe'. Ne'lide mèn cas loo con'
lìcpe'. Sya, bere mèna, más tyub nza mèna
loo chol di's co' nac chol cuent co' intacte
par yila's mèna cuenta. 5 Per lùu, Timote,
ndxe'leque', nalas no ndxe'sleque' fque tee
ban loo ryete con'. Fxec yèe co'se' gàc chol
yaltìi lool. Thidteneque' fxo'f zin' zin' co'
col yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu' xá
mod lyá' mèn loo con' ryes. Ftoo altant loo
zin' co' mxo'f zin' Diox lool par telo lùu zin'
co' mxo'f zin' Diox lool.
6 Yamerle' zin huiz co'se' xyo ren daa, co'
nee di's, yamerle' zin huiz co'se' angndoon
guth mèn daa xal nee lezo' Diox. 7 Tac loo
zin' co' mxo'f zin' Diox loon par lina, ngòc
daa xal thìb solndad co' huenleque' mque
tee loo xó'. Mtelolen zin' co' mxo'f zin' Diox
loon xal thìb mbi' co' mbli gan loo carre loo
thìb puest. Thidteneque' ngòpen yalxla's
loo cón che'n Crist. 8 Más de cona, daa ndub
queeque' lezo' gòon loo Diox co'te' ta' Diox
thìb con' ndac loon co' gàc che'npe' daa tac
daa mque tee ban nalì no nambìi loo Diox.
Per iante loon ta' Diox con' ndaca huiza.
Ndxe'leque', Diox ta' con' ndac loo ryete
mèn co' anze'f nguen lezo' yi'th Crist tedib
vez loo izlyo' ndxè', ne. Co'se' yi'th Tad
Crist, nalì tub rez Tad Crist loo ryete mèn
co'se' gàc huiza.

Lult mod co' lyath no Timote Pab.

9 Bli purad par setilte yi'th neel máa daa,
Timote. 10 Dem thidtene mblá'ya' daa. Más
ndxòo lezo' Dem con' co' nac cón che'n
xab izlyo' le'n tiemp ndxè' leque cón che'n
Crist. No nalle' mxenle' Dem ned, nda
Dem par ciuda Tesalónica. Le' Cresent na,
mtel'en nda thìb mandad par le'n yèezya'
che'n làaz mèn galacia. Le' Tit na, mtel'en
nda tedib mandad par ned le'n yèezya'
che'n làaz mèn dalmacia. 11 Thidte Luc nzo
no daa trè'. Fcua'n Marc par yi'th nol Marc
co'te' nzon. Marc ndlyath no daa loo zin'
co' mxo'f zin' Diox loon. 12 Daa mtel' Tiquic
par ciuda Efes. 13 Co'se' yi'thl, lil favor, yi'th
nol capot daa co' mtan'en liz Carp yèez Tro.
Yi'th nol libr daa, ne. Per con' co' más
naquin daa nac ye's co' nac xque'spe' daa.
Bli favor, te' lezo'l ye'th nol ye's daa, ndee,
Timote.
14 Alejandr co' nac xa' guzi'f mbli huax
con' ye'rsin' loon. Per Diox quix loo Ale-
jandr rye con' mbli no Alejandr daa. 15 Nee
nee xá ngue teel loo Alejandr. Tac Alejandr
axta arid mcua'n mod par mca' Alejandr
loon co'se' ngue tan cuent no ngue tood-
izen cón che'n di's ndac loo mèn.
16 Ner vez co'se' mduben razon daa loo
mèn, nalì mdan cuent cón che'n di's ndac
loo mèn. No yende chó mèn mblyath no
daa tiempa. Ndxe'leque', mblá'ya' ryete
mèna daa. ¡Oj ne'que' dolte Diox loo mèna
por con' co' mbli no mèna daa, huen! 17 Per
ndxe'leque', Crist ndlyath no daa. Mblo
Crist valor loon par taan zin' co' mxo'f
zin' Diox loon co' mblon yalbàn. No ryete
mèn co' inacte mèn nación Israel mbìn cón
che'n di's ndac che'n Diox ned mque tee'en.
Por cona, naneen no nonen mtelá' Diox
daa loo con' ryes làth xtau'a. 18 Naneen no
nonen le' Crist telá'que' daa loo ryete con'
ryes co' lya's mèn li no mèn daa. Neequen
no nonen le' Crist nquenap daa axta zin
huiz co'se' tlo Crist, ñibe' Crist loo bé' no
loo izlyo'. Loo Crist gàc con' roo no con' xèn
le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no
le'n lín' co' ne'lith node thidtene. Taandxè'
gàca.

Lult di's co' mque' Pab ye's loo cart ndxè'.

19 Timote, gunii Diox loo Prisc no loo
Aquil no loo mèn guliz Onesifr. 20 Erast
mtan'en ciuda Corint. Le' Trofim na,
mtan'en yèez Milet tac ale ngulen liz
Trofim. 21 Bli purad yi'th neel máa daa
ndoore' yòo na' tiemp xìl'. Ebul ngue nii
Diox lool. Pudent, no Lin, no xa'got co' lèe
Claud, no ryete taamas mèn co' ndxàc hues
na' por cón che'n Crist co' nzo trè' co'te'
nzon ngue nii Diox lool, ne. 22 Tad Jesucrist
nque tee noque'l, Timote. Ndlyazen le' Tad
Jesucrist tolo li anggàc con' ndac loo ryete
gu' co'te' nzo gu' nedrè'. Taandxè' gàca.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Tit

Pab ngue que' ye's loo Tit.

1 Daa, Pab, nac thìb mbi' co' nxo'f zin' cón
che'n Diox par ndxen di's che'n Jesucrist co'
ngon yalbàn loo mèn par tolo leque mèn
li nèe mèn no tolo té'th mèn cón che'n
Jesucrist, mèn co' ndxela's loo cón che'n
Diox, mèn co' Diox mcui, co' nee di's, mtel'
Diox daa par non mèn no nanee mèn lìcque'
nac co' ndxela's na' loo Crist tac na' nzi
tee lique' cas loo Diox. 2 Nzi tee lique'
na' cas loo Diox tac nzi quee lezo' na' yòo
ban no na' Diox loo bé' co' gàc loo na'.
Cón che'n yalnabana, Diox mcàbgòna loo
Jesucrist par ta' Diox yalnabana thidtene
loo mèn ndoore' tlo lín' co' ntlo, no lín'
co' ndxelo, no lín' co' ne'lith node. Yende
mod tyè' Diox cón che'n di's co' gunii Diox.
3 Co'se' ngòc tiemp co' mblobe' no mtoxcua'
Diox par co xo'f Diox cón che'n di's ndac,
mbli Diox par non mèn no nanee mèn cón
che'n di's ndaca. Diox co' ntelá' mèn loo
con' ryes, Diox mxo'f zin' zin' ndxè' loon
par tan cuent no gon yalbàn loo mèn xal
mnibe' Diox loon. 4 Daa, Pab, ngue que'en
ye's ndxè' lool, Tit, lùu co' nac xal xgan'pe'
daa loo co' ndxela's na'. Ndlyazen le' Diox
xud na' no Tad Jesucrist na' co' mtelá'
na' loo con' ryes li anggàc con' ndac lool.
Ndlyazen, ne, nagàl yo lezo'l loo Diox no
que tee banl rye ndal no rye ndye'thl làth
xtàal.

Trè' ngue lu' xá mod mxo'f zin' Tit zin' cón che'n Crist loo mèn le'n thìb yòo biiz le'n níttó' co' lèe Cret.

5 Lùu nda'que' cuent cón che'n con' co'
ngue ñibe'en lool ndxè', Tit. Mtan'en lùu
le'n yòo biiz co' lèe Cret par lu'l loo mèna
xá mod ndxàal li mèna no par cuecl thìb
ned mèngool loo mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox por cón che'n Crist le'n rye ciuda
che'n yòo biiz Cret. 6 Bnibe' le' mèngoola
gàc mèn co' yende chó mèn quexù'. Gàc
mèngoola sa'l thidte xa'got. Gàc mèngoola
mèn co' ngue no xin' co' ndxela's loo Tad
Crist, myen' co' nzi tee nalì, co' inacte
mèn co' indyóode cón che'npe' mèna, no
co' inacte mèn naad no mèn nguud. 7 Tac
ndxàal gàca le' mèngool co' tyoo ner no
co' tyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox por cón che'n Crist gàc mèna
mèn co' yende chó mèn quexù' tac mèn-
goola, lìcque', tyoo ner no tyoo naa loo cón
che'npe' Diox. Ne'gàcte mèngoola mèn co'
li co' neete lezo' mèna. Ne'gàcte mèngoola
mèn co' setilte nso' yéc. Gàc mèngoola
mèn co' indxòode lezo' arid nítguy. Gàc
mèngoola mèn co' ne'yáp di'ste no mèn
co' ne'ncua'nte di's. Gàc mèngoola mèn
co' indli huan'te loo xnaa co'se' ndi' mèn
no co'se' ntho' mèn, co' nee di's, ngo mèn
má' xi'tha par xexte li mèn gan tmi loo
xtàa mèn. 8 Ndxe'leque', gàc mèngoola
mèn co' ta' posad loo chol mèn tith. Gàc
mèngoola mèn co' que' lezo' ante loo con'
ndac. Gàc mèngoola mèn co' altant ndyoo
loo cón che'n zin' co' ndli mèna. Gàc mèna
mèn nambìi no mèn nalì loo Diox. Gàc
mèna mèn co' yòo lezo' Diox ñèe Diox.
Gàc mèna mèn co' mté'th co' huenleque'
par ante ndoo lezo' mèna li mèna con'
ndac. 9 Gàc mèngoola mèn co' ndlu' no co'
nquenap di's co' nac di's lìcpe' co' nac xal
ñibe' xley' che'n Diox par gác mèngoola
co'x mèngoola con di's co' nac xley' ndac
che'n Diox. Tataa mod li mèngoola gan
loo mèn co' ñii yèe ñii tìi cón che'n Diox.
10 Tac huax mèn nzo co' nac mèn naad no
mèn nguud co' ñii yèe ñii tìi loo cón che'n
Diox no mèn co' alithe ndyoodi's chol di's
no mèn gutyè' co' nquedìi xtàa. Mèna
nac mèn co' ngue no yalndxela's che'n
circuncisión, co' nee di's, nac mèna mèn
nación Israel. 11 Bnibe' loo mèngoola par
tau' mèngoola ro mèna no ne'tyoodi'ste
mèna más xal nac mod co' ndyoodi's mèna
xal niin lool ndxè'. Tac mèn co' ndxela's loo
yalndxela's che'n circuncisión ante ngue
tee teza' loo mèn huax liz mèn loo co'
nac co' ndxela's mèn. Ndlu' mèn che'n
yalndxela's che'n circuncisión con' co' in-
dxàalte lu' mèn. Mastale' ndxàal thyon
mèna, per ndxe'leque', thidtene inthyonte
mèna ngue li mèna gan tmi tataa mod.
12 Tac ndxàca xal ndxab thìb mbi' co' nac
leque mèn yòo biiz Cret co' mde'th di's cón
che'n mèn yòo biiz Cret. Ndxab mbi': Mèn
yòo biiz Cret nac mèn gutyè'. Nac mèna
mèn brut xal má'. Ante ndoo lezo' mèna
ndxuhuacho' mèna no ndxàc yíizhuach loo
mèna, co' nee di's, mèn za'f mèna. 13 Di's co'
mde'th mbi' co' nac mèn yòo biiz Cret cón

che'n xtàa mbi'a nac lìcpe'. Por cona, ne-
gadi's byoo mèna, por derech, par gàc mèna
mèn co' nque tee ndac no co' nque tee nalì
loo con' co' ndxela's na' loo Crist. [14]Tataa bli
par ne'tyub nzade mèna loo chol cuentgox
che'n mèn co' ncà di's no co' nchep di's loo
con' co' nac lìcpe'. [15]Ryete con' nambìi no
nalì nac loo mèn co' nac mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox. Per loo mèn zab no loo
mèn co' indxela'ste loo cón che'n Diox por
cón che'n Crist, yende chó con' nambìi nac
nambìi loo mèna. Ndxe'leque', xtùuz mèna
no co' nden' mèna le'n lezo' mèna co'se'
ndli mèn xtùuz nac con' zab.
[16]Mbez mèna, lìcque', ndlibe' mèna
merpe' Diox. Per ndxe'leque', rye con' zab
co' ndli mèna ngue lu' le' mèna ncà di's no
chep di's mèna cón che'n Diox. Nac mèna
mèn xin no mèn cap, mèn naad no mèn
nguud. Yende chó juis mèna par li mèna
chol con' ndac.

2

Trè' ndlu' cón che'n xley' ndac.

[1]Per ndxe'leque', lùu, Tit, blu' no ftoodi's
cón che'n xley' ndac co'se' tyoodi's nol
mèn. [2]Bnibe' yo nagàl lezo' mènbi'goola
loo xtàa mènbi'goola no gàp mènbi'goola
mod. Gàc mènbi'goola mèn co' quix xnìi
lezo' no co' tyoo altant loo zin' co' ngue
li mènbi'goola. Gàc mènbi'goola mèn co',
lìcque', ndxela's loo Crist. Gàc mènbi'goola
mèn co' nque' lezo' Diox no co' nque' lezo'
ñèe xtàa mènbi'goola. Gàc mènbi'goola
mèn co' ncha'la's no mèn co' nxec yèe loo
cón che'n xtàa mènbi'goola. [3]Lomisque',
bnibe' loo mèngotgool que tee gàp mèn-
gotgoola mod loo xtàa mèngotgool axta
gab mèn cón che'n mèngotgoola: Lìcque',
ndli mèngotgool ba' cas loo Diox, ndee.
Ne'gàcte mèngotgoola mèn co' yáp di's
no mèn co' ncua'n di's làth chol mèn.
Ne'gàcte mèngotgoola arid mènguy loo nít-
guy. Ndxe'leque', gàc mèngotgoola mèn-
got co' ndlu' ryethe con' co' nac con' ndac
loo mèn. [4]Bnibe' le' mèngotgoola lu' mèn-
gotgoola loo xa'got co' ngrolthe ndxàp lin'
par gàp xa'gota mod no que' lezo' xa'gota
ñèe xa'gota xin' sa'lbi'pe' xa'. No que' lezo'
xa'gota ñèe xa'gota xin' xa'gota. [5]Bnibe'
le' mèngotgoola lu' loo xa'got co' grolthe
ndxàp lin' par gàp xa'gota mod loo rye con'
no gàc xa'gota mèn co' nambìi nac no mèn
co' nalì nac loo Diox. Bnibe' ñee rsi' ñee rso
xa'gota liz xa'gota, ne. Gàc xa'gota mèn co'
angndxòo lezo' li con' ndac. Gòn xa'gota
ro sa'lbi'pe' xa'gota. Tataa ndlyazen li ryop
ned xa'gota par yende chó mèn gàp razon
ñii yèe ñii tìi cón che'n di's che'n di's ndac
che'n Diox co' mtan' Diox loo na'.
[6]Lomisque' ne, Tit, fco'x loo myen'bi' par
gàp myen'bi' mod no gàc myen'bi' amiu
ndac loo xtàa myen'bi'a. [7]Loo ryete con',
blu' loo mèn no gòc thìb muestr cón che'n
ryete con' ndac. Ftoo lezo' blu' ante con'
co' nac lìcpe' xley' che'npe' Diox. Láth
ngue lu'l loo mèn, ne'tyoo yugithte lezo'l
loo con' ngue lil no con' co' ngue lu'l.
[8]Leque lùu la's lool no nado' di's nado'
cuent ftoodi's no mèn par yende chó mèn
co' nac ngolo ngola's quexù'l no zib quìi
mèna lùu, Tit, láth co'se' ndyoodi'sl con
mèn pál co'te' nque teel.
[9]Bnibe' no fco'x le' mèn co' nac moz
tyubdi's loo patrón moz. No li moz par tyac
lezo' patrón loo rye zin' co' ndli moz. No
ne'càb rode moz loo patrón moz. [10]Bnibe'
loo moz ne'gàcte moz mèn co' arid naxex
ya' par hue' moz che'n patrón moz xexte.
Ndxe'leque', li moz con' guryath no con'
guryèn loo patrón moz par gàca le', por cón
che'n moz, mèn ñii di's natú' cón che'n di's
ndac che'n Diox, Diox co' mtelá' na' loo con'
ryes.
[11]Diox mblu'le' loo mèn le' Diox ndlya's
li Diox anggàc con' ndac loo mèn tac Diox
ndlya's le' mèn lyá' loo con' ryes. [12]Tataa
mod ngue lu' Diox loo na', na' co' ndli cas
Diox, par cà di's na' rye con' co' intacte no
co' nac con' co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn
co' nac cón che'n xab izlyo'. Tataa mod
ban na' par gàp na' mod no par gàc na'
amiu ndac loo xtàa na'. Gàc na' mèn nalì
no mèn nambìi loo Diox co', lìcque', ndli
cas loo cón che'n Diox loo izlyo' ndxè' le'n
tiemp ndxè'. [13]Ndlu' con' ndac che'n Diox
loo na', ne, par cue ban bed na' axta co'se'
yi'th xa' co' nzi quee lezo' na' co'se' tyaa
no tyubque' di's no gàc con' mcàbgòn Diox
par cued na' co'se' gàc huiz yi'th Tad Diox
co' nac merpe' Diox roo no Diox xèn co'
mtelá' na' loo con' ryes. Diox nac yub Tad
Crist Jesús. [14]Leque yub Tad Crist Jesús mda'
lugar mquée yalguth loo Tad Crist Jesús
loo cruz par tataa mod mdix Crist Jesús
cón che'n ryethe xquin na' no xtol na' no
cón che'n ryethe con' ye'rsin' co' mbli na'.

Tataa mbli Crist Jesús par mtembìi Crist
Jesús na' no par ngòc na' mèn che'n Crist
Jesús no mèn co' ndryo' ndlyen' lezo' ndli
con' ndac.
15 Con' ndxè' nac co' ngue ñibe'en lool,
Tit: Blu' loo mèn par ye'th lezo' mèn loo
cón che'n Diox. No nado' di's nado' cuent
fco'x mèn xal ñii Tad Jesús. No nabe'ste
fque tee ban. No nabe'ste gòc par yende
chó zib quìi lùu par tè'b mèn lùu thìb lad.

3

Trè' ndlu' loo mèn cón ndxàal li mèn, mèn co' ndxela's loo cón che'n Crist Jesús no loo Crist Jesús.

1 Bnibe' loo mèn co' ndxela's par xyo'f
ndeleque' lezo' mèna que tee ban ndac
mèna co'te' nzol ba' par tyubdi's mèna
no gòn mèna ro mèn co' ñibe', mèn co'
nxo'f zin' zin' che'n gobiern. Bnibe' nalas
cue mèn, mèn co' ndxela's loo cón che'n
Diox por cón che'n Crist par li mèn ryethe
con' co' nac con' ndac co' ndxàal li mèn.
2 Bnibe' loo mèna ne'ñii yèede no ne'ñii
tìide mèn co' ndxela's cón che'n nec thìb
mèn. Ndxe'leque', gàc mèna mèn co' nque
tee ban rye nda mèna no rye ndye'th mèna
làth xtàa mèna. Gàc mèna mèn nado' par,
tataa mod, lìcque', lu' mèna loo rye mèn,
por cón che'n con' co' ndli mèna, le' mèna
nacque' mèn ndac.
3 Tac na', ne, ngòc mèn naad no mèn
nguud thìb cua'a. Ngòc na' mèn co'
ne'ndubdi'ste loo Diox, co' nee di's, tith
mque tee ban na' loo Diox. Ngòc na' xal
moz loo ryethe con' co' mdub yo'f lezo' na'
no con' co' mbli mdyac lezo' na'. Ngure ban
na' loo ryethe con' co' nac con' ye'rsin'. Ale
mbyàn lezo' na' gunèe na' xtàa na'. Ngòc
na' mèn co' ngòo xyàn lezo' no ngòo xyàn
lezo' na' gunèe na' thìb xtàa na' no tedib
xtàa na'. 4 Per ndxe'leque', Diox mblo xo'f
loo ryete mèn, Diox co' ntelá' mèn loo con'
ryes, le' Diox ndlya's li Diox anggàc con'
ndac loo mèn no, lìcque', nque' lezo' Diox
ñèe Diox mèn. 5 Diox mtelá' na' loo con'
ryes. Con'a ne'ngàcte por cón che'n chol
zin' ndac co' mbli na'. Ndxe'leque', ngòca
tac mblyat lezo' Diox gunèe Diox na'. Co'se'
ngòc na' mèn cub, co' nee di's, ngola's na'
loo Crist, ngòca loo na' le' na' nac mèn nalì
no mèn nambìi loo Diox xal co'se' ntech
mèn trast zab no ndxan' trasta nambìila's.
Ngòc na' mèn cub por cón che'n Xpii Natú'.
6 Diox mblàa Xpii Natú' loo na' por cón che'n
con' co' nzo la's nii Jesucrist no por con'
co' nzo la's ya' Jesucrist par gàc huax con'
ndac loo na', na' co' mtelá' Jesucrist loo
con' ryes. 7 Diox angmbli nac na', na' co'
ndxela's loo Crist, mèn nalì no mèn nambìi
loo Diox. Nac na' mèn co' yan' no con'
co' angta' Jesucrist loo na' co'se' yilo yi'th
xi Jesucrist na', na' co' nzi quee lezo' loo
Jesucrist co' mbli par yòo ban no na' Diox
thidtene yiloa.
8 Lìcque' nac di's co' nac di's ndac ndxè'.
Ndlyazen tolo li nèel cón che'n di's ndac
ndxè' loo mèn co'se' ta'l cuent cón che'n
di's ndac loo mèn par gàca le' mèn co'
ngola's loo Diox, cua'n mèna mod tolo li
mèna con' ndac thidtene. Con' ndxè' nac
con' ndac co' càb con' ndac loo mèn chele'
mèn yòo yéc no yòo lezo' mèn li mèn con'
ndac. 9 Per ndxe'leque', ne'sál'tel con mèn
co' nac mèn naad co' alithe no no nibdi's
con' co' intacte no ne'sal'tel con mèn co'
nda' cuent cón che'n bin mèn co' ngure ban
póla póla. Ne' ne' sál' con mèn co' nque
di's no mèn co' ncua'n di's. Ne' ne' sál' con
mèn co' ngyoo di's cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn. Tac ryete con' ndli mèna
nac con' anxle' co' yende cón ntac.
10 Chele' ndxep mèn co' asendli par ndyoo
xà' lezo' mèn co' ndxela's nzo làth gu', no
nteri'th nza mèna di's co' nco'xl loo mèna
thìb vez no tedib vez, ftè'b no blo' chug
mèna làth gu' co' ndxela's. 11 Tac lùu na-
neeque' no nonque'l le' mèna mbos xtùuz
no mbixyath xtùuz mèna. Ngue cua'n
mèna xquin mèna. Leque mèna nquexù'
mèna con xtùuzpe' mèna.

Trè' ngue lu' Pab loo Tit rye mandad co' li Tit loo Pab.

12 Co'se' tel'en Artem o Tiquic lool, bli
fuerz yi'th neel máa daa le'n yèez Nicópolis
tac tya mblin xtùuz ri'then tiemp xìl'.
13 Ndlyazen lyath nol Zen co' nac licen-
ciad no lyath nol Apol loo con' naquin mèna
par yi'th mèna loon. Bli par yende cón
nde che loo mèna no yende cón gàc falt
loo mèna láth ndoo mèna ned co'se' nde
mèna co'te' nzon. 14 Bli par li mèn yòo biiz
Cret, co' thidte ndxela's loo cón che'n Diox
xalque' ndxela's na' loo cón che'n Diox,
par té'th mèna par ñibe' mèna loo lezo'
mèna li mèna con' ndac par que no mèna
con' co' li zin' mèna co'se' nquin mèna par

ne'gàcte loo mèna xal thìb yaa xlè co' ingue
ta' ndacte xlè.

Trè' ngue nii mèn Diox loo xtàa mèn. No
Pab ngue bez Diox par li Diox anggàc con' ndac
loo mèn tya.

15 Ryete mèn co' nzo non ngue nii Diox
lool, Tit. Gunii Diox loo mèn co' naban yòo
biiz Cret co' ndxela's loo cón che'n Jesu-
crist, mèn co' nque' lezo' ñèe na'. Ndlyazen
le' Diox tolo li anggàc con' ndac loo ryete
gu' co' ndxela's, gu' co' nqueltàa loo cón
che'n Diox le'n yòo biiz Cret, ndee gu'.
Taandxè' gàca.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Thìb Mbi' Co' Ngro' Lèe Filemón

Pab ngue que' ye's loo Filemón.

1 Filemón, daa Pab co' ngue lezi'f por cón
che'n Crist Jesús, daa ngue que' ye's ndxè'
lool. No leque tiemp co'se' ngue que'en
ye's co' nac cart ndxè' lool, ngo no Timote
daa. Filemón, anze'f nque' lezon ñèen lùu,
lùu co' ndlyath no daa loo zin' co' nxo'f
zin'en loo cón che'n Tad Jesucrist. 2 No
leque tiemp ndxè' nque'en ye's ndxè' loo
mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox lizl.
No ngue que'en ye's ndxè' loo xa'got co' lèe
Ap co' ndxàc fta'n na' loo cón che'n Crist,
no ngue que'en ye's ndxè' loo Arquip co'
mblyath no na' loo zin' co' mxo'f zin' Crist
loo na' co' ngote mod mbli na'. 3 Ndlyazen
le' Tad Diox xud na' no Tad Jesucrist na' li
par anggàc con' ndac loo gu'. No ndlyazen
le' Tad Diox no Tad Jesucrist na' li par yo
nagàl lezo'l loo Diox no par cue banl rye
ndal no rye ndye'thl làth xtàal co'te' nzol
par nedrè'.

Trè' ndlu' le' Diox nque' lezo' ñèe Diox Filemón no nque' lezo' Filemón nèe Filemón mèn hues xtàa Filemón loo cón che'n Jesucrist. No ndlu' trè' le' Filemón ndxàp yalxla's loo Diox.

4 Na mbezque' loo Diox: Diox quix U',
Diox, co'se' nte' lezon cón che'nl co'se'
mbezen Diox, Filemón.
5 Tac daa ndxònque' le' lùu nque'que'
lezo' Diox no ndxela'sque'l no ndxàpl
yalxla's loo Tad Jesús. No nque'que' lezo'l
ñèel mèn no ndxàpque'l yalxla's ñèel mèn,
mèn co' nac che'npe' Diox no mèn co' nzo
loo cón che'n Diox. 6 Mbezen Diox no
ña'ben loo Diox le' ryete mèn co' ndxela's
loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist par
nedrè' ta' cuent co' huenleque' cón che'n
ryethe con' ndac co' ndxàc loo na' co' mbli
Jesucrist loo na'. Ndlyazen le' mèna ta'
cuenta por nda' mèna cuent cón che'n xá
mod nque tee ban lùu no xá mod ndlu'
lùu no nda' lùu cuent loo mèn cón che'n
Jesucrist. 7 Nalle' anze'f ndyac lezon no
anze'f ndye'th lezon por nonen no ndan
cuent arid nque' lezo'l ñèel mèn co' nac
hues xtàal por cón che'n Jesucrist. No
non daa le' por cón che'nl ryete mèn co'
ndxela's co' nzo par nedrè' ngure nagàl
lezo' loo cón che'n Crist Jesús. Thìba con'
ndxè'.

Pab ngue na'b loo Filemón par li Filemón thìb favor loo Ones co' ngòc mozpe' Filemón.

8 Le' tediba na, mastale' ndlil cuent nac
daa thìb mbi' co' ndxe' di's che'n Crist, no
por cona ndxàpen derech ñibe'en lool con'
co' ndxàal lil, Filemón, 9 ndyaquen taandxè'
mod nado' di's nado' cuent ña'ben thìb con'
lool por cón che'n nque' lezon ñèen lùu
no por nque' lezo'l ñèel daa. Daa, Pab co'
nacle' thìb mèngool, ngue'en lezi'f nalle'
por cón che'n Crist Jesús. 10 Filemón, ña'ben
thìb favor lool por cón che'n Ones. Ones
ngòc xal thìb xgan' daa tac ngola's Ones loo
Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist por cón
che'n daa láth nzon trè' co'te' nac lezi'f.
11 Nonquen no ndaquen cuent le' Ones
ngòc thìb moz co' yende chó juis lool
thìb cua'a. Per nalle' ndyaquen le' Ones
nac thìb moz ndac par gàc Ones moz lùu
tedib vez xalque' ndxàc Ones thìb moz
ndac loon co'te' nzon par ndxè'. 12 Na
tel' Ones lool tedib vez. Nabe'ste fque no
Ones. Fque no Ones xalque' lezo'pe'en no
ngudloope'en. 13 Na mblyaz ngyan' Ones
trè' con daa par li Ones mandad loon cón
che'nl láth ngue'en lezi'f por cón che'n di's
ndac che'n Diox. 14 Per indlyasten lin nec
thìb con' xal ndlyazen no xal nee lezon.
Ndlyazen gònl con' ndxè' ñeene' cón ñeel
loon, Filemón. Sya, chele' lùu li favor loon
tel'l Ones loon tedib vez, ne'gabtel loo lezo'l
le' daa ngue ñibe' yèe lool par lil favor
ndxè' loon. Ndxe'leque', lila ante xal nee
lezo'l. 15 Peser mblá' Ones lùu plá mbe' par
gàca thidtene que nol Ones. 16 Indlyasten
que nol Ones xal thìb moz co' ñibe' yèe
mèn loo. Ndxe'leque', ndlyazen que nol
Ones xal thìb huespe'l co', lìcque', nque'
lezo'l ñèel. Lìca, daa anze'f ndyac no Ones.
Per ndlyazen le' lùu ndxàal más tyac no
Ones. Indlyasten ante tyac nol Ones xal
ndyac no mèn xtàa mèn loo izlyo' ndxè'.
Ndxe'leque', ndlyazen tyac nol Ones xal
thìb huespe'l loo cón che'n Tad Crist.
17 Cona, ngue niin lool, Filemón: Chele'
lùu ndli cuent nac daa mèn co' ndxàc huesl
no xtàal loo cón che'n Diox, fque no Ones
xal yub daa, ndee. 18 Chele' Ones mteza'
chol con' co' nac cón che'nl no chele' Ones
ngro' te'b ndxep tmi lool, fta' cuent loon.
Bna'ba loon. Na guix co' ntac con'a. Guixen

co' nde'b Ones lool, ne. [19] Daa, Pab, ngue
que' ye's ndxè' lool, Filemón. Lìcque', na
guix co' nde'b Ones lool. No nase ngue gon
valor loon. Ndlyazen lil favor ndxè' loon
tac neeque'l daa mbli par ngola's lùu loo
cón che'n Jesucrist no loo Jesucrist. [20] Bli
favor ndxè' loon, hues por cón che'n Jesu-
crist, xalque' thìb mbi' co', lìcque', ndxela's
loo Tad Crist. Ftegán lezon xalque' mèn
co' ndxàc hues loo cón che'n Crist, ndee.
[21] Ngue que'en ye's ndxè' lool tac daa na-
neeque' le' lùu ndyubdi'sque' co' mbezen
lool. No naneen le' lùu li masre' con'
loon loo favor co' ngue na'ben lool ndxè'.
[22] Lomisque' ndlyazen ne, fcua'n lugar liz
mèn co'te' gòon plá huiz. Tac daa mbed
le' Diox li par gàca loon xalque' nac di's co'
mbez gu' loo Diox co'se' mbez gu' Diox le'
Diox li gàca loo gu' par nedrè' le' daa gal nee
máa gu' par nedrè'.

Pab ngue nii Diox loo Filemón. No lult vez ndxab Pab gàc con' ndac loo Filemón.

[23] Loo cart ndxè' ngue nii Epafr co' thidte
ngue non lezi'f por cón che'n Crist Jesús,
Diox lool, Filemón. [24] Ngue nii Marc no
Aristarc no Dem no Luc co' nac myen' co'
ndlyath no daa loo zin' cón che'n Crist Diox
lool, ne.

[25] Ndlyazen le' Tad Jesucrist na' li anggàc
con' ndac loo ryete gu' par nedrè', Filemón.
Taandxè' gàca, ndee.

Cart Co' Mcàaya' Mèn Nación Israel, Mèn Co' Ngòc Mèn Co' Mbrye's Pál

Di's ndxè' ndlu' le' Diox mdoodi'sle' no mda' Diox cuent loo mèn cón che'n Jesucrist, xgan' Diox.

1 Diox mdoodi'sle' huax vez thìb mod
no tedib mod loo mèn co' ngòc xudgool
na' póla por ro mèn co' mde'th di's co'
ndxab Diox tiempa. 2 Per le'n lult tiemp
co' nde nque ndxè' Diox mdoodi'sle' loo
na' por ro xgan'pe' Diox co' nac Jesucrist.
Diox mdoo xgan'pe' Diox par mbyan' no
xgan'pe' Diox alux con'. Por cón che'n
leque xgan'pe' Diox, Diox mxèn' no mblec
Diox izlyo' no bé' no alux taamas con' co'
nziri'. 3 Leque yub xgan'pe' Diox nquée xnìi
tín' no ndxá'th bèel xgan'pe' Diox lalque'
xal nquée xnìi tín' Diox no ndxá'th bèel
Diox. Nacque' xgan'pe' Diox xalque' nac
Diox. Ngue tèn' xgan'pe' Diox ryete con'
xalque' nac ryethe con' roo no con' xèn co'
nzo la's nii xgan'pe' Diox no co' nzo la's ya'
xgan'pe' Diox. Co'se' ngolo mton' xgan'pe'
Diox xtol na', syare' mdub Diox xgan'pe'
Diox cuat Diox, Diox co' nac Diox roo no
Diox xèn tín' co' ndub axta gáp loo bé'.
Tataa mbli Diox par ñibe' xgan'pe' Diox loo
alux con'.

Trè' ndlu' le' Jesucrist co' nac xgan' Diox más ñibe' leque rye angl.

4 Nac xgan'pe' Diox más mbi' roo no mbi'
xèn loo ryethe angl axta mdub lèe Diox
Jesús, xgan' Diox, tedib lèe co' nac más lèe
roo no lèe xèn leque lèe chol angl. 5 ¿Xá nee
gu'? ¿Ché' nzo chó loo angl ndxab Diox:

Lùu nac xgan'pe' daa,

à'? Yende, ¿lé'? No ¿ché' nzo chó loo angl
ndxab Diox:

Nalle ngòc daa yub xud lùu, ne,

à'? Yende xàa, ¿lé? No ¿ché' nzo chó loo
angl ndxab Diox:

Gàc daa xud lùu. Le' lùu na, gàc xgan'
daa,

à'? Yende xàa, ¿lé'? 6 Tedib vez co'se' mtel'
Diox xgan' Diox loo izlyo' par gàc xgan'
Diox xal hues ndlyo loo mèn co' yila's loo
cón che'n Diox por cón che'n xgan' Diox co'
nac Crist yiloa, mnibe' Diox:

Ryete angl che'n Diox li con' guryath
no con' guryèn loo xgan' Diox co' nac
Crist.

7 Le' cón che'n angl na, ndxab Diox:

Le' Diox ndli le' angl ndxàc xal mbii.
No ndli Diox le' moz Diox co' nac leque
angl ndxàc quìi bèel.

8 Per ndxe'leque', Diox gunii cón che'n
xgan' Diox taandxè':

Xgan', lùu co' nac Diox xal daa, bnibe'
loo alux con' le'n lín' co' ntlo, no le'n lín'
co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node.
Lùu, Xgan', nalì no nambìi ñibe'l loo alux
con', ndee.

9 No nque'que' lezo'l ñèel mèn co' ante
ndli con' co' nac con' nalì no con' co' nac
con' nambìi. No ndxòo xyàn lezo'l ñèel
mèn co' ndli chol con' ye'rsin'. Por cona,
daa co' nac Dioxpe' lùu, angmblin le' lùu
sate tolo ndyac lezo' leque taamas xtàal
co' nzo.

10 Tolo ndxab Diox loo xgan' Diox:

Lùu, Tad, co'se' nerleque' mblecl no
mxèn'l alux con', mxèn'l izlyo'. Le' bé'
na, nac xal thìb zin' co' mxo'f zin' lùu.

11 Ryete con'a lyux per lùu
thidteneque' ndxan'. No thidteneque'
nzol. Rye loothe con' co' nziri', le'i gà'x
xal ndxà'x thìb xab mèn.

12 No cosua'l bé' no izlyo', co' nee di's,
rye loothe con' co' mxèn'l no mblecl xal
nthùuz mèn thìb laris co'se' ngosua' mèn
laris. Huiza zye' loo ryethe con'a. Per lùu
thidtene ne'zye'de. Ne' ne' lyuxl. Ne' ne'
lith nol.

13 Yende chó loo angl tolo ndxab Diox:

Ftub cuaten axtaque' lin le' ryete mèn
co' nac ngolo ngola's che'nl gàc mèn
nado' lool.

14 ¿Ché' inacte rye angl xpii co' nxo'f zin'
no co' ndli mandad loo Diox, à'? Lìca, Diox
ntel' angl par lyath no angl mèn co' lyá' loo
con' ryes, mèn co' ban no Diox thidtene.

2

Di's ndxè' ndlu' thidteneque' quenap mèn mèn loo cón che'n Diox tac mèn nac mèn co' mblyá'le' loo ryethe con' ryes no con' ye'rsin'.

1 Por cona, ndxàalque' li na' cas no tyub
nza na' loo con' mbìn na' tac ne'stre'fque'
tyoo xà' lezo' na' loo cón che'n di's ndac
che'n Diox co' mbìnle' na'. 2 Tac yalbàn co'
mblo angl más póla mbli nèeque' cón che'n
Diox loo mèn. Le' sya, mèn co' mcua'n

xquin no xtol no mèn co' ne'ndubdi'ste dis
co' mblo angl yalbàna, nalìque' no nam-
bìique' mtetìi Diox mèna por cón che'n con'
ye'rsin' co' mbli mèna tiempa. Por cona,
3 ¿xá mod lyá' na' loo con' ryes chele' na'
ne'lide cas xá mod ntelá' Diox mèn loo con'
ryes co' nac mod roo no mod xèn, sya'? Loo
cón che'n con'a ner Tad Crist mtlo mblo
yalbàn loo mèn. Mèn co' mbìn di's co' gunii
Tad Crist loo mèna, mèna mbli nèe mèna
loo cón che'n Crist. Ngoloa, mblo mèna
yalbàn cón che'n Tad Crist loo nu'. 4 Tataa
mod Diox mblu' loo mèn lìcque' nac di's
che'n di's ndac co' mblo mèna yalbàn tac
Diox mbli huax señ no yalguzye' no con' co'
nac con' roo no con' xèn loo mèna. Làth
xtau'a, mblàa Diox Xpii Natú' loo mèn co'
ngola's xal gunee lezo' Diox.

*Jesucrist ngòc xal thìb hues na', na' co'
ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist.*

5 Ne'ngnibe'de Diox lezo' Diox too Diox
chol angl par ñiibe' angl loo izlyo' ndxè' le'n
tiemp co' yi'th nque. Cón che'n tiempa
ngue toodi's na'. 6 Póla ngo thìb mbi' co'
mde'th di's co' ndxab Diox. Ndxab mbi'a:

¿Cón ntac mèn izlyo' par nte' lezo' U'
cón che'n mèn izlyo', à', Tad? Yende cón
ntac mèn loo U', ¿lé'?, Tad.

No ndxab mbi'a:

¿Cón ntac mèn izlyo' le' U' yi'th too
naa mèna, à', Tad? Yende cón ntac mèn
izlyo', Tad.

7 U', Diox, mblec mèn loo izlyo' no
mxèn' U' mèn loo izlyo' par gàc mèna
mèn be'the loo angl. U' mbli ngòc con'
guryath no con' guryèn no con' roo no
con' xèn loo mèn loo izlyo'.

8 Mda' U' lugar loo mèn loo izlyo' ñibe'
mèna loo ryethe con' co' mblec U' no
co' mxèn' U' loo izlyo'. U', Diox, mbli
le' ryete con' ndubdi's no ngòc nado' loo
mèn loo izlyo'.

Co'se' mbli Diox le' ryete con' ngòc nado'
loo mèn loo izlyo', yende chó con' nzo co'
ne'ngàcte nado' loo mèna. Per axta nalle'
tarte hui' na' le' ryete con' ndxàc nado' loo
mèn. 9 Per na' naneeque' no nonque' na'
cón che'n Jesús. Jesús ngòc be'the loo rye
angl. Diox mbli par ngòc Jesús xa' roo no xa'
xèn no ngòc con' guryath no con' guryèn
loo Jesús tac mden' Jesús cón che'npe' na'
co'se' mden' Jesús yalnè no yaltìi por cón
che'n yalguth co' mquée loo Jesús. Gunee
lezo' Diox mquée yalguth loo Jesús por cón
che'n ryete mèn.

10 Diox mxèn' ryete con' no ngue tèn Diox
ryete con'. Diox mblya's que no Diox huax
xin' Diox loo yòoba'. Por cona, mquinque'
mxactìi Jesús axta nguth Jesús par ngòp
Jesús con' la's nii Jesús no la's ya' Jesús par
mtelá' Jesús mèn loo con' ryes, mèn co'
mdyal yila's loo Jesús. 11 Jesús co' ngo' xà'
mèn loo cón che'n xab izlyo' par gàc mèna
che'npe' Diox, no mèn co' ngro' xà' loo
cón che'n xab izlyo' par gàc mèna che'npe'
Diox, ryop ned Jesús mèna thidte nac loo
Diox. Por cona, inthyonte Jesús mbez Jesús
cón che'n mèn co' ndyal yila's loo Jesús:
Nac mèna huesen. 12 Taandxè' ndub di's loo
libr co' nac xti's Diox le' Jesús ndxab loo
Diox:

Tethen lèe U' loo mèn co' ndxàc xal
huesen. No gol ron labans cón che'n lèe
U' loo mèn co' ndxela's loo U'.

13 Ndub di's loo libr co' nac xti's Diox tedib
lugar co' mbez:

Daa ndxàp yalxla's loo Diox.

No ndub di's loo libr co' nac xti's Diox tedib
lugar co' mbez:

Hui' nexa. Daa nzo no mèn co' ndxàc
xal xin' Diox co' mda' Diox loon.

14 Myen' bix co' nac xin' thìb ned gundan,
leque bél' xud myen' no leque bél' xna'
myen' no leque ren xud myen' no leque
ren xna' myen' nac myen'. Lomisque' ne,
Jesús ngòc thìb mbi' co' mque no bél' no ren
che'n mèn loo izlyo' ndxè' par tataa mod
gàc quée yalguth loo Jesús. No co'se' ngolo
mquée yalguth loo Jesús, tataaguè' mod,
por cón che'n yalguth co' mquée loo Jesús
telux Jesús Mebizya co' ndxàp cón che'n
yalguth la's nii Mebizya no la's ya' Mebizya.
15 Tataa mbli Jesús par telá' Jesús prob mèn
loo yalguth co' nzyeb mèn ñèe mèn co'se'
quée yalguth loo mèn tac dib naban mèn
ndli mèn costumbr xal nee lezo' mèn tac
nzyeb mèn gath mèn. 16 Tac, lìcpe' ba'i,
ne'ngui'th yáalte Jesús loo izlyo' por cón
che'n angl co' mcua'n xquin. Ndxe'leque',
mbi'th yáal Jesús làth mèn co' nac bin che'n
Abraham par telá' Jesús mèn co' nzi cua'n
xquin loo con' ryes. 17 Por cona, nonque'
Jesús naquinque' gàc Jesús lalque' xal thìb
hues xtàa mèn loo mèn che'n izlyo' ndxè'
par tataa mod gàc Jesús xal thìb nguley'
roo no thìb nguley' xèn co' ndlyat lezo' ñèe

mèn no co' li xal mcàbgòn Jesús li Jesús
par teri'th Jesús di's che'n mèn loo Diox
no par quix Jesús cón che'n xquin mèn
co'se' mquée yalguth loo Jesús. 18 Leque yub
Jesús mxactìi por cón che'n chol mèn. No
ne'nglide Jesús cas loo Mebizya co'se' mzi
mchep Mebizya Jesús loo con' ye'rsin'. Por
cona, ndxàp Jesús con' la's nii Jesús no la's
ya' Jesús par lyath no Jesús mèn co' nzi
nchep Mebizya loo con' ye'rsin'.

3

*Trè' ndlu' le' Jesucrist nac más mbi' roo mbi'
xèn leque Moisés.*

1 Mèn huesen, gu' ngro xà'le' loo cón
che'n xab izlyo' no ngòc gu' che'npe' Diox.
Diox mcui gu' par yòo ban no gu' Diox loo
bé'. Por cona, toloque' bli gu' xtùuz cón
che'n Jesús co' nac nguley' roo no nguley'
xèn che'n na'. Diox mtel' Jesús par mxo'f
zin' Diox thìb zin' loo Jesús par mton' Jesús
cón che'n xquin mèn no cón che'n xtol mèn
loo Diox, mèn co' ndxela's loo Jesús. 2 Anze'f
altant mdoo Jesús loo zin' co' mxo'f zin'
Diox loo Jesús par li Jesús zin'a. Tataa mod
mxo'f zin' Jesús zin' xal mdoo Diox Moisés
loo mèn co' ngòc che'npe' Diox tiempa.
3 Por cona, más ndxàal li mèn con' guryath
no con' guryèn loo Jesús leque loo Moisés
xal ndli mèn más con' guryath no más
con' guryèn loo thìb albañil co' mtoxcua'
thìb yòobé' leque ndli mèn con' guryath no
con' guryèn loo yòobé'a. 4 Tac ryete yòocal
mdyoxcua' por chol mèn según mod co'
ndxàp thìb thìb mèn. Per xa' co' mblec no
mxèn' ryethe con' nac Diox. 5 Lìcpe' ba'i,
altantque' mdoo Moisés xal thìb moz loo
mèn co' ngòc che'npe' Diox xal mèn guliz
Diox tiempa. Zin' co' mxo'f zin' Moisés loo
mèna ngòc mde'th Moisés cón che'n co' gab
Diox loo mèn yiloa. Thìba con' ndxè'.

6 Le' tediba na, Crist Jesús nac xal thìb xin'
mèn co' altantleque' ndoo naa par ñibe'
Crist loo mèn guliz Crist co' nac mèn guliz
Diox. Pues, mèna nac leque na', chele' na'
thidteneque' cue nèe na' loo cón che'n Crist
no gàp na' yalxla's axta gath na'. No axta
nalle' par delant naquin tyac lezo' na' no
toloque' cue quee lezo' gu' loo cón che'n
Crist co' nzi quee lezo' gu', ndee gu'.

*Diox nda' lugar par tí' no yàl lezo' mèn, mèn
co' nzo loo cón che'n Diox. No axta con gust yòo
mèn loo Diox.*

7 Por cón che'n con' ndxè' nac con' co'
gunii Xpii Natú' loo xti's Diox thìb lugar co'
mbez:

Chele' gu' gòn di's co' ñii Diox nalle',

8 ne'gàcte gu' mèn naad no mèn nguud
xal mbli mèn nación Israel co'se' mbli
mèn nación Israel preb loon co'te' nagán
par ñee mèn nación Israel ñeene' ché'
tetìin mèna por con' ye'rsin' co' mbli
mèn nación Israel loon tiempa.

9 Tya ngòc xudgool gu' mèn naad no
mèn nguud par mbli xudgool gu' con'
ye'rsin' par ñee xudgool gu' ñeene' ché',
lìcque', tetìin xudgool gu'. Ale tataaque'
mbli xudgool gu' le'n cho' lín' mastale'
gunèe xudgool gu' con' ndac co' mblin
loo xudgool gu' tiempa.

10 Por cona, mdoo xà' lezon loo xudgool
gu'a. Ndxaben loo lezon: Thidteneque'
ndoo xà' lezo' mèn ndxè' loon. Ne' ne'
inda' mèn ndxè' cuent xá mod ndxàal
que tee ban mèna loon.

11 Por cona, tataa mdethen di's
co'se' ngocloon gunèen mèna le' mèna
ne'yòode lugar co' mtoxcuan co'te' yòo
ban mèna.

12 Gu' co' nac xal mèn huesen por cón
che'n Crist, anderhuen gu', chó Diox chó
ñee gu'; ña'ben loo gu': Ne'ta'de gu' lu-
gar yòo xtùuz ye'rsin' le'n lezo' gu' par li
gu' xtùuz ryo xà' gu' loo Diox co' naban
thidtene par tlo gu', li gu' con' ye'rsin' par
ne'tolode yila's gu' loo Diox. 13 Ndxe'leque',
huiz con huiz bli gu' par ye'th lezo' thìb
xtàa gu' no tedib xtàa gu' le'tre' be' nda'i
lugar loo gu' le'n huiz ndxè' par ne'ta'de
gu' lugar quedìi nec thìb mèn gu' par
ne'yigaade gu' loo xquin chol mèn. Tac
ne'stolque' gàca loo gu' ale tyoo xà' lezo'
gu' loo Diox. No tataa mod leque gu'
tolo ta' lugar gàc gu' mèn naad no mèn
nguud loo cón che'n Diox. 14 Tac chele' na',
lìcque', thidteneque' mbli nèe na' na' loo
co' ndxela's na' cón che'n Crist axta bii no
na' Crist xal mtlo ngola's na' loo Crist, le'
sya, lìcque', nac na' che'npe' Crist.

15 Nonque' gu' no naneeque' gu' xal ndub
di's loo libr co' nac xti's Diox co' ndxab thìb
mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox. Mbi'
ndxab:

Nalle' co'se' gòn gu' di's co' mde'th
mèn loo gu' co' ndxab Diox, ne'gàcte gu'
mèn naad no mèn nguud xal ngòc xud-

gool gu' mèn naad no mèn nguud póla
co'se' mcua'n xudgool gu' xquin xudgool
gu' no xtol xudgool gu' par ñee xudgool
gu' ñeene' ché tetìi Diox xudgool gu' por
mbli xudgool gu' con' ye'rsin' co' mbli
xudgool gu', à'.
16 Tac ¿chó mèn ngòc mèn co' ngro' no
Moisés nación Egipt, mèn co' mbìn co'
ndxab Diox, mèn co' asembli mcua'n mèn
xquin mèn no xtol mèn par ñee mèna
neene' ché' tetìi Diox mèna, à'? Ryete
mèn co' ngro' no Moisés nación Egipt ngòc
mèna. 17 Tac ¿chó ngòc mèn co' ngocloo
Diox gunèe Diox le'n cho' lín'a, à'? ¿Ché'
ne'ngòcte mèna mèn co' mcua'n xtol, cà'?
No ¿ché' ne'ngòcte mèna mèn co' nguth
co'te' nagán, ne, cà'? Tataaque' ngòca,
¿lé'? 18 No ¿chó loo mèn mde'th Diox le'
mèna ne'yòode co'te' nzo Diox par li mèna
descans, à'? Diox ndxaba loo mèn co'
ne'ndalte ngala's loo di's co' ndxab Moisés
no ne' ne' ndubdi's mèna loo Moisés. 19 Por
cona, non na' no nanee na' le' mèn nación
Israela ne'ngòode lugar par li mèna descans
co'te' mbli nab Diox por cón che'n xquin
che'n mèn nación Israel no xtol che'n mèn
nación Israel. Tac ne'ngala'ste mèna no
ne'ndubdi'ste mèna loo co' mnibe' Diox loo
Moisés par li mèna.

4

1 Láth be' nzo lugar loo bé' co'te'
mcàbgòn Diox loo mèn yòo mèn par yòo
ban no mèn Diox, ndxààlque' la's thìb thìb
na' loo leque na' no quenap na' na' no
hui' na' xal nzi tee ban na' loo Diox. Tac
ne'stre'fque', nzo ndxep na' co' ne'lide gan
yòo ban no na' Diox loo bé'. 2 Tac loo na'
mbyathle' di's ndac, ne, xal loo mèna. Per
loo mèna ne'ngli huente di'sa no ne'nglàa
huente di'sa le'n lezo' mèna co'se' mbìn
mèna di'sa tac mèna ne'ndalte ngala's
di's co'se' mbìn mèna di'sa. 3 Per na' co'
ngola'sle' loo Crist, na' yòo ban no Diox loo
bé' co'te' mcàbgòn Diox yòo na' par ban na'
tya, xalque' gunii Diox:

Xal mdethen co'se' ngocloon,
ne'yòode mèn nación Israel lugar co'
mtoxcuan par ban mèna tya.

No, lìcque', ne'ngòode mèn nación Israel
co'te' mtoxcua' Diox par ban mèna mastale'
mdoo lezo' Diox no mbli nable' Diox lugara
axta co'se' mblec Diox izlyo' no mxèn' Diox
izlyo'. 4 Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub
di's co' ndxab Diox cón che'n ngolo xop
huiz co' nac co'se' ngolo sman:

Ngolo xop huiz mtelo Diox zin' co'
mbli Diox loo ngolo mxèn' Diox izlyo' no
mxèn' Dyox ryete con' co' nziri'.

5 No ndxab Diox tedib vez loo libr co' nac
xti's Diox leque di'sa:

Ne'yòode mèn co'te' mtoxcuan par
ban mèna con daa no li mèna descans
tya.

6 Por cona, non na' no nanee na' mbyan'
ndxep mèn co' yòoque' co'te' mtoxcua'
Diox par ban mèna tya. Loo mèn co' ner-
leque' mbyath cón che'n di's ndaca, mèna
ne'ngòode co'te' ngòc nable' par ban mèna
tya tac ne'ndalte mèna ndubdi's mèna.
7 Cona, mbere Diox, mcui Diox thìb huiz co'
nac tiemp ndxè'. Tac Diox ndyoodi's loo na'
xalque' nac xti's Diox co' ndub loo libr co'
nac xti's Diox, di's co' ngòc di's co' gunii
Diox loo David co' mque' David ye's loo libr
co' nac xti's Diox loo nde teele' tiemp co'
nde tee mbri'th loo gu'. Diox gunii xal mbez
di's ndxè':

Chele' gu' gòn di's co' ndxab Diox,
ne'gàcte gu' mèn naad no mèn nguud loo
cón che'n Diox.

8 Tac chele' Josué ngda' lugar co'te' yòo
ban mèn nación Israel par li mèn nación
Israel descans xalque' mcàbgòn Dioxa loo
mèn nación Israel, le' sya, ne'berede Diox,
ndoodi's Diox cón che'n tedib tiemp loo
tiemp co' mtoxcua' Diox tiempa cón che'n
co'te' yòo ban mèn thidtene xal ndxàca
nalle'. 9 Por cona, ndxan' thìb lugar co'te'
yòo mèn co' nac che'npe' Diox par ban
mèna thidtene loo Diox. 10 Tac mèn co'
yòo loo bé' par ban mèna thidtene, mèna
ne'tolode li xal mbli mèna ndoore' yòo
mèna loo bé' xalque' mtelo Diox zin' co'
mbli Diox loo ngolo mxèn' Diox no mblec
Diox ryethe con'. 11 Cona, ngue niin loo gu:
Ndxàalque' li na' co' nzote mod li na' par
yòo ban no na' Diox loo bé' co'te' ban na'
thidtene par ne'lide nec thìb na' xalque'
mbli mèn co' ne'ndalte ngala's loo Diox
tiempa.

12 Anze'f nè nac xti's Diox xal co'se' ñibe'
thìb patrón loo moz. Ndxaa'd xti's Diox le'n
xtùuz mèn no le'n lezo' mèn xal ndxaa'd
thìb yi'f co' nalen ryop loo lad mèn. Xti's
Diox ndli le' mèn nteche ntexyath xtùuz
mèn no lezo' mèn axta nden' mèn le'n
lezo' mèn cón che'n co' ndli mèn xtùuz

no cón che'n co' ndli mèn, que naca con'
ndli mèn xtùuz, que naca con' ndli mèn
zin', que naca taamas con' co' ndli mèn.
No xti's Diox nalì ndla's par tub rez xti's
Diox cón che'n xtùuz mèn no cón che'n co'
ndoo lezo' mèn li mèn. 13 Yende chó con'
nzo co' mblec Diox no co' mxèn' Diox co'
ne'yú'de loo Diox. Ndxe'leque', ryethe con'
co' mxèn' Diox nzi yú' loo xnaa loo Diox.
Loo Diox ryethe na' ta' cuent co'se' gàc huiz
ta' mèn cuent loo Diox xal nac con' mbli
mèn loo izlyo' ndxè'.

*Di's ndxè' ndlu' le' Jesucrist nac más nguley'
roo nguley' xèn leque chol taamas mèn.*

14 Por cona, ngue niin con' ndxè' loo
gu': Le' na' ngue no thìb nguley' roo no
thìb nguley' xèn nalle' co' ngòole' loo bé'.
Nguley'a nac Jesús, xgan'pe' Diox. Por
cona, tolo li nèe na' na' loo co' ndxela's na'
loo Diox por cón che'n Crist Jesús. 15 Pues
Jesucrist co' nac nguley' roo no nguley'
xèn che'n na', ndlyatque' lezo' Jesucrist ñèe
Jesucrist na' tac non Jesucrist nac na' xal
mèn nayíiz loo xtol na' no loo xquin na',
co' nee di's, ndxegaa na' loo con' ye'rsin'
par li na' con' ye'rsin'. Tac yub Jesucrist co'
nac nguley' na' ngòc preb xal gunee lezo'
Mebizya. Mdobya' Mebizya Tad Jesús par
ngòc preb Tad Jesús. No ngòc preb loo Tad
Jesús xalque' ndxàc preb na' loo ryethe con'
ryes. Per mastale' mbli Mebizya preb loo
Jesucrist no mzi mchep Mebizya Jesucrist
loo con' ye'rsin', per thidtene ne'ncua'nte
Jesucrist xquin Jesucrist no xtol Jesucrist.
16 Por cona, con dibaxla's ndxàal cuez na'
Diox, Diox co' angndli con' ndac loo na'.
Sya, lyat lezo' Diox ñèe Diox na'. No lyath
no Diox na' loo chol con' co' nde che loo na'.

5

1 Ryete nguley' roo nguley' xèn co' nzo
làth mèn co' mblec mèn par ngòc mèna
nguley', mblec mèn nguley'a par teri'th
nguley'a di's che'n mèn loo Diox. Mblec
mèn nguley'a par quix nguley' roo nguley'
xèn cón che'n xtol mèn loo Diox no par
xo nguley' ren chol má' por cón che'n xtol
che'n mèn. 2 Nguley'a ante ndlyat lezo'
ñèe mèn naxèn no mèn co' ndoote ned
ndyen tac nguley'a, ne, nac xal thìb mèn
yíiz co' nguu's lezo' loo xquin nguley' co'
ndxàp nguley'. 3 Por cón che'n con'a, por
fuerz naquinque' guth yèe nguley'a chol
má' par quix nguley' roo nguley' xèna loo
Diox por cón che'n xtol leque nguley' xal
ndli nguley'a cón che'n taamas mèn par
teri'th tecan' Diox xtol nguley'a, ne.

4 Tiempa, yende chó ngòc thìb nguley roo
nguley' xèn por cón che'n leque mèna par
li taamas mèn con' guryath no con' guryèn
loo nguley'a. Ndxe'leque', angoluxte thìb
mbi' co' ngurez Dioxa ngòc nguley' xal
ngòca loo Aarón. 5 Tataaque' ne, leque yub
Crist ne'nglide par ngàc con' roo con' xèn
loo Crist par ngòc Crist nguley' roo nguley'
xèn. Per Diox mxo'f lèe mxo'f xti's cón
che'n Crist loo Crist. No mcui Diox Crist par
xo'f zin' Crist zin'a. Diox ndxab loo Crist:

Lùu nac xgan' daa. Nalle' daa mblu'
loo mèn le' lùu, lìcque', nac xgan'pe' daa.

6 Tedib lugar ndub di's loo libr co' nac xti's
Diox co' ndxab cón che'n leque di's ndxè':

Lùu nac nguley' thidtene xalque' ngòc
Melquisedec nguley' thidtene.

7 Láth mque tee ban Crist loo izlyo' xal
chol mèn, cabii ngurez Crist Diox no nalyat
mna'b Crist di's loo Diox. Ngrozèe yath
Crist no mbín' Crist loo Diox látha, ne, Diox
co' ngóc telá' Crist loo yalguth. Mbyèn di's
che'n Crist loo Diox. Mbìn Diox co' mna'b
Crist no mblyath no Diox Crist loo yalnaze'f
co' ngo no lezo' Crist tac Crist mblique' cas
loo Diox. 8 Mastale' nac Crist xgan' Diox,
per por cón che'n yaltìi co' ngòc loo Crist,
mté'th Crist par mdubdi's Crist loo Diox.
9 Per co'se' ngolo nguri'th ryethe yaltìi tín'
co' mquinque' ngòc loo Crist par tataa mod
ngòc Crist thìb nguley' roo nguley' xèn
co' nac nguley'pe' na', loo Crist mda' Diox
lugar telá' Crist alux mèn co' ndxòn ro Crist
par ndyubdi's mèna loo Crist. 10 Diox mda'
lèe loo Crist no mdoo Diox Crist par ngòc
Crist thìb nguley' roo nguley' xèn xalque'
ngòc Melquisedec nguley'.

*Anze'f ryes naca chele' mèn mblá'ya', ya
ne'tolode yila's mèn loo cón che'n Diox.*

11 Per cón che'n yalnguley' co' nac por
Jesucrist, huax con' nzo co' ndxàal ta' na'
cuent no tyoodi's na' loo mèn. Per anze'f
nagàn nac ta' mèn cuent cón che'n Tad
Jesús. Más de cona, gu' ne'tyalte yaa'd di's
ndxè' le'n lezo' gu'. 12 Gu' co' ya ndxàcle'
tiemp ngola's loo Jesucrist no ngòo gu' loo
cón che'n Jesucrist, ndxàal gác gu' xal thìb
maistr par ta' gu' cuent no tyoodi's gu' cón
che'n Tad Jesucrist loo taamas mèn. Per
ale ndxe'leque', nac gu' xal myen' bix loo

cón che'n xti's Diox par tolo naquin ta'
mèn cuent co' nac más inagànte co' nac
co' té'th gu' cón che'n Diox, ndyaquen. No
cón che'n con' nagàn che'n xti's Diox nac
gu' xal myen' bix co' yende mod xec gu'
hua gu' con' nayez co' nac xít gu' no lua'
gu'. 13 Ryete mèn co' ndxela's loo Crist,
chele' mèna tarte té'th xá mod que tee ban
nalì no nambìi mèna, no xal ndxàal li mèn
xtùuz nalì cón che'n Crist, mèna nac xal
myen' bix co' be' ndxàaz niiz. 14 Per xít
mèn no lua' mèn co' nac con' nayez, con'a
nac par hua mèn co' nacle' myen'bi'gool
co' ya ndxácle' ndub rez cón che'n mèn,
¿lé'? Lomisque' mod, mèn co' mté'thle' par
mdyubdi's mèna cón che'n Jesucrist, co'
nee di's, mèn co' mté'th ndacle' cón che'n
Diox co' nac más nagàn, mèna nac mèn co'
ndxác ncui con' huen làth con' ye'rsin'.

6

1 Por cón che'n ryethe con' co' ngolo
guniin loo gu' ndxè', ndlii ndlá' na' par
ne'tolode nque tee ban na' loo con' co' nac
ner con' co' mté'thpe' na' loo xley' che'n
Crist. Ndxe'leque', ndxàal tolo que tee
ban na' loo cón che'n Crist axtaque' huen
huen mté'thle' na' cón che'n xley' Crist
no axta huen huen ndyubdi's na' loo Crist.
Ne'gàcte na' mèn co' ante ndlu' loo mèn
par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn loo con'
mque tee ban mèn ndoore' co' yende cón
ntac loo mèn. Ne' ne' iante lu' na' loo mèn
par ante gàp mèn yalxla's loo Diox. 2 No
iante lu' na' loo mèn xá mod gàc bautizar
mèn. Ne' ne' iante lu' na' loo mèn ante cón
che'n xá mod no chonon nxo'f mèn ya' mèn
loo xtàa mèn. Ne' ne' lu' na' loo mèn ante
cón che'n xá mod ryo xban mèn nguth. Ne'
ne' lu' na' loo mèn ante cón che'n co'se'
tub rez Diox loo mèn par tetìi Diox mèn
thidtene. 3 No, lìcpe' ba'i, tataa tolo li na'
xal ndlu' xley' Crist loo na' chele' Diox ta'
lugar loo na' par li na'i.

4 Naquinque' tolo té'th na' cón che'n
Crist. Tac nzo ndxep mèn co' thidte vez
mdub xnìi yéc mèna no mdub xnìi lezo'
mèna loo cón che'n Diox. No mbli mèna
preb cón che'n con' ndac che'n bé' co'
angnda'la's Diox loo mèn. No mden' mèna
nzoque' Xpii Natú' loo mèna no ndlyath
no Xpii Natú' mèna. Ngoloa, ale mbere
mèna, mxìis no mèna cón che'n Diox no
Tad Crist. Yende mod lyàa yéc mèna no
lyàa lezo' mèna tedib vez par gàc mèna
mèn cub. 5 No yende mod lyàa yéc mèna
no lyàa lezo' mèna tedib vez par gàc mèna
mèn cub, mèn co' yub mbli preb cón che'n
co' nac di's ndac che'n Diox no mbìn mèna
no non mèna cón che'n con' roo no con'
xèn che'n tiemp co' nde nque ndxè'. 6 Per
nalle', leque yub mèna mbere ngulàa loo
con' ye'rsin'. No mbli mèna loo cón che'n
Jesús lalque' con' xal mbli mèn co' mque'
Jesús xgan'pe' Diox loo cruz. No gunii yèe
gunii tìi mèna cón che'n Jesús no loo xnaa
mxìis no mèna Jesús. 7 Nazabque' ndli mèna
xal ndxàca loo izlyo' ndxep vez. Tac izlyo'
co' nguèe nít co' ndlyàa loo izlyo' huax vez,
loo izlyo'a ndxáal co' hua mèn, mèn co' ndli
zin' loo izlyo'a no ncàaya' mèn con' ndac
loo Diox. Más ndxàal gàc li mèna con' ndac
no ne'nglide mèna con'a. 8 Per izlyo' co'
ndxáal yis no yaa, izlyo'a intacte no nde
zin' gaxle' co'se' quedèe Diox izlyo' no lyux
izlyo' co'se' yol izlyo'. Tataa gàca loo mèn
no masre' gàca loo mèn co' ndli con' zaba.

*Trè' ndlu' le' ryethe con' ndac, co' nac che'n
Diox co' nzi quee lezo' na', ndli par nzi nèe na'
na' loo cón che'n Diox xal thìb yòo cal co' huen
ndub loo cimient.*

9 Per cón che'n gu', mèn co' nque' lezon
ñèen, mastale' tataa guniin con' ndxè' loo
gu', ngobe'en no ndxelasquen le' gu' tyoo
nque loo con' ndac, co' nee di's, nac con'
cón che'n co' gàc loo gu' no co' gàc che'npe'
gu' yiloa tac ngola's gu' loo Crist. 10 Diox
nalì no nambìi nac. Por cona, indxathla'ste
Diox zin' co' mxo'f zin' gu' cón che'n Diox
no xal nque' lezo' gu' Diox. Con'a ndxú' loo
loo mèn, ne, tac gu' ndlyath noque' mèn,
mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo',
mèn co' ngòc che'npe' Diox. No tatabe'
ndli gu' con'a axta nalle'. 11 Ndlyazen ye'th
lezo' thìb thìb gu' no toloque' lu' gu' gu' cón
che'n co' nzi quee lezo' gu' axta co'se' gàc
huiz co'se' gàcpe'i loo gu'. 12 Tataa bli gu'
par ne'gàcte gu' loo cón che'n Diox xal mèn
co' nzya'f. Per bli gu' xal ndli mèn co' ndxàp
yalxla's no xal mèn co' ncha'la's co' gàc xal
thìb muestr loo mèn axtaque' càaya' gu' co'
mcàbgòn Diox ta' Diox càa gu'.

13 Co'se' mcàbgòn Diox di's loo Abraham li
Diox thìb con' loo Abraham, yende chó mèn
más nac mèn roo mèn xèn par te'th Diox
lèe mèna cón che'n con'a. Por cona, leque
Diox mde'th lèe Diox loo Abraham par li la's

Abraham co' mcàbgòn Diox loo Abraham li
Diox. [14] Ndxab Diox loo Abraham:
Lìcpe' ba'i, daa ta' huax con' ndac lool.
No daa li yas yàl binl.
[15] Ale mdub quee lezo' Abraham no
mcha'la's Abraham axtaque' mcàaya'
Abraham con' co' mcàbgòn Diox càa
Abraham. [16] Tac, lìcpe' ba'i, co'se' ndlya's
mèn te'th mèn cón che'n thìb con' co' nac
lìcque', ale nde'th mèn lèe thìb mèn co' más
ñaare' leque mèna. No co'se' ndlya's mèna
li nèe mèna di's loo xtàa mèna ngolo ngyoo
di's mèna, sya, nde'th mèna lèe Diox loo
xtàa mèna par mbyàl loo di's no loo cuent.
[17] Por cona, leque Diox mde'th lèe Diox, co'
nee di's, Diox mnibe' lezo' Diox no mbli nèe
Diox cón che'n con' co' mcàbgòn Diox li
Diox. Tac Diox mblya's loo xnaa lu' Diox loo
mèn co' càaya' co' mcàbgòn Diox le' Diox
mnibe'que' lezo' li Diox con' co' mcàbgòn
Diox li Diox loo mèna. [18] Nzo chop con'
co' ne'zye'de loo Diox thidtene. Loo ryop
con'a no por cón che'n ryop con'a, lique'
Diox co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn.
Por cón che'n con' ndxè' ndxàp na' yalxla's
loo Diox no leque na' ndli par ntegán na'
lezo' na' tac mna'b na' loo Diox quenap
Diox na'. No ndxàp na' yalxla's li Diox co'
mcàbgòn Diox li Diox loo na'. [19] Con' co'
ndub quee lezo' na' co' gàc loo na', co' li
Diox loo na' xal mcàbgàn Diox li Diox loo
na', con'a ndli par li nèe na' na' loo cón
che'n Diox por cón che'n Crist. Thidtene
ndli nèe na' na' loo cón che'n Diox xal
co'se' thìb yi'f co' lèe ancl ndyen loo yòo
xan' le'n nít par ne'tyeede thib yòoyaa loo
nit. Thidtene ndli nèe na' na' loo cón che'n
Diox por cón che'n Crist co' ngòo le'n templ
co' nzo le'n bé'. Crist ndli par mbe nèe
na' loo cón che'n Diox. Tataa ndxela's na'
mastale' tarte yú' loo con'a loo na'. [20] Le'n
templ co' nac loo bé' co'te' nzo Diox ner
ngòo Jesús par li nab Jesús mod par yòo
ban no na' Diox loo bé'. Por cona, ngòc
Jesús thìb nguley' co' nac más nguley' roo
nguley' xèn thidtene xalque' ngòc thìb mbi'
co' ngro' lèe Melquisedec nguley'. Con'
ndxè' ndlu' no ngue ta' cuent xalque' ngòc
Melquisedec nguley', tataaguè' nac Jesús
nguley' che'npe' na'.

7

Di's ndxè' ndlu' no ngue ta' cuent xalque' ngòc Melquisedec nguley', tataaque' nac Jesús nguley' che'npe' na'.

[1] Meegool co' ngro' lèe Melquisedeca
ngòc rey che'n ciuda Salem. No ngòc
Melquisedec nguley' loo Diox co' nac
Diox roo Diox xèn co' nac thidte Diox.
Melquisedeca ngòc xa' co' ngua càa ned
Abraham co'se' mbere Abraham, ngua
Abraham loo xó' co'se' mbli Abraham
gan loo rey co' mbli xó' con Abraham.
Melquisedec ndxab loo Abraham: Diox
huen nda U', ndee U'. [2] Abrahama mda'
diezm loo leque Melquisedec che'n ryete
con' co' ndye'th no Abraham co' mbli
Abraham gan loo xó'. Nerleque' lèe co'
mbe' Melquisedeca ngòc di's: Rey co' ndli
con' nalì no con' nambìi. Ngoloa, ngro'
lèe Melquisedec tedib lèe co' nac: Rey
che'n ciuda Salem, co' nee di's, nac rey
co' ntu' ntàl loo xèn no loo xyàn par cue
ban mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn
làth xtàa mèn. [3] Per yende chó mèn nda'
cuent cón che'n Melquisedec. Ne' ne' yen
thìb xque's che'n Melquisedec co' nda'
cuent cón che'n chó lín' ngóol Melquisedec,
chó bin nde Melquisedec, no plá lín' mban
Melquisedec loo izlyo'. Ndxe'leque', ngòc
Melquisedec lalque' xal xgan' Diox. No nac
Melquisedeca nguley' co' ndxan' thidtene.

[4] Hui' gu' nexa. Quetal mbi' roo mbi' xèn
ngòc Melquisedec axta Abraham, co' ngòc
thìb mbi' co' mbloj msi' bin co' ngòc mèn
nación Israel, mda' diezm che'n con' co'
mbli Abraham gan loo xó' loo Melquisedec.
[5] Lìcpe' ba'i, mèn co' ngòc xin' Leví co' mxo'f
zin' yalnguley', ne, mèna ngue no yalnibe'
che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn par
thop mèna diezm che'n mèn nación Israel
xal ñibe' ley, co' nee di's, mthop mèna
diezm axta che'n huespe' mèna, mastale'
nac ryete mèna bin Abraham. [6] Mastale'
ne'ngàcte Melquisedec mèn co' ngòc bin
che'n Leví co' ngòc nguley' póla, per
ale ndxe'leque', le'le' Melquisedec mthop
diezm co' mda' Abraham. No mbli ley'
Melquisedec Abraham loo mcàbgòn Diox
thìb con' loo Abraham. [7] Yende mod cà di's
mèn loo di's ndxè' le' mèn co' nac más mèn
roo mèn xèn loo xtàa mèn, mèna ña'b loo
Diox li Diox con' ndac loo mèn co' nac mèn
be'the. [8] Loo izlyo' ndxè' ndxàc le' mèn co'
ncàaya' diezm nac mèn co' ndxath. Per
por part cón che'n Melquisedec co' mna'b
diezm loo Abraham, libr co' nac xti's Diox

nda' cuent loo na' le' Melquisedec nac thìb
mbi' co' thidtene naban. 9 Le' sya, nzoque'
mod gab na' le' rye nguley' co' nde bin Leví
co' nthop diezm axta nalle', mèna, ne, mda'
diezm loo Melquisedec co'se' mda' Abra-
ham diezm loo Melquisedec. 10 Taandxè'
nac di's ndxè': Mastale' tarte gáal Leví
co' mblec yalnguley' xal mnibe' Diox loo
Moisés li Moisés, ya ndxòole' cuent nac
Leví bin Abraham co'se' ngòc tiemp co'
ngro' Melquisedec, ngua sal' Melquisedec
Abraham co'se' ndye'th Abraham, ngua
Abraham loo xó'.

11 Mèn nación Israel mcàaya'le' di's co'
nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn por cón
che'n mèn co' ngòc nguley' co' nde bin
che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Leví. Per
chele' mèn ndxè', lìcque', ngác par tolo
ntaa mèn zin' co' nac yalnguley', le' sya,
ya inquinte mbere ngòo tedib cua' nguley'
xal ngòc Melquisedec co' ne'ngro' loode
mxo'f zin' che'n zin' yalnguley' co' mxo'f
zin' Aarón, ne, ¿lé'? 12 Per ale ndxe'leque',
ne'ngácte mèn bin Aarón par xo'f zin' mèna
zin' tataa, tac chele' rsin' co' nac zin' che'n
yalnguley'a mzye'le', naquinque' zye' yal-
nibe' che'n ley, ne. 13 Cón che'n Jesucrist
ndlu' di's ndxè'. Le' Jesucrist nde bin
tedib bin che'n mèn nación Israel loo bin
Aarón. Che'n bin mèn nación Israel co'te'
ngro' Jesucrista, yende chó bina nxo'f zin'
yalnguley'. 14 Na' nonque' no naneeque' na'
le' Tad Crist na' ngóol làth mèn co' nac bin
mèn co' ngòc mèn yèezya' che'n làaz mèn
jude. Cón che'n bin mèn yèezya' che'n làaz
mèn jude ne'ndoodi'ste Moisés le' mèna
xo'f zin' cón che'n yalnguley'.

15 Cón che'n co' ndyoodi's na' ndxè' nac
le' thìb mbi' ngro' xo'fle' co' mxo'f zin'
che'n yalnguley' no nxo'f zin' mbi'a zin'
lalque' xal mxo'f zin' Melquisedec yalngu-
ley' tiempa. 16 Ne'nxo'f zin'te Crist cón
che'n yalnguley' xal ñibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn par nxo'f zin' mèn zin' cón
che'n yalnguley'. Ndxe'leque', mxo'f zin'
Crist zin' che'n yalnguley' tac ndxàp Crist
con' la's nii Crist no la's ya' Crist tac Crist
nabanque' thidtene. 17 Nzo'f di's co' ndlu'
cón che'n Jesucrist co' nac xti's Diox co'
mbez:

Lùu xo'f zin' yalnguley' thidtene xal
mxo'f zin' Melquisedec yalnguley'.

18 Lìcpe' ba'i, yalñibe' co' ngòc ner, yalnibe'a
mdyon'le' loo mèn tac yende cón ncàb ndac
yalnibe'a loo mèn. 19 Tataa ngòca tac yende
chó mèn ngác ngàc mèn nalì no mèn nambìi
loo Diox xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés
loo mèn tiempa. Per ndxe'leque', nalle' nzi
quee lezo' na' loo co' nac más con' ndac co'
gàc loo na'. Por cón che'n con' ndac co' nzi
quee lezo' na'a, más nzi yòo na' no más nzi
li nèe na' na' loo cón che'n Diox por cón
che'n Crist le'n tiemp ndxè'.

20 Co'se' mtlo Jesús mxo'f zin' Jesús zin'
yalnguley', leque yub Diox mde'th lèe Diox
cón che'n Jesús. 21 Tac co'se' mblec mèn
nación Israel mèn co' mxo'f zin' zin' yal-
nguley', ne'nde'thte mèna lèe Diox cón
che'n mèna. Per co'se' mtlo Crist mxo'f zin'
Crist zin' yalnguley', leque yub Diox mde'th
lèe Diox xal nduba loo libr co' nac xti's Diox
co' mbez:

Leque Tad mde'th lèe Tad no ne'lyàade
yéc Tad no ne'lyàade lezo' Tad loo con'
mde'th Tad.

No ndxab Tad Diox loo Crist xal ndub di's
tedib lugar loo libr co' nac xti's Diox co'
mbez:

Lùu nac nguley' roo nguley' xèn
thidtene.

22 Por cón che'n Crist nonque' na' no na-
neeque' na' masque' ntac conveñ cub leque
loo yalnibe' che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèn. 23 Lìcpe' ba'i, huax mèn nde
teele' ndxàc nguley' loo yalnguley' che'n
ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Per yende
mod xo'f zin' mèna yalnguley' thidtene tac
mèna ndxathque'. 24 Per Tad Crist ndxè'
co' ngue xo'f zin' yalnguley' thidteneque'
naban. Por cona, yende tedib mèn nzo co'
yan' lugar che'n Crist Jesús par gàc mèna
nguley' lugar che'n Crist Jesús. 25 Por cona,
ndxác Crist telá' Crist alux mèn co' lya's
lyá' loo con' ryes thidtene, co' nee di's, loo
mèn co' ngòole' loo cón che'n Diox, mèn
co' ndxela's loo Crist. No Crist nabanque'
thidtene par teri'th Crist di's che'n mèn co'
ngòole' loo cón che'n Diox por cón che'n
Crist.

26 Anze'fque' naquin que no na' thìb ngu-
ley' roo nguley' xèn xal nac yubpe' Crist co'
nac thìb mbi' natú', thìb mbi' co' incua'nte
xtol, thìb mbi' nalì no nambìi, thìb mbi' co'
mque tee xà' loo mèn co' ngòp xtol. Diox
mbli ngòc Crist más mbi' roo mbi' xèn loo
ryethe con' co' nzo loo bé', que naca angl,
que naca chol xpii, que naca mèn, que naca

taamas con'. 27 Ne'ngàcte Crist xal taamas
nguley' roo nguley' xèn co' mxo ren má'
loo izlyo' par teri'th tecan' Diox cón che'n
xtol mèn loo mèn atate huiz. Tac nguley'a
ner tataa ndli con'a por cón che'n xtol
leque nguley'a. Yiloa, ndli nguley' leque
con'a por cón che'n xtol taamas mèn. Per
ndxe'leque', Tad Crist thidte vez mda' lugar
mquée yalguth loo Tad Crist no mxyo ren
Tad Crist par tataa mod mxactìi Tad Crist
no mdix Tad Crist cón che'n xtol mèn loo
Diox. 28 Ley co' mxo'f Moisés mnibe' cue
mèn co' mxo'f zin' yalnguley', per mèn co'
ngurea ngòc mèn co' ne'ngàcte mèn nalì
no mèn nambìi loo yalnguley'. Ngòp mèna
xtol mèna, ne. Per ndxe'leque', nguley'
co' nac nguley' roo nguley' xèn co' mblo
lèe Diox ngolo mbri'th cón che'n ley co'
mxo'f Moisés loo mèn, no co'se' leque Diox
mde'th lèe Diox, nguley'a ngòc xgan'pe'
Diox co' nac Jesucrist. Nac Jesucrist xa' co'
ngòc xa' nalì no xa' nambìi thidtene.

8

Jesucrist nac nguley' loo conveñ cub co' mbyan' no co' ngòc nèe.

1 Pues cón che'n con' co' nac más con'
roo con' xèn co' mdoodi'sle' nu' loo gu' nac
con' ndxè': Le' na' ngue nole' thìb nguley'
roo thìb nguley' xèn. Nguley'a nduble' cuat
Diox co' nac Diox roo Diox xèn loo bé'.
2 Tad Jesucrist co' nac nguley' roo nguley'
xèn che'npe' na', nac Jesucrist nguley'pe'
na' co' nxo'f zin' che'n yalnguley' co'te'
lìcpe' nac lugar más natú' co' mbli Tad Diox
ngocsua' loo bé'. No yende chó mèn izlyo'
mbli par ngòcsua' lugar natú'a. 3 Ryete
nguley' co' ngòc nguley' roo nguley' xèn
tiempa, mèn nación Israel mblec nguley'a
par xo'f zin' nguley'a thìb zin' co' ngòc
mblec nguley' con' co' angnda' mèn loo
Diox no má' co' mbeth mèn loo mes loo còo'
par teri'th tecan' Diox cón che'n xtol mèn
loo mèn. Por cona, naquinque' le' Jesucrist
na', ne, que no con' co' cuec Jesucrist loo
mes loo còo' xal mbli mèna, co' nee di's, nac
leque yub Crist co' mdix loo Diox cón che'n
xtol mèn. 4 Tac chele' Jesús be' nzoque'
loo izlyo', ne'ngàcte Jesús nguley'. Tac nzo
huax nguley' co' mbec con' loo còo', co'
nee di's, tataa ndli nguley' par tataa mod
nteri'th ntecan' Diox cón che'n xtol mèn
xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. 5 Zin'
co' mxo'f zin' nguley' tiempa ngòc zin' co'
gunèete Moisés ngòc loo bé'. Zin' co' mxo'f
zin' nguley'a nac xal thìb xin no xal thìb
xnaa che'n con' co' nac co' lìcpe' co' nzo
loo bé'. Nonque' na' no naneeque' na' le'
zin' co' mxo'f zin' nguley' co' ngo tiempa
ngòc xal thìb xin no xal thìb xnaa tac co'se'
nde tlo Moisés, nde toxcua' Moisés yòo
mantyad co' ngòc co'te' mqueltàa no mèn
Diox tiempa, ndxab Diox: Hui' nexa. Bli
ryete con' xal mblu'ena lool loo yii Sinaí.
6 Per nalle' Jesucrist nxo'f zin' thìb zin'
co' nac yalnguley' co' nac más con' ndac.
Nteri'th Jesucrist di's che'n mèn loo Diox
por cón che'n thìb conveñ cub co' nac más
con' ndac. Más con' ndac nac conveñ cuba
loo mèn tac Diox mcàbgòn masque' con'
ndac gàc loo mèn por cón che'n conveñ
cuba.
7 Tac chele' ner conveñgool co' ngòc ner
conveñ ngàc thìb conveñ co' yende chó
falt ngàp, lìcpe' ba'i, ne' ne' inquin ngàc
tedib conveñ cub loo ner conveñgoola, sya.
8 Diox mbyoo mèn co' mque no ner conveñ.
Ndxab Diox:

Hui' gu' nexa. Nde zin'le' huiz lin thìb
conveñ cub loo mèn nación Israel, co'
nee di's, loo mèn co' nac mèn yèezya'
che'n làaz mèn israel no loo mèn co' nac
mèn yèezya' che'n làaz mèn jude.

9 No inacte conveñ cub ndxè' xal con-
veñgool co' mblin loo xudgool gu' huiz
co'se' ngòc huiz co'se' mblo'en xudgool
gu' le'n nación Egipt xal co'se' ntetee xud
myen' bix myen' bix. Tataa mblyath non
xudgool gu' par ngro' xudgool gu' le'n
nación Egipt. Xudgool gu' ne'ndubdi'ste
thidtene loo ner conveñgool co' mblin
loo xudgool gu'. Por cona, ne'ngliden cas
loo xudgool gu'. Ale mtè'ben xudgool gu'
thìb lad, ndxab Tad Diox.

10 Cona, tolo ndxab Tad Diox: Con'
ndxè' nac conveñ cub co' lin loo mèn
nación Israel co'se' yilo riid huax huiz.
Daa li par yaa'd di's co' ñibe' ley daa yéc
mèn no lezo' mèn nación Israel. No lin
par ten' mèn nación Israel di's, co' nee
di's, cón che'n ley daa le'n lezo' mèna.
Le' sya, gàc daa Dioxpe' mèna. No mèna
gàc mèn nacionpe' daa, ndxab Tad Diox.

11 Ndxab Diox, ne: Yende chó gu' lu' loo
thìb xtàa gu' no loo tedib xtàa gu' no nec
thìb gu' lu' loo huespe' gu' par gab gu'
na: Blibe' gu' Tad Diox. Tac ryete mèn
libe'que' daa axta myen' bix no axta mèn

gox.
12 Tac huiza lyat lezon ñèen mèn co'
inzii que teede nalì loon. Le' sya, cón
che'n xtol mèna ya ne'tolode te' lezon,
ndxab Diox.
13 Co'se' mdoodi's Diox cón che'n conveñ
cub, con'a nee di's, ngoxle' ner conveñgool.
No co'se' gunii Diox ngoxle' no ndoo yaxle'
ner conveñgoola, con'a nee di's nde zin'
gaxle' huiz par tyon' conveñgoola.

9

Trè' ndlu' xal nac mod co' ngòo mèn le'n templ póla no xá nac mod co' ngòo mèn le'n templ co' nac loo bé'.

1 Pues, lìcque', conveñ co' ngòc ner con-
veñgool tiempa, mque no mèn thìb mod
par mbli mèn servis le'n tabernáculo co'
ngòc thìb yòocal co'te' mqueltàa mèna loo
Diox loo izlyo' ndxè'. 2 Tac yòocal co'
ngro' lèe tabernaculoa ngòc chop le'n. Le'n
tabernáculo ngue thìb cortin, co' nee di's,
ndli rol thìb le'n no tedib le'n yòocal. Ner
le'n yòocala ngo candiler no mes no pan
co' mbec mèna loo Diox. Ner le'n yòocala
ngro' lèe Lugar Natú'. 3 Le' tedib le'n co'
ngòc mbryop le'na na, ngòc le'n yòocal
co' ngro' lèe Lugar Más Natú' Tín'. 4 No
le'n yòocal co'te' ngòc lugar más natú'a,
nzosua' thìb mes co'te' mtec mèn zen du'r
yal'. Mesa nacsua' con or. No nzosua' thìb
cajón che'n conveñ tya ne, co' nee di's, ngòc
archiv che'n conveñ. Archiva ndoo nau' dib
lad con or. Le'n archiva ngo thìb yàat co'
ngocsua' con or. Le'n yàata ngosua' thìb
loo xít mèn no lua' mèn co' ngro' lèe maná.
Le'n archiva ngosua' thìb var co' ngòc var
co' mbli thìb mbi' co' ngro' lèe Aarón us
póla. Vara ngòc thìb var bzye' co' mzye'
loo. No le'n archiva ngosua' thìb quèe.
Loo quèea mque' di's co' ngòc di's che'n
conveñ co' ndxab Diox loo Moisés co' ngòc
di's che'n conveñgool. 5 Loo arc co' ngòc
cajón archiva ngure chop gunab che'n angl
roo angl xèn co' lèe querubin. Cón che'npe'
con'a yende mod tolo tyoodizen nalle'.
6 Co'se' ndxelo ndxàc nab ryete con' co'
ndli nguley' loo servis, ndxòo nguley' le'n
ner le'n tabernáculo co' ngòc yòo cal co'te'
mqueltàa mèna loo Diox par xo'f zin' ngu-
ley' zin' cón che'n zin' co' ndli nguley' loo
Diox ryete huiz. 7 Per le'n mbryop le'n
templ thidte vez ndxòo nguley' co' nac
nguley' roo nguley' xèn le'n mbryop le'n
templ, sangndxe' nguley' ren má' par cuec
nguley' ren má' loo mes, co' nee di's, loo
Diox par tataa mod teri'th tecan' Diox cón
che'n xquin nguley' no xtol nguley' no cón
che'n xquin mèn nación Israel no xtol mèn
nación Israel. 8 Con di's ndxè' Xpii Natú'
ngue ta' cuent loo na' no ngue lu' Xpii
Natú' loo na' le' láth be' ndli mèn servis cón
che'n conveñgool loo Diox, tatabe' ndoo
nau' par yòo chol mèn le'n ryop le'n che'n
tabernáculo co' nac yòocal co'te' nqueltàa
mèn loo Diox tiempa par bii gax mèn loo
Diox. 9 Ryete con' co' mbli mèn nación Is-
rael par mbli mèn nación Israel cas loo Diox
ngòc mod co' ngòp mèna, co' nee di's, con
con' co' ngòc ofrend o gòn no con má' co'
mbeth mèn nación Israel par teri'th tecan'
Diox cón che'n xquin mèn nación Israel no
xtol mèn nación Israel tiempa ngòc xal thìb
muestr par na' no xal thìb xin no xnaa par
té'th na' no ta' na' cuent cón che'n xá mod
li na' cas loo Diox nalle'. Tac mèn co' tataa
mbli servis loo Diox tiempa, leque mèna
mden' le'n lezo' mèna iante con'ade nac co'
naquin li mèna par gàc mèna mèn nalì no
mèn nambìi loo Diox. 10 Per cón che'n xal
mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ante
mnibe' ley xá mod hua mèn xít mèn no lua'
mèn no xá mod tech mèn con' no tembìi
mèn con'. Mbli mèna ryete con' xal mnibe'
ley co' mxo'f Moisés loo mèna axta mzin
huiz mzye' yalnibe' che'n leya loo mèn.

11 Per com le' Crist mbi'thle', ¿lé'?, nalle'
nac Crist nguley' roo nguley' xèn loo co'
nac ryethe con' ndac co' ndxàc loo na'
nalle'. No le'n templ co'te' ngue xo'f
zin' Crist yalnguley' nalle' nac lugar más
ndac. No naca lugar más nambìi no lu-
gar más nalì. Ne'ndoxcua'de templa xal
ntoxcua' mèn chol templ loo izlyo' ndxè'.
12 Ngòole' Crist le'n ryop le'n che'n mbryop
tabernáculo co'te' nac lugar más natú'
tín' por cón che'n ryete mèn. Ne'ngòode
Crist con ren chiv no con ren ngon yèn'.
Ndxe'leque', ngòo Crist por cón che'n
renpe' lad Crist co' mxyo. Por cón che'n
renpe' Crist co' mxyo, mbli Crist gan yòo
ban no na' Diox thidtene yiloa. 13 Tac chele'
ren ngon no ren chiv gutee no dii che'n
vac yèn' co' mbryob loo mèn zaba mbli
par ngòc mèna xalque' mèn natú' no mèn
nalì no mèn nambìi loo cón che'n xtol mèn

tiempa, per máa xtùuz mèna no máa con'
co' ngo le'n lezo' mèna, à'? 14 Per nalle',
ngue niin loo gu' tedib vez: Chele' con'
mbli mèna mbli mbembìi mèn no ngòc
mèna mèn nalì loo Diox tiempa, ale'que'
ren che'n Crist ne'li gàc más con' ndac
loo mèn por cón che'n ren ladpe' Crist co'
mxyo, ¿lé'? Tac por cón che'n Xpii Natú'
co' thidteneque' nzo, por cón che'n Xpiia
leque yub Crist mda' lugar mquée yalguth
loo Crist par mxactìi Crist no tataa mod
mdix Crist cón che'n xquin mèn no xtol
mèn loo Diox. Cona, ren che'n Crist ndli par
mbembìi loo rye na' no co' mden' na' le'n
lezo' na' cón che'n con' mbli na' xtùuz co'
ne'ngàcte con' ndac loo Diox. Tataa mbli
Crist par nac na' mèn co' ndli sirv loo Diox
co' nac thidte Diox co' naban.

15 Por cón che'n ryethe con' co' ngòc loo
Jesucrist, nac Crist thìb mbi' co' nteri'th
di's che'n mèn loo Diox por cón che'n con-
veñ cub. Tac co'se' ngolo mquée yalguth
loo Crist, mton' Crist ryete xtol mèn co'
ngo xàn' yalnibe' che'n ner conveñgool.
Le' sya, mèn co' Diox mcui, loo mèna Diox
mcàbgòn yan' no mèna con' ndac thidtene
co' ta' Diox loo mèna yiloa. 16 Co'te' ngòo
thìb conveñ, naquin gath mbi' co' mbli
nèe conveña par tataa mod gàc le' conveña
ntacque'. 17 Tac co'se' ndyoxcua' ye's co'
nac conveñ o xque'sa co' lèe testament,
ndyoxcua' xque'sa co'se' yamerle' gath thìb
mbi' co' mbli conveñ. Per chele' mbi' co'
mtoxcua' xque's co' nac conveña be' naban,
yende cón ntac conveña par mèn, sya. Ante
ntaca co'se' ngolo nguth mbi'. 18 Por cona,
ner conveñ co' ngòc conveñgool ngòc nèe
por cón che'n ren che'n má'. 19 Tac ngolo
mde'th Moisés no mblab Moisés ye's co'
nac di's co' mnibe' Diox co' nac ley co'
mxo'f Moisés loo mèn nación Israel, ngoloa
mnibe' Moisés loo mèn par mbeth mèn
ngon no chiv gutee. Ngoloa, mxen Moisés
ren ngon, no ren chiv gutee, no nít, no yis
lad mbacxil' co' mgo' mèn con color nane,
no thìb ram yaa co' nxyen bix co' ngro'
lèe hisop. Mxob Moisés ren loo libr co'
nac libr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn
no loo mèn nación Israel co' mqueltàa loo
Moisés tiempa. 20 Moisés ndxab loo mèn
nación Israel: Con' ndxè' nac ren co' ndli
nèe conveñ co' mnibe' Diox loo gu' par
tyubdi's gu' xal mbez di's che'n conveñ.
21 Lomisque' mod ne, mxob Moisés ren má'
le'n tabernáculo no loo rye con' co' ndli
zin' mèn loo servis co' mbli mèna loo Diox.
22 Xalque' mnibe' ley che'n Moisés loo mèn
tiempa, casque' ryete con' co' mbli zin' mèn
le'n templ tiempa mbembìi co'se' mxyob
ren má'. Tac, lìcpe' ba'i, ante co'se' mxyo
ren ndyon' xquin no xtol mèn.

Di's ndxè' ndlu' thidte vez nguth Crist par mton' Crist xtol mèn loo mèn, mèn co' ndyal ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n Crist.

23 Cona, ngue niin loo gu': Mquin nguth
mèn má' no mquin mxob mèn ren má'a
tiemp che'n Moisés par mbembìi loo taber-
naculogool tiempa no loo yi'f co' mbli zin'
mèn le'n tabernáculo tiempa. Con' co' mbli
zin' mèna tiemp che'n Moisés ngòc xal thìb
muestr no xal thìb xin no thìb xnaa cón
che'n xá mod, lìcque', nton' Diox xtol mèn
loo mèn. Por cona, mquin nguth Crist no
mquin mxyo ren Crist par mbembìi loo rye
mèn co' ndxòo loo mod cub co' nac che'npe'
bé' par lyá' mèn loo con' ryes. Con'a nac
thìb con' más con' ndac tín'. 24 Ne'ngòode
Crist Jesús le'n tabernáculo co' nac más
natú' tín' co' mdyoxcua' con ya' mèn. Tac
tabernáculo co' mdyoxcua' con ya' mèn
tiempa, tabernaculoa ngòc xal thìb muestr
no xin no xnaa che'n merpe' tabernáculo
co' nac lìcpe' co' nzo gáp loo bé' le'n bé'.
Ndxe'leque', ngòo Crist Jesús le'n bé' co'
nac loo bé' co'te' nac merpe' tabernáculo.
Tya mblu' too Jesucrist Jesucrist loo Diox
por cón che'n na'. 25 Ne'nda'de Crist lugar
par guth mèn Crist thìb baan vez xal mbeth
mèn má' no mxob mèn ren má' par ngòo
no nguley' roo nguley' xèn ren co' inacte
renpe' nguley' roo nguley' xèn le'n ryop
le'n tabernáculo co'te' nac lugar co' nac
lugar más natú' tín' atate lín'. 26 Tac chele'i
tataaque' ngàc, naquin tyactìi Crist Jesús
thìb taare' vez axta co'se' mblec Diox izlyo'
no axta nalle'. Per nalle', lìcpe' ba'i, le'n
tiemp co' nac lult tiemp ndxè', thìb lìte
mbi'th lu' Crist Crist loo mèn thidte vez no
maste par ton' Crist cón che'n xquin mèn
no xtol mèn loo mèn. Tataa mbli Crist co'se'
mquée yalguth loo Crist no mxyo ren Crist
par mxactìi Crist no mdix Crist cón che'n
xtol mèn loo Diox. 27 Lomisque' ne, ndxàca
loo mèn xal mnibe' Diox ale ndxath bél'yòo
lad mèn thidte vez. Le' yiloa na, gàca tub
rez Diox cón che'n mèn loo mèn. 28 Cona
ne, thidte vez leque Crist Jesús mda' lugar
mquée yalguth loo Crist Jesús no mxyo

ren Crist Jesús loo izlyo' loo Diox, co' nee
di's, co'se' mden' Crist yalnè lad Crist loo
cruz, tataa mod mxactìi Crist no mton' Crist
xquin huax mèn por cón che'n lad Crist.
Per ndxe'leque', co'se' yilo ryop vez yi'th
Crist Jesús, ne'yi'thte Crist Jesús por cón
che'n xquin mèn. Ndxe'leque', yi'th xi Crist
Jesús mèn, mèn co' nzi quee lezo' yi'th Crist
Jesús par lyá' mèna loo con' ryes thidtene.

10

1 Ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación
Israel ngòc xal thìb xin no xnaa che'n con'
ndac co' mbi'th nquele'. Yende mod li ley
co' mxo'f Moisés loo mèn con' ndac loo
mèn xal li conveñ cub co' nde nquea con'
ndac loo mèn. Tac mèna, atate lín' mbeth
mèna ngon, mbeth mèna vac, no mbeth
mèna chiv par xo mèn ren má' par teri'th
tecan' Diox cón che'n xquin mèn no xtol
mèn loo mèn tiempa. Per mastale' mbli
mèna con'a, yende mod telì con'a no tembìi
con'a mèn, mèn co' nzi bii gax loo Diox por
cón che'n con' ndli mèn xal ñibe' ley co'
mxo'f Moisés loo mèn. 2 Chele' cón che'n
ley co' mxo'f Moisés loo mèn ngác ntelì
mèn no ngác tembìi mèn co' mbeth ngon
no vac no chiv xal mnibe' ley co' mxo'f
Moisés loo mèn, sya, ya ne'tolode nguth
mèna más ngon no chiv no vac. Tac chele'
mèna ngàc mèn nambìi no mèn nalì por
cón che'n con' mbli mèna cón che'n ley
co' mxo'f Moisés loo mèna, ne'tolode nden'
mèna le'n lezo' mèna cón che'n xquin no
xtol co' mcua'n mèna no cón che'n xquin
no xtol co' mbli mèna. 3 Ndxe'leque', co'se'
mbeth mèna ngon no vac no chiv par teri'th
tecan' Diox cón che'n xquin mèn no xtol
mèn loo Diox atate lín', leque con'a mbli par
ale mte' lezo' mèna cón che'n xquin mèna
no xtol mèna co' mcua'n mèna atate lín'.
4 Tac yende mod li ren che'n ngon no ren
che'n chiv gutee par tyon' xtol mèn.

5 Por cona, co'se' mbi'th Crist loo mèn loo
izlyo', ndxab Crist loo Diox:

U' ne'ngòode lezo' par tolo guth mèn
ngon no chiv no vac par xo mèn ren má'a
par teri'th tecan' U' cón che'n xquin
mèna no xtol mèna. Per U' mtoxcua' thìb
bél'yòo co' nac ladpe'en.

6 Ngon no chiv no vac co' mtec mèn loo
izlyo' loo U' no con' co' mblec mèn loo
mes, co' nee di's, mblec mèn con' loo U'
por cón che'n xtol mèna, ne'ndacte lezo'
U' gunèe U' con'a.

7 Le' sya, mbere Crist. Ndxab Crist loo Diox
tedib vez:

Hui' U' nexa. Le'n ye's co' nadùuz co'
nac xti's U' ndub di's co' nda' cuent cón
chenen le' daa ndal li con' co' nee lezo'
U', Tad Diox.

8 Nerleque' co'te' ntlo di's ndxè' ndxab Crist
loo Diox:

Má' co' mbeth mèn no ren che'n má'
co' mxo mèn par teri'th tecan' U' cón
che'n xtol mèna, no con' co' mblec mèna
loo mes, co' nee di's, mblec mèna con'
loo U', no má' co' mtec mèn par teri'th
tecan' U' cón che'n xquin mèna no xtol
mèna, ne'ndubla'ste U'i no ne'ngòode
lezo' U'i, ne, mastale' tataa mnibe' ley co'
mxo'f Moisés loo mèn li mèna loo U'.

9 Mbere Crist, ndxab Crist loo Diox tedib vez:

Daa ngro'le' loo U'; nzolen loo izlyo'
ndxe' par lin co' nee lezo' U', Tad Diox.

Co'se' ngolo ndxab Crist tataa, mteche Crist
conveñgool co' ngòc ley co' mxo'f Moisés
loo mèn. Tataa mbli Crist par mbli nèe Crist
conveñ cub co' ndlu' con' co' nac co' nee
lezo' Diox loo mèn. 10 Ngòca loo na' ngro'
xà' na' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc
na' mèn che'npe' Diox tac tataa nac co'
gunee lezo' Diox gac loo na'. Tataa ngòca
loo na' tac thidte vez mda' Jesucrist lugar
mquée yalguth loo Jesucrist par tataa mod
mxactìi Jesucrist no mdix Jesucrist por cón
che'n xquin ryete mèn no xtol ryete mèn
loo Diox.

11 Ryete nguley' che'n mèn nación Israel
atate huiz mbeth má' no mbec nguley' má'a
loo mes, co' nee di's, mblec mèn con' loo
Diox par tataa mod mteri'th no mtecan'
Diox cón che'n xquin mèn no cón che'n
xtol mèn tiempa. Per mastale' tataa mbli
nguley', thidtene ne'ngácte con' co' mbli
nguley'a par nteche con' co' mbli nguley'a
xquin mèn no xtol mèn. Thìba con' ndxè'.

12 Le' tediba na, Crist Jesús co' nac nguley'
roo nguley' xèn che'n na', thidte vez mda'
Crist Jesús lugar mquée yalguth loo Crist
Jesús par mxactìi Crist Jesús no mdix Crist
Jesús cón che'n xquin mèn no xtol mèn loo
Diox. Ngoloa, ndub Crist Jesús cuat Diox
loo bé'. 13 Axta huiza no axta huiz nalze
ngue bed Crist Jesús axtaque' gàc ryete
mèn co' nac ngolo ngola's che'n Crist Jesús
mèn nado' loo Jesús. 14 Tac thidte vez no
maste mda' Crist Jesús lugar mquée yalguth

loo Crist Jesús par tataa mod mxactìi Crist
Jesús no mdix Crist Jesús loo Diox cón che'n
xquin mèn no xtol mèn. Leque hora ryete
mèn co' ngro' xà' loo cón che'n xab izlyo',
mèn co' ngòc che'npe' Diox, hora Jesucrist
mblile' le' mèna ngòc mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox. 15 Xpii Natú nda' cuent no
ndlu' Xpii Natú' loo na' cón che'n con'a. Tac
gunii Xpii Natú' di's ndxè' thìb lugar loo
libr co' nac xti's Diox:

16 Con' ndxè' nac conveñ co' lin loo
mèna le'n huiz co' nde nque, ndxab Tad
Diox. Daa li par yaa'd di's co' ñibe' ley
daa le'n xtùuz mèn nación Israel. No lin
par ten' mèn nación Israel di's cón che'n
ley daa le'n lezo' mèna.

17 Tolo ndxab Xpii Natú' taaplá di's co' nac
di's ndxè':

Thidtene ya ne'te'de lezon rye xtol
mèna no con' ye'rsin' co' mbli mèna.

18 Tac co'te' mdyon'le' xtol mèn no xquin
mèn, ya inquinte tolo guth mèn má' par ta'
mèn che'n izlyo' loo izlyo' loo Diox por cón
che'n xtol mèn.

*Trè' ndlu' xá mod ndxàal yòo mèn loo cón
che'n Diox.*

19 Por cona, mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, nase thìb lìte yòo na' co'te' nac
lugar más natú' tín' co'te' nzo Diox con
dibaxla's por cón che'n ren che'n Jesuscrist
co' mxyo. 20 Nase con más dibaxla's quee tee
ban ndac na' loo Diox por mod co' mxal'
Jesús ned no yó' loo na' par yòo mèn loo
Diox, co' nee di's, ndxàp na' thìb mod cub
par yòo ban na' loo Diox. Por cón che'n
leque ladpe' Jesús, Jesús mbli ndxàp na'
derech bii gax na' loo Diox chol tiemp nalle'
xalque' ngòca co'se' nguley' roo nguley'
xèn mbri'th xís lar' co' ngòc cortin par
yòo nguley' roo nguley' xèn le'n ryop le'n
tabernáculo co'te' ngòc lugar más natú' tín'
par teri'th nguley' roo nguley' xèna cón
che'n mèn loo Diox. 21 Per nalle' ngue nole'
na' thìb nguley' roo nguley' xèn co' nxo'f
zin' zin' loo mèn co' nac che'npe' Diox, mèn
co' nac xal mèn guliz Diox. 22 Por cona, ngue
niin loo gu': Tolo bii gax na' loo Diox, co'
nee di's, que tee ban ndac na' no que tee
ban lì na' loo Diox con dib nzo yéc na' no
con dib nzo lezo' na'. No con dibaxla's,
tyubdi's na' loo Diox tac ndxàp na' yalxla's
loo Diox. Tac xtùuz na' no lezo' na' mbem-
bìile' por cón che'n ren Crist Jesús co' mxyo
par ne'tolode ten' na' cón che'n xtol na'
le'n lezo' na'. Lomisque', ngòca loo ladpe'
na' le' lad na' mbyechle' no mbembìile'
con nít nambìi, co' nee di's, mbembìile'
ladpe' na' loo ryethe con' ye'rsin' co' ngòo
le'n lezo' na' por cón che'n Crist Jesús.
23 Thidteneque' li nèe na' na' loo con' co'
ndxela's na' co' nzi quee lezo' na' axtaque'
gàc con' co' nzi quee lezo' na' gàc loo na'.
Ndxàp na' yalxla's le'i gàc loo na' tac Diox
lique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo na'. 24 No
ndlyazen tyóo na' xá mod li na' par tolo
ye'th lezo' thìb xtàa na' no tedib xtàa na'
par tolo gác na' que' lezo' na' Diox no que'
lezo' na' ñèe na' rye hues xtàa na' no tolo
li na' con' ndac loo rye mèn. 25 Ne'lá'ya'de
na' mod co' ngue no na' co' nqueltàa na' loo
servis loo Diox xal ndli ndxep mèn co' tith
tith ndyee loo servis loo Diox. Ndxe'leque',
tolo co'x na' loo thìb xtàa na' no loo tedib
xtàa na' par ye'th lezo' thìb xtàa na' no
tedib xtàa na' loo cón che'n Tad Diox tac gu'
non no nanee gu' nde zin' gaxle' huiz co'se'
yi'th xi Tad Jesucrist na'.

26 Tac chele' na' tolo cua'n xtol na' xal
neepe' lezo' na' co'se' ngolo non na' no
gunèe na' no mbli la's na' co' nac con' lìcpe',
le' sya, loo na' yende con' ntac con' co'
ngòc loo Crist co'se' mxyo ren Crist par
tataa mod mxactìi Crist par mdix Crist cón
che'n xquin na' no xtol na' loo Diox. 27 Ale
ndxe'leque', leque mèna ngue queltàa yaltìi
tín' loo mèna cón che'n con' ye'rsin' tín' co'
gàc loo mèn co'se' tub rez Diox cón che'n
mèna loo mèna. Lomisque', yecloo tín' Diox
loo mèn co' nac ngolo ngola's che'n Diox
axta telux Diox mèna xal ndlyux chol con'
loo quìi no loo bèel. 28 Póla co'se' ngo mèn
co' ne'ndubdi'ste loo ley co' mxo'f Moisés
loo mèn no, làth xtau'a, ngo chop o son mèn
co' gunèe con' co' ngue li mèna no ngua
ta' mèn co' gunèe mèna part co' mbli mèna
loo mèn nac zin'. Co'se' mbìn mèn nac zin'
con' ngue li mèna, ale mbeth mèn yòolaua
prob mèn co' mcua'n xquina no yende chó
mèn nglat lezo' ngnèe prob mèna. 29 Pues
chele' mèn nac zin' tataa mbli con mèna
póla, ¿xá ngobe' gu'? ¿Ché' imas nède tetìi
Diox mèn co' ndli ngòc nguàal con' loo cón
che'n ren xgan' Diox no nde nxon', nazab
ñii yèe ñii tìi mèna cón che'n Diox, Diox co'
anze'f nque' lezo' ñèe mèn, cà'? Tetìique'
Diox mèna axta plóthe. No por cón che'n
ren che'n Crista, ndxàc loo mèn ndryo' mèn

loo cón che'n xab izlyo' par ndxàc mèn mèn
che'npe' Diox. 30 Tac na' nanee le' Tad Diox
nac xa' co' ndxab:

Cón chenen ndxan' cón che'n mèn
ye'rsin'. Daa tetìi mèna. Daa guix
càa mèna no go xtàan con' mbli mèna
xalque' nac co' mbli mèna.

No lomisque', mbyan' di's co' ndxab
Diox:

Daa co' nac Tad loo ryethe con', daa
tub rez loo mèn co' nac mènpe' daa.
31 Anze'f nè tín' gàca loo mèn co'se' tetìi
Diox mèn làth ndxecloo Diox loo mèn,
Diox co' nac thidte Diox co' naban.

32 Per ndxe'leque', te' lezo' gu' cón che'n
tiemp co' ngòc loo gu' thìb cua'a co'se' sete
mdub xnìi yéc gu' no co'se' sete mdub xnìi
lezo' gu' mden' gu' cón che'n Crist Jesús.
Tiempa ale mxec yèe gu' mden' gu' huax
yaltìi co'se' mdub ngu's mèn gu'. 33 Ngòc gu'
mèn co' mxac yaltìi co'se' mdub ngu's mèn
gu' thìb cua'a. Thìba con' ndxè'.

Le' tedib na, thidte mqueltàa gu' con
mèn co' mxac yaltìi no yalndyub ngu's par
lyath no gu' prob mèna. 34 Gu' anze'f mblyat
lezo' gunèe gu' mèn co' mque' lezi'f. No
iante con'ada. Ndxe'leque', mdyac lezo' gu'
co'se' mbli huan' mèn con' mque no gu'
tac gu' nonque' no naneeque' gu' le' gu'
ngue no más con' co' anze'f ntac loo bé'
co' nac con' ndac co' ne'lith node no con'
co' ne'lyuxte. 35 Ne'gàcte gu' mèn co' ndxàc
chop loo chop la's loo cón che'n Crist. Mèn
co', lìcque', ndxàp yalxla's loo Diox, mèna
càaya'que' yalndxax co' ta' Diox loo mèna.
36 Naquinque' tolo cha'la's gu' láth nzi tee
ban gu' làth xtàa gu' loo izlyo' ndxè' par
tolo li gu' co' nee lezo' Diox. Le' sya, càaya'
gu' ryethe con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo
gu'. 37 Tac loo xti's Diox ndub di's co' mbez:

Le'n taandxep tiemp yi'th xa' co'
ndxath yi'thque' no ne'lyen'te xa' par
yi'th xa'.

38 Per nase mèn co' nac mèn nalì
no mèn nambìi, mèna nzi tee banque'
loo con' co' ndxela's mèna loo Diox.
Per chele' ndxep mèna que tee xà' loo
cón chenen, ne'tyacte lezon ñèen mèna,
ndxab Diox.

39 Per na' inacte xal taamas mèn co' ndyoo
xà' lezo' loo cón che'n Tad Crist par bere
mèn, que tee li mèn xal mque tee li mèn
ndoore' yòo mèn loo cón che'n Tad Crist
par mblyux mèna. Ndxe'leque', nac na'
mèn co' ndxàp yalxla's loo Diox por cón
che'n Jesucrist par que no na' yalnaban
thidtene. Ne'ryo' xà'de alm na' loo Diox
thidtene.

11

Trè' ndlu' co'se', lìcque', ndxela's mèn loo Diox por cón che'n Crist, ya yende con' más ndxàc falt par yòo ban no mèn Diox.

1 Mèn co', lìcque', ndxàp yalxla's loo Diox
por cón che'n Crist, mèna ngobe'que' gàc
con' co' nzi queeque' lezo' mèna co' li Diox
loo mèna. No mèn co' ndxela's loo Diox
por cón che'n Crist, mèna mbìn di's che'n
Diox no nque tee ban mèna xal ñibe' Diox
tac mèna nonque' le' con' co' gunii Diox
cón che'n con' co' indxú'de loo na' nac
con' lìcpe'. 2 Lìcque' nac di's ndxè' tac mèn
gox co' ngòc xudgool na' co' ngo ban póla
ngòp yalxla's loo Diox. No mbli mèna co'
mnibe' Diox axtaque' yub Diox mda' cuent
cón che'n mèn gox co' ngòc xudgool na'
huenque' mbli mèna no mque tee ban lì
mèna loo Diox.

3 Por yalxla's co' ndxàp na' loo Diox,
nonque' na' no naneeque' na' ante gunii
Diox no mnibe' Diox ngòcsua' ryethe con'
co' nziri'. Cona nee di's, le' ryethe con' co'
ngòcsua', por cón che'n con' co' nzo la's
nii Diox no la's ya' Diox no maste ngòcsua'
con'. Con' co' nzo la's nii Diox no la's ya'
Diox indxú'de loo mèn.

4 Abel co' ngòc xgan' ner mbi' co' ngo ban
loo izlyo' co' ngòc Adán, Abel ngòp yalxla's
loo Diox. Por cona, más con' ndac ngòc
má' co' mbeth Abel par mteri'th mtecan'
Diox cón che'n xquin Abel no xtol Abel loo
Abel leque con' co' mblec Caín, hues Abel,
loo còo' par mdix Caín par mteri'th mtecan'
Diox cón che'n xquin Caín no xtol Caín loo
Caín. Por cona, mblo ro Diox nalì no nambìi
ngòc Abel no anze'f ngòo lezo' Diox gunèe
Diox má' co' mbeth Abel par mdix Abel par
mteri'th mtecan' Diox cón che'n xquin Abel
no xtol Abel loo Abel tiempa. Cona, axta
nalle' con' co' mbli Abel, por ngòp Abel
yalxla's loo Diox tiempa, con'a ndlu' loo na'
ndxàal gàp na' yalxla's loo Diox, ne.

5 Enoc ngola's loo Diox, ne. Por cona,
ne'ngathte Enoc. Ne' ne' ngzal Enoc loo
mèn tiempa tac Diox mbi'th xi Enoc loo
izlyo'. Mbe' Diox Enoc loo bé' co'te' nzo
Diox. Ndoore' hue' Diox Enoc, Diox mda'
cuent ngòo lezo' Diox Enoc. 6 Per mèn co'

indxàpte yalxla's loo Diox, yende mod li
mèna con' co' yòo lezo' Diox. Tac mèn co'
lya's yòo loo cón che'n Diox, naquinque'
yila's mèna le' Diox nzoque', no làth xtau'a,
naquinque' gàp mèna yalxla's le' Diox,
lìcque', li con' ndac loo mèn co' ngòo loo
cón che'n Diox con dib nzo yéc mèn no con
dib nzo lezo' mèn.
7 Noé, ne, ngòp yalxla's loo Diox.
Mdubdi's Noé loo Diox. Co'se' ndxab Diox
cón che'n con' co' gàc loo Noé, mtlo Noé
mbli nab Noé thìb yòoyaa roo par lyá' ryete
mèn guliz Noé loo con' ryes. Tataa mod
mzib quìi Noé' mèn tiempa tac ne'ngala'ste
mèna ro Noé. No ngòcque' di's co' gunii
Noé. Tataa mod mblo ro Diox ngòc Noé
thìb mbi' nalì no thìb mbi' nambìi loo Diox
tac ngòp Noé yalxla's loo Diox no ngola's
Noé loo Diox.
8 Abraham, ne, ngòp yalxla's loo Diox.
Co'se' ndxab Diox loo Abraham ryo' Abra-
ham liz Abraham no làaz Abraham par ya
Abraham no zin Abraham axta co'te' càaya'
Abraham lugar co'te' yòo ban Abraham
par gàc che'npe' Abraham lugara, pues,
mdubdi'sque' Abraham loo Diox. Sya, ale
ngro' Abraham axta ne' ne' ñee Abraham
pá zin Abraham no pá ya Abraham. 9 No
por ngòp Abraham yalxla's loo Diox, ngo
ban Abraham xal mèn tith làaz mèn co'te'
mcàbgòn Diox loo Abraham gàc che'npe'
Abraham yiloa. No ngo ban Abraham làaz
mèna le'n thìb yòo mantyad no maste.
Látha, ngóol Isaac, xgan' Abraham. No
ngóol Cob, xgan' Isaac, tya co'te' thidte
mban no Abraham ryete myen' xin' Abra-
ham. No látha, mcàbgòn Diox leque con'a
loo Isaac no loo Cob xalque' mcàbgòn Diox
con' loo Abraham li Diox con' loo Abraham.
10 Abraham mdub quee lezo' axtaque' zin
Abraham ciuda co' mblec tee yub Diox no
co' mxít té'f yub Diox xal thìb maistr al-
bañil, co' nee di's, nac leque loo bé'.
11 No leque yub Sar ngòp yalxla's loo Diox.
Ngòc Sar mèn rnith. Co'se' ngolo nguri'th
tiemp ngòc Sar myen'got no ne'ndante xin'
Sar axta ngòc Sar thìb xa'gotgool, Diox
mbli thìb yalguzye' loo Sar. Ale tiempa
mquéeloo thìb xin' Sar loo Sar. No mxan
gox Sar thìb xgan' Sar. Ngòc con'a loo Sar
tac ngola's Sar loo Diox le' Diox lique' co'
mcàbgòn Diox li Diox loo Sar. 12 No por
cón che'n thidte mbi' co' ngòc Abraham co'
yamerle' gath loo yíizgool, bin mbi'a ngos
mdyàl xal mbèelbé' co' nzi'f loo bé' no xal
yux co' nziri' ro níttó', co' nee di's, mque no
mbi'a huax bin axta yende chó mèn gác lab
mèn co' ngòc bin mbi'a.
13 Ryete loo mèn co' mcàbgòn Diox
tiempa, ryete mèna ngola's axta nguth
mèna. Mèna ne'ncàaya'de ryete con' co'
mcàbgòn Diox loo mèn tiempa ndoore' gath
mèn. Ante ngòca loo mèna tiempa xal
thìb con' co' tith tith mbyú' loo mèna.
No mdyac lezo' mèna tac gunèe mèna cón
che'na ndoore' gàca. Por cón che'n cona,
mblo ro mèna nac mèna mèn tith làaz chol
mèn co'te' ndxòo mèna. Lomisque' mod,
mblo ro mèna inacte mèna mèn che'npe'
izlyo' ndxè'. 14 Mèn co' ndyoodi's tataa,
clarleque' ngo ro mèna le' mèna ngue
cua'n thìb lugar co'te' cuec mèna nacionpe'
mèna. 15 Chele' mèna ngli xtùuz cón che'n
co'te' ngro' mèna, lìcpe' ba'i, ngàcque'
mbere mèna, mbii mèna tedib vez co'te'
ngro' mèna. 16 Per ale ndxe'leque', mblya's
mèna que no mèna thìb nación co' gàc
thìb nación más ndac, co' nee di's, gàc thìb
nación gáp loo bé' co'te' nzo Diox. Por
cona, Diox inthyonte par ryo' lèe Diox Diox
che'npe' mèna. Tac Diox mbli nable' thìb
ciuda co' gàc ciuda che'npe' mèna.
17 Abraham ngola's loo Diox, ne. Co'se'
mbli Diox preb loo Abraham ñeene' ché'
tyubdi's Abraham loo Diox, Abraham
mdubdi'sque'. Mxen Abraham cuchi no
nda no Abraham Isaac co' ngòc thidte xgan'
Abraham par yi'f yèe guthxù' Abraham
Isaac xalque' mnibe' Diox loo Abraham li
Abraham. Tataa mbli Abraham par mblu'
Abraham loo Diox le' Abraham ngola'sque'
loo Diox mastale' angoluxte Isaac mcàbgòn
Diox le' Isaac gàc xin' Abraham. 18 Ndxab
Diox loo Abraham: Por cón che'n Isaac yas
yàl bin co' gàc bin lùu. 19 Tataa mod mblo
ro no mblu' Abraham le' Diox nac Diox roo
Diox xèn co' ndxác ngo xban mèn nguth.
Por cona, co'se' ndxab Diox loo Abraham:
Ne'guthtel xgan'l, ey, hora mden' Abraham
le' Abraham mcàaya' xgan' Abraham co'
ngro xban làth mèn nguth.
20 Isaac co' ngòc xgan' Abraham ngola's
loo Diox. Por cona, ndxab Isaac loo Cob
no loo Sau co' ngòc ryop xgan' Isaac: Diox
huen nda gu'. Gàc con' ndac loo gu', ndee
gu'. Làth xtau'a, Isaac ngue li xtùuz cón

che'n con' co' gàc loo bin myen'a yiloa.
21 Cob, ne, co' ngòc xgan' Isaac ngola's loo
Diox. Por cona, co'se' ngue tin liz Cob, gunii
Cob Diox loo mèn guliz Cob. Ndxab Cob
loo xot Cob co' ngòc xin' Chè, ne: Diox
huen nda gu'. No láth ngurez Cob Diox,
mdoo xo'f daa Cob loo yaagàa co' ndyen
Cob. 22 Chè, ne, co' ngòc xgan' Cob, ngola's
loo Diox. Por cona, co'se' nax tin liz Chè,
gunii Chè cón che'n mèn nación Israel le'
mèn nación Israel ryo' le'n nación Egipt par
ya ban mèna tedib lugar. No mnibe' Chè
loo mèna xá mod li no mèna zith Chè co'se'
gàc Chè thebol tiempa no co'se' ryo' mèn
nación Israel le'n nación Egipt.

23 Xud Moisés no xna' Moisés ngòp
yalxla's loo Diox, ne. Por cona, co'se'
ngóol Moisés, mèn guliz Moisés mcasloo
Moisés le'n son mbe' tac gunèe mèna anze'f
nabe's ñaa Moisés. No ne'ngzebte mèn
guliz Moisés loo yalñibe' che'n rey tiempa.
24 Moisés, ne, ngòp yalxla's loo Diox. Co'se'
ngolo mbryoo mxyèn Moisés, mcà di's
Moisés loo mèn co' mbez le' Moisés nac
xgan' rsap Faraón. 25 Ndxe'leque', mdoo
lezo' Moisés más huen tyactìi Moisés con
mèn nación che'npe' Diox leque tyac lezo'
Moisés loo cón che'n xtol mèn co' nda'
gust lezo' mèn no co' nac thìb gust co'
nda' mèn lezo' mèn le'n ndxep huiz no
maste. 26 Tac Moisés mbli xtùuz más huen
gàca loo Moisés chele' Moisés tyactìi ryete
yalndyub ngu's cón che'n Crist leque li
Moisés gan ryete tesor che'n mèn nación
Egipt tac mdyóo Moisés cón che'n con'
ndac co' gàc loo Moisés yiloa. 27 Por ngola's
Moisés loo Diox, ngro' Moisés nación Egipt.
Ne'ngzebte Moisés gàc nayi' rey Faraón loo
Moisés. Moisés mnibe'que' lezo' li Moisés
sirv loo Diox xal mèn co' ngue hui' loo Diox,
Diox co' yende mod hui' mèn loo.

28 Por ngòp Moisés yalxla's loo Diox,
mnibe' Moisés loo mèn nación Israel li
mèna thìb lni co' lèe lni pasc, co' nee
di's, ngòc huiz co'se' mtà mèna ren che'n
mbacxil' lad puert liz mèn xal mnibe' Diox.
Tataa mbli mèna tac leque hora Diox mtel'
thìb angl par ya yuth angl rye myen' ndlyo
rye liz mèn nación Egipt co'te' ne'ntàde
mèn ren mbacxil' lad puert xal mnibe'
Diox li mèn nación Israel. 29 Mèn nación
Israel, ne, ngola's loo Diox. Mbri'th mèn
nación Israel le'n níttó' co' lèe Níttó' Nane
Ren xal loo yòo biiz. Per ale ndxe'leque',
co'se' mblya's mèn egipt riid mèn egipt le'n
níttó'a, mtau' nít loo mèn nación Egipt no
nguáp ryete mèn le'n nít.

30 Por ngola's mèn nación Israel loo Diox,
ngòb che ftoo che'n ciuda Jericó co'se'
ngolo gaz huiz mblo mèn nación Israel
vuelt xàn' btoo che'n ciuda Jericó. 31 Rahab
co' ngòc thìb xa'got co' mbli yalburrid
ndoore', Rahab ngola's loo Diox. Por cona,
mblyá' Rahab co'se' mbeth mèn nación
Israel mèn Jericó co' ne'ngala'ste no co'
ne'ndubdi'ste loo Diox. Mblyá' Rahab tac
mblyath no Rahab mèn nación Israel co'
ngua la's loo mèn ciuda Jericó.

32 ¿Cón más tolo niin loo gu'? Ya yende
con' más tolo niin loo gu'. Ya ne'lyathte
daa par tolo tyoodizen cón che'n con' ngòc
loo thìb mbi' co' ngro' lèe Gedeón, no cón
che'n tedib mbi' co' ngro' lèe Barac, no cón
che'n tedib mbi' co' ngro' lèe Sansón, no
cón che'n tedib mbi' co' ngro' lèe Jefté, no
cón che'n tedib mbi' co' ngro' lèe David co'
ngòc rey póla, no cón che'n tedib mbi' co'
ngro' lèe Samuel, no cón che'n rye mèn
co' mde'th di's co' ndxab Diox póla. 33 Por
ngola's rye mèna loo Diox, mbli mèna gan
loo xó' loo chol nación. No mxo'f zin'
mèna zin' co' ngòc zin' natú' no zin' nambìi.
Mblyath no Diox mèna xal mcàbgòn Diox
lyath no Diox mèna. Diox mblyath no mèna
par mtau' mèna ro mbeestoope'. 34 Por
ngola's mèna, mbli mèna gan ne'nso'de no
ne'ntecte quìi bèel mèna. Mblyá' mèna
loo yalguth co'se' mblya's nguth mèn co'
ngòc ngolo ngola's mèna con cuchi no spad.
Diox mda' fuerz loo mèna. Ngòc mèna mbi'
tín' loo xó'. Mbli mèna gan mxon' sol-
ndad co' ngòc ngolo ngola's che'n mèna loo
mèna, solndad co' ngòc solndad che'n tedib
nación. 35 Ngo xa'got co' mcàaya' xin' co'
ngro xban làth mèn nguth. Ngo taandxep
mèn mdin yaa mèn no mdin quèe mèn
co' ngòc ngolo ngola's mèna axta nguth
mèn. Mèna ne'ndalte, no ne'ngzebte, no
ne' ne' nglá' mèna loo con' ryes tac mèna
ngure queeque' lezo' ryo xban mèna loo
thìb yalnaban co' nac thìb yalnaban más
ndac. 36 Taamas mèna mxactìi loo yalndyub
ngu's co'se' mdin mèn ye'rsin' prob mèna.
No axta mdub dó' mèn ye'rsin' ya' prob
mèna no mdub dó' mèn ye'rsin' nii prob

mèna con caden no mque' mèn ye'rsin'
prob mèna lezi'f. 37 No mbuaa'd què mèn
ye'rsin' prob mèna. Mbli rol mèn ye'rsin'
mèna con sierr. Mbli mèn preb mèna
neene' ché' tlu' mèna mod co' ndxela's
mèna loo Diox. Mbeth mèn ye'rsin' prob
mèna con spad. Mque tee prob mèna par
nedrè' no par ned ba'. Ngòc xab mèna yid
mbacxil' no yid chiv. Mxactìi prob mèna
axta plóthe. Mxi yéc mèna no mxi lezo'
mèna axta plóthe. Mbli mèn ye'rsin' con'
ye'rsin' axta plóthe mblya's mèn con prob
mèna. 38 Axta ne' ne' indxàal que tee ban
prob mèna làth mèn izlyo' tac axta arid
naxin no nayi' nac mèn izlyo'. Mque tee
ban ndxep prob mèna le'n yix no le'n huan
no co'te' nagán. No ngo ban mèna le'n lyo'
no le'n chol ye'r yòo. 39 Loo ryete prob mèna
mda' Diox cuent ndac cón che'n prob mèna
tac ngola's mèna loo Diox loo ryethe con'
mxactìi mèna. Per prob mèna ne'ngnèede
no ne'ncàaya'de mèna con' no ne'ngàcte
con' loo prob mèna co' mcàbgòn Diox li
Diox loo mèna yiloa. 40 Tac Diox mnibe' loo
lezo' Diox li Diox thìb con' más con' ndac
loo prob mèna no loo na'. Por cona, Diox
mbli par thidte ngòc mèna mèn nalì no mèn
nambìi loo Diox leque mod co' ndxàc na'
mèn nalì no mèn nambìi loo Diox nalle'.

12

*Ante loo Jesús no loo cón che'n Jesús hui'
mèn no ñaa mèn.*

1 Tataaque' nonque' na' no naneeque' na'
nzo thìb baan mèn co' nalì no nambìi mque
tee ban loo Diox. Mèna be' ndlu' no nda'
mèna cuent por cón che'n ryethe yaltìi, co'
ngòc loo mèna axta plóthe por cón che'n
Diox, le' mèna, lìcque', ngola's loo Diox no,
lìcque', mdubdi's mèna loo Diox. Por cona,
lá' na' ryete con' co' nca' no co' ncà loo na'
thìb lad par que tee ban ndac na' no que
tee ban lì na' loo Diox. No lá' na' rye xquin
na' no xtol na' co' ndryo' ndlyen' lezo' na' li
na' thìb lad. No cha'la's na' no xec yèe na'
láth nque tee li na' con' co' ñibe' Diox loo
na' axta gath na' xal co'se' nque' thìb mbi'
carre par li mbi' gan thìb puest. 2 Thidte
gàc xtùuz thìb thìb na' no thidte gàc lezo'
thìb thìb na' ante loo cón che'n Jesús no
tyóo na' cón che'n xá mod mxactìi Jesús.
Jesús nac xa' co' mblo xnee, no co' mbli
nab, no co' mxo'f zin' ryete con' co' nac cón
che'n ryethe con' co' ndxela's na'. No mbli
Jesús ryete con' co' ngòcpe' loo Jesús par
tataa mod ngola's na' no ndxàp na' yalxla's
loo Jesús. Ale mxactìi Jesús axta plóthe
no ne'ngthonte Jesús nguth Jesús loo cruz.
Tac Jesús nonque' no naneeque' Jesús co'se'
yilo riid yaltìia loo Jesús, tyac lezo' Jesús
no thidtene xo'f nde' xo'f ndla' lezo' Jesús.
Ngolo mxactìi Jesús, nguáp Jesús loo bé' par
ngua tub Jesús cuat Diox ladlì co'te' ndub
Diox.

3 Ftyóo gu' no bli gu' xtùuz co' huenleque'
cón che'n Jesús xal mtetìi mèn ye'rsin' co'
ngòp xtol Jesús axta plóthe. Chele' gu' tataa
tyóo no li gu' xtùuz, ne'gàcta loo gu' par
yizan gu' no tyoo xà' lezo' gu' no guu's lezo'
gu' loo cón che'n Jesús. 4 Tarte gàca loo gu'
guth mèn gu', mèn co' gu' mbyoo tac ñee
gu' ncua'n mèna xquin mèna. No por cona,
ndlya's mèna guth mèna gu'. Per tarte guth
mèn nec thìb gu'. 5 ¿Ché' mblyathla'sle' gu'
di's co' mco'x Diox loo gu' por nacle' gu'
xin'pe' Diox, cà'? Hui' gu' nexa. Taandxè'
mbez loo libr co' nac xti's Diox. Ndxab Diox:

> Gu' co' nac xin'pe'en, ne'gabte gu' loo
> lezo' gu': Susque' ngue tetìi Diox nu',
> co'se' li Diox gàc yaltìi loo gu'. Ne' ne'
> tyoo xà' lezo' gu' co'se' nado' di's nado'
> cuent yoon gu' ndxep.
>
> 6 Tac Tad Diox ñibe' loo mèn xá mod
> ndxàal que tee ban mèn, mèn co' nque'
> lezo' Diox ñèe Diox, mèn co' ndxàc loo
> Diox xal xin' Diox. Diox ntetìi mèna
> ndxep par té'th mèna no te' lezo' mèna
> xá mod ndxàal que tee ban mèna.

7 Fxec yèe gu' axta plóthe co'se' tetìi Diox
gu' ndxep tac Diox ngo cuent nac gu'
xin'pe' Diox. ¿Ché' ngue li gu' cuent yende
myen' co' nac xin' thìb gundan co' ne'ta'de
xud che'n, cà'? Yende xàa. Xo'fque' gundan
bar lad myen'. 8 Per chele' Diox ne'tetìide
gu' xal ndxàca loo ryete mèn co' nque' lezo'
Diox ñèe Diox, loo Diox nac gu' xal mèn
co' nac xin' huan no inacte gu' xin' thidte
xud no xin' thidte xna' xal ñibe' ley co'
mxo'f Moisés loo mèn. 9 Más de cona, co'se'
ngòc na' myen' bix loo xud na' no loo xna
na', xud na' no xna' na' mtinque' na' no
mbyooque' xud na' no xnaa na' na'. Làth
xtau'a, ngòp na' mod loo xud na' no loo
xna' na'. Ale'que' loo Diox co' nac xud na'
co' nzo loo bé' más ne' gàp na' mod ñèe
na' no ne' ne' tyubdi's na' ro xud na'a par
ban no na' xud na' Dioxa yiloa. 10 Per xud
na' no xna' na', lìcpe' ba'i, nagabte huiz

mda' xa' che'n na' no nagabte huiz mbyoo
xa' na' xal nee lezo' xa', ¿lé'? Per Diox
ngyoo na' no ntetìi Diox na' par càba gàc
más con' ndac loo na' par gàc na' xal nac
Diox co' nac Diox natú'. [11] Lìcpe' ba'i, in-
dyubla'ste na' tyactìi na' co'se' ndxàc yaltìi
loo na'. Ndxe'leque', ten' na' ndxàc nè loo
na'. Per mastale', co'se' mxactìi mèn co'
ngòc yaltìia, ndxe'leque', más ndxàc con'
ndac loo mèn par ndxàc mèn mèn nalì no
mèn nambìi loo Diox. No ncàba rye nda
mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn, loo
mèn co' mté'th chonon tataa mtetìi Diox
mèna.

Anze'f ryes naca loo mèn chele' mèn tè'b no cà di's mèn loo co' nac xti's Diox.

[12] Por cona, ngue niin loo gu': Bli gu'
par ye'th lezo' gu' no bli gu' par tolo ye'th
lezo' xtàa gu' loo cón che'n Crist xal ndxàca
co'se' ndxòo fuerz ya' mèn co' nguu's no xal
ndxàca loo mèn co' ndyen mbii yéc xib no
ndxoo fuerz yéc xib mèna par ndyoo ga'i
par tyoo lì mèna. [13] Fque tee ban lì gu' loo
cón che'n Crist par tataa mod co'se' ñèe
mèn co' mbuu's xtùuz no mèn co' ndoo xà'
lezo' loo cón che'n gu' xal nzi tee ban gu'
loo Crist, sya, mèna ye'th lezo' que tee ban
mèna tataa, ne, xal co'se' ndxac nii mèn co'
mbryal no nii mèn co' mchu'f.

[14] Fcua'n gu' mod par que tee ban gu' rye
nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'. No
bli gu' par tolo ryo xà' gu' loo cón che'n
xab izlyo' par gàcque' gu' mèn che'npe'
Diox. Tac chol mèn co' ne'tyalte ryo xà'
loo cón che'n xab izlyo', nec thìb mèna
ne'hui'de loo Tad Diox. [15] Leque gu' bla's
loo gu' par gàca nec thìb mèn co' nqueltàa
no gu'a, tyoo xà' lezo' no ryo xà' mèna loo
con' co' ndlya's Diox angli Diox loo mèn.
No leque gu' bla's loo gu' par ne'gàcte gu'
mèn co' ndli ngòc nguàal con' làth mèn tac
ne'stolque' con' co' ndli gu'a zyal di's làth
xtàa gu' par tyub xèn tyub xyàn lezo' xtàa
gu'. Con'a ndli xol loo mèna no sate más
ndxòo cua'n mèn làth xtàa mèna par nteza'
mèn mèn loo cón che'n Crist. [16] Leque gu'
bla's loo gu'. ¡Anderhuen gu'! Nec thìb
gu' ne'lide yalburrid. Ne' ne' cua'n gu' xin'
huan gu'. Ne' ne' gàc gu' mèn co' ñii yèe ñii
tìi cón che'n Diox xal mbli Sau co'se' mse'
Sau ryete con' mcàbgòn Diox no con' co'
mdoo lezo' Diox angli Diox loo famil Isaac
por cón che'n Sau por thìb plat nítyèth co'
mda' Cob nduhua Sau. [17] Tac gu' naneeque'
no nonque' gu' loo mbli Sau con'a co'se' ale
mblya's Sau càaya' Sau di's ndac che'n xud
Sau, co' nee di's, li ley' Diox famil Isaac por
cón che'n Sau, Diox mcà di's no mchep di's
Diox loo co' mblya's Sau. Mastale' mdub
yo'f no mingo'r yen Sau, tant mbín' Sau,
tant ngulàa yéc ngulàa lezo' Sau, per ya
ne'nglide Sau gan ngàc con' ndac loo Sau
por con' ye'rsin' co' mbli Sau.

[18] Tac inacte gu' xal mèn nación Israel
co' mque tee loo Diox loo yii Sinaí co'te'
ngos quìi no bèel, co'te' mdoo bèel loo yii
axta plóthe, co'te' ngulàa yál'cuau no co'te'
mxyo'f mbiidó'. [19] Ne'ngònte gu' thìb ruid
che'n thìb trompet co' mbyèn. Ne' ne'
ngòn gu' di's co'se' mdoodi's merpe' Diox
con mèn nación Israel. Làth xtau'a, mèn
nación Israel mna'b loo Diox ya ne'tolode
tyoodi's no Diox mèna. [20] Mèn nación Is-
raela ne'ngxecte par tolo ñii Diox loo mèna
cón che'n con' co' mnibe' Diox loo mèna,
tant mzyeb mèna. Tac Diox mnibe' loo
mèna: Chele' chol má' co' ngue no mèna
ya zib loo yii Sinaí, nquin gaa'd què mèn
nación Israel má'a axta guth mèn má'a.
[21] Per, lìcpe' ba'i, con' co' mbyú' loo loo mèn
nación Israela ngòc thìb con' naze'f tín'
axta leque yub Moisés ndxab: ¿Cón co' ba',
yòo?, tant mzyeb Moisés no mxi'th Moisés
gunèe Moisesa. Thìba con'a.

[22] Le' tediba na, ale ndxe'leque', gu' nzo
gaxle' loo yii Sion, co' nee di's, tetac na'
le' yii Siona nac ciuda che'npe' Diox, Diox
co' nac thidte Diox co' naban. Cona nee
di's, ngòo na' loo cón che'npe' Diox. Cón
che'n di'sa nac ciuda Jerusalén cub co' nac
ciuda che'npe' Diox co' nzo loo bé'. No
ryethe angl co' nzo loo bé' co' yende mod
lab mèn nac che'npe' na', ne, tac ngòo na'
loo cón che'n thidte Diox co' naban. [23] Co'se'
ngòo na' loo cón che'n Diox, nqueltàa no
na' mèn co' ner ngola's co' nac xal hues
ndlyo na'. Lèe mèna ndub loo libr co' ndub
loo bé'. No lìcque' naca ngòo na' loo Diox
co' tub rez cón che'n ryethe mèn. No ngòo
nole' na' rye xpii mèn nalì no mèn nambìi
co' mtembìi Diox no co' mtelì Diox. [24] No
ngòo na' loo cón che'n Jesús co' nteri'th di's
che'n mèn loo Diox por cón che'n conveñ
cub. Cón che'n con'a ngòc loo Jesús co'se'
mxyo ren Jesús loo cruz. No ndlu' con'a
loo na' cón nac más con' ndac leque co'se'

mxyo ren che'n Abel.

[25] ¡Anderhuen gu'! Ne'chep di'ste gu' di's
che'n Diox co' gunii Diox loo gu'. Tac chele'
mèn nación Israel co' mchep di's loo Diox
ne'nglá'de loo con' ryes co'se' mdoodi's no
Diox mèn co'te' ngòc loo yii Sinaí, le' sya,
masre' con' tyactìi na' par ne'lyá'de na' loo
con' ryes chele' na' tè'b no chele' na' chep
di's di's che'n Jesús co' nco'x no co' ngue
go xo'f di's loo na' loo bé'. [26] Tiemp co'se'
mdoodi's Diox loo mèn nación Israel loo yii
Sinaí, ante mdoodi's Diox, mbuin izlyo'. Per
tedib lugar mde'th Diox no mcàbgòn Diox
thìb con' loo mèn. Ndxab Diox: Tedibte
vez cuinen izlyo' no iante izlyo'de cuinen.
Ndxe'leque', cuinen bé', ne. [27] Per co'se'
ndxab Diox: Tedibte vez cuinen izlyo' no
bé', cona nee di's, mblo ro Diox teche Diox
ryete con' co' ngüin, co' nac con' mblec
Diox no mxèn' Diox par yan' con' co' nac
nèe co' ne'huinte thidtene. [28] Por cona, gab
na': Diox quix U', Diox, loo Diox tac ngòole'
na' loo con che'n Diox par ñibe' Diox loo
na'. Mod co' ñibe' Diox loo na' ne'huinte no
ne'zye'de thidtene. Por cona, ndyac lezo'
na'. No li na' sirv loo Diox no li na' cas loo
Diox con dib nzo yéc no con dib nzo lezo'
na' xal ndxòo lezo' Diox. [29] Tac Diox na',
lìcque', nac thìb quìi no bèel co' ntec no co'
ntelux con'.

13

*Trè' ndlu' xá mod li mèn par li mèn con' co'
yòo lezo' Diox.*

[1] Lomisque' niin loo gu', ne: Toloque'
fque'que' lezo' gu' ñèe gu' thìb hues xtàa
gu' no tedib hues xtàa gu' xal thìb hue-
spe' gu'. [2] Tedib con', ne: Fte' lezo' gu'.
Ne'yathla'ste gu' ta' gu' posad loo mèn tith
co' nde na'b posad loo gu' par cued mèn
liz gu'. Pues chele' gu' ta' posad loo mèn
par cued mèn liz gu', nzoque' mod gàca loo
gu' xal ndxàca loo ndxep mèn co' ne'ta'de
cuent le' mèna ngue ta' posad loo angl, ne.

[3] Fte' lezo' gu' cón che'n prob mèn co'
ngue lezi'f. No bli gu' cuent no gu' nac mèn
co' ngue lezi'f con mèna. Bli gu' xtùuz cón
che'n ryethe con' co' ndyactìi chol mèn por
cón che'n Jesucrist no fte' lezo' gu' le' gu',
ne, ngue no bél'yòo lad gu' co' tyactìi chele'
mèn tetìi gu'.

[4] Leque gu' bli cas gu' no bnibe' gu' loo
taamas mèn le' taamas mèn li cas loo yal-
nibe' co' ñibe' Diox loo mèn co'se' nselya'
mèn. No bnibe' gu' le' mèn co' mselya'a
ne'quith node mèna yalnibe' co' mnibe'
Diox loo mèna, co' nee di's, ne'chi'xte mèna
yéc xin' sa'l tedib mèn par gàc mèna xtoo
mèn. Tac Diox tub rez loo chol mèn co'
nchi'x yéc xin' sa'l tedib mèn par gàc mèna
xtoo mèn. No tub rez Diox loo chol mèn co'
cua'n xin' huan mèn.

[5] Ne'gàcte gu' mèn co' arid ndxath nquìi
ñèe tmi. Ndxe'leque', ftac lezo' gu' no blec
lezo' gu' loo con' co' ngue note gu' tac yub
Diox gunii: Daa ngue tee noque' gu'. No
ne'lá'ya'den gu' thidtene. [6] Por cona, gab
na' con dibaxla's:

Diox ngue que tee noque' daa. Por
cona, inzyebte daa loo con' co' ndlya's
mèn li no mèn daa.

[7] Fte' lezo' gu' cón che'n mèn co' ndyoo
ner no co' ndyoo naa loo gu', mèn co'
mde'th no co' gunii cón che'n xti's Diox loo
gu'. Bli gu' xtùuz cón che'n xá mod nque
tee ban ndac mèna loo Diox. Fque tee ban
gu' xal nque tee ban mèna loo co' ngola's
mèna loo Diox.

[8] Jesucrist thidtene ne'zye'de. Xalque'
nac Jesucrist póla, tataaguè' nac Jesucrist
nalle' no tataaguè' nac Jesucrist le'n tiemp
co' nde nque. [9] Ne'ta'de gu' lugar co' xà'
mèn xtùuz gu' no lezo' gu' loo cón che'n
Crist Jesús por cón che'n xley' co' nac tedib
xley' mèna. Tac más huen gàca loo mèn
le' lezo' mèna no xtùuz mèna gàc nèe loo
mèn loo con' co' nac con' ndac co' angndli
Crist loo na'. Ne'gàcte con' ndaca por
cón che'n costumbr co' ngue no mèn loo
con' ndxuhua mèn tac costumbra yende
cón ntac loo mèn co' tolo ndyoo nque loo
costumbra.

[10] Na' ngue no thìb xa' co' xà'le' ngòc
yaltìi loo xal thìb má' co' mbeth mèn loo
còo', co' nee di's, nac Crist Jesús. No
mèn co' be' ngue no costumbr co' be' ndli
sirv loo tabernaculogool, mèna indxàpte
permis hua con' co' nzi'f loo còo'a, co' nee
di's, yende mod yòo mèna loo cón che'n
Crist. [11] Co'se' ngòc tiemp che'n tabernac-
ulogoola, ante ren che'n má' co' ndxuth
mèn, ndxòo no nguley' roo nguley' xèn
rena le'n ryop le'n tabernáculo par ndlu'
nguley' roo nguley' xèna rena loo Diox

par teri'th tecan' Diox cón che'n xtol mèn
nación Israel. Le' bél' má' co' ndxuth mèna
na, nda tec mèn bél'a thìb lad co'te' ndub
campament co'te' nzo ban mèna. 12 Por
cona, lomisque' mod ngòca loo Jesús, ne,
mxactìi Jesús. Mbe' mèn Jesús thìb lad ro
ciuda Jerusalén par ngue yuth mèn Jesús
par tataa mod mteche Jesús mèn co' ngòc
che'npe' Diox loo cón che'n xab izlyo' por
cón che'n renpe' Jesús. 13 Na', ne, negadi's
yòo na' loo cón che'n Jesús xal ngòca loo
Jesús co'se' mbe' mèn Jesús thìb lad ro
ciuda Jerusalén, co' nee di's, ryo xà' na' loo
costumbr co' ngue no xtàa na' par xec yèe
na' loo yalnathon no loo yaltìi co' ndxàc loo
na' por cón che'n Jesús xal ngòca loo Jesús
chele' na' tyactìi tataa. 14 Tac ingue node
na' thìb ciuda co'te' yòo na' thidtene trè'
loo izlyo' ndxè'. Per nzi quee lezo' na' cón
che'n thìb ciuda co'te' yòo ban na' thidtene
yiloa le'n tiemp co' yi'th nque. 15 Por cona,
por cón che'n Jesús ndxàal lu' na' na' loo
Diox xal mbli mèn co' mdix cón che'n xtol
loo Diox, co' nee di's, gab na' di's roo di's
xèn cón che'n Diox loo Diox no li na' par
xyo'f lèe xyo'f xti's Diox. 16 Ne'yathla'ste
gu', tá, par tolo li gu' con' ndac loo xtàa gu'
no ta' gu' ya' gu' loo xtàa gu' co'se' nquin
xtàa gu' gu' no blyath no gu' xtàa gu' co'se'
naquin xtàa gu' gu' no co'se' nde che con'
loo xtàa gu' tac co'se' ndli gu' rye con'a,
anze'f ndxòo lezo' Diox ñèe Diox gu'.

17 Ftubdi's gu' loo mèn co' ndyoo ner no
loo mèn co' ndyoo naa loo gu' no gòc gu'
mèn nado' loo mèna. Diox mxo'f zin' loo
mèna par lu' mèna loo gu' cón che'n Diox.
Nda' mèna cuent loo Diox, ne, xá mod mxo'f
zin' mèna con' ngue lu' mèna loo gu'. Bli
gu' co' ñibe' mèna par tyac lezo' mèna cón
che'n gu'. Tataa mod ne'xide lezo' mèna.
Tataa mod gàc con' ndac loo gu', ne.

18 Gurez gu' Diox por nu' tac nu' nden'
lezo' le' nu' ndxàp xtùuz ndac no xtùuz nalì
loo cón che'n Diox. No ndlya's nu' que tee
ban ndac nu' loo ryethe con' ndac. 19 Por
cona, por fuerz tolo ña'ben loo gu' tolo cuez
gu' Diox por daa par gàca loon, chàa, gal
neen máa gu' par nedrè' tedib vez.

Trè' ngue na'b mbi' co' mque' ye's ndxè' loo Diox li Diox gàc con' ndac loo mèn. No ngue nii mbi' Diox con taamas mèn co' nzo no mbi' loo mèna.

20 Diox ndli par nagàl yo lezo' mèn loo
Diox. Diox ndli par cue mèn rye nda mèn
no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn, ne. Tad
Jesucrist nac xa' roo xa' xèn. Nquenap
Tad Jesucrist mèn co' nac mèn co' ndxela's
loo Tad Jesucrist xal thìb mbi' co' nquenap
no nqueno mbacxil'. Diox mblo xban Tad
Jesucrist na' làth mèn nguth. Por cón che'n
ren Tad Jesucrist co' mxyo par mbyan' nèe
thìb conveñ cub thidtene, 21 ndlyazen le'
Diox li' le' gu' gàc mèn nalì no mèn nambìi
par tataa mod li gu' co' nee lezo' Diox. No
ndlyazen le' gu' li ryethe con' co' ndxòo
lezo' Diox loo Diox por cón che'n Tad Je-
sucrist. No ndlyazen gàc con' roo con' xèn
loo Tad Jesucrist le'n lín' co' ntlo, no le'n
lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node.
Tataaque' gàca.

22 Per daa ña'b loo gu', mèn huesen por
cón che'n Crist, le' gu' xec yèe loo di's co'
mco'xen loo gu' ndxè' tac ndxepte di's nac
di's co' mque'en ye's loo gu', ndyaquen.
23 Trè' ngue tel'en di's cón che'n hues na',
Timote, loo gu' le' mèn co' ngòc ngolo
ngola's mblá'le' Timote. Chele' Timote,
chàa, yi'th nee máa daa, sya, yi'th ryop nu'
Timote co'se' gal neen máa gu' par nedrè'.

24 Gunii gu' Diox loo ryete mèn co' ndyoo
ner loo gu' no co' ndyoo naa loo gu'. Gunii
gu' Diox loo ryete mèn co' mblo' xà' Diox
loo cón che'n xab izlyo' par ngòc mèna
mèn che'npe' Diox. Mèn co' nac mèn che'n
nación Italia ngue nii Diox loo gu' trè', ne.

25 Ndlyazen le' Diox li anggàc rye loothe
con' ndac loo ryete gu' par nedrè'.
Taandxè' gàca loo gu', ndee gu'.

Cart Co' Mque' Santiau Ye's Loo Mèn

Cart co' mque' Santiau ye's loo mèn co' ngola's loo cón che'n Crist, mèn co' mque tee re's pál.

1 Daa co' lèe Santiau, nac daa mbi' co'
nxo'f zin' zin' che'n Diox. No nac daa mbi'
co' nxo'f zin' zin' cón che'n Tad Jesucrist.
Daa ngue nii Diox loo gu' co' nac mèn che'n
si' fchop ned mèn co' nac mèn nación Israel
co' nzi tee re's dib athu loo izlyo' le'n rye
nación.

Trè' ndlu' ryethe con' ndxác Diox par li Diox anggàc con' ndac loo mèn.

2 Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, ndxàal tyac lezo' gu' co'se' ndxàc
chol yalndyub ngu's no chol yaltìi loo gu'.
3 Tac gu' nonque' no naneeque' gu' co'se'
ndxela's mèn no ndxàp mèn yalxla's loo
Diox no loo cón che'n Diox, látha ndxàc
chol yaltìi loo gu' par ndxàc preb gu' par
ñee Diox ñeene' ché' tyubdi's gu' loo Diox.
Le' sya, tataa mod té'th gu' par gàc gu' mèn
co' ncha'la's no mèn co' nxec yèe yilo riid
ryethe con'a loo gu'. 4 Ne'sode gu' yéc gu'
setilte. Ne' ne' ta' gu' lugar lyàa xyàn lezo'
gu' setilte. Ndxe'leque', tolo gàc gu' mèn
co' ncha'la's axta gàca loo gu', lìcque', nac
gu' mèn ndac loo Diox co' mté'th, no co'
mda' cuent, no co' ndyubdi's ndac loo cón
che'n Diox.
5 Chele' chó gu' nden' ne'gácte gu' li gu'
con' ndac loo co' nac cón che'n Diox, gurez
gu' Diox no bna'b gu'i loo Diox. Le' sya, Diox
li par gác gu' li gu' con' ndac co' ndlya's
gu'. No co'se' Diox li par gác gu' li gu' con'
ndaca, ne'lide Diox con'a xal mèn co' pente
nda' ndxep con' loo xtàa mèn. No ne'lide
Diox loo gu' xal mèn co' asendli mbez nguix
con' loo xtàa mèn. 6 Per chele' gu' ña'b no
cuez gu' chol con' loo Diox par gàca loo gu',
naquinque' yila's gu' loo Diox no gàp gu'
yalxla's loo Diox le' Diox li par gàca loo gu'.
No ne'gànte lezo' gu' le' Diox ne'lide nec
thìb con' co' ña'b gu' loo Diox. Diox lique'
par gàca loo gu'. Tac mèn co' ngàn lezo'
no co' ndxàc chop lezo' loo cón che'n Diox,
xtùuz mèna nac xal ol che'n níttó' co' nxít
too mbii thìb lad tedib lad loo níttó', co' nee
di's, indli nèede mèn xtùuz mèn no lezo'
mèn loo cón che'n Diox. 7 Mèn co' tataa nac
xtùuz loo cón che'n Diox, indxàalte li mèna
xtùuz le' Tad Diox li par gàc chol con' ndac
loo mèna tac Diox ne'lide con'a loo mèna.
8 Tac thìb mbi' co' thidtene imbe see teede
lezo' no indlecte lezo' mbi' cón li mbi', no
axta ne'ñeede mbi' cón li mbi' thìb huiz no
tedib huiz, mbi'a yende mod li nèe lezo'
mbi' no xtùuz mbi' cón che'n con' li mbi'
thìb huiz no tedib huiz.
9 Le' mèn hues na' co' nac mèn prob no co'
iñaade nac mèn roo mèn xèn, ndxàal tyac
lezo' mèna tac Diox ngo cuent nac mèna
mèn co' más ntac loo Diox. No nac mèna
mèn roo mèn xèn loo Diox por cón che'n
Jesucrist. 10 Le' mèn hues na' co' nac mèn
ric na, ndxàal ten' mèna ndxàal tyac lezo'
mèna tac yende cón ntac mèna loo Diox por
nac mèna mèn ric. Tac yalgon' co' ndxàp
mèn ric nac xal ye' huan co' ne'xecte nen
tiemp. 11 Tac co'se' ndlyen huiz no anze'f
ntec nso' huiz loo izlyo', le' sya, tataa mod
mbiiz huan. Le' ye' co' nzo'f loo huana na,
ndxà'b. Tataa mod ndlyux ye' huan co'se'
ndxelo nabe's ñaa ye' huan nxyo'f ye' huan.
Tataa ndxàca loo mèn ric, ne, co'se' xèegà
xèegà ndlyux rsin' mèn ric co' nac delgens
co' ndli mèn ric.

Trè' ndlu' cón che'n cón li mèn co'se' cobya' Mebizya mèn.

12 Huen nda mèn co' nxec no mèn co'
ncha'la's co'se' ndxàc yalndyub ngu's no
yaltìi loo mèn. Diox ndxòo lezo' con'
ndac co' ndli mèna. No li Diox thìb con'
ndac loo mèna xalque' mcàbgòn Diox li
Diox loo mèna par yòo ban noque' mèna
Diox thidtene, mèn co', lìcque', nque' lezo'
Diox. 13 Co'se' chol mèn lya's aseli mèn
con' ye'rsin', indxàalte li mèna xtùuz le'
Diox asendli par li mèna con' ye'rsin'a.
Yende xàa. Tac por part che'n Diox, yende
chó thìb con' nzo co' ndli par li Diox con'
ye'rsin'. Ne' ne' aseli Diox par li chol
mèn con' ye'rsin'. 14 Ndxe'leque', co'se'
mbee ncà con' ye'rsin' mèn par cua'n mèn
xquin mèn no xtol mèn xal ndryo' ndlyen'
lezo'pe' mèn no xal ndyub yo'f lezo' mèn
par li mèn con' ye'rsin', hora nac hor co'se'
li mèn con' ye'rsin'. 15 Le' sya, ryete con'
ye'rsin' co' ndryo' ndlyen' le'n lezo' mèn
par li mèn, con'a ncàb xquin mèn no xtol
mèn co' ndli mèn. No chele' mèn tolo cua'n
xquin mèn no xtol mèn, le' sya, tataa mod

càba loo mèna par ndryo xà' mèn thìb lad
loo Diox thidtene co'se' ndxelo tub rez Diox
cón che'n mèna.
16 Mèn huesen co' nque' lezon ñèen, gu'
co' ngòole' loo cón che'n Crist, nee gu'
nee gu'. Chele' gu' li xal ndli mèna, sya,
tataa mod quedìi gu' leque gu'. 17 Gu' na-
neeque' le' ryethe con' co' nac con' ndac co'
angndxàc loo na', Diox ndlii par angndxàca
loo na'. Diox co' mbli ngòcsua' huiz no mbe'
no mbyáz co' nac xnìi bé', Diox thidtene
ne'zye'de. Ne' ne' se' Diox mod co' ndli Diox
con' loo mèn no mod co' ndxàp Diox loo
mèn. 18 Diox mda' lugar yòo ban no na' Diox
thidtene por cón che'n xti's Diox co' nac
di's ndac co' nac lìcpe' par gàc na' nerleque'
mèn co' yòo loo cón che'n Diox, co' gàc
huax mèn co' yòo ban no Diox thidtene
yiloa. Tataa ndxàca tac tataa mblya's Diox
no ngro' mblyen' lezo' Diox li Diox con'a.

Trè' ndlu' cón ndli mèn, mèn co', lìcque',
ndxela's loo cón che'n Jesucrist.

19 Por cona, mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen,
ngue niin loo gu': Nalas gure thìb thìb gu'.
No lijer gure gu' par gòn gu' di's no par ta'
gu' cuent co' huenleque' co'se' ndyoodi's
no mèn gu'. Per ne'gàcte gu' mèn co' ndli
cuent anze'f ndxác. Ne' ne' gàc gu' mèn co'
ngol' di's. Ne' ne' gàc gu' mèn co' setilte
nso' yéc par yecloo gu' con mèn cón che'n
chol con'. 20 Tac mèn co' setilte ndxàc nayi'
no mèn co' setilte nso' yéc, mèna thidtene
indlide con' co' ndxòo lezo' Diox. 21 Cona,
ngue niin loo gu': Thidteneque' ne'tolode
li gu' chol con' zab. Ne' ne' li gu' chol con'
ye'rsin' co' más ndxòo lezo' mèn li mèn
loo izlyo' ndxè'. Ndlyazen nado' di's nado'
cuent ta' gu' lugar gòn gu' di's par tyubdi's
gu' loo di's co' mbìnle' gu' no co' nguaa'dle'
le'n lezo' gu'. Tac di's co' mbìn gu'a, cón
che'n di'sa nac co' ndlu' xá mod ndlyá' alm
mèn loo con' ryes co'se' ndxela's mèn cón
che'n di'sa.
22 Per ndlyazen bli gu' xal ndlu' dis co'
nac di's ndac ndxè'. Indlyasten ante gòn
gu' cón che'n di's ndac ndxè'. Tac chele'
gu' ante ndxòn cón che'n di's ndac ndxè',
no indlide gu' no indyubdi'ste gu' xal mbez
di's ndac ndxè', le' sya, leque gu' nquedìi
gu'. 23 Tac mèn co' ante ndxòn di's ndac
no indyubdi'ste mèna xal mbez di'sa, mèna
nac xal thìb mbi' co' ngüi' loo loo thìb spej.
24 Ngüi' mbi'a loo spej xá ñaa mbi'. No
ndxelo ngüi' mbi' loo spej xá ñaa mbi', ale
setilte ndxathla's mbi' xá ñaa mbi'. 25 Loo
libr co' nac xti's Diox ndub di's co' ndlu' le'
Diox mnibe' loo mèn par li mèn con' ndac.
Con' co' ñibe' Diox loo mèn por cón che'n
di's ndac ndli par yende chó cuee ca' loo
mèn loo cón che'n Diox. Mèn co' thidtene
indxathla'ste con' co' ndxòn mèn cón che'n
di's ndac, no mèn co' thidteneque' ndli nèe
mèn par li mèna xal ñibe' Diox por cón
che'n di's co' nac xti's Diox loo mèn par li
mèn, huen nda mèna loo ryethe con' ndli
mèna.
26 Chele' chol mèn ndli xtùuz no nden'
mèn ndli mèn cas loo Diox no ne'gácte
mèn tecue'd mèn looz mèn no cued yau' ro
mèn co' nque di's mèn con xtàa mèn, le'
sya, leque mèna nquedìi mèna. Sya, tataa
mod ndlu' mèna indlide mèna cas loo Diox.
27 Ngue niin loo gu': Le' mèn co' Diox mbez
nac mèn co', lìcque', ndli cas loo Diox xud
na' no co' ndli co' ndxòo lezo' Diox, mèna
ndli xal ngue niin loo gu' ndxè': Ndlyath
no mèn myen' ftyà'f, no xa'got viud, thìb
mod tedib mod co'se' nxi lezo' mèna loo
chol yaltìi co' ndxàc loo mèna. No ne'lide
mèn co', lìcque', ndli cas loo Diox nec thìb
con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo'.

2

Trè' ndlu' indxàalte más li mèn cas loo thìb
xtàa mèn leque loo tedib xtàa mèn par más tyu'
mèn loo thìb xtàa mèn leque tedib xtàa mèn.

1 Mèn huesen, gu' co' ndxela's loo Tad
Jesucrist na' co' nac Tad roo no Tad xèn,
ndlyazen ne'gàcte gu' mèn co' más ndli cas
thìb mèn no co' más ndli ndyu' thìb mèn
loo tedib mèn làth gu'. 2 Angab na'i, chele'
thìb mbi' co' nzo thìb ani or cuen ya' no noc
xab mbi' lar' huen, yòo mbi' làth gu' co'se'
nqueltàa gu' loo servis, no yòo thìb mbi'
prob ladyox no ladre' mbe'th làth gu' leque
tiempa, 3 no más ngue li gu' par ndyu' mbi'
co' noc xab lar' huena, no más ngue li gu'
cas mbi' no gab gu' loo mbi': Ftub trè' co'te'
más huen nac ndxè'. No ndxe'leque', gab
gu' loo prob mbi' ladyoxa: Le' lùu na, huàa
too xquin ba'. O tua'te ftub loo yòo. 4 Le'
sya, tataa mod leque gu' ndli par más ndyu'
thìb mèn leque tedib mèn làth gu'. No
leque gu' ndlu' ndxàp gu' thìb mod ye'rsin'

co'se' más ndli gu' ndyu' thìb mèn loo tedib
mèn làth gu'.

5 Mèn huesen por cón che'n Jesucrist,
gu' co' anze'f nque' lezon ñèen, bìn gu'
di's co' nde niin loo gu' ndxè': Diox mcui
mèn prob co' nac mèn ladyox loo izlyo'
ndxè' par yila's mèna loo cón che'n Diox no
par gàp mèna yalxla's loo Diox no loo cón
che'n Diox par tataa mod ñibe'pe' Diox loo
mèna xal mcàbgòn Diox loo mèn li Diox loo
men, mèn co' nque' lezo' Diox no co' ndxàp
yalxla's loo Diox. 6 Per ndxe'leque', ale le'le'
ntethon gu' mèn prob ladyox. ¿Ché' ndyac
gu' inacte mèn rica mèn co' ndxan' bien
con gu' no ndli mèna provech gu'; no ndxe'
mèn rica gu' loo mèn nac zin' yòolau par
tyub rez cón che'n gu' loo mèn nac zin'
yòolau, cà'? Yende xàa. Nacque' mèn rica
mèn co' ndli tataa, ¿lé'? 7 ¿Ché' ndyac gu'
inacte mèn rica mèn co' más ñii yèe ñii tìi
cón che'n lèe Crist, Crist co' nac xa' roo xa'
xèn? No por cón che'n Crist, mdub lèe mèn
gu' mèn co' ngòole' loo cón che'n Crist no
nac gu' che'npe' Crist.

8 Chele' gu', lìcque', ndyubdi's loo di's co'
nac thìb yalnibe' más con' roo con' xèn co'
mtan' Tad Diox di's loo na' xal mbez di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:
Fque' lezo' gu' gunèe gu' mèn co' ndxàc
hues xtàa gu' xalque' ngue lezo' gu' ñèe gu'
gu'. Chele' gu' tataa ngue li, ngue li gu' con'
ndac. 9 Per chele' gu' más ndli par ndyu'
thìb mèn loo tedib mèn no chele' gu' más
ndli cas loo thìb mèn leque tedib mèn, sya,
ngue cua'nque' gu' xquin gu' no ndxàp gu'
dol loo Tad Diox co' mtan' di's loo mèn par li
mèn xal mnibe' Diox loo mèn. 10 Chele' chol
gu' nzo co' mbez ndyubdi's gu' loo ryethe
con' mnibe' Tad Diox loo na' par li na' no
indlide gu' thìb con' co' mnibe' Tad Diox
loo na' par li na'i, ncàba loo gu' le' Diox
ngo cuent indyubdi'ste gu' loo nec thìb con'
mnibe' Tad Diox loo na' par li na'i. 11 Tac
leque yub Diox co' mnibe' loo mèn: Ne'lide
gu' yalburrid, leque yub Diox mnibe' loo
mèn, ne: Ne'guthte gu' mèn. No por cona,
chele' mèn indlide yalburrid per ndxuth
mèn xtàa mèn, Diox ngo cuent le' mèna ya
indyubdi'ste loo nec thìb con' co' mnibe'
Diox loo mèn par li mèn. 12 Ndxàal nabe'ste
tyoodi's gu' no nabe'ste gòp gu' mod par
que tee ban ndac gu' loo izlyo'. Fte' lezo'
gu' le' Diox tub rez cón che'n na' xalque'
mnibe' Diox loo na' par tyubdi's na' loo
Diox. Con' co' mnibe' Diox loo na' par li na'
ncàb loo na' yende chó cuee cà' na' loo cón
che'n Diox. 13 Mèn co' indlyatte lezo' ñèe
hues xtàa mèn, lomisque' ne, Diox ne'lyatte
lezo' ñèe Diox mèna co'se' tub rez Diox cón
che'n mèna. Per mèn co' ndlyatque' lezo'
ñèe hues xtàa mèn, mèna yan' bien no gàc
con' ndac loo mèna co'se' gàc hor tub rez
Diox cón che'n mèn loo mèna.

Trè' ndlu' cón che'n chop ned mèn. Thìb ned mèn alithe mbez ndxela's mèn loo Diox per indyubdi'ste mèn no indlide mèn con' co' ñibe' Diox loo mèn li mèn. Tedib ned mèn imbezte ndxela's mèna arid loo Diox per ndlique' mèna xalque' ñibe' Diox loo mèn par li mèn.

14 Mèn co' nac mèn huesen por cón che'n
Tad Jesucrist, nde niin thìb con' loo gu':
¿Ché' ndli gu' cuent con' ndac ngue li mèn
loo Diox chele' mèna mbez ndxela's mèna
loo Diox no yende chó con' ndac ngue li
mèna loo hues xtàa mèna, cà'? Yende xàa.
Ingode Diox cuent con' ndac nac co' ngue
li mèna tataa. ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndyac
gu' ante por mbez mèna ndxela's mèna no
indlide mèna con' ndac loo hues xtàa mèna
lyá' mèna loo con' ryes, cà'? Yende xàa. Pà
gàca tataa. 15 Angab na'i, chele' thìb xa'bi' o
thìb xa'got co' ndxàc hues xtàa na' ndyac
yende xab xa' par goc xa', no lomisque',
ndyac xa' yende con' hua xa' no yende con'
naquin xa' co'se' nac huiz co' naquinpe' xa'
con'a, 16 no chele' thìb gu' gab loo mèna:
Fxen ned. Byàa, ndee. Diox lyath nol ned
ndal par zyal co' hual no zyal thìb le' lar' par
tau'l ladl. Chele' gu' tataa li no ne'ta'de gu'
con' nquin mèna, ¿ché' ndyac gu' ngue li
gu' con' ndac, cà'? Yende xàa. Diox ingode
cuent ngue li gu' con' ndac co'se' ngue li
gu' tataa. 17 Tataa ndxàca loo mèn co' alithe
mbez ndxela's mèna loo Diox. Diox ingode
cuent, lìcque', ndxela's mèn loo Diox co'se'
alithe mbez mèn ndxela's mèn loo Diox no
indlide mèna con' ndac loo hues xtàa mèn
co' naquin con'.

18 Per peser nzo ndxep mèn co' gab loo
xtàa: Lùu mbez le' lùu ndxela's loo Diox.
Per nalle' ndlyazen blu' loon xá mod non
taamas mèn le' lùu ndxela's loo Diox co'se'
yende chó con' ndac ndlil loo mèn co'
ndxàc hues xtàal. Yende mod lila, ¿lé'?
Part cón chenen, ndyaquen le' daa, ne,
ndxela's loo Diox. Per ndxe'leque', daa

lu' lool le' daa, lìcque', ndxela's loo Diox
por con' ndac co' ndlin loo mèn co' ndxàc
hues xtàa daa co' naquin con'. [19] Mbezl
ndxela'sl nzo thidte Diox no maste. No
huenque' ndlil co'se' tataa mbezl. Per ¿ché'
ndyacl por ante mbezl ndxela'sque'l, lyá'l
loo con' ryes, cà'? Yende xàa. Tac meexù'
ndxela's nzo thidte Diox, ne. No axta nxi'th
meexù' tant nzyeb meexù' cón gàc loo me-
exù' co'se' tub rez Diox cón che'n meexù'
yiloa. [20] ¡Aa mèn naxèn! ¿Ché' inda'de
gu' cuent no ché' tarte ñee gu' co'se' mbez
mèn ndxela's mèn loo Diox no ingue lu'de
mèna ngue li mèna con' ndac loo hues xtàa
mèn, sya, mod co' ndxela's mèna loo Diox
ingode Diox cuent le' mèna ndxela's loo
Diox? [21] ¿Ché' inda'de gu' cuent, ne, leque
yub Diox mblo ro no mda' Diox cuent le'
Abraham ngola's loo con' co' ndxab Diox
loo Abraham? Por cona, mbe' Abraham
Isaac co' ngòc xgan' Abraham par ya yuth
Abraham Isaac xal co'se' ndxuth mèn thìb
má' loo Diox tiempa, cà'? [22] Gu' nonque'
no nda'que' gu' cuent cón che'n con' nda
li Abraham, tataa mod mblu' Abraham le'
Abraham ngola'sque' di's co' ndxab Diox
loo Abraham li Diox loo Abraham. No tataa
mod Abraham mbli nèe lezo' Abraham loo
Diox xal ngòc di's co' ndxab Diox loo Abra-
ham par li Abraham con' mnibe' Diox loo
Abraham li Abraham. [23] No por con' co'
mbli Abrahama, ngòcque' no mdyaaque' no
mdubque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's
Diox co' mbez: Abraham ngola's di's co'
ndxab Diox loo Abraham li Diox. Le' Diox
na, mbloque' cuent con' co' mbli Abrahama
mblu' le' Abraham ngola'sque' loo Diox.
Tataa mod mdyal Diox ngòo Abraham loo
cón che'n Diox. Ngoloa, leque yub Diox
mblo ro ngòc Abraham amiu che'n Diox.

[24] Cona, ngue niin loo gu': Diox ngoque'
cuent no ndyalque' Diox yòo mèn loo cón
che'n Diox por cón che'n con' co' ndlu'
le' mèna ndxela'sque' loo Diox. Ingode
Diox cuent, lìcque', ndxela's mèn loo Diox
por ante mbez mèn ndxela's mèn loo
Diox. [25] Lomisque', ngòc loo thìb xa'got co'
ngro' lèe Rahab co' ngòc thìb xa'got burrid
ndoore'. Por mda' Rahab posad loo mèn co'
mtel' Josué, co' ngua ciuda co' ngòc làaz Ra-
hab, no mblyath no Rahab mèna par ngro'
mèna ciudaa tedib ned, Diox mdyal ngòo
Rahab loo cón che'n Diox, ne, tac Rahab
ngola's le' mèna mbi'th mandad che'npe'
Diox. [26] Por cona, ngue niin loo gu': Co'se'
ñèe gu' nax thìb thebol non gu' por ngro
xpii thebol loo thebol, con'a nguth thebol.
Lomisque' ne, mèn co' alithe mbez ndxela's
mèn loo Diox no indlu'de mèn con' ndac co'
ndli mèn loo hues xtàa mèn, inacte mèna
mèn co', lìcque', ndxela's loo Diox.

3

Trè' ndlu' cón che'n mod co' ndyoodi's mèn.

[1] Mèn co' nac mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, indxàalte yo arid mèn co' mbez
gu' nac maistr làth gu'. Tac gu' nanee no
nda'que' gu' cuent le' na' co' ndlu' loo xtàa
na' cón che'n Diox, más nayi' gàc Diox loo
na' co'se' tub rez Diox cón che'n na' loo
na'. [2] Ryete na' ndxàp falt no ndxàp na'
thìb mod ye'rsin' loo huax con'. Chele'
thìb na' indxàpte falt no indxàpte na' mod
ye'rsin' xal ndyoodi's na', le' sya, tataa
ndlu' na' nac na' mèn nalì no mèn nambìi
loo Diox. No na' co' tataa ndlia, ndxàp lezo'
na' loo ryethe con' ndli na'. [3] Gu' nda'que'
cuent co'se' ngòo na' fren ro thìb huay,
ngòo na' fren ro huay par tataa mod ndxàc
nado' huay par sere seyeth mèn huay ned
ndlya's mèn ya no mèn huay co'se' ndyub
mèn huay. [4] Lomisque' ne, gu' nonque' no
nda'que' gu' cuent xal ndli mèn zin' loo thìb
yòoyaa. Mastale' naroo yòoyaaa, le' mbii
co' nxyo'f loo níttó' na, ntetee yòoyaa con
fuerz co' ndxàp mbii. Lomisque' ne, ne'
yòoyaa thìb le' yaa co' lèe timón. Con yaaa
no maste ntec pilot yòoyaa par ntetee pilot
yòoyaa ned ndlya's pilot loo nít. [5] Tataa
ndxàca loo mèn con thìb le' bél' co' nac
looz mèn. Gu' nonque' looz na' nac thìb
le' bél' lad na' co' iñaade arid naroo. Per
nden' na', lìcque', anze'f con' roo no con'
tín' ndxàc loo na' por cón che'n looz na'
co'se' ndyoodi's na' no co'se' nque di's na'.
Nde niin thìb con' loo gu': Gu' nda'que'
cuent con thìb le' quìi co' nac thìb yéc cerri
chu'th no maste nxyon' bèel le'n yii le'n
den ndxep vez.

[6] Mod co' ndyoodi's mèn ndlu' loo mèn le'
xtùuz mèn no lezo' mèn nac xal thìb quìi no
thìb bèel co' ndli yalquìi loo mèn. Por mod
co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn no xtùuz mèn
ndyoodi's mèn ngòc nguàal con' par ndxàc
huax yalquìi loo mèn co', por derech, nteza'
loo mèn. Tataa mod ndlu' mèn ñaaleque'
loo mèn no ndxàca loo mèn le' ryethe con'
co' nac con' ye'rsin' che'n ye'rbiil ngue

ñibe' loo mèn co'se' ndyoodi's mèn ngòc
nguàal di'sa. No co'se' tataa ndli mèn,
ndoo lìte ndxeza' mèn no ndlyux yalnaban
mèn loo izlyo' ndxè'. 7 Ndxác mèn ndli
mèn gan par ndxàc nado' rye loo má' xal
mbee's, no xal mbin, mbel', no rye loo má'
co' naban le'n níttó'. Ndli mèn gan ndxàc
nado' má'a loo mèn. 8 Per yende chó mèn
co' thidte mèna gác li gan par gàc nado'
mèn loo mod co' ndyoodi's mèn loo xtàa
mèn. No yende mod gàp lezo' mèn loo mod
co' ndyoodi's mèn no loo mod co' nac mèn.
Mod co' ndxàp mèn no mod co' ndryo'
ndlyen' le'n lezo' mèn ndlu' loo mèn por
mod co' ndyoodi's mèn yende mod leque
mèn gàp lezo' mèn loo con' ndli mèn xtùuz
par gàc nado' mèn no par zye' mod co'
ndxàp mèn. No con' co' ndryo' ndlyen' le'n
lezo' mèn no le'n xtùuz mèn co' ndyoodi's
mèn ndli par ndxeza' mèn no ndlyux mèn
xal co'se' ndxuhua thìb má' cuan' par gath
má'. 9 Con looz na' co' tataa ndli ndyoodi's
na', mbez na' le' Diox xud na' nac thìb Diox
roo no thìb Diox xèn. No mbez na' le' Diox
nac Diox natú'. No con leque looz na'a ñii
yèe ñii tìi na'. No nquedèe na' mèn co' nac
hues xtàa na', mèn co' nac xin no xnaa Diox
co' yub Diox mtoxcua' xal nac Diox. 10 Ngue
niin loo gu': Lìcque', con leque looz mèn
co' mbez mèn le' Diox nac Diox roo Diox
xèn no Diox natú', con leque looz mèna
ñii yèe ñii tìi mèn no nquedèe mèn hues
xtàa mèn. Mèn huesen por cón che'n Crist,
por derech, indxàalte gàca tataa làth na'.
11 ¿Xá nee gu'? ¿Ché' nzo mod leque co'te'
ndub zib nít co' ndxu mèn, leque tya lyen
nít nala, ne, à'? Yende xàa. 12 Mèn huesen
por cón che'n Crist, niin loo gu' tedib vez,
ne: ¿Ché' nzo mod leque yaa ngudyuug
co' nda' ngudyuug ta' yaa ngudyuug xlè
co' lèe aceitun? Lomisque' ne, ¿ché' nzo
mod ta' thìb xan' lus uv co' nda' xlè uv
xlè yaa ngudyuug, à'? Yende moda, ¿lé'?
Lomisque' ne, ngue niin loo gu': Yende mod
zib nít nazii co'te' ndub zib nít co' ndxu
mèn, ¿lé'? Cona nee di's, mèn ye'rsin' ndli
con' ye'rsin'. No mèn co' nac che'npe' Diox
ndli con' ndac loo hues xtàa mèn.

Trè' ndlu' co' nac lìcpe' co' ndxác mèn.

13 Chele' làth gu' nzo ndxep mèn co'
ndli gu' cuent ndxác no co' ndli gu' cuent
ndxaa'd di's, ndxàal lu' mèna con' co' ndxác
mèna por mod co' nque tee ban ndac mèna
no por mod co' nac mèna mèn nado' loo
hues xtàa mèn. 14 Per chele' ndxep gu'
ndxòo xyàn lezo' no ndxàn lezo' gu' ñèe gu'
xtàa gu' no ndoo lezo' gu' li gu' con' par
ante ñèe loon gu' que no gu' con', le' sya,
chele' gu' tataa ngue li, indxàalte tye's gu'
loo con' ndxác gu'. Tac con' ndxác gu'a, le'i
ndli par leque gu' nquedìi gu' no ncà gu'
loo con' co' nac con' lìcpe'. 15 Tac con' co'
ndli gu' cuent ndxác gu', inacte con' ngue
lyath no Diox gu' par ndxác gu' li gu' tataa.
Ndxe'leque', con' co' ndli gu' cuent ndxác
gu'a nac con' co' alithe ndye'th xtùuz yéc
mèn loo izlyo' ndxè'. No naca con' ndli
yub Mebizya loo gu' par li gu' cuent ndxác
gu'. 16 Tac co'te' nzo mèn co' ndxàn lezo'
ñèe xtàa no co'te' nzo mèn co' ante ñèe
loon que no mèn che'n mèn, tya mbe yoo
mèn no ndxàc rye loothe con' ye'rsin' làth
mèn. 17 Men co' ndlyath no Diox par ndxác
mèna, mèna indxòode lezo' loo chol con'
ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo'. Nac
mèna mèn nado' co' mbe ban rye nda mèn
no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn. No ndoo
lezo' mèna li mèna ante con' ndac. Mèna
nac mèn co' indlide par más ndyu' thìb xtàa
mèn loo tedib xtàa mèn. Nac mèna mèn
co' intembìide ro no co' intembìide xti's
loo mèn. 18 Le' mèn co' ncua'n mod par tu'
tàl mèna lezo' taamas mèn loo chol con'
ye'rsin' na, gàca loo mèna nambìi no nalì
que tee ban mèna loo Diox.

4

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' anze'f ndxòo lezo' que tee ban loo cón che'n xab izlyo'.

1 Nde niin thìb con' loo gu': ¿Pá ned nde
di's no cuent no yalgyoo co' ndxàc làth gu'
ba', à'? Na nii loo gu': Le'i nde no le'i ndxàc
loo gu' por ryethe con' ye'rsin' co' ndryo'
ndlyen' le'n lezo' gu' co' toloque' ndli nzi
yoo gu' làth xtàa gu'. 2 Gu' ndlya's que no
gu' ndxep con'. No co'se' yende mod que no
gu'i, ndxàn lezo' gu' ñèe gu' xtàa gu' axta
ndxuth gu' xtàa gu'. Ndxàn lezo' gu' ñèe
gu' xtàa gu' por cón che'n con' co' iñaade
arid ntac co' ngue no xtàa gu'. No co'se'
yende mod que no gu'i, sya, ntlo gu', ncua'n
gu' xó' no ngyoo gu' con xtàa gu'. Yende
mod que no gu' co' ndlya's gu' que no gu'
tac imbezte gu'i no iña'bte gu'i loo Diox
co'se' mbez gu' Diox. 3 Per mastale' ña'b gu'i
loo Diox, Diox ne'lide par que no gu'i. Tac

co'se' ña'b gu' con' loo Diox, Diox nonle'
xal nac xtùuz ye'rsin' co' ngue li gu' cón
che'n con' ngue na'b gu' loo Diox. Ale ña'b
gu' con' loo Diox ante par ta' gu' gust lezo'
gu' no maste. 4 ¡Aa mèn co' ndlya's yòo loo
cón che'n Diox no co' ndlya's que tee loo
cón che'n xab izlyo' loo izlyo' leque tiemp!
¿Ché' ne'ta'de gu' cuent no ché' inonte gu'
le' mèn co' más ndxòo lezo' ndli co' nac cón
che'n xab izlyo', mèna nac ngolo ngola's
loo cón che'n Diox no loo Diox, à'? Aa.
Tataaque' naca. Chol mèn co' más ndxòo
lezo' ndli con' co' nac cón che'n xab izlyo',
lìcque', mèna ndxàc ngolo ngola's loo cón
che'n Diox no loo Diox. 5 ¿Ché' ndyac gu' no
ché' ndli gu' cuent angndub di's loo libr co'
nac xti's Diox co' mbez:

> Le' Xpii Natú' che'n Diox co' Diox mtel'
> par yòo Xpii Natú' loo na' par ban no Xpii
> Natú' na' por tant nque' lezo' Xpii Natú'
> na', indlá'de Xpii Natú' na' par li na' con'
> ye'rsin' par cua'n na' xquin na' no xtol
> na' loo Diox, cà'?

Tyè'. Inacte di'sa di's co' angndub loo libr
co' nac xti's Diox. Lìcque' nac di'sa.

6 Per ndxe'leque', Diox ndlyath no na' con
con' ndac co' ndli Diox anggàc loo na'. Loo
libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

> Le' Diox ndxecloo no ndxàc Diox ngolo
> ngola's loo mèn co' ndye's. Per ndlyath
> no Diox mèn co' nac mèn nado' con con'
> ndac co' nac che'n Diox co' ndli Diox
> angndxàc loo mèna.

7 Fta' gu' lugar, tá, ftubdi's gu' loo ryethe
con' co' ñibe' Diox loo gu' par li gu'i.
Ne'ta'de gu' lugar ñibe' Mebizya loo gu' nec
thìb mod no nec tedib mod loo co' nac cón
che'n Mebizya. Le' sya, tataa mod ne'bii
gaxte Mebizya loo gu'. Lá' Mebizya gu'
co'te' nziri' gu' loo Diox. 8 Ftolo gòo gu' loo
cón che'n Diox par tolo ta' gu' cuent cón
nac cón che'n Diox no par tolo li nèe gu' gu'
loo cón che'n Diox. Chele' gu' tataa li, Diox
altant tyoo par tolo li Diox anggàc más con'
ndac loo gu'. Mèn co' ndxàp xtol, gòc gu'
mèn co' lyàa yéc no co' lyàa lezo' loo Diox
par yumbìi xtùuz gu' no par yumbìi lezo'
gu' loo cón che'n Diox xal co'se' tech mèn
ya' mèn par nambìi yan' ya' mèn. Le' gu'
co' nac chop loo chop la's co' lya's que' lezo'
Diox no co' ndlya's leque tiemp li co' nac
cón che'n xab izlyo' na, blàa yéc gu' no blàa
lezo' gu' loo Diox par zye' mod co' ndxàp
gu' ba' par thìb lìte yéc gu' no thìb lìte lezo'
gu' yòo gu' loo cón che'n Diox. 9 Lomisque',
ngue niin loo gu', ne, mèn co' ndxàp xtol no
mèn co' nac chop loo chop la's loo cón che'n
Diox: Fxi yéc gu' no fxi lezo' gu'. Bín' gu' no
grozèe yath gu'. No ne'tolode ta' gu' gust
lezo' gu' loo ryethe con' ye'rsin' co' ndli gu'.
Lugar de xìis gu', más quee lezo' gu' bín'
gu'. No lugar de nzo'f nde' nzo'f ndla' lezo'
gu', más quee lezo' gu' bín' gu'. 10 Gòc gu'
mèn co', lìcque', ngòc mèn nado' loo Diox.
Le' Diox na, li gàc gu' mèn roo mèn xèn loo
Diox yiloa.

Mèn co' ndub rez cón che'n hues xtàa mèn.

11 Mèn huesen por cón che'n Jesucrist,
ne'ñii yèede gu' no ne'ñii tìide gu' cón
che'n thìb hues xtàa gu' no cón che'n tedib
hues xtàa gu'. Tac mèn co' ñii yèe ñii tìi cón
che'n thìb mèn co' ndxàc hues mèn por cón
che'n Crist, o chele' mèn nii ngòc nguàal
con' cón che'n mèn co' ndxàc hues xtàa
mèna, mèna nxìis no di's co' nac yalnibe'
co' nac más con' roo con' xèn co' mnibe'
Tad loo na' par li na'. Le' sya, tataa mod
ndub rez mèn cón che'n con' co' mnibe' Tad
loo na' li na' par ñee mèn inquinte tyubdi's
mèn xal mnibe' Tad loo mèn li mèn. No
chele' gu' ndub rez cón che'n co' mnibe'
Tad loo na' li na', le' sya, lugar de tyubdi's
gu' loo con' mnibe' Diox loo na' li na', ale
ndxàc gu' mèn co' ndub rez cón che'n con'
co' mnibe' Diox loo na' li na'. 12 Per nalle'
ngue niin loo gu': Thidte xa' co' nac Diox
nac xa' co' nzo co' ñibe' loo mèn loo izlyo'
ndxè' par li mèn con' co' ñibe' thidte Diox.
No lomisque' ne, leque yub xa' co' nac Diox
co' ñibe' loo mèn, nac xa' co' ndub rez cón
che'n mèn loo mèn. No leque Diox nac xa'
co' ntelá' mèn loo con' ryes. No nac Diox xa'
co' co' xà' mèn loo Diox thidtene yilo gath
mèn. ¿Per gu', à'? ¿Cón nac gu' par ñii yèe
gu' no ñii tìi gu' ngòc nguàal con' cón che'n
hues xtàa gu', à'? Yende cón nac gu' par li
gu' tataa, ¿lé'?

Yende chó mèn non cón gàc loo mèn thìb huiz no tedib huiz.

13 Nalle', bìn gu' tedib con' ngue niin loo
gu': Gu' co' mbez: Yé' o huize' nda li
na' delgens na' loo thìb ciuda o chó cuida.
Más huen ya na' no yo na' tya thìb lín'
par li na' delgens no li na' gan huax tmi.
14 No ne'ñeede gu' cón gàc thìb huiz tedib
huiz. ¿Xá nee gu'? ¿Cón nac yalnaban

mèn? Yalnaban mèn nac xal thìb beu co'
setilte ndxetoo. No yiloa, setilte ndyon'
beu. 15 Con' co' más huen ndxàal gab gu' nac
di's ndxè': Chele' Tad Diox ndlya's no chele'
Tad Diox nee lezo', tolo ban na' taandxep
tiemp. Sya, li na' thìb con' no li na' tedib
con' xal nee lezo' Tad Diox. 16 Per nalle',
ale ndxe'leque', ale más ndyac lezo' gu' por
gust co' nda' gu' lezo' gu', ndyoodi's gu'
di's naxal' no di's nate's. No rye mod co'
ndyoodi's gu'a nac con' ye'rsin'túb. 17 Mèn
co' nanee no ndxác mèn li mèn con' ndac
no indlide mèn con' ndaca, mèna ncua'n
xquin mèn no ncua'n mèna xtol mèn loo
Diox.

5

Trè' ndlu' loo mèn ric xá mod ndxàal que tee ban mèn ric loo izlyo' ndxè'.

1 Bìn gu' di's co' nde niin loo gu' ndxè',
mèn ric: Más quee lezo' gu' bín' gu' no
grozèe yath gu' por yaltìi no nesida co' gàc
loo gu' yiloa. 2 Ryete yalgon' co' ndxàp gu',
le'i nzi yà'ble'. No ryete xab gu' co' ndxàp
gu', le'i ngue yuhuale' mbèd. 3 Lomisque'
ne, tmi or no tmi plat co' ndxàp gu', le'i
ndoo quée beule'. No ngue yuhuale' yòoi.
Lomisque' ne, xalque' nzi yiza' tmi or no
tmi plat co' ndxàp gu', le'i ndlu' loo gu' co'
gàc loo gu'. No tiempa ten' gu' huax yalnè
tín' no anze'f xi lezo' gu' xal co'se' ntec nso'
quìi bèel lad mèn. Tataa gàca loo gu' tac
gu' mque no thìb bàan yalgon' le'n tiemp
co' nac lult tiemp ndxè'. 4 Centav co' mdix
gu' loo mèn co' mque zin' co' mthop cosech
gu', centav co' ne'nguixte gu' complet loo
mèna, por centava no maste càba loo gu'
le' Diox li tyactìi gu' co'se' tub rez Diox cón
che'n gu'. Lomisque' ne, Tad Diox, co' ñibe'
loo ryethe angl co' nac solndad loo Tad
Diox, mbìnque' di's co' mco ñee mèn co'
mque rsin' gu' co' ne'nguixte gu' complet
mcàa mèn co' mque rsin' gu'. 5 Loo izlyo'
ndxè' anze'f mque tee ta' gu' gust lezo' gu'
loo ryethe con' co' mque tee li gu'. Alithe
mque tee yuhua gu' axtaque' mcha' gu' xal
thìb laa ngon co' ndoosua' par guth mèn
ngon yiloa. 6 Mquexù' mque' fals gu' mèn
no mbeth gu' mèn co' yende chó xquin
ngòp mastale' mbral mèna par nglá' mèna
la's ya' gu'. Per ne'ngàcte ngli mèna gan
nglá' mèna la's ya' gu'.

Di's co' ndlu' cón che'n mèn co' ncha'la's loo mèn co' mbez Diox.

7 Cona, ngue niin loo gu' co' nac mèn
huesen por cón che'n Crist: Fxec gu' no
fcha'la's gu' axta co'se' zin huiz no zin ze
co'se' yi'th Tad Jesucrist loo izlyo' tedib
vez. Gu' nonque' le' mèn co' nque zin' loo
xyòn mèn, mèna nxec no mbed no ncha'la's
mèna no nzi quee lezo' mèna axta co'se'
lyàa yuu ndlyo. No mbed mèn axta ri'th
tiemp yuu co' nac yuu bluz par tlo thop mèn
cosech co' anze'f ntac co' nac co' mbli mèn
zin' loo xyòn mèn. 8 Ngue niin loo gu', ne:
Fcha'la's gu' no ne'tyoo xà'de lezo' gu' por
con' co' ndxàc loo gu' por cón che'n Diox
tac huiz, co' gàc huiz co'se' yi'th Tad Jesus
loo izlyo' ndxè' tedib vez, nde zin' gaxle'.
9 Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, ne'co ñeede gu' cón che'n hues
xtàa gu' par ne'tub rezte Diox cón che'n
gu'. Jesucrist co' tub rez cón che'n ryethe
mèn loo mèna, yamerle' yi'th Tad Jesucrist
loo izlyo' ndxè' tedib vez. 10 Mèn huesen
por cón che'n Jesucrist, gòc gu' xal mèn co'
mxec no co' mxactìi no co' mcha'la's, mèn
co' mde'th di's co' ndxab Diox xal mnibe'
Diox li mèn tiempa. 11 Nu' nden' no ndyac
nu' huen nda mèn no ndyac lezo' mèn, mèn
co' nxec no co' ncha'la's co'se' ndyactìi mèn
por cón che'n Tad Jesús. Gu' mbìnque'
no nda'que' gu' cuent quetal mxec Job no
mcha'la's Job co'se' mxactìi Job no co'se'
ngòc yaltìi no yalquìi loo Job. Nonque' gu'
no nda'que' gu' cuent xá mod mblyath no
Tad Diox Job co'se' ngolo mxactìi Job par
mblo xtàa Tad Diox ryethe con' co' mblyux
loo Job. No ngoloa, masre' con' mque no
Job. Cona, non na' axta arid ndlyat lezo'
Diox ñèe Diox mèn.

12 Per thìb con' más ndlyazen niin loo gu',
mèn huesen por cón che'n Crist: Co'se' lya's
gu' li nèe gu' di's co' gab gu', ne' por chu'th
ne'te'thte gu' lèe bé'. Ne' ne' te'th gu' lèe
izlyo'. Ne' ne' te'th gu' lèe tedib con'. Más
huen gab gu': Aa, tataa gàca, xàa. No más
huen gab gu': Ne'ñeeda. Ne'ñeeda, xàa, par
tataa mod ne'zib quìide Diox gu'.

13 Chele' chol hues xtàa gu' co' nzi xi lezo'
por ndxàc yaltìi loo hues xtàa gu'a, ndxàal
cuez hues xtàa gu'a loo Diox por cón che'n
co' ndxàc loo hues xtàa gu'a. Lomisque' ne,
chele' chol hues xtàa gu' ndyac lezo' por
ndxàc con' ndac loo hues xtàa gu'a, ndxàal

gol ro hues xtàa gu' himn loo Diox xal
ndye'th di's co' nzo mod gab hues xtàa gu'
loo Diox por con' roo con' xèn co' ndli Diox
loo hues xtàa gu'. 14 Lomisque', ngue niin
loo gu', ne: Chele' chol hues xtàa gu' ndyac
nen, ndxàal cuez hues xtàa gu'a rye mèn-
gool co' nqueltàa loo cón che'n Diox par
cuez mèngoola lèe Diox por cón che'n mèn
yíiza. No ndxàal tà mèngoola aceit lad mèn
yíiza por lèe Tad Jesús. 15 No co'se' mbez
mèn Diox no ndxela's mèn dib nzo yéc mèn
no dib nzo lezo' mèn, mèna yiche no yite'f
loo yíiza. No mèna yac no yiche no yite'f
mèna tac Diox teyac mèna. No lomisque',
chele' mèn yíiza mcua'n xtol, xtol mèn yíiza
mdyon' leque hora chele' mèn yíiza mna'b
loo Diox ton' Diox xtol mèn yíiza. 16 Por
cona, ngue niin loo gu': Xop dol gu' cón
che'n xtol gu' loo Diox láth mbez gu' Diox
con hues xtàa gu'. Lomisque', ndlyazen
gurez gu' Diox thìb gu' no tedib gu', gu' co'
nac hues xtàa, par tataa mod teyac Diox
mèn yíiz co' ndyac nen làth gu'. No yiche
no yite'f mèna làth gu'. No co'se' mbez mèn
Diox co'se', lìcque', nac mèn mèn ndac loo
Diox, Diox ndxòn di's co' mbez mèna loo
Diox no tataa mod li Diox cas di's co' mbez
mèna loo Diox. 17 Gu' nda'que' cuent le'
Lii co' ngòc mbi' co' mde'th di's co' ndxab
Diox, Lii ngòc thìb mbi' lalque' xal na'.
Co'se' mbrez Lii Diox no mna'b Lii loo Diox
co'te' ngo Lii tiempa par ne'lyàade yuu,
mbìn Diox ro Lii no ne'nglàade yuu le'n son
lin' narol tya. 18 Ngoloa, co'se' mbere Lii,
mbrez Lii Diox no mna'b Lii loo Diox tedib
vez par lyàa yuu, mbere yuu, ngulàa yuu
tedib vez co'te' ngo Liia. No mèn co' ngo
ban tya mthop cosech.

19 Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, chele' chol gu' ndyoo xà' lezo'
loo cón che'n Diox co' nac lìcpe' no ngo
tac lezo' gu' loo cón che'n Diox, no làth
xtau'a nzo thìb mèn co' ndyoodi's no gu' no
co' nco'x loo gu' par bere gu', yòo gu' loo
cón che'n Diox tedib vez, bìn gu' ro mèna.
20 Ndlyazen ta' gu' cuent co' huenleque', le'
chol mèn co' ndyoodi's no mèn no co' nco'x
loo mèn co' mcua'n xtol no co' nzi tee thìb
ned co' nac ned ye'rsin' par bere mèn co'
mcua'n xtola, yòo mèn co' mcua'n xtola loo
cón che'n Diox tedib vez, mèna li par lyá'
alm mèn no xpii mèn co' ngòp xtola loo
quìi no loo bèel co'te' tyactìi mèn yiloa. No
lomisque', li mèna le' rye xtol co' mcua'n
mèn co' ngro xà' loo cón che'n Diox tyon'
co'se' bere mèna, yòo mèna loo cón che'n
Diox tedib vez.

Ner Cart Co' Mque' Pedr Ye's Loo Mèn

Pedr mque' ye's loo mèn co' ngola'sle' loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist, mèn co' mque tee re's pál.

1 Daa, Pedr, nac thìb mbi' co' ndxe' di's
cón che'n Jesucrist loo mèn, co' nee di's,
leque yub Jesucrist mtel' daa loo mèn.
Ngue que'en ye's ndxè' loo rye gu', gu' co'
ngola'sle' loo Jesús no loo cón che'n Jesús,
gu' co' ngro' nacionpe' gu', gu' co' nzo ban
yèezya' che'n làaz mèn ponto, gu' co' nzo
ban yèezya' che'n làaz mèn galacia, gu' co'
nzo ban yèezya' che'n làaz mèn capadocia,
gu' co' nzo ban yèezya' che'n làaz mèn
asia, no gu' co' nzo ban yèezya' che'n làaz
mèn bitiñ. 2 Diox xud na' mcui gu' xalque'
mnibe' Diox loo lezo' Diox li Diox xal nac
co' gunee lezo' Diox li Diox axta más pólle'a.
Por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox, Diox
mblo' xà' gu' loo ryethe con' ye'rsin' co'
nac cón che'n xab izlyo' par ante tyubdi's
gu' loo Diox no par gàc gu' mèn nalì no
mèn nambìi loo Diox por cón che'n renpe'
Jesucrist. Ndlyazen le' Diox li anggàc huax
con' ndac loo gu'. No ndlyazen yo nagàl
lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu'
no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.

Yalnaban cub ndxè' nac thìb yalnaban co' ngure quee lezo' mèn gàc loo mèn póla.

3 Ndlyazen gab na' le' Diox co' nac xud
Tad Jesucrist na' nac Diox roo no Diox xèn.
Por anze'f mblyat lezo' Diox gunèe Diox
na', mbli Diox ngòc na' mèn co' ngue no
tedib yalnaban cub xal co'se' ndxàca loo
thìb mbeto' co' ndxáal loo izlyo'. Tataa
ngòc loo na' por mbli Diox le' Jesucrist
ngro xban làth mèn nguth. No por ngro
xban Jesucrist làth mèn nguth, ndxàca loo
na' le' na' nzi quee lezo' gàc loo na' tedib
yalnaban co' gàc thìb yalnaban más ndac
yiloa. 4 No li Diox le' gu' gàc che'n no yan'
no gu' con' co' nac xal thìb herens co' ngue
quenap Diox loo bé' co' gàc che'npe' gu'
yiloa. No con' co' gàc che'n gu'a no con'
co' yan' no gu'a ne'lyuxte thidtene. No ne'
ne' yen mod gàc con'a con' zab. No ne' ne'
yen mod gàc con'a xal con' ngol' xal ndxol'
chol laa nayèe co' ngol'. 5 No com le' gu'
ndxela'sque' loo Diox, ¿lé'?, Diox nquenap
gu' por cón che'n con' roo no con' xèn co'
ndxàp Diox la's nii Diox no la's ya' Diox axta
co'se' gàc huiz yòo gu' loo bé' par ban no gu'
Diox thidtene tya. No lu' Diox con' co' yan'
no gu' no co' gàc che'npe' gu' le'n huiz co'
gàc lult tiemp loo izlyo' ndxè'.

6 No por cón che'n ryethe con'a, nden'en
no naneen ndyac lezo' gu' mastale' nquin
gàc huax yaltìi loo gu' no ten' gu' huax yaltìi
ndxep tiemp. 7 Axta arid ntaca loo Diox le'
gu' ndxela's loo Diox no ndxàp gu' yalxla's
loo Diox. Diox non nquin gàc loo gu' tyactìi
gu' par ñee Diox ñeene' ché' xec gu' que tee
ban gu' loo cón che'n Diox. Co'se' ndxàc
con'a loo gu', naca xal co'se' nsun' mèn
or con quìi par ta' mèn cuent ñeene' ché'
nac ora orpe'. Co'se' nxec mèn ndxàc chol
yaltìi co' ndxàc loo mèn, le' sya, cón che'n
mèna axta arid ntac loo Diox más leque or
co' ndxeza' no co' ndlyux. Por cona, ngue
niin loo gu': Chele' gu', lìcque', tolo gàp
yalxla's loo Diox no tolo yila's gu' loo Diox
láth ndxàc chol yaltìi loo gu', syase co Diox
cuent nac gu' mèn ndac. No li Diox gàc
con' roo no con' xèn loo gu'. No li Diox gàc
gu' mèn guryath no mèn guryèn loo taamas
mèn co'se' yi'th Jesucrist loo izlyo' ndxè'
tedib vez.

8 Nonquen le' gu' anze'f nque' lezo' Jesu-
crist mastale' tarte ñèe gu' xá ñaa Jesucrist.
No por ndxàp gu' yalxla's loo Jesucrist,
mastale' tarte ñèe gu' xá ñaa Jesucrist,
ndyac tín' lezo' gu' no thidtene nxo'f nde'
nxo'f ndla' lezo' gu'. No por anze'f ndyac
lezo' gu'a, nonquen naca thìb con' roo no
thìb con' xèn loo gu' no axta ne' ne' gác gu'
ta' gu' cuent co' ndxàc loo gu' loo cón che'n
Jesucrist loo mèn. 9 No por mbli gu' no mxec
yèe gu' ngola's gu' loo cón che'n Jesucrist,
mblyá' alm gu' no xpii gu' loo ryethe con'
ryes tac ngola's gu' loo Jesucrist par mblyá'
gu' loo ryethe con' ryes.

10 No axta más póla mèn co' mde'th di's
co' ndxab Diox huen huen mbral no mdub
rez mèna loo libr co' nac xti's Diox co' nac
testament gox no mdoodi's mèna cón che'n
xá mod lyá' mèn loo ryethe con' ryes. No
con'a nac con' ndac co' mbli nèe Diox angli
Diox loo gu' le'n tiemp ndxè'. 11 Leque yub
Xpii che'n Crist co' nac Xpii Natú' mbli par
ngro xo'f loo mèn co' mde'th di's. No mda'
mèna cuent con' co' tyactìi Crist no xá mod

gàc ryethe con' roo no ryethe con' xèn loo
Crist co' gàc loo Crist yiloa. Mèna mblya's
ngo xo'f chó nac mbi' co' gàc Crist no pól
gàc tiemp co'se' yi'th Crist loo izlyo' ndxè'
xal mblo xo'f Xpii Natú'i loo mèna, Xpii
Natú' co' ngo no mèna. 12 Per leque yub Diox
mbli ngro xo'f cón che'n con' co' mbli mèna
xtùuz no con' co' mdoodi's mèna inacte
con'a con' co' gàc loo leque yub mèna.
Ndxe'leque', Diox mblu' loo mèna le' cón
che'n con'a nac co' ndxàc loo na' nalle'. No
nalle' leque cón che'n con' co' mbli mèn
xtùuz pólle'a nac leque con' co' ndxath no
co' ndxèn loo gu'. No ndxath no ndxèn con'
ndxè' loo gu' por cón che'n mèn co' ngo
yalbàn cón che'n xá mod lyá' mèn loo con'
ryes. Ngo mèna yalbàn por cón che'n con'
roo no con' xèn co' ndli Xpii Natú' loo na'.
Xpii Natú' co' mtel' Diox co' ngro' loo bé'
loo na'. No leque cón che'n con' ndxè' nac
con' co' mbli angl xtùuz par ñee angl no ta'
angl cuent cón con'a no xá mod gàc con'a.

*Diox mblec na' no mcui Diox na' par ryo xà'
na' loo ryethe con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab
izlyo' par que tee ban ndac na' loo Diox.*

13 Cona, ndlyazen huen huen li gu' xtùuz
cón che'n con' co' ndli gu'. No ndlyazen
nabe'ste que tee ban gu' no ne'zi'fte gu' arid
con' ye'rsin' la's nii gu' no la's ya' gu' ned
nzi tee gu'. Ante bli gu' xtùuz loo ryethe
con' ndac co' li Diox loo gu' no co' ta' Diox
loo gu' co' nzi quee lezo' gu' gàc loo gu'
co'se' yú' loo Jesucrist loo mèn loo izlyo'
ndxè' tedib vez. 14 Fque tee ban gu' làth
xtàa gu' xal myen' bix co' ndyubdi'sque'
loo xud myen'. Ne'que tee bante gu' xal
ngòc yalnaban co' mque tee ban gu' póla
ndoore' co'se' tarte ta' gu' cuent cón che'n
Diox no co'se' tarte libe' gu' Diox por cón
che'n Jesucrist. 15 Ndxe'leque', fque tee
banque' gu' loo cón che'n Diox xal mèn
co' thidteneque' ngro xà' loo ryethe con'
ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo'. Tataa
mod bli gu' tac Diox co' mblec gu' no Diox
co' mcui gu' par ngòo gu' loo cón che'n
Diox, Diox nac thìb Diox nalì no thìb Diox
nambìi no thìb Diox natú'. 16 Loo libr co' nac
xti's Diox ndub di's co' mbez taandxè':

Gòc gu' mèn co' ngro xà'que' loo
ryethe con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab
izlyo' tac daa nac thìb Diox nalì no thìb
Diox nambìi no thìb Diox natú'.

17 Yende chó mèn nzo co' más ndyu' loo
Diox leque taamas mèn. Chele' gu' mbez:
—Pay— loo Diox, Diox co' ndla's loo thìb
thìb mèn xá mod nzi tee ban mèn par
tub rez Diox cón che'n mèn yiloa, ndxàal
zyeb gu' ñèe gu' Diox le'n ryethe huiz co'
naban gu'. 18 Diox mbli par mblyá' gu'
loo thìb yalnaban co' yende cón ntac co'
ngòc thìb yalnaban co' mque tee ban gu'
póla, co' ngòc co' mté'th gu' loo xudgool
gu'. No gu' nda'que' cuent co' huenleque'
le' co'se' mtelá' Diox gu' loo con' ryes
por mdyon' xtol gu' co' angngòc loo gu'
nalle', cón che'n con' co' angmbli Diox
loo gu' ne'ndi'de gu' con'a por cón che'n
con' co' ndlyux no con' co' ndxeza' xal
ndxeza' or no plat. 19 Ndxe'leque', mtelá'
Diox gu' loo con' ryes por cón che'n ren
che'n ladpe' Crist, ren co' anze'f ntac loo
Diox. Leque yub Crist mda' yalnaban Crist
loo yalguth por cón che'n xtol mèn xal
co'se' ndxuth mèn thìb mbacxil' yen' co'
be' nac thìb mbacxil' nambìi no co' tarte
gàc nec thìb con' zab no nec thìb yalquìi
loo par guth mèn mbacxil'a par xo mèn
rena loo Diox loo izlyo'. 20 Diox mdoo Crist
no mnibe' Diox loo Crist par gàc con' co'
ngòcle' loo Crist. Tataa mbli Diox loo Crist
ndoore' cuec Diox no mxèn' Diox izlyo'. Per
ne'ngàcte con'a loo Crist póla. Ndxe'leque',
ngòca loo Crist le'n lult tiemp co' nac tiemp
ndxè' ale mbyú' Crist loo mèn no mbi'th
Crist loo mèn loo izlyo' ndxè' par ngòc
con' ndac loo gu' nalle'. 21 No por cón
che'n Crist gu' ngola'sque' loo Diox, Diox
co' mblo xban Crist làth mèn nguth. No
mbli Diox ngòc con' guryath no con' guryèn
loo Crist. No por cón che'n con' co' mbli
Diox loo Crist, thidtene mbli nèe gu' gu'
le' gu' ndxela'sque' no nzi queeque' lezo'
gu' loo cón che'n Diox. 22 No nalle' por
mdubdi'sque' gu' loo di's ndac co' mbìn
gu' co' nac lìcpe' cón che'n Diox xalque'
mblyath no Xpii Natú' gu' par mbìn gu' di's
cón che'n di's ndaca, mbli gu' par ngòc gu'
mèn nalì no mèn nambìi loo Diox par tataa
mod, lìcque', nque' lezo' gu' ñèe gu' hues
xtàa gu' co' ngòo loo cón che'n Diox. No
ndxàal tataaque' tolo que' lezo' gu' ñèe gu'
thìb xtàa gu' no tedib xtàa gu' dib nzo yéc
gu' no dib nzo lezo' gu'. 23 Xalque' niin loo
gu', gu' ngòcle' mèn cub xal thìb mbeto'

co' ndxáal loo izlyo'. Per ne'ngàcte con'
ndxè' loo gu' xal co'se' ndxáal mèn por ren
che'n xud mèn no ren che'n xna' mèn co'
ndxath no co' ndlyux. Ndxe'leque', ngòca
loo gu' ante por cón che'n xti's Diox. Nè nac
di's che'n xti's Diox tac ndli xti's Diox nden'
mèn di's xá nac mod co' nque tee ban mèn
co'se' ndlab mèn xti's Diox o co'se' ndxòn
mèn xti's Diox. [24] Tac loo libr co' nac xti's
Diox ndub di's co' mbez taandxè':

Rye bin mèn co' naban loo izlyo' ndxè'
nac xal huan nayèe. No ryethe con'
roo no con' xèn co' mbez mèn nac mèn
no co' ndli mèn nac xal nac ye' huan
co' nxec thìb huiz no thìb ze no maste.
Huana mbiiz. Le' ye' co' nxyo'f loo huana
ndxàb loo izlyo'. [25] Per ndxe'leque', di's
co' nac xti's Tad Diox thidteneque' nzo.
Ne'lyuxte xti's Diox. Tyubque' di'sa xal
mbez di's loo libr co' nac xti's Diox.

Pues di's co' nac xti's Diox ndxè' nac di's
co' ngo mèn yalbàn loo gu' co' ndlu' xá mod
lyá' mèn loo con' ryes.

2

[1] Por cona, ngue niin loo gu': Blá' gu'
ryethe con' co' nac con' ye'rsin' thìb lad,
co' nac ryethe mod co' nquedìi mèn xtàa
mèn, no co' nac mod co' ntembìi mèn ro
mèn no ntembìi mèn xti's mèn loo xtàa
mèn, no co' nac mod co' ndxàn lezo' mèn
ñèe mèn xtàa mèn, no co' nac ryethe mod
co' nda' mèn cuentyix loo xtàa mèn, no
co' nac mod co' nteri'th mèn cuentyix loo
xtàa mèn. [2] Neeque' gu' xal ndxàca loo
myen' bix co' diz ngóol co' ndxàaz niiz co'
nac xiiz xna' myen', ¿lé'? Lomisque', cua'n
gu' mod loo cón che'n xti's Diox par tolo
té'th gu' no ta' gu' cuent cón che'n Diox
no tyubdi's gu' loo Diox por cón che'n xti's
Diox xalque' ndryoo no nxyèn myen' bix co'
ndàaz xiiz xna'. Chele' gu' tataa li, le' sya,
tataa mod tolo té'th gu' no ta' gu' cuent loo
cón che'n Diox par tyubdi'sque' gu' loo Diox
no, lìcque', lyá' gu' loo con' ryes thidtene.
[3] Tataa gàcpe'i loo gu' chele' gu', lìcque',
mbli la's le' Tad Crist nac thìb Tad ndac.

*Trè' ndlu' le' Crist co' naban thidtene nac
xal thìb quèe co' yub ngóol co' yende chó cuin.*

[4] Cona, niin loo gu': Ftolo gòc gu' mèn
nado'. Ftolo té'th gu' no fta' gu' cuent no
ftubdi's gu' cón che'n Tad Crist co' thidtene
naban. Tad Crist nac loo Diox xal thìb quèe
co' ndli mèn us par gàc quèea quèe scuadr
che'n liz mèn. Mèn mtè'b Tad Crist no
mchobla' mèn Tad Crist. Per loo Diox axta
arid ntac Crist. Por cona, mcui Diox Tad
Crist par gàc Tad Crist xal thìb quèe scuadr
co' tyub squin yòo, co' nee di's, nac thìb
con' co' naban co' ngue toxcua' Diox. [5] Gu',
ne, nac xal quèe co' nxo'f o co' ndub albañil
loo quèe scuadr co' nac quèe cimient. Fta'
gu' lugar loo Diox par li zin' Diox gu' par
thidte gàc gu' loo Diox, co' nee di's, nac xal
thìb templ co'te' nzo ban Diox. No fta' gu'
lugar loo Diox li zin' Diox gu' par gàc ryete
gu' co' ndxela's loo Jesucrist xal nguley' co'
ngro xà' loo ryethe con' ye'rsin' co' nac xab
izlyo' par ante li gu' sirv loo Diox. No ante
por cón che'n Jesucrist ngue li gu' con' co'
nac con' ndac no co' nac con' co' yòo lezo'
Diox. [6] Por cona, ndub di's loo libr co' nac
xti's Diox co' mbez taandxè', ne:

Daa mdoo thìb mbi' loo mèn ciuda
Jerusalén. Mbi'a nac xal ner quèe co'
mxen albañil co' mdub albañil squin yòo
liz mèn. Mcuin mbi'a xal thìb quèea. No
anze'f ntac mbi'a par daa. Le' mèn co'
yila's loo mbi'a na, mèna ne'tyoo xà'de
lezo' no ne'yitacte lezo' mèna loo cón
chenen por còn che'n mbi'a. [7] Por part
cón che'n gu' co' ndxela'sle' loo Diox por
cón che'n mbi' co' nac Crist co' nac xal
quèe squadr, arid ntac Crist co' nac xal
quèea loo gu', ne. Per part cón che'n
mèn co' ne'tyalte yila's loo Crist, loo
mèna tyaaque' di's no tyubque' di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez
taandxè':

Le' quèe co' mtè'b mèn co' nac xal
maistr albañil, quèea ngòc ner quèe
scuadr co' ndyub squin yòo.

[8] Lomisque', tyaaque' di's no tyubque' di'sa
no gàcque' di's xal mbez di's ndxè', ne:

Crist ngòc xal thìb quèe co' ndxezi'f no
co' ndxega's nii mèn, co' nee di's, co'se'
nque quèe nii mèn no axta ndxexud mèn
loo quèea.

Pues part cón che'n mèna, mèna
ngozi'fque' no ngoga'sque' mèna loo cón
che'n Crist co' nac xal quèea por ne'nglide
mèna cas no ne'ndub nzade mèna di's co'
ndlu' cón che'n Crist. Tac Diox mnibe' lezo'
no mdoo lezo' Diox le' ryete mèn co' ne'lide
cas no co' ne'ndub nzade loo di's co' ndlu'
cón che'n Jesucrist, mèna ryo xà' loo mod
co' mnibe' Diox loo mèn par li mèn par yòo

ban no mèn Diox loo bé'. No tataa mod tyactìi mèna yiloa por con' mbli mèna.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' nzo loo cón che'n Diox no co' nac che'npe' Diox.

9 Per part cón che'n gu' co' ngola'sle' loo Crist, gu' nac thìb bin mèn co' mcui Diox par gàc gu' che'npe' Diox. No nac gu' thìb ned mèn co' nac xal nguley' co' ante li sirv loo Diox co' ñibe'pe' loo ryethe con'. No nac gu' loo Diox xal thìb nación mèn co' ngro xà' loo ryethe con' ye'rsin' co' nac xab izlyo' par ante li gu' sirv loo Diox. No nac gu' mèn co' nac che'npe' Diox. Tataa mbli Diox ngòca loo gu' par ya te'th gu' no lu' gu' loo mèn cón che'n zin' roo no zin' xèn co' mbli Diox loo mèn. Yub Diox mblec gu' no mcui Diox gu' par ryo' gu' loo ryethe con' co' ndli ntecuau yéc mèn no co' ndli ntecuau lezo' mèn loo cón che'n Diox. Tataa mbli Diox par mdyub xnìi yéc gu' no par mdyub xnìi lezo' gu' loo cón che'n Diox co' nac thìb con' roo no thìb con' xèn cón che'n Diox par non gu' no ta' gu' cuent cón che'n Diox. 10 Gu' thidteneque' ne'ngàcte mèn co' ngòc mèn nacionpe' Diox ndoore' yila's gu' loo Crist. Per nalle', nac gu' mèn che'npe' Diox. Thìb cua'a yende chó nglat lezo' gunèe gu'. Per nalle' Diox ndlyatque' lezo' ñèe Diox gu'.

Guree ban gu' ante par li gu' sirv loo Diox.

11 Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen, ña'ben loo gu' xal loo mèn tith co' ngro' liz no co' ngro' làaz, co' nzi tee tith co'te' nac liz no co'te' nac làaz, ne'ta'de gu' lugar tyub chol yo'f ye'rsin' co' ndryo' ndlyen' lezo' gu' par li gu'i. Tac ryethe con'a nac con' co' ndli thìb part ndoo lezo' mèn li mèn con' ndac. No tedib part ndoo lezo' mèn par li mèn con' ye'rsin'. Con'a nac xal thìb xó' co' ndli con' ye'rsin' loo xpii mèn no loo alm mèn. 12 Nabe'ste fque tee ban ndac gu' làth mèn co' tarte libe' Diox no co' tarte ta' cuent cón che'n Diox. Tataa mod, mastale' nalle' ñii yèe ñii tìi mèna cón che'n gu' axta mbez mèn nac gu' mèn ye'rsin'túb, per yiloa mèna hui' xal nac con' ndac co' ndli gu'. No tataa mod mèna gab quetal naroo xèn nac Diox co' mbli nzi tee ban ndac gu' nalle'. Tataa gab mèna co'se' gàc huiz co'se' ta' mèn cuent loo Diox cón che'npe' mèn.

13 No por cón che'n Tad Crist, ftub nza gu' no ftubdi's gu' con' co' ñibe' ley co' mxo'f gobiern loo mèn, que naca con' co' ñibe' thìb president por nac president thìb xa' co' más ñibe', 14 que naca con' co' ñibe' mèn co' nac gobernador co' nac mèn co' mtel' thìb president par tetìi mèn co' nac gobernador mèn co' ndli con' ye'rsin' no par li mèn co' nac gobernador con' co' nac con' guryath no con' guryèn loo mèn co' ndli con' ndac. 15 Tac Diox, ne, ndlya's le' gu' thidteneque' li con' ndac par tataa mod li gu' par yau' ro mèn naxèn no ro mèn tont par ne'tolode tyoodi's mèna cón che'n gu'.

16 Fque tee ban ndac gu' làth chol mèn xal mèn co' yende chó mbee nca' par li gu' chol con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo'. Per mastale' ndli gu' cuent yende chò mbee nca' gu' par li gu' con' ye'rsin' por nzo gu' loo cón che'n Diox, ne'lide gu' xtùuz por nzo gu' loo cón che'n Diox nzoque' mod li gu' chol con' ye'rsin'. Yende xàa, ey. Más huen fque tee ban gu' xalque' mèn co', lìcque', nac mèn co' nxo'f zin' zin' che'n Diox. 17 Gòp gu' mod co' nac thìb mod ndac loo rye mèn xal ndxàalpe' li gu'i. Fque' lezo' gu' gunèe gu' mèn co' nac hues xtàa gu' por cón che'n Jesucrist. Bzeb gu' loo Diox no bli gu' con' guryath no con' guryèn loo Diox. Gòp gu' mod loo mèn co' nac gobiern co' ñibe' loo gu'.

Trè' ndlu' xá mod mxactìi Crist par tataa mod té'th mèn xá mod ndxàal que tee ban mèn.

18 Nalle' gu' co' nac moz, ftubdi's gu' no gòp gu' mod gunèe gu' mèn co' nac patrón gu'. Iante tyubdi's gu' no gàp gu' mod loo mèn co' nac patrón ndac no co' nac patrón nado'. Ndxe'leque', ftubdi's gu' no gòp gu' mod loo mèn co' nac patrón nayi', ne. 19 Co'se' nxec yèe gu' no co'se' ncha'la's gu' co'se' ndxecloo patrón gu' loo gu' por thìb con' co' indxàalte li patrón gu' loo gu' no nxec gu' tac gu' nda'que' cuent no non gu' tataa ndlya's Diox li gu' loo patrón gu', ndxòo lezo' Diox con' ndli gu'a no nac con' co' ndli gu'a thìb con' ndac loo Diox chele' gu' tataa ndli. 20 Per chele' gu' li ndxep con' ye'rsin' co' ilé'de nac, no cona'te ndli tetìi patrón gu, ¿ché' ndyac gu' naca thìb con' roo loo Diox chele' gu' nquin xec yèe chele' patrón tetìi gu' por con' mbli gu' co' ilé'de nac, cà'? Yende xàa. Per ndxe'leque', chele' patrón gu' ndxecloo loo gu' por ndxep con' ndac co' mbli gu' no ncha'la's gu' no nxec yèe gu' par nabe'ste ngue li gu' zin' loo

patrón gu', con'a nac con' ndac loo Diox
no con' co' ndxòo lezo' Diox. 21 Por mxec
yèe gu' no por ngòp gu' mod, Diox mcui
gu' no mdoo Diox gu' no mblec Diox gu' loo
cón che'n Diox. Más de cona, gu' nonque'
no nda'que' gu' cuent por cona mxactìi
Crist por cón che'n gu' par tataa mod mblu'
Crist loo gu' xá mod ndxàal que tee ban
gu' xal mque tee ban Crist loo izlyo' ndxè'.
22 Co'se' mque tee Crist loo izlyo' ndxè' nec
thìb mod no nec tedib mod ne'ncua'nte
Crist xquin Crist no xtol Crist no ne' ne'
nquedìi Crist nec thìb mèn. 23 Co'se' gunii
yèe gunii tìi mèn cón che'n Crist, ne'ncàbte
Crist nec thìb di's, co' nee di's, ngàc nayi'
Crist. Co'se' asembli mèn mtetìi mèn Crist,
ne'ngabte Crist sere Crist ya' Crist par ntin
Crist mèn yiloa. Ndxe'leque', mtan' Crist
ryethe con' mbli no mèn Crist part che'n
Diox par li Diox co' nee lezo' Diox loo mèna,
Diox co' nalì no nambìi ndub rez no ngo
xtàa cón che'n con' co' ndli mèn loo xtàa
mèn. 24 Yub Crist mxactìi no mden' Crist
yalnè lad Crist por cón che'n xtol mèn
co'se' mque' mèn Crist loo cruz. Tataa mod
ngòca loo Crist par gàc na' mèn co' thidtene
yathla's no ryo' yéc na' no ryo' lezo' na'
loo ryethe con' co' nac xtol na' no leque
tiempa que tee ban ndac na' co' nac thìb
yalnaban nalì no thìb yalnaban nambìi loo
Diox. Crist mxactìi ryethe con'a par gaca
loo gu' ne'tyactìide gu' por cón che'n xquin
gu' no por cón che'n xtol gu'. 25 Gu' nda'que'
cuent no nonque' gu' le' gu' mque tee huan
loo Diox póla loo ryethe con' co' nac xtol gu'
xal thìb partid mbacxil' co' mdyuhuan. Per
nalle', gu' ngòo loo cón che'n Crist, Crist
co' nquenap gu' xal nquenap thìb pastor
mbacxil'. No nquenap Crist alm gu' no xpii
gu'.

3

Trè' ndlu' xá mod ndxàal cue ban mèn, mèn co' mselya'.

1 Gu' ne, mèngot co' ngue no xin' sa'l,
ftubdi's gu' di's co' ñee xin' sa'l gu' loo
gu' no co' ñibe' xin' sa'lpe' gu' loo gu' no
con' ndlya's xin' sa'l gu' li gu'. Tataa mod
chele' ndxep xin' sa'lpe' gu' tarte yila's xal
ndlu' di's ndac, nzoque' mod yila's xin' sa'l
gu' no li la's xin' sal' gu' lìcque' nac cón
che'n Tad Jesucrist por ngüi' xin' sa'l gu'
mod co' nque tee ban no gu' xin' sa'l gu'.
Tataa mod inquinte tyoodi's no gu' xin'
sa'l gu' cón che'n di's ndac no cón che'n
Jesucrist. 2 Le' sya, tataa mod li la's no
yila's xin' sa'lpe' gu' loo cón che'n Jesucrist
co'se' hui' xin' sa'lpe' gu' loo mod co' nac
thìb mod ndacpe' co' ndxàp gu' loo xin'
sa'lpe' gu'. 3 Lomisque' ne, gu' co' nac
mèngot, indlyasten le' gu' arid tyoxcua' gu'
par nabe'ste ñaa gu' no par nít nayèe ñaa
gu' co'se' ndxoc xab gu'. Angab na'i, co'se'
ante nít nayèe ñaa yéc gu' ndee gu' bèu
yéc gu' no co'se' ndxòo corral or yen gu'
no nque yi'f or nza gu' co' arid ntac no
co'se' ndxoc xab gu' lar' co' anze'f nabe's
ñaa no co' arid náp ntaca. 4 Ndxe'leque',
ndlyazen lu' gu' mod ndac co', lìcpe', ndxàp
gu' le'n lezo' gu' no le'n xtùuz gu'. Moda
ne'lyuxte loo mèn. Thidtene ndxòo lezo'
mèn moda. Thidteneque' nazi' nziri' mèn
con xtàa mèn. No nagàl nziri' mèn no
rye nda rye ndye'th nziri' mèn làth xtàa
mèn. Con' co' ndli gu'a no mod co' cue ban
gu'a anze'f ntac loo Diox, ey. 5 Póla, tataa
mdyoxcua' mèngot, mèngot co', lìcque',
ngro xà' loo ryethe con' ye'rsin' co' nac
cón che'n xab izlyo' no co' ngòc che'npe'
Diox. Ngòp mèngota yalxla's loo Diox no
mdubdi's mèngota di's co' mnibe' xin' sa'l
mèngota loo mèngota no mdub nza mèn-
gota loo con' gunee xin' sa'l mèngota loo
mèngota. 6 Tataa mbli Sar, ne. Mdubdi's
Sar loo Abraham. Gu', ne, gàc xal ngòc Sar
chele' gu' toloque li con' ndac no chele' gu'
ne'tolode zyeb loo nec thìb con'.

7 Gu', ne, mènbi' co' nac xin' sa'l mèngot
gu', gòc gu' mèn co' huen huen mté'th
xá mod ban no gu' xa'got gu' no xá mod
quenap gu' xa'got gu'. Bli gu' con' guryath
no con' guryèn co' ndxàal li gu' loo xa'got
gu'. Iante por nac mèngot mèn delicad li
gu' con'a. Ndxe'leque', bli gu' con' guryath
no con' guryèn loo mèngot co' nac xin' sa'l
gu' tac mèngota, ne, ngue no leque yalna-
ban co' mda' Diox loo mèngota xalque' nac
yalnaban co' mda' Diox ngue no gu' nalle'.
Tataaque' bli gu' loo mèngotpe' gu' par de
que yende cón nca' no yende cón ncà loo
gu' par thidte cuez no gu' xa'got gu' Diox.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' ndyactìi ante por mbli mèn con' ndac.

8 Por lult, ndlyazen thidte cue ban gu'.
Thidte gàc xtùuz gu' no thidte gàc lezo' gu'.

No thidte lyat lezo' gu' ñèe gu' thìb xtàa
gu' no tedib xtàa gu'. Ndlyazen que' lezo'
gu' ñèe gu' hues xtàa gu' por cón che'n
Jesucrist xalque' mèn co' ndxàc hues. Gòc
gu' mèn co' ndyac no xtàa. Gòc gu' mèn
co' indlu'de ndye's. 9 Ne'co xtàade gu' loo
nec thìb mèn leque con' ye'rsin' co' ndli
mèn loo gu'. Ne' ne' li gu' par ta' gu'
xyàn lezo' mèn xal nda' mèn xyàn lezo' gu'.
Ndxe'leque', más huen bli gu' con' ndac loo
mèn co' mbli con' ye'rsin' loo gu. Tac Diox
ngurez gu' no mblec Diox gu' par angli Diox
con' ndac loo gu'. 10 Tac loo libr co' nac xti's
Diox ndub di's co' mbez:

Le' mèn co' lya's ban nen tiemp no co'
lya's gàc con' ndac loo loo izlyo', ndxàal
gàp lezo' mèna par ne'tyoodi'ste mèna
chol di's ye'rsin'. Ne' ne' gàc mèna mèn
gutyè'. 11 Ne'ta'de gu' lugar tyoo nii gu'
no tyoo ya' gu' xal ndli mèn co' ndli con'
ye'rsin'. Ndxe'leque', bli gu' con' ndac
loo hues xtàa gu'. Ftu' ftàl gu' co' nac
xèn xyàn co' ndxàc loo gu'. Bli gu' co'
nzote mod li gu' par yo nagàl lezo' gu' no
gure ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th
gu' làth xtàa gu'. 12 Tac Tad Diox nquenap
no indlá'ya'de Tad Diox mèn co' nac mèn
nalì no mèn nambìi. No ndxòn Tad Diox
ro mèna co'se' mbez mèna Diox par li
Diox con' co' ña'b mèna. Per ndxe'leque',
Diox thidtene ingüi'de loo mèn co' ndli
con' ye'rsin'. No ndxezan Diox ndxegaa
mèna loo con' ye'rsin' co' ndli mèna.

13 ¿Chó mèn li con' ye'rsin' loo gu' chele'
gu' thidteneque' mbli nèe gu' par li gu'
con' ndac, à'? Yende chò mèn gác li con'
ye'rsin' loo gu' tataa, ¿lé'? 14 Per mastale'
ndxàc yaltìi loo gu' por nzi tee ban lì gu'
no por nzi tee ban ndac gu', huen ndxàca
loo gu' no huen nda gu' loo cón che'n Diox.
Ne'zyebte gu' loo nec thìb con'. No ne' ne'
ya ye'th lezo' gu' nec thìb mod no nec tedib
mod par tyoo xà' lezo' gu' loo cón che'n
Crist. 15 Ndxe'leque', bli gu' par gàc con'
guryath no con' guryèn loo Crist xalque'
Tad gu' le'n xtùuz gu' no le'n lezo' gu'. No
bli gu' cas loo Crist. Nalas gure gu' par
gác gu' càb gu' loo chol mèn, mèn co' ña'b
thìb razon o thìb consej loo gu' co' nac cón
che'n co' ndxela's gu' loo Diox no co' nzi
quee lezo' gu' loo Diox. Bli gu'i xal mèn
co' indye'ste. Nado' di's no nado' cuent bli
gu' cas loo mèn no gòp gu' mod loo mèn
co'se' ña'b mèn loo gu' par tyoodi's no gu'
mèn. 16 Nabe'ste fque tee ban ndac gu' no
nabe'ste fque tee ban lì gu' par ne'ten'te
gu' le'n lezo' gu' le' gu' ngue li con' ye'rsin'.
Le' sya, mèn co' nazab ndyoodi's cón che'n
xá mod nque tee ban gu' mastale' nabe'ste
nque tee ban ndac gu' xal mèn co' ndxela's
loo Crist, ndxe'leque', mèna ten' le'n lezo'
mèna no thyon mèna cón che'n xti'spe'
mèn co'se' ndyoodi's mèna cón che'n gu'.
17 Más huen gàc yaltìi loo mèn por ndli mèn
con' ndac, chele' Diox ndlya's tataa gàca
loo mèn, leque gàc yaltìi loo mèn por ndli
mèn con' ye'rsin'. 18 Tac yub Crist mden'
yalnè no mxactìi Crist axta nguth Crist por
cón che'n xquin na' no xtol na'. Thidte
vez ngòca loo Crist por cón che'n xquin no
xtol che'n ryete mèn. Crist ngòc thìb mbi'
ndac. Per ndxe'leque', le'le' Crist mxactìi
por na', na' co' nac mèn ye'rsin', par tataa
mod yòo na' loo cón che'n Diox por cón
che'n Crist. Bél'yòo lad Crist nguth per xpii
Crist no alm Crist ne'ngathte. Ndxe'leque',
nzo ban Crist por cón che'n con' roo con'
xèn co' nzo la's nii no co' nzo la's ya' Xpii
Natú' che'n Diox. 19 Láth nzo ga's bél'yòo
lad Crist co' ngòc thebol le'n ye'r quèe co'
ngòc bá' co'te' mca's mèn Crist le'n izlyo',
ngua lu' xpii Crist no alm Crist loo taamas
alm no taamas xpii co' nzo gòo le'n thìb
lugar co' ngòc xal thìb lezi'f le' Crist na,
mbli gan loo con' ye'rsin' co' nac cón che'n
Mebizya. 20 Almaa no xpiia ne'ndubdi'ste
loo Diox co'se' ngòc tiemp pólle'a pólle'a
le'n huiz no le'n tiemp co'se' mque tee ban
thìb mbi' co' ngro' lèe Noé. Le'n tiempa
Diox mdub bed no mcha'la's Diox con mèna
láth mdyoxcua' yòoyaa co' mtoxcua' Noé.
Le'n yòoyaaa nagabte mèn ngòc co' ngòo
le'n yòoyaaa, co' nee di's, xon mèn. Mèna
ngòc mèn co' mblyá' loo nít no loo yuuloo
co' ngulàa tiempa. 21 Nít che'n yuuloo co'
ngure loo izlyo' tiempa ndlu' loo na' no nda'
cuent loo na' cón che'n bautism co' ngòc
loo na'. No por cón che'n bautisma nanee
na' le' na' mblyá'le' loo con' ryes nalle'. Per
bautism co' ngòc loo na' inacte bautisma
par gab na' mtembìi bautism lad na' no
maste. Ndxe'leque', naca le' por cón che'n
bautism co' ngòc loo na' mna'b na' loo Diox
li Diox par ne'tolode ten' na' le'n lezo' na'
cón che'n xquin na' no xtol na' co' mton'

Diox loo na'. Más de cona, bautism co' ngòc
loo na' ndlu' loo na' mblyá' na' loo con' ryes
por cón che'n co'se' ngro xban Jesucrist
làth mèn nguth. 22 Ngoloa, nguáp Jesucrist
loo bé'. Ndub Jesucrist cuat Diox loo bé'. No
ryete angl, no ryete xa' co' ñibe', no ryete
xa' co' ndxàp con' la's nii no la's ya', ryete
xa'a mde's nii no mde's ya' loo Jesucrist par
ñibe' Jesucrist loo ryethe con'.

4

Trè' ndlu' xá mod ndxàal li mèn sirv thìb mod no tedib mod co' gác mèn loo Diox.

1 Cona, ngue niin loo gu': Texal mxactìi
Crist no mden' Crist yalnè lad Crist, gu',
ne, ndxàal cuec lezo' par tyactìi gu' chele'i
nquin gàc loo gu'. Gu' nda'que' cuent le'
chol mèn co' mxactìile' lad por cón che'n
Crist, mèna ndlu', lìcque', ya intolode cua'n
mèna xquin mèna no xtol mèna loo Diox.
2 Tataa mbli mèna par ban mèna taandxep
tiemp loo izlyo' ndxè' ante xal nee lezo'
Diox. No làtha, ya ne'tyubte yo'f lezo' mèn
loo ryethe con' co' ndxuhua nèe lezo' mèn
co' nac cón che'n xab izlyo' ndxè'. 3 Ya
mbyaale' mda' gu' gust lezo' gu' loo huax
con' co'se' tarte yila's gu' loo Diox tiemp
co' ngòc póla xal ndli mèn co' indlibe'de
Diox. Tiempa, gu' mque tee ban loo chol
con' ye'rsin' co' mdub yo'f lezo' gu' par li
gu'. Angab na'i, ngòc gu' mènguy. Mque
tee yuhua xle' gu' co'se' ndli gu' chol lni.
Mque tee yu xle' gu' che'n mèn hor co'
ndlya's gu' axta plóthe. Ayen yii ayen den
ndxèn mbez yèe gu'. Mque tee tuuz gu' axta
plóthe, ne. Mbli gu' chol lni loo chol mdo'
no loo chol gunab co' ndxab Diox indxàalte
còo' mèn yéc mèn loo no indxàalte tyub xib
mèn loo. 4 Nalle' mèna mbez loo xtàa mèn
no loo lezo' mèn chonon inqueltàade gu'
con mèna loo ryethe con' ye'rsin' co' ndub
yo'f lezo' mèna loo mod co' nque tee ban
mèna. No por cona, nazab ñii yèe ñii tìi
mèna no mbez mèna ngòc nguàal con' cón
che'n gu'. 5 Per prob mèna naquinque' ta'
cuent loo xa' co' ngòc nable' par tub rez xa'
cón che'n mèn loo mèn co' be' naban no loo
mèn co' nguthle'. 6 Por cona, ngue niin loo
gu': Loo mèn co' nguthle' nalle', mblo mèn
yalbàn no mde'th mèn cón che'n xá mod
lyá' mèn loo con' ryes láth be' ngure ban
mèna par gàc loo mèna co'se' gath bél'yòo
lad mèna, yòo ban no xpii mèna no alm
mèna Diox xalque' naban Diox. Tataa ngòca
loo mèna mastale' yub Diox gunee lezo' cón
che'n mèna nquin gath bél'yòo lad mèna
xalque' ndxath rye mèn.

7 Nase ya nde zin' gaxle' tiemp co'se'
tlo lyux tiemp ye'rsin' co' naban na' loo
izlyo' ndxè'. Cona, ngue niin loo gu':
Ndxe'sleque' fque tee ban gu' no nalas
fque tee ban gu' loo izlyo' ndxè'. No
ne'yathla'ste gu' par tolo cuez gu' Diox ze
no yál'. 8 Más de cona, loo ryethe con' co'
ngue niin loo gu' ndxè', ndlyazen que' lezo'
gu' gunèe gu' hues xtàa gu' axta plóthe.
Tac mèn co', lìcque', nque' lezo' ñèe hues
xtàa mèn axta plóthe, mèna ingòode xyàn
lezo' ñèe mèna hues xtàa mèna arid. Luega
nteri'th ntecan' mèna xyen xyàn co' ndxòo
lezo' mèn ñèe mèn hues xtàa mèn. 9 Fta'
gu' liz gu' cued mèn co' ña'b loo gu' par
cued mèn liz gu'. Per ne'cuez nguixte gu'i
loo mèn por mda' gu' liz gu' nguled mèn.
10 Lomisque' ne, li thìb thìb gu' sirv loo chol
xtàa gu' par lyath no gu' xtàa gu' xal nzote
mod co' nac co' mda' Diox lugar gác gu' li
gu' sirv loo mèn. Tataa bli gu' xal mèn co'
nxo'f zin' ndac co' nac thìb zin' co' angmbli
Diox loo gu' par li gu' sirv loo mèn. 11 Mèn
co' mda' Diox lugar gác mèna par tyoodi's
no mèna mèn cón che'n Diox, tyoodi's no
mèna mèn xalque' ndyoodi's no Diox mèn.
No chele' chol gu' lya's ta' thìb huiz zin'
anxle' loo xtàa gu', ne'cua'nte gu' mod guth
gu' má' xi'tha. Bli gu' zin'a xal ndxàal li
gu' zin' xal mda' Diox fuerz loo gu' par li
gu'i. Bli gu' le' ryete con' co' li gu'a càba gab
mèn con' roo no con' xèn cón che'n Diox no
gab mèn natú' nac Diox, ne, por cón che'n
Jesucrist. Ndlyazen gàc con' roo no con'
xèn loo Jesucrist no ndlyazen yan' ryethe
con' roo no ryethe con' xèn la's nii Jesucrist
no la's ya' Jesucrist le'n lín' co' ntlo, no le'n
lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node.
Taandxè' gàca.

Trè' ndlu' xal ndxàal que tee ban mèn co'se' ndxàc yaltìi loo mèn, mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox.

12 Mèn huesen por cón che'n Crist, gu'
co' anze'f nque' lezon ñèen, ne'gàcte gu'
mèn co' arid ne'ñeede cón, chàa, gàc loo
gu' co'se' ndxàc chol yaltìi tín' loo gu'.
Ne'ten'te gu' le'n lezo' gu' con' co' ndxàc
loo gu' nac thìb con' co' tarte ñèe mèn gàc

loo izlyo' ndxè'. 13 Ndxe'leque', ftac lezo' gu'
co'se' gàca loo gu' le' gu' tyactìi no Crist
ndxep par gàca loo gu' tyac tín' lezo' gu'
co'se' ñèe gu' gàc con' roo no con' xèn loo
Crist co'se' yi'th Crist loo izlyo' ndxè' tedib
vez. 14 Chele' mèn ñii ngòc nguàal con' loo
gu' por cón che'n Crist, huen gàca loo gu'
no huen nda gu' loo cón che'n Crist. Co'se'
gàca tataa loo gu', ñee gu' no ta' gu' cuent
le' Xpii che'n Diox, Xpii co' nac Xpii roo
no Xpii xèn, nzo loo gu'. Mèna ñii yèe ñii
tìi cón che'n Crist. Per ndxe'leque', gu'
ndli ndxàc con' guryath no con' guryèn
loo Crist. 15 Thìb descuid nquin tyactìi gu'
ndxep. Chele' gu' nquin tyactìi ndxep,
bla's gu' no huen huen quenap gu' gu' par
ne'tyactìide gu' por mbeth gu' mèn; por
mbli huan' gu'; o por mbli gu' con' ye'rsin';
o por mbla's ro' gu' di's cón che'n tedib
mèn co' inacte cón che'n gu'. 16 Ndxe'leque',
chele' chol gu' ndyactìi ndxep ante por nzo
gu' loo cón che'n Crist no maste, inquinte
thyon gu'. Ndxe'leque', ndxàal gab gu' le'
Diox nac Diox roo no Diox xèn por mda'
Diox lugar loo gu' ne' gu' lèe mèn co' nac
che'n Crist por nac gu' mèn co' nzo loo cón
che'n Crist.

17 Nase mzinle' huiz no mzinle' tiemp
co'se' tlo tub rez Diox cón che'n con' co'
ndli mèn co' nac mèn guliz Diox, co' nee
di's, na' co' ndxela's loo Diox por cón che'n
Jesucrist. Chele' Diox ya tataale' mtlo ngue
tub rez cón che'n na' par tetìi Diox na', ¿xá
nee gu'? ale'que' ne' gàc más con' ye'rsin'
tín' loo mèn co', por derech, ne'ndubdi'ste
loo di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod
ndlyá' mèn loo con' ryes, ¿lé'? 18 Lomisque'
ne, chele' mèn co' nac mèn ndac no mèn
nalì loo Diox añenti mdyal par ngulàa yéc
mèn no ngulàa lezo' mèn par mblyá' mèna
loo con' ryes, ale'que' loo mèn ye'rsin' co'
ndxàp xtol, pà yila's mèn lyá' mèna loo con'
ryes, ¿lé'? Yende xàa. 19 Por cona, ngue niin
loo gu': Mèn co' ndxela's loo Diox no co'
ndyactìi xal nac co' gunee lezo' Diox, mèna
ndxàalque' tolo li con' ndac loo hues xtàa
mèna. No ndxàalque' toloque' na'b mèna
quenap Diox alm mèna no xpii mèna la's
ya' Diox no leque tiempa gàp mèna yalxla's
loo Diox le' Diox lii loo mèna. Yub Diox
nac Diox co' mbli par nzo na'. No yub Diox
ndlique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn.

5

Pedr ngue co'x loo mèn co' ndxela's loo Diox.

1 Daa, Pedr nac thìb xa' gox nalle' co'
lalque' ngox xal ngox ndxep mèngool co'
nzo làth gu' co' nqueltàa no gu'. Gunèen
co'se' mxactìi Crist. No ndan cuent cón
che'na loo mèn no ndlu'en loo mèn xá mod
mxactìi Crist. Thidte gàc con' roo no con'
xèn loo ryete na', yiloa. Por cona, ngue
co'xen loo mèngoola nalle'. 2 Ndlyazen le'
mèngoola quenap mèn co' ngòo loo cón
che'n Diox co'te' nqueltàa gu' par nedrè',
mèn, co' nee di's, nac xal mbacxil'pe' Diox.
Ndlyazen li mèngoola con' co' ngue co'xen
loo mèngoola loo di's ndxè' dib nzo yéc
mèngoola no dib nzo lezo' mèngoola xal
mèn co' huen nzo lezo' xal neete lezo' Diox.
Indlyasten a la fuerz li mèngool con' co'
ngue co'xen loo mèngool ndxè'. Ne' ne'
indlyazen li mèngoola xal mèn co' ante nde
yath ñèe tmi. 3 Ne' ne indlyazen xo'f zin'
gu' zin' ndxè', mèngool, xal mèn co' ndxàc
che'n thìb con' no xal mèn co' ñibe' loo
xtàa mèn, loo mèn co' ndyoo ner gu' loo
no mèn co' ndyoo naa gu' loo. Ndxe'leque',
cua'n gu' mod blu' gu' gu' loo mèn co' nac
xal mbacxil' le' gu', lìcque', nque tee ban
ndac no nque tee ban lì gu' loo cón che'n
Diox. 4 Tataa lyazen li gu'. Le' sya, co'se'
yú'loo Tad Jesucrist co' nac merpe' pastor
co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co'
nzo loo cón che'n Diox, xal nquenap thìb
pastor mbacxil', huiza gu' gàc che'n no yan'
no gu' thìb con' roo no thìb con' xèn co'
inacte xal thìb coron co' natoxcua' con laa
nayèe co' lueg ngol'.

5 Lomisque' lyazen ne, gu' co' nac
myen'bi' no gu' co' nac myen'got, ftubdi's
gu' loo con' ñibe' mèngool loo gu'.
Lomisque', ndlyazen le' ryete gu' gàc nado'
loo thìb gu' no loo tedib gu' no gòc gu' mèn
co' ncua'n mod gàc con' ndac loo hues xtàa
gu' por cón che'n gu'. No ne'gàcte gu' mèn
nayi'.

Tac Diox ndxecloo no ndxàc Diox
ngolo ngola's loo mèn co' ndye's no loo
mèn co' nxyal'. Per ndxe'leque', Diox
ndlyath no mèn nado' co' indye'ste no
mèn co' inxyal'te loo ryethe con' ndac
cón che'n Diox.

6 Cona, ngue niin loo gu': Gòc gu' mèn
nado' loo ryethe mod co' ndxàp gu' tac
Diox ndxàp rye loothe con' la's nii Diox no

la's ya' Diox. Chele' gu' tataa li, le' sya,
Diox li par gàc gu' mèn roo mèn xèn co'se'
gàcpe' huiz co' nanee Diox ndxàal gàc gu'
mèn roo mèn xèn. 7 Yende chó mport nzo
lezo' Diox por ndxath ndlyux gu' loo cón
che'n gu'. Más huen gurez gu' Diox por
cón che'n ryethe con' co' nde che loo gu'
no con' co' nden' gu' no con' co' ndli nxi
lezo' gu'. Tac ndxe'leque', le'le' loo Diox
ndxàca thìb zin' cón che'n gu'. 8 Lomisque',
ndlyazen gòc gu' mèn nalas no mèn lijer
xal mèn co' nquenap liz thìb mèn co' ndxàp
che'n. Tac Mebizya co' nac ngolo ngola's
che'n gu' ngue tee cua'n mod par telux
Mebizya gu' xal thìb mbee's co' mbez yèe
co'se' ngue tee lan' mbee's, ncua'n mbee's
co' hua mbee's. 9 Gòp lezo' gu' par nec
thìb mod no nec tedib mod ne'lide gu' nec
thìb con' co' nee lezo' Mebizya li gu'. Más
huen bli nèe gu' gu' loo cón che'n Crist co'
ndxela's gu'. Tac gu' naneeque' no nda'que'
gu' cuent le' ryete mèn co' ndxàc hues gu'
por cón che'n Crist co' nzo dib athu loo
izlyo' nzi tac leque yaltìi co' ndyac gu' par
nedrè'. 10 Per co'se' riid yaltìia loo gu' co'
ndxàc ndxep tiemp loo gu', Diox li par gàc
gu' mèn co', lìcque', mtéth no mèn co'
nda'que' cuent no mèn co' ndyubdi'sque'
loo cón che'n Diox. No Diox li par leque
gu' li nèe gu' loo cón che'n Crist. No li Diox
par ne'tolode gàc gu' mèn co' nac chop loo
chop la's loo cón che'n Diox. Leque yub
Diox angndli ndxàc rye loothe con' ndac loo
na'. No leque yub Diox nac Diox co' ngurez
na' no mblec Diox na' par gàc che'n na' no
par yan' no na' rye loothe co' nac con' roo
con' xèn che'npe' Diox tac thidte ndxàc na'
con Crist no ngòo na' loo cón che'n Crist
thidtene. 11 Ndlyazen tolo gàc con' roo no
con' xèn loo Crist no ndlyazen yan' ryethe
con' roo no ryethe con' xèn la's nii Jesucrist
no la's ya' Jesucrist le'n lín' co' ntlo, no le'n
lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node.
Taandxè' gàca.

Con' ndxè' nac lult di's co' mque' Pedr ye's loo mèn.

12 Mtel'en cart ndxè' loo gu' con Silvan
co' ndlin cuent nac thìb hues na' co' al-
tant ndoo loo cón che'n Crist. Loo cart
ndxè' mco'xen loo gu' no mblin le' gu' nda'
cuent co' huenleque' le' ryethe yalndac
co' angndli Diox loo gu' ndlu' loo gu' le'
Diox, lìcque', nque' lezo' ñèe Diox gu'. Por
cona, ftolo gure nèe gu' loo cón che'n Diox.
13 Mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox yèez
Babiloñ, mèn co' Diox mcui xalque' mcui
Diox gu', mèna ngue nii Diox loo gu' loo cart
ndxè'. Ngue nii Marc, co' nac xal xgan' daa,
Diox loo gu', ne. 14 Co'se' ngue nii gu' Diox
loo hues xtàa gu' loo cón che'n Crist, fxen
gu' ya' xtàa gu' xalque' nac mod co' ndxàp
gu', gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox.

No ndlyazen yo nagàl lezo' ryete gu'
loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no
rye ndye'th gu' con xtàa gu', gu' co' nac
che'npe' Jesucrist. Taandxè' gàca loo gu',
ndee gu'.

Mbryop Cart Co' Mque' Pedr Ye's Loo Mèn

Pedr ngue que' ye's co' nac cart ndxè' loo mèn co' ndxela's loo cón che'n Crist.

1 Yub daa co' nac Mon Pedr, daa nac thìb mbi' co' nxo'f zin' zin' cón che'n Jesucrist. No nac daa thìb mbi' co' ndxe' di's cón che'n Jesucrist, co' nee di's, nac daa mbi' co' mtel' yub Jesucrist loo mèn. Ngue que'en ye's co' nac cart ndxè' loo gu', gu' co' nac mèn co' mté'th no co' ngola'sle' loo cón che'n Diox xalque' ndxela's nu'. No mod co' ndxela's na' ndxè' anze'f ntac loo gu' xalque' ntaca loo nu'. Naca thìb con' roo no thìb con' xèn le' Diox mda' lugar yila's na' loo Diox, ne. Mbli Diox ngola's na' loo cón che'n Jesucrist tac Diox na' no Tad Jesucrist na' co' mtelá' na' loo con' ryes nac Diox nalì no Diox nambìi. 2 Ndlyazen tolo li Diox anggàc huax con' ndac loo gu' axta plóthe. No ndlyazen yo nagàl lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu' por mda' gu' cuent no por mdyub xnìi yéc gu' no por mdyub xnìi lezo' gu' loo cón che'n Diox no loo cón che'n Jesús co' nac Tad na'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' ngòole' loo cón che'n Crist le' mèna ndxàal tolo té'th no ta' mèn cuent no tyubdi's mèn loo cón che'n Crist.

3 Diox mbli ngue no na' ryethe con' co' nquin na' par que tee ban ndac na' loo cón che'n Jesucrist no par li na' cas loo Diox dib nzo yéc na' no dib nzo lezo' na'. Tataa mbli Diox por cón che'n ryethe con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. Tataa mbli Diox co'se' mbli Diox mblibe' na' Tad Jesucrist. Tad Jesucrist mcui na' no mblec Tad Jesucrist na' loo cón che'n Tad Jesucrist por cón che'n con' roo no con' xèn co' ndxàp Tad Jesucrist la's nii Tad Jesucrist no la's ya' Tad Jesucrist no por cón che'n ryethe con' roo con' xèn co' ngòc thìb zin' co' mxo'f zin' Tad Jesucrist loo mèn. 4 No por ryethe con' roo no con' xèn co' ngòc thìb zin' co' mxo'f zin' Tad Jesucrist loo mèna, mcàbgòn Tad Jesucrist gàc huax con' roo con' xèn loo na'. Con' co' mcàbgòn Tad Jesucrist loo na'a, anze'f ntac loo na'. Por cón che'n con' co' mcàbgòn Tad Jesucrist loo na'a, ndxàca loo gu' nac gu' mase ndxep xal nac Diox. Le' sya, tataa mod lyá' gu' loo ryethe con' zab co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn co' alithe naban loo cón che'n xab izlyo' loo izlyo' ndxè'. 5 Por cona, ngue niin loo gu': Ndxàal li gu' co' nzote mod li gu' par que tee ban ndac gu' loo con' co' ndxela's gu' loo cón che'n Diox. Más de cona, ndxàal tolo té'th gu' cón che'n Diox láth nque tee ban ndac gu' loo con' ndxela's gu' loo cón che'n Diox. 6 Lomisque' ne, ndxàal tolo té'th gu' par ñibe' gu' loo lezo' gu' no par gàp gu' lezo' gu' láth ngue té'th gu' cón che'n Diox. Lomisque' ne, lyazen gàc gu' mèn co' ncha'la's loo ryethe con' co' ndxàc loo gu' láth ngue té'th gu' par ñibe' gu' loo lezo' gu' no par gàp gu' lezo' gu'. No ndlyazen le' gu' thìb lì yéc gu' no thìb lì lezo' gu' li gu' cas loo Diox láth ncha'la's gu' loo ryethe con' co' ndxàc loo gu'. 7 Más de cona, ndlyazen le' gu' gàc mèn co' anze'f nazin' ñèe hues xtàa gu' láth thìb lì yéc gu' no thìb lì lezo' gu' ngue li gu' cas loo Diox. Por lult, loo ryethe con' ndxè', ndlyazen gàc gu' mèn co', por derech, mté'th par que' lezo' gu' ñèe gu' chol mèn láth nac gu' mèn co' anze'f nazin' ñèe hues xtàa gu'.

8 Chele' gu', lìcque', li ryethe con' co' ngue niin loo gu' ndxè' no ndxàcpe'i loo gu', le' sya, axta arid ntac mod co' nque tee ban gu' loo Diox. No ndxàc loo gu' inacte thìb con' anxle' ndlibe' gu' Tad Jesucrist na' por nda' gu' cuent co' huenleque' cón che'n Tad Jesucrist na'. 9 Per mèn co' indlide cas loo cón che'n Diox no cón che'n Jesucrist xal nac ryethe con' co' ngue niin loo gu' ndxè', mèna nac xal thìb mbi' sieu o nac mèna xal thìb mbi' co' nathath ngüi'. Tataa ndxàca loo mèna por ndxathla's mèna le' Diox mton' ryethe xtol mèna co' mcua'n mèna, póla. 10 Por cona, gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, ryete gu' bli co' nzote mod li gu' no blu' ryete gu' co' nzote mod gác té'th gu' no non gu' no bli nèe gu' le', lìcque, Diox mblec gu' no mcui Diox gu' loo cón che'n Crist. Le' sya, chele' gu' ngue li xal ngue niina loo gu' ndxè', ne'ryo xà'de gu' no ne'yitacte lezo' gu' loo cón che'n Crist axta gath gu'. 11 Le' sya, tataa li Diox par thìb lìte yòo gu' loo bé' co'te' nzo Tad Jesucrist na' co' mtelá' na' loo con' ryes. Ñibe' Tad Jesucrist na' loo ryethe con'

thidtene.
12 Cona, nxyo'f ndeleque' lezon par ndlin
le' gu' te'que' lezo' con' ndxè' mastale'
huen huen non gu' no nda' gu' cuent cón
che'na, no mastale' ndli gu' par nzi li nèe
gu' gu' loo con' ndxè' co' nac lìcpe' nalle'.
13 Ndyaquen huen nac co' ngue lin ndxè' no
nalì naca par tolo lu'en loo gu' cón che'n
con' ndxè', no co'xen loo gu' par te' lezo'
gu' no par tolo ye'th lezo' gu' cón che'n con'
ndxè' láth be' naban daa. 14 Tac Tad Jesucrist
na' mblu'le' loon nde zin' gaxle' huiz co'
gath daa. 15 Per nalle' láth be' naban daa,
tolo lin co' nzote mod lin no tolo co'xen loo
gu' par gàca loo gu' co'se' ngolo nguth daa,
tolo te' lezo' gu' ryethe cón che'n con' co'
mco'xen loo gu' ndxè'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' gunèe con' roo con' xèn che'npe' Crist láth mque tee no mèn Crist loo izlyo' ndxè'.

16 Mblu' nu' ryethe con' loo gu' cón che'n
Tad Jesucrist na' le' Tad Jesucrist na' nac
xa' roo no xa' xèn no le' Jesucrist bere
yi'th loo izlyo' tedib vez. Co'se' mdoodizen
cón che'n con'a loo gu', ne'ndoodistena loo
gu' xal mèn co' ne'ñeede cuent cón ngue
toodi's mèna. Ne' ne' mzi'fen loo di's par
mquedìin gu'. Yende xàa. Nu' gunèepe' Tad
Jesucrist con ngudloope' nu' co'se' ngòc
con' roo no con' xèn loo Jesucrist no co'se'
mzye' loo loo Tad Jesucrist. 17 Gunèe nu'
co'se' Diox xud na' mbli ngòc con' guryath
no con' guryèn no con' roo con' xèn loo
Jesús no co'se' mquée xnìi lad Jesús no
mbyà'x bèel lad Jesús. No mbìn nu' di's
co'se' gunii Diox di's co' ngòc di's roo no
di's xèn co' ndxab Diox: Mbi' ndxè' nac
xgan'pe' daa. Anze'f nque' lezon mbi' no
anze'f ngudloon no lezon mbi'. No anze'f
ndyac lezon loo con' co' ngue li mbi' ndxè'.
18 Yub nu' mbìn di's co' mbyèn loo bé'a. No
thidte ngure no nu' Tad Jesús loo yii co'
ngòc yii natú' loo Diox co'se' ngòca.
19 Per nalle' ngue no na' tedib con' co'
más ngo xo'f di's loo na' cón che'n Jesucrist,
co' nee di's, nac ye's co' mque' mèn co'
mde'th di's co' ndxab Diox. Huenque' ndli
gu' chele' gu' ngue lique' cas cón che'n
di's co' mque' mèna ye's. No tataa mod
ndxàca loo gu' xal thìb con' co' nquée xnìi
yéc gu' no co' nquée xnìi lezo' gu' cón
che'n Crist xal co'se' ntenìi thìb lampr loo
mèn ned nque tee mèn. Tataa ngue ta'
gu' cuent no huen huen ngue té'th gu' nde
zin' gaxle' tiemp co'se' bere yi'th Jesucrist
loo izlyo' ndxè' tedib vez. Le' sya, huen
huen quée xnìi yéc gu' no quée xnìi lezo'
gu' xal co'se' nde quée mbèelhui' ndxáal
coyor xtil' par nda' mèn cuent nde yinìi
izlyo' tedib huiz. 20 Per ner fte' lezo' gu' no
ta' gu' cuent co' huenleque' cón che'n con'
ndxè': Nec thìb di's co' ngòc di's co' mque'
mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's
ngòc di's co' alithe mbye'th xtùuz mèna
par mque' mèna ye's. 21 Na' nda'que' cuent
no nonque' na' le' mèn co' mde'th di's co'
ndxab Diox póla, ne'ndoodi'ste mèna di's
no ne'nde'thte mèna di's co' ngòc di's co'
angndye'th yéc mèn par ndyoodi's mèn di's
co' ngòc di's co' angmbye'th yéc mèna. Ne'
ne' ngàc di'sa di's co' angmdub yo'f lezo'
mèn par ngde'th mèna di'sa. Ndxe'leque',
mèn co' mde'th di's co' ndxab Dioxa, mèna
ngòc mèn co', lìcque', ngro xà' loo cón
che'n xab izlyo' par ngòc mèna mèn co'
mde'th di'sa xal mblyath no Xpii Natú'
mèna. Di's co' mde'th mèna ngòc di's co',
lìcque', mnibe' Diox loo mèna par te'th
mèna di's.

2

Pedr ndlu' cón che'n mèn co' ndyè'.
(Judas 4–13)

1 Fte' lezo' gu' póla ngo mèn co' mbez
mde'th mèna di's co' ndxab Diox làth mèn
nación Israel. Per mèna ngòc mèn gutyè'.
No lomisque' ne, tataa mod yòo mèn co'
ñee nac maistr co' ndlu' cón che'n Diox làth
gu'. Per mèna gàc maistr gutyè' loo gu'.
Mèna xexte lu' mod co' nac mod fals co'
ncàb yalquìi. No lu' mèna loo gu' cón che'n
thìb ley' co' nac ley' gutyè'. Co'se' lu' mèna
loo gu' tataa mod, ale negadi's cà di's mèna
cón che'n yub Tad Jesucrist co' mtelá' mèna
loo con' ryes. Per con' co' li mèna li par
setilte càb loo leque mèna lyux mèna. 2 No
anze'f thìb mèn yòo loo cón che'n mèna no
queltàa huax mèn con mèna par li mèn con'
ye'rsin' xal ndli mèna. No por cón che'n
mèna anze'f thìb mèn ñii yèe ñii tìi cón
che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod
thìb lìte ndxòo mèn loo Diox. 3 Por mod co'
ndxath nquìi mèna ñèe mèna tmi, asendli
mèna ndli mèna provech gu' axta plóthe
con mod gutyè' co' ndlu' mèna gu' con
xley' fals mèn co' ndlu' mèna loo gu'. Per

nzyalque' prob mèna tyactìi mèna co'se'
zin huiz ryo xà' mèna loo Diox thidtene.
Thidtene ya yende mod lyá' mèna hora.
Thidtene guneei loo mèna. Tac ndxàcle'
tiemp mzi'f quìi Diox loo mèna le' chol mèn
gutyè' co' nac xal mèna thidtene ndyub quìi
ndyub bèel lezo' mèna par càb yaltìia loo
mèna.

4 Diox ne'nton'te xtol angl no xquin angl
co' mcua'n angl loo Diox póla. Ndxe'leque',
mbli Diox le' angla thìb lìte ngulàa le'n
ye'rbìil. No sangmbli Diox mbyan' angla tya
xal thìb mèn co' natedó' con caden co'te'
nac thìb lugar nacuau thidtene axta gàc
huiz co' tub rez Diox cón che'n angla par
tetìi Diox angla yiloa. 5 Ne' ne' nton' Diox
xtol mèn no xquin mèn co' mcua'n mèn
loo Diox, mèn co' ngure ban más pólle'a.
Ndxe'leque', mbli Diox ngulàa thìb yuuloo
tín' rloo mèn ye'rsin'a. No ante mbli Diox
mblyá' thìb mbi' co' ngro' lèe Noé con
gaz mèn co' ngòc famil Noé por mblo Noé
yalbàn cón che'n xá mod ndxàal que tee
ban lì mèn loo Diox tiempa. 6 Mbli Diox, ne,
par mblyux mèn ciuda Sodom no mèn ciuda
Gomor. Ante dii mbyan' co'te' ngure ciuda
Sodom no ciuda Gomor. Tataa mbli Diox
con'a loo mèna par hui' no ñaa taamas mèn
ye'rsin' co' ngo ban chol lugar loo mblyux
ryop ciudaa. 7 Per mbli Diox mblyá' thìb
mbi' co' ngro' lèe Lot ndoore' telux Diox
ryop ciudaa. Lot ngòc thìb mbi' ndac. No
anze'f nxi lezo' Lot por ñèe Lot mod ye'rsin'
co' mque tee ban mèn ye'rsin' che'n ciuda
Sodom no ciuda Gomor. 8 Lot ngo ban le'n
ryop ciudaa. No mxec yèe Lot no mxi tín'
lezo' Lot, co' ngòc mbi' nalì no mbi' nambìi,
axta plóthe co'se' ñèe Lot xal ndli mèna
con' ye'rsin'túb no co'se' ndxòn Lot cón
che'n con' ye'rsin' co' ndli mèna. 9 Por cona,
non na' no nda'que' na' cuent le' Tad Diox
ndxác par telá' Tad Diox mèn, mèn co' ante
nque tee ban loo cón che'n Diox. Lomisque'
ne, ndxác Diox li Diox par tolo ndyub quìi
ndyub bèel lezo' mèn ye'rsin' axta zin huiz
tub rez Diox cón che'n mèna par tetìi Diox
mèna thidtene.

10 Más tetìi Diox ryethe mèn co' más ndli
ryete yo'f co' ndyub lezo' mèn co' nac con'
zab no con' ye'rsin'. No ndxe'leque', ale
le'le' nxìis no mèna con' co' ñibe' Diox li
mèna loo Diox. Mèna indyóode cón ngue
li mèna. No anze'f naxin nac mèna. No
axta ne' ne' inzyeb mèna ñii yèe ñii tìi mèna
cón che'n chol angl roo angl xèn co' ñibe'
loo bé'. 11 Per ne' angl co' nac angl roo
no angl xèn ne'lide ryes par ñii yèe ñii tìi
angl cón che'n angl co' nzo ye'rbìil loo Diox
xal ñii yèe ñii tìi mèn ye'rsin' cón che'n
angl roo angl xèn co' ñibe' loo bé'. 12 Per
ryete mèn ye'rsin'a thidtene indxònte di's
no indxaa'dte mèn di's. Axta arid má' mèna
loo Diox. Gu' naneeque' le' má' nac má'
por nac thìb thìb má' xal nac má', ¿lé'?
Ne'ñeede má' cón ndli má'. Tataa nac mèn
ye'rsin'a, ne. Tac alithe ndyoodi's mèna
thìb con' ye'rsin' no tedib con' ye'rsin' co'
ne'ta'de mèn cuent cón ndyoodi's mèn. No
leque mod ye'rsin' co' nac mèna càb loo
mèna par lyux mèna. 13 Masre' tyactìi mèna
xal nac con' ye'rsin' co' mbli mèna láth
naban mèna. Alithe nque tee ban mèn
ye'rsin'a par ndli mèna ante con' co' ndyub
yo'f lezo' mèn li mèn. No con' ye'rsin'
co' ndli mèna le'le' ncàb ndyac lezo' mèna
thìb huiz no tedib huiz. Mèna nac mèn
xin no mèn cap co' ntezab gu' co'se' ndxòo
mèna làth gu' par hua no mèna gu'. Láth
ndxòo no mèna gu' ndlu' mèna nac mèna
xal mèn huen no mèn ndac. Per ne'nda'de
gu' cuent, por derech, ngue quedìi mèna
gu'. Ale le'le', ndxan' bien mèna con gu'.
No leque tiempa, ndyac lezo' mèna por cón
che'n chol con' ye'rsin' co' ngue li mèna xal
ndyub yo'f lezo' mèna par li mèna. 14 Co'se'
ngüi' mèna loo chol xa'got, luega ndyub
yo'f lezo' mèna no ndlyàa nít yen mèna
capas ndyac mèna ngue li mèna yalmbi'
con xa'gota. Thidtene incua'nte mèna mod
par ne'tolode cua'n mèna xtol mèna. No
nac mèna mèn ye'rsin'a co' ncua'n chol
myen'got co' indxàpte lezo' no co' luega
nda' di's co' ndlya's mèn ye'rsin'a. Nac
mèna mèn co' anze'f nde yath ñèe tmi.
Thidtene mèn ye'rsin' mèna too ze too yál'.
15 Por derech, nzi tee huan mèna loo cón
che'n Diox tac mblá' mèna con' co' ndxab
Diox li mèna par thìb lìte yòo mèna loo bé'.
Ale más ndli mèna xalque' mbli thìb mbi'
co' ngro' lèe Balaam co' ngòc thìb mbi' co'
mde'th di's co' ndxab Diox, póla. Balaam
ngòc xgan' thìb mbi' co' ngro' lèe Beor.
Balaama mblya's li gan huax tmi por mbli
Balaam con' ye'rsin'. 16 No mzin thìb huiz no
mzin thìb ze ale mbli Diox gunii thìb bur-
rgol loo Balaam par mbyoo burr Balaam.

Tataa mod más quee lezo' Balaam mblá'
Balaam con' ye'rsin' co' mblya's Balaam li
Balaam hora.

17 Ryete mèn ye'rsin'a nac xal thìb tó'
biiz co' yende nít. No nac mèna xal thìb
xcuau biiz co' alithe ndxe' mbii, co' nee
di's, yende cón ntac mèna. Mbli Diox tolo
ndyub quìi ndyub bèel lezo' mèna par ryo
xà' mèna loo Diox yilo gath mèna par lyàa
mèna ye'rbìil no sangyan' mèna tya co'te'
nac thìb lugar co' más nacuau thidtene.
18 Tataa gàca loo mèna tac co'se' ndyoodi's
mèna, ndyoodi's mèna antub di's nate's no
antub di's naxal', di's co' yende cón ntac.
Asendli mèna nquedìi mèna mèn co' ngro
xà'le' loo cón che'n xab izlyo' con mod
ye'rsin' co' ndyub yo'f lezo' mèna par bere
mèn co' ngro xà'le' loo cón che'n xab izlyo',
tlo mèna, li mèna con' ye'rsin' tedib vez.
19 Asendli mèna. Mbez mèn ye'rsin'a loo
mèn co' ngro xà'le' loo cón che'n xab izlyo'
chele' mèna que tee no mèn ye'rsin'a, le'
sya, càba que no mèna thìb yalnaban co'
yende chó mèn cuee cà. Per yalgutyè'túb
nac co' mbez mèna. Tac leque mèn ye'rsin'a
nac xal thìb moz co' ndli yèe con' ye'rsin'
co' ndli mbee ncà mèna. No ndli mèna anab
con' zab. Tac thìb thìb mèn ye'rsin'a ndxàc
moz loo con' zab co' ndyub yo'f lezo' mèna
par li mèna con' zab. 20 Per, lìcpe' ba'i, nde
niin thìb con' loo gu' cón che'n ryete mèn
co' ngòole' loo cón che'n Tad Jesucrist co'
mtelá' na' loo con' ryes, mèn co' mté'thle'
cón che'n Tad Jesucrist: Nonque' gu' le' por
mda' mèna cuent cón che'n Tad Jesucrist
ngro xà'le' mèna loo con' zab co' nac cón
che'n xab izlyo'. Chele' mèna bere bix
yéc par yòo mèna loo ryethe con' ye'rsin'a
tedib vez, no chele' mèna mda' lugar ñibe'
con' ye'rsin' loo mèna tedib vez, ale más
nazab tín' gàca no càba loo mèna yiloa.
21 Per nalle', por cón che'n con' ye'rsin' co'
gàc loo mèna co'se' tyactìi mèna, más huen
ngàca loo mèna thidteneque' ne'ngòode
mèna loo cón che'n Tad Jesucrist par non
mèn no ta' mèn cuent xá mod thìb lìte yòo
mèn loo bé' leque gàca loo mèn co'se' ya
nonle' mèn no nda'le' mèn cuent xá nac
cón che'n Jesucrist no ale bere mèna, lá'
mèna par ne'lide mèna con' co' mnibe' Diox
loo mèna li mèna co' nac con' natú' co'
mnibe' Diox par li mèn. 22 Per nase ndxàcle'
no mdyaale' loo mèna xal nac di's co' nac
thìb di's lìcpe' co' mbez mèn: Ale mbere
mbac, nduhua mbac con' co' mberepe' lezo'
mbac. Le' nguch co' diiz ngood co' lilleque'
mbembìi, ale mbere ngood le'n ben ya's
tedib vez, ne. Lìcque' nac di'sa, ¿lé'?

3

Pedr ndlu' trè' xá mod gàc co'se' yi'th Tad Jesucrist.

1 Mèn huesen por cón che'n Tad Jesucrist,
gu' co' anze'f nque' lezon ñèen, con cart
ndxè' nac mbryop cart co' mque'en ye's
loo gu'. Loo ryop cart co' mtel'en loo gu'
ndlyazen li gu' xtùuz dib nzo yéc gu' no dib
nzo lezo' gu' par ta' gu' cuent cón che'n di's
co' ngòc di's co' mco'xen loo gu'. 2 Fte' lezo'
gu' cón che'n di's co' mde'th mèn, mèn co'
ngro xà' loo con' ye'rsin' co' nac cón che'n
xab izlyo', mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox póla. No fte' lezo' gu' cón che'n di's
co' mtan' Tad Jesucrist di's par tyubdi's na'
di'sa, Tad Jesucrist co' mtelá' na' loo con'
ryes. Di'sa ngòc di's co' mblu' mèn co' ndxe'
di's che'n Tad Jesucrist loo gu'.
3 Con' ndxè' nac co' ndlyazen xo'f
ndeleque' lezo' gu' par tolo ta' gu' cuent
cón che'n di'sa. Ndlyazen le' gu' nonque'
le' le'n lult huiz no lult tiemp ndoore'
lith no izlyo' ndxè' ryo xo'f mèn no tlo
yo mèn co' tè'b no mèn co' xìis no cón
che'n con' co' nac che'n Diox. No alithe
que tee ban mèna xal nac mod co' ndryo'
ndlyen' lezo' mèn no con' co' ndyub yo'f
lezo' mèn co' nac con' ye'rsin' co' ndli
mèna. 4 Ale, angnzi tee mèna nibdi's mèna.
Gab mèna: ¿Máa cón che'n Jesucrist co'
mcàbgòn Jesucrist le' Jesucrist yi'th, yoo?
Tolo ñii mèna, ne: Anon nguth xudgool
na' co' mban pólle'a, lomisque' ndxàca xal
mtlo ngòca desde co'se' mblec Diox izlyo'.
5 Mèna tataa mbez tac indlya'ste mèna ta'
mèna cuent co' huenleque' no indlya'ste
mèna li mèna xtùuz le' desde tiemp más
póla mdyoxcua'le' bé' no nziri'le' izlyo' co'
mnibe' Diox ngòc yòo biiz co'se' mnibe'
Diox dyoppe' nít co' ngure dib athu loo
izlyo'. Diox ngue tèn izlyo' no ngue xèn'
Diox izlyo' por cón che'n yuu co' ndli Diox
ndlyàa loo izlyo' no por nít co' nzo loo
izlyo'. 6 No ne' ne' indlya's mèna li mèna
xtùuz no ta' mèna cuent le' izlyo' co' ngòc
izlyo' gox tiempa, no ryethe con' co' ngure
loo izlyo' mblyuxle' co'se' ngulàa yuuloo

loo izlyo' tiempa co' ngòc tiemp che'n
diluv. 7 Per bé' no izlyo' co' nziri' nalle',
le'i nziri' par yeca no yola con quìi no
con bèel co'se' ñibe' Diox yeca. Quìia no
bèela tec izlyo' no bé' leque huiz no leque
tiemp co'se' Diox tub rez cón che'n rye mèn
ye'rsin' co' lyux leque tiempa.

8 Diox indlabte huiz no mbe' no lín' xal
ndli na' co'se' noo noo ndli na' xtùuz cón
che'n huiz no tiemp co' ndri'th loo na'.
Por part che'n Diox, thìb huiz nac xal thìb
mil lín'. No thìb mil lín' nac xal thìb huiz
loo Diox. 9 Inacte le' Tad Jesucrist anze'f
ndlyen' par yi'th Tad Jesucrist loo izlyo'
tedib vez par gàc co' mcàbgòn Jesucrist li
Jesucrist loo na' xal ndli ndxep mèn xtùuz.
Ndxe'leque', ncha'la's Tad Jesucrist ñèe Tad
Jesucrist mèn par ñee Tad Jesucrist ñeene'
ché' nzore' ndxep mèn co' tyal yòo loo
cón che'n Tad Jesucrist ndoore' yi'th Tad
Jesucrist loo izlyo' tedib vez. Tad Jesu-
crist indlya'ste nec thìb mèn ryo xà' loo
Diox co'se' ngolo nguth bél'yòo lad mèn.
Ndxe'leque', lya's Tad Jesucrist lyàa yéc rye
mèn loo Diox no lyàa lezo' rye mèn par
tataa mod zye' mod ye'rsin' co' ndxàp mèn
loo Diox no lyá' mèn loo con' ryes.

10 Per co'se' gàc huiz co'se' yi'th Tad Jesu-
crist, huiza gàc huiz co'se' indyóode mèna
cón che'n huiza no co'se' inzi bedte mèna
yi'th Tad Jesucrist no co'se' inzi queede
lezo' mèna yi'th Tad Jesucrist loo izlyo'
ndxè' tedib vez. Tad Jesucrist yi'th no ryo
xo'f Tad Jesucrist loo mèn xal co'se' ndlyàa
huan' liz mèn ndxáal yál' co'se' ne'ten'te
mèn ndlyàa huan'. Tiempa, ryethe con'
co' nzi'f loo bé' lyux no lith no. No leque
tiempa yèn thìb ruid tín'. No ryethe con'
co' nziri' loo izlyo' yol con quìi no con bèel
par lyuxa. No tataa mod lyux no lith no rye
loothe con' co' nzi'f loo bé' no co' nziri' loo
izlyo'.

11 Chele' ryethe con'a, lìcque', tataa lyux
no lith no, xalte mod ne' que tee ban ndac
na' loo Diox xal mèn co', lìcque', ngro xà'le'
loo cón che'n xab izlyo' no xal mèn co',
lìcque', ndlique' cas loo cón che'n Diox.
Naquinque' tataa que tee ban na', ¿lé'?
12 Gure bed gu' huiz co' gàc huiz co'se' li Diox
ryethe con'a. Gurez gu' Diox par gàc ryethe
con' co' nquin gàc ndoore' yi'th Jesucrist
par yi'thgà Jesucrist loo izlyo' tedib vez.
Huiza bé' lyux con quìi no con bèel. No
ryethe con' co' nziri' loo izlyo' lyux no lith
no no zyun' con quìi no con bèel. 13 Per part
cón che'n na', na' nzi quee lezo' cue tedib
bé' cub no tedib izlyo' cub co' mcàbgòn
Diox loo na' li Diox par ban na' loo bé' cub
no loo izlyo' cub. Loo bé' cuba no loo izlyo'
cuba ryethe con' gàc nalì no nambìi no gàc
ryethe con' con' ndac huiza. 14 Cona, ngue
niin loo gu', mèn huesen por cón che'n Tad
Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen:
Láth nzi bed gu' gàc ryethe con'a, gure li
gu' co' nzote mod li gu' par hui' Diox loo gu'
le' gu' nziri' nagàl lezo' loo Diox no nac gu'
mèn co' nzi ban rye nda gu' no rye ndye'th
gu' làth xtàa gu'. No gàc gu' mèn nambìi
no mèn nalì co' indxàpte nec thìb xtol loo
Diox. 15 Gòp gu' cuent no fte' lezo' gu' le'
por ncha'la's Tad Crist na' loo mèn, con'a
ndli par tolo lyá' taamas mèn loo con' ryes.
Xalque' ngue niin loo gu' ndxè', taandxè'
mque' Pab co' ndxàc hues na' co' anze'f
nque' lezo' na' ñèe na' ye's loo gu' cón che'n
con' ndxè'. Mque' Pab ye's loo gu' xal nac
mod co' mbli Diox ngóc Pab no co' mblu'
Diox loo Pab. 16 Loo ryethe cart co' nde
teele' mtel' Pab loo gu', leque cón che'n
con' ndxè' mque' Pab ye's loo gu' mastale'
ndyac gu' no nden' gu' nagàn nac cart co'
mque' Pab loo gu' par ta' gu' cuent cón
ngue toodi's Pab loo gu'. Per mèn naxèn no
mèn co' nau' loo no co' nau' yéc co' pente
ndxela's, mèna xà'le' mod no tedib mod
nden' no nda' mèna cuent cón che'n cart
co' mque' Pab ye's loo mèn. Por cona, mbez
mèna le' cart co' mque' Pab loo mèna, tedib
mod mque' Pab ye's loo mèna. Tataaguè'
ngue li mèna con taamas ye's co' nac xti's
Diox. Ale, tataa ndli mèna par leque mèna
telux mèna loo Diox thidtene.

17 Por cona, ngue niin loo gu', mèn huesen
por cón che'n Tad Jesucrist, gu' co' nque'
lezon ñèen: Com le' gu' nonle' con' ndxè'
nalle'que', ¿lé'?, leque gu' fquenap gu' par
ne'cuee càde mèn gu' par quedìi mèn gu',
mèn co' nac mèn ye'rsin', no tataa mod
tyoo xà' lezo' gu' loo cón che'n Diox co' mbli
nèe gu' gu'. 18 Más huen ndlyazen le' gu'
tolo té'th no tolo ta' gu' cuent cón che'n
Tad Jesucrist co' mtelá' na' loo con' ryes.
No tolo thidte gàc gu' par tolo que' lezo'
gu' Tad Jesucrist. Ndlyazen tolo gàc con'
roo no con' xèn loo Tad Jesucrist nalle' no
thidteneque'. Taandxè' gàca, ndee gu'.

Ner Cart Co' Mque' Juàn Ye's Loo Mèn

Trè' ndlu' cón che'n xá mod yòo ban no mèn Diox thidtene.

1 Ngue que'en ye's ndxè' loo gu' co' nac
cón che'n di's ndac co' ndlu' loo mèn cón
che'n xá mod li mèn par yòo ban no mèn
Diox thidtene. Cón che'n di's ndacpe' ndxè'
nac yub Jesucrist co' nzole' ndoore' co'se'
mbli Diox ngure ryethe con' co' nziri' nalle'.
Mbìnpe' nu' ryethe con' gunii Jesucrist loo
mèn. Gunèepe' nu' con ngudloope' nu' con'
co' mbli Jesucrist, ne. Huen huen mbui' nu'
loo Jesucrist axta mbuàal nu' lad Jesucrist
con ya'pe' nu'. Por cona, nda' nu' cuent
loo gu' le' Jesucrist nac angoluxte xa' co'
ndlu' loo mèn cón che'n xá mod li mèn par
yòo ban no mèn Diox thidtene. 2 Diox mbli
par gunèe loope' nu' Jesucrist co' mblu'
loo nu' cón che'n xá mod yòo ban no mèn
Diox thidtene. No nda'que' nu' cuent loo
mèn cón che'n xá mod yòo ban no mèn
Diox thidtene. No cona, ngue te'th nu' no
ngue lu' nu' loo gu' co' nac cón che'n xá
mod yòo ban no mèn Diox thidtene. Póla,
ante Diox non xá mod li Diox par yòo ban
no mèn Diox thidtene. Per nalle', mblu'
Diox cón che'n xá mod yòo ban no mèn
Diox, mod co' ndxàc loo mèn por cón che'n
Jesucrist. 3 Cona, ngue ta' nu' cuent no ngue
go xo'f nu' loo gu' co' gunèele' nu' no co'
mbìnle' nu' cón che'n Jesucrist par thidte
gàc gu' con nu' nalle' loo cón che'n Diox
xal, lìcque', thidte ndxàc nu' con Diox co'
nac xud na' no con Jesucrist co' nac xgan'
Diox. 4 Cona, taandxè' ngue que' nu' ye's
ndxè' loo gu' par thidteneque' tyac lezo' gu'
por thidte ndxàc gu' con Crist.

Juàn ngue ta' cuent cón che'n Diox le' Diox nac xal thìb xnìi, co' nee di's, co' ndlu' nac Diox Diox ndacpe'.

5 Con' ndxè' nac cón che'n di's co' mblu'
Jesucrist loo nu' no ngue lu' nu'i no ngue
te'th nu'i loo gu', ne, le' Diox nquée xnìi, co'
nee di's, nac Diox Diox ndacpe' no nec thìb
con' xin no con' cap no co' nac rye loothe
con' ye'rsin' gác yòo loo Diox. 6 Chele' na'
mbez thidte ndxàc na' loo Diox por cón
che'n Jesucrist no, làth xtau'a, nzi tee li na'
con' ye'rsin', le' sya, leque na' ngue gosua'
yalgutyè' cón che'n co' ndxàc na' loo Diox
no cón che'n con' co' nzi tee ban li na' loo
cón che'n Diox. 7 Per chele' na' que tee ban
loo con' co' nac con' ndac xalque' nac Diox
thìb Diox co' ndli ante con' ndacpe', sya,
lìcque', thidte ndxàc na' con thìb xtàa na'
no con tedib xtàa na'. No tataa mod rye
xquin na' no xtol na' co' nde teele' ncua'n
na', Diox nton'a loo na' por cón che'n ren
Tad Jesucrist co' mxyo.

8 Chele' na' gab indxàpte na' xquin na'
no xtol na', leque na' ngue li par nquedìi
na' na'. Le' sya, leque na' ndli ndxàc na'
mèn co' indlide con' co' nac con' lìcpe'.
9 Per chele' na' xop dol cón che'n xtol na'
loo Diox, nzoque' mod gàp na' yalxla's loo
Diox le' Diox li con' co' nac con' nalì no
con' nambìi loo na' co' nac ton' Diox xtol
na' no li Diox gàc na' mèn nambìi no mèn
nalì loo Diox por mbembìi na' loo ryethe
con' ye'rsin' co' mbli na'. 10 Per chele' na'
gab thidtene tarte cua'n na' xquin na' par
gàp na' xtol na', sya, tataa mod ndlu' na'
no mbez na' le' Diox ndyè'. Le' sya, chele'
na' tataa ndli, lìcpe' ba'i, inacte na' mèn
co' mdyalle' no co' ngola'sle' cón che'n di's
ndac co' nac lìcpe'.

2

Juàn ngue lu' loo mèn le' Crist nac xa' co' nteri'th cón che'n xti's na' loo Diox.

1 Gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, ngue
que'en ye's co' nac cart ndxè' loo gu' par
ne'cua'nte gu' xquin gu' no xtol gu'. Chele'
chol gu' ndoote ncua'n ndxep xquin gu'
thìb mod o tedib mod, nzoque' thìb mbi' co'
nzo loo xud na' Diox co' nteri'th cón che'n
xti's na' loo Diox. Mbi'a nac Jesucrist. Nac
Jesucrist thìb mbi' nalì no thìb mbi' nambìi.
2 Jesucrist nac xa' co' yub mda' yalnaban loo
yalguth loo cruz par tataa mod mbli Diox
mxactìi Jesucrist por cón che'n xquin na'
no xtol na' par tataa mod mton' Diox xtol
na' loo na'. Iante por cón che'n xquin na'
no xtol na' nguth Jesucrist. Ndxe'leque',
nguth Jesucrist por cón che'n xquin no xtol
che'n ryete mèn dib athu izlyo', mèn co'
tyal yila's loo Jesucrist no loo cón che'n
Jesucrist.

3 Chele' na' ndyubdi'sque' xal nac di's co'
mnibe' Diox loo na' par li na', sya, nanee na'
no non na' le' na' nda'que' cuent cón che'n
Diox. 4 Per chele' chó na' mbez nda'que'
na' cuent cón che'n Diox no indyubdi'ste

na' di's co' mnibe' Diox loo na' par tyubdi's
na' di's, ndyè' na' no ndli na' ndxàc na'
mèn co' indlide con' co' nac con' lìcpe'.
5 Per ndxe'leque', mèn co' ndlipe' con' co'
ñibe' Diox loo mèn par li mèna, mèna, por
derech, nque' lezo' Diox. Le' sya, chele' na'
ngue lique' xal ngolo guniin ndxè', nanee
na' thidte ndxàc na' con Diox. 6 Mèn co'
mbez thidte ndxàc mèn con Diox, no mèn
co' mbez thidtene ne'ryo xà'de mèn loo cón
che'n Diox, mèna ndxàalque' tolo que tee
ban li xal mque tee ban li Jesucrist.

Con' ndxè' nac tedib di's cub co' mnibe' Diox loo na' par li na'.

7 Gu' co' nac huesen por cón che'n Je-
sucrist, ingue que'den di's co' nac thìb
yalnibe' cub loo gu' loo cart ndxè'. Di's
co' ngue que'en loo cart ndxè' nac di's co'
mnibe' Tad Jesucrist loo gu' par li gu' co'se'
nerleque' ngòo gu' loo cón che'n Tad Jesu-
crist. Pues leque di's co' nac yalnibe'goola,
leque di'sa nac di's co' ngue tan'en loo gu'
loo cart ndxè' xalque' mbìn gu' di's ndxè'
thìb cua'a. 8 Mastale' nac di's co' ngue
que'en loo gu' loo cart ndxè' leque di's
che'n yalñibe'goola, per ngue que'en di's
ndxè' loo gu' nalle' xal thìb di's co' nac
yalñibe' cub par tyubdi's gu' di's co' ñibe'
Crist. Crist mbi'th que' lezo' ñèe Crist mèn
loo izlyo'. No leque moda mblu' Crist loo
nu' que' lezo' nu' ñèe nu' hues xtàa nu'.
Ndxàca loo gu' nque' lezo' gu' ñèe gu' hues
xtàa gu', ne. Nzi que' lezo' na' ñèe na'
hues xtàa na' tac ryethe con' co' ndli ntau'
yéc mèn no co' ndli ntau' lezo' mèn loo
cón che'n Diox xèegà xèegà ndoo ton'le' loo
mèn. No nalle' di's co' ndlu' co' nac lìcpe'
cón che'n Diox ndoo tlole' ndxaa'd nza mèn
no ndli di'sa par ndyub xnìi yéc mèn no par
ndyub xnìi lezo' mèn loo cón che'n Diox.

9 Chele' chó gu' mbez, lìcque', nzi tee
ban ndac gu' loo Diox no mbez gu' yende
chó con' ye'rsin' nzi li gu', no leque tiemp
ndxecloo gu' no ndxòo xyàn lezo' gu' ñèe
gu' hues xtàa gu', le' sya, con' ndli gu'a
ndlu' be' nzi tee lique' gu' con' ye'rsin' no
tarte yila's gu' co' lìcpe' loo Crist no loo cón
che'n Crist. 10 Mèn co' nque'pe' lezo' ñèe
mèn hues xtàa mèn, mèna, lìcque', nzi tee
ban ndacque' loo cón che'n Diox no mdyub
xnìi yéc mèna no mdyub xnìi lezo' mèna loo
cón che'n Diox. No yende cón ndli par cua'n
mèna xtol mèna. 11 Per mèn co' ndxecloo
no co' ndxòo xyàn lezo' ñèe hues xtàa mèn,
mèna ngue tee ban lipe' con' ye'rsin' no
ncuau yéc mèna no ncuau lezo' mèna loo
con' che'n Diox. Ne' ne' inda' mèna cuent
cón gàc loo mèna tac ndxàca loo mèna nac
mèna xal mèn sieu loo cón che'n Diox por
ngue tee ban mèna loo con' ye'rsin'.

12 Gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, ngue
que'en cart ndxè' loo gu' tac Diox mton'le'
xtol gu' no xquin gu' por cón che'n Jesu-
crist. 13 Gu' co' nac mèngool co' ndxàcle'
tiemp ngòole' loo cón che'n Jesucrist, ngue
que'en cart ndxè' loo gu', ne, tac gu' huen
huen nda'que' cuent cón che'n Jesucrist
co' nzole' ndoore' cuec Diox ryethe con'
co' nziri' nalle'. Ngue que'en di's co' nac
cart ndxè' loo gu', gu' co' nac xal myen'bi'
bix no xal myen'got bix co' ngola's per co'
pente ngue té'th cón che'n Jesucrist tac gu'
mblile' gan par ngro xà' gu' loo ryethe con'
ye'rsin' co' nac cón che'n Mebizya'.

Ngolo mque'en ye's loo gu' loo cart
ndxè', gu' co' nac xal xgan' bix daa loon,
tac gu' mté'thque' no nda'que' gu' cuent
co' huen huen cón che'n Diox co' nac xud
na'. 14 Mèngool co' ndxàcle tiemp ngòole'
loo cón che'n Jesucrist, ngolo mque'en ye's
loo gu', ne, loo cart ndxè'. Tataa mblin tac
gu' huen huen nda'que' cuent cón che'n
Jesucrist co' nzole' ndoore' co'se' cuec Diox
ryethe con' co' nziri' nalle'. No mque'len
ye's loo gu', gu' co' nac xal myen'bi' no xal
myen'got co' ngola's, gu' co' pente ngue
té'th cón che'n Jesucrist. Tataa mblin loo
gu' tac gu' mbli nèe gu' loo cón che'n
Jesucrist no inacte gu' mèn co' nac chop
loo chop la's loo cón che'n Jesucrist. No
mda'que' gu' lugar ndxòn gu' cón che'n
di's ndac che'n Diox. No ndxaa'd di'sa le'n
lezo' gu'. Mque'len cart ndxè' loo gu' tac
mbli gu' gan ngro xà'le' gu' loo cón che'n
Mebizya, ne.

15 Ne'ta'de gu' lugar arid tyub yo'f lezo'
gu' loo cón che'n chol con' ye'rsin' co' nac
che'n xab izlyo'. No ne'gàcte gu' mèn co'
arid nde yath nde lux ñèe con' co' nziri'
no con' co' nzo loo izlyo'. Tac chele' gu'
anze'f ndyac loo cón che'n co' nac xab izlyo'
no co' be' nde yath nde lux gu' ñèe gu'
con' co' nziri' no con' co' nzo loo izlyo', gu'
por derech, inque'de lezo' Diox co' nac xud
na'. 16 Con' ye'rsin' co' ndyub yo'f lezo' mèn
par li mèn, con'a nac con' ndxè': Mèn co'

alithe nque tee ban loo izlyo' ndxè' nda'
lugar par ndyub yo'f lezo' mèna loo ryethe
con' co' nac cón che'n xab izlyo' co' ñibe'
loo mèna par li mèna con' ye'rsin'; con' co'
ngüi' mèn par ndyub yo'f lezo' mèn que
no mèn con'a; no con' co' ndxàp mèn co'
ncàb loo mèn ndye's mèn loo xtàa mèn.
Ryethe con' ye'rsin' ndxè' nac cón che'n
xab izlyo' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn
par ndli mèn con' ye'rsin'a. Indlide Diox
nec thìb con' co' ndli ncàb ndli mèn chol
con' ye'rsin. Ndxe'leque', Diox ndli par
ndli mèn con' ndac. [17] No zin thìb huiz no
zin thìb ze co'se' lyux no lith no rye mod
ye'rsin' co' ndxàp mèn, mod ye'rsin' co'
inacte che'n Diox. No lyux no lith no ryethe
con' ye'rsin' co' ndyub yo'f lezo' mèn par li
mèn con' ye'rsin'a. Per mèn co' nzi tee ban
xal neepe' lezo' Diox, mèna yòo ban noque'
Diox thidtene.

*Trè' ndlu' cón che'n co' nac con' lìcpe' no
cón che'n co' nac yalgutyè'.*

[18] Gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, ya
mzinle' tiemp co' nac lult tiemp loo izlyo'
ndxè'. Gu' mbìnle' yi'th thìb mbi' co' gàc
merpe' ngolo ngola's che'n Crist. Nzo huax
mèn co' nac ngolo ngola's che'n Crist loo
izlyo' nalle'. Cona, nanee na' no nda' na'
cuent nzole' na' le'n tiemp co' nac lult
tiemp loo izlyo' ndxè'. [19] Mèn co' nac ngolo
ngola's che'n Crista ngro' làth na'. Per,
lìcpe' ba'i, inacte mèna mèn co' ngola'spe'
loo cón che'n Crist xal na'. Tac chele'
mèna ngala's xal na', thidteneque' ngyan'
mèna con na'. Per tataa ngòca loo mèna
par gunèe mèn le' mèna inacte mèn co'
ngola'spe' loo cón che'n Crist xal na'.

[20] Per por part cón che'n gu', Crist mbli
par ngulàa Xpii Natú' loo gu' par sangm-
byan' Xpii Natú' loo gu'. No por cón che'n
Xpii Natú'a, ryete na' non no nda'que' na'
cuent cón che'n Diox. [21] Cona, ngue que'en
ye's ndxè' loo gu' tac gu' naneeque' cón
che'n con' co' nac lìcpe'. Ne'nque'den ye's
ndxè' loo gu' por nac gu' mèn co' inda'de
cuent cón che'n co' nac lìcpe'. Gu' na-
neeque' le' mèn co', lìcque', nque tee ban
loo cón che'n co' nac lìcpe', mèna indyè'de.

[22] ¿Chó nac mèn co', lìcque', ndyè', à'?
Mèna nac mèn co' mbez le' Jesús inacte
Crist. Leque mèna nac merpe' mèn co' nac
ngolo ngola's che'n Crist tac mèna ncà no
ntè'b mèna cón che'n Diox thìb lad xalque'
ncà mèna no ntè'b mèna cón che'n Crist
thìb lad. [23] Ryete mèn co' ncà no co' ntè'b
cón che'n xgan' Diox, mèna inzode loo cón
che'n Diox xud na'. Per mèn co' nda' lad
che'n Crist, mèna nzoque' loo cón che'n
Diox xud na'. Por cona, thidteneque' nzo
no xud na' Diox mèna.

[24] Cona, ngue niin loo gu': Ftubdi's gu'
loo di's no ften' gu' di's le'n lezo' gu', di's
co' nac di's ndac che'n Diox co' mbìnle' gu'
anon mtlo ngola's gu' loo Jesucrist no loo
cón che'n Jesucrist. No chele' di's co' mbìn
gu' anon ngola's gu' ndxaa'dque' le'n lezo'
gu' no nte' lezo' gu' cón che'n di'sa, le' sya,
thidte gàc gu' con Crist co' nac xgan' Diox
no thidte gàc gu' con Diox xud na'. [25] Más
de cona, Crist mcàbgònque' li Crist par yòo
ban noque' na' Diox thidtene.

[26] Ngue que'en ye's loo cart ndxè' cón
che'n mèn co' nzo làth gu' co' ndlya's
quedìi gu'. [27] Per loo gu' nzoque' Xpii Natú'
co' mbli Jesucrist ngulàa loo gu'. No por
cona, inquinte gu' tolo lu' mèn gu' cón
che'n Diox. Tac leque yub Xpii Natú' ndli
nda' gu' cuent no non gu' ryethe con' co'
nzote mod non na' cón che'n Diox. No
con' co' ndlu' Xpii Natú' loo na' nac con'
lìcpe'. Indyè'de Xpii Natú' loo na'. Ne' ne'
nquedìi Xpii Natú' na'. Por cona, ngue niin
loo gu': Thidteneque' bli nèe gu' gu' loo
cón che'n Crist xalque' ndlu' Xpii Natú' cón
che'n Crist loo gu'.

[28] Beren, niin loo gu': Bli nèe gu' gu' loo
cón che'n Crist par tolo gàp gu' más yalxla's
no gàp gu' más fuerz par ne'zyebte gu' no
ne'thyonte gu' loo Crist co'se' yi'th Crist loo
izlyo' ndxè' tedib vez. [29] Gu' co' naneele' co'
huen huen le' Jesucrist nac thìb mbi' nalì
no thìb mbi' nambìi, ndxàal ta' gu' cuent no
non gu' le' ryete mèn co' nzi tee ban lì no co'
nzi tee ban nambìi, mèna nac xin' Diox.

3

*Trè' ndlu' cón che'n mèn co' ngo Diox cuent
nac xin'pe' Diox.*

[1] Bli gu' xtùuz co' huenleque' supe' nque'
lezo' Diox xud na' ñèe Diox xud na' na'. Por
cona, ngo Diox xud na' cuent nac na' xin'
Diox. No nacpe' na' xin' Diox. Por cona,
mèn co' alithe nzi tee ban loo izlyo' ndxè',
mèna inonte xá mod nac mod co' nzi tee
ban na' loo cón che'n Diox. Tataa ndxàca
loo mèna tac tarte nee mèna no tarte ta'
mèna cuent cón che'n Diox. [2] Mèn co' nac

huesen por cón che'n Jesucrist, ya nacle'
na' xin' Diox. No tarte ñee na' chó con'
ndac gàc loo na' co'se' yòo ban no na' Diox
thidtene. Per nanee na' no non na' le' co'se'
yi'th Jesucrist loo izlyo' ndxè' tedib vez no
ryo xo'f Jesucrist tedib vez, gàc na' xalque'
nac Jesucrist nalle' tac huiza hui' na' xal ñàa
Jesucrist. 3 No ryete mèn co' nzi quee lezo'
no co' nzi bed yi'th Jesucrist no co' nzi quee
lezo' no co' nzi bed hui' mèn loo Jesucrist
no gàc mèna xal nac Jesucrist, leque mèna
ndli par ndxàc mèna mèn nambìi no mèn
nalì xalque' nac Jesucrist thìb mbi' nambìi
no thìb mbi' nalì. Thìba con' ndxè'.
4 Le' tediba na, part cón che'n rye mèn
co' asendli ncua'n xtol, tataa ndli mèna tac
indlide mèna xal ñibe' Diox par li mèna.
Tac mèn co' ncua'n xquin no co' ncua'n
xtol, mèna nac mèn co' indlide xal ñibe'
Diox loo mèna par li mèna. 5 Gu' naneeque'
le' Jesucrist mbi'thle' loo izlyo' ndxè' par
mton' Jesucrist xtol na'. No naneeque'
gu' le' Jesucrist thidteneque' ne'ncua'nte
xquin no xtol. 6 Cona, ngue niin loo gu':
Rye mèn co' thidte ndxàc con Jesucrist loo
cón che'n Diox, mèna inzi tee cua'nte xquin
no xtol. Per ryete mèn co' asendli nzi
tee cua'n xquin no xtol, mèna tar hui' loo
Jesucrist. No ne' ne' tar ta' mèna cuent
cón che'n Jesucrist. 7 Gu' co' nac xal xgan'
bix daa loon, nec thìb mod no nec tedib
mod ne'ta'de gu' lugar loo chol mèn quedìi
mèna gu'. Mèn co' ndli con' nalì no co'
ndli con' nambìi, mèna nac mèn nalì no
mèn nambìi xalque' nac Crist xa' nalì no xa'
nambìi. 8 Per mèn co' asendli ncua'n xquin
no xtol, mèna nac mèn che'npe' Mebizya
tac Mebizya nac xa' co' nerleque' mcua'n
xquin no xtol. Sandante mcua'n Mebizya
xquin Mebizya no xtol Mebizya axta huiza
no axta huiz nalze. No por cona, mbi'thle'
xgan' Diox loo izlyo' par telux xgan' Diox
ryethe con' co' mblile' Mebizya.
9 Nec thìb mèn co' nac xin' Diox incua'nte
mod par asendli mèna ncua'n mèna xquin
no xtol tac mèna ngue nole' yalnaban co'
Diox mda'le' loo mèna. No yende mod tolo
aseli mèna cua'n mèna xquin mèna no xtol
mèna tac mèna nacpe' xin' Diox. 10 Ndxàc
be' mèna no ndxú'que' chó mèn nacpe'
xin' Diox no ndxàc bé' no ndxú'que' chó
mèn nacpe' che'n Mebizya. Tac chol mèn
co' indlide con' co' nac con' nalì no con'
nambìi no chele' chol mèn inque'de lezo'
ñèe hues xtàa mèn, mèna inacte mèn co'
nac che'npe' Diox. Ndxe'leque', nac mèna
che'npe' Mebizya.

Trè' ndlu' le' Diox ndlya's que' lezo' na' ñèe
na' hues xtàa na'.

11 Di's co' mbìnle' gu' anon ngola's gu' loo
Crist no loo cón che'n Crist nac co' taandxè'
ndlu' loo na': Diox ndlya's que' lezo' na'
ñèe na' hues xtàa na'. 12 No indxàalte gàc
na' xal Caín. Ne' ne' indxàal li na' xal mbli
Caín. Caín ngòcque' che'n Mebizya no ale
mbeth Caín hues Caín. ¿Cón mbli hues
Caín? ¿Chonon mbeth Caín hues Caín, à'?
Caín mbeth hues Caín tac con' co' mbli Caín
ngòc con' ye'rsin' no con' co' mbli hues
Caín ngòc con' nalì no con' nambìi loo Diox.
Con'a mbli mbeth Caín hues Caín.
13 Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n
Jesucrist, ne'gàcte gu' xal mèn co' ne'ñeede
cón ndxàc loo mèna chele' mèna ndxecloo
no ndxòo xyàn lezo' mèna ñèe mèna na',
mèn co' nque tee loo cón che'n xab izlyo',
yey. 14 Ne'ryo xà'de na' loo Diox co'se' gath
bél'yòo ladpe' na'. Ndxe'leque', yòo ban
noque' na' Diox thidtene. No nanee na'i
tac nque' lezo' na' ñèe na' hues xtàa na'.
Mèn co' inque'de lezo' ñèe hues xtàa, mèna
nac xal mèn nguth loo Diox no loo cón
che'n Diox. 15 Ryete mèn co' ndxecloo no
co' ndxòo xyàn lezo' ñèe hues xtàa, ngòo
Diox cuent nac mèna thìb mèn co' ndxuth
mèn. Nda'que' gu' cuent, ne, nec thìb mèn
co' ndxuth xtàa nac mèn co' yòo ban no
Diox thidtene yiloa. 16 Nanee na' no nonque'
na' xal nac co' ngòc loo Jesucrist por tant
nque' lezo' Jesucrist ñèe Jesucrist na'. Ale
leque Jesucrist mda' yalnaban Jesucrist par
mquée yalguth loo Jesucrist por cón che'n
na'. No por cona, na', ne, ndxàalque' ta'
na' yalnaban na' par gath na' por cón che'n
hues xtàa na' chele'i nquin tataa gàca loo
na'. 17 Lomisque' ne, chele' chó na' nzo co'
ndxàp che'n no ñèe na'a ndyac tedib hues
xtàa na' yaltìi nde che con' loo hues xtàa
na', no ne'lyatte lezo' na' ñèe na' hues xtàa
na'a, ¿xá mod lu' na' na' loo mèn le' na',
lìcque', nque' lezo' Diox dib nzo yéc na' no
dib nzo lezo' na', sya? Pà nque' lezo' na'
Diox chele' na' tataa ndli, ¿lé'? 18 Gu' co' nac
xal xgan' bix daa loon, ndlyazen iante gab
gu' le' gu', lìcque', nque' lezo' ñèe gu' hues
xtàa gu'. Más hues gàca loo gu', lìcque',
ngue lyath no gu' hues xtàa gu' loo con' nde
che loo hues xtàa gu'.

Trè' ndlu' xá mod gàp mèn yalxla's loo Diox no ne'zyebte mèn loo Diox.

19 No chele' na' tataaque' ndli, sya, na-
neeque' na' no nonque' na' nac na' mèn co',
lìcque', ndli co' nac lìcpe'. No lomisque'
mod, nec thìb mod no nec tedib mod
ne'zyebte na' loo Diox. 20 Tac chele' xtùuz
na' no lezo' na' ndli par nteche ntexyath
na' loo lezo' na' por ndxep con' ye'rsin' co'
nden' na' mbli na', nanee na' le' Diox nac
más Diox roo Diox xèn leque na' par ñee
Diox no ndla's Diox cón che'n ryethe con'
mbli na'a. Diox non nque' lezo' na' Diox
mastale' nden' lezo' na' ndxep vez inacte
con' huen con' co' ngue li na'. 21 Cona,
ngue niin loo gu', mèn huesen: Chele' na'
nden' le'n lezo' na' ingue lide na' chol con'
ye'rsin', más gàp na' yalxla's no ne'tolode
zyeb na' loo Diox co' ngüi' loo na' thidtene.
22 Le' sya, Diox li par que no na' ryete con'
ña'b na' loo Diox por ndyubdi's na' no ndli
na' co' ñibe' Diox loo na' par li na'. No ndli
na' con' co' ndxòo lezo' Diox. 23 No con' co'
ñibe' Diox loo na' par li na' no par tyubdi's
na' nac le' na' yila's no gàp na' yalxla's loo
xgan' Diox co' nac Jesucrist no que' lezo' na'
ñèe na' thìb hues xtàa no tedib hues xtàa
na' xalque' mnibe' Diox loo na' par que'
lezo' na' ñèe na' hues xtàa na'. 24 Mèn co'
ndyubdi's di's co' ñibe' Diox li mèn, mèna
nzo ban noque' Diox no nzo ban noque'
Diox mèna. Na' nanee le' Diox nzo banque'
loo na' por cón che'n Xpii Natú' co' mbli
Diox nzo loo na'.

4

Trè' ndlu' xá mod non mèn cón che'n Xpii Natú' che'n Diox no xá mod non mèn cón che'n xpii ye'rsin' co' ndli ndxàc mèn ngolo ngola's che'n Crist.

1 Mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu'
co' anze'f nque' lezon ñèen, ne'yila'ste gu'
di's co' ndyoodi's chol mèn, mèn co' mbez
le' Diox mtel' mèn par nde lu' mèna mèn co'
mbez mèn nac cón che'n Diox. Ndxè'leque',
huen huen bla's gu' no noo noo ftoodi's no
gu' mèna par ñee gu' no ta' gu' cuent co'
huenleque' ñeene' ché', lìcque', nde mèna
loo gu' par ndyoodi's mèna cón che'npe
Diox o ché' ndyoodi's mèna cón che'npe
mèna no maste. Tac loo izlyo' ndxè' am-
purte mèn gutyè' nzo co' mbez no co'
ndyoodi's le' mèna nac che'npe' Diox no
ndyoodi's mèna cón che'npe' Diox. Per
yalgutyè'túb nac co' ndyoodi's mèna no co'
mbez mèna. 2 Per led gu' cuante. Nare'
tan cuent loo gu' no lu'en loo gu' xá mod
más ta' gu' cuent no xá mod más libe'
gu' mèn co', lìcque', nzo Xpii Natú' che'n
Diox loo. Mod ndxè' non gu'i no ta' gu'
cuent cón che'n mèna. Ryete mèn co' nda'
cuent no mèn co' ngo ro loo taamas mèn
le' Jesucrist mbi'th yáal loo izlyo' xalque'
ndxáal chol mèn, co' nee di's, ngòc Jesucrist
thìb mbi' xal na', loo mèna nzo Xpii Natú'
che'n Diox, ne. 3 Per mèn co' indxela'ste le'
Jesús ngòc thìb mbi' xalque' na' no mbez
mèna loo taamas mèn le' Jesús ne'ngàcte
thìb mbi' xalque' na', loo mèna inzode Xpii
Natú' che'n Diox. Ndxe'leque', loo mèna
nzo thìb xpii ye'rsin' co' ndli ndxàc mèna
ngolo ngola's che'n Crist. No mbìnque' gu'
le' xpii ye'rsin' co' ndli ndxàc mèn ngolo
ngola's che'n Crist yi'th loo izlyo'. No nalle'
nzole' xpii ye'rsin'a loo mèn loo izlyo'.
4 Gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, gu'
nac che'npe' Diox. No ne'nda'de gu' lugar
li mèna gan loo gu' par nquedìi mèna gu'
loo con' co' ndxela's gu' cón che'n Diox. Tac
Diox co' nzo no gu', más Diox roo Diox xèn
nac Diox leque xpii ye'rsin' co' nzo loo mèn
co' alithe nzi tee ban loo izlyo'. 5 Mèna nac
mèn che'npe' izlyo' ndxè' no maste. Por
cona, alithe ndyoodi's mèna cón che'n co'
nac cón che'n izlyo' ndxè'. Cona, mèn co'
nac che'npe' izlyo' ndxè' más ndyub nza
di's co' ndyoodi's mèna. 6 Per na' nacque'
che'npe' Diox, ey. Mèn co' nanee cón che'n
Diox, mèna ndxòn no ndyub nza mèna di's
co' ndyoodi's na' loo mèna. Per mèn co'
tarte non cón che'n Diox, mèna inda'de
lugar par gòn mèn no tyub nza mèn di's co'
mbez na' loo mèna. Cona, ngue niin loo gu':
Tataa mod ndxàc bé' mèn chó mèn, lìcque',
nzo Xpii Natú' loo, Xpii Natú' co' ndlu' con'
co' nac lìcpe' loo mèn, no chó mèn nzo xpii
ye'rsin' loo co' ndli par nquedìi mèn loo
xtàa mèn.

Trè' ndlu' le' Diox nac thìb Diox co' anze'f nque' lezo' ñèe mèn.

7 Mèn huesen por cón che'n Jesucrist,
gu' co' anze'f nque' lezon ñèen, ndxàalque'
que' lezo' na' thìb xtàa na' no tedib xtàa
na' tac yub Diox ndli nque' lezo' mèn ñèe
mèn hues xtàa mèn. Ryete mèn co', lìcque',
ndxàp mod par nque' lezo' mèn ñèe mèn
hues xtàa mèn, mèna nac xin' Diox no nda'
mèna cuent cón che'n Diox. 8 Per mèn co'

indxàpte mod par que' lezo' mèn ñèe mèn
hues xtàa mèn, mèna tarte ta' cuent cón
che'n Diox. Tac Diox nac thìb Diox co'
nque'que' lezo' ñèe mèn. 9 Diox mblu' xá
mod susque' nque' lezo' Diox ñèe Diox na'
co'se' mtel' Diox angoluxte xgan' Diox loo
izlyo' ndxè' par gàca loo na' yòo ban no
na' Diox thidtene por cón che'n Jesucrist,
xgan' Diox. 10 Yende mod gab na', lìcque',
axta arid nque' lezo' na' Diox tac ndlu' na'
inque'de lezo' na' arid ñèe na' hues xtàa
na'. Per Diox mblu'pe' loo na' xá mod,
lìcque', nque' lezo' Diox ñèe Diox na' no
ndyac no Diox na'. Non na', lìcque', nque'
lezo' Diox ñèe Diox na' tac axta Jesucrist
co' nac xgan' Diox mtel' Diox par leque yub
Jesucrist mda' yalnaban Jesucrist par nguth
Jesucrist loo cruz por cón che'n xquin na'
no xtol na'. Tataa mbli Diox mxactìi Jesu-
crist par tataa mod mton' Diox xquin na' no
xtol na'.

11 Cona, ngue niin loo gu' co' nac mèn
huesen por cón che'n Jesucrist, gu' co'
anze'f nque' lezon nèen: Chele' Diox mblu'
loo na' tataa mod anze'f nque' lezo' Diox
ñèe Diox na' no ndyac no Diox na', no
non na' tataa mbli Diox, le' sya, na', ne,
ndxàalque' que' lezo' na' ñèe na' thìb xtàa
na' no tedib xtàa na'. 12 Yende chó mèn
thidteneque' tarte ñèe xá ñaa Diox. Per
chele' na' nque'que' lezo' ñèe na' thìb xtàa
na' no tedib xtàa na', Diox nzo ban no na'.
No tataa mod nanee na' nque'que' lezo'
na' ñèe na' thìb xtàa na' no tedib xtàa na'
xalque' nque' lezo' Diox ñèe Diox na'. 13 Con'
co' ndlu' loo na' le' Diox nzo loo na' no
nzo na' loo Diox nac le' Diox mbli ngulàa
Xpii Natú' loo na' par thidtene yan' no Xpii
Natú' na' par ñibe' Xpii Natú' loo na'. 14 Nu'
co' nac mèn co' ndxe' di's che'n Jesucrist,
yub nu' mbui'pe' loo Tad Jesucrist. No
nda' nu' cuent no ndyoodi's nu' loo gu' le'
Diox xud na' mtel' Jesucrist co' nac xgan'
Diox par mbi'th telá' xgan' Diox mèn loo
izlyo' loo con' ryes, mèn co' ndyal yila's loo
Jesucrist. 15 Chol mèn co' nda' cuent no co'
nde'th le' Jesús nac xgan' Diox, mèna nzo
ban no Diox no nzo ban no Diox mèna.

16 Cona, non na' no nanee na' no ndxela's
na' le' Diox nque'que' lezo' ñèe Diox na'.
Diox nque'que' lezo' ñèe Diox mèn. Mèn
co' nque' lezo' ñèe thìb xtàa no tedib xtàa,
mèna nzo ban no Diox no nzo ban no Diox
mèna. 17 Con' co' nac lult con' co' gàc loo
na' por nque' lezo' na' ñèe na' Diox loo
izlyo' ndxè' nac le' na' gàp yalxla's loo Diox
no ne'zyebte na' co'se' tyoo na' loo Diox
par tub rez Diox cón che'n na'. Tac na'
non no nanee na' xal nque' lezo' Jesucrist
ñèe Jesucrist mèn, tataaque' tolo que' lezo'
na' ñèe na' hues xtàa na' láth naban na'
loo izlyo' ndxè'. 18 Lomisque' ne, mèn co',
lìcque', nque' lezo' Diox, yende por cón
zyeb mèna loo Diox par gab mèna loo lezo'
mèna tetìi Diox mèna por thìb con' co'
iñaade li mèn. Ndxe'leque', mèn co' nalì
no nambìi nque' lezo' Diox, nec thìb mod
no nec tedib mod ne'zyebte mèna loo Diox.
Tac mèn co' nzyeb ñèe chol con', leque
mèna ncua'n mod ndxàc yalquìi loo mèna.
Cona, mèn co' nzyeb ñèe chol con', mèna
yende mod thìb lìte que' lezo' mèna Diox.

19 Nque' lezo' na' Diox tac Diox ner mque'
lezo' gunèe Diox na'. 20 Per chele' chol mèn
mbez nque' lezo' mèn ñèe mèna Diox, no
leque làth xtau'a, ndxecloo mèna no ndxòo
xyàn lezo' mèna ñèe mèna xtàa mèna,
mèna nac mèn gutyè'. Tac chele' chol mèn
inque'de lezo' ñèe mèn hues xtàa mèn co'
nzi ban no mèn, ne' ne' inque' lezo' mèn
Diox co' indxú'de loo mèn. 21 Diox mtan' di's
loo na' no mnibe' Diox loo na' li na' xal ngue
niin loo gu' ndxè' le' mèn co' mbez nque'
lezo' mèn Diox, mèna ndxàalque' que' lezo'
ñèe hues xtàa mèna.

5

*Trè' ndlu' xá mod leque mèn li par ya
ne'tolode li mèn ryethe con' ndyub yo'f lezo' mèn
li mèn, con' co' nac cón che'n xab izlyo'.*

1 Ryete mèn co' ndxela'spe' le' Jesús nac
Crist, mèna nac xin' Diox. No chele' mèn,
lìcque', nque' lezo' Diox co' nac xud na',
que' lezo' mèn ñèe mèn hues xtàa mèn co'
nac xin' Diox, ne. 2 Co'se' nque' lezo' na'
Diox no ndli na' con' co' ñibe' Diox loo na'
li na', sya, nda' na' cuent le' na' nque'que'
lezo' ñèe na' hues xtàa na' co' nac xin' Diox,
ne. 3 Co'se' nque' lezo' mèn Diox, ndyubdi's
mèn loo con' ñibe' Diox loo mèn li mèn.
No con' co' ñibe' Diox loo mèn li mèna
inacta arid nè no ne' ne' inaca con' arid
nagàn. 4 Tac ryete mèn co' nzope' loo cón
che'n Diox no co', lìcque', nac xin' Diox,
leque mèna inda'de lugar par ñibe' con' co'
nac cón che'n xab izlyo' par li mèn con'
ye'rsin'. No por ndxàp mèn yalxla's no
ndxela's mèn loo Diox con'a ndli inda'de
mèn lugar par ñibe' con' co' nac cón che'n
xab izlyo' par li mèn con' ye'rsin'. 5 Mèn

co' inda'de lugar par ñibe' con' co' nac cón
che'n xab izlyo' par li mèn con' ye'rsin',
mèna nac angoluxte mèn co' ndxela'spe' le'
Jesús nacpe' xgan' Diox.

*Trè' ndlu' cón che'n co' ndlu' no co' nda'
cuent cón che'n Jesucrist.*

6 Con' co' ndlu' le' Jesucrist nac xgan'pe'
Diox co' ngro' loo bé' no mbi'th Jesucrist
loo izlyo', con'a nac co' ngòc bautizar Je-
sucrist le'n nít no co' nac nguth Jesucrist
loo cruz. Iante naca co' ndlu' ngòc bautizar
Jesucrist le'n nít no maste. Ndxe'leque',
ngòc bautizar Jesucrist le'n nít no nguth Je-
sucrist loo cruz. Leque yub Xpii Natú' ndlu'
cón che'n co' ngòc loo Jesucrist loo na'. In-
quedìide Xpii Natú' mèn co' nac cón che'n
con' co' ndlu' Xpii Natú' loo mèn. 7 Nzo
son xa' co' nda' cuent loo bé' no co' ndlu'
loo na' cón che'n con' ndxè', ne: Diox xud
na', leque yub Jesucrist co' nzole', no Xpii
Natú'. No loo yon xa' ndxè', thidte ndlu'
xa' cón che'n con' ndxè'. 8 No lomisque',
nzo son con' loo izlyo' ndxè' co' ndlu' cón
che'n Jesucrist. Son con'a nac Xpii Natú',
no co' nac ngòc bautizar Jesucrist le'n nít,
no co' nac nguth Jesucrist loo cruz. No
thidte ndlu' yon con' ndxè' le' Jesucrist nac
xgan' Diox. 9 Chele' na' ndxela's di's no
cuent co' ndlu' no co' nde'th mèn loo izlyo'
ndxè', más ndxàal yila's na' di's co' ndlu'
no co' nde'th Diox tac masre' ntac di's co'
mbez Diox. No leque yub Diox nac xa' co'
mblu' no co' mde'th cón che'n xgan'pe'
Diox. 10 Mèn co' ndxela's loo xgan' Diox
no loo cón che'n xgan' Diox, mèna non no
nte'que' lezo' mèna no ndxela'sque' mèna
le' Jesucrist nac xgan'pe' Diox. Per mèn
co' indxela'ste loo Diox no loo cón che'n
Diox, mèna ndli ndxàc Diox Diox gutyè' tac
ne'ngala'ste mèna di's co' gunii Diox cón
che'n xgan' Diox. 11 Con' co' gunii Diox loo
na' cón che'n Jesucrist nac co' ndlu' Diox
loo na' le' na' yòo ban no Diox thidtene por
cón che'n Jesucrist. 12 Mèn co' nzo loo xgan'
Diox no co' ndxela's loo xgan' Diox, mèna
yòo ban noque' Diox thidtene. Per mèn co'
inzode loo cón che'n xgan' Diox no mèn
co' indxela'ste loo xgan' Diox, mèna ne'yòo
ban node Diox thidtene.

*Juàn tolo ndyoodi's loo cart ndxè' co' nac
lult di's co' ngue co'x Juàn loo mèn.*

13 Ngue que'en ye's co' nac cart ndxè' loo
gu', gu' co' ndxela's loo xgan' Diox no loo
cón che'n xgan' Diox, par non gu' no par
ta' gu' cuent le' gu' yòo ban noque' Diox
thidtene yiloa.

14 Ndxàp na' yalxla's loo Diox no ndxela's
na' loo Diox tac na' nanee chele' na' ña'b
ndxep con' loo Diox, con' co' nac co' neepe'
lezo' Diox, Diox ndxònque' co' mbez na'.
15 Texal nanee na' le' Diox ndxònque' co'
mbez na' loo Diox, nanee na', ne, le' Diox
ndlique' par que no na' con' no gàc che'npe'
na' con' co' ña'b na' loo Diox.

16 Chele' gu' ñèe chol hues gu' o thìb amiu
gu' ngue cua'n xquin no ngue cua'n xtol co'
inacte co' ncàb ryo xà' hues gu'a loo Diox
thidtene co'se' gath hues gu'a o amiu gu',
ndxàal cuez gu' Diox por hues gu' o amiu
gu' par ta' Diox lugar yòo ban no hues o
amiu gu'a Diox thidtene, chele' hues gu' o
amiu gu', lìcque', incua'nte xquin no xtol
co' ncàb ryo xà' hues gu' loo Diox thidtene
co'se' gath hues gu'. Nzoque' mèn co'
ncua'n xquin no xtol par ncàba loo mèna
ryo xà' mèna loo Diox thidtene co'se' gath
mèna. Per ingue bezten loo gu' cuez gu'
Diox por cón che'n mèn co' tataa ngue
cua'n xquin no co' tataa ngue cua'n xtol.
Nee mèna cón che'n mèna. 17 Ryethe con'
ye'rsin' co' ncua'n mèn loo Diox ncàb xtol
mèn no xquin mèn. Per nzoque' xquin mèn
no xtol mèn co' ndli mèn co' incàbte ryo xà'
mèn loo Diox thidtene co'se' gath mèn par
tyactìi mèn yiloa.

18 Nanee na' le' mèn co' ngo cuent Diox
nac xud mèna, mèna iasendlide par ncua'n
mèna xtol no ncua'n mèna xquin mèna tac
xgan' Diox nquenap mèna par ne'gaàlte no
ne'cobya'de Mebizya mèna arid.

19 Nanee na' le' na' nac che'npe' Diox. No
nanee na' le' mèn dib athu loo izlyo' ndli co'
ndlya's Mebizya no ndli mèna co' nee lezo'
Mebizya.

20 Nanee na', ne, le' xgan' Diox mbi'thle'
loo izlyo' ndxè'. No mbli xgan' Diox ndxác
na' no nda' na' cuent cón che'n Diox co' nac
lìcpe'. No thidte nzo ban no na' Jesucrist
co' nac xgan' Diox. Jesucrist inquedìide
mèn no indyè'de Jesucrist. Jesucrist nac
merpe' Diox. No ndli Jesucrist ngue no na'
yalnaban, co' nee di's, yòo ban no na' Diox
thidtene. 21 Gu' co' nac xal xgan' bix daa
loon, ey, blá' gu'. Ya ne'tolode li gu' cas
chol mdo' bix co' inacte Diox, co' yende cón
ntac, ndee gu'. Taandxè' gàca loo gu'.

Mbryop Cart Co' Mque' Juàn Ye's Loo Mèn

Juàn ndlu' con' co' nac lìcpe' no xá mod ndxàal que' lezo' mèn ñèe mèn hues xtàa mèn.

1 Daa, Juàn, co' ndyoo ner no co' ndyoo
naa loo mèn loo cón che'n Diox, daa ngue
que' ye's co' nac cart ndxè' loo U', ftanen,
U' co' Diox mcui. No ngue que'en cart
ndxè' loo myen' co' nac xin' U' co', lìcque',
nque' lezon ñèen. No iante daade nque'
lezo' ñèen U' con xin' U'. Ndxe'leque', ryete
mèn co' nda' cuent no co' non cón che'n
co' nac lìcpe' nque' lezo' ñèe U' con xin'
U'. 2 Nque' lezon ñèen gu' por cón che'n
con' co' nac lìcpe' co' nden'en le'n lezon
no co' thidteneque' nte'que' lezon no co'
thidteneque' ne'yathlasten. 3 Ndlyazen le'
Diox co' nac xud na' no Tad Jesucrist na',
co' nac xgan' Diox, li gàc ryethe con' ndac
loo gu' no lyat lezo' Diox no Tad Jesucrist
ñèe Diox no Tad Jesucrist gu'. No ndlyazen
yo nagàl lezo' gu' loo Diox no cue ban gu'
rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.
Tataa gàca loo gu' chele' gu', lìcque', nque'
lezo' ñèe gu' mèn co' nac hues xtàa gu' no
chele' gu' ante nzi tee ban loo co' nac con'
lìcpe'.
4 Anze'f thìb gust mda' lezon co'se'
gunèen ndxep myen' co' nac xin' U' pezea.
Le' myen' nzi tee banque' loo co' nac con'
lìcpe' xalque' nac co' mnibe' Diox loo ryete
na' par li na'. 5 No nalle' ña'ben loo U',
guna' co' nac xal ftanen, fque' lezo' gu'
gunèe gu' thìb xtàa gu' no tedib xtàa gu'.
Per di's co' ngue tel'en loo gu' ndxè' nalle'
inacta tedib di's co' nac tedib yalnibe' cub.
Ndxe'leque', naca leque di's co' ngòc di's
co' mnibe' Diox loo ryete na' axta co'se'
mtlo mbìn gu' no ngola's gu' cón che'n
Jesucrist. 6 Tac mèn co', lìcque', nque' lezo'
Diox, mèna ndyubdi's co' ñibe' Diox loo
mèn par li mèn. No di's co' mnibe' Diox co'
nac leque di's co' mbìn gu' axta co'se' mtlo
mbìn gu' no ngola's gu' cón che'n Jesucrist
nac con' ndxè': Fque' lezo' gu' gunèe gu'
hues xtàa gu'. Thìba con' ndxè'.

Trè' ndlu' Juàn cón che'n mèn gutyè' co' ndlya's quedìi mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox.

7 Le' tediba na, ngue que'en ye's ndxè' loo
gu' par non gu' nzi teele' huax mèn gutyè'
loo izlyo'. Mèna nca's no ingo xo'fte mèna
le' Jesucrist mbi'th yáal loo izlyo' ndxè'
xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'. Mèn
co' tataa nca's no nzi tee quedìi mèna mèn,
mèna nac mèn gutyè'pe' no nacpe' mèna
ngolo ngola's che'n Crist. 8 Guna', ander-
huen gu', chó Diox chó nee gu', fquenap gu'
gu' no leque gu' bla's loo gu' par ne'gàcte
zin' co' ngue li gu' par nedrè' thìb zin' co'
anxle' ngue li gu'. Ndxe'leque', chó Diox
chó nee gu', fquenap gu' gu' no bla's gu'
loo gu' par ne'gàcte loo gu' le' Diox ne'ta'de
con' ndac loo gu' par gàc che'n gu' con'
ndaca yiloa por mbìn gu' di's che'n mèn
gutyè'a.
9 Tac chol mèn co' ndlu' co' nac cón che'n
xley' che'n Crist tedib mod no co' nac tedib
yalñibe' loo yalñibe' co' mnibe' Crist loo
na' par li na', no co' mblá'ya' no co' mque'
cón che'n Crist thìb lad co' inacte co' mblu'
Crist co' ndli na', mèna inzode loo cón che'n
Diox. Per mèn co' nzoque' loo cón che'n
Crist no ante loo con' co' mblu' Crist co' nac
co' ndli na', mèna nzoque' loo cón che'n
xud na' Diox. No nzoque' mèna loo cón
che'n Jesucrist, xgan' Diox. 10 Chele' chó
mèna yi'th liz gu' no ndlu' mèna cón che'n
Diox tedib mod co' nac xà'le' yalnibe' xal
ngue niin loo gu' ndxè', ne'ta'de gu' lugar
yòo mèna liz gu' no ne' ne' càb gu' loo mèna
co'se' yòo mèna liz gu'. 11 Tac chol mèn co'
nda' lugar ncàb loo mèna par cued mèna
mase ndxep liz mèna, le' sya, mèna ngue ta'
lad che'n mèn ye'rsin'a.

Juàn ngue yab loo mèn: Con' ndxè' nac lult di's co' ngue que'en loo gu'.

12 Anze'f huax con' ndlyazen niin loo
gu'. Per indlyasten niina loo gu' xal co'se'
nque'en ye's co' nac cart loo gu'. Tac daa
ndlyasque' gal neen máa gu' par nedrè'.
No ndlyazen tyoodiz non gu', co' nee di's,
hui'en loo gu' no hui' gu' loon par tataa
mod tyacpe' lezo' gu' con daa.
13 Myen' xin' xa' co' nac bél U', co' Diox
mcui, ne, co' nac che'n Diox, myen' ngue
nii Diox loo gu' loo cart ndxè' ne. Taandxè'
gàca loo gu', ndee gu'.

Cart Co' Mque' Juàn Ye's Loo Thìb Mbi' Co' Ngro' Lèe Gay

Mèn mda' cuent loo Juàn le' mbi' co' lèe Gay, huen nac mbi' no huen nque tee ban mbi' loo cón che'n Tad Diox.

1 Daa, Juàn, co' ndyoo ner no co' ndyoo
naa loo mèn loo cón che'n Diox, daa ngue
que' ye's co' nac cart ndxè' lool, Gay, lùu
co' ndxàc amiu daa co', lìcque', nque' lezon
ñèen.
2 Gay, lùu co' nque' lezon ñèen, co'se'
mbezen Diox ña'ben loo Diox anze'f con'
ndac gàc lool no yende chó yíiz tyacl par
nedrè'. No ña'ben loo Diox par li Diox gàc
con' ndac loo lùu loo izlyo' ndxè' xalque'
huen nzo lezo'l no ndyac lezo'l loo co'
nac cón che'n Diox, ndee. 3 Anze'f thìb
gust mbyan' lezon co'se' mbi'th ndxep mèn
hues na' loo cón che'n Crist par nedrè'.
Mèna mda' cuent cón che'n lùu loon. Co'se'
mbere mèna ndye'th mèna, mda' mèna
cuent loon le' lùu altantque' ndyoo loo cón
che'n Diox. No mda' mèna cuent loon le'
lùu thidteneque' ngue tee ban loo con' co'
nac con' lìcpe'. 4 Gay, yende tedib con'
co' mbli co' nda' más gust lezon xal co'se'
ndxònen le' lùu co' nac xal xin' bix daa loon
ngue tee, lìcque', xalque' nac co' nac con'
lìcpe'.
5 Gay, lùu co' nque' lezon ñèen, altantque'
ndool loo zin' co' ngue xo'f zin'l cón che'n
Diox loo mèn co' nac mèn hues xtàa na'.
Más de cona, nxo'f zin'l zin'a loo mèn
co' nac mèn tith co' nde lool par nedrè',
ne. 6 Mèna mda' cuent loo rye mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Diox làaz mèn xá
mod nque'que' lezo'l ñèel mèna. Bli favor,
ftolo ta' con' nquin mèna par que no mèna
con' naquin mèna co'se' tyen mèna ned bii
mèna loo gu'. No maste blii loo mèna xal
ndxòo lezo' Diox, ndee. 7 Tac mèna mxenle'
ned, nde mèn par nedrè' par tolo xo'f zin'
mèna cón che'n Jesucrist. No axta nalle'
yende valor loo mèna ña'b mèna ayud loo
mèn co' tarte yila's loo cón che'n Jesucrist
no cón che'n Diox. 8 Por cona, ngue niin
lool, Gay: Ndxàalque' xyo'f yéc na' cón
che'n mèna par tataa mod lyath no na'
mèna por nda lo mèna yalbàn co' nac lìcpe'
che'n Diox loo mèn.

Juàn mque' ye's loo mèn le' Diotr inque tee ban ndacte loo cón che'n Diox.

9 Daa mque' thìb cart loo mèn co'
nqueltàa loo cón che'n Diox par nedrè'
pezea, Gay. Per co'se' mque'en cart loo
mèna, daa mbìn le' mbi' co' lèe Diotr
ne'ndalte li xal ndxaben no xal mnibe'en
loo carta. Tataa mbli Diotr tac más
mdyubla's Diotr ñibe' Diotr làth gu' co'
nqueltàa par nedrè'. 10 Por cona, chele'
daa gal nee máa gu' par nedrè', cuanen
mod gaben loo Diotr loo xnaa loo rye mèn
co' nqueltàa par nedrè' chonon ngue tee
nii Diotr no ngue tee ta' Diotr cuentyix
co' nac con' gutyè' cón chenen. No iante
con'ade nac co' ngue li Diotr. Ndxe'leque',
ne'ndubdi'ste no ne'nglide Diotr cas di's
co' mtel'en loo cart par ta' mèna lugar yòo
mèn co' mtel'en loo gu' làth gu'. No más de
cona, mcà Diotr loo gu'. Inda'de Diotr lugar
par ta' gu' lugar yòo mèna làth gu', ne. Ale
ndli Diotr par ngo' gu' mèn co' mtel'ena
làth gu'.
11 Gay, lùu co' nque' lezon ñèen, ne'lidel
con' ye'rsin'. Más huen, bli con' ndac. Tac
mèn co' ndli con' ndac, mèna nac che'npe'
Diox. Per mèn co' ndli con' ye'rsin', mèna
thidteneque' tarte ta' cuent cón che'n Diox.

Juàn ngue ta' cuent loo mèn loo cart ndxè' cón che'n mod ndac co' ngòp thìb mbi' co' lèe Demetr.

12 Tan cuent lool, Gay, ryete mèn nabe'ste
ndyoodi's cón che'n Demetr. No con' co'
nde teele' ndli Demetr, leque con'a ndlu'
le' Demetr nacque' thìb mbi' ndac no nque
tee ban ndac Demetr loo con' co' nac lìcpe'.
Nu', ne, nda' cuent cón che'n Demetr le'
Demetr nac thìb mbi' ndac. Gu' neeque' le'
nu' ndyoodi'sque' ante co' nac con' lìcpe'.

Con' ndxè' nac lult di's co' ndyoodi's Juàn loo Gay.

13 Anze'f huax di's mque non par
mblyazen ndan cuent lool, Gay, per
ne'ngòode lezon ntel'en di'sa lool loo cart
ndxè'. 14 Tac daa mbedque', chàa, gal neenl
par nedrè', co' nee di's, hui'en lool no hui'l
loon par tataa mod tyoodi's yub na'.
15 Ndlyazen yo nagàl lezo'l loo Diox no
que tee banl rye ndal no rye ndye'thl con
mèn co' nac mèn hues xtàal. Lomisque' ne,
mèn co' ndxàc amiu na' par ned nzon ndxè'
ngue nii Diox lool loo cart ndxè'. Bli favor,
gunii Diox loo thìb thìb mèn co' ndxàc amiu

na' par nedrè', ndee. Fte' lezo'la no maste.
Taandxè' gàca.

Cart Co' Mque' Jud Ye's Loo Mèn

Jud mque' ye's co' nac cart ndxè' loo mèn co' Diox mcui no mèn co' Diox mblec loo cón che'n Diox.

1 Daa, Jud co' nac thìb mbi' co' nxo'f zin' cón che'n Jesucrist, daa ndxàc hues Cob. Ngue que'en cart ndxè' loo gu', gu' co' Diox mblec loo cón che'n Jesucrist, Diox co' nac xud na'. Diox mblo' xà' gu' loo con' co' nac cón che'n xab izlyo' par ngòc gu' mèn che'npe' Diox. Gu' nac mèn co' Diox nquenap por thidte ndxàc gu' con Jesucrist. 2 Ndlyazen lyat lezo' Diox ñèe Diox gu'. No ndlyazen yo nagàl lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'. No ndlyazen tolo lu' Diox loo gu' le' Diox nque'que' lezo' ñèe Diox gu'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn gutyè'.
(2 Pedro 2.1–17)

3 Mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon, anze'f nden'en le'n lezon no ndlyazen que'en thìb ye's co' nac cart ndxè' loo gu' co' ndlu' cón che'n xá mod lyá' mèn loo con' ryes tac ryete na' mblyá'le' loo con' ryes no loo con' ye'rsin'. Per nalle', nden' lezon nquin que'en ye's loo gu' par co'xen loo gu' no ña'ben loo gu' nalas gure gu' loo cón che'n Crist co' ndx-ela's gu' par gác gu' càb ndac gu' loo mèn ye'rsin' co' nzote mod gác càb gu' par gàca loo mèn làth gu' ne'tyoo xà'de lezo' mèn loo cón che'n Diox. Ndxe'leque', tolo té'th mèn no tyubdi's mèn loo cón che'n Diox. No mbli Diox thidte vez ngòc thìb con' loo Jesucrist par gàca le' ryete mèn co' ndlya's no co' ndyal yila's loo cón che'n Jesucrist, mèna lyá' loo con' ryes. No ndxàc con'a loo rye mèn co' nac che'npe' Diox. 4 Tac ndxep mèn ngòo làth gu' con mod gutyè' co' ndxàp mèna. Cón che'n mèna ndlu' loo libr co' nac xti's Diox le' Diox mblu'le' más pólle'a cón che'n mèna le' mèna tyactìi thìb con' co' nquin li Diox loo mèna. Nac con'a thìb con' co' nzyalque' mèna gàca loo mèna. Mèna nac mèn ye'rsin'túb. Mèna indlide cas loo con' co' nac cón che'n Diox. Ndli mèna cuent le' con' co' nac cón che'n Diox nac par gàc cón che'n Diox loo mèn no le' Diox alithe nda' lugar li mèn con' ye'rsin' par que tee ban mèn xalque' ndlya's mèn. Ale ncà mèna cón che'n Diox, Diox co' nac thidte Diox co' ñibe' loo na'. No ncà mèna loo cón che'n Tad Jesucrist na'.

5 Mastale' nonle' gu' cón che'n con' ndxè', ndlyazen te' lezo' gu' co' huenleque' con' mbli Tad Diox. Mastale' mbli Tad thìb con', co' nee di's, mbli Tad Diox ngro' mèn co' ngòc mèn co' ngua lec nación Israel le'n nación Egipt, ngoloa, mtelux Diox mèn co' ngo làtha, mèn co' ne'ngala'ste loo Diox. 6 Tataaguè' mbli Tad Diox con angl co' ne'ngxecte nquenap loo con' ndxàal ngli angl loo Tad Diox. Ndxe'leque', ngro' angl loo bé' co'te' ngòc liz angl no làaz angl co'te' mxo'f zin' angl cón che'n Diox loo Diox. Nalle' Diox mbli nzo angl pres par tyub rez cón che'n angl co'se' gàc lult huiz co' gàc huiz yaad huiz lyen co'se' tub rez Diox cón che'n ryethe con'. Nzo angla thìb lugar co'te' nacuau xal mèn co' natedó' con caden thidtene. 7 No fte' lezo' gu' cón che'n con' co' mbli Tad Diox loo mèn ciuda Sodom no loo mèn ciuda Gomor no loo taamas mèn co' ngureri' gax par neda. Xalque' mbli angla chol con' ye'rsin' par tetìi Diox angla, tataa mod mbli mèn ciuda Sodom no mèn ciuda Gomor rye loothe con' ye'rsin' axta mbli mèna yalmbi' con xtàabi' mènbi'a. No thìb mod tedib mod mbli mèna rye loothe con' ye'rsin' co' indxàalte li mèna. Por cona, Diox mtelux mèna thìb mod co' ndlu' loo taamas mèn loo izlyo' le' mèn co' ne'tyalte li cas loo cón che'n Diox no ne'tyalte mèn yòo mèn loo cón che'n Diox, mèna tyactìi thidtene loo quìi no loo bèel xal mxactìi mèn ciudaa loo quìi no loo bèel.

8 Per mastale' tataa ngòca loo mèn ciuda Sodóm no loo mèn ciuda Gomor, ale lomisque' mod, ne, tataaguè' mbli mèn ye'rsin' co' nac cón che'n mèn co' ngue que'en ye's loo gu' ndxè'. Nsa' lezo' mèna cón che'n con' ye'rsin' co' tolo ndlya's mèna li mèna. Ale leque mèna ntezab mèna. Ale thìb lad nque' mèna yalñibe' che'n Diox par xìis no mèna Diox. No nazab mbez mèna cón che'n angl co' ñibe' Diox loo loo bé'. 9 Fte' lezo' gu', ne, xal nac con' co' ngòc loo thebol Moisés co'se' ngure mcà angl co' lèe Miguel bél'yòo lad thebol Moisés loo Mebizya. No mbree mcà Mebizya bél'yòo lad thebol Moisés loo Miguel co' nac angl co' ñaare' más no co'

ñibe' tachu'th más loo rye taamas angl.
Ne'nglide Miguel ryes quexù' no queyèe
Miguel Mebizya no ne'ngniide Miguel ngòc
nguàal con' loo Mebizya co'se' ngue toodi's
no Miguel Mebizya cón che'n bél'yòo lad
thebol Moisés. Ndxe'leque', nado' di's
nado' cuent ndxab Miguel loo Mebizya:
Yende con' niin lool. Yan' cón che'n con'
ngue lil cón che'n Diox. Yub Diox yool.
10 Per ngue niin loo gu' tedib vez cón che'n
mèn ye'rsin' ndxè': Mèna ñii yèe ñii tìi cón
che'n con' co' ne'ñeede mèn no co' ne'ta'de
mèn cuent. Neeque' na' le' chol má' ndli
xalque' mbli Diox par ndli má', ¿lé'? Per
mèn ye'rsin' masre' con' ndli leque má' tac,
mastale' non mèn ye'rsin'a xá mod ndxàal
li mèn loo costumbr co' nac con' ndac co'
ndli mèn loo izlyo' ndxè', per ndxe'leque',
le'le' ndli mèna par ntezab mèna mèna por
mod ye'rsin' co' ngue no mèna loo cos-
tumbr co' ndli mèn'. No tataa mod ntezab
mèna leque mèna por con' ye'rsin' co' ndli
mèna. No tataa mod ncàb loo mèna lyux
mèna.

11 Prob mèn ye'rsin'a izlyo'. Tac ngue
lique' mèna xalque' ngòc co' mbli Caín.
Mèna ndxath nquìi ñèe tmi no nzi tee
huanpe' mèna loo cón che'n Diox xalque'
ngòca loo Balaam. No gàc yaltìi loo mèna
no lyux mèna xalque' ngòca loo mbi' co'
ngro' lèe Coré co' mblyux por mbli mbi'
ngòc nguàal con' loo Moisés. Tataa gàc loo
mèn ye'rsin'a, ne. 12 Mèna ndxàp thìb mod
ye'rsin'. Co'se' ndli gu' thìb lni chu'th par
nqueltàa gu' par hua gu' sa lua' gu' con xtàa
gu' co' ndxela's loo Tad Diox tac nque' lezo'
gu' ñèe gu' hues xtàa gu', negadi's ndxòo
mèna làth gu' par hua xle' mèna con gu'. No
con' co' ndli mèna ndli nthyon taamas mèn.
Ndxòo mèna xi'th gu'. Ndyac lezo' mèna
axta plóthe co'se' ndxuhua mèn no ndxu
mèn. No axta ne' ne' indxàp mèna mod loo
co' ndli mèna làth gu'. No nac mèna xal
myen' bix co' nqueno má' no co' nquenap
má' co' ndlá'ya' má' por nguith myen', no
por nazin' myen', no por ndli myen' ante
co' neete lezo' myen'. Nac mèna xal xcuau
biiz co' alithe ndri'th loo bé' co' ndxe' mbii,
co' yende cón ntac tac indlàade xcuau yuu.
Nac mèna xal yaa xlè co' inda'de xlè co'se'
nac tiemp che'n xlè. Le'le' mbiiz yaa xlèa.
No ale ngu'b yaa xlèa. No ale mquib mèn
yaaa por tataa ngòca loo yaaa. Tataa gàca
loo mèn ye'rsin'a, ne. 13 Nac mèna xal ol co'
alithe ndxetoo loo níttó'. Nac con' co' ndli
mèna xal fsin' co' ngo' ol níttó' ro níttó'.
Fsin'a nac con' zab. No lomisque', tataaguè'
nac co' ndli mèna tac con' ndli mèna nac
con' zab. No nac con' co' ndli mèna par
nthyon taamas mèn. Nac mèna xal mbèel
cuet co' ndryo xyo'f thìb ned tedib ned loo
bé' co' alithe nque tee huan. Diox thidtene
mbli ndyub quìi ndyub bèel lezo' mèna par
yòo ban mèna thidtene lugar co'te' nacuau
tín' par tyactìi mèna thidtene.

14 Enoc co' ngòc gaz bin co' nde nque
xís Adán, Enoc, ne, gunii no mde'th Enoc
xal mnibe' Diox loo Enoc cón che'n mèn
ye'rsin' co' ngue niin loo gu' ndxè' co'se'
ndxab Enoc: Gunèen co'se' nde Tad Diox
con anze'f thìb mènléy' co' nac angl natú'
che'n Tad. 15 Nde Tad Diox par tub rez
Tad Diox cón che'n rye mèn no par tetìi
Diox ryete mèn ye'rsin'túba thidtene por
cón che'n ryethe con' ye'rsin' co' ngòc con'
ye'rsin' co' mbli mèn ye'rsin'a. Tetìi Diox
mèn ye'rsin'a no zib quìi Diox cón che'n
mèn ye'rsin'a por cón che'n di's nazab co'
gunii yèe gunii tìi mèn ye'rsin' co' ngòp xtol
cón che'n Tad Diox. 16 Mèn ye'rsin'a nco
ñee cón che'n chol con' co' iñaade loo xtàa
mèn. No anze'f ndxòo lezo' mèna xexte
ndyoodi's mèna cón che'n tedib mèn. Ante
nque tee cua'n mèna mod par tyac lezo'
mèna loo mod co' ndyub yo'f lezo' mèna
co' ndlya's mèna li mèna co' nac co' neete
lezo' mèna. Ndxòo lezo' mèna tyoodi's
mèn antúb di's naxal' no di's nate's. No
ndyubla's mèna tyoodó' mèna loo mèn par
tolo gaa'd ya' mèna mèn no par que' mèna
quèe yéc mèn par gàc che'n mèna con' co'
nac che'n taamas mèn.

Trè' ndlu' le' Jud ngue co'x mèn co' ndxela's loo cón che'n Jesucrist.

17 Per part cón che'n gu', mèn huesen co'
nzo loo cón che'n Jesucrist, gu' co' anze'f
nque' lezon ñèen: Fte' lezo' gu' le' myen'
co' ngòc mèn co' mbe' di's che'n Jesucrist
más pólle'a, 18 mèna mda' cuent ndxè' loo
gu': Co'se' gàc huiz co' nac lult tiemp
ndoore' lith no izlyo', yo huax mèn co' tè'b
no co' xìis no con' co' nac cón che'n Diox.
No que tee ban li mèn ante xal nac mod co'
ndyub yo'f lezo' mèn li mèn co' nac thìb
mod xin no thìb mod cap. 19 No tolo niin loo
gu' le' mèna li par tyoo xà' lezo' mèn loo

cón che'n Diox. No li mèna par gàc mèn co'
ngòole' loo cón che'n Diox chop ned mèn.
Mèna nac mèn co' nzi tee ban li ante co'
nac cón che'n xab izlyo'. Inzode Xpii Natú'
che'n Diox loo mèna.
20 Per part cón che'n gu', mèn huesen
por cón che'n Jesucrist, gu' co' anze'f nque'
lezon ñèen, más bli nèe gu' gu' loo co' nac
co' ndxela's gu' tac con' co' ndxela's gu'a
nac thìb con' más natú' loo Diox. Co'se'
cuez gu' Diox, gurez gu' Diox xal nzote mod
ndxác gu' par cuez gu' Diox xal ndlyath no
Xpii Natú' gu'. 21 Leque gu' hui' xal nzi tee
ban lì gu' par tataa mod tolo que' lezo' Diox
ñèe Diox gu'. Nonque' gu' le' Tad Jesucrist
ndlyat lezo' ñèe Tad Jesucrist gu'. Por cona,
dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' nzi quee
lezo' gu' co'se' zin huiz li Tad Jesucrist yòo
ban noque' na' Diox thidtene.
22 Nado' di's nado' cuent ftoodi's no gu'
mèn cón che'n Diox, mèn co' be' ndxàc
chop loo chop la's par bel'que' ten' mèna
le'n lezo' mèna lìcque' nac cón che'n Tad
Jesucrist co' mbez gu' no, bel'que', tataa
mod li nèe mèna mèna loo cón che'n Tad
Jesucrist. 23 Ndlyazen le' gu' li co' nzote mod
gác gu' li gu' par lyá' ndxep mèn loo con'
ryes, mèn co' nzi tee huan loo Diox, mèn
co' alithe nzi ban axta gath mèn co'se' li
Diox par yòo mèna ye'rbìil par tyactìi mèna
thidtene. Tac mèna nac xal thìb bro yaa co'
nax bed co' co mèn le'n gor yey' yiloa. No
ndlyazen lyatque' lezo' gu' ñèe gu' taamas
mèn par lyath no gu' mèn par lyá' mèna loo
con' ryes. Per nee gu' nee gu' xal ndyoodi's
no gu' mèna par ne'gàcte loo gu' tlo gu' li
gu' ndxep con' zab no ndxep con' ye'rsin'
xal ndli mèna láth ndyoodi's no gu' mèna.
Tac ne' yiloa li gu' con' zab xal nzi tee ban
li mèna, ne.

Trè' ndlu' lult di's co' gunii Jud loo cart cón che'n con' roo con' xèn che'n Diox.

24-25 Diox co' nac thidte Diox co' ndxácpe'
no co' nanee ryethe con', Diox co' nac Diox
co' mtelá' na' loo con' ryes, thidte Diox
nac co' ndxàp con' roo no con' xèn la's ya'
Diox no la's nii Diox par quenap Diox gu'
par ne'tyoo xà'de lezo' gu' loo cón che'n
Diox no par ne'yitacte lezo' gu' loo cón
che'n Diox. No ndxác Diox li Diox par co'se'
gàc huiz co' tyoo gu' loo Diox gàc gu' mèn
nambìi no mèn nalì co' inacte mèn zab
loo Diox. No li Diox par xyo'f nde' xyo'f
ndla' lezo' gu' co'se' gàc huiz co' tyoo gu'
loo Diox. Ndlyazen le' loo thidte Diox gàc
con' roo con' xèn. No ndlyazen le' ryethe
mèn no ryethe angl gàc nado' no tyubdi's
angl loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist.
No ndlyazen tataa gàca xal ngòca pólle'a
no tolo gàca le'n lín' co' ntlo, no le'n lín'
co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node.
Taandxè' gàca, ndee gu'.

Di's Co' Mblo Xo'f Jesucrist Loo Juàn Co' Mque' Juàn Ye's Loo Mèn

Trè' ndlu' cón che'n con' co' mblo xo'f Jesucrist loo Juàn.

1 Libr ndxè' ndlu' cón che'n co' mblo xo'f
Diox loo Jesucrist par ta' Jesucrist cuent
cón che'n con'a loo mèn co' mxo'f zin' cón
che'n Jesucrist cón che'n con' co' gàc loo
izlyo' yiloa. Jesucrist mbli par ngro xo'f
con' ndxè' loon, daa co' nac Juàn co' mxo'f
zin' thìb zin' che'n Jesucrist, por angl che'n
Jesucrist co' mtel' Jesucrist mbi'th loon.
2 Loo libr ndxè' ndan cuent cón che'n co',
lìcpe', gunèen. Nac daa mbi' co' nda' cuent
no co' ndyoodi's cón che'n Diox. Ndan
cuent no ndyoodizen cón che'n con' co'
mblo xo'f Jesucrist loon, ne.
3 Huen nda mèn co' ndlab di's ndxè'. No
huen nda mèn co' ndyal ndxòn di's ndxè'
co'se' ndlab mèn di's ndxè', di's co' mblu'
Diox loon par tan cuent loo mèn. No huen
nda mèn co' ndli cas no co' ndyubdi's xal
mbez di's co' ndub loo libr ndxè'. Tac
nde zin' gaxle' tiemp gàca xal mblo xo'f
Jesucrist cón che'n con' co' gàc loo izlyo'
yiloa loon.

Juàn ngue que' ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, mèn co' nzo ban le'n gaz yèezya' che'n làaz mèn asia.

4 Daa co' nac yub Juàn ngue que'en ye's
loo gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox, gu'
co' nzo ban le'n yèezya' che'n làaz mèn asia.
Ndlyazen le' Diox co' thidteneque' nzo, no
Xpii Natú' che'n Diox co' nzo loo Diox co'te'
ndub Diox loo bé', no Tad Jesucrist, li loo gu'
anggàc huax con' ndac loo gu' par nedrè'.
No ndlyazen le' por cón che'n Diox, no por
cón che'n Xpii Natú' che'n Diox, no por
cón che'n Tad Jesucrist, gàc loo gu' nagàl
yo lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye
nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.
5 Jesucrist mda' cuent cón che'n Diox loo
mèn. No altant mdoo Jesucrist loo zin' co'
mxo'f zin' Diox loo Jesucrist li Jesucrist loo
mèn. Jesucrist ngòc ner mbi' co' ngro xban
làth mèn nguth. No nac Jesucrist xa' co'
ñibe'que' loo mèn dib athu loo izlyo' yiloa.
Más de cona, Crist nque'que' lezo' ñèe Crist
na'. No mton' Crist xquin na' no xtol na'
co'se' nguth Crist loo cruz par ngòc na' mèn
nalì no mèn nambìi loo Diox. 6 Mbli Crist par
gàca le' ryethe mèn co' nzo loo cón che'n
Crist, mèn co' ndxela's loo Crist le'n rye
nación co' nziri' dib athu loo izlyo', thidte
queltàa mèna no thidte gàc mèna loo cón
che'n Crist no loo Crist par ñibe' Crist loo
mèna. No mbli Crist ngòc na' mèn no nac
na' mèn co' mbez con' roo no con' xèn no
con' natú' loo mèn cón che'n Diox no co'
mbez con' roo no con' xèn no con' natú' loo
Diox, ne. Tataa mod ndli na' sirv loo Diox
co' nac xud na'. Ndlyazen thidteneque' gàc
con' roo no con' xèn loo Crist. No ndlyazen
gàc rye loothe con' roo no con' xèn la's nii
Crist no la's ya' Crist thidtene. Taandxè'
gàca.
7 Hui' gu' nexa. Co'se' yi'th Crist, Crist
yi'th le'n xcuau. Huiza ryete mèn hui'
loo Crist axta mèn co' ngòc leque mèn co'
mtehuí' Crist, mèna hui' loo Crist huiza. No
ryete mèn co' nzi ban dib athu loo izlyo'
gón' co'se' hui' mèna loo Crist huiza. Aa.
Tataaque' gàca.
8 Gunee Diox di's ndxè' loon, ne:
—Daa nzole' ndoore' cue alux con'. No
nzoquen co'se' yilo lyux alux con'. Cona
nee di's, nac daa xal letr "a" co' nac letr co'
ntlo loo alfabet. No nac daa xal letr "z" co'
nac lult letr loo alfabet.
Tataa gunee Tad Diox loon, Tad Diox co'
ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn la's
nii Tad Diox no la's ya' Tad Diox, Tad Diox
co' nzoque' thidtene.

Tad Crist co' nac Tad roo no Tad xèn mxyo'f loo loo Juàn.

9 Daa co' nac Juàn co' ngue que' ye's loo
gu' trè', daa nac hues gu', ne, por cón
che'n Crist. Thidte ndyactìi na' loo cón
che'n Crist. No thidte ngòo na' loo cón
che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo na'. No
thidte ncha'la's na' no nxec yèe na' xalque'
ndlyath no Crist na'. Per nalle' láth nzon
trè' le'n thìb yòo biiz le'n níttó' co' lèe
Patmos co'te' mque' mèn daa xal pres por
mblon yalbàn cón che'n di's ndac che'n
Diox no por mdoodizen loo mèn cón che'n
Jesucrist, nde tan cuent loo gu'. 10 Ngòc
thìb con' loon thìb huiz doming láth ngue
ñibe' Xpii Natú' loon. Mden'en le' Xpii
Natú' che'n Diox mbli ngòc thìb con' loon
hora. Mxaquen cabii gunii thìb mbi' par
ned xísen xal ruid che'n thìb trompet co'se'

ncuez mèn trompet. [11] Mxaquen gunee mbi'
loon:

—Juàn, daa nzole' ndoore' cue alux con'.
No nzoquen co'se' yilo lyux alux con'. Cona
nee di's, nac daa xal letr "a" co' nac letr
co' ntlo loo alfabet. No nac daa xal letr
"z" co' nac lult letr loo alfabet. Ndlyazen
que'l ye's loo thìb libr cón che'n con' co'
ñèel no con' co' ngue hui'l. Yiloa, ftel' libr
loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox co'
nzo ban le'n gaz yèez co' nac yèezya' che'n
làaz mèn asia. Rye gaz yèeza lèe taandxè':
Efes, Smirn, Perg, Tiatir, Sard, Filadelf, no
Laodice.

[12] Ngoloa, mberen par ned xísen par
hui'en chó ngue nii loon. No co'se' mberen,
gunèen nziri' gaz candiler or loon. [13] No
xtau'the gaz candilera, gunèen ndoo thìb
mbi' co' dib xoo ñaa xal ñaa Jesucrist co'
mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol
mèn loo izlyo' ndxè'. No noc xab Jesucrist
thìb xab Jesucrist co' nac dib andoo co'
nol' axta nii Jesucrist. No nabix thìb cint
or xal nde ro pech Jesucrist. [14] Le' yis
yéc Jesucrist na, ante nagus bèelleque' ñaa
xal ñaa xil' mbacxil' co' ndxech. No ante
nagus bèelleque' ñaa yis yéc Jesucrist xal
ye' co' ante nagus bèelleque' ñaa. Nde
ngudloo Jesucrist na, gunaa xal xnìi bèel
co' ndxetoo. [15] Lomisque', nquée xnìi nii
Jesucrist xal thìb le' yi'f co' ntembìi mèn
co' nsun' mèn le'n gorn. Lomisque', co'se'
ndxèn di's co' ndyoodi's Jesucrist, ndxèn
di's xal co'se' ndxà'x no nquebii nxyo'f nít
thìb yó'be'. [16] Lomisque' ne, mxaquen, nden
Jesucrist gaz con' co' ñaa xal mbèelhui' ya'
Jesucrist co' nac ladlì. No ñèen ndryo' thìb
spad co' nalen ryop loo ro Jesucrist. Nde
nxon', nquée xnìi loo Jesucrist xal co'se'
nde yáal rol huiz co'se' ne'xecte ngudloo
mèn hui' mèn loo huiz.

[17] Co'se' gunèen loo Jesucrist, ale ngulàan
xàn' nii Jesucrist. Ngulàa yál' lezon no
mcuau daa xal thìb mèn co' nguth. Sya,
mxo'f Jesucrist ya' Jesucrist co' nac ladlì
laden. No gunee Jesucrist loon:

—Ne'zyebtel, Juàn. Daa nzole' ndoore'
cue alux con'. No nzoquen co'se' yilo lyux
alux con'. [18] Nabanque' daa, Juàn. Lìcque',
nguth daa. Per nalle' naban daa thidtene.
Nac daa xa' co' ndli nquée yalguth loo mèn.
No nac daa xa' co' ndli par ryo xban mèn
làth mèn nguth yiloa. [19] Cona, ngue niin
lool, Juàn: Fque' ye's co' gàc xal thìb thìb
libr cón che'n con' co' gunèelel, no cón
che'n con' co' ndxàc nalle', no cón che'n
con' co' gàc yiloa. [20] Trè' lu'en lool cón
che'n cón nee di's gaz con' co' ñaa xal ñaa
mbèelhui' co' ñèel ndenen con yan ladlì.
Lomisque' ne, lu'en lool cón che'n cón nee
di's gaz candiler or. Pues cón che'n con'
co' ñaa xal gaz mbèelhui' ndlu' cón che'n
gaz mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa
loo mèn co' nqueltàa loon le'n gaz yèez co'
nac yèezya' che'n làaz mèn asia. Le' cón
che'n gaz candiler na, nac co' ndlu' cón
che'n mèn co' nqueltàa loo cón chenen le'n
gaz yèez co' nacguè' yèezya' che'n làaz mèn
asia.

2

*Di's co' mnibe' Crist loo Juàn par que' Juàn
ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Crist le'n
gaz yèeza: Mtel' Juàn ye's co' nac ner cart loo
mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda
Efes.*

[1] Gunee Jesucrist loon, ne: Fque' ye's cón
che'n con' ndxè' loo mbi' co' ndyoo ner no
co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loon
le'n ciuda Efes par lab mbi'a cart ndxè' loo
mèn co' nqueltàa loon le'n ciuda Efes. Guuz
no blu' loo mèna loo ye's ndxè': Taandxè'
gunee Jesucrist loon, Jesucrist co' nden gaz
con' co' ñaa xal mbèelhui' con ya' Jesucrist
co' nac ladlì. Gunèen ngue tee Jesucrist
xtau' gaz candiler or, ne. Gunee Jesucrist
loon:

[2] —Naneequen xal nzi tee ban gu'. No
naneen axta arid nagàn ndxàca loo gu'
no nxec yèe gu' no ncha'la's gu' co'se'
ndxàc chol yaltìi loo gu'. No naneen le'
gu' ne'nda'de lugar ngòo mèn ye'rsin' làth
gu'. No naneen huen huen mbla's gu' no
mbli la's gu' ñeene' ché', lìcque', nac mèn
co' mbez nde xo'f zin' mèn xal mèn co'
ndxe' di's che'n Jesucrist. No mté'th gu' no
mda' gu' cuent le' mèna nac mèn gutyè'.
[3] Naneen le' gu' ncha'la'sque' no naneen le'
gu' ndyactìique' no anze'f ngue xo'f zin' gu'
cón chenen. No axta nalle' tarte tyoo xà'
lezo' gu' no tarte yitac lezo' gu' loo cón
chenen. [4] Per nzo thìb con' co' indyublasten
no co' indxòode lezon ngue li gu' làth gu'
co' nac le' gu' ya inque'de lezo' ñèe gu' hues
xtàa gu' xal mque' lezo' gu' ñèe gu' hues
xtàa gu' co'se' mtlo gu', mqueltàa gu' loo

cón chenen. [5] Cona, ngue niin loo gu': Fte'
yéc gu' no fte' lezo' gu' xá mod mque'que'
lezo' gu' gunèe gu' mèn co' ndxac hues
xtàa gu' loo cón che'n Jesucrist co' mtlo
mbli gu' co'se' mtlo gu' ngòo gu' loo cón
chenen. Per nalle' blàa yéc gu' no blàa lezo'
gu' no fse' gu' mod co' ndxàp gu' loo Diox.
Gure li gu' xalque' nac co' mtlo mbli gu'
loo cón chenen co'se' mtlo gu', ngòo gu'
loo cón chenen. Tac ne' yiloa, chàa, galen
no gacloon ñèen gu' par techeen candiler,
co' nee di's, nac gu' loon par, por derech,
techeen gu' par más huen ne'tolode yila's
mèn loon le'n ciuda Efes. Tataa li non gu'
chele' gu' ne'se'de mod ye'rsin' co' ndxàp
gu' loo Diox nalle' xal ngue niin loo gu'
ndxè'. [6] Per mastale' tataa ngue li gu', nzo
thìb con' co' ngue li gu' co' nzo favor che'n
gu' no co' ndli par ndxòo lezon cón che'n
gu'. Con'a nac le' gu' ndxeclooque' ñèe mèn
co' nqueltàa con gu' co' ne' lèe nicolait. Na,
ne, ndxecloo ñèen mèna. [7] Gu' co' nqueltàa
loo cón che'n Diox co' ndub nza no co'
ndxaa'd di's, bìn gu' di's co' ndlu' Xpii Natú'
che'n Diox loo mèn co' nqueltàa loon chol
lugar. Mblu' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn
taandxè':

—Ryete gu' co' li gan ryo xà' loo cón
che'n xab izlyo', loo gu'a tan lugar par yòo
ban no gu' daa thidtene co'te' nzo non Diox.

*Di's co' mnibe' Jesucrist loo Juàn par que'
Juàn ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox
le'n yèez Smirn.*

[8] Tolo gunee Jesucrist loon, ne: Juàn,
fque' ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co'
ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón
chenen le'n yèez Smirn par lab mbi' cart
ndxè' loo mèn co' nqueltàa loon le'n yèez
Smirn. Guuz no blu' loo mèna loo ye's co'
que'l loo mèna taandxè': Taandxè gunee
Jesucrist loon par tan cuent loo gu' loo ye's
ndxè'. Jesucrist gunee loon nzole' Jesucrist
ndoore' cue alux con' no nzoque' Jesu-
crist co'se' yilo lyux alux con', Jesucrist co'
nguthque' no mbere Jesucrist, ngro xban
Jesucrist tedib vez. [9] No gunee Jesucrist
loon: Daa naneeque' xal nzi tee ban gu'.
Naneen co' huen huen le' gu' ngue xecpe'
loo cón chenen no nzi tyactìi gu'. No nonen
nague's ya' gu' no nague's nii gu' nzi tee
gu' loo izlyo' ndxè'. Per naneen ndxàp gu'
huax con' ndac loo bé'. Naneen le' mèn co'
mbez nac mèna bin mèn nación Israel, ñii
yèe ñii tìi mèna cón che'n gu'. Per indlu'de
mèna nac mèna mèn nación Israel por con'
ye'rsin' co' ndli mèna. Ndxe'leque', nanee-
quen nacpe' mèna mèn co' ndli con' ndlya's
Mebizya. [10] Ne'zyebte gu' loo con' co' tyactìi
gu' le'n tiemp ndxè'. Tac Mebizya li par
co mèn ndxep gu' lezi'f par ñee Mebizya
ñeene' ché' tli Mebizya gan par lá' gu' cón
che'n Crist no par bixyath gu' par gàc gu'
mèn ye'rsin' tedib vez. Gàc con'a loo gu'
nagabte huiz. Per gu' co' toloque' cue nèe
loo cón che'n Diox no co' ne'yitacte lezo'
loo cón che'n Diox axta gath gu', loo gu'a
daa ta' lugar yòo ban no gu' Diox co' gàc
loo gu' xal thìb con' ndac co' mbli gu' gan.
[11] Gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox, gu' co'
ndub nza no co' ndxaa'd di's, bìn gu' di's co'
ndlu' Xpii Natú' loo mèn co' nqueltàa loon
chol lugar. Mblu' Xpii Natú' che'n Diox loo
mèna taandxè':

—Ryete gu' co' li gan ryo xà' loo cón
che'n xab izlyo', loo gu'a yende chó yalquìi
gàc par ryo xà' gu' loo Diox thidtene par
tyactìi gu' co'se' gath gu'.

*Di's co' mnibe' Crist loo Juàn par que' Juàn
ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n
yèez Perg.*

[12] Tolo gunee Crist loon, ne: Juàn, fque'
ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa
loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen le'n
yèez Perg. Guuz loo mèna loo ye's co' que'l
xal ngue niin lool ndxè':

—Taandxè' gunee Jesucrist co' ngue no
thìb spad co' nalen loo ryop lad par que'en
ye's ndxè' loo gu'. [13] Gunee Jesucrist loon:
Daa naneeque' xal nzi tee ban gu'. Na-
neen le' gu' naban le'n thìb yèez co'te'
thidteneque' ndli mèna con' co' ndlya's
Mebizya no con' co' nee lezo' Mebizya. Per
mastale' tataa ndli mèna, gu' ndli nèeque'
gu' loo cón chenen. No thidteneque' ndx-
ela's gu' no ndxàp gu' yalxla's loon. Ne'
ne' ngyathla's gu' cón chenen no ne' ne'
nglá' gu' cón chenen co'se' ngòc huiz co'se'
mbeth mèn Antip co' altant ndyoo nxo'f
zin' cón chenen co' mda' cuent cón chenen.
Mèn mbeth Antip làth gu' par nedrè' le'n
yèez Perg co'te' ndli Mebizya co' ndlya's
Mebizya loo mèn. [14] Per nzoque' ndxep
con' co' indxòode lezon ngue li gu' par
nedrè'. Daa nanee le' gu' nqueltàa no

ndxep mèn co' nac mèn xley' Balaam le'n
yèez Perg. No indlya'ste mèna lá' mèna
xley' Balaam. Balaam mquil' thìb mbi'
co' ngro' lèe Balac póla par aseli Balac le'
mèn nación Israel angcue cua'n xtol co'se'
hua mèna xít mèn no lua' mèn co' mbec
mèn xal thìb gòn o ofrend loo chol mdo'.
No làth xtau'a, asembli Balac par li mèn
nación Israel yalburrid no cua'n mèna xin'
huan mèna. 15 Lomisque' ne, naneen le'
gu' nqueltàa no mèn co' ne'yilode lá' xley'
che'n mèn xley' nicolait. Xley' mèna anze'f
ndxecloon ñèen. 16 Por cona, ngue niin loo
gu': Fse' gu' mod co' ndxàp gu'. Blàa yéc
gu' no blàa lezo' gu' loo con' ye'rsin' co'
nzi tee li gu'. Tac ne' yiloa, chàa, gal neen
máa gu' par nedrè' no yoon con mèn xley'
Balaam no con mèn xley' nicolait par ten'
mèna co' lin loo mèna xal co'se' nden' mèn
yalnè co'se' ndxaa'd spad lad mèn. 17 Gu' co'
nqueltàa loo cón chenen, gu' co' ndub nza
no co' ndxaa'd di's, bìn gu' di's co' ndlu'
Xpii Natú' loo mèn co' nqueltàa loon chol
lugar. Mbez Xpii Natú':

—Ryete gu' co' li gan ryo xà' loo cón
che'n xab izlyo', na li par que no gu' ryethe
con' ndac loo bé' par yende cón gàc co' nde
che loo gu' loo bé'. No lin par que no mèn
co' ryo xà' loo cón che'n xab izlyo' thìb
con' co' angtan co' ante daa nanee cóna
par que no mèna. Tataa lin loo mèna xal
co'se' nda' mèn thìb quèe nagus bèelleque'
loo thìb mèn. Loo quèea ndub thìb lèe mbi'
co' yende chó non. Ante mèn co' càaya'
quèea non chó mbi' nac che'n lèe co' ndub
loo quèea.

*Di's co' mnibe' Jesucrist loo Juàn par que'
Juàn ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox
le'n yèez Tiatir.*

18 Tolo gunee Jesucrist loon, ne: Juàn,
fque' ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co'
ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón
chenen le'n yèez Tiatir par lab mèn cart co'
que'l loo mèn co' nqueltàa loon le'n yèez
Tiatir. Guuz loo mèn loo ye's ndxè' co' que'l
loo mèn xal ngue niin lool ndxè':

—Taandxè' gunee Xgan' Diox loon,
Xgan' Diox co' ñaa ngudloo xal bèel co'
ndxetoo no co' nquée xnìi nii xal nquée xnìi
yi'f co' mtembìi mèn. 19 Daa naneeque' xal
nzi tee ban gu'. Naneen xá mod nque'que'
lezo' gu' ñèe gu' hues xtàa gu' par nedrè' no
xá mod ndxàp gu' yalxla's no ndxela's gu'
loo cón chenen. No naneen xá mod nxo'f
zin' gu' zin' cón chenen loo mèn no xá mod
ncha'la's gu' loo yaltìi co' ndyactìi gu' por
cón chenen. No naneen más ndxòo yéc gu'
nalle' par ndli gu' ryethe con' ndxè' leque
co'se' mtlo ngòo gu' loo cón chenen. 20 Per
nzo thìb con' co' indxòode lezon ngue li
gu' por nda' gu' lugar nzo thìb xa'got làth
gu', mastale' non gu' no nanee gu' ilé'de
nac con' ngue li xa'gota làth gu'. Lalque'
nac xa'gota xal thìb xa'got co' ngro' lèe
Jezabel co' angngo ban póla. Xa'got co'
ngo ban póla ngòc thìb xa'got ye'rsin'túb
xalque' nac xa'got co' nzo làth gu' nalle'.
Tac xa'got co' nzo làth gu' ndxè' mbez le'
xa' nde'th cón che'n Diox. Per nquedìi xa'
mèn co' nxo'f zin' zin' cón chenen por cón
che'n xley' co' ndlu' xa'. No ndli xa' par
mtlo mbix yéc mèn par li mèn yalburrid
no cua'n mèn xin' huan mèn por cón che'n
xa'gota. No ndlu' xa' loo mèn hua mèn xít
mèn no lua' mèn co' mbec mèn xal thìb
ofrend o gòn loo chol mdo'. No tataa mod
ncua'n mèn xquin mèn no xtol mèn. 21 Daa
mda lugar loo xa'gota par bel'que' lyàa yéc
xa' no bel'que' lyàa lezo' xa' no se' xa' mod
ye'rsin' co' ndxàp xa'. Per indlya'ste xa'
lyàa yéc xa' no lyàa lezo' xa' par se' xa'
mod co' ndxàp xa'. Ne' ne' indlya's xa' lá'
xa' par ne'tolode li xa' con' zab co' ndli xa'.
22 Per nalle' lin par lyen thìb yíiz loo xa'gota
par gaasua' xa' loo lún'. No lomisque',
lin par tyactìi mèn co' mbli yalburrid con
xa'gota chele' mèna ne'lyàade yéc no chele'
mèna ne'lyàade lezo' loo con' ye'rsin' co'
ndli mèna no chele' mèna ne'cuedte li xal
ndli xa'gota. 23 No guthen rye mèn co'
mda' lugar thìb lìte ngòo mèna loo xley'
che'n xa'gota par tataa mod ryete mèn co'
nqueltàa loo cón chenen, ta' mèna cuent
le' daa nanee no nonen con' co' ndli mèna
xtùuz le'n lezo' mèn. No lin par tetìin rye
gu' co' ngue li con' ye'rsin'. No lin par tolo
gàc con' ndac loo gu', gu' co' ngue li con'
ndac. 24 Per loo tedib ned gu' co' nqueltàa
loon co' nzo yèez Tiatir, co' indyoo nquede
loo xley' xa'gota no co' tarte ta' cuent no
co' tarte ñee cón che'n co' mbez mèn co'
ngòo loo cón che'n xa'gota co' nac cón
che'npe' Mebizya co' be' nacasloo loo chol
mèn, gro' xà' gu' loo xa'gota con mèn co'
ngòo loo cón che'n xley' xa'gota làth gu'.
Cona'te no más ñibe'en loo gu' par li gu'.

[25] No maste ndlyazen leque gu' fquenap gu'
loo con' co' nzi li gu'. No leque gu' fquenap
gu' loo mod co' nzi tee ban gu' loo cón
chenen axta co'se' gàc huiz co'se' gal xin
gu'. [26] Ryete gu' co' li gan ryo xà' loo cón
che'n xab izlyo' no gu' co' ngue lique' con'
co' ndxòo lezon no co' ñibe'en loo gu' axta
gath gu', na ñibe' le' gu' ñibe' loo mèn chol
nación huiza [27] xalque' mnibe' xuden Diox
loon par ñibe'en loo mèn chol nación dib
athu loo izlyo'. Tataa ñibe'en loo gu' par
ñibe' gu' loo mèn chol nación dib athu loo
izlyo'. No ñibe'en loo gu' ñibe' yèepe' gu'
loo mèn chol nación dib athu loo izlyo'
par gàca co'se' mèna ne'tyalte tyubdi's loo
gu', telux gu' mèna xal co'se' ndlé' mèn
thìb yàt co'se' ndlàa mèn thìb ro var yi'f
lad yàt. [28] No lin par gàc con' roo con' xèn
loo mèna. No lin quée xnìi mèna xal nquée
xnìi mbèelhui' co' ndlyen ndxáal xtil' huiza
co'se' gal xin mèna. [29] Gu' co' nqueltàa loo
cón che'n Diox, co' ndub nza no co' ndxaa'd
di's, bìn gu' di's co' ndlu' Xpii Natú' che'n
Diox loo mèn co' nqueltàa loon chol lugar.

3

Di's co' mnibe' Jesucrist loo Juàn par que' Juàn ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez Sard.

[1] Tolo gunee Jesucrist loon, ne: Juàn,
fque' ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co'
ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón
chenen le'n yèez Sard par gab mbi' loo
mèna xal ngue niin lool ndxè':

—Taandxè' gunee Jesucrist co' nzo Xpii
Natú' loo no co' nden gaz con' co' ñaa xal
mbèelhui'. Daa naneeque' xal nzi tee ban
gu'. Daa nanee le' gu' pente ndxela's loon
no pente non gu' no nda' gu' cuent cón
chenen mastale' mbez gu', no mbez taamas
mèn, altant nzi gu' loo cón chenen. [2] Nalas
gure gu' no bdi'x xnìi yéc gu' no bdi'x xnìi
lezo' gu'. No bli nèe gu' gu' loo con' co'
be' ndxela's gu' loon. Tac casque' mblá'le'
gu' no mbyathla'sle' gu' xal mtlo mbli gu'
co'se' mtlo gu', ngola's gu' loon. Ñeen le'
con' co' ngue li gu' inacte con' nalì no con'
nambìi loo Diox co' nac Diox daa. [3] Fte' lezo'
gu' xal nac co' mté'th gu' no co' mblu'en
loo gu'. Ftolo que tee li gu' con'a. No
bli gu' par lyàa yéc gu' no lyàa lezo' gu'
par se' gu' mod co' ndxàp gu'. Chele' gu'
ne'gàcte mèn co' yà'x xnìi yéc no co' yà'x
xnìi lezo' par gàc gu' mèn nalas loon no
loo cón chenen, nee gu' nee gu'. Tac ne'
yiloa, chàa, gal neen máa gu' par nedrè' xal
co'se' ne'ta'de mèn cuent ndlyàa huan' no
xal co'se' ne'ñeede mèn coyor lyàa huan'
liz mèn. Sya, ñee gu' xá ñaa cón gàc loo
gu'. [4] Mastale' tataa ndxàca loo gu', nzoque'
ndxep mèn le'n yèez Sard co' nqueltàa no
gu'. Mèna incua'nte xquin no xtol par gàc
mèna xal thìb con' xin no thìb con' cap loo
Diox. Mèna que tee con daa loo bé' por
nac mèna mèn nalì no mèn mambìi loon
no loo Diox tac tataaque' ndxàal gàca loo
mèna. [5] Mèn co' li gan ryo xà' loo cón che'n
xab izlyo', mèna thidtene gàcque' mèn nalì
no mèn nambìi loo bé'. No ne'ton'ten lèe
mèna loo libr co'te' ndub lèe mèn, mèn co'
yòo ban no Diox thidtene. Ndxe'leque', daa
ta' cuent loo Diox no loo angl che'n Diox
le' mèna nac mèn che'npe' daa. [6] Gu' co'
nqueltàa loo cón che'n Diox, gu' co' ndub
nza no co' ndxaa'd di's, bìn gu' di's co' ndlu'
Xpii Natú' loo mèn co' nqueltàa loo cón
che'n Diox chol lugar.

Di's co' mnibe' Jesucrist loo Juàn par que' Juàn ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez Filadelf.

[7] Tolo gunee Jesucrist loon: Juàn, fque'
ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo
naa loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen
le'n yèez Filadelf par lab mbi' cart ndxè'
loo mèn co' nqueltàa loon le'n yèez Filadelf.
Guuz loo mèna xal ngue niin lool ndxè':

—Taandxè' gunee Jesucrist loon, Jesu-
crist co' nac xa' natú' no co' nac lìcpe' Jesu-
crist co' ndxàp rye loothe con' roo no con'
xèn la's nii Jesucrist no la's ya' Jesucrist
par ñibe' Jesucrist loo ryethe con' loo bé'
no loo izlyo', Jesucrist co' nac thidte xa'
co' ñibe' loo mèn par thìb lìte yòo mèn loo
bé' loo Diox no co' ñibe' loo taamas mèn
par ne'yòo ban node mèna Diox loo bé':
[8] Daa naneeque' xal nzi tee ban gu'. Daa
mbli mxyal' ned mxyal' yó' loo gu' par ya
lo gu' yalbàn no te'th gu' loo taamas mèn
cón chenen. No mblin par yende chó mèn
tau' ned tau' yó' loo gu' par ca' mèna loo
gu' par ne'tolode co gu' yalbàn cón chenen.
Mastale' be'te' ndxàp gu' fuerz no be'te'
ndxác gu' co gu' yalbàn no te'th gu' loo
mèn cón chenen, naneen le' gu' ndlique'
cas di's ndac co' mtan'en di's loo gu' no ne'
ne' tar cà' di's gu' lèen, co' nac daa. [9] Por

cona, lin thìb con'. Lin le' mèn co' nqueltàa
loo cón che'n Mebizya, co' nac mèn gutyè',
co' mbez le' mèna nac mèn nación Israel
per ilìcte nac mèna mèn nación Israel, loo
mèna na li le' mèna tyub xib loo gu' par ñee
mèna no ta' mèna cuent le' daa nque'que'
lezo' ñèen gu'. 10 Gu' mcha'la's no mxec yèe
gu' loo chol yalquìi xal mnibe'en loo gu'.
Por cona, daa ne'lá'ya'de gu'. Quenapen gu'
co'se' gàc tiemp li Diox con' ryes loo mèn no
tetìi Diox mèn axta plóthe, mèn co' naban
dib athu loo izlyo', mèn co' ne'ngala'ste loo
Diox no loo cón che'n Diox. 11 Hui' gu' nexa.
Daa ne'lyen'te par gal xin gu'. Ftolo que tee
ban ndac gu' loo cón chenen xal mté'th gu'
no xal non gu' cón chenen par gàca loo gu'
yende chó mèn cuee cà' gu' par li mèna gan
ne'yòo ban node gu' Diox thidtene co'se'
gath gu'. 12 Mèn co' li gan ryo xà' loo cón
che'n xab izlyo', na li le' mèna yòo loo Diox
loo bé' par thidtene yo no mèna Diox. No
lin le' mèna yan' loo Diox xal thìb pilar o
nac mèna xal nii arc che'n thìb yòobé' co'
yende chó cuin no co' yende chó cobii. No
lin par tyub lèe mèna le' mèna nac mèn
che'npe' Diox. No lin le' mèna gàc mènpe'
ciuda Jerusalén co' cue yiloa co' li Diox ryo'
loo bé' par lyàa ciudaa loo izlyo'. No lin le'
mèna yo no daa thidtene par thidteneque'
gàc con' roo con' xèn loon con mèna. 13 Gu'
co' nqueltàa loo cón che'n Diox, gu' co'
ndub nza no co' ndxaa'd di's, bìn gu' di's co'
ndlu' Xpii Natú' loo mèn co' nqueltàa loon
chol lugar.

Di's co' mtel' Jesucrist loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez Laodice.

14 Tolo gunee Jesucrist loon, ne: Juàn,
fque' ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co'
ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón
chenen le'n yèez Laodice par lab mbi' cart
ndxè' loo mèn co' nqueltàa loon le'n yèez
Laodice. Guuz loo mèna cón che'n di's
ndxè' xal ngue niina lool ndxè':

—Taandxè' gunee Jesucrist loon, Jesu-
crist co' nac mbi' nalì no mbi' nambìi co'
inquedìide. Jesucrist nacpe' thìb xa' co' nalì
nda' cuent. No di's co' nda' Jesucrist cuenta
nac di's lìcpe'. Por cón che'n Jesucrist
mblec Diox no mtoxcua' Diox ryethe con'
co' nzo loo bé' no ryethe con' co' nziri' loo
izlyo'. 15 Daa naneeque' xal nzi tee ban gu'.
Naneen le' gu' indxela's ndacte loon co'
huenleque'. No naneen imbede gu' altant
loo cón chenen par lu' gu' cón chenen loo
mèn. Alithe nziri' gu' loo cón chenen.
Indyóode gu' cón chenen. ¡Oj, ché' co'
gàc gu' mèn co' altant cue loo cón chenen,
huen! O más huen ndoo lìte ryo' gu' loo cón
chenen thidtene. Nee teeca. 16 Per com le'
gu' alithe nziri' loo cón chenen, no indlide
gu' cas loo cón chenen, ne' ne' inac gu' mèn
co' gab thidtene lá' gu' cón chenen, no ne'
ne' inac gu' mèn co' gab altant tyoo gu' loo
cón chenen, leque daa li thidtene go'en gu'
làth mèn co' nzo loo cón chenen xal co'se'
ndli mal con' nduhua mèn lezo' mèn no
mbere lezo' mèn con' nduhua mèn. Tataa
lin par go'en gu' loo cón chenen thidtene.
17 Gu' mbez anze'f ndxác gu' non gu' cón
chenen. No mbez gu' huen huen mté'th gu'
cón chenen. No mbez gu' anze'f huen nziri'
gu' loo cón chenen. No mbez gu' yende chó
loo con' ndxetoo gu' loo cón chenen. Per
ne'ta'de gu' cuent le' loo cón chenen nac
gu' xal mèn co' nzi tee yilo yilux, no xal
mèn co' nalyat ñaa co' ndyac yaltìi, no xal
mèn sieu, no xal mèn co' nquée mbii yéc co'
nzi tee che. 18 Por cona, ngue co'xen loo gu'
thìb lìte yòo gu' loo cón chenen par huen
té'th gu'. No tyubdi's gu' co' niin loo gu' par
gàc gu' mèn nalì no mèn nambìi loon xal
mèn co' ndxoc xab lar' nagus bèelleque' par
ne'cuede gu' loon xal mèn co' nzi tee che
par tataa mod lu' gu' nthyonque' gu' ñèe
gu' daa. No bna'b gu' loon par lin par tyub
xnìi yéc gu' no tyub xnìi lezo' gu' loo cón
chenen. 19 Daa ngyoo mèn no nco'xen mèn,
mèn co' nque' lezon ñèen. Cóna, ndlyazen
ndxàal gàc gu' mèn co' tyoo altant loo cón
chenen no mèn co' ten' cón chenen no mèn
co' ta' cuent cón chenen. No ndlyazen,
por derech, blàa yéc gu' no blàa lezo' gu'
par zye' mod ye'rsin' co' ndxàp gu' loo cón
chenen par ned nzo gu' ndxè'. 20 Hui' gu'
nexa. Daa nac xal mèn co' ngue bez mèn
ro puert liz mèn. Ngue beden par gòn gu'
ron par tataa mod xal' gu' lezo' gu' no xal'
gu' xtùuz gu' par tyal gu' ñibe'en loo gu'
xal ndxàal gàca. No chele' gu' ndxòn di's
co' ngue niin loo gu' ndxè', le' sya, thidte
gàc na' loo cón chenen. 21 Mèn co' li gan ryo
xà' loo cón che'n xab izlyo', daa li gàc loo
mèna thidte yo no mèna daa co'se' gàc huiz
ñibe'en loo alux con'. Ndlyazen tataa gàca
loo mèna xalque' co'se' ngolo mblin gan loo

Mebizya co'se' mque tee'en loo izlyo'. Por
cona, nalle' thidte nac daa con xuden Diox
loo alux con' co' ñibe' xuden Diox. 22 Gu' co'
nqueltàa loon co' ndxòn di's no co' ndxaa'd
di's, bìn gu' di's co' ñii Xpii Natú' che'n Diox
loo gu'.

4

Juàn ngue lu' le' alux mèn co' nzo loo bé' loo Diox, mèna ndyub xib loo Diox no ncòo' mèna yéc mèna loo Diox.

1 Ngolo mblu' Jesucrist loon par mque'en
ye's loo mèna, ale mxaquen mdoo xal' thìb
puert loon loo bé' par mbui'en le'n bé'. No,
chàa, mbìnen thìb di's co' mxaquen mbyèn
xal co'se' cabii ncuez mèn thìb trompet.
Mbìnen gunee thìb mbi' loon co' ngòc leque
mbi' co' nerleque' gunii loon. Gunee mbi'
loon:

—Fquée trè', Juàn, par lu'en ryethe con'
co' gàc loo mèn loo izlyo' le'n tiemp co'
yi'th nque.

2 Leque hora, mbli Xpii Natú' che'n Diox
par, chàa, nguan le'n loo bé'. No mbli
Xpii Natú' che'n Diox mbui'en thìb asient
co'te' ndyub Diox co'te' ñibe' Diox le'n
loo bé'. No gunèen ndub thìb mbi' loo
asienta. 3 Mbi' co' ndub loo asienta, ante
ndxaa'd xnìi mbi'a no ndxaa'd bèel mbi'a
xal ndxaa'd xnìi no ndxaa'd bèel thìb loo
quèe co' lèe quèe jasp no xal tedib loo
quèe co' nquéeguè' xnìi co' lèe quèe cor-
nalin. Dib vuelt loo asient co'te' ndub Diox
gunèen ndoo thìb arc mbèel qui'th. Arc co'
nac mbèel qui'tha ndxaa'd xnìi no ndxaa'd
bèel xal ndxaa'd bèel no xal ndxaa'd xnìi
loo thìb loo quèe co' lèe quèe esmerald.
4 Gunèen nziri' taagal fthap asient dib vuelt
loo asient co'te' ndub Diox. Loo asienta
ndub thìb thìb mèngool co' ngòc gal fthap
mèngool. Mèngoola noc xab ampurte lar'
nagus bèelleque'. No gunèen nzi'f anabte
coron or yéc rye mèngoola. 5 No gunèen
ndxà'x bèel gundi co'te' ndub mbi' loo
asient co' ndoo xtau' taamas asient. Mbì-
nen ngulàa gundi no ndxas ndlya'b gundii.
No gunèen nzi'f yol gaz manoj ye'rbèel loo
asient co' ndoo xtau' taamas asient. Gaz
manoj ye'rbèel co' nzi'f yola ndlu' cón che'n
Xpii Natú' che'n Diox. 6 Gunèen, ne, co'te'
ndoo asienta nziri' thìb con' co' ñaa xal ñaa
níttó' co' xèe nziri' co' ndri'th xnìi par xís
xal vidr.

Xtau'the con' co' ñaa xal ñaa níttó'a no
dib vuelt co'te' ndoo asient co' mbui'en
nera mxaquen nziri' thap con' co' ñaa xal
thap loo má' co' naban. Má'a nzib ngudloo
ned loo má' no ned xís má'. Dib lad má'a
nzib ngudloo má'. 7 Ner má' ñaa loo xal
ñaa thìb mbee's co' ndoo yis lox yen. Le'
mbryop má' na, ñaa loo xal ñaa thìb laa
ngon. Le' mbyon má' na, ñaa loo xal ñaa
loo thìb mbi'. Le' dyap má' na, ñaa loo xal
ñaa thìb mtii co' nxobii. 8 Dyap loo con' co'
ñaa xal má' co' nabana, thìb thìb má'a mque
no xop xíl'. Par le'n xíl' má' no par xís xíl'
má' gunèen nzib ngudloo má'. No ze no yál'
thidtene mbez má':

> Anze'f natú' nac U', Tad Diox, U'
> co' ndxàp rye loothe con' roo no con'
> xèn la's nii U' no la's ya' U', U' co'
> thidteneque' nzo.

9 No cadque' co'se' mbez dyap má' co'
nabana, mbez má': Con' roo con' xèn nac
U', Tad. No be' taaguè' mbez má':

> Ante loo U' tolo gàc con' guryath no
> con' guryèn.

Mbez má', ne:

> Diox quix non U'

loo Diox co' ndub loo asient co' ndoo xtau'
loo rye asient, Diox co' thidteneque' naban.
10 Lomisque' tiemp, ne, ryete gal fthap mèn-
gool co' ndub loo gal fthap asient co' ndoo
dib vuelt loo asient co' ndoo xtau'a, ndyub
xib loo Diox co' ndub loo asient co' ndoo
xtau'a, Diox co' thidtene naban. No mbec
mèngoola coron co' ndub yéc mèngoola
xàn' nii Diox co' ndub loo asienta. No mbez
mèngoola loo Diox:

> 11 Tad, U' co' nac Diox nu', thidte U'
> nac Diox co' ndxàal ñee mèn loo le' U'
> nac Diox roo no Diox xèn. No loo U'
> ndxàal ñee mèn di's co' nac di's guryath
> no di's guryèn. No thidte U' nac Diox co'
> ndxàalpe' ñibe' loo alux con' co' mblec
> U' xalque' ndli U'. Tac U' mbli par mblec
> U' no mxèn' U' izlyo' no ryethe con'
> co' nziri' loo izlyo' no co' ndxú' loo bé'.
> No mbli U' ryethe con' co' nac izlyo' no
> ryethe con' co' nac bé' xal gunee lezo' U'.

5

Juàn ngue ta' cuent mxyo'f loo thìb libr no mxyo'f loo thìb mbacxil' yen' loo Juàn.

1 Lomisque' mxaquen ne, ale mxyo'f loo
loon le' mbi' co' mdub loo asienta nzo thìb
roll ye's co' nadùuz ya' mbi' co' nac ladlì.

Loo ye'sa ndub di's par xís ye's no ndub di's
par le'n ye's. No natedó' ye's co' nadùuza
con gaz le' cint co' lèe flej. [2] No gunèen thìb
angl co' nac thìb angl roo angl xèn. Angla
mnibdi's loo rye mèn co' nzi tya. Cabii
mnibdi's angl:

—¿Chó thìb gu' ndxàal xac cint co' nat-
edó' lad ye's co' nadùuz co' nzo ya' xa' co'
ndub loo asient ba', yey?

[3] Per ne' loo bé', no ne' loo izlyo', no ne'
le'n ye'rbìil ne'ngode mèn co' ngác nxac
cint co' natedó' lad ye's co' nadùuza. No ne'
ne' ngác mèn hui' mèn loo ye'sa, ne, tant
mzyeb mèn cón che'n con'a. [4] Le' daa na, ne'
tí' yéquen no ne' tí' lezon mbínen tac yende
chó ngác nxac cint lad ye's co' nadùuza. Ne'
ne' yen chó gác lab ye'sa. Ne' ne' yen chó
gác hui' loo ye'sa. [5] Sya, thìb mèngool co'
nzo làtha gunee loon:

—Ne'tolode gón'l, Juàn. Mbi' co' ne'
tedib lèe xal lèe Mbee's, mbi' co' nac bin
che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Judá co' mbloj
msi' bin co' nac thìb ned mèn co' nac che'n
mèn nación Israel, mbi'a nac bin che'n thìb
mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla.
No nac mbi' thìb mbi' roo no thìb mbi' xèn.
Mbi'a mblile' gan par mbli Diox ndxàp mbi'
con' la's nii mbi' no la's ya' mbi' par gác
mbi' cho' mbi' gaz le' cint co' lèe flej co'
natedó' ye's co' nadùuz ba'. No yiloa xal'
mbi' loo ye's ba' par tlo li mbi' gàc yaltìi loo
mèn loo izlyo'.

[6] Látha, mxaquen gunèen ndoo thìb
mbacxil' yen' loo asient co' ndoo xtau'the
loo rye mèngoola no loo dyap má' co' na-
bana. Mbacxil'a nee di's nac Jesucrist. Mx-
aquen ale ñaa mbacxil'a xal ñaa mbacxil'
co' mbeth mèn no co' ngro xban tedib
vez. Mxaquen le' yéc mbacxil'a ndub
gaz cach. No mxaquen nzi'f gaz ngudloo
mbacxil' lad yéc mbacxil'. Per rye gaz
ngudloo mbacxil'a, co' nac Jesucrist co'
mbyú' loo loon, nee di's ndlu' cón che'n
Xpii Natú' che'n Diox co' mtel' Diox loo
izlyo'. [7] Gunèen ngo che mbacxil' co' nac
yub Jesucrist. Ngua mbacxil', co' nac Jesu-
crist, co'te' ndub Diox co' ndub loo asient
co' ndoo xtau'the loo rye mèna. Mxen
Jesucrist ye's co' nadùuz co' nzo ya' Diox
ladli. [8] Co'se' ngolo mxen Jesucrist ye's co'
nadùuza, dyap má' co' naban co' nziri'a no
ryete gal fthap mèngool co' nziri'a mdub
xib loo Jesucrist. Nde nxon', thìb thìb
mèngool nden arp. No ngue no thìb thìb
mèngoola thìb loo cop or ya' mèngoola.
Le'n cop ora mzyè du'r yal', co' nee di's, nac
di's co' mbez mèn loo Diox co'se' mbez mèn
Diox, mèn co' nzo loo cón che'n Diox. [9] No
mbil' ro rye mèna thìb himn cub co' nac di's
ndxè':

Thidte U' co' nac Tad Jesucrist nac xa'
co' ndxàal tyen ye's co' nadùuz ndxè' no
xac U' rye gaz le' cint co' natedó' ye'sa.
Tac mèn mbeth U'. No con ren ladpe' U'
co' mxyo co'se' mbeth mèn U', con rena
mxi' U' nu' loo con' ryes no mblá' U' nu'
par ngòc nu' mèn co' ngòole' loo cón
che'n Diox, nu' co nac mèn chol bin, no
co' nac mèn co' ndyoodi's chol di'stèe, no
co' nac mèn chol nación.

[10] Mbli U' par nac nu' mèn nacionpe'
U' par ñibe' U' loo nu'. No mbli U' nac
nu' mèn co' mbez con' roo no con' xèn
no con' natú' nac Diox loo mèn. Nac nu'
mèn co' mbez con' roo no con' xèn no
con' natú' loo Diox, ne. Tataa mod nxo'f
zin' nu' zin' co' mxo'f zin' U' loo nu'. Ndli
nu' sirv loo U', Tad. No ñibe' no nu' U' loo
izlyo' yiloa.

[11] Ngoloa, chàa, gunèen huax angl. No
mbìnen di's co' gunii rye angla. Angla
ngureri' gax co'te' ndoo ner asient co'te'
ndub Diox, co' nee di's, dib vuelt ned xís
rye gal fthap mèngool co' nzi ndub no
ned xís dyap má' co' nabana. Angl co'
ngureri'a ngòc anglléy' co' yende chó mèn
ngác ndlab. [12] Cabii mbez rye angla, ne:

Loo Jesucrist co' ngòc xal mbacxil' co'
mbeth mèn, loo Jesucrist ndxàal ñibe'
Diox par ñibe' Jesucrist loo alux con'.
No ndxàal gàc che'npe' Jesucrist ryethe
con' co' nziri'. No ndxàal gàc che'npe'
Jesucrist ryethe con' co' ndxác Diox no
ryethe con' co' ndxác Diox ndli Diox. No
loo mbacxil' co' nac Jesucrist ndxàal li
ryethe mèn, no ryethe angl, no ryethe
taamas con' co' nzo loo bé' no co' nziri'
loo izlyo' par gàc con' guryath no con'
guryèn loo Jesucrist. No ndxàal gàc le'
ryethe mèn, no ryethe angl, no taamas
con' tolo li par gàc Jesucrist xa' roo no xa'
xèn loo ryethe con'. No ndxàal gab mèn,
no angl, no taamas con' con' roo no con'
xèn cón che'n Jesucrist loo taamas mèn.

[13] No mbìnen gunii ryethe con' co' mxèn'
Diox no co' mblec Diox, que naca con' co'
nzo loo bé', que naca con' co' nziri' loo

izlyo', que naca con' co' nzo xàn' le'n izlyo', co' nee di's, ye'rbìil, que naca con' co' nzo loo níttó' no le'n níttó' loo Diox co' ndub loo asient no loo Jesucrist co' ndoo loo Diox. Mbez ryethe con'a:

Diox roo no Diox xèn nac Diox no con' roo no con' xèn mbli Diox. Diox guryath no Diox guryèn nac Diox. Gàc con' roo no con' xèn loo Diox thidtene. No ta' na' lugar gàc nado' na' loo Diox thidtene, loo Diox co' ndub loo asient. No loo Jesucrist co' ndoo loo Diox mbez na' rye con'a. Ndlya's na' gàc con'a loo Diox no loo Jesucrist thidtene.

14 Le' dyap má' co' naban co' nziri'a mbez taandxè', ne:

—Aa. Tataaque' gàca.

Lomisque' ne, ryete gal fthap mèngool mdub xib loo Diox co' ndub loo asient. No mcòo' mèngoola yéc mèngoola loo Diox, Diox co' naban thidtene.

6

Trè' ndlu' cón che'n gaz cint co' nac flej.

1 Láth be' ndyaquen be' ndoon loo bé', mxaquen gunèen le' mbacxil' co' ngòc Jesucrist mcho' ner cint co' nac gaz cint co' nac flej. Ngoloa, mbìnen gunii thìb má' co' nac dyap má' co' naban con thìb bii co' mbyèn xal co'se' ndlyàa gundii. Gunee má' loon:

—Que de par ndxè', Juàn, sya, hui'l cón gàc.

2 Sya, nguan co'te' nzi má'. Gunèen ndoo thìb huay color nagus tya. Ndub thìb mbi' huay. No nzo thìb huad ya' mbi'. No mxaquen gunèen mdub thìb xa' thìb coron yéc mbi' tac mbli mbi' gan loo huax xó' loo mèn loo izlyo'. Ngoloa, nda mbi' tedib vez par tolo li mbi' gan huax xó' loo mèn loo izlyo'.

3 Co'se' mcho' Jesucrist mbryop cint co' nac flej, mbìnen gunee mbryop má' co' naban loon:

—Que de par ndxè', Juàn, sya, hui'l cón gàc.

4 Sya, nguan co'te' nzi má'a. Mberen, mxaquen gunèen ndoo tedib huay color nane. Le' mbi' co' ndub huay na, loo mbi'a mbli Diox par gàp mbi' huax con' la's nii mbi' no la's ya' mbi' par gàc mbi' yis yaa loo mèn loo izlyo'. No li mbi' le' mèna guth thìb xtàa mèn no tedib xtàa mèn. No mda' thìb mbi' thìb spad roo mcàa mbi' par li mbi' con' co' li mbi'.

5 Co'se' mcho' Crist mbyon cint co' nac flej, mbìnen gunii mbyon má' co' naban. Gunee má' loon:

—Que de par ndxè', Juàn, sya, hui'l cón gàc.

Sya, nguan co'te' nzi má'a. Mberen, mxaquen gunèen ndoo thìb huay color nagat. Le' mbi' co' ndub huay na, nzo thìb balans ya'. 6 Mbìnen, ne, mbyèn thìb di's làth dyap má' co' nabana co' mbez:

—Ante dyo' thìb kil triu por xop pes co' ndli mèn gan thìb huiz zin'. No dyo' son kil nzob triu, co' lèe sabad, por xop pes co' ndli mèn gan thìb huiz zin'. Per indlyasten teluxl aceit ya guy no vin.

7 Co'se' mcho' Jesucrist dyap cint co' nac flej, mbìnen gunii dyap má' co' naban. Gunee má'a loon:

—Que de par ndxè', Juàn, sya, hui'l cón gàc.

8 Nguan co'te' nzi má'a. Sya, mxaquen mbui'en ndoo thìb huay color guu's loo má'a. Le' mbi' co' ndub huay na, lèe yalguth. Xís mbi' tolo nde nque taamas con' co' tolo tyactìi mèn. No leque yub Diox mda' lugar par ngòp mbi' con' la's nii mbi' no con' la's ya' mbi' par li mbi' gath thìb part mèn co' nac thap part mèn co' nzo dib athu loo izlyo'. Li mbi' par gath mèn loo xó'. Li mbi' par gath huin mèn. Li mbi' par gath mèn loo yilíiz. Li mbi' par guth má' huan co' nzo yii den loo izlyo' mèn. No gunèen ngue dó' ye'rbìil par ned xís huay, co' nee di's, le'n ye'rbìil lyàa rye mèn ye'rsin' ndxè' co' li mbi' gath.

9 Co'se' mcho' Crist ga'y cint co' nac flej, gunèen alm no xpii mèn co' nguth por cón che'n di's ndac che'n Diox no por ngo mèn yalbàn no mda' mèn cuent cón che'n Diox loo xtàa mèn no maste. Alma no xpiia nzo xàn' mes, co' nee di's, nac loo còo' loo Diox. 10 Cabii mbez alma no xpiia loo Diox:

—Tad, U' co' nac Tad natú' no U' co' nac lìcpe' Tad co' ndlique' xal ncàbgòn U' li U' loo mèn, ¿axta pól tub rez U' no co xtàa U' loo mèn xalque' mbli no mèn nu' co'se' mbeth mèn nu' loo izlyo', à', Tad?

11 Leque sya, gunèen mdoc thìb thìb alma no xpiia xab alm no xpii co' nac lar' nagus. No mbìnen di's co' gunii Diox loo alma no loo xpiia:

—Bli gu' descans taandxepte tiemp axta tyaa tant mèn co' gath xal nguth gu' por

mxo'f zin' mèna cón che'n Jesucrist. Mèna
gàc mèn hues xtàa gu' por cón che'n Jesu-
crist co' guth yèe mèn loo izlyo'.
12 Co'se' mcho' Crist xop cint co' nac flej
co' nde nque, láth ndoo hui'en loo con'a,
chàa, mbuin thìb xòo brut. Nde nxon', ale
mcuau loo huiz. Gunaa loo huiz xal ñaa thìb
le' lar' nagat, co' nee di's, thidtene mcuau
xin no mcuau yat loo izlyo'. Lomisque' ne,
dib loo mbe' gunaa xal ñaa ren. 13 No gunèen
ngòb huax mbèelhui' co' nzi'f loo bé' loo iz-
lyo'. Ngòb mbèela loo izlyo' xal co'se' ngol'
mbii yaa ngud yaa ngue's no ndxàb angslyo
rye nguud yen' loo yòo. 14 Nde nxon', chàa,
mdyon' loo bé'. Mxaquen mdyùuz loo bé'
xal co'se' nthùuz mèn thìb le' ye's. Le'
rye yii no rye den na, mbuin no mzye' yii
den co'te' mdub yii den. Lomisque' ne,
mbuin rye yòo biiz co' ngureri' le'n níttó'.
No mzye' yòo biiz co'te' nziri' yòo biiz le'n
níttó'. 15 Le' rye mèn co' mnibe' dib athu loo
izlyo' na, mèn co' ngòc rey, mèn co' ngòc
gobiern, mèn co' ngòc mèn nac zin', ryete
mèna mcasloo le'n ye'r quèe co' ndub le'n
yii no co' ndub le'n den. Thidte mcasloo
mèna con rye mèn roo no rye mèn xèn,
con rye mèn ric, con rye mèn co' ñibe' loo
solndad, con rye mèn co' ngòp con' la's nii
no la's ya', no con rye mèn co' ngòc moz
yèe, no con rye mèn co' ngòc mèn co' yende
chó mèn ñii loo co' yende chó mèn nguree
ncà, ne. 16 Ryete mèna ngure rez loo yii no
loo quèe rhue':

—Ngàc gu' cón ngàc gu'. Huen gulàa gu'
loo nu'. No casloo gu' nu' loo Diox co' ndub
loo asient par lyá' nu' loo yaltìi tín' co' li
Mbacxil' co' nac Jesucrist loo nu' yiloa.
17 ¡Ay, Dio's!, nase mzinle' huiz co'se' tetìi
U' nu', por derech, no ¿chó nu' xec loo yaltìi
co' li U' loo nu'? Yende mod xec nu', yey.

7

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' nac si' fchop bin mèn nación Israel.

1 Co'se' ngolo gunèen ryethe con'a, mx-
aquen gunèen thap angl co' ndoo dyap lad
ro izlyo'. Angla ngue tau' loo mbii dyap
lad ro izlyo' par ne'xyo'fte mbii thidtene
chol lugar loo izlyo' no ne'xyo'fte mbii loo
níttó', ne. No ngure xee mbii axta nec
thìb laa ne'ngüinte loo yaa loo izlyo' no
axta nec thìb le' yix ne'ngüinte loo izlyo'.
2 No gunèen tedib angl co' nde par ned
ndlyen huiz. Angla ngo thìb sell che'n Diox
ya', Diox co' naban thidtene. Angla cabii
ngrozèe loo dyap angl co' nziri' dyap lad
ro izlyo' co' mbli Diox par ngòp angl con'
la's nii angl no con' la's ya' angl par li angl
yalquìi loo izlyo' no loo níttó'. Ndxab angla
loo dyap angl:

3 —Ne'lide gu' yalquìi loo izlyo', ne' loo
níttó', ne' loo chol yaa nayèe co'se' tarte
que' nu' sell lechuz mèn co' nxo'f zin' zin'
cón che'n Diox na'.

4 Ngoloa, mbìnen plópe' mèn ngòc mèn
co' mquée sell lechuz tiempa. Loo rye mèna
ngòc thìb ayo nzo cho' fthap mil mèn, mèn
co' nac ante bin mèn co' nac si' fchop ned
mèn co' nac mèn nación Israel. 5 Mquée
sell lechuz si' fchop mil mèn co' ngòc bin
che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Judá. Mquée
sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngòc bin
che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Rubén. 6 Mquée
sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngòc bin
che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Gad. Mquée
sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngòc bin
che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Aser. Mquée
sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngòc bin
che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Neftalí. Mquée
sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngòc
bin che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Manasés.
7 Mquée sell lechuz taasi' fchop mil mèn
co' ngòc bin che'n thìb mbi' co' ngro' lèe
Simeón. Mquée sell lechuz taasi' fchop mil
mèn co' ngòc bin che'n thìb mbi' co' ngro'
lèe Leví. Mquée sell lechuz taasi' fchop mil
mèn co' ngòc bin thìb mbi' co' ngro' lèe
Isacar. 8 Mquée sell lechuz taasi' fchop mil
mèn co' ngòc bin che'n thìb mbi' co' ngro'
lèe Zabulón. Mquée sell lechuz taasi' fchop
mil mèn co' ngòc bin che'n thìb mbi' co'
ngro' lèe José. No mquée sell lechuz taasi'
fchop mil mèn co' ngòc bin che'n thìb mbi'
co' ngro' lèe Benjamín.

Trè' ndlu' le' Juàn gunèe mènléy' co' noc xab anabte lar' nagus.

9 Ngolo gunèen mquée sell lechuz rye
mèna, chàa, mxaquen gunèen nziri' huax
mèn co' nac che'n ryethe nación no co' nac
che'n ryethe bin mèn co' ndyoodi's chol
di'stèe, co' nee di's, nac mèn dib athu loo
izlyo'. Nziri' mèna. Nzi ndoo ga' mèna dib
vuelt loo Diox no loo Mbacxil' co' nac leque
Jesucrist co'te' ndub Diox loo asient. No nec
thìb mèn ne'ngácte ndlab mèna tant thìb
mèna nziri'. No noc xab mèna anabte lar'

nagus. No ryete mèna nzo thìb thìb yin ya'.
10 Ryete mèna cabii mbez yèe. Mbez mèna:

Diox na' co' ndub ñibe' loo asient nac xa' co' mtelá' na' loo con' ryes. Diox mbli con'a loo na' por cón che'n mbacxil' co' nac leque Jesucrist.

11 Nde nxon', ryete angl nzi ndoo ga' dib vuelt loo Diox co' ndub loo asient no dib vuelt loo rye mèngool no loo thap má' co' ñèen naban. Co'se' ngolo tataa ngurez ryete mèna, ryete angla mcotloo loo yòo loo Diox co' ndub loo asient. No mcòo' angl yéc angl loo Diox. 12 Mbez angl:

Tatua' gàca. Gab na' di's roo no di's xèn no di's natú' cón che'n Diox loo mèn. No lomisque', ndlya's na' ante loo Diox tolo gàc con' roo no con' xèn thidtene. Lomisque' ne, gab na' ante Diox nac xa' co' ndxác alux con'. No ante loo Diox gab na': Diox quix non U', Tad Diox, por ryethe con' ndac co' mbli U' loo nu'. Ante loo U' gàc ryethe con' guryath no con' guryèn por cón che'n ryethe con' roo no con' xèn co' ndxàp U' la's ya' U' no co' ndxàp U' la's nii U', Tad Diox. Loo U' co' nac Diox nu' gàc ryethe con' ndxè' le'n rye lín' co' ntlo, no le'n rye lín' co' ndxelo, no le'n rye lín' co' ne'lith node. Taandxè' gàca.

13 Ngoloa, asembli thìb mèngool co' nziri'a, mnibdi's mèngool loon:

—Juàn, ¿chó mèn nac mèn co' noc anabte lar' nagus no ché' yende pá ñeel pá ned nde mèna, ne, à'?

14 Daa ndxab loo mèngoola:

—Tad, U' non cón che'n mèna. Per daa yende cón naneen cón che'n mèn ba'.

Sya, gunee mèngoola loon:

—Mèna nac mèn co' anze'f thìb con' mxactìi por cón che'n yaltìi tín' co' ngòc loo mèna por ngòo mèna loo cón che'n Diox. Mèna ngòc mèn nambìi no mèn nalì loo Diox por cón che'n ren Jesucrist co'se' nguth Jesucrist loo cruz. 15 Por cona, nzo mèna loo Diox thidtene co'te' ndub Diox loo asient che'n Diox par ndli mèna mandad loo Diox co' ndub ñibe' loo asient ze no yál'. Le' Diox na, Diox yo ban no mèna par quenap Diox mèna loo Diox. 16 Mèna ya ne'gath huinte no ya ne'gath nítte. Ne' ne' so' bé' mèna. Ne' ne' guin rso' che'n huiz mèna tya. 17 Tataa gàca loo mèna tac Mbacxil' co' nac leque Jesucrist co' ndoo loo Diox co'te' nzo Diox, Jesucrist thidtene nzo no mèna par li Jesucrist con' ndac loo mèna xal ndli thìb pastor con' ndac loo mbacxil' pastor. No li Jesucrist par thidtene gàc thìb yalnaban ndac tín' loo bé' loo mèna. No leque hora, li Diox ya ne'tolode gón mèna thidtene.

8

Trè' ndlu' le' Crist mcho' lult cint co' nac flej no cón che'n thìb incensar co' nacsua' ampurte or.

1 Co'se' mcho' Crist lult cint co' nac flej co' natedó' lad ye's co' nadùuza, xèe nguled ruid loo bé' le'n med hor. 2 Chàa, mberen, mxaquen gunèen nzi ndoo gaz angl loo Diox. Loo gaz angla mda' Diox thìb thìb trompet. 3 Ngoloa, chàa, mxaquen gunèen nde tedib angl co' nzo thìb incensar co' nacsua' con ampurte or ya' angl. Mdoo angla loo mes, co' nee di's, nac loo còo' loo Diox. No mda' Crist huax du'r yal' loo angl par co angl huax du'r yal' loo incensar par yitoo huax zen yal' co'te' nzo Diox loo asienta. Leque tiempa, mxaquen mbìn Diox di's co' mbez mèn Diox, mèn co' ngòc che'npe' Diox láth naban mèna loo izlyo'. 4 Sya, mbli angla par mquée zen yal' loo Diox. No leque tiempa, mbli angl le' zen yal'a ndlu' cón che'n di's co' ngurez mèn co' ndxela's loo Crist loo Diox, mèn co' mbez Diox láth nzi ban mèna loo izlyo'. 5 Ngoloa, mbe' angla incensar. Ngua lo angl quìi loo incensar loo mes co' nac còo' co'te' nzo Diox. Ngoloa, mblobii angl quìia loo izlyo'. No co'se' ngulàa quìia loo izlyo', ngos mblya'b gundii. Mbyèn huax ruid. Mtlo ngulàa bèel gundii loo izlyo'. No mbuin thìb xòo brut loo izlyo'.

Trè' ndlu' cón che'n trompet co' mda' Diox loo angl.

6 Ngoloa, ryete gaz angl co' mcàaya' gaz trompet, mtlo angl, mbli nab angl angl par cuez angl trompet.

7 Ner angl mcuez trompet angl. Leque hora, mbli Diox ngulàa thìb loo yuu quèe brut loo izlyo'. No ngulàa quìi co' nos con ren leque hora loo izlyo'. Mbyec thìb tant con' loo izlyo', co' nee di's, nac son tant con' loo izlyo'. No axta mbyec thìb tant yaa nayèe no thìb tant huan co' nac son tant yaa no huan loo izlyo'.

8 Mbryop angl co' nde nque mcuez
trompet. Leque hora, Diox mbli ngulàa thìb
con' co' gunaa xal thìb gundith loo níttó'.
Con'a gunaa xal thìb yii roo co' ndub yol.
Le' sya, thìb part co' nac son part níttó'
ngòc nít ren. 9 No nguth thìb part rye con'
co' naban le'n níttó' co' nac son part con'
co' nzo naban le'n níttó'. No mtelux Diox
thìb part yòoyaa co' nac son part yòoyaa co'
nzo loo níttó' por cón che'n con'a, ne.
10 Tedib angl co' nac mbyon angl co' nde
nque, mcuez trompet. Leque hora, mbli
Diox ngulàa thìb mbèelhui' co' ndoo yol
loo bé' loo izlyo'. Ñaa mbèelhui'a xal thìb
quèe roo no xal thìb yii roo co' ndoo yol.
Ngulàa mbèelhui'a loo thìb part yó'be' co'
nac son part yó'be' co' nzo dib athu loo
izlyo'. No ngulàa mbèelhui'a loo thìb part
xlen nít co'te' ndub len nít co' nac son
part co'te' ndub len nít dib athu loo izlyo'.
11 Mbèelhui'a ngro' lèe Ajenj co' lalque' nalà
xal cuan' co' mbez mèn lèe tilà co' anze'f
nalà. No ngòc nalà tín' thìb part nít co'
nzib len no thìb part yó'be' co' nac son part
co'te' nzib len nít no co' nac son part yó'be'
dib athu loo izlyo'. No tataa mod anze'f thìb
mèn nguth por ngu mèn nít co' ngòc nít
nalà.
12 Be taa be taa mcuez angl co' nac thap
angl co' nde nque trompet angl. Mxaquen
mcuau loo izlyo' co' nac thìb part che'n
son part che'n thìb thìb huiz co' nac thìb
huiz. No mcuau loo mbe' no loo mbyáz.
Ne'ntenìide mbe' no mbyáz thìb part che'n
son part che'n thìb thìb yál' co' nac thìb
part che'n thìb thìb yál' par tataa mod mbli
Diox mcuau thìb part che'n thìb thìb huiz
no thìb part che'n thìb thìb yál'. Tataa mbli
Diox le'n rye huiza par mtetìi Diox mèn axta
mtlo Diox, mtetìi Diox mèn tedib mod yiloa.
13 Ngoloa, chàa, mbyú' loo loon no mx-
aquen gunèen no mbìnen ngue tee xobii
thìb angl xtau'the loo bé'. No be taa cabii
mbez angl:
—Ay, prob mèn co' naban loo izlyo' co'se'
yèn cuez taason angl trompet angl.

9

1 Ngoloa, mcuez angl co' nac ga'y angl
co' nde nque trompet angl. Leque hora
gunèen ngulàa thìb mbèelhui' loo bé' loo
izlyo'. Ngòc mbèelhui'a thìb angl. Mda'
Crist lyab che'n puert ye'rbìil loo angl par
xal' angl puert ye'rbìil. 2 Mxal' angl puert
ye'rbìil. No ngo too thìb zen brut más
leque xal co'se' mbe zendó' co' ndxetoo
no co' mbe loo izlyo' le'n mbe' marz no
le'n mbe' abril. Zen che'n ye'rbìila mbli
mbyau' loo huiz par mcuau loo huiz no
axta yende mod hui' ndxè' hui' ba' mèn loo
izlyo'. 3 Le'n zena Diox mbli ngos mdyàl
mbiistó'léy'. Mbiistó'a mque tee xobii dib
athu loo izlyo'. No mbli Diox par ngòc
nayi' mbiistó'a xal nayi' mbacxub co' nzo
loo izlyo'. 4 Mbli Diox par ne'nglide mbiistó'
yalquìi loo nec thìb huan nayèe no loo nec
thìb yaa nayèe. Ndxe'leque', mbli Diox
mbli mbiistó' yalquìi loo mèn co' inguede
señ lechuz co' nac señ che'n Diox. 5 Per
ne'nda'de Diox lugar nguth mbiistó' mèna.
Ndxe'leque', mbli Diox par mbli mbiistó'
yalquìi loo mèna par mden' mèna yalnè le'n
ga'y mbe'. Yalnè co' mden' mèna ngòc xal
yalnè co' nden' mèn co'se' nquele mbacxub
mèn. 6 Co'se' gàc huiz co' ngue niin loo
gu' ndxè', mèn aseli par leque mèn guth
mèn. Per Diox ne'ta'de lugar guth leque
mèn mèn. Mastale' lya's mèn gath mèn,
ne'ta'de Diox lugar gath mèn le'n rye huiz
co'se' gàc con'a loo mèn.
7 Le' mbiistó'a na, gunaa xal thìb huay co'
ngolole' ngo xab par tyub solndad huay par
ya huay loo xó'. Mxaquen ndub thìb con'
co' ñaa xal thìb coron or yéc mbiistó'. Le'
loo mbiistó' na, ñaa xal ñaa loo thìb mbi'.
8 Ale, mxaquen ndoo yis yéc mbiistó' co'
lalque' nol' xal nol' yis co' ndoo yéc thìb
xa'got. Mxaquen ñaa quele mbiistó' xal
quele thìb mbee's co' ndoo yis lox yen. 9 Le'
loo lad mbiistó' na, mzo'f thìb fcho co' ñaa
xal conch co' nayez xal yi'f. Le' ruid co'
ndxèn co'se' nxobii mbiistó' na, ndxèn xal
ruid che'n huax carret co' ngobxax huay
co'se' nque' huay carre con carret loo xó'.
10 Mque no mbiistó'a xuan' mbiistó' xalque'
mque no mbacxub xuan' mbacxub. Con
xuan' mbiistó'a mbli mbiistó' yalquìi loo
mèn le'n ga'y mbe'. 11 Mbiistó'a mque no
thìb xa' co' ngòc jef co' mnibe' loo mbiistó'.
Xa'a nac thìb angl co' nquenap ye'rbìil.
Angla ngro' lèe di'stèe che'n mèn hebre
Abadón. Le' di'stèe mèn grieg na, ngro'
lèe angla Apolión, co' nee di's, nac xa' co'
ntelux con'.
12 Cóna ngòc ner yalquìi no ner yaltìi co'
nguri'thle' loo mèn. Per tatabe' ndxàc falt

riid taachop yaltìi no yalnè loo mèn.
13 Ngoloa, angl co' nac xop angl co' nde
nque, angl mcuez trompet angl. Leque
hora, mxaquen mbìnen thìb di's co' ngro'
le'n thap con' co' ñaa xal ñaa cach ngon co'
nzi'f dyap squin che'n loo còo' co' nacsua'
con or co'te' nzo Diox. 14 Di'sa gunii loo
angl co' nac xop angl co' nde nque co' nzo
trompet ya':
—Ftelá' thap angl co' nzi quedó' gax ro
yó'be' Eufrat co' nac thìb yó'be' roo.
15 Tataa mod mblyá' dyap angla par mbli
angl nguth thìb part mèn co' nac son part
mèn co' naban dib athu loo izlyo'. Angla
thidtene mquedó' tee tya par mbli angl
nguth mèn hor co'se' mnibe' Diox loo angl
li angl con'a. Hora ngòc huiz no ngòc
tiemp co' ndxab Diox gàc con'a loo mèn.
16 No mbìnen napló tant nac solndad co' nac
solndad che'n dyap angla. Solndad ngòc
anab solndad co' ndub huay. No por loo rye
solndada, ngòc solndada chop ayo millón
mèn.
17 Tataa mod mdan cuent no gunèen cón
che'n solndad co' ndub huay co' mxyo'f loo
loon. Le' rye solndad co ndub huaya na,
ryete solndada ne' thìb le' yi'f co' ntau'
pech solndad. Yi'fa, mxaquen, ale nanee
ren gunaa no ale azul gunaa no ale guus
gunaa. Nde nxon', mxaquen gunèen le'
huaya mque no yéc xal yéc thìb mbee's co'
ndoo yis lox yen. No gunèen ndryo' quìi
no zen no xla' asufr ro huay. 18 Tataa mod
nguth thìb part mèn co' nac son part mèn
co' naban loo izlyo' con yon loo con' co'
ngro' ro huay co' ngòc quìi no zen no xla'
asufr. 19 Tac Diox mbli le' huaya li yalquìi
loo mèn con ro huay no con xuan' huay tac
xuan' huay ngòc xal mbel'. No con xuan'
huay co' ngòc xal mbel' mbli huay yalquìi
loo mèn.
20 Per rye mèn co' be' mbyan' loo izlyo',
mèn co' ne'ngàcte yalquìia loo, ne' por
gunèe mèna ngòc yalquìi loo mèn co' ngòc
yalquìi ne'nglàade yéc mèna no ne'nglàade
lezo' mèna par bel'que' tataa mod nse'
mèna mod co' ndxàp mèna loo izlyo' par
nglá' mèna loo con' ye'rsin' co' ngue li
mèna. Ne' ne' nglá' mèna par ne'tlode
li mèna cas loo rye xpii ye'rsin', no rye
gunab no rye mdo' co' nacsua' con or, no
co' nacsua' con plat, no co' nacsua' con
brons, no co' nacsua' con chol loo yaa.
Mdo'a yende mod hui'. Ne' ne' indxòn
mdo'a co'se' ndyoodi's no mèn mdo'a. No
ne' ne' indyee mdo'a. 21 Ne' ne' nse' mèna
mod co' ndxàp mèna par ya ne'tolode guth
mèna xtàa mèna. Ne'nglá'de mèna mod
co' ngòp mèna par ne'tolode li mèna yal-
bruj. Ne'nglá'de mèna mod co' ndxàp mèna
par ya ne'tolode li mèna yalburrid no par
ne'tolode ncua'n mèna xin' huan mèna.
Lomisque' ne, ne'nglá'de mèna mod co'
ngòp mèna par ya ne'tolode li huan' mèna
che'n xtàa mèna.

10

Thìb angl nzo thìb libr chu'th ya'.

1 Be taa be taa mxaquen mbyú' loo loon.
Gunèen tedib angl. Loo angla mbli Diox
ngòp angl huax con' la's nii angl no huax
con' la's ya' angl. Angla nde làa loo bé' le'n
xcuau. No mxaquen ne' angl thìb mbèel
qui'th yéc angl. Rloo angl ante nquée xnìi
xal co'se' nguin huiz. Le' nii angl na, gunaa
xal bèel co' ndxetoo. 2 Gunèen nzo thìb libr
chu'th ya' angl. Ndoo xal' loo libr. No
gunèen ndoo sa nii angl co' nac ladlì loo
níttó'. Le' taasa nii angl co' nac ladrebes
na, ndoo loo yòo biiz. 3 Ngoloa, cabii
ngrozèe angl xal co'se' mbez yèe yii mbez
yèe den thìb mbee's. No co'se' ngrozèe
angl, leque tiempa ngos mblya'b gundii
gaz vez. Mbyèn bii gundiia axta plóthe.
4 Co'se' ngolo ngos mblya'b gundii gaz vez
no mbyèn bii gundii axta plóthe, daa co'
nac Juàn mblyazen ntlon, nque'en ye's cón
che'n con' mbìnen. Per látha, mbìnen thìb
di's co' mbyèn loo bé' co' gunee loon:
—Juàn, ante le'n lezo'l blosua' cón nee
di's gundii co' ngos mblya'b gaz veza. No
indlyasten que'l ye's cón che'na.
5 Ngoloa, chàa, gunèen angl co' mdoo nii
loo níttó' no loo yòo biiz. Mde'f angl ya'
angl co' nac ladlì loo bé'. 6 Mde'th angl lèe
Diox, Diox co' nabanque' thidtene, Diox co'
mblec no co' mxèn' bé' no izlyo' no níttó'
no ryethe taamas con' co' mblec Diox no co'
mxèn' Diox. Ndxab angl:
—Nase, por lèe Diox niin loo gu': Mzinle'
hor co'se' li Diox con' co' mnibe' Diox loo
lezo' Diox li Diox loo mèn. Ya ne'lyen'te
Diox más. 7 Tac co'se' gal hor cuez angl co'
nac gaz angl co' nde nque trompet angl, ya
mdyaale' tiemp co' ngòcle' tiemp co'se' li
Diox ryethe con' co' mnibe' Diox loo lezo'

Diox li Diox loo mèn loo izlyo' ndxè' ndoore'
lith no izlyo' ndxè' xalque' mblu' Diox loo
mèn co' ngo ban póla, mèn co' mde'th di's
co' ndxab Diox, mèn co' mxo'f zin' zin'
che'n Diox. Con'a nac con' co' mbli Diox co'
ngo casloo loo mèn le'n dib lal tiempa axta
nalle'.
8 Di's co' mbìnen gunii loon loo bé', guniii
loon tedib vez. Gunee di's loon:
—Juàn, huàa co'te' ndoo angl ba'. No
fxen libr chu'th co' ndoo xal' co' nzo ya'
angl, angl co' ndoo sa nii loo níttó' no co'
ndoo taasa nii loo yòo biiz.
9 Sya, nguan co'te' ndoo angl. No
mna'ben loo angl ta' angl libr chu'tha càan.
Angl gunee loon:
—Aa libr ndxè'. Dhua libr. Co'se' ngue
yuhual libr ndxè' ten'l nazi' nac libr xal
mzin le'n ro'l. Per co'se' ngolo nduhual libr,
ten'l nalà ngòc libr le'n lezo'l.
10 Sya, mxenen libr chu'th co' nzo ya'
angla. No ale nduhuan libr. No, lìcque',
mxaquen ale nazi' ngòc libr chu'tha xal
mzin le'n ro'en co'se' ngue yuhuan libr. Per
co'se' ngolo nduhuan libr, mden'en ngòc
nalà libr le'n lezon. 11 Luega gunee angl
loon:
—Lùu nquin bere tyoodi's no ta'l cuent
xal ñibe' Diox lool loo mèn huax yèez,
no loo mèn huax nación, no loo mèn co'
ndyoodi's chol di'stèe, no loo mèn co' ñibe'
loo chol nación, ndee.

11

*Trè' ndlu' cón che'n chop mbi' co' mda'
cuent cón che'n Diox.*

1 Ngoloa, mxaquen mda' Jesucrist thìb
bro yíi loon. Yíia ñaa xal thìb bro var co'
ndli mèn us par nchi'x mèn con'. Gunee
Jesucrist loon:
—Juàn, huàa chi'x templ che'n Diox. No
fchi'x mes co' nac loo còo' co' ndoo le'n
templ. No blab mèn co' ndyub xib no co'
ncòo' yéc loon le'n templ. 2 Per ne'chi'xtel
loo lue' co' nac xís templ no co' nac loo
templ. Tac loo lue'a ngòcle' che'n mèn tith.
Mèn tith yi'th ñibe' yèe no cobé' no toxcua'
mèn tith no gàc che'npe' mèn tith ciuda
natú' le'n son lín' narol. Pues, mchi'xen
templ no loo còo' xal mnibe' Jesucrist loon.
3 Tolo gunee Jesucrist loon, ne:
—Na tel' chop mbi' co' ta' cuent cón
chenen loo mèn co' naban le'n ciuda natú'.
Ryop mbi'a ta' cuent cón chenen le'n son
lín' narol. Ryop mbi'a goc xab lar' nagat,
co' nee di's, ndlu' nxi tín' lezo' ryop mbi'.

4 Ngolo mdoodi's no Jesucrist daa con'a,
gunèen ndoo chop yaa oliv. No gunèen
ndoo chop candiler co' nziri' loo Diox ba',
Diox co' ñibe' loo izlyo'. Chop yaa oliv
no chop candiler co' nzo loo Diox nee di's
ngòc ryop mbi' co' mtel'en loo mèn ciuda
natú'. 5 Chele' chol mèna mblya's li yalquìi
loo ryop mbi'a, Diox mbli ngro' quìi ro
ryop mbi'a. Quìia, por derech, mtec mèn
co' ngòc ngolo ngola's che'n ryop mbi'.
Tataa mod mbli Diox par nguth chol mèn
co' mblya's ngli yalquìi loo ryop mbi'a.
6 Ryop mbi' co' mda' cuent cón che'n Crist,
mbli Diox ngòp ryop mbi'a con' roo no
con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi' par
mbli ryop mbi' par ne'nglàade yuu le'n dib
lal huiz co' mdoodi's ryop mbi' cón che'n
Diox. Lomisque' mbli Jesucrist ne, ngòp
ryop mbi'a con' roo no con' xèn la's nii
mbi' no la's ya' mbi' par mse' loo mbi' nít
dib athu loo izlyo' par ngòc nít ren dib
athu loo izlyo'. No mbli ryop mbi'a mden'
mèn yalnè con rye loothe yíiz no rye loothe
con' ryes loo mèn dib athu loo izlyo'. Mbli
ryop mbi'a con'a huax vez xal gunee lezo'
ryop mbi'. 7 Per co'se' ngolo mtelo ryop
mbi' zin' co' mxo'f zin' ryop mbi'a, sya,
ngro xo'f thìb mbi' má' thidtene. Ngro'
mbi' le'n ye'rbìil. Mbi'a, Diox mda' lugar
loo mbi' má'a mcua'n xó' mbi' con ryop
mbi' co' mda' cuent cón chenen axta mbli
mbi' gan mbeth mbi' má'a ryop mbi'a. No
mbethque' mbi' má'a ryop mbi'. 8 No co'se'
ngolo mbeth mbi' má'a ryop mbi'a, tyate
mbyan' nax ryop thebola ned co' nac ned
le'n ciuda Jerusalén co'te' mque' mèn Tad
Jesucrist loo cruz. No ne' ciuda Jerusalén
tedib lèe co' nac lèe ciuda Sodom, co' nee
di's, por ngòc mèn ciuda Jerusalén mèn
ye'rsin'túb xalque' ngòc mèn ciuda Sodom
mèn ye'rsin' no xal ngòc mèn nación Egipt
mèn ye'rsin', ne. 9 No le'n son huiz co'
nax nde'f ryop thebola loo ned le'n ciuda
Jerusalén, rye mèn rye nación mbui' loo
thebola no ne'ngla'de mèna ya ca's mèn
thebola. 10 Rye mèn co' naban dib athu
loo izlyo', rye mèna mdyac lezo' por nguth
ryop mbi'a. No axta huen mbyan' lezo' mèn
co' naban dib athu loo izlyo' axta mtel' mèn
con' loo xtàa mèn par ya too naa mèna xtàa

mèn, tant mdyac lezo' mèna nguth ryop
mbi'a. Tataa mbli mèna tac ryop mbi' co'
gunii cón che'n Diox, ndyac mèna le' ryop
mbi'a ngòc thìb yis thìb yaa loo mèna. [11] Per
co'se' ngolo nguri'th son huiz narol, Diox
mbli par ngro xban ryop mbi'a. No mbere
ryop mbi'a, ngo che ryop mbi'a tedib vez.
Le' rye mèn co' gunèe ryop mbi'a na, mzyeb
mèna axta plóthe. [12] Ngoloa, ryop mbi' co'
ngro xbana mbìn thìb di's co' mbyèn loo bé'
co' ndxab loo ryop mbi':

—Quée gu' gáp trè', ey.

Sya, mxaquen mquée ryop mbi'a loo bé'
le'n thìb le' xcuau. Le' rye mèn co' ngòc
ngolo ngola's che'n ryop mbi'a na, gunèe
xal nda quée ryop mbi'a loo bé'. [13] Leque
hora ne, mxaquen mbuin thìb xòo brut. No
ngulàare' thìb part co' nac si' part che'n
ryethe con' co' nac ciuda Jerusalén. No
leque tiempa, nguth gaz mil mèn por xòo
brut co' mbuina. Le' mèn co' be' mbyan'a
na, anze'f mzyeb. Mbez mèna:

—¡Ay, Dio's! ¿Cón con' ndxè', Tad Diox?
Con' roo con' xèn ngue li U', U' co' nzo loo
bé'.

[14] Con ryethe con' ryes co' ngòca, mbryop
yalnaze'f no yalnaxi co' nde teele' ndri'th.

Trè' ndlu' cón che'n lult angl co' nac gaz angl co' mcuez trompet.

[15] Sya, mcuez angl co' nac gaz angl
trompet angl. Látha, be' mxaquen cabii
mbyèn di's loo bé' co' mbez huax mèn:

Nase mzinle' hor le' ryethe mèn co'
ñibe' loo izlyo' ndxè', mèna gàc nado'
loo Diox par ñibe'pe' Diox no Tad Crist
loo ryethe nación dib athu loo izlyo'. No
ñibe' Diox loo alux con' le'n lín' co' ntlo,
no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co'
ne'lith node.

[16] Sya, ryete gal fthap mèngool co' ndub loo
asient co'te' nzo Diox, rye mèna mcotloo
loo izlyo'. No msal' mèna ya' mèna loo Diox.
[17] No mbez mèngoola:

Diox quix U', Tad Diox, U' co' ndxàp
ryethe con' roo no con' xèn la's nii U'
no la's ya' U'. Nac U' Diox co' thidtene
nzo. Nase leque U' mbli mnibe' yéc U' no
mnibe' lezo' U' par tlo ñibe' U' loo alux
con' por cón che'n con' roo no con' xèn
co' nzo la's nii U' no co' nzo la's ya' U'.

[18] Mèn rye nación ngòc nayi' por mtetìi
U' mèna. Per ni mod tac nase mzinle'
huiz co' gàc huiz co' tetìi U' mèn, por
derech. No lomisque', mzinle' huiz co'se'
tub rez U' cón che'n mèn nguth co'
ne'ndalte ngala's loo U' no loo Crist. Le'
loo mèn co' mxo'f zin' zin' cón che'n U'
na, mèn co' mdoodi's cón che'n U', U'
ta' con' gàc che'n mèna. No ta' U' con'
gàc che'npe' mèn, mèn co' ngro xà'le' loo
con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo'.
No ta' U' con' gàc che'npe' mèn, mèn co'
ndli ndxàc con' guryath no con' guryèn
cón che'n lèe U', que nac mèna mèn co'
nde'f di's nac mèn roo no mèn xèn, que
nac mèna mèn co' nde'f di's nac mèn
be'the. No lomisque', mzinle' hor co'se'
telux U' mèn co' nteza' no co' ntezab loo
mèn no loo con' co' nzo loo izlyo'.

[19] Be taa be taa mxaquen gunèen mxyal'
puert che'n templ che'n Diox co' ndub loo
bé'. Látha, gunèen nax caj co'te' nzo ye's
co' nac conveñ le'n templa. No lomisque',
leque hora mxaquen ngulàa bèel gundii.
Mbyèn huax ruid. Ngos mblya'b gundii.
Mbuin thìb xòo brut. No ngulàa thìb yuu
quèe brut loo izlyo'.

12

Trè' ndlu' cón che'n thìb xa'got no cón che'n thìb má' co' lèe dragón.

[1] Láth rye con' ngòc ndxè', mxaquen
mbyú' thìb señ roo no thìb señ xèn co' mbli
Diox loon loo bé'. Gunèen thìb xa'got co'
noc xab. Per lar' co' ngòc xab xa'gota anze'f
nquée xnìi xal nquée xnìi huiz. No mx-
aquen nax mbe' co' ntenìi loo bé' xàn' nii
xa'gota xal thìb banc. No mxaquen mdub
thìb coron yéc xa'gota. Lad corona gunèen
mquée si' fchop mbèelhui'. [2] Xa'gota mdoo
nac xin'. No mbez yèe yii mbez yèe den
xa'got. Mquée yalnè xa' par tyan xin' xa'.
[3] Leque hora, chàa, mxaquen gunèen ngòc
tedib señ loo bé'. Ale ngro' too thìb má' co'
lèe dragón, co' nee di's, nac Mebizya. Má'a
gunaa xal ñaa thìb cocodril co' anze'f naroo
tín'. Ale mxaquen nane gunaa dragón no,
nde nxon', nzi'f gaz yéc dragón. Mxaquen
nzi'f si' cach dragón, ne. No gunèen ndub
thìb thìb coron yéc dragón. [4] Mxaquen
ne, con xuan' dragón nguree dragón thìb
part mbèel co' nac son part mbèel co' nzi'f
loo bé'. No mbli dragón par ngòb che rye
mbèela loo izlyo'. Ngoloa, xèe mdoo dragón
loo xa'got co' tyan xin'a par hua dragón
mbeto' co'se' yilo gáal mbeto'. [5] Xa'gota

mxan thìb mbedbi'. Mbed ngòc mbi' co' ñibe' no co' toxcua' loo rye nación dib athu loo izlyo'. No nayi' gàc mbed co'se' ñibe' yèe mbed co'se' gàc mbed mbi' loo mèn nación dib athu loo izlyo'. Texal ngolo ngóol mbeda, mbli Diox par ndyàa mbed loo bé' co'te' nzo Diox. 6 Le' xa'gota na, luega mxon'. Ndyàa xa' thìb lugar co'te' nagán co'te' mbli nab Diox thìb lugar par yòo xa'. Tya mda' mèn co' nduhua xa'gota le'n thìb mil nzo chop ayo nzo ayon huiz.

7 Co'se' ngolo mbli Diox par mcasloo xa'gota, mxaquen ngòc thìb xó' brut loo bé'. Láth xó'a, ngo thìb angl co' lèe Miguel, co' más mnibe' loo angl loo be' xal ñibe' thìb general loo huax solndad, con huax taamas angl co' ngòc solndad Miguel par ngro yoo Miguel con Mebizya. Sya, ngro yoo Mebizya no angl co' nac solndad che'n Mebizya con Miguel no angl che'n Miguel. 8 Per ne'nglide Mebizya gan con angl co' nac solndad che'n Mebizya loo Miguel con angl co' ngòc solndad che'n Miguel. Ngoloa, ya ne'ntolode ngla' Miguel ngo Mebizya loo bé' con angl che'n Mebizya.

9 Tataa mod sandante mblo' Diox Mebizya no angl che'n Mebizya loo bé', Mebizya co' ne' tedib lèe co' nac Dragón Tín', no co' ne' tedib lèe co' nac Mbel' Gox. Di's co' nac Mbel'a, por derech, nac tedib lèe che'n Mebizya. No ne' Mbel'a tedib lèe co' lèe Satanás. Mebizya nac xa' co' ndli zin' loo mèn par nquedìi Mebizya mèn dib athu loo izlyo. Per ngoloa, mbli Diox par ngulàa Mebizya no angl che'n Mebizya loo izlyo'.

10 Ngolo ngòc ryethe con'a, cabii mbyèn thìb di's loo bé' co' ndxab:

—Nase mzinle' huiz co'se' lyá' mèn loo con' ryes thidtene. No mzinle' huiz co'se' ñibe'pe' Diox loo alux con' por cón che'n con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. No mzinle' huiz co'se' ndxàp Crist rye loothe con' la's nii Crist no la's ya' Crist. Tataa gàca tac mbli Diox no Crist gan par ngro' Mebizya loo bé' thidtene, Mebizya co' ngòc xa' co' ntecxù' mèn co' nac hues xtàa na' por cón che'n Crist loo Diox ze no yál'. 11 Lomisque' ne, mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, co' ngòc mèn co' nguth por cón che'n Diox no por cón che'n Jesucrist, mèna mbli gan ngro xà' loo cón che'n Mebizya por cón che'n ren che'n Jesucrist co'se' nguth Jesucrist loo cruz no por cón che'n cuent co' mda' mèna cón che'n Jesucrist. Mèna ne'ngzebte gath por cón che'n Jesucrist. Ndxe'leque', mdoo lezo' mèna gath mèna por cón che'n Jesucrist. 12 Per nalle', ryete gu' co' nzo loo bé', fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' tac ngòcle' gan mblo' Diox Mebizya loo bé' thidtene. Per ¡ay prob gu' izlyo!, mèn co' nzi ban loo izlyo', no mèn co' nzi ban loo yòo biiz le'n níttó', no mèn co' nzi ban loo níttó' tac Mebizya ngro' loo bé' par ngulàa Mebizya loo gu'. Anze'f nayi' ngro' Mebizya loo bé' no ndxecloo tín' Mebizya tac non Mebizya taandxepte tiemp nac tiemp co' que tee Mebizya loo izlyo' ndoore' cobii Diox Mebizya le'n ye'rbìil thidtene.

13 Daa, Juàn, mxyo'f loo loon no mxaquen con' ndxè', ne: Co'se' gunee Mebizya no mden' Mebizya le' Mebizya ngro'le' loo bé', no ngulàa Mebizya loo izlyo' par yan' Mebizya ante loo izlyo' thidtene, ngocloo tín' Mebizya axta plóthe. No mdub ngu's Mebizya xa'got co' mxanle' xin'a. 14 Per Diox mbli mdub chop xíl' xa'gota lad xa'gota no ngòc xíl' xa'gota xal xíl' mtii par ngóc mxobii xa'gota co'te' nac thìb lugar nagán co'te' tith yòo ban xa' loo mbel' co' nac Mebizya. No mbli Diox par ta' mèn con' hua xa'gota tya le'n son lín' narol. 15 Per Mebizya ndoole' mbli xtùuz li Mebizya thìb con'. Ale mbli Mebizya ngro' nít ro Mebizya par ngòc níta thìb yó'be' co' riid co'te' nzo xa'gota par tataa mod lyau xa'gota le'n yó'be'a. 16 Per Diox mbli thìb con', ne. Mbli Diox le' izlyo' mblyath no xa'gota. Ale ngos mbryed loo izlyo' par mdèe nít loo izlyo' leque ngàc nít co' ngro' ro Mebizya thìb yó'be'. 17 Per co'se' gunèe Mebizya ne'ngro' loode co' mbli Mebizya loo xa'gota, sate más ngocloo Mebizya gunèe Mebizya xa'gota. Sya, mxen Mebizya ned, ngua cua'n Mebizya xó' con mèn co' be' mbyan', mèn co' ngòc bin xa'gota. Mèna ngòc mèn co' mdubdi's loo con' co' mnibe' Diox. No ngòc mèna mèn co' altantque' ngure loo cón che'n di's ndac co' ngòc che'npe' Jesucrist.

13

Trè' ndlu' cón che'n chop má' tín' co' lèe monstru.

[1] Ngoloa, chàa, mxaquen mdoon ro play
ro níttó' loo izlyo' ndxè'. Látha, gunèen
ngro xo'f thìb má' tín' loo níttó'. Ale mx-
aquen mque no má' gaz yéc má' no mque
no má' si' cach yéc má'. Mxaquen mdub
thìb coron loo thìb thìb cach má'. Le' loo
ryete gaz yéc má' na, gunèen mdub thìb di's
co' nazab mbez cón che'n Diox. [2] Má' tín'
co' gunèena ñaa xal thìb mbee's yèe. No
ngue no má'a nii má' xal nii os. Le' ro má'a
na, ñaa xal ñaa ro mbee's co' ndoo yis lox
yen. Le' Mebizya na, ndoole' mbli par ngòp
má' huax con' la's nii má' no la's ya' má'.
[3] No mxaquen le' thìb yéc má' co' ngòc rye
gaz yéc má' gunaa xal thìb con' co' mbuí'
co' li par gath má'. Per ndxe'leque', yéc
má' co' tataa gunaa nahuí'a no co' li par
gath má', ale mbyac yéc má'. Co'se' gunèe
mèn dib athu loo izlyo' con'a, ante mbui'
mèn no ante gunaa mèn mbui' mèn con'a.
No mdyac lezo' mèn dib athu loo izlyo' cón
che'n má' no ngòo mèna loo cón che'n má'.
[4] No ryete mèn dib athu loo izlyo' mcòo' yéc
loo Mebizya no mdub xib mèn loo Mebizya
tac non mèn le' Mebizya mbli ngòp má'a
con' roo no con' xèn la's nii má' no la's ya'
má'. No ale mcòo' mèn yéc mèn no mdub
xib mèn loo má'. No ale ndxab mèn:

—¿Xá ñaa thìb mbi' co' ta' par má'
ndxè'? No ¿chó mèn gác cua'n xó' par li
mèn xó' con má'? Yende chó mèn nzo co'
li tataa, ¿lé'?

[5] Per leque Diox mda' lugar loo má'a par
gunii yèe gunii tìi má' ngòc nguàal di's zab
cón che'n Diox. No mda' Diox lugar ñibe'
má' loo mèn dib athu loo izlyo' le'n cho'
fchop mbe'. [6] No tataaque' mbli má'. Gunii
má' ngòc nguàal di's contra Diox. No nazab
gunii yèe gunii tìi má' cón che'n lèe Diox no
cón che'n templ che'n Diox co' nac lugar
natú' co'te' nzo Diox. No nazab gunii yèe
gunii tìi má' cón che'n mèn co' nzo loo
bé'. [7] No mda' Diox lugar loo má' par li
má' xó' contra mèn co' nac mèn che'npe'
Diox axtaque' li má' gan guth má' huax
mèn. No mda' Diox lugar loo má' ñibe' má'
loo ryethe bin mèn no loo ryethe nación
dib athu loo izlyo'. [8] Loo má'a mcòo' yéc
ryete mèn. No mdub xib ryete mèn co'
naban loo izlyo' loo má'. Mèna nac mèn co'
indubte lèe loo libr co'te' ndub lèe mèn co'
yòo ban no Diox thidtene. Libra ngue nole'
Crist anon mblec Diox izlyo' no mxèn' Diox
izlyo', Crist co' ngòc xal thìb mbacxil' co'
nguth loo cruz.

[9] Gu' co' ndub nza no co' ndxaa'd di's, bìn
gu' di's ndxè' no ften' gu' cón nee di's co'
ngue niin loo gu' ndxè': [10] Mèn co' ndxe'
xtaa mèn xal thìb pres, leque mèna gàc pres
yiloa. Le' mèn co' ndxuth xtàa con cuchi
na, mèna gath loo cuchi, ne. Por cona,
ngue niin le' mèn co' nzo loo cón che'n Diox
co' nac che'npe' Diox, mèna nquin xec loo
yaltìi no loo yalquìi co' ndxàc loo mèn. No
nquin tolo yila's mèn loo Diox no tolo gàp
mèn yalxla's loo Diox láth ndxàc con'a loo
mèn.

[11] Ngolo gunèen ngòc con'a, mberen,
gunèen tedib má' co' ngro' le'n thìb ye'r
yòo loo izlyo' co' xà'que' ñaa. Má'a mque
no chop cach má' co' ñaa xal cach co'
nzi'f yéc mbacxil'. No ndlu' má'a loo
mèn nac má' xal thìb mbacxil' co' nac má'
nado'. Per co'se' ndyoodi's má', ndyoodi's
má' xal thìb dragón, co' nee di's, nac yub
Mebizya. [12] No lomisque', mda' Diox lugar
ñibe' má' xalque' mnibe' ner má' par lyath
no mbryop má'a ner má'. No mbli mbryop
má' ndxè' le' ryete mèn co' naban dib athu
loo izlyo' mcòo' yéc no mdub xib mèn loo
ner má' co' mbyac yéc co' nahuí'. [13] Mbli
mbryop má'a huax yalguzye' axta mbli má'
ngulàa quìi no bèel loo bé' loo izlyo' loo
mèn par mbui' mèn yalguzye' co' mbli má'.
[14] No por yalguzye' co' mda' Diox lugar mbli
mbryop má'a, mbli má' yalguzye' loo ner
má'. Látha, mbli mbryop má' huax yal-
guzye' par mquedìi mbryop má' huax mèn
co' naban loo izlyo'. No mnibe' má' loo mèn
toxcua' mèn thìb gunab che'n ner má' co'
mbuí' par gath má', per ngoloa, ale le'le'
mbyac yéc má' co' mxaquen mbuí'a. Ya
ne'ngathte má'. [15] Lomisque', mda' Mebizya
lugar mque no má' co' nac mbryop má'
con' la's nii má' no la's ya' má' par li
mbryop má' ryo too ban gunab, gunab co'
nac gunab che'n ner má' co' nahuí' yéc par
gác tyoodi's gunaba no par gác li gunaba
par gath rye mèn co' ne'tyub xibte no co'
ne'còo'de yéc loo gunab. [16] Más de cona,
mbli mbryop má' le' rye myen' bix, no rye
mèngool, no rye mèn ric, no rye mèn prob,
no rye mèn co' yende chó mèn gác ñii loo no
co' yende chó mèn mbee ncà, no rye mèn
co' nac moz, par mquée thìb señ ya' rye

mèna co' nac ladlì o mquée señ lechuz mèn.
17 Tataa mod mbli má' par yende chó mèn
co' inguede señ lad ne'ti'de mèna loo xtàa
mèn no ne'tho'de mèna loo xtàa mèn. Seña
nac lèe ner má' o naca numbr che'n lèe ner
má'. 18 No cón che'n di's co' ngue niin loo gu'
ndxè', naquin gác mèn co' huenleque' par
tataa mod gác ta' mèn cuent no cobé' mèn
axta chó numbr nac numbr che'n má' tín'a.
Numbra nac numbr co' ndlu' cón che'n thìb
mbi'. Numbra nac numbr xop ayo nzo ayon
xop.

14

Thìb tant mènléy' mbil' ro thìb himn.

1 Ngolo nguri'th ryethe con'a, be taa be
taa mberen, mxaquen mbui'en le' Mbacxil'
co' nac leque Jesucrist mdoo loo yii co'te'
nziri' ciuda Jerusalén. Ngure no Jesucrist
thìb ayo nzo cho' fthap mil mèn. Mèna
ngòc mèn co' mquéele' lèe Jesucrist no lèe
che'n Diox xud Jesucrist lechuz. 2 Látha,
chàa, mbìnen thìb bii co' mbyèn loo bé'.
Biia mbyèn xal thìb ruid co' ndli huax
yó'be'. No mbyèn biia xal co'se' aguin izlyo'
ndlyàa gundii. Lomis, mbyèn biia xal co'se'
ndxol' huax mèn arp. 3 No mbìnen ndxol'
ro mèna thìb himn cub loo Diox co'te'
nzo Diox no co'te' nzo rye dyap má' co'
naban no co'te' nzo rye mèngool co' nziri'
co'te' nzo Diox. Nec thìb mèn ne'ngácte
nté'th himna. Ndxe'leque', ante mèn co'
nac thìb ayo nzo cho' fthap mil mèn co'
mblyá' loo con' ryes loo izlyo', mèna ngóc
mbil' ro himna. 4 Rye mèna ngòc mèn
co' ne'ngàalte mèngot thidtene, co' nee
di's, ne'nglide mèna yalmbi' no yalngot.
Mèna ngòc mèn nambìi no mèn nalì loo
Diox. Thidteneque' ngòo mèna loo cón
che'n Mbacxil' co' nac leque yub Jesucrist.
No thidteneque' ngo no mèna Jesucrist pál
co'te' mque tee Jesucrist. Ryete mènléy'a
mblyá' loo ryethe con' ryes par mxo'f zin'
mèna thìb zin' ndac cón che'n Diox no
cón che'n Mbacxil' co' nac leque yub Je-
sucrist. 5 Thidteneque' ne'ngro'de nec thìb
di's gutyè' ro mèna. Ngòc mèna mèn nalì
no mèn nambìi thidtene loo Diox co'te' nzo
Diox.

Son angl mblu' cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn.

6 Látha, chàa, gunèen tedib angl co' ngue
xobii loo bé'. Ngòc nable' angla par te'th
angl no co angl yalbàn cón che'n di's ndac
che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo
con' ryes thidtene. Angl mde'th no mblo
angl yalbàn loo mèn rye nación co'te' na-
ban mèn dib athu loo izlyo', mèn co' nac
chol bin no mèn co' ndyoodi's chol di'stèe.
7 Cabii mbez angl loo mèn dib athu loo
izlyo':

—Fzeb gu' gunèe gu' Diox. No fzeb gu'
loo con' ngue li Diox. No guuz gu' loo xtàa
gu' cón che'n con' roo no con' xèn co' ngue
li Diox no co' nac Diox tac mzinle' tiemp
co'se' tub rez Diox cón che'n mèn. Ftub xib
gu' no fcòo' gu' yéc gu' loo Diox, Diox co'
mblec bé', no co' mblec izlyo', no co' mblec
níttó', no co' mblec rye co'te' ndub len nít.

8 Gunèen mdoo nque tedib angl xís angla.
Mbryop angla ndxab:

—Nase ngozanle' Diox no ya mzinle'
tiemp co'se' li Diox lyux mèn co' nac mèn
ciuda, co' nac ciuda más naroo, co' nac
ciuda co' ne' tedib lèe co' nac lèe ciuda
Babiloñ. Diox mbli tataa ngro' lèe ciu-
daa tac mèn dib athu loo izlyo' mblique'
no mté'thque' ryethe con' co' nac con'
ye'rsin'túb par mbli mèn ryethe con'a, co'
nac co' mblu' mèn ciudaa loo mèn loo
izlyo', no axta ngòc loc mèn izlyo' xal mèn-
guy por con' ye'rsin'túb co' mbli mèna.

9 Gunèen mdoo nque tedib angl co' ngòc
mbyon angl xís angla. Mbyon angla cabii
mbez loo mèn loo izlyo', ne:

—Chele' chol gu' còo' yéc gu' no tyub xib
gu' loo má' co' nac má' tín' no loo gunab
má'a, no la' gu' que' mèn señ che'n má'
no che'n gunab má' lechuz gu' o la's ya'
gu', 10 le' sya, ryete gu' tyactìi tín' co' nac
ryethe con' co' li Diox par tetìi Diox gu',
co' nac thìb con' co' mblobe' lezo' Diox li
Diox loo gu' por ndxecloo tín' Diox ñèe Diox
gu'. No tyactìi gu' axta plóthe. No ten'
gu' yalnè axta plóthe con co' nac quìi, no
bèel, no asufr co' li Diox yol. Gàc con'a
loo gu' loo angl che'n Diox no loo Mbacxil'
che'n Diox co' nac leque yub Jesucrist, co'
nee di's, loo yub Jesucrist gàc con'a loo gu'.
11 Zen co' yitoo, co' nac zen che'n quìi no
bèel co' nac co' li Diox par tetìi Diox mèn,
yitoo zena thidtene. Le'n dib tiempa, yende
mod tí' lezo' mèna ze no yál', ne' por chu'th,
mèn co' nac mèn co' tyub xib no co' còo'
yéc loo má' no loo gunab má', o que naca
la' mèna quée señ che'n lèe má' no gunab

má' lechuz mèn o la's ya' mèn. [12] Cona,
ngue niin con' ndxè' loo gu': Le' mèn co'
nzo loo cón che'n Diox, no nac mèna mèn
che'npe' Diox, no ndyubdi's mèna di's co'
mbez Diox, no altant nziri' mèna loo cón
che'n Jesús, mèna naquin xec no cha'la's
mèna cón che'n ryethe con' ryes co' gàc loo
mèna.
[13] Ngolo nguri'th ryethe con'a, mbìnen
thìb di's co' mbyèn loo bé'. Gunee di'sa
loon:
—Juàn, fque' ye's cón che'n di's co' nde
niin lool ndxè'. Desde nalle' par delant,
huen nda mèn co' gath, mèn co' ndxela's
loo Tad Jesucrist. Lomisque' ndxab Xpii
Natú' che'n Diox: Aa. Tataaque' gàca loo
mèn tac mèn li descans loo zin' co' mxo'f
zin' Diox loo mèn cón che'n Diox. No làth
xtau'a, yo mèn co' ta' cuent loo mèn co' nzo
loo bé' cón che'n zin' co' mxo'f zin' mèn,
mèn co' gath por cón che'n Tad Jesucrist.

Juàn ngue tetac cón che'n xá mod tetìi Diox mèn.

[14] Le' sya, be taa be taa mxaquen gunèen
thìb le' xcuau nagus loo bé'. Loo xcuaua
mxaquen mdub thìb mbi' co' ñaa xal ñaa
Crist co' mbi'th yáal loo izlyo' ndxè' xalque'
ndxáal chol mèn. Mxaquen mdub thìb
coron co' nacsua' con or yéc mbi'. No nzo
thìb hoz co' anze'f nalen ya' mbi'. [15] No
leque hora, gunèen ngro' tedib angl le'n
templ che'n Diox co' nzo loo bé'. Angla
cabii mbez yèe loo mbi' co' ndub loo xcuau.
Ndxab angl loo mbi':
—Ftlo cho' yix co' nac cosech tac ya
mzinle' hor cho' yix co' nac cosech tac
mtlole' ndoo yas yix co' nac cosech co' dyop
loo izlyo', co' nee di's, nac mèn co' tetìi Diox
loo izlyo'.
[16] Ngoloa, xaste mtlo mbi' co' ndub loo
xcuaua. Xax xax mcho' mbi' yix co' nac
cosech loo izlyo'. No mthop mbi' cosech
co' nziri' loo izlyo' thidte lugar, co' nee di's,
nac mèn co' tetìi Diox.
[17] Mbere tedib angl, ngro' tedib angl le'n
templ che'n Diox co' nzo loo bé'. Mxaquen
ne' angla thìb hoz co' anze'f nalen ya' angl.
[18] No mbere tedib angl. Ngro' tedib angl
co' nden hoz co' anze'f nalen, co' nde nque
xís angla, le'n templ. Angla mbli Diox par
mque no angl con' roo no con' xèn la's nii
angl no la's ya' angl par ñibe' angl gàc con'
ryes loo mèn con quìi. Látha, cabii ngurez
angla angl co' ngro' ner, co' nzo hoz ya' co'
anze'f nalen. Ndxab mbryop angla loo ner
angl:
—Fcho' racim uv con hoz co' nzo ya'l ba'
tac mzinle' tiemp dyop cosech uv co' nac
cosech co' nzo loo izlyo' tac uv nguy'le' par
dyop uv.
[19] Le' sya, xax xax mcho' angl racim uv
co' nac cosech uv co' nzo loo izlyo' con hoz
co' nzo ya' angl. Ngoloa, mthop taa angl
uva thidte lugar. Mblo angl uva le'n thìb
tanc par loo tub mèn loo uv con thìb maz
yaa par ryo' nít uv. Con' co' mbli angl loo
uva nee di's tataa mod tetìi Diox mèn axta
plóthe. [20] Loo uva mblo mdub mèn con thìb
maz le'n tanc thìb lad ro ciuda co' ne' tedib
lèe co' nac lèe ciuda Babiloñ. Con' ndxè'
nee di's le'n tanca ngro' ren che'n rye mèn,
co' nee di's, uv nda' cuent cón che'n mèna.
Nguáp rena loo izlyo' axta xal nde ro huay
co' ndxòo fren. Cona nee di's, tataa gàca loo
mèn co'se' tetìi Diox mèn no co'se' xyo ren
mèn loo izlyo'.

15

Trè ndlu' le' angl ne' gaz loo con' co' nac con' ye'rsin', co' nee di's, nac gaz mod co' tetìi Diox mèn loo izlyo'.

[1] Be taa be taa gunèen ngòc tedib señ loo
bé' co' ngòc thìb señ roo no thìb señ xèn co'
ngòc gaz angl. Thìb thìb angla ne' thìb cop.
Le'n copa ngo gaz loo con' co' nac lult con'
co' li Diox làa angl loo izlyo' loo mèn. Con'a
ngòc lult con' no lult yaltìi co' li Diox loo
mèn por ndxecloo Diox ñèe Diox mèn.
[2] Leque hora ne, mxaquen gunèen thìb
con' loo bé' co' gunaa xal ñaa thìb lagun
nít. Mxaquen ndxetoo bèel loo con' co' ñaa
xal ñaa lagun. No ñaa laguna xal thìb vidr
co' nax co' ndxetoo bèel loo. Le' mèn co'
ne'nglide cas, no co' ne'ncòo'de yéc no co'
ne'ndub xibte loo má' tín'a no loo gunab
má', no ne'ndalte mèna par mque' mèn señ
che'n má' no numbr che'n má'a lechuz mèn
o la's ya' mèn, mèna nziri' loo con' co' ñaa
xal ñaa thìb lagun no co' ñaa xal vidr. Nzo
arp co' mda' Diox loo mèna ya' mèna. [3] No
mbil' ro mèna xal mbil' ro Moisés co' mxo'f
zin' cón che'n Diox. No mbil' ro mèna xal
mbil' ro Mbacxil' che'n Diox co' nac leque
yub Jesucrist. Mbez mèna:
Con' roo no con' xèn ngüi' mèn no ñaa
mèn loo con' ndli U', Tad Diox, U' co'
ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn

la's nii U' no la's ya' U'. Nalì no nambìi
no lìcpe' nac co' ndlu' U' no co' ndli U',
Tad Diox, U' co' nac rey co' ñibe'pe' loo
ryethe nación.
4 ¿Chó mèn nac mèn co' nziri' loo izlyo'
co' ne'zyebte ñèe U'? No ¿chó mèn nac
mèn co' nziri' loo izlyo' co' ne'gabte loo
xtàa le' U' nac Diox roo no Diox xèn,
Tad? Ryete mèn nzyeb ñèe mèna U',
¿lé'? No ryete mèn gab le' U' nac Diox
roo no Diox xèn, ne, ¿lé'?, Tad. Tataa
gàca. Tad, angoluxte U' nac Diox natú'.
Ndxe'leque', rye mèn co' nac mèn rye
nación còo' yéc loo U' no tyub xib mèn
loo U'. Tac mèn mbui'que' no gunaaque'
mèn ryethe con' mbli U' ngòc con' nalì
no con' nambìi.

5 Ngolo ngòc ryete con'a, mxaquen
gunèen mxyal' loo bé'. No mxyal' ner
puert che'n templ co' ndub loo bé'. No
mxyal' puert co' nau' co'te' nac más natú'
le'n templ co'te' nzosua' quèe tabl co'
ngòc quèe co' mtan' Diox di's co' ngòc ley
co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel.
6 Nerleque' con' gunèen. Rye gaz angl ngro'
le'n templ co'te' nac lugar más natú' par
hue' angl gaz loo con' co' nac gaz yaltìi par
tetìi angl mèn xal mnibe' Diox loo angl. No
gunèen noc xab thìb thìb angl thìb loo lar'
co' lèe lin co' ante nambìi gunaa no co' ante
mquée xnìi. No natedó' thìb cint or xal nde
ro pech thìb thìb angl. 7 Ngoloa, xaste mda'
thìb má' co' nac dyap má' co' naban thìb
thìb cop co' nacsua' con or loo thìb thìb
angl co' nac rye gaz angla. Le'n copa nzo
gaz loo con' co' ngòc gaz yaltìi ye'rsin' co'
nac mod co' tetìi Diox mèn tant ndxecloo
Diox con mèn, Diox co' thidtene nzo. 8 Le'
le'n templ co' nac más natú' na, ale ngo too
zen co' ngòc por con' roo no con' xèn che'n
Diox no co' ngòc por cón che'n con' roo no
con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's
ya' Diox. No yende chó mèn ngác ngòo le'n
templa axta ngolo nguri'th no axta ngolo
ngòc rye gaz loo yaltìi co' ngòc con' ye'rsin'
co' mbli Diox, co' ngòc co' gunèen, co' ngro'
no angl par tetìi Diox mèn.

16

*Trè' ndlu' cón che'n gaz loo con' co' ndlu'
mod co' tetìi Diox mèn.*

1 Be taa be taa mxaquen mbìnen mbyèn
thìb di's co' mbyèn le'n templ co'te' nac
más natú'. Di'sa ndxab loo rye gaz angl:
—Huaa lath gu' gaz loo con' co' nzo le'n
cop gu' co' nac con' co' li Diox par tetìi Diox
mèn.
2 Sya, ngua angl co' nac ner angl. Ngua
lath angl con' co' ngòc ner loo yaltìi co'
ngòc con' ye'rsin' loo izlyo'. Le' sya, ryete
mèn co' mque no señ che'n má' tín' no mèn
co' mcòo' yéc no co' mdub xib loo gunab
che'n má', ale ngro' thìb loo yé's ye'rsin' no
thìb loo yé's zab lad mèn co' mbli par mden'
mèn yalnè tín'.
3 Ngua lath tedib angl co' nac mbryop
angl co' nde nque tedib loo yaltìi co' ngòc
con' ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo níttó'.
Le' sya, níttó'a ngòc ren xal ren che'n thìb
mèn nguth. No mbli nít co' ngòc rena par
nguth rye loothe má' co' naban le'n níttó'.
4 Ngoloa, ngua lath angl co' nac mbyon
angl co' nde nque tedib loo yaltìi co' ngòc
con' ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo rye
yó'be' no loo rye lugar co'te' ndub len nít.
No ngòc nít yó'be' ren no ngòc nít co'te'
ndub len nít ren. 5 Látha, chàa, mbìnen
gunii angl co' ñibe' loo nít dib athu loo
izlyo'. Ndxab angl loo Diox:
—Tad Diox, U' nac Diox nalì no Diox
nambìi por tataa mbli U' no mdub rez U'
cón che'n mèn ba', U' co' nac Diox natú' co'
thidteneque' nzo. 6 Tataa mbli U' loo mèna
tac mèna mbeth mèn co' ngòc mèn co' ngro
xà' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc mèna
che'npe' U'. No lomisque', mbeth mèna
mèn co' mde'th di's co' ndxab U' no mèn co'
mblo yalbàn cón che'n U' loo mèn loo izlyo'.
No nalle', U' mnibe' yèe loo mèna par gu
mèna nít ren chele' mèn ndlya's gu nít. Aa.
Nzyalque' mèna, tataa gàca loo mèna.
7 Mbìnen, ne, gunii thìb xa' axta loo còo'
co' ndoo gaxte co'te' ndub Diox. Mbez xa':
—Lìca, Tad Diox, U' co' ndxàp rye loothe
con' roo no con' xèn la's nii U' no la's ya'
U', nalìque' nac U' no nambìique' nac U'.
No nalìcpe' nac co' ndub rez U' cón che'n
mèna.
8 Ngoloa, ngua lath tedib angl co' nac
dyap angl co' nde nque tedib loo yaltìi co'
ngòc con' ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo
huiz. No mbli Diox par ngòc con' roo no
con' xèn loo huiz par mtec mso' huiz mèn
loo izlyo'. 9 No ryete mèna mbyec mzyo'

axta plóthe. Per ne' por ngòc con'a loo
mèna ne'nglàade yéc mèna no ne'nglàade
lezo' mèna par nse' mèna mod co' ngòp
mèna loo Diox. Ne' ne' ngab mèna loo xtàa
mèna le' Diox nac Diox roo no Diox xèn.
Ndxe'leque', nazab gunii yèe gunii tìi mèna
cón che'n Diox, Diox co' ndxàp rye loothe
con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya'
Diox par ñibe' Diox gàc yaltìi loo mèn axta
plóthe.

10 Ngoloa, ngua lath angl co' nac ga'y angl
co' nde nque tedib loo yaltìi co' ngòc con'
ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo asient
co'te' ndub má' tín'a. No ryete lugar co'te'
mnibe' má' tín'a ngulàa yál'cuau loo mèn
loo izlyo' loo ryete con', que naca loo má',
que naca loo mèn. Nde nxon', mèna ndx-
uhua loz ndxuhua tin por ya ne'nxecte mèn
ngòc yaltìi no yalnèa loo mèn. 11 Per ne' por
ndxàc con'a loo mèna ne'nglàade yéc mèna
no ne'nglàade lezo' mèna par nse' mèna
mod co' ndxàp mèna loo Diox. Ndxe'leque',
nazab gunii mèna cón che'n Diox, Diox co'
nzo loo bé', por mbli Diox ndxàc yalnèa
loo mèna no por mbli Diox ngro xo'f ye's
ye'rsin'a lad mèn.

12 Ngoloa, ngua lath angl co' nac xop angl
co' nde nquea tedib loo yaltìi co' ngòc con'
ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo yó'be' co'
nac más yó'be' roo, co' lèe yó' Eufrat. Sya,
nít co' nzo'f yó'be'a ale mbiiz nít par tataa
mod mxyal' thìb ned co'te' ndri'th yó'be'a
par mbri'th mèn co' nac rey con solndad
rey co' nac mèn co' ñibe' nación par ned
ndlyen huiz.

13 Be taa be taa gunèen ngro' thìb xpii
ye'rsin' ro dragón, no ngro' thìb xpii
ye'rsin' ro má' co' ngòc má' tín', no ngro'
thìb xpii ye'rsin' ro xa' co' mbez mde'th cón
che'n Diox per nde'th xa' di's co' inacte con'
lìcpe'. Xpii ye'rsin'a ñaa xal ñaa mbich.
14 Mbich co' ngro' ro yon xa'a, mbicha ngòc
xpii meexù'. Xpiia mbli ngòc huax yal-
guzye' co' nac yalguzye' roo no yalguzye'
xèn. Ngro xpiia loo izlyo' par mbli xpiia
mqueltàa rye rey co' nzo dib athu loo izlyo'
con solndad rey par thidte mqueltàa rye
rey con solndad rey par li rye rey xó' con
solndad rey loo Diox co'se' gàc huiz co'se'
tub rez Diox cón che'n rye mèn ye'rsin' par
telux Diox rye mèn ye'rsin'a co'se' li Diox
xó' con mèna huiza, Diox co' ndxàp rye
loothe con' roo no con' xèn la's nii Diox no
la's ya' Diox. 15-16 Sya, mqueltàa xpii ye'rsin'a
rye rey con mèn co' nac solndad rey thìb
lugar co' lèe Armagedón co' nac lèe thìb la's
co' nziri' loo xyòn mèn nación Israel. Láth
ngue hui'en con'a, mbìnen di's co' gunee
Jesucrist loon. Gunee Jesucrist loon:

—Juàn, hui' nexa. Na gal thìb huiz co'
yende chó mèn ngue bed daa no thìb huiz
co' yende chó mèn nzi quee lezo' galen.
Galen loo izlyo' xal co'se' ndlyàa huan' liz
mèn. Huen gàca loo mèn, mèn co' nzi quee
lezo', no mèn co' altant nzi loo cón chenen,
no mèn co' nalì no nambìi nzi que tee ban lì
loo cón chenen. Mèna yende chó tethon no
yende chó co' too mèna thìb lad loo mèn co'
nzo loo cón chenen par ta' mèn gust lezo'
mèn con mèna co'se' gàc huiz co' galen.

17 Ngoloa, ngua lath angl co' nac gaz angl
co' nde nquea tedib loo yaltìi co' ngòc con'
ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo mbii loo
izlyo'. Sya, cabii mbyèn thìb di's axta co'te'
nac le'n templ co'te' nac lugar más natú'
loo bé' co'te' nzo Diox. Di'sa mbez:

—Nase guneela. Con' ndxè' nac lult con'
co' lin par tataa mod tetìin mèn loo izlyo'.

18 Sya, ngulàa bèel gundii. Mbyèn huax
ruid. Ngos mblya'b gundii. No mbuin
thìb xòo brut más fuert co' tarte huin dib
lal nziri' mèn loo izlyo'. 19 Lomisque' ne,
mxaquen ale ngulàa bes son part ciuda
Jerusalén co' nac ciuda roo ciuda xèn. Le'
rye liz mèn co' nac chol ciuda co' nziri'
loo izlyo' na, ngulàare' no ngulàateri' ciuda
loo izlyo'. Làth xtau'a, Diox mte' lezo' cón
che'n ciuda co' ne' tedib lèe ciuda Babiloñ
par li Diox gàc más yaltìi no yalnè loo mèn
ciudaa por tant ndxecloo Diox ñèe Diox
mèna por mod ye'rsin' co' ngòp mèna loo
Diox. 20 Lomisque' ne, rye yòo biiz co'
nziri' le'n níttó' chol lugar no rye yii den
mdyep le'n níttó' no mdyon' rye yii den.
21 Lomisque' ne, ngulàa yuu quèe brut co'
né' axta cho' kil rloo mèn loo izlyo'. Per
mastale' ngulàa yuu quèea rloo mèn co'
nziri' loo izlyo', ale le'le' gunii yèeque' no
gunii tìique' mèna cón che'n Diox por yuu
quèe co' ngulàa rloo mèna tac yuu quèea
mbli ngòc thìb yaltìi tín' loo mèn.

17

Trè' ndlu' le' Diox mquexù' cón che'n thìb xa'got co' ngòc thìb xa'got burrid.

[1] Ngolo nguri'th con'a, mbi'th thìb angl
co' ngòc gaz angl co' mque no tedib loo
yaltìi co' ngòc con' ye'rsin' le'n cop co' ngòc
gaz cop. Gunee angla loon:

—Juàn, que de ndxè' par lu'en lool cón
che'n yaltìi co' tyactìi thìb xa'got co' nac
xa'got roo xa'got xèn co' ndli yalburrid.
Xa'gota ñibe' loo mèn dib athu loo iz-
lyo' par yòo mèn loo mod ye'rsin' co' nac
xa'gota. [2] Ryethe mèn co' ngòc rey co'
mnibe' loo mèn loo izlyo', mèna ngure
ban lique' xalque' ngòc mod ye'rsin'túb co'
ngòp xa'gota. Lomisque' ne, mxaquen le'
rye mèn co' ngure ban dib athu loo izlyo',
ale angngureri' mèn, mbli mèn ngòc nguàal
con' co' ngòc con' ye'rsin'. Ngòc mèn xal
mènguy por mbli mèn ryethe con' ye'rsin'
co' ngòc lomisque' mod ye'rsin' co' ngòp
xa'gota.

[3] Leque hora, Xpii Natú' mbli par mx-
aquen gunèen le' angl mbe' daa thìb lugar
co'te' nagán. Tya, gunèen thìb xa'got co'
ndub thìb má' tín'. Má'a gunaa nane ren.
No dib lad má'a ndub di's co' ngòc di's
zab co' ñii yèe ñii tìi má' cón che'n Diox.
No mxaquen le' má'a mque no gaz yéc.
No lomisque' ne, mxaquen ndub si' cach
yéc má'. [4] Xa'got co' ndub má'a noc xab
lar' morad no lar' nane ren. No nabe'ste
natoxcua' xa' con anab corral or no con
anab yi'f or. No natoxcua' xa' con thìb loo
què co' anze'f náp ntac no con thìb loo
perl co' anze'f náp ntac. Mxaquen nzo thìb
cop co' nacsua' con anab or ya' xa'gota.
Le'n copa ngo ampurte con' zab co' anze'f
naxin ndlya' co' nacpe' con' xin no con' cap,
co' nee di's, nac mod co' ndxàp xa'gota.
[5] Nde nxon', mdub di's lechuz xa'gota. Di'sa
yende chó mèn ta' cuent cón nee di's di'sa.
Di'sa mbez taandxè': Ciuda roo no ciuda
xèn co' lèe Babiloñ nac xna' chol xa'got co'
ndli yalburrid tín'. No nac ciuda Babilón
xal xna' rye mèn co' nzi ban dib athu loo
izlyo', mèn co' ndli con' xin no con' cap
xalque' ngòc mod co' ngòp xa'gota. [6] Látha,
chàa, mdub xnìi lezon. Mdan cuent no
mden'en le' xa'gota mquée mbii yéc no
ngòc xa'gota xal thìb xa'guy por cón che'n
ren co' ngòc ren che'n mèn co' mxyo, mèn
co' ngòole' loo cón che'n Diox co' ngòc
che'npe' Diox no mèn co' nguthxù' por
mda' mèna cuent cón che'n Tad Jesús loo
mèn. No co'se' gunèen con'a, ante mbyu'
mbyàl daa no ante mbui'en no ante gunaan
loo con' gunèena. [7] Láth ndxàc con'a loon,
gunee angl loon:

—Juàn, ¿chonon susque' ngüi' ñaal loo
con' ndxàc ba', à'? Ne'hui'del no ne'ñaadel
loo con' ndxàc ba'. Na lu' lool cón nee di's
cón che'n xa'got ba' tac cón che'n xa'got
ba' no cón che'n má' co' ndub xa'got ba'
co' nac má' co' ngue no gaz yéc no co' nac
leque má' co' ndub si' cach yéc, yende chó
mèn gác ta' cuent cón che'n má' ba' lool.
[8] Má' tín' co' gunèela, má'a nac thìb mbi'
co' nzo banle' ndoore'. Per mastale' ngo
ban mbi', nalle' nguthle' mbi'. No mastale'
nguthle' mbi', per ale bere mbi', ryo' mbi'
le'n ye'rbiil par ban mbi' tedib vez ndoore'
gath mbi' thidtene yiloa. Lomisque' ne,
mèn co' nzi ban loo izlyo', mèna nac mèn
co' indubte lèe loo libr co'te' ndub lèe mèn
co' yòo ban no Diox thidtene. Libr co' ngue
no Dioxa, libra ngue nole' Diox axta co'se'
anon mblec Diox izlyo'. No más de cona,
ante hui' mèna no ante ñaa mèna co'se' ñèe
mèn ryo xban má' tín' co' nac mbi' co' ngo
ban no ngoloa nguth mbi'. Per nalle', ale
mbere mbi', ngro xban mbi' tedib vez. Por
cona, hui' mèn no ñaa mèn loo mbi' tedib
vez.

[9] Trè' ngue niin plá di's ndxè' lool, Juàn,
par que'l di's ndxè' loo ye's par li mèn co'
ndxác xtùuz cón che'n di's ndxè' no ta'
mèn cuent cón che'n di's ndxè' cón nee di's
ndxè'. Pues gaz yéc má' co' gunèel ndlu'
nac no nee di's nac gaz yii co' nac yii co'te'
ndub xa'gota. [10] Lomisque' ne, gaz yéc má'
co' gunèela ndlu' cón che'n gaz mbi' co'
ngòcle' rey. Per de loo gaz mbi' co' ngòcle'
reya, ngolole' gunee cón che'n ga'y mbi'.
Per be' mbyan' taachop mbi'. Thìb mbi'
nac gobiern co' ñibe' nalle'. Per tedib mbi'
tarte yi'th, co' nee di's, tarte tlo mbi', ñibe'
mbi'. Per co'se' yi'th mbi' co' nac lult mbi'
co' ñibe'a, ne'tyub ñibe'de mbi' arid nen,
co' nee di's, huax lín'. Luega ñeei loo mbi'.
[11] Per leque thìb má' tín' co' ngòc mbi' co'
thidte ngòc rey con rye gaz rey ndoore' no
ngoloa nguth mbi', leque mbi'a bere ryo
xban par gàc mbi' rey co' ñibe' co' gàc xon
rey co' ñibe'. Co'se' ñibe' rey co' gàc xon
rey ndxep tiemp co' gàc leque mbi'a, syare',
ñeei loo mbi' thidtene, co' nee di's, Diox li
par lyàa mbi' thìb lìte le'n ye'rbiil thidtene.

[12] Le' ryete si' cach co' gunèel mdub yéc

má'a na, si' cach má'a nee di's nac si' rey co'
tarte tlo ñibe'. Diox ta' lugar gàp reya con'
la's nii reya no con' la's ya' reya par ñibe'
reya ndxepte tiemp co' gàc leque tiemp co'
ñibe' má' tín' co' nac thìb mbi' loo izlyo'.
13 Ryete si' reya thidte di's que no. No ta'
ryete reya lugar par ñibe' má' tín' co' nac
mbi'a loo reya. 14 Le'n ndxep tiempa, cua'n
xó' ryete si' reya con má' tín' co' nac mbi'a
con solndad rey no solndad mbi'a contra
Mbacxil' co' nac leque yub Jesucrist. Per
Mbacxil' co' nac leque yub Jesucrist li gan
loo rye reya no loo má' co' nac mbi'a tac
Jesucrist nac Tad co' ñibe' loo chol mèn,
co' nee di's, nac Tad loo izlyo'. No nac Tad
Jesucrist rey che'n mèn, co' nee di's, nac rey
co' ñibe' loo mèn loo izlyo'. Le' rye mèn co'
mqueltàa con Tad Jesucrist na, mèna nac
mèn co' Diox mcui no co' mblec Diox loo
cón che'n Diox. No thidteneque' altant nzi
mèna loo cón che'n Diox.
15 Tolo gunee angl loon:
—Juàn, níttó' co' mxacl gunèel co'te'
ndub xa'got co' ndli yalburrid, níttó'a nee
di's nac mèn rye nación co' nziri' dib athu
loo izlyo' no nac níttó'a mèn rye nación
co' ndyoodi's chol di'stèe. 16 Le' si' cach co'
gunèel ndub yéc má' tín'a na, con'a nee di's
le' mèn co' nziri' loo izlyo' yòo xyàn lezo'
mèn ñèe mèn xa'gota. No lá'ya' mèn cón
che'n xa'gota. No li mèn gàc loo xa'gota
xal thìb mèn co' yende xab co' ngue tee
che. Ale tlate hua mèna bél' lad xa'gota. No
tec mèn xa'gota loo quìi no loo bèel. 17 Yub
Diox mbli par mbli mèn co' ngòc reya xal
mblya's Diox par thidte ngòc mèna no par
thidte mdoodi's mèna par mbli mèna ngòc
má' tín'a xa' co' ñibe' dib athu loo izlyo' xal
thìb rey axta zin huiz no tyaa huiz co' ndxab
Diox cued, ya ne'tolode ban má' tín'a loo
izlyo'. 18 Le' xa'got co' gunèela na, xa'gota
nac ciuda roo no ciuda xèn co' ñibe' no co'
li gàc nado' rye mèn co' ñibe' loo mèn dib
athu loo izlyo' par ñibe'pe' ciudaa loo mèn
dib athu loo izlyo'.

18

Ciuda co' ne' lèe ciuda Babiloñ lyux thidtene.

1 Ngolo ngòc ryethe con'a, mxaquen
gunèen tedib angl co' nde làa loo bé' loo
izlyo'. Angla ndxàp con' roo no con' xèn
la's nii angl no la's ya' angl. Le' loo izlyo'
na, mbyà'x xnìi co' nquée lad angl. 2 Mbìnen
ngrozèe angl cabii. Mbez angl loo mèn loo
izlyo':
—Nase ya mblyuxle' ciuda roo no ciuda
xèn co' ne' lèe ciuda Babiloñ. No ngòc ciuda
roo ciuda xèna liz no làaz che'n chol xpii
ye'rsin'. Lomisque' ne, ngòc ciudaa ciuda
co'te' ngos ngóol chol mbin co' indxòode
lezo' mèn hui' mèn no chol mbin co' ndxòo
xyàn lezo' mèn ñèe mèn. 3 Tataaque' gàca
loo mèn ciuda roo ciuda xèna tac mèn ryete
nación co' nziri' dib athu loo izlyo' nzi li
xalque' nac mod co' ndxàp mèn ciuda roo
ciuda xèna. Tac mod co' ndxàp mèn ciudaa
ndli inthyonte mèn loo chol con' ye'rsin'
co' ndli mèn. Nac mèna xal mènguy co'
nquée mbii yéc co'se' ndli mènguy chol
con' ye'rsin'. No axta rye mèn co' nac rey,
co' nee di's, chol mèn co' ñibe' loo xtàa mèn
nzi ban li mèna chol con' ye'rsin' xalque'
nac mod co' ndli mèn ciudaa. Lomisque'
ne, rye mèn co' nac comerciant loo izlyo'
ndxè' ndxàc ric por mod co' ndxàp mèn
ciudaa por ntho' comerciant ryethe con'
co' ndyoxcua' mèn ciudaa co' nac thìb mod
ye'rsin'túb co' ndxàp mèn ciudaa.
4 Leque hora, mbìnen tedib di's co'
mbyèn loo bé'. Di'sa mbez:
—Gro' gu' le'n ciuda ba', gu' co' nzo
loo cón chenen no gu' co' nac chenen, par
ne'gàcte gu' thidte con mèn co' ndxàp xtol
ba' no par ne'cua'nte gu' xquin gu' xal
ncua'n mèna ba' xquin mèna ba', no par
ne'yidin'te yaltìi co' nac con' ye'rsin' co'
ndxàc loo mèn ba' loo gu', ne. 5 Tac mèn ba'
anze'f thìb xtol mcua'n loo Diox. Por cona,
indxathla'ste Diox ryethe con' ye'rsin' co'
mbli mèn ba'. 6 Le' sya, leque hora mnibe'
angl loo taamas angl co' mtel' Diox par
tetìi angl mèn che'n ciuda co' ne' lèe ciuda
Babiloñ. Ndxab angla loo taamas angl:
—Bli gu' lomisque' con' loo mèn ciuda
ba' xal mbli mèn ciuda ba' loo chol mèn.
Lomisque' ne, blo xtàa gu' chop vez loo
mèn ciuda ba' xalque' mbli mèn ba' loo chol
mèn. Fcua'n gu' mod tetìi gu' mèn ba' chop
vez por ryethe con' ye'rsin' co' nde teele'
ndli mèn ba' loo taamas mèn. 7 Bli gu' par
tyactìi mèn ciuda ba' axta plóthe no par
ten' mèna yalnè axta plóthe xalque' co'se'
mque tee te's mèn, no mque tee xal' mèn,
no mdyoxcua' mèn con ampurte con' huen
axta plóthe. Tataa bli gu' tac mèn ciuda ba'

mbez loo lezo' mèn: Trè' nduben. Yende
chó ñibe' loon no yende chó ñii loon. Nac
daa xal thìb xa'got co' nac rein. Inacte
daa xal thìb xa'got viud. No dib lal naban
daa yende chó mèn gác li par texi mèna
lezon. Anze'f huen nzon. No huen ndan par
delant.
8 Por cona, thidte huiz gàc ryethe con'
ye'rsin' ndxè' loo mèn ciudaa: Gath mèna.
Xi lezo' mèn por yaltìi co' gàc loo mèn. Lyàa
huin loo mèn. Lyàa quìi no bèel loo mèn
par yec mèn. Tataa li Diox loo mèn tac Diox
nac Diox co' ndxàp rye loothe con' roo no
con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox. No
nac Diox Tad co' mquexù' mèna par tataa
gàca loo mèna.
9 Le' rye mèn co' ngòc rey no co' ngòc
mèn nac zin' co' mnibe' loo xtàa dib athu
loo izlyo', mèn co' mque tee li xal nac mod
ye'rsin' che'n mèn ciudaa no mèn co' mbli
xal ndyoxcua' mèn ciudaa, mèna gón' no
cozèe yath mèna co'se' ñèe mèna yitoo zen
ndxec ciuda roo ciuda xèna, ne. 10 Mèn co'
ngüi' xal ndxetoo zen ndxec ciudaa, mèna
nziri' tith por mzyeb mèna ndxàc yaltìi loo
mèn ciudaa. Mèna mbez loo mbii loo mèn
ciuda roo ciuda xèna:
—¡Ay, prob gu' izlyo', mèn ciuda Babiloñ,
gu' co' ngòc mèn ciuda roo ciuda xèn. Ale
setilte ngòc con' tín' ba' loo gu', yoo, par
tatua' mod mtetìi Diox gu'. Mzyalque' gu'i.
11 Lomisque' ne, ale mbín' mèn co' ngòc
comerciant co' mbli delgens dib athu loo
izlyo' por cón che'n mèn ciudaa co' ngòc
yaltìi looa tac ya yende chó mèn tolo ndi'
ryethe con' co' ndyee tho' mèn loo mèn
ciudaa. 12 Ryethe con' co' nac co' ndyee tho'
mèn co' ndli delgens par neda nac chol con'
co' nacsua' con or, no con' co' nacsua' con
plat, no co' nacsua' con chol loo quèe co'
anze'f ntac. Ntho' mèna chol loo perl, lar'
fin co' anze'f náp ntac, no lar' sed co' nac
color morad no co' nac color nane ren. No
ntho' mèna rye loo yaa huen co' nix ndlya'.
No ntho' mèna huax loo con' co' nacsua'
con thìb loo quèe co' lèe marfil. Ntho' mèna
thìb loo yaa huen co' anze'f náp ntac. Ntho'
mèna yi'f co' lèe brons no chol taamas yi'f.
No ntho' mèna quèe co' lèe marm. 13 Ntho'
mèna canel no rye loothe taamas con' co'
nix ndlya' xal du'r yal' no tedib loo con'
co' lèe mirr no nít perfum co' anze'f nix
ndlya'. Ntho' mèn mbacxil', huay, carret
co' ngo'f huay, no axta ndxe' mèna mèn co'
ntho' mèna par ndxàc mèn moz co' ndyo'
par ñibe' yèe mèna loo prob mèn co' ndxàc
moz. 14 Per co'se' ñèe mèn co' ntho'a tataa
ndxàc loo mèn ciuda co' nac ciuda roo ciuda
xèn co' ne' tedib lèe ciuda Babiloñ, mèna
ndxab loo mèn ciudaa:
—Nase mblyux rye loothe con' ndac co'
ngòp gu'. No axta arid mda' gu' gust lezo'
gu' con con' co' ngòp gu'a. No, por derech,
mblyux ryethe con' ndac, no yalgon', no
ryethe mod co' nabe's mdyoxcua' gu'.
15 Ryete mèn co' ntho' co' ndli delgens loo
ryethe con' ntho' mèn no ryethe mèn co'
ngòc ric por con' co' mtho' mèn loo mèn
ciudaa, rye mèna ngure tith loo ciuda roo
ciuda xèn co' mdoo yol no co' mdoo lux
por tant mzyeb mèna ngüi' mèna xal ndxàc
yaltìi loo ciudaa. Ndxón' mèna no mbez yèe
mèna. 16 No ndxab mèna loo mbii loo mèn
ciudaa:
—¡Ay, prob mèn ciuda roo ciuda xèn
ba'! Mèn ciuda ba' ngòc xal thìb xa'got
co' nabe's gunaa co'se' ndxoc xa' lar' co'
nac lar' fin, no co'se' ndxoc xa' lar' co' nac
lar' color morad no lar' color nane ren, no
co'se' ndyoxcua' xa'gota con anabte or no
con anabte quèe co' anze'f náp ntac no con
perl.
17 Lomisque', mbez mèna loo mèn ciudaa:
—Ale setilte mblyux gu' no mblyux yal-
gon' co' ngòp gu'.
Lomisque' ne, ryete mèn co' ngòc
capitán co' ñibe' loo mèn co' ndli zin' loo
yòoyaa, no rye mèn co' nzo le'n yòoyaa, no
rye mèn co' ntetee yòoyaa, no ryete mèn
co' ndli zin' loo níttó', rye mèna ngure tith
par ngüi' mèna xal ndxol ciudaa no par hui'
mèna xal ndlyux ciudaa. 18 No co'se' ñèe
mèna ndxetoo zen ndxol ciudaa, ngrozèe
yii no ngrozèe den mèna. Mbez mèna loo
mbii:
—¿Chó mèn ciuda lalque' gàc xal ngòc
mèn ciuda roo ciuda xèn ba', yey? Yende
chó mèn ciuda co' lalque' gàc xal ngòc mèn
ciuda ba', ¿lé'?, cara.
19 Látha, ndyen mèna yòo. Nxob mèna
yòo yéc mèna tant nxi tín' lezo' mèna.
Ndxón' mèna no mdub mingo'r yen mèna.
No mbez yèe yath mèna. No mbez mèna loo
mbii loo mèn ciudaa:
—¡Ay, prob mèn ciuda roo mèn ciuda xèn
ba'! Con yalgon' co' ngòp mèn ba' ngòc ric
rye mèn co' mque no barc loo níttó'. No

nalle' ale setilte mblyux yalgon' mèn ba'.
No mblyux mèn ba'.

20 Mberen, mbìnen di's co' mbyèn loo bé'
tedib vez co' mbez:

—Ndxe'leque', ftac lezo' gu' no fxo'f nde'
fxo'f ndla' lezo' gu' cón che'n con' co' ngòc
loo ciuda ba', ryete gu' co' nzo loo bé', no
ryete gu' co' nac apostl co' mtel' Jesucrist
par ndxe' gu' di's ndac loo mèn, no ryete
gu' co' mde'th di's co' ndxab Diox, no ryete
gu' co' nzo loo cón che'n Diox no co' nac
che'npe' Diox. Tac texal ngolo mquexù'
Diox mèn ba' par mtetìi Diox mèn ba', tatua'
mod mbli Diox mblo xtàa Diox loo mèn ba'
por cón che'n gu'. No mbli Diox con' nalì no
con' nambìi loo gu' por cón che'n mèn ba'.

21 No co'se' ngolo mbìnen di'sa, chàa,
gunèen mblít thìb angl thìb quèe roo co'
né' xal thìb quèe yees. Mxen angl quèea.
Mblobii angl quèea le'n níttó'. Ndxab angl
loo mbii:

—Texal mblobiin quèe ndxè' le'n níttó',
tatua' lyux mèn co' nac mèn ciuda roo ciuda
xèn co' ne' lèe ciuda Babiloñ. No thidtene
ya ne'berede mèn, hui' mèn ciuda roo ciuda
xèn co' ne' lèe Babiloñ tedib vez.

22 Ndxab angl cón che'n mèna, ne:

—Thidtene ya ne'gònte mèn gol' mèn
musc ned co' nac ned gu', musc co' nac arp,
no co' nac flaut, no co' nac trompet. Ne'
ne' yòo mèn co' ndxác ndli chol zin'. Ne'
ne' yèn tyez molin co'se' ndli molin zin'
le'n ciudaa. 23 Ya ne'yú'de loo mèn co' nac
chol xnìi lampr co' tenìi ciudaa thidtene.
No thidtene ya ne'yènte gàc ruid le'n ciuda
co'se' selya' mèn le'n ciudaa. Tataa gàca
loo mèn ciudaa mastale' ngòc mèn co' ntho'
chol con' loo mèn ciudaa mèn co' ngòc mèn
más mèn roo no mèn xèn loo taamas mèn
dib athu loo izlyo'. Lomisque' ne, tataa gàca
loo mèn ciudaa tac mquedìi mèn ciudaa
mèn chol nación dib athu loo izlyo' con
mod ye'rsin' co' ngòp mèna co' nac ngòc
mèna mèn bruj.

24 Tolo ndxab angl:

—Tataa mod mtetìi Diox mèn ciuda roo
ciuda xèna axta plóthe tac le'n ciudaa
mbeth mèna mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox. No mbeth mèna mèn co' ngòo loo cón
che'n Diox, mèn co' ngòc che'npe' Diox. No
mbeth mèn ciudaa huax mèn co' ngo ban
dib athu loo izlyo'.

19

1 Ngolo mbìnen gunii angl rye co' ngòca,
mbìnen mbyèn di's che'n huax mèn loo bé'
co' mbez cabii:

¡Ay, Dio's! Gab na' le' Diox nac Diox roo
no Diox xèn, Diox na' co' mbli par ndlyá'
mèn loo con' ryes. Nac Diox na' Diox roo
no Diox xèn loo ryethe con'. No ndxàp
Diox na' rye loothe con' roo con' xèn la's
nii Diox no la's ya' Diox.

2 Diox roo no Diox xèn nac Diox tac
nalì no nambìi ndub rez Diox con mod
co' ndxàp Diox co' nac mod lìcpe'.
Mquexù'le' Diox xa'got co' nac xa'got
roo xa'got xèn co' nacguè' xa'got bur-
rid co' mbli le' mèn co' ngo ban dib
athu loo izlyo' mbli ngòc nguàal con'
zab co' nac con' ye'rsin' co' nac mod co'
ndxàp xa'gota. Por cona, mblo xtàa Diox
con' ye'rsin' co' mbli xa'gota co'se' mbli
xa'gota mbeth mèn prob mèn co' mxo'f
zin' cón che'n Diox.

3 Mbere mèna, ndxab mèna tedib vez:

—¡Ay, Dio's! Gab na' Diox roo no Diox
xèn nac Diox tac Diox mbli ndxetoo zen le'n
ciuda mèn ba'. Thidteneque' yitoo zen ze
no yál'. No ne'yú'de quìi co' ndli ndxetoo
zen ba' thidtene.

4 Le' ryete gal fthap mèngool no dyap
má' co' nabana na, mdub xib no mcòo'
mèngoola no má' co' nabana yéc má' no
mèngoola loo Diox co' ndub loo asient co'
nzo loo bé'. Mbez mèngoola no dyap má'
co' nabana:

—Tataaque' ndxàal ngòca. No nalle' gab
na' Diox roo no Diox xèn nac Diox co' mbli
ngòc con'a.

5 Mberen, mbìnen tedib di's co' mbyèn
loo bé' co'te' ndub Diox loo asient. Di'sa
mbez:

—Bli gu' no fte'th gu' cón che'n con'
roo no con' xèn co' mbli Diox, ryete gu'
co' nxo'f zin' che'n Diox no ryete gu' co'
nzyeb ñèe Diox, que nac gu' mèn co' nac
mèn be'the, no que nac gu' mèn co' nde'f
di's nac mèn roo no mèn xèn.

*Trè' ndlu' cón che'n Mbacxil' co' nac Crist
no cón che'n mèn co' nzole' loo cón che'n Crist
co' queltàa no Crist loo bé'.*

6 Daa, Juàn mberen, mbìnen ruid co'
mbyèn co' nac di's co' mbez huax mèn.
Ruida mbyèn xal co'se' nxyo'f nít huax

yó'be'. No mbyèn ruida xal co'se' ndxas
ndlya'b gundii. Mxaquen mbez mèna:

Gab na' con' roo no con' xèn ndli Diox
tac nalle', por derech, tlo Diox, ñibe' Diox
loo ryethe con' thidtene, Tad Diox na' co'
ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn
la's nii Diox no la's ya' Diox.

7 Leque na' li par tyac lezo' na' axta
plóthe. No leque na' li par xyo'f nde'
xyo'f ndla' lezo' na' axta plóthe. No
gab na' con' roo no con' xèn cón che'n
con' mbli Diox loo mèn tac nase mzinle'
tiemp no mzinle' hor co'se' queltàa no
na' Mbacxil' che'n Diox co' nac leque yub
Jesucrist par yo no na' Jesucrist thidtene
xal co'se' ndxàc nab thìb mza' par selya'
mza' con thìb mbyòo co' gàc sa'l mza' par
tyub no mza' mbyòo thidtene.

8 Lomisque' ne, gàca loo na' xal co'se'
ndyoxcua' mza' co' selya' co'se' ndxoc
xab mza' lar' huen co' ante nagus
bèelleque' ñaa no co' nquée xnìi.

Lomisque' ne, mbìnen ndxab mèna le' lar'
huen, co' nee di's, xab mza' co' goc mza'
par selya' mza, lar' huena nee di's nac
mod nalì no mod nambìi che'n na' tac na'
mblu'que' xá mod mque tee ban nalì na' no
xá mod mque tee ban nambìi na' loo Diox,
na' co' ngòo loo cón che'n Diox, na' co' ngòc
che'npe' Diox.

9 Sya, gunee angl loon:

—Juàn, taandxè' fque' di's loo ye's xal
niina lool nalle': Huen nda mèn co' ngòc
convid par ya mèn loo yalhua co' gàc che'n
Mbacxil' co' nac leque yub Jesucrist.

Gunee angl loon, ne:

—Di's co' ngue niin lool ndxè' nac di's co'
nac lìcpe' che'n Diox co' gunee Diox loon
par niina lool.

10 Láth ndyoodi's angl loon, mdub xiben
loo angl no mcòo'en yéquen loo angl. Per
ale ndxe'leque, gunee angl loon:

—Ne'lidel tatua' loon, ey. Tac daa nxo'f
zin' cón che'n Diox xalque' nxo'f zin'l cón
che'n Diox no xalque' nxo'f zin' mèn co'
ndxàc hues lùu por cón che'n Jesucrist,
mèn co' altant ndyoo par ngo mèn yalbàn
cón che'n Tad Jesús. Más huen ftub xibl no
fcòo' yécl loo Diox.

Rye mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox,
mèna nac mèn co' ngo xo'f no co' nda'
cuent cón che'n Jesús.

*Trè' ndlu' cón che'n thìb mbi' co' mdub
huay nagus.*

11 Be taa be taa ndoon ale gunèen mx-
aquen mxyal' loo bé'. No mxaquen ale,
chàa, ngro' too thìb huay nagus. No mdub
thìb mbi' huay. Mbi' co' ndub huaya lèe, xal
ndxòn mèn di's, Anze'f Altant. No lèe mbi',
xal ndxòn mèn di's, Lìcpe'. Tataa lèe mbi'
tac co'se' ñibe' mbi', nalì no nambìi ñibe'
mbi' loo mèn. No li mbi' xó' xal ndxàalpe'i
loo mèn loo izlyo' par co xtàa mbi' ryethe
con' ye'rsin' co' mbli mèn ye'rsin' loo chol
mèn. 12 Mxaquen ndxaa'd bèel ngudloo mbi'
xal co'se' ndxetoo bèel. No mxaquen ndub
huax coron yéc mbi'. No ndub thìb di's
co' nac tedib lèe mbi' lechuz mbi'. No
ante mbi' nanee no non mbi' cón nee di's
di's co' nacguè' lèea. 13 Noc xab mbi' thìb
ned xab mbi' co' nago' con renpe' mèn.
No lèeguè' mbi', xal ndxòn mèn di's, nac
Xti's che'n Diox. 14 No ndoo nque huax
angl co' nac solndad co' nzo loo bé' xís
mbi'. Angla gunèen noc xab anabte lar'
nagus bèelleque' co' ngòc lar' co' anze'f
nambìi, co' ngòcque' thìb lar' huen co' lèe
lin. No ndub angla anabte huay nagus. 15 No
mxaquen ndryo' thìb spad co' nalen tín'
ryop loo ro mbi'. Spada làa mbi' rloo mèn
co' nac mèn rye nación dib athu loo izlyo'.
No ñibe' yèe mbi' loo mèn rye nación dib
athu loo izlyo'. No noo noo tub rez mbi' cón
che'n rye mèn dib athu loo izlyo' xalque'
ndxàal gàca loo mèn. Ne'lyatte lezo' mbi'
ñèe mbi' mèn huiza. Ale ndxe'leque, tetìi
tín' mbi' mèn dib athu loo izlyo' axta plóthe
por ndxecloo Diox ñèe Diox mèn, Diox co'
ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn la's
nii Diox no la's ya' Diox. 16 No ne' mbi' di's
co' mbez taandxè': Rey co' ñibe' loo rye rey
loo izlyo', no loo mèn nac zin' co' ñibe' loo
xtàa loo izlyo', no loo Tad co' ñibe' loo mèn
co' nde'f di's nac Tad loo izlyo'. Di'sa ndub
lad xab mbi' co'te' nac pech mbi' no co'te'
nac bél' fcha' cor' mbi'.

17 Chàa, ngua loon gunèen thìb angl co'
ndoo loo huiz xal co'se' ndyoo mèn loo thìb
banc. Angla cabii ngrozèe loo rye mbin co'
nxobii loo mbii. Ndxab angl loo mbin:

—Que de gu', no thidte queltàa gu' par
hua rsè gu' thìb rsè co' mbli nab Diox hua
gu'. 18 Gu' hua bél' co' nac bél' mèn co'
ngòc rey. No hua gu' bél' che'n mèn co'
ngòc mèn nac zin' co' mnibe' loo xtàa mèn

dib athu loo izlyo'. No hua gu' bél' mèn
co' ñibe' loo solndad. No hua gu' bél' mèn
co' ndli cuent anze'f mbi'. No hua gu' bél'
huay. No hua gu' bél' mèn co' ndyub huay.
No hua gu' bél' ryethe mèn, que nac mèna
mèn co' yende chó taamas mèn ñii loo co'
nacguè' mèn co' yende chó mèn mbee nca',
que nac mèna moz co' nac moz yèe loo
patrón, que nac mèna mèn be'the, que nac
mèna mèn co' nde'f di's nac mèn roo no
mèn xèn. Hua gu' bél' mèna.
19 Sya, gunèen má' tín'a, no rye mèn co'
ngòc rey co' nac mèn nac zin' co' ñibe' loo
xtàa mèn dib athu loo izlyo' con rye solndad
mèna. Ryete mèna mqueltàa par li mèna
xó' con mbi' co' ndub huay nagus no con
solndad mbi'. 20 Per solndad mbi' thidte
mxen má' tín'a xal thìb pres con mbi' co'
mbez nde'th di's co' ndxab Diox. Per di's
co' nde'th mbi'a nac di's gutyè'túb, mbi' co'
mbli huax yalguzye' loo má' tín'. No por
mbli mbi'a huax yalguzye' co' nac yalguzye'
gutyè' loo mèn, mbli mbi' par mquedìi mbi'
huax mèn par mbla' mèn mquée señ che'n
má' tín'a lechuz o la's ya' mèn. No mbli
mbi'a par mdub xib rye mèna loo gunab
che'n má' tín'a. Leque hora, mblo mbi'
co' mdub huay nagus má' tín' no mbi' co'
mde'th di's gutyè', ndoo lì ndoo ga' má',
ndoo lì ndoo ga' mbi', ngulàa mbi' le'n
ye'rbìil co'te' ndxetoo bèel co' ndxol con
asufr. 21 Le' taamas solndad che'n má'a no
mèn co' ngòc rey co' ngòc mèn co' mnibe'
loo xtàa dib athu loo izlyo'a na, nguth
con spad co' mdub ro mbi' co' mdub huay
nagus. No leque hora nduhua mbin bé' bél'
rye mèna axta plóthe.

20

Mebizya gàc xal thìb pres le'n ye'rbìil le'n thìb mil lín'.

1 Ngolo nguri'th ryethe con'a, gunèen
thìb angl co' nde làa loo bé' loo izlyo'. Ne'
angl lyab che'n puert ye'rbìil. No ne' angl
thìb caden fcha' ya' angl. 2 Angla mxen
má' co' lèe Dragón, má' co' ne' tedib lèe
Mbel' Gox, má' co' nac merpe' Mebizya,
má' co' ne' tedib lèe co' nac lèe Satanás.
Mquedó' angla Mebizya. 3 Ngoloa, mblobii
angl Mebizya le'n ye'rbìil. Tya, mtegòo
angl Mebizya no mque' angl thìb señ loo
puert par tataa mod ya ne'ryo'de Mebizya
par tolo quedìi Mebizya mèn rye nación co'
naban dib athu loo izlyo'. Per co'se' ngolo
thìb mil lín' co' nzo má' le'n ye'rbìil, Diox
mnibe' par ngro' Mebizya le'n ye'rbìil le'n
ndxep tiemp xal non Diox naquin gàca.

4 No gunèen nzi bel' plá asient thìb lugar
loo izlyo'. Loo asienta nzi ndub mèn co'
mbli Diox par ngòp mèna con' la's nii mèna
no la's ya' mèna par tub rez mèna cón
che'n taamas mèn. Lomisque' ne, gunèen
alm no xpii mèn co' mcho' mèn yéc por
mda' mèna cuent cón che'n Jesús loo mèn
no por cón che'n di's ndac che'n Diox co'
mblo mèna yalbàn loo mèn. Mèna ngòc
mèn co' ne'ndub xibte no co' ne'ncòo'de
yéc loo má' tín' no loo gunab má' tín'. No
ne' ne' ngla' mèna nquée señ che'n má' tín'
no che'n gunab má' tín' lechuz o la's ya'
mèna. Gunèen, ne, le' mèna ngro xban. No
mnibe' no mèna Crist le'n thìb mil lín'. 5 Per
taamas mèn co' nguth co' ne'ndalte ngala's
loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist,
ne'ngro xbante mèna hora. Mèna ryo xban
axta co'se' tyaa thìb mil lín'. Co'se' ngro
xban mèn co' mnibe' no Crist thìb mil lín'a,
leque hora, ngòc tiemp co' nerleque' ngro
xban mèn co' ngro xban làth mèn nguth,
mèn co' ngola's loo Jesucrist. 6 Huen nda
mèn, no ndyac lezo' mèn, no ngòc mèna
mèn co' ngro xà'le' loo ryethe con' ye'rsin'
par ngòc mèna che'npe' Diox, mèn co' ngro
xban leque tiemp co'se' ngro xban mèn co'
mnibe' no Crist thìb mil lín'. Mèna ne'co'
xà'de Diox loo Diox co'te' nzo Diox par
tetìi Diox mèna thidtene. Ndxe'leque', gàc
mèna mèn co' mbez no co' gab con' roo no
con' xèn no con' natú' loo mèn cón che'n
Diox. No gab mèna con' roo no con' xèn no
con' natú' loo Diox. Tataa mod li mèna sirv
loo Diox no loo Jesucrist. No ñibe' no mèna
Crist thìb mil lín'.

7 Co'se' ngolo nguri'th thìb mil lín'a, Diox
mnibe' par ngro' Mebizya le'n ye'rbìil co'te'
ngòc lezi'f co'te' ngòo Mebizya. 8 Mebizya
ngro' le'n ye'rbìil par mquedìi Mebizya
mèn rye nación co' nzi ban dib athu loo
izlyo'. No mquedìi Mebizya mbi' co' lèe
Gog. No mquedìi Mebizya mèn che'n
nación Magog co'te' ñibe' mbi' co' lèe Gog.
No mbli Mebizya par queltàa rye solndad
che'n nación Magog. Solndad che'n nación
Magoga axta ne' ne' ñee mèn plá solndad
tac nac solndada mènléy' xal yux co' nziri'
ro níttó'. 9 Ryete solndada queltàa co'te' nac

ciuda Jerusalén par tau' solndad dib vuelt
ro ciuda Jerusalén co' nac ciuda co' anze'f
nque' lezo' Diox. No tau' solndad loo mèn
co' mblá' cón che'n xab izlyo', mèn co' nzo
loo cón che'n Diox, mèn co' mqueltàa thìb
lad gaxte ro ciuda Jerusalén par li solndad
xó' con rye mèna. Per ndoore' li solndad xó'
loo mèna, Diox mbli ngulàa quìi loo bé' par
thidtene mbyec solndada. 10 Le' Mebizya co'
mquedìi solndada na, thìb lìte mbli Diox par
ngulàa Mebizya le'n thìb lugar roo tín' co'
ñaa xal thìb lagun co'te' ndxetoo bèel co'
ndxol con asufr, no co'te' ngulàa má' co'
ngòc má' tín' no co'te' ngulàa mbi' gutyè'
co' mbez nde'th di's co' ndxab Diox. Mèna
tyactìi tya thidtene ze no yál'.

*Diox tub rez cón che'n ryethe mèn co'te'
ndub Diox loo thìb asient nagus.*

11 Ngoloa, chàa, mberen, mxaquen
gunèen ndoo thìb asient nagus co' anze'f
naroo. Nde nxon', gunèen ndub Diox loo
asient. Be taa ndoon, chàa, setilte mdyon'
bé' no izlyo' loo Diox. Ya yende pá mbyan'
be' no izlyo' thidtene. 12 No gunèen ryete
mèn co' nguthle', co' mbli Diox ngro xban
hora ante par cue mèna loo Diox cuante,
mèn co' nde'f di's nac mèn roo no mèn xèn,
no mèn co' nac mèn be'the. Thidte ngure
rye mèna loo Diox. Gunèen mxyal' loo huax
libr. No gunèen mxyal' loo thìb libr co' nac
tedib libr xà'. No loo libr co' nac thidte
libr, loo libra ndub lèe ryete mèn co' yòo
ban no Diox thidtene. Le' mèn nguth co'
mbli Diox ngro xbana na, Diox mdub rez
cón che'n mèna xalque' nac co' mbli mèn
xal ndub cón che'n thìb thìb mèn loo libr
co'te' ndub lèe mèn. 13 Leque hora mxaquen
ryete mèn co' nguth le'n níttó', mèna ngro
xban loo níttó'. Lomisque' ne, mxaquen
ryete mèn co' nguth co' ngòo le'n ye'rbìil
ngro' che le'n ye'rbìil. Ryethe mèna ngro'
che le'n ye'rbìil. Ngure be mèna loo Diox
par mdub rez Diox cón che'n mèna xalte
nac co' mbli mèna loo izlyo' no xalte ngòc
mod co' ngòp mèna loo izlyo'. 14 Ngoloa,
mxaquen gunèen mbli Diox thìb con' loo
con' co' ndxòn mèn lèe yalguth co' ndli par
ntin liz mèn. No mxaquen mbli Diox ngulàa
con' co' ndxòn mèn ngro' lèe ye'rbìil le'n
quìi no bèel co' nac thìb lugar co' nziri'
xal thìb lagun brut co'te' ndxetoo bèel co'
ndxol con thìb loo dii co' lèe asufr. Loo quìi
no loo bèel co' ñaa xal thìb lagun brut nac
co'te' bii ryethe mèn, mèn co' co' xà' Diox
loo Diox par tyactìi mèn tya thidtene par
thidtene yilo cuent che'n mèn. 15 Loo quìi
co'te' ñaa xal ñaa lagun brut, tya ñibe' Diox
lyàa mèn, mèn co' indubte lèe loo libr co'te'
ndub lèe mèn co' yòo ban no Diox thidtene.
Aa. Tataaque' mbyú' loo con'a loon, daa co'
lèe Juàn.

21

*Trè' ndlu' cón che'n tedib bé' cub co' cue no
cón che'n tedib izlyo' cub co' cue yiloa. No ya
ne'tolode cue níttó'.*

1 Ngoloa, gunèen thìb bé' cub co' cue
yiloa. Gunèen thìb izlyo' cub co' cue yiloa,
ne. Tac ner bé' co' nziri' no ner izlyo'
co' nziri' mdyon' no mblith no. No ya
ne'tolode cue níttó'. 2 Daa co' nac Juàn co'
mque' ye's ndxè' loo gu', daa gunèe thìb
ciuda natú' co' nac tedib ciuda cub co' ne'
leque lèe ciuda Jerusalén. Ciudaa nde làa
loo bé' loo Diox. Ante nabe's natoxcua'
ciudaa xal co'se' ndyoxcua' thìb mza' co'se'
ndxoc xab mza' par selya' mza' con mbyòo
co' gàc sa'l mza'. 3 Lomisque' ne, mbìnen
di's co' mbyèn loo bé' co' mbez:

—Juàn, hui' nexa. Thidteneque' yo ban
no mèna Diox le'n ciuda ba'. Gàc mèna
che'npe' Diox, ne. No yub Diox yo ban
no mèna le'n ciuda ba' par gàc Diox Diox
che'npe' mèna thidtene. 4 No li Diox ya
ne'gónte mèna thidtene. No li Diox ya
ne'quéede yalguth loo mèn. No li Diox
ya ne'cozèe yathte mèn. No li Diox ya
ne'ten'te mèn yalnè no yalnaxi. Tac ryete
mod co' ngòc mod co' mque tee ban mèn
loo izlyo' co' ngòc ner izlyo' co' ngurea
mdyon'le' no mblith nole'.

5 Mbìnen gunee xa' co' ndub loo asienta
loon, ne:

—Juàn, hui' nexa. Na li gàc cub ryethe
con'.

Mbìnen gunee xa' loon, ne:

—Fque' ye's cón che'n con' ngue niin
lool ndxè', Juàn. Tac di's co' ngue niin lool
nalle' nac lìcpe'. No nzoque' mod yila's
mèn no gàp mèn yalxla's cón che'n di's co'
ngue niin ndxè'.

6 Ngoloa, gunee xa' loon:

—Ya ngolole' mblin ryethe con' co'
mcàbgònen lin loo mèn. Daa nzoque'
thidtene. Nac daa xal letr “a” co' ntlo loo
alfabet. No nac daa xal letr “z” co' nac lult

letr loo alfabet. Mèn co' lya's yòo ban no
daa thidtene, na ta yalnaban loo mèna par
yòo ban no mèna daa thidtene xal co'se'
axta ngàl lezo' mèn ndxu mèn thìb xi nít
co'se' ndxec lezo' mèn co'te' ndub len nít.
No yalnaban co' tan loo mèn ne'ti'de mèn
yalnabana con nec thìb centav. 7 Cona, ngue
niin lool, Juàn: Mèn co' thidteneque' ngro
xà' loo cón che'n xab izlyo' par ne'ta'de
mèn lugar li Mebizya gan loo mèn, mèna
gàc che'n co' nac chenen. No gàc daa Diox
che'npe' mèna. Le' mèna na, gàc xin'en
loon. 8 Per por part cón che'n mèn co' nzyeb
par li mèn ryes yòo mèn loo cón chenen,
no mèn co' ne'tyalte yila's loon, no mèn
co' ndxòo xyàn lezo' ñèe mèn daa, no mèn
co' ndxuth xtàa, no mèn co' ndxòo lezo'
ndli yalburrid, no mèn co' ndli yalbruj co'
ndxòo lezo' tetìi xtàa, no mèn co' ndyub
xib no ncòo' mèn yéc mèn loo chol mdo'
no loo chol gunab, no chol mèn co' nac
mèn gutyè', ryete mèna go' cheen loon par
go' xà'en mèna loon par yòo mèna co'te'
nac thìb lugar roo co' ñaa xal thìb lagun
roo co'te' ndxetoo bèel co' ndxol con asufr.
Tya, ndoo lì ndoo ga' mèna, ya rye mèna par
tyactìi mèna thidtene.

*Juàn gunèe xal ñaa ciuda Jerusalén cub co'
cuec Diox yiloa.*

9 Ngoloa, mbi'th thìb angl co' ngòc che'n
rye gaz angl co' mque no thìb thìb cop co'
ngòo gaz loo yaltìi co' ngòc con' ye'rsin' co'
ngòc lult con' co' mbli Diox loo mèn par
mtetìi Diox mèn. Gunee angla loon:

—Juàn, que de ndxè'. Daa lu' lool cón
che'n ciuda cub ba'. Ciuda ba' hue' leque lèe
ciuda Jerusalén. Ciuda ba' nac loo Jesucrist
xal thìb mza' co' ndyoxcua' par selya' mza'
con thìb mbyòo.

10 No láth mxyo'f loo con' co' mxo'f loo
Xpii Natú' loona, mxaquen mbe' angl daa
loo thìb yii roo co' ndub axta arid gáp. Tya
mblu' angl ciuda roo ciuda xèn loon, ciuda
natú' co' ne' leque lèe ciuda Jerusalén.
Ciudaa nde làa loo bé' loo Diox loo izlyo'.
11 Ciudaa mquée xnìi con xnìi co' nac xnìi
che'npe' Diox. Xnìi co' mquée lad ciudaa
ngòc xal xnìi co' nquée loo thìb loo quèe
co' anze'f náp ntac xalque' nquée xnìi loo
tedib loo quèe co' lèe jasp co' ngüi' mèn
par xís xal ngüi' mèn loo vidr cristal. 12 Dib
vuelt xís ciuda ngure thìb ftoo. Ftooa ngòc
thìb ftoo roo. No anze'f gáp nde'f ftooa.
Nzi'f si' fchop puert lad ftooa. No ndoo
angl thìb thìb ro puerta. No ndub lèe thìb
thìb mèn, mèn co' nac che'n rye si' fchop
mèn co' ngòc mèn co' mbloj msi' bin che'n
mèn nación Israel loo thìb thìb puerta. 13 No
gunèen ndub son puert lad ftooa par ned
lad ndlyen huiz. No ndub taason puert lad
ftooa par ned lad nort. No ndub taason
puert lad ftooa par ned lad sur. No ndub
taason puert lad ftooa par ned lad mbix
huiz. 14 No quèe co' ngòc nii ftoo, co' nee
di's, nac cimient che'n ciudaa ngòc si' fchop
quèe. Co'se' gunèen nde làa dib zyaa ciudaa
loo bé' loo izlyo', gunèen mdub lèe ryete si'
fchop myen' co' ngòc xin' mté'th Jesucrist
co' mtel' Jesucrist loo mèn par mbe' myen'
di's che'n Jesucrist loo mèn loo izlyo' lad
quèea, Jesucrist co' ne' tedib lèe Mbacxil'
che'n Diox.

15 Le' angl co' mdoodi's nona na, gunèen
nzo thìb bro yaa co' ñaa xal yíi co' ñaa xal or
ya' angl co' nac par chi'x angl ciuda no par
chi'x angl puert che'n ciuda no par chi'x
angl ftoo che'n ciuda. 16 Ciudaa thidte nac
dyap lad. Thidte nol'a. Thidte naxèna.
Angla mchi'x ciudaa con bro yaa co' ñaa xal
yíi co' ñaa xal or co' mque no angl. Co'se'
ngolo mchi'x angl ciudaa, mbix ciudaa chop
mil nzo chop ayo kilometros de nol' ciuda,
no de gáp, no de naxèn ciuda. Thidte bé' ó
thidte medid ne' yon lad ciuda. 17 Ngoloa,
sangmchi'x angl ftoo co' nziri' xís ciudaa
con metr. Co'se' ngolo mchi'x angl ftooa
con metr co' nac leque metr co' nchi'x mèn
loo izlyo', naxèn loo ftooa ayon fthap metr.

18 Le' ftoo co' nziri' par xís ciudaa na,
natoxcua' con thìb loo quèe co' anze'f náp
ntac co' lèe jasp. Le' dib lad ciuda na,
natoxcua' con ampurte or co' ñaa xal vidr
co' anze'f nambìi ñaa loo. 19 Le' si' fchop
quèe co' nac quèe nii ciuda co' nac quèe
cimient natoxcua' con rye loo quèe co'
anze'f náp ntac. Ner quèea natoxcua' con
thìb loo quèe co' lèe jasp. Le' mbryop
quèe na, natoxcua' con thìb loo quèe co'
lèe zafir. Le' mbyon quèe na, natoxcua'
con thìb loo quèe co' lèe agat. Le' dyap
quèe na, natoxcua' con thìb loo quèe co' lèe
esmerald. 20 Le' quèe co' nac ga'y quèea na,
natoxcua' con thìb loo quèe co' lèe onis. Le'
quèe co' nac xop quèea na, natoxcua' con
thìb loo quèe co' lèe cornalin. Le' quèe co'
nac gaz quèea na, natoxcua' con thìb loo
quèe co' lèe crisolit. Le' quèe co' nac xon

quèea na, natoxcua' con thìb loo quèe co'
lèe beril. Le' quèe co' nac yè' quèea na,
natoxcua' con thìb loo quèe co' lèe topas.
Le' quèe co' nac si' quèea na, natoxcua' con
thìb loo quèe co' lèe crisopras. Le' quèe
co' nac si' fthib quèea na, natoxcua' con
thìb loo quèe co' lèe jacint. Le' quèe co'
nac si' fchop quèea na, natoxcua' con thìb
loo quèe co' lèe amatist. 21 Ryete si' fchop
puerta ngòc si' fchop quèe perl. Thìb thìb
puerta natoxcua' con thìb loo quèe co' lèe
quèe perl. Le' ned co' nac más ned roo
che'n ciudaa na, natoxcua' con ampurte or
co' ñaa xal vidr co' ngüi' mèn par xís, no par
loo, co' nee di's, ndxú' mèn par le'n no par
fuer.

22 Ne'nghui'den nec thìb templ le'n ciu-
daa. Tac yub Tad Diox co' ndxàp rye loothe
con' la's nii Tad Diox no co' ndxàp rye
loothe con' la's ya' Tad Diox, no yub Tad
Jesucrist co' ne' tedib lèe co' lèe Mbacxil'
che'npe' Diox, nac templ che'n ciudaa.
23 Ciudaa ya inquinte tenìi huiz. Ne' ne'
inquin tenìi mbe' le'n ciudaa. Tac leque xnìi
co' nquée xnìi Diox tenìi le'n ciudaa. No
leque bèel co' ndxa'x lad Jesucrist nac xnìi
co' ntenìi le'n ciudaa. 24 Le' mèn rye nación
co' nziri' dib athu loo izlyo' co' mblyá'le'
loo con' ryes na, mèna quée lyàa no que
tee mèna loo xnìi co' ndxà'x le'n ciudaa.
Le' rye mèn co' ngòc rey co' ñibe' loo xtàa
loo izlyo' ndxè' tiempa, mèna li con' roo
no con' xèn loo Diox le'n ciudaa. Li mèna
con' guryath no con' guryèn loo Diox le'n
ciudaa, ne. 25 Puert che'n ciudaa thidtene
ne'yau'te ryete huiz. Co'se' gàc tiempa,
ne'lyàade yál' izlyo'. 26 Co'se' gàc tiempa
mèn che'n ryete nación dib athu loo izlyo',
mèna li par gàc con' roo no con' xèn loo
Diox no li mèna par gàc con' guryath no
con' guryèn loo Diox. 27 Co'se' cue ciudaa,
nec thìb con' zab no nec thìb mèn zab
ne'yòode le'n ciudaa. No nec thìb mèn co'
ndxòo xyàn lezo' ñèe hues xtàa no nec thìb
mèn co' nquedìi xtàa ne'yòode le'n ciudaa.
Mèn co' yòo le'n ciudaa, mèna gàc mèn co'
ndub lèe loo libr co'te' ndub lèe mèn co'
yòo ban no Diox thidtene. Libra ngue no
mbi' co' lèe Mbacxil' co' nac leque yub Tad
Jesucrist.

22

1 Be taa be taa ndoon, chàa, mxaquen
mblu' angl thìb yó'be' co'te' nzo'f nít co'
nda' yalnaban loo mèn. Níta ante nambìi
ñaa. Ñaa níta xal vidr cristal. Mxaquen
le' co'te' ndub Diox loo asient no co'te'
ndub Mbacxil' co' nac leque yub Jesucrist
ngro' yó'be'a, ndyaquen. 2 Yó'be'a nguri'th
xtau'the ned co' nac más ned roo le'n ciu-
daa. Lomisque' ne, ryop lad ro yó'be'a
mbryoo mxyèn thìb loo yaa nayèe co' nac
yaa co' nda' yalnaban loo mèn. Yaaa nda'
xlè si' fchop vez le'n lín'. Cad mbe' nda'
yaaa xlè. Le' laa che'n yaa nayèea na, ndli
sirv par nteyac mèn che'n rye nación co'
ndyac len le'n rye nación. 3 No nec thìb con'
co' yo le'n ciudaa gàc con' ye'rsin'túb loo
Diox. Huiza no tiempa, asient co'te' tyub
Diox no co'te' tyub mbi' co' lèe Mbacxil'
che'n Diox co' nac leque Jesucrist tyoo le'n
ciudaa. Le' ryete mèn co' mxo'f zin' zin'
cón che'n Diox loo Diox na, ryete mèna còo'
yéc loo Diox no tyub xib mèna loo Diox.
4 Huiza no tiempa hui' mèna loo Diox xal
ñaa Diox. No hue' mèna lèe Diox lechuz
mèna. 5 Le'n ciudaa ya ne'lyàade yál' izlyo'
thidtene. Le' mèn co' nzo ban le'n ciudaa
na, ne' ne' inquin mèna xnìi che'n nec thìb
lampr. Ne' ne' inquin mèna xnìi huiz. Tac
yub Tad Diox tenìi loo mèna. Huiza ryete
mèna ñibe' no Diox thidtene loo con' ñibe'
Diox.

Trè' ndlu' le' tiemp co' gàc tiemp co'se' yi'th xi Jesucrist na' nde zin' gaxle'.

6 Tolo gunee angla loon:

—Di's co' ngue niin lool ndxè' nac lìcpe',
Juàn. Nzoque' mod gàp mèn yalxla's xal nac
di's co' ngue niin ndxe' no yila's mèn di's
ndxè'. Yub Tad co' nac Tad Diox ndli par
non mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox cón
che'n co' ndxab Diox. Diox mtel' angl che'n
Diox loo mèna par mblu' angl loo mèn co'
mde'th di's co' ndxab Diox no par mda' angl
cuent loo mèn cón che'n Diox par ta' mèna
cuent loo mèn cón che'n co' li Diox gàc loo
mèn yiloa.

7 Gunee Tad Jesucrist loon le' ya
ne'lyen'te Tad Jesucrist. Chàa, yi'th Tad
Jesucrist. No gunee Tad Jesucrist loon:

—Huen nda mèn co' ndub nza no co' ndli
cas cón che'n con' co' ndxab Diox li Diox loo
mèn xal nac di's co' ndub loo libr ndxè'.

8 Yub daa co' nac Juàn mbìn rye di'sa. No
gunèen ngòc ryethe con'a. Per co'se' ngolo
mbìnen di'sa no ngolo gunèen ngòc ryethe
con'a, mdub xiben xàn' nii angl co' mblu'

rye con'a loon par còo'en yéquen loo angl.
9 Per le'le' gunee angl loon:

—Ne'lidel tatua' loon, Juàn. Daa, ne, nac
mèn co' nxo'f zin' co' nac zin' cón che'n
Diox xalque' nxo'f zin' lùu cón che'n Diox
con mèn co' ndxàc huesl por cón che'n
Jesucrist, gu' co' nac mèn co' nde'th con'
co' ndxab Diox, no gu' co' nac ryete mèn
co' ndub nza no co' ndli cas di's co' ndub
loo libr ndxè'. Más huen ftub xib loo Diox
no fcòo' yécl loo Diox, ndee.

10 Gunee angla loon, ne:

—Ne'ca'stel cón che'n co' ndlu' di's co'
nac di's co' ndxab Diox xal nac di's co' ndub
loo libr ndxè'. Ndxe'leque', fta' cuent cón
che'n di's ndac ndxè' loo mèn loo xnaa. Tac
nde zin'le' tiemp no nde zin'le' huiz co'se'
gàc con' xal nac di's co' ndlu' loo libr ndxè'.

11 Gunee angla loon, ne:

—La'a tolo li mèn ye'rsin' con' co' nac
con' ye'rsin' co' más ndxòo lezo' mèn
ye'rsin' li mèn ye'rsin'. No la'a tolo li mèn
zab con' co' nac con' zab co' más ndxòo
lezo' mèn zab li mèn zab. Le' por part cón
che'n mèn ndac na, la'a tolo li mèn ndac
con' co' nac más con' ndac. Lomisque' ne,
mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo'
par li mèna con' ndac loo Diox, la'a tolo li
mèna con' ndac loo Diox no tyoo mèna más
altant loo cón che'n Diox.

12 Látha, ndyaquen mbìnen gunee Tad
Jesús loon:

—Aa. Ne'lyen'te daa, Juàn. Chàa, galen.
No lin par gàc con' loo mèn xalque' nac
con' co' mbli thìb thìb mèn. 13 Daa nzoque'
thidtene. No nzolen ndoore' co'se' mble-
quen izlyo' no ngue xèn'en izlyo'. Nac daa
xal letr “a” co' ntlo loo letr alfabet. No nac
daa xal letr “z” co' nac lult letr loo alfabet.

14 Huen gàca loo rye mèn, mèn co' ndli
par mbiiche mèn loo ryethe co' nac xab
izlyo' co' nac con' xin no con' cap co' ndli
ncua'n mèn xtol mèn par gàc mèna mèn
nalì no mèn nambìi loo Diox por cón che'n
Jesucrist. Tataa mod thìb lìte yòo mèn le'n
ciuda co'te' ndoo yaa nayèe par ta' Diox
xlè che'n yaaa par hua mèn par ban no
mèn Diox thidtene. Le' sya, tataa mod ta'
Diox lugar quée no lyàa mèna no yòo mèna
no ryo' mèna ciudaa. 15 Per ryete mèn co'
ne'ndalte ngala's loon, no ryete mèn co'
ndli yalbruj co' ndxòo lezo' ntetìi xtàa, no
ryete mèn co' ndxòo lezo' ndli yalburrid, no
ryete mèn co' ndxuth xtàa, no ryete mèn
co' ndyub xib loo chol mdo' no loo chol
gunab, no ryete mèn co' anze'f ndxòo lezo'
ncua'n mod par nquedìi mèn hues xtàa
mèn, ryete mèna thidtene yan' par fuer no
cue mèna par fuer co'te' nziri' ciudaa.

16 Gunee Jesús loon, ne:

—Daa co' nac Jesús, daa mtel' angl daa
loo mèn co' nzo loo cón chenen, mèn co'
nqueltàa rye lugar par gab angl no ta'
angl cuent loo mèna cón che'n ryethe con'
ndxè'. Daa co' nac yub Jesús, daa nac bin
che'n David co' ngòc rey póla. Daa li par
ne'lyuxte bin David. No daa li par bere bin
David, cue bin David no yar' bin David loo
izlyo' tedib vez. Daa co' nac Jesús, yub daa
nac mbi', co' nee di's, nac xal mbèelhui'
co' lèe mbèel za'f co' ndlyen coyor yál'
co'se' nde yinìi izlyo' tedib vez. Tataa mod
ndlu'en loo gu' nde zin' gaxle' tiemp co' cue
yiloa.

17 Xpii Natú' no mèn co' nzo loo cón che'n
Mbacxil' co' nac leque yub Jesucrist, mèn
co' thidte ndxàc con Crist xal thìb xin' sa'l,
Xpii Natú'a no mèna mbez:

—De U', Tad Jesús.

No ryete gu' co' mbìn cón che'n di's co'
ndub loo libr ndxè', guuz gu' loo Tad Jesús:

—De U', Tad Jesús.

No leque daa, Juàn, mbez loo chol mèn
co' tyal gòn ron:

—Mèn co' ndlya's no co' nguen lezo'
par yòo mèn loo cón che'n Tad Jesús no
ndxàc loo mèna xal co'se' ndxec lezo' mèn
no capas ndlya's mèn gu mèn nít, chele'
mèn, lìcque', lya's yòo mèn loo cón che'n
Tad Jesucrist, yòo mèn loo cón che'n Tad
Jesucrist par ban no mèn Diox thidtene xal
co'se' ndxu mèn nít. Yalnabana ne'ti'de
mèn con nec thìb centav.

18 Lomisque' ne, ryete mèn co' ndxòn di's
co' nac di's co' ndxab Diox co' ndub loo libr
ndxè', ndlyazen xyo'f ndeleque' lezo' mèn
te' lezo' mèn xal nac di's co' ndub loo libr
ndxè' co' nac di's ndxè': Chele' chol mèn
nzi'f di's co' ndub loo libr ndxè', Diox ne
zi'f co' nac con' ye'rsin' la's nii mèna no la's
ya' mèna xalque' nac di's co' ndlu' loo libr'
ndxè'. 19 No lomisque' ne, chele' chol mèn
teche o ton' mèn ndxep di's co' nac di's co'
ndxab Diox co' ndub loo libr ndxè', Diox, ne,
ton' lèe mèn co' ndub loo libr co'te' ndub
lèe mèn co' yòo ban no Diox thidtene. No
ne'ta'de Diox lugar yòo mèna le'n ciuda co'

nac ciuda natú' che'n Diox. Cón che'n mèna nac di's co' ndlu' loo libr ndxè'.

[20] Daa co' nac Jesucrist co' ngue ta cuent ndxè' lool, Juàn, daa, ne, mbez:

—Aa, ne'lyen'te daa. Chàa, galen loo izlyo' ndxè'.

Sya, chàa, mcàben. Ndxaben loo Tad Jesucrist:

—Aa, Tad Jesús, tataa gàca. De U' loo izlyo' ndxè'.

[21] Daa, Juàn, ndlyazen le' Tad Jesucrist li anggàc con' ndac loo rye gu' par nedrè'. Taandxè' gàca.